«КУЛЬТУРНА ДЕРЖАВА»
Громадська Спілка

Чуріков Ю.І.
01021, м. Київ, вул. Грушевського, 28/2 оф. 104, тел.044-253-60-01
+380-098-043-57-52
E-mail: y_churikoff@ukr.net
код ЕДРПОУ 39644774

Тиж Ю.О.
Сертифікат на проектні роботи
Серія АА № 004182 виданий 21.12.2018 р.
www.kyiv-heritage.com
www.kyiv-heritage-guide.com
www.kyiv-landuse.com

Україна

Війна 2022 року

ДАЙДЖЕСТ

Збірка 4

Статті та новини № 701-900

м. Київ - 2022 р.

АНОТАЦІЯ

Дайджест (преса)

Дайджест (англ. *digest* — стислий виклад, резюме) — інформаційний продукт (видання, стаття, підбірка), що містить виклад творів у вигляді витягів з оригіналу чи у формі його вільного перекладу або добірку у повному чи скороченому вигляді найцікавіших творів, вибраних з інших видань.

Як правило, до такого передруку систематично вдаються провінційні друковані газети, які мають слабку кореспондентську мережу і відчувають брак інформації й поповнюють її недостачу за рахунок столичних видань. Наявність великої кількості дайджестів — ознака низького фахового рівня видання. Свідченням журналістської майстерності є наявність у газеті чи журналі значної кількості ексклюзивних матеріалів, тобто таких, що виготовлені саме для цього видання його кореспондентами та оглядачами.

Але навіть авторитетні газети з глибокими традиціями сьогодні не обходяться без передруків найбільш цікавих матеріалів з інших видань, вміщуючи їх у рубриках «Наші передруки», «Дайджест» тощо. Для читачів такі рубрики цікаві, оскільки в них часто із скороченням малоістотних частин уміщуються сенсаційні, непересічні твори та праці, які збагачують читача новими знаннями, несподіваними інтерпретаціями фактів.

Первісно дайджестами називалися адаптовані для масового читання твори світової класики. Великі за обсягом романи стискувалися до розміру брошурки, що потребувала невеликого часу для ознайомлення й дешево коштувала. За допомогою такого видання можна було за півгодини «пройти» «Сагу про Форсайтів» Д. Голсуорсі чи «Війну і мир» Л. Толстого. Зрозуміло, що такі дайджести могли дати тільки псевдознання і аж ніяк не знайомили читачів ні з реальною філософською концепцією, ні з образним світом творів. Тим паче, що будь-який переказ обов'язково містить у собі елементи вибірковості, а, отже, й інтерпретації.

Моніторинг ЗМІ

Підготовка дайджестів публікацій є однією з найбільш поширених послуг у галузі професійного моніторингу засобів масової інформації. Її зміст полягає у створенні добірки найважливіших матеріалів за визначеною тематикою та за визначений період. Такий інформаційний продукт надає змогу відслідковувати головні новини у певному напрямку, отримувати експертні оцінки та прогнози розвитку галузі, відстежувати діяльність конкурентів тощо. Перевагою цього виду отримання даних є відсутність «інформаційного шуму».

ПЕРЕДМОВА

СЕРГІЙ ДАЦЮК

2022-09-28

ЯДЕРНА МЕЖА

Використання ядерної зброї перестає бути недосяжним прєделом і стає просто межею, коли ми включаємо ядерну війну у розрахунки ходу конвенційної війни і післявоєнного світу.

Ядерний психоз починається задовго до ядерної війни. Є безпосередній ядерний психоз: "спасаймося, як можемо" (з порадами, які можливі для виконання дуже небагатьма людьми, тобто наявних в країні ресурсів точно не вистачить на всіх). Є дзеркальний ядерний психоз: "Припиніть говорити про ядерну війну і сіяти паніку" чи "Дискурс ядерної війни це кремлівська пропаганда" (якщо ми не говоримо про ядерну війну, то її ніби нема, і ми дуже великі і безстрашні патріоти). І це якщо не враховувати заціпеніння від страху перед реальною ядерною небезпекою.

Про ядерну війну говорити потрібно – спокійно і виважено.

Перебуваючи на межі ядерної війни, можна багато чого зрозуміти і навіть публічно обговорити. Ядерна межа це час думати відверто і радикально. Але ми цим майже не користаємося.

1. Можливість ядерного удару та ядерної війни в Україні

Ми так не отримали відповідь на важливе питання, яке я ставлю багато років: Як Україна може себе захистити від ядерної зброї? Ми вже побачили усі способи уникнути цієї відповіді, включно з походом у НАТО. Тепер під час явної ядерної загрози з боку росії ми робимо вигляд, що не боїмося.

Що означає, що ми не боїмось ядерного бомбардування росії?

Це означає, що ми будемо помирати без страху, а головне без підготовки?

Страх на війні – це дуже потрібна річ. Хто не боїться, довго не живе. Головне – щоб страх не паралізував волю дій.

Замість холоднокровного моделювання та програмування дій для суспільства на випадок ядерної війни, у нас лише лунають запевнення, що ми не боїмося. Краще не боятися ядерного удару в бомбосховищах чи, взагалі, в евакуації. Насправді ми всі, і влада також, дуже боїмось ядерної війни, бо ми не говоримо про це. Ядерного удару потрібно боятися, про нього потрібно говорити, до нього потрібно готуватися.

В цьому сенсі сама по собі ядерна катастрофа на АЕС чи локальний ядерний удар для України не є катастрофічними. Українці пережили катастрофу на Чорнобильській АЕС. З усіх народів світу ми найкраще готові до нових аварій на АЕС чи навіть до локального ядерного удару. Але нам потрібно на цей раз не допустити тих помилок, які були у 1986 році.

За деякими оцінками, катастрофа на Чорнобильській АЕС – це 500 атомних бомб, які США скинули на Хіросіму і Нагасакі. Ну буде у нас ще одна зона відчуження чи декілька. Ми як народ – виживемо.

В цьому сенсі потрібне моделювання ситуацій ядерної загрози зі сценаріями запобігання, протидії та пристосування. Розробка стратегій короткострокових, середньострокових та довгострокових дій публічної влади, різних структур життєзабезпечення, волонтерів, соціальних груп. Завбачлива підготовка, правдиве інформування, швидка реакція – тобто потрібно врахувати досвід Чорнобиля.

Чи забезпечені міста України захистом на випадок ядерної війни? Як довго населення міста зможе жити в бомбосховищах? Що буде потім, як ресурси в бомбосховищах закінчаться? Як змінюється конвенційна війна після ядерного удару чи ядерної війни?

Тотальна війна, яка може прямо і безпосередньо приводити до

ядерної війни, є межею партнерства і союзництва. Ми звичайно хочемо сподіватися на краще, але потрібно бути реалістами.

Інакше кажучи, чи може Україна сподіватися, що якщо партнери дали їй зброю захисту і деяку зброю нападу у війні з росією, то так само їй дадуть ядерну зброю чи хоча б завдадуть ядерного удару у відповідь на ядерний удар росії?

Зовсім ні. Дружба і союзництво мають межу. І ця межа – тотальна війна, яка може перейти в ядерну.

Молитися, щоб наші союзники нас оборонили, – це сьогодні уся наша стратегія щодо ядерної війни. Ну хай Бог помагає, бо більше ні на кого сподівання нема.

2. Чи можна уникнути ядерного удару росії?

Ми теж можемо підняти ставки у війні. Наприклад, ми можемо оголосити мобілізацію в 5-10 мільйонів комбатантів, включаючи студентів, жінок та пенсіонерів. Але за будь-якого нашого підняття ставок, небезпека ядерного удару росії залишається.

Якщо проаналізувати статті-поради про те, як спастися під час ядерного удару, то можна побачити, що вони написані з точки зору спасіння окремої людини та її сім'ї. Поради щодо ядерної війни дуже егоїстичні – тобто саме такі, який світ настане. Але поради щодо ядерної війни нічого не кажуть про стан суспільства після ядерної війни.

Під час і одразу після ядерного удару світ і суспільство радикальним чином зміниться – усіх ресурсів буде обмаль, а люди будуть у дезорієнтації, відчаї, агресії. Егоїзм, зазвичай обмежений толерантністю мирного часу, буде основою виживання після ядерного удару.

Якщо ядерний удар буде локальний, можна сподіватися, що звичайна війна продовжиться. Але ядерна війна, хоча б між США та росією, означає також кінець війни росії з Україною і настання післякатастрофічного світу.

3. Світ після ядерної війни

Від ядерного удару чи навіть від ядерної війни, якщо постаратися, можна спастися. Але неможливо спастися від посткатастрофічого світу, якщо така війна станеться.

Ані політики, ані аналітики в принципі не можуть нічого сказати про посткатастрофічий світ, тому що це за межами їх компетенцій. Лідерами посткатастрофічого світу будуть люди з добре розвиненою уявою та сильною волею. Самої сильної волі чи лише самої розвиненої уяви тут недостатньо. Більшість політиків та експертів, знані до ядерної війни, перестануть бути цікавими.

Абсолютна більшість людей не може прогнозувати світ після ядерної війни, бо це дуже радикальні зміни, до яких ці люди нездатні, що зрештою і приводить їх до ядерної війни в ситуації, яка вимагає саме радикальних змін.

В моїй роботі "Деякі аспекти граничного мислення" було показано, що захист від ядерної загрози має винятково індивідуальний і нетранзитивний характер. Це стосувалося країн з ядерною зброєю і без неї. Але це також стосується і розколотого суспільства посткатастрофічного світу. Це буде дуже жорстокий світ, де кожен сам за себе і де прояви гуманізму та благородства будуть поодинокі.

Причому найбільш жорстокими будуть саме люди з якою-небудь ідеологічною акцентуацією. Їх жорстокість буде підкріплюватися тим, що вони будуть вважати винуватими усіх, хто не пристав і не пристає не їх ідеологічну акцентуацію. Тому в посткатастрофічному світі довіряти найбільше можна людям незаангажованим якою-небудь ідеологією, просто людяним, добрим і водночас вольовим.

Апокаліпсис буквально означає розкриття чи відкриття прихованого. В біблійному сенсі – розкриття божественного прихованого есхатологічного смислу. В людському сенсі апокаліпсис – розкриття людського прихованого есхатологічного смислу. Цей людський прихований смисл можливого ядерного Апокаліпсису дуже простий: створіть спільно-договірне Вселюдство або помріть у тотальній ядерній війні.

Зрештою когітусна модель нинішнього світу доволі проста за прєдєльними орієнтаціями: обособлення – вибір на користь домінування чи договору – реалізація домінування чи договору – знеособлення в домінаті (підпорядкування єдиному порядку, будь то цифровий фашизм чи ліберально-демократичний інституційний контроль) або спільно-договірне знеособлення Вселюдства чи Сингулярності (в двері ввійдуть безіменні).

Війна – це екзистенційний спосіб транзистентних змін. Ядерна війна дозволяє досягнути транзистенції з нуля, якщо десь збережеться мислення і соціальна свобода. Але таке уявлення надто радикальне чи навіть одіозне для більшості обивателів. І розвивати його тут не на часі, невмісно і недоречно.

В довселюдяному чи досингулярному світі ядерна війна небезпечна тим, що може не дати людству другого шансу. Тому посткатастрофічий світ не буде власне постапокаліпсисом. Скоріше за все, це буде світ під назвою "Людство-2, версія скорочена і спрощена".

Причому зараз ворогами Вселюдства однаково виступають: і західні ліберал-демократи, і китайські комуно-капіталісти, і ісламські фундаменталісти, і російські імперіалісти, і націоналісти, зокрема і українські. А ще ворогами Вселюдства є: антиглобалісти, BLM, феміністки і решта всіляких терористів за групову справедливість за якою-небудь ознакою. Ситуація дійшла до критичної межі: вони приречені вияснити, хто буде домінувати в світі, замість того, щоб домовитися. БО ВОНИ НЕ МОЖУТЬ ДОМОВИТИСЯ.

3. Як можна уявити світ після ядерної війни?

Перехідний період до такого світу буде дуже жорстоким.

Посткатастрофічий психоз – психічний стан смислової та поведінкової неадекватності на фоні дуже радикальних цивілізаційних змін, коли усі звинувачують усіх, усі мстяться усім, а решта – в депресії і в ступорі. Зокрема росіяни та українці потерпатимуть найбільше – бо нас звинувачуватимуть у ядерній війні.

Після ядерної війни росії проти України, якщо вона призведе до

глобальної ядерної війни, росіян будуть повсюдно знищувати як головних винуватців ядерного апокаліпсису. Росіяни почнуть приховувати свою ідентичність, щоб вижити.

Але і українців так само будуть ненавидіти повсюдно у світі: бо були слабкими і швидко не перемогли, бо спровокували Захід на допомогу у війні, бо змусили росію застосувати ядерну зброю, бо стали причиною ядерної відповіді Заходу на ядерну атаку росії і т.д. Зрештою, бути українцем у світі після ядерної війни буде дуже важко. Хоча, можливо, це буде легше, ніж бути росіянином.

Дзеркальний російсько-український ресентимент переживе ядерну війну і може бути знищений лише жорсткими засобами. Тобто смертельні сутички українців та росіян повсюдно у посткатастрофічному світі будуть припинятися фізичним знищенням обох сторін конфлікту. Отже після ядерної війни виживуть лише угодоздатні українці та росіяни.

Держави у посткатастрофічному світі більше не будуть мати того впливу, який вони мають сьогодні. Новими центрами організації посткатастрофічного світу стануть корпорації та іноваційні (неінноваційні) мікро-групи. Замість націй у посткатастрофічному світі постануть програмно-проектні ойкумени, договірні політії. Нові концепти гуманітарного перетворення змість прогресу та розвитку будуть включати партнерство з природою, рівноправність екзистенцій (природно-соціальної, віртуальної, роботичної, космічної і т.д.), договірна своєрідність транзистенції.

Посткатастрофічий світ – це світ, який зазнав обнулення. Можливо це і є мета росії

- обнулити весь світ, щоб спробувати все спочатку, бо росія зараз зайшла у безвихідь. Росія би негайно розпочала світову ядерну війну, якби її еліта мала масштабні смисли і перспективи подальшого перетворення. Але обнулення не допоможе росії – свобода або живе в людях, або не живе. Свобода не буває похідною зі стану рівності з іншими чи, навпаки, нерівності з іншими, тому ядерне обнулення нічого в росії не змінить.

А чи зміниться Україна після ядерної війни?

4. Дещо про Україну щодо ядерної війни, яка може не відбутися

Зараз є лише три цивілізації, які можуть пережити ядерний апокаліпсис: західна (сильна позитивна мотивація до життя, найбільша територія, найбільше ресурсів); китайська (сильна мотивація до життя, велика діаспора та велике населення), індійська (сильна мотивація до життя, велике населення), якщо не брати до уваги можливість ядерного конфлікту Індія-Пакистан. Російська, ісламська та умовна африканська цивілізації мають низьку мотивацію до життя та невміння використовувати ресурси для спільного блага.

Нації у посткатастрофічному світі не виживуть – виживуть лише цивілізації. Культурно-мовної спорідненості замало, щоб вижити на межі повної загибелі. Тут потрібні неекзистенційні мотивації з трансцендентними орієнтаціями та масштабними транзистентними перспективами, принципові стратегії перетворення, а також – мислення, воля та вольності.

Якщо українство на собі це розташує, то виживе, але не в мові і не в культурі. Українська мова буде з часом витіснена на користь англійської. Українська культура буде розчинена в західній культурі.

Україна, яка почала інтеграцію у Західну цивілізацію, **неспроможна до самостійного цивілізаційного стратегування**, приречена стати жертвою на вівтарі нового посткатастрофічого світу.

Саме через 1) відсутність стратегування та 2) через фіксацію на спрощених моделях націоналізму та 3) інтеграції-підпорядкування Західній цивілізації ризики України в ядерній війні дуже великі.

Ми не бажаємо виходити на рівень складних смислів, трансцендентних мотивацій і транзистентних перспектив. Ми залишаємось в рамках культурної антропології і навіть не намагаємося доторкнутись до орієнтацій цивілізаційної антропології.

Українці зараз вже розсіяні по світу під час війни. Після ядерної війни українці майже повністю будуть розсіяні по світу. Але не це навіть так небезпечно, як їх розкол: на тих, хто може позбутися

націоналістичного ресентименту, і на тих, хто не може це зробити.

Саме ресентимент для України більш страшний, ніж війна, більш страшний, ніж навіть ядерна війна, бо він не просто нівечить душі сучасників, а розташовується на душах наступних поколінь.

Українці добре вміють пристосовуватися, але не здатні на самоперетворення. Українці хитрі, але не мудрі. Українці дотепні, але не дуже винахідливі. Українці добре вміють розуміти та відчувати, але майже не здатні до мислення та уяви. Україні здатні проявляти волю, але не вольності.

Зрештою найбільш неприємна правда для українців полягає у тому, що вони дуже схожі на росіян, дуже хочуть від них відрізнятися і ніяк не можуть цього зробити вже сотні років. **Мудрість полягає у тому, що не треба відрізнятися від когось, не треба бути самим собою, треба постійно змінюватися.**

Вибір українців сьогодні:

1) — гідне життя поза архаїчною національною ідентичністю і поза державою

2) — або гідна смерть всередині такої ідентичності і такої держави.

Щоб оцінити цей вибір, потрібно дати відповідь на просте запитання:

— чи варто захищати радіоактивну територію, основою життєдіяльності якої є сільське господарство?

Похідне з нього запитання:

— навіщо світу радіоактивна сільськогосподарська країна?

На зустрічне запитання одразу дам відповідь. **Росія може зробити з України пустку, санітарний кордон, і це її влаштує. Але чи готові ми до цього?**

Ядерна війна в принципі не дозволяє уникати стратегування, так само, як ми це робили щодо війни конвенційними засобами. Хто не стратегує, в ядерній війні помирає перший.

1) Якщо ми збираємося вижити після ядерної війн, то 2) ми маємо стати несільськогосподарською країною.

Отже, наступне запитання:

— якщо Україна не сільськогосподарська країна, то яка?

Уявіть собі, що — не лише ядерна війна не відбудеться, але навіть ядерного удару росії по Україні не буде.

1) Чи зможемо ми використати досвід обдумування власних смислів та перспектив сьогодні – у період безпосередньої ядерної загрози?

2) Чи будемо ми наступати на ті самі *«олігархічно-корупційно-націоналістичні граблі»*, на які наступали до війни?

У мене ще багато питань, але давайте спочатку виживемо і переможемо.

***

ВСТУП

Основной долгосрочный политический конфликт Украины или как формируется современное сословное общество

Стус **2019-05-27**

*(полный авторский вариант статьи, напечатанной в еженедельнике Киевский телеграф **11 июня 2010** года)*

Сначала народ отделяется от собственности. Имущественное расслоение переходит в имущественную пропасть – первая сотня наиболее богатых семей контролирует большую часть национального богатства.

1. Достигается это как **«прихватизацией» предприятий**, предварительно лишенных оборотных средств и доведенных до грани банкротства, так масштабными спекуляциями в условиях кризиса. С экономической точки зрения приватизация в Украине оказалась провальной – эффективность экономики не повысилась, не достигнут ни уровень ВВП 1990 года, ни уровень производительности труда, ни удельное потребление основных продуктов питания. Но с точки зрения формирования современного сословного общества приватизация прошла успешно – по уровню имущественного расслоения страна вышла в лидеры и уверенно идёт дальше.

2. Следующим шагом было **установление контроля над государственным аппаратом** всех уровней со стороны новых владельцев крупного бизнеса. Сначала над назначаемыми чиновниками путём подкупа, шантажа или, в исключительных случаях, физического устранения. Контроль устанавливается один раз и в дальнейшем посторонний человек, не представляющий интересы конкретного крупного бизнеса и всей формирующейся системы просто не может достигнуть на госслужбе ни среднего и, тем более, высокого уровня. На низших уровнях идёт отбор по признаку лояльности начальству и их реальным хозяевам.

Формируется саморегулируемая система, которая, как показал опыт после Майдана, может успешно противостоять любым попыткам её реформирования, проводимым сверху.

3. Затем под контроль берутся избираемые чиновники, включая президентов и представительские органы власти.

Кандидаты, не представляющие чьи-то бизнес интересы не могут даже баллотироваться на избираемые или представительские места. Им просто не хватит средств на избирательную кампанию, не говоря уже о «работе» с избиркомами.

Когда бывшие госслужащие тратят сотни миллионов на президентскую избирательную кампанию и при этом говорят о своей независимости от олигархов, в это уже не верят даже самые наивные.

4. **Контролируя большую часть собственности и органы власти, олигархический бизнес контролирует бюджет Украины.**

Сверху всё выглядит почти пристойно. От налогообложения прибыли уходят через оффшоры. Введение налогов на богатство, прогрессивной ставки налога на доход, налога на наследование крупных состояний либо блокируется, либо вводится таким образом, что основная налоговая нагрузка ляжет на остатки среднего класса, а не наиболее богатых. И, конечно же, дерибанят расходную часть бюджетов всех уровней, в разы завышая стоимость приобретаемых государством товаров и услуг. Об этом все знают и дружно молчат. Ни один президент или премьер ничего принципиально не изменил – не для того они к власти пришли.

Главное, что существующая система наполнения и расходования бюджетных средств, делает невозможным какую-либо социальную ориентацию экономики и государства в целом. Эта невозможности экономики не позволяет внедрять даже минимальные социальные стандарты, а существующая система формирования и расходования бюджета!

5. Государство практически не борется с монополизмом – использование **монопольной ренты** является ещё одним инструментом перекачки средств от будущих низших сословий к формирующейся аристократии.

О том, что в социально ориентированной экономике стоимость газа для коммунальных предприятий должна определяться только себестоимостью его добычи из украинских месторождений и транспортировки потребителю уже не вспоминают. Взяв под контроль добычу украинского газа, наиболее богатые семейства страны т.е. формирующаяся аристократия хочет заставить всех оплачивать монопольную ренту под видом его рыночной цены.

6. А вот с кем следует бороться при формировании сословного общества, так это малым бизнесом.

С ним борются поборами и администрированием. Под видом борьбы с уклонением от уплаты налогов, введения европейских стандартов, повышения безопасности, санитарных норм и защиты прав потребителей, целенаправленно создаются условия снижающие конкурентоспособность малого бизнеса.

Например, все министры транспорта при любой власти проводят политику укрупнения автотранспортных хозяйств. Надуманность предлогов хорошо видна на примере США и Австралии, где большая часть автоперевозок осуществляется независимыми частниками. И при этом отрасль остаётся управляемой с высоким уровнем безопасности и охраны труда. У нас же при всех президентах и премьерах малый бизнес последовательно выдавливается из наиболее привлекательных секторов экономики и загоняется в тень. На его место приходят монопольные бизнес структуры, контролируемые той самой первой сотней наиболее богатых семейств формирующейся аристократии.

В результате доля расходов средней украинской семьи на питание составляет 45-50%, на коммунальные услуги 15-20%. Для сравнения в странах с западной Европы до кризиса эти расходы составляли соответсвенно 15 и 5-8% для семей, имеющих своё собственное жильё.

Т.е. фактически, на протяжении длительного времени не происходит воспроизводство трудовых ресурсов, причем не по экономическим причинам.

Схема проста – **чтобы закабалить большую часть народа необходимо лишить её средств к самостоятельному экономическому существованию и сделать полностью материально зависимой от формирующейся аристократии**.

7. Параллельно **будущие низшие сословия постепенно лишаются гражданских прав**, а именно:

1) Внедрение пропорциональной системы избрания органов местного самоуправления. 2) Повышение денежного взноса кандидатов в президенты, попытки 3) повышения проходного барьера, 4) избрания президента в парламенте, 5) отмены пункта «против всех» избирательном бюллетене и 6) снижение статуса парламентария из политика зависящего от воли избирателя до кпопкодава, выполняющего волю руководителя фракции, 7) отмена очередных выборов – **всё это снижает возможности избирать и быть избранным, возможности избирателя влиять на власть**. Делает выборы без выбора, превращая их в пустую формальность.

8. Любые **правовые отношения избыточно подробно регламентируются**.

Государственные структуры, контролируемые формирующейся аристократией в свою очередь стремятся регламентировать и контролировать все стороны жизни будущих низших сословий. Обязательной регистрации подлежит всё, вплоть до скутеров и резиновых лодок. Процедура всевозможных регистраций не уведомительная, а разрешительная, к тому же длительная и затратная для граждан, учитывая их низкий уровень доходов.

9. **Возможности влияния на власть всех уровнях в межвыборный период минимальны.**

Нормативная база построена таким образом, что не позволяет избирателю требовать не только выполнения предвыборных обещаний, но и соблюдения базовых прав человека. Не позволяет избавляться от не профессиональных и коррумпированных чиновников.

Практически любой запрос идущий снизу, почти любая инициатива душится на корню.

Отписки стандартные – отсутствие средств в бюджете, факты, изложенные в обращении не подтвердились, предложения противоречат нормативной базе и т.д. Даже подписи для проведения референдума собирать бесполезно – если первые лица не захотят - его просто не станут проводить без какой-либо персональной ответственности.

Ведь на судебную систему надежды тоже нет – поскольку нормативная база делается изначально противоречивой, а судебная система крайне неоперативна, неоправданно затратная для существующего среднего уровня доходов граждан и жутко коррупционна.

10. К тому же **кадровая политика в судебной системе давно контролируется формирующейся аристократией**. Отстоять свои права законным путём и малому бизнесу и простым людям практически невозможно. Постепенно формируется достаточно высокий имущественный ценз доступа к правосудию. Как реакция на это распространяется правовой нигилизм и недоверие к власти и государству в целом.

11. **Возможности структур гражданского общества также очень ограничены**, поскольку большинство СМИ и общественных организаций контролируется формирующейся аристократией.

12. Вероятность проведения массовых акций гражданского сопротивления доведённых до отчаяния людей также снижается, поскольку напуганное Майданом потенциальное высшее сословие, потихоньку формирует карманные штурмовые отряды из бывших служащих силовых структур. Эти штурмовики должны задушить любой Майдан в первые часы его становления.

Пару слов стоит сказать о коррупции

При формировании сословного общества с ней не борются, её контролируют и регулируют.

Во всех органах власти всех уровне существуют свои **коррупционные потоки**, передающие движение коррупционных средств наверх к первым лицам, которые их частично перераспределяют, формируя **теневой, коррупционный бюджет** страны.

Вся борьба с коррупцией сводится к установлению своего контроля над коррупционными потоками. Вся шумиха в СМИ о борьбе с коррупцией на всех уровнях власти это свидетельство борьбы не с коррупцией, за контроль над ней.

Также можно детально описать

1) формирование сословных отношений в культуре, образовании и формировании государственной идеологии. Показать, что

2) под видом «розбудови неньки України» менторским тоном истинных патриотов и борцов за высокую моральность, избирателю подают элементы идеологии сословного общества. Детализировать, как

3) постепенно **граждан лишили бесплатного здравоохранения и массового образования**. Как неуклонно и последовательно снижается качество и того и другого.

Однако это, хоть интересно, но детали.

Главное - современное сословное общество не *строится*, а *формируется*!

Это не проектный подход, реализуемый вследствие «заговора злых и коварных олигархов, задумавших закабалить народ».

> Ещё 4-ре года назад в 2007 в ***статье «Маятник возвращается»*** мы с соавтором писали, что не будь нынешнего состава олигархов, то новый набор отличался от этих только фамилиями. И бывшие оранжевые олигархи за прошедшее время убедительно показали, что, по сути, ничем не отличаются от своих коллег первой волны.

Никакого заговора нет – формирование сословного общества это объективный процесс общественного развития.

Этот процесс не является уникальным – подробное изучение паказывает, что большинство не только постсоветских стран, но и стран Западной и прежде всего Старой Европы идут по сословному пути развития.

Разница лишь в том, что **в западноевропейских странах процесс формирования сословного общества начался позже и поэтому не так очевиден, как в Украине**.

Другим важнейшим сверхдолгосрочным процессом Украины является

— формирование демократического общества.

Этот процесс более уникален.

> 1) Во-первых, потому, что Украина не импортирует западноевропейские традиции и механизмы демократии, а постепенно и медленно ищет свои, частично возвращаясь к исконным славянским демократическим традициям.

Будущая украинская демократия будет ближе к Швейцарской, чем, например, к теряющей эффективность и постепенно сворачиваемой немецкой.

> 2) Во-вторых, потому что украинская демократия развивается не сверху, а снизу и поэтому очень медленно. Кроме того, её развитие тормозят кризисы, как внутренние, так и внешние.
>
> 3) В-третьих, потому, что в соседних странах аналогичных процессов не наблюдается.

Очевидно, что процессы формирования современного сословного общества с элементами демократии только внутри высших сословий и

широкой демократией гражданского общества являются противоположно направленными.

Конфликт между двумя противоположными объективными процессами формирования сословного и демократического гражданского общества является основным конфликтом сверхдолгосрочного развития Украины в XXI веке.

Этот конфликт проявляется на всех уровнях – экономическом, социальном, политическом, культурно и др.

1) С одной стороны, контролируя политикум и госаппарат, формирующаяся аристократия, по сути, ничего привлекательного не может предложить избирателям, которые рассматриваются как биомасса и быдло - т.е. будущее низшее сословие. Поэтому, при помощи разного рода ограничений демократических процедур и манипулятивных технологий, избирателю каждый раз навязываются «выборы без выбора».

2) У избирателя, в свою очередь растёт сопротивляемость любым манипуляциям и всё больше проявляется не желание выбирать меньшее из предлагаемых зол.

Процессы в экономике, в условиях набирающего обороты цивилизационного кризиса неожиданным, для формирующейся аристократии, образом снижают эффективность использования политической и административной ренты. А зависимость от внешних источников финансирования не позволяет ведущим политикам и стоящим за ними аристократическим семьям сбросить ненавистную для них маску демократии.

И, наконец, боязнь перед повторением Майдана с перспективой массовой реприватизации и отлучением от бюджетного корыта не позволяет резко закручивать гайки и указать большей части народа на давно уготованное ему место – нового быдла, зависимого нищего, малограмотного низшего сословия.

С другой стороны **формирование демократии снизу, как очень длительный процесс сейчас находится в самом начале:**

1) Поэтому вспышка его активности, связанная с Майданом, как первым проявлением зарождающегося механизма прямой демократии, а вовсе не революцией, сменилась неизбежным откатом назад.

2) Поэтому в Украине нет пока ни одного демократического политика или политической партии – условия для этого ещё не созрели.

3) Поэтому **противостояние между процессами формирования демократического и сословного общества происходят преимущественно по линии зарождающегося иерархически неструктурированного гражданского общества с одной стороны, и контролируемым формирующейся аристократией политикумом и госаппаратом с другой**.

Не украиноязычный запад Украины противостоит русскоязычному востоку страны, не оранжевые или сердечные противостоит синебелым, а низ противостоит верху, народ противостоит формирующейся аристократии и контролируемым ей политическим партиям и государственной машине!

Какой же из этих двух объективных, но противоположных цивилизационных процессов возобладает?

Какой же станет Украина? - демократической страной гражданского общества или сословной страной, где остатки демократии останутся лишь для высшего сословия?

Поскольку рассматриваются комплексные сверхдолгосрочные процессы, происходящие не только в Украине, то ответ на этот вопрос можно дать только на основе цивилизационного анализа. А Модель развития технологической цивилизации, автором которой я являюсь, позволяет дать ответ с заранее известной точностью. Эта точность определяется погрешностью моих предыдущих прогнозов, сделанных с использованием того же метода.

Определение доминирующего процесса в основном зависит от того,

— удастся ли Украине в будущей смуте Второй Тридцатилетней войны сохранить свою независимость и территориальную целостность.

Если

1) ***не удастся*** то в большей части регионов в состав каких территориальных образований они бы не вошли, устойчиво доминирующим станет ***сословный путь развития***.

Если

2) независимая Украина сохраниться в существующих границах, тогда доминирующим станет процесс демократического развития с разработкой новых демократических механизмов и процедур,

основанных на современных технологиях передачи и обработки информации, а также с развитием прямой демократии.

Обратите внимание,

— **речь идёт о доминировании или преобладании, а не о решительной победе над олигархическими семьями «недоаристократов» и экспроприации экспроприаторов**.

Несмотря на обостряющуюся остроту противостояния

1) массовой реприватизации и репрессий несостоявшейся аристократии скорее всего не будет.

2) Кардинальных революций тоже.

Как

во время и после Тридцатилетней войны формирующаяся швейцарская аристократия осознала, что реализация спасительной и чрезвычайно выгодной для Швейцарии тактики убежища во время всеобщей длительной Смуты не предполагает развитие сословного общества.

Примерно также в Украине во время и после грядущей Второй Тридцатилетней войны,

при благоприятном для демократии ходе развития событий, потомки нынешних олигархов, на фоне нарастающего давления снизу формирующегося демократического общества, неизбежно придут к выводу о большей выгоде для себя именно демократического, а не сословного пути развития страны.

***

№ 701.

Осенние очереди на таможне из фур

Кущ **2022-09-19**

Если есть очередь, есть и тот, кто ее "обилечивает" - *старая таможенная поговорка.*

Наша таможня - это не только ценный кадровый состав, но "орган", где генерируется более 300 млрд. грн. налога на добавленную стоимость, начисленного на стоимость ввезенных на таможенную территорию Украины товаров, а также фиксируется стоимость экспортных товарных потоков, по которым экспортеры получают порядка 150 млрд. грн. в год возмещения НДС.

И тянут они к этому «органу» загребущие ручки буквально со всех щелей, как «вийская» нечисть к Хоме Бруту и даже свят-круг не помогает…

Еще бы не тянуть:

> **на кону стоит суммарный ежегодный кэш-фло в размере до 500 млрд. грн.**

Потенциально,

> **— до войны мы могли зарабатывать миллиарды долларов на логистике импортных товаров на рынок ЕС.**

Но, как показывает практика,

> **— естественные конкурентные преимущества, очень легко нивелируются 1) нижайшим уровнем государственного менеджмента и одновременно 2) высочайшим уровнем коррупции.**

В прежние годы, проводились исследования относительно статистических расхождений в показателях импорта товаров в Украину по данным нашей таможни и таможенных органов торговых партнеров.

Разрывы статистических данных были просто чудовищны.

> В различные годы, они **1) доходили до 45% от официальных показателей украинской таможни, а 2) суммы расхождений варьировались от 8 до 18 млрд. дол. в год.**

Что касается импорта из ЕС, то

— здесь расхождения с данными евростата доходили в прежние годы до 6,7 млрд. дол. или 25%.

Самый высокий уровень расхождения был зафиксирован с Китаем - до 46%!

Значительный уровень расхождений и с США, в некоторые годы - до 16%.

В среднем, можно сказать, что

— порядка 40 млрд торгового оборота на радары таможенников по каким-либо причинам не попадают (черный импорт) или "попадают" в виде фиктивного экспорта.

Суммарно речь идет о примерно 7 млрд дол потерь бюджета в год.

Фиктивный экспорт

– это, когда сумма товарных поставок завышается с целью получить дополнительные суммы ***возмещения НДС*** (20% от цены внутренней закупки у фирмы-скрутки).

Обратите внимание:

1) **в Украине нет привязки права на возмещение НДС к *факту завода в страну экспортной выручки***, то есть

2) **можно рисовать любые суммы экспорта** (как снять их с экспортного контроля без завода живых денег наши «технологи» в курсе) и получать сотни миллионов гривен возмещения НДС.

В свое время, через одну "патриотическую фракцию" прошлого созыва парламента я предлагал принять законопроект о привязке суммы возмещения НДС к возврату валютной выручки в страну - вначале все были только "за", но в процессе рассмотрения законопроекта - "сдулись".

Что касается ***неучтенного экспорта***, то

— он фиксируется в операциях ФПГ, которые часть валютной выручки аккумулируют на иностранных контролируемых компаниях: 1) в Украине их фирмы почти банкроты, зато 2) зарубежные торговые дома, размещенные в оффшорных зонах, декларируют доходы на сотни миллионов **за счет получения до 30% неучтенного в Украине экспорта**.

То есть, экспорт есть

1) как фиктивный,

2) так и заниженный, в зависимости от целей налоговой оптимизации.

Но есть и еще один вид экспортных махинаций

– ***подакцизный*** (сигареты и запрещенное к вывозу сырье, например, лес-кругляк, янтарь).

Что касается схем по импорту, то

— это так называемый ***«схемный пересорт»*** или ***«импортные скрутки»***.

Например,

— некий импортер завозит в страну импортный товар, который пользуется активным спросом, например, строительные материалы, сантехнику, электрику, одежду, обувь, фрукты, овощи, рыбопродукты, мясо, косметику и т.д.

Большая часть этого товара продается на рынках и «серых» торговых точках за наличные средства.

При ввозе партии импортного товара, импортер обязан уплатить налог на добавленную стоимость в размере 20% от задекларированной стоимости.

Например,

некая компания завезла в Одесскую область турецкие фрукты на сумму 60 млн грн, заплатив на таможне 10 млн НДС и получив в соответствие с нормами действующего законодательства право на выписку в пользу своих контрагентов налоговых накладных на сумму уплаченного НДС, то есть 10 млн грн.

Физически товар поступил на черный рынок, где и был реализован за наличные средства.

В сухом профите у фирмы осталось:

1) 60 млн грн нала (и это только в части возврата себестоимости товара),

2) номинальный товар, не списанный с баланса (продажа ведь прошла неофициально) и

3) право на выписку налоговых накладных контрагентам на сумму 10 млн грн.

Чтобы использовать все эти ингредиенты,

— компания-импортер находит компанию, которая хотела бы получить право на налоговый кредит на сумму 10 млн. грн.

Реальное движение товара не происходит,

— все оформляется с помощью фиктивных актов приемки-передачи или товарно-транспортных накладных.

Продается не товар, а официальные документы на него.

Зато

— покупатель получает право сформировать налоговый кредит по НДС на 10 млн грн и уменьшить на эту сумму свои налоговые обязательства перед бюджетом.

Теперь дело за расчетами.

Контрагент перечисляет импортеру 60 млн грн по фиктивному договору, а импортер передает контрагенту 60 млн грн наличных (минус комиссионные).

В 2012 году,

— в 55-ю статью Таможенного кодекса внесли известные в узких кругах поправки.

Законодательные изменения проводились под флагом борьбы с бюрократией и под девизом защиты легального бизнеса.

Была задекларирована следующая проблема:

— очень часто, цена товара, которая декларировалась компанией-импортером существенно отличалась от той, которую выставляли инспекторы при прохождении таможенного досмотра.

Импортеры, естественно, пытались ее занизить,

— ведь от ценовой базы рассчитываются суммы таможенных ***пошлин*** и ***налог*** на добавленную стоимость.

Отныне, импортер, **который не согласился с решением таможенных органов**, ***мог***

— внести депозит, который покрывал фискальные требования, ***забрать товар и пустить его в торговый оборот*** на территории Украины на вполне законных основаниях, попутно доказывая свою правоту в суде.

И если суд признавал, что

— требования таможенных органов относительно увеличения оценки таможенной стоимости товаров были необоснованны, ***импортер получал часть своего депозита*** (за минусом выплаты налоговых обязательств исходя из задекларированной им стоимости товаров).

Вроде бы цивилизованная модель взаимодействия таможни и бизнеса,

— в нашей практике превратилась в очередной лаз для наводнения страны «серым» импортом.

Выглядела эта схема следующим образом:

1) компания импортер декларировала таможенную стоимость товара, таможенники не соглашались, 2) предприниматель вносил гарантийный депозит на увеличенную сумму обязательств и забирал свой товар, 3) параллельно запуская дело в «прикормленном» суде, который как на конвейере выносил соответствующие решения в пользу «нужных» компаний и 4) подтверждал обоснованность заниженной цены.

После этого

— импортер, с судебным решением на руках, погашал свои обязательства по налогам и пошлинам исходя из цены, например, $0,5 за кило обуви и на законных основаниях забирал оставшуюся часть своего депозита, который учитывался на таможне.

Существуют свои схемы и при экспорте сигарет в ЕС,

1) когда на украинской границе декларируется один объем, 2) а на венгерской – уже совершенно иной, «благо» венгерские таможенники не уполномочены проверять наши акцизные марки.

Проблему *фиктивного импорта/экспорта* можно было решить не только упомянутыми выше законодательными изменениями, но и простым, но весьма эффективным способом:

— внесением в контракты с главами региональных таможен пункта о том, что

«если по итогам месяца данные по импорту/экспорту, отраженные в украинской статистике отличаются более чем на 1% от данных страны-торгового партнера», данный чиновник с позором и волчьим билетом увольняется с занимаемой должности.

Бороться с коррупцией нужно сидя за монитором компьютера, как это делают в рамках таможенного соглашения ЕС,

> — где большая часть документов оформляется в электронном виде, а взаимодействие таможенного инспектора и предпринимателя осуществляется дистанционно.

С нашим уровнем диджитализации, мы давно уже могли бы перейти в формат "е-Таможни", тем более, что это общеевропейский тренд.

ЕС анонсирует реализацю "Инициативы электронной таможни" ("Electronic customs initiative"), включающий 17 IT-систем.

е-Таможня является часть более масштабного европейского проекта:

> е-Правительство (Commission Communication on e-Government) и резолюция Совета Европы о безбумажной среде для таможни и торговли (Council Resolution on a paperless environment for customs and trade), электронный таможенный регламент UCC Work Programme.

Что позволяет диджитализация таможни?

Пеервести обмен данными между торговым агентом и таможней в электронную форму и сократить до минимума процедуру физического таможенного контроля, а значит и "степень контактов" предпринимателя и таможенника.

В такой системе выбор товарной партии для таможенного контроля производится на основании автоматизированного анализа рисков с использованием международных и национальных критериев оценки.

Можно добавить и предлагаемые мной *опции*:

1. Постоянный ***мониторинг и сравнение показателей украинской таможни с зеркальной статистикой странам*** - торговых партнеров.

2. ***Привязка возмещения НДС к вовзрату валютной выручки по экспортным контрактам*** (естественно, речь о времени, когда механизм возмещения НДС реально заработает).

Первый пункт уничтожит черный импорт, второй - минимизирует черный экспорт.

И цифровая платформа как минимизация процедуры "обилечивания" фур на границе.

Вроде все просто, но

воз и ныне там. Точнее, "кэш" и ныне "там"...

***

№ 702.

Война войной, а варрант по расписанию

Куц **2022-09-19**

Наш Минфин ожидает офигенный рост экономики Украины.

Нужно срочно выкупать на вторичном рынке ВВП-варранты имени Яресько (выплаты по которым привязаны к темпам роста нашего ВВП) и тратить на это валютные резервы страны в период войны.

Именно поэтому, в проекте государственного бюджета на 2023 год заложена норма касательно того, чтобы разрешить Минфину "провести операції з деривативами, включно з їх викупом".

Прямо накануне войны (декабрь 2021 года), Минфин уже выкупил ВВП - варрантов на 0,5 млрд дол.

Теперь экономический рост просто "зашкаливает" (падение на 40%).

Можно сказать для наивных:

> "не знали..".

А можно

> **- в декабре 2021 просто помогли некоторым западным "фондам" продать этот «финансовый мусор» по хорошей цене.**

Рыночных котировок все равно ведь нет (если не считать оными, лоты по 50-100 тыс евро, которые вполне могут быть "техническими").

Я думал, что вменяемым людям уже стало понятно, что

> **— эта "инвестиция" Минфина в ВВП-варранты не окупится никогда и государство просто выбросило на этот финансовый мусор сотни миллионов долларов далеко не богатой страны.**

Но оказывается,

> **— вменяемым понятно, а жадным нет....**

Украине нужно пересматривать условия выпуска ВВП-варрантов в связи с геополитическим форс-мажором, а не выкупать их, тратя на это скудные валютные резервы страны.

Или больше некуда направить *0,5 млрд долларов*?

***

№ 703.

О главном налоговом "олене" и "старине Хаймане Кейтце"

Кущ **2022-09-19**

Зайду с козырей для привлечения внимания к посту.

Главным фискальным оленем у нас является простой гражданин, в совокупности - народ.

Возьмем цифры проекта бюджета - 2023.

Население заплатит в бюджет:

1) в виде НДС на товары и услуги, акцизов и налога на доходы порядка 862 млрд грн.

2) Добавим сюда ЕСВ в размере 400 млрд грн (хоть и платит работодатель, но это квазиналог на труд)

- получаем 1,26 трлн грн.

Это суммарное налогообложение труда и потребления.

А сколько заплатит бизнес с капитала?

Всего 259 млрд в виде 1) ренты, 2) налога на прибыль и 3) дивидендов госкомпаний.

Таким образом, сформированы следующие фискальные акценты (удельный вес в общей корзине налоговых сборов): бизнес с капитала

- 17%, население с потребления и труда - 83%.

Еще есть вопросы, почему у нас в такой ж..пе и труд, и потребление.

Зато

— реформаторы предлагают снизить налог на прибыль до 10%.

Ну это так, чтобы довести удельный вес налогов населения в общей бюджетной корзине до 99%.

Чтобы

1) никакого потребления и труда в экономике вообще не осталось,

2) один сырьевой экспорт на льготных ставках.

Ну и о "старине Кейтце".

Хайман Кейтц придумал коэффициент своего имени:

отношение минимальной зарплаты к средней/медианной.

1) Оптимальным значением считают 0,5, в ЕС - 0,6.

2) Если меньше 0,5 - это свидетельствует о высоком уровне трудового неравенства, теневом рынке труда и стагнации человеческого капитала.

Средняя зарплата в 2023 в Украине составит 18500, а минимальная - 6700.

Индекс Кейтца - 0,36.

Свидетельство глубочайшего неравенства и социального расслоения.

Кто-то скажет - война.

Но война - это и время солидарности, и человекоцентричной политики, а **не повод**

— **загнать структуру общества в феодальные времена....**

***

№ 704.

Размазня – новый инструмент измерения прогресса и устойчивости

Индекс состояния перехода 2021

Место в TPI-2021	Страна	ВВП per capita PPP$	Значение Индекса и его четырёх компонентов по школе от «0» до «100» (место)				
			TPI 2021	Экономика	Социалка	Экология	Управление
1.	Швейцария	72874	78,39	79,8 (1)	82,9 (9)	71,7 (7)	83,0 (6)
2.	Дания	58933	78,36	73,4 (4)	85,5 (4)	73,1 (5)	84,0 (4)
3.	Ирландия	94392	75,93	76,1 (2)	78,3 (19)	72,3 (6)	79,0 (13)
4.	Нидерланды	57534	73,58	66,7 (15)	84,8 (5)	64,7 (21)	82,5 (7)
5.	Британия	44117	73,26	58,2 (22)	77,1 (23)	78,0 (1)	75,7 (18)
6.	Германия	54076	73,07	70,7 (7)	82,0 (10)	65,0 (20)	79,1 (12)
7.	Швеция	54146	72,34	73,0 (5)	84,3 (6)	57,0 (39)	83,7 (5)
8.	Норвегия	65800	71,29	67,3 (13)	85,8 (3)	54,2 (44)	86,8 (1)
9.	Мальта	42856	70,74	55,7 (27)	80,1 (16)	74,4 (2)	70,1 (29)
10.	Словения	38807	70,39	62,5 (17)	85,9 (2)	60,9 (30)	77,7 (15)
12.	Франция	46062	69,65	58,9 (21)	81,0 (13)	66,8 (13)	73,2 (21)
	ЕС-27	44205	68,96	61,1 (18)	77,5 (21)	65,0 (20)	74,0 (18)
14.	Чехия	40618	68,84	60,4 (20)	83,9 (8)	59,0 (35)	77,3 (16)
16.	Италия	40861	67,64	56,7 (24)	70,2 (40)	73,8 (3)	65,7 (38)
17.	Япония	42248	67,45	62,2 (18)	81,4 (12)	47,9 (36)	80,7 (24)
21.	Эстония	37745	66,07	56,4 (25)	79,2 (17)	53,9 (45)	80,3 (10)
22.	Словакия	32710	64,97	50,1 (36)	80,9 (14)	60,2 (31)	70,9 (28)
23.	Латвия	31509	64,44	47,9 (38)	72,2 (32)	68,4 (10)	66,0 (36)
25.	Польша	34103	64,17	52,5 (32)	74,1 (29)	59,7 (32)	71,8 (25)
26.	Венгрия	33030	63,96	53,0 (31)	75,3 (27)	66,2 (15)	60,5 (44)
27.	Литва	38824	63,48	52,3 (33)	71,7 (34)	61,6 (27)	68,4 (32)
28.	Ю. Корея	44621	62,53	75,4 (3)	75,4 (26)	37,6 (63)	76,7 (17)
29.	Израиль	40547	62,31	64,0 (16)	72,7 (31)	48,9 (54)	71,5 (26)
30.	Греция	28748	62,08	45,2 (42)	70,9 (37)	65,5 (17)	63,8 (40)
32.	Румыния	30526	61,16	42,2 (44)	66,0 (44)	65,3 (19)	66,6 (34)
33.	Н. Зеландия	42018	60,86	55,8 (26)	78,0 (20)	36,7 (64)	85,1 (2)
35.	Сингапур	97057	59,38	72,3 (6)	62,0 (50)	42,2 (62)	71,1 (27)
36.	Болгария	23818	59,34	40,8 (47)	65,3 (46)	61,2 (28)	66,7 (33)
41.	Чили	23366	55,86	39,9 (49)	62,0 (49)	51,4 (51)	69,9 (30)
43.	Канада	48720	54,99	60,9 (19)	77,1 (22)	26,4 (72)	72,7 (23)
44.	Армения	13261	54,23	33,1 (61)	66,2 (43)	55,6 (42)	59,6 (46)
45.	США	63416	54,21	68,2 (11)	62,5 (48)	36,1 (66)	61,7 (42)
46.	Тунис	10120	53,62	34,2 (54)	55,7 (61)	62,1 (25)	55,5 (51)
49.	Грузия	14918	53,19	29,8 (66)	61,8 (51)	56,0 (41)	61,1 (43)
53.	Турция	30253	51,90	47,1 (40)	53,5 (64)	55,6 (43)	49,3 (59)
	Мир	20376	51,54	45,4 (42)	59,4 (57)	53,4 (46)	47,6 (61)
56.	Молдова	12811	50,65	41,4 (45)	65,8 (45)	46,8 (56)	51,3 (56)
59.	Аргентина	20751	49,77	39,8 (50)	57,9 (59)	51,2 (52)	49,3 (58)
60.	Китай	17192	49,45	52,1 (34)	68,2 (41)	34,9 (68)	52,7 (54)
63.	Индия	6461	48,90	27,4 (69)	47,7 (68)	58,1 (37)	54,1 (52)
64.	Украина	13110	48,51	40,3 (48)	70,5 (38)	42,7 (61)	45,7 (62)
68.	Бразилия	14916	43,79	33,0 (62)	48,3 (67)	52,6 (48)	36,5 (70)
69.	Россия	27903	43,67	41,0 (46)	66,8 (42)	35,5 (67)	38,7 (67)
71.	Иран	13073	40,79	33,3 (60)	44,9 (70)	44,9 (59)	37,8 (68)
72.	Ю. Африка	12032	39,43	36,5 (52)	30,0 (72)	46,4 (57)	39,6 (66)

Лидеры перехода – оценки 75-100 баллов, сильный переход – оценки 65-75, хороший переход – 55-65, средний переход – 45-55, слабый переход – 0-45. Источник: Источник: Transitions performance index 2021. Towards fair and prosperous sustainability. European Commission https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/50fff167-a34e-11ec-83e1-01aa75ed71a1/language-en

Романчук **2022-09-19**

ООН, Всемирный банк и Европейская комиссия предлагают революцию в оценке развития и прогресса. Без преувеличения. Их не устраивает ситуация, когда главным элементом оценки является производство товаров и услуг. Они не отождествляют материальное благополучие с уровнем прогресса и развития. Они предлагают единый инструмент, выходящий за пределы ВВП

(beyond GDP). Перед нами Индекс состояния перехода (ИСП) или Transitions Performance Index (TPI). По мнению его авторов и спонсоров он оценивает прогресс в достижении устойчивости.

Европейская комиссия с подачи ООН предлагает считать все страны *переходными*.

> **В начале 1990-ых переход означал трансформацию от тоталитаризма и госплана к демократии и рыночной экономике.**

Сегодня контуры и направление перехода размыты и неясны.

Представители ЕС/ООН не уточняют название и параметры целевой модели, какой в идеале должны стать все страны мира.

В докладе 2022г. эксперты оценил все страны Евросоюза и ещё 45 государств. Совокупно в них проживает 76% населения Земли. Эти страны производят 91% мирового ВВП. По их мнению, такой сложный инструмент позволяет глубже и лучше понять процветание для Европы и мира. Оно концентрирует внимание на устойчивости, инклюзивности, стойкости, благополучия и процветания.

Вместо привычного маяка «Демократия/свободный рынок» мы видим гипотетическую страну, которая соответствует 17-ти целям устойчивого развития, требованиям «Зеленый пакта» Евросоюза, требованиям МОТ, а также Стратегии устойчивого роста ЕС 2022г.

> Поскольку ни одна страна в мире этого состояния ещё не достигла, то мы можем лишь воображать такой идеал, обсуждать реалистичность его достижения.

Параметры перехода к идеалу - 28 индикаторов, из которых 23 – статистические данные, 5 – индексы, оформлены в четыре группы: экономика, социальная политика, экология и управление (governance).

> Авторы пытаются установить корреляции, причинно-следственные связи между десятками самых разных параметров выходящих за рамки ВВП.
>
> Инновации, цифровизация, гендерное равенство, бедность, использование пестицидов, эмиссия парниковых газов, доля населения с навыками пользователей информационными, коммуникационными технологиями, свободное время, расходы государства на образование и науку – тут комбинаций может быть больше, чем в шахматах.

В Индексе состояния перехода учитываются такие параметры, как индекс счастливой планеты (Happy Planet Index), Индекс лучшей жизни (Better Life

Index), Индекс восприятия коррупции (Corruption Perception Index), Индекс человеческого развития (Human Development Index).

Они сами по себе состоят из десятков, если не сотен факторов. Поэтому **возможностей для интерпретаций, субъективных оценок, использования в пропаганде гораздо больше, чем при толковании Библии или «Капитала» Маркса**.

При всём богатстве данных, индексов и факторов, влияющих на прогресс, процветание и развитие, ООН/ЕС **не нашли места пяти китам свободной рыночной экономике**:

1) экономической свободе, 2) частной собственности, 3) свободе торговли, 4) открытой конкуренции, 5) лёгкости ведения бизнеса, т. е. создания рабочих мест.

Авторы не дают название целевой модели, которая получится в результате выполнения всех показателей.

Устойчивый государственный экологизм, социально-экологическое государства всеобщего благосостояния, государство всеобщей устойчивости.

Какие бы ни были названия

в качестве идеала авторы делают ставку на модель *Государства всеобщего интервенционизма*.

Парадокс в том, что

— страны, которые занимаются очень высокие позиции в Индексе состояния перехода, являются лидерами по экономической свободе, защите прав собственности, лёгкости ведения бизнеса.

Швейцария (1-ое место), Ирландия (3-ое) – убедительное тому подтверждение.

Авторы Индекса явно сделали ставку не на автоматические, рыночные индикаторы и параметры, а на те сферы, где доминирует дискреция распорядителей чужого.

Дискреция – это субъективные решения, оценки и интерпретации чиновниками и политиками самых разных параметров.

1) В Индексе неважно, какая структура собственности, каков размер нерыночного сектора и налоговое бремя.

2) Его авторам неважно, как на микро и малый бизнес влияет дискриминация в виде субсидий, льгот, дотаций для большого.

Для них

- 1) гендерное, 2) имущественное ***равенство*** важнее, чем ***равенство условий работы*** на рынке.

Одни получают государственную поддержку на инновации, экологию, региональное развитие, внедрение новых технологий, а другие не имеют такого лоббистского потенциала.

В Индексе ***издержки упущенной выгоды***, ушедшие из рынка ввиду ***неравенства условий конкуренции***, **не учитываются.**

Здесь главное – вал,

1) а если VIP-распорядители и потребители чужого работают с большими государственными или частными корпорациями, то для прогресса, по данной логике, это хорошо.

2) Концентрация усилия распорядителей и потребителей чужого может показать лучший результат, чем ставка на малый бизнес и народное предпринимательство.

Самая большая *слабость* Индекса состояния перехода (ИСП) – это *невозможность определить порядок и последовательность перехода для бедных, развивающихся стран*.

После развала тоталитарного социализма в конце 1980-ых было гораздо больше ясности.

1) Больше частной собственности (приватизация), 2) больше экономической свободы (либерализация), 3) крепче защита собственности и институтов свободного рынка (независимый суд, крепкие деньги, банкротство, лёгкий выход из рынка), 4) меньше государства в экономике – **и быстрый, долгосрочный экономический рост обеспечен**.

Сейчас же таких ориентиров нет.

Зато есть парадоксальные результаты, которые у одних вызывают улыбку, у других недоумение, а у третьих – даже осуждение развитых стран.

По данным Индекса состояния перехода Армения (44-ое место) показала лучший результат, чем США (45-ое место). Такой прогресс

получился из-за оценки экологического перехода, по которому Армения оказалась на 42-м месте, а США – на 66-м. Мессидж такой: Америка богатая, высокотехнологическая страна, но она является экологически чуть ли не самой опасной для мира. Т. е. она эксплуатирует природу, обогащается, а счета за это оплачивает весь остальной мир. Словения (10-ое место) лучше Японии (17-ое), Словакия (22-ое) и Болгария (36-ое) лучше Канады (43-ое), Румыния (32-ое) лучше Австралии (38-ое).

ИСП – это единственный рейтинг в мире, где США (45-ое) соседствует с Тунисом (46-ое), хотя американское ВВП на душу населения в 6,3 раза больше, чем в Тунисе. Об уровне развития технологий, качестве образования мы не говорим. Просто у Туниса даже близко промышленности, которая есть в США.

Отсюда, по логике авторов Индекса, Тунис достиг бóльшего прогресса по экологии, чем Америка.

Получается, что весь мир ближе приблизится к идеалу, если США и Канада перестанут производить энергетические товары и закроют половину своей промышленности?

И всё это для того, чтобы снизить давление экологического следа и обеспечить в каком-нибудь 2087 году равные, справедливые условия доступа к благам природы и цивилизации.

Правда,

содержание и конкретное наполнение этого равенства будут определять VIP-распорядители и потребители чужого глобального и национального уровня.

Индекса состояния перехода можно было бы игнорировать, критиковать, как очередной интеллектуальный эксперимент, как игры чистого разума.

Чистого, значит, не обременённого, не ограниченного императивами реальной жизни.

Однако

этот инструмент всерьёз предлагается ввести политику стран и международных организаций.

Его предлагаю сделать чуть ли не ключевым параметром эффективности (KPI) каждой страны.

Выполнила страна поставленную цель – получай больше денег, ресурсов их глобальной финансовой тумбочки.

Львиную долю налогов туда должны платить развитые, но экологически безответственные страны.

1) Понятное дело, что оптимизаторы налогов и интерпретаторы Индекса уже потирают руки.

2) Перед ними открываются безграничные просторы для дополнительного заработка.

Марксисты начала XX века по сравнению с марксистами XXI века – грубияны.

Первые выступали за «вся власть пролетариату».

Сегодня теоретики и идеологии Государства всеобщего интервенционизма требуют для себя контроля над всей планетой Земля.

Аппетит пришёл во время еды. ООН/МОТ/ЕС желают себе приятного аппетита – за наш с вами счёт.

***

№ 705.

Переход российско-украинской войны в стадию ударов тактическим ядерным оружием весьма ожидаем, давно предсказан и логичен

Кухар **2022-09-19**

Вы же сам видите, что **полгода кровавой бойни посреди Европы не привели к коренному перелому сознания политиков и людей** в ЕС, США, РФ. Но крупные войны прекращаются - только если происходит значительный перелом сознания.

А что мы видим? **На седьмом месяце войны - уговоры о капитуляции перед злом и иезуитство штучных поставок пушек и ракет.** Это мерзость, а не перелом сознания.

Следовательно, ведущие страны мира все еще не хотят спасать мир, в котором они лидеры. Поэтому этот мир и продолжит рушится. Все закономерно.

Выглядеть это будет так:

— РФ начнет делать удары по ЗСУ небольшими ярерными зарядами 1 - 2 в неделю.

По мнению Москвы и ее смешных союзников на Западе - это должно будет сломить Украину.

Но жертвы в 100-300 бойцов после каждого ядерного удара РФ - ЗСУ конечно же не остановят. И не заставят Украину капитулировать.

И поэтому уже через месяц, после 4-5 ядерных ударов, ядерные силы ведущих держав потеряют 4/5 своего политичечкого значения.

И лидерство стран, базировавшееся 80 лет на ядерных ракетах - рухнет.

По итогу

— грозность Китая, РФ, США, НАТО - уменьшатся на 80%.

А на первые места выйдут страны, которые смогут выставить арми - вполне способные воевать в радиоактивном облаке.

Но не удивляет, что аналитики ведущих стран не видят этого.

Ведь после того, как прославленные геополитические центры так ошиблись в прогнозных сценариях нападения РФ на Украину, от них можно ожидать только продолжения череды ошибок.

***

№ 706.

Андрій Костін: «Росія використає будь-який привід, щоб не повертати наших полонених»

2022-09-19

Соня Кошкіна, Шеф-редактор LB.ua

Перше інтерв'ю нового *очільника Офісу Генерального прокурора Андрія Костіна* вийшло об'ємним. Воно й не дивно – тем багато. Майже всі пов'язані з війною. Крім хіба двох - справи *Укрнафти* і запиту американців щодо *екстрадиції Ігоря Коломойського;* а також завершення розслідування вугільної справи, у якій фігурують Петро Порошенко та Віктор Медведчук.

Усе інше, так чи інакше, випливає з факту російської агресії. Чи правда (під цим приводом звільняли Венедіктову. - С.К.), що в прокуратурі греблю гати з колаборантів і шпигунів? Скільки нарахували сексуальних злочинів, у тому числі проти дітей (а під цим приводом звільняли Денісову. - С.К.)? *Скільки наших дітей викрали росіяни* і як їх тепер повертати (особливо тих, кого вже всиновили)? Як розслідують бомбардування драмтеатру та пологового в Маріуполі, теракт в Оленівці, фільтраційні табори? Чи реально створити спецтрибунал для Путіна, чому деякі країни не поспішають нам із цим допомагати? Коли азовці повернуться додому, а над полоненими-вбивцями почнуться повноцінні

суди? Нарешті – чому по всій країні одночасно порушили *справи проти відомих волонтерів*?

****

— Почнемо з обставин вашого призначення. 1) Як вам надійшла пропозиція, і 2) якою була ваша розмова із цього приводу з Президентом Зеленським?

— Пропозиція, безумовно, була від Президента. Як ви знаєте, процедура призначення генерального прокурора передбачає, що Президент вносить подання в парламент, погоджує, а потім призначає своїм указом.

Якою була розмова? З початку широкомасштабної агресії я досить часто спілкувався з Президентом, оскільки був залучений до багатьох процесів, які стосувалися в тому числі відповідальності агресора:

> 1) це і питання створення спеціального трибуналу зі злочину агресії; 2) і питання конфіскації майна Російської Федерації та фізичних осіб, які допомагають агресору; 3) розробки компенсаційного механізму, щоб ці гроші були направлені на відновлення України...

...Тому розмова була абсолютно діловою. **Президент розумів і розуміє, що є багато завдань**, і ці завдання стосуються не тільки 1) розслідування воєнних злочинів і злочинів, пов'язаних з ними, але йдеться також про 2) злочини тих, хто агресору допомагає.

Власне, тих, кого ми підозрюємо в 1) державній зраді або в 2) колабораційній діяльності.

Також є дуже багато інших напрямків діяльності Офісу Генпрокурора

> – так, **щодня практично відбуваються злочини, пов'язані з корупцією**, на це теж треба реагувати.

Офіс Генерального прокурора виконує саме координаційну роль у боротьбі з цими двома ворогами.

Коли я виступав перед парламентом, то зазначив, що ми маємо двох основних ворогів: 1) зовнішнього — це агресор і його посібники; і 2) внутрішнього — це корупція. Боротьба з ними – головне в моїй роботі.

— Скажіть, коли саме відбулася ця ваша розмова з Президентом?

— За декілька днів до того, як це подання було внесено Президентом. Потім ще була розмова напередодні самого подання.

— Тобто вже після того, *як звільнили Венедіктову*?

— Так.

— Ви не цікавилися, *якою була причина її звільнення?*

— Для мене це наразі не є важливим.

Війна дуже змінила ставлення багатьох людей до того, як вони сприймають своє місце в боротьбі.

У ситуації, коли вся країна має боронити нашу державу від ворога, має відновлювати нашу територіальну цілісність і суверенітет, я не витрачаю часу на питання, які не стосуються справи.

— Якраз *напряму стосуються.*

— Така пропозиція (про призначення генпрокурором. - С.К.) - це, безумовно, відповідальність, але і прояв великої довіри з боку Президента. У країні, що воює, я взагалі не розмірковував би довго над такою пропозицією...

Коли я почав спілкуватися з прокурорами різних рівнів, я їм говорив дуже прості речі: ми всі солдати на війні. Є наші військові, які воюють безпосередньо на фронті, а в нас інший фронт — боротьба за справедливість і за те, щоб наша країна була вільною як від агресора, так і від інших проявів, які руйнують її зсередини, тієї ж корупції абощо.

— *З вашою мотивацією розібрались. Я ж питаю про Венедіктову*. Судячи з її реакції, вона, як і Баканов, дізналася про звільнення з новин. При цьому *її звинуватили* в тому, що вона проґавила під носом — за пів року війни — цілий табун російських агентів, шпигунів, колаборантів, і нічого не робилося для того, щоб з ними боротися. Досить серйозне звинувачення, погодьтеся.

Указ про відсторонення Президент підписує в неділю (17 липня. - С.К.) **ввечері. У понеділок вранці профільний заступник Офісу *Андрій Смірнов говорить, що має пройти службове розслідування*, і вже потім - за його результатами - Президент дивитиметься, чи робити подання в парламент. Проте вже за чотири години - подання в парламенті. І у вівторок *Рада голосує за звільнення Венедіктової*. Тоді ж з'являється інформація про відрядження її послом у Швейцарію.**

Не торкаючись персоналій, дивно, погодьтеся, виглядає, коли людину звільняють зі скандалом і тут же відправляють на дипломатичну роботу. Уявляю собі реакцію швейцарців.

Власне, хочу спитати: *в якому стані ви прийняли справи?* Чи відбувається внутрішній аудит, перевірка діяльності попереднього керівника, чи є потреба в цьому?

— Одне з перших моїх рішень на посаді - початок ***службового розслідування щодо працівників прокуратури прикордонних областей***.

— Так, це було ще першого серпня. *Чим завершилося*, які результати?

— Строк службового розслідування - 30 днів, і вже є певна інформація, певні результати, але тут **я продовжив строк розслідування ще на один місяць, оскільки йдеться про велику кількість людей**.

Інформація перевіряється - 1) хто й де перебував у перші дні війни; 2) хто був на робочому місці чи покинув його; 3) чи було залишене майно; 4) чи були відповідні заходи - наприклад, щодо збереження або, якщо цього вимагає ситуація, знищення секретної інформації; 5) що відбувалося з працівниками.

Щоб я мав факти перед тим, як приймати певні рішення — або кадрові, або процесуальні, службове розслідування має дійти до певних висновків. Тому **не хотів би зараз проговорювати попередньо зібрану інформацію.**

— *Який це приблизно порядок цифр* - 10 колаборантів, 20, 100? Без прізвищ, просто порядок цифр.

— Я не хотів би спекулювати зараз на цій темі.

Я розумію, що це важливо, і це дійсно становить інтерес, але, зважаючи на мою посаду, будьмо дуже чіткими у визначенні тих чи інших ситуацій.

Тим більше, що цифри привертають увагу, я знаю це ще з досвіду адвокатської діяльності. І коли цифра є сказаною, потім, якщо вона буде іншою, виникнуть питання.

— Дивна ситуація.

1) *Якщо звинувачення були правдиві, людина має нести відповідальність, а не їхати послом у Швейцарію*. 2) *Якщо звинувачення були неправдиві, виходить, ваше призначення — політичне*.

Тоді незрозуміло, *чим не влаштовувала Венедіктова, чого вона не робила такого, що зможете зробити ви?* От я правда не розумію. Та й не тільки я.

— **Ваше право не розуміти**, і я це право поважаю.

Тим часом усі ці рішення приймав або Президент, або Президент разом з парламентом. Усі, про які ви щойно сказали.

Щодо призначення послом, я не знаю, чи є таке рішення зараз, але це належить до компетенції Президента.

Моє завдання, коли я прийшов сюди на роботу, — почати працювати. Працювати самостійно і, скажімо, залучити до більш активної праці персонал Офісу Генерального прокурора, обласних прокуратур, усі органи, які займаються правоохоронною діяльністю.

2. «Буває, що заяви про воєнні злочини дублюють одна одну»

— Офісом Генерального прокурора зареєстровано вже понад 43 тисячі злочинів, пов'язаних з російською агресією. З них 29 377 – злочини агресії та воєнні. *Якісно розслідувати такий обсяг злочинів неможливо фізично.* Плюс цифри постійно збільшуються. *Що із цим робити?*

— Цифра кожного дня змінюється, безумовно. Оскільки щодня реєструються (провадження. – С.К.) в першу чергу за фактами, які відбуваються - наприклад, обстріли, у другу чергу – це заяви людей, які заявляють про скоєння воєнних злочинів. І все це реєструється в Єдиному державному реєстрі досудового розслідування.

Безумовно, що стосується саме воєнних злочинів, вони, в принципі, складають практично всю оту цифру, яка кожного дня змінюється.

Може статися так, що деякі заяви дублюють одна одну. Наприклад, два представники однієї родини в різних регіонах України в різний час можуть заявити про один і той самий факт - хтось кудись виїхав, і все. Перевірка проводиться, але ми не можемо витрачати всі ресурси і Офісу Генерального прокурора, і підпорядкованих нам прокуратур для того, щоб просто «звіряти». Щоб нам було легше це робити, зараз працюємо над відповідними ІТ-рішеннями, щоб спростити процедуру перевірок.

Але те, що стосується злочину агресії, ви абсолютно праві, цей злочин може бути тільки один, і він так і розслідується — в одному кримінальному провадженні.

Так само як і злочин «геноцид».

Щодо злочину агресії, це стосується певної категорії найвищого політичного та військового керівництва Росії, і для нас дуже важливе не тільки доведення такого злочину до вироку суду, а й щоб цей злочин і винні в ньому особи були визнані такими саме на міжнародному рівні.

> Тобто це стосується створення трибуналу для розслідування злочину і покарання винних в злочині агресії.

Що стосується воєнних злочинів, у нас був створений ще попередньо спеціальний департамент (це найвища організаційна ланка в Офісі Генерального прокурора), який здійснює супровід досудового розслідування та процесуальне керівництво саме воєнних злочинів. Там працюють прокурори, які дуже віддані цій справі. Я спілкуюсь кожного дня з керівником департаменту щодо розслідування певних справ.

> Хочу також додати, що зараз у рамках оптимізації структури Офісу Генерального прокурора прийняв рішення збільшити кількість прокурорів саме в цьому департаменті.

Ну і інший департамент, у якому буде збільшення кількості прокурорів, — департамент, який супроводжує такий орган досудового розслідування, як Служба безпеки України, оскільки в умовах воєнного стану багато справ розслідується саме СБУ.

> Не буде додаткового прийняття на роботу співробітників — просто перерозподіл між департаментами.

До речі, хотів би сказати, що саме в ці два департаменти було щойно завершено конкурсний добір, і деяка кількість прокурорів з окружних прокуратур (тобто з базового рівня системи прокуратури) пройшли конкурсні процедури. Навіть під час війни ми це робимо. Це було розпочато ще за каденції Ірини Валентинівни, але зараз процедура завершена, вони призначені на посади, у тому числі в ці два департаменти. Діяльність департаменту, який займається процесуальним керівництвом у розслідуванні воєнних злочинів, полягає не тільки в тому, щоб супроводжувати резонансні, найскладніші справи, а й у наданні методичної допомоги обласним прокуратурам.

До того ж

> прокуратурам у зоні активних бойових дій або в зоні обстрілів, безумовно, складніше докладати зусиль для розслідування такої кількості воєнних злочинів,

тому

> ми або через створення групи прокурорів додаємо прокурорів з, так назвемо, тилових регіонів, або передаємо певні справи в інші регіони, щоб усі прокурори по всіх регіонах також долучалися до цієї роботи.

— Я правильно почула, що *розробляється спеціальна комп'ютерна система,* яка класифікуватиме воєнні злочини й відсіватиме дублі? За яким принципом відбуватиметься класифікація? Це геноцид, агресія, сексуальні злочини? Як ви це бачите?

— Я не можу зараз сказати, що найближчим часом вона буде запущена, я в принципі такого не говорив.

Мова йде про те, що

> **ми цим займаємося.**

Крім того,

> — ми розраховуємо на підтримку в тому числі наших міжнародних партнерів, яку дуже цінуємо. Ця підтримка не тільки експертна, вони надають її і тут, в Україні — тими експертами, які деякий час перебувають поруч з нашими прокурорами та правоохоронцями, і тими, що працюють віддалено, у своїх країнах, і також надають експертизу.

Ми в постійній комунікації, щоб нам надали допомогу

> — в тому числі щодо IT-рішень, які дійсно зарадили б у нашій роботі.

Тому

> **коли це буде вже сформульовано і якимось чином оформлено, тоді, безумовно, ми про це розкажемо.**

Це дуже важлива новина.

> **Є прокурори, вже досвідчені в цих справах, і вони сформулюють (?) технічне завдання, щоб ця система могла допомагати нам відсікати...** Ну, не відсікати — негарне слово...

— Класифікувати.

— Не тільки класифікувати, а й об'єднувати справи.

Тут важливо, що мова йде про одні й ті самі факти, щодо яких зареєстровано кілька кримінальних проваджень. Тим більше, що органи досудового розслідування різні, в різних регіонах вони можуть займатися однією справою, і це непрактично.

— Навіть якби таких зареєстрованих фактів було удвічі менше, за словами правозахисників, прокуратура навіть найбільш розвиненої

країни просто *фізично не може обробити таку кількість злочинів*. І про це йшлося, коли їх було 17 тисяч. А їх уже понад 40.

— Уявіть, приходить людина десь у Рівненській області, вносить заяву до відділу поліції про те, що колись, коли вона перебувала, наприклад, у Маріуполі, відбулася певна подія, наприклад, обстріл. Закон передбачає, що ці заяви реєструються практично автоматично, це є принцип заявний. Відмовити неможливо і не по-людськи. Тому так, ця кількість буде зростати. Тому я і сказав, що є певні об'єктивні ситуації (коли реєструють провадження. - С.К.) - коли відбувся обстріл. Навіть якщо, на щастя, немає жертв цього обстрілу, все одно за фактом реєструють кримінальне провадження. А інші провадження – це провадження, щодо яких є заяви. І ці заяви ми будемо реєструвати.

Безумовно, я погоджуюсь, що

> **— складно таку кількість справ розслідувати, тим більше одночасно.**

Проте

> **— ми не можемо просто не реєструвати й ігнорувати.**

2. «Свідчення від наших громадян, задокументовані, наприклад, у Польщі, можуть бути використані в кримінальних провадженнях в Україні»

— Ви згадали про співпрацю з міжнародними партнерами, поговорімо про неї на низовому рівні — *це процес фіксації воєнних злочинів слідчими на місцях*, їх належного – для міжнародних судів – документування, з проведенням ДНК тощо. Раніше українська сторона не мала такого досвіду кооперації, але після деокупації Київської області вона, на жаль, з'явилася. Процес запускали буквально з коліс. Очевидно, із цього *зроблено певні напрацювання – хочу про них розпитати*. Адже зараз триває активний контрнаступ на півдні і сході. Після звільнення Харківщини, Херсонщини, Маріуполя Буча та Ірпінь можуть здатися ще не такими страшними *(розмова відбувалася ще до знайдення масових поховань в Ізюмі. - С.К.).*

— Щодо нашої діяльності на звільнених територіях.

Ми готуємося до цього (до роботи на звільнених територіях. - С.К.), готуємося, щоб туди, коли буде можливість, безпечно дійти й документувати ті воєнні злочини, які там відбувалися і відбуваються. Безумовно, ми застосуємо весь досвід, який отримали під час розслідування воєнних

злочинів. Це ж не тільки Київська область, це і Чернігів, і Сумщина, і Харківщина - ті території, які були звільнені.

Аналогічні злочини скоювались не тільки в містечках під Києвом, в інших регіонах - просто не такої зухвалості і не такого масштабу. Але щодо всіх фактів, наприклад, які стосуються бомбардування драмтеатру в Маріуполі або пологового, також зареєстровано кримінальні провадження. І тут ми в постійній комунікації саме з міжнародними партнерами. Задля чого? Щоб отримувати дані їхніх розвідувальних органів, адже ми самі не можемо туди дістатися фізично. Я на кожній зустрічі зі своїми колегами — це або генеральні прокурори країн-партнерів, або представники міжнародних організацій, наші шановні посли — наголошую на тому, що ми дуже цінуємо цю допомогу. І якщо вона може бути більш об'ємною, то це допоможе нам за можливості встановити обставини і найголовніше — конкретних підозрюваних у скоєнні цих злочинів.

Тут також дуже допомагає аналіз відкритої інформації, так званий OSINT, який роблять у тому числі й багато громадських організацій. Це аналіз великого кола відкритих даних, зіставлення яких також дає нам можливість установити коло підозрюваних. У деяких справах для нас важливо встановити не тільки тих, хто скоїв відповідний злочин, а й хто віддавав команду, тобто поступово рухатися цим ланцюжком до найвищого керівництва.

Я хотів би ще зазначити. Ви декілька разів згадали злочини сексуального характеру...

— *Це було наступне питання.*

— Давайте ви сформулюєте, я відповім.

— Одним з номінальних приводів звільнення попереднього омбудсмана Людмили Денісової було звинувачення її в тому, що вона ледь не *вигадує сексуальні злочини*. Коли її знімали, говорилося, що оскільки всі матеріали в прокуратурі, вона не може публічно про це говорити. Нещодавно було опубліковано звіт ОБСЄ з посиланням на дані офісу омбудсмана – часів Денісової – які фактично підтверджують її правоту. Посол США при ОБСЄ Майкл Карпентер повідомив, що «так, підтверджені неодноразові випадки сексуального насильства, вчиненого російськими військовими, а також масові вбивства цивільного населення, в тому числі дітей. Як мінімум йдеться про 25 дівчат у віці від 14 до 25 років, які утримувались у підвалі в Бучі, піддавалися груповому зґвалтуванню російськими військовими, внаслідок чого 9 із них завагітніли».

Ми *обговорювали це з Дмитром Лубінцем*, і він зазначив, що все ж йдеться саме про посилання і незрозуміло, як їх (не)верифіковували. Але ж очевидно, що ОБСЄ не посилатиметься на абищо.

Тож хочу спитати про те, *як просувається розслідування сексуальних злочинів?* Із того, що можна говорити, звичайно.

— З першого дня я приділяв особливу увагу саме такому напрямку нашої роботи. Результатом цього є в першу чергу те, що в департаменті, який займається воєнними злочинами, про який я вже згадував, збільшено кількість прокурорів, в тому числі шляхом створення спеціального управління, яке буде займатися забезпеченням досудового розслідування та процесуального керівництва саме злочинів сексуального характеру, які пов'язані зі збройним конфліктом. Це специфічний і дуже чутливий напрямок діяльності, він потребує певної підготовки. У нас є прокурори, які готові до цієї роботи. Зараз ми вибираємо в Офісі генерального прокурора тих, хто буде там безпосередньо працювати.

Ми відчуваємо принципову і широку підтримку з боку наших міжнародних партнерів, які готові допомагати, і ***готуємо (?) - в тому числі з їхньою допомогою - певну стратегію розслідування цих злочинів***.

> Це буде ***гайдлайн***, який буде використовувати все найбільш передове, що мають наші колеги в інших країнах, задля того, щоб ці розслідування були дійсно результативними.

Але... Ви знаєте, що будь-які злочини сексуального характеру характеризуються дуже високим рівнем латентності, перепрошую за це слово, це - юридичний термін. Тобто їх скоюється набагато більше, аніж про це відомо хоча б тому, що багато людей просто не хочуть з різних причин комунікувати. Тому ми можемо спиратися тільки на ті факти, щодо яких у нас є певні заяви і щодо яких надаються певні покази.

— Скільки таких справ? Приблизно. Пів сотні, сотня?

— **Декілька десятків справ** наразі в Офісі Генерального прокурора.

Тут є ще одне важливе питання, яке стосується не тільки цієї категорії справ, але й усіх інших.

> Найближчим часом ми вийдемо з такою комунікацією до наших громадян, які перебувають за межами України.

Що я почув у спілкуванні з колегами, генеральними прокурорами країн-партнерів?

Вони готові нам допомагати. Багато наших людей виїхали з місць, де відбувалися активні бойові дії, або з місць, які були тимчасово окуповані. Багато з них можуть бути свідками або навіть жертвами, постраждалими від воєнних злочинів, у тому числі злочинів, які стосуються сексуального насильства під час війни.

Ми зараз проводимо певну соціологію...

З якихось причин деякі наші люди не хочуть або не дуже активні в тому, щоб допомагати і надавати такі свідчення. Мова йде навіть про фото, відео. Людина не хоче щось говорити або в першу зустріч не хоче щось розказувати, тому що для деяких людей це повторна віктимізація — тобто спогади про те, що відбувалось, про якісь травматичні або трагічні події є чутливими.

Але дуже важливо, щоб ми зібрали все, що тільки є. Усе, мабуть, неможливо зібрати, але якомога більше.

Тому **будемо комунікувати з нашими громадянами в інших країнах**, а наші партнери готові допомагати в документуванні цих воєнних злочинів. Може бути й таке, що ми виявимо нові факти злочинів сексуального насильства.

— Уточню: *ви закликаєте наших громадян, які стали жертвами або свідками певних злочинів і нині перебувають за кордоном, свідчити там* – на місці, а іноземні ваші колеги це фіксуватимуть і передаватимуть у Київ, так?

— Ви дуже просто описали цей шлях, але **так воно в принципі і має працювати, тому що наші колеги готові**.

У них уже є певна статистика, певна кількість наших громадян, які надали якісь свідчення. Але ми з ними розуміємо, відчуваємо, що такої інформації може бути набагато більше. А з урахуванням тих міжнародних контактів, які встановлені з нашими партнерами, в тому числі з деякими країнами Центральної і Східної Європи (у нас є так званий JIT - join investigation teams, тобто спільні слідчі групи), це дає можливість обміну інформацією, яка буде задокументована, наприклад, у Польщі, для використання в кримінальних провадженнях, які зареєстровані в Україні.

Це дуже важливо.

Це також такі маленькі цеглинки, якими ми намагаємося добудовувати цю систему.

Окремо хотів би зазначити, що є випадки, встановлені в кримінальних провадженнях, сексуального насильства проти дітей. Встановлено п'ятьох дітей у віці від 4 до 16 років, які стали жертвами цієї категорії воєнних злочинів. Але ми всі розуміємо, що таких злочинів набагато більше, ніж я вже зазначив...

Це складна робота.

Ми працюємо з дітьми з використанням такої системи, яка називається «зелена кімната» - за безпосередньої участі психолога: він поза візуальним спостереженням дитини, але допомагає. Це складно.

Але в деяких випадках є свідчення, які можуть бути використані як докази в цих кримінальних провадженнях.

3. «Понад 7 тисяч дітей були депортовані на непідконтрольну Україні територію, в Росію та Білорусь»

— Якщо вже заговорили про дітей... За даними *омбудсмана Дмитра Лубінця*, якого ми вже згадували, *приблизно 7 тисяч дітей вивезено в Російську Федерацію*. Точно порахувати неможливо, бо вивозили їх через тимчасово неконтрольовану частину кордону. За даними російських джерел, понад 1 000 дітей уже всиновлено в Росії, а це означає, що повернути їх буде дуже важко — за законами Російської Федерації, вся інформація про дитину знищується в момент її всиновлення, і довести, що ця дитина була з Маріуполя або з Харкова, практично неможливо.

— Хочу підтвердити цифру, яку надав омбудсман. Дійсно, за нашими даними (те, що ми можемо офіційно підтвердити), понад 7 тисяч дітей були депортовані на непідконтрольну Україні територію, на територію держави-агресора та Республіки Білорусь.

> Ця цифра базується - у тому числі - на заявах родичів, заявах керівників певних дитячих установ. Офіс Генерального прокурора не може в роботі орієнтуватися на ту кількість, яку озвучують навіть поважні міжнародні інституції, тому що ми працюємо з інформацією, яку отримуємо офіційно.

Тут важливо, що наше завдання — ідентифікувати цих дітей. Наразі **ідентифіковано 5 327 дітей**,

> і ми цю інформацію також направляємо до Міжнародного Комітету Червоного Хреста, тому що можливості в міжнародних інституцій допомогти повернути наших дітей додому об'єктивно є.

І вони вищі, ніж ті процесуальні, які мають наші органи досудового розслідування та Офіс Генерального прокурора, тому що ми ефективно фізично дістати можемо тільки на території України.

— Ці 5 тисяч ідентифікованих дітей, вивезених на територію РФ, - це діти-сироти і позбавлені батьківської опіки? Чи це діти з повноцінних сімей також, які, можливо, загубилися під час ведення бойових дій чи втратили батьків в окупації?

— Різні. Я не можу зараз сказати точно, скільки яких. Для нас важливо, щоб кожна дитина була повернута в Україну.

— То як саме їх повертати? Конкретно?

— Наразі, за нашою інформацією, повернуто 55 дітей, які були незаконно депортовані на територію держави-агресора. І 37 дітей разом з батьками або вихователями перебувають на цей час на території країн Європейського Союзу.

Як повертати?

> **— Це питання більш широке і для більш широкого кола людей, аніж тільки генеральний прокурор.**

Безумовно, **є можливості для обміну**. Такі випадки є, наскільки мені відомо. Але не всі з них, скажімо так, можуть бути публічними.

> Я думаю, що процесуальні можливості саме Офісу Генерального прокурора об'єктивно обмежені, тому ми не можемо якимось чином змусити Росію повернути тих дітей, які примусово депортовані.

Водночас я вже згадував про міжнародні організації.

Мені здається, що в них є можливості тиснути на країну-агресора, щоб повернути дітей.

Вони ж використали ці можливості, щоб українське зерно експортувалося в країни світу, які потерпають від голоду.

— Ну, вибачте, зерно – це гроші, а діти – це люди. І не думаю, даруйте за цинізм, що вони аж настільки принципові для міжнародних організацій, на відміну від зерна. На жаль, це правда.

— Ми живемо у світі цинізму, на жаль. Але ми маємо із цим цинізмом також працювати. І вимагати, навіть якщо є цинізм, робити те, що можливо.

— Давайте *про конкретні механізми*. Як вже казала: якщо дитину всиновлюють, вона втрачає всі старі документи. Довести, що вона з України, *практично неможливо*. І різниця ваших же цифр - *7 тисяч депортованих проти 55 повернутих* - це підтверджує.

— Ну, це незіставно з однієї точки зору.

Але якщо ви, наприклад, або хтось з тих, хто зараз допомагає нам експертно, або з правозахисних організацій, надасть мені якусь дорожню карту, як це зробити, я буду дуже вдячний.

Розумієте?

Тому я і говорю, що

> ми маємо використовувати всі засоби, які в нас є, у тому числі привертати увагу міжнародної спільноти, міжнародних організацій.

Це правильне питання, але на нього зараз немає абсолютно жодної відповіді.

— Я ставлю це питання абсолютно всім - і омбудсману, і людині, яка уповноважена від Офісу Президента займатися питанням дітей, і вам - питаю всіх, кого тільки можна.

Я зазначила на початку цієї частини розмови, що *примусове переміщення цивільних осіб - дітей і дорослих - є злочином геноциду*. Чи правильно я розумію, що всі такі історії фіксуються як *злочин геноциду проти українського народу* і надалі в міжнародних судах буде саме на це робитися наголос?

— Це може бути використано як елемент такого злочину, як геноцид, якщо ми доведемо, що це була цілеспрямована політика.

> Але з розумінням того, що для українців, для нашого суспільства, на мій погляд, важливо, щоб винні в цьому злочині були покарані не тільки в Україні, а в першу чергу на міжнародному рівні.

І цей злочин може бути взятий до розслідування і до роботи Міжнародним кримінальним судом.

Але вони також повинні пересвідчитися в тому, що в них є (мова не про суд, а про прокурора, який має представляти цю справу в суді)...

— Конкретні обвинувачені...

— Так, достатньо доказів.

Тому мої колеги практично в щоденному контакті з представниками прокурора Каріма Хана в Україні. Ми з паном Карімом десь раз на тиждень на зв'язку, як мінімум.

Є обмін інформацією.

І **я думаю**, що

> — кожен доказ, який ми зберемо, буде корисний, упевнить прокурора Хана в тому, що він може представити цю справу в Міжнародному кримінальному суді.

Я звертався до колег, до представників правоохоронної системи, які "на землі" документують злочини - щоб документування відбувалося на найвищому рівні.

Якщо, наприклад, мова буде йти про звільнені території внаслідок нашого контрнаступу, повертаючись до вашого питання, **ми маємо документувати все на дуже високому рівні...**

Певний слідчий, певний експерт і прокурор, який першим виходить і документує, не знає, якою буде доля цієї справи - чи вона завершиться врученням підозри і винесенням вироку українським судом, чи буде спрямована до Міжнародного кримінального суду.

Тому

> — мій сигнал до всіх: щоб якість була якомога вищою,

тому що

> — ми не можемо втратити можливість притягнути до відповідальності ***представників агресора***...

4. «Потерпілі мають відчути справедливість від того, що буде вирок - навіть в умовах заочного правосуддя»

— Не так давно був перший вирок російському окупанту, який застрелив беззбройного чоловіка на Сумщині (йдеться про Вадима Шишимаріна, який отримав довічне ув'язнення. - С.К.). За моєю інформацією, після того, як це відбулося, пан Мединський, представник російської переговорної групи, подзвонив Давиду Арахамії, представнику нашої переговорної групи, зі словами "Що, крайнього знайшли?". Мовляв, у них у полоні наші азовці, вони їх зараз пересаджають на довічне - і «тоді поговоримо». Наскільки мені відомо, цей довічний вирок окупанту, попередньо не погоджений зверху, став однією з претензій до

генпрокурорства Ірини Венедіктової. Примітно, що після її звільнення вирок Шишимаріну переглянули — Київський апеляційний дав йому 15 років ув'язнення замість довічного. І з того часу жодної інформації про те, що російські окупанти перебувають під судом, не надходило.

Отже: ***коли ці процеси відновляться, і коли нам варто очікувати вироків для росіян від українських судів?***

— Ця робота триває.

Якщо повернутися до справи Шишимаріна, це, мабуть, було такою несподіванкою

- на той час йшла мова про необхідність обміну і повернення додому наших військових, які опинилися в полоні.

І я не можу цю інформацію сказати як *підтверджену*,

але моє розуміння, що тоді наших громадян, військових утримувалося в полоні в Російській Федерації набагато більше, ніж ми мали російських військових.

— Це правда. Але зараз ви фактично підтверджуєте, що *Шишимаріна розміняли як політичну історію*. Вирок йому винесли справедливий, але коли росіяни сполохалися, *наші просто дали задню*, вибачте за грубість. От і все.

— Ви знаєте, ми можемо довго про це говорити, тому що я, ви ж знаєте...

— Були в переговорній групі...

— Не тільки в переговорній зараз...

— І в ТКГ були.

— Я розумію, що питання обмінів дуже складне і чутливе. Іноді судові процедури використовуються як привід, щоб або не виходити на обмін, або вимагати якихось інших умов, або, наприклад, розпочинати такі самі процедури в себе. І це дійсно ускладнить питання.

Безумовно, родини загиблих мають право на відчуття справедливості, і це відчуття може настати після покарання російських військових в українських судах.

Тим часом, на мій погляд,

якщо ми можемо повернути наших військових якомога швидше живими і з кращим станом здоров'я, ніж вони можуть мати за багато місяців свого перебування в нелюдських умовах, то ***для мене саме це є пріоритетом***.

— Це все зрозуміло. Але давайте чесно. Минуло вже майже три місяці, а віз і нині там. *Шишимаріну вирок переглянули, а азовці в полоні. Нічого не змінилося*.

— А ви думаєте, що це така проста історія? **Це дуже складна історія**.

— Я пам'ятаю, що *хлопці почали виходили з* Азовсталі 16-17 травня і в подальші дні.

Звичайно, процес перемовин щодо них, умови – все це було і є засекреченим, це нормально, і я про це питати не можу.

Але вибачте, *минуло вже чимало часу - чекає українське суспільство, чекають родини...*

— **Над цим працюють дуже багато людей. Я це абсолютно точно знаю. Робота над поверненням є дуже складною**.

Будь-який привід, який Росія може використати, щоб не повертати (полонених. - С.К.), вона буде використовувати.

Стосовно російських військових, справи яких передано до суду, **ми вже маємо вироки щодо дев'яти військових**.

— Хіба вони в публічній площині?

— Ми все це завжди комунікуємо. Але я хочу зазначити, що тільки щодо Шишимаріна є вирок за вбивство. Інші вироки — за обстріли цивільних об'єктів, крадіжки, мародерство тощо.

Тобто в нас не дуже багато військових Росії, яких ми можемо реально засудити. Я маю на увазі, не в заочному режимі.

Тому ця робота триває, ми над кожною справою працюємо.

Є багато справ, які передаються до суду для слухання **в заочному режимі**.

І тут виникають питання, **для чого це робиться**.

Але якщо ми зібрали всі докази,

— ми не можемо ці справи просто тримати, це буде неправильно. Тому що якщо є потерпілі, вони мають відчути справедливість, що буде вирок - навіть в умовах заочного правосуддя.

Може й так статися, що ці військові продовжують перебувати в лавах російських збройних сил або інших формувань, і ми їх можемо взяти в полон. Ви ж розумієте, що в них також не дуже багато резервів, і ті люди, які були виведені, також повертаються до лав їхніх збройних формувань. Якщо вони потраплять у полон, можемо їх ідентифікувати і покарати тут. Але ми також повинні розуміти, що ці люди після вироків - навіть заочних - ніколи не покинуть територію Росії, хіба що полетять до якоїсь країни, яка їх підтримує - наприклад, Північної Кореї.

Їхнє майно може бути арештоване за кордоном. Навіть якщо не буде, будуть певні наслідки.

— Це ви скоріше про керівну ланку. Яке майно в бурятського танкіста, даруйте? У них навіть унітазів немає.

Маю два уточнювальних запитання.

1) Як просувається *розслідування теракту в Оленівці* і 2) чи є окремі провадження саме по фільтраційних таборах? Ми знаємо про переміщення, вбивства, обстріли, але про *фільтраційні табори* жодної інформації не було.

— По Оленівці кримінальне провадження зареєстровано.

Ми зараз збираємо інформацію, в тому числі за допомогою наших партнерів - те, що належить до розвідувальної.

Також з відкритих джерел задля того, щоб,

— по-перше, встановити всі обставини. Попередні висновки міжнародних експертів я вже комунікував — що це (теракт в Оленівці. - С.К.) **могло бути** наслідком застосування термобаричної зброї.

Але

— провести експертизу наслідків, наприклад вибуху, дистанційно, без доступу в приміщення - це складно для будь-якого судового експерта. **Навіть, мабуть, надскладно.**

І це також стосується можливого виявлення воєнних злочинів на території, яку ми звільнимо – ви от згадували про Маріуполь. Ми ж бачимо, що вони роблять усе для того, щоб знищити сліди цих злочинів. Але знищити все буде

неможливо, та чи встановимо ми дійсно тих, хто скоїв ці злочини? Безумовно, Росія робить усе можливе, щоб приховати те, що вони зробили.

Стосовно Оленівки, є ж інформація про те, що ООН готує туди відповідну місію...

— Яка не може туди потрапити.

— Я... не хочу говорити скептично/нескептично, але обережно ставлюся до такого роду ініціатив. Бо якщо це все відбуватиметься під контролем окупанта, я абсолютно впевнений, що Росія не зацікавлена в тому, щоб це розслідування було незалежним і привело до тих результатів, які відповідають дійсності. Вони будуть імітувати свою готовність допомагати, як завжди це робили і роблять. Тому я з певною обережністю ставлюсь до цієї місії...

По фільтраційних таборах ми маємо 5 проваджень.

> — Загалом після 24 лютого встановлено 50 місць ***незаконного утримання***, **у тому числі** ті, що використовуються як ***фільтраційні табори***.

Щодо Оленівки

> - було попередньо зареєстровано кримінальне провадження про незаконне утримання наших військовополонених.

5. «Я сказав послам, що для нас принципово важливе створення міжнародного трибуналу»

— Поговоримо *про створення спеціального трибуналу*.

Ясно, що історія складнопідрядна.

Перший крок – рішення суду ООН, яке, звісно, Росія не виконуватиме. Водночас саме це дозволить довести факт геноциду Росії проти України. І тільки потім – МКС.

Але там потрібен спеціальний трибунал, оскільки не існує усталеної процедури – для Руанди, Югославії, інших випадків він щоразу створювався з чистого аркуша.

Але наразі не всі наші західні партнери це підтримують – от саме через необхідність спеціального сценарію – його появу.

— Коли спілкуюся з нашими міжнародними партнерами, завжди говорю, що це (створення спецтрибуналу. - С.К.) - не політична позиція тільки вищого

військово-політичного керівництва України. Це позиція всього українського суспільства.

Тому що

> Міжнародний кримінальний суд **не має юрисдикції** для розслідування і розгляду ***злочинів агресії***.

— Бо *ні Росія, ні Україна не підписали Римський статут*.

— Так. МКС — це 1) воєнні злочини, 2) геноцид і 3) злочини проти людяності.

Але агресія — «материнський злочин» щодо всіх інших. Без агресії не було б інших злочинів.

Тому наше завдання цей злочин не тільки розслідувати, а й покарати винних.

Певний період часу була дискусія: наші партнери говорили, що ***Міжнародний кримінальний суд*** - це правильний шлях, а ***трибунал*** - така собі історія, з різних причин.

Але на першій же зустрічі з шановними послами Великої сімки я сказав, що,

> **крім співпраці з МКС, для нас є принципово важливо створити міжнародний трибунал.**

Я знаю про всі пересторогі, деякі з них, на мою думку, не витримують критики. Наприклад, фінансування. Не є це проблемою. Знайде світ фінансування, навіть люди знайдуть.

Зараз ми перейдемо до чутливої дискусії — **різниці між Міжнародним кримінальним судом і Трибуналом**.

Ця різниця дуже просто виглядає.

Міжнародний кримінальний суд

> — це **незалежна міжнародна судова інституція**. І ті країни, які зараз допомагають фінансово розслідуванню, яке відбувається під, скажімо так, парасолькою Міжнародного кримінального суду, допомагають незалежній судовій інституції. Тобто вони ніяк не зв’язані з можливим результатом діяльності цієї інституції.

Щодо ***Трибуналу про злочин агресії***,

— то аби він міг бути створений, **потрібне політичне рішення**. Тобто це будуть країни, які підпишуть міжнародний договір, і це вже політичний крок.

— Кожна окремо має підписувати?

— Суто юридично можуть бути застосовані різні процедури. Це може бути один чи кілька договорів, мова не про це. Мова йде про те, що це політичне рішення.

Дуже чутливе питання.

В історії людства було тільки декілька таких трибуналів — Нюрнберзький, трибунали щодо Югославії, Руанди — вони створювалися після того, як завершувалася війна.

І тут чутливість у тому, що певні країни, за моїм відчуттям, хочуть залишити собі віконце можливостей для післявоєнного налагодження якихось відносин з країною-агресором. Мабуть, тому вони так обережно сприймають саме створення міжнародного трибуналу.

Є й інша причина, яку вони називають:

яким, мовляв, чином ви спіймаєте представників найвищого воєнного чи політичного керівництва?

По-перше, ми не можемо виключати це.

Наприклад,

може статися так, що під час контрнаступу ми зможемо когось захопити. Генерала, наприклад. Це, в принципі, достатній рівень для трибуналу. Також це може статися в майбутньому, якщо, наприклад, російські політики подорожуватимуть десь за межами Росії. Безумовно, ми всі хочемо бачити обвинувачених на лаві підсудних такого трибуналу. Коли нам говорять, що цей трибунал у заочному вигляді, тобто без жодної людини, яка буде присутня як обвинувачений, не дуже сприйматиметься, я це розумію. Мені також хотілося б (присутності обвинувачених. - С.К.), але це не аргумент проти того, щоб створювати трибунал.

Тому я кажу:

давайте ми все підготуємо. І будемо вже працювати тоді, коли до цього дійде черга.

Я нашим партнерам кажу, що як людина, як громадянин України не розумію жодного з цих аргументів.

Думаю, що більшість громадян України теж не розуміє таких аргументів, але дуже важливо комунікувати з нашими партнерами.

> Зараз комунікація з цього приводу відбувається активно, тому ми маємо надію, маємо оптимізм. Деякі країни вже підтримують, поки що це не формалізовано, але ми знаємо, що вони готові доєднатися до цієї ініціативи.

Але завдання наше все ж таки,

> щоб широке коло країн, які і публічно, і політично визнають, що Росія є країною-агресором, також зробили ще один крок для того, щоб довести це, не думаючи про те, яким чином у майбутньому відбуватимуться (відносини. - С.К.) навіть з іншим політичним керівництвом Росії.

6. «Досудове розслідування у вугільній справі завершено»

— Наостанок хочу з'ясувати декілька точкових моментів, пов'язаних з внутрішньою ситуацією.

***Суд щодо пана Медведчука (про держзраду. - С.К.) було перенесено до Львова*, він розпочався в червні і проходить у закритому режимі.**

І майже три місяці немає жодної інформації, що там відбувається. Що там нині, коли варто очікувати хоч якихось результатів?

— Це перша справа (щодо Медведчука. - Ред.), яка була передана до суду.

Я зараз не можу розказати деталі цього судового процесу,

але

> ***є інша справа, вугільна*** - у ній завершено досудове розслідування, і зараз матеріали надано для ознайомлення особам, які підозрюються в скоєнні цих злочинів, і їхнім адвокатам.

Тобто ми йдемо цим шляхом відповідно до норм кримінально-процесуального законодавства.

Тому 1) коли буде завершено період ознайомлення з матеріалами справи, після цього 2) складається обвинувальний акт і 3) справа передається до суду.

Тобто

— ці справи розглядаються.

— Нагадаю глядачам нашим і читачам, що *вугільна справа – це фактично справа проти колишнього президента Петра Порошенка, де він фігурує з Медведчуком*. Ірина Венедіктова анонсувала, що станом на вересень 2022 року її буде завершено.

Візьму на себе сміливість перекласти те, що ви зараз сказали, з юридичної мови на людську. Отже, чи правильно я розумію, що *зараз адвокати Порошенка знайомляться з матеріалами справи?*

— Вони мають можливість ознайомитися. Чи знайомляться вони, чи ні - вже їхнє побажання. Не завжди адвокати в кожній справі знайомляться з першого дня. Але дійсно **досудове розслідування завершено**. Усім особам, які є підозрюваними в цьому кримінальному провадженні, надаються матеріали для ознайомлення. Як це відбувається, я не відстежую.

— Ознайомлюватися можна дуже довгий час.

— Ця справа є об'ємною. І як професійний адвокат протягом 24 років розумію, що право на захист є важливим. Для того, щоб кожен підозрюваний, кожен адвокат ознайомився, потрібен певний час. Скільки цього часу буде, зараз мені важко передбачити, але я розумію, що мова йде не про один-два-три тижні, це можуть бути місяці. Але це право, яке ми маємо поважати. Процес є процес.

— Добре. Але *я про Медведчука спитала, а ви мені почали розказувати про Порошенка*. Хоч щось скажіть про Медведчука з того, що говорити можна.

— Так це ж одна і та сама справа. Я зараз не можу щось прокоментувати додатково до того, що відомо публічно, ось і все.

— Я знаю, що це та сама справа, просто хочеться подробиць про Віктора Володимировича.

Але гаразд. Ще одна історія.

НАБУ протягом майже шести років, з 2016-го, розслідувало *справу щодо Укрнафти*. І от буквально зараз було оголошено підозру семи колишнім топменеджерам і керівнику. Це стало можливим, бо підозру погодила САП, призначення очільника якої було вашою першою дією на посаді генпрокурора.

Оскільки ця історія триває вже шість років, не менш як рік триватиме розслідування, три-п'ять років - за різними прогнозами - судовий розгляд, *все виглядає так, що в цій справі минуть строки давності.*

— **Сплинуть строки**, так. Таке буває.

— Буває. Але, увага, питання.

Ми ж знаємо, що *до Укрнафти має безпосередній стосунок пан Коломойський*, звісно, юридично - конкретно в цій справі - це ще треба довести.

Але.

Нещодавно указом Президента - разом з Корбаном і Рабіновичем - його було позбавлено українського громадянства. Чи можна в контексті цього говорити про те, що, скоріше за все, *Коломойського - в той чи інший спосіб - спробують притягнути до відповідальності в історії з Укрнафтою?* Роблю акцент на дієслові «спробують».

— Дякую за це запитання, як часто говорять.

Я не знайомий з матеріалами цієї справи, оскільки вона в НАБУ і під процесуальним керівництвом Спеціалізованої антикорупційної прокуратури. Тому з професійного погляду я не коментував би. Це буде спекуляція або інформація, яка може не відповідати дійсності.

— Ми говорили *про громадянство*.

— Давайте так, я не маю офіційної інформації. Не знаю, чи вона комунікувалась, указу цього я не бачив.

Чи є офіційне підтвердження, що він був, просто питаю вас?

— Такий указ не може публікуватися, бо там персональні дані, ви це знаєте. Хоча які персональні - ім'я та прізвище. Водночас про Корбана Зеленський фактично підтверджував.

— Окей. Я просто за цим не слідкував.

— Про Корбана - 100%, а вони з Коломойським і Рабіновичем були в одному указі.

— Ще раз, у мене така посада, що я маю працювати з документами, які бачив сам.

Тому **я не хочу коментувати саме цей випадок**.

Якщо ви маєте підтвердження офіційне, будемо вважати, що таке підтвердження є - з ваших слів.

Але я не знаю матеріалів справи (щодо Укрнафти. - С.К.). Не слідкував за цим попередньо. Ви цікавилися — Коломойський є там підозрюваним?

— Ні, не є підозрюваним. Його наразі позбавлено українського громадянства.

— Ви просто згадали про справу ***Укрнафти***, потім про ***позбавлення громадянства***. Чи це пов'язані питання?

— Стосовно Укрнафти — підозру оголошено вищому керівництву — восьми особам.

І якщо є на меті притягнути Коломойського, потрібно ще довести, що між ними існував зв'язок, що він на них впливав тощо.

А коли 1) його сьогодні позбавляють громадянства, а завтра 2) відбувається історія з Укрнафтою, яку САП не погоджував тривалий час, виникають питання... *Чи це не пов'язані між собою події?*

— **Я не знаю.**

Мабуть, я просто не маю так багато інформації, як ви, щодо цієї справи. Я за нею не слідкував, коли був народним депутатом. Тому зараз я не відчуваю з ваших слів, що може бути якийсь зв'язок. Але так може статися.

— Чи є запит на екстрадицію Ігоря Валерійовича від американців?

— Ні.

— Ваш колишній колега, голова комітету з правоохоронної діяльності *Сергій Йонушас не так давно в інтерв'ю LB.ua* анонсував нові *підозри та кримінальні справи проти депутатів*-зрадників, колаборантів. Хочу у вас спитати прізвища цих прекрасних людей.

— **Від вас уперше чую**.

Я ж не читаю всіх інтерв'ю своїх колег по парламенту, колишніх для мене. Я не знаю, кого саме він мав на увазі...

— Він сказав, що це будуть *підозри і конкретні кримінальні справи за колабораціонізм*.

— **Є кримінальні провадження, які розслідують органи досудового розслідування під процесуальним керівництвом Офісу Генерального прокурора**, тому давайте почекаємо. Вони будуть.

— Скільки? 3, 5, 10?

— Є кілька кримінальних проваджень. Але для того, щоб підозра була оголошена, має бути зібрана певна кількість доказів. Ми ж не можемо їх просто вигадувати - це не про правосуддя. Тому я згадаю про “кілька”.

— Останнє запитання. Зараз по всій країні активізувалися так звані *справи щодо псевдоволонтерства і псевдогуманітарки*. Там часто фігурують доволі відомі прізвища, до яких довіра людей з 2014 року дуже висока. І оскільки це відбувається якось підозріло синхронно, то більше *схоже на спланована операцію*.

— Я поважаю ваше право на свою думку.

По-перше, **немає ніякої спланованої операції**, **як ви це зазначили**.

Мова взагалі про це не йде.

Є ***дуже багато інформації щодо різних зловживань***, які стосуються ***гуманітарної допомоги***.

Ви зазначили про певних волонтерів або благодійні фонди, організації волонтерів, які займаються дуже важливою роботою, допомагають і нашим Збройним силам, і нашим громадянам, які опинилися в складній ситуації.

Тим часом

> органи досудового розслідування оперативно отримують інформацію про певні зловживання з гуманітарною допомогою.

Тут дуже **багато різних ситуацій**.

Починаючи з того, що

> під виглядом гуманітарної допомоги провозиться що завгодно, оскільки, ви знаєте, вона не доглядається на митниці. Якщо є заява, декларація, що вона адресована якійсь військовій адміністрації, не має митниця права її доглядати. Якщо ніхто не може перевірити, що там було, куди воно було вивантажено, що далі з цим робиться, щось потім може бути продано, і такі факти також є.

Інший бік цієї ситуації, коли, наприклад,

органи місцевого самоврядування зазвичай за бюджетні кошти, за кошти громадян цієї громади купують щось і потім надають гуманітарну допомогу якійсь військовій частині.

Але

коли ми отримуємо інформацію, що вони, наприклад, купили за ціною, яка в 5 разів перевищує ціну у звичайному магазині, якусь гречку чи макарони, як ми можемо на це не реагувати?

Те, про що ви говорите, мабуть, стосується продажу тих товарів, які завозять як гуманітарну допомогу.

І тут також є багато різних ситуацій. Є, наприклад,

1) справи, які стосуються того, що збираються кошти з громадян, потім на ці кошти завозиться гуманітарна допомога, а потім вона продається.

2) Багато проваджень щодо автомобілів. Вони завозяться як гуманітарна допомога, а потім продаються.

Це не стосується всіх благодійних організацій або всіх волонтерів, у жодному сенсі. Але коли такі факти є, ми не можемо на це не реагувати, тому що **парламент криміналізував продаж гуманітарної допомоги з метою отримання вигоди**.

Навіть коли до мене звертаються народні депутати, я говорю:

“Колеги, але чи можна продавати гуманітарну допомогу?” Вони говорять: “Ні”. А якщо вона продається і до нас ця інформація доходить, яким чином нам реагувати? Узагалі закрити очі?

Я от мав зустріч цього тижня з представниками одного комітету парламенту, запросив до себе поспілкуватися, вони також порушували це питання.

Я їм теж сказав:

“Ви вважаєте, можна продавати гуманітарну допомогу?” Вони говорять: “Ні, але ж ви знаєте, є певні ситуації, які є особливими”.

Я кажу:

“Ви ж парламент, тоді прийміть закон, який ці особливі ситуації якимось чином виводить з-під кримінальної відповідальності”. Тому тут питання балансу. Якщо є інформація, ми маємо її перевіряти.

Але говорімо про випадки з моменту мого призначення.

Тому що деякі випадки, що є в пресі, були ще в попередній період.

З моменту мого призначення я завжди вимагаю, що це (обшуки. - С.К.) має бути з повагою, не може бути ніяких масок-шоу, якихось попередніх висновків, які публічно кимось з правоохоронних органів робляться,

Прокуратура України

Герб Прокуратури

Загальна інформація:	
Тип:	прокуратура
Юрисдикція:	Україна
Дата заснування:	1 грудня 1991
Відомство-попередник:	Прокуратура УРСР
Девіз:	Закон. Честь. Гідність
Структура:	
Генеральний прокурор:	Андрій Костін
Керівна організація:	Офіс Генерального прокурора
Ключовий документ:	Закон України «Про прокуратуру»
Кількість співробітників:	до 10 000
Бюджет:	7.26 млрд. ₴ (2019)[1]

якихось заяв.

Ми маємо бути дуже обережними з цими питаннями.

Але якщо інформація є, ми не можемо просто заплющити очі. Тому я прошу всіх ставитися до цього виважено, і кожен випадок буде дуже ретельно перевірятися. Особливо, коли мова йде про ті організації, які вже мають репутацію і довіру в певній спільноті громадян або на рівні регіону, або якогось міста.

— Таких випадків дуже багато, пане Андрію.

— Яких саме випадків?

— Вони є в Одесі, Луцьку, у Львові...

— В Одесі? Це стосується якої благодійної організації?

— Катерина Ножевнікова.

— Ця історія була кілька місяців тому, наскільки я розумію, наскільки пам’ятаю. Але ж я тоді просто був народним депутатом...

— Але зараз активна стадія. У Луцьку вже є підозра — дівчина-волонтерка під нічним домашнім арештом.

— Нічний домашній арешт — це запобіжний захід, який прокурор може просити суд застосувати, тобто там вже присутній елемент судового контролю.

Не знаючи обставин справи, не знаючи інформації, не робив би якісь попередні висновки. Але я не виключаю, що в кожній роботі можуть бути помилки. Тому я до цього ставлюсь з розумінням.

Якщо є якась помилка, будемо її виправляти.

https://lb.ua/news/2022/09/19/529761_andriy_kostin_rosiya_vikoristaie.html

***

№ 707.

БЮДЖЕТ, ЩО МОЖЕ ПРИНЕСТИ ЕКОНОМІЧНИЙ СМЕРЧ УКРАЇНІ

Лановий **2022-09-19**

Як випливає з проекту Закону про бюджет на наступний 2023 рік,

близько 80-90 % українців втратять ті можливості матеріального існування, які вони мають у цьому, 2022 році.

До того ж національна економіка не буде індукувати інвестиційні ресурси в обсягах, необхідних для відновлення виробництва та створення робочих місць. І не тільки війна буде спричиняти такі втрати. Вимальовується дуже неприваблива картина.

Кабмін планує тримати темп інфляції цін в цьому гарячому році, вищий за 30 % (за 7 місяців ціни вже піднялися на такий відсоток).

Він не вказує, якими будуть джерела і складові інфляції, однак відомо, що такими можливими факторами будуть 1) підвищення цін і тарифів на енергетичні засоби, 2) пустопорожнє друкування грошей НБУ, 3) зростання вартості імпортних товарів (цьому будуть сприяти падіння валютного курсу гривні та запровадження імпортних мит і акцизів) та 4) забаганки українських компаній - монополістів.

У силах уряду загальмувати негативну дію більшості з них.

Він може 1) зупинити нахабство монополістів, 2) обмежити підвищення номінальної вартості паливно-енергетичних товарів, 3) не вводити ПДВ, мито і акцизи на імпорт, а також 4) стримати девальвацію гривні та 5) емісійну грошову експансію Нацбанку.

Але очевидно, що

> **— влада не бачить загроз з боку інфляційного знецінення національної грошової одиниці.**

Однак

> **— при такому поблажливому відношенні владної касти до цього деструктивного явища наслідки будуть дуже погані.**

Зауважу, що до кінця цього року інфляція додасть ще, як мінімум, 10 %, тобто індекс її зростання сягне 40-42 % (проте урядовці не виключають гірший варіант, коли цей показник сягне і 50 %).

Не можу погодитися з прогнозом офіційних органів щодо стрибку інфляції у наступному році на 30 %.

Він буде вищим, бо вже запущений механізм прискорення інфляції, коли окремі її витоки примножують дію інших, що дає кумулятивний ефект.

Наприклад,

— падіння валютного курсу гривні та збільшення її надлишкової маси спричиняють додаткове зростання гривневих цін на енергетичні товари, що примножить приріст світових цін на них і вплине на вартість товарів і послуг кінцевого споживання.

Тому

— у наступному році спіраль інфляції буде більшою, ніж сподіваються в уряді.

А

— за 2 роки загальний її рівень досягне не 69 %, як планує влада, а не менше 200 %. (тобто ціни можуть зрости у 2 рази).

При такій динаміці цін уряд прогнозує падіння середньої зарплати цього року на 17 %, а у наступному – нульовий її приріст.

Про пенсії він не доповідає, задовольняючись інформуванням про їх динаміку лише у окремих категорій пенсіонерів.

Враховуючи двократне зростання цін, можемо спрогнозувати, що

— реальна зарплата впаде за 2 роки у 2 - 2,2 рази, а пенсії – у 2,2-2,4 рази.

Звичайно, за такого стрімкого падіння реальних доходів громадян

— відповідним чином зменшиться їх купівельна спроможність та обсяги внутрішнього споживання, що вдарить по національному виробництву, гальмуючи його відновлення після війни.

Окрім цього,

— висока динаміка інфляції знищить внутрішні інвестиційні ресурси економіки (кошти банків, інших фінансових компаній, підприємств, бюджетні інвестиції, заощадження громадян та інші) які також зменшаться за 2 роки не менше ніж у 2 рази.

І це у період післявоєнної відбудови, коли потреба у капіталовкладеннях може зрости десятикратно!

Маю також нагадати, що

— витрати на оборону підчас воєнних дій є фактично інвестиціями (на жаль, неприбутковими і безповоротними) у наші Збройні Сили. Тому загальне падіння обсягів інвестицій, зпричинене теперішньою

каскадною інфляцією, торкнеться також і реального зменшення поставок нашій армії, які оплачуються в гривнях. А це вже можна віднести до воєнних злочинів.

Фактично

— уряд нам пропонує перспективу подальшого економічного занепаду та оборонної невизначеності, які можуть бути частково подолані лише за рахунок зовнішньої союзницької допомоги.

Я не можу стверджувати, що це робиться навмисно.

Але

хочу закликати владу:

1) не розганяти інфляцію, 2) не піднімати ціни і тарифи на догоду монополістам, олігархам, комунальникам, 3) шукати і закуповувати більш дешеві енергетичні товари, 4) не грати у спекулятивні ігри з державними облігаціями та депозитними сертифікатами, 5) не кидати у прірву валютний курс гривні і 6) не запроваджувати додаткові імпортні мита та акцизи.

Якою б не була спокуса фіскалів знецінювати гривню та виконувати свої бюджетні зобов'язання реально меншими сумами, чому сприяє інфляція, вони зобов'язані загальмувати шалений ріст цін та не допустити потрапляння країни у воронку фінансово-інфляційного смерчу, який ще глибше зруйнує економіку і послабить нашу обороноздатність.

***

№ 708.

Дайджест подій в Україні та навколо України від 19 вересня 2022

Головне

1) Референдуми в "ЛНР" і "ДНР" – це, однозначно, крок до ескалації. Я прогнозую, що загальну мобілізацію бидла з запоребрика може бути оголошено вже незабаром. Бо м'яса на фронті катастрофічно не вистачає.

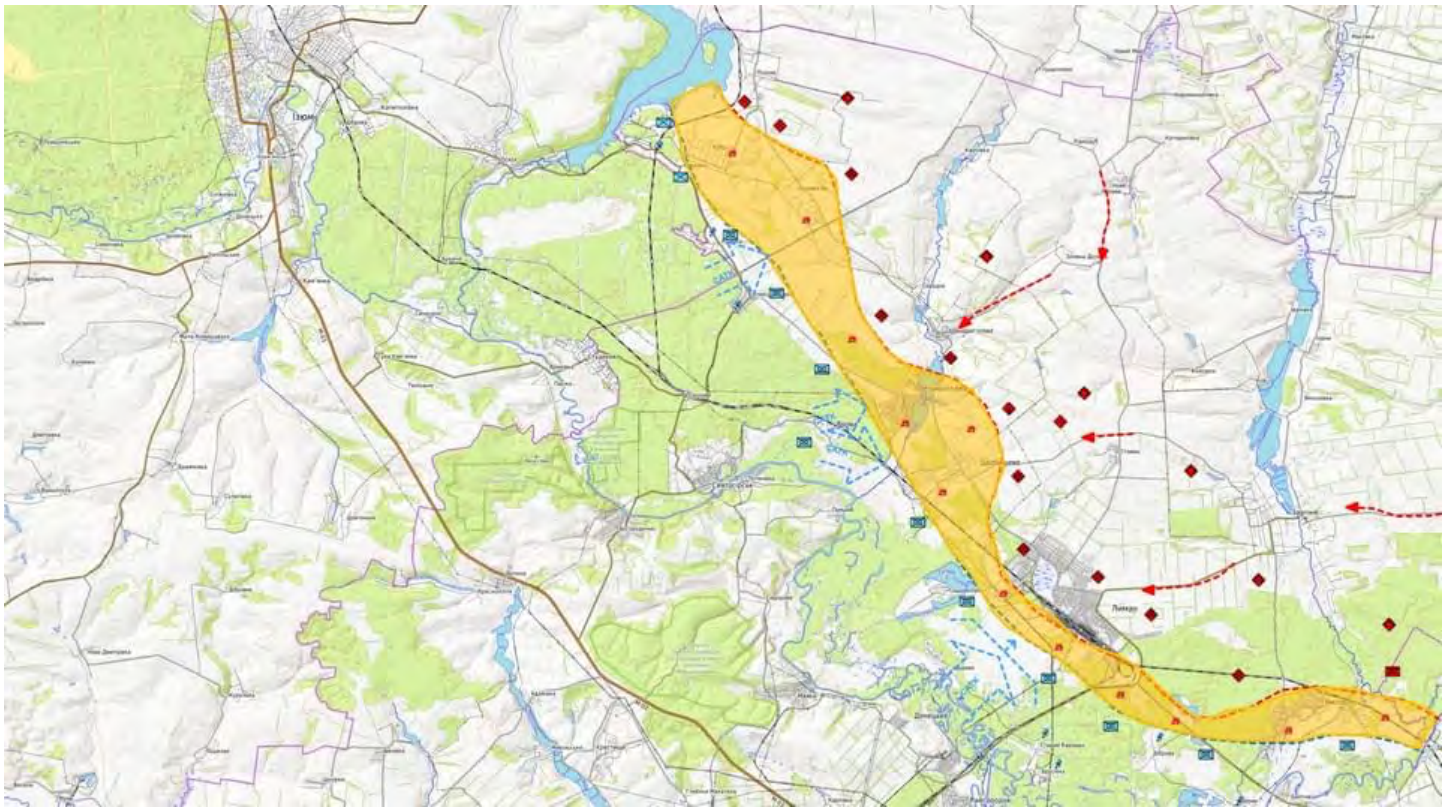
2) Про постачання танків 50-х років не хочу навіть і говорити. Це треш.

3) Коровавірус треба відновити. Бо виблядку радуцькому і його шісткам грошей вже катастрофічно не вистачає. Тому треба колоти бурдою навіть дітей віком від 5 років.

Теми доби

1) Росія готує "референдуми" в "ДНР" та "ЛНР".
2) Розкриваються нові факти звірств російських вояків на Харківщині.
3) МОЗ дозволило вакцинування від коронавірусу дітей від 5 до 11 років.

1. Війна

1-1) Фронт

• Щодня російські війська з території РФ обстрілюють прикордонні райони північних областей України – Чернігівської, Сумської та Харківської, і сам Харків, який розташований на відстані лише 26 км від кордону. Окупанти не припиняють обстріли позицій українських військ та населених пунктів уздовж усієї лінії фронту з усіх видів артилерії, РСЗВ та ракетами комплексів ППО С-300.

• Генштаб зберігає мовчання щодо ситуації на ділянках фронту на півночі Луганської та Херсонської областей. За повідомленнями місцевих жителів та бійців із лінії фронту, українські війська ведуть бої на околицях Лимана та Ямполя на лівому березі Сіверського Дінця. Голова Луганської обладміністрації Гайдай повідомив про звільнення села Білогорівка. Це перший звільнений ЗСУ населений пункт області.

• Окупанти завдали ракетного удару по Бахмуту, зруйновано багатоповерховий житловий будинок. На околицях міста тривають запеклі бої. Російські війська та "народна міліція ДНР" (1-й армійський корпус армії РФ) ведуть атаки на північ від Горлівки та на околицях Донецька. Упродовж доби лінія фронту в цьому районі не змінилася.

• Окупанти зміцнюють лінію оборони в Запорізькій області, побоюючись прориву ЗСУ до Азовського моря, що може розсікти російське угруповання на півдні України та перерізати сухопутний коридор до Криму.

• Поблизу Нової Каховки українська артилерія потопила баржу, яка перевозила через Дніпро підрозділ російських військ та техніку. Хоча російські війська фактично опинилися у величезному "казані" на правому березі Дніпра на Херсонщині, командування армії РФ не залишає надії ліквідувати український плацдарм на річці Інгулець у районі с. Давидів Брід. ЗСУ тут успішно відбивають атаки вже протягом 2 місяців і поступово розширюють контрольовану територію.

• Глава Херсонської воєнної обладміністрації Янушевич закликав мешканців деокупованих районів області евакуюватися на захід України на зимовий період.

• Компанія "Укргідроенерго" спростувала чутки про можливу катастрофу в разі руйнування ракетами греблі Київського водосховища. За твердженням чиновників, гребля витримає прямі влучення ракет.

За інформацією голови військової адміністрації Кривого Рогу Вілкула, унаслідок проведених ремонтних робіт на зруйнованій ракетами греблі вдалося знизити рівень води та прибрати підтоплення.

• У Чорному морі після ослаблення шторму знову вийшли 10 військових кораблів Чорноморського флоту РФ. Вони ховаються від можливого враження українськими ракетами в районі південного берега Криму.

• За твердженням голови Харківської обласної воєнної адміністрації Синегубова, більшість ексгумованих в Ізюмі загиблих були мирними жителями, у багатьох із них є ознаки насильницької смерті та тортур. Генпрокурор Костін повідомив, що слідчі задокументували понад 34 тис.воєнних злочинів, які було скоєно російськими військовослужбовцями в Україні.

• Президент Туреччини Ердоган повідомив про досягнення домовленості між Україною та РФ про обмін 200 військовополоненими.

• Журналісти "Радіо Свобода" опублікували документ кампанії російських пропагандистів – стратегію підготовки до "референдуму" про приєднання до Росії на окупованій території Харківщини, який було заплановано на 1–7 листопада. Результат був заздалегідь визначений – 75 % від тих, хто "проголосував", мали підтримати приєднання до РФ. У процесі активну участь мали взяти церкви УПЦ МП – на них було покладено проведення "хресних хід" для демонстрації "духовної єдності".

"Громадські палати" донбаських "республік" вимагають провести "референдуми" про визнання "ДНР" та "ЛНР" суб'єктами Російської Федерації, оскільки це нібито убезпечить їх від "завоювання" українськими військами й "відкриє шлях до мирного життя". Заступник секретаря Ради безпеки РФ, колишній президент Медведєв заявив, що "референдуми" на окупованих територіях відбудуться обов'язково. Чиновники країн Заходу та України неодноразово заявляли, що "референдуми" не є легітимними й не можуть бути підставою для анексії територій. Попри це, російське керівництво таки готується до проведення, що може дати формальний привід для відповіді будь-якими засобами на "вторгнення на суверенну територію".

• За інформацією Головного управління розвідки, окупанти мають серйозні проблеми з комплектуванням та поповненням підрозділів, що беруть участь у бойових діях. До нових батальйонів залучають "добровольців", яким обіцяють високі зарплати, а офіцерами призначають викладачів військових училищ. Широко використовується залучення до лав армії ув'язнених, зокрема, тих, кого засуджено за особливо тяжкі злочини. У Севастополі формується новий стрілецький полк на базі Чорноморського військово-морського училища.

На Донеччині діють "загороджувальні загони", а бійцям на передовій заборонено відступати під страхом смерті.

У "республіках" мобілізують чоловіків, що залишилися, зокрема тих, у кого була "бронь" на виробництві. Також відбувається "набір" до армії на нещодавно захоплених російською армією територіях.

• Український Кабмін затвердив законопроєкт про кримінальну відповідальність чиновників за отримання російського громадянства, примус чи заклики до громадян України до отримання паспорта РФ.

• Президент Зеленський скликав Ставку верховного головнокомандувача для розгляду плану дій щодо подальшої деокупації, забезпечення безпеки на кордоні з Росією та ситуації з постачанням озброєнь та боєприпасів для ЗСУ.

2. Тил

• Мінекономіки оголосило про запуск Єдиного порталу вакансій. Чиновники впевнені, що портал допоможе набрати персонал бізнесу, який був змушений перенести виробництво на захід країни, а тимчасово переміщеним громадянам – знайти роботу.

• МОЗ України відмовилося від купівлі вакцин від коронавірусу компаній AstraZeneca та Moderna. У липні та вересні Міністерство отримало 900 тис. доз вакцини Pfizer, а до кінця року від програми COVAX надійдуть ще 900 тис. доз. За словами головного санлікаря Кузіна, в Україні наразі готові до застосування 5 млн доз вакцини Coronavac і 30 тис. – однодозової вакцини Janssen. Він також повідомив, що уряд дозволив вакцинування від коронавірусу дітей віком від 5 до 11 років, а друге "бустерне" щеплення можуть зробити всі охочі. За словами Кузіна, МОЗ поки не має наміру запроваджувати обов'язкове носіння масок та контроль сертифікатів вакцинації.

• Після понад 6 місяців війни олігархи Ахметов і Новинський вирішили ліквідувати дочірні підприємства свого холдингу "Метінвест" у Білорусі та РФ.

• Пресслужба СБУ на журналістський запит повідомила, що підозрюваний у держзраді політик Медведчук – кум президента Путіна – усе ще перебуває під вартою.

• Наглядова рада компанії "Оператор ГТС України" звільнила її директора Макогона. Він не розуміє причин звільнення. Місяць тому ЗМІ розповсюдили інформацію, що Офіс президента планував призначити на цю посаду заступник міністра енергетики Колесника.

• Кабмін України виділив 420 млн грн для надання гуманітарної допомоги Ефіопії та Сомалі. На ці кошти буде закуплено та відправлено морем 50 тис. т пшениці.

• Міністерство агрополітики прогнозує, що експорт зернових може зрости до 5,5 млн тонн на місяць. У серпні чиновники відзвітували про експорт 4,5 млн т, зокрема, "зерновим коридором" через Чорне море – 3,9 млн т.

• За інформацією НБУ, уряд виплатив із початку року за держоблігаціями на 55,3 млрд грн (у гривневому еквіваленті) більше, ніж отримав від їхнього розміщення.

3. Україна та світ

• Уряд Німеччини оголосив про намір поставити ЗСУ ще 4 самохідні гаубиці Panzerhaubitze 2000 з повним боєкомплектом. Їх буде передано Україні після розконсервування та ремонту.

Канцлер Шольц та прем'єр-міністр Словенії Голомб домовилися про "обмін по колу" технікою. Словенія отримає 35 німецьких вантажівок та 5 автоцистерн, натомість передасть Україні танки M-55s. Це радянські танки, які вироблено ще всередині 50-х рр., із встановленим на них активним захистом та модернізованою системою ведення вогню.

• Швейцарія купує в США 36 найновіших винищувачів F-35, які будуть поставлені у 2027–2030 роках.

• Принаймні 2 найбільші турецькі банки відмовилися приймати платежі за картками російської платіжної системи "СВІТ" через побоювання потрапити під вторинні санкції США. Компанія "Національна система платіжних карток", яка емітувала картки "СВІТ", не потрапила під санкції, проте її генеральний директор Комлєв нещодавно включений до списку санкцій.

• Попри обмеження постачання Газпромом "Північним потоком", Німеччина вже заповнила свої підземні сховища газом на понад 90 % й готова до опалювального сезону.

• Декілька депутатів німецького Бундестагу від партії "Альтернатива для Німеччини" планують відвідати Росію та "схід України".

***

№ 709.

Дайджест головних тем України за тиждень 12-18 вересня 2022

Головне

1) Схоже, потужний пендель Борі Джонсонюка Зеленський досі відчуває на дупі. Тому відкрито відмовляється від переговорів з хуйлом і хуйлятами. Але єрмакакі, ара хами й усілякі інші гівнорестовичі говорять зовсім інше.

2) Іранські бойові дрони реально можуть досить сильно завадити нашому наступу. Що наразі й відбувається. А поразка підштовхує хуйла до рішучих дій. Що саме буде оголошено - узнаємо вже ось-ось. "референдуми" - то фуфло. Бо для них потрібна хоча б якась підготовка. А тут просто на порожньому місці оголосили. Тобто, хуйло прагне помітити територію й оголосити її надбаннчям запоребрика. А хєр йому не сон!

3) Грошей і зброї Україні катастрофічно не вистачає. Але так звані дупутати знають лише один спосіб, як наповнити "бюджет" (їхнє корито). Ви самі знаєте, який.

Головні теми тижня

1) Росія не припиняє скоєння воєнних злочинів.

2) Україна потребує збільшення фінансової та воєнної допомоги Заходу.

3) Кілька європейських лідерів так і не змогли нав’язати Україні “мирні переговори”.

Росія не припиняє скоєння воєнних злочинів

Росія й далі скоює воєнні злочини на території України. Окупанти створили понад 50 так званих "фільтраційних" таборів, що є "евфемізмом" для назви "концентраційні". Росія вивезла до них майже два мільйони українців, утримуючи їх там проти їхньої волі. Російські "слідчі" допитують людей із застосуванням тортур і намагаються вербувати. Президент Зеленський закликав генерального директора Міжнародної організації з міграції Віторіно до посилення тиску на Росію через депортацію українських громадян та відправлення їх до "фільтраційних" таборів.

У звільненому від окупантів Ізюмі виявлено масове поховання з понад 440 тіл. Більшість загиблих, яких уже ексгумовано, мають ознаки насильницької смерті. Також було знайдено катівні, де росіяни знущалися з українців. Чехія, яка наразі очолює Раду ЄС, після виявлення нових масових поховань жертв російської агресії в Україні закликала до створення міжнародного трибуналу щодо воєнних злочинів Путіна. Вочевидь до цього заклику незабаром приєднаються Польща та країни Балтії, які активно підтримують Україну.

18 вересня окупанти вдруге скоїли теракт проти українських військовополонених в Оленівській виправній колонії на Донеччині. Унаслідок обстрілу загинув український військовополонений, іще п’ятеро дістали поранення. Уперше росіяни вгатили по Оленівській колонії в ніч на 29 липня: унаслідок вибуху було зруйновано будівлю, де утримувалися виведені з маріупольського меткомбінату "Азовсталь" українські вояки. Загинули понад 50 українських оборонців, понад 100 дістали поранення.

Російська армія стрімко втрачає контроль над українськими територіями. Зазнаючи невдач на фронті, окупанти тероризують мирне населення і, судячи з усього, у них іще вдосталь ракет для ударів по українських містах. Від терору російської армії потерпають мирні мешканці українських міст, куди прилітають ворожі ракети. Упродовж тижня росіяни тричі обстрілювали

Кривий Ріг, завдаючи ударів по гідротехнічних спорудах міста. Також ракетами було завдано ударів по Запоріжжю, Харкову, Миколаєву, Очакову та Краматорську. У ніч на 19 вересня армія РФ вчинила акт ядерного тероризму – завдала удару по Південноукраїнській АЕС. Ракета впала за 300 м від корпусу енергоблока, було пошкоджено прилеглі будівлі. Унаслідок обстрілу було вимкнено від мережі три високовольтні лінії та Олександрівську ГЕС. Російська армія також контролює Запорізьку АЕС. На ній, за даними президента Зеленського, наразі перебувають 500 російських військовослужбовців.

ЗСУ ведуть наступ на двох напрямках. Генштаб не розкриває подробиць наступу на Харківщині, Луганщині та Херсонщині. Місцеві мешканці й російські ЗМІ повідомляють, що українські війська форсували річку Оскіл і закріпилися на лівому березі. За твердженням голови Херсонської облради, ЗСУ звільнили село Киселівку на трасі Миколаїв – Херсон, яке розташоване на відстані менше ніж 40 км від обласного центру, майже поруч з аеропортом у Чорнобаївці. Представник оперативного командування "Південь" Гуменюк повідомила, що українська артилерія тримає під контролем усю окуповану територію області та запобігає спробам відновити постачання угруповання російських військ мостами та поромними переправами через Дніпро. Президент Зеленський заявив, що затишшя у висвітленні подій на фронті пов’язано не із зупиненням наступу, а з підготовкою до нового етапу бойових дій.

Україна потребує збільшення фінансової та воєнної допомоги Заходу

Україна продовжує отримувати фінансову допомогу від Заходу, проте цих коштів усе ще недостатньо. Міністр фінансів Марченко повідомив, що з 24 лютого Україна залучила приблизно $18 млрд фінансової допомоги, проте щомісячний дефіцит $5 млрд так і не було покрито зовнішніми вливаннями. Інфляція станом на зараз становить уже 25 %, найбільше подорожчали фрукти та овочі. Проєкт держбюджету на наступний рік є досить невтішним для українців, оскільки в ньому закладено середньорічний курс долара на рівні 42 грн та 30 % інфляції. Понад 50 % коштів заплановано витратити на оборонні потреби. Мінімальна зарплата з 1 січня становитиме 6,7 тис. грн, а прожитковий мінімум – 2589 грн. Уряд прогнозує зростання ВВП України наступного року на 4,6 %.

Президент Зеленський повідомив про виділення Україні від МВФ додаткових коштів у сумі $1,4 млрд за програмою екстреного фінансування. Прем’єр-міністр Шмигаль повідомив про отримання ще одного гранту від США через Світовий банк у сумі $1,5 млрд. Це останній транш із загального пакета

допомоги в розмірі $4,5 млрд. Однак це становить лише приблизно 52 % коштів від допомоги. яку було обіцяно.

До України надходить озброєння, однак у значно меншій кількості, аніж потребують ЗСУ. За інформацією видання Politico, українська влада перейшла від відкритих прохань про постачання новітніх систем озброєнь до "тихих переговорів". На них ідеться про передавання винищувачів F-16, ЗРК Patriot та безпілотників MQ-1C Grey Eagle. Журналісти видання наголошують, що риторика американських чиновників суттєво змінилася з початку вторгнення – від повного заперечення можливості подібного постачання до обережного обговорення. Як аргументи "проти" вони називають неможливість технічного обслуговування цих систем під час війни в Україні, а також те, Росія може розцінити це, як ескалацію бойових дій. Водночас представник Пентагону генерал Райдер повідомив, що перші дві системи ППО NASAMS буде передано Україні протягом наступних 2 місяців.

Іспанія надіслала до України 5 літаків із боєприпасами для 155-мм гаубиць. Уряд Німеччини схвалив продаж Україні 18 колісних гаубиць RCH-155, однак з урахуванням термінів їх виготовлення ЗСУ їх отримають не раніше 2025 року.

Міністр закордонних справ Литви Ландсбергіс після повідомлення про масові вбивства мирних жителів в Ізюмі закликав реагувати на це не словами, а діями. Очільник МЗС Кулеба, своєю чергою, заявив, що Німеччина має ухвалити рішення про передавання Україні танків Leopard. Канцлер ФРН Шольц вагається й наголошує, що це має бути "спільним рішенням партнерів".

Російська армія почала використовувати безпілотники Shahed-136, які зроблено в Ірані. Збивати їх засобами ППО досить складно, оскільки вони мають невеликий розмір і літають на низьких висотах. Україна потребує досконаліших засобів боротьби з подібними БПЛА.

Українські вояки показали себе досить ефективними в боротьбі з окупантом, однак армія потребує нових потужних озброєнь, аби вибити окупантів із 20 % українських територій, які наразі контролюють війська РФ. Також Україна потребує більш значних фінансових вливань із боку Заходу задля забезпечення економічної стабільності тилу.

Кілька європейських лідерів так і не змогли нав’язати Україні “мирні переговори”

Франція, Німеччина й низка інших країн Заходу вперто просувають дипломатичний спосіб завершення війни. Президент Франції Макрон і

канцлер ФРН по черзі зателефонували президентові РФ Путіну із закликом розпочати мирні переговори та повністю вивести війська з України. Шольц вимагає, аби російські окупанти поводилися з українськими військовополоненими відповідно до норм Женевських конвенцій і допустила до них представників Червоного Хреста. Він також заявив, що дії РФ щодо анексії території України не залишаться без відповіді й не будуть визнані світовою спільнотою за жодних обставин.

Водночас угорські лідери працюють на Росію, майже не приховуючись. Угорське видання Szabad Europa повідомило, що прем'єр-міністр Орбан на закритій зустрічі виголосив промову, у якій спрогнозував втрату Україною від третини до половини її територій у війні, яка, на його думку, триватиме аж до 2030 року. Угорський політик заявив, що колективний Захід перетворив локальну війну на глобальну, а антиросійськими санкціями Євросоюз "зробив собі постріл у ногу". Керівник адміністрації угорського уряду Гуйяш заявив, що Росія не загрожуватиме НАТО, якщо Альянс відмовиться від втручання у війну в Україні.

Скандальна заява прозвучала також із вуст колишнього глави МЗС Румунії Марги, який сказав, що кордони України є "неприродними", а територію країни має бути поділено між Росією, Угорщиною, Румунією та Польщею. На його думку, Румунія має триматися "якомога далі від війни", яка нібито завершиться угодою США, Росії, Китаю та ЄС. МЗС Румунії назвало висловлювання Марги "неприпустимими". Прессслужба наголосила, що Румунія допомагає Україні, а позиція колишнього чиновника не є офіційною.

Традиційно підтримкою Росії відзначився Китай. Лідер країни Сі зустрівся з російським президентом Путіним на саміті "Шанхайської організації співробітництва" (ШОС) у Самарканді, після чого заявив, що Китай співпрацюватиме з РФ як із "величною державою". Речниця Білого Дому Жан-П'єр висловила стурбованість адміністрації президента Байдена "злагодженістю позицій Китаю та Росії".

Укотре своєю проросійською позицією відзначилась "правозахисна організація" Amnesty International: після скандального звіту про нібито воєнні злочини українських військ вона випустила конверт із зображенням людей, що обіймаються, у кольорах російського та українського прапорів.

Росія безпосередньо зверталася до українського керівництва з проханням про поновлення мирних переговорів. Це, за словами віцепрем'єрки Стефанішиної, відбулося на тлі наступу ЗСУ на Харківщині та Херсонщині. За її словами, метою цих дій було гальмування українського наступу й масової деокупації територій – Донбасу та Криму тощо. За словами міністра закордонних справ

Кулеби, Україна піде на переговори з РФ лише в разі, якщо на них ітиметься про повне відновлення територіальної цілісності.

Минулого тижня лава Офісу президента Єрмак та колишній генеральний секретар НАТО Расмуссен презентували "рамковий документ" щодо гарантій безпеки України під назвою "Kyiv Security Compact". На думку низки експертів, він не є навіть попереднім текстом, а являє собою лише набір концепцій, ба більше жоден із партнерів України з ним не ознайомлений. З опублікованого на сайті ОП повідомлення випливає, що Росію буде виключено з гарантів безпеки. Водночас за словами Єрмака, Китай може стати одним із гарантів у майбутньому. Росії подібний документ не до вподоби, Путіна дратує навіть сама думка про те, що Україна може перемогти у війні.

Росія відчуває серйозну нестачу нової техніки на лінії фронту, попри перекидання до зони бойових дій десятків одиниць законсервованої та відремонтованої техніки. За даними журналістів фінської компанії Yle, російське командування перекинуло до України кілька застарілих дивізіонів С-300, які було модернізовано для стрілянини по сухопутних цілях. Бракує російській армії й живої сили. Намагаючись поповнити лави окупантів, Росія скерувала на поле бою понад 400 найманців, яких набрано у в’язницях та колоніях. Однак, враховуючи, що приблизну таку кількість росіян ЗСУ ліквідують за день, це поповнення для російської армії не є суттєвим.

Найближчим часом від Росії, з огляду на безуспішні бої армії окупантів зі ЗСУ, можна очікувати на ескалацію бойових дій на Донбасі, збільшення кількості ракетних атак та посилення ядерного шантажу.

***

№ 710.

Мобилизация в РФ. Зачем, чего ожидать и три тезиса для украинских ИПСО?

Тышкевіч **2022-09-21**

В Украине Путин заигрался в повышение ставок. Это как **гопник на районе**, который постоянно пытается угрожать. И, даже, может ударить. **Но его положение обусловлено не силой, а страхом.** Действует до первого ответа "хочень помахать кулаками - давай" и первого удара в ответ. Причём на моменте "хочешь помахать - давай" сам гопник попадает в западню. Ведь, если не ударит, конструкция страха рассыпается, становится очевидно, что гопота сама боится.

В Украине кремлёвские стратеги пытались играть на страхах.

Вначале 1) войной, потом 2) масштабами и 3) оккупацией части территорий. Но **нарвались на украинское "воевать так воевать"**. И начали отгребать.

> И тут **стало очевидно, что силами "парадной армии", которой так пугали мир, обеспечить себе победу невозможно**.

Более того,

> **если ничего не менять, будешь пропускать удары, которые с каждым разом будут всё сильнее.**

И тут для кремлёвской верхушки создалась ситуация аналогичная ситуации с гопником.

Ничего не делать - проиграть и вся конструкция страха рассыпается. В масштабах страны это означает потерю влияния, статуса даже региональной супердержавы. И, естественно, проблемы для Путина и его окружения - в истории РФ ни один правитель, признававший военное или военно политическое поражение не правил дальше. Да, были проигранные войны, когда Кремль (или Зимний) подавали это населению как "победа". В Украине сказать о "победе" не получится.

Даже больше, если ничего не делать, действуя как раньше, ближе к весне может случиться провал, масштабы которого даже преуменьшить будет трудно.

На этом фоне, единственным, как кажется части окружения Путина, выходом является ещё больше надавать.

> То есть забросать числом, завалить фронт трупами своих солдат. Тем более, что летние успехи в Луганской и Донецкой области были обеспечены массово утилизацией ЛДНР-овских "мобиков". Но те закончились - некого больше хватать и кидать на фронт. "Добровольная" мобилизация провалилась. Выход - набрать внутри РФ.

Стоит ли рассчитывать на панику населения? Сразу нет. Будет выезд в соседние страны (Грузия, Казахстан, Беларусь и далее) чтобы "пересидеть". Там местная сфера туризма "срубит деньжат". Но это путь для тех, кто может себе позвоить.

Остальных будут забирать. И они будут идти. Боеспособность таких соединение под вопросом, однако набор лиц, имеющих ВУС (военно-учётную специальность) по задумке кремлёвских генералов позволит решить вопрос наличия подготовленных кадров и быстрой отправки тех на фронт.

А значит и тактика.

Путину нужна демонстрация "победы". Как следствие - новое забрасывание мясом линии фронта.

Вопрос в другом - а что будет, если не сработает. Вероятность такого весьма велика.

И вот на этом этапе у Путина могут начаться проблемы.

Не в виде "революий" - скорее

1) дворцового переворота, который может сопровождаться локальным 2) "русским бунтом, бессмысленным и беспощадным".

Война затянется, вероятность изменения финала сомнительна.

Другой вопрос, что — это есть косвенным признанием Кремля в:

1. ***Невозможности решить поставленные задачи теми силами, которые есть***.

2. ***Уровня потерь.*** Ведь если "потеряли всего 3-4 тысячи, максимум в пределах 10-и", мобилизация не нужна - группировка, атаковавшая Украину, насчитывала более 150к личного состава.

3. ***Отсутствии способности думать нестандартно***, искать новые пути решения проблем.

Эти три тезиса могут стать подарком украинской стороне для проведения информационных операций на территории РФ (при условии желания играть на таких темах)

***

№ 711.

На самом деле, повышение ставок Путиным в виде мобилизации и прикрытых фиговым листком ядерных угроз - это такая себе "клеточка" в игре в геополитическую "монополию", попадая на которую ты оказываешься в начале игры и теряешь все приобретенные ранее позиции

Куц **2022-09-21**

Тут есть два важных момента.

1. Первый - "референдумы"

В 2014-м году у России было несколько идеологических "зацепок", которые помогали ей вербовать своих сторонников на западе: "бескровность" аннексии, "массовость", "народное ликование" и т.д.

Все это было незаконно, симулятивно, но картинка какая-никакая формировалась.

Сейчас у "референдумов" в Запорожской и Херсонской областях даже этой симулятивности не будет.

То есть, не получится даже надуть симулякр и создать фон для информационной пропаганды.

Зато **нынешние "референдумы" ставят знак равенства между технологиями оккупации 2022 года и 2014-го**.

То есть,

> **— ничего не приобретая сейчас в части формальности процедур по присоединению оккупированных территорий Запороржской и Херсонской областей, РФ теряет даже ту хрупкую видимость "процедурной технологичности", которую пыталась выдерживать в отношении аннексии Крыма восемь лет назад.**

В этом контексте вызывает удивление вообще желание россиян проводить "референдумы" на осколках оккупированных территорий.

В их картине мира, вполне достаточно было бы направить царю челобитную с просьбой взять новые террритории под "высокую руку государеву".

2. Теперь наблюдения касательно мобилизации

Все эти шесть месяцев войны, Путин играл в "крутую империю", доказывая себе и своим подданным, что более двадцати лет его правления прошли не зря.

> И РФ - это "почти" Британская империя или США, которые могут экспедиционными армиями и ЧВК решать стратегические задачи, сохраняя при этом в "метрополии" ощущения мира и благоденствия.

Это был очень важный идеологический посыл. Можно сказать, стержневой.

Негласный общественный договор в РФ заключался в том, что

— общество освобождало власть от контроля, а власть освобождала общество от мобилизационных процедур.

Это *концепция* так называемых *"охранительных элит"*, сформированных в стиле рэкета 90-х: *«мы вас грабим, но при этом и охраняем»*.

От кого "охраняем" не было понятно ни предпринимателю, уплачивающему дань браткам в 90-х, ни нынешнему поколению россиян, отдавших власть "сумасшедшим элитам".

Но схема работала.

И вот сейчас РФ переходит в формат "сумасшедшего короля", как в Игре престолов.

Помните, того самого, поледними словами которого были: "сжечь их всех". Только вместо драконов - ядерное оружие.

Негласный общественный договор обнулен,

— теперь общество, получившее оружие вправе потребовать и "контроль".

Двадцать лет оказались прожитыми впустую, с точки зрения развития страны.

Она так и не стала мировым лидером, решающим "по щелчку" свои задачи по всему миру.

Трудно себе представить США, которые для войны в Ираке или Афганистане, проводят мобилизацию.

Или страны НАТО, которые для операции против Югославии мбилизируют своих граждан.

Мобилизиация может быть эффективной лишь в формате "народной войны".

Но такого формата у россияне не выйдет, так как жителю российской глубинки будет трудно объяснить почему американцы хотят захватить его избу, а воевать приходится при этом с украинцами.

Байка про "нацистов-наркоманов" конечно очень смешнеой мем, но для разжигания народной войны - слабоват.

В одном из последних интервью, Тимоти ***Снайдер*** написал об этом:

> "Фашисты, которые называют других людей "фашистами" – это фашизм, доведенный до своей нелогической крайности как культ глупости.
>
> Это последняя стадия, когда разжигание ненависти искажает реальность, а пропаганда становится чистой навязчивостью.
>
> Называть других фашистами, когда вы сами фашисты, – основная путинская практика.
>
> Джейсон Стэнли, американский философ, называет это "подрывом пропаганды".

Я назвал это "*шизофашизмом*"".

Так вот,

> "шизофашизм" в определении Снайдера максимально силен при ***капсулировании*** общества перед экранами телевизоров и максимально слаб при ***столкновении с окопной реальностью*** мобилизованных масс.

Россияне постепенно начнут осознавать, что, начиная с 2014 года, Украина не захватила ни сантиметра российской земли и ни разу не напала на российские территории.

И это осознание в формате "мобилизации" произойдет намного быстрее, чем в позе "имперской расслабленности".

В геополитической игре "монополия", РФ сознательно стала на "клеточку" под названием "банкротство".

***

№ 712.

Якщо загнаний у кут Путін таки вирішить застосувати ядерну зброю під приводом "захисту" регіонів, що відкололися від Кремля, він має кілька варіантів.

POLITICO Europe

Загребельська 2022-09-21

1) Він може зробити ***попереджувальний постріл***, який призведе до незначних жертв, а то й зовсім до їхньої відсутності;

2) ***розгорнути "тактичну" зброю меншої дальності проти військових цілей***;

3) спробувати ***підірвати ядерну бомбу в Києві***, щоб знищити президента Зеленського та його наближених, сподіваючись, що це зламає рішучість країни; чи спробувати знищити українське місто, викликавши масові жертви серед цивільного населення, щоб змусити Київ поступитися, як це зробили США, коли бомбили Хіросіму та Нагасакі під час Другої світової війни.

Хоч би який ядерний шлях обрав Путін, США, швидше за все, стежитимуть за ядерними позиціями, поки росіяни готують їх до розгортання.

Питання полягає в тому,

— що робитиме адміністрація президента Джо Байдена у відповідь.

Байден неодноразово говорив, що застосування будь-якої ядерної зброї в Україні буде "абсолютно неприйнятним" і "спричинить серйозні наслідки", не уточнюючи, які саме. Ультра ізоляція для Росії буде мінімальним заходом, що ще більше підірве підтримку Путіна всередині країни.

Отже,

— чи готовий Путін ризикнути тим, що США чи НАТО дадуть відповідь на застосування ядерної зброї прямим вступом у війну, а не просто продовжувати постачати та підтримувати сили України?

Попереду глухий кут?

Якщо мобілізація не зможе переламати перебіг подій, а реальне розгортання ядерної зброї виявиться надто ризикованим, Путін може звернутися за натхненням до свого друга та постачальника зброї у Пхеньяні та взяти на озброєння північнокорейську модель вічної війни.

Як це буде виглядати?

Дуже схоже на статус-кво Росії до лютневого вторгнення, але без слідів правдоподібного заперечення.

Путін міг би відвести війська з тих районів України, які його сили не можуть утримати, та консолідувати їх довкола Луганська, Донецька, Запоріжжя, Херсона та Криму.

Потім він може оголосити війну виграною, знищити останні залишки інакодумства в Росії, прийняти свій статус ізгоя на світовій арені і пережити економічні витрати санкцій.

> Він сподівається, що західноєвропейська рішучість зламається, і Німеччина простить йому його геноцидальні гріхи лише заради того, щоб купувати його газ.

Якщо Путін все ж таки вирішить піти цим шляхом, то це буде знайомий шлях з його підручника гнійних заморожених конфліктів. Це призведе до нестабільності, а не до демократичного розвитку та західних інвестицій, чого він завжди жадав, щоб тримати Україну слабкою.

Однак різниця зараз у тому, що він все ще стикається з Україною, яка підбадьорена, добре озброєна, загартована у боях та має імпульс. Київ аж ніяк не виглядає задоволеним тим, щоб змиритися та прийняти російські війська на своїй території.

Звісно, **все ще існує перспектива мирних переговорів із Києвом.**

Однак,

> — оскільки Україна надихнута своїми перемогами на полі бою, а Зеленський неодноразово заявляв, що будь-яка мирна угода буде заснована на повному виведенні російських військ з усієї української території, включаючи Донбас та Крим, угода, швидше за все, вимагатиме значних поступок з боку Путіна.

Небезпека полягає в тому, що будь-яка ознака слабкості Путіна зараз підірве його політичну позицію.

> 1) А це може закінчитися "випадковим" випаданням з вікна або побаченням із флаконом нервово-паралітичної речовини "Новичок".
>
> 2)!Ще гірше, принаймні в уяві Путіна, була б перспектива постати перед трибуналом з воєнних злочинів, як це зробив колишній президент Югославії Слободан Мілошевич,
>
> 3) або повторити долю свого давнього друга, поваленого лівійського диктатора Муаммара Каддафі, який помер, благаючи про пощаду перед повстанцями у 2011 році.

У той час Путін сказав, що відчуває "огиду", дивлячись на кадри останніх хвилин життя Каддафі, що з'явилися. "Майже всю родину Каддафі було вбито, його труп показували по всіх світових телеканалах - на це неможливо було

дивитися без огиди", - сказав Путін. "Людина була вся в крові, ще жива, а її добивали".

Для Путіна така доля була б гіршою, ніж взаємне гарантоване знищення.

***

№ 713.

Чорновіл **2022-09-21**

До речі, якраз у відповідь на "референдумну" сверблячку рашистів ще навіть до виступу пуйла прийшла перша отвєтка із США. Пригадуєте, десь у кінці весни Байден вилив відро холодної води на голови нашої укрсучвлади. Мовляв, зброєю допомагаємо, в перемогу свій вирішальний внесок робимо, навіть певну фінансову підтримку надамо, але головну хотєлку Зеленського відкидаємо. В нас тоді вже на всю катушку ділили арештовані в США рашистські активи. Згадайте, під цю ситуацію якраз керівник злодійського Укравтодору виліз і почав розказувати, скільки вони потратять на дороги, паралельно прибріхуючи в багато разів вартість пошкоджених доріг (війна не так давно почалася, реальні втрати дорожньої інфраструктури були незрівнянно меншими).

Ця корупційна оперета, а ще самогероїзація Зеленського з купівлею обкладинок і статей в американських виданнях, відмова від реформ, засилля кротів, утиски свободи слова, обмеження опозиції тощо добряче розізлили дядечка Джо. І він тоді зробив нервозну заяву. Сказав, що США не буде конфісковувати й передавати Україні арештовані активи московії та рашистських олігархів, щоб не псувати імідж США, як ідеальної й надійної країни для інвестицій.

Сьогодні у внутрішній політиці України нічого не змінилося (принаймні, в кращий бік), але **москва вже настільки далеко зайшла в своїх жахливих злочинах проти людяності, що в американському уряді (а там президентська республіка і саме президент реально керує урядом) вирішили змінити свою думку з цього приводу**.

Мін'юст США звернувся до Конгресу з проханням узаконити передачу рашистських активів Україні. Про це повідомив голова міністерської робочої групи із застосування санкцій Ендрю Адамс.

1) Найперше - це про ті 300 мільярдів доларів.

2) І друге - не Конгрес запропонував, вимагає, просить, а уряд виступає ініціатором! Річ у тому, що ця процедура потребує спеціального

законодавчого врегулювання в кожному окремому випадку. Але важливо, що ініціатива пішла від виконавчої влади (читай президента).

Тож путлєр знову «всіх переграв».

Але, щоб усе було правильно й вигідно для України, а не для липких зелених ручок,

добре б було, якби

— цього разу призначили спеціальну процедуру з детальним контролем і виписаними реальними першочерговими завданнями, а не на нове закатування в асфальт.

***

№ 714.

Дайджест подій в Україні та навколо України від 20 вересня 2022

Головне

1) Якщо щось вважає, що нічого не відбувається, то це не так. Наразі ми спостерігаємо третій акт марлезонського балету з казочки "Рибалка та рибка". У четвертому акті на сцені знову з'являється розтрощене корито.

2) Хуйлу ДУЖЕ подобається бути найвеличнішим хуйлом. Це повністю описує його поведінку і способи висловлювання. І йому дуже хочеться, щоби до нього всі приповзали на цирлах.

3) Санкції? Як на мою думку, ставки вже зависокі. Це як у покері. Тільки на кону лежить існування всього світу.

4) тому, нехай буде те, що буде. Нам робити власну справу.

Теми доби

1) Путін оголосив часткову мобілізацію та погрожує ядерними ударами.

2) Окупанти проведуть "референдуми" на захоплених територіях півдня та сходу України 23–27 вересня

3) Верховна Рада ухвалила 3 євроінтеграційні закони та створила ТСК для розслідування розкрадань гуманітарної допомоги.

1. Війна

1-1) Фронт

• Російська армія для обстрілів українських міст та сіл повсюдно застосовує касетні боєприпаси, які заборонено Женевською конвенцією про правила та звичаї війни.

• З території РФ ракетами обстріляно Харків. Уночі ракетами комплексу ППО С-300 обстріляно Запоріжжя. Щодня під обстріли російської артилерії та РСЗВ потрапляють прикордонні населені пункти Чернігівщини, Сумщини та Харківщини, а також міста та села на лінії фронту й у ближньому тилу ЗСУ.

• Мешканців селища Печеніги на Харківщині попередили про можливе підтоплення будинків у разі руйнування греблі, що обгороджує водосховище, яку обстрілює російська артилерія.

• Російські війська завдали ракетного удару по Покровську Донецької області, одна з ракет влучила в приватний будинок. Обстріляно Слов'янську ТЕС, яку окупанти вже кілька тижнів намагаються вивести з ладу. Ракетами комплексу С-300 завдано удару по селах на околицях Запоріжжя.

• З важкої артилерії з території біля Запорізької АЕС знову обстріляно Нікополь, а також саму станцію та її місто-супутник – Енергодар.

• Активні бойові дії тривають у районі Куп'янська, на лівому березі Сіверського Дінця в поруч із Лиманом та Ямполем, а також на півночі Луганської області. Генштаб зберігає затяту мовчанку про результати контрнаступальних дій ЗСУ в цьому регіоні, як і про ситуацію на лівобережжі Херсонщини.

• Російські війська та маріонеткові "армії республік" не припиняють атаки на позиції українських військ у Донецькій області. ЗСУ відбили атаки на околиці Бахмута, на північ від Горлівки – у Миколаївці Другій, Курдюмівці, Зайцеві, Майорську, а також в околицях Донецька – у Первомайському, Мар'їнці та Новомихайлівці.

• На півночі Луганської області – у Сватовому – українською артилерією знищено велику базу окупантів та склади з боєприпасами. Оперативне командування "Південь" повідомило про знищення українською артилерією колони військової техніки армії РФ у Новій Каховці та запобігання ремонту мосту до греблі Каховської ГЕС. Знищено базу окупантів у Чорнобаївці на околицях Херсона та завдано ще одного артилерійського удару по мосту через річку Інгулець у Дар'ївці.

• Міністр культури Ткаченко оголосив, що окупанти розтрощили на горі Кременець поруч з Ізюмом унікальні скульптури кам'яних половецьких баб, які мають вік приблизно 1 тис. років.

• У Запорізькій області проведено обмін тілами військовослужбовців, які загинули під час бойових дій. На контрольовану територію повернуто 25 загиблих українських бійців.

• За словами віцепрем'єр-міністра Верещук, з України у РФ вивезено 2,1 тис. сиріт, на яких російська влада намагається оформити опікунство, щоби не повертати на батьківщину.

2. Тил

• Верховна Рада ухвалила закон про прив'язку розрахунку ренти за користування надрами для газовидобутку до внутрішніх цін на газ.

Ухвалено закон про створення мережі пожежних – добровольців у складі місцевих територіальних громад.

У першому читанні ухвалено закон про збільшення до 2 км прикордонної смуги на кордоні з РФ та Білоруссю, а також про залучення підрозділів ЗСУ до охорони кордону.

Депутати ухвалили "євроінтеграційні" закони: про реєстрацію географічних назв та ведення відповідного держреєстру, що дасть змогу захистити права власників "географічних" торгових марок та назв; про національний реєстр викидів та забруднювачів та про здійснення аудиторської діяльності.

Депутати дозволили демобілізацію військовослужбовців у разі народження в них третьої дитини під час проходження служби. У першому читанні ухвалено законопроєкт про порядок надання броні від мобілізації військовозобов'язаним, які працюють в органах державної влади, місцевого самоврядування, на підприємствах, які виконують оборонні замовлення та надають послуги оборонного призначення, а також співробітникам підприємств, що є критично важливими для економіки та забезпечення життєдіяльності населення – у порядку та за критеріями, які встановлено Кабміном.

Парламент таки створив слідчу комісію для розслідування розкрадань гуманітарної та іншої допомоги, а також коштів, виділених для переселенців. Мер Миколаєва Сенкевич констатував, що обсяги гуманітарної допомоги за останні три місяці зменшились удесятеро. На думку низки експертів, скорочення обсягів допомоги безпосередньо пов'язане з її розкраданням чиновниками.

Низка депутатів, як партії влади, так і її сателітів, мають намір ухвалити бюджет наступного року за прискореною процедурою – до кінця жовтня.

• Укроборонпром оголосив про підписання ще однієї угоди з компанією з країни-члена НАТО щодо будівництва підприємства для виробництва боєприпасів.

• Держслужба з надзвичайних ситуацій вирішила подовжити тестування системи екстреного оповіщення населення про загрози з використанням технології мобільного зв’язку "cell broadcast" (широкомовних повідомлень).

• Вищий антикорупційний суд обрав для депутата від "Слуги народу" Трухіна запобіжний захід у вигляді утримання під вартою з внесенням застави в сумі майже 50 тис. грн. Трухін, який скоїв ДТП у стані алкогольного сп’яніння, намагався залякати, а потім підкупити співробітника поліції, пропонуючи йому хабар у розмірі 150 тис. грн.

• Заступник міністра соцполітики Музиченко анонсував проведення наступної індексації пенсій у березні наступного року. Крім того, з його слів, уряд ухвалив рішення про подовження до березня 2023 р. терміну чинності субсидій, які було призначено торік.

• Прем’єр-міністр Шмигаль у Нью-Йорку анонсував початок роботи над новою програмою кредитування МВФ. Місія Фонду розпочне обговорення деталей програми в жовтні.

• Мінфін на черговому аукціоні з розміщення ОВДП зміг продати їх лише на 264 млн грн та $12 млн. Практично всі продані зобов’язання – короткотермінові.

3. Україна та світ

• Донбаські "республіки" оголосили про проведення 23–27 вересня "референдумів" про приєднання до Росії, а для "підбиття результатів" 26 та 27 вересня – оголошено вихідними днями. Такі ж "референдуми" й у ті самі терміни анонсувала й окупаційна "влада" ***Запорізької*** та ***Херсонської*** областей. У Запорізькій області колаборанти мають намір домогтися "масовості голосування" за допомоги обходу будинків та квартир. За оцінкою західних розвідок, російський президент Путін вирішив зафіксувати результат "спецоперації" та запобігти звільненню цих територій українськими військами. Головне управління розвідки повідомило, що на більшості ділянок фронту окупанти будують ешелоновану оборону.

Віцепрем’єр-міністр Верещук закликала громадян на захоплених Росією територіях не брати участь у "референдумах" та відмовитися від отримання російських паспортів.

Міністр закордонних справ Кулеба заявив, що "референдуми" нічого не змінять, а ЗСУ й далі звільнятимуть окуповані території.

Опитування 2,5 тис. осіб, яке влаштував Київський міжнародний інститут соціології, продемонструвало, що понад 3/4 респондентів наполягають на повному звільненні всіх окупованих територій, із Донбасом та Кримом включно, й уважають такий варіант завершення війни єдино прийнятним.

• Російська Держдума ухвалила закони про відповідальність за ухилення від мобілізації та дезертирство та ввела в законодавство визначення "воєнного часу". Також посилено покарання за невиконання наказу, опір командиру, порушення правил служби, втрату військового майна, за добровільне здавання в полон та мародерство.

Російські державні канали анонсували виступ президента Путіна ввечері 20 вересня, проте незабаром оголосили про його перенесення на ранок, "аби почули всі жителі Росії". В очікуванні виступу найпопулярнішими запитами в пошуковій системі Google на території РФ були: "як виїхати з Росії" та "відстрочка від армії".

Вранці в телезверненні, яке транслювали в запису, Путін оголосив часткову мобілізацію, під яку підпадають усі військовослужбовці запасу, що проходили службу в армії РФ. Він доручив уряду зрівняти права, статус та забезпечення бійців "армій республік" та "добровольців" із військовослужбовцями-контрактниками. Путін погрожував застосуванням ядерної зброї в разі протидії Заходу агресії Росії в Україні. Виступ Путіна являв собою набір пропагандистських штампів і був призначений, переважним чином, на посилення підтримки влади "глибинним народом" Росії.

За день до оголошення мобілізації Путін влаштував збори за участю директорів оборонних підприємств, на яких закликав забезпечити негайне постачання військам "засобів ураження", а також вивчити західні зразки озброєнь, які було захоплено в Україні.

Після Путіна виступив міністр оборони Шойгу. Він анонсував призов до армії орієнтовно 300 тис. військовозобов’язаних запасу. За його словами, втрати російських військ в Україні за 7 місяців війни становлять менш ніж 6 тис. осіб, а 90 % поранених – уже повернулися на поле бою. Шойгу заявив, що Україна втратила під час бойових дій понад 100 тис. військовослужбовців убитими.

У риториці російських політиків усе частіше з’являються заяви про те, що в Україні йде справжня війна, а російська армія не може досягти успіху на

фронті, тож мобілізація є вимушеним кроком. Вони наголошують, що ведуть війну не просто з Україною, а також зі США та НАТО, які воюють на її боці.

На думку британської розвідки, Путін пішов на величезний ризик для себе на тлі проблем із поповненням особового складу підрозділів, які зазнали тяжких втрат під час атак на Донбасі та контрнаступу ЗСУ в Харківській області.

Антивоєнний рух "Весна" закликав до проведення всеросійської акції проти мобілізації в день її оголошення. У заяві руху підкреслено, що війна прийде до кожного будинку, мети "спецоперації" не досягнуто, тому спочатку влада набирала до війська ув'язнених, а тепер призиватиме всіх. За інформацією телеканалу "Дождь", багатьох молодих солдатів строкової служби перекидають до району бойових дій на кордон з Україною в Білгородській області.

Закони, які було ухвалено Держдумою, й оголошення Путіна про мобілізацію обвалили котирування російських бірж, подешевшав і рубль щодо основних валют.

Президент Франції Макрон назвав "провокацією" та "цинізмом" наміри Росії влаштувати "референдуми" на окупованих територіях. За твердженням канцлера Німеччини Шольца, "референдуми" суперечать міжнародному праву та домовленостям міжнародної спільноти, тому є "неприйнятними". Генеральний секретар НАТО Столтенберг назвав цей крок Путіна подальшою ескалацією війни. Радник президента Байдена з нацбезпеки Салліван заявив, що США ніколи не визнають анексії території України, яку захоплено Росією, й у разі законодавчого закріплення Держдумою їхнього поглинання змусять Росію заплатити велику ціну. Він наголосив, що підготовка до мобілізації свідчить про невпевненість російського керівництва в перемозі у війні. На думку посла в Україні Брінк, "референдуми" та мобілізація є свідченням слабкості та провалу планів російського керівництва. Спікер Пентагону генерал Райдер вважає "референдуми" відвабливим маневром та інформаційною спецопераційю – як відповідь на успішний контрнаступ ЗСУ. Глава Європарламенту Метсола заявила, що "референдуми" не змінять позицію Європи щодо України й не скасують факт вторгнення Росії. Прем'єр-міністр Естонії Каллас вважає, що дії Путіна призведуть лише до зворотного ефекту та згуртують Європу задля підтримки України, а міністр закордонних справ Латвії Рінкевичс закликав збільшити постачання зброї для ЗСУ. Президент Фінляндії Ніїністьо заявив, що, ухваливши рішення про проведення "референдумів", Путін пішов ва-банк, поставивши на кін майбутнє Росії.

Президент Зеленський, описуючи ситуацію на передовій, заявив, що ініціатива зараз на боці України, а ЗСУ успішно виконують завдання, які поставило командування.

Росія спростила набуття громадянства громадянами іноземних держав, які підписують контракт із російською армією. Посвідку на проживання виключено зі списку обов'язкових документів.

Окупаційна "влада" Запорізької та Херсонської областей оголосила про створення "добровольчих батальйонів" для участі у війні проти України. За Женевською конвенцією, залучення мешканців захоплених територій до бойових дій на боці окупанта є воєнним злочином.

• Президент Туреччини Ердоган у виступі перед Генеральною асамблеєю ООН закликав покласти край "російсько-українській кризі" в дипломатичний, тобто, "раціональний і справедливий" спосіб зі збереженням суверенітету та територіальної цілісності України. Він заявив, що "війна викликала хвилю шоку в усьому світі". Ердоган назвав "зернову угоду" для транзиту української агропродукції Чорним морем одним із найбільших досягнень ООН останнього десятиліття. Президент США Байден заявив, що Росія агресією проти України порушила статут ООН, який було ухвалено ще в 1945 р., і закликав увесь світ виступити проти цієї війни, підтримавши Україну. Президент Франції Макрон наполягає, що нейтралітет будь-якої країни в питаннях війни в Україні є співучастю в російській агресії. Канцлер Німеччини Шольц вважає, що для реального закінчення війни не можна приймати умови "миру", які висунуто Росією. Шольц назвав дії Путіна "кричущим імперіалізмом". Генеральний секретар ООН Гутерреш заявив, що війни, подібні до тієї, яку веде Росія в Україні, загрожують майбутньому людства.

Президент Зеленський на засіданні лідерів країн із питань продовольчої безпеки заявив, що Україна працює над розширенням програми постачання агропродукції до бідних країн та готова постачати продукцію також до країн Латинської Америки.

• Міністр закордонних справ Кулеба в Нью-Йорку взяв участь у міністерському засіданні міжнародної організації ГУАМ, до якої також входять Молдова, Грузія та Азербайджан. Кулеба закликав уряди партнерів приєднатися до відновлення окупованих регіонів, а також посилити санкції проти РФ. На зустрічі було підписано консульську конвенцію та протокол визначення країни походження товарів, що відкриває можливість створення зони вільної торгівлі між усіма 4 країнами організації.

• Представник Пентагону заявив, що передавання танків Україні активно обговорюють з урахуванням подальшого переходу ЗСУ на озброєння стандартів НАТО.

Єврокомісар із закордонних справ Боррель повідомив, що на наступній зустрічі міністрів ЄС у жовтні може бути ухвалено рішення про створення місії ЄС із воєнної допомоги Україні.

• Компанія Amazon, слідом за торговельними майданчиками Shopify, Etsy, Wish та eBay, скасувала реферальну комісію для українських підприємців, які продають до ЄС та Великої Британії товари, вироблені в Україні.

• Компанія PepsiCo оголосила про припинення виробництва в Росії напоїв під усіма товарними знаками, хоча вони ще доступні в усій країні.

• Турецька авіакомпанія Turkish Airlines (THA) відмовилася готувати російських пілотів на своїх тренажерах через посилення санкцій Європейського агентства з безпеки польотів (EASA).

• Європейська федерація футболу (UEFA) не допустила збірну Росії на чемпіонат Європи 2024 р. Та ж доля спіткала й команду Білорусі.

• За інформацією агентства Bloomberg, Єврокомісія обговорює скасування заборони на перевезення низки російських товарів, вугілля та добрив тощо, "для протидії загрозам продовольчій та енергетичній безпеці". Низка країн ЄС, зокрема, Польща та країни Балтії, жорстко розкритикували плани щодо послаблення санкцій. Глава МЗС Угорщини Сійярто знову відкинув можливість розширення санкцій проти РФ, оскільки, за його словами, це посилить кризу в енергетиці та завдасть збитків Євросоюзу.

Фінляндія виступила з пропозицією включити до нового пакету санкцій скасування або визнання недійсними туристичних віз, які вже видано громадянам РФ, а також запровадження обмежень на в’їзд росіян до Шенгенської зони.

Єврокомісар із закордонних справ Боррель закликав країни ЄС посилити та розширити санкції проти Росії через її намір провести "референдуми" для анексії окупованих територій України.

• Найближчим часом міністри країн ЄС планують обговорити можливість скасування принципу консенсусного (одноголосного) ухвалення рішень, \ щодо запровадження санкцій тощо. На думку низки глав урядів, зокрема, Чехії, що зараз головує в ЄС, дискусія триватиме до кінця року, а рішення, зрештою, все-таки може бути прийняте.

• Уряд Німеччини ухвалив рішення про націоналізацію однієї із найбільших енергетичних компаній країни – Uniper через збільшення її статутного капіталу на €8 млрд та викупу акцій основного акціонера – фінської компанії. Фінансовий стан Uniper суттєво погіршився після скорочення постачання російського газу, проте просто закрити її не можна, оскільки вона є постачальником газу для великих промислових підприємств та населення.

Після газового шантажу Газпрому Молдова обрала 7 компаній, які постачатимуть їй газ у разі припинення постачання з РФ.

• Посол України в Німеччині Мельник назвав "підтримкою війни РФ на винищення" поїздку депутатів Бундестагу від партії "Альтернатива для Німеччини" до Росії та Донбасу.

***

№ 715.

Украине нужны ракеты

Илларионов **2022-09-20**

Кремлевский режим остается сильным, его нельзя недооценивать, – говорит в интервью DW Андрей ***Илларионов***, бывший советник Путина, в последние 17 лет – его жесткий критик. Тем не менее у Украины есть шанс победить этот режим, если она получит достаточную поддержку Запада.

Интервью «Дойче Велле» состоялось 8 сентября.

Опубликовано 19 сентября.

***

— ДУ: В ходе дискуссии на Экономическом форуме в Карпаче вы представили крайне пессимистичный взгляд на войну между Россией и Украиной. По-вашему, Москва может вести ее еще долгие годы. А потом вы сказали, что единственная надежда – на Украину. Что должно произойти, чтобы эта надежда сбылась?

— Андрей Илларионов: Основа надежды – военное поражение российских войск, т.е. победа вооруженных сил Украины и всей Украины в этой войне. Это единственный приемлемый вариант – и для Украины, и для Европы, и для нормальной части России, и для всего цивилизованного мира. Другого варианта нет.

— Каковы необходимые условия, чтобы Украина не проиграла эту войну? Достаточно ли поддержки Запада? И продлится ли это достаточно долго?

- Вы задаете правильные вопросы, потому что предоставление Украине военной помощи от западных партнеров является одним из ключевых элементов победы в этой войне. Украине нужна помощь всех видов, включая самолеты, системы ПВО, противоракетные комплексы, ракеты, бронетехника, танки.

— А как с этим обстоит сегодня?

- Нынешний уровень военной помощи Украине недостаточен. По разным оценкам, он составляет от 10 до 30 % от необходимого. Поэтому военную поддержку Украине следует увеличивать и поддерживать на необходимом уровне до тех пор, пока продолжается война.

— Какое оружие нужно Украине в первую очередь?

- Об этом лучше всего спросить у генерального штаба ВСУ. Я уже назвал некоторые из видов оружия. Очевидно, наиболее необходимыми были бы ракеты, ракеты большой дальности. Их поставки могли бы иметь решающее значение для обеспечения военной победы Украины.

— Не могли бы вы сделать краткое сравнение поддержки Украины в конкретных странах?

- Самый крупный вклад с точки зрения нагрузки на национальную экономику, т.е. удельного веса этой помощи в национальном ВВП, в военных расходах, на душу населения страны-донора внесли

1) Эстония и Латвия. Сразу же после начала нового этапа войны 24 февраля эти две страны предоставили Украине оружие на сумму, составляющую около 1/3 своих годовых военных расходов;

2) военная помощь этих двух стран сыграла очень важную роль в отражении российской агрессии на самом первом ее этапе.

Что касается общей поддержки Украины с точки зрения суммарного вклада страны, то Польша, очевидно, стала номером один среди союзников Украины в этой войне. Имеется в виду не только военная помощь, но и экономическая помощь, и логистическая поддержка, и поддержка миллионам беженцев, которым Польша предоставила убежище. Поэтому и народ Украины и все друзья Украины бесконечно благодарны Польше за эту неоценимую помощь.

Особое значение имела поддержка Великобритании.

Бывший премьер-министр Борис Джонсон сыграл ключевую роль в мобилизации западной поддержки Украины, включая и со стороны США, в организации и проведении двусторонних и трехсторонних переговоров между Великобританией, Польшей и Украиной. Будем надеяться, что эти переговоры рано или поздно приведут к формированию многостороннего альянса стран, составляющих костяк сопротивления Запада агрессии Кремля.

— Достаточно ли у Запада потенциала, чтобы помочь Украине выиграть эту войну?

- Потенциала – да, готовности – пока не знаем. На данный момент мы слышим из западных столиц, включая Лондон, от нового премьер-министра Лиз Трасс, что поддержка будет продолжаться. У нас нет сомнений в том, что нынешнее правительство Польши продолжит поддерживать Украину. Мы уверены, что страны Балтии и впредь будут ее поддерживать. Мы полагаем, что продолжится поддержка со стороны Чехии и Словакии. Мы надеемся, что Румыния усилит поддержку Украины.

Соединенные Штаты, даже при нынешней администрации, до сих пор заявляли, что готовы поддерживать Украину в долгосрочной перспективе. К сожалению, при наличии огромных ресурсов США не делают того, что могли бы делать в нынешней ситуации. Мы надеемся, что этот подход рано или поздно изменится, и США увеличат свою поддержку Украины.

— Вы пока не упомянули ни Германию, ни Францию.

- Многого от этих двух стран мы не ждали и не ждем. Тем не менее они вносят свой вклад в общие усилия.

— Вы можете себе представить прямое участие Запада в этой войне?

- Участие объединенных экспедиционных сил JEF (Joint Expeditionary Forces), т.е. группы многонациональных сил быстрого реагирования из десяти стран НАТО, действующей под командованием Великобритании, могло бы быть совершенно разумным. Войска JEF могут быть развернуты в Западной Украине для обеспечения тылового обеспечения и каналов транспортировки военных грузов на фронт. Это не означает, что войска JEF будут действовать непосредственно на передовой линии фронта. Этого пока даже украинцы не просят. Но размещение этих сил на территории Украины разгрузило бы часть украинских сил, позволив им принять непосредственное участие в боях. Полагаю, что такое решение в какой-то момент может быть принято.

— Не ответит ли Россия открытием нового фронта, например, из Беларуси?

- Похоже, что г-н Лукашенко очень боится принять участие в войне против Украины непосредственным нападением на Украину белорусскими войсками.

— Украине грозит применение ядерного оружия?

- Шанс на прменение Россией тактического ядерного оружия существует. Это постоянная тема обсуждения среди военных специалистов. На мой взгляд, вероятность такого применения относительно низкая, однако не нулевая. Поэтому весь мир и, естественно, прежде всего украинцы должны быть к этому готовы. Польша и другие западные страны также должны быть к этому готовы. Готовы в том смысле, что такое применение, если оно состоится, не должно остаться безнаказанным. Иными словами, в том случае, если Кремль решил бы применить ядерное оружие против Украины, то на это преступление последовал бы адекватный ответ западных государств.

— Насколько сильна Россия?

- Кремлевский режим остается сильным. Его нельзя недооценивать. Не надо быть слепыми. Готовность кремлевского режима и части российского населения участвовать в этой агрессивной войне нельзя недооценивать. Угрозы остаются реальными и серьезными. Они могут сохраняться много лет. Но это не значит, что Украина не может победить. И вместе с ней Запад. И вместе с ними нормальная Россия.

— Вы были советником президента Путина почти шесть лет. Этого было достаточно, чтобы узнать его истинное лицо, а также узнать лицо России. Спустя годы вы назвали это государство захваченным группой агентов спецслужб, КГБ и прочими. В 2014 году вы предупреждали, что Путин захочет восстановить контроль над Украиной и другими постсоветскими республиками. Так почему же мир остался слепым?

- Почему мир оказался слеп? Надо спросить мир. Предупреждал не только я, предупреждали и другие. Но влиятельная часть мира предпочла остаться слепой и глухой. Она не хотела слышать, слушать, видеть. Почему они так поступали – это вопросы для этой части мира.

— Это еще не конец?

- Агрессия, начавшаяся 24 февраля, многое изменила. Те голоса в мире, особенно в Европе, выступавшие за особые отношения с Кремлем на обычной деловой основе, заметно стихли из-за того, что Путин сделал за последние шесть месяцев.

— Но есть и страны Азии, Африки и Южной Америки, которые могут помочь Путину в этой войне.

- Это правда. Причина заключается в том, что в разных частях мира господствуют разные этические нормы. Западное общество представляет собой совершенно уникальное явление в мировой истории. Оно выросло в Европе, распространилось на Северную Америку, Израиль, Австралию, Новую Зеландию. Но западное общество – это уникальное явление, не встречающееся больше нигде в мире. Создавать экономику, строить международные отношения на этических принципах — это уникальный вклад в историю человечества именно западной цивилизации. Цивилизации, возникшие в других частях мира, такого подхода не разделяют. Трудно ожидать, что за Западом всегда будут следовать другие страны, в которых не сложились западные этические и правовые стандарты.

— Спасибо за разговор.

***

№ 716.

Украина – один процент

Экономика мира и Украины

Показатель	1995	2005	2015	2021	2022 (п)
ВВП Украины, млрд. $	38,28	86,0	90,48	200,3	150,0
ВВП Украины per capita, $	752	1840	2124	4840	3750
ВВП мира, млрд. $	30880	45571	75043	96293	105000
ВВП per capita мира, %	5412	7300	10251	12263	13200
Доля ВВП Украины в мировом ВВП, %	0,12%	0,19%	0,12%	0,2%	0,14%
ВВП Украины per capita % мирового ВВП per capita	13,9%	25,2%	20,7%	39,5%	28,4%

Романчук **2022-09-20**

Экономика Украины ещё никогда не превышала 0,2% мировой. По итогам 2022г. её доля снизится до ~0,14% ВВП мира (по номинальному курсу $-доллара).

ВВП на душу населения Украины ещё никогда не достигало хотя бы половину среднемирового. Максимум был в 2021г. – 39,5%. В 2022г. этот показатель будет менее 30%.

Эти простые, понятные цифры позволяют нам сделать следующие выводы. Чтобы догнать хотя бы середнячком мира:

1) Украина должна иметь лучшую налоговую, регуляторную среду Европы и даже мира. Это значит инвестициями, финансами, производством и потреблением должны заниматься украинцы-предприниматели, украинцы-потребители, украинцы-производители, а не Государство, т. е. распорядители и потребители чужого.

2) Украина должна иметь стабильные деньги. Гривна никогда не была надёжной. Значит, на этапе быстрого роста и развития нужно воспользоваться стабильными, надёжными деньгами. Долларизация и евроизация нам поможет.

3) За 31 год современного этапа независимости Украина перепробовала разные модели, комбинации Государства всеобщего интервенционизма. В результате получила Олиграхат, Схематоз и крайне неблагоприятную миграционную ситуацию. Пора, наконец, сделать ставку на экономическую свободу.

4) Украина имеет один из самых плохих показателей в Европе по привлечённым прямым иностранным инвестициям. Сегодня весь мир готов вместе с нами восстанавливать Украину. Для этого пора прекратить денежный, товарный протекционизм и изоляционизм. Свободная торговля – это необходимое условие для притока в Украину денег, технологий, ноу-хау и человеческого капитала.

5) Украина никогда не сможет быть процветающей, динамичной, благоприятной для жизни, производства, работы, учёбы и старения, если она останется Государством-Левиафаном. Вместо Большого Государства – Большое Общество. Вместо государственный синдикатов – частное предпринимательство. Вместо тотального недоверия распорядителей чужого к производителям – добровольный режим взаимоотношений производителя и потребителя.

Сделаем эти простые пять шагов и к концу 2020-ых экономика Украины будет 1% мирового ВВП. Вроде бы всего лишь один процент, но более чем пять раз больше, чем было до войны. Иного пути к процветанию и прогрессу не знает ни экономическая наука, ни история.

***

№ 717.

Угрупування Галущенка знесло керівника ОГТСУ, проігнорувавши посла США

2022-09-20

Юрій Ніколов, «Наші гроші»

Сергій Макогон

1. Чекаємо запуску схеми на 3 мільярди?

Сергій Макогон 16 вересня звільнений з посади керівника ТОВ «Оператор ГТС України». Про це він сам повідомив у фейсбуку. Повідомлення про звільнення також з`явилося на сайті АТ «Магістральні газопроводи України», яке є засновникам оператора і приймало рішення про звільнення Макогона.

«Звісно, це відбувається за неформальної підтримки Міністерства енергетики, яке теж нещодавно пропонувало свого представника на позицію керівника ОГТСУ. У будь-якому випадку це дуже безвідповідальне рішення, яке ставить під загрозу енергетичну безпеку країни», – повідомив Макогон.

Зміна керівника ОГТСУ дозволить запустити схеми, якій пручався Макогон.

Після початку вторгнення Міненерго під керівництвом Германа Галущенка заборонило експорт газу. Це було вимушеною мірою для ліквідації хаосу на ринку та вирівнювання балансу в умовах війни. Міністерство наказало, щоб приватні фірми віддавали державі усі надлишки видобутого газу за низькою регульованою ціною. Відстеження приходу-виходу газу велося на електронній інформаційній платформі. Але невдовзі Міненерго змінило власний наказ: у систему обліку газу дозволили вносити дані наприкінці місяця, а не наприкінці кожного дня.

«У результаті цих простих змін деякі компанії заднім числом внесли зміни, за якими виявилося, що ОГТСУ їм ще й винен гроші за відібраний газ», – повідомило «Дзеркало тижня».

В результаті таких змін державне ОГТСУ стало винно приватним фірмам 3 мільярди гривень, бо віддавати їм газ потрібно по високій ринковій ціні, а не низькій закупочній.

Держкомпанія під керівництвом Макогона не поспішала повертати ці борги та намагалась залучити правоохоронців до розслідування. Але після зміни керівника можна очікувати і зміни ставлення ОГТСУ до виплати означених «боргів».

2. Керівником ОГТСУ протизаконно пхають заступника Галущенка

Сергія Макогона відправила у відставку наглядова рада АТ «Магістральних газопроводів України». Ця державна компанія належить Кабміну і формально виступає засновником ТОВ «ОГТСУ».

У розпорядженні «Наших грошей» є лист від заммініcтра енергетики Фаріда Сафарова, який у серпні було відправлено «Магістральним газопроводам».

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ
(Міненерго)

вул. Хрещатик, 30, м. Київ, 01601, тел.: (044) 531-36-93; 206-38-45
E-mail: kanc@mev.gov.ua, сайт: http://mpe.kmu.gov.ua, ідентифікаційний код 37552996

_____ На № _____

Наглядовій раді
Акціонерного товариства
«Магістральні газопроводи
України»

Щодо надання інформації

Міністерство енергетики отримало лист АТ «МГУ» щодо листа Національного агентства з питань запобігання корупції (далі – НАЗК) від 15.08.2022 № 185/07 (далі – лист) та повідомляє наступне.

З метою розгляду зазначеного питання, наказом Міненерго від 15.08.2022 № 277 було створено Комісію з перевірки обставин щодо наявності або відсутності порушення обмеження після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави (далі – Комісія), до складу якої входили, зокрема, представник Служби безпеки України та Сектору з питань запобігання та виявлення корупції Міністерства.

За результатами розгляду інформації НАЗК, викладеної у листі, Комісія дійшла висновку, що в разі призначення Колісника М. О., який в даний час перебуває на посаді заступника Міністра енергетики України, на посаду керівника або виконуючого обов'язки керівника ТОВ «Оператор ГТС України», у нього відсутні обмеження після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави, у розумінні частини першої статті 26 Закону України «Про запобігання корупції», що свідчить про відсутність можливого конфлікту інтересів (Протокол від 18.08.2022).

Заступник Міністра з питань
цифрового розвитку, цифрових
трансформацій і цифровізації **Фарід САФАРОВ**

У ньому говорилось, що створена в міністерстві Комісія не знайшла перепон для призначення керівником ОГТСУ Миколи Колісника, ще одного заммініcтра енергетики.

Комісію створювали через те, що НАЗК вказало на можливий конфлікт інтересів у Колісника. Згідно українського законодавства, керівником якоїсь установи не можна призначати людину, яка до цього впродовж року по роду своєї роботи впливала на діяльність цієї установи. Але в міністерстві вирішили, що профільний заммініcтра не впливав на підконтрольну уряду компанію.

Це вже звичний модус для нинішньої влади. Аналогічним чином уряд та Офіс президента вчинили по відношенню до «Нафтогазу» у 2021 році. Тоді на місце звільненого Андрія Коболєва був призначений Юрій Вітренко. Він на той момент займав посаду першого заммініcтра енергетики і виконував обов'язки міністра. І звісно що також впливав на роботу держкомпанії. НАЗК тоді зробило припис про незаконність призначення Вітренка в «Нафтогаз» через конфлікт інтересів. Але його почали довго оскаржувати в суді і Вітренка не звільнили навіть через півтора роки після незаконного призначення.

3. Проігнорований запобіжник проти сваволі

За словами Макогона, рішення про його відставку має *«цинічний вигляд після того, як Євросоюз, Секретаріат Енергетичного Співтовариства та Світовий Банк підтримали реформу корпоративного управління ОГТСУ*».

Йдеться про наступні кроки:

1. Створення нової наглядової ради в самому ОГТСУ.

2. Вже нова наглядова рада ОГТСУ має обрати новий склад правління компанії через прозорий конкурс.
3. «Магістральні газопроводу» мають бути ліквідовані як зайва ланка управління.

Нічого цього поки що не було зроблено, Мінекономіки тільки розробляло відповідні проекти документів. Тож звільнення Макогона відбулось поки діє нинішня структура управління.

Більше того, звільнення відбулось невдовзі після зустрічі Галущенка з послом США в Україні Бріджет Брінк 12 вересня. Де вона наголосила міністру на важливості прозорого управління згідно принцпів ОЕСР державними підприємствам, особливо «Укренерго» і ОГТСУ.

Повідомлення посла США Бріджит Брінк у власному твітері

Добре що посол США повідомила про це у своєму твітері, інакше українці про це б не дізнались. Бо ці її слова взагалі не потрапили у звіти на сайті Кабміну, Міненерго і урядового агенства «Укрінформ».

Там обмежились лише згадками про те, що *“Бріджит Брінк висловила щиру підтримку українським енергетикам у надскладних умовах війни та запевнила у подальшій підтримці України у протидії російській агресії, у тому числі на енергетичному фронті”.*

Нагадаємо,

угрупування Галущенка з моменту призначення Андрія Єрмака головою Офісу президента весною 2020 року захопило ключові пости в енергетиці України. В ці дні Міненерго завершило аудит діяльності держкомпанії «Укренерго». У ньому будуть негативні висновки по деяким закупівлям та діям «Укренерго» (чому ці звинувачення необґрунтовані чит. ***«Атака на «Укренерго» у погоні за мільярдами»*** (українською/english)).

***

№ 718.

Україна є джерелом натхнення для всього вільного світу

ФРЕНСІС ФУКУЯМА

американський філософ, політичний економіст і публіцист японського походження

СЕРЕДА, 21 ВЕРЕСНЯ 2022

Спецпроєкт НАЗК "UKRAINE NOW. Візія майбутнього"

Що могла зробити Україна, щоб запобігти російській агресії? Як ця війна змінює Україну та весь вільний світ? Що ми можемо зробити, щоб гарантувати перемогу України? І нарешті, на яких підставах має бути забезпечене відновлення України?

Саме ці питання ми обговорювали під час інтерв'ю з НАЗК.

***

Я не впевнений, що Україна могла багато зробити для запобігання агресії, тому що путін справді був погано проінформований про Україну.

— Очевидно, він вірив, що більшість українців хочуть, аби росія їх поглинула, а російське вторгнення їх звільнило.

Він вірив у це, тому що не дослухався до реальної інформації від справжніх українців. Він слухав лише тих, хто з ним погоджувався. Це типова помилка авторитарного лідера.

Я вважаю, що є провина решти світу, Сполучених Штатів та інших країн НАТО, які не змогли відповісти на цілу серію агресій, здійснених росією.

— Це стосується не лише окупації Криму та Донбасу в 2014-му році, але й окупації частини Грузії, російської інтервенції в Сирії, Венесуелі та багатьох інших місцях.

Решта західного світу була винна в тому, що ігнорувала ці ранні агресії та не думала, що росія була справді налаштована серйозно, коли дійшла до України. Саме в цьому, я думаю, криється справжня провина.

Але я не впевнений, що сама Україна могла б багато зробити для стримування цієї атаки.

Перемога України дає чудову можливість реформувати українські інституції згори донизу.

Соціолог Чарльз Тіллі сказав, що *"війна створює державу, а держава створює війну".*

Історично саме військовий конфлікт спонукав модернізацію держав.

Тому

якщо у вас є дуже корумпована держава, де офіцери крадуть у свого народу, матеріали розтягують, то ви програєте наступну війну.

І це, здається, саме те, що відбувається з російської сторони: ми отримуємо повідомлення про те, що російським солдатам не платять, їх не годують, тому що їхні офіцери крадуть.

Але з іншого боку, війна створила величезні стимули для національної єдності.

Я вважаю, що для решти світу було вкрай надихаюче спостерігати за тим, як українці об'єдналися, щоб захистити власний суверенітет і власну свободу.

У багатьох українців з'явилося усвідомлення, що, якщо вони будуть красти у держави, то не виживуть, а їхні родини не переживуть війну.

Сподіваюся, що

цей спільний досвід зміцнить українську національну ідентичність і *змінить природу українських інституцій* після закінчення війни.

Саме таке усвідомлення сприяє розбудові нації – розуміння, що існує національна єдність і певна національна мета, якої всі прагнуть. І я думаю, що це також може бути одним із наслідків війни.

Війна, яка зараз триває в Україні, в дійсності стосується не лише її.

По суті йдеться про весь демократичний порядок, збудований після 1989 чи 1991 років, коли колишній радянський союз розпався. Адже це призвело до значного збільшення кількості демократичних країн. Тож усі держави, які були колишніми членами "Варшавського договору", тепер могли вільно визначати своє майбутнє і бути незалежними.

Саме це, гадаю, насправді не подобається путіну.

Річ не у військовій загрозі з боку розширеного НАТО, а в тому, що всі ці країни не хотіли бути підданими росії. Вони хотіли бути незалежними, суверенними країнами, які могли б приймати власні рішення.

Єдине, в що я не вірю, це в те, що стало свого роду загальноприйнятою думкою багатьох кіл на Заході:

— що **«війна начебто зайшла в глухий кут, що жодна зі сторін не може отримати жодних здобутків»**, і що це буде довга війна, так само, як це відбувалося на Донбасі після 2014-го року.

Я вважаю, що це дуже небезпечна точка зору,

— оскільки в такому разі це означає, що, **якщо люди хочуть миру, якщо вони хочуть відновити економіку регіону, то мають відбутись мирні переговори на основі поточного розташування сил.**

І я думаю, що **це було б вкрай катастрофічно**,

оскільки означає, що

— росія залишить контроль над більшою частиною Донбасу, а потім і більшою частиною півдня України. Таке положення справ стало би для росіян винагородою за агресію.

Крім того,

— це не вирішить глибинних причин війни, тому що росія не буде задоволена утриманням лише цієї частини України – щойно вони переозброяться і відчують себе сильнішими, вони відновлять війну. Тож у кращому разі це буде тимчасове перемир'я.

Фактично найважливіша мета, яка, вважаю, є цілком досяжною, це, власне, зараз звільнити південь України.

Очевидно, що з економічних міркувань велика увага приділяється Херсону та регіону, який межує з Чорним морем. Дуже важливо повернути ці території під контроль України, тому що ви (українці – ред.) повинні мати можливість експортувати.

На щастя, завдяки угоді, укладеній за посередництва Туреччини та ООН, тепер експорт йде з Одеси.

Але, відверто кажучи,

1) **всі чорноморські порти є критичними для економічного майбутнього України.**

2) **Тож звільнення південних областей зараз є особливо актуальним**. І я вірю, що це те, чого можна досягти до кінця цього року.

Серйозні переговори з росією ви можете провадити лише після того, як росіяни зазнають військової поразки і відчують, що їхні позиції руйнуються. Цієї миті у вас можуть бути серйозні перемовини про майбутнє відносин між двома державами. Але не до того, коли це станеться.

Рівень підтримки, яку Україна отримує сьогодні, є справді вражаючим. Сам факт, що Німеччина вже надає підтримку Україні, нехай повільно та неохоче, свідчить про великі зміни в їхній зовнішній політиці.

Але допомогу можна було б надавати швидше. Сполучені Штати могли б постачати системи HIMARS швидше і більше. Україна також потребує й іншого озброєння, і я сподіваюся, що його постачання буде прискорене.

Багато що по суті залежить від того, чи відбудеться перелом у війні. Адже, як я вже сказав, найбільш руйнівною є віра в те, що Україна перебуває в тривалій війні.

Влітку видання "The Economist" вийшло з обкладинкою про Україну та росію під назвою "Як перемогти у довгій

війні".

Якщо люди вірять, що це буде довга війна, яка триватиме роками, це погана ситуація, оскільки саме це спонукає всі зовнішні сили почати тиснути на Україну, щоб вона пішла на поступки.

Тому я дійсно вважаю, що вам потрібен певний перелом.

— Якби Херсон вдалося звільнити найближчими місяцями, це було б дуже потужною демонстрацією того, що Україна має ще багато військових спроможностей.

Вимоги України щодо відновлення будуть величезними. І всі друзі України ззовні повинні будуть до цього долучитись, коли війна закінчиться. Я думаю, що головна відповідальність ляже на європейців, які зроблять чимало задля підтримки відбудови.

Але нам потрібно звернути увагу на політичний бік відновлення, а не лише на економічний, оскільки Україна була дуже залежною від старої важкої промисловості 20-го століття, виробництва сталі, вугілля та добрив, і всіх цих великих промислових підприємств, які були переважно у східній частині України.

Україні в будь-якому випадку потрібно було здійснити перехід до економіки знань, заснованої на технологіях. І тому є економічна можливість робити інвестиції не у відновлення цієї старої важкої промисловості, а у справжню модернізацію української економіки в цілому, використовуючи досить значний розумовий потенціал молодих українців.

Важливо змінити природу *української політики*.

Я знаю, що зараз існує антиолігархічний закон, який вимагає відносити людей, класифікованих як олігархи, до спеціальної категорії, яка зазнає обмежень з боку держави.

Я вважаю, що є ще одна дуже важлива річ – це реформа *медіасектору*.

Адже

— однією з великих довоєнних проблем було те, що кожен великий медіаканал перебував під контролем якогось олігарха та використовувався для захисту його інтересів. Гадаю, що, коли ми закінчимо війну, цю систему потрібно буде змінити.

Санкції насправді будуть більш ефективними, ніж люди собі уявляють. Насамперед у технологічному плані, тому що багато російської промисловості, включно з військовою, фактично залежить від західних технологій. І ви вже бачите великі проблеми, з якими зіштовхнулася росія.

З політичних міркувань, думаю, Європа зрештою відмовиться від російської енергії. Але це, очевидно, є політично складним завданням, і це займе час.

Є багато окремих олігархів, які досі не потрапили під санкції.

І їм багато чого сходить з рук. Вони або їхні родини можуть насолоджуватися життям на Заході. І продовжують підтримувати путіна.

За межами Росії є проросійські олігархи, які також можуть потрапити під санкції Заходу. Тому, я вважаю, що потрібно багато зробити для переслідування цих людей і розширення цього списку.

Я дійсно вважаю, що все зараз залежить від успіху військових дій і потоку зовнішньої підтримки.

Українська економіка за час війни постраждала справді неймовірно.

— І вона не впорається без допомоги ззовні в плані прощення боргів, підтримки платіжного балансу тощо. Впевнений, така підтримка також має тривати.

Якщо ви збираєтесь відновити свою економіку, вам знадобиться багато сторонньої допомоги.

Тож партнери висуватимуть умови, матимуть багато порад тощо.

Але

— саме українці мають принципово визначити, якими є їхні пріоритети.

Я в захваті від того, чого Україна досягла цього року, зупинивши росію та здійснюючи такий надихаючий спротив. Думаю, ваша країна є джерелом натхнення для всього вільного світу.

Я хотів би, щоб ми всюди мали такий самопатріотизм і відданість, які ви продемонстрували в Україні. Тож щиро вітаю! Так тримати! Я гадаю, що ви врешті-решт переможете, і тоді ми зможемо поговорити про відбудову країни в кращий спосіб.

***Френсіс Фукуяма**, американський філософ, політичний економіст і публіцист, професор Стенфордського університету*

Проєкт "UKRAINE NOW. Візія майбутнього" реалізується НАЗК за підтримки Антикорупційної ініціативи ЄС (EUACI) – провідна антикорупційна програма в Україні, що фінансується ЄС, співфінансується і впроваджується Міністерством закордонних справ Данії. Мета проєкту – окреслити бачення розвитку України після перемоги у війні з росією. В інтерв'ю з відомими українськими діячами, мислителями та лідерами думок ми шукаємо відповіді на питання про те, як змінюється держава сьогодні та якою вона має стати завтра.

Колонка – матеріал, який відображає винятково точку зору автора. Текст колонки не претендує на об'єктивність та всебічність висвітлення теми, яка у ній піднімається. Редакція "Української правди" не відповідає за достовірність та тлумачення наведеної інформації і виконує винятково роль носія. Точка зору редакції УП може не збігатися з точкою зору автора колонки.

***

№ 719.

У Галущенка проштовхують свою людину на «Оператора ГТС» задля схеми на 3 мільярда

2022-08-28

Юрій Ніколов, «Наші гроші»

Микола Колісник, заступник міністра енергетики

Після внесення Міністерством енергетики змін до системи обліку газу — державне ТОВ «Оператор ГТС України» виявилося винним приватним газовидобувним фірмам 3 млрд грн.

Тепер міністерство проштовхує на керівництво компанії заступника міністра Миколу ***Колісника***, щоб не зруйнувалась «масштабна схема».

— Про це написав Микола ***Тесля*** в «Дзеркалі тижня».

На початку березня ***Міненерго*** заборонило експорт газу для ліквідації хаосу на ринку та вирівнювання балансу в умовах війни.

Наказ №110 постановив, що державі потрібно віддавати за низькою регульованою ціною усі надлишки газу, що компанії видобули, але не продали на ринку. Відстеження велося на електронній інформаційній платформі, що і раніше фіксувала баланс газу в магістральних газопроводах.

Менше ніж за два тижні Міненерго внесдо зміни до наказу. Суть їх така: у систему обліку газу дозволили вносити дані наприкінці місяця, а не наприкінці кожного дня.

«У результаті цих простих змін деякі компанії заднім числом внесли зміни, за якими виявилося, що ОГТСУ їм ще й винен гроші за відібраний газ (таке теж технологічно буває, але в значно менших обсягах). Раніше до такого не додумувалися, бо дані були більш-менш публічними. А тут же війна — вона все спише», – йдеться в статті «ДТ».

В результаті цих змін, ОГТСУ стала винною за газ 3 млрд грн. Борг цей виріс через те, що віддавати приватним фірмам паливо потрібно за ринковою ціною, що за даними Української енергетичної біржі тримається на рівні 24 тис грн, а не за ціною закупівлі по 15 тис грн. за тисячу кубометрів.

ОГТСУ не поспішає повертати ці борги і намагалося залучити до розслідування правоохоронців.

На початку серпня заммініcтра енергетики Фарід ***Сафаров*** надіслав листа наглядовій раді АТ «Магістральні газопроводи України», яке володіє 100% часткою в ОГТСУ.

В листі він попросив 15 серпня розглянути питання призначення в.о. гендиректором «Оператор ГТСУ» іншого заммініcтра енергетики – Миколу ***Колісника*** замість діючого Сергія ***Макогона***.

В листі Міненерго вказував, зокрема, на те, що в липні 2021 уряд своїм розпорядженням №833 передав «МГУ» в управління саме Міненерго.

Призначення керівником ОГТСУ заступника міністра енергетики, зокрема, порушує Закон «Про запобігання корупції», який чітко стверджує, що жодна особа протягом року не має брати участі у керівництві організаціями, на які вона могла впливати, коли працювала на державу.

А ***Колісник*** до призначення заммініcтром в травні цього 2022 року працював у ***директораті Міненерго***, де, за даними самого міністерстваа,

> *«забезпечував формування політики в нафтогазовому комплексі, взаємодію з підприємствами нафтогазового комплексу, реалізацію проєктів щодо збільшення видобутку газу, підписання угод про розподіл продукції».*

Призначення поки не відбулося. А наглядова рада компанії «МГУ» разом з нардепами вирішила з'ясувати ситуацію щодо «достовірного відображення інформації про реальний фінансовий стан ТОВ «Оператор газотранспортної системи України» (ОГТСУ).

***

№ 720.

Вторая финансовая операция. Эдуард Тополь – о смертях нуворишей

2022-09-20

Эдуард Тополь

30 января 2022 года в поселке Ленинское под Санкт-Петербургом был найден мёртвым 60-летний Леонид Шульман, начальник транспортной службы "Газпром инвест". Сообщалось тогда, что обнаружена предсмертная записка, и смерть расследовалась как суицид. 25 февраля, назавтра после вторжения России в Украину, в этом же поселке в гараже своего дома был найден повешенным ещё один топ-менеджер "Газпрома" – Александр Тюляков. Сообщалось, что и он покончил жизнь самоубийством, а незадолго до этого был жестоко избит неизвестными.

С этих двух объявленных суицидами смертей началась и, судя по новостям, по сей день продолжается эпидемия загадочной гибели российских миллионеров и мультимиллионеров:

— 3 марта 66-летний российский олигарх Михаил Уотфорд (урожденный Толстошея), сделавший состояние на нефти, был найден повешенным в гараже собственного поместья в графстве Сассекс, Британия; 24 марта владелец медицинской фирмы "МедСтом" миллиардер Василий Мельников, его жена и два сына были найдены мёртвыми в своей квартире в Нижнем Новгороде; 18 апреля бывший вице-президент Газпромбанка 51-летний Владислав Аваев, его жена и 13-летняя дочь были найдены мёртвыми в их пентхаусе в Москве; а 19 апреля в Испании, в саду своей виллы на курорте Льорет-де-Мар, был обнаружен

повешенным Сергей Протосеня, 43-летний экс-глава газовой компании "Новатэк". В спальнях семейной виллы нашли тела его жены и 18-летней дочери, а рядом с телом Протосени, умершего от удушения, лежали нож и топор. По версии следствия, Протосеня убил свою семью и совершил самоубийство. В мае 43-летний миллиардер Александр Субботин, бывший топ-менеджер компании "Лукойл", был найден мёртвым в Мытищах; 16 июня в Подмосковье, в элитном коттеджном поселке "Балатон", был найден мёртвым бывший гендиректор оборонной компании "Росвооружение" 64-летний Алексей Огарев; а 5 июля в Ленинградской области, в коттеджном поселке "Морские террасы", 61-летний Юрий Воронов, гендиректор транспортной компании "Астра-Шиппинг", занимавшейся поставками в Арктику оборудования "Газпрома", был найден мёртвым в бассейне с огнестрельным ранением головы. В середине августа в Вашингтоне (округ Колумбия, США) было обнаружено тело 52-летнего Дэна Рапопорта, латышско-американского мультимиллионера, выпавшего из окна своей квартиры в роскошном многоэтажном доме. Рапопорт, сделавший миллионы в России, неоднократно критиковал Владимира Путина за вторжение в Украину. А 1 сентября из окна шестого этажа Центральной клинической больницы при Управлении делами Президента России выпал 67-летний Равиль Маганов, председатель совета директоров и исполнительный вице-президент компании "Лукойл", руководство которой ещё 4 марта, то есть в самом начале войны в Украине, выступило против этой "спецоперации". При этом сообщалось, что Маганов выпал или выпрыгнул из окна ЦКБ практически в тот момент, когда в клинику для прощания со скончавшимся накануне Михаилом Горбачевым приехал президент Владимир Путин!

Поскольку сорок лет назад в романе "Красная площадь" я исследовал загадочное "самоубийство" зампреда КГБ СССР Семёна Цвигуна и с тех пор считаю себя большим докой в области криминалистики, у меня от вышеназванных новостей зачесались руки.

Я стал обдумывать сюжет нового детективного романа под названием "Вторая финансовая спецоперация". Но написание любого романа занимает не меньше года, облажаться с фабулой не хочется, потому выношу свой замысел на обсуждение читателей сайта Радио Свобода, тем паче в 1985 году в эфире РС читали мою "Красную площадь" на всю Россию.

Но сначала несколько базисных размышлений.

Нельзя не заметить, что *эпидемия самоубийств совпадает по времени с войной России в Украине*.

Какое отношение вспышка суицидов российских нуворишей может иметь к мнимым успехам путинской армии?

> Насколько я помню, даже когда по плану "Барбаросса" у фюрера всё дошло до Сталинграда и Курской битвы, никаких суицидов Круппов и Мессершмиттов не наблюдалось. Массовые самоубийства высокопоставленных немецких чиновников были зафиксированы только в апреле-мае 1945 года, когда Красная армия входила в Берлин и Лейпциг. А до этого лишь племянницу Гитлера Гели Раубаль, которая, возможно, была застрелена из пистолета фюрера после секса с ним, полиция назвала самоубийцей. Как и немецкую кинозвезду Ренату Мюллер, которую, как говорят, нашли мёртвой после ночи, проведенной с фюрером…

Но в такую чернуху, как сексуальные связи российских самоубийц с преемником Владимира Мономаха и Александра Невского, сюжет своего романа я, конечно, не заведу.

Зато знаю, что **при расследовании самоубийств первое правило любого детектива гласит: "Идите за деньгами".**

Однако и тут нас ждет тупик, не найти в этой череде смертей исчезновения и копейки с банковских счетов. То есть погибли эти богачи отнюдь не из-за своих денег.

И тогда возникает **версия "Второй финансовой спецоперации".**

Объясняю:

> **— первой финансовой спецоперацией я считаю арест Михаила Ходорковского 25 ноября 2003 года и чекистско-путинский захват ЮКОСа.**

Эффект этой акции был ошеломляющий:

> во избежание аналогичной участи российские олигархи, как люди с понятиями, тут же пали в ноги новокремлёвскому хану Владимиру и, по многим свидетельствам, обязались 50% своих доходов переводить в Акционерный банк "Россия" Юрия Ковальчука, Николая Шамалова и Геннадия Тимченко.

Но кто, кроме Путина и его оруженосцев (в число которых входил ещё и Игорь Сечин, проглотивший ЮКОС), стали тогда бенефициантами той спецоперации?

Что, кроме копеечных подачек в виде квартир и медяшек на грудь, получили реальные исполнители акции – чекисты?

С тех пор, почти за два десятилетия, помимо верноподданных доноров-миллиардеров первого призыва в стране выросло еще 3 120 мультимиллионеров и 297 000 долларовых миллионеров, никаким княжеским оброком не охваченных…

Роман начинается с воскресного визита очень доброжелательного офицера КГБ-ФСБ в элитный поселок Ленинское под Санкт-Петербургом, принадлежащий высшему руководству "Газпрома".

Примечательно, что, предвидя будущее страны, это руководство не сменило название поселка…

Не спеша, степенно офицер ФСБ обходит в Ленинском поселке одно поместье за другим и доверительно объясняет владельцам, что в связи со сложившимися в Донбассе обстоятельствами (не всё "пошло по плану") родина нуждается в помощи.

Мол, Служба экономической безопасности ФСБ, курирующая банки, и Управление противодействия коррупции Президента РФ достоверно знают обо всех их доходах как в России, так и за рубежом. СЭБ настоятельно просит в течение ближайших двух-трех недель половину этих средств отправить в новый "Русский банк", что на улице Большая Лубянка, 7, который враги ещё не успели подвести под санкции.

Конечно, в январе и в феврале, даже после второго самоубийства в поселке Ленинское, газовые и окологазовые нувориши "Газпрома" вяло откликнулись на призыв родины о помощи.

Тем паче, по адресу Большая Лубянка, 7, оказалось лишь отделение "Русского банка", а сам банк оказался зарегистрирован не то в Киргизии, не то в Казахстане, и куда пойдут деньги оттуда, не знает даже сам Александр Бортников.

Тем не менее, после гибели миллиардера Мельникова 24 марта и особенно после смерти 18 апреля семьи миллионера Аваева мысль о необходимости срочной поддержки родины всё-таки дошла до испуганного сознания скряг-богачей, и финансовое цунами хлынуло в закрома лубянского "Русского банка".

Испытав на периферийных вассалах "Газпрома" приёмы снятия оброка, менеджеры "Второй финансовой спецоперации" перенесли свою тактику на рыбу покрупней, на владельцев "Новатэка" и "Лукойла", который,

как мы помним, нелицеприятно высказался о путинской спецоперации в Украине.

В связи с чем и меры устрашения этих нефтегазовых монстров были выбраны покруче:

— см. трагические случаи Протосени, Субботина и, наконец, Маганова.

Честно признаюсь, я ещё не решил, чья эта новая финансовая спецоперация

> **– лично президентская или осуществляемая от его имени, но втайне от него Управлением спецопераций ФСБ – на предмет обеспечения своего безбедного существования в случае поражения российской армии в Украине и крушения путинского режима.**

В конце концов,

— не следует полагать, что в стратегическом управлении ФСБ сидят полные невежи, не знающие, чем закончились для России в 1905-м война с Японией и в 1980-е война в Афганистане.

***

№ 721.

"Ты уже за холмом". Эдуард Тополь – о концепции "Русского мира"

2022-09-06

Эдуард Тополь

В отличие от ярых русофобов, отрицающих самобытность русской ивилизации, я не только признаю её величие и превосходство над европейской, американской и всеми прочими, но и готов эти достижения наглядно продемонстрировать.

Тем паче, это проще пареной репы – достаточно найти в ютюбе видео "Парад российской техники в Киеве, на Крещатике 23 августа". Это потрясающее по своей интеллектуальной и духоподъемной мощи зрелище! Исчадия творческой мысли генеральных конструкторов "Уралмашзавода", высоты динозавровой эстетики, недоступные даже лучшим декораторам Голливуда, – всё это можно было не только увидеть, но и осязать в этих обгорелых стальных каракатицах, созданных в результате развития "Русского мира" с единственной целью крушить и убивать всё и вся на победоносном пути распространения великой русской культуры от Камчатки до Ла-Манша.

На меня эта Выставка достижений российской цивилизации произвела куда более глубокое впечатление, чем все балеты Большого театра, вместе взятые. Если представить себе, какое неимоверное количество ученых, инженеров и рабочих, не покладая рук, денно и нощно клепает тысячи тысяч этих чудовищ – танков, ракетных установок, бронетранспортеров, зениток и прочих колесных и гусеничных монстров только для того, чтобы в нужный кремлевскому руководству миг эта жуткая армада по имени "Русский мир"

навалилась на Европу с победным рёвом двигателей, – если представить себе это роковое наваждение, то все "Войны миров" Герберта Уэллса и Стивена Спилберга покажутся диснеевской сказкой.

Но ведь "Русский мир" делает это, он клепает эти брежнево-путинские бронтозавры сегодня, сейчас, гонит их в Сирию, Венесуэлу, на Кубу и, конечно, в Беларусь и в Донбасс. "В ходе Международного военно-технического форума "Армия-2021" Министерство обороны России заключило более 40 госконтрактов на поставку более чем 1,3 тысячи образцов вооружения и техники на сумму свыше 500 миллиардов рублей", – сообщил ИТАР-ТАСС. А Владимир Путин добавил: "В стратегических ядерных силах доля современного вооружения уже превышает 80%, это больше, чем в других ядерных странах мира".

Я написал о России больше пятидесяти книг.

> Мне казалось, я что-то смыслю в русском характере. Но когда думаю о создателях "Новичка", "Посейдона", "Кинжала", "Ярса", "Искандера" и т. д., и т. п., то пытаюсь представить себе будничную жизнь этих технических гениев. Вот они приходят с работы, и дети спрашивают: "Папочка! А что ты делаешь на своей работе?" Папочка с гордостью говорит: "Доченька, сегодня у меня был очень удачный день: я сделал яд, один грамм которого убьет тысячу таких прелестных девочек, как ты". Или: "Я сделал ракету, которая убьет десять тысяч таких девочек, как ты!" Или: "Детка, а ты видела по телеку, как в Краматорске одна ракета "Точка-У" убила пятьдесят таких красавиц, как твоя мамочка, и десять таких деток, как ты? Это я ракету сделал!"

И ведь есть такие люди в России, реально есть! И не один человек – тысячи, сотни тысяч! Химики, биологи, инженеры, рабочие. Изо дня в день, из года в год, даже из поколения в поколение они ежедневно ходят на работу, чтобы делать средства и орудия убийства. Они тратят на это всю свою жизнь…

Конечно, мне скажут: не только в России делают танки, ракеты и пушки. Я знаю. Но только в России вся страна работает на производство орудий убийств, а всё другое – утюги, стиральные машины, велосипеды, детские санки – военные заводы выпускают из отходов производства, как "побочный продукт". Пятьдесят лет назад в СССР я работал в кинематографе, который по доходности стоял на втором месте в стране после производства водки. Половина стоимости каждого билета, проданного во всех советских кинотеатрах, автоматически шла в бюджет Министерства обороны – сверх всех ассигнований, данные о которых указаны в государственном бюджете. То есть, все киностудии страны – "Мосфильм", "Ленфильм", Одесская, Вильнюсская, Бакинская и другие – и все-все знаменитые Эльдар Рязанов,

Георгий Данелия, Леонид Гайдай, Вячеслав Котеночкин, даже антисоветчик Андрей Смирнов, создатель "Белорусского вокзала", даже Андрей Тарковский, создатель "Андрея Рублева", тоже работали на производство танков и пулеметов, которыми Кремль подавил Пражскую весну, венгерский мятеж и рабочую стачку в Новочеркасске.

Сегодня вместо "победы социализма во всем мире" Россия ведёт с Украины войну за победу "Русского мира".

Снова, как в 1956-м в Венгрии и в 1968-м в Чехословакии, армада русских танков несет "загнивающей" Европе духовные блага великой русской цивилизации.

> С той только разницей, что тогда вместо Десяти заповедей Кремль диктовал миру "Моральный кодекс строителя коммунизма", а сейчас диктует "Постулаты "Русского мира".

Хрен редьки не слаще:

> — если усатый вождь всех времен и народов переселял татар и чеченцев из Крыма в Казахстан и Сибирь, то, согласно постулатам "Русского мира", его нынешний безусый вождь, наверное, должен переселить в Сибирь украинцев, чтобы истинно русские могли "вселиться в их дома и объявить себя "коренным народом".

Первым на эту заманчивую перспективу намекнул Александр Солженицын:

> "Огромные просторы, никогда не относившиеся к исторической Украине, как Новороссия, Крым и весь юго-восточный край, насильственно втиснуты в состав нынешнего украинского государства и в его политику жадно желаемого вступления в НАТО", – сказал он весной 2006 года.

А уже в конце того же 2006-го, на встрече с творческой интеллигенцией Санкт-Петербурга, Путин осторожно развил эту светлую идею:

> "Русский мир" может и должен объединить всех, кому дорого русское слово и русская культура, где бы они ни жили, в России или за ее пределами. Почаще употребляйте это словосочетание – "Русский мир". Через год, после своей встречи с Солженицыным, новый "собиратель русских земель" сообщил: "Я обратил внимание писателя на то, что некоторые шаги, которые мы делаем сегодня, во многом созвучны с тем, что писал Солженицын".

Наконец, в 2017 году, на открытии в Израиле "Монумента победы Красной армии над нацистской Германией", я своими глазами видел и своими ушами слышал, как Путин, глядя своим пронзительным взором на выстроившихся в ряд евреев – ветеранов Великой Отечественной войны с боевыми орденами на выцветших гимнастерках, сказал:

> "Помните, Россия рассчитывает на вас и здесь, в Израиле!.."

Иными словами, "запала князю дума Дона великого отведать… и, исполнившись ратного духа, навел свои храбрые полки на землю Половецкую за землю Русскую…

> О Русская земля, а ты уже за холмом!" Вот она, вся русская история от "давних времен рати" до "былей нашего времени", когда новый московский князь, исполнившись ратного духа, ракетами рушит жилые дома в Харькове, Мелитополе, Херсоне, Киеве и ещё в тысяче украинских городов и сёл.

Но самая показательная демонстрация "величия" "Русского мира" – нынешний "парад" российской техники на Крещатике.

О "Русский мир", ты уже за холмом!

***

№ 722.

Institute for the Study of War

Переклад: Августин *Волошин*

Загребельська **2022-09-22**

1. Оголошення Путіна про "часткову мобілізацію" від 21 вересня 2022 відобразило багато проблем, з якими стикається Росія в ході невпевненого вторгнення в Україну, і які Москва навряд чи зможе вирішити в найближчі місяці.

Наказ Путіна про мобілізацію частини російського «навченого» резерву, тобто осіб, які пройшли обов'язкову військову службу, не створить значної бойової сили Росії протягом декількох місяців.

Цього може бути достатньо для підтримки поточного рівня кількості російських збройних сил у 2023 році через компенсацію російських втрат, хоча навіть це ще не зрозуміло.

За словами Шойгу в інтерв'ю 21 вересня, це відбудеться поетапно, що,

ймовірно, унеможливить раптовий приплив російських військ, що може різко змінити хід війни.

Таким чином, часткова мобілізація Росії не позбавить України можливості звільнити більшу частину окупованої території взимку.

2. Путін і Шойгу категорично заявили, що лише резервісти, які пройшли строкову військову службу, будуть мобілізовані, що дає зрозуміти, що Росія не буде розширювати призив на військову службу.

Шойгу також заявив, що це не стосується студентів, і велів їм спокійно вчитися.

Ці коментарі були чітко спрямовані на розсіювання побоювань російського населення, що "часткова мобілізація" є сигналом до загальної військової служби.

3. Незрозуміло, яка частина російського резерву вже була перекинута для бойових дій в Україні.

Повідомляється, що в листопаді 2021 року представники західної розвідки заявили, що Росія призвала "десятки тисяч резервістів" як частину довоєнної мобілізації.

У червні 2022 року українські військові повідомили, що російські війська відправили 80 000 людей з мобілізованого резерву для військових дій в Україні.

Російські військові, ймовірно, призвали найбільш боєздатні резерви під час цієї довоєнної мобілізації, що дозволяє припустити, що нинішня часткова мобілізація розпочнеться з призову менш боєздатного персоналу.

4. Російські резервісти погано навчені і не проходять перекваліфікацію по закінченні служби.

Обов’язкова військова служба в Росії триває лише один рік, що дає новобранцям мало часу, щоб навчитися бути солдатами.

Відсутність перепідготовки після цього початкового періоду прискорює деградацію набутих навичок солдатів з часом.

Шойгу посилався на свій намір призвати резервістів з "бойовим досвідом", але дуже мало російських резервістів, за винятком тих, хто зараз воює в Україні, мають бойовий досвід.

5. Повідомлення суперечать один одному щодо того, скільки вдасться призвати досвідчених резервістів під час часткової мобілізації.

Шойгу описав процес навчання, під час якого мобілізовані резервісти вчилися діям екіпажу, групи, загону, а потім взводу, перш ніж відправляти їх у бій.

Цей процес повинен зайняти тижні, якщо не місяці, щоб перенести резервістів із цивільного життя в стан бойової готовності.

Повідомляється, що керівник Комітету Ради Федерації з питань оборони та безпеки Віктор Бондарєв, заявив, що мобілізовані резервісти тренуватимуться більше місяця до того, як їх відправлять до армії.

Військовий комісаріат Курської області, з іншого боку, повідомляє, що резервісти до 30 років будуть відправлені до армії негайно без додаткової підготовки.

6. Путін категорично не сказав, що російська ядерна парасолька покриває анексовані території України, і не пов'язував мобілізацію до анексії.

У своїй промові він торкнувся часткової мобілізації, референдумів про анексію на територіях України та можливості ядерної війни, але як окремих тем, а не в цілому.

Той факт, що він згадав усі три теми в одній промові, явно мав на увазі їх зв’язок, але він намагався зробити все можливе, щоб уникнути такого чіткого зв’язку.

7. Путін сформулював свої коментарі щодо можливості використання ядерної зброї Росії в контексті передбачуваних загроз Заходу використовувати ядерну зброю проти Росії.

Він стверджував, що західні чиновники говорили про "можливості та прийнятність використання зброї масового знищення - ядерної зброї - проти Росії".

Він продовжив: "Я хочу нагадати тим, хто дозволяє собі такі заяви про Росію, що наша країна також має різні засоби нападу ...".

Цей коментар може бути інтерпретований як заздалегідь пов’язаний з окупованими територіями України, які незабаром будуть додані до складу Росії.

Але його згадка в контексті жодним чином не робить такої інтерпретації очевидною.

Мова Путіна в цьому коментарі не відрізняється від офіційної політики Кремля чи від попередніх заяв російських чиновників.

Виступ Путіна не слід вважати явною загрозою, що Росія буде використовувати ядерну зброю проти України, якщо Україна продовжить контратаку проти окупованих територій після анексії.

8. Путін також не асоціював анексію з частковою мобілізацією, захищаючи потребу в частковій мобілізації, посилаючись на протяжність лінії фронту та допомогу заходу Україні.

Він зазначив, що лінія фронту зараз більш ніж тисяча кілометрів, що пояснює, чому потрібно більше російських сил.

Він і Шойгу також сильно підкреслювали помилкову розповідь про те, що Росія бореться не з Україною, а з НАТО та Заходом.

Ця історія не нова.

Це навіть не дуже відрізняється від початкових помилкових виправдань, які Путін запропонував перед тим, як дати наказ про вторгнення в лютому.

Офіційна позиція Кремля вже давно полягала в тому, що НАТО підштовхує Україну до війни з Росією, що НАТО готується передати ядерну зброю в Україну, а сили НАТО окупують або готуються займати позиції в Україні.

Повторення цієї тези Путіним і Шойгу не відображає ескалації їх риторики.

9. Часткова мобілізація Росії цього року не змінить хід війни і може не мати суттєвого впливу на здатність Росії продовжувати діяльність на поточному рівні наступного року.

Україна та Захід не повинні ні відхиляти це, ні перебільшувати.

10. Ключові висновки

"Часткова мобілізація", оголошена президентом Володимиром Путіном, не матиме суттєвого впливу на ходу війни в найближчі місяці.

Путін безпосередньо не погрожував використанням ядерної зброї, якщо Україна продовжить зустрічні операції, щоб звільнити окуповані території після анексії росіянами.

Українські сили, ймовірно, продовжували наступальні операції в районі Лимана.

Українські сили вдарили на північ і схід від Херсона в рамках операції з придушення дій російського тилу, військових та транспортних засобів у регіоні Херсона.

Українські та російські джерела виявили три зони кінетичної діяльності 21 вересня: на північний захід від міста Херсон, поблизу українського плацдарма на річці Інгулець та на південь від кордону Херсонської і Дніпропетровської областей у районіі Високопілля.

Суб'єкти Російської Федерації (регіони) продовжують зусилля щодо прихованої мобілізації незважаючи на заяву президента Путіна щодо часткової мобілізації.

Окупаційні органи, призначені Росією, ймовірно, зміцнюють правоохоронні та фільтраційні заходи на окупованих територіях України під час підготовки до референдуму щодо анексії Росії.

***

№ 723.

Дайджест подій в Україні та навколо України від 21 вересня 2022

Головне

1) Що розповів трупчук такого, що його обміняли? Розповів все про брехла порошенка? Бо інакше не вбачаю сенсу для зелених у цьому обміні. У будь якому разі я ДУЖЕ РАДІЮ поверненню наших героїв. На жаль, не всіх. Але наших головних "укронацистів" – таки вдалося врядтувати. І дуже приємно спостреігати виття запоребриком.

2) Реакція на істерику хуйла у вигляді "ріхвірєндумів", ядерних загроз та мобілізації виявилася вкрай розумною. - Лікаре, мене всі ігнорують! – НАСТУПНИЙ! ©

3) Мобілізація розпочалася. Але для того, щоб з мотлоху створити армію, потрібно багато часу. Про що свідчить створення 3 армійського корпусу. Але час працює не на нас.

4) На жаль, під час контрнаступу гине дуже багато наших хлопців.

5) Я не впевнений у тому, що не треба висвітлювати ситуацію на лінії фронту. Навпаки, я б наполягав хоча б на її окресленні...

6) Вроттердам гудку таки вдалося зам'яти...Але ті, хто в темі, дуже добре пам'ятають торгівлю на крові.

7) Акцизи на паливо - "батальону монако" не вистачає грошенят. Плюс, відновлено велике крадівництво. Кошти для цього, нарешті, знайшлися... бл.

Теми доби

1) З полону звільнено 215 українських вояків в обмін на Медведчука.

2) Зеленський на сесії Генасамблеї ООН запропонував 5 принципів "формули миру".

3) Вищий антикорупційний суд остаточно закрив справу "Роттердам+".

1. Війна

1-1) Фронт

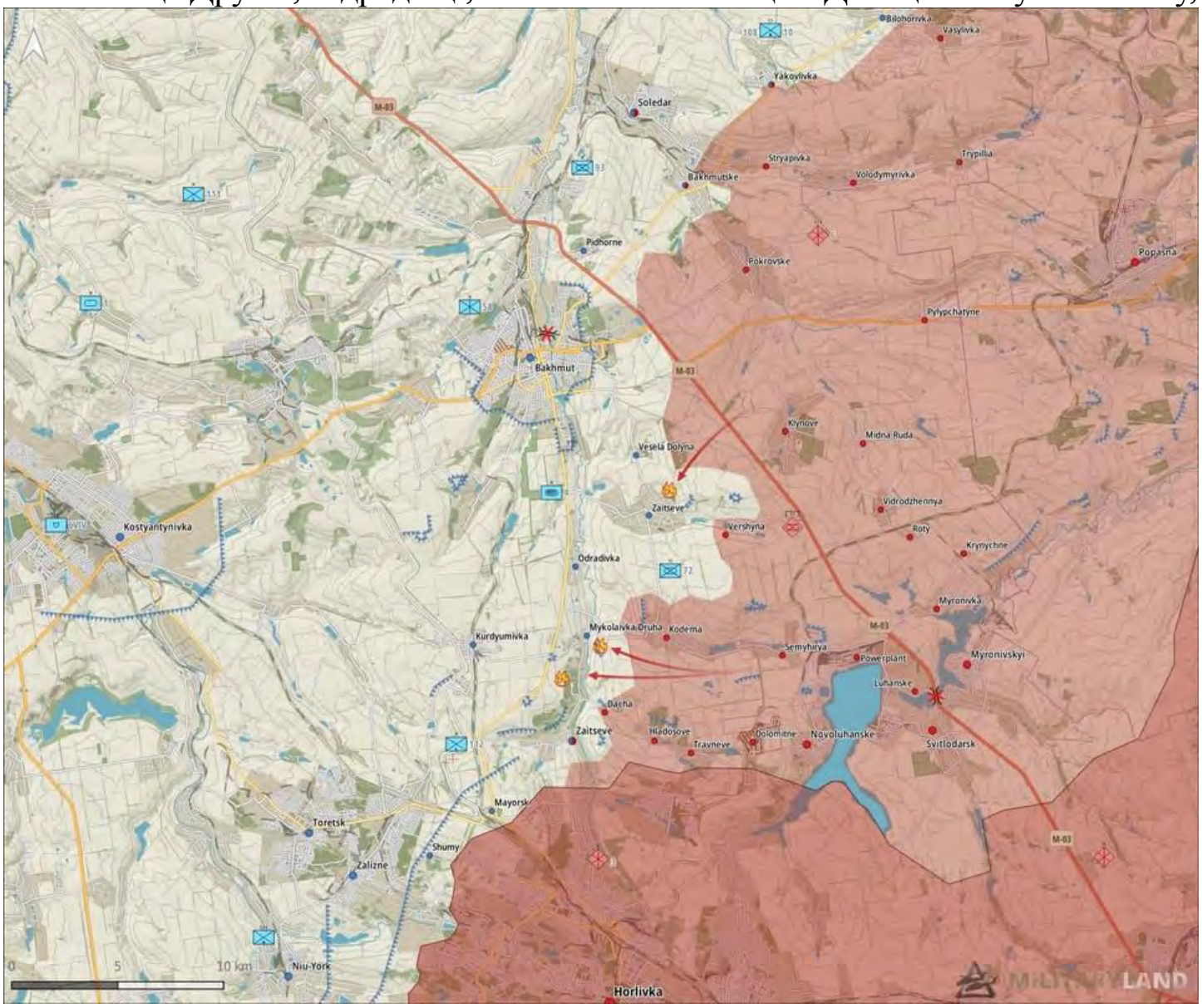
• Президент Білорусі Лукашенко заявив, що через його країну по Росії удару завдано не буде, він також не збирається воювати в Україні, а лише готовий захистити свою вітчизну. Він заявив, що в будь-якому разі "прикриє" кордони з Україною й, за потреби, підніме армію по тривозі. Держсекретар білоруської Ради безпеки Вольфович під час візиту до Москви повідомив, що влада країни не планує оголошувати мобілізацію, оскільки готова дати відсіч наявними силами та засобами.

• З території РФ російські війська щодня обстрілюють прикордонні території та населені пункти Чернігівщини, Сумщини та Харківщини. Вночі ракетами обстріляно Харків. У Білгородській області Росії, яка межує з Харківською, до 7 жовтня подовжено "жовтий" режим терористичної небезпеки. Російська артилерія обстріляла Куп’янськ, поранено кількох людей, дітей тощо. Дві російські ракети пошкодили шлюз на греблі Печенізького водосховища в Чугуївському районі. Місцева влада стверджує, що загрози масштабного затоплення території наразі немає. Під обстріл російської артилерії потрапили й інші населені пункти на лінії фронту.

• Попри вперте мовчання Генштабу про ситуацію на ділянці фронту в Харківській та на півночі Донецької та Луганської областей, інформація про бойові дії регулярно з’являється в соцмережах та телеграм-каналах. Контрнаступ ЗСУ загальмувався на річці Оскіл, яка стала природною перепоною для просування військ. Також перешкоджають просуванню військ дощі. На околицях Куп’янська російські війська збудували лінію оборони, на лівому березі річки Оскіл точаться важкі бої. Також ЗСУ й далі тіснять окупантів у районі Святогірська, Лимана, Ямполя, а також уздовж Сіверського Дінця на Луганщині.

• Генштаб зберігає таємницю і про бойові дії в Херсонській області, де ЗСУ із втратами ламають ешелоновану російську оборону.

• Російське командування не припиняє атак позицій українських військ у Бахмуті, на північ від Горлівки – у Зайцевому, Майорську, Курдюмівці, Миколаївці Другій, Одрадівці, а також на околицях Донецька – у Веселому,

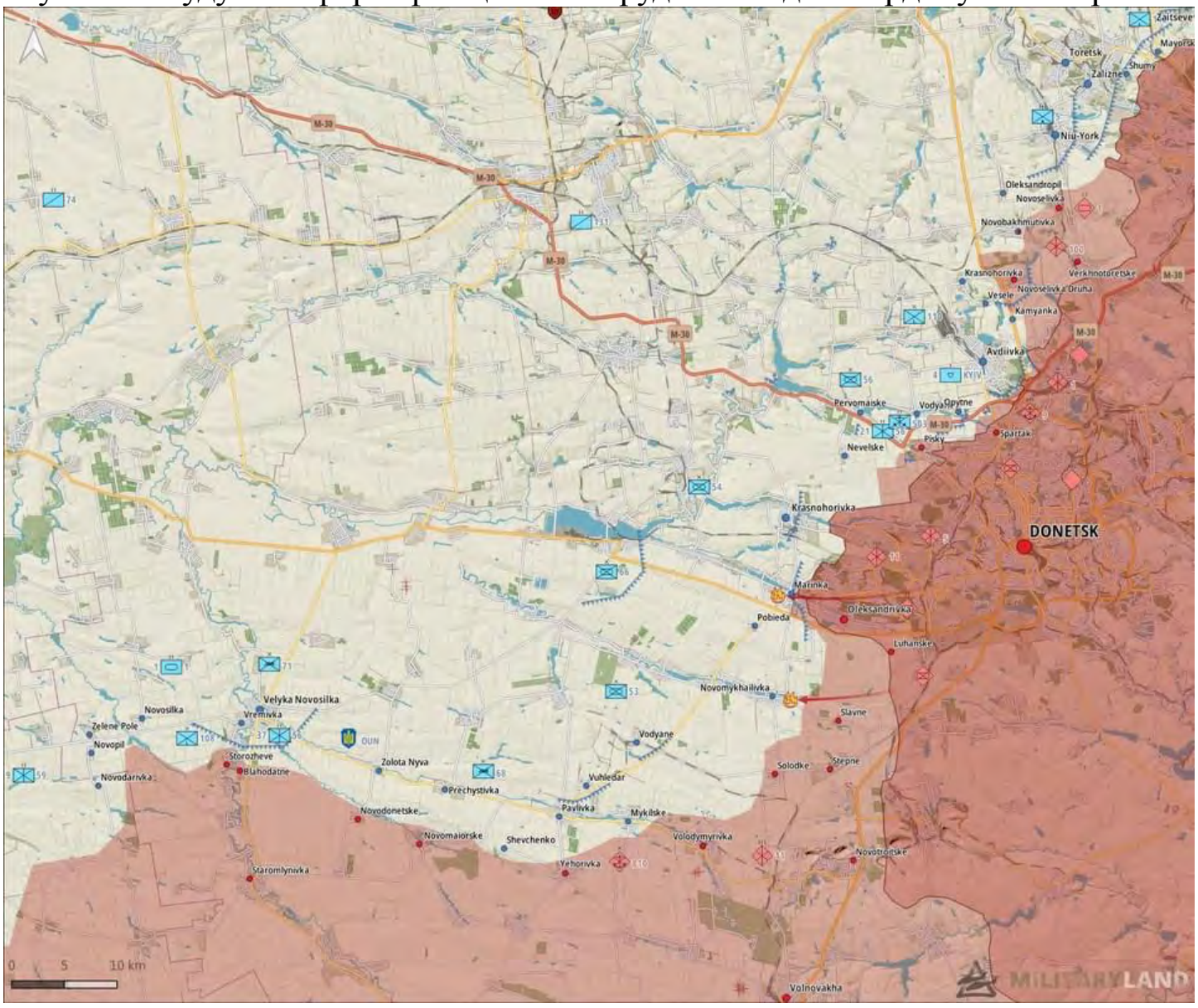
Первомайському, Красногорівці та Новомихайлівці. ЗСУ утримують ці позиції вже протягом кількох тижнів.

• Російські війська знову обстріляли ракетами Запоріжжя. З РСЗВ та важкої артилерії з території біля Запорізької АЕС обстріляно Нікополь та Марганець на протилежному березі Каховського водосховища на Дніпрі. Вночі під потужний обстріл потрапили житлові квартали та об’єкти цивільної інфраструктури Миколаєва.

• Президент Зеленський створив військові адміністрації в Херсоні та Херсонській області та призначив їхніх глав.

• За інформацією Генштабу, російське командування перекидає в Україну із Сирії 217 парашутно-десантний полк через брак підготовленого особового складу на лінії фронту. Головне управління розвідки повідомило, що "влада ДНР" була змушена зупинити Єнакіївський металургійний завод, більшість працівників якого "мобілізовано" до "народної міліції".

• За інформацією представництва президента в Автономній республіці Крим, окупанти будують фортифікаційні споруди на адмінкордону півострова з

Херсонщиною. Глава окупаційної "адміністрації" Криму Аксьонов оголосив про формування двох батальйонів для відправлення до зони бойових дій. За інформацією з донбаських "республік", лікарні та шпиталі переповнені пораненими під час наступу російськими військовослужбовцями та місцевими "мобілізованими".

• Росія обміняла 215 українських військовослужбовців на кума російського президента Медведчука та 55 російських військовополонених. Серед тих, кого звільнено – командир полку "Азов" та інші герої, які боронили Маріуполь та

"Азовсталь". Президент Зеленський заявив, що проти Медведчука вчинено всі необхідні слідчі дії і його вже не шкода віддати. Звільнених українських бійців уже переправлено до Туреччини, де вони проходять реабілітацію.

У російських соцмережах здійнялося виття через "звільнення укронацистів", які "знов стрілятимуть у наших хлопців".

• За посередництва Саудівської Аравії російська влада домовилася відпустити 10 військовополонених іноземців, які воювали в складі ЗСУ. Це громадяни США, Марокко, Великої Британії, Швеції та Хорватії.

• У Нью-Йорку відбулася зустріч щодо ситуації на Запорізькій АЕС, а також про її можливу демілітаризацію. У ній узяли участь голова Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ) Гроссі, міністри закордонних справ Великої Британії, Німеччини та України, єврокомісар із закордонних справ Боррель та прем’єр-міністр України Шмигаль. Гроссі заявив, що Росія на АЕС не виконує жодного із 7 основних принципів безпеки ядерних об’єктів. Станцію перетворено на склад зброї та боєприпасів, вона зазнає обстрілів, які спричиняють її відключення від електромережі та зупинення енергоблоків. Гроссі має намір незабаром знову приїхати до України для обговорення ситуації на АЕС.

• Генпрокурор Костін, під час виступу у Вашингтоні на конференції, яку влаштував Інститут миру, кваліфікував дії російських окупантів в Україні як геноцид. Він підкреслив, що злочини російських вояків націлено на мирне населення, а також повідомив про факти відправлення людей до "фільтраційних" (концентраційних) таборів та примусової депортації до РФ та Білорусі українських громадян, зокрема, дітей.

• МЗС України засудило "вирок" "суду ЛНР", який засудив до позбавлення волі співробітників моніторингової місії ОБСЄ Шабанова та Петрова за звинуваченням у "держзраді".

1-2) Тил

• Верховна Рада прийняла звернення до світової спільноти із закликом не визнавати "референдуми", які організувала Росія на окупованих територіях України для їхньої подальшої анексії.

Депутати ліквідували Фонд соціального страхування через його приєднання до Пенсійного фонду. На думку авторів закону, ця реорганізація дасть змогу економити від 2 до 3 млрд грн бюджетних коштів на рік.

Ухвалено закон про зрівнювання умов оплати праці громадян України, іноземних громадян та осіб без громадянства, а також про вдосконалення процедури видавання дозволу на залучення іноземців до роботи.

Ще один закон, що було ухвалено, стимулює роботодавців до працевлаштування безробітних за допомогою компенсації єдиного соцвнеску.

Прийнято закон, який відновив використання коштів Дорожнього фонду для ремонту та будівництва доріг. Наприкінці лютого всі кошти фонду було спрямовано на погашення державного боргу та фінансування потреб армії "до кінця 2022 р".

Для наповнення Дорожнього фонду ухвалено закон про повернення акцизів на моторне паливо, які було скасовано на початку війни. Акцизи становитимуть €100/1000 л бензину, дизельного та біопалива та €52/1000 л скрапленого газу. ПДВ залишиться на попередньому рівні – 7 %. Для військових постачань на під час воєнного чи надзвичайного стану акциз дорівнюватиме нулю.

Додатково з бюджету на відновлення пошкоджених унаслідок воєнних дій об’єктів інфраструктури спрямовано 2 млрд грн.

У першому читанні ухвалено законопроєкт про добровільний військовий облік жінок.

За основу прийнято законопроєкт щодо комплексної реконструкції кварталів (мікрорайонів) застарілого житлового фонду.

Також у першому читанні ухвалено законопроєкт про звільнення від податку на нерухомість об’єктів, які зруйновано або які дістали пошкодження внаслідок бойових дій.

Ухвалено закон про наповнення Державного спеціалізованого фонду фінансування авіаційної діяльності коштом іноземних грантів та пожертвувань.

Верховна Рада припинила повноваження позафракційного депутата Шенцева за його особистою заявою. Його було обрано в мажоритарному окрузі на Харківщині за підтримки партії "Опозиційний блок". З 24 лютого до 1 червня він не взяв участі в жодному сесійному засіданні парламенту.

• Європейська енергосистема ENTSO-E з 23 вересня збільшує доступну пропускну потужність імпорту електроенергії з України до Словаччини та Румунії до 300 МВт цілодобово. Україна зможе отримувати таку ж потужність у разі потреби під час опалювального сезону. Наприкінці року заплановано

введення в експлуатацію ще однієї лінії електропередач (інтерконектора) через польський кордон.

• Прем’єр-міністр Шмигаль оголосив про рішення уряду Великої Британії виділити $500 млн через Світовий банк для закупівлі газу для опалювального сезону. Він також висловив зацікавленість України щодо залучення британських компаній до видобутку газу з урахуванням страхових гарантій уряду Великої Британії.

• Мер Тернополя Надал оголосив про запровадження маскового режиму в місті – у місцях масового скупчення людей та транспорті – через зростання захворюваності на коронавірус.

• В Україні стартувала кампанія безплатної вакцинації, стерилізації та чипування свійських тварин за підтримки Міжнародного фонду захисту тварин (IFAW).

• Компанія "Укренерго" має намір підвищити наступного року на 84 % тарифи на передавання електроенергії – до 0,65 грн/кВт•год, і на диспетчерські послуги – на 234 % – до 0,21 грн/кВт•год.

• Наглядова рада компанії "Оператор ГТС України" призначила директором польського громадянина Станчака, який обіймав посаду заступника директора з розвитку та трансформації.

• Нафтогаз створив нову дочірню компанію "Газорозподільні мережі України" зі статутним капіталом 250 млн грн для транспортування газу локальними трубопроводами.

• Вищий антикорупційний суд остаточно закрив справу про розкрадання державних коштів за допомогою завищення вартості енергетичного вугілля ("Роттердам+").

• Мінфін включив до доходів бюджету наступного року допомогу від МВФ, ЄС, США та інших міжнародних партнерів у розмірі $38 млрд.

2. Україна та світ

• Соратник опозиційного російського політика Навального Жданов у відповідь на оголошення президентом Путіним "часткової" мобілізації закликав громадян РФ виходити на вуличні акції та підпалювати військкомати на знак протесту. Усією Росією прокотилися мітинги проти війни та мобілізації, проте їх учасників вочевидь замало для того, щоби налякати владу. У Чечні на маніфестацію вийшли жінки, яких затримали та пообіцяли відправити їхніх синів на війну в Україні. За офіційною інформацією, по всій

країні затримано майже 1,2 тис. осіб. Президент Путін доручив міністру оборони Шойгу посилити охорону військкоматів та пунктів збору "для протидії провокаціям".

Після оголошення мобілізації військкомати почали масово розсилати повістки військовозобов'язаним, насамперед, медикам та колишнім офіцерам, у тому числі – у Москві та Санкт-Петербурзі. Військові комісари забороняють військовозобов'язаним залишати регіони, Крим тощо. У федеральних округах створено комісії з мобілізації.

Українські чиновники закликали чоловіків призовного віку, які залишилися на окупованій території, не брати участь у "референдумах" та спробувати якнайшвидше виїхати з місця проживання, оскільки їх можуть "мобілізувати".

Депутат Держдуми від путінської партії "Єдина Росія" Вяткін заявив, що депутатів призивати не можна, і назвав відправлення на фронт "найпростішим рішенням". Не мають наміру воювати й діти чиновників. У регіонах РФ військовозобов'язані масово стають на облік у психоневрологічні диспансери за великі хабарі їхньому персоналу, попри передбачену за подібні дії кримінальну відповідальність.

Російські чоловіки масово виїжджають до Фінляндії, Монголії, Вірменії, Грузії та інших країн. На кордонах утворилися величезні черги. Усі квитки на виліт в інші країни розкуплені, ціни на них злетіли до неба.

За твердженням прессекретаря російського президента Пєскова, російська влада засекретила пункт указу Путіна про мобілізацію, у якому йдеться про кількість призовників.

• Глава МЗС Латвії Рінкевичс оголосив, що країна не видаватиме гуманітарні візи російським громадянам, які прагнуть уникнути мобілізації. Він наголосив, що країни Балтії не реагуватимуть на шантаж і надалі підтримуватимуть Україну. З його слів, Росія є такою ж загрозою для світу, як нацистська Німеччина в минулому столітті. Міністр закордонних справ Фінляндії Хаавісто оголосив про плани уряду законодавчо обмежити в'їзд туристів із Росії. Консульський відділ МЗС країни оголосив, що відмовлятиме у видаванні віз громадянам РФ, які не хочуть повертатися на батьківщину через побоювання потрапити під мобілізацію. Таке ж саме рішення вже ухвалили країни Балтії.

Водночас депутати фракцій німецького Бундестагу від двох владних партій – Зелених та Вільно-демократичної запропонували надавати дезертирам із РФ політичний притулок.

Головнокомандувач ЗСУ Залужний заявив, що мобілізація в Росії не вплине на головну мету України – перемогу у війні, а українські воїни знищать усіх ворогів, скільки б їх не було. На думку секретаря РНБО Данилова, Путін оголошенням мобілізації запустив "комплексну програму утилізації громадян РФ". Президент Зеленський заявив, що Росія весь останній місяць проводила приховану мобілізацію, а оголошення Путіна не змінить планів українського керівництва. Він наголосив, що російські вояки рятуються втечею після початку українського контрнаступу.

На думку держсекретаря США Блінкена, Путін оголошенням мобілізації продемонстрував, що він "вчиняє дії з позиції слабкості, а не сили". Генеральний секретар НАТО Столтенберг вважає, що мобілізація довела, що війна в Україні триває не за планом Путіна. Міністр оборони Великої Британії Уоллес назвав мобілізацію в Росії та порушенням обіцянки Путіна не оголошувати її фактичним визнанням у тому, що він програє війну. Президент Латвії Левітс заявив, що мобілізація у РФ продемонструвала успіхи героїчної оборони України. Він закликав світову спільноту не визнавати результатів "референдумів" на окупованій території України. Прем’єр-міністр Канади Трюдо вважає, що оголошення часткової мобілізації та загрози застосування ядерної зброї свідчать про крах планів Путіна захопити Україну. Президент Молдови Санду назвала дії Росії в Україні замахом на міжнародний порядок та загрозою ядерній безпеці.

Міністерство оборони Литви після оголошення мобілізації в Росії призвело в підвищену бойову готовність сили реагування на надзвичайні ситуації. Міністр оборони Фінляндії Кайкконен заявив, що армія уважно стежить за діями російських підрозділів, без огляду на те, що ситуація в прикордонній зоні РФ "є стабільною та спокійною". Він заявив, що для нього мобілізація у РФ не стала несподіванкою.

• Російські чиновники, зокрема, заступник секретаря Ради безпеки – колишній президент Медведєв та лідер фракції ЛДПР Держдуми Слуцький вважають, що входження нових територій до складу Росії відкладати не варто, ба більше, ці "придбання" треба негайно закріпити в конституції, щоби використати всі можливі засоби в разі "зазіхання на територію" країни.

У промові, яку було присвячено 1160-річчю "зародження російської державності", президент Путін заявив про "небезпеку послаблення російського суверенітету", підкреслив, що Росія ніколи знову не повторить подібної помилки й закликав до єдності народу "перед загрозою для всіх".

Генеральний секретар Ради Європи Пейчинович-Буріч назвала "референдуми" порушенням основних принципів волевиявлення людей та "глумом над демократією".

Міністерство закордонних справ Туреччини засудило проведення "референдумів" на захоплених російською армією територіях, оскільки це "ускладнюватиме дипломатичний процес досягнення миру" й може призвести до поглиблення нестабільності.

• Міністр закордонних справ Китаю Ван закликав "сторони української кризи" до переговорів та пошуку рішення "з урахуванням інтересів безпеки". Він заявив, що позиція керівництва Китаю з моменту загострення конфлікту залишилася незмінною.

• Казахстан проводить поблизу кордону з РФ міжвідомчі навчання "Бекет-2022" за участю військовозобов'язаних із територіальної оборони. Посольство Киргизстану у РФ нагадало своїм землякам, які живуть і працюють у Росії, про кримінальну відповідальність за участь у збройних конфліктах та бойових діях на території іноземних держав. Такі ж попередження зробили уряди Казахстану та Узбекистану.

• Президент Зеленський виступив із відеозверненням до Генеральної асамблеї ООН. Він зажадав створення спецтрибуналу для покарання Росії за воєнні злочини та агресію проти України. Українська влада наполягає на створенні механізму компенсацій за втрати внаслідок вторгнення, за яке РФ має заплатити активами. Зеленський представив "формулу миру", яка, за його словами, має складатися з 5 компонентів: покарання за злочини, захист життя людей, відновлення безпеки та територіальної цілісності, гарантії безпеки та рішучість у боротьбі з агресором. Він підкреслив, що в цій формулі немає "нейтральності", яка рівнозначна байдужості до базових людських цінностей та захисту лише власних шкурних інтересів, що створює умови для війни.

• Президент Байден у виступі перед Генеральною асамблеєю звинуватив Росію в порушенні статуту ООН та запевнив, що Україна не залишиться без підтримки США та інших західних союзників. Байден наголосив, що загроза Путіна застосувати ядерну зброю проти Європи суперечить принципам режиму її нерозповсюдження. За словами американського президента, Росії ніхто не погрожував, і ніхто, крім Росії, не провокував війну, яку спрямовану на знищення України як держави та права на існування українського народу. Звертаючись до присутніх у залі, Байден заявив, що ця війна "має змусити вашу кров стигнути в жилах". Він закликав обмежити застосування права вето постійними членами Ради безпеки ООН та до розширення складу його непостійних учасників. Байден спростував брехню російської пропаганди, яка намагається подати продовольчу кризу у світі наслідком західних санкцій. Він нагадав, що санкції на експорт зерна та добрив із Росії запроваджено не було і РФ може постачати цю продукцію до всіх країн світу без обмежень.

Єврокомісар із закордонних справ Боррель назвав причиною падіння російського експорту зерна та добрив відмову найбільших операторів ринку від контактів із Росією.

• Партія "Слуга народу" закликала позбавити Росію статусу постійного члена Ради Безпеки ООН. Глава китайського МЗС Ван на зустрічі з міністром закордонних справ РФ Лавровим підтвердив, що Китай заперечує виключення Росії з Ради.

• Координатор Ради нацбезпеки США Кірбі попередив Росію про серйозні наслідки в разі застосування ядерної зброї. За його словами, США та їхні західні союзники сприймають ядерну риторику серйозно й мають намір жорстко протистояти цим загрозам.

Прем'єр-міністр Великої Британії Трасс заявила, що колективний Захід не заспокоїться доти, доки Україна не переможе. Вона повідомила, що постачання зброї для ЗСУ триває навіть у момент її виступу. До пакета допомоги включено, зокрема, ракети для РСЗВ.

Колишній командувач силами США в Європі генерал Ходжес заявив, що в разі застосування Росією ядерної зброї в Україні США завдадуть нищівного удару по Чорноморському флоту РФ і російським базам у Криму "усіма можливими засобами".

Міжнародна кампанія за скасування ядерної зброї (ICAN) вважає, що Путін своїм виступом різко підвищив імовірність ядерного конфлікту.

На думку міністра закордонних справ Кулеби, загрози Путіна мають спонукати партнерів до посилення санкцій проти Росії та збільшення воєнної підтримки України.

Президент Зеленський не вірить, що міжнародна спільнота дозволить Путіну застосувати ядерну зброю, проте висловив побоювання, що ризик подібного удару таки існує, оскільки ніхто не може зазирнути в голову російського лідера.

Папа Римський Франциск заявив, що навіть думка про можливий ядерний удар є "божевіллям". Франциск наголосив, що "благородні люди" – українці зазнають жорстокого поводження знущань і тортур, не уточнюючи, хто саме вчиняє ці тортури. На тлі істерії в Росії щодо мобілізації патріарх РПЦ Кирило закликав не вважати українців ворогами, щоби не зашкодити створенню "Великої Русі".

• Глава МЗС Японії Хаясі оголосив, що міністри закордонних справ країн "Великої сімки" (G7) на зустрічі на полях Генеральної асамблеї ООН досягли

єдності щодо подальшої підтримки України, а також заходів реагування на загрози продовольчої та енергетичної безпеки.

• Посол України в Литві Бешта повідомив, що 37 дронів-камікадзе, яки куплених у Польщі на кошти, що зібрано під час кампанії "Legion of Boom", буде передано ЗСУ в жовтні-листопаді.

• Єврокомісар із закордонних справ Боррель повідомив, що міністри закордонних справ країн ЄС домовилися про підготовку нового пакету санкцій проти РФ та збільшення постачання зброї Україні. Санкції буде спрямовано на "значущі сектори російської економіки" та осіб, відповідальних за агресію в Україні. За інформацією видання Politico, Єврокомісія вже в п’ятницю розпочне консультації щодо восьмого пакета санкцій проти Росії. Серед пропозицій – обмеження цін на російську нафту, а також заборона імпорту російських алмазів та предметів розкоші. Готовність країн-учасниць ЄС до обговорення нових санкцій підтвердила голова Єврокомісії фон дер Ляєн. Вона окремо наголосила, що на тлі переходу Росії до воєнної економіки Євросоюз запропонує нові методи експортного контролю за цивільними технологіями, які може бути використано для виробництва озброєнь.

• Німеччина веде переговори про постачання скрапленого газу з Катару, який є одним із найбільших світових експортерів.

• Росія змушена розбирати криголам "Єрмак" на запчастини для ремонту іншого аналогічного судна "Красін", проте це не гарантує повної його готовності до навігації, оскільки багатьох компонент не вистачає. Обидва кораблі побудовано фінською корабельнею.

Велика американська компанія Bunge, власник торгових марок "Олейна" та "Ідеал", продала виробництво в Росії місцевому бізнесмену. Отже, з російського ринку пішли всі найбільші компанії світу, що торгують зерновими та олійними культурами.

За оцінкою аналітичної компанії Kpler, Росія зможе знайти покупців лише на половину нафти, яка зараз експортується до країн ЄС, причому їй доведеться продавати нафту з великим дисконтом.

Народний банк Казахстану та в’єтнамський банк BIDV відмовилися приймати до оплати картки російської платіжної системи "Мир" ("Світ") через побоювання потрапити під вторинні санкції США.

• Генеральний секретар НАТО Столтенберг назвав Китай загрозою безпеці, з якою світові доведеться стикнулися вже незабаром – через розширення співпраці з Росією та посилення військової активності в Південнокитайському

морі та навколо Тайваню. Лідер Китаю Сі закликав армію країни готуватися до участі в реальних бойових діях.

• Німецька поліція провела обшуки в маєтку російського олігарха Усманова в справі про використання ним коштів, які потрапили під санкції, для оплати послуг охоронної фірми. За твердженням слідчих, Усманов підозрюється в ухиленні від сплати податків у розмірі €0,56 млрд за допомогою ланцюжків підставних офшорних компаній.

• Лідер боснійських сербів Додік приїхав до Москви на зустріч із президентом Путіним. Додік послідовно підтримує Росію й кілька днів тому знову підтримав вторгнення російських військ до України. Путін похвалив Сербію за співпрацю та побажав Додіку перемоги на виборах у Боснії. Сербія – єдина країна, яка має намір вступити до ЄС, проте не приєдналася до європейських санкцій проти РФ.

3. Київ

- На думку співробітників Держслужби з надзвичайних ситуацій, у Київській області протягом року відвідування лісу буде небезпечним через неможливість провести повсюдне розмінування. Харківська воєнна обладміністрація закликає мешканців звільнених населених пунктів, за можливості, не повертатися на місце проживання через мінне забруднення території, яке набагато гірше, ніж на Київщині.

***

№ 724.

Научный диагноз – это не критика. Это незаменимая часть лечения

Государство - источник стагнации, олигархизации и деградации

Показатель	Украина	Германия	Ирландия	Швеция	Польша	Чехия	Словакия	Румыния	Греция	США
ВВП, млрд. ппс $	**545**	4537	479,4	565,5	1297	436,2	179,4	589,9	307,9	20894
ВВП per capita, текущие доллары по ппс $	**13110**	54076	94392	54146	34103	40618	32710	30526	28748	63416
Валовая добавленная стоимость в промышленности (% ВВП)	**10,1**	18,1	34,5	12,1	16,6	5,4	16,6	15,4	8,3	10,9
Выручка на одного работника (2011 постоянный ВВП по ппс $	**29280**	104752	187658	110270	71046	58933	68993	66848	83401	127046
Производительность ресурсов (PPP$ per кг)	**0,9**	4,1	4,3	2,2	1,9	2,2	2,8	1,0	3,2	3,0
Производительность энергии, (PPP$ per koe)	**4,0**	13,8	30,8	11,0	11,7	9,4	11,0	14,9	13,8	9,1
Валовой государственный долг (% ВВП)	**60,8**	69,1	58,5	37,3	57,5	37,8	60,3	49,8	211,2	133,9
Занятость населения 20-64 года, %	**56,1**	80,0	73,4	80,8	73,6	74,9	72,5	70,8	61,1	68,7
Доля дохода, которой владеет 20% самых бедных	**9,7**	7,6	8,4	7,7	8,2	8,4	8,8	5,4	7,2	5,2
Ожидаемое количество здоровых лет жизни при рождении	**64,3**	70,9	71,1	71,9	68,7	68,8	68,5	66,9	70,9	66,1

Источник: Источник: Transitions performance index 2021. Towards fair and prosperous sustainability. European Commission
https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/50fff167-a34e-11ec-83e1-01aa75ed71a1/language-en

Романчук **2022-09-22**

Качественный анализ состояния экономики Украины, её институтов, организаций, структуры собственности, мотивации основных экономических субъектов важен не для того, чтобы критиковать отдельных политиков, чиновников, политтехнологов или олигархов. Сегодня, вернее уже вчера нужно было принимать научно обоснованные, исторически проверенные решения по адаптации экономики к военному времени.

~ 220 дней идёт война.

Наши герои сражаются за каждый клочок родной земли, теснят и уничтожают нацистских преступников и захватчиков.

Самое время показать достижения и на экономическом фронте. Прошло достаточно времени, чтобы принять необходимые решения по адаптации системы управления, монетарной, фискальной, институциональной политики к радикально иной среде.

Несравненно более рискованной, опасной и непредсказуемой для производителей товаров/услуг, потребителей и Правительства (в широком смысле слова – все органы госуправления).

Содержание адаптационных мер к военному времени и послевоенному восстановлению нужно определять с ответа на следующие ключевые вопросы:

> **«До войны экономическая политика, структура экономики, правовые и регуляторные институты, мотивация и режим производства/обмена товаров и услуг были качественными?**
>
> **Они обеспечивали быстрый рост, привлечение высоких технологий, ценного человеческого, предпринимательского капитала?»**

Ответ многочисленных исследований, показателей и статистических данных по Украине и миру позволяет сделать однозначный вывод.

Довоенная экономическая, институциональная политика Украины оказалась некачественной.

1) Созданные в ней институты неконкурентоспособны.

2) Сложившаяся структура нежизнеспособна.

3) Доминирующая мотивация порочна.

4) Система социальной защиты дырява.

5) Система государственного управления коррупционна.

Всё это является результатом, следствием не комбинации субъективных факторов, а грубой теоретической ошибки, которая была совершена 31 год назад, когда страна приобрела независимость.

За все эти годы политические, интеллектуальные, экономические и культурные элиты сделали три революции,

но

не тронули теоретическую матрицу, ту институциональную колею, которая привела страну не в эпоху процветания и развития, а в зону олигархата и экономического истязания.

Украина сделала ставку на Государство всеобщего интервенционизма.

В этой модели главный дисижнмейкер – VIP-распорядитель чужого, который стал источником нечестного обогащения класса олигархов.

Теоретиками этой модели являются К. Маркс, Дж. Кейнс, а также авторы самых разных моделей роста на основе Государства всеобщего интервенционизма (Солоу/Свон, Харрод/Домар, Ромер, Рэмси, Узава/Лукас).

В разные периоды Украина имела микс этих теорий.

Неизменным оставалось место, функционал и роль Государства в экономике.

Разные политические группы в разные периоды 30-летней новейшей истории захватывали контроль над Государством, чтобы использоваться его в своих личных, шкурных интересах – за счёт других.

> Главные бенефициары этих групп богатели, наглели и борзели, а институты страны «Украина» слабели, ржавели и глупели.

Представим убедительные аргументы дефективности, порочности выбранной теоретической модели развития Украины.

Сошлёмся на свежий доклад Еврокомиссии «Transitions performance index 2021. Towards fair and prosperous sustainability» (март 2022г.) В нём очень много данных.

Сравним параметры качества экономической политики и правовых институтов Украины и целого ряда стран, которые в гораздо большей степени сделали ставку на экономическую свободу, теорию предпринимательского роста. Мы это делаем не для активизации внутренних разборок или тыкания пальцем в виновников. Единственная задача данного анализа – определение параметров тех институтов права и экономики Украины, которые в военное время обеспечат создание крепкого тыла для ВСУ, для миллионов украинцев, а также станут фундаментом быстрого, долгосрочного, инклюзивного экономического роста.

Итак, среднемировой ВВП на душу населения (72 страны: 76% населения Земли (5,9 млрд. человек), 91% мирового ВВП) в 2020г. составил $20376 по паритету покупательной способности. Украина имеет $13110 или 64,3% среднемирового (без учёта самых бедных стран). ВВП Украины по ппс в 2020г. составил $545 млрд. Средний показатель по ЕС составляет $44205 per capita при ВВП Евросоюза по паритету покупательной способности $19768 млрд. Получается, что ВВП на душу населения Украины по паритету покупательной способности составляет 29,7% среднего по ЕС или в 3,4 раза меньше. Экономика Украины по ппс – это 2,8% экономики Евросоюза. Доля населения Украины - ~8,7% населения ЕС.

ВВП Украины на душу населения по ппс составляет 55% от Болгарии, 47,3% от Хорватии, 32,3% от Чехии, 34,7% от Эстонии, 24,2% от Германии, 45,6% от

Греции, 39,7% от Венгрии и только 13,9% от Ирландии. Украина оказалась практически на одном уровне с Арменией ($13261), Египтом ($12790), Индонезией ($12222), Ю. Африкой ($12032), Ираном ($13073) и Молдовой ($12811). Грузия, Китай, Бразилия, Мексика и Сербия оказались заметно выше.

Причина столь существенного отставания даже от стран Центральной, Восточной Европы и Балтии – в остром дефиците экономической свободы, слабых институтах защиты прав собственности и токсичной налоговой, регуляторной среде для предпринимательства.

> Государство подмяло по себя 1) финансовый сектор, 2) инфраструктурные монополии, 3) образование, 4) здравоохранение, 5) пенсии – и получило очень плохие показатели по производительности.

Так **по выручке на одного работника Украина имеет $29 280.**

Это на 32,9% хуже, чем среднемировой показатель и только 29,8% среднего показателя по Евросоюзу. Здесь Украина отстаёт в 3,4 раза.

> В развитой аграрной Новой Зеландии выручка на одного работника составляет $82 100 или в 2,8 раза больше, в высокотехнологичном Сингапуре – $159 680 (в 5,5 раз больше), Ю. Корее - $81 060 (в 2,8 раза).

Украина в выбранной модели государства всеобщего интервенционизма демонстрирует отвратительное качество по таким параметрам, как

> 1) «производительность ресурсов» и 2) «производительность энергии».

Иными словами,

> **— у нас на единицу добавленной стоимости тратится в разы больше материалов и энергии.**

Старое производство, отсутствие мотивации к модернизации и созданию новых современных производства – это следствие созданной налоговой, регуляторной, институциональной среды.

Повышение производительности труда возможно за счёт следующих факторов: применение новых технологий, привлечение иностранных и активизация внутренних частных инвестиций, раскрепощение предпринимательства (снижение налоговой, регуляторной нагрузки), ликвидация очагов дискриминации малого бизнеса, ликвидация порочных практик вытеснения Государством частных инвестиций, производителей товаров/услуг.

Только частный инвестор, предприниматель, который считает каждую свою гривну/доллар, способен радикально улучшишь производительность всех форм капитала.

Попытки делать это через Государство обречены на провал.

И это никак не зависит от названия партии, фамилии президента, премьера, пола министра экономики или научной степени министра финансов. Этот вывод подтверждается экономической наукой и историей. В этом на своём горьком опыте убедилась Украина.

В Украине есть миллионы предприимчивых, динамичных, творческих людей. Накоплен богатый производственный капитал в самых разных секторах экономики. У нас есть компании с солидным капиталом, качественными нематериальными ресурсами. У Украины есть много друзей, зарубежных партнёров, союзников, которые уже сегодня хотят инвестировать и работать здесь.

Экономическая политика военного времени и поствоенного восстановления

– это ставка на их ресурсы, планы, знания, мотивацию и драйв.

Именно они, а не VIP-распорядители чужого из Правительства должны формировать новую структуру экономики и занятости.

Сегодня политики, чиновники, депутаты должны обсуждать не Лугано (как под крышей Государства освоить сотни миллиардов чужих денег по выгодные себе проекты), а как создать по-настоящему народную, предпринимательскую экономику, где их присутствия вообще не должно быть.

От политиков и чиновников сейчас и после победы рад рашизмом нам нужны простые, понятные решения: полная экономическая свобода, полноценное раскрепощение предпринимательства (либерализация, дерегулирование), полная приватизация и ставка на доверие производителям товаров/услуг.

Всё это можно делать сегодня.

Всё это нужно было делать вчера.

Воспроизводство Схематоза – это, в конечном итоге, воспроизводство Олигрохата и путь к деморализующей деградации Украины.

***

№ 725.

Законодательный баг или фича?

Куц **2022-09-23**

Многократно обсуждали проблему логистики и падение показателей сырьевого экспорта.

У нас есть, по сути, один путь

> **- снижение физических обьемов сырьевого экспорта и одновременно повышение добавочной стоимости путем углубление переработки.**

В первую очередь,

> — нужно увеличивать количество производственных переделов в переработке агросырья.

Кроме того,

> — переработка частично решит и проблему хранения.

Фермерам нужно выдавать технологические гранты на переработку и, параллельно, запускать макропроэкты по производству готовой продукции.

Украина могла бы стать лидером по производству биотоплива, "европейской Бразилией" или биотопливным Катаром, попутно решая проблему импортной логистики, оттока капитала по импорту и энергетической безопасности/баланса.

Вроде все просто.

Но вот

> **— принимается «закон о возврате акцизов на топливо».**

Закон правильный, так как топливо обладает низкой эластичностью по цене (менее 1), то есть изменение спроса менее динамично, чем изменение стоимости.

В таких условиях, трейдер будет продавать топливо пр максимальной цене, вне зависимости от того, есть акциз или нет.

Ценовой рост стоимости топлива в Украине был обусловлен не фискальными факторами, а военными и логистическими.

Но,

наряду с традиционным топливом,

— акциз в 100 евро ввели и на .... биотопливо.

Которое менее энергоемко, чем нефтяное и, следовательно, требует форы по цене.

— Не говоря уже о том, чтобы вообще освободить биотопливо от акцизов для стимулирования внутренней переработки агросырья.

Но опять вмешался *лоббизм "топливников"*,

хотя

речь идет даже не о топливном рынке, а структурной перестройке всей экономики как таковой.

Зачем топливникам "топить" биотопливо?

1) Дело в том, что уровень эластичности по цене зависит от стоимости альтернативного товара.

2) Если есть дешевая топливная альтернатива, произведенная из отечественного сырья, особенно не задерешь цену.

3) Поэтому нужно сделать все, чтобы эта альтернатива стала максимально невыгодной.

Даже в ущерб стратегии развития целых отраслей...

Так что, это, скорее не баг, а "встроенная" фича.

***

№ 726.

Ростислав Шурма: «Є величезний запит від суспільства і бізнесу на зміну податкової моделі»

2022-09-23

Соня Кошкіна, *Шеф-редактор LB.ua*

Олександр Децик, *редактор відділу "Економіка"*

«Програму «10-10-10» ми не планували виносити на публічне обговорення ще протягом місяця-двох. Але вже просто невеличка згадка про податкову реформу викликала такий резонанс у суспільстві і бізнес-середовищі… Можна довго дискутувати, якою вона повинна бути, такою, як озвучена, чи трошки інакшою, але точно запит на це є», – говорить **заступник очільника Офісу Президента з економічних питань** *Ростислав Шурма*.

Рік тому (якщо зовсім точно – в листопаді 2021 року), заступивши на посаду, він планував сконцентруватися на розвитку іпотеки, зеленої та атомної енергетики, розвивати виробництво електрокарів.

Але війна внесла свої корективи.

З початком великого вторгнення Шурма активно бере участь у тематичному діалозі з бізнесом, зокрема щодо скандального проєкту податкової реформи під умовною назвою «10-10-10». Утім запевняє, предметно про рестарт самої системи можна буде говорити лише після завершення війни. Нині скоріше

підготовчий етап. Який, варто відзначити, вельми критично сприймає низка експертів, а також сам міністр фінансів Сергій ***Марченко***.

Налагодження діалогу відбувається в тому числі в рамках роботи ***економічного штабу*** при ***Кабінеті Міністрів***.

Про його завдання та – головне – повноваження Шурма детально розповідає в інтерв'ю Lb.ua. Його самого тим часом сватають ледь не на посаду керівника уряду. Або – перманентно – нового очільника Нафтогазу. Шурма на це відповідає, що жодних політичних амбіцій не має, а просто радий ділитися з ОПУ своїми знаннями та досвідом. Рік тому – ще до призначення на Банкову – він говорив те саме. Що, звісно, не означає, що кадрова історія повториться.

Повернення «Великого будівництва» вже зараз, приватизація 23 об'єктів до кінця року, розвиток атомки (навіть після подій на ЗАЕС, так), скасування-повернення акцизів, реальні (а не як в Лугано) плани відбудови країни – у великому інтерв'ю Ростислава Шурми.

***

1. Навряд чи сьогодні є якийсь відповідальний бізнес, який держава ігнорує»

Соня Кошкіна: Хочу розпочати з нещодавньої – вашої та Мінекономіки – спільної ініціативи: створення економічного штабу при Кабміні. Перше засідання відбулося 11 серпня 2022, але планувалося, що вони будуть проходити регулярно – щотижня. Співголови – ви і Кирило *Тимошенко*. Але від початку повноваження штабу були незрозумілими – «за все хороше проти всього поганого». Минув понад місяць, думаю, перші підсумки вже підбити можна.

Ростислав Шурма: Зрозуміло, що ситуація в економіці дуже нестандартна і непроста. Відповідно і рішення такі самі потрібні – не з книжок. Часом треба знаходити творчі підходи, необхідно знати досвід інших країн, які були в подібних ситуаціях. Маємо залучити якомога більшу кількість експертів для напрацювання ідей, їх структурування.

От, власне кажучи, основне завдання цього економічного штабу.

Це виключно консультативний орган, основна мета якого – опрацювання ідей у різних секторах економіки, тестування цих ідей на предмет їхньої ефективності.

У нього немає задач бути публічним, звітувати про свою роботу; він має займатись таким внутрішньотворчим процесом.

С.К.: Можна хоча б один *приклад*: що було підготовлено і, можливо, почало втілюватися? Ви ж щотижня засідаєте.

Р.Ш.: Відпрацьовувались доволі різні напрямки – від програм підтримки бізнесу до обговорення податкової реформи.

Вважаю, що **ці речі остаточно треба буде проговорювати публічно, коли вони будуть уже втілюватися на рівні проєктів нормативно-правових актів чи на рівні проєктів програм, які затверджуватиме уряд чи відповідний орган**.

Наведу **яскравий** приклад

1) запуск програми іпотеки,

2) запуск масштабної приватизації.

Чи вважати це роботою економічного штабу, чи не вважати – відкрите питання. Бо люди, які працювали над цими програмами, це і є ті люди, які увійшли до складу економічного штабу.

3) Грантові програми і програми пільгового кредитування, які уряд затвердив для підтримки малого та середнього бізнесу – продукт цього штабу.

4) Програми певних спрощень, дерегуляцій – напрацювання того ж таки штабу.

Як це відбувається? Кожного тижня йде пропрацювання якихось тем. Потім у підгрупах ці теми розглядаються. Далі вони повторно проговорюються, погоджуються, готуються проєкти актів.

Тому я не прив'язувався б до роботи штабу, я прив'язувався б в принципі до запуску конкретних програм.

С.К.: За моєю інформацією, пану Шмигалю (керівник уряду. – LB.ua) ідея штабу не дуже сподобалась.

Р.Ш.: Не знаю. У нас йде щотижнево робота – штаб працює.

С.К.: Уперше публічно про ідею штабу заговорили ще в травні – після великої зустрічі з бізнесом, спричиненої черговим скандалом навколо Гетманцева, після вимагання його відставки.

Як згадував в інтерв'ю LB.ua Андрій Ставніцер (співвласник приватного порту "ТИС" на Одещині, – LB.ua), на тій зустрічі до українських бізнесменів відчувалося ставлення, як до «хлопчиків в коротких

штанях». Замість того, щоб поцікавитись: «А що вам потрібно, щоб протриматися в часи війни?» – робили ставку на західну підтримку.

Р.Ш.: Я думаю, зараз навряд чи ви почуєте якісь подібні коментарі від бізнесу. Звичайно, можливо, якісь окремі випадки є, але системно цієї проблеми немає.

Я точно не хочу коментувати нічиї слова, але можу сказати, що **і особисто я, і економічний блок уряду перебуваємо в дуже тісному контакті зі всім бізнесом, причому як з бізнесом великим, так і середнім, з профільними асоціаціями**.

Для прикладу,

> — у мене за останній тиждень було три чи чотири зустрічі з великими бізнес-асоціаціями, де брали участь 50-70 їхніх представників.

Окрім того,

> — йде постійне спілкування безпосередньо з представниками тих чи інших секторів економіки.
>
> Бо дуже часто потрібно мати профільну думку, потрібно предметно обговорювати проблеми і шукати якісь інструменти.

Я не вважаю, що необхідно ці всі зустрічі піарити. Та навряд чи якийсь відповідальний великий і невеликий, але діючий бізнес може сказати, що його ігнорують, що його не чують.

Так, не завжди виходить зробити те, що хочеться, і відверто скажу – і мені не завжди виходить зробити те, що хочеться, тому що є дуже багато обмежень фінансових, процедурних і певних рамок. Але цей діалог є постійним.

2. «Ніхто не каже, що зміна системи оподаткування буде запроваджуватися під час війни»

С.К.: Щодо вашого дітища «10-10-10» (ідеї податкової реформи трьох основних податків зі ставкою 10%. – LB.ua). Який проміжний результат? Адже якщо «10-10-10» втілювати, то це мають бути зміни до бюджету, до Бюджетного кодексу, до інших документів. А їх немає.

Р.Ш.: Дуже багато невизначеностей є, особливо в економічній сфері. Тому для того, щоб не збільшувати їхню кількість, бюджет буде однозначно прийматися на базі чинної податкової системи. Крапка. Тут нема більше що обговорювати.

Щодо програми «10-10-10».

Чесно кажучи, ми її не планували виносити на публічне обговорення ще протягом місяця-двох. Але вже просто невеличка згадка про податкову реформу викликала такий резонанс у суспільстві і бізнес-середовищі.

Це говорить лише про одне – що з боку суспільства, з боку бізнесу є величезний запит на зміну податкової моделі. Можна довго дискутувати, якою вона повинна бути: якою була озвучена чи трошки інакшою, але точно запит на це є.

Тепер щодо самої моделі.

> **Її каркас, концепція розроблені. Причому до найменших деталей.**
>
> **Фінансова модель порахована**, рішення це є надзвичайно відповідальним, усередині команди воно неодноразово проговорювалось. Є ті, хто його підтримує, є ті, хто має якусь свою окрему думку чи не підтримує.

Станом на зараз нам потрібно зробити декілька важливих речей.

1) По-перше – досягнути консенсусу всередині, чи це дійсно оптимальна модель з погляду бізнесу, з погляду всіх інституцій влади.

2) Друге – нам потрібно буде отримати розуміння наших міжнародних партнерів, тому що ми прекрасно розуміємо, що близько 50 відсотків витратної частини бюджету сьогодні фінансується за рахунок наших міжнародних партнерів. Тому міняти податкову модель, не проговоривши з ними, напевно, буде не зовсім коректно.

Це має відбутися протягом найближчих місяців.

Остаточний консенсус щодо цієї чи іншої моделі.

І вже після цього буде вноситись відповідний законопроєкт.

С.К.: Західні партнери – це точно робота для *міністра фінансів*. А він «10-10-10» точно не підтримує. Цитата: «Я проти цього у військовий час. Ні до чого, окрім втрати доходів бюджетів усіх рівнів, це не призводить». Не знаю, *як ви його переконаєте*.

Р.Ш.: Давайте це залишимо нашим домашнім завданням.

С.К.: *Це не відповідь.*

Р.Ш.: Є завжди зрозуміла інституційна позиція міністерства фінансів. Причому неважливо, якої держави чи якого міністра фінансів. Я не думаю, що ви знайдете приклад у сучасній історії серед будь-яких країн, коли міністерство фінансів підтримувало будь-яку ідею зниження податків і особливо підтримувало модель зміни адміністрування податків.

Інституційна природа міністерства фінансів така, що воно відповідає за виконання в першу чергу дохідної частини бюджету і фінансування всього бюджету.

> А будь-яка зміна податкової моделі, яка особливо передбачає зменшення податків, призводить до ризиків.

Тому це є абсолютно нормальна природна реакція будь-якого міністра фінансів.

Ми повинні всередині нашої команди закінчити доволі предметну дискусію про фінансову модель, компенсатори, можливі строки впровадження цієї системи. Ніхто й не каже, що вона буде запроваджуватися під час війни. Це дуже відповідальне рішення, ми прекрасно розуміємо, що запроваджувати її потрібно тільки тоді, коли ми впевнені, що зможемо перекрити, профінансувати всі наші витрати в кожен конкретний рік і зможемо знайти джерела фінансування якогось дефіциту, якщо він буде виникати.

Зараз іде робота всередині різних груп, проговорення з бізнесом, проговорення з різними інституціями всередині влади, скоро розпочнеться проговорення з міжнародними партнерами.

Якщо ми бачимо, що ця модель приймається всіма, почнеться законодавчий процес.

> Якщо буде необхідно відкоригувати цю модель за підсумками обговорення, то, безумовно, ми її відкоригуємо.

Немає саме цілі зробити там «10-10-10», «8-8-8», «12-15-3».

Є задача зробити модель, яка буде відповідати трьом критеріям.

Перше – дасть конкурентну перевагу нашій державі порівняно з нашими сусідами з погляду розташування бізнесу.

> Бо будь-який бізнес, особливо міжнародний, він завжди аналізує різні юрисдикції. І ставить запитання: «Навіщо робити штаб-квартири і центри прибутку в Україні, якщо в Угорщині – 9 відсотків податку на прибуток, у Румунії – 10 відсотків податок на прибуток, в Болгарії – 10 відсотків податок на прибуток»? І можна так продовжувати ще 5 хвилин.

А це країни Європейського Союзу, з меншими ризиками, з меншими ставками податку на прибуток.

Далі про податки з прибутку.

Ми всі прекрасно розуміємо, що ефективна ставка оподаткування праці сьогодні складає 51 відсоток. Як наслідок, розуміємо, який відсоток заробітних плат, на жаль, перебуває сьогодні в тіні. Наскільки багато доступних інструментів оптимізації податків для того, щоб зарплата виплачувалась з витратами до 10 відсотків.

Ми хочемо зберігати цю практику? Ні, не хочемо.

Ми, напевно, хочемо в якийсь момент переглянути цю систему і зробити так, щоб весь бізнес (неважливо, великий, малий, середній) працював за однаковими правилами і працював повністю набіло.

Є варіант досягати цих цілей виключно фіскальними методами, але я не думаю, що в період війни, коли бізнесу і так доволі складно, ми хочемо здійснювати подальший фіскальний тиск.

Ми, навпаки, повинні створювати умови, які будуть стимулювати створення нових робочих місць.

Це не будуть нові робочі місця зі ставкою оподаткування 51%. І так далі можна перераховувати по всіх податках.

Тому це така зважена глибока робота, яку нам просто потрібно закінчити – і врешті-решт протягом наступних місяців прийняти остаточне рішення. Відповідальне і зважене рішення. От і все.

С.К.: Я почула дуже важливу штуку, що в будь-якому разі, яким би не було рішення, його будуть впроваджувати вже в мирний час, правильно?

Р.Ш.: Ні.

По-перше, **немає самого рішення, немає остаточно затвердженої моделі, хоча є базова її концепція**.

Далі: **немає прийнятого рішення щодо строків**

– що це, скажімо, 1 січня 2023 року, 1 липня 2023 року, 1 січня 2024 року, закінчення воєнного стану.

Усе буде напрацьовано протягом найближчих двох місяців, і буде прийнято

а) рішення, б) терміни запровадження цієї моделі.

Нагадаю – **у нас саме Президент ставить завдання покращити умови ведення бізнесу в Україні**.

Зважаючи на це, ми готуємо і пропонуємо різні варіанти.

Тобто **є стратегічне завдання Президента зробити країну інвестиційно привабливою**, зокрема з погляду податків, зробити все прозорим, прибрати тіньові потоки. І ми напрацьовуємо різні варіанти.

3. «Ми не говоримо про початок «Великого будівництва», а виключно про акумулювання коштів для відновлювальних робіт»

С.К.: У березні Верховна Рада скасувала *акциз на пальне*, кажуть – ваша ідея. Зараз Кабмін просить депутатів його повернути, *аби відновити «Велике будівництво»* (Запис інтерв'ю відбувся 15 вересня. А 21 вересня парламент повернув акцизи. – LB.ua).

Наскільки доцільно зараз зосереджуватися на повноцінному будівництві доріг, на ваш погляд? Не на відновленні пошкодженого, на якихось напрямках, а саме на повноцінному – як це було до великого вторгнення.

Р.Ш.: Перше – справді, **це була ідея моя та економічного боку уряду,** скасування цього акцизу. Основна причина – надзвичайно високий інфляційний тиск у цій категорії. Для підтвердження правильності підходу можу сказати, що зараз до такої логіки вдаються багато розвинених країн. Зокрема Сполучені Штати, коли під час росту цін на нафту коригується акциз, щоб для кінцевого споживача не було надто великого удару. Вважаємо, що в нас це рішення змогло, зокрема, пом'якшити удар і стабілізувати ситуацію на ринку нафтопродуктів.

Ми розраховували, що воно (скасування акцизу. – LB.ua) **буде діяти два-три місяці.**

Зараз дійсно прийшов час повертати акциз.

Чому? Ми бачимо, що ціни на нафту відкоригувалися у світі – ціна впала з 120 доларів до 85.

Це означає, що є можливість поступово повернути акцизи так, щоби споживачі не відчули цього на своєму гаманці.

Друге – **мова не йде про повноцінне повернення, а в скороченому вигляді, тобто менше ніж 50 відсотків від того, що було.**

І ми не говоримо про початок «Великого будівництва», а виключно про ***акумулювання коштів для відновлювальних робіт***.

Та

> — коли економічна ситуація стабілізується, потрібно акцизи не тільки повертати повністю, а й збільшувати їх, бо ми маємо дбати про енергетичну безпеку.

Про що йдеться? Транспорт є споживачем мільйонів тонн, підкреслюю – мільйонів тонн дизельного палива, газу та бензину, які ми на 70 % імпортуємо.

При цьому Росія продовжує залишатися надзвичайно великим постачальником нафтопродуктів і нафти на глобальний ринок. І хоч ми не купуємо ні російську нафту, ні російські нафтопродукти, вони потрапляють у загальносвітовий баланс, і ми, зрештою, це теж споживаємо. Тому необхідно на рівні державної політики, на рівні кожного споживача замінювати нафтопродукти електрикою.

Бо наша країна здатна забезпечити себе електрикою в повному обсязі вже зараз. А надалі ще й шляхом подальшої розбудови зеленої енергетики.

Це те, куди рухається весь цивілізований світ. І транспорт у цьому є надзвичайно великим компонентом.

Маємо створювати економічні стимули для цього. Це не за один день, а поступово, крок за кроком.

1) Уже скасували останній великий платіж, що повинні були сплачувати за електромобілі. Це 5% у Пенсійний фонд, реєстраційний збір.

2) Готуємо програму розвитку інфраструктури електрозарядок.

3) Будемо впроваджувати пільгове програмне кредитування для придбання електрокарів.

Ми повинні робити економічно невигідним подальше зростання парку автомобілів на паливі, яке потенційно може бути російським.

І якби не почалася війна, ця програма вже працювала б – нашим планом було впровадити її на початку другого кварталу цього року. Але з моменту початку війни точно було не до електрокарів. Бо мова йшла про наявність продуктів харчування, пального, збереження фінансової стабільності тощо.

Зараз ситуація відносно стабілізувалася, є можливість повернутися до програм розвитку і програм стимулювання.

4. «Ворог буде робити все, щоб залишити людей без світла, тепла…»

С.К.: Ви згадали про важливість української електрики. Розвиток галузі був одним з ваших пріоритетів, коли ви заступали на посаду. Сьогодні йдеться про необхідність захисту цієї критичної інфраструктури в зимовий час. І отут мені дуже цікаво, як ви – офіс – співпрацюєте з урядом, власне з його профільною комісією, яку очолює Олексій *Чернишов*.

Р.Ш.: **Ми взаємодіємо з урядом в усіх функціональних питаннях, якими ми займаємось – економіка, екологія це чи енергетика. У нас дуже плідна координація та взаєморозуміння по всіх цих питаннях.**

Питання енергетики має декілька складових. Ворог не просто буде намагатися не допустити продажу нашої електроенергії в Європу, він буде робити все для того, щоб залишити людей без світла, тепла.

С.К.: Що вже відбувається.

Р.Ш.: Що вже, власне, ми бачимо на прикладі ракетних ударів по сходу України.

Я, на жаль, не зможу розкрити всі деталі, тому що є певна конфіденційна інформація.

Єдине, що можу сказати – **вже сформовані достатні запаси вугілля і газу.**

Якщо ворог буде далі руйнувати об’єкти інфраструктури, ми готуємося в частині оперативного відновлення і формування, знову ж таки, відповідних запасів для цього.

Після ударів на Харківщині, як бачимо, впродовж кількох годин для 80 % споживачів відновили подачу електроенергії, а впродовж доби – усім.

Тому,

— **роль уряду і роль Офісу Президента в цьому** – побудувати роботу таким чином, щоб реакція була ефективною і швидкою.

С.К.: Коли ви заступили на посаду, говорили, про *пріоритет у розвитку атомної енергетики*. На тлі останніх подій на ЗАЕС і того, що відбувається в країні, ці плани актуальні?

Р.Ш.: Так, безумовно, актуальні. Навіть більше, ніж були.

С.К.: Тобто після війни ми займатимемось розвитком атомної енергетики?

Р.Ш.: Безумовно. І зеленої енергетики в першу чергу, і атомної енергетики.

С.К.: Ми почали говорити про приватизацію. У Фонді держмайна, серед іншого, до кінця року хочуть продати 23 спиртові і три хлібні заводи. *Як буде оцінюватися їх вартість?* І яким чином залучати до цього іноземних інвесторів? Так, ці заводи розташовані переважно в західній частині країни, але є й у Харківський, Чернігівській областях.

Р.Ш.: На цьому етапі будемо виставляти лише ті об'єкти, на які ми бачимо доволі високий попит і розуміємо, що вони можуть бути ефективно приватизовані навіть під час війни.

Наведу конкретні приклади.

> Ви дуже добре сказали про об'єкти, які передбачають глибоку переробку наших сільськогосподарських ресурсів. Це ті самі спиртзаводи, це хлібозаводи.

Чому? Тому що, власне кажучи,

> на спиртзаводі три тонни сировини перетворюються в одну тонну кінцевого продукту. А логістика, як ви знаєте, сьогодні є найбільшою проблемою для експорту сільськогосподарської продукції.

Тому з боку самих аграріїв є надзвичайно великий попит на будь-які потужності переробки та зберігання їхнього продукту, оскільки це найвужче місце.

І ми бачимо, що попит і, можливо, ціна таких об'єктів зараз може бути навіть більшою, ніж була до війни, враховуючи, власне, ринкову ситуацію, яка склалась.

Це перше.

Друге:

> **ми дійсно побачили, що станом на сьогодні, поки є великі воєнні ризики, ніякі системні іноземні інвестори не готові заходити в Україну.**

Тому

мова не йде про приватизацію тих об'єктів, особливо об'єктів «Великої приватизації», де ми розраховуємо на системного західного інвестора.

Але

натомість є надзвичайно велика кількість підприємницького потенціалу і ліквідності замкненої всередині країни.

Чому?

Тому що люди через воєнний стан, а особливо чоловіки, не виїжджають, вони залишаються в Україні. Вони – ті, хто не служать в армії – мають амбіції чи бажання щось робити. Їм треба дати можливість це робити.

Тому мова йтиме про приватизацію

— великої кількості цехів, закинутих підприємств, закинутих приміщень, які в принципі можна конвертувати у виробництво.

Держава з них сьогодні нічого не заробляє, лише отримує збиток, лише витрачає кошти на дотацію цих об'єктів.

А таким чином ми зможемо спрямувати підприємницьку ініціативу в ці об'єкти і, власне кажучи, точно покращити їхній стан.

С.К.: ***То як їх оцінювати, я не зрозуміла?***

Р.Ш.: **А ринок їх оцінить.**

У нас, мені здається, до прозорості приватизації і доступності для будь-якого учасника сьогодні немає жодних питань, оскільки кожен об'єкт потрапляє на відкритий онлайн-аукціон, у якому може взяти участь практично будь-хто.

Тому є стартова ціна, а далі ринок буде сам оцінювати його.

С.К.: Скажіть, будь ласка, скільки ви плануєте виручити за ці 23 об'єкти *(про які повідомляв ФДМУ. – LB.ua)***?**

Р.Ш.: Я не знаю, про які 23 об'єкти йде мова зараз, я розумію, що, в принципі, якщо мова йде там про ті перші 200 об'єктів, які ми плануємо цього року приватизувати, то це буде декілька мільярдів гривень.

С.К.: Щодо підтримки та розвитку бізнесу. Програма «5-7-9» *(держпрограма компенсації кредитних відсотків. – LB.ua)***. Цього року** ***їх отримували переважно аграрка і торгівля. А як щодо інших?***

Р.Ш.: Насправді отримали дуже різні сфери економіки. Просто **для аграрки і торгівлі були зняті обмеження на максимальну суму кредиту в 60 млн грн**.

Коли була надзвичайно гостра воєнна ситуація, для цих двох секторів робилися винятки, аби на полицях були продукти, а на полях велися роботи. Аграріям треба були гроші на посівну, а в торгівлі потрібні були обігові кошти.

Усі інші працювали в лімітах до 60 мільйонів гривень. Відповідно, видані їм суми були набагато менші. Зараз є пропозиції щодо інших секторів, де теж потрібно підняти ліміти і змінити дещо умови.

Ця програма – дуже хороший інструмент стимулювання бізнес-активності, коли в країні війна, висока інфляція і високі процентні ставки - 25, 20 відсотків. Їх бізнес не потягне. Тому потрібна субсидія, компенсація.

І це нормальна практика, яка використовується багатьма країнами. Ми будемо її далі розгортати.

С.К.: Ідея зі скасуванням акцизів для митниці теж ваша була?

Р.Ш.: **Так, це була в тому числі одна з наших пропозицій** як певна кризова реакція, коли розпочалася війна, практично обнулився імпорт і завдання було створити стимули для того, щоб в Україну заїжджало все, що можливо.

Задача була не фіскальна – задача була наповнити країну товарами.

Причому ми, чесно кажучи, приймаючи це рішення, багато в чому розраховували на психологічний ефект, коли люди починають везти все, тому що поки що безплатно. Так і вийшло, усе спрацювало. Перші місяці гострої фази війни ми змогли пройти без жодних великих системних дефіцитів. Харчі були, паливо було, одяг був, усе необхідне, що людям для життя треба, все було.

5. «Допоки триватиме активна фаза війни, великих інвестицій не буде і великого капіталу теж»

С.К.: Хочу поговорити про глобальну стратегію. Як має загалом змінитися економічна політика України після війни, оскільки географію ми не поміняємо – неадекватний сусід нікуди не дінеться. Так, він буде значно ослабленим, поза тим. Дехто це порівнює з прикладом Ізраїлю та Палестини, але, як на мене, він спрощений – масштаби ж інші.

Р.Ш.: Певно, тут немає універсальної відповіді. Маємо зрозуміти: допоки триватиме активна фаза війни, великих інвестицій не буде і великого капіталу теж. Наша основна мета – зберегти фінансову стабільність і нормальне функціонування фінансової системи.

Ми будемо давати певні імпульси, щоб в економіці намітилися певні точки росту. Наприклад, та сама іпотека, приватизація, програми підтримки у вигляді пільгових кредитів.

А головне – це робота з міжнародними партнерами. Для того, щоб зберегти фінансову стабільність.

Та ось уже після закінчення війни очікуємо, що сама по собі країна стане доволі великим ринком відбудови для дуже багатьох секторів економіки. Це буде породжувати попит, відповідно – пропозицію, нові виробництва, нові компанії і так далі.

Україна має шанс зайняти дуже вагоме місце в геоекономіці.

Зараз Європа і весь цивілізований світ рухаються в напрямку зеленої трансформації.

І саме Україна

> —може стати хорошим ***хабом нової енергетики для Європи***. У нас є достатньо площ, сонця, вітру, у нас є базова інфраструктура для транспортування нових енергетичних ресурсів, зеленої енергії, зеленого водню, зеленого аміаку і так далі.

Друга складова

> – це те, що Україна має **потенціал** стати такою собі фабрикою для європейського ринку в дуже багатьох підгалузях, з новими технологіями виробництва.

Третє

> – **це IT-сектор**, де зростатиме попит на інженерів і фахівців, IT-спеціалістів, і Україна дуже добре виховує і навчає IT-спеціалістів завдяки базовій системі освіти.

Власне, **це три великі стовпи, на базі яких відбуватиметься ця реконструкція**.

Причому коли ми говоримо про реконструкцію, ми не повинні мати на увазі державну підтримку. У нашому розумінні, близько 80 % цієї всієї реконструкції відбуватиметься приватним капіталом.

Так, наявність кордону з таким неадекватним сусідом буде накладати певні складності.

Має бути облаштована лінія оборони і наземних коридорів, і протиповітряна оборона. Я не хочу тут давати детальних коментарів, бо це військові мають робити.

Та є важливий компонент, чисто економічний.

> Має йти мова про **страхування військових ризиків**. Бо навіть попри побудовані лінії захисту, усе одно завжди буде ризик прильоту. Інструмент хеджування цього для бізнесу називається страховкою воєнних ризиків.

Тому

> — один з основних пріоритетів зараз – розробка доступного механізму воєнної страховки.
>
> Будуєш фабрику – отримуєш доступну воєнну страховку. Не дай бог щось сталось – компанія-інвестор поверне свої кошти.

Оце ключовий елемент у відбудові країни.

С.К.: А як зміниться географія промисловості всередині України? Багато великих промислових об’єктів сьогодні зруйновані, і явно не все потрібно відновлювати. Принаймні в тому вигляді – радянських гігантів – як вони були. Але й не все можливо релокувати.

Р.Ш.: Безумовно,

> **— по кожному сектору економіки є чітке розуміння, є детальна таблиця, детальні презентації, який тип підприємств повинен бути побудований в агропереробці, деревообробці, металургії, металообробці, машинобудуванні.**

Така детальна програма існує.

С.К.: ***Офісна чи урядова?***

Р.Ш.: **Спільна**.

С.К.: ***Так не буває.***

Р.Ш.: Я продовжу.

Щодо підприємств у металургії, хімії, важкому машинобудуванні, то перенести їх неможливо, можна лише побудувати нові.

1) Ті, які збереглися сьогодні та можуть працювати, вони будуть продовжувати роботу, і **будуть програми підтримки для їхнього модернізації**.

2) Щодо зруйнованого, в кожному окремому випадку будуть прийматися рішення, де краще відбудовувати: чи в тій самій локації, чи десь у центрі, чи на заході.

У нас уже є великий потік релокації, особливо малих і середніх підприємств зі сходу на захід і центр. Сподіваюся, в міру того, як наша армія буде просуватись і відвойовувати нашу територію, географія розміщення підприємств буде більше вирівнюватися.

Можливо, буде якийсь трошечки більший акцент у сторону Центральної та Західної України.

С.К.: Стосовно *коштів на відновлення*. Ще влітку дуже пафосно звучало Лугано *(конференція міжнародних партнерів-донорів у швейцарському місті Лугано. – LB.ua)***. *Чи є предметний відчутний результат від неї станом на сьогодні?***

Р.Ш.: Ми всі ***повинні чітко розуміти***, як працюють такі процеси.

Якщо були якісь очікування, що закінчиться Лугано і сюди привезуть десять, двадцять мільярдів грошей кешем, то це не так.

Дуже важливо, щоб ми не повторили ту ситуацію, яка була після Другої світової війни, коли План Маршалла (відбудови Європи після Другої світової війни. – LB.ua) народився лише на четвертий рік після закінчення війни.

Тому

— **наше завдання зараз – не чекати, а погодити з нашими міжнародними партнерами модель відбудови**: юридичну, фінансову, покомпонентну для проєктів і так далі.

І після Лугано буде ще Берлін, після Берліна буде ще Лондон, потім буде Київ, Київ і ще раз Київ.

Головне, щоб ми встигли закінчити цю роботу до завершення війни.

Щоб одразу після цього перейти до імплементації цієї програми, а не до дискусій про неї.

6. «Я не розглядаю свою посаду як політичну, у подальшому не маю жодних політичних планів, амбіцій»

С.К.: Добре. Наостанок – ви багато разів раніше говорили, що не плануєте мати політичну кар'єру. Власне, про це йшлося ще до призначення в ОПУ, але ж ви тут. А зараз ваше ім'я вже згадують, коли говорять про можливих кандидатів на посаду прем'єр-міністра. Наскільки вам було б цікаво попрацювати в цій іпостасі?

Р.Ш.: Я своєї позиції не міняв.

Коли прийшов сюди на посаду, пообіцяв Президенту, керівнику Офісу Президента поділитися всіма своїми знаннями, усім своїм досвідом для того, щоб допомогти в економіці – в енергетиці й у всіх цих напрямках, у яких маю досвід і розуміння.

На сьогодні в мене величезна кількість роботи в цих напрямках. Я не розглядаю свою посаду як політичну, у подальшому не маю жодних політичних планів, амбіцій.

С.К.: А чому ви відмовилися від пропозиції очолити Нафтогаз?

Р.Ш.: А звідки ви взяли інформацію, що в мене

а) така пропозиція була, б) що я відмовився?

С.К.: То у вас її не було і ви не відмовлялися?

Р.Ш.: Не було жодної предметної ***дискусії*** на цю тему.

https://lb.ua/economics/2022/09/23/530270_rostislav_shurma_ie_velichezniy_zapit.html

***

№ 727.

Себастьянович **2022-09-23**

Це для мене стало шокуючим відкриттям.

Виявляється,

за 30 років незалежності Україна не спромоглась дотягнути свою правоохоронну та судову систему до рівня, який в Польщі,

Словаччині та Балтійських країнах був в наявності ще на початку 90-х

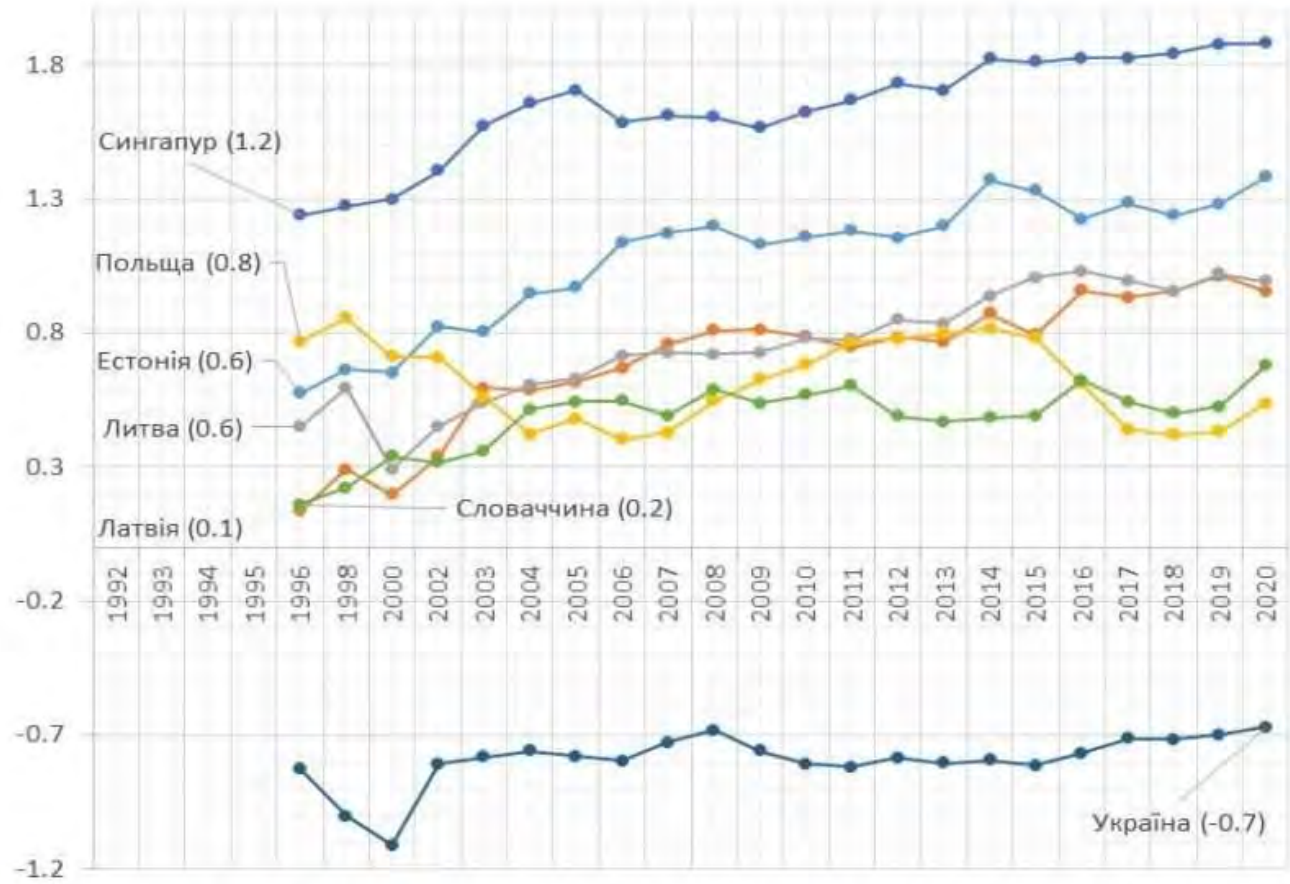
Навіть не так, ще на початку 90-х країни Східної Європи, які стали історіями успіху, вже тоді мали в наявності функціональні правоохоронну та судову систему.

Може відсутність цього «інгредієнту» і є серед причин, чому після приватизації та майже повної лібералізації ринків у нас так досі нічого і не вийшло з економічним проривом? На відміну від тих же Польщі, Словаччини та Балтійських країн.

Згадані країни ще тоді, 30 років тому, могли покластись на робочий «передаточний механізм», який перетворював зміни в законодавстві на

Індекс верховенства права (Світові індекси врядування), максимальне значення індексу 2.5, мінімальне значення -2.5

(за 2020-й рік найгірше значення у Венесуели -2.34, найкраще значення у Фінляндії 2.08)

Індекс верховенства права фіксує уявлення агентів про те, наскільки суспільство довіряє законам та дотримуються їх, зокрема індекс відображає дотримання контрактів, захист прав власності, ефективність поліції та судів, а також відображає уявлення про ймовірності злочинів та насильства.

Джерело: https://databank.worldbank.org/

реальні зміни в поведінці громадян, а отже на зміни в суспільстві.

В Україні навіть сьогодні такий «передаточний механізм» нефункціональний.

Чомусь нашу правоохоронну та судову систему називають «слабкими». Я вважаю, що це дуже щедрий комплімент для нас.

Система, фактично нефункціональна, а отже відсутня як система.

> 1) Якщо система працює в довільному режимі – вона по факту відсутня як система. 2) Якщо система працює у вибірковому режимі – вона по факту відсутня як система. 3) Навіть якщо на величавих будівлях розмішені вивіски «прокуратура» та «суди» золотими літерами.

Як наслідок, Мінфін не може покластись на невідворотність покарання (бо його немає) і змушений будувати податкову систему на основі презумпції вини платника податків, бо інакше бюджет наповнюватись не буде. А презумпція вини – це причина, чому у нас на кожному кроці все на стільки зажато, що виживати можна або в тіні, або як слід корумпувавши, кого потрібно.

(c) Dmytro Boyarchuk

***

№ 728.

Дайджест подій в Україні та навколо України від 22 вересня 2022

Головне

1) Мобілізація = війна. Загальна формула. Сьогоді вже викладено купу відео зі стадами рашистського м'яса. На нас очікує навала. Вже незабаром. Ніхто цей мотлох готувати не буде. Бо треба зафіксувати завойоване.

2) РФрендуми - це просто якийсь ДУЖЕ ДЕШЕВИЙ спектакль. Тобто хуйлу вже не потібні приводи для війни. Воно вперто преться до цвинтаря.

3) Новий голова САП Клименко зробив першу гучну заяву. А тепер уявіть напруження булок у педра офшорича брехла.

4) Чи буде обмежений ядерний удар по Україні? Не думаю. Але бункерний виродок не один такий

Теми доби

1) Глава САП Клименко відновив розслідування справи "Роттердам+".

2) Напередодні "референдумів" окупанти влаштували теракти в Мелітополі та Донецьку.

3) Студентам іноземних вишів заборонили виїзд із країни.

4) Рішення суду в Гаазі в справі про знищення авіалайнера МН17 буде оголошено 17 листопада.

1. Війна

1-1) Фронт

• Тривають активні бойові дії на заході Харківщини та на півночі Донецької та Луганської областей. Українська армія відбила атаки окупантів на Куп'янськ, місто зазнало потужних обстрілів. ЗСУ й далі ведуть наступ на Лиман та Ямпіль на лівому березі Сіверського Дінця й поступово просуваються вперед. За повідомленнями Генштабу можна зрозуміти, що українські підрозділи також просунулися й до Лисичанська вздовж траси з Бахмута, бої точаться в районі села Спірне.

• Російські війська та їхні маріонетки вже понад місяць штурмують Бахмут. Їм вдалося зруйнувати ракетами міст через річку Бахмутка, проте постачання українських підрозділів у східній частині міста не припинено й вони стійко тримають оборону. За інформацією місцевих жителів, російське командування перекидає великі сили до Луганської області через Міллерове Ростовської області залізницею.

• Протягом доби точилися бої на північ від Горлівки – у Зайцевому та Майорську, на околицях Авдіївки – у Кам'янці, а також у районі Донецька – в Опитному та Новомихайлівці. Про результати боїв пресофіцер Генштабу не повідомив, але, зважаючи на те, що назви населених пунктів не змінюються вже тривалий час, можна дійти висновку, що атаки окупантів успіху не мають.

• Інформації про реальну ситуацію на фронті на Херсонщині немає. Де саме точаться бої, можна здогадатися лише за назвами населених пунктів, які обстрілюють російські війська. З огляду на цю інформацію, ЗСУ ведуть наступ, але його темпи незначні, оскільки російська армія побудувала ешелоновану оборону і просування вперед вартує великих жертв. Українська артилерія завдала ще одного удару по мосту до греблі Каховської ГЕС, чим запобігла перекиданню ним російських військ на правий берег Дніпра.

• Росія не припиняє обстріли українських міст ракетами "застарілих" комплексів ППО С-300, які модифіковано для стрільби по наземних цілях. За оцінкою української розвідки, російська армія має в запасі кілька тисяч таких ракет. 22 вересня ракетний удар завдано по кварталу багатоповерхівок у Миколаєві, у ніч на 23 вересня 10 ракетами обстріляно цивільну інфраструктуру Запоріжжя та Слов'янська, 9-поверховий будинок у Торецьку

на північ від Горлівки. Ракети знову влучили в греблю на Печенізькому водосховищі на Харківщині. З артилерії, РСЗВ та танків обстріляно міста та села на кордоні з Росією в Сумській та Харківській областях, на всій лінії фронту та в ближньому тилу ЗСУ, а також Нікополь та Марганець – із протилежного берега Дніпра з району Запорізької АЕС.

• Українські війська ППО навчилися збивати БПЛА-камікадзе ("боєприпаси, що баражують"), проте частина з них таки досягають мети. Саме такими дронами було атаковано Кривий Ріг у середу.

• Окупанти напередодні "референдумів" улаштували теракти з обстрілами центральних ринків Мелітополя та Донецька, щоби звинуватити в цьому українські війська. Обстріли спричинили численні жертви серед мирних жителів.

За інформацією СБУ, "влада республік" планує залучити до участі в "референдумах" неповнолітніх дітей, у тому числі вихованців дитячих будинків.

Російські ЗМІ показали зовнішній вигляд "бюлетенів" – вони не мають номерів та засобів захисту. Також узагалі не буде контролю над процесом "голосування" та "підрахунку результатів", а "виборчі дільниці" буде організовано прямо на вулицях.

За словами мера Мелітополя Федорова, окупанти припинили випускати на контрольовану територію чоловіків віком до 35 років через блокпост у Василівці Запорізької області. Федоров порадив чоловікам, які живуть на окупованій території області, якнайшвидше виїхати з регіону – через Крим і далі до Грузії.

Венеціанська комісія оголосила, що її ставлення до так званих "референдумів" не змінилося з 2014 року, коли подібний захід було влаштовано російською окупаційною владою в Криму. Комісія наголосила, що будь-якому референдуму мають передувати серйозні переговори між усіма зацікавленими сторонами, а їхнє проведення в умовах війни та воєнного стану суперечить європейським стандартам.

Пресслужба НАТО опублікувала заяву, у якій Альянс засудив плани проведення "референдумів" на окупованих територіях і підкреслив, що спроби анексії захоплених територій Росією не буде визнано законними. Йдеться, зокрема, і про Крим. НАТО наголошує, що оголошена у РФ мобілізація є ескалацією війни. Відповідальність за війну та страждання українського народу повністю покладено на Росію. НАТО закликає її негайно припинити воєнні дії та вивести війська з території України.

Вочевидь мобілізація у РФ та "референдуми" взаємопов’язані, оскільки президент Путін має намір зафіксувати захоплення територій через законодавче закріплення анексії, після чого діяти з огляду на "загрози Росії".

• СБУ стверджує, що обмін проросійського політика Медведчука на українських військовополонених не перешкоджає розгляду його справи українським судом. Начальник Головного управління розвідки Буданов та голова СБУ Малюк повідомили, що обмін було проведено на підставі рішення суду та особистої заяви Медведчука. За словами Буданова, ФСБ Росії була вкрай зацікавлена в його обміні, оскільки він володіє інформацією про фінансові транзакції та відмивання грошей. Буданов наголосив, що до українських військовополонених застосовували жорстокі тортури. Він також повідомив, що процес обміну відбувався на території кількох країн, а також на російсько-українському кордоні. За словами Малюка, з лютого Україна повернула з полону вже понад 800 українських громадян.

Президент Зеленський заявив, що Україна пам’ятає про всіх військовослужбовців, які наразі перебувають у російському полоні, і зробить усе для їхнього звільнення.

• Міністр закордонних справ Франції Колона пообіцяла відправити до України місію підтримки для слідчих, які розслідують воєнні злочини російських військ в Ізюмі.

• Президент Зеленський скликав засідання Ставки верховного головнокомандувача. На ньому обговорювалися оперативна ситуація на фронті, забезпечення військ озброєннями та боєприпасами, а також реагування на мобілізацію в Росії й наміри окупантів улаштувати референдуми для анексії захоплених територій.

• Місцева влада деокупованих територій запропонувала мешканцям низки населених пунктів евакуюватися на зиму через неможливість забезпечити опалення їхнього житла.

2. Тил

• Президент Зеленський створив робочу групу з організації міжнародного трибуналу над Росією за скоєні нею в Україні воєнні злочини. Керівником цієї групи він призначив голову Офісу Єрмака. До складу групи включено чиновників Офісу президента та МЗС, міністрів закордонних справ та юстиції, а також генпрокурора й голову комітету парламенту з питань правової політики.

• Нещодавно призначений голова Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Клименко оголосив про скасування постанови про закриття справи "Роттердам+" як незаконної та необґрунтованої. Він також повністю змінив групу прокурорів, які здійснювали процесуальний нагляд за розслідуванням. Клименко заявив, що це зроблено через численні нестикування у висновку та аргументацію, яка не відповідає фактичним обставинам кримінальної справи. САП очікує на повний текст рішення Верховного антикорупційного суду про закриття справи, яке було прийнято 21 вересня, після чого ухвалить остаточне рішення про подальші дії з огляду на цю інформацію. Клименко заявив, що незаконність рішення прокурора про закриття справи не викликає в нього жодних сумнівів. Детективи НАБУ та прокурори САП заявили про завершення розслідування та відкриття представникам захисту матеріалів справи для ознайомлення. Серед підозрюваних – колишній голова НКРЕКП Вовк, його заступник – директор ДП "Оператор ринку" та інші чиновники регулятора, а також 2 топменеджери компаній олігарха Ахметова. Дії чиновників кваліфіковано як зловживання службовим становищем, а співробітників комерційних фірм – як допомога в цьому.

• Компанія "Укренерго" повідомила про масове одночасне зупинення блоків ТЕС на аварійні та планові ремонти, попри те, що на їхніх складах накопичено достатні запаси вугілля. Це відбувається на тлі сезонного зростання споживання електроенергії. Пресслужба регулятора повідомила, що наявних потужностей АЕС вистачає для покриття потреб країни й навіть експорту, проте ТЕС є необхідним компонентом енергосистеми для маневрування потужностями.

• Міністр регіонального розвитку Чернишов повідомив, що запаси газу в підземних сховищах наразі становлять майже 14 млрд м³ газу. Це набагато нижче за рівень, який заплановано урядом (19 млрд м³).

• Держприкордонслужба повідомила, що чоловіки – студенти іноземних ВНЗ, які навчались у них до 24 лютого, більше не можуть виїхати за кордон під час воєнного стану, оскільки прикордонники стикаються із масовим підробленням документів про навчання. На пропускному пункті Шегині вже 2 дні триває акція протесту студентів, яким не дозволили виїхати з країни.

• Заступник голови НБУ Миколайчук повідомив, що з лютого регулятор продав для підтримання курсу майже $15 млрд, а разом із продажами Мінфіну ця сума сягнула майже $18 млрд. Водночас за його твердженням, НБУ та уряд повністю контролюють платіжний баланс завдяки припливу валюти від продажу зерна, яке транзитується Чорним морем, а також кредитам та грантам міжнародних партнерів.

3. Україна та світ

• Російський антивоєнний рух "Весна" оголосив іще одну акцію проти мобілізації на 24 вересня на 17:00. Прессекретар російського президента Пєсков вважає практику вручення повісток до військкомату на акціях протесту такою, що не суперечить російським законам.

У ніч на 22 вересня невідомі особи намагалися підпалити міську адміністрацію Тольятті Самарської області та закидали фасад будівлі червоною фарбою на знак протесту проти мобілізації. У Дагестані учасники протестів перекрили федеральну трасу.Глава Чечні Кадиров оголосив, що мобілізація в республіці не проводитиметься, оскільки вона з моменту початку "спецоперації" нібито в 3 рази "перевиконала план" призову.

За інформацією "Нової газети – Європа" та російського пропагандистського інформагентства "РІА Новости", засекречений пункт указу Путіна містить інформацію про мобілізацію 1 млн призовників, і це число неодноразово змінювалося перед оголошенням.

З усієї Росії надходять повідомлення, що влада не дотримується обіцянок, наданих президентом Путіним, і масово вручає повістки особам, які не проходили військовий вишкіл або не брали участі в бойових діях, а також чоловікам старше 50 років, студентам та частково працездатним громадянам. Це може свідчити, що під виглядом "часткової" проводиться прихована загальна мобілізація.

Монголія перекрила кордон для громадян РФ. В аеропорту Мінська (Білорусь) міліція перевіряє чоловіків із РФ, які приїхали до країни.

Британська розвідка вважає, що Путін пішов на ризикований для себе крок, оскільки мобілізація буде вкрай непопулярною в Росії, а нові підрозділи навряд чи набудуть боєздатності в найближчі кілька місяців.

Представник Єврокомісії Хіппер заявила, що між членами ЄС точаться дискусії про те, що робити з російськими громадянами, які тікають від мобілізації. Більшість країн розглядають ситуацію з огляду на можливі загрози безпеці. Вона наголосила, що законодавство ЄС передбачає можливість приймання росіян, які попросять притулок чи захист.

Сейм Латвії ускладнив подовження посвідки на проживання для російських громадян, у тому числі – для власників нерухомості, а також фактично заборонив видавання їм робочих віз. Однією з умов отримання візи є вільне володіння державною мовою.

Прикордонники Фінляндії поки пропускають російських громадян, які тікають від мобілізації, і не відмовляють їм у проханнях про надання притулку. Міністр закордонних справ Чехії Липавський виступає категорично проти видавання віз таким особам. Міністр внутрішніх справ Німеччини Фезер заявила про готовність країни прийняти росіян-дезертирів і надати їм захист, проте, з її слів, рішення ухвалюватиметься за кожною конкретною справою, з огляду на загрози безпеці.

Норвегія офіційно зупинила спрощений візовий режим із РФ.

Міністр оборони Німеччини Ламбрехт заявила, що оголошена Путіним мобілізація лише посилює підтримку України німецьким урядом.

Радник глави Офісу президента Подоляк закликав мобілізованих росіян здаватися в полон. Україна гарантує їм життя та неповернення до Росії, якщо вони не захочуть цього самі. Президент Зеленський закликав населення РФ до протестів і наголосив, що російські чиновники своїх дітей на війну не відправляють.

• Президент Зеленський стверджує, що Україна не може погодитися на "відкладену війну", оскільки наступна війна, яка неодмінно спалахне після перемир’я, буде важчою, ніж нинішня. Він не пов’язує закінчення війни з падінням режиму Путіна.

На думку президента Туреччини Ердогана, обмін полоненими між Україною та Росією наближає закінчення війни.

• У Раді безпеки ООН відбулося ще одне обговорення ситуації в Україні. Держсекретар США Блінкен заявив, що Росія зруйнувала міжнародний лад на очах усього світу своєю війною проти України, і весь світ не має допустити, щоби це зійшло з рук російському президентові Путіну. За словами Блінкена, оголошення Путіним рішення про мобілізацію та проведення "референдумів" зовсім не випадково збіглося з початком роботи Генеральної Асамблеї ООН. Глава МЗС Німеччини Бербок повідомила, що Євросоюз та країни "Великої сімки" (G7) ніколи не визнають "референдуми" й розширять санкції проти РФ та її маріонеток.

Міністр закордонних справ РФ Лавров запізнився на початок засідання на півтори години й негайно залишив залу після свого виступу, що дало йому змогу уникнути критики з боку західних дипломатів. Глава МЗС України Кулеба констатував, що російський міністр утік "так само майстерно, як це роблять російські солдати під час контрнаступу ЗСУ". Промова Лаврова складалася із пропагандистських штампів та звинувачень на адресу України та її західних партнерів.

• На думку командувача збройних сил Литви Рупшиса, погрози президента Путіна завдати ядерних ударів треба сприймати серйозно, оскільки вже траплялися ситуації, коли за його "блефом" слідували дії. Речник Пентагону генерал Райдер заявив, що погрози Росії не вплинуть на воєнну підтримку України. На думку генерала, мобілізація в Росії може розв'язати лише проблему поповнення особового складу, проте для екіпірування, навчання та бойового злагодження нових підрозділів потрібно багато часу. Головною проблемою армії РФ Райдер вважає брак бойового духу військовослужбовців. Також у російській армії вкрай гостро стоїть проблема командного складу, насамперед молодшого та середнього, не налагоджено матеріально-тилове забезпечення та життєзабезпечення військ.

Колишній командувач сил США в Європі генерал Ходжес порівняв дії російського президента з рішеннями Гітлера в останні дні існування Третього Рейху.

На переконання французького президента Макрона, союзники України мають твердо протистояти ядерному шантажу президента Путіна й далі надавати допомогу ЗСУ, водночас утримуючись від прямого воєнного протистояння з Росією.

• Міністр закордонних справ Кулеба оголосив, що Україна та Франція працюють над постачанням ЗСУ нових САУ Caesar. Він обговорив із главою МЗС Франції Колонною притягнення Росії до відповідальності за воєнні злочини та відновлення зруйнованих війною регіонів України.

Група американських конгресменів від обох основних партій закликали Пентагон надати Україні новітні безпілотники MQ-1C Grey Eagle та MQ-9A Reaper, які дали б ЗСУ можливість виявляти цілі на далеких відстанях, зокрема, ракети, якими армія РФ обстрілює українські міста.

Низка ЗМІ повідомили про постачання для ЗСУ через Польщу ізраїльських систем боротьби з безпілотниками, попри формальну заборону уряду країни на воєнну допомогу Україні. Український уряд звернувся до Ізраїлю з проханням поділитися інформацією про постачання Росії зброї з Ірану.

Президент Зеленський закликав уряд Німеччини не чекати, коли США передадуть Україні танки Abrams, а надати основні танки Leopard II негайно, оскільки це дасть можливість зберегти життя українців. На думку видання Politico, затримка з передаванням танків Україні пов'язана із проблемами в логістиці, навчанням українських екіпажів, обслуговуванням та ремонтом техніки.

• Влада Північної Кореї оголосила, що ніколи не постачала зброї та боєприпасів Росії й не має наміру цього робити.

• Агентство Bloomberg повідомило, що держави ЄС планують упродовж кількох тижнів погодити наступний пакет санкцій проти Росії, до якого увійде обмеження ціни на російську нафту. Серед країн-учасниць немає одностайності в умовах жорсткої енергетичної кризи. Головним противником санкцій є Угорщина. Заплановане обмеження доходів енергокомпаній не стосуватиметься вугільних електростанцій та відновлюваних видів палива, таких як біометан, вітрова та сонячна енергія.

Надвисокі ціни на газ на європейських ринках підштовхують до закупівель скрапленого газу в США європейські компанії, які є власниками енергомістких виробництв.

• Представник Єврокомісії Матернова пояснила, що "переговори" про вступ до ЄС є комбінацією кроків з адаптації українського законодавства та впровадження норм, правил, директив та регуляторних документів ЄС. За її словами, кожен наступний крок вимагає схвалення всіх членів спільноти, тому, крім виконання рекомендацій, Україні доведеться працювати над побудовою консенсусу всередині ЄС щодо кожного питання.

• Сейм Литви подовжив заборону на трансляцію в країні російських та білоруських теле- та радіоканалів до 16 жовтня 2024 р.

• Єврокомісія дозволила європейським компаніям перевозити морем і страхувати перевезення російських мінеральних добрив, деревини та вугілля до третіх країн.

• У Гаазі відбулося останнє засідання суду в справі про знищення малайзійського авіалайнера MH17 у небі над Донбасом у липні 2014 р. Вирок щодо всіх чотирьох підозрюваних у скоєнні злочину буде оголошено 17 листопада.

• Влада Фінляндії заарештувала активи, що належать олігархам Ротенбергам із найближчого оточення президента Путіна, а також бізнесмену Воложу – власнику пошукового сервісу Yandex. Усі три олігархи є фігурантами санкційних списків США та ЄС.

• Україну, Велику Британію та інші країни Європи офіційно запрошено на перший саміт створеної з ініціативи Франції "Європейської політичної спільноти", який відбудеться в Празі 6 жовтня.

3. Тренди

- Інформація про обіцянки української влади щодо послаблення санкції "в обмін на інвестиції" для російських власників Альфа-банку підтверджується. Дочірній український банк анонсував докапіталізацію в сумі $1 млрд. Понад половину суми планується витратити на дотримання нормативу адекватності капіталу, решту – на розширення програм кредитування. Власники банку – російські олігархи Фрідман, Авен та Косогов, яких включено до списків санкцій США та ЄС. Їм також належить холдинг VEON, який є власником одного з найбільших українських операторів мобільного зв’язку "Київстар".

***

№ 729.

Хороших вариантов не осталось. Три наиболее вероятных сценария окончания войны Путина

The New York Times

SUBSCRIBE FOR $0.50/W

OPINION

THOMAS L. FRIEDMAN

Three Paths Toward an Endgame for Putin's War

Sept. 20, 2022

A man painting over the Russian flag in a recently recaptured Ukrainian village. Nicole Tung for The New York Times

Give this article

1.6K

By Thomas L. Friedman
Opinion Columnist

2022-09-24

У этой войны могут быть совершенно разные исходы — некоторые лучше, некоторые хуже, но все они будут непростыми

Прошлая неделя в Европе выдалась интересной — удалось поговорить об Украине с экспертами по национальной безопасности, официальными лицами и главами компаний. Украина и ее союзники только что вынудили российских захватчиков к хаотичному отступлению с большого куска территории, в то время как президенты Китая и Индии, казалось, дали понять Владимиру Путину, что продовольственная и энергетическая инфляция, вызванная его войной, наносит ущерб 2,7 млрд людей в их странах. Вдобавок ко всему, одна из знаковых звезд российской эстрады сообщила своим 3,4 млн подписчиков в Instagram, что война «превращает нашу страну в изгоя и ухудшает жизнь наших граждан».

***

THOMAS L. FRIEDMAN

Three Paths Toward an Endgame for Putin's War

Sept. 20, 2022

MUNICH — Last week was an interesting week to be in Europe talking to national security experts, officials and business executives about Ukraine. Ukraine and its allies had just forced Russian invaders into a chaotic retreat from a big chunk of territory, while the leaders of China and India had seemed to make clear to Vladimir Putin that the food and energy inflation his war has stoked was hurting their 2.7 billion people. On top of all that, one of Russia's iconic pop stars told her 3.4 million followers on Instagram that the war was "turning our country into a pariah and worsening the lives of our citizens."

In short, it was Putin's worst week since he invaded Ukraine — without wisdom, justice, mercy or a Plan B.

And yet … maybe I was just hanging around the wrong people, but I detected a certain undertow of anxiety in many of my conversations with Ukraine's European allies.

I learned long ago as a foreign correspondent that sometimes the news is in the noise, in what is being said and shouted, and sometimes the news is in the silence, in what isn't being said at all. And my interpretation of what wasn't being said last week went like this: Yes, it is great that Ukraine is pushing the Russians back some, but can you answer me the question that has been hanging out there since the fighting started: How does this war end with a stable result?

We still don't know. As I probed that question in my conversations, I discerned three possible outcomes, some totally new, some familiar, but all coming with complicated and unpredictable side effects:

- Outcome 1 is a total Ukrainian victory, which risks Putin doing something crazy as defeat and humiliation stare him in the face.
- Outcome 2 is a dirty deal with Putin that secures a cease-fire and stops the destruction, but it risks splintering the Western allies and enraging many Ukrainians.
- Outcome 3 is a less dirty deal — we go back to the lines where everyone was before Putin invaded in February. Ukraine might be ready to live with that, and maybe even the Russian people would, too, but Putin would have to be ousted first, because he would never abide the undeniable implication that his war was completely for naught.

The variance among these outcomes is profound, and few of us will not be affected by which way it goes. You may not be interested in the Ukraine war, but the Ukraine war will be interested in you, in your energy and food prices, and, most important, in your humanity, as even the "neutrals" — China and India — have discovered.

So let's go under the hood of all three possible endings.

Outcome 1: No one expects the Ukrainian Army to be able to immediately follow up its substantial military gains of the past two weeks by just sweeping the rest of the Russian Army back across the border. But for the first time I could hear people asking: "What if the Russian Army actually collapses?"

Surely more than a few Russian soldiers, and the Russian-speaking Ukrainians who threw in their lot with them, thinking they would win and stay forever, are now asking themselves the John Kerry Vietnam War question: "How do you ask a man to be the last man to die for a mistake?"

Everyone can now see just what a big lie this whole war was. Everyone hears the stories that some of the reinforcements Putin is sending to the front are convicts who bartered their way out of prison by agreeing to fight in Ukraine for six months. Many others are mercenaries from as far away as Syria.

Wait a minute. If Ukraine really had become, as Putin claimed, a state led by "Nazis" and the spearhead of a NATO plan to push farther east toward the Russian motherland, how could Putin not ask the Russian people to mobilize for that fight? If the cause was so just and the war so necessary, why did Putin have to pay

criminals and mercenaries to rise up and expect the middle classes of Moscow and Leningrad to just shut up?

People talk, and every Russian soldier or Russian-speaking Ukrainian who sided with Putin has to be thinking: “Do I stay? Do I run? Who will protect me if the front breaks?” Such an alliance is highly vulnerable to cascading collapse — first slowly and then quickly. Watch out.

Why? Because Putin has already alluded several times to being willing to contemplate using a nuclear weapon if Ukraine and its NATO allies start to overwhelm his forces and he is staring at complete humiliation. I sure hope the C.I.A. has a covert plan to interrupt Putin’s chain of command so no one would push the button.

Outcome 2: I cannot imagine President Volodymyr Zelensky accepting a cease-fire or something near it right now, with his forces currently having so much momentum and his having committed to recovering every inch of Ukrainian territory, including Crimea. But keep this outcome in the back of your mind as winter sets in and Putin’s refusal to sell natural gas to Europe drives up energy prices so high that it forces more factories to close and poorer Europeans to choose between heating and eating.

Even though it would mean Putin’s war gains fell far short of his goals, he may be interested in seizing this outcome, so he has at least something to show for all his losses and avoids total humiliation.

A lot of European leaders would grab this deal, even if they will not say so out loud. Here is how a retired senior European statesman, who spoke on condition of not being quoted by name, explained it at a business and politics seminar that I attended.

The goal of Ukraine is to win, he said. The goal of the European Union is a bit different. It is to have peace, and if there is a price for that, some leaders in Europe would be ready to pay the right price. The U.S. is far away, and for the U.S., he added, it is not the worst thing to keep the war going to weaken Russia and make certain it doesn’t have the energy for any other adventures.

To be sure, he added, the E.U. is more united than before the war started. However, in the next few months things will get quite difficult. There will be a big divide in the E.U. — and it will get more and more difficult because the goals will become more and more different, the former statesman said. Even if the public statements are the same, the E.U. is divided on how to deal with the war — not on the big question of whether Putin is right or there is a threat, but on how to deal with the

whole situation, especially where the populist backlashes emerge when people get totally stressed this winter.

Some European leaders will begin to ask, “Is there a way out through negotiations?” Sure, some like the Baltic countries will 100 percent support Zelensky. But others will not care about freezing for Donetsk or Luhansk, he concluded.

As Michael Mandelbaum, the author of “The Four Ages of American Foreign Policy,” put it to me: Putin may smell this and decide that his best move to save a shred of dignity and “expose the divisions in the E.U. is by announcing that he is ready to negotiate a cease-fire in place and would resume gas shipments to the E.U. if a deal can be done. But this would surely require providing Zelensky with the inducement of permanent, binding security guarantees — perhaps full NATO membership.”

This outcome is dirty because it would mean that Putin got away with both murder and grand larceny, showing that he can change the borders of Europe by force. But if you don’t think some Europeans (and more than a few MAGA Republican members of Congress) wouldn’t seize it and press for it if the war stretches to winter, you are fooling yourself.

I also would not rule out an Outcome 2-B, where Putin doubles down to ensure that he can unilaterally take home at least a bite of Ukraine, by trying to do more damage to Ukrainian towns he doesn’t control and by having his puppet parliament pass legislation to enable four Russian-occupied Ukrainian regions to hold “referendums” on joining Russia. The moves this week to hold referendums appear to have two aims: stopping the panic in these regions among pro-Russia Ukrainians that they could be abandoned and signaling to Kyiv, America and the E.U.: “I’ve still got lots of rockets and no conscience. If you don’t give me some face-saving slice so I can justify this war to my people, I will really destroy this place. Remember Grozny and Aleppo.”

Putin seems to eyeing just this outcome, judging by his decision to call up thousands of reservists on Wednesday.

Outcome 3: This IS a less dirty deal, but with the Russian people, not Putin. In this scenario, NATO and the Ukrainians propose a cease-fire on the basis of the Feb. 24 lines: where Russia and Ukrainian forces stood before Putin’s invasion. Ukraine is spared more destruction, and the principle of the inadmissibility of changing borders by force is upheld. But Putin would have to admit to his people: “We suffered some 70,000 casualties, lost thousands of tanks and armored vehicles and experienced terrible economic sanctions — and I got you nothing.”

Of course, it is impossible to imagine him saying that. But such a deal could be in the interest of the Russian people. So, as far as I can imagine it, Putin would probably have to be ousted by a popular mass protest movement, or by a palace coup. All blame for the war could be pinned on him, and Russia could promise to be a good neighbor again if the West lifted its sanctions. Zelensky would have to give up his dream of recovering those areas of Ukraine seized by Russia in 2014, but Ukraine could begin healing and at least resume the process of joining the European Union, and maybe even NATO.

This was always Putin's war. It was never the Russian people's war. And while up to now the Russian people may think they have not paid a big price for staying silent, they are wrong.

When all the alleged Russian-perpetrated massacres in Ukraine are documented and shared with the world, the Russian people will not be able to escape what has been done by Putin in their name and to their names. When the fighting stops and the world demands that Russia's foreign reserves now frozen in Western banks — some $300 billion — be diverted to Ukraine to rebuild its hospitals and bridges and schools destroyed by the Russian Army, the Russian people will start to understand that this war was not free. When the documentarians put together all the testimony of Ukrainian women who say they were raped by Russian soldiers, no Russian citizen will be able to travel the world without shame for a long time.

Again, I am not naïve. If Putin were somehow replaced by Alexei Navalny, the nationalist, anti-corruption and antiwar crusader, whom Putin is believed to have first poisoned and then eventually jailed, a cease-fire with Ukraine might still be difficult to negotiate or maintain. Moreover, repressive laws and a ruthless secret police, a lack of leaders and the legitimate fear that Putin would do to his own people what he is doing to Ukrainians all argue against Putin being run out office by a popular movement.

I am also aware that as part of this outcome Putin could be replaced by someone worse, someone from his ultranationalist right who claims that Putin did not fight hard enough or was sabotaged by his generals. Or, Putin could be replaced by a power vacuum and disorder — in a country with thousands of nuclear warheads.

But consider this extraordinary example of public protest against Putin, as reported last weekend by my Times colleagues who cover Russia, which tells you that these are extraordinary days for that country and could summon forth extraordinary responses: "Russia's defining 20th-century pop star, Alla Pugacheva, declared her opposition to the invasion of Ukraine on Sunday, emerging as the most significant celebrity to come out against the war as President Vladimir V. Putin faces growing challenges on and off the battlefield. Ms. Pugacheva, who is 73, wrote in a post on

Instagram, where she has 3.4 million followers, that Russians were dying in Ukraine for ‘illusory goals.’”

All of this helps explain the undertow I detected in Europe last week, the sense that this war could end in many different ways, some better, some worse, but none easy.

And that’s even without Outcome 4 — something no one can predict.

The Times is committed to publishing a diversity of letters to the editor. We’d like to hear what you think about this or any of our articles. Here are some tips. And here’s our email: letters@nytimes.com.

Follow The New York Times Opinion section on Facebook, Twitter (@NYTopinion) and Instagram.

Thomas L. Friedman is the foreign affairs Op-Ed columnist. He joined the paper in 1981, and has won three Pulitzer Prizes. He is the author of seven books, including “From Beirut to Jerusalem,” which won the National Book Award.

***

МЮНХЕН - Прошлая неделя была интересной неделей в Европе, чтобы поговорить об Украине с экспертами по национальной безопасности, официальными лицами и руководителями бизнеса. Украина и ее союзники только что вынудили российских захватчиков к хаотическому отступлению с большой части территории, в то время как лидеры Китая и Индии, казалось, ясно дали понять Владимиру Путину, что продовольственная и энергетическая инфляция, вызванная его войной, нанесла ущерб их 2,7 миллиардам людям. Кроме того, одна из культовых звезд российской поп-музыки сказала своим 3,4 миллионам подписчиков в Instagram, что война "превращает нашу страну в изгоя и ухудшает жизнь наших граждан".

Короче говоря, **это была худшая неделя Путина с тех пор, как он вторгся в Украину** - без мудрости, справедливости, милосердия или плана Б.

И все же... может быть, я просто тусовался не с теми людьми, но обнаружил определенное беспокойство во многих своих разговорах с европейскими союзниками Украины.

Я давно узнал как иностранный корреспондент, что иногда новости шумят, в том, что говорят и кричат, а иногда новости в тишине, в том, что вообще не говорят. И моя интерпретация того, что не было сказано на прошлой неделе, выглядела так:

Да, здорово, что Украина отталкивает русских, но не могли бы вы ответить мне на вопрос, который висит там с начала боевых действий: **как эта война заканчивается стабильным результатом?**

Мы до сих пор не знаем. Когда я исследовал этот вопрос в своих разговорах, я проницатрила три возможных исхода:

некоторые совершенно новые, некоторые знакомые, но все со сложными и непредсказуемыми побочными эффектами:

Результат 1 - это **полная победа Украины**, которая рискует Путином сделать что-то сумасшедшее, так как поражение и унижение смотрят ему в лицо.

Результат 2 - это грязная **сделка с Путиным**, которая обеспечивает прекращение огня и останавливает разрушения, но она рискует расколоть западных союзников и разгнечь многих украинцев.

Результат 3 - менее грязная сделка - мы **возвращаемся к линиям, где все были до вторжения** Путина в феврале. Украина, возможно, готова жить с этим, и, возможно, даже русский народ тоже, но Путин должен быть свергнут первым, потому что он никогда не выполним неоспоримый намемен, что его война была совершенно напрасной.

Разница между этими результатами глубока, и немногие из нас не будут затронуты тем, как это произойдет. Возможно, вас не интересует война на Украине, но

— война на Украине будет заинтересована в вас, в ваших ценах на энергию и продукты питания и, самое главное, в вашей человечности, как обнаружили даже «нейтралы» - Китай и Индия.

Итак, давайте пойдем под капот всех трех возможных концовок.

Результат 1: Никто не ожидает, что украинская армия сможет немедленно следить за своими существенными военными достижениями за последние две недели, просто переместив остальную часть российской армии обратно через границу. Но впервые я услышал, как люди спрашивают: "А что, если российская армия действительно рухнет?"

Конечно, больше, чем несколько русских солдат и русскоязычные украинцы, которые бросили свою судьбу вместе с собой, думая, что они выиграют и останутся навсегда, теперь задают себе вопрос Джона Керри о войне во

Вьетнаме: «Как вы просите человека быть последним человеком, который умрет за ошибку?»

Теперь каждый может увидеть, какой большой ложью была вся эта война. Все слышат истории о том, что некоторые из подкреплений, которые Путин отправляет на фронт, являются осужденными, которые обменивали выход из тюрьмы, согласившись сражаться в Украине в течение шести месяцев. Многие другие являются наемниками из Сирии.

Подожди минутку. Если бы Украина действительно стала, как утверждал Путин, государством во главе с «нацистами» и лидером плана НАТО по продвижению дальше на восток к российской родине,

1) как бы Путин не попросил русский народ мобилизоваться на эту борьбу?

2) Если причина была настолько справедливой, а война так необходима, почему Путину пришлось платить преступникам и наемникам, чтобы они поднялись и ожидали, что средний класс Москвы и Ленинграда просто заткнется?

Люди говорят, и каждый русский солдат или русскоязычный украинец, который встал на сторону Путина, должен думать: "Останусь ли я? Я бегу? Кто защитит меня, если фронт сломается?"

Такой альянс очень уязвим для каскадного краха - сначала медленно, а затем быстро. Осторожный.

Почему? Потому что Путин уже несколько раз ссылался на готовность рассмотреть возможность использования ядерного оружия, если Украина и ее союзники по НАТО начнут подавлять свои силы, и он смотрит на полное унижение.

Я очень надеюсь, что у ЦРУ есть тайный план прервать цепочку командования Путина, чтобы никто не нажал на кнопку.

Итог 2: Я не могу себе представить, чтобы президент Владимир Зеленский принял прекращение огня или что-то рядом с ним прямо сейчас, при этом его силы в настоящее время имеют такой большой импульс и он взял на себя обязательство восстановить каждый дюйм украинской территории, включая Крым. Но держите этот результат в голове, когда наступает зима, и отказ Путина продавать природный газ в Европу поднимают цены на энергоносители настолько высоко, что это вынуждает больше заводов закрываться, а бедные европейцы выбирать между отоплением и едой.

Несмотря на то, что это означало бы, что военные завоевания Путина далеко не соответствовали его целям, он может быть заинтересован в том, чтобы воспользоваться этим результатом, поэтому ему есть что показать, по крайней мере, чтобы показать все свои потери, и избежать полного унижения.

Многие европейские лидеры заключили бы эту сделку, даже если они не скажут об этом вслух.

> Вот как отставной высокопоставленный европейский государственный деятель, который говорил при условии, что его не цитируют по имени, объяснил это на семинаре по бизнесу и политике, на котором я присутствовал.

Цель Украины - победить, сказал он. Цель Европейского союза немного иная. Это должен быть мир, и если за это будет цена, некоторые лидеры в Европе будут готовы заплатить правильную цену. США далеко, и для США, добавил он, не самое худшее, чтобы война ослабила Россию и убедиться, что у нее нет энергии для каких-либо других приключений.

Безусловно, добавил он, ЕС более един, чем до начала войны. Однако в ближайшие несколько месяцев все станет довольно сложным. По словам бывшего государственного деятеля, в ЕС будет большой разрыв, и это будет становиться все сложнее, потому что цели будут становиться все более и более разными. Даже если публичные заявления одинаковы, ЕС расходится во мнениях о том, как бороться с войной - не по большому вопросу о том, прав ли Путин или есть угроза, а о том, как справиться со всей ситуацией, особенно там, где появляются негативные реакции популистов, когда люди испытывают полный стресс этой зимой.

Некоторые европейские лидеры начнут спрашивать: "Есть ли выход через переговоры?" Конечно, некоторые страны Балтии на 100 процентов поддержат Зеленского. Но других не волнует замерзание Донецка или Луганска, заключил он.

Как сказал мне Майкл Мандельбаум, автор книги «Четыре эпохи американской внешней политики»:

> Путин может почувствовать запах этого и решить, что его лучший шаг, чтобы сохранить клоск достоинства и «разоблачить разногласия в ЕС, заключается в том, чтобы объявить, что он готов договориться о прекращении огня и возобновит поставки газа в ЕС, если можно будет заключена сделка. Но это, безусловно, потребует предоставления Зеленскому постоянного, обязательного обеспечения гарантий безопасности - возможно, полного членства в НАТО".

Этот результат грязный, потому что это означало бы, что Путину сошло с рук как убийство, так и великое воровства, показав, что он может силой изменить границы Европы.

Но если вы не думаете, что некоторые европейцы (и более нескольких республиканских членов Конгресса MAGA) не захватят его и не будут настаивать на этом, если война простится до зимы, вы обманываете себя.

Я бы также не исключил Итог «2-В», где Путин удваивается, чтобы гарантировать, что он может в одностороннем порядке забрать домой хотя бы кусочек Украины, пытаясь нанести больший ущерб украинским городам, которые он не контролирует, и заставив его марионеточный парламент принять законодательство, позволяющее четырем оккупированным Россией украинским регионам провести «референдумы» о вступлении в Россию.

Эти шаги на этой неделе по проведению референдумов, похоже, преследуют две цели:

1) остановить панику в этих регионах среди пророссийских украинцев о том, что их можно отказаться,

2) и сигнализировать Киеву, Америке и ЕС: "У меня все еще много ракет и нет совести. Если вы не дадите мне какой-нибудь спасительный кусочек, чтобы я мог оправдать эту войну своему народу, я действительно уничтожу это место. Вспомните Грозный и Алеппо".

Путин, похоже, смотрит именно на этот результат, судя по его решению вызвать тысячи резервистов в среду.

Результат 3: Это менее грязная сделка, но с русским народом, а не с Путиным. В этом сценарии НАТО и украинцы предлагают прекращение огня на основе линий 24 февраля: где Россия и украинские силы стояли перед вторжением Путина. Украина избавлена от большего разрушения, и принцип недопустимости изменения границ силой соблюдается.

Но Путину пришлось бы признаться своему народу: "Мы понесли около 70 000 жертв, потеряли тысячи танков и бронетехники и пережили ужасные экономические санкции - и я ничего вам не принес".

Конечно, невозможно представить, чтобы он это сказал. Но такая сделка может быть в интересах русского народа.

Так что, насколько я могу себе представить, Путину, вероятно, придется свергнуть народное массовое протестное движение или дворцовый переворот.

Вся вина за войну может быть возложена на него, и Россия может пообещать снова стать хорошим соседом, если Запад отменит свои санкции. Зеленскому придется отказаться от своей мечты о восстановлении тех районов Украины, которые были захвачены Россией в 2014 году, но Украина могла бы начать исцеление и, по крайней мере, возобновить процесс вступления в Европейский союз и, возможно, даже в НАТО.

Это всегда была война Путина. Это никогда не была русская народная война. И хотя до сих пор русский народ может подумать, что он не заплатил большую цену за молчание, он ошибается.

Когда все предполагаемые массовые убийства, совершенные Россией на Украине, будут задокументированы и переданы миру, русский народ не сможет избежать того, что было сделано Путиным от их имени и от их имени. Когда боевые действия прекратятся, и мир потребует, чтобы российские валютные резервы, в настоящее время замороженные в западных банках - около 300 миллиардов долларов - были перенаправлены на Украину для восстановления ее больниц, мостов и школ, разрушенных российской армией, русский народ начнет понимать, что эта война не была свободной. Когда документалисты соберут все показания украинских женщин, которые говорят, что их изнасиловали российские солдаты, ни один гражданин России не сможет долго путешествовать по миру без стыда.

Опять же, я не наивен.

Если бы Путина каким-то образом заменил Алексей Навальный, националистический, антикоррупционный и антивоенный крестоносец, которого Путин, как полагают, сначала отравил, а затем в конечном итоге посадил в тюрьму, о прекращении огня с Украиной все еще может быть трудно договориться или поддерживать.

Более того, репрессивные законы и безжалостная тайная полиция, отсутствие лидеров и законный страх, что Путин сделает со своим собственным народом то, что он делает с украинцами, - все это утверждает против того, чтобы Путин был отстранен от должности народным движением.

Я также знаю, что в **рамках этого результата Путина может заменить кто-то худший, кто-то из его ультранационалистических правых, кто утверждает, что Путин недостаточно упорно боролся или был саботировался своими генералами**. Или Путина можно заменить вакуумом и беспорядком власти - в стране с тысячами ядерных боеголовок.

Но рассмотрим этот экстраординарный пример общественного протеста против Путина, как сообщили в прошлые выходные мои коллеги из ***Times***,

которые освещают Россию, который говорит вам, что это экстраординарные дни для этой страны и может вызвать экстраординарные ответы:

> «Определяющая поп-звезда России 20-го века Алла ***Пугачева*** заявила о своем несогласии Путин сталкивается с растущими проблемами на поле боя и за его пределами. Г-жа Пугачева, которой 73 года, написала в посте в Instagram, где у нее 3,4 миллиона подписчиков, что россияне умирают на Украине из-за «иллюзорных целей».

Все это помогает объяснить подвод, который я обнаружил в Европе на прошлой неделе, ощущение, что эта война может закончиться по-разному, некоторые лучше, некоторые хуже, *но нелегко*.

И это даже без Результата 4 - то, что никто не может предсказать.

***

№ 730.

The Washington Post: Щоб протистояти Путіну, Байден має добре вивчити кубинську ракетну кризу

ДЕВІД ІГНАТІУС

2022-09-24

Оскільки президент Росії Володимир Путін намагається врятувати своє прикре становище, спричинене невдалим вторгненням в Україну, існує ймовірність використання ним ядерної зброї. Ймовірність ця наразі начебто невелика. Але вона щодня стає дедалі вірогіднішою. Історики колись дивуватимуться, як ця війна могла перетворитися на таке божевілля. Але сьогодні вона є неминучою частиною нашого сьогодення.

> «У разі загрози територіальній цілісності нашої країни… ми, безумовно, застосуємо всі наявні у нас системи озброєнь. Це не блеф», – сказав Путін у промові, яка транслювалася в середу вранці. Схоже, що його «ядерна парасолька» включає українську територію, яку Росія вже захопила або ще планує анексувати.

Як президент Байден та інші світові лідери мають відповісти на цей обурливий шантаж?

Відповіддю не може бути капітуляція. Бо це завдасть глобальному майбутньому таких же жахливих наслідків, яких ця війна вже завдала Україні. Як у середу сказав Байден: «Росія безсоромно порушила основні принципи Статуту ООН».

Світові лідери зараз мають думати так само твердо й креативно, як свого часу робив президент Джон Ф. Кеннеді під час кубинської ракетної кризи 1962 року. Тому що це єдина паралель упродовж більшості наших життів. Це означає, що слід провести тверду лінію, адже Кеннеді ніколи не відмовлявся од своєї вимоги виведення совєтських ракет із Куби. Але це також означає й **пошук шляхів деескалації**.

Почнемо з необхідної твердості з боку країн Заходу.

Результат в Україні встановить правила на все XXI століття.

> Якщо Путіну вдасться втілити свій план у життя, то цілком очевидно, що Китай сприйме це як прецедент для Тайваню. Якщо китайські лідери побачать, що Сполучені Штати та їхніх союзників можна налякати ядерною загрозою, то діятимуть сміливіше. У цьому криється прихована небезпека «маленької» війни в Україні: вона може створити основу для великої війни з Китаєм.

Пентагон, безсумовно, представив Байдену список варіантів, як відповісти, якщо Путін, скажімо, використає тактичну ядерну зброю, щоб заблокувати подальше просування України до Криму та Донбасу.

Байден у недільному інтерв'ю застеріг Путіна від використання ядерної зброї:

> «Не треба. Не робіть цього. Не робіть. Бо тоді ви зміните обличчя війни на несхоже ні на що з часів Другої Світової війни».

Коментар Байдена був радше благанням, ніж погрозою.

І це було співзвучне з його неодноразовими сигналами про те, що він хоче уникнути будь-якого прямого конфлікту між США та Росією.

Така стриманість з його боку просто чудова, але частково саме через це Путін продовжує підвищувати ставки.

Тепер, коли він прямо погрожував застосувати ядерну зброю,

> **— Байден має дати чіткіше зрозуміти, що ціна буде руйнівною – і для російських військ, які окупують Україну, і для самої Росії.**

Давайте тепер поміркуємо, як Байден може наслідувати ясність і дипломатичну витонченість Джона Ф. Кеннеді.

Для початку завжди слід добре зрозуміти противника.

Путін — хуліган, але справді небезпечним його робить виплеканий ним наратив про жертви Росії, що змушує його розглядати конфлікт в Україні майже як священну війну.

> У середу він заявив, що метою Заходу в Україні є «послаблення, розділ та остаточне знищення нашої країни».

Це може здаватися цілковитим божевіллям, але Путін однозначно в це вірить.

Отже,

> **одне-єдине повідомлення, яке Байден має надіслати Путіну та російському народові, полягає в тому, що Захід не прагне тотального панування над усім.**
>
> **І для початку слід окреслити шлях до взаємної післявоєнної стабільності, в разі якщо Росія припинить свою агресію.**

Геній Кеннеді в кубинській ракетній кризі полягав у тому, щоб відповісти на послання совєтського лідера Нікити Хрущова, яке пропонувало шлях до деескалації конфлікту, а не на більш войовничі його повідомлення.

Чи є подібний вихід з Україною? Сумніваюся.

Але мене вразило, що Путін у своїй промові в середу повторив те саме, що й на прес-конференції минулого тижня в Узбекистані — тобто, що Росія була

готова до «мирного врегулювання» на переговорах за посередництва Туреччини в Стамбулі наприкінці березня, але що Україна і Захід протистояли. Гаразд, це тема для окремої відповіді.

Байден і Путін — це гра на контрастах.

> Один — старіючий політик, якого обрали; інший — відомий енергійний, проте необраний диктатор; один має майже консенсусну підтримку вдома щодо своєї політики в Україні; на іншого ж дедалі частіше нападають у Москві «праві яструби» та «ліві голуби»; один має єдину, цілісну адміністрацію президента; інший стикається зі зростаючими суперечками в Кремлі; один має міцних союзників по всій Європі; інший має дедалі обережнішу й виваженішу підтримку з боку Китаю та Індії. Очевидно, що незалежно від різниці у віці й агресивності, рука Байдена сильніша.

Наразі Україна не виявляє жодного інтересу до дипломатичного процесу, який, за словами Байдена, необхідний для припинення війни.

Українці хочуть натиснути на свою перевагу проти відступаючих росіян, повернувши якомога більше територій ще до зими.

І ось тут заковика:

1) коли влітку українці втрачали свої позиції, вони не хотіли вести переговори через слабкість.

2) Тепер, коли вони просуваються далі й далі, вони не бачать причин для компромісу вже з позиції сили. Києву потрібна реальна перевірка довгострокових перспектив на полі бою.

Кеннеді досяг успіху в кубинській ракетній кризі з двох причин.

1) По-перше, він показав, що готовий піти на ризик ядерної війни, щоб зупинити необачний крок Москви.

2) По-друге, через певний таємний зворотний канал він знайшов спосіб зберегти обличчя, щоб уникнути остаточної катастрофи.

Байден має вивчити обидва ці уроки.

Автор: Девід Ігнатіус **(David Ignatius)**

22 вересня 2022 року

«To confront Putin, Biden should study the Cuban missile crisis»

The Washington Post

https://www.washingtonpost.com/opinions/2022/09/22/putin-ukraine-threats-biden-cuban-missile-crisis/

Девід Ігнатіус, американський журналіст і прозаїк, помічник редактора та оглядач **The Washington Post.**

***

As Russian President Vladimir Putin tries to salvage his failing invasion of Ukraine, there is a small but growing chance that he will use nuclear weapons. Historians will wonder how this war could have veered toward such insanity, but it’s now inescapably part of the landscape.

“In the event of a threat to the territorial integrity of our country … we will certainly make use of all weapons systems available to us. This is not a bluff,” Putin

said in a speech broadcast Wednesday morning. His nuclear umbrella appears to include Ukrainian territory that Russia has seized or plans to annex.

How should President Biden and other world leaders respond to this outrageous blackmail? The answer cannot be to capitulate. That would scar the global future as horribly as this war has already damaged Ukraine. As Biden said Wednesday: “Russia has shamelessly violated the core tenets of the United Nations Charter.”

Leaders must think now with the same combination of toughness and creativity that President John F. Kennedy showed during the Cuban missile crisis in 1962. Because that’s the only parallel within most of our lifetimes. That means drawing a firm line — Kennedy never wavered on his demand that Soviet missiles be removed from Cuba — but it also means looking for ways to de-escalate.

David Ignatius's opinions

Let’s start with the need for firmness from the West. The outcome in Ukraine will set the rules for the 21st century. If Putin’s extortion succeeds, China will surely see it as a precedent for Taiwan. If Chinese leaders see that the United States and its allies can be cowed by a nuclear threat, they will act with greater boldness. That’s the hidden danger of this “little” war in Ukraine: It could set the stage for a big war with China down the road.

The Pentagon has undoubtedly presented Biden with a menu of options for how to respond if Putin, say, uses a tactical nuclear weapon to block further Ukrainian advances toward Crimea and the Donbas region. Biden in an interview broadcast Sunday warned Putin against using nuclear weapons, saying: “Don’t. Don’t. Don’t. It would change the face of war unlike anything since World War II.”

Biden’s comment was more plea than threat. And it was in line with his repeated signals that he wants to avoid any direct U.S.-Russian conflict. That’s admirable

restraint, but it's also part of why Putin keeps raising the ante. Now that Putin has directly threatened use of nuclear weapons, Biden must signal more clearly that the cost would be devastating for Russian forces occupying Ukraine and for Russia itself.

Let's think now about how Biden can emulate JFK's clarity and diplomatic finesse. A good start, always, is by understanding your adversary.

Putin is a bully, but what makes him truly dangerous is that he has woven a narrative of Russia's victimization that causes him to view the Ukraine conflict almost as a holy war. He claimed Wednesday that the West's goal in Ukraine "is to weaken, divide and ultimately destroy our country." That might sound mad, but Putin clearly believes it. So, one message Biden needs to send, to Putin and the Russian people, is that the West doesn't seek dominion. Sketching a path toward mutual postwar stability if Russia halts its aggression would be a start.

Kennedy's genius in the Cuban missile crisis was to respond to a message from Soviet leader Nikita Khrushchev that offered a path to de-escalation, rather than to more belligerent messages.

Is there a similar off-ramp with Ukraine? I doubt it. But I was struck that Putin in his Wednesday speech repeated the same claim he made at a news conference last week in Uzbekistan — that Russia had been prepared for a "peaceful settlement" in the negotiations brokered by Turkey in Istanbul in late March, but that Ukraine and the West had balked. Okay, that's the letter to answer.

Biden and Putin are a study in contrasts. One is an aging elected politician; the other is a famously vigorous, unelected dictator; one has near-consensus support at home for his Ukraine policy; the other is increasingly attacked in Moscow by right-wing hawks and left-wing doves; one has a unified presidential administration; the other faces growing Kremlin bickering and finger-pointing; one has solid allies across Europe; the other has increasingly wary support from China and India. Clearly, whatever the differences in age and aggressiveness, Biden's is the stronger hand.

Ukraine, for now, shows no interest in the sort of diplomatic process that Biden has said is necessary to end the war. The Ukrainians want to press their advantage against the retreating Russians, regaining as much territory as possible before winter. There's a kind of catch-22 at work here: When the Ukrainians were losing ground last summer, they didn't want to negotiate from weakness. Now that they're advancing, they see no reason to compromise from a position of strength. Kyiv needs a reality check about its longer-term battlefield prospects.

Kennedy succeeded in the Cuban missile crisis for two reasons. First, he showed that he was prepared to risk nuclear war to stop a reckless move by Moscow. Second, through a secret back channel, he found a face-saving way to avoid the ultimate catastrophe. Biden should study both lessons.

***

№ 731.

Доволі стриманий звіт Тома Купера, з якого, однак, випливає, що ініціатива все одно на боці ЗСУ, а мобілізаційні заходи рф, якщо й дадуть якийсь результат, то хіба за два тижні. Втім, екіпірувати та якісно навчити заявлених 300 тис. осіб навряд чи буде можливо.

Оригінал тут: https://medium.com/@x_TomCooper_x/ukraine-war-23-september-2022-d2ebc4897ed0

За переклад дякуємо Anton Shygimaga та Antonina Yashchuk

ТОМ КУПЕР

ВІЙНА В УКРАЇНІ – 23 ВЕРЕСНЯ

[Опубліковано 23.9 близько 18.00 за Києвом].

Погляньмо на розвиток подій на лінії фронту в останні кілька днів.

Поки путін порушив обіцянку (яку сам дав у промові 8 березня: https://twitter.com/francis_scarr/status/1572867519102296065) та оголосив 21 вересня “часткову мобілізацію, в легкій формі”, а також ретельно готує “референдуми” на Луганщині, Донеччині, Запоріжжі та Херсонщині, його переговірники домовилися про обмін десь 215 українських військових – включно з командирами полку «Азов» з Маріуполя – на 57 російських полонених.

Зауважте:

1) зазвичай, в останні кілька років весняний призов до ЗС рф складав 130 тис. військових, і ще 130 тис. призивали восени.

2) Як правило, з того числа фактично набирали десь 90 тис. солдат – і десь 70 тис. були спроможні навчити.

Якщо вони зараз

викликають 300 тис. резервістів, то їм знадобиться трохи менше часу на навчання (десь 3-6 тижнів на перепідготовку: https://twitter.com/francis_scarr/status/1572867519102296065), але раніше, ніж за 15 днів я б

не очікував прибуття значних підкріплень до України – адже ЗС рф бракує офіцерського складу та незадіяних офіцерів для організації, навчання та злагодження підрозділів з усіх нових військових.

До речі,

десь два тижні тому ЗС рф збиралися зібрати ще один армійський корпус та задіяти його в Україні десь наприкінці цього місяця.

Схоже, цей план провалився через брак військовослужбовців (може саме через це путін і був вимушений оголосити “мобілізацію”), тож цей новий, 4-й армійський корпус мали підсилити десь 6 тис. ув’язнених з різних російських тюрем, яких зібрала ПВК вагнера.

Я б сказав, що їм знадобиться десь 2 місяці навчання, але прігожин певно має намір закинути їх на фронт значно раніше.

1. ПОВІТРЯ

ПКС здійснювали авіаудари з використанням високоточних ракет по невідомих цілях у н.п. Студенок, Слов’янськ, Сіверськ, Костянтинівка, Покровськ, Василівка, Запоріжжя (ударів зазнало 5–6 місць), а також – Миколаїв.

По ньому в останні три дні вдарили десь двома дюжинами ракет. 20 вересня росіяни заявляли, що нанесли удар по Миколаївському бронетанковому заводу (найбільшому заводу цього типу в Україні). Вчора поцілили у електро- та газову інфраструктуру, в нафтогін та в готель.

Натомість, українці кілька разів упродовж 21 та 22 вересня HIMARS-нули Новоайдар, що на сході Луганської області (десь за 60 км від лінії фронту). Вчора на під’їзді до Ясинуватої, розташованої на північ від Донецька, на повітря здійнявся поїзд, навантажений середніми танками Т-62. Причини – невідомі.

На півдні, українськими ракетними ударами у поєднанні з партизанськими атаками було пошкоджено аеропорт низку залізничних шляхів в районі Мелітополя, Токмака та Смирнового.

На Дніпрі ЗСУ в останні три дні знищили щонайменше два пороми біля Херсона та Нової Каховки. Однак, як уже повідомлялося 18 вересня, росіяни заповнили розбиті шляхи на Каховській дамбі камінням та землею, і зверху того проклали три мости. Таку конструкцію артилеристам ЗСУ вибити буде складно – насправді, навіть за допомогою HIMARS-ів. Таким чином, вони можуть постачати війська у Херсонській області, доправляючи до них десь

200 вантажівок із боєприпасами, провізією та озброєнням щоденно – тобто, росіяни цілком здатні підтримувати війська у бойовому стані.

Після того, як на початку цього місяця ПС ЗСУ здійснювали до 30 бойових вильотів на день, зараз це число зменшилося до десь 10 ударів на день. Проте тепер їхніх ударів зазнають “навіть” російські позиції за лінією фронту. Таким є результат частого застосування ракет AGM-88, встановлених на українських літаках МіГ-29 та Су-27. Лише за вчора, як повідомлялося, удару цими ракетами зазнали 10 російських систем ППО.

Найвизначнішою новиною сьогодні вранці став удар кількома дронами-камікадзе Shahed-136 іранського виробництва по Одесі. Українці заявили, що один вдалося збити, однак два все ж нанесли удар по адміністративній будівлі порту. Припускають, що їх “запустили з моря”, однак, наскільки мені відомо, вони мають також достатню дальність польоту і здатні долетіти до Одеси з окупованого Криму.

2. БИТВА ЗА ДОНБАС

Відтоді, як я писав попередній звіт про ситуацію на цих територіях, лінія фронту відчутно посунулася. Раджу вам перед читанням озброїтися детальною картою східної України.

Куп’янськ...

> 92-га механізована бригада розширила плацдарм від Дворічної до Тавільжанки і від Куп’янська до Петропавлівки. Є навіть інформація, що в бою «десь під Сватовим» було поранено генерал-майора цокова, командира російської 144-тої мотострілецької дивізії — одного з провідних підрозділів 20-тої загальновійськової армії.

Річка Оскіл...

> Схоже, 25-тій повітрянодесантній бригаді та 80-тій десантно-штурмовій бригаді не вдалося перетнути Оскіл і дійти до Борової. Зате далі на південь українці перейшли Оскіл біля населеного пункту з такою самою назвою. Виступивши звідти, вони звільнили Яцьківку, Рубці та Лозове і рухаються далі на схід у напрямку до Карпівки. росіяни стверджують, що в цій операції бере участь українська 66-та механізована бригада.

Виходить, лінія фронту 20-тої загальновійськової армії рф поступово стискається. До речі, росіяни кажуть, що їхніх там усього 3 000 солдатів, а наступає на них 30 000...

Лиман...

ЗСУ не вдалося відбити місто в Першого армійського корпусу (луганських сепаратистів), і тоді українці 18-19 вересня обійшли Лиман збоку. За звітами росіян, українські солдати «вільно» пересуваються на півночі й на південному сході від міста.

Виходить,

ЗСУ вирішили не просуватися вглиб контрольованої росіянами території, а натомість відрізати дороги, якими з логістичних центрів ведеться постачання Лиману. Наприклад, українці вже звільнили Дробишеве (наступне село на північний захід від Лиману) і намагаються атакувати Зелену Долину (північ), Ставки (схід) і Зарічне.

Сіверськ...

ЗСУ звільнили Серебрянку і Білогорівку на схід від Сіверська, а потім 20 вересня відбили російську контратаку в Білогорівці. Але, схоже, 3-4 дні тому їх зупинили на підступах до Лисичанська (утім, я не певен, чи ЗСУ «насправді» намагалися туди прорватися: наскільки мені відомо, в тому районі воює тільки 115-та бригада Тероборони). Лінію фронту далі на південь було стабілізовано силами 4-тої танкової та 93-тьої механізованої бригади: тепер ця лінія пролягає приблизно від Спірного (звільненого) через Соледар і Бахмутське до Бахмута — тим більше, що росіяни забрали звідти вагнерівців, щоб укріпити оборону Сєвєродонецька. Тим часом сепаратисти досі намагаються зайти у Бахмут із півдня: «6-тий козачий полк» і ПВК закріпилися в Зайцевому та Кодемі й звідти намагаються атакувати позиції 72-гої механізованої бригади ЗСУ в Одрадівці та Опитному.

Нижче вздовж лінії розмежування...

Українці стабілізували ситуацію в районі Красногорівки; Авдіївка тримається (і сотні людей, що там живуть, іще досі там), Піски «здебільшого», хоч і не «цілком», під контролем росіян, але минулі кілька тижнів ЗСУ регулярно відбивали атаки ЗС рф та сепаратистів на північ і на захід від міста.

У Запорізькій області

«тихо» — якщо не зважати на постійні артилерійські дуелі, обстріли та вже згадані ракетні удари з повітря. Схоже, саме тут найінтенсивніше застосовуються іранські безпілотники. Українці стверджують, що вчора і позавчора збили Шахід-129, БПЛА-розвідник, який може нести на собі також бойові снаряди. Також, за звітами, було збито чотири дрони-камікадзе Шахід-136.

3. БИТВА ЗА ХЕРСОНЩИНУ

Північна частина лінії фронту вже майже два тижні стоїть «заморожена». Здається, 128-ма гірсько-штурмова бригада не може зайняти Нововоскресенське і досі стоїть на північних околицях села.

Морські піхотинці з 35-тої бригади намагаються розширити Інгулецький плацдарм:

> солдати ЗСУ уже в Красносільському та Чарівному, але під повний контроль не взяли ще ні той, ні той населений пункт.

На півдні 20 вересня 28-ма механізована бригада звільнила Правдине, але всього на кілька годин: росіяни здійснили контратаку, розбили чимало машин і змусили українців відійти. Тим часом українці вибили росіян із Киселівки, а проте не змогли взяти населений пункт під контроль. росармія відбила Софіївку, а також тримається у Станіславі та Широкій Балці.

***

№ 732.

Дайджест подій в Україні та навколо України від 23 вересня 2022

Головне

1) Ну що, хуйлята запустили рфрендуми. Ви вважаєте їх нікчемними? І весь світ – теж? Фігня все це. Головне, що "глибинний нарід" вважає їх легітимними. Бо це підсилює підтримку війни.

2) Невже країни, які впускають до себе працездатних, кріпких і мотивованих хуйлят не розуміють, що цей мотлох є середовищем для створення "п'ятої колони"? Я вважаю, що вони ВЖЕ НЕЗАБАРОМ будут мітингувати проти "порушення їхніх прав" владою країн, що їх прихистила. А від "мітингів" до реального вибуху - не такий вже довгий шлях. "Донбаські республіки" довели.

3) Ядерні погрози як засіб "активної зовнішньої політики" хуйла і хуйлят лише підсилюються. Як на мене, це треба зупиняти. І негайно. Принаймні, викинути хуйла з Радбезу ООН.

4) Вважаю реакції Зеленського на застосування хуйлоармією іранських бойових дронів адекватною.

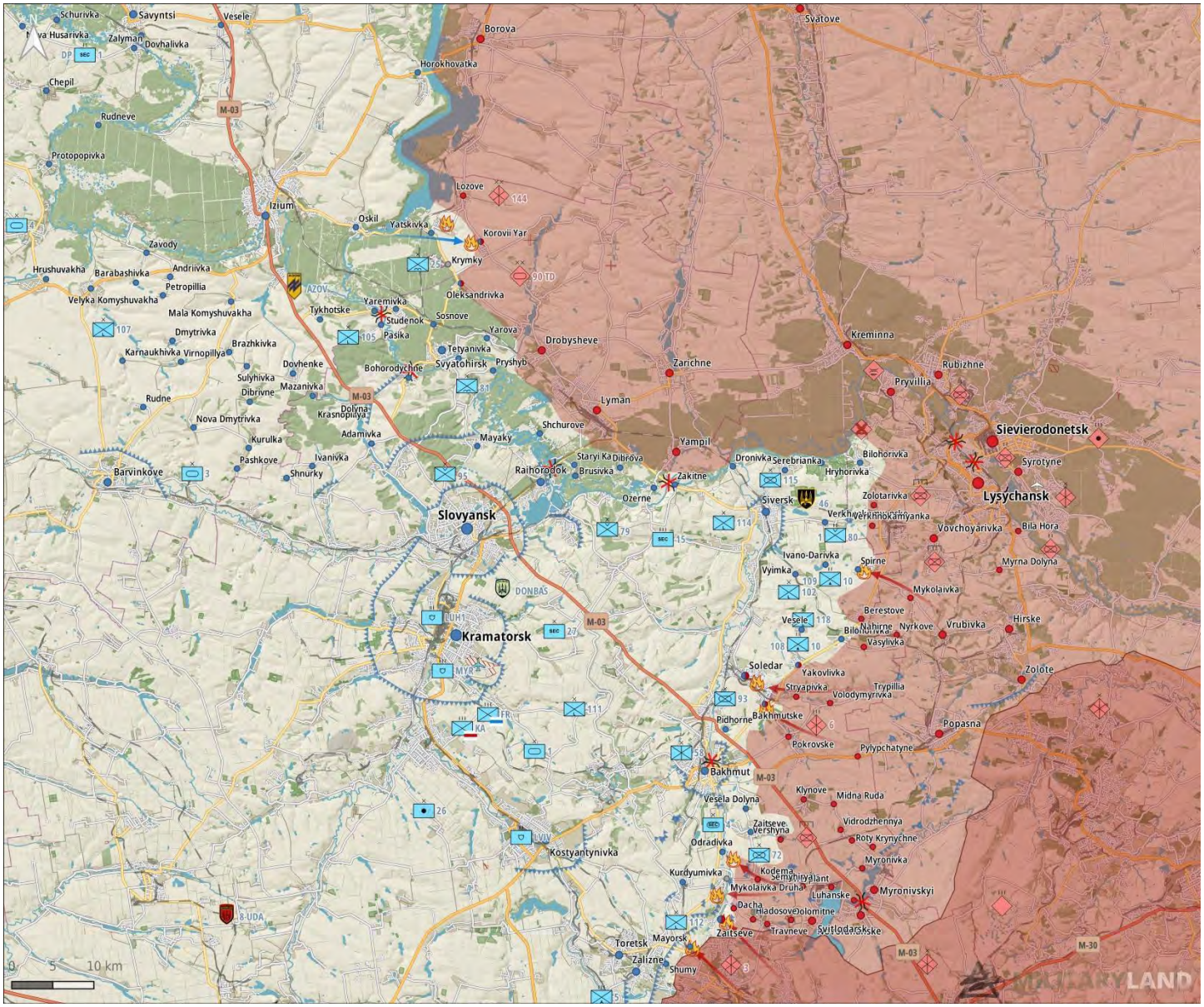
Теми доби

1) Україна висилає посла Ірану за передавання Росії бойових дронів.

2) Окупанти розпочали проведення "референдумів" на захоплених територіях.

3) Прессекретар Путіна заявив, що РФ боронитиме окуповані території як власні.

1. Війна

1-1) Фронт

• Президент Білорусі Лукашенко оголосив, що мобілізацію в країні оголошено не буде.

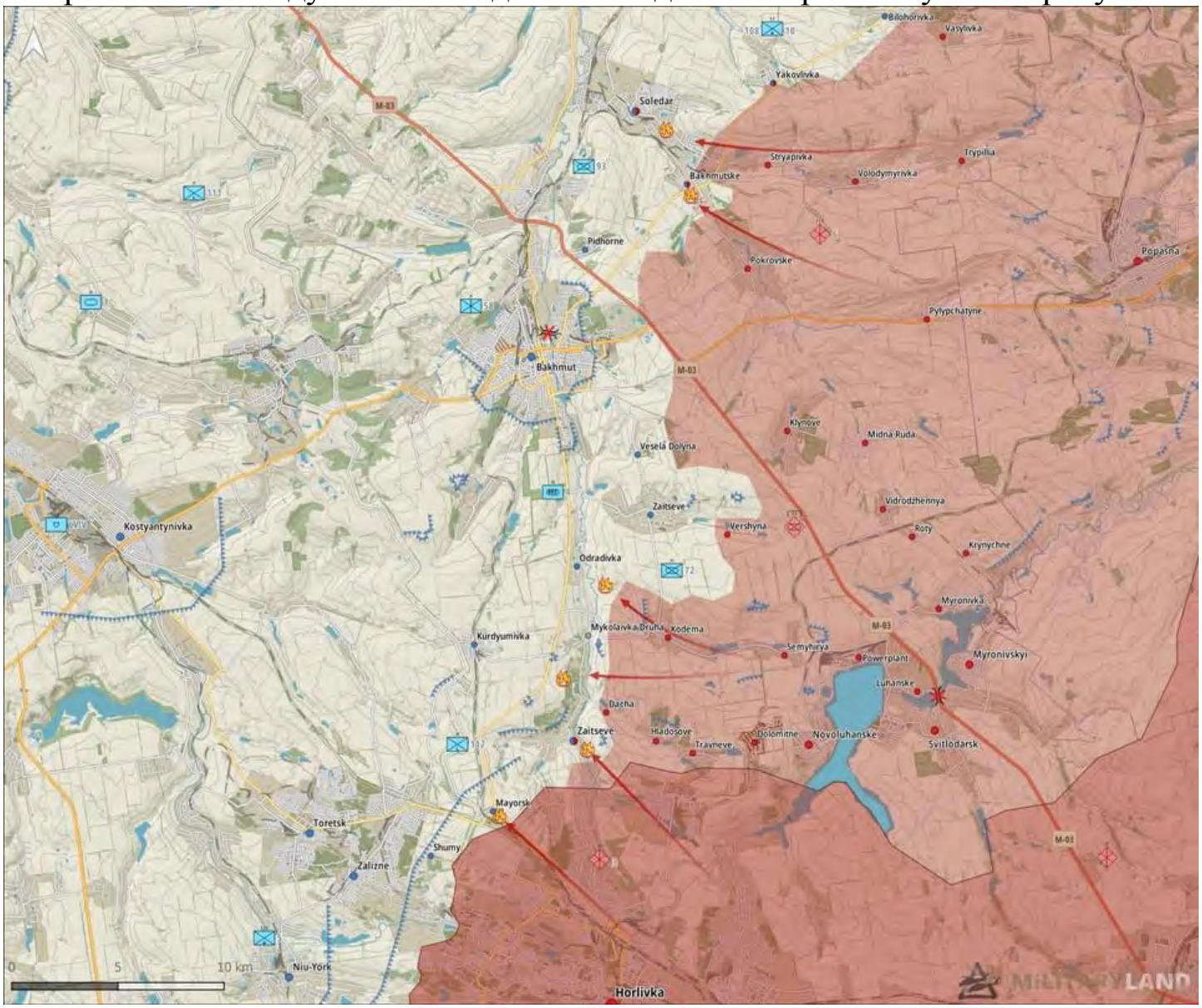
• ЗСУ відбили атаки російських військ на Куп’янськ, на околиці Соледара та Бахмута, у районі траси Бахмут – Лисичанськ – у Спірному, на північ від Горлівки – у Зайцевому, Майорську, Курдюмівці, Одрадівці, а також на околицях Донецька – у Кам’янці, Авдіївці та, Новомихайлівці.

• На півночі Донеччини ЗСУ звільнили село Яцьківка на правому березі річки Оскіл. Це свідчить про те, що українські війська не втратили стратегічну ініціативу та готові до подальшого звільнення територій Донецької та Луганської областей.

• На околицях Бахмута українські війська покращили тактичне становище.

• Українська артилерія завдала ще одного удару по понтонній переправі в селі Львове, на південь від греблі Каховської ГЕС, а також запобігли спробі перекидання російських військ через Дніпро греблею ГЕС та баржею в Херсоні.

Оперативне командування "Південь" повідомило про поступове просування

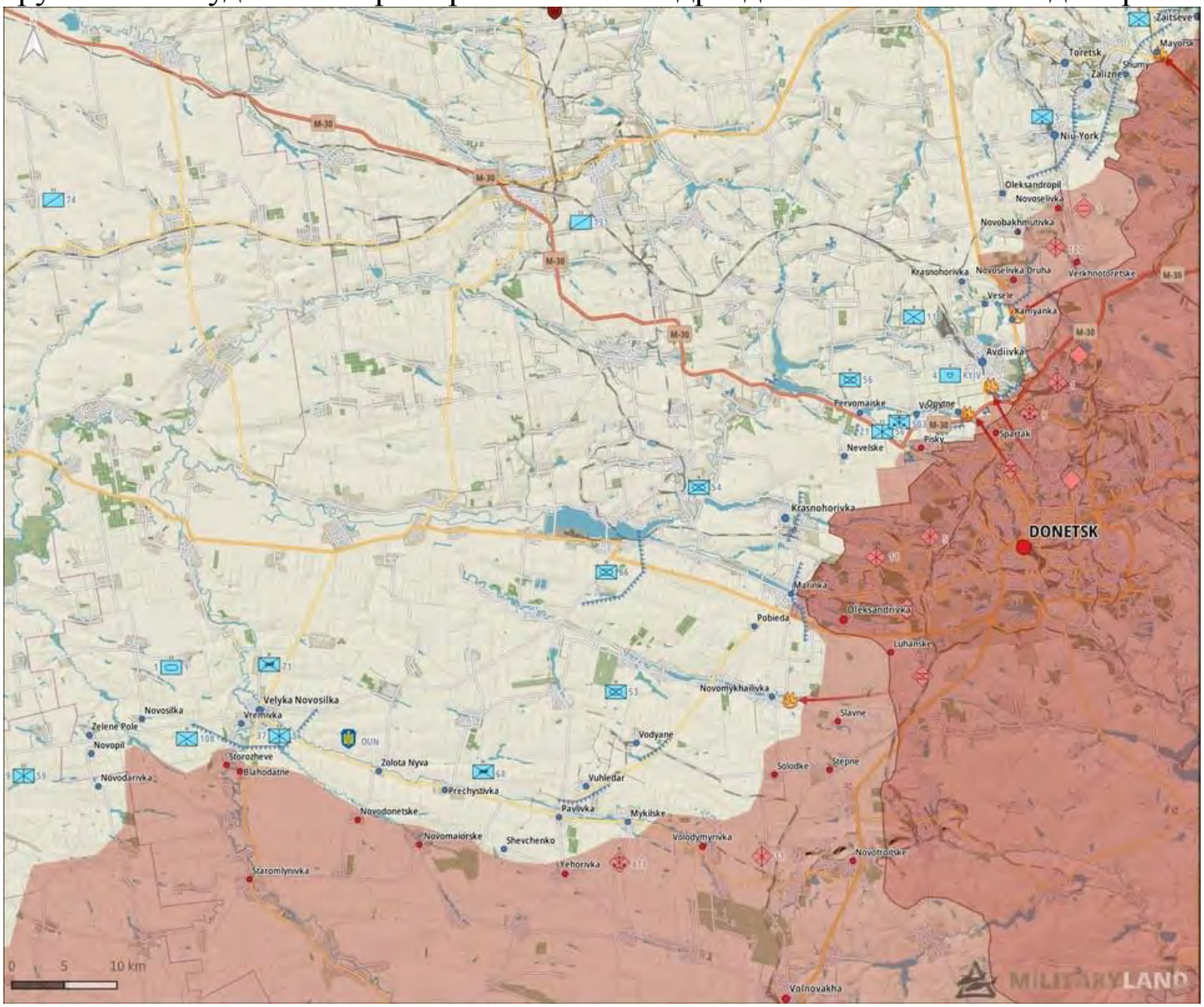

вперед українських військ у правобережній частині Херсонщини. Представник командування Гуменюк підтвердила, що на цій ділянці фронту тривають запеклі бої та артилерійські дуелі.

Унаслідок нічного ракетного обстрілу Миколаєва пошкоджено житлові будинки, міський водогін та об’єкти портової інфраструктури.

• Вночі російські війська завдали потужного ракетного удару по Запоріжжю. Одну ракету збили сили ППО.

Одесу було атаковано бойовими БПЛА Shahed-136 іранського виробництва, зруйновано будівлю в припортовій зоні. Підрозділи ППО збили над Чорним

морем 4 таких безпілотників і ще один – розвідувально-ударний Mohajer-6. Атаку бойовими дронами було здійснено й на Дніпро, над областю знищено два БПЛА.

Президент Зеленський доручив МЗС відреагувати на факти застосування Росією іранських бойових дронів. МЗС викликало для надання пояснень тимчасового повіреного в справах Іранської республіки в Україні, після чого позбавило акредитації посла країни й ухвалило рішення про суттєве скорочення персоналу посольства.

• За повідомленнями місцевих жителів з окупованих територій, явка на "референдумах" – провальна, оскільки окупантам буде дуже складно показати "масовість голосування". До Мелітополя з Росії автобусами завезено "масовку", а колаборанти обходять квартири із закликами "голосувати" на "референдумі". У списках тих, хто "проголосував" – померлі та ті, хто загинув під час бойових дій.

За інформацією російських ЗМІ, для організації "референдуму" до Херсона приїжджав заступник глави адміністрації російського президента Кирієнко.

Лідери країн "Великої сімки" зробили спільну заяву, у якій засудили "референдуми" та пообіцяли й далі підтримувати Україну. Прессекретар Білого Дому Жан-П'єр заявила, що в разі спроби Росії анексувати захоплені території, адміністрація президента Байдена негайно запровадить санкції, які призведуть до тяжких економічних наслідків для РФ.

• З РФ надходять повідомлення про масовий призов військовозобов'язаних, насамперед, у віддалених регіонах, де влада тотально мобілізує майже всіх чоловіків. На кордонах із Монголією, Казахстаном, Грузією утворилися багатокілометрові корки з тих, хто тікає від мобілізації.

За інформацією українських ЗМІ, майже 90 % повісток, які вручено в Криму, отримали кримські татари. Окупаційна влада Криму заборонила виїзд чоловіків із території півострова без дозволу військкоматів.

У Запорізькій та Херсонській областях окупанти мобілізують чоловіків, які отримали російські паспорти. Залучення зрадників та колаборантів на війну як "гарматне м'ясо" і є однією з основних цілей "прискореної паспортизації", яку в липні було запроваджено указом президента Путіна. Такі дії щодо населення окупованих територій за міжнародним правом є воєнним злочином.

Президент Зеленський закликав мобілізованих на окупованій території українців ховатися від "призову", а якщо цього не вдалося уникнути – саботувати дії окупантів, повідомляти інформацію про розташування штабів, частин, скупчень техніки, складів, і за першої ж можливості здаватися в полон та переходити на бік ЗСУ.

Через примусову мобілізацію на окупованій території Луганщини зупинено ще одне велике підприємство – Алчевський металургійний комбінат.

• Глава Нацполіції Клименко повідомив про завершення ексгумації тіл із братської могили на околицях Ізюма. Усього виявлено 447 тіл, серед яких – 5 дітей. Багато з тих, хто загинув, мають сліди насильницької смерті та тортур.

Прокурор Міжнародного кримінального суду в Гаазі Хан заявив, що суд і далі буде розслідувати та встановлювати обставини воєнних злочинів, які скоєно російськими військовослужбовцями в Україні, а також незаконну депортацію українських громадян, дітей тощо. За його словами, винних обов'язково буде притягнуто до відповідальності. Глава слідчої групи ООН Мозе підтвердив, що в Україні зафіксовано воєнні злочини Росії.

• Президент Зеленський утворив військові адміністрації 20 населених пунктів Луганської області.

• Прем'єр-міністр Шмигаль та голова МАГАТЕ Гроссі оголосили про намір збільшити кількість інспекторів Агентства на Запорізькій АЕС. Шмигаль заявив, що демілітаризація станції є стратегічним завданням не лише України, а й усієї Європи.

• За словами президента Зеленського, українські війська щодня втрачають убитими приблизно 50 військовослужбовців, кількість загиблих мирних жителів на окупованій території наразі встановити неможливо.

• Президент Туреччини Ердоган заявив, що звільнені з російського полону українські військовослужбовці є "гостями Туреччини". Він натякнув, що кума президента Путіна Медведчука вже переправлено до Росії. За інформацією агентства Bloomberg, російський олігарх Абрамович – фігурант західних санкційних списків – брав активну участь у переговорах між РФ та Україною про обмін полоненими.

2. Тил

• Держслужба з надзвичайних ситуацій завершила тестування системи екстреного оповіщення населення про надзвичайні ситуації на базі технології cell broadcast. У багатьох користувачів сигнали системи спричинили роздратування та страх. Представник Держслужби повідомив, що робота з виробниками пристроїв та телефонів щодо розширення охоплення оповіщення триває.

• Суд за поданням Держбюро розслідувань заочно заарештував за підозрою в держзраді колишніх міністрів режиму Януковича: закордонних справ – Грищенка та юстиції – Лавриновича за участь у підготовці та підписанні так званих "Харківських угод" 2010 року про продовження розміщення Чорноморського флоту РФ у Севастополі в обмін на знижку на газ.

• Касаційний господарський суд скасував договір про купівлю акцій "Харківобленерго" компанією Smart Holding олігарха Новинського.

• Агентство з розшуку та управління активами, отриманими в корупційний спосіб (АРМА) з початку вторгнення направило на потреби армії лише приблизно 450 млн грн заарештованих коштів.

3. Україна та світ

• Прессекретар російського президента Пєсков попередив українське керівництво, що Росія розцінюватиме спроби звільнити окуповані області та "республіки" після того, як буде "проголосовано" їхнє приєднання до РФ, як напад на власну територію. З його слів, це приєднання буде схвалено Держдумою та Путіним дуже швидко. Пєсков ще раз наголосив на "готовності до переговорів з Україною" й заявив, що до них, нібито, не готовий Київ.

• Президент РФ Путін має намір збільшити воєнні витрати країни на 43 % наступного року. Разом з оголошеною мобілізацією це свідчить про підготовку до затяжної війни.

• Після оголошення мобілізації в 5 містах Росії скоєно підпали військкоматів. Прессекретар Путіна Пєсков висловив подив "істеричною та емоційною" реакцією громадян РФ на мобілізацію та пов’язав її з "поширенням фейків у соцмережах".

Депутати опозиційної німецької партії ХДС закликали уряд країни не поспішати з обіцянками про надання притулку громадянам РФ, які намагаються ухилитися від мобілізації. Глава МЗС Литви Ландсбергіс назвав втечу росіян у ЄС спробою уникнути відповідальності замість того, щоби воювати з режимом. Прем’єр-міністр країни Шимоніте вважає, що Литва та інші країни не зобов’язані рятувати ухилістів від мобілізації та приймати осіб, які ще нещодавно підтримували війну в Україні. Міністр закордонних справ Фінляндії Хаавісто впевнений, що ухилення від мобілізації не є підставою для надання притулку громадянам РФ. Президент та парламент країни домовилися про обмеження в’їзду росіян.

Глава Європейської Ради Мішель не має заперечень проти того, щоби ЄС дозволив в’їзд російським чоловікам, які ухиляються від призову.

• Німеччина передала Україні ще 6 зенітних танків Gepard, 6 тис. боєприпасів до них, а також 3 тис. снарядів до 155 мм гаубиць. Водночас депутати Бундестагу не затвердили передавання Україні танків та передали проєкт постанови комітету із закордонних справ для повторного обговорення.

Президент Зеленський був шокований тим, що Україна не отримала від Ізраїлю жодної допомоги, хоча він експортує зброю в інші країни. Він вважає

відмову в постачанні озброєння наслідком впливу Росії на ізраїльське керівництво.

• Україна вже відправила "зерновим коридором" Чорним морем 4,5 млн т продовольства. Президент Зеленський заявив, що Україна постійно збільшує експорт збіжжя й має пропозиції щодо захисту населення бідних країн від голоду.

• Глава Європейської Ради Мішель, у промові перед Генеральною асамблеєю ООН, заявив, що Росія має бути "автоматично" відсторонена від членства в Раді безпеки, оскільки розв’язала неспровоковану та невиправдану війну. Він наголосив, що використання права вето має бути винятком, проте Росія зробила його правилом.Скасування права вето та заміну його на рішення більшістю голосів підтримав і міністр закордонних справ Туреччини Чавушоглу. Він зазначив, що більшість країн-членів ООН підтримують реформу організації для забезпечення максимального охоплення та справедливості.

Президент Сербії Вучич заявив, що виключення РФ із Ради безпеки нібито "зруйнує світовий порядок".

• Колишній президент Італії Берлусконі – голова партії Forza Italia, яка має всі шанси стати одним із членів владної коаліції на виборах у неділю, заявив, що Путіна підштовхнули до "спецоперації" в Україні "російський народ, його партія та міністри" задля того, щоби змінити владу в Києві та поставити на це місце "уряд порядних людей". Берлусконі вкотре повторив тезу російської пропаганди, що рішення про вторгнення було прийнято у відповідь на заклик донбаських "республік".

Колишній генеральний секретар НАТО Расмуссен назвав катастрофічними та шкідливими для України дипломатичні зусилля французького президента Макрона, який запропонував на початку війни "зберегти обличчя" Путіну. Расмуссен вважає, що Франція, яка має найпотужнішу в країнах Європи воєнну промисловість, має суттєво збільшити воєнну допомогу Україні.

Глава угорського МЗС Сійярто поскаржився на те, що структури ЄС, нібито, заважають взаємовигідній співпраці Угорщини та РФ у галузі атомної енергетики. Росатом будує в країні АЕС "Пакш". Сійярто також заявив, що Угорщина не має наміру обмежувати видавання віз громадянам Росії. Партії владної коаліції Угорщини звернулися до уряду з пропозицією провести загальнонаціональне опитування щодо підтримки громадянами країни антиросійських санкцій насамперед в енергетичному секторі.

Представник Єврокомісії Стано заявив, що керівництво ЄС не вбачає сенсу в переговорах із Росією, водночас констатував, що країни-учасниці мають право проводити їх на двосторонній основі.

Опитування, яке провела компанія Gallup International у Болгарії, довело, що громадяни країни вважають зростання цін більшою небезпекою, ніж ескалацію війни в Україні.

• Узбецький центр обробки карткових транзакцій "з технічних причин" припинив обслуговування російських карток "Мир" ("Світ").

• Польща, країни Балтії та Ірландія вимагають суттєвого розширення та посилення тиску на Росію в наступному пакеті санкцій.

За інформацією агентства Bloomberg, ЄС після погроз Путіна та оголошення ним "часткової мобілізації" мають намір уже найближчими тижнями ухвалити рішення про обмеження ціни на російську нафту.

Енергомісткі підприємства Європи скорочують виробництво продукції через надвисокі ціни на газ, які в 7 разів вищі, ніж у США. Ряд компаній переміщують заводи до інших регіонів, зокрема – до Азії.

• Міністр закордонних справ Китаю Ван запевнив главу МЗС Кулебу в підтримці суверенітету та територіальної цілісності України та заявив про неприйнятність застосування сили як засобу розв’язання розбіжностей. Держсекретар США Блінкен попередив керівництво Китаю про тяжкі наслідки в разі підтримки агресії РФ проти України.

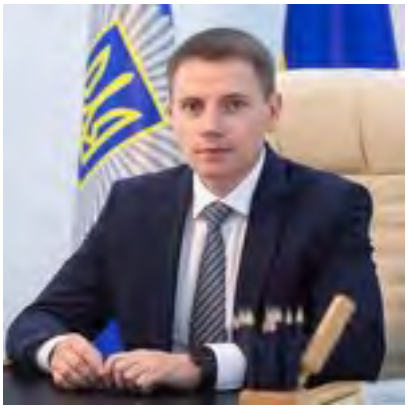
***

№ 733.

Чого очікувати від ухвалення законопроєкту про зброю?

2022-09-23

Богдан Драп'ятий

Заступник міністра внутрішніх справ України

Концепція законопроєкту про обіг цивільної вогнепальної зброї, запропонована МВС до другого читання

Напередодні повномасштабного військового вторгнення Росії в Україну 23 лютого 2022 року Верховна Рада України ухвалила в першому читанні проєкт Закону України «*Про обіг цивільної вогнепальної зброї*» (реєстр. № 5708) та

пов’язаний із ним проєкт закону про внесення змін до Кримінального кодексу України і Кодексу України про адміністративні правопорушення (реєстр. № 5709).

З огляду на те, що зазначений законопроєкт готують до розгляду в другому читанні в умовах воєнного стану, його фінальний зміст, безперечно, відрізнятиметься від того, за який депутати проголосували в первинній редакції. Це цілком нормальна практика законотворення — адекватно реагувати на виклики сьогодення й майбутнього.

У перші дні повномасштабної війни органи державної влади вимушено здійснили екстраординарні кроки з оборони та захисту українського народу, територіальної цілісності, суверенітету й незалежності нашої держави від окупантів, зокрема **шляхом видачі вогнепальної зброї цивільному населенню для захисту України в період дії воєнного стану.**

Так, у межах реалізації положень ст. 65 Конституції України, згідно з якими захист Батьківщини, її незалежності та територіальної цілісності є обов’язком громадян України, у перші дні повномасштабної війни МВС спільно з членами профільного парламентського комітету розробили законопроєкт *«Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України»*, який надалі був ухвалений Верховною Радою України та набрав чинності 7 березня 2022 року.

Законом передбачено

> — право цивільним особам у період дії воєнного стану отримати вогнепальну зброю і боєприпаси до неї для відсічі та стримування збройної агресії Російської Федерації та/або інших держав, а також обов’язок повернути таку зброю органам поліції впродовж 10 днів після припинення або скасування воєнного стану.

Важливою нормою закону є те, що

— цивільні особи не несуть відповідальності за застосування отриманої вогнепальної зброї проти осіб, які чинять збройну агресію проти України. Суть законопроєкту цілком відповідає умовам воєнного стану, інтересам українського народу,

суверенітетові України та ґрунтується на загальновизнаних принципах міжнародного права.

Понад 200 днів від початку повномасштабної війни Росії проти України цілком достатньо для повноцінного аналізу прийнятого рішення про

видачу вогнепальної зброї цивільним. Досвід засвідчив, що це рішення влади було правильним і своєчасним.

Однак усе має свій початок і кінець, тому

— органам державної влади вже зараз потрібно напрацьовувати превентивні правові механізми, зокрема щодо недопущення протиправного використання зброї, отриманої на підставі зазначеного закону, підвищення рівня криміногенної ситуації всередині держави після перемоги України та встановлення стабільного миру.

Ситуація ускладнена тим, що

— вогнепальна зброя, видана за спрощеною процедурою, не була попередньо відстріляна для криміналістичного обліку (кулегільзотеки), а отже ідентифікувати її власника з допомогою звичних для слідства методів буде вкрай складно.

Для недопущення потенційних ризиків у майбутньому законодавча і виконавча гілки влади готують правову основу й адекватні способи правозастосування.

Одним із дійових шляхів мінімізації названих ризиків може стати напрацювання ефективного механізму контролю над вогнепальною зброєю, встановлення чіткого порядку набуття та позбавлення права власності, зокрема на зброю, здобуту в бою із загарбниками (трофейну).

Саме ця ідея —ключова у пропозиціях і рекомендаціях, пропонованих МВС України до другого читання законопроєкту № 5708.

Міжнародно-правовий аналіз законодавства у сфері обігу вогнепальної зброї в країнах зі сталою демократією свідчить про динамічність правового регулювання суспільних відносин у цій сфері.

Українське законодавство щодо належного регулювання обігу вогнепальної зброї теж буде поступово вдосконалюватись уже після прийняття базового закону.

Тому

— основним завданням на цьому етапі є вироблення до другого читання збалансованої редакції законопроєкту з урахуванням досвіду розвинених країн, сучасних викликів та вітчизняного досвіду правозастосування.

Саме Міністерство внутрішніх справ і Національна поліція України нестимуть відповідальність за реалізацію майбутнього закону, тому його

збалансована редакція до другого читання має неабияке значення для міністерства.

Нагадаю, що

> Україна — фактично єдина держава в Європі, де немає спеціального закону щодо регулювання обігу цивільної вогнепальної зброї.

Водночас

> — маніпулятивні твердження, що законопроєкт № 5708 спрямований на «легалізацію» вогнепальної зброї, не відповідають реальному станові речей.

Насправді ж

> — у нашій державі обіг вогнепальної зброї давно «легальний», адже зброя як об'єкт матеріального світу не виведена з цивільного обігу, а за наявності нормативно визначених підстав громадянин може отримати спеціальний дозвіл на право володіння вогнепальною зброєю.

Імперативна норма ч. 1 ст. 92 Конституції України визначає перелік сфер, регулювання яких здійснюється виключно законами України.

З-поміж них — правовий режим власності (п. 7). Оскільки вогнепальна зброя є об'єктом власності, на який поширюється особливий правовий режим, прийняття закону про обіг вогнепальної зброї — очевидна необхідність у правовій державі.

Водночас

> — понад тридцять років основною перепоною на шляху до його прийняття було питання надання громадянам права на володіння, користування та носіння короткоствольної вогнепальної зброї (пістолетів).

Міністерство внутрішніх справ ініціювало опитування через застосунок Дія щодо обігу зброї в Україні. У голосуванні взяло участь понад 1,7 мільйона осіб, з яких:

1) 59% — за те, що пістолети можуть мати всі громадяни, які дотримуються вимог закону, та можуть вільно носити їх у громадських місцях;

2) 22% — за те, що пістолети категорично не мають бути в обігу серед цивільного населення;

3) 19% — за те, що пістолети можуть мати всі громадяни, які дотримуються вимог закону, але використовувати їх можуть лише в тирах чи на стрільбищах (носити зброю з собою заборонено).

Маємо об'єктивно визнати, що

— десятиліттями формувалася й утверджувалася корупційна складова, спричинена ускладненим процесом отримання дозволу на придбання та володіння зброєю.

Позиція керівництва МВС полягає у виробленні максимально зрозумілого, доступного, прозорого й надійного механізму отримання дозволу на придбання і володіння зброєю.

Епоха цифрової трансформації України дозволяє наповнити змістом названі принципи.

Зареєстрована і облікована зброя — ефективний запобіжник від її неправомірного застосування. Громадянин має усвідомлювати, що дозвіл на зброю — це зручний і зрозумілий механізм отримання, а його наявність є правовим захистом від потенційних проблем у майбутньому.

Одночасно з лібералізацією законодавства, яке регламентує придбання зброї,

запропоновано

посилити відповідальність за порушення законодавства в цій сфері, а також розширити повноваження поліції для належного контролю над зберіганням і використанням зброї,

а саме:

1) запровадити, крім обов'язкового навчання поводження зі зброєю, також періодичні курси підвищення навичок зі складанням іспитів та обов'язкові періодичні медичні огляди власників зброї;

2) встановити механізм позбавлення права користування зброєю для порушників закону;

3) передбачити можливість встановлення зон, вільних від зброї, — територій, де заборонено будь-яке переміщення всіх видів зброї (заклади освіти та охорони здоров'я, місця проведення масових заходів, релігійні установи й органи державної влади тощо);

4) посилити контроль над власниками зброї шляхом оперативної взаємодії державних електронних ресурсів (у разі виникнення медичних протипоказань, засудження особи, вчинення домашнього насильства, виявлення інших обставин, які унеможливлюють володіння зброєю).

Міністерство внутрішніх справ та Національна поліція України активно працюють над технічним забезпеченням функціонування ***Єдиного державного реєстру зброї.***

Після прийняття закону реєстр дасть змогу:

1) отримувати майже всі державні послуги, пов'язані зі зброєю, через мобільний застосунок «Дія»;

2) придбати зброю та оформити необхідні документи у збройовому магазині протягом близько 30 хвилин;

3) мати можливість зручної електронної взаємодії з державою шляхом отримання власниками зброї автоматичних нагадувань про необхідність продовження терміну дії дозволів на зброю, оформлення договорів страхування, проведення періодичного огляду чи відстрілу зброї тощо;

4) надсилати онлайн-повідомлення власником зброї в органи поліції про зміну свого місця проживання, тимчасову передачу своєї зброї на зберігання до відповідних спеціалізованих підприємств тощо;

5) отримати зворотний зв'язок від власників зброї, зокрема щодо подальшого вдосконалення законодавства, шляхом розміщення електронних петицій, проведення онлайн опитувань тощо.

Незалежно від того, в якій редакції закон буде проголосовано у другому читанні, від нього не слід очікувати перманентної сталості.

> Природа закону полягає у встановлені основних правових засад та якісному врегулюванні суспільних відносин, які з часом можуть змінюватися, потребувати сучаснішого регулювання. Кожен законотворець прагне розробити і прийняти якщо не ідеальний, то близький до цього нормативний акт, а його подальше коригування — природний процес.

Фінальне рішення — за народними депутатами і президентом України, який підпише або ветує прийнятий у цілому законопроєкт. Сподіваємося, що спільними зусиллями зможемо усунути правову невизначеність у питанні обігу вогнепальної зброї, яка триває вже понад тридцять років, а законотворці

у співпраці з іншими зацікавленими сторонами зможуть виробити оптимальний соціально орієнтований Закон.

***

П.С.

Главный вопрос - короткоствол - его ношение и самозащита - власть ПОЛНОСТЬЮ игнорирует…

***

№ 734.

Чому в офісі президента не поспішають із конфіскацією активів російських олігархів

2022-09-24

Олена Щербан

Центр протидії корупції

Держава не спромоглася навіть заблокувати ключові активи російських бізнесменів

На сьогодні існують два ключові способи відібрати українські активи в росіян, причетних до агресії.

1) Перший — це конфіскація в кримінальному провадженні.

2) Другий — накладення санкції у вигляді конфіскації активу.

Обидва способи передбачають, що у фіналі має бути рішення суду, яке позбавлятиме особу власності. Хоча процедури є кардинально різними, їх часто плутають.

Ключова відмінність між цими інструментами — у часі. Для того щоб конфіскувати актив у рамках кримінальних проваджень, знадобляться роки. Йдеться про повноцінне розслідування конкретного злочину, збір доказів, що у складних справах може тривати роками, а потім ще роки судового розгляду. За цей час актив може бути заарештований і перебувати під тимчасовим управлінням держави, наприклад АРМА (Національного агентства з питань виявлення, розшуку та управління активами, отриманих від корупційних та інших злочинів).

Однак арешт у кримінальній справі — явище тимчасове. Практика показує, що інколи достатньо зняти арешт з майна на кілька годин, аби переписати його на іншу особу чи просто зняти гроші з рахунків. І це вже не кажучи про сумний досвід роботи АРМА, коли арештовані активи, перебуваючи в управлінні агентства, банально втрачають свою цінність.

До того ж не обходиться без корупції у самому АРМА. У липні антикорупційні органи завершили розслідування щодо екскерівників Нацагентства у справі про заволодіння арештованими 400 тис. дол. Як повідомляється, підозрювані підробили судове рішення про нібито скасування арешту з готівки, яка перебувала в управлінні АРМА, і потім розділили гроші між собою.

Тож коли ми чи не щодня чуємо про численні арешти російських активів і передачу їх в управління АРМА, це не означає і не гарантує позбавлення росіян власності.

Шлях конфіскації через санкції — теж непроста процедура, але вона дає можливість набагато швидше, протягом кількох місяців, стягнути актив на користь держави та вкласти кошти в перемогу. За своєю природою санкція — це контрзахід, тобто наша відповідь на агресію. Суть її в тому, щоби забрати в агресора та його посіпак актив і використати в боротьбі проти нього ж.

За задумом закону, санкції мали би працювати так:

— влада (Кабмін, офіс президента, Служба безпеки, НБУ та інші) повинна сформувати перелік причетних до агресії осіб, знайти їхні активи та спочатку накласти санкцію з блокування, тобто, простіше кажучи, заморозити майно.

Важливо, що блокування активів має бути здійснено після 24 травня цього року, тобто після набуття чинності новими змінами до закону і запровадження нових видів санкцій.

1) Якщо актив умовного російського олігарха було заблоковано санкціями до 24 травня, це не спрацює.

2) У такому разі актив треба заблокувати ще раз, уже згідно зі змінами до закону після 24 травня.

Далі, вже після блокування, зі списком причетних до агресії осіб повинне працювати Міністерство юстиції України, залучати інші органи влади та шукати докази і підтвердження того, чи дійсно власник активу сприяв агресії проти України.

Тут можна сміливо використовувати матеріали уже відкритих правоохоронцями кримінальних проваджень проти росіян. Отримавши докази і підтвердження, Мін'юст готує і подає до Вищого антикорупційного суду позов про конфіскацію. На противагу багаторічній судовій тяганині у кримінальних справах, на суд щодо конфіскації за санкціями законодавець відвів 10 днів.

І головне, закон дозволяє це робити уже з 24 травня цього року.

Себто

— уже майже чотири місяці інструмент мав би працювати і приносити результат.

За цей час, що минув із 24 травня, санкції було накладено на 892 особи, **з них лише кілька — бізнесмени, а у решти активів в Україні практично немає.**

Тому

— на практиці з майже дев'ятисот осіб ми маємо лише один задоволений позов про стягнення активів російського олігарха Євтушенкова.

Але це ще не найгірше.

1) За ці місяці **держава навіть не спромоглася накласти санкцію з блокування** на ключові активи російських бізнесменів.

2) **Без блокування процес конфіскації через Мін'юст і ВАКС неможливо навіть розпочати.**

Замість ***санкційного механізму*** українська влада досі віддає перевагу ***арештам у рамках кримінальних справ*** із примарною конфіскацією в фіналі.

Російські посадовці, олігархи, пропагандисти фігурують чи не в сотнях епізодів.

Однак

— шлях кримінальних проваджень може виявитися не просто тривалим і малоефективним, а й навіть ризиковим.

Яскравий приклад цього

— численні справи щодо корупції та інших злочинів експрезидента ***Януковича*** та його оточення. Вироків немає досі, через вісім років після Революції Гідності, а в процесі розслідування цих злочинів роками зникали міжнародні санкції щодо зазначених осіб та самі активи в Україні, які потенційно можна було б забрати на користь держави.

Проблеми з кримінальними справами Януковича та його поплічників виникли перш за все внаслідок банального «злиття» таких справ правоохоронцями.

Десь це відбувалося 1) через ***корупцію***, десь 2) через бажання ***«віджати»*** такі активи.

Ще одним прикладом став випадок, коли

— українська Генпрокуратура не надала британським колегам доказів незаконного походження понад 23 млн дол. ексміністра ***Злочевського***. Зрештою у Британії зняли з них арешт. Тоді Генпрокуратура навіть допомогла вивести з-під арешту ці кошти, надавши адвокатам Злочевського лист про відсутність у нього підозри.

На цьому тлі

— численні повідомлення про арешти і передачу в АРМА активів росіян у рамках кримінальних проваджень замість санкцій виглядають, радше, як **натяк на можливість перемовин із росіянами, ніж як реальне бажання відібрати**.

При цьому важливо розуміти, що

— санкції не виключають розслідування злочинів з боку росіян.

Ніщо не заважає швидко конфіскувати активи росіян через санкції, відправивши кошти на армію, і далі скільки потрібно розслідувати їхні злочини та притягувати до кримінальної відповідальності.

— Інакше **росіяни мають чудову можливість не лише уникнути кримінальної відповідальності, а й зберегти при цьому всі свої активи**.

Низка російських олігархів уже фігурує в розслідуваннях Державного бюро розслідувань, Бюро економічної безпеки, Служби безпеки України та поліції.

Всі перелічені органи, як і прокуратура, наразі фактично перебувають під повним контролем офісу президента.

Офіс бере безпосередню участь у створенні санкційних списків росіян для РНБО.

Чому ж ОП паралельно не стимулює накладення на цих осіб санкцій, що дадуть змогу швидко конфіскувати їхні активи, використовуючи наявні у правоохоронців матеріали справ?

Відповідь може критися якраз у

— бажанні здійснювати контроль над активами в ручному і прихованому режимі та використовувати їх як засіб торгів із російськими олігархами.

Такі торги можуть мати політико-економічний характер.

У разі бажання домовитися із кимось із росіян арешт його активів можна зняти руками сумнозвісного Печерського суду і «ручного» прокурора Офісу генпрокурора. Куратор правоохоронців в ОП Олег Татаров може в ручному режимі з легкістю забезпечувати такі побажання.

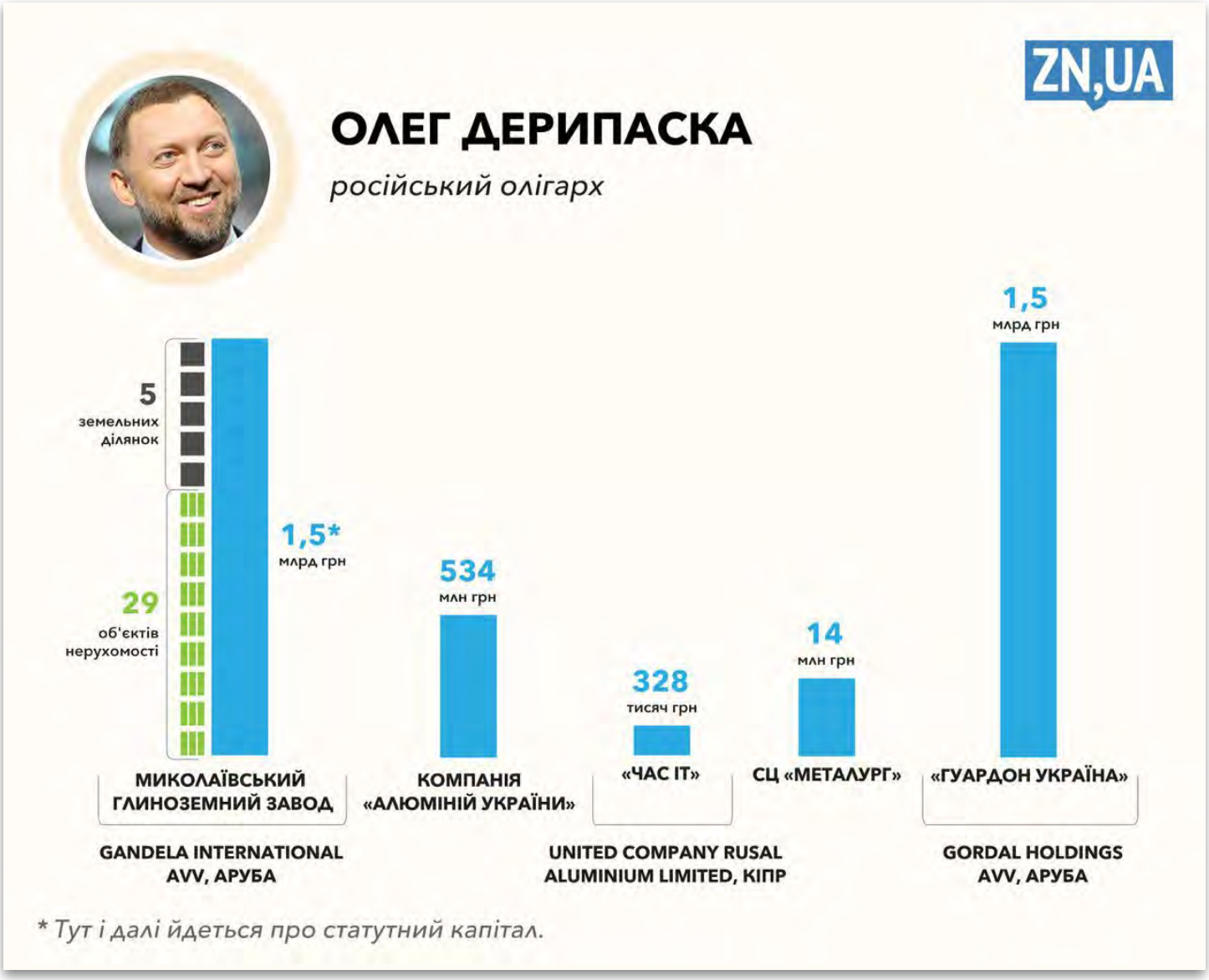
І, зрештою,

— відповідальність за провалену конфіскацію нестимуть нереформовані суди і прокуратура.

Вибірково нами було проаналізовано публічну інформацію про кримінальні провадження, в яких так чи інакше фігурують російські олігархи та їхні активи в Україні.

Російський олігарх Олег Дерипаска фігурує в Єдиному реєстрі судових рішень у кількох кримінальних провадженнях

Це, зокрема, ухилення від сплати податків і відмивання коштів, що розслідуються поліцією. Є також справа про диверсію та планування і підготовку агресивної війни проти України, яку веде Служба безпеки України, та навіть екоцид (знищення рослинного або тваринного світу, отруєння атмосфери або водних ресурсів, а також вчинення інших дій, що можуть спричинити екологічну катастрофу). У всіх трьох справах фігурує відомий Миколаївський глиноземний завод, який, за версією слідства, контролює саме Дерипаска. В одній зі справ арештовано рахунки заводу, в іншій — корпоративні права, які передано в управління АРМА.

Проте

— ні на Дерипаску, ні на його завод, не кажучи про інші активи, санкцій навіть у вигляді блокування після 24 травня цього року (за новою процедурою) досі не накладено.

Але фабули криміналу, який розслідується, вказують на те, що докази причетності Дерипаски до агресії у правоохоронців таки є.

Чому в такому разі він досі не під санкціями РНБО, питання риторичне.

Інший російський олігарх Аркадій Ротенберг, який фактично володіє відомим у Києві торговим центром Ocean Plaza та низкою інших активів, також фігурує у кримінальному провадженні.

Йому зі співучасниками інкримінують ухилення від сплати податків і відмивання коштів. За версією слідства, олігарх виводив з України кошти до держави-агресорки з метою фінансувати агресію.

У справі арештували понад 20 об`єктів нерухомості разом з Ocean Plaza, кошти на рахунках підприємств, готівку та корпоративні права.

У цій справі арешти вже частково знімалися:

1) 02.08.2022 року слідча суддя Печерського суду Світлана Гречана скасувала арешт у частині заборони розпорядження та користування нерухомістю (всього 20 об'єктів), бо такий арешт нібито унеможливлює здійснення господарської діяльності товариством, яке має більш як 350 орендарів і 7000 працівників;

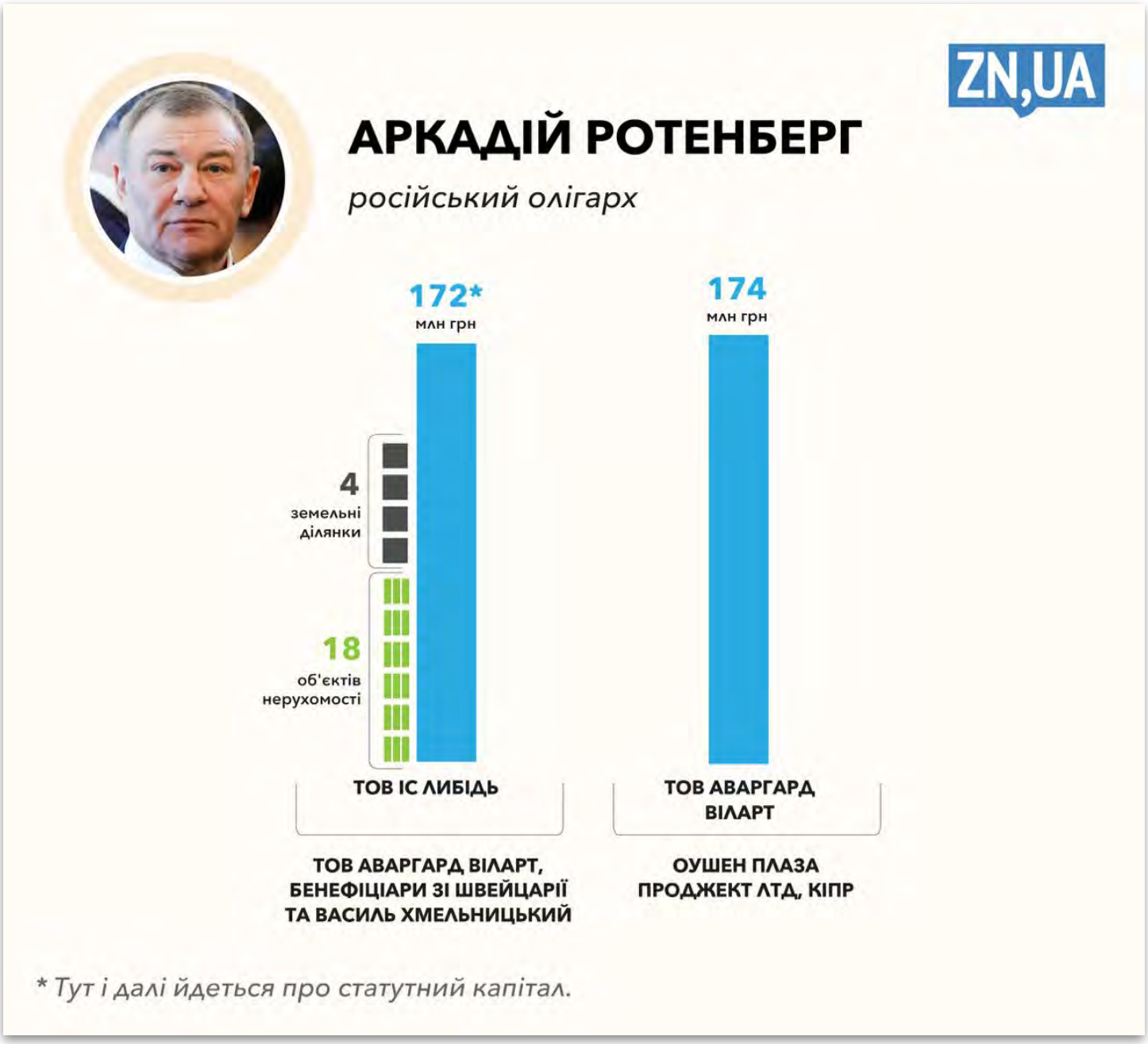
2) 28.07.2022 року теж суддя Печерського суду Тетяна Ільєва скасувала арешт із рахунків за винятком видаткових операцій із платежів за межі України, виплати дивідендів громадянам та юридичним особам іноземних держав, виплат на рахунки, які відкриті в іноземних банках, і рахунки нерезидентів України.

Судячи з обґрунтувань суду, арешт з Ocean Plaza та іншої нерухомості знімався для того, аби центр мав змогу працювати.

Але,

1) по-перше, **знятий арешт дає можливість змінити власників об’єктів**.

2) А по-друге, **якби цей об’єкт був конфіскований на користь держави, увесь цей час він міг би приносити прибуток державі**, а не російському олігарху.

Санкції з блокування активів Ротенберга за новою процедурою ініційовані Кабміном перед РНБО ще 15 липня цього року.

Примітно,

> **— саме після цього суди частково зняли арешти з активів і фактично дозволили Ротенбергу спробувати уникнути санкцій: якщо власник активів зміниться, підстав їх стягнути вже не буде.**

Ще один російський олігарх Михайло Фрідман теж перебуває під кримінальним провадженням.

Важливо, що **Фрідман має чи не найбільше як фінансово, так і стратегічно цінних активів в Україні.** Останні за умови розумного управління могли б також працювати на Україну та ЗСУ.

МІХАІЛ ФРІДМАН

російський олігарх

ZN,UA

більше 1 млрд

АВН HOLDINGS S.A. ЛЮКСЕМБУРГ	АТ АЛЬФА-БАНК	28,7* млрд грн

від 100 млн до 1 млрд

VEON HOLDINGS B.V. НІДЕРЛАНДИ	ПРАТ КИЇВСТАР	655 млн грн
ЕЙ-БІ ЕЙЧ ЮКРЕЙН ЛІМІТЕД, КІПР	"АЛЬФА-ЛІЗИНГ УКРАЇНА"	584 млн грн
АТ АЛЬФА-БАНК, УКРАЇНА	"УКРСОЦБУД"	150 млн грн
АВН UKRAINE LIMITED, КІПР	СК АЛЬФА-СТРАХУВАННЯ	110 млн грн

від 1 млн до 100 млн

МИРГОРОДСЬКИЙ ЗАВОД МІНЕРАЛЬНИХ ВОД		21 млн грн
"СЕНС ДІДЖИТАЛ"		20 млн грн
МЗМВ "ОСКАР", УКРАЇНА	ТОВ ПОТУЖНІСТЬ	16 млн грн
КОМПАНІЯ ЕЙ БІ ЕЙЧ ЮКРЕЙН ЛІМІТЕД, КІПР	ПАРИТЕТ ФІНАНС	14 млн грн
INTERNATIONAL DISTRIBUTION SYSTEMS LIMITED, КІПР	"МЗМВ "ОСКАР"	8,8 млн грн
ПРАТ ІДС		4,5 млн грн
ДОЧІРНЄ ПІДПРИЄМСТВО НОВА.КОМ		1,5 млн грн
ІНДУСТРІАЛЬНІ ТА ДИСТРИБУЦІЙНІ СИСТЕМИ, УКРАЇНА	ТОВ ІДС АКВА СЕРВІС	1 млн грн

** Тут і далі йдеться про статутний капітал.*

У кримінальних справах по Фрідману слідчі Бюро економічної безпеки розслідують факти відмивання коштів і виведення незаконних прибутків до Російської Федерації.

Предметом слідства в тому числі є спроби Фрідмана приховати свої активи в Україні, зокрема ПАТ «Моршинський завод мінеральних вод «Оскар», ПрАТ «Миргородський завод мінеральних вод», ПАТ «Індустріальні та дистрибуційні системи», ПП «ІВА», ТОВ «ІДС Аква Сервіс», ТОВ «Потужність», ДП «НОВА.КОМ».

Увесь абсурд полягає в тому, що поки слідчі розслідують, як Фрідман ховає свої активи в Україні, у тому числі від санкцій, влада банально цих санкцій не накладає.

> **— Так би мовити, дає олігарху можливість завершити процес приховування під ретельною увагою слідства.**

Власників активів із російським паспортом, які підтримують російську агресію, дуже багато, і суспільство має знати прізвища їх усіх. Ми працюємо, щоби цей список став публічним.

Ненакладення санкцій і, як наслідок, провал конфіскації російських активів безумовно стануть політичною відповідальністю президента як голови РНБО та керівника ОП — інституцій, які мають усі інструменти і вплив, аби позбавити російських олігархів активів уже зараз, але з не відомих суспільству мотивів цього не роблять.

***

№ 735.

РФ может применить одну или несколько единиц тактических ядерных бомб мощностью от 0,3 до 100 килотонн, взорвав ядерную бомбу над водой или в атмосфере над Украиной, чтобы создать электромагнитный импульс, который выведет из строя электронное оборудование, - AFP

2022-09-25

Тогда Запад должен будет ответить, и ответ должен будет исходить от НАТО, а не только от США, - добавили в издании.

***

Чи застосує Росія ядерну зброю?

Вернівський **2022-09-25**

Для того щоб відповісти на це питання, то можна звернутись до теорії ігор.

> Застасування такої зброї це класичний приклад гри з послідовними ходами. Як в шахматах.

І в такій грі існує лінійний ланцюжок розмірковувань. Якщо я зроблю певний хід, то як на нього відповість супротивник. А в залежності від відповіді супротивника буде залежати моя подальша реакція. Оскільки, тут може бути багато різноманітних рішень, то в цьому випадку створюється дерево рішень.

Так ось.

Коли кремлівська камарилья буде вирішувати застосувати ядерну зброю, то перше і головне питання для них:

> **— яка буде реакція Заходу? Якби в них була чітка впевненість що Захід не відповість, то вони б цей інструмент вже б застосували.**

Як застосували тактичні ракети. Але ЯЗ це зовсім інший рівень. Навіть якщо мова йде про тактичну ядерну зброю, то це зброя досить високої руйнівної сили.

Оскільки, в них нема чіткого розуміння цієї реакції, то…

> — в російській мові є таке словосполучення «прощупывание почвы». І для такого «прощупывания» можуть використовуватись інструменти теорії ігор - 1) балансування на грані, 2) ірраціональна раціональність, 3) переконливі зобов’язання.

Простіше кажучи,

> **— це інструменти сукупності самих погроз та способів зробити ці погрози переконливими.**

Чимось схожа ситуація була навколо Тайваню, коли Китай пригрозив атакувати США, якщо їх політики відвідають цей острів.

А тут ми переходимо до того як проходить розмірковування цих ходів в США.

> Якщо Росія застосує ядерну зброю і це застосування залишиться без відповіді, то це буде прикладом того, що Росія знайшла больову точку. І в подальшому, вона буде використовувати ця точку для досягнення інших цілей. В тому числі завоювання країн Балтики і відновлення кордонів колишнього СРСР.

Довготривалі політичні втрати навіть важко передбачити. Оскільки, весь світовий порядок, особливо в останні 30 років після розпаду СРСР, був виключно однополярним. З однією країною гегемоном, яка виконувала роль світового поліцейського - США.

Якщо США втратить цей статус, то в світі немає країни, яка б на себе взяла відповідну роль. І це приведе до того, що світ опиниться на межі хаосу. Приблизно так втрата Великою Британією ролі світового поліцейського на початку 20-их привела до серії світових війн. І третя світова стане новою можливою реальністю.

І як казав Ейнштейн: «Я не знаю яка зброя буде застосована в Третю світову, але в Четверту будуть воювати каміннями». Тут малось на увазі, що людство володіє зброєю настільки великої руйнівної сили, що її застосування приведе до знищення цивілізації.

Тому ставки зараз дуже високі. Це розуміє Путін, який використовує шантаж, щоб втримати владу. І це розуміє захід.

***

№ 736.

Заборона виїзду студентів за кордон: чи допоможе це у боротьбі з корупцією?

2022-09-24

Оксана Онищенко

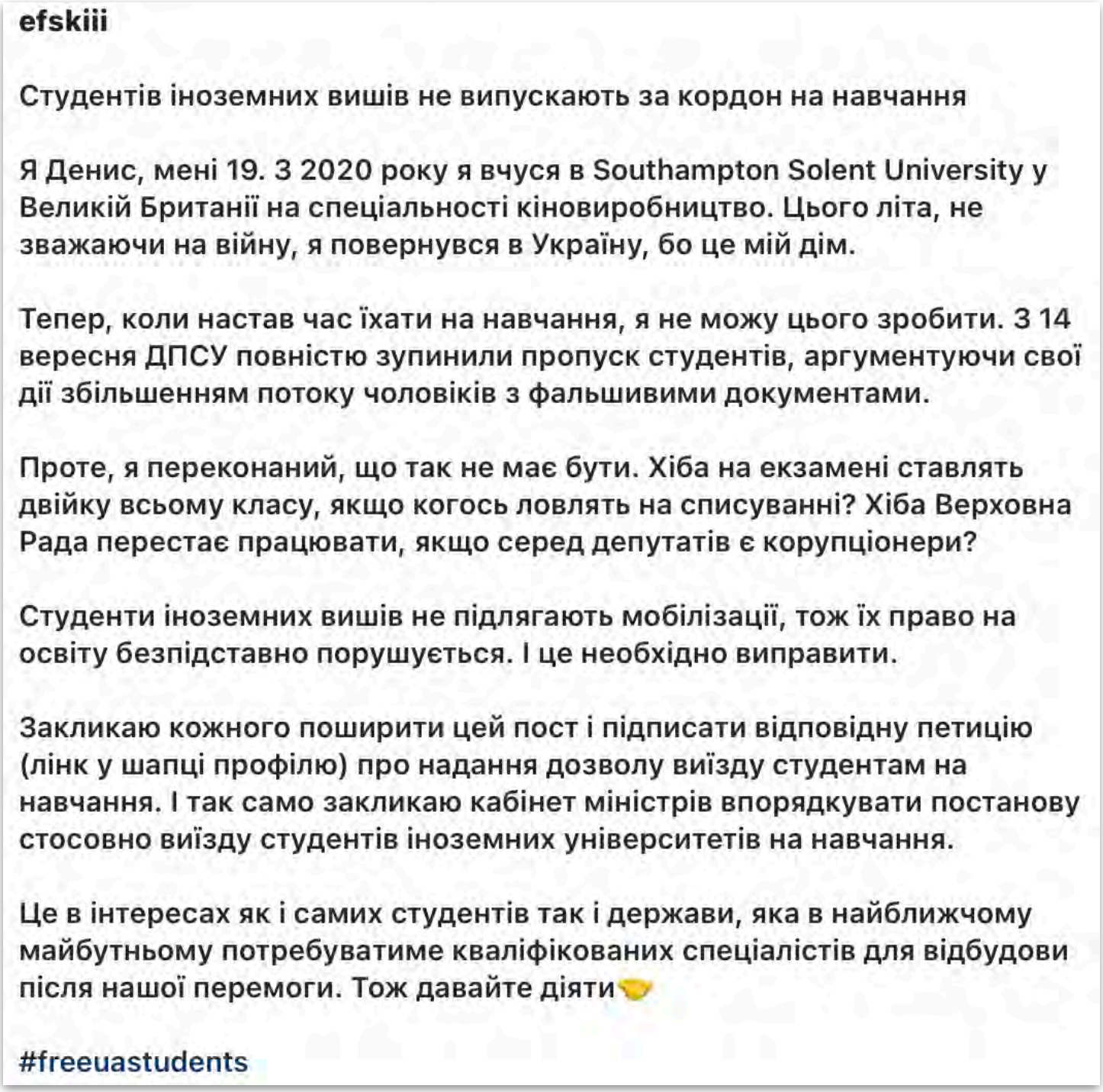
Редакторка відділу освіти та науки ZN.UA

Відділити зерна від полови буде важко

Студентів не випустять за кордон, хоча вони й не підлягають мобілізації. Про це в ефірі телемарафону заявив речник Державної прикордонної служби Андрій Демченко.

Ну що ж, держава розставила всі крапки над «і», й на кордоні рулетка «пропустять — не пропустять» перестала бути рулеткою, а стала шлагбаумом, зачиненим на великий замок.

«Хлопці, будь ласка «не мимріть», стійте чітко в черзі, будьте тверді», — закликають одне одного студенти в Телеграм-групі, що координує студентський протест на пункті пропуску в Шегині. Там прямо зараз стоять із плакатами ті, хто вирішив поборотися за свою мрію поїхати на навчання. А її відібрали не лише в першокурсників, а й у студентів старших курсів, майбутніх магістрів і PhD.

efskiii

Студентів іноземних вишів не випускають за кордон на навчання

Я Денис, мені 19. З 2020 року я вчуся в Southampton Solent University у Великій Британії на спеціальності кіновиробництво. Цього літа, не зважаючи на війну, я повернувся в Україну, бо це мій дім.

Тепер, коли настав час їхати на навчання, я не можу цього зробити. З 14 вересня ДПСУ повністю зупинили пропуск студентів, аргументуючи свої дії збільшенням потоку чоловіків з фальшивими документами.

Проте, я переконаний, що так не має бути. Хіба на екзамені ставлять двійку всьому класу, якщо когось ловлять на списуванні? Хіба Верховна Рада перестає працювати, якщо серед депутатів є корупціонери?

Студенти іноземних вишів не підлягають мобілізації, тож їх право на освіту безпідставно порушується. І це необхідно виправити.

Закликаю кожного поширити цей пост і підписати відповідну петицію (лінк у шапці профілю) про надання дозволу виїзду студентам на навчання. І так само закликаю кабінет міністрів впорядкувати постанову стосовно виїзду студентів іноземних університетів на навчання.

Це в інтересах як і самих студентів так і держави, яка в найближчому майбутньому потребуватиме кваліфікованих спеціалістів для відбудови після нашої перемоги. Тож давайте діяти🤝

#freeuastudents

Ті, хто не зміг виїхати за кордон, організувалися в соцмережах і прямо зараз збираються писати листи до провідних іноземних ЗМІ. А в Інстаграмі запускають флешмоб — записують відео й розповідають свої історії, аби всі почули, який це крах надій, планів та сподівань на майбутнє.

Формально влітку студентів не було в переліку осіб, яким Кабмін дозволив перетин кордону (славнозвісна постанова №57). Але ДПСУ не заперечувала офіційно, навіть публікувала список студентських документів, потрібних для виїзду, і впродовж літа вервечка тих, хто хоче навчатися в іноземних вишах, потягнулася через кордони. Їх то випускали, то ні (як кажуть самі «щасливці»-студенти, все залежало від прикордонника: на кого нарвешся). Ну тобто закон був як дишло, як каже відома приказка.

Причина нинішньої заборони для всіх студентів виїжджати до інших країн, як її пояснили в ДПСУ, проста й добре відома — корупція.

Лише впродовж липня — серпня прикордонники виявили 600 фальшивих студентів. А скільки таки змогли прослизнути? Влітку правоохоронці викрили схеми в Одесі, Києві, Кропивницькому, Чернівцях. Серед ділків, яких упіймали за руку, була сім'я — тато з сином і їхні друзі, доцент столичного вишу, екс-науковець Національної академії наук… І це тільки ті, кого розкрили, а скільки безіменних «героїв»- фальсифікаторів продовжували свій успішних бізнес? У соцмережах влітку можна було побачити оголошення про оформлення фальшивих студентських документів «під ключ» за суму від 1,5 до 4–5 тисяч доларів. У Чернівцях скромна жіночка, яку викрила Нацполіція, заробила на фальшивих студентах 150 тисяч євро.

Дорослі дядьки-ухилянти «вступали» в ліві виші Європи, де навіть відвідування занять іноді було необов'язковим. А ті, хто досі чесно й старанно навчався за кордоном, важко гарував на своє майбутнє в авторитетних університетах світу, зараз втратили все і стоять із плакатами на кордоні в надії на справедливість. Хіба це нормально?

Студенти не можуть повірити, що все скінчено. Дехто навіть обіцяє піти до суду. Перед вступом багато студентів радилися з юристами і думали, що мають шанс виїхати на навчання. «Чи можна так за секунди змінювати закони і не давати жодних пояснень? Зламавши долі десятків людей!!!!» — написав нам у редакцію один зі студентів. Останнім часом редакційна пошта була завалена листами від них та батьків. Це були крики безпорадності.

> *«Я переконаний, що так не має бути, — каже студент Денис. — Хіба на екзамені ставлять двійку всьому класу, якщо когось ловлять на списуванні? Хіба Верховна Рада перестає працювати, якщо серед депутатів є корупціонери?»*

«Щоб не було зловживань, мають бути чітко прописані запобіжники в постанову Уряду, щоб співробітники — наші інспектори, коли оформляли громадян на кордоні, чітко ними керувалися», — сказав ***речник ДСНС*** у прямому ефірі.

Тут я з ним абсолютно згодна.

1) Тільки хочеться спитати — а чому ніхто у владі досі не розробив цих запобіжників?

2) Чому держава тільки зараз поставила студентів перед фактом?

Зрозуміло, що відділити зерно від полови й розібратися, кого випускати за кордон, а кого ні, складно. Але студенти 2–4-х курсів, які навчаються у своїх вишах не перший рік, мали б виїжджати на навчання без перешкод. Ті першокурсники, хто тільки-но закінчив школу, виїдуть і без спеціальних дозволів, — їм ще не виповнилося 18. Точно не намагалися ухилятися від служби в ЗСУ ті, хто подавав документи на вступ до закордонних вишів ще до війни, восени чи в грудні (не всі країни проводять вступну кампанію лише влітку, як це робить Україна). Отже, слід було розбиратися, як працює система вступу, де є можливості для схем, а де — ні. Уряд, правоохоронці, прикордонники мусили разом шукати рішення.

Міністр освіти Сергій Шкарлет звернувся з листом до закордонних колег-міністрів, у якому просить допомогти українцям, що вступили до вишів їхніх країн:

«Згідно з українським законодавством, під час воєнного стану тимчасово обмежений виїзд за кордон особам чоловічої статі віком від 18 до 60 років. У зв'язку з тим, що до цієї категорії потрапили й українці, які навчаються в закладах вищої освіти за кордоном та не мають змоги виїхати за межі України, просимо надати можливість студентам-громадянам України навчатись у закладах освіти вашої країни онлайн або надати їм річну перерву в навчанні зі збереженням фінансових умов та раніше зроблених внесків». Якщо ж це неможливо, міністр освіти України попросив перевести цих студентів до таких закладів освіти, які можуть забезпечити українцям навчання онлайн. Цей лист датований ще 7 вересня. Він не є вирішенням проблеми, але це краще, ніж нічого.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

пр. Перемоги, 10, м. Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21, факс (044) 481-47-96
E-mail: mon@mon.gov.ua, код ЄДРПОУ 38621185

Міністрам інших країн, відповідальних за сферу освіти

Шановні колеги!

Україна живе та працює з 24 лютого 2022 року в умовах повномасштабної війни з Російською Федерацією.

Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-IX затверджено Указ Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні».

Згідно з українським законодавством, під час воєнного стану тимчасово обмежений виїзд за кордон особам чоловічої статі віком від 18 до 60 років.

У зв'язку з тим, що до цієї категорії потрапили і українці, які навчаються у закладах вищої освіти за кордоном, та не мають змоги виїхати за межі України, просимо надати можливість студентам – громадянам України навчатись у закладах освіти Вашої країни у режимі онлайн або надати їм річну перерву в навчанні із збереженням фінансових умов навчання та раніше зроблених внесків.

У разі, якщо це неприйнятно для окремих закладів освіти, прохання розглянути можливість переведення таких студентів до тих закладів вищої освіти, які можуть забезпечити навчання для них у режимі онлайн.

Прийміть мої запевнення у найщирішій повазі.

Міністр освіти і науки України **Сергій ШКАРЛЕТ**

Якщо головна причина заборони виїзду за кордон — боротьба з корупцією,

то,

— перекривши кордон для студентів, держава проблеми не вирішила.

А ми всім суспільством спостерігаємо, як

— на знищенні майбутнього кращих наживаються гірші — боягузи, негідники і рвачі.

***

№ 737.

Якою буде відповідь Заходу на ядерний удар РФ по Україні. Аналіз варіантів та сценаріїв

СУБОТА, 24 ВЕРЕСНЯ 2022, 13:53 — **СЕРГІЙ СИДОРЕНКО**, ЄВРОПЕЙСЬКА ПРАВДА

Автор: Сергій Сидоренко,

редактор "Європейської правди"

Довгі роки російська пропаганда просувала тезу, що Путін не може програти. На фото - окупований Сімферополь, 4 березня 2022 року

21 вересня російська агресія проти України вийшла на новий етап.

Ще жодного разу від завершення "холодної війни" ядерна держава відкрито не погрожувала застосувати ядерну зброю проти неядерної. Та й у часи протистояння Радянського союзу зі США такі випадки були одиничними, як-от під час Суецької кризи 1956 року чи Карибської кризи 1962-го.

Згодом навіть до ключових світових потуг дійшло, що ядерна війна може призвести до незворотних наслідків, аж до нової світової війни на знищення. Тому головною функцією "ядерки" було стримування, тобто власна безпека, для якої було достатньо, щоби противник просто знав про наявність у тебе боєголовок та сучасних засобів доставки. Як максимум – обходилися туманними натяками, та й то не на рівні глави держави. І також у дуже поодиноких випадках.

Натомість тепер Владімір Путін напряму **послався саме на ядерну зброю**.

Він також заявив про готовність застосувати "всі наявні засоби" проти України та інших держав і додатково пояснив: мовляв, це станеться в разі "нападу" на території, які Росія вважає своїми.

Це "якщо" у виконанні Путіна є дуже дивним.

Адже він знав, що його вимога гарантовано буде порушена!

Є думка, що шантаж Путіна спрямований не так на Україну, як на Захід, і має на меті, зокрема, сповільнення потоку зброї з-за кордону для ЗСУ. Але те, що на Україну це не вплине, є поза сумнівом.

При цьому перед тим, як виголосити свої "ядерні погрози", Путін запустив процедуру анексії окупованих територій України через проведення на них псевдореферендумів. Російська влада не приховує, що їхній результат визначений наперед, і на початку жовтня Кремль має оголосити, що відтепер вважає їх частиною РФ, на яку поширюється "ядерний" захист. Але ніхто (включно з Путіним) не має сумніву, що ЗСУ продовжать контрнаступ, ігноруючи це рішення.

Тож на початку жовтня постане руба питання про те, чи готовий Путін виконати свою погрозу.

Все це є очевидним також для західних партнерів, які зараз змушені шукати, як їм реагувати на це і як діяти у разі, якщо погроза Путіна буде втілена у життя. Бо це створить безпекову ситуацію, у якій світ ще ніколи не був.

Про найбільш імовірні сценарії дивіться відеодискусію редакторів "Європейської правди"

1. То чи буде ядерний удар?

Заява Путіна з’явилася не на порожньому місці: натяки про "ядерку" лунають та провокаційні дії фіксуються ще від лютого, але до прямих погроз особисто Путін удався уперше.

Поза тим, треба наголосити: наразі немає впевненості у тому, що РФ **точно** застосує ядерну зброю.

Хоча заяви Путіна є безпрецедентними у світовому масштабі за останні понад півсторіччя, вони все одно **лишають державі-агресору варіанти дій**, адже прямої та однозначної обіцянки "застосувати ядерну зброю" від нього не прозвучало. Адже фраза про готовність застосувати "всі наявні засоби" не означає ядерного удару вже після першого пострілу і не уточнює умови, коли Москва може піти на найвищий рівень ескалації.

Така невизначеність створюється навмисно.

Є дуже високий шанс, що Путін і сам ще не визначився щодо ядерного удару.

Його остаточне рішення залежатиме від того, як Захід, а передусім США, може відреагувати на його рішення про ядерний удар. Простіше кажучи, Путін коригуватиме свої наміри залежно від розвідданих та публічних сигналів (про це – далі у цій статті).

В Європі є також політики, які вважать, що ядерного удару точно не буде, а погрози Путіна є лише блефом. У останні тижні серед європейських посадовців ця думка була доволі популярною. Утім, після виступу 21 вересня таких оптимістів поменшало.

У безпекових колах звучить також ще одна, доволі екзотична версія. Як відомо, застосування ядерної зброї – це процес, що потребує дій та рішень багатьох осіб. Мовляв, через це у президента РФ, який за 7 місяців провальної для РФ війни дещо втратив авторитет у армійського керівництва, немає впевненості, що генерали, яким він дасть усну вказівку про ядерний удар по українських містах, погодяться розділити з ним моральну та юридичну відповідальність за розв’язання ядерної війни, а то й взагалі "стати крайніми" у цьому історичному рішенні – що в теорії може призвести навіть до заколоту.

Повторимося, це пояснення є радше екзотичним.

Хай там як, наразі **жодна із західних столиць не вважає імовірність ядерної війни високою**. Це видно за їхніми рішеннями. Жодне посольство, включно з американським, не оголошує про евакуацію, як це було у лютому, перед початком російського нападу.

Бо коли йдеться про ядерну війну, то навіть невисока її імовірність – це дуже багато, у порівнянню з "нульовою", до якої звик світ.

"В американському розвідувальному співтоваристві зараз ніхто не скаже, що імовірність використання тактичної ядерної зброї є нульовою", – цитує CNN свого головного аналітика з правоохоронних питань та розвідки Джона ***Міллера***.

А відносний спокій західних урядів стосується лише поточного моменту.

Одного дня, отримавши нові розвіддані, США, а за ними й інші столиці можуть віддати своїм дипломатам наказ про термінову евакуацію, бо оцінка небезпеки зміниться на протилежну. А окрім того, західні розвідки також можуть помилятися.

Ще одна деталь – те, що Київ навряд чи є першочерговою ціллю ударів навіть у разі, якщо РФ справді планує настільки підняти ставки. Утім, до цього повернемося згодом.

2. Що зроблять з Росією у разі ядерного удару по Україні?

Питання про реакцію західних партнерів України у разі переходу війни у ядерну фазу – одне з ключових, і відповіді на нього немає. У США поширена думка, саме через цю невизначеність Путін досі не ухвалив кінцевого рішення щодо застосування ядерної зброї. Тим більше, що раніше у війні проти України недооцінка спільної відповіді Заходу дорого обійшлася Росії. Взимку представники США та низки держав ЄС публічно і непублічно попереджали Путіна, що вони жорстко відреагують на напад на Україну, у що в Москві не повірили, і зараз напевно про це пам’ятають.

То що ж лунає нині від західних лідерів, а передусім від США? Треба визнати, що небагато. Хоча американська влада і цього разу першою почала говорити про те, що ядерна небезпека зростає.

"Don't. Don't. Don't", – коротко і емоційно звернувся Джо Байден до Владіміра Путіна у неділю 18 вересня в ефірі американського телешоу "60 хвилин", додавши, що перехід до ядерної зброї "змінить обличчя війни на небачене досі".

А ось про дії США у відповідь на такий розвиток події Байден говорить небагато, і робить це навмисне – щоби не спрощувати рішення для Росії. Це – давній підхід США у протистоянні з основними противниками у світі, який у Вашингтоні має назву "стратегічна невизначеність". Хоча певні висновки з заяв Байдена робити вже можна.

Безпекові аналітики виділяють три типи відповіді США на ядерний удар по державі-партнеру або союзнику.

Перший – це використання ядерної зброї у відповідь по російських цілях.

Другий – це військовий удар по російських об’єктах неядерними засобами.

Третій – це невійськові методи на кшталт дипломатичної та економічної ізоляції або ж військова допомога противникам Росії без втручання США.

Перший варіант розвитку – виключений, сходяться на думці абсолютно усі західні аналітики. Обмін ядерними ударами може призвести до ескалації, що знищить більшу частину людства. Джо Байден особисто кілька разів підкреслював в останні дні, що ядерна війна не може розглядатися.

Другий варіант – це удар по військових базах (або також політичних об’єктах) американськими ракетами, запущеними з американських військових потужностей. Імовірно – із залученням авіації.

По суті, США (а можливо й інші держави НАТО) в цьому разі стають стороною російсько-української війни, і можуть лишатися нею до звільнення української території. Але чи реальний цей шлях?

Про таку можливість зараз синхронно говорять кілька американських військових експертів, відомих "яструбиною" позицією – таких, як екскомандувач армії США в Європі Бен Ходжес.

Зокрема, вони пропонують нанести масований авіа- та ракетний удар, що знищить російський флот та кілька військових баз, щоби Росія не відчула безкарність своїх дій.

Утім, є і голоси проти цього, які кажуть, що використання американської авіації буде означати для РФ, що НАТО вступає у війну, і з високою імовірністю призведе до російських ударів по об’єктах США в Європі, і питанням є те, чи будуть це конвенційні або ядерні удари.

Утім, цей шлях став би революційним на фоні нинішньої стратегії США щодо України. Адже зараз Вашингтон "дме на холодне", щоби не спровокувати Росію на оголошення війни НАТО (наприклад, відмовляється надати сучасні танки, далекобійну зброю, блокує передачу радянських літаків тощо). Тому певності у виборі цього шляху немає і близько.

Натомість привертає увагу те, що Байден уникає навіть натяків на військову відповідь США.

Хоча в інших питаннях – наприклад, щодо можливого протистояння з ядерним Китаєм щодо Тайваню – посадовці США та особисто Байден чітко заявляють про намір Пентагону взяти участь в обороні острова.

З огляду на це найвищим видається шанс, що Білий дім схиляється до третього варіанта: радикальне збільшення тиску на Кремль плюс ще більше озброєння України.

У вже згаданій програмі "60 хвилин" Байден дав коротке пояснення, яке натякає саме на цей варіант, хоча лишає за США свободу вибору.

"(Росія у разі ядерного удару) стане ізгоєм у світі ще більшою мірою, ніж досі. Але відповідь ми визначимо залежно від того, що вони зроблять", - заявив президент.

3. Відторгнення, якого ще не бачив світ

На третьому варіанті варто зупинитися детальніше.

По-перше, варто наголосити, що не йдеться про обмеження дій суто дипломатичними методами. Навіть у разі, коли США не будуть готові особисто взяти участь у заподіянні удару відплати по російських об’єктах – вони допоможуть Україні зробити це.

За цього розвитку подій внутрішньополітичний тиск на Байдена не лишить для нього іншого варіанту, окрім як зняти всі обмеження на постачання в Україну будь-якої конвенційної зброї.

Далекобійні ракети ATACMS можна поставити на озброєння України за лічені дні, адже системи їхнього запуску (MLRS/HIMARS) вже є в Україні. Системи ППО, американські (і за ними європейські) танки; політичне сприяння передачі Україні радянських винищувачів, які можна відразу пускати у бій – всі ці заборони, очевидно, будуть зняті одночасно з появою політичного тиску щодо можливого самостійного вступу США у війну.

Але й економічні важелі, які є справді болючими для РФ, також не варто випускати з уваги.

Попри те, що зараз на державу агресора накладені безпрецедентні санкції, яких не знала жодна інша держава – потенціал для їхнього збільшення є.

Ключовий важіль – це повна (або, на практиці, практично повна) торговельна блокада РФ, яка поки що є нереальною, але у разі застосування ядерної зброї стане дуже можливою.

Річ у тім, що значна частина світу поки що коливається у тому, чи приєднуватися до Заходу в засудженні дій РФ. Тут варто підкреслити: у тому, що саме Росія є агресором, не має сумніву жоден світовий уряд, але реакція різниться, бо такі світові гравці, як Китай, Індія, держави Африки чи Південної Америки, не вважають, що застосування Путіним "права сили" перетинає червону лінію, не є неприпустимим у міжнародній політиці.

Але ядерний удар поставить Путіна далеко за цю лінію.

Початок ядерної війни не вигідний буквально нікому у світі, він вдарить по всіх небаченою досі продовольчою кризою.

Для азійських ядерних держав, таких як Китай, Пакистан та Індія, цей крок не менше небезпечний, бо посуває сприйняття ядерної зброї як засобу стримування – і може перерости навіть в обмін ядерними ударами на їхньому континенті. Тому показово жорстке покарання Росії, що порушила це правило, стає і для них можливим варіантом, якщо не більше.

А держави G7 за допомогою нових санкцій зроблять цей вибір ще очевиднішим.

Зокрема, в цьому разі стає неуникним присвоєння Росії **статусу "держави-спонсора тероризму" у США**, проти якого поки що виступають Білий дім та Держдеп.

І нехай вас не дивує це дивне формулювання (чому "спонсор", якщо Путін сам по собі терорист?). State Sponsor of Terrorism або SST – це юридичний термін, під який у США вже напрацьована нормативна база – тому придумувати новий немає потреби. Та й часом він застосовується не до "спонсорів", а до справді терористичних держав, як-от Північна Корея. Зараз до цього списку входять Іран, КНДР, Куба та Сирія.

Статус SST спрямований на повну ізоляцію держави-терориста – зокрема, всі американські програми співпраці з РФ мають бути згорнуті. Цей статус також дає Штатам певний рівень гнучкості – і очевидно, що для держави, яка вдалася до ядерних ударів, буде застосований найвищий рівень.

Зокрема, в межах SST можливо накласти вторинні санкції на усі банки, що здійснюють операції з РФ, окрім окремо схвалених транзакцій (наприклад, продажу зерна, яке точно виведуть з-під санкцій).

Тобто китайський чи-то індійський банк, який буде обслуговувати платежі до Росії, розумітиме, що він ризикує втратити усі кореспондентські рахунки у США. Це – дуже потужний запобіжник для припинення торгівлі навіть з тими країнами, для яких західні санкції є пустим звуком.

Ну й не варто забувати про іміджеві втрати, які мають вагу для міжнародних компаній. Ті, хто досі знаходить можливість вести бізнес у РФ у обхід санкцій, отримають потужний стимул припинити це робити, бо слава компанії, що підтримує ядерного терориста, ще нікому не допомагала.

У дипломатичній сфері також можливі зміни, аж до втрати Росією місця у Радбезі ООН.

Про таку можливість вже **заговорили світові лідери**. Юридичні **підстави для цього є**, бракує лише політичного рішення.

Утім, треба розуміти, що всі ці справді болючі для Путіна кроки не дають **швидкого** результату, який необхідний у разі переходу до ядерної війни, тому **паралельно з ізоляцією Росію мають підривати у військовому сенсі** – чи-то через постачання зброї Україні, чи-то через пряме входження сил США/НАТО у протистояння.

Цей вибір постійно буде лишатися на столі у західних держав і може бути переглянутий залежно від розвитку подій.

4. Найреальніші цілі ядерного удару Росії

Ще раз підкреслимо: перехід до ядерного протистояння не є гарантованим, але він і не виключений. М'яко кажучи. Понад те, **з часом його реальність зростає**.

Аргументи, наведені вище, напевне вже комунікуються до Кремля дипломатичними каналами (згадаймо про дзвінки європейських лідерів Путіну). Але ніхто не може бути впевненим, що цього достатньо.

І не лише через те, що російський лідер відомий своєю схильністю до гри на підвищення ставок – а зараз можливості для цього підвищення без використання "ядерки" є обмеженими.

Ще важливіше те, що Путін опинився у безвиході. Він програє війну в Україні звичайною зброєю; зі зростанням західних постачань для України поразка РФ на полі бою стає питанням часу. А для Путіна це буде неймовірним ударом по його авторитету. Розпаленому пропагандою російському суспільству буде непросто пояснити, чому "всесильна", на їхню думку, Росія програла війну в "нікчемній" Україні.

Машина пропаганди, а за нею і суспільство давно кажуть про "ядерний попіл". Цей пропагандистський штамп почав жити самостійно і перетворився на таку собі вимогу до Кремля.

Визнати поразку у війні без використання цього важеля буде ще складніше. Це може змінити сприйняття Путіна російським суспільством, а також російськими елітами, із сильного президента на "слабака".

У підсумку, для Путіна це стає питанням збереження влади та **фізичного виживання**.

На цьому фоні аргументи про відповідь Заходу перестають працювати.

Тому імовірність застосування ядерної зброї варто зважувати всерйоз. У тому числі – зважувати те, які об’єкти можуть стати першочерговими цілями РФ.

У соцмережах у дискусіях про небезпеку російського ядерного удару часто кажуть про удар по Києву, по "центрах ухвалення рішень".

Адже і під час початкового етапу повномасштабного вторгнення, що розпочався 24 лютого, однією із задач РФ було саме захоплення Києва з метою, щоби Україна втратила керованість. Тоді в РФ вірили, що в Україні на них чекають ледь не з квітами, і лишається зламати суто символічний опір "нацистів".

Утім, у разі переходу до ядерної війни атака на Київ видається менш реальною. Принаймні на початку цього етапу.

Імовірно, в лютому РФ справді ставила за мету фізичне знищення Зеленського, мріючи, що це зробить країну "некерованою", але немає жодних підстав вважати, що зараз цей план досі є актуальним.

Попри риторику пропаганди про ракетні удари по "центрах ухвалення рішень", РФ жодного разу не намагалася це зробити – центр Києва та урядовий квартал не ставали мішенню ракетних атак. Засідання парламенту, у яких брав участь президент, на щастя, не викликало таких спроб РФ; так само, як і інші події за участі глави держави.

Тому перехід відразу до ядерного удару по Києву видається нелогічним. Радше, реальними є спроби Кремля застосувати ракети для ударів по тих самих "центрах ухвалення рішень" замість переходу до "ядерки", яка тягне небажані наслідки.

Ще один потужний аргумент проти ударів по Києву – те, що зараз, на відміну від лютого, тут лишаються посли ключових країн. Завдати ядерного удару, що ліквідує топ-дипломатів багатьох держав світу – безглуздя, на яке не зважиться навіть Кремль.

Тим паче, що в РФ є стратегія "обмеженої ядерної війни", що не тягне цих небезпек.

Про неї вже йшлося у публікації ЄвроПравди "**Для РФ тактична ядерна зброя – просто інструмент**", де пояснюється відмінність між стратегічною та тактичною ядерною зброєю, а також сутність стратегії "обмеженої ядерної війни", яку в РФ продумали саме **для протистояння з неядерними державами** на кшталт України.

За нею, перший удар є ***"демонстраційним"***.

> Його суть – поцілити у відносно безлюдну територію. Він може бути без жодного воєнного сенсу – але продемонструє готовність до застосування ядерної зброї.

Російські розробники стратегії вважають, що противник після цього має погодитися на капітуляцію, а якщо ні, то завдається другий удар, залякуючий – по не надто густонаселеній території, на якій є скупчення військ, чи інфраструктурні, чи символічні для жертви удару об'єкти.

І лише потім йдуть ***удари на ураження***.

Звісно, немає жодної гарантії того, що Росія буде дотримуватися цього сценарію (як, на щастя, і гарантії того, що ядерна війна взагалі почнеться!!!), однак вибір саме цієї стратегії дуже імовірний.

Тому в Росії від кремлівських пропагандистів все частіше звучать думки про "удар по Зміїному" (перший етап).

І, на жаль, не можна виключити удари по Кривому Рогу, який для РФ за останній тиждень став немов маніакальною ціллю – швидше за все, через бажання помститися особисто президентові Зеленському, для якого це – рідне місто.

Також у зоні високого ризику – залізничні транспортні вузли на заході Україні, переривання яких може суттєво ускладнити постачання зброї від держав-союзників через Польщу. Попередні спроби РФ зруйнувати залізничні колії ракетними ударами виявилися невдалими. Тактичний ядерний заряд дозволить РФ вирішити цю задачу.

А удар по містечку на заході України, що неодмінно буде пов'язаний з численними жертвами, російській пропаганді буде найпростіше "продати" власній аудиторії.

Хай там як, лишається сподіватися, що до реалізації цих сценаріїв не дійде. Але виключати їхню ймовірність нині точно неможливо.

***

№ 738.

Ядерный шантаж. Путину не удалось напугать США

2022-09-22

Юрий Жигалкин

Объявление Владимиром Путиным частичной мобилизации и открытая угроза применения ядерного оружия встретили в американской прессе почти единодушную реакцию: это свидетельство крайне тяжелой ситуации, в которой оказалась российская армия, вторгшаяся в Украину. "Путин в отчаянной попытке эскалации ситуации в Украине", – пишет Wall Street Journal. "Не поддавайтесь путинскому блефу! Россия проигрывает", – считает Washington Post. "Новое решение Путина свидетельствует о его слабости", – утверждает Newsday.

Если Владимир Путин рассчитывал своими угрозами применения ядерного оружия внушить страхи, то эта тактика не сработала.

Его выступление вызвало в США иные чувства.

Буквально через несколько часов после трансляции речи Владимира Путина президент США Джо Байден, выступая на сессии Генеральной ассамблеи ООН, осудил "безответственные угрозы применения ядерного оружия". "В ядерной войне не может быть победителей", – заявил президент Байден,

назвав вторжение России в Украину "крайне серьезным нарушением Устава ООН". Пресс-секретарь Совета по национальной безопасности Джон Кирби напомнил, что это не первая за последние месяцы подобная угроза, прозвучавшая из Кремля и ее в американском правительстве воспринимают достаточно серьезно. По его словам, **США в силу возможностей наблюдают за ядерным арсеналом России и готовы принять ответные меры, если будут замечены изменения в расстановке ядерных сил**.

Объявление о начале частичной мобилизации и угрозы применения ядерного оружия свидетельствуют о том, что Владимир Путин чувствует себя загнанным в угол, что представляет опасность, поскольку у него будет соблазн воспользоваться ядерным оружием в случае провала его плана укрепления российской армии за счет мобилизации:

– Путин, я думаю, считает, что если ему удастся значительно пополнить ряды своей армии благодаря частичной мобилизации, восполнить арсеналы оружия, чтобы продержаться на нынешних позициях несколько месяцев, то зимой отсутствие российских поставок природного газа вынудит Европу сдаться и, как бывало прежде, ситуация обернется в его пользу. Но этого не произойдет, – говорит Стивен Бланк, научный сотрудник филадельфийского Института внешнеполитических исследований. – Китай в последние дни ясно дал понять, что Кремлю не нужно рассчитывать на его поддержку. Пхеньян даст Путину оружие в обмен на нефть, но оружие не способно переломить ход войны, потому что Запад предоставит Украине все, что ей необходимо, и это оружие значительно лучше того, чем располагает Россия. Вдобавок западные страны продолжают масштабную подготовку офицеров для украинской армии. Если у кремлевского руководства достанет безумия, чтобы переступить через ядерное табу, то полное поражение России будет еще более быстрым. Потому, что использование тактического ядерного оружия в Украине не принесет Кремлю никакой тактической или стратегической выгоды, но резко повысит вероятность ответа со стороны стран НАТО. Путину не стоит забывать, что сдерживающий эффект ядерного арсенала работает только до момента использования ядерного оружия. Если оно будет применено, НАТО не будет бездействовать. Если Путин применит ядерное оружие в Украине, я не представляю, что НАТО скажет "нас это не волнует".

Применение Россией ядерного оружия в результате неудачного для нее хода войны против Украины нельзя исключить, поскольку Путин уже близок к использованию угрозы ядерного заражения в своих целях, считает заместитель директора Кеннановского института в вашингтонском Центре Вильсона Уильям Померанц.

– Я думаю, что Путин загнан в угол, и его заявление о готовности применить ядерное оружие свидетельствует о том, что он ищет выход из этой ситуации. Осуществит ли он свою угрозу, никто не знает, но западные правительства должны быть готовы к такому повороту событий, тем более, что он уже, на мой взгляд, превратил ядерную энергию в оружие, подвергая ударам территорию Запорожской АЭС. Он уже бросает вызов Западу, демонстрируя, что Россия готова допустить радиоактивное заражение в целях защиты своих интересов и предотвращения полного поражения в Украине. Эти заявления Путина я бы воспринимал вполне серьезно, поскольку мы не знаем, что у него происходит в голове, блефует ли он или действительно готов разыгрывать свою козырную ядерную карту.

В то время как угроза Путина применить ядерное оружие может сдерживать готовность западных столиц предоставить Киеву оружие большой дальности действия, они должны дать понять российскому президенту, что попытка применения ядерного оружия приведет к пагубным последствиям для него лично, говорит американский публицист, специалист по России Дэвид Саттер:

– На мой взгляд, эта угроза – часть военной стратегии, цель которой – убедить Вашингтон и его союзников не оказывать Киеву полной поддержки, например, не предоставлять ему оружия дальнего радиуса действия, с помощью которого он может наносить удары по территории России. Ключевая задача для западных столиц – убедить Путина, что их реакция на применение Россией ядерного оружия обернется негативными последствиями не только для страны, но и для самого Путина. Я думаю, что угроза применения Россией тактического ядерного оружия пока заставляет Запад воздерживаться от поставок Киеву самых эффективных вооружений. Применение ядерного оружия наверняка приведет, по меньшей мере, к отмене этих ограничений. Кстати, протесты против объявления частичной мобилизации показывают, что Путин мог совершить большой просчет. Я не думаю, что ему угрожают массовые протесты. Ключевым в этой ситуации будет поведение спецслужб и армии, а в обеих этих институциях есть люди, которые осознают губительность этой политики Путина и у кого нет желания сойтись в смертельной схватке с Украиной, в которой не будет победителей, – считает Саттер.

***

№ 739.

«Взять на понт». Зачем понадобились референдумы

Ян Бертонович

24.09.2022

Недавние демарши Путина – это всего лишь очередная попытка подкинуть дровишек в топку, когда ты давно уже понял, что твой паровоз со всей дури мчится в пропасть. Что еще остается, ведь сворачивать некуда, а тормозить поздно? Плохо только то, что это не дрова, а люди.

Зачем вдруг понадобилась мобилизация, в принципе, ясно. Это явный признак краха той стратегии, которую агрессор выбрал после провалившегося блицкрига.

Он хотел конфликт не очень большой интенсивности, который можно вести до бесконечности без особых издержек для своего рейтинга. В Москве рассчитывали медленно и методично стирать в пыль украинские города, расходуя при этом лишь мелкие партии наемников. До той поры, пока Западу эта бессмысленная валтузня не надоест – и тогда можно заключать мир на победоносных для себя условиях.

Но что-то снова пошло наперекосяк: наступление застопорилось, противник пытается перехватить инициативу, по своей воле воевать даже зэки не горят желанием… Поэтому и мобилизация. Без нее реализовывать новые стратегические замыслы будет попросту некому.

Но зачем вдруг понадобились скоропалительные референдумы? Тут куда проще рационально объяснить, почему они не проводились до сих пор.

1. Империя не склонна мелочиться

И действительно – почему Россия не аннексировала ЛДНР еще с первого захода, в одном пакете с Крымом? Этот каверзный вопрос я регулярно задаю тем сторонникам «узкого мира», которые иногда все же встречаются на моем жизненном пути.

Ведь тогда бы многие проблемы решились сами собой. Никакого «геноцида жителей Донбасса» на своей территории РФ бы не позволила. Да и попробуй туда сунуться укронацисты…

Даже тех людей, у кого логика – явно не самая сильная их сторона, этот вопрос ставит в тупик.

Может, опасались санкций? Да прямо-таки… Все, что Россия на тот момент могла отгрести от благодушного и нерешительного запада, она и так отгребла за Крым. После чего перестала бояться санкций вовсе. От щекотки империи не умирают.

Может, местные жители были против? Да полноте! Кто их вообще спрашивает?

Ответов, думаю, два.

1) Во-первых, Российской империи в этом конфликте были нужны вовсе не новые пару десятков тысяч км2 территорий. У нее и со своими проблем полно: земли исконные от перенаселения и благополучия не страдают.

Империи была нужна ***вся*** Украина – как необходимый пазл того евразийского дома, который строится в чьих-то воспаленных умах на чьих-то костях – разумеется, не своих. Империя не склонна мелочиться.

Замороженный конфликт в Украине давал надежду со временем обрести большой куш. Вот поэтому войну на Донбассе кремлевская пропаганда долгое время преподносила именно как гражданскую: дескать, это не мы, это шахтеры борются с нациками. Косвенно такой подход нашел свое отражение и в тексте не к столу помянутых Минских соглашений.

Что ни говори, ручной «сепаратизм» – это идеальный троянский конь.

Стоит напомнить, что именно так называемый «геноцид» (или, шире, непонятный статус ЛДНР) стал casus belli для нынешнего масштабного

вторжения. А не будь этого тлеющего 8 лет позиционного конфликта… пришлось бы напрягаться и придумывать что-то еще.

Изначальной целью «спецоперации» была вовсе не принудительная раздача новых российских паспортов. Целью было создание марионеточной банановой Украины – такой себе ЛДНР в масштабе.

Но амбициозные планы потерпели полное фиаско. И теперь этот поезд уже не остановить по команде прапорщика.

2. Оккупация себе во вред

Однако помимо этой причины есть и еще одна, куда более прагматичная и потому еще более циничная. Это логика кавалера, который получает от девушки все, что ему надо, но не спешит предлагать ей руку, сердце и банковскую карточку.

Стоит вспомнить, что захватнические войны еще сравнительно недавно были обычным делом даже для тех государств, которые мы называем цивилизованными. Почему же потом они практически прекратились?

Все дело – в новом понимании государства. Теперь это не только система насилия над личностью (как утверждают некоторые политологи), но еще и комплекс обязательств перед своими гражданами.

Покорив какое-нибудь племя и заставив его платить дань, средневековый князь не должен был заботиться о строительстве на новообретенных территориях школ и больниц или платить пенсию старикам. И такая ситуация продолжалась веками: не думаю, что Муссолини планировал улучшить соцкультбыт в Эфиопии, которую он завоевал в 1936-ом.

Но колониальная система стала прошлым, и старые подходы кажутся немыслимыми. Когда ты в очередной раз слышишь про агрессивные замыслы Польши, которая спит и видит, как бы это восстановиться в границах до 1939 года, то понимаешь, что нынешний конфликт – это борьба не только людей разных убеждений, но и разных эпох.

Ну хорошо, захватит Польша западные области Беларуси. И что тогда? Зарплата каждого колхозного сторожа будет минимум 620 евро. Ведь в Польше меньше платить нельзя по закону.

Да, колхоз можно закрыть за ненадобностью, сторожа уволить. Но тогда придется платить ему пособие. Оно все равно будет в разы больше, чем его нынешняя нищенская зарплата.

И самая ужасная вещь, которую просто не могут себе вообразить наши автократы. Если этот самый сторож вдруг будет недоволен своим правителем, он волен просто за него не проголосовать. В Польше ведь есть то, от чего в Беларуси давно отвыкли…

В общем, перед тем, как кого-то захватывать, надо сначала очень долго подумать: а не влетим ли мы крепко на деньги? И семь раз отмерив, даже распоследний Наполеон может несколько умерить свой пыл.

Прежняя колониальная политика не прокатывает теперь даже в России. Да, как ни странно, даже в Кремле понимают, что одним насильем сыт не будешь – необходима и лояльность «новообретенных» территорий. Ее приходится покупать – после окончания военных операций.

Вот поэтому в пятерку самых дотируемых регионов, пожалуй, последней империи мира входят Чечня и Крым. Зато Рязанской или Тверской области там нет – как и всех остальных исконно русских земель. И вовсе не потому, что они и так в шоколаде, без дотаций. Скорее уж, в другом веществе.

Воистину, эта империя совсем не похожа на остальные. Умом ее не понять. Обычно ведь колонии захватывались для того, чтобы метрополия могла их доить. А тут все с точностью до наоборот.

Но Донбасс – это не Чечня и не Крым. Там и размеры побольше, а проблем – уж тем более. Тяжелая получается ноша.

И потому до последнего времени непонятный статус ЛДНР был удобен во всех отношениях. Не надо было брать на себя ответственность за развороченную (какими-то плохими дядями) экономику, не надо было вкладываться в восстановление уничтоженной этими самыми дядями инфраструктуры.

Какую бы то ни было социальную политику – со всякими пенсиями и пособиями – можно было заменить раздачей гуманитарной тушенки. Да, куда проще пригласить девушку на пиво, чем делить с ней зарплату.

…То есть, вся ответственность за последствия вечеринки перекладывалась на плечи безвинных жителей. А поскольку те прекрасно осведомлены о выражении «на подвал», то даже и возмущаться вголос не могли.

3. Заплатить за банкет

Разумеется, итог референдумов предсказуемый. Даже в странах Балтии, де-факто уже оккупированных СССР в 1940-ом, за легитимизацию захвата своей страны проголосовало что-то около 95% взрослых граждан (по официальным,

естественно, подсчетам). И никаких демаршей вроде акций протеста – разве что, плохие слова исподтишка на бюллетенях писали.

Ведь тогда резиновых пуль еще не изобрели – были только свинцовые. Причем много.

В силу их наличия, кинохроника сохранила и массовые митинги под красными флагами. Разумеется, добровольные. Зато теперь в этих странах советскую символику почему-то очень не любят. И приравнивают ее к нацистской. Как вы думаете, почему?

Но о грустных для себя вариантах будущего (пока еще отдаленного) сегодня никто в Кремле не задумывается. Как и о том, что в этот раз банкет все же придется оплачивать.

Огромные серые зоны, жившие за счет промышленности, не могут быть рентабельными априори. Это не маленькая Абхазия, где на худой конец можно просто абрикосы выращивать. Ну и не будем забывать про санкции – и, соответственно, отсутствие даже гипотетических инвесторов и партнеров. В общем, никаких перспектив.

То есть, в Кремле должны понимать: даже в самой радужной перспективе кормить новоприсоединенные «регионы России» придется за счет своих же налогоплательщиков.

Но об этом пока не думают. Как и вообще о будущем. Тут бы день простоять да ночь продержаться. А там все как-то срастется.

В таких условиях очень важно замутить что-нибудь обезбашенное. Впрыснуть дофаминчика своему населению (говорят, уже кое-кто начал прозревать, что спецоперация пошла не по плану). Попугать врагов серьезностью своих намерений.

Или, как принято говорить среди русских ратников из ЧВК Вагнера, – **«взять фраеров на понт»**.

***

№ 740.

Волшебный пендель «спецоперации»

Сергей Николюк

23.09.2022

Авторитарный пик, имя которому «путинизм», достигнут, а в распоряжении достигнувших пика имеется лишь одна перспектива — спуск.

Начну с цитаты из «Гамлета», которую рекомендую рассматривать в качестве эпиграфа:

> *«Полоний. Что вы читаете, принц?*
> *Гамлет. Слова, слова, слова.*
> *Полоний. И что говорится, принц?*
> *Гамлет. Про кого?*
> *Полоний. Я хочу сказать: что говорится в том, что вы читаете?*
> *Гамлет. Клевета, сударь мой…»*

Написано пять столетий тому назад, а своей актуальности не потеряло. Напротив, в эпоху информационных автократий, которые пышным цветом расцвели в первой половине XXI века, роль слов многократно возросла. Монополия государственных пропагандистов на право произносить слова с экранов телевизоров этому в немалой степени поспособствовала.

Без слов, выстроенных в определенном порядке, невозможно имитировать демократию. Главное, чтобы сами слова были правильными. Например, «выборы», «парламент», «принцип разделения властей», «независимый суд» и

т.п. Ну кто же, находясь в здравом уме и твердой памяти, выступит против таких слов?

Однако потенциал слов формировать виртуальную реальность, способную полностью замещать реальность, данную человеку в ощущениях, не безграничен. Это в интервью изданию Republic пояснил российский политолог Аббас Галлямов на примере «спецоперации»:

«Впервые за 22 года они (кремляне — С.Н.) оказались в ситуации, когда слова не имеют значения, когда нужно что-то делать, а делать у них ничего не получается, не умеют они этого. Понимаете, они всегда творили политику с помощью слов, реальным, материальным был только «распил». И тут они сами, по глупости, — не понимая, что они рубят сук, на котором сидят, — сами перевели политику в плоскость военного противостояния, которая отличается от обычной политики тем, что там слова вторичны. Там первичны действия. И это столкновение с реальностью, конечно, шокирует российский истеблишмент».

1. Переадресованная агрессия

Девальвация, согласно Википедии, — снижение курса национальной валюты по отношению к твердым валютам. Но девальвироваться способны не только валюты, но и слова. Этот процесс в свое время описал поэт Владимир Маяковский: «Слова у нас до важного самого в привычку входят, ветшают, как платье…»

Девальвация слов — это полбеды. Настоящая беда приходит вместе с девальвацией производителей слов, так называемых «смысловиков». Что касается слушателей, то абсолютное их большинство воспринимает беды вчерашних популярных производителей смыслов с нескрываемым восторгом, ибо ничто нас так не радует, как беды тех, кто еще утром располагался выше на иерархической лестнице.

Для разъяснения этого феномена обратимся к книге «Этологические экскурсии по запретным садам гуманитариев» орнитолога Виктора Дольника:

«Борьба за доминирование много значит в жизни самцов макак. Их доминанты не нуждаются в союзе, потому что у макак есть одна очень гнусная инстинктивная программа (встречающаяся у некоторых других стайных животных, например, у собак). Стоит доминанту начать наказывать одного из подчиненных, как другие спешат ему помочь: кричат, кидаются в наказываемого калом, норовят ткнуть чем-нибудь сами».

Для специалистов в таком поведении братьев наших меньших нет ничего странного:

> «Это переадресованная агрессия, накопившаяся в страхе перед доминантом. — поясняет орнитолог. — Она по обычному иерархическому принципу переносится на того, кто слабее. А таким во время наказания выглядит наказуемый. На это способны все макаки, но особенно «подонки», занимающие дно пирамиды: ведь они боятся всех и обычно могут переадресовывать агрессию лишь неживым предметам, а в этом мало радости».

2. От любви до ненависти — один шаг

С помощью поучительного факта из жизни макак попытаемся подняться до обобщения, важного для понимания социальной реальности.

Слабая власть — аналог макаки из книги. На такую власть любой обиженный способен переадресовать свою агрессию. А где вы видели общество, в котором отсутствуют обиженные. Люди всегда недовольны, что не мешает им, подобно мифической мышке под веником, годами молчать в тряпочку. Но молчат они лишь до того момента, покуда власть публично не продемонстрирует свою слабость.

В авторитарных политических системах поддержка власти всегда носила виртуальный, символический характер. Вспомним, как в советские годы государство делало вид, что платит, а народ делал вид, что работает. И если в дни государственных праздников миллионы под крики «Ура!» проходили мимо трибун, то лишь полные идиоты этот факт воспринимали в качестве доказательства нерушимости единства партии и народа. Такие идиоты встречались и в конце 80-х, но исключительно среди тех, кто стоял на трибунах.

На имитацию сверху следует ответ в виде имитации снизу. До поры до времени такой обмен проходит по разряду эквивалентных, пока под влиянием какого-либо события, часто случайного, реальность не выступит во всей своей неприглядной красе.

В феврале 1917 г. баланс между виртуальной заботой царя-батюшки и виртуальной поддержкой со стороны народа богоносца был нарушен отречением императора Николая II. Итог известен. По оценке религиозного философа Василия Розанова (1856-1919), «Русь слиняла в два дня. Самое большее — в три», а «богоносец поднасрал», устроив черный передел.

Клеем, скрепляющим нисходящий поток имитаций с восходящим, в имитационных автократиях служит доверие.

«Доверие к власти — это уверенность, что политики стремятся сделать жизнь людей лучше…» (Евгений Гонтмахер, экономист).

Однажды возникнув, «массовый «синдром доверия власти», делает население уязвимым к пропаганде. Наступает время профессиональных манипуляторов сознанием, которые в условиях монополии государства на СМИ ведут себя подобно грифам, слетевшимся к туше мертвого буйвола.

Но от любви до ненависти — один шаг. По аналогии с Россией, слинявшей в два-три дня в 1917 г., примерно за тот же срок в 1991 г. слинял СССР. С того исторического события колесо истории еще не успело совершить полный оборот, но авторитарный пик, имя которому «путинизм», достигнут. А у достигнувших пика имеется лишь одна перспектива – спуск. Его начало, ускоренное волшебным пенделем «спецоперации», мы сегодня и наблюдаем.

***

№ 741.

Дайджест подій в Україні та навколо України від 24 вересня 2022

Головне

1) Ніколи не вважайте ворога тупішим за себе. Просто поставте собі запитання – а навіщо потрібен мільон мобіків хуйлу?

> Для вторгнння в інші країни? Навряд чи? Для відправлення на фронт ? отой мотлох? Воно там потрібне? З іржавими калашматами?
>
> А ось для окупаційних гарнізонів - саме воно. Тупе м'ясо, яке потрібне для залякування.

2) Чи можна ставитися серьйозно до ядерних загроз? - треба. Але не цього разу. Бо дивіться те, що написано вище. Хуйлу потрібно зафіксувати "анексію", а не дратувати Захід остаточно.

3) Чому тупа бабця Європа не розуміє, що оті дезертири - ІДЕАЛЬНА п'ята колона? Чи хуйло всіх купив?

Теми доби

1) Окупанти проводять "референдуми" на захоплених територіях під дулами автоматів.

2) Лавров знову погрожує Україні ядерними ударами.

1. Війна

1-1) Фронт

• Генштаб геть нічого не повідомляє про те, що відбувається на лінії фронту, крім назв прифронтових населених пунктів, які зазнали обстрілів російської артилерії. Проте з аналізу назв можна зробити висновок, що ЗСУ поступово просуваються на півночі Донецької області – у районі Лиману, на півночі Луганської – уздовж траси Бахмут-Лисичанськ, а також на півночі Херсонщини, а контратаки окупантів успіху не мають. На думку британської розвідки, ракетні удари російських військ по дамбах на річках Оскіл та Інгулець навряд чи завадять просуванню ЗСУ.

• Відбито атаки російських військ на околицях Соледара та Бахмута, на північ від Горлівки, у районі Авдіївки, а також на околицях Донецька.

• Окупанти щодня обстрілюють із району Запорізької АЕС із РСЗВ "Град" та важкої артилерії населені пункти на протилежному березі Дніпра – Нікополь, Марганець та прилеглі села.

• Українська артилерія завдала удару по російській поромній переправі в районі Антонівського мосту в Херсоні й запобігла перекиданню військ на правий берег.

Ще один потужний ракетний удар росіяни завдали по Запоріжжю. Місто обстріляно 10 ракетами, зруйновано інфраструктурні об’єкти, у низці районів вимкнено електропостачання.

Одесу знову атаковано російськими ударними БПЛА, 3 дрони влучили в адміністративну будівлю в центрі міста.

Миколаївська військова обладміністрація з 1 жовтня розширила комендантську годину – вона триватиме з 22:00 до 6:00 з обов’язковим світломаскуванням.

Президент Зеленський пообіцяв агресору відповісти на всі удари по українських містах та селах та притягнути до відповідальності виконавців та організаторів убивств мирних громадян.

• СБУ попередила про кримінальну відповідальність вчителів та викладачів ВНЗ на окупованих територіях, які ведуть навчання школярів та студентів за російськими програмами. Лікарям загрожує відповідальність лише в разі обіймання керівних посад у лікувальних закладах окупантів.

2. Тил

• Родовище солі в Буштин на Закарпатті має бути введено в експлуатацію протягом 5 місяців. Воно здатне повністю забезпечити потреби країни в технічній солі.

• Кабмін ухвалою від 16 вересня підтвердив подовження надання субсидій громадянам, які виїхали з країни через загрозу життю внаслідок воєнних дій. Ця норма буде чинною протягом усього воєнного стану плюс 2 місяці, а не впродовж 60 діб після виїзду за кордон отримувача субсидії. З 1 жовтня субсидії та пільги призначатиме та виплачуватиме Пенсійний фонд.

• За оцінкою Міністерства агрополітики, урожай цього року буде на понад третину менший, ніж торік.

• Міністр фінансів Марченко прогнозує падіння ВВП України за підсумками року до 33 %, а наступного року сподівається на зростання орієнтовно в 4,6 % разом зі значним зростанням інфляції через високі ціни на енергоносії та зростання цін у країнах-партнерах.

• За даними опитування Київського міжнародного інституту соціології (КМІС) на замовлення Національного демократичного інституту США, майже 1/3 респондентів втратили роботу, у 70 % опитаних погіршився матеріальний стан.

3. Україна та світ

• Російську владу не хвилює реакція світової спільноти на спектакль під назвою "референдуми". Вони шукають формальні способи створити привід для застосування положень російської конституції "для захисту власної території", щоб оголосити агресором Україну, яка має намір відновити територіальну цілісність та суверенітет. Пропагандистське інформагентство ТАРС вважає вже вирішеним питання про приєднання захоплених областей України й повідомило, що законопроєкти про їхнє входження до складу РФ "може бути" внесено до Держдуми ввечері 28 вересня, розглянуто на позачерговому засіданні 29 вересня та підписано президентом Путіним 30 вересня.

Можливо, після завершення "референдумів", окуповані території Херсонської та Запорізької областей спочатку будуть проголошено "незалежними", на кшталт того, як це було зроблено під час окупації Криму.

З окупованих територій надходять повідомлення про процес "голосування". Місцеві колаборанти разом з озброєними російськими солдатами ходять по квартирах та будинках із пакунками "бюлетенів", повсюдно відбувається

"голосування" за всіх членів сім'ї, колективні приводи на "дільниці" працівників комунальних служб та інші способи збільшення масовості.

У законодавстві РФ та України подібні "референдуми" не передбачені, "бюлетені" не мають будь-яких ступенів захисту та нумерації.

Міністерство реінтеграції окупованих територій повідомило, що "спостерігачами" на референдумах є громадяни Білорусі, Сирії, Єгипту, Бразилії, Венесуели, Уругваю, Того та ПАР. Членами яких саме організацій є ці особи, невідомо. Прессслужба міністерства наголосила, що "спостерігачі" беруть участь у колективному злочині проти держави Україна.

На думку української розвідки, окупанти використовують громадян, які беруть участь у "референдумах", як живий щит від артилерійських ударів ЗСУ.

Україна через проведення "референдумів" на окупованих територіях ініціювала термінове засідання Ради безпеки ООН.

• Міністр закордонних справ РФ Лавров на засіданні Генеральної асамблеї ООН заявив, що російська влада не планує робити кроки назустріч Україні. Він підкреслив, що Києву дедалі все важче буде домовлятися з Росією, чим довше українська влада відмовлятиметься від переговорів. За його словами, "Захід закотив істерику щодо референдумів" на окупованих територіях і відверто намагається "розчленувати Росію", щоби вона зникла з карти світу. На пресконференції Лавров заявив, що всі російські закони та доктрини, ядерну тощо, поширюватимуться на "приєднані території" після закріплення їхнього статусу в російській конституції.

Єврокомісар із закордонних справ Боррель вважає, що ЄС має серйозно ставитися до ядерного шантажу президента Путіна. Він заявив, що звідусіль чує нарікання на політику Єврокомісії щодо подовження підтримки України. Люди з його кола спілкування нібито не можуть сплатити рахунки за електроенергію, тому наполягають на "припиненні війни". Боррель заявив, що в разі зупинення війни без дипломатичного рішення, яке передбачає збереження суверенітету та територіальної цілісності України, війна обов'язково спалахне знову.

Міністр закордонних справ Кулеба назвав погрози глави МЗС РФ Лаврова про застосування ядерної зброї "неприпустимими та безвідповідальними" й заявив, що Україна не поступиться своїми інтересами та й далі звільнятиме окуповані території.

• Президент РФ Путін підписав закони про посилення кримінальної відповідальності за ухилення від мобілізації, непокору командуванню, дезертирство, добровільне здавання в полон, мародерство, а також про

спрощення отримання російського громадянства іноземцями, які беруть участь у війні в Україні. Також, два закони передбачають кримінальну відповідальність за зривання або саботаж держоборонзамовлення.

За певними оцінками, упродовж 2 діб російській владі вдалося мобілізувати понад 100 тис. осіб.

У суботу Росією прокотилися мітинги проти мобілізації, силовики затримали кілька сотень людей. У кількох місцях мітингувальники намагалися відбити затриманих.

Кримські татари масово їдуть із півострова, щоби не отримувати повістки. Президент Зеленський звинуватив окупаційну владу в знищенні кримськотатарського народу, оскільки, за його словами, більшість повісток видано саме кримським татарам.

Губернатори низки російських регіонів критикують центральну владу за те, що військкомати мобілізують усіх поспіль, тих, зокрема тих, хто не підлягає призову з різних приводів. Вони вимагали повернути додому тих, кого "мобілізовано помилково".

Потоки дезертирів, які хочуть виїхати з Росії за кордон, зростають. На думку кількох експертів, це може підштовхнути керівництво РФ до запровадження воєнного стану та заборони виїзду чоловіків із країни.

Видання Meduza повідомило про плани російського керівництва мобілізувати не лише власних громадян, а і "громадян" самопроголошених "республік" Абхазії та Південної Осетії.

Президент Зеленський звернувся до росіян російською мовою й заявив, що Україна гарантує російським військовослужбовцям, які здалися в полон, цивілізоване поводження, таємницю обставин здавання й можливість неповернення до РФ.

На думку низки аналітиків, тотальна мобілізація має на меті не лише "затикання дірок" та поповнення особового складу підрозділів, які зазнають тяжких втрат. . Така кількість покликаних не потрібна на передовій, тому ймовірною метою мобілізації може бути створення мережі гарнізонів на окупованій території для її утримання, а також побудова ешелонованої оборони для запобігання проривам ЗСУ для фіксування анексії.

Втеча молодих і здорових чоловіків із РФ за кордон за певний час може створити великі проблеми країнам, що їх приймають, оскільки ухилисти можуть почати "вимагати дотримання своїх прав" і стануть живильним середовищем для формування "п’ятої колони". Всупереч подібному варіанту

розвитку подій, уряди низки країн ЄС не заперечують проти приймання "нових біженців" та вважають, що вони начебто не становлять загрози безпеці.

• Глава представництва ЄС в Україні Маасікас заявив, що країна отримає всю необхідну допомогу Євросоюзу для перемоги у війні та притягнення до відповідальності російських воєнних злочинців.

Міністр закордонних справ Польщі Рау розкритикував уряд Німеччини за небажання постачати танки Україні. За словами міністра, німецька політика полягає в тому, щоби постачати зброю Україні якнайменше та якомога пізніше, щоб остаточно не зіпсувати відносини з Росією.

Напередодні можливих провокацій після початку мобілізації у РФ міністерство оборони Польщі створює нове угруповання військ "Компонент оборони кордону", до складу якого, крім регулярних підрозділів, увійдуть частини територіальної оборони.

• Естонія приєдналася до позову України проти Росії в міжнародному суді ООН за звинуваченням РФ у геноциді.

• МЗС Ірану стверджує, що випровадження Україною посла та скорочення персоналу посольства після завдання російськими військами ударів по українських містах дронами Shahed-136 ґрунтується на "непідтверджених повідомленнях" і є наслідком "створення медійного поля третіми сторонами". Іран оголосив, що планує зробити у відповідь "пропорційні" кроки.

Усією країною прокотилися масові протести, які виникли через вбивство співробітниками поліції моралі дівчини, яка "неправильно носила" хіджаб. Під час маніфестацій загинули десятки людей, у яких поліціянти стріляють бойовими патронами.

• Попри відверто антиєвропейські висловлювання та дії, Угорщина відчайдушно потребує коштів ЄС, отримання яких Єврокомісія прив’язала до реформ у сфері права та боротьби з корупцією. Упродовж тижня мін’юст країни подав до парламенту два пакети законопроєктів на задоволення вимог ЄС.

• Французька компанія TotalEnergies підписала угоду з урядом Катару про розробку родовища газу та перероблення його в СПГ. У Нідерландах відкрито великий термінал для приймання скрапленого газу.

Міністр енергетики Галущенко заявив, що Україна готова компенсувати ЄС спалювання 5–6 млрд м³ газу постачанням електроенергії до енергосистеми ENTSO-E.

• Месенджер Telegram заблокував на вимогу Apple та Google кілька "патріотичних" пропагандистських російських та білоруських каналів.

• Компанія Toyota йде з російського ринку й закриває завод у Санкт-Петербурзі через неможливість налагодити постачання компонент через санкції. Також не буде введено в експлуатацію виробництво вантажівок у Підмосков'ї.

***

№ 742.

Почему в Украине не работают свободные экономические зоны?

Куц **2022-09-25**

Известный литературные персонаж сказал бы: "Не та хворма, не той центр тяжести".

Для понимания, размещаю карту свободных экономических зон Турции, они там все успешные.

Свободные зоны расположены рядом с турецкими портами вдоль побережья Черного, Эгейского и Средиземного морей.

Благодаря такому расположению, инвестор получает оперативный доступ к ключевым международным торговым и логистическим маршрутам.

В Украине есть давняя традиция:

1) размещать СЭЗ либо в таких еб...нях, в которых любые льготы не действуют,

2) либо в агломерации олигархических предприятий, где СЭЗ выполняет роль парковки производств нескольких ФПГ.

В первом случае, инвесторы не приходят, так как с таким же успехом можно разместить производство на Луне.

Поэтому эти СЭЗ использовались нашими схемщиками для оптимизации налогообложения.

Во втором - просто бояться беспредела, когда, например, силовой кабель проходит по территории предприятия, принадлежащего олигарху и в любой момент тебя могут выставить на деньги.

Еще есть такая иллюзия у наших творцов СЭЗ

- мол, для их работы обязательно нужны налоговые льготы.

На самом деле, налоговые льготы - не главное.

Инвестор ищет сейчас:

1. Качественный человеческий капитал.

2. Качественный материальный капитал и доступную инфраструктуру.

3. Высокотехнологичную цифровую базу.

4. Рынки сбыта.

5. И уже на пятом месте - удобные налоговые модели.

6. **Про суды и защиту прав собственности говорить не будем - аксиома.**

Поэтому, если Украина хочет привлекать инвестиции в СЭЗ,

сперва нужно создать человеческий капитал для них.

1) Минобразованию наконец сформировать корреляцию между спросом на профессии и их предложением со стороны учебных заведений.

3) Нужны рабочие учебные центры по всей стране для переквалификации и получения новых компетенций.

Нужно обеспечивать СЭС за государственный счет 1) базовой инфраструктурой, 2) транспортными и 3) логистическими коммуникациями.

4) Цифровая инфраструктура может создаваться бизнесом, но на льготных условиях.

И нужно научиться защищать свой рынок от дешевого импорта.

Мне трудно представить, чтобы Украина стала лидером по легкой промышленности (при том, что эта отрасль наиболее привлекательная по уровню добавочной стоимости), при том, что

— наша страна входит в тройку лидеров по завозу секонд-хенда, наряду с Бангладеш.

Ну и нужна промышленная политика, которой как не было, так и нет.

Конференция ООН по торговле и развитию (ЮНКТАД) опубликовала интересную аналитику:

Промышленная политика приобретает поистине повсеместный характер.

Как показывает проводимый ЮНКТАД глобальный обзор, на протяжении последних 10 лет по крайней мере в 101 из развитых и развивающихся стран (на долю которых приходится более 90% глобального ВВП) официально проводились в жизнь стратегии промышленного развития.

Речь идет о концепции экономики знаний, которая опирается на промышленное развитие (наука не может развиваться на платформе услуг).

Особое значение данные инструменты приобретают в свете перехода мировой экономики к шестому технологическому укладу.

ЮНКТАД выделяет три основные категории промышленной политики:

"1) наращивание потенциала, 2) наверстывание отставания и 3) стратегии, реализуемые с прицелом на научно-промышленную революцию".

Примерно 40% применяемых промышленных стратегий нацелены на развитие конкретных отраслей (вертикальные стратегии).

Более 30% стратегий - это горизонтальные меры стимулирования, то есть акцент в них делается на повышении отраслевой конкурентоспособности и наверстывании отставания по сравнению с общемировым уровнем развития.

Еще 25% национальных стратегий направлены на адаптацию национальной промышленности к параметрам нового технологического уклада.

Процитируем отчет:

> "Около 90% вариантов современной промышленной политики предусматривают подробную проработку инструментов инвестиционной политики - в первую очередь стимулов и требований к показателям деятельности инвесторов, отдельных экономических зон, мер поощрения и упрощения процедур инвестиционной деятельности и все чаще механизмов контроля за осуществлением инвестиций...

Таким образом,

> **— современная промышленная политика является одним из ключевых факторов, определяющих тенденции в области инвестиционной политики.**

Фактически более 80% мер инвестиционной политики, зарегистрированных с 2010 г., ориентированы на промышленную систему".

Таким образом, промышленная политика - это базис, а инвестиционная - производная от базиса программа, когда акценты промышленных стимулов государства становятся дорожной картой для инвестора на ближайшие десятилетия, так как дают понимание того, к какой цели развития идет та или иная страна.

Да, забыл сказать.

На марше более прогрессивные формы привлечения инвестиций, например,

> **— технологические парки, которые объединяют 1) науку, 2) образование и 3) производство.**

И в которых

> — государство выполняет **4) роль центра трансферта инноваций и инвестиций**.

В Украине история СЭЗ началась с 2005 года:

> **— было создано 11 "зон" и 9 ТПР (территорий приоритетного развития).**

В 2013-м году, накануне их угасания, объем инвестиций в СЭЗ составил всего 100 тыс дол.

На данный момент 20% СЭЗ в ЕС сосредоточены в Польше.

В Турции количество СЭЗ примерно такое же, как и в Европе.

Мировой лидер по количеству СЭЗ - Китай: более 2,5 тысяч, при том, что в развивающихся странах их чуть более 4,7 тыс.

Но сама по себе форма СЭЗ - еще не гарантия успеха. В Доминиканской республике 73 СЭЗ, а толку-то.

Нужны ингредиенты успеха, указанные выше.

Ну а мы пока продолжаем удивлять мир то планами создать СЭЗ на Донбассе (до войны), до СЭЗ в Крыму, то СЭЗ в Закарпатье, то СЭЗ в еб..ях.

1. **Образовательной политики в соответствие с запросами реального сектора экономики нет** (зато готовим авиаконструкторов, уничтожая авиазаводы).

2. **Промышленной политики - нет.**

3. **Базовая инфраструктура отдана олигархам для рентного заработка на "яхты".**

Но при этом, свято верим, что сама "хформа" все сдюжает.

***

№ 743.

В недавних решениях Путина Андрей Илларионов усматривает влияние Си Цзиньпина

Интервью Андрея *Илларионова* корреспонденту DW Аурелиушу М. Педзиволю.

2022-09-23

В интервью DW бывший советник Путина Андрей Илларионов говорит, что к недавним решениям Путина скорее всего подтолкнуло не контрнаступление ВСУ, а мнение лидера КНР Си Цзиньпина.

***

— DW: Каково ваше впечатление от выступления Владимира Путина по телевидению 21 сентября 2022?

— Андрей Илларионов: Нужно понять, почему он сделал такое выступление, почему он решился на мобилизацию, почему он принял решение о т.н. «референдумах» в четырех оккупированных областях Украины, почему он в очередной раз стал угрожать применением ядерного оружия. Весь этот пакет решений был оглашен в течение трех дней, с 19 по 21 сентября.

Все эти решения противоречат той политике, какую Путин проводил до этого времени, а также его ранее известным планам.

Например, референдумы ожидались либо в конце этого года, либо в следующем году. Внезапно Кремль дал указание провести их практически немедленно, в течение нескольких дней: с 23 по 27 сентября.

Это бутафория даже по кремлевским меркам. Это издевательство даже по меркам так называемого крымского референдума 2014 года. Нужно найти объяснение этим путинским решениям.

— Считаете ли вы эти решения признаком паники в Кремле?

— Не вижу там особой паники. Паника из-за чего?

— Из-за украинского контрнаступления в Харькове?

— Не похоже, что украинское контрнаступление в Харьковской области является причиной каких-либо изменений в решениях и образе мыслей Путина.

У меня другое чувство.

Все эти решения были объявлены в течение трех дней, между 19 и 21 сентября. То есть эти решения были приняты Кремлем скорее всего за один-два дня до этого, то есть 17-18 сентября.

Что произошло в эти дни?

Самым важным событием этих дней стало возвращение Путина в Москву с саммита Шанхайской организации сотрудничества (ШОС) в Самарканде.

Похоже, там у Путина состоялись разговоры, какие подвигли его принять эти решения.

Единственный значимый человек, какой мог бы вести такие разговоры с Путиным, — это Председатель КНР Си.

Таким образом, Си, похоже, сказал Путину что-то такое, что заставило Путина изменить свое демонстративное отношение к войне, радикально изменить свои прежние планы относительно так называемых «референдумов», мобилизации и вновь вернуться к ядерному шантажу.

— Можете ли вы предположить, что Си сказал Путину?

— Мы этого не знаем.

Но, судя по некоторым утечкам, а также по т.н. «языку тела», я бы не исключил того, что

> — Си предложил своему младшему партнеру как можно скорее закончить свою войну против Украины, например, до очередного съезда КПК в октябре, причем не допустив поражения Путина.

Тот факт, что Россия ведет войну уже семь месяцев и по-прежнему не добилась победы, смущает Си и выставляет его слабым перед самым важным событием в его жизни. Но Си не может позволить себе выглядеть слабым.

— Возвращаясь к речи Путина в среду, что будет означать частичная мобилизация в России для хода войны и для самой России? Вы считаете, что это свидетельство провала путинской России в этой войне?

— Это решение является явным признаком демонстративного изменения той стратегии, какую Путин проводил несколько предыдущих месяцев.

> 1) До Самарканда Путин демонстрировал, что готов вести длительную войну на истощение, если потребуется, в течение лет.
>
> 2) Решения последних дней означают, что проводимая им стратегия демонстративно изменилась.

Вижу в этом не столько признаки его слабости или поражения, сколько **признаки его зависимости от Си**.

— Сколько солдат Россия сможет мобилизовать, вооружить, снабдить и отправить на передовую войны против Украины? Министр обороны России Сергей Шойгу говорит о 300 тысячах, но российская армия якобы может рассчитывать на более чем 20 миллионов резервистов.

— **Официально Россия имеет мобилизационный резерв в размере 18 миллионов человек.** 10% от этого числа составляет 1,8 миллиона, поэтому цифры вроде 1 миллиона, фигурировавшие в некоторых изданиях как утечки, и тем более заявленные Шойгу 300 тысяч кажутся реалистичными.

Эти мобилизованные, конечно, не будут вооружены самым совершенным, качественным, современным оружием, но запасов устаревшего оружия хватит на миллионы мобилизованных.

— Поступали сообщения о протестах во многих городах России. Полиция задержала более 1 300 человек. Есть ли у этих протестов шансы на успех? Повысят ли эти новые решения сопротивляемость войне среди населения России?

— Не думаю.

— Совсем?

— Многие люди за пределами России забывают, что в стране тоталитарный режим. **Ни один тоталитарный режим не был свергнут, уничтожен или изменен мирными протестами.** Ни разу в истории человечества.

— В своем обращении к Генассамблее ООН на этой неделе президент Украины Владимир Зеленский заявил, что Украина вскоре представит предложение о создании специального трибунала для суда над Россией. Это хорошая идея? Или же есть риск, что это заставит Путина сопротивляться еще упорнее?

— Думаю, что это правильный шаг. Но самого Путина такие заявления вряд ли беспокоят. Он гораздо внимательнее относится к мнениям не столько из Нью-Йорка, сколько из Пекина.

— Каков шанс, что над Путиным таким образом одержат победу?

— **Путин потерпит поражение – рано или поздно. Но мы не знаем, когда это произойдет, и какой будет цена этой победы.**

***

*Российский экономист Андрей **Илларионов** (1961) был главным экономическим советником президента России Владимира Путина с 2000 по 2005 год. 21 декабря 2005 года Илларионов заявил: «В этом году Россия стала другой страной. Это больше не демократическая страна. Это уже не свободная страна». Илларионов был одним из первых 34 человек, подписавших онлайн-антипутинский манифест «Путин должен уйти», опубликованный 10 марта 2010 года. С апреля 2021 года Илларионов является старшим научным сотрудником вашингтонского аналитического центра Центр политики безопасности.*

Редакция Рюдигера Россига и Эйнгила Фланагана

https://www.dw.com/en/former-advisor-sees-influence-by-chinese-president-xi-jinping-in-putins-recent-decisions/a-63217909

***

Это интервью на английском языке:

Former advisor sees influence by Chinese President Xi Jinping in Putin's recent decisions

In an interview with DW, former Putin advisor Andrei Illarionov says that it was likely Chinese President Xi Jinping, and not Ukraine's counteroffensive, that pushed Putin to make his recent announcements.

Date 23.09.2022

Author Aureliusz M. Pedziwol

DW: What is your impression of Vladimir Putin's televised speech on September 21?

Andrei Illarionov: We need to understand why he made that speech, why he made his decision on mobilization, on [so-called] "referendums" in the four occupied regions of Ukraine, why he once again started to threaten to use nuclear weapons. All these decisions were announced within the space of three days, between September 19 and 21. All these decisions go against the policy Putin has been pursuing thus far, and against his previously known plans.

For example, referenda were expected to be held either at the end of this year or next year. All of a sudden, the Kremlin has given orders that they be held right away, within the space of just a few days: from September 23 to 27. This is a sham even by Kremlin standards. This is a sham even by the standards of the so-called Crimea referendum in 2014. We need to find an explanation for all these decisions.

Do you think these decisions are a sign of panic in the Kremlin?

I don't see much panic over there. Panic because of what?

Because of the Ukrainian counteroffensive in Kharkiv?

It doesn't look like the Ukrainian counteroffensive in Kharkiv oblast is the cause of any changes in Putin's decisions and way of thinking. I have a different feeling. All those decisions were announced within the space of three days, between September 19 and 21. It means that those decisions were made by the Kremlin at least one or two days before that, meaning on September 17 and 18. What happened on those dates?

It looks like the most important event was Mr. Putin's return to Moscow from the Shanghai Cooperation Organization (SCO) summit in Samarkand. It seems that Putin had some conversations there that forced him to make all those decisions.

The only meaningful person who could have such a conversation with Putin is Chairman Xi. So Xi seems to have told Putin something that forced Putin to reverse his attitudes towards the war, to radically change his previous plans for [so-called] "referenda", for mobilization and for nuclear blackmail.

Can you guess what Xi said to Putin?

We don't know. But based on some leaks and on their body language, I would not exclude the possibility that Xi suggested to his junior partner to finish his business against Ukraine as soon as possible — for example, before the National Congress of the Chinese Communist Party in October — and not with Putin's defeat. The fact that Russia has been waging war for seven months and has not been victorious is an embarrassment to Xi and makes him look weak before the most important event in his life. But Xi cannot allow himself to look weak.

Returning to Putin's speech on Wednesday, what will partial mobilization in Russia mean for the course of the war and for Russia itself? Do you think that it is evidence of the failure of Putin's Russia in this war?

This decision is a clear sign of a radical change in the strategy Putin has been pursuing for several months. Before Samarkand, Putin was ready to continue a long-term war of attrition — for years if necessary. The decisions of the last few days mean that his strategy has been radically changed. These are not signs of his weakness or defeat; these are signs of his dependence on Xi.

How many soldiers will Russia be able to mobilize, arm, supply and put on the front line in Ukraine? Russian Defense Minister Sergei Shoigu is talking about 300,000, but the Russian army can allegedly count on more than 20 million reservists.

Officially, Russia has mobilization reserves of 18 million. Only 10% of this is 1.8 million, so figures like 1 million, which have appeared in some publications, or even the 300,000 announced by Shoigu seem realistic. Those mobilized people certainly won't be equipped with the most perfect, high-quality, modern weapons, but there are enough outdated weapons for millions of mobilized personnel.

There have been reports of protests in many Russian cities. More than 1,300 people have been detained by the police. Do these protests have any chance of success? Will these new decisions increase resistance to war within the Russian population?

I don't think so.

Not at all?

Many people outside Russia keep forgetting that this is a totalitarian regime. No totalitarian regime has been removed, destroyed or even changed by peaceful protests. Not a single one in the history of humanity.

In his address to the United Nations General Assembly this week, Ukrainian President Volodymyr Zelenskyy said that Ukraine will soon present a proposal for the creation of a special tribunal to try Russia. Is that a good idea? Or is there a risk that it would make Putin dig in his heels even more?

I think it is a right step. But Putin himself does not care about such statements. He is much more attentive to voices not from New York, but from Beijing.

What is the chance that Putin will be finished in this way?

Sooner or later Putin will be defeated. We just don't know when and what the price will be.

Russian economist Andrei Illarionov (1961) was senior policy advisor to Russian President Vladimir Putin from 2000 to 2005. On December 21, 2005, Illarionov declared "This year, Russia has become a different country. It is no longer a democratic country. It is no longer a free country." Illarionov was one of the first 34 signatories to the online anti-Putin manifesto "Putin must go," which was published on March 10, 2010. Illarionov has been a senior fellow at the Washington-based think tank Center for Security Policy since April 2021.

Edited by Rüdiger Rossig and Aingeal Flanagan

https://www.dw.com/en/former-advisor-sees-influence-by-chinese-president-xi-jinping-in-putins-recent-decisions/a-63217909

***

https://aillarionov.livejournal.com/1322934.html

***

№ 744.

В правительстве, наконец, осознали необходимость углубления переработки аграрного сырья

Куц **2022-09-26**

Возьмем интервью ***министра сельского хозяйства***.

Мысли правильные, но это мысли, скорее, бизнесмена, а не государственного менеджера в период войны.

Что можно отметить?

> «Форс-мажорний фактор війни прискорив нашу трансформацію.
>
> Дивлячись на результати роботи аграрного сектору за 7 місяців війни, ми бачимо, що вже точка неповернення в сировинну модель пройдена.
>
> Що це підтверджує? Перш за все, всі зрозуміли – аграрні виробники, фермери, що концентруватися на одній чи двох зернових олійних культурах є дуже ризикованим.
>
> І має бути однозначно диференціація».

Помните мои статьи весной?

Я говорил о том, что сырьевая модель экономики почила в Бозе. Спустя шесть месяцев об этом заговорили официально.

> «Нещодавно відбулися аукціони з приватизації спиртзаводів.
>
> Кінцева запропонована ціна на аукціонах стала в три-чотири рази більша від стартової, а спиртзавод – це перш за все біотанол, біопаливо.
>
> У секторі зрозуміли, що набагато вигідніше виготовляти альтернативні джерела енергії – біоетанол, біогаз, біометан, – ніж просто продавати сировину і потім купувати природний газ за космічними цінами на сушку кукурудзи».
>
> "Ще один напрям, за його словами, – це більш глибока переробка зернових культур: виробництво борошна, готових макаронних виробів, амінокислот тощо.
>
> Такі проекти також уже започатковані, але результат слід очікувати за два-три роки".

Дать бизнесу возможности на микроуровне повышать переработку - это правильное решение.

Особенно, если стимулировать с помощью технологических грантов под ключ создание переработки в фермерских хозяйствах.

Но на макроуровне, системные инвестиции во время войны не придут.

Или будут трансформировать экономику крайне медленно.

А время у нас - наиболее дефицитный ресурс.

Аграриям нужно дать новый стимул - зачем им сеять и затем собирать урожай.

Экспорт сырья такие стимулы уже не даст.

Единственный выход - создание переработки.

На макроуровне - это создание *государственной вертикально-интегрированной компании*,

> **— которая совмещала бы закупку зерна у фермеров для поддержания внутренних закупочных цен на оптимальном урвоне (себестоимость + минимальная рентабельность), а также переработку сырья на спиртзаводах в биотопливо, которое можно было бы использовать для нужд армии, улучшая наш энергетический баланс, сокращая импорт и оптимизируя логистику.**

Но вместо этого - распродажа.

Можно, конечно, порадоваться за бизнесменов, купивших спиртзаводы, которые с учетом европейского зеленого тренда и наших структурных изменений, станут через несколько лет "золотыми".

Но нам нужно о государстве радоваться, при чем уже сейчас.

А вместо спиртзаводов после войны можно было бы продать вертикально-интегрированную компанию по производству биотоплива.

При чем, в десятки раз дороже, чем сейчас распродаются по одиночке спиртзаводы.

***

№ 745.

Дайджест подій в Україні та навколо України від 24 вересня 2022

Головне

1) Хуйло підвищує ставки попри "суворі попередження" з-за океану. Чи здатний він нанести ядерний удар?

... а ніхто й не вірив, що воно вторгнеться в Україну...Попри підготовку. Так що тут я погоджуюсь із Зеленським.

Що буде далі... не може передбачити ніхто. Але третя світова вже триває.

2) "Могілізація", як і все в хуйляндіє, є конструкцією з гівна та палиць. Проте це аж ніяк не свідчить, що тварини не будут стріляти в українців. Навіть з іржавих калашматів.

3) Навіщо хуйлу ота "легитимізація" "ереферендумів"?

Як на мою думку, тільки для мобілізації власного бидла. Бо всі інші розуміють, що це аж ніяк не створить "казус беллі".

Теми доби

1) США попередили Путіна про катастрофічні для РФ наслідки в разі ядерного удару.

2) "Референдуми" не планують визнавати навіть союзники Росії.

1. Війна

1-1) Фронт

• Держприкордонслужба не фіксує загострення на кордоні з Білоруссю, проте не виключає можливих проблем у разі провокацій найманців приватної військової компанії "Ліга", які наразі перебувають у Мінську.

• Генштаб не коментує оперативну ситуацію на півночі Донецької та Луганської областей, а також на правобережжі частині Херсонщини. Судячи з

повідомлень із лінії фронту, українські війська поступово просуваються вперед, проте результати контрнаступу поки не такі разючі, як на Харківщині.

• Водночас окупанти не припиняють атаки на Соледар, Бахмут, на північ від Горлівки та на околицях Донецька, однак успіху досягти не можуть.

• Усією лінією фронту від Харківщини до півдня Дніпропетровщини російські війська ведуть обстріли позицій ЗСУ та населених пунктів з усіх видів озброєнь, а також завдають ракетно-бомбових ударів із повітря.

• Вночі армія РФ завдала ракетного удару по Запоріжжю та селищу поруч, пошкоджено житлові будинки, школу, лікарню та гаражний кооператив. Також вночі іранськими дронами-камікадзе атаковано військовий об’єкт на Одещині. Як результат – здетонували боєприпаси, місцева влада евакуювала населення довколишніх будинків. Вранці російські війська обстріляли ракетами промзону Миколаєва та села на його околиці. Війська ППО збили ударний БПЛА на підльоті до міста. За інформацією оперативного командування "Південь", ударні дрони можуть змінювати напрямок під час польоту, проте їхнє наближення чути за десятки кілометрів, що дає змогу збивати їх навіть зі стрілецької зброї.

Оперативне командування "Південь" повідомило, що українська артилерія ефективно протидіє спробам перекидання військ та техніки окупантів через Дніпро, проте їм таки вдалося прокласти трубопровід для перекачування палива на правий берег. З району Запорізької АЕС російські війська вночі з тяжкої артилерії обстріляли житлові квартали Марганця та Нікополя на протилежному березі Каховського водосховища на Дніпрі.

• Попри те, що майже всі країни відмовилися визнавати результати "референдумів" на захоплених територіях, Росія наполегливо рухається до їхнього завершення. Російську владу не турбує навіть явка громадян. Телефонні розмови окупантів, які перехопила СБУ, свідчать, що "результати" заздалегідь було доведено до "влади" окупованих територій ще на початку вересня.

На території Запорізької АЕС окупанти влаштували "акцію підтримки" приєднання до Росії, виставивши перед своїми пропагандистськими ЗМІ "туристів", завезених із РФ, які представлялися співробітниками станції.

Президент Зеленський ще раз заявив, що будь-які переговори з Росією після "референдумів" є неможливими, тому цей крок свідчить про те, що президент Путін не планує закінчувати війну.

Чиновники американської адміністрації підтвердили, що ніколи не визнають фіктивних "голосувань" на "референдумах" та інших спроб анексувати територію України.

"Референдуми" не підтримують навіть союзники Росії. Глава сербського МЗС Селакович оголосив, що уряд країни не збирається визнавати "референдуми" на окупованих територіях України. Таку ж позицію висловило МЗС Казахстану.

• "Часткова" (а насправді – тотальна) мобілізація в Росії набирає обертів. Західні розвідки констатували, що перші тисячі мобілізованих росіян уже було доставлено на військові бази. Деяких із них, практично без підготовки, одразу ж відправили на лінію фронту для "затикання дірок" в обороні.

У кількох містах Росії сталися підпали військкоматів, проте це жодним чином не вплинуло на процес. В Іркутській області щойно мобілізований солдат застрелив військкома. У Дагестані спалахнули протести, поліція стріляла в мітингувальників та затримала понад 100 осіб. У Якутську жінки вийшли на акцію протесту з вимогою припинити геноцид та повернути чоловіків додому. Фонд "Вільна Бурятія" організував вивезення чоловіків автобусами до сусідньої Монголії.

За інформацією Генштабу ЗСУ, російська влада закрила Ростовську область на в’їзд і виїзд через мобілізаційні заходи.

"Глава Криму" Аксьонов повідомив про виконання плану з мобілізації в Криму.

За інформацією російського пропагандистського інформагентства ТАРС, міністерство спорту РФ заборонило виїзд національним збірним за кордон на тренування та збори, щоби запобігти втечі чоловіків.

Патріарх РПЦ Кирило заявив, що смерть "під час виконання військового обов’язку" "змиє всі гріхи" з мобілізованих.

Президент Зеленський вважає, що російська влада використовує мобілізацію для знищення корінних народів Криму, Кавказу та Сибіру, і це свідчить про цілеспрямовану політику геноциду й щодо власного населення.

На кордонах із суміжними з РФ країнами стоять багатокілометрові колони легковиків та вантажівок, заповнених чоловіками, які прагнуть залишити країну. На низці напрямків російська влада виставила блокпости для запобігання втечі призовників.

Грузія не підтвердила чутки про закриття кордонів для в’їзду громадян РФ, проте на кордоні їх піддають вибірковим допитам та посилено перевіряють документи.

• Більшість звільнених із полону українських військовослужбовців вкрай виснажені та мають тяжкі поранення, а також каліцтва внаслідок тортур. За словами омбудсмена Лубінця, окупанти не допускали до військовополонених представників Червоного Хреста. Президент Зеленський повідомив, що робота з організації наступних обмінів триває, а державні структури відпрацьовують допомогу звільненим воїнам.

• За словами віцепрем’єр-міністра Стефанішиної, у Росії без можливості повернутися на батьківщину наразі перебувають приблизно 1,5 млн насильницьки депортованих українських громадян, більшість із яких – жінки та діти.

1-2) Тил

• За інформацією Одеської військової обладміністрації, кількість заявок на експорт зерна не зменшилася, попри атаки Одеси з повітря ракетами та ударними безпілотниками. Щодня з портів "великої Одеси" виходять 3–10 суден із зерном та продовольством.

• Депутат Верховної Ради Желєзняк повідомив, що до бюджету наступного року закладено витрати на проведення "єдиного телемарафону" в сумі 535 млн грн, ще 73 млн грн виділено на висвітлення діяльності парламенту. Депутати заборонили трансляцію засідань та допуск журналістів до сесійної залі "на час чинності режиму воєнного стану".

2. Україна та світ

• Держсекретар Блінкен повідомив, що США затвердили план дій на випадок застосування Росією ядерної зброї. Блінкен заявив, що адміністрація президента Байдена попередила Кремль, що наслідки ядерного удару будуть жахливими для Росії. Він наголосив, що США допомагатимуть Україні захистити себе й докладатимуть усіх можливих зусиль, щоби війна не поширилася на інші країни. Подібну заяву зробив і радник президента США з національної безпеки Салліван.

Президент Зеленський не вважає ядерні погрози російського президента Путіна блефом. Як приклад готовності до ядерної ескалації він навів приклад ракетного обстрілу Південноукраїнської АЕС та регулярних артилерійських обстрілів Запорізької АЕС.

Видання The Financial Times опитало низку топчиновників західних урядів. Вони вважають, що Путін навряд чи застосує ядерну зброю, попри це країни НАТО посилюють моніторинг воєнної активності Росії та запроваджують нові методи стримування.

На думку прем'єр-міністра Польщі Моравецького, режим Путіна слабшає з кожним днем, тож російський президент йде на ескалацію агресії. Президент Фінляндії Ніїністьо вважає, що російський президент Путін вклав надто багато ресурсів у захоплення України, і не готовий визнати поразку у війні, і це робить ситуацію критичною.

• Президент Зеленський оголосив про отримання зі США систем ППО NASAMS, проте за певний час його речник уточнив, що самі ЗРК ще не прибули до України.

• Через зростання курсу долара щодо основних світових валют вранці в понеділок нафта марки Brent подешевшала до січневого мінімуму – до 85 $/ барель.

Кореспондент "Радіо Свобода" Джозв'як повідомив, що ЄС не планує обмежувати ціни на російську нафту в наступному, уже восьмому пакеті санкцій.

• Греція скоротила імпорт російського газу вдвічі за допомогою постачання скрапленого газу на термінал Ревітусса під Афінами.

Під час візиту канцлера Шольца до Об'єднаних Арабських Еміратів німецька компанія RWE підписала контракт на постачання скрапленого газу. Його обсяги є майже достатніми для заміни імпорту із РФ. Шольц планує досягти такого успіху й на переговорах у Саудівській Аравії та Катарі.

• Тим часом суспільно-політична ситуація в країнах, які підтримують Україну, гіршає. В Італії переміг блок ультраправих партій, одну з яких очолює колишній президент Берлусконі, що відверто підтримує Путіна. В ірландському Дубліні відбулася багатотисячна демонстрація проти зростання вартості життя. За інформацією видання The Wall Street Journal, підтримка України в США падає напередодні проміжних виборів до Конгресу та проблем в економіці. Низка сенаторів і конгресменів вважають за необхідне віддати пріоритет боротьбі з Китаєм та розв'язанню внутрішніх проблем.

• Уряд Японії заборонив експорт до Росії будь-яких компонентів, які може бути використано для виробництва хімічної зброї.

• За інформацією групи аналітиків Trap Agressor, Захід досі не запровадив санкцій проти 18 російських підприємств військово-промислового комплексу, які виробляють ракети "Калібр", ЗРК "Стріла-10" та ракети для РСЗВ.

• Уряд Канади з 30 жовтня скасовує пред'явлення сертифіката вакцинації для іноземців, які в'їжджають до країни.

• Згідно з результатами опитування українських біженців, яке було проведено центром EWL Group у Польщі, Чехії та Румунії, понад половина українців мають намір повернутися на батьківщину, третина – збираються залишитися на тривалий час, а приблизно 15 % – мають намір переїхати до інших країн.

3. Тренди

- Посли країн "Великої сімки" (G7) висловили стурбованість втручанням української влади в господарську та адміністративну діяльність двох великих держмонополій – "Укренерго" та "Оператора газотранспортної системи України".

***

№ 746.

Заступниця голови Архітектурної палати Анна Кирій: Ухвалений закон про бомбосховища – не містить положень про обов'язковість бомбосховищ. Це закон про хрущовки, на догоду забудовникам

2022-09-27

Тетяна Ніколаєнко *журналіст, автор "Цензор.НЕТ"* *34*

З початку війни в Україні збудовано не менше 15 тися багатоповерхівок та 116 тисяч приватних будинків.

Українська влада просить у міжнародних партнерів на відбудову сотні мільярдів доларів та обіцяє нові принципи прозрості. Втім, ухвалені Верховною Радою закону "про бомбосховища" та "захист прав інвесторів" викликали хвилю критики.

Чому **експерти вважають, що ухвалені закони не захистять українців, а лише дадуть більше волі забудовникам**, в інтервю *Цензор.НЕТ* розповіла архітекторка, заступниця голови Архітектурної палати Анна ***Кирій***.

1. ПРИЙНЯТИЙ ЗАКОН НЕ МІСТИТЬ ПОЛОЖЕНЬ ПРО ОБОВ'ЯЗКОВІСТЬ БОМБОСХОВИЩ

- Ще до початку повномасштабного вторгнення, ми всі раптом зрозуміли, що країні потрібні бомбосховища, а їх немає. Потім всі дуже зраділи новині, що Верховна Рада ухвалила закон, який нібито зобов'язує забудовників такі бомбосховища будувати. Але і ти, і твої колеги почали говорити, що не зовсім так. Тому я хотіла б почути пояснення, чи будуть в нових будинках бомбосховища?

- Прийнятий закон не містить положень про обов'язковість бомбосховищ в кожній новобудові. І, об'єктивно кажучи, я не вважаю, що затрати на будівництво сховищ треба покладати на комерційних забудовників. Тому що по факту це буде за гроші людей, які купуватимуть квартири в нових будинках.

- Чи взагалі ефективно будувати в кожному будинку бомбосховище? Або хоча б підвал-укриття якийсь?

- По-перше, я не вважаю, що треба мислити підходом "Кожному будинку по бомбосховищу". Я вважаю, що треба думати про те, скільки людей ми маємо захистити, від якого типу зброї, скільки часу є щоб дістатися до укриття, як довго люди там перебуватимуть? Це має бути система рішень та їх реалізацій, адаптована для кожного населеного пункту окремо. Плюс потрібна інвентаризація і може навіть націоналізація існуючих сховищ. А вони за радянських часів будувалися ледь не на кожному підприємстві. Де вони зараз? Що з ними? Починати треба з того, щоб нанести ці існуючі споруди на карту кожного міста і забезпечити їх доступність та експлуатацію.

По-друге, треба розрізняти типи захисних споруд цивільного захисту. Згідно Кодексу цивільного захисту України (Глава 7 стаття 32) вони діляться на сховища та протирадіаційні укриття. Є також: споруди подвійного призначення, швидкоспоруджувані захисні споруди та найпростіші укриття. І до кожного з них різні вимоги.

Ми просто не можемо собі дозволити в кожному будинку будувати сховища найвищого типу, бо це скажені гроші.

В таких спорудах мають бути, наприклад, незалежні джерела тепло-, електро- та водопостачання, окрема система вентиляції, посилені вимоги до конструктивних елементів, окремі евакуаційні виходи, розташовані так, щоб людина могла вийти з периметру завалу, герметичні двері та інші отвори, тощо.

- Приблизно у скільки мільйонів це може обійтися?

- Це треба рахувати. Я не можу просто назвати цифру. Але це дуже складні інженерні споруди.

Я думаю, що для створення системи сховищ **має бути якась державна програма в консолідації з органами місцевого самоврядування**.

Тобто для кожного міста, населеного пункту, потрібно визначити кількість, площу, місця розташування укриттів, з відповідними радіусами. Як визначені нормами радіуси обслуговування від житлових будинків до шкіл і садочків – 300, 500, 800 метрів в залежності від типу населеного пункту, так само мають бути подібні радіуси до сховищ та укриттів.

> В Ізраїлі є рішення з підсиленими сходовими клітинами та ядрами жорсткості у вигляді спеціальних кімнат на кожному поверсі, які можуть працювати як укриття.

Рішення мають бути такі, щоб протягом часу, відколи пролунала тривога, кожна людина встигла дістатися до укриття, а не лише ті, хто купив квартиру в "елітному" будинку зі сховищем.

Тому

ідея, що кожен забудовник має збудувати бомбосховище,

1) по-перше, популістська,

2) по-друге, нереальна,

3) по-третє – просто брехня, яку навісили на всі заголовки про закон. Бо в законі цього немає, що й визнали на круглому столі в Мінрегіоні. Кажуть: "Все в розробці". Розроблять – будемо коментувати.

- Тоді, про що був закон, який всі назвали "про бомбосховища"?

- На мою думку, **це закон про хрущовки**.

Тобто - **проєкти повторного використання**.

А те, що деякі народні депутати, типу Олени ***Шуляк***, називають закон про одне, а запаковують туди зовсім інше – хіба, новина?

Це їхній звичний почерк. Вони пишуть закон, дають йому яскраве гасло, щоб сподобалось людям, а всередині сюрприз, в даному випадку - хрущовки. До речі, по проектам повторного використання підзаконні акти Мінрегіон розробив миттєво, проект постанови вже висить у них на сайті.

Загортання типових проектів в обгортку безпеки – це вже не просто забудовний лобізм.

Постає питання моральності таких дій.

- Давай проговоримо для людей, які не читали закон, які побачили, можливо, якийсь пафосний сюжет по телебаченню, що ти маєш на увазі, коли називаєш цей закон законом про хрущовки.

- В законі немає жодного слова "сховище", "бомбосховище", "новобудова", - слів, які люди побачили в заголовках. Єдине, що є, це - інженерно-технічні заходи цивільного захисту, цивільної оборони.

Цей розділ має бути обов’язково в проєктах для більш ніж 50 осіб. Але ця норма і так діюча, як мінімум з 2014 року. Плюс такий розділ не передбачає обов’язкове розташування бомбосховищ і сховищ в усіх об’єктах. Треба не

новий закон писати, а переосмислити старий ***ДБН "Інженерно-технічні заходи цивільного захисту (цивільної оборони)"***. Це перша позиція.

Друга позиція.

> Одинадцять разів в законі зустрічаються словосполучення "проєкт повторного використання". Тоді у мене логічне питання: про що закон?

Як на мене, закон передусім про проєкти повторного використання. Тобто втілюється заповітна мрія забудовників: замовити один проєкт, зробити його типовим, забрати собі майнові права інтелектуальної власності, (проти чого виступала Спілка архітекторів та Архітектурна палата весь минулий рік), і тиражувати його по всій Україні. Бо забудовникам це зручно і це швидкі гроші. Привіт, Радянський Союз.

2. ЗАКОНОМ ПРО БОМОБОСХОВИЩА ВТІЛЮЄТЬСЯ ЗАПОВІТНА МРІЯ ЗАБУДОВНИКІВ: ЗАМОВИТИ ОДИН ПРОЄКТ, ЗРОБИТИ ЙОГО ТИПОВИМ, ЗАБРАТИ СОБІ МАЙНОВІ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

- Тобто це буде як в мультфільмі на початку радянського фільму "іронія долі", коли типові будинки крокують по країні?

- Не зовсім, бо, якщо я правильно пригадую, там ще потрібні були купи узгоджень з чиновниками, а у нас вже давно всі узгодження відмінили. Тому будувати типові об’єкти можна буде набагато швидше.

Я запрошую кожного зайти на сайт Верховної Ради і прочитати текст цього закону. Він не такий величезний як ***№ 5655***, порівняльна таблиця містить всього 21 сторінку. Самі подивіться і зробіть висновки, про що закон. Взагалі, гарна практика читати закони, за якими нам жити. Принаймні якісь речі, що стають резонансними, перевіряти. Інакше як ми будемо контролювати владу, якщо читаємо лише заголовки?

- Я тобі скажу більше. Думаю, що більшість журналістів не ходили читати цей закон. Вони взяли новину прес-служби Верховної Ради і щиро повірили прес-службі Верховної Ради про те, що у кожному новому будинку буде бомбосховище.

- Я журналістів розумію. Новинна прес-служба Верховної Ради – офіційне джерело. "Пошерити" - просто. Хоча, заглиблення в текст закону таким способом, як я сказала, за пошуком ключових слів, займає десь хвилини півтори. Чесно. Але очевидно, що є новини з фронту, що у нас абсолютно інша повістка, інформаційне поле насичене більш важливими речами,

пов’язаними з війною. Плюс, довіряти офіційним джерелам – природньо, сама так роблю. Просто ми пережили рік важкого досвіду "співпраці" з народними депутатами по законопроєкту ***№ 5655*** і довіри більше немає, все перевіряємо.

І не лише перевіряємо, а висвітлюємо правду людям. **За це нас переслідують.**

> Днями я дізналася, що Мінрегіон закрив доступ Спілці архітекторів до електронного реєстру сертифікованих осіб. Тобто, вони зараз фактично позбавляють архітекторів права на професійну діяльність. Під час війни!

- Ваше протистояння з народними депутатами по законопроєкту № 5655, який наразі прийнятий в першому читанні, триває вже більше року. Власне кажучи, саме ним були закладені перші підмурки того, щоб фактично усунути архітекторів як перепону, прибрати необхідність витрачати забудовникам зайві гроші на те,

щоб утримувати архітектора або платити архітекторам за проєкт.

- Давайте конкретно – Олена ***Шуляк*** від правлячої партії та Наталія ***Козловська*** від Мінрегіону лобіюють інтереси вузького кола забудовників.

> Ми боролися проти дискримінаційних і корупційних положень законопроєкту. Вони вирішили боротися проти нас. Прибрати архітекторів зовсім неможливо, бо хтось має підписувати проєктну документацію, завантажувати її в електронні реєстри, нести відповідальність.

Тому, вони хочуть,

по-перше, знищити професійну спільноту - ***Національну Спілку архітекторів України***, де **понад три тисячі членів**, позбавляючи нас ***права атестувати*** фахівців.

По-друге, вони прагнуть забрати у архітекторів права інтелектуальної власності на проєкти.

Тобто,

> щоб ніби і були якісь архітектори на ринку, за все відповідали, але одночасно цілковито залежали від забудовників.

По-третє, вони хочуть аби всі архітектори ще й підпорядковувалися ***Мінрегіону***.

> **В № 5655 вписали новелу, що Мінрегіон тепер переймає функції ДАБІ і штрафуватиме всіх архітекторів, а рішення про штрафи планують зробити виконавчими документами. В такій системі незалежних архітекторів не існуватиме.**

Про якісну архітектуру можна забути. Буде лише примітивна і дешева.

- Я пам'ятаю якийсь ефір на радіо, де думка представників влади звучала так: якщо якийсь архітектор придумав раз проєкт футбольного поля, то чому ми потім маємо йому за нього заплатити ще 10 разів, коли аналогічні збудують в інших містах. Наскільки взагалі ця думка відповідає дійсності?

- Якби це стосувалося лише футбольних полів!

Я розкрию вам "страшну" цифру економії, про яку йде мова. **1,5% від вартості будівництва – стільки в кращому випадку коштують сьогодні проектні роботи!** Але ця робота створює індивідуальні рішення. Вона дає обличчя нашим містам, можливість з'явитися якісній хорошій архітектурі. Будівля вимальовується з тої земельної ділянки, містобудівної ситуації, контексту, в яких вона проєктується. Ми ж не в чистих полях будуємо, ми проєктуємо в існуючій містобудівній структурі.

І один, навіть самий геніальний дитячий садочок, що виник в наявній конфігурації земельної ділянки, містобудівному контексті, він не буде такий самий хороший на іншому місці, в іншій міській тканині. Плюс, коли архітектор розробляє проєкт, він шукає найкраще рішення саме тут, саме в цей час і в цьому місці.

Насправді хороший проєкт і контроль автора економить кошти на будівництво. А проєкт повторного використання дозволяє витрачати гроші як завгодно. Якщо візьмуть типовий проєкт, це ж не значить, що до нього не будуть вносити зміни. Будуть. Але для цього замість автора знайдуть лояльного проєктувальника, який погодиться замінити сучасний

вентильований фасад на штукатурочку "короїд", що втричі дешевше, алюмінієві вітражі на металопластик та зробить інші "економії". Береш проєкт повторного використання, він в реєстрі вже з позитивним висновком експертизи, і далі подібні "вдосконалення" можна не погоджувати взагалі, ніхто це не проконтролює.

От для чого це робиться – щоб різницю в кошторисі можна було просто вкрасти.

- А оскільки нас чекає «Велика відбудова»..

- Так вони готують для цього ґрунт, паралельно усуваючи людей, які мають свою думку та говорять правду. Стараються знищити своїх опонентів, дискредитувати Спілку архітекторів, зробити так, щоб ми не могли впливати, виступати, висловлюватися.

Так, у нас готується велика відбудова. І процес підготовки схожий на боротьбу за те, хто очолить грошові потоки.

3. ПРОМОВА ФОН ДЕР ЛЯЙЄН БУЛА ПОБУДУВАЛА ДОВКОЛА ПОСТАТІ РОМАНА РАТУШНОГО - ВОНА ГОВОРИЛА, ЩО УКРАЇНА ВІДБУДОВУЄТЬСЯ САМЕ ДЛЯ ТАКИХ ЛЮДЕЙ, І ТАКИМИ ЛЮДЬМИ

- Ти ж була в *Лугано*, коли представляли всі ці *Плани відбудови*. Як це виглядало? І якою була позиція європейських партнерів, чи робили вони якісь застереження, говорили про якісь проблеми у нас?

- Так, тут можна вже підсумувати.

По-перше, в Лугано дуже показовою була промова пані Урсули фон дер Ляйєн. Вона побудувала її довкола постаті Романа Ратушного. Згадала його на початку, як героя і захисника природного парку в Києві від незаконних будівель, фінансованих олігархами, - а далі говорила, що Україна відбудовується саме для таких людей, і такими людьми. І Україна має бути такою, про яку мріяв Роман Ратушний і що саме ця мрія зібрала всіх в той день в Лугано.

Не просто так пані Урсула обрала Романа, київського активіста, Героя війни, для того, щоб розказати всім про відбудову України. Це звучало як візія, принцип і натяк усім, хто хоче цей принцип порушити.

По-друге, і з публічних виступів, і з кулуарних розмов стало зрозуміло: Європейці **будуть підтримувати проєкти, які підтримає українське громадянське суспільство**. Це обов'язкова умова. Такі проєкти має

підтримати бізнес та акцептувати місцева влада. Громадянське суспільство, бізнес і влада – така Європейська формула довіри. Це те, що вони чекають від нас і готові фінансувати.

Плюс, **обов'язково - прозорість, відкритість, підзвітність**.

> Є ***сім принципів Лугано***, які сформулювали на конференції. Там є принцип взаємодії в сенсі залучення усіх зацікавлених сторін до процесів, реформ і проектів. Всіх, а не лише самих впливових.

Також, в Лугано сформулювали головну візію – ***Build back better*** – відбудувати краще ніж було. Наші політики все це почули та ретранслюють. Поширюють тезу про важливість громадянського суспільства, інституцій, що його представляють, співпрацю, взаємодію, залученість громад.

На жаль, це лише слова, бо **те, що вони кажуть і те, що роблять по факту – абсолютно протилежні речі. Абсолютно!**

- У мене, чесно кажучи, є великі побоювання щодо громадянського суспільства, тому що, наскільки я пам'ятаю, у нас і до засідань комітетів мали б бути допущені якісь громадські організації. І я знаю, що навіть ви не були завжди допущені до

МІНІСТЕРСТВО
РОЗВИТКУ ГРОМАД ТА ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ

вул. Велика Житомирська, 9, м. Київ, 01601, тел./факс: (044) 278-83-90, тел. (044) 284-05-54, 278-82-90; e-mail: minregion@minregion.gov.ua, сайт: www.minregion.gov.ua;
код згідно з ЄДРПОУ 37471928

_____ № _____ на № _____ від _____

Голові комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Клочку А.А.

Шановний Андріє Андрійовичу!

У зв`язку з листом Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування від 16.03.2021 №04-23/12-2021/93759 щодо засідання круглого столу на тему: «Реформування системи архітектурно-будівельного контролю в Україні» повідомляємо.

За результатами нарад проведених на платформі Мінрегіону за участі народних депутатів України, Асоціації міст України, Офісу простих рішень та результатів, Конфедерації будівельників України, представників будівельного ринку розроблено та погоджено концепцію проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування державного регулювання у сфері містобудування» (далі – законопроєкт).

Враховуючи вищенаведене, направляємо пропозиції до законопроєкту з метою ознайомлення та обговорення під час проведення круглого столу 29 березня 2021 року.

Додаток: на 401 арк. в 1 прим.

З повагою

Міністр **Олексій ЧЕРНИШОВ**

Євген Плащенко 278-49-79

СЕД Мінрегіон IT-Enterprise
вн. №1824557
Підписувач Чернишов Олексій Михайлович
Сертифікат 5FBB77F7B650371D04000000741D000071450000
Дійсний з 16.03.2020 17:58:42 по 16.03.2022 17:58:42

№1/14.9/1149-21 від 23.03.2021

засідань профільного комітету.

— Коли депутати чи виконавча влада замислює реформу містобудування, то логічно, що в напрацюванні цієї реформи, ще до того як вона стане законопроєктом, повинні брати участь громадські організації, пов’язані з цією сферою.

> Національна спілка архітекторів України – не була залучена до розробки реформи містобудування.

Дійсно, навіщо архітектори в містобудуванні?

> Зате активно залучили Конфедерацію будівельників України та Офіс простих рішень і результатів, які по факту працювали на обслуговування інтересів забудовного бізнесу. Навіть офіси цих "простих рішень" і Слуг народу знаходяться в одній будівлі. Про що ми говоримо? От вам і ті, хто писав реформу.

Нам, професійній спільноті, аби потрапити на комітет, підкомітет і всі їхні засідання, довелось робити публічні акції, виходити на Садову, збирати сотні людей, вручати на камери лист голові комітету Андрію ***Клочку*** з проханням допустити наших представників.

Самі засідання комітету – це теж окрема історія.

Наприклад, воно призначається на десяту ранку, а текст з поправками, який буде розглядатися, приходить в кращому випадку о восьмій вечора. Добре, ти не спиш півночі, працюєш з текстом, приходиш підготовлений, кидаєш всі свої справи, роботу, інвестуєш свій час, безкоштовно робиш це з думкою, що твоя робота важлива.

Але бути на комітеті і бути почутими – це дві великі різниці.

Тому так, ми на ці засідання ходили, не пропустили жодного, навіть щось вибили, здавалось, про щось домовились. Але показовою стала фінальна історія. Уявіть, народні депутати на підкомітеті готували презентацію про мій ФОП! Коли законопроєкт № 5655 винесли на розгляд комітету до другого читання 28 грудня минулого року, голова всіх Слуг народу Олена ***Шуляк*** розпочала його нападками на мій ФОП.

От вам "високий" рівень парламентської дискусії та яскрава ілюстрація "співпраці" з професійними об’єднаннями. Вдумайтеся, депутати витрачають свій час не на те, щоб почути альтернативну думку повноправних учасників галузі, а на спроби дискредитації опонента.

Негативні висновки та листи проти цього законопроєкту направляли НАЗК, ГНЕУ, Міністерство культури, ГО "Разом проти корупції", Асоціація міст та

Асоціація ОТГ, але воюють з нами – архітекторами, бо ми стали публічним рушієм спротиву.

До речі, коли законопроєкт готували до другого читання, рух "ЧЕСНО" випустив заяву проти його прийняття. Я вже згадувала Романа Ратушного, так от він також підписав ту заяву, про що Рух "ЧЕСНО" нагадав у своїй нещодавній публікації.

Але ручним депутатам на чолі з Шуляк вигідно казати, що це лише думка мого ФОПу та якоїсь незрозумілої Спілки архітекторів чи поширювати тезу, що у мене з нею особистий конфлікт, чого взагалі немає. Це маніпуляція для тих, хто не заглиблюється в справжню суть "реформи".

4. ЯКЩО РАНІШЕ МИ ОТРИМУВАЛИ ВІД ДЕПУТАТІВ ВІДПИСКИ, ТО ТЕПЕР ПОВНИЙ ІГНОР

- Тоді питання, чи залучали вас до обговорення тих законопроєктів, які ухвалювались зараз - *Про бомбосховища і про захисти інвесторів № 5091*.

- Авжеж ні. Я більше скажу. Щойно почалися розмови про відбудову, ми зібралися в Спілці архітекторів, написали листи на Верховну Раду з пропозицією долучитися до Національної ради відновлення України, до участі в робочих групах. Ми відкриті і готові до співпраці. Але, якщо раніше ми принаймні отримували відписки, то зараз - повний ігнор.

До речі,

> законопроект *5655* з'явився в переліку нормативно-правових актів, на виконання завдань ***Плану відновлення та розвитку України*** – це напрацювання їхніх робочих груп.

Розумієте чому нас там немає?

Нікого з нас туди не запрошують, нас там не хочуть бачити. Проти нас ведуть конкретні репресії. Ми боремося проти законопроєкту і несправедливих рішень, а вони воюють з нами. Це принципова різниця. Тепер ми ще й не можемо додавати архітекторів в електронну систему як саморегулівна організація, атестувати. І через це архітектор не може підписати свій проєкт, чим позбавлений права на фахову діяльність.

- А хто тоді буде ліцензувати архітекторів? Мінрегіон?

- В Мінрегіоні нема кому цим займатися, тому такі повноваження делегуються саморегулівним організаціям.

В Україні їх чотири.

1) Національні спілка архітекторів України атестує архітекторів, 2) Гільдія проектувальників в будівництві – інженерів, 3) Гільдія інженерів технічного нагляду та 4) Асоціація експертів будівельної галузі опікується відповідно своїми фахівцями.

Мінрегіон у травні випускає наказ №71 (контроль за його виконанням належить ***Козловській***), що на період дії воєнного стану подовжуються делеговані повноваження трьом з чотирьох саморегулівних організацій. Вгадай, якої там немає?

- Звісно, вашої

- Звісно, нашої. Тому що **архітектори не змирилися з позбавленням прав та виступили проти злочинної "реформи"**.

Якщо би я працювала в Мінрегіоні і бачила, що є активні фахові люди, я би сказала: "Шановні, приходьте до нас, працюйте в робочій групі, давайте спільними зусиллями розробимо рішення для якісної розбудови України".

Але, вочевидь, там інші цілі.

- Пам’ятаю розмову з одним забудовником. Не буду називати його імені. Він мені сказав, що він підтримує № 5655, тому що він вважає низьким рівень українських архітекторів. У мене питання. Ти знаєш про кейси залучення іноземних архітекторів до проєктування наших будинків або кварталів?

- Найперший приклад, який спадає на думку, це бібліотека УКУ (Українського католицького університету). Проект розробила німецька компанія Behnisch Architekten в колаборації з командою Юліана Чаплінського і вийшов дуже хороший об’єкт.

А твердження вашого знайомого забудовника, по-перше, нелогічне, по-друге неправда. Я думаю, що він в принципі законопроєкт не читав.

Бо № 5655 звісно допомагає добити українських архітекторів, але ніяк не сприяє залученню іноземних.

Там навіть розділ "Міжнародна співпраця" хотіли викинути.

До речі, саме нашими зусиллями його повернули.

У нас багато прекрасних архітекторів.

Знаєте, скількох колег, котрі виїхали через війну, найняли іноземні компанії? Усіх. Ще й контракти попідписували на три і п’ять років. Бо наші – фахівці високого рівня.

Просто у них немає ресурсу про це писати, вкладати гроші в піар, навіть зробити хорший сайт. Елементарно грошей не вистачає. Тепер я хочу запитати вашого забудовника. А що ви зробили, аби у нас були хороші архітектори та щоб вони розвивалися? Може обирали компанію за принципом якості, а не найнижчою ціною, може сплачували достойну вартість, а не торгувалися до копійки, може проводили відкриті архітектурні конкурси на краще рішення для своїх об’єктів?

Щоб виявити гідних талановитих архітекторів, існує світова практика архітектурних конкурсів. В світі нічого значущого без конкурсу не будується в принципі. А у наших забудовників та представників влади від слова "конкурс" око сіпається. Навіть Президент, проєктуючи свій Президентський університет робить все, щоб оминути архітектурний конкурс, що має бути за законом. Який приклад це дає ринку? Що в законі треба знайти шпарину, плювати на світову практику, не шукати найкращу ідею та рішення, а взяти ноунейма, який "безкоштовно" щось запроєктує, зруйнує 19-й павільйон ВДНГ під виглядом підготовчих робіт, а перед цим спеціально скоригує межі охоронних зон пам'ятки національного значення. Так про що ми говоримо? От мені реально цікаво, забудовники чи представники влади хоч на секунду замислюються над своєю власною відповідальністю за розвиток якісної вітчизняної архітектури? Чи простіше сказати, що у нас архітектори погані?

5. НАСПРАВДІ ЗАКОНОМ 5091 ЗАХИЩАЮТЬ ЗАБУДОВНИКА, А НЕ ІНВЕСТОРА

- Давай ще поговоримо про *№ 5091*, який називають *законом про захист інвесторів*. Але, знову-таки, у багатьох твоїх колег є сумніви щодо того, чи це інвесторів захищають чи забудовника цим законом захищають.

- Звісно, **цим законом захищають забудовника**.

Я поясню як він пов'язаний з № 5655.

В № 5655 вписали визначення ***самочинного будівництва***.

> Далі побачите, як ***Шуляк*** буде розповідати, що завдяки цьому більше не буде самочинного будівництва. А органи місцевого самоврядування зможуть своїм рішенням робити демонтаж такої самочинної забудови без суду.

У нас самочинних будівництв - половина в Києві. Бо якщо придивитися, скільки побудовано з порушенням норм, жахнешся.

А от випадок, що когось наказали чи щось демонтували, ми можемо згадати лише один

> — ТРЦ на Троїцькій площі біля Олімпійського, де зробили демонтаж на вимогу УЄФА через те, що нам могли відмінити Євро 2012. І все!

- Там, напевно, якщо б не УЄФА, її б ніхто і не демонтував.

- Звісно. Якби не УЄФА, ніхто б і не демонтував. І це один-єдиний випадок. Тепер дивіться, що вони роблять.

Прописують в № 5565, що таке самочинне будівництво:

— перевищення 1) поверховості, 2) висоти та 3) щільності, дуже обмежені критерії, насправді.

Але

— в іншому пункті, пишеться, що неможливо визнати будівництво самочинним, якщо там зареєстроване *речове право третіх осіб*.

Що таке зареєстроване речове право третіх осіб?

Уявіть, я – забудовник. Ми з вами друзі. Я вам продав один маленький гаражний бокс чи паркомісце за три копійки і у вас є зареєстроване речове право. Все. Я можу будувати все, що завгодно. Такий об’єкт не визнають самочинним.

А тепер, увага.

Вони зробили закон "про захист інвесторів", вписали туди юридичний нонсенс

- **"спеціальне майнове право на майбутній об’єкт нерухомості"**. Вдумайтесь, спеціальне речове право на те, що не існує. Тобто тепер я можу продати вам неіснуючий гаражний бокс.

Далі

— за законом ви маєте ще одне дивне право вимагати від забудовника добудови такого об'єкта, яким би він не був самочинним, з будь-якими порушеннями.

Навіщо таке писати в закон?

Для того

— щоб забудовники могли будувати все, що завгодно з порушенням будь-яких норм.

І це не єдиний «схематоз» цього закону.

Він робить інвесторів рабами забудовників і співучасниками злочинів. Про це докладно писав Георгій ***Могильний***. Коли дійде до судів, скандалів, а це буде наша нова реальність, то всі забудовники, посилатимуться на те, що вони роблять все за законом і будуть праві.

Зараз я чую про кримінальні провадження на активістів, які захищали "Квіти України". У активістів є правда, у Забудовника - гроші і ресурси. Забудовник може корумпувати суди, кошмарити активістів, при цьому казати, що робить все за законом. У нас і так жахливе законодавство в сфері містобудування, яке руйнує всю галузь, але їм ще мало. Якщо написати закони, де ні у кого не буде прав, окрім забудовника, то і судів не треба. Навіщо платити хабарі, якщо можна все порішати з депутатами?

Розумієте, "реформування" нашого містобудівного законодавства - це історія про гроші. Забудовникам стало дорого платити хабарі за узгодження проєктної документації – законом відмінили всі узгодження, стало дорого платити за пайову участь в інфраструктурі міст – законом відмінили пайову участь, дорого платити хабарі ДАБІ - вирішили замінити його на власний приватний містобудівний контроль, не хочеться платити архітекторам за проекти - давайте зробимо їх залежними, стало дорого вирішувати питання в судах – давайте просто заберемо собі всі права за законом.

Замість того, щоб боротися з корупцією силами правоохоронних органів, крупний бізнес знайшов легший шлях через депутатів-лобістів.

Депутати скоро так "дореформують" законодавство, що суди в принципі будуть непотрібні.

> Ну треба ж було дійти ще до того щоб прописати в законопроєкті № 5655, хто на кого може скаржитися та ініціювати перевірки, а хто ні.

На забудовника, на замовника, генпідрядника скаржитися не може взагалі ніхто.

Їх контролюватимуть тільки приватні структури містобудівного контролю, які забудовники самі собі і постворюють. А всім іншим - державний нагляд. Уявіть, головним ініціаторам порушень, які і так узурпували ринок - приватний контроль. Всім іншим - корупційний державний нагляд!

Громаді - взагалі нічого. Вони ніяк не зможуть впливати. Я не знаю, як це припинити, що ще зробити? Де ще треба написати аби люди прозріли? Бо якщо не почитали закон на 21 сторінку, то як почитають на 261? Депутати вже наприймали жахливі речі для галузі містобудування. Якщо приймуть 5655 - наслідки будуть невиправними. Ми їх відчуємо за пару років. Сьогоднішня хаотична забудова міст здаватиметься нам раєм.

- А якщо ми говоримо про ту ж будівлю Київпроєкту, яка зараз там… «Сага» перебудовує на свій розсуд, або про «Довженко-центр», цей гучний скандал, взагалі там громадськість зможе хоч якось втрутися, чи буде та сама схема?

- Там уже є та сама схема.

І Київпроєкт, і Дитячий світ, і 19-й павільйон ВДНГ, і Довженко-центр, я ще згадую про Сінний ринок – це руйнування не просто об'єктів хорошої архітектури, вони нищать осередки міської культури.

Знищення Сінного ринку, наша "блошка" – це ж окремий кластер! Знищення 19-го павільйону, де був Кураж-базар, де утворилася спільнота. Довженко-центр - прекрасна нова культурна інституція, зі своєю потужною дією. Нищать тепер Київпроєкт, в якому проєктувалися всі найкращі будівлі Києва.

Нищиться - культура, сенси, зв'язки, спільноти. В цьому головний злочин. До того ж руйнується хороша архітектура, якої у нас і так небагато і відновити це буде неможливо.

Квіти України проєктували в Київпроекті за результатом конкурсу, де переміг Микола Левчук. Таку будівлю в будь-якому адекватному місті берегли б, показували іноземним туристам, пишалися, а ми нищимо. І ці знищення вже майже легалізовані чинним законодавством. Ручні депутати пишуть закони так, щоб громада не мала навіть змоги захистити місто в суді.

Ми можемо згадати лише один успішний кейс в Києві, коли громада перемогла в протистоянні із забудовником.

Це голосування за створення ландшафтного заказника в Протасовому Яру.

> Я, до речі, архітектурний диплом робила на цю територію - парк зимових видів спорту. У мене теж є своя історія Протасового яру. Моя бабуся жила на вулиці Волгоградській, яка тепер перейменована на вулицю Романа Ратушного. Схоже, що в цій країні треба вмерти, щоб тебе почули.

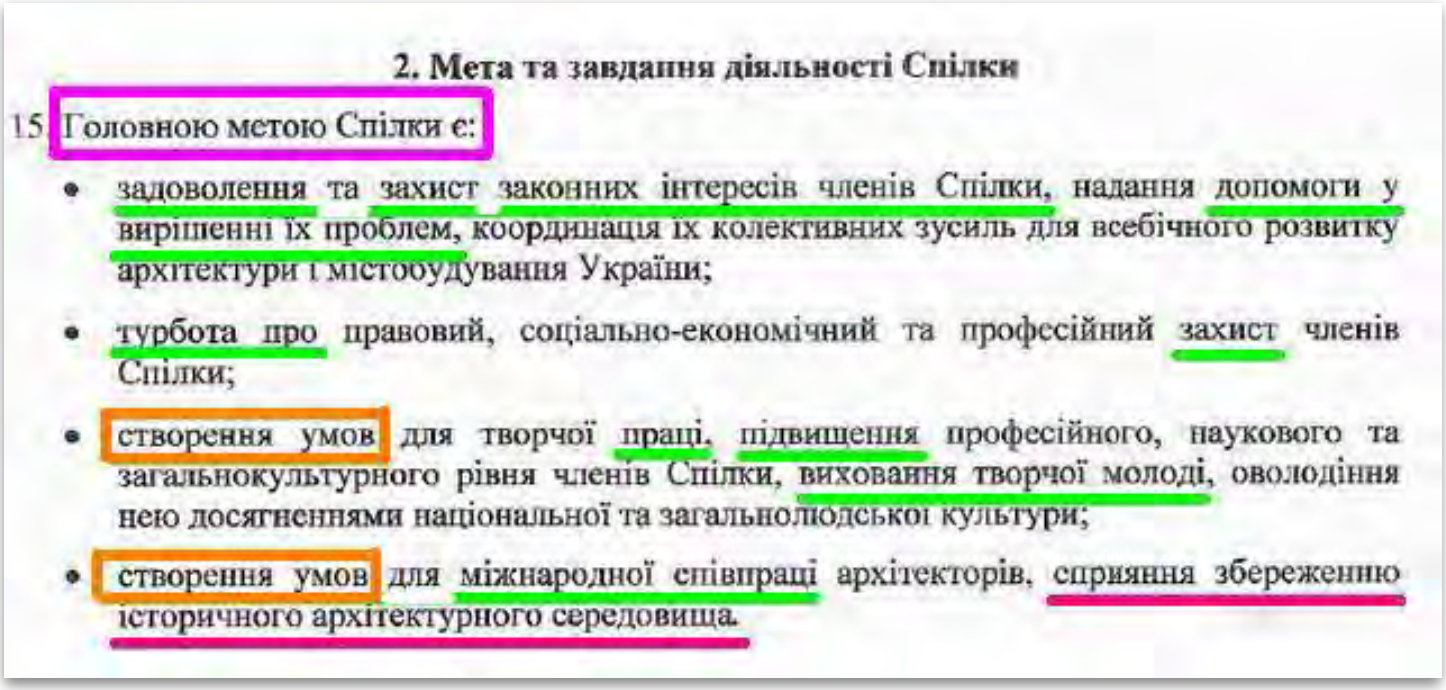
Бо якщо ти хочеш в демократичний спосіб брати участь в суспільно-важливих процесах, розвивати професійну громадську організацію, розбудовувати горизонтальну структуру – ти отримаєш тиск і війну з крупним бізнесом та державною машиною.

Розумієте,

> **— причиною будівництва має бути суспільний запит, а не фінансова вигода вузького кола людей.**

На наших очах відбувається реальна анексія будівельної сфери.

Допоки влада буде обслуговувати олігархат і боротися з професіоналами, ми не побудуємо нову модерну країну, за яку зараз гинуть кращі з-поміж нас.

2. Мета та завдання діяльності Спілки

15 Головною метою Спілки є:

- задоволення та захист законних інтересів членів Спілки, надання допомоги у вирішенні їх проблем, координація їх колективних зусиль для всебічного розвитку архітектури і містобудування України;
- турбота про правовий, соціально-економічний та професійний захист членів Спілки;
- створення умов для творчої праці, підвищення професійного, наукового та загальнокультурного рівня членів Спілки, виховання творчої молоді, оволодіння нею досягненнями національної та загальнолюдської культури;
- створення умов для міжнародної співпраці архітекторів, сприяння збереженню історичного архітектурного середовища.

Источник:

https://censor.net/ru/b3369819

***

№ 747.

Дайджест подій в Україні та навколо України за тиждень 19-25 вересня 2022

Головне

1) Наступ українських військ триває. І "рф рендуми" та могилізація – це просто реакція хуйла на цей наступ.

2) Погрози застосування ядрьоної зброї з-запоребрика лунають все гучніше. Останній козир? ще ні. Є ще аварія на АЕС.

3) Іранські БПЛА у хуйла - свідчення того, що санкції таки спрацьовують. Але грошей у нього - як у дурня фантиків. Як і тих, хто бажає продати зброю хуйлу, "таємно", звичайно ж.

4) Єдина константа, яку ми маємо наразі, звучить так: "Влада (чиноники) крадуть. Завжди."

Під час війни крадуть більше. Бо можливості НАБАГАТО більші.

Теми тижня

--

1) Росія завершує спектакль під назвою “референдуми на окупованих територіях"

2) Путін погрожує застосуванням ядерної зброї в Україні

3) Російська армія відповідає на успіхи ЗСУ ракетними ударами по містах та атаками іранських безпілотників

4) Від “Роттердам+” до “Великого будівництва”: Влада і далі обкрадає народ

1. Росія завершує спектакль під назвою “референдуми на окупованих територіях"

Російські окупанти оголосили про проведення 23–27 вересня "референдумів" про приєднання до Росії на захоплених територіях Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської областей. 26 та 27 вересня окупаційна влада оголосила вихідними днями для "підбиття результатів". “Референдумам” передували обстріли центральних ринків Мелітополя та Донецька, які окупанти влаштували, щоби звинуватити в них ЗСУ. Теракти спричинили численні жертви серед мирного населення.

Явка на окупованих територіях виявилася зовсім не такою, як очікували російські загарбники. Аби змусити людей голосувати, колаборанти влаштували обходи квартир. Зафіксовано колективні приводи на "дільниці" працівників комунальних служб та інші способи збільшення масовості. У списках тих, хто "проголосував", – померлі та ті, хто загинув під час бойових дій. Також, за повідомленнями місцевих мешканців, до “голосувань” залучили неповнолітніх, зокрема вихованців дитячих будинків. До Мелітополя з Росії автобусами завезли "масовку", а на Запорізькій АЕС окупанти влаштували перформанс із перевдягненими в працівників станції росіянами, які нібито виступають за приєднання області до РФ.

Лідери країн "Великої сімки" зробили спільну заяву, у якій засудили "референдуми" та пообіцяли й далі підтримувати Україну. Речниця Білого Дому Жан-П’єр заявила, що в разі спроби Росії анексувати захоплені території, адміністрація президента Байдена негайно запровадить санкції, які матимуть наслідком важкі економічні втрати для РФ. “Референдуми” на захоплених українських територіях не підтримали навіть союзники Росії. Глава сербського МЗС Селакович оголосив, що уряд країни не збирається визнавати їхні результати. Таку ж позицію висловило МЗС Казахстану. Однак російську владу не хвилює реакція світової спільноти на спектакль. У Кремлі шукають формальні способи створити привід для застосування положень російської конституції "для захисту власної території", щоб оголосити агресором Україну, яка має намір відновити територіальну цілісність та суверенітет. Пропагандистське інформагентство ТАРС вважає питання про приєднання захоплених областей України вже вирішеним і повідомило, що законопроєкти про їхнє входження до складу РФ "може бути" внесено до Держдуми ввечері 28 вересня, розглянуто на позачерговому засіданні 29 вересня та підписано президентом Путіним 30 вересня. Президент Зеленський заявив, що будь-які переговори з Росією після "референдумів" є неможливими.

За оцінкою західних розвідок, російський президент Путін вирішив зафіксувати результат "спецоперації" та запобігти звільненню цих територій українськими військами. Також із цією метою Путін 20 вересня оголосив "часткову" мобілізацію, яка фактично є загальною. Під мобілізацію мали підпадати лише військовослужбовці запасу, які проходили службу в армії РФ. Насправді ж повістки роздають усім підряд, зокрема медикам та колишнім офіцерам, у тому числі – у Москві та Санкт-Петербурзі. Під призов потрапили студенти й люди віком понад 50 років. Це викликало незадоволення серед росіян і масові спроби втекти за кордон. Велика кількість військовозобов’язаних намагається стати на облік у психоневрологічні

диспансери за великі хабарі їхньому персоналу, попри передбачену за подібні дії кримінальну відповідальність. За офіційною інформацією, у країні затримано майже 1,2 тис. осіб, які вийшли на акції протесту проти війни та мобілізації. Кілька військкоматів було підпалено. У Дагестані та Кабардино-Балкарії тривають масові протести. Президент Путін доручив міністру оборони Шойгу посилити охорону військкоматів та пунктів збору "для протидії провокаціям". Також було ухвалено закони про посилення відповідальності за ухилення від мобілізації.

Депутат Держдуми від партії влади "Єдина Росія" Вяткін заявив, що депутатів призивати не можна. Не мають наміру воювати й діти чиновників. Тому влада шукає “гарматне м’ясо” для виряджання на передову по всіх регіонах. Уже за кілька днів після оголошення мобілізації “глава” Криму Аксьонов повідомив про виконання плану призову на півострові.

Вочевидь мобілізація у РФ та "референдуми" взаємопов’язані, оскільки президент Путін має намір зафіксувати захоплення територій через законодавче закріплення анексії, після чого діяти з огляду на "загрози Росії". Протести проти війни та мобілізації в Росії нечисленні, тому жодним чином не вплинуть на плани влади продовжувати агресію проти України.

2. Путін погрожує застосуванням ядерної зброї в Україні

Президент Росії Путін, оголошуючи 20 вересня “часткову” мобілізацію, пригрозив застосуванням ядерної зброї в разі протидії Заходу агресії РФ в Україні. За оцінками експертів, російська система озброєння налічує 4477 розгорнутих і резервних ядерних боєголовок, причому орієнтовно 1900 з них є “нестратегічними” боєголовками, тобто тактичною ядерною зброєю. Ці боєголовки призначені для використання на обмеженому полі бою, наприклад, для знищення колони танків. Натомість стратегічна ядерна зброя може знищити цілі міста. Втім, експерти не спостерігають підготовки РФ до завдання ядерного удару, вважаючи заяви Путіна шантажем Заходу.

Президент Зеленський не вважає ядерні погрози російського президента Путіна блефом. Як приклад готовності до ядерної ескалації він навів приклад ракетного обстрілу Південноукраїнської АЕС та регулярних артилерійських обстрілів Запорізької АЕС. На думку Зеленського, шантаж Запорізькою АЕС не дає бажаних результатів, а тому Путін може піти далі, щоби змусити Захід припинити підтримку України.

Держсекретар Блінкен повідомив, що влада США має план дій на випадок застосування Росією ядерної зброї. Блінкен заявив, що адміністрація президента Байдена попередила Кремль, що наслідки ядерного удару будуть жахливими для Росії. Він наголосив, що США допомагатимуть Україні

захистити себе й докладатимуть усіх можливих зусиль, щоби війна не поширилася на інші країни. Подібну заяву зробив і радник президента США з національної безпеки Салліван.

Прем'єр-міністр Канади Трюдо вважає, що погрози ядерною зброєю свідчать про крах планів Путіна захопити Україну. Аналогічну думку висловили прем'єр-міністр Польщі Моравецький і президент Фінляндії Ніініcтьо. Видання The Financial Times опитало низку топчиновників західних урядів. Вони вважають, що Путін навряд чи застосує ядерну зброю, попри це країни НАТО посилюють моніторинг воєнної активності Росії та запроваджують нові методи стримування.

Майже всі експерти впевнені, що російський президент Путін не готовий визнати поразку у війні, адже вклав надто багато ресурсів у захоплення України. Тому, попри брак доказів підготовки РФ до ядерного удару, ймовірність такого сценарію відкидати не варто. Україна має бути готова до будь-якого розвитку подій.

3. Російська армія відповідає на успіхи ЗСУ ракетними ударами по містах та атаками іранських безпілотників

Українська армія повільно, але впевнено просувається Луганщиною та Херсонщиною. Генштаб уперто зберігає мовчання щодо успіхів ЗСУ на фронті, аби не нанести шкоді операціям. Однак, за повідомленнями місцевих жителів та бійців із лінії фронту, українські війська вже ведуть бої на околицях Лимана та Ямполя на лівому березі Сіверського Дінця. Голова Луганської обладміністрації Гайдай повідомив про звільнення села Білогорівка. Це перший звільнений ЗСУ населений пункт області.

Кількома днями пізніше на півночі Донеччини ЗСУ звільнили село Яцьківка на правому березі річки Оскіл. Це свідчить про те, що українські війська не втратили стратегічну ініціативу та готові до подальшого звільнення територій північного Донбасу.

На Херсонщині російські війська побудували ешелоновану оборону, проте ЗСУ, хоч і з великими втратами, і далі просуваються вперед, завдаючи ударів по стратегічних мостах, якими окупанти перекидають на правий берег Дніпра техніку, особовий склад та боєприпаси.

Росія у відповідь на успішні дії ЗСУ не припиняє обстріли українських міст ракетами "застарілих" комплексів ППО С-300, які модифіковано для стрільби по наземних цілях. За оцінкою української розвідки, російська армія має в запасі кілька тисяч таких ракет. 22 вересня ракетний удар було завдано по кварталу багатоповерхівок у Миколаєві, у ніч на 23 вересня окупанти

обстріляли цивільну інфраструктуру Слов'янська, 9-поверховий будинок у Торецьку на північ від Горлівки. Ракетним обстрілам ледь не щодня російська армія піддає Запоріжжя та Харків.

Закуплені в Ірані безпілотники Shahed російська армія перефарбувала у свої кольори й назвала "Герань-2", й вже атакує ними українські міста, зокрема Кривий Ріг, Миколаїв та Одесу. Протягом 23-26 вересня іранськими дронами-камікадзе було уражено об'єкт інфраструктури, припортову будівлю, а також військовий об'єкт на Одещині. Унаслідок атаки військового об'єкту здетонували боєприпаси, місцева влада евакуювала мешканців довколишніх будинків. І хоч Захід іще не постачає Україні новітні засоби боротьби з іранськими безпілотниками, ЗСУ вже навчилися їх збивати навіть зі стрілецької зброї. Іранські БПЛА настільки шумні, що їхнє наближення чути за кілька десятків кілометрів. До того ж літають вони дуже низько.

Президент Зеленський доручив МЗС відреагувати на факти застосування Росією іранських бойових дронів. МЗС викликало для надання пояснень тимчасового повіреного в справах Іранської республіки в Україні, після чого позбавило акредитації посла країни й ухвалило рішення про суттєве скорочення персоналу посольства.

Іран довгі роки перебуває під жорсткими санкціями, однак це не завадило йому займатися розробкою бойових безпілотників, копіюючи західні моделі БПЛА з китайськими запчастинами. Реакція України та світової спільноти не може вплинути на співпрацю Ірану з Росією, оскільки республіці по суті вже й так нема чого втрачати. Тому протидією ворожим безпілотникам можуть бути тільки успішні дії ЗСУ. А для цього вони мають своєчасно отримувати від Заходу новітні види озброєння.

4. Від "Роттердам+" до "Великого будівництва": Влада і далі обкрадає народ

Нещодавно призначений голова ***Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Клименко*** 22 вересня 2022 оголосив про скасування постанови про закриття справи "Роттердам+" як незаконної та необґрунтованої. Він також повністю змінив групу прокурорів, які здійснювали процесуальний нагляд за розслідуванням.

Справу "Роттердам+" розпочали 2019 року за поданням ***Національного антикорупційного бюро України***. У бюро зазначали, що НКРЕКП протягом 2016–2017 років проводила розрахунок прогнозованої гуртової ринкової ціни електричної енергії з порушенням визначеного алгоритму ціноутворення на користь теплових електростанцій. Це могло надати ТЕС переваги порівняно з іншими учасниками ринку, зокрема, атомними електростанціями.

Прокуратура закривала справу кілька разів за браком ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Клименко заявив, що поновив розслідування справи “Роттердам+” через численні нестикування у висновку та аргументацію, яка не відповідає фактичним обставинам кримінальної справи. САП очікує на повний текст рішення Верховного антикорупційного суду про закриття справи, яке було прийнято 21 вересня, після чого ухвалить остаточне рішення про подальші дії з огляду на цю інформацію. Клименко заявив, що незаконність рішення прокурора про закриття справи не викликає в нього жодних сумнівів. Детективи НАБУ та прокурори САП заявили про завершення розслідування та відкриття представникам захисту матеріалів справи для ознайомлення. Серед підозрюваних – колишній голова НКРЕКП Вовк, його заступник – директор ДП "Оператор ринку" та інші чиновники регулятора, а також 2 топменеджери компаній олігарха Ахметова. Дії чиновників кваліфіковано як зловживання службовим становищем, а співробітників комерційних фірм – як допомога в цьому.

Як заявляли в НКРЕКП у 2016 році, формула “Роттердам+” мала розв’язати питання залежності України від вугілля з непідконтрольних урядові територій, яке того року перестало бути доступне, вивести ціноутворення в енергетиці з-під ручного управління, прив’язати ціну українського вугілля до світових цін, а також збалансувати діяльність державних шахт. На практиці ж вийшло, що Україна купувала вугілля українського видобутку від компанії “ДТЕК Енерго” олігарха Ахметова за ціною, прив’язаною до імпортного паритету, а саме до біржових котирувань вугілля на європейському хабі в порту Роттердам. У такий спосіб держава зазнала значних збитків. У причетності до запровадження формули “Роттердам+” підозрюють колишнього президента Порошенка. Однак його роль у цій схемі досі не доведено. Справа “Роттердам+” навмисне затягується, аби винні в корупційних злочинах не понесли покарання.

Тим часом влада не припиняє фінансувати програму “Велике будівництво” у воєнний час. Проєкт держбюджету на 2023 рік передбачає фінансування Державного агентства автомобільних доріг України (Укравтодору) в сумі 56,9 млрд гривень. Усе це відбувається на тлі тотального безробіття й затримок зарплат на підприємствах державної власності, зокрема, в транспортній галузі. За словами нардепа від “Слуги народу” Гетманцева, від будівництва доріг “залежать успіхи на фронті”, а скорочення витрат на освіту та охорону здоров’я є обґрунтованим з огляду масовий виїзд за кордон українських біженців.

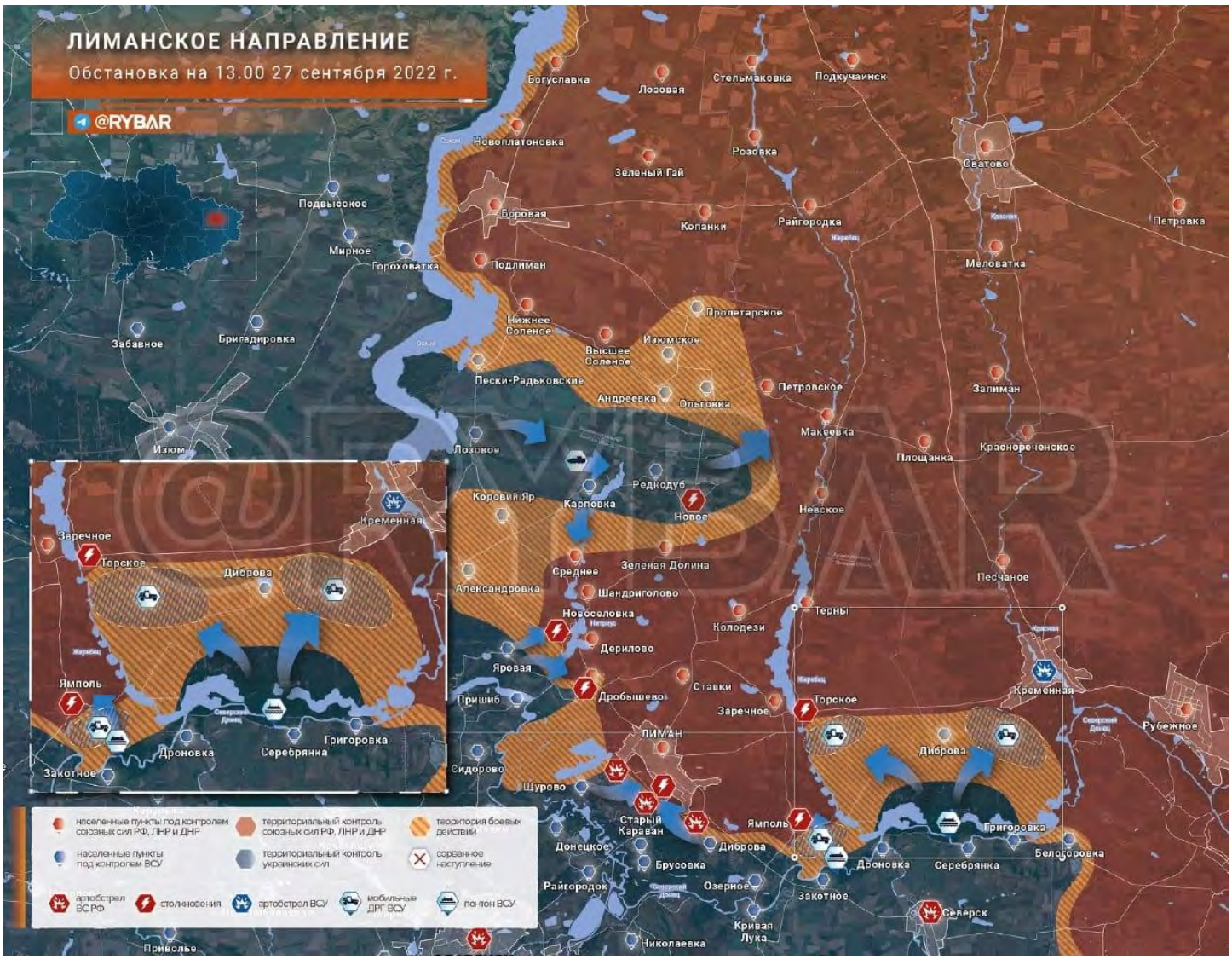
Влада не соромиться обкрадати свій народ навіть під час війни, виділяючи кошти не на пенсії та зарплати, не на освіту та медицину, а на дороги, водночас кленчить у західних партнерів якомога більших фінансових вливань.

Отож на українських громадян чекає непростий рік.

***

№ 748.

Дайджест подій в Україні та навколо України від 26 вересня 2022

Головне

1) Навіщо той теракт на газогонах? Як на мене, хуйлу це невигідно. Тоді кому :) (хтось з південного сходу Балтійського моря образливо посміхається)

2) Після сотень ракетних атак українських міст жодне місто запоребрика не зруйновано. Ну могла же бути раптова "бавовна" наприклад у межах крембля? чи на перетині газогонів на Астраханщині? чому б ні?

3) Ще раз повторю - отой мотлох, що біжить з хуйлостана в інші країни - це готовий бульон для шпіонажу і дестабілізації в країнах, що їх прихистили. Як же ж я розумію поляків...

4) Мені не цікаво, як зеленський переживе те, що генерал Залужний попав на обкладинку Time, який його назвав видатним полководцем.

Теми доби

1) У Балтійському морі стався витік газу на обох газогонах "Північного потоку".

2) Крилатою ракетою зруйновано аеропорт у Кривому Розі.

3) Українські підрозділи ППО навчилися збивати іранські БПЛА.

4) Генерал Залужний потрапив на обкладинку журналу Time.

1. Війна

1-1) Фронт

• Російські війська обстріляли прикордонні населені пункти Сумської та Харківської областей з артилерії та мінометів, а також некерованими ракетами – з гелікоптерів. Жодного дня не припиняються обстріли населених пунктів на лінії фронту, їхня кількість та інтенсивність не спадають, попри проблеми з доставленням боєприпасів російським підрозділам на передову.

• Генштаб не повідомляє про поточну оперативну ситуацію в районі Куп’янська, а також на півночі Донецької та Луганської областей, проте з фронту надходять повідомлення про поступове просування українських військ на схід та звільнення кількох населених пунктів на схід від річки Оскіл та вздовж течії Сіверського Дінця.

• Попри успіхи ЗСУ на півночі країни, тривають тяжкі бої на околицях Соледара, Бахмута, на північ від Горлівки, на північній та східній околицях Донецька, а також у районі Вугледара та Великої Новосілки. Українські війська відбивають атаки ударних російських підрозділів, які за останній місяць не досягли серйозних успіхів на цих ділянках фронту.

• 26 вересня вдень ракетами обстріляно Слов’янськ. Ракетою "Калібр" зруйновано цивільний об’єкт у селищі Першотравневому в центрі

Харківщини. Вранці російські війська випустили 10 ракет на Запоріжжю, кілька інфраструктурних об’єктів обласного центру дістали пошкодження. Миколаїв обстріляно ракетами РСЗВ "Торнадо-С" (який є модифікованим РСЗВ "Смерч"). Одна з ракет вибухнула в центрі міста, пошкоджено житлові будинки та водогінні мережі. Російська крилата ракета Х-59 вибухнула в аеропорту Кривого Рогу. Вибухом зруйновано злітно-посадкову смугу та пошкоджено інфраструктуру аеропорту.ы

• Сили ППО в понеділок збили над Одесою та областю 4 іранські безпілотники – боєприпаси, що баражують Shahed-136 (Герань-2). Спікер Одеської військової обладміністрації Братчук вважає, що російська армія використовує ударні БПЛА за браком ракет. Прессекретар оперативного командування "Південь" Гуменюк повідомила, що способи боротьби з цими дронами наразі відпрацьовуються, проте вже відомо, що їх можна збивати навіть зі стрілецької зброї.

Після розбирання збитих БПЛА з’ясувалося, що в них використано процесори американської компанії Texas Instruments.

Іран намагається спростувати постачання бойових безпілотників Росії. Міністр закордонних справ Абдоллахіян заявив, що країна, нібито, "не підтримує жодну зі сторін" у війні в Україні, а також виступає "категорично проти будь-яких війн", чи то в Україні, чи Ємені або Палестині.

• СБУ повідомила підозри організаторам "референдумів" у Донецькій та Луганській областях та оголосила їх у розшук.

Російське видання "Ведомости" повідомило про план президента Путіна включити окуповані території Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської областей до новоствореного "Кримського федерального округу" на чолі якого він нібито планує поставити колишнього очільника Роскосмосу Рогозіна.

Прессекретар Білого Дому Жан-П’єр повідомила, що президент Байден незабаром оголосить реакцію у відповідь на "референдуми".

• У Росії тривають мобілізаційні заходи. За інформацією з лінії фронту, "нові мобілізовані" вже воюють проти України на півночі Донецької та Луганської областей, деяких із них уже взято в полон. Президент Зеленський заявив, що наступ російських військ на Донбасі увійде в історію як приклад масового вбивства власних солдатів, а мобілізація у РФ є лише способом поновити "гарматне м’ясо".

У Дагестані вже другу добу поспіль тривають масові протести, силовим підрозділам видано стрілецьку зброю, вони застосували проти маніфестантів

сльозогінний та нервово-паралітичний газ. Подібні мітинги відбулися й у Кабардино-Балкарії.

Міністерство оборони РФ повідомило, що не планує обмежувати пересування чоловіків через мобілізацію, проте прикордонники в аеропортах і у пунктах пропуску вже отримали списки призовників, які мають бути мобілізовані та не випускають їх із країни.

Представник Головного управління розвідки Юсов повідомив про "велику кількість" дзвінків на "гарячу лінію" від мобілізованих росіян, які цікавляться процесом здачі в полон.

Посли ЄС дали доручення Єврокомісії оновити принципи візової політики з огляду на велику кількість біженців із РФ, які намагаються уникнути мобілізації. США не відмовляються від приймання російських дезертирів, проте ухвалюватимуть рішення щодо надання їм притулку у кожному конкретному випадку.

• Президент Зеленський скликав засідання Ставки верховного головнокомандувача, на якому було обговорено ситуацію на фронті, забезпечення військ озброєнням та боєприпасами, а також протидія новим видам озброєння, зокрема, іранським бойовим дронам.

• Головнокомандувач ЗСУ генерал Залужний в інтерв'ю журналу Time заявив, що проміжна перемога України буде лише перепочинком перед майбутньою війною. Time вважає Залужного одним із найвидатніших воєначальників сучасності та помістив його портрет на обкладинку видання.

2. Тил

• Заступник голови Верховної Ради Корнієнко заявив, що парламент до середини листопада ухвалить усі законопроєкти, які є вимогою для початку переговорів щодо вступу України до ЄС.

• Нацагентство з питань запобігання корупції направило в МЗС пропозицію для ЄС щодо запровадження санкцій проти 350 російських компаній – виробників озброєння та понад 700 їх топчиновників.

• НБУ обміняв комерційним банкам $100 млн та €20 млн безготівкових коштів на банкноти для поповнення кас. Ринок поступово наповнюється валютою, транспортування якої утруднене за браком закордонного авіасполучення.

3. Україна та світ

• Прессекретар Білого Дому Жан-П’єр заявила, що адміністрація президента Байдена поки не спостерігає ознак підготовки Росії до застосування ядерної зброї.

• Велика Британія запровадила санкції проти українських колаборантів, російських офіційних осіб та "спостерігачів", які організовують та проводять "референдуми" на окупованих територіях. До списку також додано члени правління "Газпромбанку", наглядової ради Ощадбанку, топменеджерів Совкомбанку та 4 російських мільярдерів. Важким ударом для РФ стануть санкції проти держпідприємства "Гознак", яке виготовляє паспорти для мешканців окупованих територій та закордонні паспорти, біометричні тощо.

Нова Зеландія оголосила санкції проти 19 осіб "з найближчого оточення російського президента Путіна". До них буде застосовано фінансові та туристичні обмеження, які скоординовані з іншими партнерами.

Другий за капіталом банк Таджикистану – Душанбе Сіті Банк – зупинив обслуговування карток російської платіжної системи "Мир".

Компанія Apple виключила зі свого магазину додатків для смартфона програми для російської соцмережі "ВКонтакте" та "ВКонтакте: музика". У магазині Google ці програми все ще є.

• Угорський прем’єр-міністр Орбан заявив, що уряд країни наразі "вже шукає фінансування в інших місцях", у той час, як ЄС "не віддає того, що належить Угорщині". Орбан розкритикував дії Єврокомісії, яка вказує на кричущі проблеми з корупцією в країні. Він звинуватив санкційну політику ЄС у стрімкому зростанні інфляції, а колективний Захід – у підтримці війни в Україні, від якої "страждатиме все більша й більша частка світу". За словами Орбана, Угорщина не допомагає Україні, оскільки є сусідом, який завжди на стороні миру. Орбан вимагає, щоби сторони негайно припинили вогонь та розпочали мирні переговори. Міністр закордонних справ країни Сійярто заявив чиновникам МАГАТЕ, що Угорщина не підтримає жодних санкцій, які перешкоджатимуть реалізації програми будівництва АЕС. Угорську АЕС "Пакш" будує Росатом.

• Глава МЗС Туреччини Чавушоглу повідомив, що підготовка можливих переговорів президентів Зеленського та Путіна триває. З його слів, сторонам насамкінець доведеться сісти за стіл переговорів для завершення війни. Чавушоглу наголосив, що майбутній мирний договір має бути справедливим і передбачати повернення окупованих територій Україні.

• Диспетчер газогону "Північний потік-2" у ніч на 26 вересня зафіксував різке падіння тиску в трубі. Витік газу було виявлено в Балтійському морі в районі

острова Борнхольм у винятковій економічній зоні Данії. Тиск впав і у "Північному потоці", причому нібито на обох нитках газогону. Газ "Північним потоком" до Європи практично не надходить із початку вересня через "несправності в помпах" на газокомпресорній станції в Росії. Деякі ЗМІ вважають, що причиною розгерметизації труб є теракт.

Десять країн ЄС цього тижня оголосять ініціативу щодо обмеження ціни на газ. Водночас пропозиції про запровадження порогових цін на російську нафту стикаються з запеклим опором Кіпру та Угорщини, їх не може бути ухвалено через те, що кожна країна – член ЄС має право вето й рішення приймаються консенсусом.

США пропонують обмежити ціни на російські нафтопродукти після домовленості глав країн "Великої сімки" щодо обмеження цін на російську нафту

• Директор МАГАТЕ Гроссі обговорив із заступником держсекретаря США Дженкінс можливість створення зони безпеки навколо Запорізької АЕС.

• Агентство Reuters повідомило, що обидві палати американського Конгресу підтримали виділення додаткової допомоги Україні в розмірі $12 млрд. Законопроєкт має бути ухвалено до п’ятниці – до дня закінчення фінансового року в США. Виділені кошти передбачено витратити до середини грудня.

Держсекретар Блінкен повідомив про надання $457,5 млн для українських правоохоронних органів та на підтримку судової системи.

Фінансова корпорація розвитку США (DFC) оголосила про готовність надавати кредити українським підприємствам на суму до $1 млрд на проєкт, а також страхувати воєнні ризики, навіть якщо в цих проєктах не братимуть участі американські інвестори.

• Канцлер Шольц заявив, що Німеччина свідомо не постачає Україні танки, щоби не спровокувати війну НАТО з Росією.

Уряд Нової Зеландії оголосив, що не в змозі надати воєнну допомогу Україні, оскільки не має геть нічого із номенклатури озброєнь, яку потребують ЗСУ.

Естонія надає Україні модульні шпиталі та допоможе в реабілітації поранених українських вояків.

• Речник Держдепартаменту США Прайс заявив, що американська адміністрація наразі не спостерігає ознак підтримки Китаєм Росії у війні з Україною.

• Президент Зеленський повідомив про передавання 30 послам країн-партнерів пропозиції щодо створення спецтрибуналу для розслідування злочинів Росії.

• Президент Молдови Санду погрожує позбавленням громадянства особам, які набудуть російського громадянства та укладуть контракт з армією РФ, а також візьмуть участь у війні в Україні. Вона повідомила, що МЗС країни надано доручення розпочати переговори з Росією щодо запобігання мобілізації громадян Молдови у РФ.

• Польський уряд має запропонувати базовий одноденний військовий вишкіл усім громадянам віком від 18 до 65 років. До нього буде включено поводження зі зброєю, навчальні стрільби, рукопашний бій та читання мап. Польща з понеділка закрила сухопутні кордони для громадян РФ, а також заборонила в'їзд літаками та морем.

Литва після оголошення мобілізації у РФ вирішила посилити охорону кордону як із Калінінградською областю, так і з Білоруссю.

• Президент Білорусі Лукашенко раптово прилетів до Москви на зустріч із президентом Путіним. Їхні висловлювання свідчать, що на переговорах йшлося про допомогу Білорусі в запобіганні втечі російських чоловіків від мобілізації.

• Колишній співробітник ЦРУ Сноуден набув російське громадянство. У 2013 році він опублікував дані про стеження американських спецслужб за

політиками та іншими діячами з усього світу, після чого втік – спочатку до Гонконгу, а потім звідти його було переправлено до РФ.

• Вірменія через прикордонний конфлікт з Азербайджаном відмовилася від участі у військових навчаннях у Казахстані, які влаштувала Організація Договору колективної безпеки (ОДКБ).

• За оцінкою Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), вторгнення Росії в Україну коштуватиме світовій економіці принаймні $2,8 трлн. Втрати можуть бути ще більшими, якщо сувора зима призведе до нормування енергоресурсів Євросоюзом.

***

№ 749.

Харківський наступ: як і чому локальна операція змінила світ

Сергій Савченко

Незалежний експерт, генерал-майор ЗСУ, керівник ГО «Аналітичний центр вивчення і протидії гібридним загрозам»

2022-09-24

Як вдалося зберегти таємницю задуму, і ЗСУ, порушивши всі канони співвідношення сил, змогли досягти неочікуваного успіху?

Ми вірили у визволення нашої землі та чекали цього моменту. Але стрімкість просування наших військ у Харківській області перевершила й найоптимістичніші очікування. Майстерність наших Збройних сил має особливо яскравий вигляд на тлі попередніх недолугих спроб росіян просуватися вперед по трупах своїх солдатів.

І вітчизняні, й іноземні експерти висувають свої версії, пояснюючи секрет успіху наших Збройних сил.

Складових успіху декілька. Тут і майстерність та бойовий досвід як рядового складу, так і командирів нижньої ланки управління; і мужність бійців, які ламають ворогу хребет прямо на полі бою; і можливості високотехнологічної зброї, отриманої від партнерів у рамках підтримки. Окремо слід відзначити високий бойовий дух нашого війська, який базується на розумінні, що ми б'ємося за нашу свободу.

Але чи не найважливішою складовою успіху є майстерність вищого військового керівництва Збройних сил, що виявилася в підготовці операції та управлінні військами під час її проведення. При цьому я маю на увазі не тільки конкретних командуючих, чию роль, безумовно, неможливо перебільшити, а й штаби стратегічного та оперативного рівнів, які вклали свої знання і сили у створення цього військового шедевра.

Практично, всі експерти погоджуються, що ключову роль в успіху відіграла несподіваність удару.

1. Інтелектуальне змагання генеральних штабів і оперативна раптовість

Те, що зараз відбувається на фронті, має конкретну назву — стратегічна наступальна операція. Вона складається з ряду операцій нижчого рівня, зокрема з операцій за оперативними напрямками, одна з яких проводиться на Херсонському, а інша — на Харківському напрямках. Ці операції становлять собою єдине ціле, розроблені й проводяться за єдиним задумом і планом.

Кожну з цих операцій на основі загального задуму Генерального штабу розробляли штаби відповідних командувань оперативних угрупувань військ. Вони різняться між собою, до чого повернемося згодом, як і до інших складових стратегічної операції.

Під час підготовки операцій перед командуваннями стояла проблема: як забезпечити ретельну підготовку операції та зберегти її в таємниці від ворога.

Така проблема стояла й перед вищим керівництвом агресора в процесі його підготовки до вторгнення в Україну.

Підхід сторін до вирішення цієї проблеми був різний, як і результати.

Перше, що потрібно виконати, готуючи операцію, — прийняти рішення і спланувати операцію (дії) на всіх ланках управління військами, які беруть участь в операціях.

Ми всі зараз цікавимося перебігом подій на фронті, даємо «експертну» оцінку діям військ. Але, не маючи відповідних знань та досвіду діяльності у військовій сфері, більшість гадки не має, що стоїть за цим процесом. Уявлення, буцім командир приймає рішення наступати, ставить завдання підлеглим, і війська пішли вперед — дуже спрощене.

Я не маю на меті висвітлювати основні положення військового мистецтва, хочу лише продемонструвати складність, багатоступеневість процесу.

До прикладу, після прийняття командуючим рішення про наступ і постановки завдань розпочинається планування по кожному з видів бойового (сім складових), тилового (принаймні п’ять основних складових), технічного (дев’ять складових) забезпечення.

Проілюструю складність цього процесу на одному маленькому прикладі.

1) Командир ухвалює рішення, які об’єкти противника мають бути уражені.

2) По лінії розвідки організовуються і плануються заходи з викриття цих об’єктів як до початку наступу, так і під час його ведення.

3) Офіцери-оператори розподіляють об’єкти, заплановані до ураження, між засобами ураження (артилерія, авіація), залежно від їхніх можливостей та характеру цілей.

4) Артилеристи проводять планування вогневого ураження, розраховують потреби в боєприпасах у межах виділених витрат і планують витрати боєприпасів по етапах операції (бою), з урахуванням переміщення своїх підрозділів під час бою та характеру цілей, запланованих до ураження.

5) Фахівці з ракетно-артилерійського озброєння проводять розрахунки, з яких складів, які боєприпаси, в які райони вогневих позицій і коли подати.

6) Офіцери тилу, які відповідають за організацію підвезення, розраховують потребу в транспортних засобах, планують подачу боєприпасів і включають до плану підвезення.

7) Офіцери-оператори визначають шляхи підвезення й евакуації, виключно якими переміщуватимуться війська на визволеній території.

8) Офіцери тилу організовують на цих шляхах комендантську службу, охорону і оборону, офіцери інженерних військ організовують утримання маршрутів, офіцери протиповітряної оборони — прикриття критичних об’єктів інфраструктури від ударів з повітря.

9) І все це має бути об’єднане стійкою системою зв’язку.

Це вкрай спрощено описує дуже невелику складову процесу планування, але дає розуміння його складності.

Перелік заходів підкреслює, що,

1) по-перше, процес складний, усі його складові взаємопов’язані, і, хоч його опис має трохи затеоретизований вигляд, проігнорувати (викинути, упустити) якусь окрему ланку неможливо. Це на певному етапі бойових дій призведе до збою всього процесу.

2) По-друге, в ньому задіяні сотні людей, тим більше коли враховувати, що процес планування бойових дій проходить послідовно у штабах стратегічного,

оперативно-стратегічного й оперативного рівнів. Через наявність в органах як державного, так і військового управління ворожої агентури, що нарощувалася роками, витік інформації неминучий.

3) По-третє, під час складного процесу планування обов'язково відбувається обмін інформацією між штабами, що створює додаткові передумови для її витікання.

Як у таких умовах забезпечити раптовість дій?

Черговий етап підготовки наступу — створення угрупування сил та матеріальних запасів. В умовах сучасних засобів розвідки приховати такі дії дуже важко. Особливо з урахуванням єдиного інформаційного поля, в якому живе сучасне суспільство. Згадайте, як під час тривалого в часі розгортання угрупування рашистських військ неподалік наших кордонів ми рахували батальйонні тактичні групи агресора, його танки, літаки, вертольоти. Навіть не органи розвідки, а громадські організації відстежували за повідомленнями й знімками в Інтернеті завантаження військ в ешелони десь за Уралом, переміщення їх до кордонів України, розвантаження і вихід у райони. В сучасному світі видно все.

І знову — та ж проблема: як забезпечити раптовість дій?

Маємо виклик на межі можливого.

Як цей виклик вирішувався противником, коли той готував агресію, і як він вирішувався під час підготовки нашої наступальної операції на Харківщині?

Агресор, щоб запобігти витіканню інформації під час планування, пішов надзвичайно простим шляхом. Його авантюрна простота межує з ідіотизмом. Ворог відмовився від ретельного планування дій з'єднань, частин і підрозділів, провів планування агресії тільки на стратегічному рівні. Навіть на оперативному рівні, не кажучи вже про рівень бригад і батальйонів, планування наступу не проводилося. Про це свідчать як документи, захоплені у ворога на початковому етапі війни, так і практичні дії військ агресора: відсутність військової розвідки, розгубленість у діях під час зіткнення з противником, відсутність системи тилового та технічного забезпечення угрупування вторгнення, періодична втрата управління військами.

Що стосується оперативного розгортання угрупування вторгнення, то тут агресор обрав класичний спосіб дії так званим розпорядчим порядком (добре й докладно описаним ще в період Радянського союзу), розтягнувши цей процес у часі. Війська в райони бойового призначення виводилися під виглядом навчань, там нагромаджувалися техніка й матеріальні запаси, що

надалі, за задумом авторів плану, мало скоротити час на безпосередню підготовку до агресії.

Але навіть планування в такому, так би мовити, мінімальному обсязі, а тим більше — застосування давно й добре відомих способів оперативного розгортання військ не дозволили зберегти в таємниці план агресора.

Як ми сьогодні знаємо, плани ворога були відомі нашому військово-політичному керівництву до найменших подробиць.

Не знаючи деталей підготовки наступальної операції українських військ на Харківщині, неможливо напевно сказати, як вдалося досягти оперативної раптовості під час її проведення. Про це згодом докладно писатимуть у підручниках військового мистецтва.

Але варіантів дій для досягнення такого результату не так уже й багато, і тут пропонується один із можливих.

Планування стратегічної наступальної операції Збройних сил Генеральний штаб проводив у звичайний для воєнного часу спосіб, із максимальним дотриманням режиму таємності. Так само нижчі ланки управління планували операції за оперативними напрямками. Імовірно, такі операції планувалися не тільки на Херсонському та Харківському, а й на інших одному-двох напрямках, наприклад удари на Маріуполь, Мелітополь чи на інших ділянках фронту. Природно, що стратегічний план у цих умовах передбачав послідовність ударів, при цьому удар на Харківщині у плані стратегічної операції міг стояти на завершальній фазі її проведення.

В таких умовах військове керівництво агресора опинилося перед необхідністю створити угрупування військ для оборони на кожному із запланованих для нашого наступу напрямках. Але достатніх сил, щоб бути сильним на кожній із ділянок фронту, в агресора вже немає.

Немає сил навіть на проведення оборонних дій, не кажучи вже про наступ. Тимчасом політичні фактори примушують «бункерних», незважаючи на втрати, гнати війська вперед для захоплення всієї території Донецької області. Тому частина сил зосереджувалася для наступу на Бахмутському та Ізюмському напрямках за рахунок ослаблення інших ділянок фронту. Природно, що війська забиралися насамперед із ділянок, на котрих, як були переконані окупанти, українські війська завдаватимуть удару на завершальній стадії стратегічної наступальної операції.

Одночасно було проведено потужну широкомасштабну операцію для введення противника в оману щодо напрямку наступу. Мені невідомо, чи розроблялася

вона формально як окрема операція, чи нею управляли, так би мовити, в ручному режимі найвищі керівники, що тримали її задум у власній голові.

Але її ефективність вражає.

Треба розуміти розмах цієї операції. Це не тільки публічні заяви Верховного головнокомандувача про постановку завдання визволити південь України. Такі операції охоплюють експертне середовище, засоби масової інформації, соціальні мережі. При цьому напрямок обговорення задається свідомо, а дальша інформаційна хвиля розкочується стихійно. Допускають дозоване витікання інформації серед особового складу військових частин, воно перетворюється на чутки й поширюється в соціальних мережах та в каналах особистого спілкування військовослужбовців із рідними.

Все це підкріплюється і пов'язується з реальними демонстративними діями військ.

Операція з уведення противника в оману проведена блискуче і дала результат. Найбільш боєздатні військові частини агресора були перекинуті на правий берег Дніпра, послабивши при цьому інші ділянки фронту.

В таких умовах командуванню Збройних сил України залишалося лише спостерігати за переміщенням військ агресора і визначити, який із напрямків оборони противника найбільш ослаблений. Як наслідок, було змінено всього-на-всього послідовність нанесення заздалегідь підготовлених ударів за оперативними напрямками. І було завдано удару в найслабшому місці оборони — на Харківщині. Удару, якого ворог очікував лише на завершальній стадії наступальної операції. І це стало для агресора фатальною несподіванкою. Вище військове командування Збройних сил України черговий раз переграло противника і заклало підвалини успіху ще до першого пострілу запланованого наступу. У цьому й полягає майстерність полководців.

Напевно невідомо, чи правильні ці припущення.

Точно можна сказати, що заходи з уведення противника в оману та досягнення оперативної раптовості набагато ширші за описані. Вони охоплюють не тільки стратегічний, а й оперативний і тактичний рівні. Але незаперечно можна стверджувати, що раптовість удару була чи не головною складовою успіху.

2. Ще однією складовою була особливість і нестандартність обраного способу наступу військ

У засобах масової інформації з'являлися повідомлення про вихід наших військ до населених пунктів, розміщених у досить глибокому тилу ворога. Ці повідомлення підкріплювалися знімками груп наших бійців перед стелами з

назвами цих міст. І тільки через досить тривалий час повідомлялося про бої за визволення або про факт визволення цього населеного пункту. Були всі ознаки того, що командуванню угрупування військ у наступі на Харківщині вдалося створити активний фронт попереду наступаючих військ. Такий фронт міг бути створений проведенням спеціальної операції ССО як складової загальної наступальної операції військ. Той самий ефект міг бути досягнутий широким використанням дій передових і рейдових загонів. Незалежно від того, на якому способі спинилися, — задум командування був майстерно втілений у життя командирами та бійцями і приніс успіх.

3. Що далі? Висновки і перспективи розвитку подій

Безумовно, нам хотілося б, аби наступ наших військ із мінімальними втратами безперервно тривав аж до повного визволення нашої землі. Але так не буває. Точніше, спроби бувають, однак закінчуються плачевно.

Історичний приклад розвитку подій на цьому ж театрі воєнних дій.

Після оточення німецьких військ під Сталінградом у листопаді-грудні 1942 року радянські війська продовжили наступ, намагаючись просунутись якомога далі на Захід, вийти до Дніпра на ділянці Дніпропетровськ—Запоріжжя. В умовах відсутності мостових переправ через Дніпро нижче по його течії це відрізало від шляхів постачання практично всю ворожу групу армій Південь. На початку лютого 1943 року передові загони радянських військ були вже за 60 км від Запоріжжя.

Але, скориставшись розтягнутістю комунікацій наступаючих військ, їх нещільною побудовою, угрупування військ противника під командуванням Манштейна завдало контрудару з району Маріуполя. Контрудар переріс у контрнаступ, що завершився черговою втратою радянськими військами Харкова. Війська, які зайшли далеко на Захід, були відрізані й мусили безпорадно відступати, кидаючи техніку, що залишалася без пального та боєприпасів. Лише замала кількість військ не дала змоги німцям створити щільне оточення, схоже на котли 1941 року.

На цьому тоді фронт став. І черговий наступ розпочався тільки в липні на Курській дузі.

Такі правила війни. Операції плануються, виходячи з наявних для їх проведення сил.

Операція на Харківському напрямку мала на меті розгромити противника у визначеному районі й вийти на певний визначений рубіж. Виходячи з того, що ми спостерігаємо, завдання операції виконано. Продовження операції в тому

ж темпі, в якому вона розвивалася, можливе за наявності на цьому напрямку оперативних резервів, передбачених для розвитку наступу. А їх, на жаль, мабуть немає. З іншого боку, як ми бачимо, і ворог не має вдосталь військ, аби створити рубіж оборони. В таких умовах слід очікувати повільного просування наших військ, що ми й бачимо.

Важливо також зазначити, що блискучу наступальну операцію проведено в умовах відсутності переваги в повітрі, переваги у вогневих засобах і навіть відчутної переваги в загальному співвідношенні сил. У зв'язку з цим я б не став перебільшувати роль західних партнерів у плануванні операції, хоча в цілому не виключаю їхньої допомоги в окремих аспектах застосування сил. Але якщо взяти в цілому, то погляди партнерів не передбачають ведення наступальних операцій без багатократної переваги в силах, і насамперед — без панування в повітрі. На їхнє переконання, перевага має бути такою, що гарантовано забезпечить розгром противника.

Чи не найважливіший показник операції озвучив секретар РНБО Олексій *Данілов*.

> Співвідношення наших втрат і втрат ворога — 1:9, 1:10. Показник вражає. Немає нічого важливішого, ніж максимально можливе збереження життя наших героїв.

Операція на харківському напрямку, судячи з розгромленого угрупування рашистських військ та з площі визволеної території, не внесла корінного перелому в цю війну. Тимчасом блискавичність її проведення і досягнення результату викликали зміни у світі, які матимуть далекосяжні наслідки.

Світ побачив, що російська армія не тільки не має ані сил, ані здатності вести наступальні дії на українському фронті. Її можна громити, і робити це не так уже й важко. Відчуття, що Росія може зазнати поразки у війні проти України, переросло в міцну впевненість у цьому. Поразка, як з'ясувалося, може бути набагато ближчою, ніж здавалося доти.

Ці зміни настроїв відразу проявилися на Самаркандському саміті ШОС.

Агресору вказали його місце. Його більше не бояться. І зневага, яка під тиском страху ще недавно приховувалася, вийшла назовні. А каталізатором цього процесу, безумовно, стали перемоги наших Збройних сил на полі бою.

Здається, зрозумів, а швидше — відчув неминучість своєї поразки й сам диктатор. Аналіз причин розгрому на Харківщині показав навіть «бункерному» — сил для ведення війни немає. Для створення оборони на напрямку нашого наступу потрібні війська, яких немає. Якщо зняти їх із іншого напрямку — отримаєш ще один такий самий потужний удар.

Вихід один — негайно зупинити бойові дії. А звідси поспішні, здавалося б, несподівані кроки: мобілізація, псевдореферендуми з аншлюсом окупованих територій, шантаж із погрозами застосувати ядерну зброю у разі продовження українського наступу на захоплені території, які проголошені приєднаними до Росії. Все це — лише спроба дати відповідь на наш наступ і початок розгрому ворога.

Більше в «бункерного» нічого не залишилося. Ні козирів, ні шісток.

Світ наблизився до кульмінації розвитку подій. Російська пропаганда формулює ситуацію так: «Або перемога Росії, або ядерна війна».

Ми формулюємо її інакше. Захід не може капітулювати перед шантажем. Ми точно будемо битися до перемоги. Путінізм буде знищений. Ми переможемо.

Наступ під Харковом — це лише початок. Стратегічна наступальна операція триває. Очікуємо наших наступних переможних ударів.

Слава Збройним силам України!

***

№ 750.

Качество государственного управления: Украина на 136-м месте в мире. Как исправить фундаментальную ошибку

Динамика качества системы госуправления Украины, 1996 -2021гг.

Показатель	Год	Качество от -2,5 до +2,5	Качество от 0 до 100%	Место	Показатель	Год	Качество от -2,5 до +2,5	Качество от0 до 100%	Место
1. Учет мнения населения и подотчетность государственных органов	1996	-0,32	39,50	121	2. Политическая стабильность и отсутствие насилия/ терроризма	1996	-0,15	42,55	115
	2010	-0,08	45,02	110		2010	0,01	45,50	109
	2015	-0,09	43,84	112		2015	-1,96	5,24	190
	2018	-0,04	43,48	113		2018	-1,87	5,66	189
	2019	0,02	46,86	106		2019	-1,42	8,96	182
	2020	0,09	51,69	97		2020	-1,14	12,26	175
	2021	**0,08**	**49,28**	**101**		**2021**	**-1,10**	**11,79**	**176**
3. Эффективность работы правительства	1996	-0,67	27,87	144	4. Качество государственного регулирования (законодательства)	1996	-0,42	33,70	133
	2010	-0,82	23,92	152		2010	-0,45	35,41	129
	2015	-0,52	34,62	131		2015	-0,60	30,77	138
	2018	-0,44	37,50	125		2018	-0,24	43,75	113
	2019	-0,31	39,42	121		2019	-0,20	45,19	110
	2020	-0,38	38,94	122		2020	-0,25	42,79	114
	2021	**-0,41**	**36,54**	**127**		**2021**	**-0,28**	**42,79**	**114**
5. Верховенство права	1996	-0,82	22,61	155	6. Контроль над коррупцией	1996	-1,11	13,44	173
	2010	-0,84	23,70	153		2010	-1,03	16,19	167
	2015	-0,86	20,67	159		2015	-1,02	13,94	172
	2018	-0,74	24,04	152		2018	-0,9	17,79	164
	2019	-0,72	25,48	149		2019	-0,78	25,00	150
	2020	-0,69	26,44	147		2020	-0,81	23,08	154
	2021	**-0,66**	**26,44**	**147**		**2021**	**-0,77**	**24,52**	**151**

*Оценка качества параметров государственного управления по шкале от «-2,5» до «+2,5» (самый лучший результат).
**Оценка качества параметров государственного управления по шкале от 0% до 100% (лучший результат).
Источник: Worldwide Governance Indicators https://info.worldbank.org/governance/wgi/Home/Reports September 2022

Романчук **2022-09-23**

Институт Всемирного банка представил свежие данные по качеству государственного управления в ~200 странах и территориях мира.

Worldwide Governance Indicators (WGI) интегрирует данные многочисленных опросов бизнеса, населения, экспертов, проводимых институтами, мозговыми центрами, НГО, международными организациями и частными консалтинговыми компаниями.

Они объединены в шесть групп:

1. Учет мнения населения и подотчетность государственных органов
2. Политическая стабильность и отсутствие насилия/ терроризма
3. Эффективность работы правительства
4. Качество государственного регулирования (законодательства)
5. Верховенство права
6. Контроль над коррупцией

Индикаторы качества государственного управления – ценная информация для определения функций, полномочий и ресурсов в руках распорядителей чужого (политиков, чиновников). В случае, когда политические, экономические, гражданские, культурные элиты хотят поставить свою страну на рельсы быстрого, долгосрочного, инклюзивного (польза для всех, а не для 1- 3% населения), когда на то есть ярко выраженная воля общества, бизнеса и властных политиков, тогда диагноз качества госуправления является критически важным для выработки адекватной экономической политики.

1) Вы согласитесь на операцию на сердце, если её будет делать не опытный хирург, а фельдшер?
2) Вы доверите своих детей в летнем лагере не опытным педагогам, а бомжам?
3) Вы закажете строительство своего дома не у проверенных строителей, а у местной бригады пьяниц?
4) Вы сядете в такси/автобус, если за его рулём будет не профессионал, а купивший права прохиндей?
5) Вы доверите свои сбережения не человеку с кристальной репутацией, а тому, кто обманул вас с МММ и другими финансовыми пирамидами?

6) Вы полетите на самолёте, если вас на борту будет приветствовать на обученный, проверенный капитан, а чудак, который учился летать только в компьютерных играх?

7) Вы доверите тушить пожары в многоэтажках не обученных, квалифицированных людей, а тем, кто только в детстве играл в пожарников?

8) Вы доверие ценные семена уникальной с/х культуры не опытным агрономам, а идеологу, который пшеницы от овса не отличит?

Если вы хотя бы на один вопрос ответили «да», то вы либо самоубийца, либо не дружите со здравым смыслом, либо живёте по принципу мазохиста «чем хуже/большее, тем лучше».

Держите в уме ответы на эти вопросы при обсуждении функций, полномочий, ресурсов и активов в руках Государства (распорядителей чужого). Тут критически важно следовать логике, не ставить телегу перед лошадью и точно идентифицировать причинно-следственные связи.

Итак, сегодня мы констатирует очевидный факт:

— качество государственного управления в Украине очень низкое.

Образно говоря,

> коллективный, среднестатистический украинский распорядитель чужого – это фельдшер, а не хирург, бомж, а не педагог, шабашник, а не строитель, прохиндей, а не водитель, мошенник, а не финансист.

Имеет то, что имеем.

Это диагноз не кучки теоретиков в башне из слоновой кости. Это не мнение политических оппонентов или инстраграмных выпендрёжников. Это мнение тех профессионалов, которые более 25 лет занимаются проблематикой госуправления, которые накопили большую базу для сравнения между собой ~200 стран мира.

На данном этапе вы

1) или принимаете диагноз, чтобы исправить ситуацию, чтобы улучшить качество государственного управления,

2) либо, как пресловутый страус, прячете голову в песок, продолжая гневно осуждать коррупцию, Олигархат и Схематоз.

Тут совсем неважно, каковы ваши политические, идеологические предпочтения. Либерал и социалист, социал-демократ или либертарианец, республиканец или лейборист – законы логики и здравого смысла для всех одинаковы.

За 30+ лет в Украине качественного государства нет.

В такой ситуации одни советники, эксперты, консультанты самых разных организаций и структур поступают, как пресловутая сова из анекдота: «Мыши, станьте ёжиками. Тогда лиса вам будет не опасна». Звучит вроде бы позитивно, PR-привлекательно, но абсолютно утопично.

> Какие бы политики, аналитики, общественные деятели или гражданские активисты не занимали кресла в правительства или парламенте, старая система Большого государства, с глубокого въевшимися в тело управления порочными, токсичными мотивами и соблазнами, неизменно будет давать один и тот же результат:
>
> **Олигархат, Схематоз, коррупция, торможение развития и роста.**

Раз в стране нет качественного госуправления, логично и разумно предположить, что его нужно создавать. Без него страна хронически будет барахтаться в зоне бедности и хронических кризисов.

И вот как раз на этом этапе критически важно создать условия для обучения, для создания этих самых качественных, профессиональных институтов, механизмов государственного управления. Учим на простом и понятном, устанавливает базовый уровень полномочий Государства.

На данном этапе это защита жизни и собственности.

Речь идёт об армии, полиции и судах.

> Такой функционал для Государства – это не ценностная прихоть либералов. Это необходимый и обязательный режим для формирования качественных институтов государства.

Логика здесь проста.

Нельзя давать неопытному водителю в руки скоростной болид – разобьётся сам и принесёт беду другим. Нельзя давать в руки студенту скальпель для проведения сложной нейрохирургической операции – высок риск смерти больного. Нельзя допускать на минное поле вместо сапёра художника – подорвётся и разрушит всё вокруг.

Нельзя давать в руки распорядителей чужого (политиков и чиновников) более 20 - 25% ВВП (военное время – это особый кейс, форм-мажор), потому что они начнут зарабатывать на распилах, откатах и прочем схематозе.

Отделение постсоветского, институционально слабого Государства от экономики – это не прихоть либералов, а научный подход к выбору модели быстрого, долгосрочного, инклюзивного экономического роста.

Введение простых, плоских налогов с нулевой дискрецией у контролёров и инспекторов – это не дань уважения А. Смиту, а объективное требование для создания конкурентной, динамичной экономики, для рыночной структуры производства и занятости.

То же самое касается таможни и регуляторных режимов.

То, что без коррупционных, дискриминационных, токсичных последствий могут делать Швеция, Ирландия, Швейцария или Новая Зеландия в сфере налоговой, регуляторной политики неизбежно приведёт к провалам государства в Украине.

Дело в том, что по всем параметрам государственного управления эти страны имеют очень качественные оценки.

> По фактору «учет мнения населения и подотчетность государственных органов» по шкале от «-2,5» до «+2,5» (лучший результат) Ирландия имеет 1,43 балла (входит в Топ-10 стран мира), Новая Зеландия – 1,62 балла, Швеция – 1,51 балла, Швейцария – 1,55 баллов.
>
> По фактору «эффективность работы правительства» у Ирландии оценка 1,5 баллов, Новой Зеландии – 1,35 баллов, Швеции – 1,65 баллов, Швейцарии – 2,03 балла. То же самое по качеству государственного регулирования и контролю над коррупцией. Украине же до сих пор даже в зону положительных значений Индекса качество госуправления не вышла, а её уровень интервенционизма в экономику гораздо выше, чем в этих странах. Среднее арифметическое шести показателей даёт Украине 136-ое место в мире.

Перед нами теоретическая ошибка в дизайне системной трансформации.

Когда Запад в начале 1990-ых предлагал модели экономического развития, он проигнорировал… слона в посудной лавке, т. е. природу, полномочия, функционал и качество Государства в управлении экономикой. Именно этот фактор стал решающим в создании в Украине системы под условным названием Олигархат/Схематоз. К сожалению, если судить по рекомендациям

ООН, МВФ, Всемирного банка, а также тех, кто был в Лугано, работу над ошибками Запад не провёл.

Сегодня война просто обязывает полисимейкеров, политические, экономические и гражданские элиты Украины учесть эту фундаментальную ошибку последних 30 лет.

Успешное восстановление экономики на основе формирования внутренних и внешних организаций, структур и сил невозможно без глубокой реформы системы государственного управления.

Украинское Государство послевоенного восстановления должно быть малым (госрасходы max. 25% ВВП, госактивы max 10 - 15%), гарантировать экономическую свободу, открытую конкуренцию и концентрировать ресурсы и внимание не на коммерческих проектах, а на создании мощных, профессиональных институтов обеспечения принципов верховенства права, презумпции невиновности и добросовестности бизнеса.

Благо, программа «Украина – новый Запад» уже написана и готова к реализации. Осталось сформировать политическую волю и общественную поддержку.

***

№ 751.

Взрывы на газопроводах СП-1 и СП-2 и одновременно открытие нового газопровода Baltic Pipe в Польшу с плановым объемом 10 млрд кубов резко изменили расстановку "транзитных сил"

Куц **2022-09-28**

Подобная "газификация" Балтийского моря, которое теперь тоже с "пузырьками" не может быть случайной.

Для нас это уникальная историческая возможность созать свой региональный газовый хаб, интегрироваться в европейский рынок газа и систему общеевропейских санкций в отношении РФ.

А также шанс "оторвать" Нафтогаз" от транзитной кормушки, который нам еще "за анбандлинг ответит".

Почему именно сейчас пришло время для "газового гамбита"?

Разрывается газовая пуповина между СССР/РФ и Германией, которая более полувека опутывала шею немецких политических элит.

Для СССР строительство газопроводов всегда было больше политическим проектом, нежели экономическим.

Многие у нас уже забыли, что строительство ГТС из Советского Союза в Европу на первом этапе явилось ответом на угрозу сто стороны ... Китая.

> 15 мая 1969 года на заседании Политбюро ЦК КПСС был рассмотрен и принят «Доклад МИД СССР по внешнеполитическим вопросам и соображениям о возможных мероприятиях в связи с усилением враждебного Советскому Союзу курса китайского руководства».
>
> Авторы доклада отмечали, что «ввиду авантюристического курса группы Мао Цзэ-Дуна на первый план практически выдвигается опасность со стороны Китая», и предлагали меры для предотвращения войны СССР на два фронта:
>
> *"Всё большее значение приобретает развитие торгово-экономических и научно-технических связей с западноевропейскими странами как на двусторонней, так и на общеевропейской основе.*
>
> *В этом плане заслуживает серьезного рассмотрения и соответствующей практической работы проект создания трансъевропейского газопровода для поставки советского газа на запад Европы.*
>
> *Осуществление проектов общеевропейского значения, естественно, с должным учётом наших материальных возможностей было бы важно, помимо прямых экономических выгод, которые нам это даёт, для закрепления положительных моментов в политике некоторых западноевропейских стран".*

А в конце 1969 года МИД СССР направил в ЦК КПСС записку «О политической линии и некоторых практических шагах СССР в связи с образованием в ФРГ правительства В. Брандта»:

> *"Западногерманская промышленность проявляет интерес к получению из Советского Союза определённых видов сырья и полуфабрикатов, а также к техническому опыту в целях укрепления своих позиций в борьбе с американскими, английскими, французскими и японскими конкурентами...*
>
> *Важное значение может иметь достижение договорённости о поставках в ФРГ советского природного газа.*

Речь идёт о заключении контракта, который действовал бы в течение двух десятков лет и поставил бы до известной степени в зависимость от Советского Союза такую важнейшую сферу народного хозяйства ФРГ, как энергетика.

С поставками Советского Союза будет связана также перестройка некоторых отраслей химической промышленности ФРГ на новые источники сырья, что потребует крупных инвестиций.

Вследствие этого западногерманские монополистические круги, которые получат выгоды от газового контракта (мощные объединения "Ругаз", "Тиссен", "Маннесман" и др.), будут, видимо, оказывать на боннское правительство воздействие в плане удержания от шагов, заключающих в себе опасность обострения отношений с Советским Союзом".

РФ, по сути, лишь вошла в коллею советской политики по газовой вербовке немецких экономических и политических элит.

Когда Украина стала уходить из-под контроля Кремля, там перешли к тактике обходных газопроводов:

1) Ямал-Европа через Польшу,
2) СП-1 и СП-2 по дну Балтийского моря.

Теперь эта обходная стратегия уничтожена:

Польша запустила "ямал" в режим реверса и уже не пустит российский газ в Германию.

СП-1 и СП-2 «газифицируют балтийскую морскую воду» и в ближайшее время вряд ли будут запущены в эксплуатацию.

Украинская ГТС остается единственной инфраструктурной системой для прокачки газа в ЕС наряду с турецким маршрутом.

Простой украинец может сапросить: " а зачем нам газовый хаб, что он лично мне даст?"

Ответ на этот ворпос будет очень простой:

— газовый хаб впервые в истории Украины сформирует справедливую цену на газ для населения и предприятий ТКЭ.

Кроме того,

— будет минимизирована та самая коррупция, которая была и есть в системе распределения якобы "льготного газа".

Например,

— есть такая схема производства тепла и электроэнергии, как ***когенерация***.

То есть

— при производстве электроэнергии тепло и горячая вода являются как бы побочным продуктом.

Компания-оператор ТЭЦ должна учитывать, сколько газа пошло на выработку электроэнергии (оплачивать его по коммерческому тарифу) и сколько – на тепло и ГВС (платить уже по льготному тарифу).

Как правило, здесь и происходят махинации, когда потребление газа при производстве электроэнергии занижается, а при генерации тепла, наоборот, завышается.

В результате такая компания экономит на газовом тарифе миллионы гривен.

В масштабах страны это уже миллиарды неправомерной выгоды.

Именно поэтому единая цена на газ является действительно универсальным источником, который поможет устранить все указанные выше злоупотребления.

Вот только это должна быть справедливая цена, а не показатель, установленный Кабмином и Нафтогазом.

Например,

— в Укране рассчитывали цену газа от "импортного паритета".

Брали цену на немецком/голландском хабе, добавляли несуществующий транзит по территории Европы, затем плату за вход в нашу ГТС (тоже виртуальный), плюс несуществующий транзит по территории Украины.

В общем, потребитель в Полтаве платил за газ как буд-то его действительно везли из Голландии, а не добывали рядом.

Была попытка перейти на "рыночные цены", но и она не увенчалась успехом.

Я уже не говорю о различиях каллорийности газа в ЕС и того, который поставляют нашим потребителям (отличие в 10-15% не в нашу пользу).

Все реформы Нафтогаза шли под лозунгом: "дайошь единую цену на газ". А также: "льготная цена - причина докапитализаци Нафтогаза за государственный счет".

В результате «восьми лет мучительных реформ»

- от двух цен (для населения/ТКЭ и коммерции) пришли к пяти ценам: население, бюджетники, ТКЭ, льготные отрасли, все остальные.

А дыра в 8 млрд дол в 2014-м году трансформировалась в дыру в 6 млрд дол в 2022-м.

С чего начали - к тому и пришли.

Но какой ценой.

Опыт нынешней Европы показывает, что

— никакой "рынок" не может возникнуть, когда уровень цен не соответствует платежеспособному спросу. В таких условиях даже ЕС идет на частичное "замораживание" рыночного третьего энергопакета

В модели рентной коррупционной экономики, владение ГТС – это как управление одной из щупальцев гигантского монопольного спрута, с помощью которого перераспределяется логистическая рента.

1) В идеале – она должна быть источником благосостояния всего общества.

2) В реальности – становится базовым элементом финансовой стабильности одной компании, в данном случае – Нафтогаза.

Речь идет о милилардах долларов.

Фактически, транзит – это финансовая палочка-выручалочка, без которой трудно было бы аргументировать выплату бонусов и премий на сотни миллионов гривен, ведь доходы от продажи газа частично «обесцениваются» системными неплатежами, а для закупки импортного газа и финансирования операционных затрат, а также – капитальных инвестиций в саму ГТС и газодобычу, необходима «живая копейка».

Точнее «живые миллиарды» и желательно в долларах.

Именно этим желанием — «держать руку на пульсе финансовых потоков» и объясняется нежелание руководства Нафтогаза провести реальную процедуру "отделения" транзита, то есть - анбандлинг.

Напомним:

> **— *анбандлинг* – это разделение функций по транспортированию природного газа, его добыче и поставке конечным потребителям.**

Согласно статьи 9 Директивы 2009/73/ЕС:

> *«одно и тоже лицо не может осуществлять прямой или непрямой контроль за компанией по производству или поставке и в тоже время осуществлять прямой или непрямой контроль за оператором газотранспортной системы».*

1) Украине нужен был OU или Ownership unbundling, который подразумевает, что новый оператор должен получить *имущество* ГТС для управления ею и прохождения сертификации. И полностью отделиться от Нафтогаза.

2) Но Нафтогаз активно защищал иную модель ISO (Independent System Operator), при которой активы в виде ГТС остаются у него, а независимый оператор осуществляет лишь *управление*/концессию.

> В 2016-м году был создан ***формально независимый*** оператор ПАО «Магистральные газопроводы Украины».

В итоге, в Украине была реализована третья модель гибридного или "уродского" анбандлинга:

> 1) есть и оператор, и Укртрансгаз, а реального отделения ГТС от Нафтогаза как не было, так и нет.
>
> 2) Нафтогаз продолжает управлять транзитом, заключая соглашения с Газпромом.

Сегодня Украине нужно, наконец,

> **— перейти к модели создания регионального восточно-европейского газового хаба, который будет "привязан" к нашей ГТС и подземным хранилищам газа.**

То есть государственная собственность активов - базис и рыночная надстройка по созданию экономических отношений продавец-потребитель.

> 1) Запрет на экспорт газа за пределы страны (уже действует).

2) Перенос узлов учета транзита газа по территории Украины с западной границы на восточную - только это позволит интегрировать украинский хаб в европейскую систему газового рынка.

С Москвой о транзите должны договариваться не руководители Нафтогаза на огромной зарплате - а европейские газовые трейдеры на зарплате от своих акционеров, из той же Германии и Австрии, которые и будут заполнять наш хаб транзитным и импортным газом.

1) На первом этапе, это будет географический хаб с привязкой к ГТС и ПХГ, но уже очень скоро

2) - промежуточный, выступающий в роли ценового бенчмарка.

3) А в финале - зрелый хаб с возможностью диверсифицировать газовые портфели и проводить операции с производными финансовыми инструментами.

Какую цену предложит газовый хаб украинцам?

Не выше, чем сейчас, но для всех.

Если 70% в нашем энергетическом баланске - газ собственной добычи, то при "ценовом смешивании" 2 кубов "местного" газа и 1 куба импортного, получим цену на уровне примерно 200 дол.

Примерно такие же цены были ранее зафиксированы и на американских хабах, когда они перешли к покрытию внутренних потребностей собственной добычей.

Блокировка экспорта и виртуального реверса приведет к тому, что операции по закачке в трубу "теневого газа" станут невозможными и мы, наконец, увидим реальный показатель добычи газа в Украине.

1) Я не удивлюсь, если он будет на 1-1,5 млрд кубо выше, чем сейчас в официальной статистике.

2) А **миллиарды долларов** не будут уходить на швейцарские и люксембургские прокладки за "виртуальный реверс".

Что касается морального аспекта транзита российского газа.

Я считаю аморальным нынешнние контакты Нафтогаза и Газпрома. Аморально получать деньги от Газпрома за транзит.

А вот

— присоединение нашего газового хаба в еропейскую хабовую "экосистему" переведет отношения с Газпромом в формат европейской санкционной модели, которая рассчитана на ограничения покупок российского газа на несколько лет.

В этой модели,

— европейские трейдеры будут получать деньги от Газпрома за транзит и платить их Украине за использование ГТС и ПХГ, а сами финансовые потоки будут идти с соблюдением санкционных правил и ограничений по транзакциям.

Кроме того,

— национальный газовый хаб станет мощнейшим инструментом и стимулом по наращиванию собственной газодобычи, включая продажу газа Укргаздобычи на рыночных площадках,

а не так как сейчас, когда

— Нафтогаз покупает газ УГВ за 4 гривны, а продает потребителям за 8.

При такой модели, никаких стимулов роста внутренней газодобычи никогда не будет.

В общем,

— наступило время, "оторвать" Нафтогаз от транзитной кормушки и начать конвертировать право нации на ресурсы в справедливый ценовой эквивалент.

Другого шанса у нас просто не будет.

И нужно помнить, что

— падение добычи газа накануне войны - это диверсия.

А

— нежелание переносить узлы учета транзита с западной границы Украины на восточную - это скрытое коллаборантство.

***

№ 752.

СЕРГІЙ ДАЦЮК

2022-09-28

ЯДЕРНА МЕЖА

Використання ядерної зброї перестає бути недосяжним прєделом і стає просто межею, коли ми включаємо ядерну війну у розрахунки ходу конвенційної війни і післявоєнного світу.

Ядерний психоз починається задовго до ядерної війни. Є безпосередній ядерний психоз: "спасаймося, як можемо" (з порадами, які можливі для виконання дуже небагатьма людьми, тобто наявних в країні ресурсів точно не вистачить на всіх). Є дзеркальний ядерний психоз: "Припиніть говорити про ядерну війну і сіяти паніку" чи "Дискурс ядерної війни це кремлівська пропаганда" (якщо ми не говоримо про ядерну війну, то її ніби нема, і ми дуже великі і безстрашні патріоти). І це якщо не враховувати заціпеніння від страху перед реальною ядерною небезпекою.

Про ядерну війну говорити потрібно – спокійно і виважено.

Перебуваючи на межі ядерної війни, можна багато чого зрозуміти і навіть публічно обговорити. Ядерна межа це час думати відверто і радикально. Але ми цим майже не користаємося.

1. Можливість ядерного удару та ядерної війни в Україні

Ми так не отримали відповідь на важливе питання, яке я ставлю багато років: Як Україна може себе захистити від ядерної зброї? Ми вже побачили усі способи уникнути цієї відповіді, включно з походом у НАТО. Тепер під час явної ядерної загрози з боку росії ми робимо вигляд, що не боїмося.

Що означає, що ми не боїмось ядерного бомбардування росії?

Це означає, що ми будемо помирати без страху, а головне без підготовки?

Страх на війні – це дуже потрібна річ. Хто не боїться, довго не живе. Головне – щоб страх не паралізував волю дій.

Замість холоднокровного моделювання та програмування дій для суспільства на випадок ядерної війни, у нас лише лунають запевнення, що ми не боїмося. Краще не боятися ядерного удару в бомбосховищах чи, взагалі, в евакуації. Насправді ми всі, і влада також, дуже боїмось ядерної війни, бо ми не говоримо про це. Ядерного удару потрібно боятися, про нього потрібно говорити, до нього потрібно готуватися.

В цьому сенсі сама по собі ядерна катастрофа на АЕС чи локальний ядерний удар для України не є катастрофічними. Українці пережили катастрофу на Чорнобильській АЕС. З усіх народів світу ми найкраще готові до нових аварій на АЕС чи навіть до локального ядерного удару. Але нам потрібно на цей раз не допустити тих помилок, які були у 1986 році.

За деякими оцінками, катастрофа на Чорнобильській АЕС – це 500 атомних бомб, які США скинули на Хіросіму і Нагасакі. Ну буде у нас ще одна зона відчуження чи декілька. Ми як народ – виживемо.

В цьому сенсі потрібне моделювання ситуацій ядерної загрози зі сценаріями запобігання, протидії та пристосування. Розробка стратегій короткострокових, середньострокових та довгострокових дій публічної влади, різних структур життєзабезпечення, волонтерів, соціальних груп. Завбачлива підготовка, правдиве інформування, швидка реакція – тобто потрібно врахувати досвід Чорнобиля.

Чи забезпечені міста України захистом на випадок ядерної війни? Як довго населення міста зможе жити в бомбосховищах? Що буде потім, як ресурси в бомбосховищах закінчаться? Як змінюється конвенційна війна після ядерного удару чи ядерної війни?

Тотальна війна, яка може прямо і безпосередньо приводити до

ядерної війни, є межею партнерства і союзництва. Ми звичайно хочемо сподіватися на краще, але потрібно бути реалістами.

Інакше кажучи, чи може Україна сподіватися, що якщо партнери дали їй зброю захисту і деяку зброю нападу у війні з росією, то так само їй дадуть ядерну зброю чи хоча б завдадуть ядерного удару у відповідь на ядерний удар росії?

Зовсім ні. Дружба і союзництво мають межу. І ця межа – тотальна війна, яка може перейти в ядерну.

Молитися, щоб наші союзники нас оборонили, – це сьогодні уся наша стратегія щодо ядерної війни. Ну хай Бог помагає, бо більше ні на кого сподівання нема.

2. Чи можна уникнути ядерного удару росії?

Ми теж можемо підняти ставки у війні. Наприклад, ми можемо оголосити мобілізацію в 5-10 мільйонів комбатантів, включаючи студентів, жінок та пенсіонерів. Але за будь-якого нашого підняття ставок, небезпека ядерного удару росії залишається.

Якщо проаналізувати статті-поради про те, як спастися під час ядерного удару, то можна побачити, що вони написані з точки зору спасіння окремої людини та її сім'ї. Поради щодо ядерної війни дуже егоїстичні – тобто саме такі, який світ настане. Але поради щодо ядерної війни нічого не кажуть про стан суспільства після ядерної війни.

Під час і одразу після ядерного удару світ і суспільство радикальним чином зміниться – усіх ресурсів буде обмаль, а люди будуть у дезорієнтації, відчаї, агресії. Егоїзм, зазвичай обмежений толерантністю мирного часу, буде основою виживання після ядерного удару.

Якщо ядерний удар буде локальний, можна сподіватися, що звичайна війна продовжиться. Але ядерна війна, хоча б між США та росією, означає також кінець війни росії з Україною і настання післякатастрофічного світу.

3. Світ після ядерної війни

Від ядерного удару чи навіть від ядерної війни, якщо постаратися, можна спастися. Але неможливо спастися від посткатастрофічого світу, якщо така війна станеться.

Ані політики, ані аналітики в принципі не можуть нічого сказати про посткатастрофічий світ, тому що це за межами їх компетенцій. Лідерами посткатастрофічого світу будуть люди з добре розвиненою уявою та сильною волею. Самої сильної волі чи лише самої розвиненої уяви тут недостатньо. Більшість політиків та експертів, знані до ядерної війни, перестануть бути цікавими.

Абсолютна більшість людей не може прогнозувати світ після ядерної війни, бо це дуже радикальні зміни, до яких ці люди нездатні, що зрештою і приводить їх до ядерної війни в ситуації, яка вимагає саме радикальних змін.

В моїй роботі "Деякі аспекти граничного мислення" було показано, що захист від ядерної загрози має винятково індивідуальний і нетранзитивний характер. Це стосувалося країн з ядерною зброєю і без неї. Але це також стосується і розколотого суспільства посткатастрофічного світу. Це буде дуже жорстокий світ, де кожен сам за себе і де прояви гуманізму та благородства будуть поодинокі.

Причому найбільш жорстокими будуть саме люди з якою-небудь ідеологічною акцентуацією. Їх жорстокість буде підкріплюватися тим, що вони будуть вважати винуватими усіх, хто не пристав і не пристає не їх ідеологічну акцентуацію. Тому в посткатастрофічному світі довіряти найбільше можна людям незаангажованим якою-небудь ідеологією, просто людяним, добрим і водночас вольовим.

Апокаліпсис буквально означає розкриття чи відкриття прихованого. В біблійному сенсі – розкриття божественного прихованого есхатологічного смислу. В людському сенсі апокаліпсис – розкриття людського прихованого есхатологічного смислу. Цей людський прихований смисл можливого ядерного Апокаліпсису дуже простий: створіть спільно-договірне Вселюдство або помріть у тотальній ядерній війні.

Зрештою когітусна модель нинішнього світу доволі проста за прєдєльними орієнтаціями: обособлення – вибір на користь домінування чи договору – реалізація домінування чи договору – знеособлення в домінаті (підпорядкування єдиному порядку, будь то цифровий фашизм чи ліберально-демократичний інституційний контроль) або спільно-договірне знеособлення Вселюдства чи Сингулярності (в двері ввійдуть безіменні).

Війна – це екзистенційний спосіб транзистентних змін. Ядерна війна дозволяє досягнути транзистенції з нуля, якщо десь збережеться мислення і соціальна свобода. Але таке уявлення надто радикальне чи навіть одіозне для більшості обивателів. І розвивати його тут не на часі, невмісно і недоречно.

В довселюдяному чи досингулярному світі ядерна війна небезпечна тим, що може не дати людству другого шансу. Тому посткатастрофічий світ не буде власне постапокаліпсисом. Скоріше за все, це буде світ під назвою "Людство-2, версія скорочена і спрощена".

Причому зараз ворогами Вселюдства однаково виступають: і західні ліберал-демократи, і китайські комуно-капіталісти, і ісламські фундаменталісти, і російські імперіалісти, і націоналісти, зокрема і українські. А ще ворогами Вселюдства є: антиглобалісти, BLM, феміністки і решта всіляких терористів за групову справедливість за якою-небудь ознакою. Ситуація дійшла до критичної межі: вони приречені вияснити, хто буде домінувати в світі, замість того, щоб домовитися. БО ВОНИ НЕ МОЖУТЬ ДОМОВИТИСЯ.

3. Як можна уявити світ після ядерної війни?

Перехідний період до такого світу буде дуже жорстоким.

Посткатастрофічий психоз – психічний стан смислової та поведінкової неадекватності на фоні дуже радикальних цивілізаційних змін, коли усі звинувачують усіх, усі мстяться усім, а решта – в депресії і в ступорі. Зокрема росіяни та українці потерпатимуть найбільше – бо нас звинувачуватимуть у ядерній війні.

Після ядерної війни росії проти України, якщо вона призведе до

глобальної ядерної війни, росіян будуть повсюдно знищувати як головних винуватців ядерного апокаліпсису. Росіяни почнуть приховувати свою ідентичність, щоб вижити.

Але і українців так само будуть ненавидіти повсюдно у світі: бо були слабкими і швидко не перемогли, бо спровокували Захід на допомогу у війні, бо змусили росію застосувати ядерну зброю, бо стали причиною ядерної відповіді Заходу на ядерну атаку росії і т.д. Зрештою, бути українцем у світі після ядерної війни буде дуже важко. Хоча, можливо, це буде легше, ніж бути росіянином.

Дзеркальний російсько-український ресентимент переживе ядерну війну і може бути знищений лише жорсткими засобами. Тобто смертельні сутички українців та росіян повсюдно у посткатастрофічному світі будуть припинятися фізичним знищенням обох сторін конфлікту. Отже після ядерної війни виживуть лише угодоздатні українці та росіяни.

Держави у посткатастрофічному світі більше не будуть мати того впливу, який вони мають сьогодні. Новими центрами організації посткатастрофічного світу стануть корпорації та іноваційні (неінноваційні) мікро-групи. Замість націй у посткатастрофічному світі постануть програмно-проектні ойкумени, договірні політії. Нові концепти гуманітарного перетворення змість прогресу та розвитку будуть включати партнерство з природою, рівноправність екзистенцій (природно-соціальної, віртуальної, роботичної, космічної і т.д.), договірна своєрідність транзистенції.

Посткатастрофічий світ – це світ, який зазнав обнулення. Можливо це і є мета росії

- обнулити весь світ, щоб спробувати все спочатку, бо росія зараз зайшла у безвихідь. Росія би негайно розпочала світову ядерну війну, якби її еліта мала масштабні смисли і перспективи подальшого перетворення. Але обнулення не допоможе росії – свобода або живе в людях, або не живе. Свобода не буває похідною зі стану рівності з іншими чи, навпаки, нерівності з іншими, тому ядерне обнулення нічого в росії не змінить.

А чи зміниться Україна після ядерної війни?

4. Дещо про Україну щодо ядерної війни, яка може не відбутися

Зараз є лише три цивілізації, які можуть пережити ядерний апокаліпсис: західна (сильна позитивна мотивація до життя, найбільша територія, найбільше ресурсів); китайська (сильна мотивація до життя, велика діаспора та велике населення), індійська (сильна мотивація до життя, велике населення), якщо не брати до уваги можливість ядерного конфлікту Індія-Пакистан. Російська, ісламська та умовна африканська цивілізації мають низьку мотивацію до життя та невміння використовувати ресурси для спільного блага.

Нації у посткатастрофічному світі не виживуть – виживуть лише цивілізації. Культурно-мовної спорідненості замало, щоб вижити на межі повної загибелі. Тут потрібні неекзистенційні мотивації з трансцендентними орієнтаціями та масштабними транзистентними перспективами, принципові стратегії перетворення, а також – мислення, воля та вольності.

Якщо українство на собі це розташує, то виживе, але не в мові і не в культурі. Українська мова буде з часом витіснена на користь англійської. Українська культура буде розчинена в західній культурі.

Україна, яка почала інтеграцію у Західну цивілізацію, **неспроможна до самостійного цивілізаційного стратегування**, приречена стати жертвою на вівтарі нового посткатастрофічого світу.

Саме через 1) відсутність стратегування та 2) через фіксацію на спрощених моделях націоналізму та 3) інтеграції-підпорядкування Західній цивілізації ризики України в ядерній війні дуже великі.

Ми не бажаємо виходити на рівень складних смислів, трансцендентних мотивацій і транзистентних перспектив. Ми залишаємось в рамках культурної антропології і навіть не намагаємося доторкнутись до орієнтацій цивілізаційної антропології.

Українці зараз вже розсіяні по світу під час війни. Після ядерної війни українці майже повністю будуть розсіяні по світу. Але не це навіть так небезпечно, як їх розкол: на тих, хто може позбутися

націоналістичного ресентименту, і на тих, хто не може це зробити.

Саме ресентимент для України більш страшний, ніж війна, більш страшний, ніж навіть ядерна війна, бо він не просто нівечить душі сучасників, а розташовується на душах наступних поколінь.

Українці добре вміють пристосовуватися, але не здатні на самоперетворення. Українці хитрі, але не мудрі. Українці дотепні, але не дуже винахідливі. Українці добре вміють розуміти та відчувати, але майже не здатні до мислення та уяви. Україні здатні проявляти волю, але не вольності.

Зрештою найбільш неприємна правда для українців полягає у тому, що вони дуже схожі на росіян, дуже хочуть від них відрізнятися і ніяк не можуть цього зробити вже сотні років. **Мудрість полягає у тому, що не треба відрізнятися від когось, не треба бути самим собою, треба постійно змінюватися.**

Вибір українців сьогодні:

1) — гідне життя поза архаїчною національною ідентичністю і поза державою

2) — або гідна смерть всередині такої ідентичності і такої держави.

Щоб оцінити цей вибір, потрібно дати відповідь на просте запитання:

— чи варто захищати радіоактивну територію, основою життєдіяльності якої є сільське господарство?

Похідне з нього запитання:

— навіщо світу радіоактивна сільськогосподарська країна?

На зустрічне запитання одразу дам відповідь. **Росія може зробити з України пустку, санітарний кордон, і це її влаштує. Але чи готові ми до цього?**

Ядерна війна в принципі не дозволяє уникати стратегування, так само, як ми це робили щодо війни конвенційними засобами. Хто не стратегує, в ядерній війні помирає перший.

1) Якщо ми збираємося вижити після ядерної війн, то 2) ми маємо стати несільськогосподарською країною.

Отже, наступне запитання:

— якщо Україна не сільськогосподарська країна, то яка?

Уявіть собі, що — не лише ядерна війна не відбудеться, але навіть ядерного удару росії по Україні не буде.

1) Чи зможемо ми використати досвід обдумування власних смислів та перспектив сьогодні – у період безпосередньої ядерної загрози?

2) Чи будемо ми наступати на ті самі *«олігархічно-корупційно-націоналістичні граблі»*, на які наступали до війни?

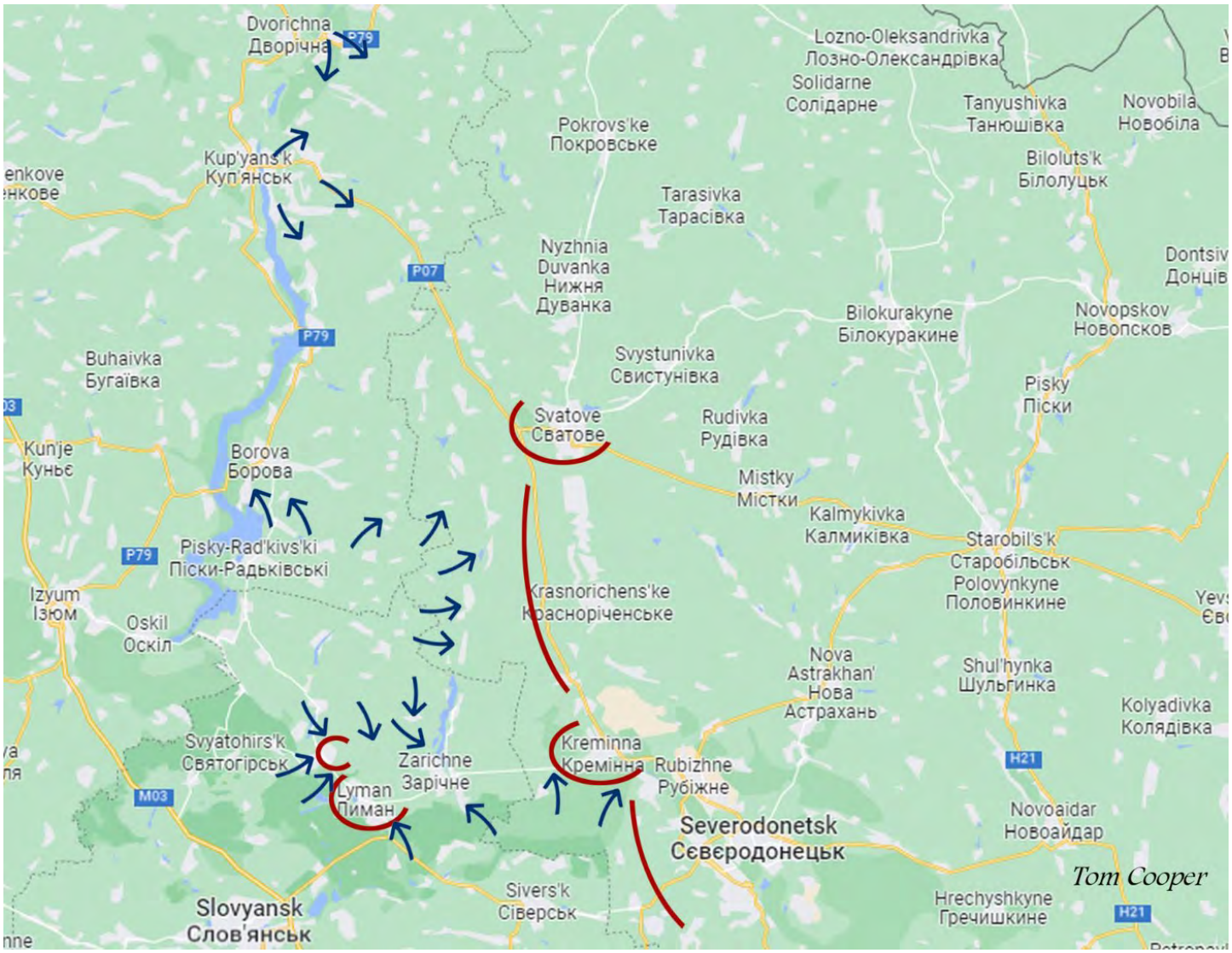
У мене ще багато питань, але давайте спочатку виживемо і переможемо.

***

№ 753.

Том Купер. Війна в Україні 27 та 28 вересня 2022

2022-09-28

ВЕЧІРНІЙ ОГЛЯД ТОМА КУПЕРА З УЧОРА, ДОПОВНЕНИЙ СЬОГОДНІШНІМ КОРОТКИМ РАНКОВИМ ОГЛЯДОМ – НАГОЛОШЕНО ЛАКОНІЧНА ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ

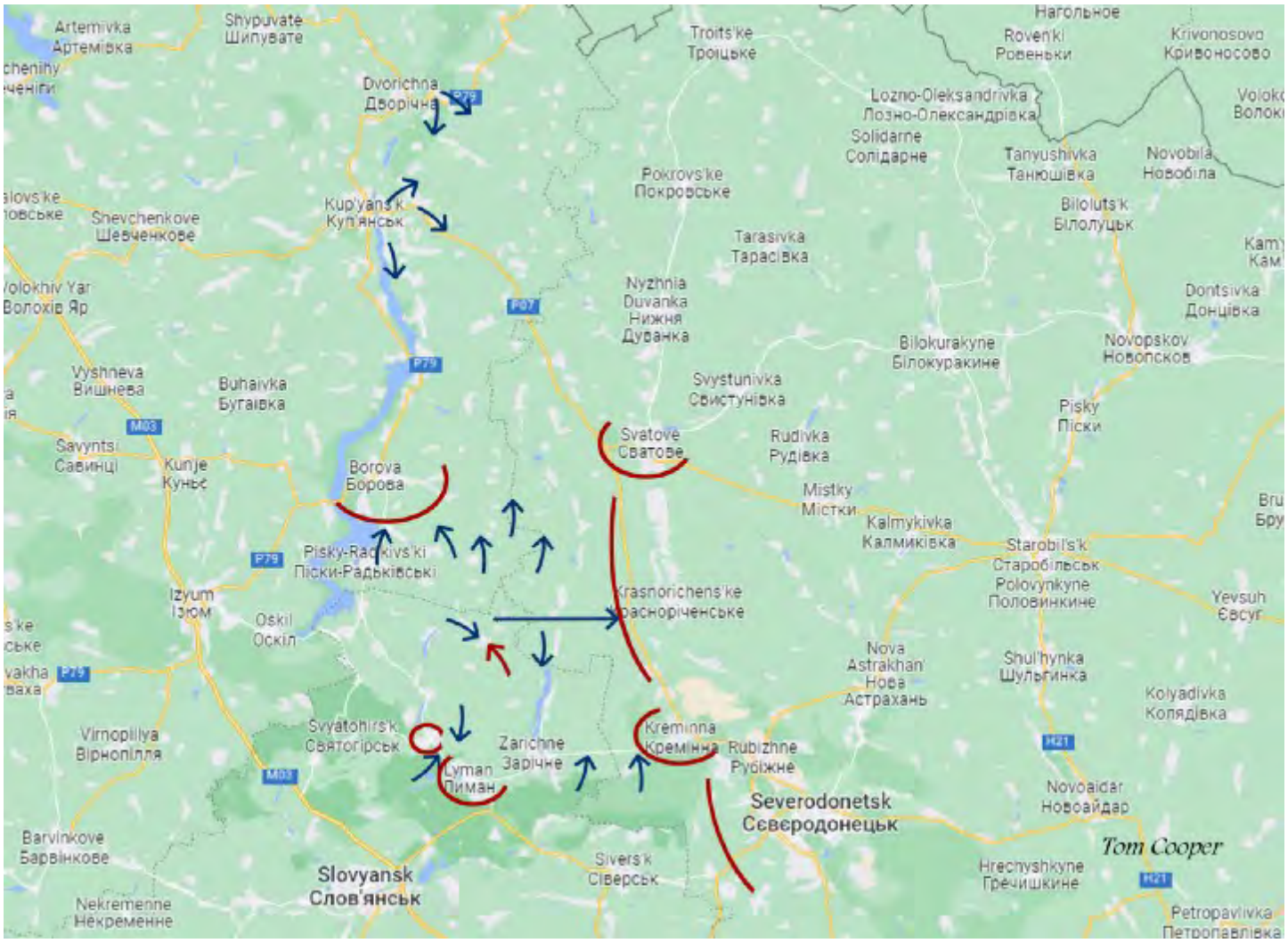
ЗСУ ПРОДОВЖУЄ НАСТУП НА СХОДІ, ПЕРШІ МОБІЛІЗОВАНІ З РФ ПРИБУЛИ НА ФРОНТ І ЦЕ НІЧОГО НЕ ЗМІНЮЄ – ДЕКОГО ВЖЕ ВСТИГЛИ НЕЙТРАЛІЗУВАТИ. ДОБРІ НОВИНИ, ЯК БАЧИМО – РОСІЙСЬКА АРМІЯ ПРОДОВЖУЄ НАБУВАТИ ВИНЯТКОВОЇ ЖАЛЮГІДНОСТІ.

Війна в Україні, 27 вересня 2022 р.

[оригінальний допис опубліковано 27 вересня близько 20:00 – перекл.]

Досі маю мало часу, тож пропоную вам черговий «огляд нашвидкуруч», зосереджений суто на подіях на «крайньому південному сході» Харківської області.

Щоб заощадити собі трохи часу, я намалював мапу із ключовими діями у цьому районі за останні кілька днів.

Том купер. Війна в україні 27 та 28 вересня 2022

Даруйте, мапа – не надто детальна, але я мусив «відзумити» її, бо наразі поле бою має саме такий масштаб. З півночі на південь, і «лише по суті»:

1. В районі Куп'янська ЗСУ просунулися вперед зі своїх двох плацдармів. Перший з них – на півночі, на протилежному березі від Дворічної – досі порівняно невеликий. Тут українцям знадобилося кілька днів, аби звільнити та закріпитися у Тавільжанці та Гряниківці. Менше з тим, наразі вони просуваються в бік Лимана Першого та Вільшаної.

2.Більший плацдарм – той, що на східному березі біля Куп'янська –за останні пару днів добряче розширився: українці закріпилися у Синьківці на півночі, Петропавлівці на сході та повністю зайняли Куп'янськ-Вузловий на півдні.

> Можна очікувати, що ці два плацдарми найближчим часом з'єднаються в один (можливо, це вже сталося) – і тоді справи в 20-тої загальновійськової армії росіян будуть зовсім кепські.

3. Збройні сили рф, ПВК та сепаратисти отримали від путіна наказ: «ні кроку назад» – тепер вони поспіхом кидають у бій все, що лише здатні нашкребти.

Зокрема, йдеться про східну Харківщину і, трохи меншою мірою, – район Бахмута. За останній тиждень було виявлено доукомплектування резервістами двох великих «бойових угруповань», – із подальшим перекиданням до України:

1) 3-тьої мотострілецької дивізії (МСД) у Бєлґороді, а також
2) 20-тої гвардійської мотострілецької бригади (ГМСБр) у Ростові-на-Дону.

… що дало очікуваний результат. Певно, «найкращим прикладом» (чи пак «найгіршим», якщо з точки зору росіян) є ситуація з 237-м танковим полком (ТП) у складі 3-тьої МСД. Одну з батальйонно-тактичних груп у його складі доукомплектували резервістами, що отримали менше 24 годин на «відновлення навичок». Кажіть, що хочете, але жодна віра в Христа їм не зарадила: ясне діло, [ЗСУ] без проблем розмазали ту БТГр вщент – втрати склали десятки одиниць техніки та більшу частину військових (після того зіткнення десь 2–3 дні тому українці здивувалися: навіщо росіяни намагалися щось таке робити? [«Шоб шо?»] Як мені відомо, станом на вчора ЗСУ все ще були заклопотані тим, що «підбирали», що залишили по собі росіяни. Не дивно, що кажуть, наче найбільше бояться ЗС рф самі російські резервісти…

Захоплена бмп-2 зі складу 237-го тп, яку буксирують на ремонт нові власники.

4. Тим часом, десь три дні тому з’явилися перші повідомлення про потяги, що поспішають доставити з Волгограда до Ростова резервістів, нашвидкуруч зібраних у кілька БТГр 20-тої ГМСБр. За моїми оцінками, вони вчора мали проїжджати повз Луганськ – і сьогодні дістатися району Сватового, проте… з’явилася інформація про те, що українці HIMARS-нули один із тих потягів на під’їзді до Луганська [відстань від Луганська до лінії фронту – десь 100 км – перекл.]… тож тепер ми чуємо лише про «купу двохсотих». Гадаю, на те, щоб рештки 20-тої ГМСБр дісталися поля бою, тепер піде ще кілька днів… Якщо хтось із них туди взагалі дістанеться…

Далі на південь і захід…

5. Поки 25-та повітрянодесантна бригада ЗСУ (по суті, це механізований підрозділ, за аналогією до військ ВДВ рф) робить те, що вміє робити найкраще (тобто «жене ворога в спину десь між Боровою і Сватовим, усе змітаючи на своєму шляху»), додаткові українські підрозділи просунулися від Пісків-Радьківських на північ і, за звітами, звільнили там кілька сіл. Ходять чутки, що ЗСУ ввійшли на територію Луганської області десь у районі Залиману-Красноріченського, але підтвердження я поки не знайшов.

6. Два дні тому ЗСУ, поспішаючи взяти участь у путінському референдумі в Луганській області, звільнили Нове. Росіяни заявляють, що пізніше здійснили контратаку й повернули контроль над селом (не хочуть вони ні з ким ділитися, ай-яй-яй). Тим часом агентурна розвідка стверджує, що українці заїхали їм у тил із півночі й тепер перебувають «десь між Іванівкою та Колодязями».

Найімовірніше, ЗСУ звільнили також Зелену Долину (за браком часу я поки що не знайшов цьому підтвердження) і Рідкодуб на північ від Лиману.

7. Дробишеве, схоже, досі в руках росіян але («принаймні») де-факто оточене. Росіяни без кінця скаржаться, що бійці ЗСУ катаються туди-сюди між селом і Лиманом.

8. Лиман досі контролюють росіяни, але сьогодні зранку, за даними агентурної розвідки, українці прорвали лінію фронту десь між Лиманом і Ямполем або між Зарічним-Торським і далі на схід (?) і дійшли до Кремінної. У мене не було часу шукати докази, але не сумніваюся, що принаймні українські сили спецпризначення вже їздять тією дорогою — і не перший день.

Зверну увагу ще ось на що:

— весь цей час українські ССО кошмарять російський тил, особливо ночами, від Куп’янська аж до Кремінної:

> розкладають міни, нападають із засідок на конвої, захоплюють у полон по кілька солдатів за раз (а такі полонені — завжди цінний матеріал для розвідки), а тоді зникають, перш ніж до росіян взагалі доходить, що відбувається. Тобто ситуація в тих краях не просто «мінлива», а — з точки зору росіян — «дуже непевна», відтак у деяких місцях стаються «раптові» прориви оборони.

Хай там як, у цій ситуації **всі російські війська під Лиманом мають проблеми**.

Не знаю точно, хто ними командує:

> — південний край має контролювати Перший армійський корпус (ЗС рф та сепаратисти), а от північний…

Здається, там зібралася солянка з 1-шої гвардійської танкової армії, 20-тої гвардійської загальновійськової армії, 41-шої загальновійськової армії та різних резервістів, яких туди зміг зігнати путін. Утім, схоже, це не має значення: насправді боями командують не офіцери на місці, а, як завжди, сам путін напряму. Завдяки цьому мікроменеджменту і провалам на місці ланок в ієрархічному ланцюжку російського командування навіть ОСК «Юг» не може зараз зорієнтуватися, куди посилати війська, а куди — спорядження… (ОСК «Юг» — південний військовий округ ЗС рф, теоретично, найвище російське військове командування бойових дій в Україні). …якщо чесно, я не проти, «най буде».

Тим часом усе більше проблем виникає через погоду. Ідуть дощі, земля розкисає. Перемогу над обома сторонами потроху здобуває «генерал Багнюка»: і росіянам, і українцям усе складніше пересувати техніку поза межами доріг.

Оригінал тут

Окремий короткий огляд від ранку 28 вересня

[оригінальний допис опубліковано 28 вересня близько 12:00 – перекл.]

Путінська директива «ні кроку назад» «працює», так само добре як і всі його військові накази протягом цієї війни, тому ось ще один огляд нашвидкуруч.

Знову зосереджусь на «верхньому південно-східному куточку» Харківщини, особливо на території між Боровою та Лиманом…

> Прорив з боку Куп’янська йде з наступом у південно-східному напрямку.

На північ від Пісків-Радьківських українці увійшли у ті, села, що розташовані на південь від Борової.

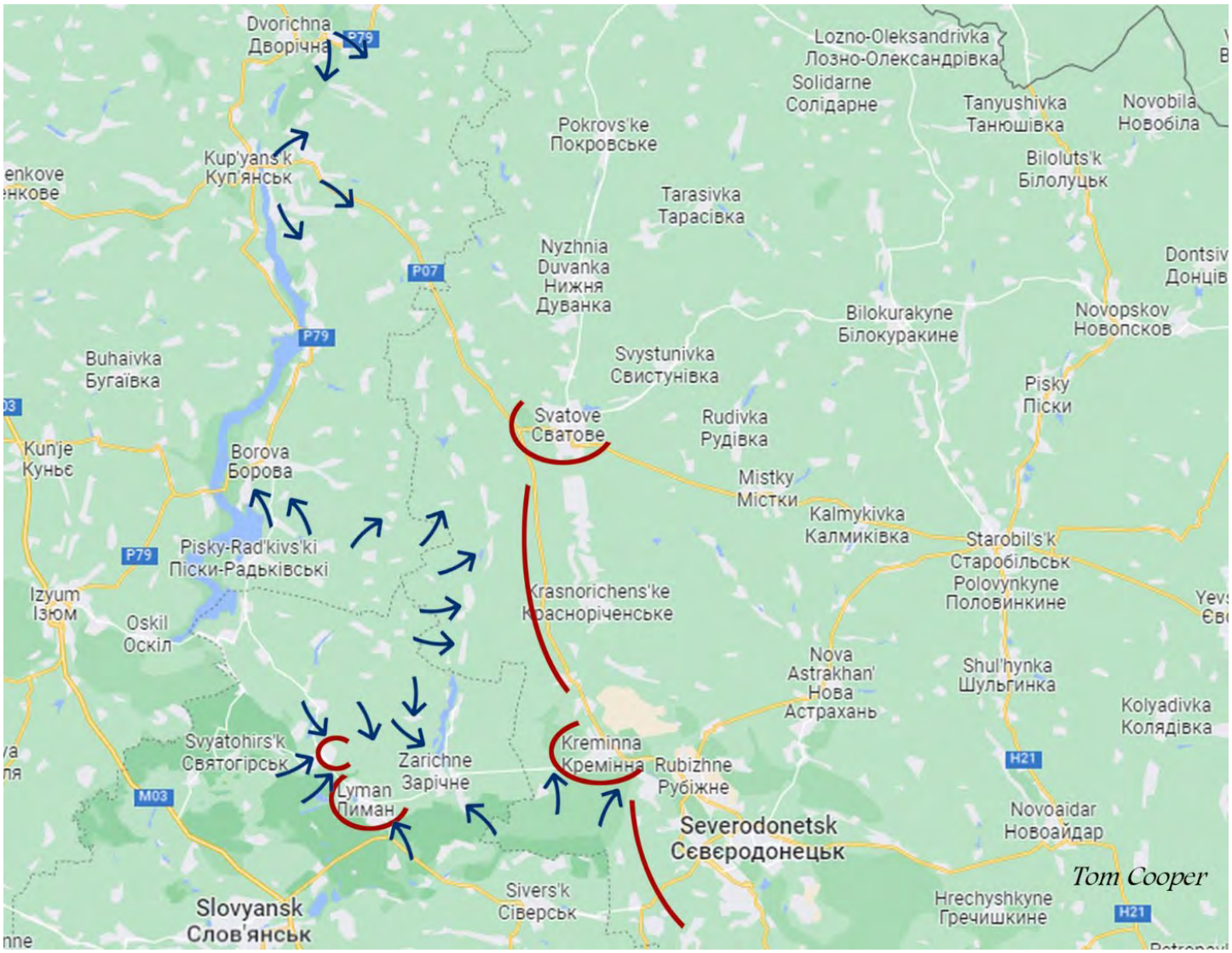
На схід від Пісків-Радьківських українці звільнили Рідкодуб і Катеринівку, впевнено наступають на Макіївку [*Луганська область – перекл.*] (і далі на північ і північний схід).

Водночас вони просуваються на південь, у тил Лиману, і звільнили Колодязі.

Кажуть, що за Нове та Новоселівку [*Донецька обл – перекл.*] все ще ідуть бої (тобто місцеві російські гарнізони виконують наказ Путіна «ні кроку назад»), але наскільки я знаю, ЗСУ тим часом пройшли повз них.

Ближче до Дробишевого:

українці звільнили Шандриголову, місцевий російський гарнізон розчинився, залишивши щонайменше кілька Т-72…

Том купер. Війна в україні 27 та 28 вересня 2022

Оригінал тут

***

№ 754.

НАЧАЛО ГЛОБАЛЬНОЙ ИНФРАСТРУКТУРНОЙ ВОЙНЫ

Небоженко **2022-09-29**

Если

> 1.1) диверсию на газопроводе «Северный поток» сделали российские чекисты, в рамках газового шантаже Путина Европы, то они поставили крест на «Газпроме» и ведут его мимо России к разделу и международной приватизации.

Если

> 2) эту диверсию совершила не Россия ,то Путин еще раз убедится, что его знаменитая разведка, после катастрофической ошибки в оценки способности Украины сопротивляться российской агрессии ,не способна защитить ни его лично, ни нацбезопасность России. Взрыв газопровода «Северного потока» показал всему миру фундаментальную уязвимость России, в случае попытки применения тактического ядерного в росийско-украинской войне.

Другой причиной, толкнувшей российских военных на эту диверсию в Балтийском море может быть то, что

> 1.2) генералитет участвует в яростном конфликте «ястребов»-сторонников войны и «голубей»-противников войны. Они боятся, что Путин устанет этой войны. Поэтому они подыгрывают тем, кто хочет не просто продления войны в Украине всеми возможными средствами, вплоть до ядерного удара, но и стремятся расширить эту войну до мирового уровня.

В любом случае,

> **— после этой диверсии с «Северным потоком» стало ясным, что Путин самовольно не контролирует ситуацию и перестает быть единоличным центром приятия решений, а становится заложником борьбы различных политических групп вокруг него.** Последствия подрыва «Северного потока» разрушает его стратегию шантажа и повышения ставок в конфликте с Западом.

Более того,

> — эта уникальная диверсия приведет к началу глобальной инфраструктурной войне, в которой виновной и крайней окажется Россия, а **больше всего пострадает Китай**, критически зависящий от безопасности международных морских путей. Пусть теперь Пекин гадает- Россия ему враг или друг. Так взрывы в Балтийском море отразились на всем мире.

***

№ 755.

Спасти рядового и схему на три миллиарда

2022-08-25

Николай Тесля

Энергетик, управленец, экономист. 20 лет работы в энергетической отрасли, из них 8 – в государственных структурах. Адвокат доступной энергии для граждан по честной цене.

Может, где-то во время войны и перестали воровать, но не в энергетике

Украинские чиновники очень нерешительны, когда дело касается важных для реформ решений, и слишком решительны, когда нужно сделать откровенную глупость. Упорство, с которым украинское Министерство энергетики продолжает пытаться назначить заместителя министра руководителем газотранспортной системы, заслуживает… нет, не награды, более детального поиска причин такой настойчивости.

О проблемах, которые возникнут после такого назначения, я уже писал на прошлой неделе. О настоящих причинах такого упорства решили узнать также народные депутаты и наблюдательный совет компании «Магистральные газопроводы Украины» (МГУ), в частности, выяснить ситуацию с «достоверным отображением информации о реальном финансовом состоянии ООО «Оператор газотранспортной системы Украины» (ОГТСУ). Пока что публично они отчитались сухо - здесь и здесь.

Оно и понятно: в военное время публиковать много деталей не следует, а некоторым и нельзя, — Минэнерго сейчас вообще требует согласовывать публикацию каких-либо данных. Но читатели ZN.UA привыкли, что на страницах газеты всегда есть чуть больше информации. По сухим сообщениям депутатов и МГУ энергетики поняли, о чем на самом деле идет речь.

У заместителя министра энергетики Николая Колесника есть все причины быть упорным в попытке занять должность в ОГТСУ, потому что… без прямого контроля над этой должностью может разрушиться масштабная схема стоимостью в три миллиарда гривен, которую мастерски начали еще в марте. Да, в разгарвойны.

1. «А вы говорите, перестали воровать»

В первые дни марта, когда Киев еще оборонялся, а часть управленцев мужественно защищали границы в Ивано-Франковске, Министерство энергетики решило погасить панику на рынке газа.

Для понимания логики работы нужно немного объяснить, как функционирует газовый рынок. Газотранспортная система — это не только труба для транзита газа. Это также сеть магистральных газопроводов, которая считает, сколько газа в нее закачали добывающие компании и трейдеры и сколько потребили покупатели газа. Эта система имеет электронную платформу, которая ежедневно фиксирует баланс газа — кто сколько в нее закачал и сколько отобрал. О том, как креативно можно использовать эту систему, когда-то можно будет написать отдельный спецпроект, возможно, даже при спонсорстве группы компаний Group DF. Но сейчас не об этом. Суть системы

в том, чтобы не только отследить баланс газа, но и понять, кто, сколько и кому должен заплатить за поставленное и потребленное голубое топливо.

Во время войны система работала исправно, но начало лихорадить сам рынок — предприятия останавливались, добывающие компании продолжали добывать и не имели куда отдавать газ. Вместе с тем цены на газ на европейском рынке заоблачные. Словом, хаос, рожденный войной.

(Док 1)

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ

Н А К А З

07.03.2022 **м. Київ** **№ 110**

Про вжиття тимчасових запобіжних заходів

У зв'язку із введенням воєнного стану в Україні згідно із Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» та надзвичайного стану в окремих регіонах України згідно із Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення надзвичайного стану в окремих регіонах України», відповідно до абзацу восьмого частини третьої статті 6 Закону України «Про ринок природного газу», а також на виконання рішення Кризового комітету, утвореного наказом Міністерства енергетики України від 26.02.2022 № 87 «Про введення Кризової ситуації рівня надзвичайної ситуації»,

н а к а з у ю:

1. Суб'єктам ринку природного газу у період з 01 березня по 30 квітня 2022 року забезпечити виконання актів Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, що прийняті на виконання Закону України «Про ринок природного газу», у частині, що не суперечить заходам, визначеним цим наказом.

2. Оператору газотранспортної системи:

2.1. за умови функціонування інформаційної платформи та за умови технічної можливості приймати, обробляти добові дані про надходження/відбір ресурсу в/з газотранспортної системи:

здійснювати розподіл потужності точок входу/виходу до/з газотранспортної системи (за виключенням точок на міждержавних з'єднаннях) та стягувати плату за використання потужності цих точок по закінченню звітного (газового) місяця згідно обсягів фактичного використання потужності без застосування коефіцієнту за перевищення потужності та коефіцієнтів, які враховують період замовлення/використання потужності;

не здійснювати перевірку номінації на предмет наявності розподіленої потужності точок входу/виходу до/з газотранспортної системи (за виключенням точок на міждержавних з'єднаннях);

здійснювати визначення вартості всього обсягу добового небалансу без застосування величини цінового коригування;

за умови наявності технічної можливості, надати можливість замовникам послуг транспортування здійснювати коригування торгових сповіщень згідно з

фактичними даними подачі газу в газотранспортну систему до 05 числа газового місяця (М+1);

у разі неможливості подання оператором газорозподільної системи інформації про обсяг відбору/споживання природного газу окремо по кожному споживачу за кожну газову добу в строк визначений Кодексом газотранспортної системи, затвердженим постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 30.09.2015 № 2493 (далі - Кодекс ГТС), забезпечити приймання такої інформації впродовж відповідного газового місяця, але не пізніше ніж до 08 числа газового місяця (М+1).

2.2. у випадку припинення функціонування інформаційної платформи та за умови технічної можливості приймати, обробляти дані про надходження/відбір ресурсу в/з газотранспортної системи засобами дистанційного зв'язку:

терміново повідомити замовників послуг транспортування, оператора газосховищ, Міністерство енергетики України, Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг на офіційному веб-сайті та засобами дистанційного зв'язку про перехід на місячне балансування системи;

зупинити здійснення заходів з комерційного балансування, у тому числі процедур щодо подання, перевірки та підтвердження номінацій, надання даних про обсяг прогнозованого та фактичного відбору/споживання природного газу, попередніх алокацій, відповідно до Кодексу ГТС на добовій основі;

в цей час здійснювати ці заходи на місячній основі з використанням засобів дистанційного зв'язку, з урахуванням, що місячний небаланс для кожного місяця визначається як різниця між обсягом природного газу, який замовник послуг транспортування передав у точках входу і отримав з газотранспортної системи у точках виходу за газовий місяць;

забезпечити, за умови наявності технічної можливості, приймання від замовників послуг транспортування номінацій на газовий місяць протягом 3-х днів з моменту повідомлення замовників послуг транспортування про перехід на місячне балансування;

за умови наявності технічної можливості, забезпечити приймання місячних номінацій на газовий місяць (М), наступний за введенням місячного балансування, від замовників послуг транспортування до 25 числа газового місяця (М-1), їх перевірку та підтвердження на основі зазначених у цьому пункті правил до 30 числа газового місяця (М-1) включно;

здійснювати розподіл потужності точок входу/виходу до/з газотранспортної системи (за виключенням точок на міждержавних з'єднаннях) та стягувати плату за використання потужності цих точок по закінченню звітного (газового) місяця згідно обсягів фактичного використання потужності без застосування коефіцієнту за перевищення потужності та коефіцієнтів, які враховують період замовлення/використання потужності;

не здійснювати перевірку номінації на предмет наявності розподіленої потужності точок входу/виходу до/з газотранспортної системи (за виключенням точок на міждержавних з'єднаннях);

за умови наявності технічної можливості, протягом 3-х днів з моменту отримання номінацій від замовників послуг транспортування забезпечити перевірку поданих номінацій на відповідність наявності ресурсу природного газу в обсязі, зазначеному в поданій місячній номінації від газовидобувного підприємства (на обсяг видобутку, який не перевищує обсяг видобутку за попередній місяць з коригуванням на кількість календарних днів у місяці), замовника послуг транспортування, що має обсяги газу в газосховищі (на обсяг, підтверджений оператором газосховищ), замовника послуг транспортування, що має заброньовані потужності на точки входу до газотранспортної системи на міждержавних з'єднаннях та надав підтвердження від Оператора суміжної системи щодо передачі ресурсу у відповідний період у визначеному обсязі; у разі невідповідності зазначеній умові номінація відхиляється;

за умови наявності технічної можливості, надати можливість замовникам послуг транспортування здійснювати коригування заведених обсягів природного газу згідно з фактичними даними подачі газу в газотранспортну систему до 05 числа наступного газового місяця (М+1);

забезпечити вжиття заходів з припинення транспортування споживачам, приєднаним до газотранспортної системи, місячні номінації постачальників яких не були підтверджені та які протягом строку для такого припинення не були включені до Реєстру споживачів постачальника «останньої надії» сформованого у встановленому порядку;

у випадку неотримання інформації про обсяги відбору/споживання споживача за газовий місяць вживати заходи з припинення транспортування/розподілу природного газу такому споживачу.

3. Операторам газорозподільних систем:

здійснювати контроль за використанням природного газу споживачами, приєднаними до систем оператора газорозподільних систем, в межах обсягів підтверджених місячних номінацій;

забезпечити вжиття заходів з припинення розподілу природного газу споживачам, приєднаним до газорозподільної системи відповідного оператора газорозподільних систем, місячні номінації постачальників яких не були підтверджені та які протягом строку для такого припинення не були включені до Реєстру споживачів постачальника «останньої надії» сформованого у встановленому порядку;

у разі нездійснення заходів з припинення розподілу природного газу споживачам, які зазначені в попередньому абзаці, весь обсяг несанкціонованого відбору природного газу такими споживачами вважається відбором відповідного оператора газорозподільних систем;

забезпечувати стягнення компенсації з споживачів природного газу, приєднаних до газорозподільної системи відповідного оператора, які допустили несанкціонований відбір природного газу, без застосування коефіцієнтів компенсації;

закуповувати необхідний ресурс природного газу для недопущення виникнення місячного негативного небалансу, у тому числі спричиненого несанкціонованим відбором споживачів; за відсутності такого ресурсу розраховуватися з оператором газотранспортної системи за місячні небаланси;

в разі об’єктивної неможливості отримання даних комерційного вузла обліку природного газу та/або підписання технічних актів приймання-передачі, фактичний обсяг споживання природного газу визначається на підставі оперативної інформації, отриманої засобами дистанційного зв’язку від споживача.

4. Оператору газосховищ:

за умови наявності технічної можливості, перевіряти та підтверджувати наявність відповідного обсягу природного газу замовників послуг транспортування у газосховищах на запит оператора газотранспортної системи;

за умови наявності технічної можливості, забезпечити приймання від замовників послуг зберігання номінацій на газовий місяць протягом 3-х днів з моменту повідомлення замовників послуг транспортування про перехід на місячне балансування;

за умови наявності технічної можливості номінації на газовий місяць (М), наступний за введенням місячного балансування, забезпечити приймання від замовників послуг зберігання номінацій на газовий місяць (М) до 25 числа газового місяця (М-1);

виконувати оперативні команди оператора газотранспортної системи щодо режимів роботи газосховищ під час закачування та відбору для підтримання роботи об’єктів газової інфраструктури.

5. Оператору газотранспортної системи у випадку припинення функціонування інформаційної платформи та за умови відсутності технічної можливості приймати, обробляти дані про надходження/відбір ресурсу в/з газотранспортної системи та здійснення інших заходів, наведених вище:

терміново повідомити про таке замовників послуг транспортування, оператора газосховищ, Міністерство енергетики України, Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, на офіційному веб-сайті та засобами дистанційного зв’язку;

весь обсяг газу, що надходить до газотранспортної системи, обліковувати на оператора газотранспортної системи як позитивний небаланс замовників послуг транспортування, що є суб’єктами господарювання, що здійснюють видобуток природного газу, та врегульовувати за ціною останньої реалізації такого ресурсу приватними українськими видобувними компаніями на ТБ «Українська енергетична біржа» згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2021 р. № 1433 «Про затвердження переліку видів продукції, торгівля якими здійснюється виключно на організованих товарних ринках» на рівні 15 190,97 грн. за тис.куб.м з ПДВ (результати торгів 22 лютого 2022 р.);

весь обсяг газу, що відбирається з газотранспортної системи, обліковувати як негативний небаланс операторів газорозподільчих системи, окрім відборів прямих споживачів, відбір газу яких обліковується з ресурсу оператора газотранспортної системи, та врегульовувати за ціною результатів біржових торгів за продуктом місяць наперед (березень 2022 р.) на ТБ «Українська енергетична біржа» станом на 22.02.2022 р., а саме 32 000,00 грн. з ПДВ, за виключенням обсягу газу, відібраного споживачами,

що включені до Реєстру споживачів постачальника «останньої надії» сформованого у встановленому порядку.

6. Оператору газосховищ у випадку неможливості функціонування інформаційної платформи та/або технічної неможливості ідентифікувати надходження/відбір ресурсу в/з підземних сховищ газу:

весь обсяг газу, що надходить до газотранспортної системи з газосховищ обліковувати як відбір газу з рахунку зберігання оператора газотранспортної системи;

весь обсяг газу, що надходить до газосховищ з газотранспортної системи обліковувати як закачування газу на рахунок зберігання оператора газотранспортної системи.

7. Директорату нафтогазового комплексу та розвитку ринків нафти, природного газу та нафтопродуктів (КОЛІСНИК М.О.) повідомити НКРЕКП та Секретаріат Енергетичного Співтовариства про прийняття цього наказу, у тому числі щодо причин вжиття таких заходів.

8. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Міністр **Герман ГАЛУЩЕНКО**

Для того чтобы укротить хаос и не допустить роста цен, Минэнерго запрещает экспорт и издает приказ, согласно которому все излишки газа, добытые компаниями, но не проданные на рынке, надо отдавать государству по регулируемой цене. Отслеживание ведется на той же платформе.

Решение логичное: война на дворе, каждый должен вносить свой вклад в победу. Решение приняли, руководству государства отчитались и отправились заниматься своими делами. Все, кроме частных добывающих компаний, из рук которых утекала прибыль.

Они и вышли с креативной идеей воспользоваться хаосом военного времени в собственных целях. К счастью, представители Министерства энергетики не эвакуировались, а представители экономического блока офиса президента, которые за ними присматривают, боролись за независимость на Западе. И в приказ №110 (см. документы), защищавший экономику и бюджет, была внесена простая поправка: учитывая военное положение, в систему учета газа разрешили вносить данные… задним числом в конце месяца, а не в конце каждого дня.

(Док 2)

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

18.03.2022 **№ 127**

Про внесення змін до наказу
Міненерго від 07 березня 2022 р. №110

У зв'язку із введенням воєнного стану в Україні згідно із Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» та надзвичайного стану в окремих регіонах України згідно із Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення надзвичайного стану в окремих регіонах України» та відповідно до абзацу восьмого частини третьої статті 6 Закону України «Про ринок природного газу»
наказую:

1. Внести до наказу Міненерго від 07 березня 2022 р. №110 «Про вжиття тимчасових запобіжних заходів» такі зміни:

1) у підпункті 2.1. пункту 2:

абзац п'ятий викласти в такій редакції:

«за умови наявності технічної можливості, надати можливість замовникам послуг транспортування здійснювати коригування торгових сповіщень згідно з фактичними даними подачі газу в газотранспортну систему до 11 числа газового місяця (М+1);»;

доповнити підпункт 2.1. новими абзацами такого змісту:

«розраховувати плату за позитивний небаланс замовників послуг транспортування, що є суб'єктами господарювання, що здійснюють видобуток природного газу, застосовуючи ціну останньої реалізації природного газу приватними українськими видобувними компаніями на товарній біржі «Українська енергетична біржа» згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2021 р. № 1433 «Про затвердження переліку видів продукції, торгівля якими здійснюється виключно на організованих товарних ринках» на рівні 15 190,97 гривні за тис.куб.метрів з податком на додану вартість (результати торгів 22 лютого 2022 р.);

надавати можливість замовнику послуг транспортування, що є стороною, відповідальною за небаланс балансуючої групи, створеної в рамках виконання спеціального обов'язку щодо реалізації природного газу операторам газорозподільних систем, здійснювати корегування подач природного газу шляхом відбору/закачування природного газу в/з ПСГ та/або торгових сповіщень до 11 числа газового місяця (М+1);

не вимагати фінансове забезпечення від замовника послуг транспортування, що є стороною, відповідальною за небаланс балансуючої групи, створеної в рамках виконання спеціального обов'язку щодо реалізації природного газу операторам газорозподільних систем.».

2) пункт 4 доповнити новим абзацом такого змісту:

«надавати можливість замовнику послуг транспортування, що є стороною, відповідальною за небаланс балансуючої групи, створеної в рамках виконання спеціального обов'язку щодо реалізації природного газу операторам газорозподільних систем, здійснювати корегування подач природного газу шляхом відбору/закачування природного газу в/з ПСГ до 11 числа газового місяця (М+1);»

2. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Міністр **Герман ГАЛУЩЕНКО**

Все стало, как в анекдоте о джентльменах, которые не открывают карты, поскольку все всем доверяют: «И тут нам карта как пошла»… Простите за частое использование анекдотов, просто по-другому эту группу товарищей не понять.

В результате этих простых изменений некоторые компании задним числом внесли изменения, согласно которым оказалось, что ОГТСУ им еще и должен деньги за отобранный газ (такое тоже технологически бывает, но в значительно меньших объемах). Раньше до такого не додумывались, потому что данные были более или менее публичными. А тут же война, — она все спишет.

(Док 3)

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

30.04.2022 № 169

Про внесення змін до наказу Міненерго від 07 березня 2022 р. №110

У зв'язку із введенням воєнного стану в Україні згідно із Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» та надзвичайного стану в окремих регіонах України згідно із Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення надзвичайного стану в окремих регіонах України» та відповідно до абзацу восьмого частини третьої статті 6 Закону України «Про ринок природного газу», а також на виконання рішення Кризового комітету, утвореного наказом Міністерства енергетики України від 26.02.2022 № 87 «Про введення Кризової ситуації рівня надзвичайної ситуації»,

наказую:

1. Внести до наказу Міністерства енергетики України від 07 березня 2022 р. № 110 «Про вжиття тимчасових запобіжних заходів» (зі змінами) такі зміни:

1) пункт 1 викласти в такій редакції:

«1. Суб'єктам ринку природного газу з 1 березня 2022 року до останньої доби місяця, в якому припинено або скасовано воєнний/надзвичайний стан включно забезпечити виконання актів Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, що прийняті на виконання Закону України «Про ринок природного газу», у частині, що не суперечить заходам, визначеним цим наказом.»;

2) у підпункті 2.1. пункту 2:

абзаци другий, третій, четвертий виключити;

абзац п'ятий викласти в такій редакції:

«надати можливість замовникам послуг транспортування, на яких Положенням про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2022 р. № 222, покладено спеціальні обов'язки, здійснювати коригування подач природного газу в газотранспортну систему

згідно з фактичними даними відбору газу з газотранспортної системи до 11 числа газового місяця (М+1), шляхом коригування торгових сповіщень у ВТТ та в ПСГ та відбору/закачування природного газу з/в ПСГ.»;

абзац сьомий виключити;

доповнити абзацами такого змісту:

«не вимагати фінансове забезпечення від замовників послуг транспортування, на яких Положенням про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2022 р. № 222, покладено спеціальні обов'язки;

у разі відсутності внесення оператором газорозподільної системи інформації у відповідності до розділу XII Кодексу ГТС у строк до 08 числа газового місяця (М+1) до інформаційної платформи, здійснювати процедури комерційного балансування, в т.ч. визначення алокації на підставі даних, внесених до інформаційної платформи відповідним газовидобувним підприємством відповідно до даних комерційних вузлів обліку газу (ПВВГ), у строк до 08 числа газового місяця (М+1);

у разі неможливості проведення оператором газорозподільної системи та/або суміжним газовидобувним підприємством відбору проб та/або аналізу ФХП природного газу у зв'язку з тим, що місця відбору проб знаходяться на тимчасово окупованих/непідконтрольних територіях та/або в районах проведення бойових дій чи операцій Об'єднаних сил, такі суб'єкти ринку природного газу можуть звернутися до оператора газотранспортної системи щодо здійснення останнім проведення відбору проб та/або аналізу ФХП;

У випадку неможливості забезпечити визначення ФХП газу з періодичністю не рідше, ніж один раз на тиждень, використовуються дані попереднього вимірювання;

під час надання послуг із транспортування природного газу суб'єктам, на яких Положенням про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2022 р. №222 (зі змінами), покладено спеціальні обов'язки, та операторам газорозподільних систем не застосовувати положення Кодексу газотранспортної системи, затвердженого постановою НКРЕКП від 30 вересня 2015 р. № 2493, щодо припинення надання послуг у зв'язку з порушенням умов договору про транспортування природного газу в частині

порушення строків оплати за використання потужності та врегулювання добового небалансу попередніх звітних періодів з 1 січня 2020 року;

забезпечити оприлюднення змін діючого законодавства, які стосуються ринку природного газу, шляхом розміщення такої інформації на своєму офіційному веб-сайті в мережі Інтернет.»;

3) доповнити підпунктом 2.3 такого змісту:

«2.3. здійснювати реєстрацію споживачів, що здійснюють виробництво теплової енергії, та операторів газорозподільної системи в Реєстрі споживачів постачальника «останньої надії» на інформаційній платформі оператора газотранспортної системи згідно з абзацом десятим пункту 2 глави 5 розділу IV Кодексу газотранспортної системи, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2493, та до цих споживачів не застосовувати положення абзаців сьомого-дев'ятого пункту 2 глави 5 розділу IV цього Кодексу.».

4) абзац 3 пункту 5 викласти в такій редакції:

«весь обсяг газу, що надходить до газотранспортної системи, обліковувати на оператора газотранспортної системи як позитивний небаланс замовників послуг транспортування, що є суб'єктами господарювання, що здійснюють видобуток природного газу, та врегульовувати за ціною 7 390,00 грн. за тис. куб. м. з ПДВ.»

5) доповнити новим пунктом 7 такого змісту:

«7. Оператору газотранспортної системи, Операторам газорозподільних систем, Оператору газосховищ та іншим суб'єктам ринку природного газу на період дії правового режиму воєнного, надзвичайного стану, здійснювати облік та комерційні розрахунки у господарських відносинах під час приймання-передачі до/з газотранспортної або газорозподільної системи, купівлі-продажу, постачання, споживання природного газу, надання послуг з транспортування, розподілу, зберігання (закачування, відбору) природного газу або послуг установки LNG, учасниками яких вони є, за обсягом природного газу в одиницях об'єму (тис. метри кубічні).».

У зв'язку з цим пункти 7 та 8 вважати відповідно пунктами 8 та 9.

2. Зміни, передбачені цим наказом, застосовуються для врегулювання обсягів небалансу та вчинення інший дій на ринку природного газу за газові місяці, починаючи з місяця травня 2022 р.

3. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Міністр **Герман ГАЛУЩЕНКО**

В сухом остатке:

простое изменение в приказе сделало добывающие компании на 3 млрд грн богаче.

Поскольку это покупать газ надо было по 15 тысяч за тысячу кубометров. А отдавать частникам за небаланс — по рыночной цене.

Впрочем, богаче компании стали только в теории, — в ОГТСУ не спешили делиться деньгами, руководство понимало ситуацию и даже пыталось достучаться до правоохранителей. Но прикрытие со стороны Минэнерго и молчание кураторов из офиса спускали историю на тормозах. До тех пор пока не наступил август, и на горизонтене появился риск переформатирования правительства.

2. «Шеф, все пропало»

Переформатирование правительства — дело неприятное для незавершенных схем. Могут проверить, поднять, спросить, остановить. И три миллиарда в одну ночь после голосования превратятся в пыль.

Именно это, а также попытка прикрыть манипуляции во время войны и объясняют безудержное желание министерства поставить «своего» человека на позицию руководителя ОГТСУ.

Нет ответа, ищите самый простой.

Самый простой в Украине — деньги.

Поскольку,

> именно руководитель ОГТСУ Колесник никогда не сдаст министра Галущенко и руководителя департамента (на момент подписания приказа) Колесника, а также компании, воспользовавшиеся ситуацией во время войны.

Но сухие сообщения депутатов и наблюдательного совета дали отсчет интересному процессу.

Кто первым доберется до результатов служебного расследования — парламентарии, аудиторы или Министерство энергетики?

Может, даже офис президента что-то увидит, — ведь уже вернулись из изгнания.

***

№ 756.

Очень теплый батальон

2022-09-07

Николай Тесля

Энергетик, управленец, экономист. 20 лет работы в энергетической отрасли, из них 8 – в государственных структурах. Адвокат доступной энергии для граждан по честной цене.

Энергетика совсем не военного положения

60 млрд евро для поддержки потребителей заложила только Германия накануне критического для победы над Россией отопительного сезона. Европейская комиссия на будущей неделе объявит, как будет защищаться от энергетического шантажа. Стратегия целостная и предусматривает налоги на компании, зарабатывающие очень много, ограничение цены на российский газ, целевую помощь компаниям и потребителям, которые больше всего пострадают от энергетического кризиса.

Украина на острие этой войны — нам тоже обещают сложнейший отопительный сезон за всю историю независимости. **Это очень непростой фронт, у каждого потребителя есть ожидания, что к этой борьбе правительство подготовилось в режиме военного времени.**

К сожалению, это не так.

Министр энергетики и заместитель главы офиса президента, ответственные за отопительный сезон, не повторили успехов Валерия Залужного. Накануне непростой зимы у нас недостаточно запасов топлива и нет реальной поддержки со стороны союзников. Списать на войну не удастся. Слишком много простых, понятных возможностей для усиления, которыми никто просто не занимался.

1. Нечем газовать

Благодаря неожиданной открытости главы НАК «Нафтогаз Украины» к публичным интервью, о *запасах газа узнать легче всего*. Их недостаточно, и руководитель компании прямо об этом заявляет.

Правительственное задание по накоплению 19 млрд кубометров глава «Нафтогаза» считает завышенным, хотя признает, что имеющихся на конец августа 13 млрд недостаточно. Чтобы закупить дополнительные 5 млрд кубометров газа, понадобится не менее 10 млрд долл. (еще один «ярд» надеются закачать в сентябре).

Таких денег у «Нафтогаза» нет, компания — банкрот.

Более того, по данным нардепа Алексея Кучеренко, и цифра в 13 млрд дутая, потому что учитывает так называемый буферный газ — тот, который используется для поднятия из хранилищ и который среди зимы невозможно будет извлесь. Потому что хранилища, если кто забыл, это не резервуар под землей, это отработанные когда-то месторождения, которые можно быстро наполнить, но скорость отбора зимой невысокая, особенно если газа там мало.

Как правительство и офис президента будут выходить из этой ситуации, сейчас непонятно, регулярные просьбы о предоставлении «газового ленд-лиза» наталкиваются на требования восстановить корпоративное управление в отрасли. На что ни правительство, ни офис президента пока никак не могут согласиться, несмотря на прямые намеки послов «большой семерки».

Выходом из ситуации может быть также увеличение собственной добычи.

> **Но действующая система начисления ренты фактически «гасит» уровень добычи в Украине.** Добывающим компаниям просто невыгодно работать, и добыча вместо того, чтобы расти, падает. Мы просим денег на газ у США и отказываемся добывать его сами. *ZN.UA рассказывало об этой истории на прошлой неделе в ярких деталях.*

Нужно также помнить, что газ используется для разных по назначению целей. Для теплоэлектроцентралей, отапливающих города с центральным отоплением. Для потребителей, использующих газ для автономного отопления. Для бизнеса и заводов. И — тут важно этого не забыть — для генерации электроэнергии в моменты, когда очень сильно не хватает угля.

2. Даешь уголь на-гора?

С запасами угля, добываемого государственными шахтами и корпорацией ДТЭК, ситуация еще сложнее. Министерство энергетики лукавит, когда заявляет об «уменьшении добычи из-за войны». Добыча на государственных шахтах падает уже не первый год: контролем над их работой никому не хочется заниматься, все ограничиваются выбиванием государственного бюджета для покрытия зарплат шахтеров.

По данным, которые удалось найти у коллег-энергетиков, подготовка в этом году к сезону никоим образом не отличается от всех предыдущих, никакого «режима военного времени» не предполагалось и не предполагается. Государственные шахты работают в минимальном режиме — не хватает денег ни на технику, ни на зарплаты шахтерам.

В результате добыча угля отнюдь не увеличилась: страна добывает 1,1–1,2 млн тонн в месяц. С учетом потребления это означает, что мы добавляем на склады к отопительному сезону не более 400 тыс. тонн в месяц. На начало отопительного сезона угля будет чуть менее 3 млн тонн. Потом склады начнут отрабатываться, и этих запасов нам хватит впритык. Как и газа.

При этом конъюнктура на рынке уникальная. Из-за энергетического кризиса и санкций против российского угля рыночная цена на тонну взлетела до

рекордных 400 долл. США. Даже у наименее эффективной государственной угледобывающей компании ниже себестоимость.

Это золотое время для шахтеров, надо только навести порядок в менеджменте, инвестировать в оборудование на государственных шахтах, где уже есть подготовленные лавы. Пример «Добропольеугля», которое после возвращения в государственную собственность уменьшило добычу в десять раз, показывает существующий потенциал. Потенциал кризиса может стать спасением для горняков, а деньги на инвестиции можно было получить из Европы.

О «Фонде энергетической поддержки для Украины» европейцы объявили в начале апреля (!) этого года. Это была замечательная площадка, через которую мы могли получить живые деньги, если бы соответствующие ведомства начали делать свою работу. Но в результате фонд так и не наполнился деньгами, — Украина не смогла предложить реальные проекты.

Это еще не поздно сделать, ведь излишки угля можно не только использовать для генерации электроэнергии, но и экспортировать, помогая соседней Польше. Поляки до сих пор вырабатывают ее на угольных станциях и во время кризиса с удовольствием купят это топливо. Дорого. Необходимо только поднять на-гора.

3. Спасательный атом

Как и в прошлом году, все ожидания в этой ситуации возлагаются на атомную генерацию — в украинских АЭС топлива в реакторы заложено достаточно.

В прошлом году именно использование всех 15 атомных блоков позволило пройти отопительный сезон без отключений. Связь между электроэнергией и газом я уже объяснил: чем больше электроэнергии мы генерируем из угля и атомных станций, тем меньше дорогого газа нужно сжигать для ее производства. Если же нет ни газа, ни угля, остается импорт электроэнергии из ЕС по заоблачным ценам, которые будут зимой в Европе.

Но мощностей атома в этом году будет значительно меньше. Работа блоков Запорожской атомной электростанции в сети под вопросом, — россияне четко показали, что готовы силой заставить работников захваченной ЗАЭС остановить станцию, суммарная мощность которой составляет 6 ГВт. В конце концов, на это нам намекают и международные партнеры. Представитель Белого дома по национальной безопасности Джон Кирби прямым текстом заявил, что Запорожскую АЭС необходимо остановить.

Остановка Запорожской атомной сделает ее потребителем энергии, ведь реакторы необходимо будет охлаждать. И как бы Минэнерго и НАЭК «Энергоатом» не оттягивали время расплаты, на мощности ЗАЭС зимой рассчитывать не приходится — из-за обстрелов она выключается регулярно.

Меньшей будет мощность и Хмельницкой АЭС, — там до сих пор не устранили последствия аварии одной из турбин, поэтому один из ректоров будет работать вполсилы. И это только то, что нам известно, ведь о состоянии подготовки на других станциях «Энергоатом» публично не отчитывается. Поэтому о реальном балансе имеющихся атомных блоков знает только человек, который фактически рулит отраслью и подготовкой к отопительному сезону. Это заместитель Андрея Ермака Ростислав Шурма. Это если ему доложили правду.

Энергетический кризис и здесь открывает возможности. После взлета цен на топливо рентабельной может стать и единственная урановая шахта в стране — компания ГП «Восточный горно-обогатительный комбинат», которая может поставлять руду, например, во Францию. Но не будет — менеджмент предприятия продолжает наращивать долги по заработной плате. Профсоюзы убеждены, что компанию просто банкротят.

4. Режим военного времени?

Все это совсем не выглядит как «режим военного времени» для подготовки к отопительному сезону. Газа меньше, чем в прошлом году, угля столько же, потенциал атомки снижен.

Война используется для другого.

> Под лозунгами «у нас война» еще в марте Минэнерго сформировало схему, по которой старается вытянуть 3 млрд грн за газ, которого не было.

Я об этом писал на прошлой неделе, сейчас за эту схему уже взялась *временная следственная комиссия парламента*.

> Правда, может и не успеть — ***назначение нового руководителя «Оператора газотранспортной системы Украины»*** уже на подписи у премьера.
>
> **Как и в случае с «Нафтогазом», с публичным унижением правил корпоративного управления.**

Хотя на публике глава офиса президента Андрей Ермак горячо поддерживает принципы корпоративного управления OECD.

Используя лозунг «у нас война», Минэнерго и «Энергоатом» фактически «слили» прибыли от экспорта государственной электроэнергии «единому трейдеру» с бывшим менеджером Рината Ахметова во главе.

> Об этом подробно писала «Экономическая правда».

О финансировании проектов энергоэффективности в городах и громадах тоже ни слова — мэрии остаются с зимой один на один, поэтому и в отчаянии говорят о дровах, буржуйках и необходимости иметь «запасную печь в селе».

> Хотя привезти средства на обновление теплосетей для городов было вполне реально. Просто деньги были бы децентрализованные, поэтому не очень интересные.

Единственное, что остается, — обычное, отработанное за многие годы политическое решение.

> Назначить ответственного за отопительный сезон и с треском его уволить.

Правда, теплее от этого никому не станет. Ни физически, ни политически.

***

№ 757.

Банковая переводит энергокомпании в ручное управление. Следим за руками

2022-09-16

Николай Тесля

Энергетик, управленец, экономист. 20 лет работы в энергетической отрасли, из них 8 – в государственных структурах. Адвокат доступной энергии для граждан по честной цене.

Оцените красоту игры…

Офис президента начал масштабную кампанию по постановке всего энергетического сектора под «ручной контроль».

Повод — необходимость пройти зимний период. Реальная цель — контроль над средствами, которые иностранные партнеры готовы выделить на восстановление инфраструктуры**.**

Для этого надо полностью сломать независимость работы госкомпаний, но команда Андрея Ермака считает, что сможет провести эту комбинацию под прикрытием «самого тяжелого отопительного сезона».

Это ошибочное видение, но за эту ошибку заплатит каждый из нас.

Вдохновленные успехами контрнаступления соратники президента решили откровенно троллить иностранных партнеров. Правда, тон троллинга

напоминает не всемирно известного Джимми Феллона, а звезду украинских ток-шоу покойного Михаила Чечетова с его «оцените красоту игры…».

> *«Членство нашего государства в Рабочей группе ОЭСР по вопросам борьбы со взяточничеством в международных коммерческих операциях будет играть важную роль в усилении антикоррупционной политики»,— заявляет глава офиса* ***Ермак****. Для большинства это никому не понятный набор слов. Для международных партнеров это звучит, как издевательство.*

«Принципы ОЭСР» — это правила, по которым государственные предприятия должны работать без политического влияния.

> Компанией руководит наблюдательный совет, операционной деятельностью занимается независимый руководитель, задачи всем ставит правительство. Но задачи очень общие. Например, заработать денег.

Это не идеальная система, у нее свои недостатки. В наблюдательный совет можно назначить «своих» людей и контролировать менеджмент через них. Но **эта система дает шанс, что появятся независимые руководители, которые могут противостоять ручному управлению**.

1) Если наблюдательный совет избран по прозрачным процедурам.
2) Если члены наблюдательного совета ценят свою репутацию.
3) Если руководитель избран по конкурсу и может сказать «нет» звонку сверху.

Потому что в государственных предприятиях все часто сводится к звонку сверху. Нет звонка — деньги идут на развитие и в бюджет. Есть звонок — деньги идут «куда надо».

Яркий пример — НАК «Нафтогаз Украины» в прошлом году.

> *Между офисом президента и 50 млрд грн* стоял не столько Андрей ***Коболев***, сколько ***Наблюдательный совет***, понимавший необходимость закупки газа для отопительного сезона.

А потом ***Наблюдательный совет*** одним решением Кабинета министров поломали, и все стало совсем грустно.

Потому что от приличного до неприличного — один шаг.

1) Вот Чебурашка — он же прилично выглядит. А вот если положить его на асфальт и «обвести мелом», будет другая история. ***Коболева*** обвели, денег не стало.

2) Никакие таланты нового руководителя Юрия ***Витренко*** не позволили привлечь инвестиции или финансирование.

3) Никто не спустит деньги в черную дырку, которой является неподотчетный «Нафтогаз», где руководитель отчитывается только перед людьми, реально его поставившими. Со всем необходимым «домашним заданием».

Теперь офис решает «обвести мелом» каждого руководителя госпредприятия, у которого есть деньги.

Там из истории с «Нафтогазом» вынесли очень логичный, понятный и аргументированный урок.

Чтобы было больше денег… надо сменить руководителей на других предприятиях.

Ручное управление, по замыслу Банковой, необходимо установить на нескольких компаниях энергетического сектора.

Следите за руками.

О *кейсе ОГТСУ я уже писал*.

Несмотря на протесты международников и прессы, уже 16 сентября руководителя компании, отвечающей за газовую трубу, могут попросить на выход и поставить удобного и контролируемого менеджера.

Говорят,

международникам пообещали проводить все изменения с соблюдением правил и сначала обновить наблюдательный совет.

Но все бумаги для простой замены руководителя на контролируемого уже готовы, министр Юлия ***Свириденко*** подготовила их быстро и эффективно.

Не хватает подписи премьера ***Шмыгаля***. Он также выступает за «правила ОЭСР» на словах, а на деле нужные решения подписывает, не колеблясь. «Оцените красоту игры…».

Из опыта «Нафтогаза» также вынесли еще один урок:

— эффективность двухходовки «проводим аудит — отдаем дело в СБУ — выгоняем руководителя».

По тому же протоколу пытаются выгнать руководителя «Укрэнерго» Владимира Кудрицкого — просто дежавю.

У компании деньги есть, но они либо для бюджета, либо для отопительного сезона. Руководитель принципиальный, часть «звонков» игнорирует, наблюдательный совет же защищает его позицию.

Решение? Проводим аудит, отдаем результаты в СБУ.

При этом никого не смущает, что

обвинения аудита противоречат заявлениям президента. Владимир Зеленский подчеркивает, что экспорт электроэнергии и синхронизация сетей спасают Европу. А аудит то же самое называет «миллиардными убытками для бюджета».

Но это только со стороны выглядит *идиотизмом*.

На самом деле это нужно, чтобы

1) передать дело в СБУ с формулировкой «государственная измена» и забрать от неподконтрольных НАБУ и САП.

2) Следующими шагами должны быть травля в медиа и «вынужденное» решение министерства по смене руководителя «согласно законам военного времени».

Технологию Минэнерго уже отработало. «Оцените красоту игры…».

Еще один «подконтрольный» руководитель вот-вот появится в «Нафтогазе».

1) Бурная пиар-деятельность действующего ***Витренко*** связана только с попыткой обелить репутацию «на выходе», потому что картины в его кабинет уже выбирает в галерее действующий министр регионального развития Алексей ***Чернышов***.

2) Витренко наигрались, теперь ставят другого менеджера и тоже решением Кабинета министров, который выполняет функции наблюдательного совета. Это такой действенный ответ на просьбу послов G7 создать наблюдательный совет, озвученную несколько недель назад. «Оцените красоту игры…».

Из энергетических компаний останется только «Энергоатом», но там сейчас все «свои».

1) А чтобы международники были счастливы, можно будет даже пойти на немыслимый шаг: корпоратизацию «Энергоатома». Это будет замечательная реформа, о ней можно будет напоминать каждый раз, когда будет приезжать Энтони Блинкен.

2) Правда, в законе, делающем возможной корпоратизацию, по состоянию на сегодняшний день есть пункт о том, что руководителя все-таки назначает Кабмин. Зато название, зато корпоратизация. «Оцените красоту игры…».

Из крупных государственных компаний останется только «Центрэнерго», но тут у всех есть консенсус о том, что «святое трогать не надо».

Не буду трогать и я пока. Сделаю это для читателей отдельно, когда компания начнет сжигать уголь…

Собственно,

«Энергоатом» и «Центрэнерго» — лучшая иллюстрация того, что происходит с компаниями, где менеджмент выполняет любые пожелания политиков или чиновников.

У них уже давно нет денег для выполнения социальных обязательств — обеспечения ресурса для того, чтобы у населения были доступные тарифы.

Впрочем,

задача поставить компании «к ноге» не в том, чтобы помочь населению.

Игру, которую мы должны оценить, ведет фактический куратор сектора энергетики, заместитель главы офиса президента Ростислав *Шурма*.

Кроме подготовки к отопительному сезону, у Ростислава есть еще одна важная задача — попасть в кресло премьер-министра, ведь забег с определением нового руководителя Кабмина начался довольно давно.

Шурма, несмотря на молодость, хорошо понимает, как устроена власть в Украине, — сказались годы работы в команде Рината ***Ахметова***.

Наблюдая за действующим премьером, он прекрасно понимает, что для игры в большую политику нужен контролируемый ресурс, а не просто должность.

Именно этот ресурс ***Шурма*** методически собирает, используя все предоставленные для решения «проблемы отопительного сезона» инструменты.

Политически момент для «сбора ресурса» замечательный.

1) Ответственным за «плохую подготовку к отопительному сезону» можно сделать министра.

2) Доламывание независимости государственных компаний иностранные партнеры могут и пережить — у нас же война. «Оцените красоту игры…».

Вот только иностранные партнеры игру не оценили уже.

В офисе президента до сих пор в это не верят, но

союзники четко понимают, чем является энергетика для украинской власти. Запасным вариантом распила денег на восстановление страны.

Можно создать фонд по управлению, фонд по контролю над фондом по управлению — что угодно. Восстанавливать сети, генерацию, добывающие мощности будут все равно государственные компании.

Они — «последняя миля» использования инвестиций в восстановление. И именно поэтому идет борьба за контроль над ними.

Либо

1) **«ручной» из офиса или премьерского кресла**, либо 2) **прозрачный по правилам**.

Печальная новость для Ростислава ***Шурмы*** — не только он помнит о том, как вели себя Павел ***Лазаренко*** или ***Партия регионов***.

Иностранцы знают продолжение фразы Чечетова: «Оцените красоту игры, развели, как котят». И не готовы на развод.

Просто не дадут денег.

***

№ 758.

Министерство шаурмы

2022-09-26

Николай Тесля

Энергетик, управленец, экономист. 20 лет работы в энергетической отрасли, из них 8 – в государственных структурах. Адвокат доступной энергии для граждан по честной цене.

Такого кризиса неплатежей специалисты не припоминают много лет

Наконец-то мы поняли, почему правительство так бодро рапортует нам о наличии топлива для отопительного сезона.

Реальные руководители отрасли, назовем их для простоты «министерством шаурмы», скрывают за этим проблему, которая неумолимо надвигается.

> Уже в первые холодные месяцы они выяснили, что даже при существующих запасах топлива отопительный сезон может быть сорван из-за банального отсутствия денег. Нехватки средств для того, чтобы поддерживать низкие тарифы для потребителей.

Даже крупнейшие коррупционеры прошлого до этого не доводили, ***они понимали, что популистские обещания — это святое.***

Новые руководители пришли из металлургов и не успели выяснить базовые требования к работе.

1) Без внешней помощи **энергетический рынок ожидает коллапс**, 2) **созданный собственными руками**, без участия какой-либо российской ракеты.

Но сначала объясню, почему «министерство шаурмы».

Нет, не подумайте, речь не идет о сходстве с фамилией фактического руководителя энергетической отрасли, который руководит ею из офиса президента.

А ***именно офис руководит процессами подготовки к отопительному сезону***, министр на этот раз только подписывает документы и старается тихонько уволиться.

Речь идет о классическом цикле жизни точки по продаже шаурмы возле транспортных артерий.

1) Сначала такую точку открывают на радость всем. Граждане города могут быстро перехватить что-то жирное и вредное, бюджет получает налоги, мэр получает в карман, а владелец киоска шаурмы как-то выкручивает прибыль после всех выплат. 2) Со временем аппетиты мэра и владельца растут, и чтобы увеличить поток денег, приходится жертвовать качеством услуги гражданам. В шаурме появляются продукты не первой свежести, а на каком-то этапе даже соя и субпродукты. 3) Потом кто-то из граждан отравляется, возникает скандал, точку с шаурмой закрывают и открывают рядом другую. Цикл начинается снова.

В энергетике мы на этапе добавления в шаурму субпродуктов, потому что после всех выплат предложить гражданам что-то вкусное или питательное уже невозможно.

Речь идет об универсальной «услуге», которую разрекламировал и обещает президент два года подряд, — о низких тарифах для граждан.

1) Это в Европе яростно спорят, где взять деньги для поддержки населения и кому именно необходима эта поддержка. 2) У нас все — и богатые, и бедные — платят за электричество меньше, чем оно стоит.

Рецепт щедрости весьма прост, придуман еще в прошлом году.

Разницу между реальной стоимостью электричества и тарифами оплачивает государственный «Энергоатом».

Мечта популистов:

> государственные предприятия работают не на бюджет, а в поддержку каждого гражданина. Все счастливы.

Но есть одна проблема — у «Энергоатома» уже не осталось денег.

И вопрос не в Запорожской АЭС, хотя потеря этих мощностей болезненна. С прошлого года компания увеличивает долг по расчетам за PSO (Ppublic service obligation) — обязательствам, из которых и покрывается разница в тарифах для населения и рынка.

> 1) Тенденция нарастает: если в июле долг составлял 17 млрд грн (я об этом, собственно, писал), то сегодня он достиг уже 20 млрд.
>
> 2) И будет увеличиваться, потому что неплатежи на рынке растут, ведь Рада защитила всех, кто не платит за потребленную энергию.
>
> Другие государственные предприятия тоже не помогут: у «Укргидроэнерго» денег нет, ***а у государственного «Центрэнерго» не хочется даже спрашивать — там до сих пор считают, что долги отдают только слабаки***.

Такого кризиса неплатежей специалисты не припоминают много лет, из-за него генерация не может ни закупать топливо, ни выполнять ремонты. Без денег сидят и производители, и трейдеры.

Что делают в этой ситуации руководители отрасли?

Нет, не спасают платежи.

Они пытаются отчаянно вытянуть с рынка последние имеющиеся средства.

Например,

— запуском нового «независимого» государственного трейдера — АО «Энергетическая компания Украины», который должен «эффективно» продавать электроэнергию в Европу.

Пока его эффективность объясняется товарным кредитом, который ему предоставил «Энергоатом».

Еще раз, это с трудом укладывается в голове.

«Энергоатом» занимает миллиарды по постановлению Кабмина, но при этом кредитует государственного трейдера — отдает электроэнергию с продолжительной отсрочкой на оплату.

Как объяснить такую упрямую смелость руководителей отрасли?

К сожалению, в сложившейся ситуации у них есть три успешных выхода, и каждый из них для конкретного министра Германа Галущенко и его руководителя в офисе президента приемлем.

1. Выход первый:

> нам помогут американские и европейские друзья. На фоне успешных выступлений Владимира Зеленского ситуацию на рынке снова можно будет продать как угрожающую безопасности и получить финансирование для ликвидности рынка. Можно еще напугать американцев историями о «ядерной зиме», надеясь, что из-за океана нам пришлют либо деньги, либо немного газа. Как безвозвратную помощь, конечно.

Правда, манипуляции с постановкой государственных предприятий под ручной контроль делают такой сценарий маловероятным.

> 1) Группа товарищей под руководством Ростислава ***Шурмы*** упрямо не сдается в попытках ввести собственный менеджмент на предприятиях отрасли.
>
> 2) На этой неделе они таки уволили руководителя ОГТСУ Сергея ***Макогона***. Предостережения иностранцев сработали лишь наполовину: 1) руководителя уволили не решением Кабмина, а 2) надавив на наблюдательный совет. Предъявить министерству нечего — формально правила корпоративного управления соблюдены. Оцените красоту игры, словом.

2. Второй способ «пропетлять» — заработать на экспорте электроэнергии и пройти зиму на этом ресурсе.

> «Укрэнерго» и генерация уже сейчас дают такую возможность, и за несколько месяцев заработали миллиарды гривен. Но поток денег от экспорта тает на глазах из-за банальной нехватки мощности.
>
> Как прозевали ресурс и почему так случилось — еще одна захватывающая история, она заслуживает отдельного рассказа.

3. Остается третий, безотказный, способ — перезагрузить руководство отрасли и начать с чистого листа.

> Можно даже с использованием бюджетных средств, как это делали в газовой сфере.

И открыть новую «точку быстрого горячего питания» (см. Про шаурму).

***

№ 759.

О ядерной дури России и не прерванном этногенезе

Ядерный удар по Украине, с крайне высокой долей вероятности, приведет к уничтожению нынешних российских элит

ДМИТРИЙ ПАСТЕРНАК-ТАРАНУШЕНКО, ДЛЯ "ХВИЛІ"

2022-09-18

Украинское общественное мнение легко приходит в крайнее возбуждение и перестает оценивать вещи реалистично. Так было до войны, так было, когда Россия отступила с территорий на севере Украины. После чего были месяцы тяжелейших боев и жесточайших обстрелов. Тысячи и тысячи жертв.

Нечто похожее происходит сейчас, после победы на Харьковщине.

Да, важно радоваться победам. Это трудные, важные, оплаченные огромной ценой победы. Но в войне мы еще не победили. И в игру вступают новые факторы. І тут не можна легковажити.

Автор не склонен относиться легкомысленно ни к ядерным угрозам, звучащим в России, ни к ее ядерному потенциалу. Российский ядерный

потенциал существует, и это реальность. Для тех, кому непонятно, я повторю. Это реальность.

Опасность применения российского ЯО существует, и она тоже реальна, о чем говорит недавнее заявление-предостережение Байдена. Равно как виляние вокруг этой темы различных российских персоналий, включая никак не опровергающего Пескова.

Она более реальна, чем когда бы то ни было раньше со времен Хиросимы и Нагасаки. Карибский кризис был игрой пустых амбиций в тысячах километров от Москвы. **Нынешний ядерный кризис не об амбициях. Он о выживании**. Он носит характер экзистенциального не только для украинцев, но и для значительной части российской верхушки. Вопрос только в том, что российские элиты, вероятно, неправильно называют главные угрозы и проблемы. Раньше им так удобно было делать. Теперь такая ошибка или намеренная глупость может им обойтись слишком многого.

Также автор не уверен в сколько-нибудь быстрой практической реализуемости тезиса о денуклеаризации России без существенной коррекции ее курса изнутри. КНДР, к примеру, поддерживает и даже наращивает ядерный потенциал. Хотя давным-давно находится под самыми серьезными санкциями, а научные, промышленные, экономические ее возможности гораздо ниже российских.

Также автор считает, что надежды завсегдатаев Фейсбука на то, что кто-то применит ядерное оружие против России после ее удара по Украине скорее наивны. У нас страна разбомблена и расстреляна ракетами (тысячами ракет), а союзники все еще размышляют — давать ли Украине F-16 или даже хоть горстку ракет с радиусом 300 км. (посмотрите, насколько незначительную часть общей территории Российской Федерации они накрывают). Очевидно, что их применение не способно оказать на Россию такого же дестабилизирующего или негативного с точки зрения гуманитарной катастрофы эффекта, какой могут оказывать и уже оказывают на Украину российские обстрелы. И что значимы такие поставки именно с военной точки зрения в контексте сугубо конвенциональной войны. Потому что ответные украинские удары на большую глубину реально затрудняют переброску и действия российских войск в большей зоне вокруг территории Украины.

Короче, ребята и девчата, возвращайтесь из мира грез.

Но разговор будет о другом.

Россия реально еще способна сделать много глупого и разрушительного, это понимают и наши партнеры, ведущие себя взрослее, чем украинцы (я здесь не о немцах или французах, если что).

Они не подходят к серьезным проблемам с тем бездумием, с каким не раз подходили к судьбе собственной страны украинские элиты. Ввиду обратного подхода страна наша (не с первого раза) огромными жертвами и с трудом сохранилась. Но **находится теперь в полной, в полнейшей зависимости от доброй воли других игроков**...

Короче... Из сказанного вытекает принципиально важный вопрос — **понимают ли в самой России, куда именно приведет их применение ядерного оружия и в чьих оно интересах?**

Спойлер.

Не в интересах очень сильно преобладающей (численно) части правящих элит. Настолько не в интересах, что им даже может быть трудно это себе представить, когда они по привычке бездумно подвякивают радикалам с экранов и трибун. Создавая искаженную картинку для их же наивысшего руководства.

Как автор уже писал (во времена, когда Путина еще воспринимали гораздо серьезнее, чем сейчас), власть российского Императора иллюзорна.

На самом деле **Император принимает те решения, которые приемлемы для поддерживающих императора. Что для них приемлемо?**

Что приемлемо для всех этих людей, всхоленных и взлелеенных многолдесятилетним тучным (для них) путинским status quo?

1. ПО ДОЛИНАМ И ПО ВЗГОРЬЯМ... ЧТОБЫ С БОЕМ ВЗЯТЬ ПРИМОРЬЕ

О чем бы ни говорили российские радикалы, они говорят о власти. Даже не о каких-нибудь деньгах, как таковых, табличках на кабинетах, золотых унитазах или мигалках на машинах. **О предельной, ультимативной власти. Беспощадной ко всем**, включая большинство ее носителей. **Большой террор, как травма, так и не был переработан Россией. И потому рвется реализоваться вновь. Ядерный удар любого масштаба по Украине распахивает дверь именно для такого внутрироссийского сценария.**

—

Прочитал на Фейсбуке у Юрия Романенко пост с «размышлениями» Холмогорова.

Ниже пара цитат.

> ***«Если встанет выбор между победой Украины и глобальной ядерной войной, то ядерная война предпочтительней**. **Если Украина победит (победой будет считаться любой результат, который не будет считаться однозначной победой России)**, то не будет никакого соседского сосуществования с Россией»*, - пишет Холмогоров.

Тот же автор утверждает:

> *«**Никакой спокойной жизни у РФ в случае мифического "перемирия" с Украиной и, тем более, её торжества - не будет. Будет конец России как государства, русских как нации и даже трусливой эрефийской элиты (без замены на настоящую).***

Победа Украины не останется победой Украины. Она станет началом нашего крушения.

В чем наша истинная оборонительная цель? В том, чтобы не допустить завершения украинского этногенеза.

*Есть те, кто считает, что такой этногенез произошел давным давно. Есть те, кто полагает, что он произошел недавно. Это всё совершенно неважные глупости. **В истории есть множество случаев насильственно и своевременно прерванных этногенезов**».*

—

Полный текст Холмогорова примечателен тем, что он обнуляет, вот вообще превращает в ничто, все грешные, но трудовые будни сотрудников российского же силового аппарата. Из него прямо следует, что победившая Украина немедленно кинется дестабилизировать Россию и непременно добьется своего. Мгновенья России на часах ее Судного дня в таком случае сочтены.

Как будто не было у этой же России долгих лет «успешного» доминирования нынешних элит и почти всесилия нынешнего же аппарата подавления? Как будто она все эти годы украинской независимости была абсолютно беспомощной перед украинским влиянием? Или приход Зеленского водночасье сделал Украину некой сверхдержавой сверхдержав? Это настолько нелепо, что просто нечего комментировать.

Все «то» никуда не девалось. Пока что. **Пока нет эскалации, которая действительно загонит в угол и Украину, и Запад. И не принудит действовать. Потому что они «еще (в самом деле) не начинали».**

Вообще, Украине будет чем заняться после войны. Как было чем заняться, кроме России, и до. Да, заняться теперь с гораздо большей оглядкой и с нажимом по части репараций тощо. Но, в целом, не смешите. Украинцы всю историю ждут как от россиян отдохнуть.

Да, трудно не согласиться с г-ном Холмогоровым в том, что никакого торжества для российских элит не будет. Придется спуститься с неба многовековых фантазий на грешную землю реальности.

И уж очень спокойной жизни, наверное, у них не будет. И дело тут вообще не в Украине, а в том, что российский народ, особенно в глубинке, живет хуже большинства народов-соседей. И этого больше не утаить, как во времена железного занавеса. Не потому живет хуже, что просто меньше денег. А потому, что **его окружает повседневный бардак и произвол. К чему Украина не имеет никакого отношения.** И чего не исправили бы ни один, ни десять, ни сто ядерных ударов по Украине. Зато они очень сильно усугубили бы.

Странно слышать, что люди, которые всего полгода назад за 3 дня брали Киев теперь трепещут перед Украиной и пророчат конец собственной «великой» нации. Просто какой-то кризис веры в среде радикалов.

Если Россия и развалится, то в силу внутренних причин, вызванных эскалацией войны. Ни разу и ни одно украинское руководство не заявляло, что наша страна претендует на территорию России. Только о возвращении к международно признанным (в т.ч., напомню, Россией) границам Украины. Ну, скажите правду, жители высоких и невысоких российских кабинетов, вам же, на самом деле, всегда было плевать на Донбасс и Крым?! Не говоря о Херсоне (кто о нем вообще когда вспоминал?) или раздолбанном вами же под фундамент Мариуполе!

И... Дело в историческом отставании России, которое нынешняя война уже сильно усугубила. В растущей изоляции от передового мира. В том, что российские элиты почили на лаврах. В том, что слишком много отжималось ранее и это мало кому понравилось. Дело в нерадивой попытке «экспортировать хаос», который, как уже предупреждал автор ранее, начнет возвращаться в Россию и шатать ее, возможно до основания. С эскалацией войны — вплоть до масштаба землетрясения, расшатывающего прогнившие «устои». Но **все это следствие происходящего внутри России и исходящего от нее же**, никак не украинского «экспорта».

2. ВЫ БЫ ПОЛЮБИЛИ РАДИКАЛА?

Российские радикалы — люди моноидейные. Моноидейный человек очень плохо обучаем, потому что под его шапочку из фольги проникает слишком узкий сектор частот :) Он воспринимает заведомо узкий сектор реальности и даже тот интерпретирует специфически. Параноидальный склад мышления российского радикала стабильно приводит к приписыванию собственных намерений другим. Вообще никто никто и ничто в этом мире не грозит — причем с очевидностью и с гарантией — разрушить нынешнюю Россию, как ее же сползание в радикализм.

Помните, как в известном анекдоте у Наташи Ростовой спросили:

— Наташа, Вы бы полюбили радикала?

— Ради чего? - переспросила Наташа.

И правда, ради чего? Радикалы всех времен коллективную Россию лупят и лупят. А она все твердит:

- Значит любют!

Развитому миру очевидно, что так вообще-то не любют. Но...

Уступка радикализму и стала причиной бездарно проигрываемой Россией войны с Украиной. И этот бездумный, и ни к каким серьезным фактам и реалиям не апеллирующий, радикализм — единственное, что всерьез беспокоит Украину и Запад.

Хочу (снова) напомнить, что **до войны Запад не просто сотрудничал с Россией. Он с ней вовсю торговал, вел переговоры за самыми нелепыми столами** (как разительно отличается от ШОС-посадки Путина, даже если это какой-нибудь двойник — все равно невдобняк), **даже поставлял компоненты для, на российский манер высокоточных, вооружений**.

То есть, Запад общался с этими самыми российскими элитами, не вводя санкций и не предпринимая прочих жестких действий. **До момента радикализации действий со стороны самих российских элит.** Из чего можно было бы сделать хоть какой-то (пусть и не самый приятный для большинства украинцев) вывод...

3. ПЕРЕГРЕТЫЕ СОЛНЦЕМ

Вообще никакое реальное решение на самом деле не устраивает радикалов, которые продолжают мочить нынешние российские элиты, окончательно загоняя их в угол. Ядерный удар по Украине (по кому-угодно) — именно такой угол, с огромной (на всех их хватит) волчьей ямой.

Из него неизбежно вытекают дальнейшая **беспощадная изоляция, резкое ужесточение действий против России по всем фронтам, рост внешнего и внутреннего напряжения**, а значит **вероятная победа радикалов на обломках федерации. И**...Конечно, **проверенный временем, 1937-й**.

И вот представим себе, что радикалы призвали, наконец, дух Сталина и он воскрес или реинкарнировал. Кто бы из нынешней российской верхушки, даже из вышесреднего слоя, при Сталине остался жив? Не верится в такой поворот? Почему? Напомню, что даже Сталин ни разу не применил ядерное оружие. А российские радикалы сегодня этого требуют.

Подзабывшим куда и к чему ведет российским элитам стоило бы дружно, коллективно **пересмотреть «Утомленные солнцем»**. До тех пор, пока с Михалковым не произошло то, что произошло, он еще иногда снимал фильмы, способные получить «Оскар» как лучший фильм на иностранном языке. Потому что поднять со дна муть российской истории у него таки получается. В данном случае кровавую муть — недавней истории. Более недавней, чем предыдущая война с Украиной.

Почему именно этот фильм? Потому что он не о судьбе несчастной репрессированной интеллигенции или рядовых граждан. Он о судьбе представителя (силовых) элит. У которого **в голове не укладывалось то, что на самом деле происходит**. Ведь он «герой» с чеканным профилем, он «может позвонить» самому Сталину.

У него, главного героя фильма, абсолютно не укладывалось в голове (даже мысль такая не мелькала), что **победа радикализма в какой-то точке неизбежно приводит к расстрелу и правящей партии, и комсостава армии... Как и к расстрелам расстреливающих из НКВД**. Волнами. Девятыми валами. Да, это **Буча на Рублевке.** И не только на Рублевке. **Вот что такое, на самом деле, победа радикалов и радикализма**.

Это дьявол сермяжного, посконного, кондового, домотканного насилия, вырвавшийся на оперативный простор 1/6 или 1/8. Обрушивающийся уже не снарядами на головы простых украинских или российских солдат в окопах. **Это дьявол пожирающий все на своем пути, и уже в первую очередь, прицельно, российские же элиты — потому что они жирные. С них жирный навар.** Все же понимают, о чем я. Никогда за зверством не стоит чистая, одинаково относящаяся ко всем, идея. За ней всегда зависть, корысть, злоба ущемленных, стремление **отыграться и самим возвыситься. За счет кого?**

Победа радикалов для нынешних российских элит — это игра с нулевыми шансами повлиять на свою судьбу, судьбу своих детей (а у многих

представителей нынешних элит разных уровней не все дети за рубежом, и далеко не все разделяют радикальные политические убеждения, что чревато, очень чревато) и близких. Не говоря о судьбе страны.

Вы можете сколько-угодно пытаться мимикрировать под радикала, как привыкли это делать. Но на этот раз не прокатит. Радикалы так устроены, что не доверяют даже самим радикалам. И **единственная система, которую они** (всегда на непродолжительное время) **способны построить — это гигантская кровожадная машина, безостановочно и без разбора пожирающая все и всех подряд**.

4. ПРОСРАННЫЕ МУДАЦЗЯНЫ

Если не верить во всякую муть, Россия **не раз терпела поражения.**

И, надо же, она до сих пор существует. Она не сгинула после Крымской войны. Она «просрала Мудацзян» (ладно, Порт-Артур и окрестности) и продолжила существовать. Но путь к реальной, жестокой зачистке элит открыла только Первая мировая. Война гораздо более тотальная, именно к такой и призывают радикалы.

Но и эта зачистка была лишь бледной тенью Большого террора. Когда границы были закрыты и бежать большинству (номенклатуры в т.ч.) оказалось нереальным. А к этому Россия придет.

К слову, ирония судьбы. Даже вернув себе Порт-Артур, СССР, снова его «просрал» в 1955-м. А чуть раньше окончательно «допросрал» свой железный Муданьцзян (зачеркнуто) КВЖД. На фоне слишком очевидных китайских успехов в Корейской войне. Китай уже тогда умел. Что говорить про сейчас?

Россия потерпела (в составе СССР) даже **сокрушительное поражение в Третьей мировой** (по последствиям никак иначе, мельче последствия «борьбы систем» не назовешь). Потеряла весь восточный блок. С тех пор потеряла почти все пространство СНГ.

Кто имеет уши слышать, да слышит! Кто имеет мозги, да понимает! **Потеряно все было не военным путем. Вот где и надо было бы искать реальную проблему**.

Но собственно Россия опять сохранилась. Может Господу было угодно дать ей еще один шанс одуматься. Воистину неисповедимы пути Господни.

Но... Ни разу Россия не применяла ядерное оружие!

Сравнения в этом контексте со США в 1945-м смехотворны. США в 1945-м были реальным мировым лидером и ядерным монополистом. Сегодняшняя Россия — страна «пока еще G-20».

Американцам некому было ответить на такой прецедент. А сегодняшний мир устроен в корне иначе. И Россия в нем — зажатый между гигантами карлик. Теснимый уймой стран и альянсов, у которых тоже есть ядерное оружие, и которые сознают все риски его применения. Да, в 1945-м мало кто что-то знал о последствиях (и даже в 1986-м). И весь мир был вовлечен в войну, жертвы в которой исчислялись на десятки миллионов. Ее надо было остановить. Остановить, а не усугубить.

В отличие от теряющей историческую перспективу и готовой самоликвидироваться России, более высокоразвитый чем она мир (включая, обязательно, и Китай) видит перед собой какое-то (пусть иногда туманное, но однозначно в живом и здравствующем состоянии) будущее. Да, и ныне лавирующие страны вроде Турции, Индии, Израиля даже Ирана и др., **воспримут применение Россией оружия как экзистенциальную угрозу**. **Не абстрактному для многих** (пока оно настолько разделено как сегодня) **«человечеству». А всему их (индийскому, турецкому и др.) народу/нации (называйте как хотите), всему их многотысячелетнему проекту, всей их цивилизации. Со стороны безумца с ядерной кнопкой.**

Из этого вытекают не искомые величие, уважение или страх. Из этого **напрямую следует коллективное уничтожение любыми доступными способами опасного для человечества мутанта под названием ядерная Россия**. В абсолютный ноль. **С вытекающими жесточайшими последствиями для всех «зачумленных» ядерной авантюрой российских элит**.

5. О «НАСИЛЬСТВЕННО И СВОЕВРЕМЕННО ПРЕРВАННОМ ЭТНОГЕНЕЗЕ»

Известный многим думающим на постсоветском пространстве, а, местами, понятный и российским радикалам Лев Гумилев, некогда проницательно написал (как в воду с русскими кораблями глядел) о фазе **обскурации**.

Хрень эта тяжкая, надо сказать, угрожала и Украине, о чем автор писал. Что нас выручило? Хотелось бы польстить нам же. Но реально выручает Украину не только идущий на слом и в утиль уклад Второй украинской республики (©Юрий Романенко), вселяющий надежду в высвобождение сил и энергии украинцев. Сильно выручает также вмешательство мирового Интернационала пассионариев — принимающих сегодня украинских беженцев, звонящих во все колокола с требованиями не забывать нашу страну и помогать ей,

собирающих для украинцев деньги и всякую гуманитарку, пишущих, выступающих с трибун, выходящих на акции, воюющих за Украину etc.

А как там у вас, россияне? Не узнаете, случаем, себя вчерашних и сегодняшних?

«В "мягкое" время цивилизации при общем материальном изобилии для всякого есть лишний кусок хлеба и женщина. Представьте себе, как люди определенного субпассионарного склада используют такое учение, которое становится этическим императивом.

*Они говорят: "**Мы на все согласны, только вы нас кормите и на водку давайте.** Если мало дадите, то мы на троих скинемся". И им находят место, и они размножаются, потому что им больше делать нечего. Диссертаций-то они не пишут. **К концу инерционной фазы этногенеза** они образуют **уже не скромную маленькую прослойку в общем числе членов этноса, а значительное большинство.***

*И тогда они говорят свое слово: **"Будь таким, как мы!"**, т.е. **не стремись ни к чему такому, чего нельзя было бы съесть или выпить.***

Всякий рост становится явлением одиозным, трудолюбие подвергается осмеянию, интеллектуальные радости вызывают ярость.

В искусстве идет снижение стиля, в науке - оригинальные работы вытесняются компиляциями, в общественной жизни узаконивается коррупция, в военном деле — солдаты держат в покорности офицеров и полководцев, угрожая им мятежами.

Все продажно, никому нельзя верить, ни на кого нельзя положиться, и для того чтобы властвовать, правитель должен применять тактику разбойничьего атамана: подозревать, выслеживать и убивать своих соратников.

*Порядок, устанавливаемый в этой стадии, которую мы называем **фазой обскурации - омрачения или затухания**, — нельзя считать демократическим.*

*Здесь господствуют, как и в предшествовавших фазах, консорции, только **принцип отбора иной, негативный. Ценятся не способности, а их отсутствие, не образование, а невежество, не стойкость в мнениях, а беспринципность**. Далеко не каждый обыватель способен удовлетворить этим требованиям, и поэтому большинство народа оказывается, с точки зрения нового императива, неполноценным и, следовательно, неравноправным".*

Гумилев, напомню, **называет обскурацию последней фазой существования этноса** (суть не в слове «этнос»). Т.е. дальше **общность** фактически перестает существовать как общность, способная **сообща** решать исторические задачи.

Наилучший «выход», который нашла в этой превосходной ситуации Россия — сливать собственных пассионариев на украинском фронте. И, на самом деле, они гораздо более опасны для очень сильно «остывшей» российской элиты, чем для украинцев.

«***Значение гармоничных особей, резко убывает в фазе обскурации***, *когда наряду с тихими субпассионариями, унаследованными этносом от своих субстратов,* ***появляются буйные бродяги-солдаты — продукт отхода инерционной фазы. Эти ловко расправляются с гармоничными особями и упрощают систему вплоть до потери резистентности. Тогда они гибнут сами, а вслед за крушением этноса забывается его неповторимая культура и наступает гомеостаз***», — пишет Гумилев.

Может по ним, по российским пассионариям, и задуманы ядерные удары? Потому что ударом или ударами по украинцам эта проблема не решается вообще никак.

Есть ли где выход? Смотря для кого. Для российских элит (а может и для остальных, т. к. мир, по крайней мере за пределами России, заметно гуманизировался) такой выход есть.

Если они как-то справятся с внутренними вызовами, тихо вырулят из Украины и врулят в фазу **гомеостаза**, с ее звучащим как сладкая музыка для ушей обывателя **«Будь самим собой доволен, тролль».** Автор как-то уже писал, что для ученого (но не для представителя номенклатуры!) эта музыка предвещает близкий закат. «Утрату мечты», которую упоминает в этой точке этногенеза Лев Гумилев.

В конце концов, до мутной, уже почти окончательно сгубившей вас «Русской весны», в России воспевалась «Болдинская осень». И всякое «очей очарованье», «в багрец и в золото одетые леса». Ну, все такое.

И... Раз уж в России так боятся гегемонии Украины... Обращаю внимание на то, что нам в Украине не интересна ни Россия в фазе гомеостаза, ни блаженный закат ее имперских мечтаний. И судьбы тысяч собственных граждан гораздо важнее судеб замурованной в ядерном бункере кучки военных топ-преступников или голосовавших десятилетиями за них россиян. Никто в Украине не станет менять жизнь любых ваших чиновников на Киев,

Львов, Днепр, Запорожье, Харьков, Одессу, Николаев и т.п. Или на судьбы тысяч наших солдат. Абсолютно неравнозначный обмен.

Но если вы начнете, то лучше заранее хорошо подумайте — кто закончится первым украинцы или представители российских элит. Потому что вы купите коллективный билет в один конец. И каждый, кто этого не понимает — идиот.

Даже сейчас вы боитесь совсем не Украины, вы боитесь, на самом деле, друг друга. Вам, ненавидящим и презирающим друг друга, размазанным микроскопически тонким слоем на всем рыхлом, колоссально проблемном (внутри и по границам) пространстве от Калининграда до Берингова пролива, точно неймется объявить 40-миллионной нации вендетту (именно так расшифровывается словосочетание «ядерный удар»)? Вы основательно подумали о последствиях?

И давайте не будем бла-бла о величии и мечтах. Признайтесь самим себе, представители российских «элит» и с подобострастием обслуживающий «элитный» персонал, те туманные имперские двуглавые мечты, на самом деле, по фигу и вам. Вы ведь никогда особо и не усердствовали в их подлинном воплощении. Нынешняя невеликая Россия — дело ваших собственных рук и дум.

И пофигу вам Украина. И НАТО пофигу. И Украина в НАТО.

Да и НАТО вы, уходящие быстро стихающим — в коридоре вашей собственной, уже изолированной от Запада истории — стабильно нетрезвым шагом в гомеостаз, тоже пофигу.

Никто, на самом деле, не станет вам сильно мешать обнимать ядерную бомбу и прерывать ваших последних, чарующе тихих фаз этногенеза. Идиллия. Причем вот этой фазы «гомеостаза и далее», нынешним российским элитам, с чадами и чадами чад, охраняемым ржавеющими предметами ядерного карго-культа, должно вполне хватить, чтобы вполне неплохо пожить. Тихо замаливая прежние грехи, ибо главный суд после, он — как утверждает российский классик — «ждет; Он не доступен звону злата». Замаливая... Да рассказывая сказки о том, как спасли мир от глобальной ядерной катастрофы.

Может, разве что, доведется пожить дальше поскучнее, без прежних размаха и дури в деяниях. Самодовольным троллем, не агрессивным орком.

***

№ 760.

Почему угроза Путина нанести тактические ядерные удары по Украине реальна

ДМИТРИЙ ПАСТЕРНАК-ТАРАНУШЕНКО, ДЛЯ "ХВИЛІ"

2022-09-23

Ядерный удар России по Украине покончит с влиянием и моральным авторитетом мировых держав, запустив невиданную всемирную гонку за получение собственного оружия массового поражения

Путин «бросил жребий», и сомнений в том, что выбрано жесткое продолжение войны нет. Важно вот что еще. Пока внимание комментаторов в Украине, в основном, приковано к факту мобилизации в России, есть нюансы, заслуживающие отдельного внимания и немедленной реакции.

В том же обращении, в котором Путин объявил о мобилизации, он несколько раз упомянул **в связке «угрозу» территориальной целостности**, угрозу российскому народу и **ядерное оружие**. В свете запускаемых референдумов о присоединении, читается прозрачно.

*«При угрозе территориальной целостности нашей страны для защиты России и нашего народа мы, **безусловно, используем все** имеющиеся в нашем распоряжении **средства. Это не блеф»***, - сказал Путин.

Также он заявил, что территориальная целостность, независимость и свобода РФ будут обеспечены **всеми** имеющимися **средствами**.

*«А те, кто пытается шантажировать нас **ядерным оружием**, должны знать, что **роза ветров может развернуться и в их сторону»***, — пригрозил Путин. Намек, связанный с розой ветров (протянувшейся на Запад), очень прозрачен в отношении удара именно по украинской территории.

Давайте попробуем прочитать «(квази)логику» России. Несколько быстрых гипотез. И, возможно, подсказок дипломатии.

Автор не утверждает, что Кремль на 100% готов осуществить описанный ниже план прямо сейчас. Только то, что логика российских действий в последние недели может с высокой долей вероятности говорить о существовании такого или подобного плана. И о том, что он уже осуществляется. В этом **нет ничего нового для наследников СССР, всерьез разрабатывавшего различные планы применения ядерного оружия**.

1. ГЛАЗАМИ ЯСТРЕБОВ

По Клаузевицу **военные средства и цели всегда подчинены политическим целям**. **Если политической целью Путина является победа в Украине, как он может попытаться ее достичь?** У нас, в основном, принято считать, что Путин от этой своей цели отказался или готов отказаться, но его выступление и — главное — предпринимаемые шаги, такой вывод недвусмысленно опровергают.

Автор предположит, что в свете происходящего на украинском фронте, в самой России, по ее периметру (начавшегося развала ОДКБ, слитого саммита ШОС и т. п.) и далее, Путин и ястребы, в пользу позиции которых он очевидно сделал выбор, **будут делать все, чтобы не допустить поражения.**

1. **Будет ли считаться «победой» Путина заявленное присоединение Донбасса, части Херсонской и Запорожской областей?** Да, такое российское общественное мнение, тем более перепуганное мобилизацией, охотно съест.

Возникает вопрос: *«Как удержать захваченные области и дожать Донбасс в духе «пацан сказал — пацан сделал»?»*

2. **Каким образом сохранить рушащийся на глазах российский авторитет хотя бы в ближнем зарубежье** (чтобы процесс обвала влияния не перекинулся дальше уже на российские территории, а также на собственно российскую власть), а, желательно (для хозяина Кремля), **и в других регионах мира?**

Ход боевых действий в Украине показал, что **у России не осталось действенных сугубо силовых аргументов**. Мобилизация принципиально ситуацию не меняет, т.к. у Украины миллион человек под ружьем плюс продолжающиеся поставки западных вооружений. Но... Не осталось никаких действенных аргументов, **кроме оружия массового поражения**, например, самого престижного — ядерного. Причем **не само ядерное оружие заставит считаться с Россией (саммит ШОС показал это уже предельно наглядно), а только его применение**.

Повторюсь,

мы пробуем посмотреть на ситуацию глазами Путина и российских ястребов.

2. ГДЕ И ПОЧЕМУ?

Повторюсь, изложенное ниже является **гипотезой. Должны просчитываться и другие возможные варианты и различные сроки применения ЯО Россией**.

По **срокам** автор исходит из того, что мобилизация в РФ не даст немедленного ощутимого эффекта, тогда как украинские силы сохраняют потенциал для дальнейшего продвижения уже после объявленных РФ «референдумов». Продвижение могло бы существенно подрывать позиции Кремля, а он пытается продемонстрировать, что любой ценой такого не допустит.

Следовательно, **возрастает риск применения ЯО Кремлем в ближайшее время**. Это предполагает **незамедлительное и решительное противодействие ядерным планам России со стороны Украины и ее союзников**.

Оценки в украинских медиа раскачиваются в диапазоне от «у них тоже есть толковые военачальники» до «они все полные идиоты». Причем, обе оценки можно слышать от одного и того же эксперта. Попробуем дистанцироваться от обеих оценок.

Отступление российских войск на Харьковском направлении было настолько стремительным, что объяснялось исключительно развалом фронта.

В то же время, украинские приготовления к наступлению было довольно трудно скрыть. Но, даже на их фоне, и даже на фоне собственно наступления, Россия продолжала, чуть ли не демонстративно, перебрасывать боеспособные части на другие направления.

Степень дезорганизации российских войск была продемонстрирована невиданная. Что-то плюс-минус похожее происходило только на этапе вторжения, что могло быть объяснено пробуксовками на старте и неожиданно сильным сопротивлением со стороны украинцев. Но после полугода войны, в частях, принимавших в ней же участие, такой хаос объяснить сложнее.

Автор не исключает варианта развала фронта только под давлением украинских войск.

Но **нельзя исключить и того, что происходящее кем-то подготавливалось и осуществлялось**. Возможно, за спиной Путина, но, не исключено, и с его ведома.

So. В любом случае, **по окончании украинской операции на Харьковщине возникла принципиально новая ситуация**.

1. У Кремля появился повод для объявления заведомо непопулярной мобилизации (как ее ни назови, это мобилизация). Как, возможно, вспомогательного средства для защиты российских территорий от контрударов из Украины или для попыток расширения зон оккупации.

2. У Кремля появился аргумент для формирования внутрироссийского консенсуса вокруг немедленного объявления референдумов (т. к. якобы возник риск и для присоединяемых территорий, и, непосредственно, для российских территорий — т. е. давления извне с развалом самой Федерации).

3. У российской власти возник аргумент в пользу возможного применения ЯО для «защиты страны от наступающего НАТО и попыток развала».

4. Возникла новая ситуация, когда в тылу у украинских войск уже нет Харькова. Т.е. на фронте очень значительной протяженности в тылу у ВСУ практически нет крупных городов. И даже те населенные пункты, которые есть, в основном, почти разрушены и обезлюдели.

Изложенное говорит о признаках ситуации, содержащей **высокий риск применения противником тактического ядерного оружия малой мощности**. Возможно, не единичного, а множественного, в значительной полосе, параллельной нынешней линии фронта. И, возможно (но не обязательно), не непосредственно по украинским войскам и не с целью собственно их повсеместного уничтожения, а **с целью заражения местности**

и полного отрезания (значительной части боеспособных) украинских войск от снабжения. Второе вероятнее, т. к. в таком случае пресловутая «роза ветров» не накроет заражением оккупированные Россией же территории и российские же (к тому моменту они все номинально станут «российскими») войска.

3. ЗАЧЕМ?

Ядерный удар в указанной зоне **позволил бы Путину (как это может видеться в Кремле)**:

1. Продемонстрировать свою решительность и силу. Подыграть тем кругам внутри страны, которые грезят ее величием и хороводят вокруг атомной бомбы. Выживание сейчас главный лейтмотив действий российской власти. За ценой они не постоят, что уже очевидно.

2. Запугать страны, усомнившиеся в силе России. На постсоветском пространстве, в Европе и др.

3. Попытаться произвести шокирующий эффект на украинское население и Вооруженные Силы. Чтобы добиться завершения войны на условиях России в сжатые сроки. Либо существенно локализовать ее.

4. Закрепить полученный на сейчас территориальный результат и попытаться даже его улучшить (особенно на «обещанном» Донбассе), наступая на отрезанные от снабжения украинские войска и добиваясь их капитуляции.

5. Обезопасить российскую армию от контрнаступления (т. к. его крайне трудно, практически невозможно, будет вести через зараженную зону).

6. Резко минимизировать потери среди российских войск в результате украинских контрнаступательных действий (т. е. минимизировать политические риски внутри России, возникающие ввиду развертывания войны еще большего масштаба и потерь).

4. ЧТО ДЕЛАТЬ?

Это экспресс-рекомендации. Думаю, что эксперты в профильных госструктурах и в экспертном сообществе найдут больше решений.

1. **Добиваться немедленного совместного заявления США и Китая (или всех стран-гарантов соблюдения Будапештского меморандума) о полной и категорической недопустимости применения Россией ОМП в Украине в любом масштабе**, как подрывающего режим нераспространения ЯО и мировой порядок в целом. Потому что несоблюдение территориальной целостности, продемонстрированное Россией в Украине — это прецедент,

каких полно в мире. А **нанесение ядерного удара по стране, отказавшейся от ядерного оружия под гарантии ведущих мировых держав, тотально взрывает режим нераспространения — в целом и навсегда**, о чем также будет ниже.

2. **Добиваться от западных партнеров четкого заявления о том, что именно будет сделано** (какие, как минимум, основные (!) меры будут приняты) **в случае применения Россией ЯО в любом масштабе** (потому что, повторюсь, не только для Украины, но и для мирового порядка важен прецедент, а не игры вокруг чьего-то переменчивого и недальновидного избирателя). Речь в данном случае не может идти просто о дополнительных экономических или технологических санкциях. Ядерная агрессия должна получить **немедленный отпор**. Поэтому **речь может идти только о прямом силовом вмешательстве НАТО в виде немедленного установления бесполетной зоны** над всей международно признанной территорией Украины. **Максимально быстрого закрытия территории Украины средствами ПРО и ПВО дружественного Украине Запада**. А также **немедленного ввода на всю неоккупированную Россией территорию Украины миротворческого контингента стран НАТО**. В дополнение к этому, но не вместо этого, все остальное.

Это что касается Запада.

Но Будапештский меморандум важен в этой связи, потому что в числе гарантов есть Китай. И если на позицию любых других подписантов Россия уже демонстрировала готовность наплевать (по крайней мере, до сих пор, до заявленной реально жесткой позиции, а не туманных угроз или недостаточных санкций)**, с Китаем ситуация иная. Россия не может себе позволить одновременную игру против всех ведущих центров силы сразу.**

Китай, претендующий сейчас на роль сверхдержавы, в свою очередь, не может не сознавать (и постоянно это декларирует) свою **ответственность за мировой порядок**. Конфликт Китая со США и союзниками — это конфликт со США и союзниками. Но есть вещи, **разрушающие мировой порядок и превращающие мир в опасных хаос в целом.**

Неизбежное, в случае российского ядерного удара, стремительное распространение ОМП обнуляет стратегические преимущества самого Китая.

Российские угрозы и действия превращают мир в место, где начнется настоящая, невиданная доселе охота за оружием массового поражения, средствами его доставки. Множество стран будут стараться скрытно и заблаговременно доставить такое оружие на территорию каждого вероятного противника.

Десятки стран станут делать это, и **сдержать их не сможет ничто. Потому что никаких других гарантий в таком мире не останется**. И ни одно правительство больше не сможет быть уверено в безопасности собственной страны, если не обладает средствами адекватного ответа на применение другими оружия массового поражения.

Ни о каком человечестве единой судьбы и любом другом более-менее глобальном проекте больше речь идти не будет. На фоне и без того прогрессирующей экономической деглобализации (а от глобализации больше всех выиграли США и Китай), произойдет взрывной рост (глобальный общечеловеческий кризис) **взаимного недоверия**.

Ситуация будет катастрофически усугублена тем, что все страны — **мировые лидеры, допустившие ядерный удар по разоружившейся под их гарантии стране, также полностью потеряют какой бы то ни было моральный авторитет**. И никакими декларативными причитаниями и танцами с бубном этого **никогда, в глазах сотен стран-членов мирового сообщества, не компенсируют**.

***

№ 761.

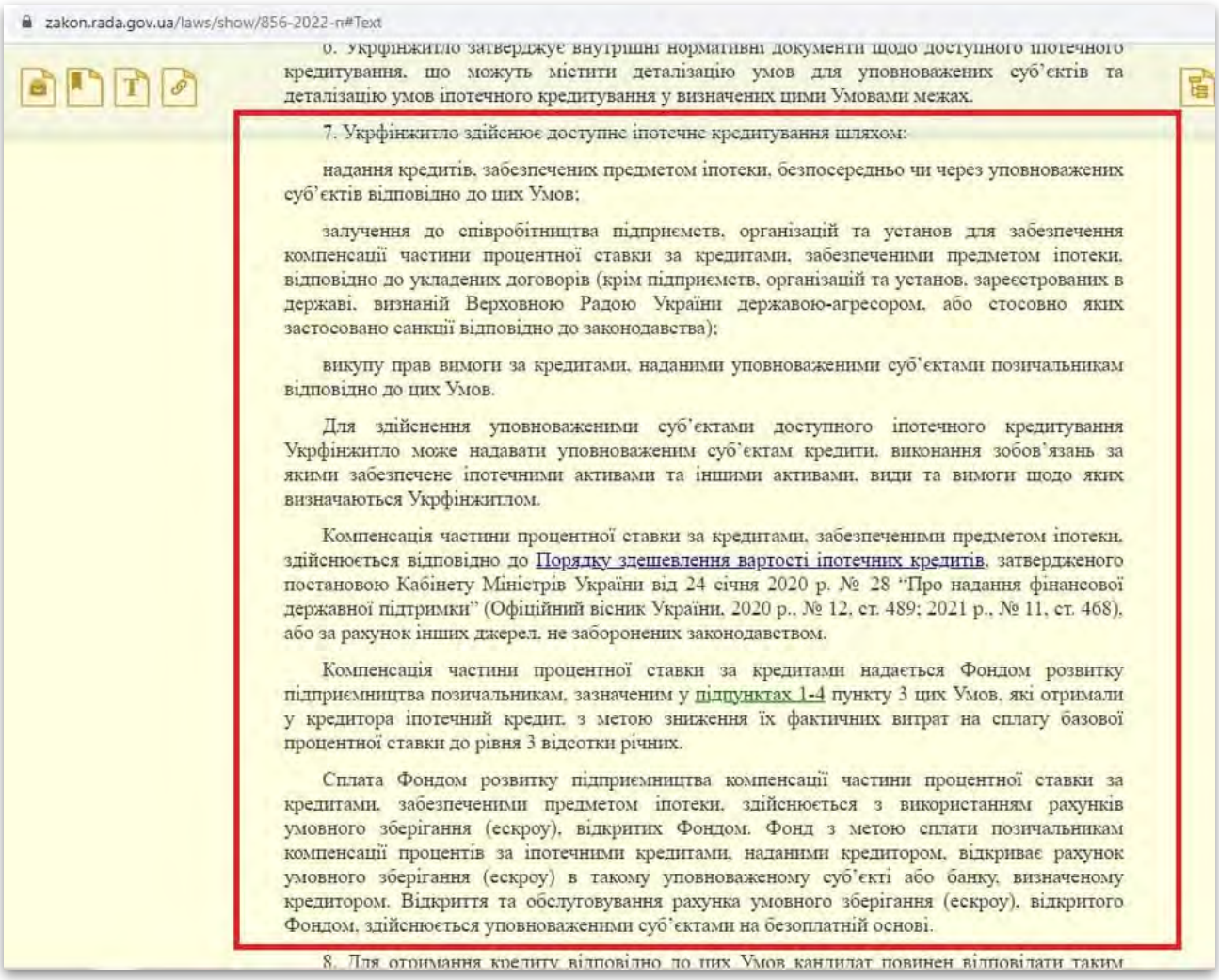
Увечері Кабінет Міністрів України оприлюднив відразу дві постанови про нову іпотеку під 3%, що має запрацювати з 1 жовтня

Могильний **2022-09-28**

Більш тупого схематозу під прикриттям таких красивих лозунгів я ще не зустрічав...

Нова іпотека виглядає наступним чином.

1) В ***Укрфінжитло*** заливаються гроші із різних джерел - від бюджетних до кредитних, позикових чи міжнародної допомоги. ДУЖЕ принципово, що кредити видаються не банками із своїх грошей, а із грошей, влитих в Укрфінжитло. Зараз держава компенсує частину відсоткової ставки, а гроші на кредити йдуть з ринку. Нова іпотека при тій самій кількості квартир буде потребувати на порядок більше державне (чи міжнародної допомоги) фінансування.

zakon.rada.gov.ua/laws/show/856-2022-п#Text

6. Укрфінжитло затверджує внутрішні нормативні документи щодо доступного іпотечного кредитування, що можуть містити деталізацію умов для уповноважених суб'єктів та деталізацію умов іпотечного кредитування у визначених цими Умовами межах.

7. Укрфінжитло здійснює доступне іпотечне кредитування шляхом:

надання кредитів, забезпечених предметом іпотеки, безпосередньо чи через уповноважених суб'єктів відповідно до цих Умов;

залучення до співробітництва підприємств, організацій та установ для забезпечення компенсації частини процентної ставки за кредитами, забезпеченими предметом іпотеки, відповідно до укладених договорів (крім підприємств, організацій та установ, зареєстрованих в державі, визнаній Верховною Радою України державою-агресором, або стосовно яких застосовано санкції відповідно до законодавства);

викупу прав вимоги за кредитами, наданими уповноваженими суб'єктами позичальникам відповідно до цих Умов.

Для здійснення уповноваженими суб'єктами доступного іпотечного кредитування Укрфінжитло може надавати уповноваженим суб'єктам кредити, виконання зобов'язань за якими забезпечене іпотечними активами та іншими активами, види та вимоги щодо яких визначаються Укрфінжитлом.

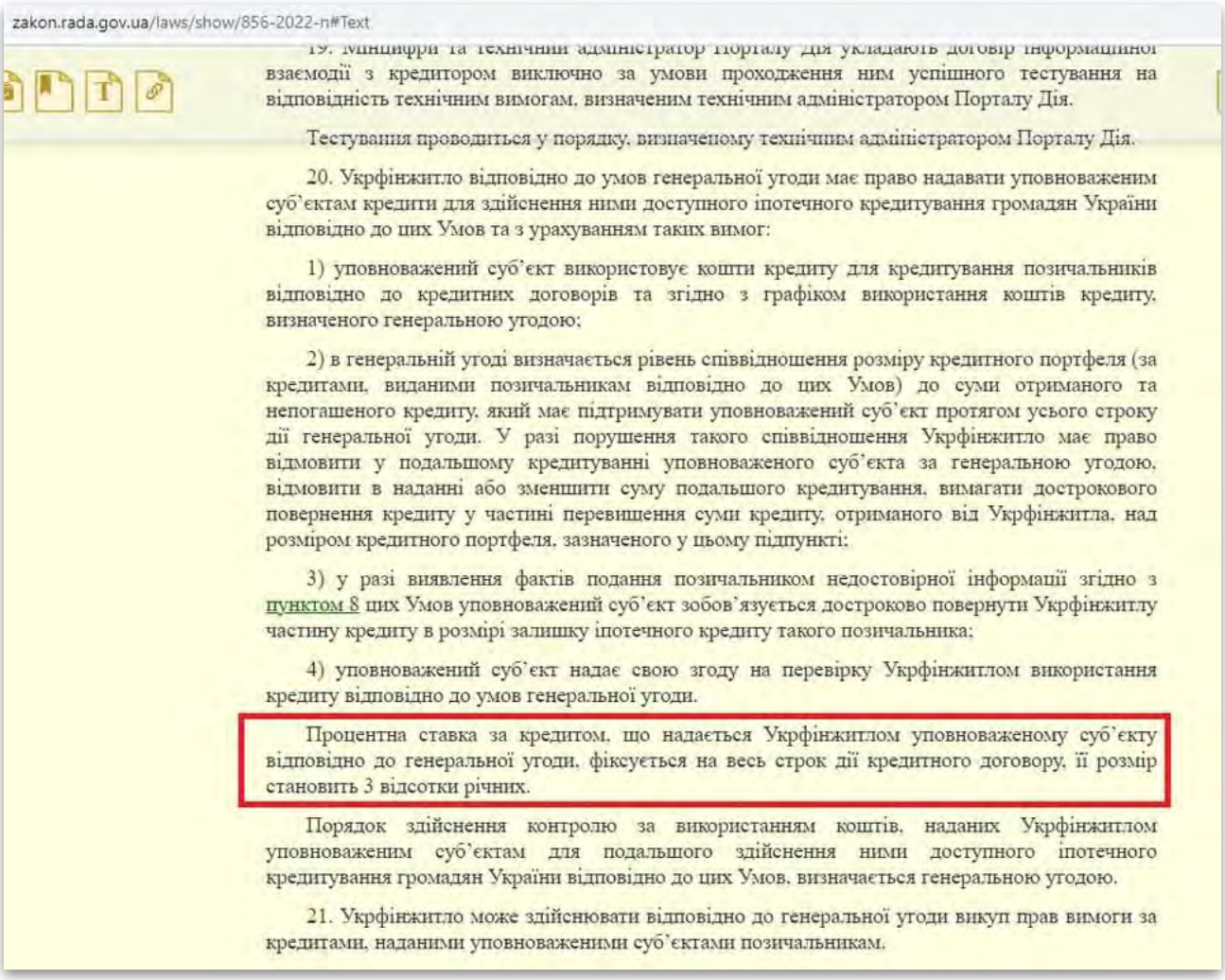
Компенсація частини процентної ставки за кредитами, забезпеченими предметом іпотеки, здійснюється відповідно до Порядку здешевлення вартості іпотечних кредитів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 січня 2020 р. № 28 "Про надання фінансової державної підтримки" (Офіційний вісник України, 2020 р., № 12, ст. 489; 2021 р., № 11, ст. 468), або за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством.

Компенсація частини процентної ставки за кредитами надається Фондом розвитку підприємництва позичальникам, зазначеним у підпунктах 1-4 пункту 3 цих Умов, які отримали у кредитора іпотечний кредит, з метою зниження їх фактичних витрат на сплату базової процентної ставки до рівня 3 відсотки річних.

Сплата Фондом розвитку підприємництва компенсації частини процентної ставки за кредитами, забезпеченими предметом іпотеки, здійснюється з використанням рахунків умовного зберігання (ескроу), відкритих Фондом. Фонд з метою сплати позичальникам компенсації процентів за іпотечними кредитами, наданими кредитором, відкриває рахунок умовного зберігання (ескроу) в такому уповноваженому суб'єкті або банку, визначеному кредитором. Відкриття та обслуговування рахунка умовного зберігання (ескроу), відкритого Фондом, здійснюється уповноваженими суб'єктами на безоплатній основі.

8. Для отримання кредиту відповідно до цих Умов кандидат повинен відповідати таким

2) Якщо ***Укрфінжитло*** бажає, то ці гроші

zakon.rada.gov.ua/laws/show/856-2022-п#Text

взаємодії з кредитором виключно за умови проходження ним успішного тестування на відповідність технічним вимогам, визначеним технічним адміністратором Порталу Дія.

Тестування проводиться у порядку, визначеному технічним адміністратором Порталу Дія.

20. Укрфінжитло відповідно до умов генеральної угоди має право надавати уповноваженим суб'єктам кредити для здійснення ними доступного іпотечного кредитування громадян України відповідно до цих Умов та з урахуванням таких вимог:

1) уповноважений суб'єкт використовує кошти кредиту для кредитування позичальників відповідно до кредитних договорів та згідно з графіком використання коштів кредиту, визначеного генеральною угодою;

2) в генеральній угоді визначається рівень співвідношення розміру кредитного портфеля (за кредитами, виданими позичальникам відповідно до цих Умов) до суми отриманого та непогашеного кредиту, який має підтримувати уповноважений суб'єкт протягом усього строку дії генеральної угоди. У разі порушення такого співвідношення Укрфінжитло має право відмовити у подальшому кредитуванні уповноваженого суб'єкта за генеральною угодою, відмовити в наданні або зменшити суму подальшого кредитування, вимагати дострокового повернення кредиту у частині перевищення суми кредиту, отриманого від Укрфінжитла, над розміром кредитного портфеля, зазначеного у цьому підпункті;

3) у разі виявлення фактів подання позичальником недостовірної інформації згідно з пунктом 8 цих Умов уповноважений суб'єкт зобов'язується достроково повернути Укрфінжитлу частину кредиту в розмірі залишку іпотечного кредиту такого позичальника;

4) уповноважений суб'єкт надає свою згоду на перевірку Укрфінжитлом використання кредиту відповідно до умов генеральної угоди.

Процентна ставка за кредитом, що надається Укрфінжитлом уповноваженому суб'єкту відповідно до генеральної угоди, фіксується на весь строк дії кредитного договору, її розмір становить 3 відсотки річних.

Порядок здійснення контролю за використанням коштів, наданих Укрфінжитлом уповноваженим суб'єктам для подальшого здійснення ними доступного іпотечного кредитування громадян України відповідно до цих Умов, визначається генеральною угодою.

21. Укрфінжитло може здійснювати відповідно до генеральної угоди викуп прав вимоги за кредитами, наданими уповноваженими суб'єктами позичальникам.

- АБО видає цільовий кредит під 3% річних банкам чи державним фінкомпаніям (передбачено в редакції *з серпня 2022 постанова № 856*);

- АБО залучає такі ***уповноважені суб'єкти*** видавати та обслуговувати кредити від імені Укрфінжитла за винагороду до 4% річних (додано ***16 вересня постанова № 1084***).

3) Безпосередньо громадянам ці гроші видають вже в кредит під 7% річних, але для пільгових категорій передбачена компенсація до рівня 3%.

4) Компенсацію 4% річних для пільгових категорій здійснює ***Фонд розвитку*** підприємництва за рахунок передбачених для цього в держбюджеті коштів (порядок затверджено сьогодні, ***постанова № 1085***).

Тобто,

— 1) держава десь залучає фінансування з невідомою ціною обслуговування (це може бути і 25 % облікової ставки НБУ), 2) потім через ***Укрфінжитло*** віддає за 3 % річних посередникам, щоб посередники змогли на цих грошах заробляти додатково 4% річки, видаючи громадянам вже під 7 % річних.

А щоб пільговим категоріям було не дорого, ці 4 % посередникам

що видані уповноваженим суб'єктом відповідно до цих Умов, виникли військові ризики, права вимоги за такими кредитами можуть бути відступлені уповноваженим суб'єктом Укрфінжитлу.

При цьому в разі коли військові ризики виникли протягом строку дії кредитного договору за виданими відповідно до цих Умов кредитами, за якими права вимоги відступлені Укрфінжитлом, права вимоги за такими кредитами не підлягають зворотному відступленню уповноваженим суб'єктам.".

9. Доповнити Умови пунктом 22^1 такого змісту:

"22^1. Укрфінжитло відповідно до умов генеральної угоди має право залучати уповноважених суб'єктів для надання позичальникам кредитів від імені та за рахунок Укрфінжитла відповідно до цих Умов.

Сукупний розмір винагороди уповноваженого суб'єкта за надання послуг з видачі та обслуговування таких кредитів повинен становити не більш як 4 відсотки річних, які нараховуються на залишок суми таких кредитів.".

10. Абзац другий пункту 23 викласти в такій редакції:

"незастосування Національним банком заходів впливу за порушення обов'язкових нормативів та лімітів валютної позиції на момент розгляду питання фінансування та протягом останнього року;".

будуть компенсувати із бюджету.

zakon.rada.gov.ua/laws/show/856-2022-п#Text

експлуатацію раніше ніж за десять років до дати укладення договору, якщо такий об'єкт нерухомості розташований в обласному центрі.

Перевірку відомостей здійснює кредитор.

10. Кредити, які видаються відповідно до цих Умов, повинні відповідати таким вимогам:

1) процентна ставка становить 7 відсотків річних.

Умовами договору передбачається компенсація процентної ставки до 3 відсотків річних для категорій осіб, визначених у підпунктах 1–4 пункту 3 цих Умов.

Розмір компенсації змінюється у разі зміни категорії позичальника. Перевірка категорії позичальника здійснюється банком щокварталу та передує виставленню рахунка на сплату місячних платежів позичальником;

2) умовами кредитного договору може бути передбачено застосування штрафних санкцій за кредитом у разі невиконання або порушення позичальником умов кредитного договору та/або договору іпотеки;

3) відповідно до порядку погашення кредиту та відсотків за ним ануїтет або погашення основного боргу здійснюється рівними частинами і нарахування процентів щомісяця;

4) максимальний строк кредиту - 240 місяців;

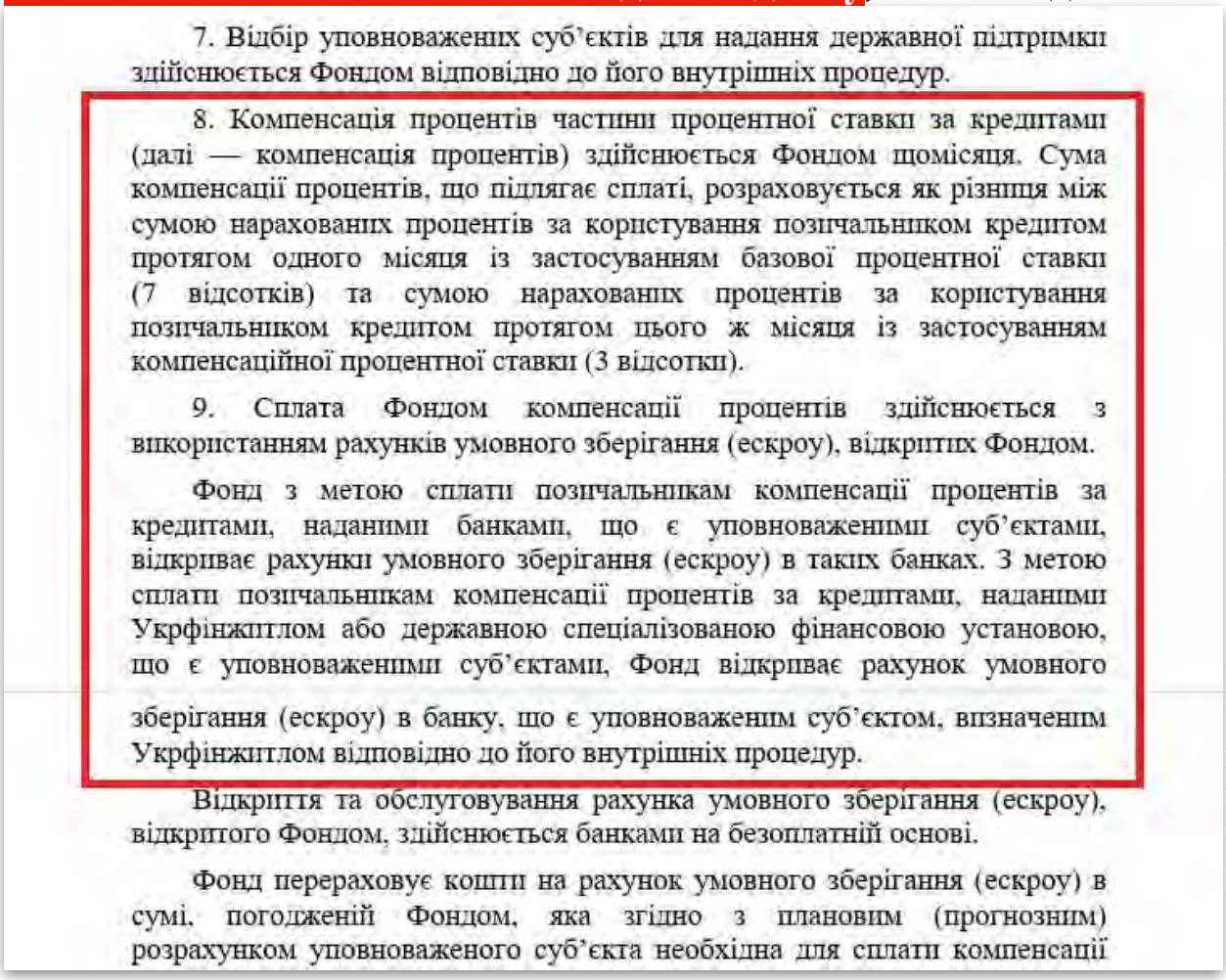
5) мінімальний перший (початковий) внесок сплачує позичальник у розмірі не менш як 20 відсотків вартості предмета іпотеки;

6) для розрахунку суми кредиту:

вартість 1 кв. метра загальної площі житла не повинна перевищувати граничну вартість 1 кв. метра житла. Гранична вартість 1 кв. метра загальної площі житла для мм. Києва, Дніпра,

Варіант

— **працювати без посередників, щоб відразу громадянам давати під 3 % і економити значні кошти для бюджету**, навіть під час війни не

7. Відбір уповноважених суб'єктів для надання державної підтримки здійснюється Фондом відповідно до його внутрішніх процедур.

8. Компенсація процентів частини процентної ставки за кредитами (далі — компенсація процентів) здійснюється Фондом щомісяця. Сума компенсації процентів, що підлягає сплаті, розраховується як різниця між сумою нарахованих процентів за користування позичальником кредитом протягом одного місяця із застосуванням базової процентної ставки (7 відсотків) та сумою нарахованих процентів за користування позичальником кредитом протягом цього ж місяця із застосуванням компенсаційної процентної ставки (3 відсотки).

9. Сплата Фондом компенсації процентів здійснюється з використанням рахунків умовного зберігання (ескроу), відкритих Фондом.

Фонд з метою сплати позичальникам компенсації процентів за кредитами, наданими банками, що є уповноваженими суб'єктами, відкриває рахунки умовного зберігання (ескроу) в таких банках. З метою сплати позичальникам компенсації процентів за кредитами, наданими Укрфінжитлом або державною спеціалізованою фінансовою установою, що є уповноваженими суб'єктами, Фонд відкриває рахунок умовного зберігання (ескроу) в банку, що є уповноваженим суб'єктом, визначеним Укрфінжитлом відповідно до його внутрішніх процедур.

Відкриття та обслуговування рахунка умовного зберігання (ескроу), відкритого Фондом, здійснюється банками на безоплатній основі.

Фонд перераховує кошти на рахунок умовного зберігання (ескроу) в сумі, погодженій Фондом, яка згідно з плановим (прогнозним) розрахунком уповноваженого суб'єкта необхідна для сплати компенсації

комільфо для нашої влади - їм потрібно народити **схему, що буде законно створювати чималий прибуток із повітря...**

І це я лише треш в схемі фінансування розписав.

А там **ще такі вимоги для отримувачів** цієї державної підтримки нужденних, що Кабміну довелося окремою імперативною нормою заборонити видачу нової іпотеки офіційним олігархам.

***

№ 762.

Леонид Волков: "Путин – мошенник, случайно оказавшийся у власти"

2022-09-28

Мумин Шакиров

Политик Леонид Волков в интервью автору и ведущему программы "Грани времени" Мумину Шакирову – о войне в Украине, о будущем и настоящем Владимира Путина, о феномене Алексея Навального и о коллективной вине россиян, допустивших, чтобы Россией правил непредсказуемый диктатор. Интервью мы взяли за несколько дней до объявления властями частичной военной мобилизации.

1. В чем феномен Владимира Путина?

Леонид Волков

– Все больше людей осознают, что войну в Украине начал именно Путин. Персонально Путин. В чем феномен Владимира Путина, который почти четверть века сидит в Кремле и пока не намерен кому-либо отдавать власть?

– Владимир Путин хорошо распорядился ресурсами, которые ему достались в наследство. Он хороший тактик и очень терпеливый ученик. Путин никогда не был выдающимся человеком. Агент КГБ по кличке Моль, человек, который учился на тройки в школе, плохо учился в институте. Не сделал блестящую карьеру. Большинство его сослуживцев опередили его в званиях. Прозябал, в общем-то, в провинциальном Дрездене на провинциальной должности. Оказалось, что у него есть такое важное качество – он хорошо учит уроки. Березовский, Чубайс, семья Ельцина сделали его президентом. Так сложились карты. Сделали – благодаря телевизору. "Ага, телевизор способен сделать президентом России даже такое ничтожество, как я, – понял Путин. – Значит, надо сделать так, чтобы телевизор больше никогда мне не угрожал". И начал он с разгрома НТВ, с установления полного контроля над медиа… Путин увидел, как деньги решают многое, как с помощью их и политических технологий можно сделать табуретку депутатам. Первое дело "ЮКОСа", 2003 год, было ответом на то, что Ходорковский финансировал – причем одновременно – "Яблоко" и КПРФ на думских выборах. Это был ясный сигнал: никто не имеет права вкладывать деньги в политику. Деньги в политику отныне мог вкладывать только Кремль... Кроме того, ему досталось очень классное наследство в виде ельцинской Конституции 93-го года – бездарной, написанной в спешке, разработанной за месяц, как реакция, как быстрая заплатка на события октября. Конституция суперпрезидентская, направленная на решение одной задачи – чтобы парламент никогда не мог больше противоречить президенту, чтобы никогда больше не возникло такой ситуации, как в сентябре-октябре 93-го года. Путин довольно быстро разглядел, какие бесконечные возможности по узурпации власти она ему дает… И наконец, Путин смог построить удачно работающую систему такого бюрократического баланса, когда вокруг него есть много подручных, отвечающих за ключевые направления, находящиеся между собой в постоянном искусственном конфликте, который он сам поддерживает. Этот конфликт заставляет их прибегать к Путину как к верховному арбитру, по любому поводу, потому что он является единственным носителем легитимности. Избиратели России просто не знают ни Миллера, ни Ротенберга, ни Ковальчука, ни Бортникова. Но когда их бизнес-интересы пересекаются, когда они вступают между собой в конфликты, единственный, кто может разрулить и сказать "будет так", – это Владимир Путин, потому что у него есть рейтинг, крайне важный для него, есть легитимность и есть поддержка, которую он получает через голосование. И это позволило ему

построить эффективную систему разворовывания страны и держать ее на плаву много-много лет.

– Эксперты считают, что он гениальный кадровик – умеет подбирать людей, которые преданы ему и легко соучаствуют во всех его преступлениях.

– Я не скажу слова "гениальный". Мы видели большое число и довольно ярких кадровых ошибок, которые Путин делал. Вспомним, например, провальную историю с назначением охранников губернаторами, когда его охранник Зиничев проработал главой Калининградской области три недели, вышел на первую пресс-конференцию с журналистами, понял, что это не его, собрал манатки и уехал из региона. Потом так же неудачно поработал министром чрезвычайных ситуаций – оступился на скользкой скале.

– Это погрешность, плюс-минус.

– Откровенных кадровых неудач у Путина было много. Но он в целом хорошо понимает, как настроить эту мафиозную систему. Система, которую Путин построил, называется "мафиозное государство" – это не обзывательство, это определение научное. Есть дон, как бы глава мафии, и есть его лейтенанты, которые отвечают: ты – за наркоту, ты – за казино, ты – за проституток. Как только у тебя конфликт, ты приходишь на ковер к большому боссу, а большой босс говорит: "Тебе 50%, тебе 50". Или: "Тебе 80, тебе 20". Тот, кто получил 20, уходит недовольный, но в целом система работает, потому что он понимает, что в следующем конфликте ему дадут кусок побольше. Путин построил ровно такое mafia state в чистом виде. Проститутки, казино и наркотики тоже присутствуют в нем, но также – нефть, газ, земли, застройки, госконтракты… И он удачно поддерживает этот баланс, потому что у него есть соответствующий опыт, потому что реально он работал главарем питерской мафии с 91-го по 96-й год. И хорошо изучил, как это работает. Путин перенес модель управления мафиозным Петербургом на управление страной, и она легла хорошо, потому что ельцинская Конституция хорошо позволяла это сделать.

Транспарант с изображением Иосифа Сталина, Владимира Путина и Адольфа Гитлера во время акции протеста против вторжения России в Украину, 27 февраля 2022 г.

– Какого наказания заслуживает Путин, на ваш взгляд, за все, что он сделал?

– Российское законодательство в этом случае не предусматривает иного наказания, кроме как пожизненное заключение. Идеальный сценарий, конечно, был бы – пожизненное заключение по приговору Международного уголовного суда. Но траектория туда является такой трудной, и надо быть слишком большим оптимистом, чтобы верить, что мы туда дойдем. Должна быть серия серьезных поражений российской армии в Украине – это более-менее реалистично, бунт генералов и отстранение Путина от власти, внутренний конфликт путинской элиты. Этот конфликт должен привести элиту к пониманию неспособности удержать постпутинскую власть, выходу элиты на переговоры, подобные Пакту Монклоа в Испании после смерти Франко, и уже после этого – к аресту Путина и передаче его Международному уголовному суду. Это не нереалистичный путь. Я не удивлюсь, если Россия его сможет пройти, и это будет очень круто. Но это все-таки политические прогнозы, которые должны сбыться с не очень большой степенью вероятности. С гораздо большей вероятностью Путин не доживет ни до какого суда, ни до какого трибунала. Свои и грохнут его в каком-нибудь внутреннем

конфликте. Или он недотянет из-за возраста, из-за проблем со здоровьем. Но это будет не так хорошо. Потому что публичный суд над Путиным, как Нюрнбергский процесс, был бы очень важным этапом всей истории про очищение, национальное примирение, депутинизацию. Если сейчас кто-нибудь выстрелит Путину в лоб, война-то закончится, но Россия не получит очень важного урока. Будет опять куча conspiracy, легендирования, и уже через какое-то поколение мы получим ностальгирующую политическую силу, для которой "великий Путин шел к реализации своих планов, и если бы не удар кинжалом в спину, у него бы все получилось". И мы рискуем снова выйти на этот же виток спирали.

– Ваши цитаты: "Немцы не смогли свергнуть Гитлера, испанцы – Франко, который правил почти 40 лет". Он после войны либерализовал экономику, в 60-х годах начались политические реформы, расширившие права граждан. Путину может подвернуться вариант а-ля Франко, он будет долго править и легко уйдет от ответственности, но при этом страна может процветать?

– Страна уже не может процветать: Путин загнал ее в экономическую катастрофу. Он разрушил баланс элит и общественных отношений, который осторожно и довольно мастерски выстраивал на протяжении 22 лет. Может быть, это еще не все осознали, но система пошла вразнос, возврата к прошлому нет. Если бы Путин не совершил главную ошибку своей жизни – не напал на Украину 24 февраля 2022 года, то сценарий Франко, бесконечной стагнации, был бы весьма вероятным. Ничего не мешало Путину просидеть у власти еще 15–20 лет (пока здоровье позволит) в закрытой, нищающей, отстающей от всего мира, стагнирующей, унылой России, оставаясь при этом с достаточным запасом прочности, чтобы его никто никогда не сверг. Этот свой запас прочности он сейчас очень сильно подорвал.

2. Каким будет сценарий поражения России в войне?

– Почему Путин начал войну? Первая версия – страх потерять власть. Вторая – имперская заноза, которая его мучает, собирателя "русских земель". Третья – это просто мошенник, который случайно оказался у власти, и основная задача – это хапануть как можно больше денег.

– Не вижу между ними противоречия. Эти версии прекрасно дополняют друг друга. У Путина нет как таковой имперской занозы, безусловно, мы это знаем по его образу жизни. Он сибарит. Он любит молоденьких девушек, красивую жизнь, прекрасные дворцы, шикарные яхты. Его "Шахерезада" за 700 миллионов долларов или его дворец говорят все о нем. Он не Иосиф Сталин или Франц Иосиф, у которых была солдатская табуретка, и они думали только

об империи. Эту имперскую занозу он, как и многие другие нарративы, просто придумал...

– И поверил в нее?

– Путин понял, что она очень инструментальная, очень эффективная. После 2007 года, мюнхенской речи он увидел, что эта штука очень хорошо продается и помогает ему наращивать рейтинг, а значит, спокойно править, бесконечно обогащаться. То есть первично все-таки обогащение. Имперская риторика, собирание русских земель, уникальный путь для Путина – это инструмент. Но в какой-то момент это все сращивается, инструмент становится самоцелью. Как в "Золотом теленке": Александр Иванович Корейко строил электростанцию, а в итоге построил типографию с открытками про будущую электростанцию. В какой-то момент инструмент заменяет собой цель, происходит подмена понятий. Нет никакого противоречия между тем, что у Путина заиграли амбиции собирателя земель, и тем, что ему очень хотелось нарастить свой рейтинг. Путин хотел починить огромные имиджевые проблемы, возникшие у него после пенсионной реформы, экономических неудач, допингового скандала, и многие другие, которые преследовали его в последние годы. По своему ДНК, по образу жизни и действий Путин – мелкий мошенник, совершенно случайно оказавшийся у власти. Он решает свои проблемы с рейтингом, то есть со своей монополией на власть, на возможность воровать абсолютно мошенническими, гопническими, бандитскими способами, размахивая при этом имперским флагом.

– Как может смениться власть в России, учитывая, что в Беларуси, казалось, вот-вот падет режим Лукашенко (больше полумиллиона человек вышли на улицы), и это не произошло?

– В Беларуси Лукашенко удержался только благодаря Путину – это совершенно очевидно. Лукашенко чувствовал поддержку Путина – и силовую, и медийную, и пропагандистскую. Помним знаменитый сюжет, когда на белорусское государственное телевидение приехал десант российских пропагандистов. Когда Лукашенко остался совсем один со своим пресс-секретарем и со своим сыном, он опирался на российские силы. Не будь Путина, который подставил ему плечо, Лукашенко бы, конечно, не удержался. У Путина такой роскоши не будет.

– Вы – один из сторонников военного поражения российской армии в украинской кампании. В каком формате вы видите это поражение? Полное уничтожение живой силы и техники российской армии? Или есть какие-то другие нюансы?

– Я не думаю, что этим закончится. Я надеюсь (я же оптимист) на какой-то относительно благополучный исход всего этого дела. Я могу предложить такой сценарий: еще несколько крупных поражений, подобных тому, что Вооруженные силы России потерпели в Харьковской области. Скажем, потеря Херсона и Правобережья Днепра, потом потеря Северодонецка, Лисичанска, Мелитополя или даже Мариуполя. После такого поражения, я думаю, мы можем увидеть в той или иной форме бунт генералов. И в какой-то момент, я надеюсь, они просто поставят Путина перед фактом, что война проиграна, дальше деваться некуда, и дальше начнут сами отовсюду уходить. И мирные переговоры будут проходить в условиях признания военного поражения России. Это самый лайтовый и хороший из возможных сценариев.

Плакат на демонстрации против войны России в Украине, Ганновер, 9 апреля 2022 г.

– Есть хуже?

– Безусловно. Генералы будут держаться до последнего, Путин будет держаться до последнего, будет упорствовать, как Гитлер в бункере, и Вооруженным силам Украины придется с боями освобождать и Донецкую область полностью, и Луганскую область полностью, и Крым. Это будет большая проблема, потому что это затянется на годы, будут реки крови, огромные потери и с той, и с другой стороны. Путин, конечно, пока не понимает, что война проиграна. Но мне хочется верить в то, что еще несколько таких, как они там это называют, перегруппировок – и военное руководство России сможет донести до Путина эту очевидную истину в том или ином виде.

– Вы гражданин Российской Федерации, российский политик. Нормально – желать военного поражения собственной армии? В армии есть обманутые люди.

– Абсолютно нормально. Я говорю про это в каждой передаче, которую веду. У меня нет с этим никаких проблем. Очень приятно выступать на стороне сил добра. Очень приятно выступать на стороне справедливости и здравого смысла. С этой точки зрения все очень просто. Каждый раз, когда нога российского солдата ступает на украинскую землю, это нарушает справедливость, здравый смысл и закон. Ни одному российскому солдату там делать нечего. История Отечества знала много войн, много конфликтов. И очень часто мы видели войны: у этих своя правда, у этих своя правда. Скажи что-нибудь про карабахский конфликт. Ой, начнется: история на десятилетия взаимных обид, этнических чисток, насилия, – наворочено слоев, пластов много. Каждая сторона может очень долго и убедительно рассказывать – так, что к концу разговора ты абсолютно поверишь. С войной России и Украины такого нет. Такой позорной, однозначно неправедной войны не было, наверное, с 1939 года. Россия вторглась огромными силами, с применением абсолютно неограниченного насилия и жестокости на территорию мирного соседнего государства с целью оттяпать огромные территории, уничтожить это государство как таковое. Правду говорить легко и приятно. Российская армия должна убраться с территории Украины, потому что это правильно.

– Что вы скажете по поводу обманутых людей?

– Там нет обманутых людей. Есть еще одно обстоятельство, которое, конечно, очень облегчает нашу задачу. Все-таки война-то не объявлена, идет "специальная военная операция". Там находятся контрактники, каждый из которых сейчас уже прекрасно знает, что он там не обязан находиться. Есть тысячи (уже не сотни) отказников, которые нашли в себе смелость сказать своему начальству, что "мы под такое дело не подписывались, наш контракт вовсе не предусматривает ничего подобного". И тысячи контрактников, которые успешно смогли покинуть зону боевых действий. Кроме контрактников мы видим там "вагнеровцев", зэков, которых Пригожин собирает по колониям. Никакой симпатии они не вызывают. Даже призывной армии, даже воюющим там срочникам я все равно желал бы поражения. Это усугубляет преступление Путина – послать туда срочников, перемолоть людей подневольных в этой мясорубке. Это еще страшнее, еще хуже.

– Есть ли у вас эмпатия к русскому солдату, который пошел воевать в Украину и вернулся оттуда без ног?

– У меня есть эмпатия к любому человеку, который куда-то ушел и вернулся без ног. Смерть любого человека – это трагедия, личная, семейная драма, дети становятся сиротами, остаются вдовы, матери. Но есть какие-то градации. К украинскому гражданину, который проснулся от того, что в его дом прилетела ракета и убила всю его семью, у меня, извините, эмпатии больше.

– А что бы вы сказали матери контрактника, который, к примеру, пропал без вести, семья, естественно, не получила никаких денег? Какие слова вы подобрали бы, чтобы начать с ней разговор?

– Мы этой матери можем сказать только то, что говорим всем, любой широкой аудитории: "Виновник твоей беды сидит в Кремле, его зовут Владимир Владимирович Путин".

3. Когда война закончится…

Леонид Волков

– Как относиться к людям, пришедшим с фронта? Война закончится, эти люди войдут в гражданскую жизнь, будут ходить среди нас. Некоторые из них получили награды, даже Героя России.

– То, что этих людей будет много, – это станет еще одной из больших проблем для прекрасной России будущего. Путин уже наворотил огромное число проблем, которые нам предстоит разгребать… Это и ветераны, и Чечня, и структурные проблемы в экономике. Мы их будем все решать так или иначе: разговаривать, реинтегрировать, находить им место в обществе. Выявлять военных преступников и судить за военные преступления. Слава богу, это война XXI века, когда все задокументировано очень и очень хорошо. Но в реестре проблем по степени важности эта проблема не будет в "топ пять". Куда важнее проблема – это учителя.

– Учителя, которые фальсифицируют выборы?

– Да. Главное для будущего страны – система образования. В XXI веке стране нечего делать без фокуса на образование, на человеческий капитал. Самое главное, чтобы у нас была конкурентоспособная экономика, чтобы людей хорошо учили. У нас две трети учителей – часть масштабной системы фальсификации выборов, они же – система пропаганды. А потом они теми же руками и тем же языком учат детей… Заменить всех судей можно, их не так много. Сделать что-то со всеми ветеранами можно. Опять же разобраться –

военных преступников судить, остальных куда-то пристроить. А что делать со всеми учителями, я вообще не понимаю.

– Мы с вами современники войн в Чечне, в Афганистане. Можно ли сравнивать тех, кто воюет сегодня в Украине, с теми, кто воевал в Чечне или в Афганистане? Или это совершенно разные кейсы?

– Это, конечно, разные кейсы. Опять же возвращаемся к теме исторических параллелей, они всегда очень натянуты. Отношение в обществе к чеченцам и к "афганцам" ведь никогда не было безусловно одобрительным. В моем родном городе офис регионального Союза ветеранов войны в Афганистане был местом, где четкие пацанчики на четких машинах решали очень сомнительные вопросы. Потом с чеченцами такая же была история. Никогда не было, что "это наши герои, они молодцы" и так далее. В случае с украинской войной мы все-таки надеемся, что общество еще дополнительно пройдет через большой этап национальной рефлексии, депутинизации. Россия не сможет двигаться вперед без серьезного осознания и признания вины, без национального самоочищения. И в рамках этого процесса, наверное, общество сможет понять, как ему вести себя, в том числе, с ветеранами украинской войны.

– А что делать с путинскими генералами, которые выполняли преступные приказы главнокомандующего, уничтожая целые города и села вместе с мирными жителями?

– Путинские генералы в большинстве своем военные преступники.

– Их судить на территории России или выдавать Международному трибуналу?

– Хотелось бы дождить до Международного трибунала. Это было бы полезно с точки зрения депутинизации, подведения черты под этой печальной страницей нашей истории, чтобы можно было двигаться дальше. Получится или нет – это сложный вопрос. Мы сделаем все для этого возможное, но как оно сложится...

– Тут дьявол в деталях. Генералы, которые положили жизни российских солдат и офицеров на поле битвы, – это одна история. В то же время в результате бомбежек гибли мирные люди на той стороне. За что судить в первую очередь этого генерала – за своих или за чужих? И там, и там – преступление.

– Я не юрист и не эксперт в области международного права. Но я уверен, что международное уголовное право и российское уголовное право знают ответы на вопросы, которые вы задаете. Людей можно судить по совокупности

преступлений. Человека можно осудить и за то, и за это в какой-то последовательности, в том числе в разных юрисдикциях и в разных судах. Мне не кажется, что это сложный вопрос.

4. "Классический кейс Версальского синдрома"

– Дмитрий Глуховский сказал: "Жестокость и беспредел спровоцировали в Украине десятилетия унижения российского человека. И тут ему дали оружие, дали команду "Фас!". В результате появились такие трагедии, как Буча, Ирпень и Изюм". Вы согласны с тем, что десятилетия унижения выплеснулись в жестокость на чужой территории?

– В целом согласен с канвой этой мысли Глуховского. Я ее не слышал раньше, но в том виде, в котором вы предложили мне эту цитату, она мне кажется в целом оправданной. С Россией произошел классический кейс Версальского синдрома. Германия потерпела поражение в Первой мировой. Населению через какое-то время начинает казаться, что это несправедливо: "Мы столько страдали, мы должны были победить, ведь мы такие замечательные". В обществе распространяется теория об ударе кинжалом в спину, о том, что поражение было вызвано внешними факторами, а не обусловлено всем ходом истории. И на этих конспирологических теориях к власти приходит нацистская партия, которая строит свою политическую повестку на реваншизме. С Россией произошло буквально то же самое. Советский Союз потерпел закономерное поражение в холодной войне. Уродливая коммунистическая система хозяйствования закономерно потерпела крах. Советский Союз закономерно развалился. Но через некоторое время Путин почувствовал ностальгический сантимент в части общества, воспринимающей, как и он сам, развал Советского Союза как "величайшую геополитическую катастрофу", как что-то максимально несправедливое, и стал строить на этом свою политическую повестку. Аннексия Крыма была пробным шаром. Он увидел, что это реально магическая пилюля, которая лечит любые проблемы с рейтингом. По ВЦИОМ, рейтинг Путина в ноябре 2012 года впервые за все время его правления опускался ниже 50%. И тут Крым подвернулся под руку, и оказалось, что это лекарство, которое поднимает рейтинг лучше любой виагры. Осенью 21-го года второй раз за все время Путина, по ВЦИОМ, его рейтинг составил 49%. А он уже знал, что делать. Он уже знал по опыту 14-го года, что маленькая победоносная война, построенная на постсоветской ностальгии, на постсоветском сантименте, – это классная штука. У него ничего не получилось, он провалился, он неправильно рассчитал, неправильно оценил последствия. Путин воспринимал успешную войну, внешнеполитическую авантюру на постсоветском пространстве как способ решения внутриполитических проблем. Ему не нужна была эта война сама по себе, не нужен был захват

территорий, ему надо было, чтобы его любили, чтобы у него вырос рейтинг, чтобы у него не было никаких внутриполитических проблем, я в этом совершенно уверен. Многие из солдат, которых он туда отправил, генералов, их командиров, тоже были жертвами этого сантимента, который пропаганда распространяла на протяжении 20 лет: у нас была великая страна, нам нанесли удар в спину. Плюс к этому прибавилась безумная нищета. Путин 20 лет обворовывал Россию в космических и непредставимых масштабах. То, что мы показали за 10 лет работы Фонда борьбы с коррупцией, – это крошечная часть верхушки айсберга. Мы до сих пор до конца себе даже не представляем, о каких деньгах идет речь. Мы сейчас с вами находимся в Вильнюсе. В Литве, в небогатой восточноевропейской стране, с кучей проблем, средняя зарплата составляет примерно 250% средней зарплаты в России. Без нефти, без газа. Россиянин в 2,5 раза беднее литовца, потому что Путин его грабил неимоверно 20 лет. И он этим грабежом и пропагандой довел значительную часть людей до совершенно скотского состояния.

Алексей Навальный и Леонид Волков

– Вернемся на секунду к солдатам Рейха, которые получали пенсии, и после того, как закончилась Вторая мировая война, эти люди не прозябали в нищете. У них, несмотря на то что это была война агрессора, была более-менее достойная жизнь. Российский солдат, который воевал в Украине, может рассчитывать на прощение?

– Речь не идет о прощении. Речь идет о нахождении баланса в обществе, баланса общественных интересов. Не будем платить пенсии, пособия по инвалидности людям, которые вернулись с фронта без ноги. Хорошо, получим какое-то число нищих и маргиналов на улице, очаги напряжения, которые находятся в противоречии с общественными интересами. Из-за этих очагов

напряжения строить прекрасную Россию будущего нам будет еще сложнее. Германия решала схожие в этом смысле проблемы... Там проблема была гораздо масштабнее, потому что под ружье были поставлены все от мала до велика. Если бы всех их бросили и никаким образом не поддерживали, то Германия не стала бы Германией, успешной промышленной державой, страной "Большой семерки", какой мы ее сейчас знаем.

Пропагандистский штамп о том, что Россия якобы ударяет только по военной инфраструктуре, – одно из самых мерзких проявлений лжи на этой войне

– Сегодня война перешла в иной формат. Помимо того, что российская армия наносит удары по боевым частям украинской армии, в то же время бьют по инфраструктуре. В районе Белгородской области бьют по каким-то точкам. На ваш взгляд, это оправданно или нет?

– Удары куда придется со стороны России наносились с самого первого дня войны. Пропагандистский штамп о том, что Россия якобы ударяет только по военной инфраструктуре, – одно из самых мерзких проявлений лжи на этой войне. Понимая, что у российских ракет, что у российского вооружения очень все хреновенько с качеством, точность плюс-минус километр, они смело хреначили по каким-то целям внутри густозаселенной застройки. Вспомните страшную трагедию в Виннице. Вроде они били по какому-то Дому офицеров, но они прекрасно понимали, что будут страшные жертвы, потери вокруг. То есть атака на Харьковскую ТЭЦ и на дамбу в Кривом Роге – это еще эпизоды военных преступлений российской армии. То, что Украина отвечает атаками, в том числе на линии снабжения... это не вчера началось. Нефтебазы в Белгородской и в Брянской областях они успешно жгли квадрокоптерами еще в апреле. То, что Украина отвечает, защищаясь, в том числе по инфраструктуре, которая обеспечивает снабжение российской группировки, – с точки зрения норм международного права (я интуитивно уверен) абсолютно оправданно и допустимо.

– Вы психологически готовы к тому, что Россия может распасться? Об этом говорят многие эксперты.

– Не вижу к этому никаких предпосылок. Это какая-то странная пугалка, основанная непонятно на чем. Экономически, политически, культурно, с точки зрения экономических связей, взаимовыгодности нахождения территорий в рамках одной страны, с точки зрения культурных особенностей и так далее Россия очень гомогенна. Гораздо более гомогенна, чем думают многие, в том числе западные эксперты. Когда наблюдатели по Восточной Европе начинают рассказывать, что Россия до сих пор – колониальная империя, в которой порабощенные окраины мечтают отколоться, – это чушь. Я проехал всю страну, когда мы строили сеть штабов, мы общались в куче

регионов. Никто в здравом уме не мечтает про независимый Татарстан или независимую Удмуртию. Есть два российских региона, где можно всерьез говорить о том, что возможна какая-то реализация сепаратизма. Во-первых, это Тыва – моноэтнический регион, культурно, транспортно и так далее практически не связанный с остальной Россией. Она (не считая Калининградской области) самой последней стала частью России, действительно выглядит как довольно инородное тело в составе РФ. Могу себе представить какой-нибудь фантастический сценарий, когда Сергей Кужугетович Шойгу заканчивает свои дни императором независимой Тывы. Во-вторых, Чечня, в силу того, что после чеченских войн, после чисток, выезда оттуда всех этнических русских регион стал очень гомогенным. Но даже с Чечней это сложно себе представить, потому экономическая зависимость огромная. Бюджет Чечни формируется федеральными трансфертами, если мне не изменяет память, на 82%.

– Разрушает ли Рамзан Кадыров путинскую вертикаль, становясь еще одним центром силы?

– Рамзан Кадыров в разные времена выступал для Путина иногда как asset, иногда – как liability: иногда как актив, как что-то, что приносит больше пользы, чем вреда, иногда как источник проблем. Когда надо было пугать Рамзаном и кадыровцами оппозицию, рассказывать, в том числе на Западе, байки о том, что не станет умеренного (до войны) Путина – к власти придет Кадыров, глава Чечни исполнял для президента РФ очень полезную, нужную и важную роль. Сейчас мир увидел, что хуже Путина быть ничего не может. Рамзан Кадыров перестал быть пугалкой. При этом он вызывает серьезное раздражение, замешанное, в том числе, на ксенофобии. То есть его ненавидят силовики, потому что Рамзан Кадыров возвысился, он главный герой и ньюсмейкер. При этом, с одной стороны, они видят все, что он ни хрена не воюет, а снимает видео для TikTok и ведет себя максимально трусливо. А с другой стороны, нынешняя элита российских силовиков – это люди, которые имеют опыт чеченской войны и которые прекрасно помнят, как они за этим Рамзаном бегали по лесу с автоматами. Там нет никаких теплых чувств. Поэтому я думаю, что сейчас Рамзан Кадыров для Путина превратился скорее в проблему, вокруг него много шевелений. Все эти его скандальные заявления... Когда Кадыров записал в Telegram, что "мне пора уходить", – это, конечно, намеренное обострение. Видно, что в Кремле им недовольны. Он говорит: "Хорошо, я уйду. Тогда у тебя еще один фронт появится, у тебя еще больше проблем возникнет. Тебе придется что-то делать с Чечней, где возникнет борьба между кланами за кадыровское наследие и так далее". Это было сделано для того, чтобы Путин махнул рукой и сказал: "Ладно, ничего не трогаем, все остается как есть".

– Может, к примеру, возродиться проект "Ичкерия".

– Да. Как он это делает с определенной периодичностью. Короче говоря, Рамзан Кадыров был когда-то для Путина скорее ценным кадром и активом, сейчас он для него скорее проблема, и я думаю, что он сам все это хорошо понимает.

6. Алексей Навальный и другие

– Алексею Навальному в колонии затянули пленкой окошко, через которое политик читал документы от адвокатов. С начала августа и весь сентябрь Алексей Навальный постоянно находится в штрафном изоляторе. Какую цель поставила власть?

– Меня это очень тревожит. Было бы проще жить, если бы у них была понятная цель. Они бы сказали так: "Ты перестань делать то-то и то-то (или делай то-то и то-то), или мы тебя сгноим в ШИЗО". Нет, они его просто посадили в ШИЗО, не предъявляя никаких ультиматумов, не выдвигая никаких требований, совершенно непонятно, чего пытаясь добиться. Он находится уже больше месяца в ШИЗО, которое не рассчитано на такое нахождение. ШИЗО – это самое тяжело наказание, самое исключительное наказание, которое бывает в российской пенитенциарной системе. Бывают взыскания, какие-то наряды, штрафы, ограничение в передачах. В градации возможных наказаний ШИЗО – самое суровое, хуже ничего не бывает. Когда его туда помещают за то, что он две секунды не держал руки за спиной или не застегнул пуговицу, – это, конечно, абсолютно политическое решение. Оно пришло с верхних эшелонов каких-то иерархий, это показное решение: "Мы тебя будем тут гноить, ты отсюда уже не выйдешь". Вкупе с линией на полное ограничение его контактов с внешним миром это заставляет нас очень сильно беспокоиться за его жизнь, здоровье, за перспективы его нахождения там. Я думаю, что это какая-то реакция Путина на провал в войне, на то, что ситуация на фронтах все хуже и хуже. Путин нервничает, злится, грубо говоря, срывается на своем личном заключенном. С тем, что Алексей Навальный – личный узник Путина, надеюсь, никто спорить не будет.

– Считается, что Навальный – это личная добыча Путина, и никто не посмеет сделать ему больно, пока не поступит приказ из Кремля. Это так?

– Абсолютно так. И это значит, что такой приказ поступил.

– То есть никакой самодеятельности гнобить его там...

– Я абсолютно исключаю любую самодеятельность со стороны колонии.

– Не подает ли нынешний правящий класс из окружения Путина какие-то знаки вашей команде, мол, "мы имеем в виду, что есть политик Навальный, и он может вернуть Россию в стан цивилизованных стран и помирить с Западом"? Такие сигналы вам поступают?

– Я выступлю на стороне оптимистов и скажу: пока нет.

– Мы находимся в Вильнюсе, здесь каждый год проходит Форум свободной России в разных форматах. Почему вы и ваша команда игнорируете это собрание?

– Потому что жизнь одна, она очень коротка и не бесконечна, и надо разумно распределять ресурсы. У нас не очень большая команда, у нас очень большой портфель проектов, реализацией которых мы занимаемся. И у нас очень деловой подход: мы прекрасно понимаем, что нельзя сделать все, что хочется, надо расставлять приоритеты. Все наши коллеги, все сотрудники Фонда борьбы с коррупцией реально пашут 24x7. Мы все эти годы не понимаем, почему стоит инвестировать драгоценное время в работу этого уважаемого Форума. При этом туда приезжает много приличных людей, там обсуждаются небезынтересные инициативы. Но потратить три дня на разговоры с приятными людьми в приятной обстановке – мы не видим, каким образом это нас приближает к достижению наших целей. Форум выбрал для себя понятную и прекрасную нишу – они сейчас пытаются заниматься представлением интересов новой волны эмиграции, и это классная и замечательная задача.

– Но вас там нет.

– Потому что мы этим не занимаемся. Мы российская политическая организация, которая борется за власть в России и занимается представительством интересов антипутински настроенных россиян, российских избирателей. Для нас это наш фокус, и терять его ни в коем случае нельзя. Каждый должен заниматься тем, чем он может заниматься хорошо. Из России уехало после начала войны, по разным оценкам, примерно 300–400 тысяч человек. Антипутински настроенных россиян до начала войны было 30–40 миллионов, около 30% избирателей. Сейчас, я думаю, их больше. То есть уехало не более одной сотой части, 99% там остались. Наша задача, наши проекты направлены на тех, кто остался. Мы пытаемся с ними что-то сделать. При этом то, что есть люди, которые взяли на себя благородную миссию что-то сделать с теми и для тех, кто уехал, – это отлично. Я не имею ничего против. Каждый должен заниматься своим делом. Говорить, что ФБК делает что-то не так, потому что ФБК не ходит на Форум свободной России, – это примерно то же самое, что утверждать: ФБК делает что-то не так, потому

что не занимается зоозащитой. Есть много разных правильных тем, которыми надо заниматься, но мы имеем наш фокус и не собираемся от него отходить.

– Многие люди против войны, кто находится внутри России и за пределами, и помогают как могут. Например, господин Чичваркин организовывает доставку медикаментов в Украину. Дмитрий Муратов выставил на аукцион нобелевскую медаль, получил за нее более 100 миллионов долларов, и эти деньги пошли через организацию помощи детям. Украинцы призывают россиян, которые против войны, не собирать деньги на лекарства и в помощь беженцам, а тупо покупать Bayraktar и передавать их ВСУ. Как вы относитесь к такому вызову?

– Журналист Илья Азар меня спрашивал: "Почему вы не призываете донатить ВСУ?" Я сказал: считаю, что это будет большой ошибкой. Я имел в виду, что сейчас собирать с россиян, которые находятся в России (а именно они аудитория ФБК, команды Навального), на Вооруженные силы Украины, пользуясь средствами российской банковской системы, то есть совершать действия, наказывающиеся по статьям Уголовного кодекса сроками до 15–20 лет, – это их просто подставлять. Это значит давать ФСБ почву для огромного числа уголовных дел. Такие уголовные дела уже сейчас возникают, потому что есть люди, которые эмоционально реагируют на какие-то призывы и отправляют какую-то копеечку на помощь ВСУ.

– Какой путь выбрали вы?

– У нас есть информационный ресурс. Благодаря 10 годам работы Фонда борьбы с коррупцией, накоплена большая база сторонников. У нас есть миллионы подписчиков на наших разных социальных каналах. Мы для себя решили: направляем наши ресурсы не на то, чтобы купить Bayraktar, потому что их всех, вместе взятых, не хватит даже на один беспилотник. Мы направляем наши ресурсы на то, чтобы развить и расширить наш информационный канал, чтобы правдой о войне достучаться до как можно большего числа людей. У нас за время войны на канале "Популярная политика" 440 миллионов просмотров разных видео. Скажем, господин Подоляк, советник главы офиса Зеленского, очень уважаемый – частый гость нашего эфира. Благодаря тем ресурсам, которые мы вложили в создание нашего канала, в покупку техники, в продвижение этого контента, мы смогли в прямом эфире, не цензурируя, не купируя, показать Подоляка (который классный, умный и очень хорошо формулирует) десяткам миллионов людей в России. И это произвело огромное впечатление. Это продолжает каждый день менять отношение к войне. На все эти деньги, которые мы потратили на развитие наших YouTube-каналов, на покупку техники и зарплаты ведущих,

еще раз считаем, мы не купили бы даже половину Bayraktar. Это вопрос эффективности применения наших ресурсов.

– Сегодня с российским паспортом очень сложно передвигаться по Европе, за пределами страны. И негативное отношение уже становится как бы обычным явлением, по крайней мере, в некоторых странах, которые близко...

– Я живу в Литве три года и ни разу не встречал негативного отношения.

– Вы видите такую проблему: чтобы изменить образ России, надо будет поменять герб, гимн, название и так далее?

– Как в известном анекдоте, надо все-таки не кровати переставлять... Я не думаю, что помогут косметические изменения, чтобы изменить образ России. Важно изменить существо того государства, которым будет Россия будущего. Конечно, Путин наворотил дел, которые нам предстоит разгребать на протяжении не одного года, а возможно, не одного десятилетия, поколения. Опять же опыт Германии нам здесь послужит важным, полезным примером. России предстоит огромная работа над собой, по примирению со своими соседями, со всем миром, по возвращению в семью европейских народов, куда она исторически относится и всегда относилась. Национальная рефлексия. Россия должна стать нормальной европейской и работающей демократией, открытой и прекрасной страной. Эти внутренние изменения, мне кажется, существенно важнее, чем внешние символы. Понятно, что путинский (он же сталинский) гимн нам не попутчик. К флагу у меня нет какого-то однозначного отношения. Что касается Конституции, то ее нам надо будет переписать радикально. Именно Конституция в значительной степени позволила Путину стать Путиным, превратиться из крупного питерского мафиози в самого богатого человека на свете и кровавого диктатора.

– Должен ли народ нести коллективную ответственность, покаяться за преступления диктатора? И свойственно ли это русскому (или российскому) народу?

– Россияне должны осознать, что случилось, а из этого вырастет уже индивидуальное осознание вины или ответственности для каждого из них.

Я не очень большой сторонник идеи коллективной ответственности. Очень многие граждане нашей страны продолжают не понимать, что происходит, прятаться от реальности за пропагандистские штампы и клише. Я очень надеюсь, что когда мы до них достучимся, и когда они поймут, что на самом деле произошло и частью чего они были, им станет стыдно. Это не значит, что граждане России на протяжении многих лет или десятилетий будут оставаться

народом-изгоем, который будет нести специальную Каинову печать. Но нам предстоит огромная работа по рефлексии, по демонстрации преступлений путинского режима, по тому, чтобы люди перестали ассоциировать себя с этим государством, которое это все наворотило, чтобы люди выучили уроки сделанных исторических ошибок.

***

№ 763.

Дайджест подій в Україні та навколо України від 27 вересня 2022

Краще пізніше, ніж ніколи :) сьогодні викладаю два дайжести за 2 попередні доби. Раджу прочитати обидва, щоб все співставити власноруч

Головне

1) Отже, хуйло прямує до анексії території. Більшість країн світу не визнає "ер еф рендуми" ніколи. ЗСУ - теж. Але тепер погрози ядрьоною бімбою лунатимуть з-за поребрика гучніше.

2) Хто підірвав труби хуйлопотоків? Чи є це ознакою, що хуйлу вже на все плювати?

3) Залізна завіса таки падає... хто не встиг втекти, той винний. І це ще одне підтвердження того, що гра буде до останнього. Хуйлениша чи головхуйла.

4) І знову вроттердам мінус Шрьодінгера... Але я таки сподіваюся, що новий очільник САП додавить корупціонерів і гудка. А хто у нас був головкорупціонер до 2019 року? Ось і розмірковуйте. Проте зиск з цього може отримати кало мойзер.

Теми доби

1) "Референдуми" на окупованих територіях закінчились із прогнозованим результатом.

2) **Вищий антикорупційний суд заборонив поновлювати справу "Роттердам+".**

3) Труби "Північних потоків" зруйновано вибухами.\

1. Війна

1-1) Фронт

• Судячи з даних Генштабу, ЗСУ просунулися на схід і південь від Куп'янська і звільнили кілька населених пунктів на його околицях, включно зі станцією Куп'янськ-Вузловий. Російські війська у відповідь завдали ракетного удару по місту.

• Українські війська ведуть успішні наступальні дії на північ від Лимана, у районі Ямполя та на схід від Білогорівки, де вони форсували річку Сіверський Донець. Ситуація для підрозділів армії РФ, які утримують Лиман, стає критичною, оскільки ЗСУ можуть перерізати останній автошлях, що зв'язує місто зі Сватовим, і позбавити їх можливості відступу. Також успішно для українських військ складається ситуація й на півночі Луганської області, де вони поступово наближаються до Лисичанська.

• Попри наступ ЗСУ, окупанти не полишають спроб прорвати українську оборону в Соледарі, Бахмуті, на північ від Горлівки, у районі Авдіївки, на східній та північній околицях Донецька, на південь від Вугледара та Великої Новосілки, проте ці спроби успіху не мають.

• У Запорізькій області лінія фронту стоїть на місці майже 5 місяців.

• Про ситуацію в Херсонській області за зведеннями Генштабу та оперативного командування "Південь" судити складно, проте президент Зеленський у вечірньому відеозверненні заявив, що ЗСУ мають успіхи на багатьох напрямках і незабаром він порадує громадян позитивними новинами. Окупанти для зміцнення лінії фронту перекидають до регіону підрозділи з Криму, багато з яких укомплектовано щойно призваними росіянами.

• 27 вересня російські війська з території РФ обстріляли балістичними ракетами Харків, у низці районів вимкнено електропостачання. Увечері російські війська завдали удару по Одесі крилатими ракетами та ударними безпілотниками. Голова Миколаївської військової обладміністрації Кім заявив, що поки жоден з іранських дронів-камікадзе не долетів до міст області, зокрема до Очакова – усі вони були знищені підрозділами ППО.

• З РСЗВ "Ураган" та ствольної артилерії обстріляно населені пункти на південь від Кривого Рогу, пошкоджено житлові будинки та будівлі одного з підприємств.

• Російські пропагандистські ЗМІ оголосили результати "референдумів" на окупованій території Луганської, Донецької, Запорізької та Херсонської областей. За їхнім твердженням, майже 100 % тих, хто "проголосував", підтримали входження цих територій до складу Росії. "Голосування" відбувалося під дулами автоматів, у ньому "брали" жителі інших регіонів Росії, яких окупанти завезли для масовки. Російська влада заявила, що має

намір повністю окупувати територію Запорізької області в її адміністративних кордонах – саме в такому складі вона хоче включити її до складу РФ, як і всю Донецьку область, яку оголошено "територією ДНР".

Низка експертів вважають іще однією метою "референдумів" легалізацію мобілізації населення окупованих територій до російської армії.

За словами посла в Україні Фельдгузен, Німеччина не має наміру визнавати результати "референдумів", оскільки вони не є легітимними. Генеральний секретар НАТО Столтенберг засудив "референдуми" й заявив, що підтримка України країнами Альянсу лише зростатиме. Президент Грузії Зурабішвілі назвала "референдуми" "вкрай цинічним кроком Росії", який є неприйнятним для світу та всіх цивілізованих людей. Офіційний представник дипломатичної служби ЄС Стено попередив організаторів "референдумів" про наслідки та заявив, що Єврокомісія вважає ці заходи незаконними. З його слів, сам факт їхнього проведення свідчить про наміри російського керівництва посилити ескалацію конфлікту, а не рухатися шляхом мирних переговорів.

супереч порушенням міжнародного права через проведення "референдумів" під дулами автоматів, прессекретар російського президента Пєсков знову заговорив про можливі переговори щодо миру з Україною "для припинення війни". Президент Зеленський на засіданні Ради безпеки ООН, яке було скликано щодо "референдумів" підкреслив, що після спроби анексії захоплених територій із президентом Путіним уже нема про що говорити. Він звернув увагу членів Ради, що Путін на захоплених територіях діє так само як і під час окупації Криму, і закликав повністю ізолювати Росію.

Рада Федерації РФ не планує 29 вересня проводити позачергове засідання, на якому планувалося затвердити входження "нових територій" до складу Росії. Прессслужба повідомила, що наступне чергове засідання заплановано на 4 жовтня.

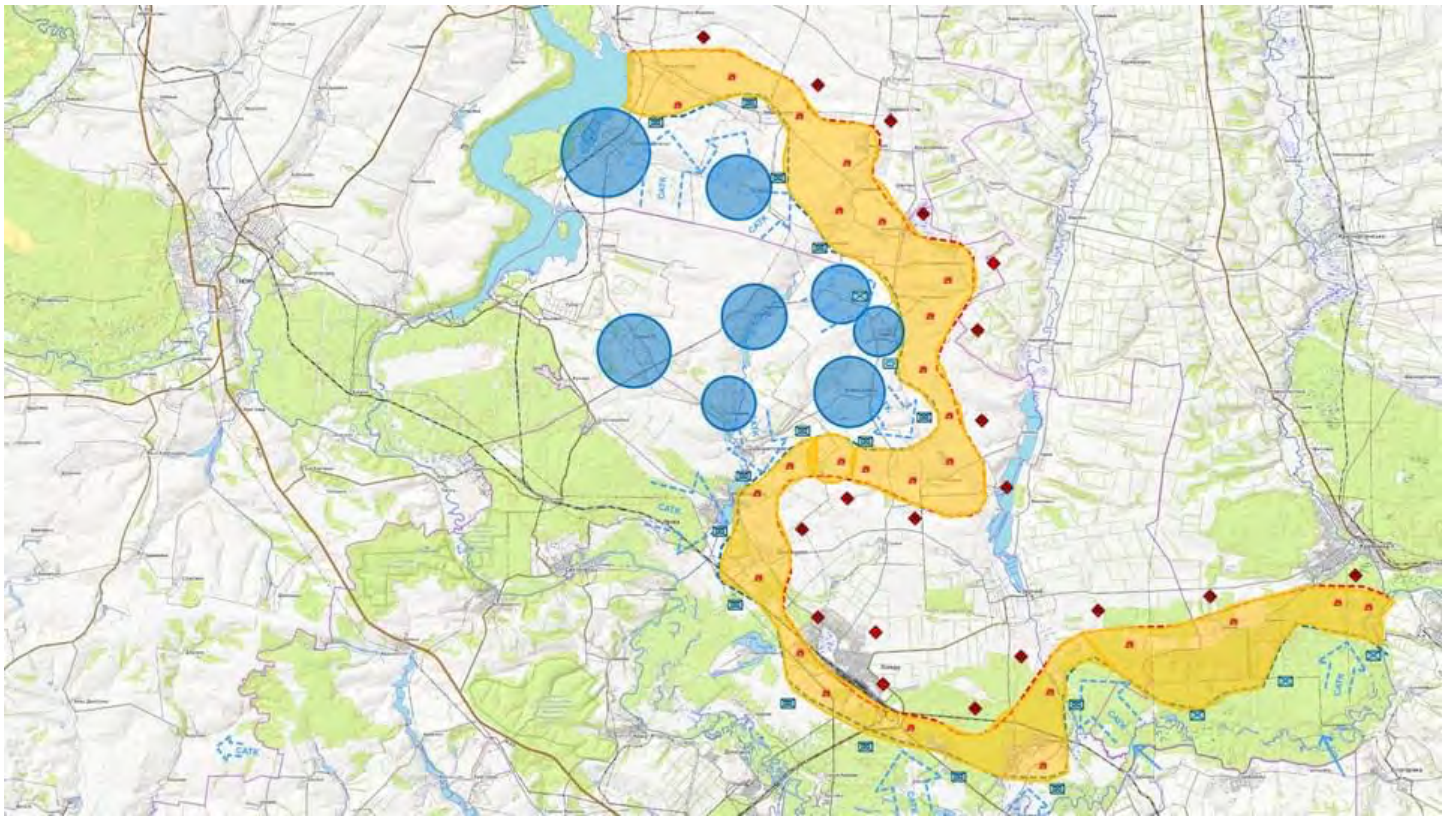
• Співробітники Національної поліції та прокуратури зафіксували на деокупованій території Харківської області 582 воєнні злочини, які скоєно російськими військовослужбовцями.

Глава моніторингової місії ООН в Україні Богнер заявила, що представники місії досі не отримали доступу до жодного з місць утримання українських військовополонених на окупованій території.

• Міністерство реінтеграції окупованих територій повідомило, що військові адміністрації безплатно забезпечать дровами мешканців районів, що прилягають до зони бойових дій. Низка районів Донеччини підлягають евакуації, щодня з Покровська вирушає евакуаційний потяг. Голова

Миколаївської військової обладміністрації Кім поки не планує проведення евакуації населення області.

• Червоний Хрест має намір надати мешканцям щойно деокупованих територій матеріальну допомогу в розмірі 1200 грн на особу. Укрпошта має доставити ці кошти протягом 2 місяців.

1-2) Тил

• Кабмін розірвав угоду про повітряне сполучення із Сирією, яку було укладено в 1993 р.

До дня припинення або скасування режиму воєнного стану повністю заборонено експорт будь-яких товарів до Росії.

• Прем'єр-міністр Шмигаль повідомив про рішення Великої Британії надати допомогу Україні на закупівлю газу в розмірі $500 млн.

• Верховний суд остаточно заборонив діяльність Прогресивної соціалістичної партії, яку очолювала одіозна проросійська політикиня Вітренко.

• Опубліковано рішення Апеляційного антикорупційного суду в справі "Роттердам+", у якому констатовано незаконність розслідування справи за браком складу злочину в діях чиновників та топменеджерів компаній олігарха Ахметова. Суд також підтвердив, що державним та суспільним інтересам збитків не завдано. Будь-які дії в цьому кримінальному провадженні суд вважатиме незаконними й закриє розгляд у разі скерування нового

обвинувального акту. Водночас голова Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Клименко тиждень тому знову відкрив справу через нестикування у висновку прокурорів про необхідність закриття.

• Європейський банк реконструкції та розвитку прогнозує падіння ВВП України цього року на 30 %. У травні ЄБРР оцінював падіння у 25 %.

• За інформацією видання The Financial Times, адміністрація президента Байдена вимагає від країн ЄС прискорити та збільшити фінансову підтримку України. Посол Німеччини в Україні Фельдгузен повідомила, що залишок макрофінансової допомоги в розмірі €3 млрд, яку Єврокомісія планує надати Україні, буде грантом, а не кредитом. Прем'єр-міністр Шмигаль анонсував отримання вже в жовтні допомоги від МВФ у розмірі $2,8 млрд за спеціальною програмою фінансування. Він також повідомив, що країни Заходу заморозили російські активи на суму до $500 млрд, а українське керівництво лобіює ухвалення змін до законодавства цих країн задля можливої конфіскації цих коштів та спрямування їх на відновлення України.

• Мінфін знову провалив розміщення воєнних держоблігацій. Незначне підвищення ставок не збільшило продажі – загальна сума розміщення склала лише 0,4 млрд грн та $4,8 млн.

3. Україна та світ

• Сейсмостанції Швеції та Данії зафіксували два сильні вибухи в районі прокладання російських газогонів "Північний потік" та "Північний потік-2" у Балтійському морі біля данського острова Борнгольм. У місцях пошкодження газогонів газ підіймається із труб на поверхню величезними бульбашками. Влада Данії вважає, що на усунення пошкодження потрібно від кількох днів до кількох тижнів. Прем'єр-міністр Фредеріксен не виключає, що витік міг бути результатом диверсії. Подібну думку висловили й компетентні органи Німеччини. Постачання до Європи газогоном "Північний потік" повністю зупинено до усунення пошкоджень обладнання, зокрема, витоку оливи на помпах. Після оголошення проблем на газогоні ціни на європейських газових хабах знову суттєво зросли. За інформацією видання Spiegel, ЦРУ попереджало уряд Німеччини про можливі атаки на газогони в Балтійському морі ще кілька тижнів тому. Американська адміністрація заявила про готовність підтримати ЄС постачанням газу для заміни обсягів, які не постачає Росія. Глава польського уряду Моравецький вважає, що після аварій на "потоках" бойові дії в Україні загострять.

Президент Дуда урочисто відкрив газогін Baltic Pipe, яким газ із Норвегії надходитиме до Польщі через Данію. За словами прем'єр-міністра Моравецького, запуск газогону завершує епоху домінування Росії у сфері

постачання газу до Європи. Він наголосив, що "потоки" є зброєю президента Путіна. Глава українського міністерства енергетики Галущенко заявив, що із введенням в експлуатацію Baltic Pipe Україна отримає додаткові можливості диверсифікації постачання газу.

Експерти агентства Bloomberg вважають, що Європа готова до опалювального сезону та зможе обійтися без російського газу завдяки швидкому нарощуванню імпорту скрапленого газу.

Газпром погрожує санкціями Нафтогазу та припиненням прокачування газу українською газотранспортною системою у відповідь на подання позову до арбітражу за скорочення фактичного транзиту.

Документи, отримані болгарськими журналістами-розслідувачами, свідчать про те, що все колишнє керівництво країни у 2017 р. за змовою з РФ розпочало будівництво "Балканського потоку", який сполучено з "Турецьким". Метою будівництва було припинення прокачування російського газу українською ГТС. Показово, що проєкт було реалізовано коштом ЄС.

• За інформацією ЗМІ, індійські споживачі можуть відмовитись від закупівлі російської нафти вже у вересні через подорожчання фрахту суден для її перевезення. Замінити цю нафту Індія планує нарощуванням постачання з країн Перської затоки та Африки.

• Франція в умовах енергетичної кризи, що наростає в ЄС, прискорює програму будівництва атомних електростанцій із реакторами нового покоління, а також сонячних, вітрових та інших електростанцій, що працюють на відновлюваних джерелах енергії.

• Посли країн ЄС обговорять у п’ятницю наступний пакет антиросійських санкцій як реакцію на “референдуми”, які влаштувала Росія на окупованих територіях України.

• Міністр закордонних справ Кулеба запропонував країнам, які наполягають на переговорах України з РФ про перемир’я, "припинити гру" та без будь-яких умов підтримати Україну.

• Посол Німеччини Фельдгузен заявила, що Україна отримає систему ППО Iris-T SLM, якої немає навіть на озброєнні Бундесверу. Система має дальність враження до 40 км і може збивати цілі на висоті до 20 км. За її словами, Німеччина не ставить умов Україні, як і де можна застосовувати німецькі озброєння. Посол заявила, що українському керівництву треба й далі вести переговори щодо постачання важких танків для ЗСУ. Вона не бачить різниці між постачанням САУ Panzerhaubitze 2000, зенітних установок Gepard й танків Leopard II.

Держсекретар США Блінкен заявив, що ЗСУ мають право використовувати американську техніку на територіях, які Росія хоче анексувати за допомогою незаконних "референдумів", оскільки вони є частиною України.

За інформацією агентства Reuters, президент США Байден незабаром оголосить про надання Україні ще одного пакету воєнної допомоги на суму $1,1 млрд коштом Ініціативи сприяння безпеці України, яку було схвалено Конгресом у травні. До пакета буде включено РСЗВ HIMARS та ракети до них, системи боротьби з БПЛА, засоби придушення радарів та систем радіоелектронної боротьби, а також запчастини до техніки, навчання українських військовослужбовців, технічна та логістична підтримка.

Сенат США підтримав виділення пакета допомоги Україні в розмірі понад $12 млрд. З них $3,0 млрд буде направлено на пряму воєнну допомогу, $2,8 млрд – на іншу допомогу ЗСУ, зокрема,- розвідувальну, $1,5 млрд – на поповнення запасів озброєнь армії США, замість тих, що передано Україні.

Представник США при ОБСЄ Карпентер заявив, що американська адміністрація підтримує намір української влади деокупувати всю територію країни, включно з Кримом.

Генеральний секретар НАТО Столтенберг скликав екстрену нараду національних директорів агенцій з озброєння країн Альянсу, на якій закликав збільшити постачання зброї та боєприпасів Україні.

За словами спікера командування Повітряних сил Ігната, США вже найближчим часом нададуть Україні 2 комплекси ППО NASAMS, кожен із яких може включати до 8 пускових установок, а також командний пункт. Система призначена для знищення літаків та ракет на низьких та середніх висотах.

Литва передасть ЗСУ 25 тис. комплектів зимового спорядження на суму приблизно €2 млн.

Країни "Вишеградської четвірки" – Польща, Чехія, Словаччина та Угорщина – домовилися допомогти Україні з ремонтом важкої техніки, яку пошкоджено під час бойових дій, а також із розмінуванням звільнених територій. Угорщина категорично відмовилася надати Україні пряму воєнну допомогу.

• Заступник секретаря Ради безпеки РФ, колишній президент Медведєв вважає, що Росія може безкарно завдати ядерного удару по Україні, а країни НАТО нічого не робитимуть у відповідь, оскільки стурбовані лише власною безпекою. Президент Зеленський у виступі перед Генеральною асамблеєю ООН заявив, що Росія не має права володіти ядерною зброєю.

Генеральний секретар НАТО Столтенберг вважає, що до погроз застосування Росією ядерної зброї слід ставитися серйозно. Він наголосив, що застосування ядерних боєприпасів російськими військами призведе до серйозних наслідків для РФ. Посол Німеччини в Україні Фельдгузен вважає ядерний удар по Києву малоймовірним. Глава МЗС Австрії Шалленберг засудив погрози Путіна застосувати ядерну зброю. Він також закликав демілітаризувати Запорізьку АЕС. Директор МАГАТЕ Гроссі повідомив, що останніми днями територія АЕС знову потрапила під артилерійський обстріл, в одній із машинних (турбінних) залів було вибито скло. Гроссі наголосив на необхідності створення навколо станції зони безпеки.

• Щойно мобілізовані громадяни РФ уже з'явилися на лінії фронту й навіть устигли потрапити в полон. Перед відправленням на передову вони навіть не пройшли початкове навчання, не кажучи вже про бойове злагодження підрозділів. Акцент зроблено на масовості призову. Російські ЗМІ пишуть, що міністр оборони Шойгу особисто їздить полігонами Західного військового округу для інспекції проходження вишколу мобілізованими.

На думку низки економістів, мобілізація може вдарити по російській економіці, яку вже послаблено західними санкціями, насамперед, через падіння споживчих настроїв і зниження внутрішнього попиту.

Уряд Латвії оголосив режим надзвичайного стану на кордоні з Росією, а також у портах, аеропортах та на залізниці через мобілізацію, яку оголосив президент Путін. Прикордонна служба Фінляндії пропонує звести паркан на кордоні з РФ, аби перешкодити незаконному перетину кордону дезертирами.

Влада Казахстану не планує видавати Росії осіб, які ухиляються від мобілізації, якщо проти них не відкрито кримінальних справ і не оголошено в міжнародний розшук. Міноборони РФ оголосило, що не має наміру ловити осіб, які втекли від призову до інших країн. Водночас зафіксовано випадки зняття з потягів ухилістів, які намагаються втекти до Білорусі. За даними прикордонної служби ЄС Frontex, за минулий тиждень кількість громадян РФ, які в'їхали до Євросоюзу, зросла на 30 %, переважним чином через Фінляндію та Естонію. Більшість із них мають довготермінові візи, посвідку на проживання в країнах шенгенської зони або подвійне громадянство.

На тлі зростання пасажиропотоку за рахунок росіян, які намагаються уникнути мобілізації, авіакомпанія Turkish Airlines скасувала рейси до Мінська, Сочі, Ростова та Єкатеринбурга до 31 грудня.

• Президент РФ Путін укотре заявив, що його "надурили" підписанням угоди про транзит українського продовольства Чорним морем, оскільки зерно прямує "повз найбідніші країни". Він звинуватив країни Заходу в

провокуванні продовольчої кризи. На думку президента Зеленського, російське керівництво готує підґрунтя для зривання "зернової угоди".

• З російського ринку йде велика американська компанія Emerson – лідер у сфері промислової автоматизації.

Японський автоконцерн Isuzu, услід за Toyota і Mazda, буде змушений незабаром зупинити виробництво вантажівок на заводі в Ульяновську через неможливість постачання компонент унаслідок санкцій.

***

№ 764.

Дайджест подій в Україні та навколо України від 28 вересня 2022

Головне

1) Інформація з хуйлостану дедалі стає тривожнішою. Програму підготовки нового м'яса розраховано на кілька місяців. Отже це чи не однозначно вказує на дату початку нового кола агресії. І не смійтеся, що цей мотлох нездатний ні на що. Їх будуть готувати вбивати. Всіх.

Щодо застраілої техніки... з огляду на можливість застосування ядрьоної зброї, її якість не грає жодної ролі. Аби була і сунулася вперед. Поки далі не коментую. Тому що не до кінця оцінив всі наслідки. Ба більше, "велике" вторгнення розпочиналося з "визнання республік". А вторгнення на Донбас – із окупації і анексії Криму. Паралелі? авже ж.

2) А поки наші хлопці ламають хуйлят навколо Куп'янська, Лимана і Ямполя. Зверніть увагу на те, що це жодним чином не зупиняє атак на Бахмут, Соледар, на північ від Горлівки і на околицях Донецька. Тобто, сили у хуйла є. І ще одне. Вперте небажання виводити війська з правого берегу Дніпра на Херсонщині теж треба додати.

3) 18 Привіт, Марсів - це круто. Але ще більше має бути у країнах Балтії і Польщі. І ще багато чого. Бо мільйон солдатів - це реально ДУЖЕ багато.

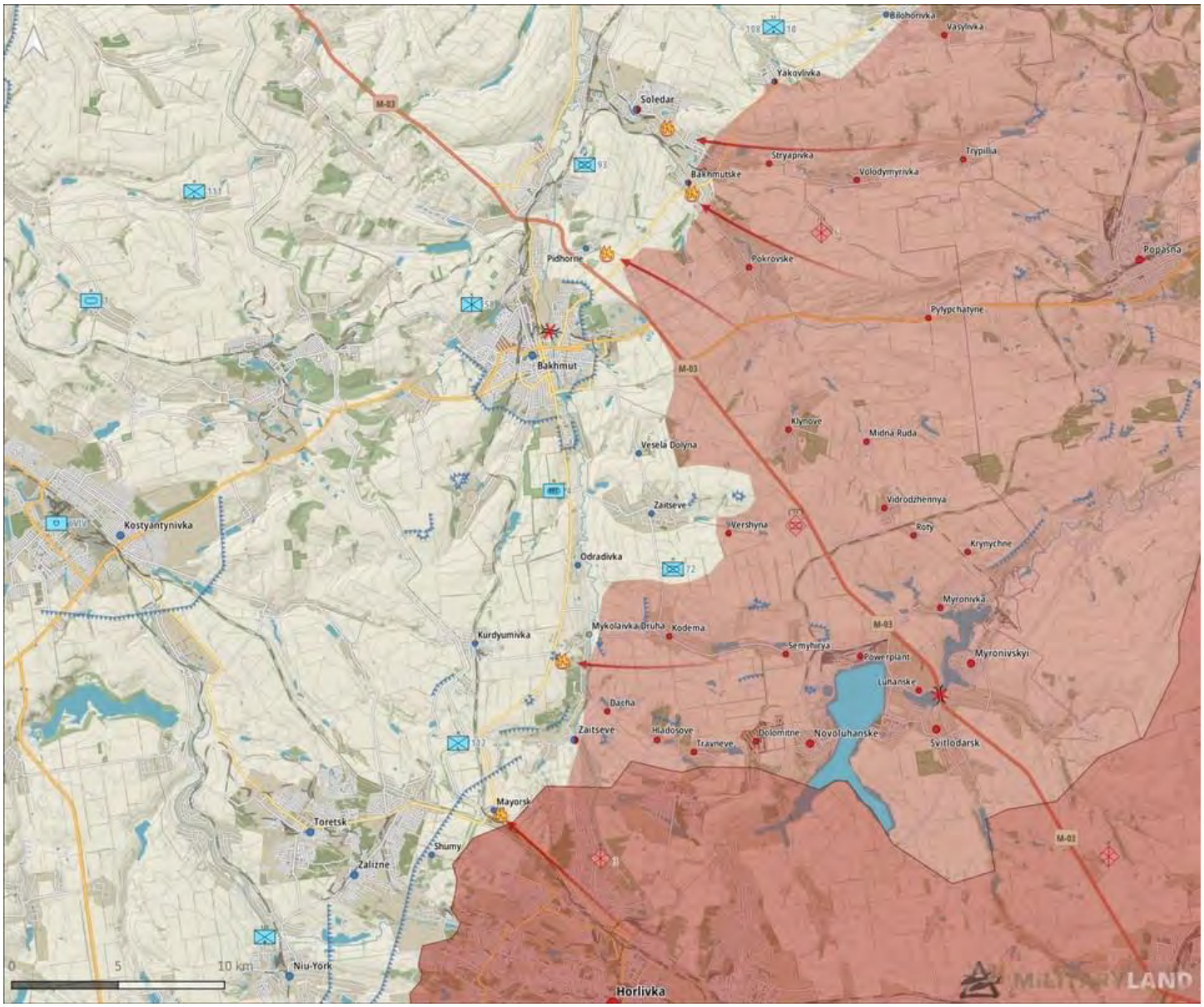
Теми доби

1) У новому пакеті допомоги США нададуть Україні 18 РСЗВ HIMARS.

2) Путін відклав звернення до громадян РФ щодо "референдумів".

3) Західні спецслужби вважають ушкодження "Північних потоків" наслідком терактів.

1. Війна

1-1) Фронт

• Командування армії Білорусі оголосило раптову перевірку готовності однієї з військових частин під Мінськом. За повідомленнями опозиційних ЗМІ, на залізничних станціях країни тривають заходи щодо підготовки до приймання військових ешелонів із технікою. Секретар РНБО Данілов попередив владу Білорусі, що в разі атак із території країни Україна дасть гідну відповідь. Лідер білоруської опозиції Тихановська заявила, що рішення Лукашенка щодо участі у війні з Україною стане його політичним самогубством.

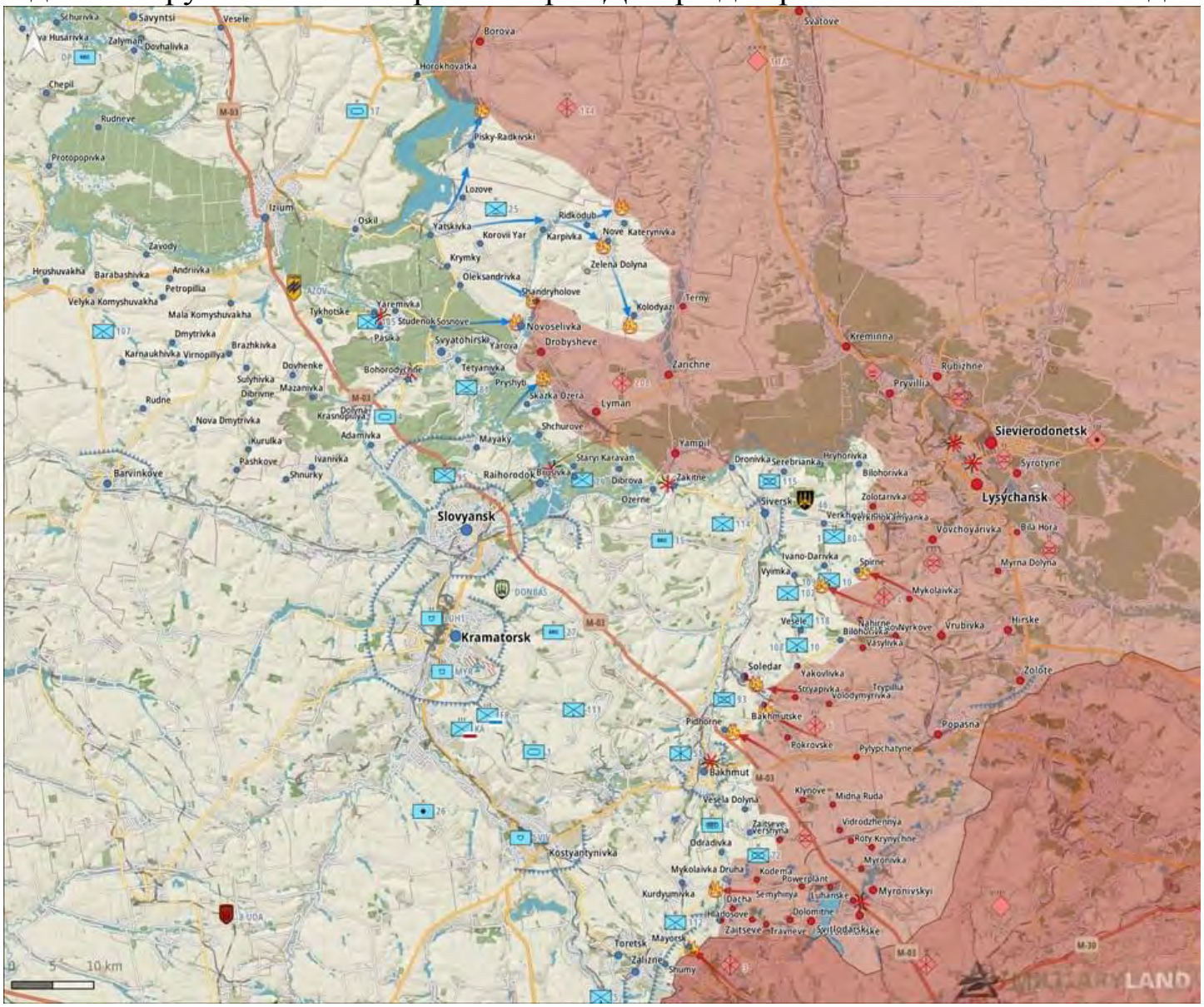
• З території РФ артилерією та самохідними гаубицями знову обстріляно прикордонні райони Сумської та Харківської областей.

• Тривають запеклі бої на схід та південь від Куп’янська. Українські війська поступово просуваються в напрямку Сватового. Успішні наступальні дії

ведуть і підрозділи ЗСУ в районі Лимана та Ямполя. За даними британської розвідки, окупанти будують ешелоновану оборону на Луганщині.

• Попри невдачі на півночі Луганщини та Донеччини, окупаційні війська вже місяць без успіху штурмують околиці Бахмута та Соледара. ЗСУ відбили атаки на північ від Горлівки та Донецька, а також у районі Новомихайлівки, Вугледара та Великої Новосілки на заході Донецької області.

• Окупанти на Херсонщині посилили фільтраційні заходи та намагаються відновити рух мостом на правий берег Дніпра до греблі Каховської ГЕС задля

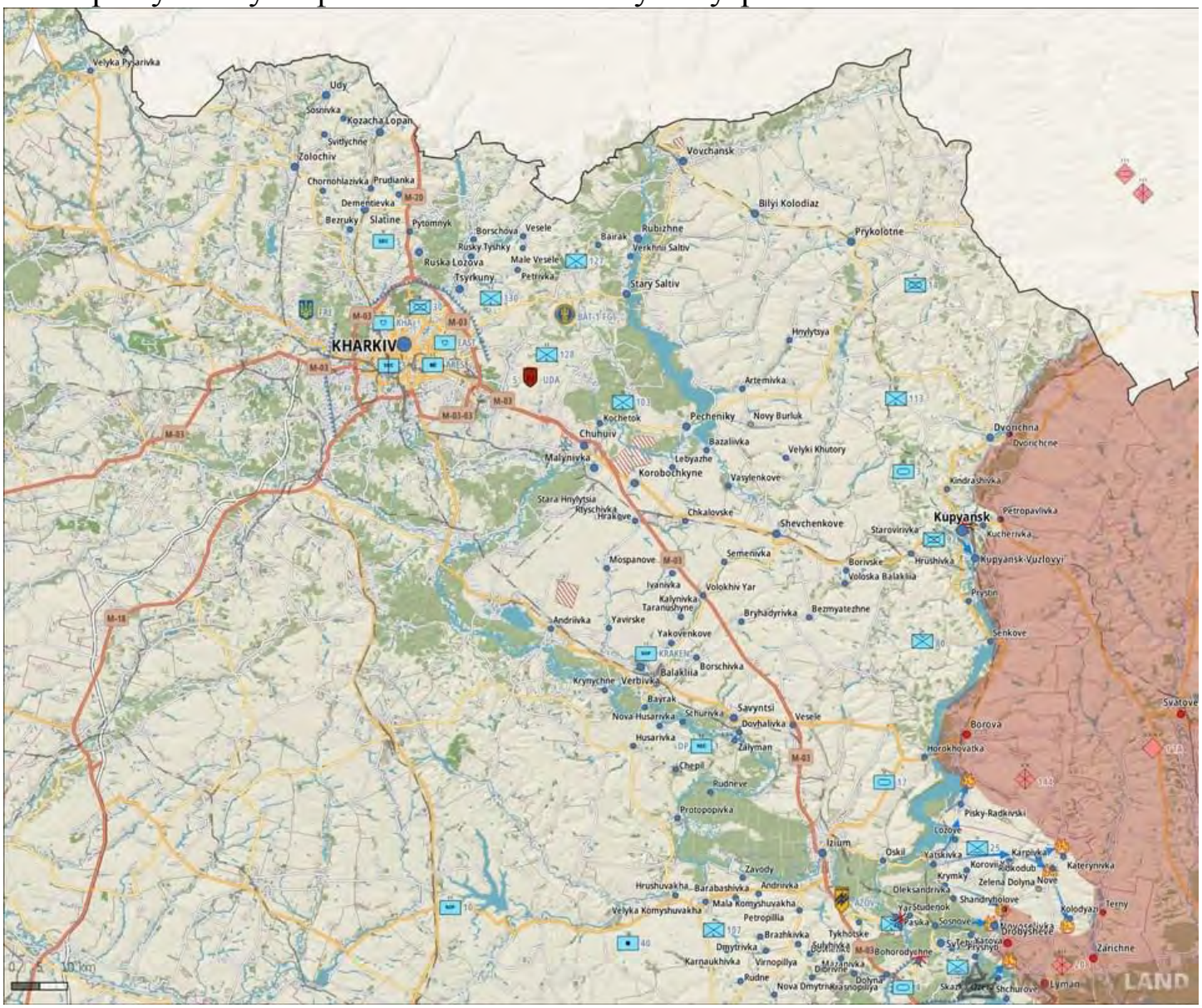

перекидання ним підкріплень підрозділам, які все ще намагаються вести наступ. Українська артилерія вкотре завдала ракетного удару по мосту, а також по місцях зосередження військ і техніки, які очікували перекидання через Дніпро.

Тривають запеклі бої на українському плацдармі на лівому березі річки Інгулець та вздовж берега Дніпра. Лінія фронту тут практично не рухається.

• Кривий Ріг знову атаковано крилатими ракетами. Одна з ракет влучила в підприємство з перероблювання зернових, вибух спричинив серйозні руйнування. За інформацією повітряного командування "Схід", українські підрозділи ППО збили 4 із 5 керованих ракет, які було запущено російськими військами по цілях в Україні. З ракети комплексу ППО С-300 вибухнули в центрі Гуляйполя в Запорізькій області. Такими ж ракетами обстріляно Харків та Миколаїв.

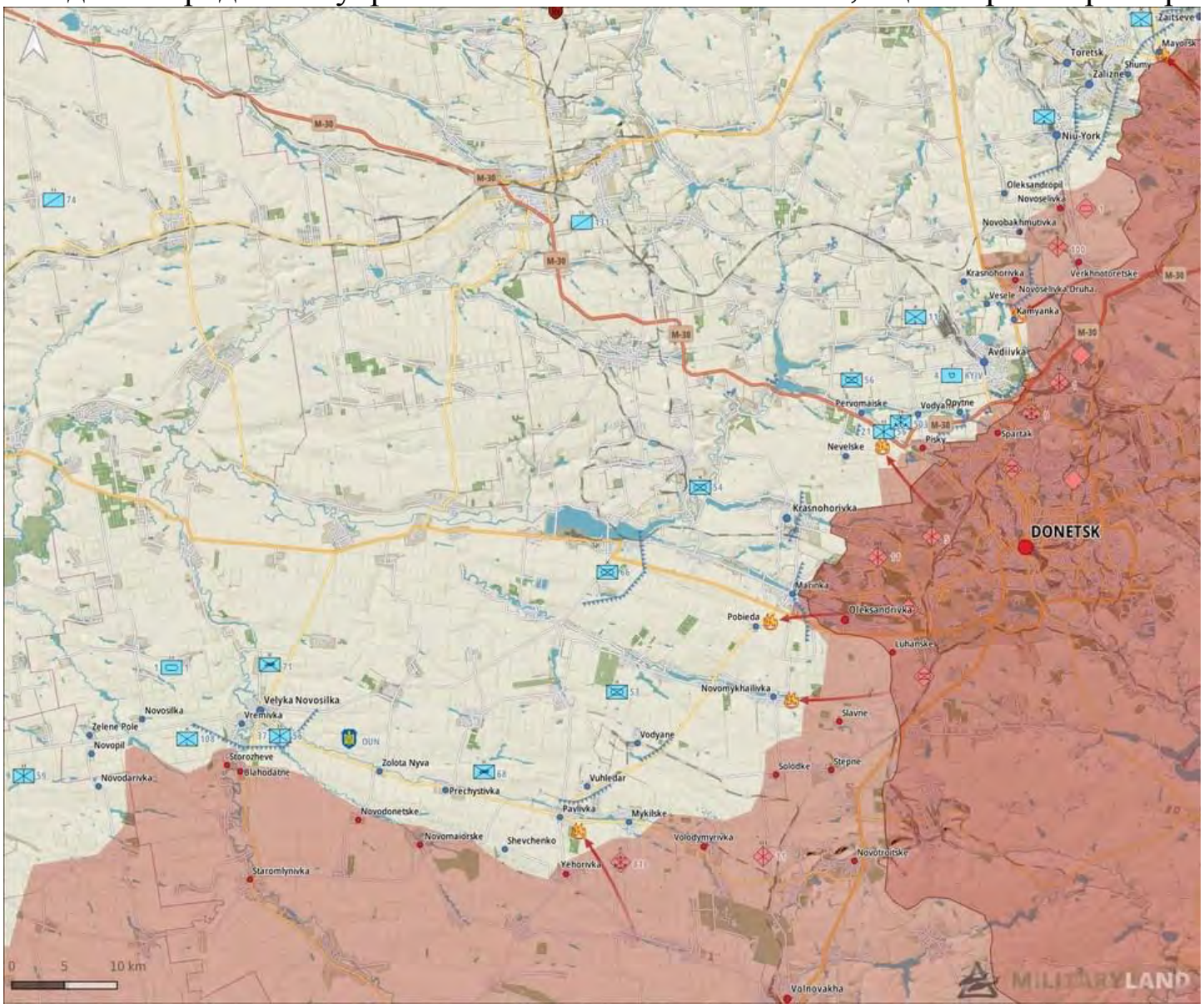
• У Криму знову зафіксовано кілька вибухів у районі військових об’єктів та

над морем. За інформацією Головного управління розвідки, російське командування перекинуло декілька літаків із кримських аеродромів на материкову частину країни, а певні підрозділи Чорноморського флоту – із Севастополя до Новоросійська.

• Глава окупаційної "адміністрації" Криму Аксьонов вручив російський паспорт херсонському колаборанту Стремоусову. СБУ повідомила про підозру 16 організаторам "референдумів" на окупованій території.

• Начальник Головного управління розвідки Міністерства оборони Буданов повідомив родичам українських військовополонених, що переговори про

обмін за формулою "всіх на всіх" тривають, проте дуже важко. Уповноважений Верховної Ради з прав людини Лубинець заявив, що Росія відкидає такий формат обміну. Подовження обміну полоненими було однією з тем переговорів президентів Зеленського та Ердогана.

• Мін'юст дозволив російським військовополоненим 15 хвилин розмов на тиждень із родичами в Росії. Дзвінки прослуховуватимуться та записуватимуться на спеціальний сервер.

• Президент Зеленський заявив, що про закінчення війни в Україні можна буде говорити лише після деокупації всієї території країни. Результати опитування, яке проведено Київським міжнародним інститутом соціології, свідчать, що найбільшим розчаруванням громадян України стала би непокарання Росії за воєнні злочини – так вважають 2/3 респондентів. Ця відповідь удвічі

випередила інші варіанти: "високий рівень корупції" та "низький рівень життя, бідність".

2. Тил

• Президент Зеленський підписав закон про поновлення стягнення акцизів із моторного палива. Уряд того ж дня розблокував зарахування 13,44 % цих надходжень до місцевих бюджетів. Чиновники стверджують, що закон нібито не призведе до зростання цін на заправках та посилення інфляції.

• Кабмін запустив "митний безвізовий режим" із 1 жовтня. Першою компанією, яка набула права спрощеного митного оформлення, стала мережа будівельних гіпермаркетів "Епіцентр-К".

• Прем’єр-міністр Шмигаль стверджує, що збитки, які Україна зазнала внаслідок війни, станом на червень уже в 1,6 раза перевищили ВВП країни.

• За словами глави уряду, Україна готова до опалювального сезону на 88 %, підготовку буде повністю завершено найближчими тижнями.

При Міністерстві енергетики створено оперативний штаб для відновлення енергопостачання регіонів у разі пошкодження об’єктів енергетичної інфраструктури російськими артилерійськими та ракетними обстрілами.

• Міністерство цифрової трансформації повідомило, що до 1 жовтня всі лікарні країни буде переведено на електронні лікарняні листи, а паперові – будуть скасовані. Чиновники стверджують, що документ після реєстрації одразу стає доступним працедавцю, лікареві та особі, що застраховано.

• Верховний суд відмовив Кабміну в перерахуванні 90 % прибутку компанії "Укрнафта" за 2018 р. на виплату дивідендів. Попри те, що мажоритарним акціонером "Укрнафти" є держава через "Нафтогаз", компанії олігархів Коломойського та Боголюбова фактично її контролюють через менеджмент.

• НАБУ та Спеціалізована антикорупційна прокуратура завершили розслідування за підозрою депутата від "Слуги народу" Трухіна в спробі підкупу патрульного поліціянта.

• Уряд подовжив термін конкурсу на посаду голови АРМА на 3,5 місяці. Журналісти звинувачують Офіс президента в затягуванні цього призначення. Зеленський стверджує, що Україна вже ухвалила все антикорупційне законодавство, яке вимагали міжнародні партнери.

• Депутати Одеської міськради не підтримали рішення про демонтування пам’ятника Катерині ІІ в центрі міста.

• Нацагентство з питань виявлення, розшуку та управління активами, отриманими в корупційний та інший злочинний спосіб (АРМА), купило ОВДП ще на 300 млн грн, з майже 400 млн грн, які продав у вівторок Мінфін. Загальний внесок в облігації наразі становить 450 млн грн.

• Нацбанк повідомив про зниження комісії за перерахування коштів в Україну більшістю постачальників фінансових послуг та платіжних систем – для підтримки громадян та держави Україна.

• Україна отримала фінансову допомогу від Євросоюзу в розмірі €500 млн. Кошти буде спрямовано на підтримку населення й сільськогосподарських підприємств, що постраждали внаслідок війни.

3. Україна та світ

• Лідери країн Заходу та Євросоюз засудили сфальсифіковані "референдуми", які Росія влаштувала на окупованих територіях України для їхньої анексії. Не визнав "референдуми" і президент Сербії Вучич, попри те, що країна активно підтримує Росію та співпрацює з нею. МЗС Грузії заявило про підтримку суверенітету України та відкидає анексію захоплених територій Росією. Речниця Білого Дому Жан-П’єр заявила, що адміністрація президента Байдена має намір активно протидіяти анексії окупованих територій Росією.

Російські пропагандисти стверджують, що "референдуми" було проведено "прозоро", а мешканці цих регіонів прагнуть приєднання до Росії. Прессекретар російського президента Пєсков заявив, що армія РФ і далі буде вести бойові діїдля отримання контролю над усією Донецькою областю, без огляду "на референдуми". За словами Пєскова, Путін поки не планує звернення до населення Росії за їхніми "результатами".

• У Росії триває "часткова" мобілізація. Міноборони країни оголосило, що військовий вишкіл мобілізованих відбувається й на полігонах у Калінінградській області – ексклаві, який межує з Польщею та Литвою.

У кількох пунктах пропуску на кордоні з Фінляндією та Грузією російська влада встановила "мобільні військкомати".

Глава Держдуми Володін запропонував конфіскувати автомобілі, які "уклоністи" кинули на кордоні, та роздати їх сім’ям військовослужбовців, що загинули на фронті. За його словами, влада вже складає списки осіб, які виїхали. За різними оцінками, кількість росіян, які втекли від мобілізації, може становити від 150 до 250 тис.

Президент Зеленський запропонував мобілізованим росіянам здаватися в полон, дезертувати чи боротися з режимом Путіна, якщо вони хочуть мають бажання зберегти власне життя.

• США та Болгарія закликали своїх громадян негайно залишити територію Росії.

Канцлер Німеччини Шольц, слідом за американським президентом Байденом, застеріг російського президента Путіна від застосування ядерної зброї проти України, закликав вивести російські війська з країни й закінчити війну.

Міністр оборони Польщі Рау вважає, що країни НАТО в разі застосування Росією тактичної ядерної зброї в Україні нададуть руйнівну відповідь звичайним озброєнням.

Американський генерал Кларк вважає, що погрози російського президента застосувати ядерну зброю розраховані на залякування західних союзників України, щоби вони відмовилися від підтримки України. За повідомленнями західних ЗМІ, уряди країн НАТО посилюють розвідувальні дії для виявлення ознак підготовки до застосування ядерної зброї Путіним.

Президент Зеленський закликав світову спільноту адекватно відреагувати на загрозу застосування ядерної зброї.

• Турецький президент Ердоган запропонував використати підхід, напрацьований під час підготовки "зернової угоди", до демілітаризації Запорізької АЕС та висловив готовність стати посередником на переговорах Росії та України з цього питання.

• Німецький уряд повідомив, що Україна незабаром отримає 4 системи ППО Iris-T SLM замість 1, постачання якої було анонсовано в червні. Також ЗСУ буде передано 30 тис. 40-мм снарядів для зенітних гармат, 24 кулемети для медичних бронемашин, 90 вантажних причепів для перевезення техніки та 10 мостових систем. Канцлер Шольц висловив роздратування закликами надати Україні танки. З його слів, за допомогою "обмінів по колу" Німеччини з партнерами Україна вже отримала понад 100 танків та бойових машин піхоти.

У новому пакеті допомоги США передадуть Україні 18 РСЗВ HIMARS, 150 позашляховиків HUMVEE, 40 вантажівок та 80 платформ для транспортування важкої техніки, радари та засоби боротьби з безпілотниками.

• З пошкоджених труб газогонів "Північний потік" та "Північний потік-2" і далі виходить газ. Низка експертів припускають, що труби було підірвано підводними дронами чи водолазами. На думку німецьких спецслужб, труби обох російських газогонів може бути пошкоджено настільки, що їх неможливо

буде відновити. Служба безпеки Швеції розпочала розслідування "жорсткого саботажу" через аварії й не виключає, що за ними стоїть якась "іноземна сила". Берегова охорона Швеції виявила на газогонах іще одне місце ушкодження. Уряд Норвегії посилює безпеку нафтогазових платформ та інших об'єктів енергетичної інфраструктури.

Слідчий комітет Росії відкрив справу за фактом міжнародного тероризму. Прессекретар президента Пєсков відкинув звинувачення на адресу Росії в скоєнні теракту й заявив, що аварія призвела до втрати цінного активу та є великою проблемою для країни.

Можливу участь США в інциденті відкинув і Пентагон. Міністр оборони Остін заявив, що США готові надати допомогу в разі отримання запиту від уряду Данії.

Екологи різних країн вважають, що аварії на газогонах можуть спричинити кліматичну катастрофу, оскільки в повітря потрапило до 300 тис. т метану, що є еквівалентом викидам 5 млн автомобілів упродовж 20 років.

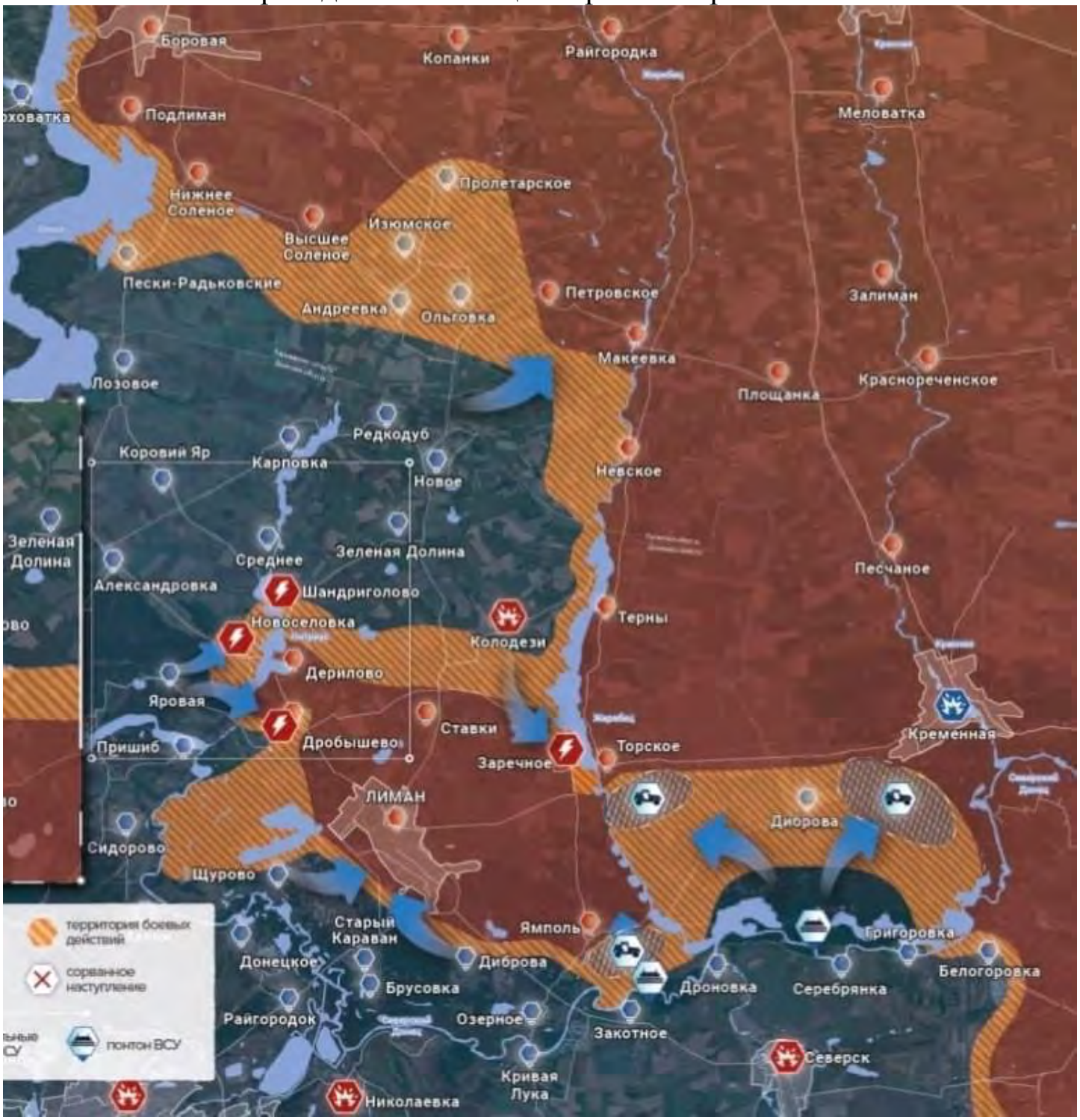
Єврокомісія скерувала всім 27 членам ЄС пропозиції щодо обмеження ціни на російський газ, насамперед на той, який використовується для виробництва електроенергії, а також про можливість зупинення торгів на газових біржах у разі різких коливань ціни.

Глава Нафтогазу Вітренко заявив, що компанія не планує відкликати позов до арбітражу проти Газпрому, попри загрозу припинення транзиту російського газу.

• Посли ЄС домовилися включити до восьмого пакета санкцій проти РФ заборону на передавання ключових технологій, які можуть бути використані для виробництва воєнної продукції, розширити список санкцій проти юридичних і фізичних осіб, заборонити російським підприємствам користування європейськими послугами, а громадянам ЄС – входити до складу органів управління російських компаній. Зі слів голови Єврокомісії фон дер Ляєн, новий пакет санкцій стане базою для обмеження цін на російську нафту й позбавить Росію €7 млрд доходів на рік, водночас вдасться зберегти стабільність світових ринків. Також буде вжито заходів для припинення обходу Росією санкцій, які було запроваджено раніше. Єврокомісар із закордонних справ Боррель заявив, що санкції стосуватимуться не лише Криму та донбаських "республік", а й усіх непідконтрольних уряду територій України.

Угорська влада знову заблокувала санкції проти патріарха РПЦ Кирила. Два тижні тому Кирило нагородив віцепрем'єр-міністра Шем'єрна. Естонія

наполягає на запровадженні санкцій проти Кирила за схвалення актів

геноциду, які російські війська вчиняють в Україні.

У зв’язку із "референдумами" санкції готується розширити й адміністрація американського президента Байдена. За попередніми даними, їх буде спрямовано, зокрема, проти фінансових установ, які дають Росії можливість ухилятися від уже запроваджених обмежень.

• Лідерка партії "Брати Італії", яка перемогла на парламентських виборах в Італії – Мелоні пообіцяла президентові Зеленському й далі підтримувати України.

• Після зустрічі з російським президентом Путіним білоруський президент Лукашенко відвідав невизнану навіть ним "республіку Абхазію" та провів переговори з її "президентом" Бжанією. Лукашенко фактично визнав незалежність Абхазії та заявив, що "республіку" неможливо стерти з карти, всупереч будь-яким санкціям. Президент та прем'єр-міністр Грузії рішуче засудили візит Лукашенка до Абхазії, яку весь цивілізований світ вважає частиною країни. Вони наголосили, що візит білоруського президента суперечить нормам міжнародного права та завдає шкоди двостороннім відносинам.

• Президент Молдови Санду відкинула можливість проведення в невизнаній "Придністровській молдавській республіці" (ПМР) референдуму щодо приєднання до Росії. Санду заявила, що в умовах війни в Україні наразі є значний ризик порушення молдавського нейтралітету, тому країна мусить мати можливість захищатися. Подібний "референдум" уже було проведено у 2006 р, з практично стовідсотковою підтримкою населенням регіону "незалежності" з наступним входженням до складу Росії.

• Німецька авіакомпанія Lufthansa має намір відмовитися від власного пакета акцій у російському кейтерінговому підприємстві "Аеромар", яке забезпечує харчування пасажирів авіарейсів. Аеромар має філію і в окупованому Криму.

4. Тренди

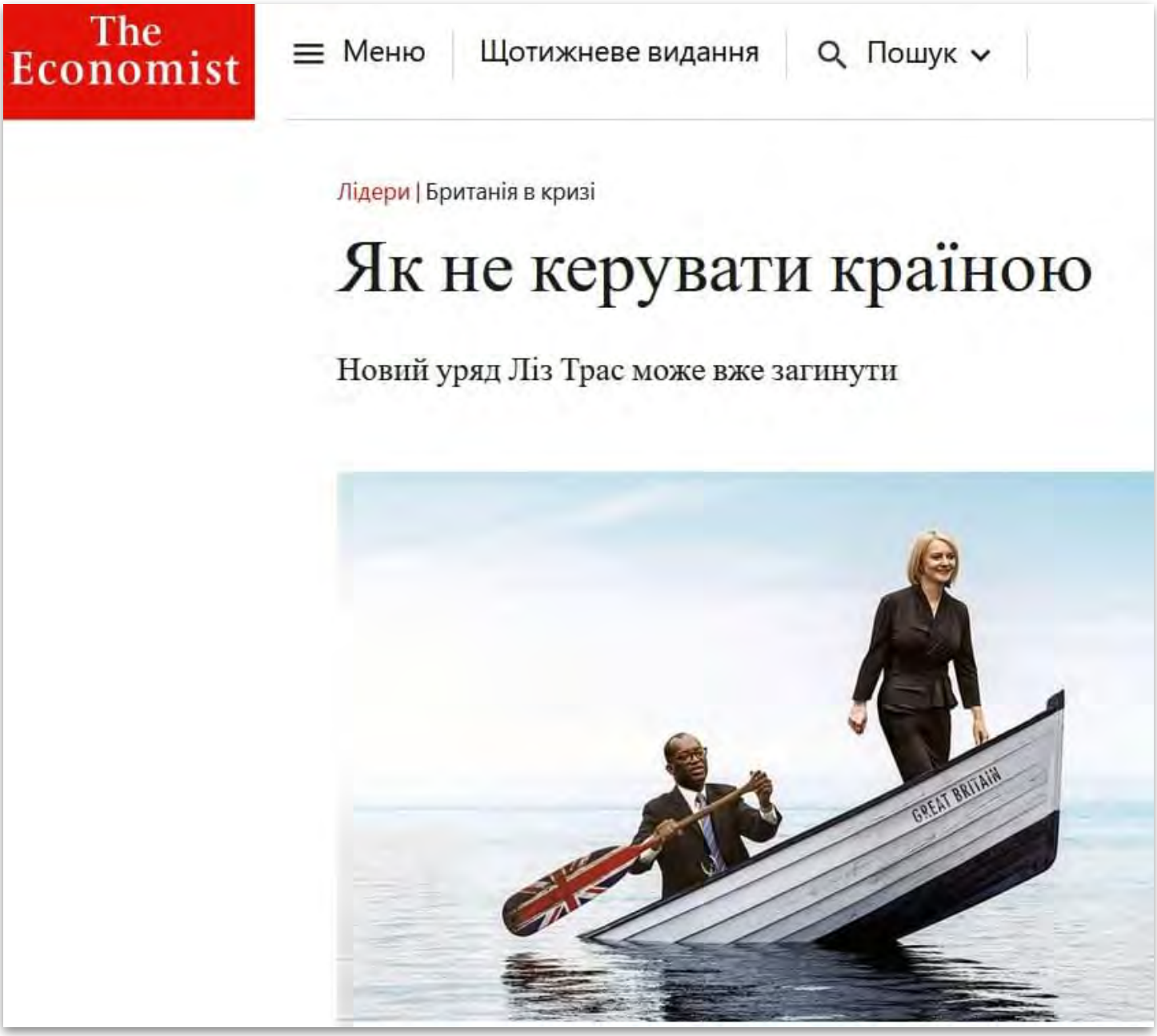
• Посол Німеччини в Україні Фельдгузен заявила, що ЄС критикує заборону мовлення опозиційних каналів. Вона вважає, що Україні потрібна альтернатива "єдиним новинам".

***

№ 765.

Побачив текст, з якого зрозумів як прихильники простих рішень («а давайте тупо знизимо податки!») за пару тижнів довели Британію до рекордного падіння фунта стерлінгів майже до рівня долара.

Керівників нового уряду Британії навіть назвали віруючими у пласку землю.

2022-09-28

І дізнався про самих британців, що вони скептично ставляться до ідеї зростання економіки і жертв, необхідних його досягнення. Лише 49% виборців погодилися з тим, що зростання приносить більше користі, ніж шкоди. 53% проти 16% погодилися з тим, що "уряд має більше витрачати на охорону здоров'я та пенсії, навіть якщо це означає скорочення витрат на інфраструктуру та науку".

Ізольованість повсюдно поширена. З перевагою 57% до 24% респонденти заявили, що вони виступають за те, щоб віддавати перевагу думці місцевих мешканців та захищати сільську місцевість, навіть якщо це призведе до зменшення кількості житла. У дослідженні аналітичного центру Demos більшість населення заявила, що буде проти відкриття університету чи коледжу у своєму місті, якщо "місто привабить більше людей з інших місць".

Без необхідності знижуючи максимальну ставку податку для найбільш високооплачуваних та нав'язуючи домовласникам вищі виплати за іпотекою, уряд асоціює у суспільній свідомості зростання з несправедливістю.

Ось такі вони.

А нижче автопереклад статті «Economist»

https://www.economist.com/leaders/2022/09/28/how-not-to-run-a-country

***

Як не треба керувати країною. Новий уряд Ліз Трас, можливо, вже мертвий у воді

Вона мало відкрити еру економічного зростання. Натомість 25-хвилинна заява Квазі Квартенга, нового канцлера казначейства Великобританії, зроблена 23 вересня, **започаткувала кризу**.

> 1) Оголосивши про зниження податків на 45 млрд. фунтів стерлінгів (48 млрд. доларів США), а також про тимчасові заходи щодо оплати рахунків за електроенергію, Квазі Квартенг налякав фінансові ринки.
>
> 2) Про більшість податкових скорочень та надзвичайних витрат було оголошено, але хвалені пропозиції, необхідні для їхньої оплати, були розпливчасті, а підхід нового уряду до державних фінансів був безцеремонним. Гірше того, тлом для епічного розгрому бюджету Квартенга став спад на ринках облігацій, який підвищив вартість позик навіть для найкредитоспроможніших урядів.

Оскільки інвестори злякалися, прибутковість золотих облігацій різко зросла, що спонукало Банк Англії заявити 28 вересня, що він готовий купити необмежену кількість довгострокових облігацій, щоб відновити порядок на фінансових ринках. Курс фунта стерлінгів до долара впав до найнижчого рівня за всю історію. Хоча з того часу стерлінг відновився, але ринки, як і раніше, припускають, що ймовірність того, що він досягне паритету з доларом, становить 40%. З'явилися порівняння між Великобританією і ринками, що розвиваються; МВФ розкритикував план Квартенга. Після найгіршого початку нової адміністрації за всю історію люди вже запитують, як довго протримається новий прем'єр-міністр Ліз Трас.

Ще один конкурс на лідерство серед консерваторів був би скоріше смішним. А бюджет пана Квартенга навряд чи призведе до кризи платіжного балансу. Великобританія має гнучкий обмінний курс, має мінімальний борг, виражений в іноземній валюті, і її центральний банк незалежний від уряду. Незважаючи

на це, економічні та політичні збитки від минулого тижня величезні - і дуже прикро.

Пані Трасс і пан Квартенг мають рацію, коли хочуть підвищити анемічні темпи зростання Великобританії.

Деякі податки, такі як гербовий збір, дозріли до змін. Індустрію фінансових послуг слід підтримувати, а не ігнорувати.

Канцлер окреслив важливі реформи у сфері пропозиції:

> — він хоче прискорити інфраструктурні проекти та будівництво будинків; розглядається питання про більш ліберальний режим імміграції.

Якби уряд діяв у цих галузях, він міг би реально змінити ситуацію.

Але неймовірно, що всього через три тижні після вступу Трас на посаду прем'єра, її програма зростання вже може бути пошкоджена до невпізнання.

Одна з причин цього – економічна.

Реакція на бюджет означає, що він шкодитиме зростанню, а не стимулюватиме його.

> 1) Ослаблення фунта стерлінгів викликає зростання імпортованої інфляції, підриваючи реальні доходи. 2) Банк Англії чинить опір тиску, що вимагає екстреного підвищення ставки, але він недвозначно дав зрозуміти, що значне підвищення відбудеться у листопаді. 3) Це призведе до збільшення відсоткових платежів уряду та завдасть збитків людям з іпотечними кредитами.

Більше того,

> — зростання залежить від стабільності політики, а це була повна відмова від давньої прихильності до здорових державних фінансів.

Величезне зниження податків, яке було центральним елементом бюджету Квартенга, ніколи не окупиться.

Розмови про Каракас-на-Темзу - це перебір, але нестабільність відлякує тих інвесторів, яких уряд прагне залучити.

> Той факт, що бюджет не зазнав незалежної перевірки з боку Управління з бюджетної відповідальності, наглядового органу, став ще одним сигналом фіскальної нерозсудливості.

Ще одна причина сумніватися у здатності пані Трасс забезпечити зростання – некомпетентність її уряду.

Британія застрягла у 15-річній колії продуктивності. Вихід із неї вимагає не лише сміливості, а й продуманої політики.

1) Міні-бюджет та подальше рішення пана Квартенга розмахувати перспективою ще більших скорочень вказують на сліпу переконаність пласких землян.

2) Відмова уряду визнати необхідність більш конструктивних відносин з Європейським союзом, найбільшим торговим партнером Великобританії, та його наполеглива вимога спалити закони ЄС до кінця 2023 року вписуються у ту саму форму.

Нарешті пан Квартенг отруїв політику зростання.

Британці з небажанням ставляться до самої ідеї зростання і з побоюванням ставляться до жертв, необхідних його досягнення.

В опитуванні, проведеному для журналу The Economist перед ухваленням міні-бюджету, лише 49% виборців погодилися з тим, що зростання приносить більше користі, ніж шкоди. 53% проти 16% погодилися з тим, що "уряд має більше витрачати на охорону здоров'я та пенсії, навіть якщо це означає скорочення витрат на інфраструктуру та науку".

Ізольованість повсюдно поширена.

З перевагою 57% до 24% респонденти заявили, що вони виступають за те, щоб віддавати перевагу думці місцевих мешканців та захищати сільську місцевість, навіть якщо це призведе до зменшення кількості житла. У дослідженні аналітичного центру Demos більшість населення заявила, що буде проти відкриття університету чи коледжу у своєму місті, якщо "місто привабить більше людей з інших місць". Місцевість членів парламенту посилює цю замкнутість. Частка членів парламенту, що народилися в тому ж регіоні, що й виборчий округ, який вони представляють, за десять років зросла з 45 до 52%; для нових членів парламенту цей показник становить 60%.

Іншими словами,

— зниження податків – це політично легка частина плану зростання.

Але,

— без необхідності знижуючи максимальну ставку податку для найбільш високооплачуваних та нав'язуючи домовласникам вищі виплати за іпотекою, уряд асоціює зростання з несправедливістю у суспільній свідомості.

Це враження буде посилюватися в міру того, як пані Трас скорочуватиме державні витрати, щоб повернути довіру ринку.

1) Її здатність продавати своїм членам парламенту, що дійсно стимулюють зростання, але більш непопулярні заходи, такі як упорядковане планування та збільшення імміграції, сильно підірвана.

2) Ризик полягає в тому, що члени парламенту від партії Торі ухвалять скорочення податків і відкинуть реформи, які могли б їх сплатити.

Уряд не може дозволити собі нових лих.

Пан Квартенг має надати нові правила фіскальної стійкості наприкінці листопада. Він має діяти швидше.

1) Пані Трус має скасувати скорочення прибуткового податку, зосередитися на інвестиційних стимулах, а не на основній ставці корпоративного податку, та розширити збори з виробників енергії для фінансування допомоги в оплаті рахунків за електроенергію.

2) Реформи у сфері пропозиції, які мають бути представлені найближчим часом, мають бути герметичними за своїм дизайном та поданням.

Але

— навіть у цьому випадку важко уникнути тіні останніх кількох днів.

За перші тижні свого правління новий уряд підірвав власну репутацію, збільшив процентні витрати, спровокував зростання інфляції та утруднив досягнення зростання.

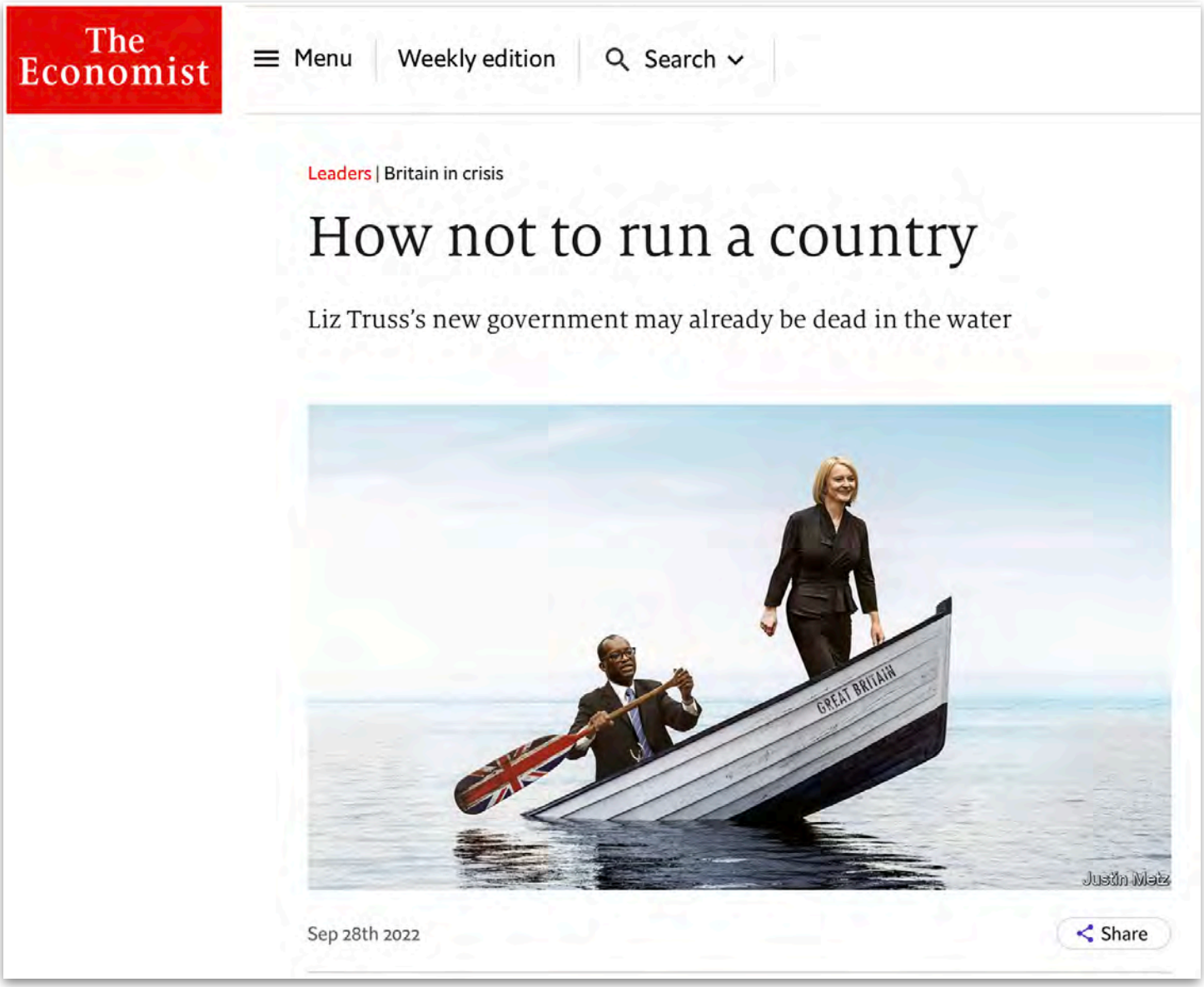
Тільки уявіть, що воно може зробити за місяць чи два.

***

It was meant to usher in an era of economic growth. Instead the 25-minute statement that Kwasi Kwarteng, Britain's new chancellor of the exchequer, gave on September 23rd kickstarted a crisis. By unveiling £45bn ($48bn) of unfunded tax cuts, alongside temporary measures to help with energy bills, Mr Kwarteng spooked financial markets in spectacular fashion. Most of the tax cuts and emergency spending had been signalled, but the vaunted supply-side reforms

needed to pay for them were vague and the new government's approach to the public finances was cavalier. Worse, the backdrop to Mr Kwarteng's epic budget-busting was a slump in bond markets that raised borrowing costs for even the most creditworthy governments.

As investors took fright, gilt yields surged, prompting the Bank of England to say on September 28th that it was ready to buy unlimited quantities of long-dated bonds to restore order to financial markets. Earlier, the pound had crashed to its lowest level ever against the dollar. Although sterling has since rebounded, markets still imply a 40% chance that it will reach parity with the dollar. Comparisons between Britain and emerging markets

swirled; the IMF slammed Mr Kwarteng's plan. After the worst start to a new administration in memory, people are already asking how long the new prime minister, Liz Truss, may last.

Yet another Conservative leadership contest would be ridiculous rather than ruthless. And Mr Kwarteng's budget is unlikely to lead to a balance-of-payments

crisis. Britain has a flexible exchange rate, it has minimal debt denominated in foreign currencies and its central bank is independent from the government. Even so, the economic and political damage from the past week is immense—and immensely frustrating.

Ms Truss and Mr Kwarteng are right to want to boost Britain's anaemic rate of growth. Some taxes, such as stamp duty, are ripe for change. The financial-services industry needs to be championed, not ignored. The chancellor has signalled important supply-side reforms: he wants to speed up infrastructure projects and housebuilding; a more liberal immigration regime is mooted. If the government acted in these areas, it could make a real difference. But incredibly, only three weeks into the Truss premiership, her growth agenda may already be damaged beyond repair.

One reason for that is economic. The reaction to the budget means that it will hurt growth, not boost it. The weaker pound causes higher imported inflation, eroding real incomes. The Bank of England has resisted pressure for an emergency rate rise, but it has signalled unequivocally that a big increase will come in November. That will add to the government's own interest payments and harm people with mortgages.

What's more, growth depends on a framework of policy stability, and this was a wholesale abandonment of long-standing Tory attachment to sound public finances. Huge tax cuts, the centrepiece of Mr Kwarteng's budget, were never going to pay for themselves. Talk of Caracas-on-Thames is over the top, but instability deters the very investors that the government aims to attract. The fact that the budget dodged independent scrutiny from the Office for Budget Responsibility, a watchdog, was another signal of fiscal recklessness.

A further reason to doubt Ms Truss's ability to bring about growth is her government's evident incompetence. Britain has been stuck in a 15-year productivity rut. Getting out of it requires not just boldness, but thoughtful policy. The mini-budget and Mr Kwarteng's subsequent decision to dangle the prospect of even more cuts point to blind conviction of the flat-earther variety. The government's refusal to face up to the need for more constructive relations with the European Union, Britain's biggest trading partner, and insistence on a bonfire of eu laws by the end of 2023 fit into the same mould.

Last, Mr Kwarteng has poisoned the politics of growth. Britons are lukewarm about a growing economy and wary of the sacrifices required to achieve it. In a poll for *The Economist* from before the mini-budget, only 49% of voters agreed that growth does more good than harm. By 53% to 16%, they agreed that "the government

should spend more on health care and pensions, even if that means spending less on infrastructure and science".

Insularity is pervasive. By a margin of 57% to 24%, respondents said they would favour giving priority to the views of local residents and protecting the countryside, even if that produced less housing. In research for Demos, a think-tank, a large chunk of the public said they would oppose a university or college opening in their town if "the town attracts more people from elsewhere". The localism of MPs reinforces this insularity. The share of MPs born in the same region as the constituency they represent has risen from 45% to 52% in a decade; for new MPs it is 60%.

Cutting taxes is the politically easy bit of a growth plan, in other words. But by needlessly cutting the top rate of tax on the highest earners and whacking homeowners with higher mortgage payments, the government has associated growth with unfairness in the public mind. That impression will strengthen as Ms Truss slashes public spending to regain market confidence. She has badly dented her capacity to convince her own party of genuinely growth-enhancing but unpopular measures, such as streamlined planning and more immigration. The risk is now that Tory MPs pocket the tax cuts and reject the reforms that might one day help pay for them.

Lost for words

The government cannot afford fresh calamities. Mr Kwarteng is due to unveil new rules for fiscal sustainability in late November. He should move faster than that. Ms Truss should cancel the cuts to income tax, focus on investment incentives rather than the headline rate of corporation tax, and expand levies on energy producers to fund help with energy bills. The supply-side reforms due to be unveiled soon need to be watertight in their design and presentation. Even then it will be hard to escape the shadow of the past few days. In its first weeks the new government has shredded its own reputation, unleashed higher inflation, forced emergency action from the central bank, and made growth harder. Just imagine what it can do in a month or two.

***

№ 766.

Російському олігарху Дерипасці загрожує до 20 років ув'язнення через обхід санкцій США

2022-09-30

Дерипаска підтримує режим Путіна в Росії, але захотів, щоб його власні діти попри санкції народжувались у США та разом зі спільницями організував для цього цілу схему.

Прокуратура США звинуватила російського мільярдера Олега Дерипаску в обході санкцій, введених проти нього в 2018 році. Якщо суд визнає бізнесмена винним, то йому загрожує до 20 років позбавлення волі, повідомив Мін'юст США.

В обвинувальному висновку сказано, що Дерипаска порушував санкції, наймаючи помічниць, які організовували різні послуги у його інтересах в США. Діяв він під підставним іменем Олег Мухамедшин.

Спільницями Дерипасти були колишня співробітниця інвесткомпанії Basic Element, яка проживає в Нью-Джерсі, Ольга Шрікі та росіянка Наталія Бардакова. Шрікі, до прикладу, допомогла Дерипасці продати музичну студію в Каліфорнії за $3,1 млн у 2019 році, якою він володів через низку підставних компаній. Наталія Бардакова передавала Ользі Шрікі, яка має американське громадянство, різні доручення від олігарха. Наприклад, у 2018-2020 роках вона просила купити iPhone, а також відправити квіти та подарунки знайомим бізнесмена у США та Канаді.

Крім того, Шрікі та Бардакова допомагали Катерині Вороніній (вона ж Катерина Лобанова), яку слідчі називають матір'ю двох дітей Дерипаски. У 2020 році вони допомогли їй переїхати з Росії до США, щоб вона могла народити там дитину від Дерипаски.

«Незважаючи на постійну підтримку Дерипаскою російського режиму, він профінансував операції на сотні тисяч доларів, щоб його дитина могла скористатися системою охорони здоров'я США та американським громадянством за правом народження. Незважаючи на постійну підтримку Дерипаскою російського режиму, Дерипаска не вірив у безпеку російської лікарняної системи», – йдеться у повідомленні Мін'юсту США.

Лише це обійшлося в приблизно $300 тисяч. Усі витрати сплачував Дерипаска, що також є порушенням санкцій. У свідоцтві про народження ім'я батька не вказано, але дитина отримала по батькові Олегович та схоже прізвище «з парою змінених літер» («Дерибаско»).

Цього року Вороніна спробувала знову в'їхати до США, щоб народити ще одну дитину, але її не впустили після допиту. При цьому вона давала неправдиві свідчення офіцерам Міністерства внутрішньої безпеки США, щоб приховати зв'язок із мільярдером.

Дерипаску, Бардакову та Шрікі звинувачують за одним пунктом у змові з метою порушення та ухилення від санкцій США, що є порушенням Закону про міжнародні надзвичайні економічні повноваження, максимальне покарання за яким передбачає 20 років позбавлення волі. Ольгу Шрікі затримали вранці 29 вересня.

Нагадаємо, серед іншого Олег Дерипаска володіє київським ТРЦ Ocean Plaza та корпоративними правами у ТОВ «Миколаївський глиноземний завод», яким володіють два інші українські товариства — «Компанія "Алюміній України"» та «Гуардон», що контролюються офшорами з Аруби, Gordal Holdings A. V. V. та Gandela International A. V. V. Під санкціями США він перебуває з 2018 року, але в Україні його активи досі не конфісковані. Можливість конфіскувати активи осіб під санкціями з'явилася після оновлення у травні цього року українського законодавства про санкції. Чому не працює «пастка» для російських олігархів, які звикли заробляти в Україні, розповідає Юлія Самаєва у статті «Чому санкції проти РФ в Україні перетворюються на корупційний бізнес і кому за це не соромно».

***

№ 767.

Чому санкції проти РФ в Україні перетворюються на корупційний бізнес і кому за це не соромно

2022-09-01

Юлія Самаєва

Редакторка відділу економіки ZN.UA

Кого ж посадити в касу на продаж квиточків?

Загалом із 24 лютого західні країни арештували російських активів більш як на 30 млрд дол., а якщо врахувати ще й активи російського центробанку, то понад 330 млрд дол.

1) У США створена і працює міжнародна група із пошуку російських активів із красномовною назвою Russian Elites, Proxies, and Oligarchs (REPO). Її співробітники знаходять, заарештовують або затримують майно та гроші росіян: фінансові рахунки, яхти та судна, нерухомість.

2) Допомагає їм робоча група Єврокомісії «Freeze and Seize», посилена фахівцями з Канади, Японії, Австралії та Великої Британії.

На тлі гучних заголовків про «західні» арешти Україна виглядає непристойно блідо.

1) Бельгія заморозила російських активів на 50 млрд євро. 2) Німеччина арештувала суперяхту (вибачте, але тут без приставки «супер» точно не обійтися) російського олігарха Алішера Усманова та десяток приватних літаків, що належали росіянам. 3) Іспанія не тільки арештувала яхти олігархів Вексельберга та Чемезова, а й тридцять об'єктів нерухомості та 12 рахунків і фондів, що належали російському бізнесу. 4) Італія арештувала вілли пропагандиста Соловйова та 140 млн дол. активів «архітектора Путіна» Лафранко Чірілло. 5) Навіть найнадійніша з надійних Швейцарія заблокувала близько 8 млрд дол. російських активів.

В Україні *«несамовитими спільними зусиллями»*, цитуючи Нацполіцію, «домоглися арешту активів на понад 4,6 млрд грн». Страшні гроші, навіть за нинішнім курсом це щось близько 125 млн дол.

Зрозуміло, що Україна не та юрисдикція, де товстосуми звикли ховати свої гроші чи тримати літаки із суперяхтами. Україна — ще краща, вона багаторічний бізнес-партнер і бізнес-донор Росії. Місце, де росіяни роками заробляли, а не витрачали чи зберігали, гроші.

За логікою, весь світ мав би заздрити тому завзяттю, із яким Україна позбавляє свого ворога активів, що потрібні для генерації безпосередніх прибутків, а не просто заради рибалочки на морського окуня. Але світ не заздрить. Як мінімум дивується, адже ***навіть уже накладені нами поодинокі арешти тут же знімаються.***

Ще в березні ми мрійливо складали списки російського майна, яке ось-ось націоналізуємо.

Більш як 14 тисяч компаній, гучні прізвища, потужні активи. Та де там.

Почалося з гучного провалу вже в квітні, коли росіян не побачили за «лужниківськими».

Міхаїл Воєводін, він же злодій у законі Міша Лужнєцький і протеже віцеспікера держдуми РФ Алєксандра Бабакова, нормально роками заробляє в Україні. Він володіє групою VS Energy, якій належать низка обленерго, столичних торговельних центрів і готелів, а також головний виробник спеціальних сталей в Україні — ПрАТ «Дніпроспецсталь».

Розпочати санкційний тиск вирішили з обленерго.

1) Накласти арешт на активи Державне бюро розслідувань не змогло, бо не переконало Печерський суд у підставах для арешту. Київський апеляційний, до речі, теж не переконало.

2) Процесуальні «свідки» говорять, що очевидного, тобто **росіян серед росіян, не хотіли бачити не тільки судді, а й прокурори**.

Як компенсацію суд арештував два готелі у Львові та Києві мережі Premier Hotels and Resorts, підконтрольні групі VS Energy, із сукупною виручкою у кращі роки в сотню мільйонів гривень. «Страшний удар по енергетичній імперії росіян». І ще подивимося, скільки той арешт протримається. Адже **далі сліпобачення лише посилювалося**.

2 серпня суд скасував арешт, накладений на ТРЦ Ocean Plaza в Києві. Разом із ТРЦ його номінальному власникові — ТОВ «ІС «Либідь», повернули ще й доступ до коштів на рахунках. Та байдуже, що кінцевий бенефіціарний власник товариств, які керують центром, — російський олігарх Аркадій Ротенберг. Байдуже, що Ротенберг під санкціями з 2014 року, і вже гайди написано про те, як він наловчився за ці роки санкції обходити. Байдуже, що Миколаїв серед міст, що найбільше потерпають від ракетних ударів, профінансованих у тому числі й дружаньою Путіна Ротербергом.

Суддю Світлану Гречану не обходить.

Вона радіє, що її забрали з тривожного Миколаєва в столичний Печерський райсуд заради такої важливої місії, як зняття арешту з майна російського олігарха. Пані Світлана передає вітання близьким і знайомим з Миколаївщини та бажає їм міцного здоров'я. До побажань приєднується і Давид Арахамія, який непристойно багато часу, уваги та важелів впливу приділив цій історії.

Наприкінці серпня Шевченківський райсуд столиці скасував арешт «Карпатинафтохіму»

— одного із найбільших хімпідприємств України, власником якого раніше був російський «Лукойл», а після його потрапляння під санкції — «зіц-голови фунти» російського «Лукойла».

Попри те, що слідство щодо об'єкта велося з 2017 року і навіть дійшло висновків, що нинішні власники не просто ухилялися від сплати податків, а ще й перераховували кошти юридичній особі-нерезиденту, підконтрольній російській нафтовій компанії, для подальшої їхньої легалізації.

«Намахали» Україну щонайменше на 5 млрд грн та один із найпотужніших хімзаводів. Після скандалу наче хотіли накласти арешт знову, але вочевидь це потребує часу для пошуку аргументів, адже найсправедливіший у світі райсуд виніс рішення, що оскарженню не підлягає.

І це нам із вами очевидно, що **накладання санкцій в Україні перетворилося на спосіб корупційного заробітку**, а не економічної боротьби.

Безпосереднім учасникам процесу «видається», що проблема не в цьому.

«Потрібні робоча група, обговорення, вдосконалення законодавства, належне ведення реєстру бази даних про санкції» та інші способи тягнути час і не виконувати своєї роботи.

«Важко повірити», що в країні досі є диваки, які впевнені, що змінами до законодавства та процедур вони зможуть побороти корупцію в

Дієві пропозиції від БЕБ: удосконалення застосування санкцій

Опубліковано 30 серпня 2022 року о 10:22

Бюро економічної безпеки України ініціює внесення змін до окремих нормативно-правових актів, що регулюють правовідносини у сфері застосування спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій).

Листи з пропозиціями БЕБ, направлено до Кабінету Міністрів України та Офісу Генерального прокурора України.

Для максимально можливого блокування економічної та фінансової діяльності країни агресора та мінімізації загроз економічній безпеці України від підприємств, пов'язаних з російською федерацією і республікою білорусь, Бюро запропоновано:

законодавчо врегулювати внесення та виключення відомостей про юридичних чи фізичних осіб до реєстру бази даних про санкції;

переглянути та спростити процедуру ініціювання санкцій та погодження обґрунтування їх застосування з іншими державними органами України, оскільки існуючий потребує значного часу на вироблення консолідованої позиції;

чітко розмежувати види санкцій між органами державної влади, які вони можуть ініціювати, щоб уникнути дублювання роботи різних державних та правоохоронних органів, та інші рекомендації.

Загалом, з початку 2022 року співробітники Департаменту аналізу інформації та управління ризиками БЕБ підготували та направили 80 рекомендацій до державних органів.

У разі виявлення зон ризиків та загроз економічній безпеці держави, фахівці БЕБ оцінюють їх, напрацьовують способи їх мінімізації чи усунення та інформують відповідні компетентні органи.

Такі рекомендації були надіслані до Державної податкової служби України та її головних управлінь щодо перевірок бюджетного відшкодування ПДВ, Голові НБУ та банківським структурам щодо страхових компаній, які надають фіктивні послуги, до Державної митної служби України щодо порушень громадянами України митних правил при переміщенні валютних коштів тощо.

Також співробітники БЕБ надають пропозиції щодо внесення змін до законодавчих та нормативно-правових актів з питань забезпечення економічної безпеки держави.

Нагадаємо, нещодавно БЕБ з метою поліпшення санкційної політики ініціювало створення робочої групи за участі представників різних міністерств і відомств.

Детальніше за посиланням https://esbu.gov.ua/news/beb-vystupaie-za-pryshvydshennia-vprovadzhennia-sanktsiinoi-polityky-initsiiovano-stvorennia-mizhvidomchoi-robochoi-hrupy

судах і правоохоронних органах.

Не віриться й у те, що люди, які дбайливо плекають корупцію в Україні, досі вважають решту ідіотами, які повірять, що робоча група — відповідь, якої нам не вистачало.

1) Для розуміння, закон про націоналізацію російського бізнесу в Україні парламент ухвалив наприкінці березня. 2) Зрозуміло, що приймали його швидко, щось пропустили, чогось не врахували, залишили лазівки. 3) Хоча ні, насправді навіть це не зрозуміло.

Війна в Україні почалася не у лютому цього року, а 2014-го, тоді ж на країну-агресорку та її підданих накладалися перші санкції, і вже тоді стало зрозуміло, в який спосіб вони ці санкції обходитимуть.

> Навіть люди без уяви та знань, просто використовуючи цей досвід, за вісім років могли б удосконалити, розробити, розширити та поглибити будь-які механізми позбавлення росіян активів в Україні.

Але

> **— за вісім років часу не знайшлося.**

З кінця березня, до речі, також.

Дискусія про те, що ж нам потрібно, аби реально позбавити росіян заробітку в Україні, досі триває…

Не тому, що ідей нема, просто, з одного боку,

> **1) — ніяк не можуть домовитися, кого ж посадити в касу на продаж квиточків,**

з іншого

> **2) — треба дати час поважним людям підготуватися та остаточно вивести з-під удару все, що досі не виведено. Переписати активи з Іванова на Іваненка, а з Іваненка на Іванчука.**

Виглядає, як знущання. І не тільки це.

1. Наша судова система — це відверте знущання над правосуддям.

2. Концентрація влади в руках офісу президента — знущання над демократією.

2.1 Концентрація офісу президента на Єрмакові — знущання над владними інституціями, а

2.2 концентрація Єрмака на Татарові — знущання над здоровим глуздом.

До речі,

2.3 саме протеже Татарова Мельник із БЕБ і пропонує робочими групами лікувати корупцію при накладанні санкцій на росіян.

БЕБ — це Бюро економічної безпеки, якщо ви не в курсі.

І так, ми в небезпеці, шановні. І що довше ми тут одне одного вмовляємо утримуватися від критики, то більшою стає ця небезпека.

Зрештою,

— ми можемо програти війну, бо за нашої мовчазної згоди ці «знущання» різних калібрів розкрадуть і розвалять наші тили.

Якось це все сильно дисонує із систематичними закликами президента до наших союзників про подальше посилення санкцій, обмежень та утисків росіян.

Якщо чесно,

— можливість Ротенберга заробляти в Україні гроші, попри вісім років війни, важливіша за неможливість для умовної Маші з Пітера отримати візу в ЄС.

***

№ 768.

Черговий оперативний звіт Тома Купера з’явився учора, 29 вересня, увечері – близько 20.00 за Києвом. Він лише про тривання Харківського наступу й про відповідні проблеми там росіян. Шкода, що коротко – таке б читати і читати.

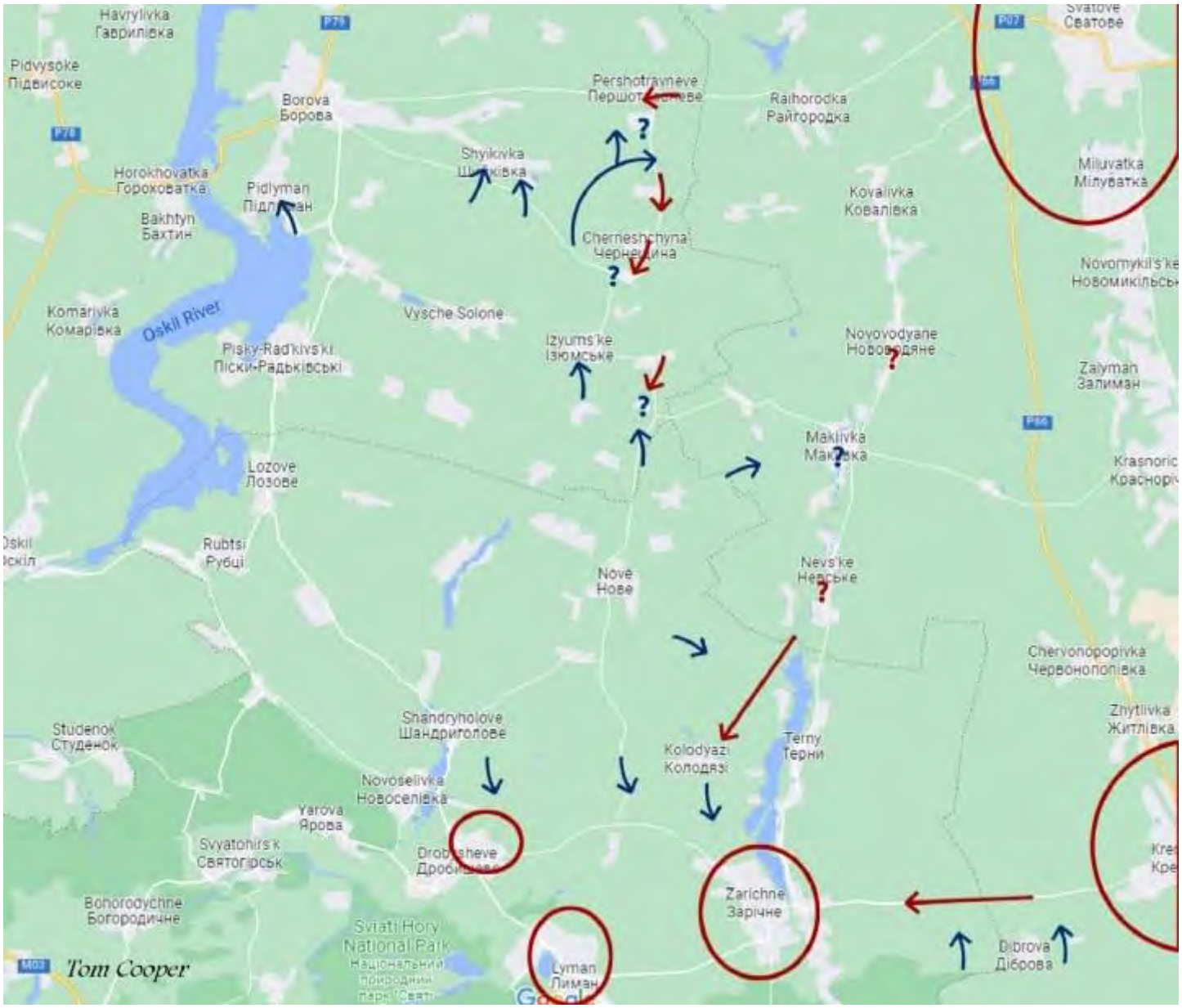
Оригінал тут: https://medium.com/@x_TomCooper_x/ukraine-war-29-september-2022-ed85c9dec9ad

За переклад дякуємо Anton Shygimaga

ТОМ КУПЕР

ВІЙНА В УКРАЇНІ, 29 ВЕРЕСНЯ 2022

Знову маю лише короткий звіт, зосереджений на “крайньому південному сході” Харківської області.

(Через це, хочу перепросити в усіх моїх читачів із ЗСУ, які несуть службу на інших фронтах: я не ігнорую вас, але маю надто багато клопоту із додатковими перевірками усієї інформації, бо не хочу нікого дезінформувати).

Сьогодні я також не випущу ні пари з вуст про плацдарм ЗСУ в районі Куп’янська. Достатньо буде сказати, що там гримуча суміш полупцьованих і нещодавно мобілізованих російських підрозділів має “кепські справи”. І що тепер то так далеко від Куп’янська, що вже біля Арапівки, Володимирівки та Куземівки [усі на відстані близько 30 км від Куп’янська, у Луганській обл. - пер.].

Натомість, дозвольте розглянути ситуацію на ділянці південніше.

ЗСУ увійшли до Підлимана, що на річці Оскіл. Майже повсюдно між центром цього села та Шийківкою, що на схід від Борової, наразі точаться важкі бої.

На схід від Борової українці, схоже, зараз “десь між Копанками, Першотравневим та Пролетарським”, хоч і не контролюють жоден із цих н.п., а ще я не певен, звідки вони туди дісталися: із заходу, з півдня, чи південного сходу. Зауважте: можливо, цей маневр “насправді” був “відповіддю” на певні події далі на південь.

Причиною мого сумніву є те, що Ольгівка, схоже, досі лишається спірною зоною або й ціллю російської контратаки, яка наразі триває десь добу. Однак, агентурна розвідка повідомляє, що українці вже зайшли до Макіївки, розташованої на сім кілометрів східніше.

Таке припущення не є безпідставним - і не лише тому що більша частина з того, що на цьому відео https://twitter.com/kr007t/status/1570175058810703872 , 15 вересня ще було колоною техніки, а тепер вже нею не є (нескладно дійти такого висновку, враховуючи купу фотографій та відео танків та іншої техніки ЗС рф, захоплених ЗСУ у Пісках-Радьківських в останні кілька днів). Насамперед, я маю таке припущення, оскільки контратака “вздовж доріг” зі, скажімо, Першотравневого та Пролетарського на Ольгівку - те, на що спроможні навіть резервісти ЗС рф, а ще це поставило б під загрозу оточення українські війська у Макіївці - якщо вони вже там є.

Як уже повідомлялося раніше, Шандриголове, Рідкодуб, Катеринівка, Нове, Зелена Долина - усі звільнені. Також українці звільнили Колодязі, але неподалік Невського [між Макіївкою та Торським - пер.] росіяни здійснили контратаку з північного сходу. Схоже станом на сьогоднішній ранок [29 вересня - перекл.] Колодязі лишаються сірою зоною. Разом з тим, росіяни пізніше повідомляли про наявність сильного угруповання українських сил менше, ніж за 3 кілометри на північ від Зарічного - і вибачте, але 3 кілометри на північ від Зарічного це і є Колодязі. Наразі не можу сказати, чи одне з джерел просто випустило щось з уваги (приміром, не знало про ймовірну контратаку з північного сходу), чи ще щось, але, якщо помилки немає, то їхня контратака, схоже, провалилася.

Трохи аналітики, насамкінець:

> — у соцмережах всі, схоже, очікують, що росіяни у Лимані здадуться: складуть зброю - чи й просто потікають. Інші ж чекають, коли українці загрузнуть у багнюці - або коли в них закінчиться забезпечення…

Спочатку я очікував звільнення Лиману цього тижня:

— наразі я маю сумніви щодо цього. Схоже, путінів наказ “ні кроку назад” командири ЗС рф сприйняли серйозно.

З того, що мені вдається “вичитати між рядків“ в усіх наявних звітах, росіяни кинули всі підкріплення, які їм вдалося нашкребти, в район Сватова, а звідти - до Копанок, Пролетарського та Ольгівки.

Так, війська, про які йдеться, - це резервісти, що не пройшли жоднісінького навчання і мають погану екіпіровку, але їх так багато, що я гадаю, вони підкинуть українцям роботи на 2–3 дні – це щонайменше. Може й довше.

Важливо розуміти:

— я не про те, що всі ті російські резервісти “не вміють воювати”, чи будуть бігти в лобові атаки “хвилями” (що українці в останні кілька днів пару разів бачили), просто на те, щоб їх відстріляти (чи взяти у полон), йде якийсь час - а ще ж поряд є російська артилерія.

Підіб’ємо підсумки:

— якщо цю ситуацію – на північному фланзі українського наступу – не “вирішити”, то чогось очікувати в районі Лиману, зокрема у Діброві, Торському та Зарічному, не варто.

Причина – стабільний потік російських підкріплень з Алчевська та Луганська через Сєвєродонецьк, Кремінну, а тоді – Зарічне. Просто зараз українцям бракує артилерії, щоб перекрити цей потік.

…а це, своєю чергою, означає, що росіяни збираються надалі “накачувати” підкріпленнями Лиман – хоч яких тяжких втрат вони там уже зазнають, коли намагаються проїхати Лиманською вулицею – трасою, що сполучає ці три населені пункти: вона вже сильно замінована, а також перебуває під прямим та артилерійським вогнем українців.

А, так, маю для вас ще під кінець “дисклеймер”:

— зважайте, що коли ви дивитеся на мапу, то здається, що все – “дуже близько”, територія – “пласка”, а ще є багато простору для “маневрів”, які можна організувати “без проблем”.

Погляньте на топографічну мапу цієї місцевості.

— “Ламаний” ландшафт, купа невеликих озер, болота, водосховища та невеликі річки, що течуть поміж численними селами.

Теоретично, так: “ідеальна місцевість для облаштування оборони”.

Якби росіяни не були у стані хаосу, ЗСУ було б дуже важко звільняти ці землі.

***

№ 769.

Весной этого года в своем посте я попытался рассмотреть стратегические цели РФ в этой войне. В качестве дедлайна я указывал октябрь 2022

Кущ **2022-09-30**

Цель Путина - создание "третьей российской империи".

Это не СССР и не Российская империя времен Романовых.

А нечто наподобие империи Ивана Грозного.

Несколько дней назад я написал об этом статью, она есть у меня на страничке.

Сегодня Путин в некоторых тезисах полностью подтвердил написанное мной.

Позволю себе самоцитату:

> "…. в очі впадає інша аналогія – з Іваном Грозним.
>
> Іван Грозний – це "стоглавий собор", який встановив унікальність Росії у порівнянні із навколишнім світом, який "изрушился" і за мірками росіян впав у духовну руйнацію і лише Московія залишилась єдиною "твердинею" духа.
>
> Але якщо світ впав у "прелєсть", то ціль Росії – це не розвиток і не модернізація.
>
> Це не опанування передового, хоча й чужого досвіду.
>
> Це лише глибока ізоляція від зовнішніх "прелєстєй".

Кстати, в одной работе об Иване Грозном я прочел следующее:

> "представление о России как о единственной в мире стране, сохранившей свою веру, было весьма величественно...
>
> Если истина сосредоточена у нас, а весь окружающий мир духовно "изрушился", то, строя свое государство, русские должны идти каким-то

совершенно своеобразным путем, а на чужой опыт опираться лишь в очень ограниченной степени - как на опыт отрицательный".

Иван Пересветов, как сказали бы сейчас, политолог 16 века, писал Грозному:

"Не мочно царю без грозы быти, как конь под царем без узды, тако и царство без грозы...

Ты государь грозный и мудрый, на покаяние приведешь грешных и правду во царстве своем введешь".

Об этом же писал в своей проповеди и Иоанн Кронштадтский в 1902 году:

«Да, чрез посредство Державных Лиц Господь блюдет благо Царств земных и особенно блюдет благо мира Церкви Своей, не допуская безбожным учениям, ересям и расколам обуревать её, — и величайший злодей мира, который явится в последнее время, — антихрист не может появиться среди нас по причине самодержавной власти, сдерживающей бесчинное шатание и нелепое учение безбожников.

Апостол говорит, что дотоле не явится на земле антихрист, доколе будет существовать самодержавная власть».

Сегодня Путин практически назвал себя "катехоном", а РФ - "катехонической", то есть "удерживающей" мир от "сатанизма".

Дугин может торжествовать:

— ведь это его идеи о России, которая становится Третьим Римом, Святой Русью и «геополитическим ковчегом», в котором только и возможно спасение в эсхатологическом 21 веке или в "последние времена".

Путин практически вернул РФ во времена "стоглавого собора", проигранной Ливонской войны, опричнины и уничтожения всего инокамыслящего.

Зато с "катехонической ролью" во вселенной.

По сути, произошло обнуление почти 400 лет развития страны.

Еще месяц назад я писал о том, что, создавая "третью империю", Путин так и не удосужился сформулировать свою "зеленую книгу", как Каддафи, в которой был бы начертан тот самый "третий путь".

Теперь эта идеология у России есть, а книгу напишут и очень скоро.

1) После Путина РФ скорее всего ждет сперва свой "Борис Годунов" из окружения нынешнего президента, а потом "семибоярщина". Или наоборот.

2) Закончиться все большой смутой и самозванцами.

3) Я даже не удивлюсь попыткам канонизировать Путина в прямом смысле этого слова как Александра Невского.

Весной этого года, я писал о том, что Путин примерно в октябре 2022 года проведет презентацию "третьей империи", приурочив ее к столетию создания СССР в декабре 1922 года.

— При этом, о воссоздании Советского Союза речь не идет.

Но стратегически Путин проиграл.

В 2021 году он задумывал это "торжество" как реинкарнацию нового Союзного государства в составе

— РФ, Беларуси, Армении, Украины и Казахстана.

1) Армения была поставлена на грань военного поражения при полном попустительстве Москвы.

2) В Казахстане народные волнение и введение войск ОДКБ казалось сформировали прямую зависимость Токаева от Путина.

3) Беларусь дожимали весь 2021 год, подписывая десятки интеграционных соглашений. Лукашенко был ослаблен внутренними протестами.

Все карты спутала Украина своим героическим сопротивлением.

— В феврале по планам РФ она должна была за три дня капитулировать и сформировать марионеточное правительство с отделением от такого пророссийского формата "ручной власти" западной части страны.

Но Украина сопротивлялась и был запущен план Б:

— оккупация восьми областей Украины (Донецкая, Луганская, Харьковская, Запорожская, Днепропетровская, Николаевская, Херсонская и Одесская).

Из них планировалось слепить "иную Украину".

— Это могла быть "УССР", "Новороссия", "донецко-криворожская республика" или что еще.

В общем геополитическая химера как альтернатива реальной Украины.

Но даже это не получилось.

1) Лепить третью империю из оккупированных осколков, плюс Абхазия и Южная Осетия было уже не камильфо.

2) Поэтому в Москве решили пойти по пути прямой оккупации и незаконного включения территорий в состав РФ.

Но здесь есть несколько важных моментов для нас.

1) Уже точно можно сказать, что

— в РФ зреет фронда действиям Путина.

— Абсурдное действо в виде "референдумов" и включение ряда оккупированных земель в состав России - это **сжигание мостов к отступлению**.

Путин как бы показывает своему окружению:

— **«компромисс и отход назад невозможен»** (а давление в контексте компромисса видно было достаточно сильным).

Путин просто уничтожает пути отступления для своего окружения.

2) Второй момент - **РФ переходит к стадии удержания захваченного.**

— Если бы у нее были ближайшие планы захватить еще какие-то украинские территории - в Москве бы подождали с "торжествами".

1) Признание независимости т.н. "лднр" в феврале 2022 года стало поводом к войне, а

2) финалом войны должно было стать провозглашение нового формата России.

С «широким составом третьей империи не получилось», «лепили из того, что было».

Россия теряет геополитическую инициативу, переходя к удержанию.

Извините, что без прогнозов атаки на Киев и Львов со стороны Беларуси, но это мой прогноз, пусть он и не такой хайповый.

Абсурдность всего происходящего, думаю, стала очевидной практически всем участникам кремлевского действа.

Теперь время для инициативы Украины по всем направлениям:

— от геополитики до военного компонента.

***

№ 770.

***

№ 771.

Реальная суть мобилизации Путина. Логика эскалации

Романенко **2022-09-30**

Владимир Путин и каста чекистов оказались перед угрозой потери власти.

Когда Путин начинал войну 24 февраля, то он исходил из того, что Китай, старая Европа и даже США не будут противиться поглощению Украины. Договорённости с Си Цзиньпином позволили ему перебросить большую часть боеспособных частей армии с Дальнего Востока.

> 1) Это оголило фланги России, что было некритично в понимании Путина в случае успеха в Украине.
>
> 2) Однако уничтожение кадровой армии России в Украине поставило Путина перед экзистенциальными вызовами.

1) Во-первых, многие внутри РФ начали понимать, что Россия терпит поражение в войне с Украиной и это поставило вопрос легитимности режима Путина в недалёком будущем. Чекисты поняли, что они реально могут потерять власть.

2) Во-вторых, ключевые внешнеполитические партнёры Путина - Китай, Германия и др, принимавшие уничтожение Украины в качестве необходимого зла за формирование нового мирового порядка, вдруг оказались перед фактом слишком высокой цены, которую они не готовы платить. Путин стал слишком токсичным для стратегических партнеров, чтобы дальше идти в фарватере его кровавых экспериментов. Саммит ШОС зафиксировал геополитическое одиночество России. Китай и Индия открыто сказали, что с войной надо заканчивать. И Москва осознала, что оголенные фланги стали проблемой. Путин понимает, что если Запад решится на утилизацию России, если Китай станет частью сделки с Западом, то разгром будет быстрым и тотальным.

Поэтому

> **— поспешная мобилизация стала единственным возможным ответом для Путина.**

Поскольку он не хочет останавливать войну на условиях Запада, то необходима большая масса пушечного мяса, чтобы закрыть весь огромный периметр России.

1) Путин договорился с Си Цзиньпином, как Сталин с Гитлером, но это не гарантирует, что удара в спину не будет.

2) Вот почему Путин начал плохо организованную мобилизацию.

Мобилизация - это инструмент сохранения власти. Превращение России в новую КНДР - модель сохранения власти.

Чекисты понимают, что стратегически они проиграли, потому они хотят гарантии - сохранения власти. Такая гарантия одна - автаркия. Только автаркия в духе КНДР позволяет в их понимании сохранить власть.

> В этом плане мобилизация запускает машину утилизации несогласных. Мобилизация - это 1937 год по-путински. И она будет использоваться именно в таком ключе. Чекисты хватают протестующих и сразу отправляют на фронт. Нарратив о том, что Россия ведёт войну с Западом означает, что мобилизация будет длится бесконечно, пока не закончится такой конфликт. То есть конец войны с Украиной не закончит мобилизацию в России. Она будет длиться пока чекисты не почувствуют, что угроза потери власти исчезла.

В этом плане тактические ядерные удары по Украине решают задачу продвижения России к статусу КНДР.

> Поскольку для внутреннего пользователя они закроют все возможные альтернативы. Россия закроется для мира за железным занавесом.

2) Для США этот вариант хуже, чем смена режима власти в России, которая приведёт в Кремль условного Навального, который заключит антикитайский пакт с Западом.

1) Но если чекисты устоят, то вариант Россия - КНДР Евразии для США тоже неплох, потому что отрежет Китай от ресурсов России и альтернативного доступа в Европу по суше. В этом случае США и Китаю придётся договариваться. И не исключено, что за счёт России.

Резюме:

> - Путин имеет возможность выйти из войны на условиях Запада не позже конца ноября.

До того момента Россия бросит новую плохо обученную армию, чтобы удержать захваченные территории и усилить переговорные позиции, если Путин пойдет на переговоры в ноябре.

- Захлёбывание новой волны повысит мотивацию применить тактические ядерные удары. Потому к их угрозе надо относиться реально. Применение ЯО повлечёт за собой более глубокое вовлечение США и союзников.

- Россию исключат из СБ ООН и возврат Россию в цивилизацию будет привязан к её денуклеариазации, денацификации и демилитаризации.

- Украина получит статус Южной Кореи - государства- фронтира в составе НАТО и ЕС.

***

№ 772.

Об убийстве иллюзий

Романенко **2022-09-25**

Сегодня утром Anatoliy Amelin написал важный пост, который поднимает целый пласт проблем. Я сделал его репост ниже. А теперь дам свои комментарии относительно происходящего в стране.

Толя,

— проблем Украины как элит, так и населения заключается в том, что нет желания адекватно смотреть на самих себя.

Может ли быть проблема Донбасса решена военным путем? Нет.

Но тогда возникает вопрос: А как мы вернем ОРДЛО? Самостоятельно никак.

Если не самостоятельно, то как? На условиях Москвы, конечно же.

Вот здесь и начинается компромисс..

Но ведь тогда Россия получит преимущество касательно общеукраинской повестки? Конечно.

И что из этого вытекает?

Из этого вытекает один большой вопрос, который все боятся произносить - а зачем нам возвращать ОРДЛО? Вообще?

На любых условиях, если мы понимаем будет хуже. Зачем нам спешить, как минимум сейчас, когда Украина находится в развалинах, а ОРДЛО пробьет не дыру, а дырищу в бюджете страны, который и так разваливается?

Зачем возвращать ОРДЛО, если мы понимаем, что мы сразу получим 3 млн избирателей за Россию?

Почему мы должны спешить? Какая горячка нас заставляет это сделать?

Давайте честно скажем, что мы вернем ОРДЛо через 20 лет. Когда мы будем готовы во всех смыслах.

А сегодня нужно легализировать отношения кот реально существуют.

> 1) Снять блокаду кот нам невыгодна. 2) Продавать туда больше. чем покупаем. 3) Выкачивать оттуда молодежь, потому что у нас бегство рабочей и нам самим она нужна.

Короче говоря,

> **делать прагматичные шаги, которые решают наши проблемы.**

И четко обозначить критерии на каких мы готовы принять ОРДЛО.

Критерии которые нам выгодны и мы на них имеем право как жертва агрессии.

Дальше, **ты говоришь о затягивании вопроса НАТО**, а что такое затягивание вопроса НАТО?

Нас никто туда не затягивает туда -это факт.

> **И мы не имеем никаких шансов туда вступить пока в НАТО будут европейские страны, которые боятся России.**

Так зачем обманывать себя повесткой вступления НАТО вместо того, чтобы признать один очевидный факт - мы один на один с вооруженным до зубов врагом при слабенькой поддержке наших основных союзников.

> 1) И чтобы устоять нам нужно вооружаться, а чтобы вооружаться 2) нам нужна сильная экономика, а чтобы была сильная экономика 3) нам нужны сильные государственные институты, а для этого 4) нам нужно выкинуть весь хлам из головы и людей, которые поддержке такого хлама способствуют.

И здесь мы подходим к базовой проблеме - единственное, что не дает нам двигаться вперед -это мы сами.

Дальше по ГТС и нефти.

А какая вообще есть альтернатива передаче консорциуму Германии и России?

Передать американскими компаниям? А какой они газ будут качать? Россия не даст. Это очевидно.

Так что делать? Настаивать как бараны, чтобы Германия не строила Северный поток-2? Так это тупо. Северный поток построят. Не потому что Германия с Россией, а потому что это выгодно Германии. Германия потому и Германия, что делает то, что ей выгодно тщательно все просчитав.

И вот Украина которая вообще ничего не считает, хочет чтобы все оставалось как есть.

> **Чтобы наши уроды дальше сидели на трубе и надували себе состояния.**

Ха-ха-ха. Ситуация изменилась, но Украина не хочет меняться вслед за ситуацией.

Мы игнорируем действия Турции, ЕС, России и других стран, которые решают своим проблемы и при этом их интересы противоречат нашим интересам.

> Мы хотим, чтобы ситуация конца 70-х годов прошлого века, когда строилась ГТС, сохранилась, когда нет вообще никаких базовых условий для этого.

Есть ли выход? Да есть.

Добывать свой газ и ты это знаешь лучше меня. Максимально добывать свой газ и наполнять свою ГТС и продавать свой газ в Европу.

> Это же вообще лучший выход, которым мы решаем кучу своих проблем.

Вопрос - а почему мы за 27 лет не увеличили добычу газа хотя бы вдвое? Ответ - мы сами в этом виноваты.

Потому что нас покупала Россия, потому что мы жадные и сидя на кубышке с ресурсами не можем ее открыть, ибо своих денег нет, а инвестору с деньгами отдать жалко, потому что он заберет значительную долю прибыли.

Потому остается украинский вариант

> - ждать, когда появится дурак инвестор, который сразу даст много денег за право добывать украинский газ, нефть, литий и что-то там еще. Ну к счастью в мире таких дураков нет. Потому "бідні, бо дурні, дурні, бо бідні"

Идем дальше по повестке:

> **"Контроль со стороны РФ медийного поля Украины. - "112", "НьюзВан", "ZIK" - только начало экспансии".**

Так кто виноват, что за пять лет не вынесли Медведчука с политического поля?

Кто виноват, что

> **— за пять лет вся наша проевропейская молодая политическая элита остается в положении телят, которые не могут объединиться, которые вечно тыкаются в поиске чьей то сиськи, которая возьмет на себя ответственность, чтобы этих телят-утопистов, которые цепляются за идею вступление НАТО и ЕС, когда их упорно посылают и НАТО, и ЕС, но не способны даже создать свою партию которая бы претендовала хотя бы на 10% кусок электората?**

Мы сами с тобой провели бесчисленное количество встреч, но когда люди не могут даже приехать на встречу предварительно договоренную, потому что у них поменялись планы, то кто виноват, что такие люди просто неспособны элементарно определить свои приоритеты?

Это проблема этих людей и их масштаба и никого более.

Наши евроатланты по сути такие же дети, как абсолютное большинство населения, которое ждет кормящую сиську.

Только **для евроатлантов это евросиська, которая должна дать руководящие указания и БАБЛО, потому что свое бабло жалко вбрасывать в политическую активность.**

Так кто в этом виноват? США, ЕС? Кто? Ответ очевиден

Из этой же оперы еще один твой тезис о

> **"Преследовании украинских активистов, подвергающих риску устойчивость пророссийской власти в Украине".**

1) Всякая организованная сила будет разбита организованной силой. Точка.

2) Когда убивают и избивают активистов это говорит только об одном - вся эта болтовня про развитое гражданское общество в Украине - пустышка.

3) Развитое гражданское общество за 5 лет не смогло выдвинуть ни одной сильной партии. И не может существовать без грантов.

Да, наш Институт будущего является редким исключением, но мы то знаем насколько это тяжело, и мы являемся исключением.

Поэтому проблемы активистов - это проблемы активистов. Чуда не будет. Я уже устал это повторять.

1) Активистов будут убивать, пока активисты сами не начнут поступать так же в отношении тех, кто убивает их. 2) Активистов не будут бояться, пока они будут сотрясать воздух флеш-мобами, плакатиками под АП, ОГА, Кабмином и т.д. 3) Потому что угрозу существующей системе представляет только организованная сила и 4) если активисты не могут организоваться, то их будут убивать и ничего с этим они не сделают.

Можно точно такие же аргументы привести по всем остальным вопросам, но правда такова:

1) Украина не имеет никаких перспектив, если продолжит оставаться в позиции инфантильного подростка, который ждет с моря погоды.

2) **Украина не имеет никаких перспектив, если *остатки* живой части общества не начнут создавать свои *политические организации*.**

3) Украина не имеет никаких перспектив, если остатки живой части общества не освободятся от мантр и иллюзий о НАТО и ЕС и не начнут смотреть на нашу ситуацию незамутненным взглядом, а Украина не начнет вести с нашими союзниками и миром отношения в духе ***realpolitik***. Иллюзии сегодня - это убийцы.

4) **Украина не имеет никаких перспектив, если находясь в состоянии войны не начнет вести себя так, как должно вести себя государство в состоянии войны.**

***

№ 773.

Про ядерну зброю, гопника Путіна та все це

Богданов Юрий **2022-09-24**

В фільмі Крістофера Нолана ТЕНЕТ головний злодій, всесильний та смертельно хворий російський олігарх, вирішив знищити світ. Там в нього була не зовсім ядерна зброя, точніше — зовсім не ядерна, але він, людина з нещасним дитинством та нещасним життям, на порозі смерті хотів забрати з собою все людство. В цьому фільмі, не найкращому фільмі Нолана, було багато сюжетних дірок. Але для мене найбільш очевидна — це беззаперечна готовність посіпак головного злодія піти на той світ разом з ним. Якщо у психопатію однієї людини я готовий повірити, то в готовність колективно померти в її оточення — вже ні. Ви можете мені сказати що це художня умовність — і будете праві.

Так ось. Життя це не кіно.

Особисто Володимир Путін менше за все схожий на фанатика, який готовий померти за свої ідеї чи навіть просто готовий померти заради чогось. Володимир Путін — не герой фільму ТЕНЕТ. Він взагалі особистість не героїчного типу, хоча дуже хоче бути схожим на супергероя чи суперзлодія. В залежності від аудиторії. Його оточення — таке саме. Негероїчне. І, власне, тут ми і починаємо про ядерну зброю.

Мабуть, починати статтю про те, чому я не вірю у ЯДЕРНИЙ УДАР, треба з того, що ніякої «червоної кнопки» в реальності не існує. І по тактичній, і по

стратегічній ядерній зброї в будь-якій ядерній державі існує довгий та складний протокол застосування. У Путіна в кабінеті чи у «чемоданчику» немає тумблеру «ЗАПУСТИТИ УСІ ЯДЕРНІ РАКЕТИ». А що навіть з гармати шмальнути тактичну ядерну зброю, треба погодити та пропустити це через кілька центрів виконання рішення. Як працює російська система ми яскраво бачимо зараз, але в цій статті про технічну складову не буде.

Друге про що треба сказати відразу, на початку — логіка «Якщо щось погане сталося, хоча більшість не вірила, щось ще більше погане обов'язково станеться». Навіть не бачу особливого сенсу коментувати де тут логічна помилка. Ця теза породжена емоціями і не має жодного підґрунтя.

Давайте спокійно проаналізуємо що ми знаємо про Путіна та його режим, і зробимо висновок чи веде це до потенційного застосування зброї масового знищення.

1. Що ми знаємо про образ Путіна як політика?

Путін дуже хоче здаватися божевільно рішучим та карикатурно злодійським. Якщо логіка якоїсь людини вам не зрозуміла, це не означає що вона в її словах чи діях відсутня. У Путіна доволі очевидна логіка і мотивація. Так. Володимир Путін дивиться на світ в форматі сфер впливу та колоніальної боротьби 19 століття. Так в нього багато травм та комплексів. Але він людина раціональна і дуже прагматична. Дуже жадібна до влади. Менше за все в мене голові думок про «божевільного Путіна». Він до огидно логічний та раціональний. Але навіть найбільш раціональна та логічна людина може приймати ідіотські рішення, наприклад, через брак інформації.

Як було з вторгненням? Коли з осені 2021 до 24 лютого ми намагалися аналізувати НАПАДЕ чи НІ, ми часто виходили з помилкового уявлення, що Путін має те саме знання та розуміння, що і ми. Що ми знали про себе? Україна не збирається капітулювати. ЗСУ готові битися до кінця. Росія не всесильна, ми вже 8 років з нею воюємо, і здатні чинити опір. Вражаюча більшість українців не бажає «знову до Росії».

Що про нас і про себе знав Путін? І що, до речі, повторювали в тому числі наші союзники.

1) Моя армія — друга армія світу. Я вклав туди дофіга грошей, Шойгу щось звісно разом зі мною вкрав, але що там тієї України?

2) Захід не впишеться за Україну та не буде постачати їй зброю, бо банально не встигне. Ми переможемо та досягнемо своєї мети максимум на кілька тижнів. Воювати за Україну точно ніхто не буде.

3) Зеленський — не політик і не головнокомандувач. Ну який головнокомандувач з «коміка»? Він втече.

4) Українці мене люблять. На це витрачено багато грошей. Про це мені доповідають ФСБ та Медведчук. Все доволні логічно.

З усіх цих факторів я вважаю ключовим

— думку Путіна про те, що він розумів потенційну реакцію Заходу, їх передбачуваність та кволість.

Доречі,

— деякі аналітики писали, що на Путіна дуже вплинув «стах Заходу перед пандемією». І я схильний погодитись. Але він помилився.

В кожному з 4 пунктів. Багато хто недооцінював рівень зламаності системи зворотного зв'язку у Росії. Ми не дуже розуміли (а зараз розуміємо) наскільки Путін був ізольований у своєму ковідному бункері. І в якій паралельній інформаційній реальності він жив. Останні місяці ми спостерігаємо, що він намагається це подолати. Про що буде пункт 4.

2. Путін за стилем поведінки — найтиповіший представник «політичних гопників»

«Гопник по визначенню — ссикло».

Будь який гопник — ссикло, яке боїться сили і частіше тікає від драки, ніж кидається в неї. Він хапає те, що погано лежить. Наприклад, так було з Кримом. Але він завжди пасує перед силою.

Ось лише кілька очевидних прикладів:

1) 2016 рік.. Тоді Росія «переможно» крокувала по Сирії. І трохи зайшла за межу інтересів Туреччини. Туреччина збила 2 російські винищувачі. Російський пілот загинув. Було сказано багато гучних слів, але Путін з'їв шмат лайна, на пару місяців заборонив імпорт турецьких помідори та поліз у берлогу зализувати рани. Він дав задню перед Ердоганом, коли зрозумів що ескалації ссить.

2) 2015 рік. Дебальцево. Після того як росіяни вдерлися на українську територію без будь-якої гібридкості, але отримав гідну відповідь від ЗСУ

та погрози введення тоді вже відчутних санкцій, дуже швидко пішов шляхом Мінську-2. Бо тоді ситуація була патова не тільки для нас, але й для нього.

3) 2008 рік. Швидко і інтенсивно рухаючись до Тбілісі, Росія швидко згорнула операцію як тільки Захід почав просто ЦІКАВИТИСЬ питанням.

Всі 20 років правління.

4) Постійні ТЕРИТОРІАЛЬНІ поступки Китаю. Росія постійно віддає острови на річці Амур через зміну акваторії. Не сперечається. Просто віддає. Там мова вже про щось біля 10 островів.

Я можу ще перелічувати кейси, **коли Путін пасував перед невдоволенням суспільства** — так і таке там буває.

Так було і

5) під час пандемії, і

6) під час монетизації соціалки тощо.

Найчастіше Путін давав задню. Іноді повертався, але йти ДО КІНЦЯ — не в його стилі.

Потім його пропаганда може розповідати що «ми ще повернемось» чи «Начальник решил повременить», але давав відкат назад.

За достатньо відкритою інформацією, американське військове керівництво передавало привіти командуванню РФ і особисто Путіну. І інформували його про те, що на застосування навіть тактичної ядерної зброї проти України Росію чекає відповідь. Байден застосовував більш обережні та більш дипломатичні формули, але після вже введених санкцій, після 8 пакету, який Росію ще чекає, після постачання зброх Путін розуміє, що Захід готовий бити боляче.

І коли мені пишуть

— «Ти що, напевно знаєш, що США та союзники дадуть рішучу відповідь на застосування ядерної зброї?» я чесно відповідаю «Ні».

Але проблема для Путіна в тому, що з огляду на вже застосовані Заходом інструменти

— він не може знати, що такої відповіді напевно не буде. І його оточення не може знати.

А особливість ядерної зброї в тому, що навіть якщо ти не дуже віриш що на твою ядерну атаку тобі відповідатимуть, руйнівна міць ядерної бомби компенсує низьку ймовірність її застосування. Це дуже страшно.

Які мотиви США в разі ядерного конфлікту вписуватися за Україну? Прямі. Ніхто не хоче відкривати ящик Пандори. Бо якщо ядерну зброю можна без покарання застосовувати проти неядерної держави, то черга з тих, хто її матиме за 3-5 років складатиме десятки країн. Та й, як ми бачимо, «Захід кидає Україну» не дуже працюють.

Тому Росія чудово поінформована про наслідки вже зараз.

Чому це вам не кажуть прямо? «Якщо треба пояснювати, то не треба пояснювати».

Окремо про це скажу.

В разі ядерного удару РФ є ненульові шанси, що, власне, технічна та технологічна перевага США та союзників призведе до майже миттєвої військової поразки Росії з відносно невеликими як для такого конфлікту втратами для Заходу.

3. Єдина органічна політична мета Путіна та його оточення — збереження та примноження влади

Він, як будь-який політичний хамелеон та опортуніст,

— видозмінюється та еволюціонує в поведінці в залежності від необхідності того чи іншого формату політичного існування.

Це не змінилося.

1) Він будує собі палаци. Його оточення будує собі палаци. Кожен з ключових персонажей путінського режиму — Медведєв, Патрушев, Шойгу тощо — мімікрує під російську імперську аристократію і насолоджуються цим.

2) Серед путінського бомонду не помічено жодного скромного ідеологічного фанатика. Вони взагалі не про це, не про фанатизм. Навіть їх релігійний «лідер» — патріарх Кирил — символ розкоші, корупції та лицемірства, а не релігійного фанатизму. Це навіть не Іран.

Його фактична мотивація нападу на Україну не збігається з задекларованими цілями.

Він може продавати через різні канали комунікації і «відродження імперії», і декларувати денацифікацію і демілітаризацію,

але

— в першу чергу мета цієї війни, незважаючи на весь маразм такої мотивації — легка перемога, маленька ***переможна війна, яка допоможе Путіну та його оточенню утримати владу***.

Бо

— легітимність політичного режиму Путіна цілковито залежить від монолітності підтримки, опора виключно на апарат насилля ненадійна.

І вони це знають.

— Кожна російська агресія за останні 15 років наслідувала різкому зниженню рейтингу Путіна.

Застосовувати ядерну зброю, щоб втримати владу та багатство? Ризикувати заради Луганську?

— Керувати, грабувати та насолоджуватися життям, коли ти трохи мертвий через ядерну війну достатньо складно.

І саме тут я маю сказати,

— чому і США, і Європа НІКОЛИ не скажуть на рівні офіційних заяв, що їх мета повалення режиму Путіна та знищення Росії.

1) Саме тому декларується виключно відновлення територіальної цілісності України. 2) Саме тому усі великі західні політики уникають заяв про «трибунал для Путіна».

Бо тільки в одному випадку Путін та його оточення можуть дійти консенсусу що «ЭХ БЫЛА НЕ БЫЛА» — коли будуть розуміти, що вілл, комфорту та самого життя в них гарантовано не буде.

3) Навіть поразка у війні з Україною до цього не веде.

4) А ось застосування ЗМЗ — може вести. І перевіряти це після фіаско у лютому він навряд наважиться. А Захід не наважиться вимагати від Путіна та Росії «капітуляції». Але вона і не знадобиться.

4. Путін очевидно «вийшов з бункеру», бо йому не дуже подобається розбіжність реальності та доповідей у папочках

Він їздить по світу. Він спілкується з людьми. Він намагається впливати на ситуацію особисто. За останні три місяці Путін провів більше зустрічей за межами Росії ніж за попередні кілька років.

Зрозуміло, що шукає ресурси для війни,

— але справа ще й в тому, що йому доводиться багато пояснювати в тому числі своїм партнерам ЧОМУ ВСЕ ТАК ПОГАНО.

Він наламав плани багатьом.

1) Китай вже не може так спокійно планувати свою кампанію тиску на Тайвань. Якщо раніше вікно можливостей домовитись з США по моделі Гонконгу ще теоретично зберіглося, то зараз його немає.

Крім того,

2) Індія та Китай не зацікавлені у перетворенні Європи та Америки у радіоактивний попіл чи навіть у ГІПОТЕТИЧНОМУ сценарії цього. Бо їх теж тоді чекає миттєва економічна катастрофа.

Тому Росія зараз вирішує в першу чергу завдання стабілізації свого положення.

Бо він дуже любить управляти хаосом, експортувати хаос в інші країни, але **йому дуже не подобається жити у хаосі. Бо його система, на відміну від демократій, не здатна адаптуватися**.

Для того, щоб подолати свій некомфорт йому потрібно стабілізувати ситуацію та зробити її більш передбачуваною ДЛЯ СЕБЕ.

1) Стабілізувати на фронті — і заради спроби цього від проводить мобілізацію. Мобілізація в його очах, очевидно, це довгострокова міна під Росію та його режим. Це спосіб КОРОТКОСТРОКОВО загасити пожежу.

2) Йому потрібно стабілізувати настрої всередині країни — тому далі буде ЩЕ БІЛЬШЕ РЕПРЕСІЙ. І не треба легковажно казати «та що ті росіяни, вони не здатні на протест». Ні, російські ліберали не здатні. Але він боїться не лібералів. Саме тому мобілізація на Північному Кавказі проводиться не дуже. Саме тому є певні обмеження у волжських республіках.

3) Бо боїться Путін зовсім не лібералів. І не дарма Адам Делімханов, права рука Рамзана Кадирова, не так давно заявив, що Чечні потрібна своя ППО.

Йому потрібно стабілізувати відносини хоча б з Китаєм, Індією, арабським Сходом.

> І зараз або навіть в перспективі продовження українського наступу застосовувати зброю масового знищення — це занурювати свою систему у ще більший стан нестабільності.

5. Путін та його оточення брешуть та дезінформують завжди

Вони хочуть щоб усі ВІРИЛИ в можливість ядерного удару. Щоб ви та наші союзники тряслись та панікували.

Чому я вважаю що в цьому мета Кремля?

Бо,

> **— коли вони щось збираються реально зробити — вони брешуть.**
>
> 1) Коли готувалися до нападу на Україну, вони зробили все, щоб заперечувати свої плани. Вони заперечували, оплачували рекламні кампанії зі спростуванням загроз російського вторгнення. Я навіть пам'ятаю, як за кілька днів до вторгнення вони нагнали ботів в голосування до Романа Шрайка. Щоб варіант опитування «вторгнення не буде» набрав більше голосів.
>
> 2) Коли Росія до чогось реально готується — вона це буде заперечувати. До речі, так само було з мобілізацією.
>
> 3) Так саме було з анексією Криму.
>
> 4) Так саме було з вторгненням на Донбас в серпні 2014 та січні 2015.
>
> 5) Путін брехав навіть про свою участь у виборах 2012 року.

Тому що

> **— дезінформація — це його коник. Коник його системи. І блеф в тому числі.**

Доречі, тут буде правильно сказати про «глашатаев ядерной войны». Коли Маргарита Симонян чи Володимир Соловйов ОДНОЧАСНО (а рамки кількох днів та тижнів це для процесів одночасно) повторюють меседжі що «як гарно було жити з українцями в одній країні» та «ТРЕБА ЯДЕРНУ БОМБУ КИДАТИ» — це не просування ***адженди***, а просування традиційного для російської пропаганди «каші в голові», щоб намагатися заплутати і росіян, і зовнішніх споживачів. Це взагалі заслуговує окремої статті.

6. Путін не існує в вакуумі. Він це розуміє. Його оточення розуміє це ще краще

У його оточення цілком можуть бути плани на «після Путіна». Наприклад, домовитися з Заходом. І США, і союзники залишають це вікно можливостей. Залишають його завжди. І для російських олігархів, і для нього. Крім того, вони можуть домовитись зі Сходом. І Путін, і його оточення це теж тримають в голові.

І Путін чи Путін з Шойгу можуть теоретично у своїй голові намалювати картину, що натиснути «кнопку» це гарна ідея.

> Але немає жодної гарантії, що ця ідея сподобається оточенню. Чи усьому ланцюжку прийняття рішень, про який я писав на самому початку.

Акела вже промахнувся. Він вже промахнувся 24 лютого.

> І зараз намагається якось вирулити, виправити ситуацію, піти з якоюсь перемогою, мінімізувати втрати чи намалювати для росіян картинку успішної війни.

Для того, щоб Акела зробив ще один стрибок — а навіть виліт снаряду з тактическим ядерним зарядом з гармати це х10 до того, що він зробив 24 лютого — на це має погодитися вся стая.

> Не та, цирк з якою він влаштував 21 лютого. І погодитись не тільки на словах. Це за умови що Акела остаточно втратив розум. А на це ще не дуже схоже. Бо жити та мати майбутнє після Путіна — в планах більшості його оточення.

Путіну залишали і залишають можливість вціліти в цій війні особисто. Можливо — ілюзію.

Його оточенню роблять пропозицію вціліти в цій війні.

> І так, повторюсь, вони не схожі на людей, які фанатично хочуть вмерти за «денацифікацію України».

Чи готові перевірити «жахне чи ні».

І якщо російська система почне очевидно руйнуватися зсередини, їй вже точно буде не до бомбардування Вашингтону чи позицій ЗСУ під Краматорськом.

І короткий висновок.

Ми маємо готуватися до усіх сценаріїв. Навіть найгірших. Але рівень нашої тривожності має бути таким самим, як і рівень тривожності щодо ймовірності падіння цегли на голову при прогулянці по вулиці. Адекватним.

***

№ 774.

Черговий оперативний огляд від Тома Купера - з'явився вчора пізно увечері, 30.09 близько 23.00 за Києвом.

ЗСУ продовжують гнати окупантів геть. Але декому втекти геть вже не вдасться.

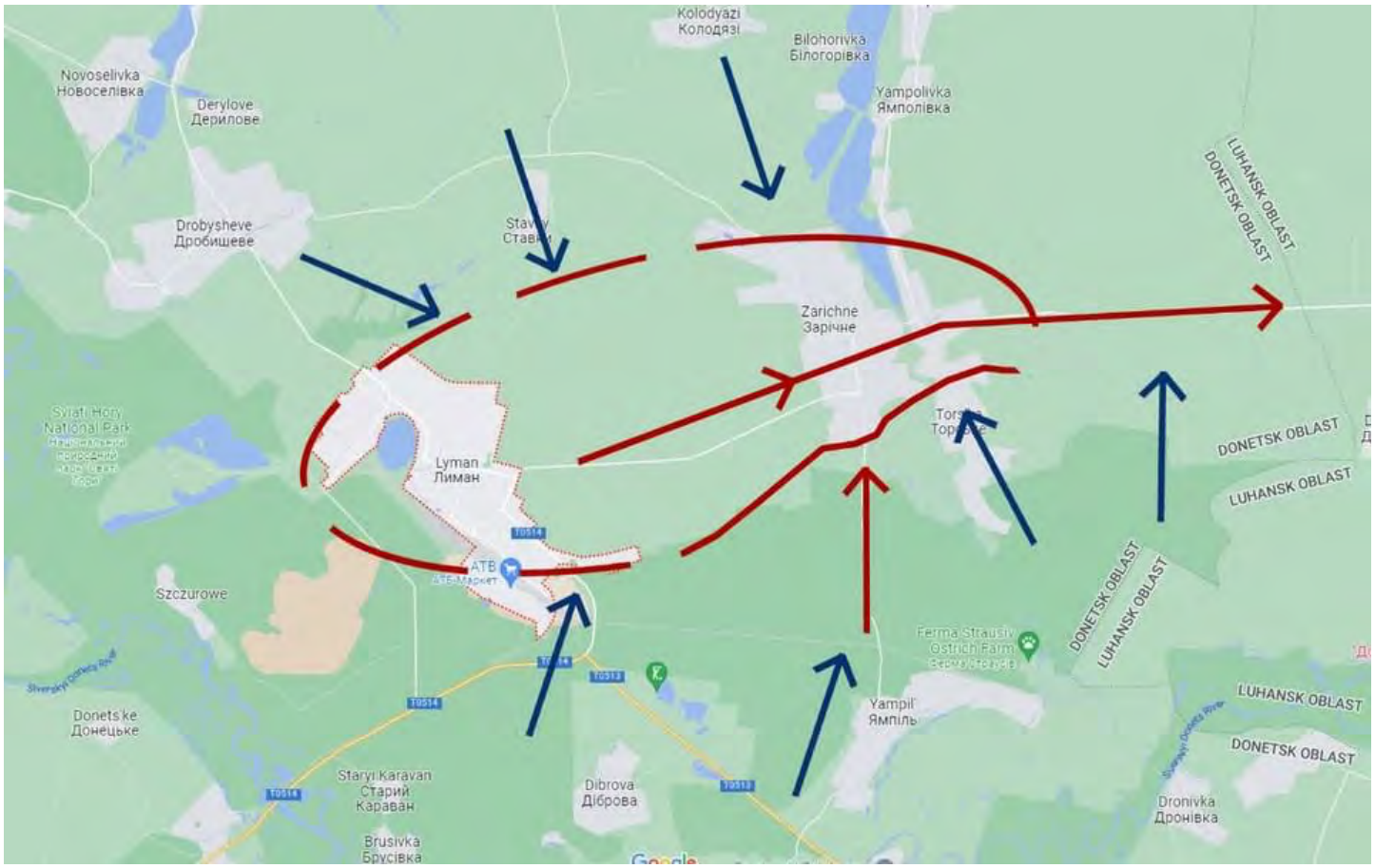
Оригінал тут: https://medium.com/@x_TomCooper_x/ukraine-war-30-september-2022-lyman-pocket-4ca0a1b7736c

За переклад дякуємо Тетяна Саніна

ТОМ КУПЕР

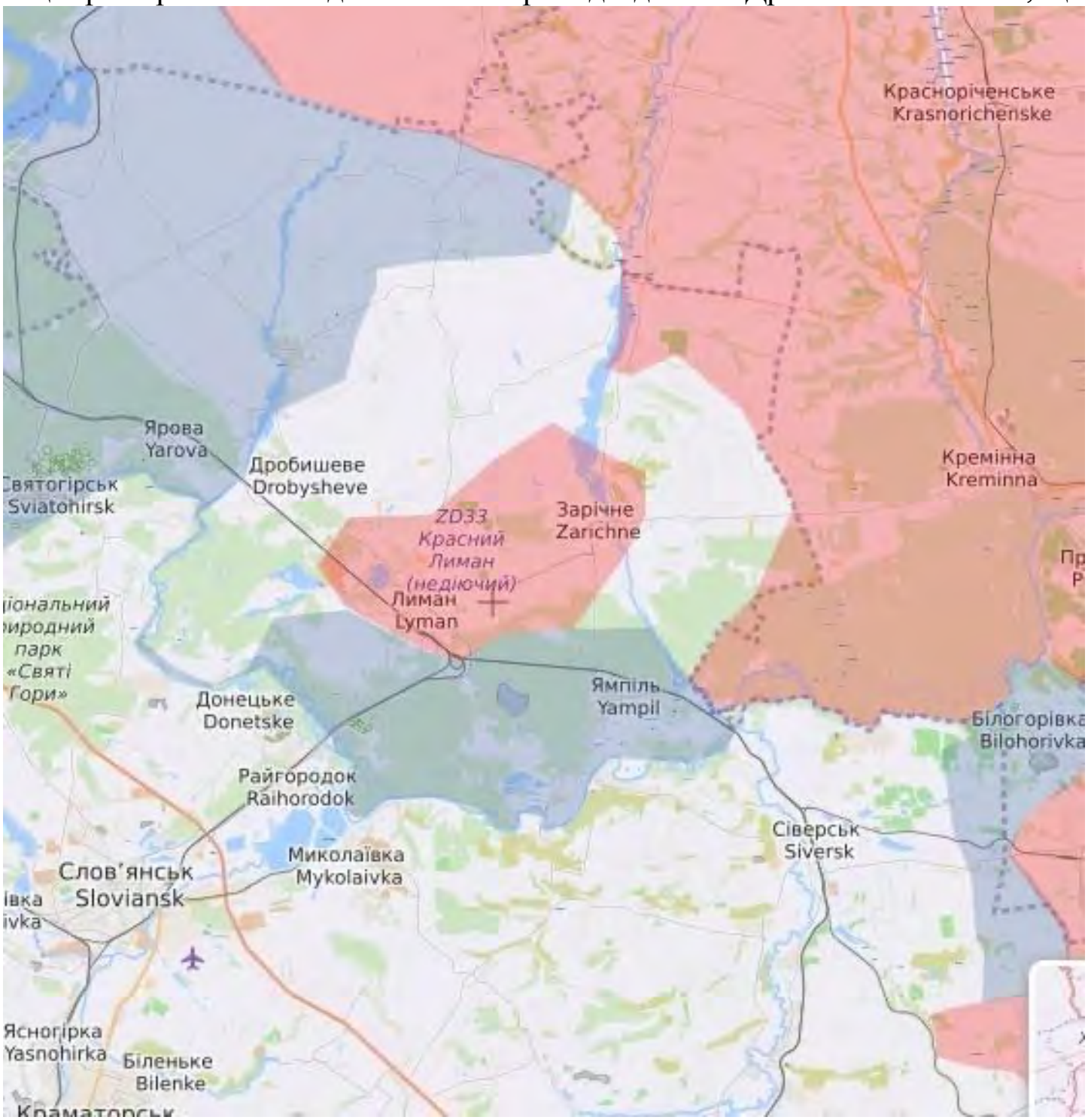
ВІЙНА В УКРАЇНІ, 30 ВЕРЕСНЯ 2022: ЛИМАНСЬКИЙ КОТЕЛ

Найважливіше з-під Лиману сьогодні

О 14:30 за місцевим часом **Генштаб України офіційно оголосив, що в Лимані та Зарічному оточено російську групу, що там перебувала**.

Всю минулу ніч і сьогоднішній ранок [30 вересня – перекл.] російські соцмережі рясніли повідомленнями про відведення з Дробишевого військ, що

там залишалися, про падіння Ставків і підготовку до відходу з Лиману на Зарічне.

Здається, це не спрацювало:

— українці щільно обстрілювали дорогу з Лиману на Зарічне, потім звільнили Торське, перерізали дорогу до Кремінної — і то наступом з півночі та півдня.

Ось така ситуація на ранок [30 вересня]:

Карта 1

а ось ситуація станом на післяобід

Карта 2

Не питайте мене, будь ласка:

я не знаю, скільки росіян у котлі.

Відомо лише те, що, між іншими, ось такі цілі або принаймні частини російських і сепаратистських підрозділів були всередині останні кілька днів:

1) - Барс-13
2) - Барс-16 (також відомий як кубанський підрозділ, в якому налічувалось 1000 комбатантів і 400 з них у Лимані)
3) - 208-ий казачий мотострілецький полк сепаратистів
4) - 503-тій гвардійський мотострілецький полк 19тої мотострілецької дивізії (утримував Торське тобто вхід і вихід)
5) - 753тій гвардійський мотострілецький полк

Цікаво, що «останній удар», рух, який закрив котел, очевидно, завдали з північного сходу: українським наступом через Іванівку, Білогорівку, Терни та Ямполівку на східну сторону Зарічного (Торське було очищено від росіян до цього, але, мабуть, з півдня).

Між іншим №1:

— враховуючи, що путін був «зайнятий дебільними промовами та питтям горілки, святкуючи цей день», а виведення почалося приблизно в той же час, однак, здається, потім його було зупинено, мені цікаво: чи схоже на те, ніби «хтось намагався вивести принаймні частину військ, поки не пізно», та путін скасував цей наказ….?

Між іншим №2:

— сьогодні вдень деякі російські соцмережі повідомляють про контрнаступ на Лиман з боку Кремінної. Гадаю, більше новин буде зранку.

Щодо інших напрямків

Куп'янський плацдарм:

повністю звільнено Курилівку https://t.me/Ukraine_365News/37747 . Насправді ЗСУ уже має бути десь нижче рівня Віршани-Іванівка, однак інформація про Курилівку «офіційна».

У тому районі російська оборона частково розвалена тому, що штаб 144-ї мотострілецької дивізії в Сватовому потрапив під нищівну атаку M142 HIMARS https://twitter.com/NLwartracker/status/1575836643852161030 приблизно 20 вересня (тут додаткові подробиці), і відтоді як мінімум п’ять місцевих складів також були підірвані.

.***

№ 775.

Обличчя групи Галущенка

2022-10-01

Юрій Ніколов

Журналіст і засновник проекту "Наші гроші", Україна
Зло більш ніж персоналізоване, час називати прізвища

Після призначення Андрія Єрмака головою офісу президента на початку 2020 року почалася зміна топ-менеджерів в основних установах енергетики України.

Банкова впевнено переводить енергетику у ручне керування.

Спочатку 1) «Енергоатом», потім 2) Міністерство енергетики, далі 3) НКРЕКП, 4) «Гарантований покупець», 5) «Оператор ринку». Днями 6) атакували «Оператора ГТС України» і очікується 7) захоплення «Укренерго».

На щастя, зло більш ніж персоналізоване, і час показати його обличчя.

У всіх цих історіях очевидний вплив Германа ***Галущенка***, який потрапив у енергетику з людьми Андрія ***Деркача***.

А нині користується безумовною довірою офісу президента в особі Андрія ***Єрмака*** та його заступників Олега ***Татарова*** і Ростислава ***Шурми***.

1. Зв'язок Деркача і Галущенка

Професійний юрист Герман ***Галущенко*** став віцепрезидентом НАЕК «Енергоатом» навесні 2020 року, невдовзі після того, як Андрій ***Єрмак*** замінив Андрія ***Богдана*** на чолі офісу президента, а уряд Андрія ***Гончарука*** було замінено на виконавців Дениса ***Шмигаля***.

Це був не перший прихід Галущенка в атомну енергетику.

1) Офіційно він уже працював директором із правового забезпечення НАЕК у 2013–2014 роках.

2)!Тоді керівником «Енергатому» був Микита Константінов.

3) У свою чергу, Константінов був віцепрезидентом НАЕК у 2005–2006 роках, коли держкомпанію очолював Андрій Деркач.

4) Після Революції Гідності 2014 року Константінов утік з України та пішов працювати у «Росатом».

5) За даними СБУ, у той же період Деркача було завербовано російською розвідкою.

Разом із ***Галущенком*** у 2020 році в ***«Енергоатом»*** зайшов Олег ***Бояринцев***, який з 2002-го по 2019 рік був депутатський помічником Андрія ***Деркача***.

1) Бояринцев спочатку став головним консультантом у службі президента НАЕК, а потім — 2) директором «Енергоатому» з персоналу.

Тобто зараз він відає всіма призначеннями в головному офісі держкомпанії.

На початку російського вторгнення у березні 2022 року СБУ запідозрила Бояринцева у державній зраді, і його затримали неподалік Рівненської АЕС. **Однак це затримання не призвело навіть до звільнення з посади.**

Таким чином, вплив ***Деркача*** на кадровий склад ***«Енергоатому»*** був настільки очевидний, що 2021 року про нього говорив навіть Юрій ***Вітренко***, який тоді був в.о. міністра енергетики:

«Деркач просто історично впливає на «Енергоатом». У нього там багато людей. І це я точно знаю».

2. Хто такий Андрій Деркач

Зараз ***Деркача*** знають як державного зрадника, якого спецслужби Росії завербували нібито лише у 2016 році.

> За часів Володимира Зеленського він із «слугою народу» Олександром ***Дубінським*** вкинув в інформпростір записи розмов Петра ***Порошенка*** і Джо ***Байдена***, що мали б дискредитувати двох президентів і підвищити антиамериканські настрої в українському суспільстві.

Однак ця діяльність Деркача виявилася провальною.

Галущенко публічно заявив, що його зв'язок із Деркачем — це фейк.

> Зрештою Деркач маргіналізувався до поміщика на Глухівщині, у прикордонному районі Сумської області, де він і переховувався, перш ніж його оголосили в розшук за державну зраду.

Раніше це був надзвичайно впливовий гравець українського політикуму.

> 1) Андрій Деркач — син голови СБУ Леоніда Деркача, який очолював спецслужбу у 1998–2002 роках. Саме тоді був убитий Георгій Гонгадзе та гримів скандал із прослуховуванням президента Леоніда Кучми («плівки Мельниченка»).
>
> 2) Андрій був кумом Юрія Луценка (колишнього генпрокурора і міністра МВС) і Давида Жванії (екснардепа і постачальника російського палива на «Енергоатом», який перейшов на службу до РФ перед вторгненням і був убитий під Запоріжжям).

3) Донька Деркача — дружина сина Володимира Литвина, багаторічного керівника Верховної Ради та адміністрації президента (також часів убивства Гонгадзе).

4) Брат дружини Деркача одружений на доньці російського олігарха Костянтина ***Григоришина***.

Під час першого Майдану 2004 року Деркач надягнув помаранчевий шарфик як один із ключових гравців Соцпартії, що увійшла до правлячої коаліції.

Це дало йому змогу у 2005–2006 роках із дозволу президента Віктора ***Ющенка*** стати керівником ***«Енергоатому»***.

Офіційно Герман ***Галущенко*** тоді працював у секретаріаті президента ***Ющенка***. За чутками, він уже тоді нібито надавав юридичні послуги атомникам, але офіційного підтвердження цього немає.

3. Інші члени групи Галущенка

Через два роки після повернення ***Галущенка*** ключові позиції в державному енергосекторі зайняли менеджери, пов'язані з ***Галущенком*** або лояльні до нього.

Костянтин ***Ущаповський*** за два дні до вторгнення РФ був призначений головою Нацкомісії, що здійснює держрегулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП), замість Валерія Тарасюка, який пішов із посади під тиском офісу президенту. До цього був радником міністра енергетики Галущенка.

Ущаповський за свою кар'єру встиг попрацювати у багатьох держструктурах, у тому числі в «Укренерго» і «Енергоатомі». Його дружина Валерія Ущаповська володіла часткою у фірмі «Енергоспецремонт». Її партнерами у цій фірмі були Григорій та Іван ***Плачкови***, також відомі діячі енергоринку початку сторіччя.

Юрій ***Власенко*** — перший заступник і права рука міністра Галущенка. Працював багато років у НКРЕКП.

За даними джерела, саме Власенко змушував голову правління «Укренерго» Володимира Кудрицького в грудні 2021-го подати подання на наглядову раду про звільнення двох членів правління Андрія Немировського та Максима Юркова, щоб замість них призначити людей міністра (про Гапона і Олефіра нижче). Після синхронізації цієї весни української енергетичної системи з європейською Власенко мав

контролювати розпорядження Галущенка роздати шести фірмам доходи «Укренерго» від продажу прав на міждержавний перетин.

Фарід ***Сафаров*** — заступник міністра енергетики, відповідає за цифрову трансформацію галузі. Його називають рукою міністра, яка підписує необхідні документи, коли цим гребує професійний юрист Галущенко. Наприклад, саме Сафаров підписав листа про відсутність конфлікту інтересів у ще одного заступника міністра енергетики Миколи Колісника для призначення головою «Оператора газотранспортної системи України». Таке призначення суперечить принципам корпоративного управління. ОГТСУ має європейський сертифікат незалежності, а тому його керівником не можна призначати чиновника, що прямо зараз керує галуззю.

Микола ***Колісник*** багато років працював у директораті міністерства, що займається міжнародними відносинами. Галущенко за протекцією Сафарова підняв його службовими сходами до рівня заступника міністра. Колісника команда «групи Галущенка» намагалася просунути на посаду керівника ОГТСУ з допомогою серії незаконних рішень, від чого відмовилася лише після публічного розголосу.

Дмитро ***Олефір*** пару років тому був звільнений з «Укренерго», зараз радник Галущенка. Був одним із двох кандидатів, яких Галущенко намагався призначити в правління «Укренерго» у грудні 2021-го і січні 2022 року.

Юрій ***Гапон*** — другий невдалий кандидат від Галущенка в правління «Укренерго». Співробітник СБУ, спеціалізується на економічній безпеці, взагалі не є фахівцем в енергетиці, завдячує кар'єрі ще батькові Андрія Деркача Леонідові (очільнику СБУ часів Леоніда Кучми).

Петро ***Котін*** — голова «Енергоатому», по суті, підконтрольний Галущенку. В його підпорядкуванні працюють люди з російськими паспортами та тісними зв'язками з РФ. Відомий тим, що до серпня категорично виступав проти проведення місії МАГАТЕ на Запорізькій АЕС, змінив риторику лише після публічних заяв Андрія Єрмака. Розпачливо захищає затриманого СБУ підлеглого Олега Бояринцева, про роботу якого відмовився розповідати на засіданні парламентського комітету. Бояринцев, зрозуміло, теж у минулому член команди Деркача.

Валерій ***Полишков*** — колишній директор по закупівлях «Укренерго», був звільнений ще Всеволодом Ковальчуком. За часів Януковича займався тендерами «Чорноморнафтогазу», що були відомі своїми неринковими цінами. 2020 року планував стати віцепрезидентом «Енергоатому» по закупівлях, однак став радником голови НКРЕКП Костянтина Ущаповського. Його завдання — детальне знання схем розпилу тендерів і передача «правильних» сигналів від Галущенка підрядникам різних компаній, де акціонером є Міненерго.

Андрій ***Пилипенко*** у грудні 2021 року очолив ДП «Гарантований покупець». До цього він працював юристом на «Хмельницькобленерго». Попередній керівник «Гарантованого покупця» Костянтин Петриковець був звільнений через відмову «виконувати незаконні вказівки представників уряду щодо розрахунків із виробниками електроенергії з відновлюваних джерел». В уряді заперечували ці слова Петриковця.

Олександр ***Гавва*** у грудні 2021 року став керівником ДП «Оператор ринку», яке відповідає за організацію купівлі-продажу електроенергії. До призначення був радником міністра Галущенка. Дружина Дарина Гавва працює в енергетичному комітеті Верховної Ради.

На армію не тягне, але на злочинне угруповання кадрів вистачить цілком. Чим загрожує така узурпація цілої галузі?

Локально — банальними схемами на кшталт уже описаної оборудки навколо ОГТСУ на 3 млрд грн, доведення «Енергоатому» до банкрутства чи переведення під свій контроль адміністрації ЧАЕС.

ZN.UA уже аналізувало результати роботи цієї групи:

— Україна підійшла до найскладнішого в історії опалювального сезону 1) ***без грошей на покриття тарифів*** для населення, 2) ***без газу***, який мав забезпечити комфортне проходження сезону, 3) і з не відомими нікому ***запасами вугілля***.

Це навіть за звичних умов дуже небезпечно, що вже казати зараз, за крок від найнепередбачуванішого опалювального сезону, впродовж якого бажано ще й поповнити засіки для наступних зим.

Глобально — ручним керуванням усією галуззю, яке вимиватиме з неї останні гроші, штовхаючи до масштабної кризи неплатежів.

Основна проблема в тому, що ми можемо втратити унікальний шанс позбутися впливу олігархів на енергетичну галузь, де вони комфортно почувалися з часу переділу власності Кучмою.

Цей рік — перший, коли вони не мають вирішального голосу в ухваленні рішень. **Але це може бути і рік, коли люди, наділені повноваженнями держави, стануть новими олігархами.**

І про інтеграцію в ЄС можна буде забути, замість цього почнеться новий безкінечний цикл накопичення грошей і боротьби з новими групами…

***

№ 776.

Головним бенефіциаром стамбульської зернової угоди стала... ЄВРОПА!

Гаврилечко **2022-10-01**

Так звана "голодуюча Африка", про долю якої так піклувалися "обєспокоєнніє з ООН", отримала в 3 рази менше вивезеного з України зерна!

ВИЯВЛЯЄТЬСЯ, МИ, ВЛАСНИМ КОШТОМ, РЯТУВАЛИ ГОЛОДУЮЧУ ЄВРОПУ!

Якщо ж оцінювати що саме й куди попрямувало, то стає зрозумілим, що "голодуюча Європа", насамперед, потребувала сировини дли виготовлення біопалива.

Того самого біопалива, яке Україна спроможна виготовляти сама.

Також нагадаю, що

з початку осені в нас виставлені нампривatизацію спиртзаводи. На яких можна ту саму кукурудзу переробляти на спирт...

Питання: ДЕ ГРОШІ? ДЕ ЗБРОЯ?

***

№ 777.

Джонатан Літтель: “Спочатку має бути повна перемога України. Про все інше ми можемо турбуватися потім”

2022-09-30

Ксенія Білаш
Соня Кошкіна

Письменник Джонатан Літтель знаний в Україні перш за все як автор історичного бестселеру “Благоволительки”, що досліджує генеалогію зла в нацистській Німеччині й дія якого розгортається на українських землях. Літтель також відомий воєнний кореспондент із величезним досвідом: він спостерігав за подіями в Боснії, Чечні, Сирії, Уганді, а від початку повномасштабного вторгнення багато працює в Україні, висвітлюючи злочини російської армії для західних видань. У своїх матеріалах часткову провину за

ескалацію війни Літтель покладає на європейські уряди, він також послідовно виступає за надання Україні якомога більше озброєння. Напередодні чергового візиту письменника в Україну для участі у львівському BookForum ми поговорили з ним про нову дискусію навколо “Благоволительок” і його майбутню книжку про Україну, про роль культури і пропаганди, про схожість і відмінність нацистської Німеччини і путінської Росії, про український прапор над Севастополем і неминучий крах путінізму.

1. “Росіяни намагаються знищити українську ідентичність, знищити українців на культурному рівні. Але це відрізняється від фізичного геноциду всього населення”

— Ксенія Білаш: Уже за тиждень ви плануєте бути у Львові, щоб узяти участь у BookForum. Цьогоріч завдяки партнерству з британським Hay Festival аудиторія форуму буде величезною. Про що ви збираєтеся там говорити?

— Я ще не знаю, про що саме говоритиму, це залежить від питань, які мені будуть ставити. Узагалі-то я не дуже люблю брати участь у великих

літературних фестивалях — здається, це буде другий такий захід у моєму житті. Перший був у Лівані, після війни, у 2006 році. Як і тоді, зараз я роблю це з тією самою метою: надати підтримку країні та її мешканцям. Мені здається важливим, що західні митці та культурні діячі будуть на форумі у Львові — і не лише дистанційно, а й фізично — і цим висловлять підтримку Україні.

Я був в Україні декілька разів після початку повномасштабного вторгнення, але тоді це було для моєї журналістської діяльності, я робив репортажі. Тепер я хочу підтримати українську культурну спільноту, це і є моєю головною мотивацією.

— Ви робили детальний репортаж з Бучі й останнім часом багато писали про Україну. Знаючи вашу бібліографію — Чечня, Сирія, — логічно припустити, що за подіями в Україні ви теж писатимете окрему книжку. Чи маєте такі плани?

— Я працював над книжкою про Україну ще до війни, але вона була присвячена Бабиному Яру. Після початку повномасштабного вторгнення я відклав цей проєкт, адже концентрація на цій вузькій темі здавалася вже неактуальною. Але зараз я думаю над тим, як сумістити ці дві перспективи: Бабин Яр часів Другої світової та сотні бабиних ярів, які знайшли на українських територіях, звільнених від росіян. Я також продовжую співробітництво з фотографом Антуаном д'Агата, з яким минулоріч ми робили виставку, присвячену Бабиному Яру в метро "Дорогожичі". Він приїхав зі мною і робив фотографії для теперішніх репортажів, тож ми з ним плануємо перетворити все це на книжку, але поки що я не знаю, в якій формі все це буде.

— Ваш попередній роман "Благоволительки" також отримує зараз нове життя: за його мотивами Сергій Лозниця в Литві робить театральну постановку, прем'єра якої запланована на грудень. Декілька відомих литовських акторів уже відмовилися брати участь у цій постановці через, як вони вважають, її антиукраїнське спрямування. Чи слідкуєте ви за дискусією, яка розгортається в Литві навколо цього проєкту?

— Так, слідкую, проте не в деталях. Я не володію литовською, тож не можу читати місцеву пресу.

По-перше, я хотів би зазначити, що **актори вільні у вираженні своєї думки: якщо вони не хочуть грати в цій п'єсі — це їхнє право, а театр так само має право шукати інших акторів. Литва — це європейська демократична країна, де свобода висловлювання є однією з центральних цінностей. Я не бачу можливості для цензурування художньої роботи в європейській**

країні. Це в Росії можлива цензура, але це не європейський метод, незалежно від того, чи погоджується хтось із твором, чи ні. Твір тут стає платформою для дебатів.

Я також вважаю, що такі **дебати мають розгортатися вже після того, як люди побачать цю роботу, а не перед цим**.

Сценарій [Лозниці] не публікувався литовською, тож литовська публіка у своєму загалі нічого не знає про нього — звісно, крім акторів, які читали сценарій. Критики, медійні фігури, які критикують п'єсу, ще не бачили її.

— А ви читали цей сценарій?

— Ні, я не занурювався в цей проєкт, я дав його команді дозвіл вільно працювати із цією адаптацією. Наскільки я розумію, головна претензія до нього — це зображення львівських погромів.

— Претензія трохи ширша, вона стосується загального зображення українців як дикунів, що організовують погроми та насолоджуються насильством. Колаборація українців — це факт, але були й інші факти, наприклад, більш ніж 2,5 тис. українців отримали почесне звання Праведника світу. У вашому романі теж є таке вибіркове зображення українців, але там Голокост є лише однією із сюжетних ліній, тоді як у сценарії Лозниці це єдина лінія. До того ж ваш роман написаний від особи офіцера СС, і це пояснює таке вибіркове сприйняття українців, проте у сценарії ця оптика не збережена, а ось вибірковість залишається. І, головне, роман вийшов 16 років тому, в іншій реальності — а зараз зображувати українців фашистами означає підспівувати кремлівській пропаганді, яка виправдовує цю війну викоріненням уявного українського фашизму.

— Знаючи творчість Лозниці — а я бачив більшість його фільмів, — я вірю, що адаптація мого роману буде більш тонкою та цікавою, ніж цей опис. **Я, наприклад, не погоджуюся з українською критикою його останніх фільмів, мені вони здаються набагато складнішими за те їхнє прочитання, яке зробили деякі українські критики.**

Але, знову ж таки, я не читав сценарію і не бачив п'єси, тому я не можу коментувати те, що ви описали.

Я погоджуюся з вами, що в моєму романі є ця оптика офіцера СС і тому дуже вибіркове зображення українців: герой роману або колаборує з ними, або вбиває їх, і його не цікавлять мільйони українців, які воювали в Червоній армії, та тисячі українців, які рятували євреїв. Якби маршрут героя був іншим і доля закинула б його в Литву, то опис литовців був би таким самим: він теж

зосереджувався б виключно на колаборантах, і це теж був би дуже вибірковий погляд.

— Соня Кошкіна: Ви багато років досліджуєте природу фашизму, тому в мене є дуже просте запитання. Хто гірший — фашисти тоді чи росіяни зараз?

— Я не думаю, що можна робити такі порівняння.

Фашизм — це складний термін, він емоційно заряджений. Має історичний вимір, і немає консенсусу щодо його визначення. Але якщо взяти якісь базові речі, які ми асоціюємо з фашизмом: авторитаризм, культ вождя та повне підкорення населення його волі, агресивні війни, заперечення права інших країн на існування й ідентичність — то російський режим цілком підпадає під таке визначення.

Утім порівняння не можна робити через цілком конкретну причину.

Коли ми говоримо про нацистів, ми маємо на увазі те, що було станом на 1945 рік. Навіть у 1944-му ми ще не знали масштабів Голокосту, вони стали відомі лише після війни. Тож до завершення цієї війни, до того, як ми будемо знати, наскільки далеко зайде Путін, ми не можемо порівнювати. Звісно, я сподіваюся, що він не зайде так далеко, як Гітлер, але ми не знаємо, чи задіє він ядерну зброю, чи вдасться до масового знищення населення.

— Чому ми не можемо порівнювати зараз? Адже Гітлер знищував євреїв за те, що вони — євреї. Путін намагається знищити українців за те, що вони — українці. Чи не є це підставою для порівняння?

— Якщо ви справді хочете такого порівняння, то говорімо прагматично.

Станом на зараз Путін не намагається фізично знищити кожного українця. Він хоче перетворити їх на росіян, асимілювати, а це не те саме, що фізичне знищення. Він убиває багато українців, але це не дорівнює рішенню нацистів у 1941 році вбити кожного єврея, до якого дотягнуться руки.

Можливо, Путін дійде до цього в майбутньому, але поки що цього не сталося.

— Але ж ви були в Бучі, бачили останні фото з Ізюма — що це, якщо не геноцид?

— Бачите, тому я й не хотів робити порівняння, бо тепер ви намагаєтеся приписати мені те, чого я не казав.

Так, вони [росіяни] вибірково знищують велику кількість українців, і це страшний злочин. Вони явно намагаються знищити українську ідентичність, знищити українців на культурному рівні.

Але це відрізняється від фізичного геноциду всього населення, яке трапилося в ***Руанді***, у ***Камбоджі***, з ***вірменами*** під час турецького панування і з ***євреями*** та ромами під час Гітлера.

2. “У німців була надзвичайно висока культура, але вони розстрілювали євреїв під музику Баха та Бетховена”

— К.Б.: Погляньмо на це з іншого ракурсу. Ви зауважили, що до 1945-го ще не було достатніх відомостей про нацистські злочини. Але зараз стільки репортажів з різних українських міст, що про російські злочини неможливо не знати. Утім величезна частина росіян продовжує підтримувати цю війну та виправдовувати дії російських військ. Чи нема у вас як автора відчуття безсилля перед цією машиною пропаганди? Якою ви бачите роль письменника в таких умовах?

— Я роблю те, що я можу зробити: пишу репортажі, колонки, слідкую за тим, щоб їх перекладали російською та публікували в російських опозиційних медіях, таких як "Медуза", щоб їх могло прочитати якомога більше росіян. Звісно, читачі "Медузи" є абсолютною меншістю серед росіян, переважна частина яких просто дивиться телебачення.

Путінська машина пропаганди величезна і дуже потужна.

1) Сьогодні, наприклад, я мав дискусію з узбекистанським активістом, який шукає можливість заблокувати російську пропаганду в Узбекистані — вона йде через Youtube та Instagram узбецькою мовою.

2) На Заході ми маємо із цим справу від американських виборів у 2016-му, і ми не робимо достатньо для подолання російської пропаганди.

Я не бачу сильних російськомовних медій, створених на Заході, як це було під час Холодної війни — тоді це було радіо, але зараз радіо ніхто не слухає, воно не грає великої ролі.

В Україні теж немає ефективних спроб зробити російськомовну контрпропаганду, адресовану росіянам, і дарма, адже все, що вони бачать і чують — це їхня пропаганда.

Очевидно, із цією проблемою треба працювати дуже широко,

— а я як письменник обмежений у засобах. Я роблю те, що можу, але це небагато.

— С.К.: Якою, на вашу думку, є антропологія російського зла? Чим пояснюються російські звірства в Бучі, Маріуполі, Ізюмі?

— На це питання складно відповісти, адже антропологія — це наука, яка ґрунтується на даних, а даних у нас поки що недостатньо.

1) Я запропонував би як гіпотезу подивитися на ***великий рівень насилля, яке пронизує російське суспільство*** на всіх рівнях, від насилля в родині до дідівщини в армії.

2) Я також пов'язав би це з ***інтенсивною наявністю в суспільстві кримінального всесвіту***: я бачив статистику, за якою майже 25% чоловічого населення Росії так чи інакше були в ув'язненні. Тож цей досвід ув'язнення, де можна вижити, лише застосовуючи велике насильство, повертається в суспільство і циклічно повертає людей за ґрати.

Отже,

— ми маємо гіпернасильницьке суспільство і маємо війська, сформовані з найбідніших і найбільш пригнічених страт суспільства.

У своєму репортажі про Бучу я писав, що застосоване там насильство більше пов'язане з відчуттям класової нерівності, ніж із російською пропагандою.

Також, звісно, є

— рівень відповідальності командування.

Після звільнення території під Харковом я поїхав туди — і картина у Вільшанці та Макарівці відрізнялась від того, що було в Бучі, Мотижині, Ірпені.

Під Харковом були випадки цілеспрямованих страт і катувань, але там ***не було масового насильства проти цивільних мешканців***.

Можливо, саме в цих селах були якісь окремі підрозділи, які поводилися краще, ніж інші.

У нас поки що недостатньо даних, щоб це стверджувати, але

— подібні картини я бачив, наприклад, у Чечні, де дуже багато залежало від конкретних командирів.

— Як можна пояснити, чому “велика російська культура” не запобігла цим звірствам?

— Вибачте, але **культура ніколи не могла запобігти таким речам** — подивіться на німців, у яких була надзвичайно висока культура, але, як ми знаємо, вони розстрілювали євреїв під музику Баха та Бетховена.

Культура не має нічого спільного з людською поведінкою.

Культура дає *прихисток* людям, які хочуть утекти від складного життя,

але

— вона точно **не може змусити суспільство поводитися краще або гірше**.

— Звідки ж тоді міф про велику гуманістичну цінність російської культури? І як він поєднується з реальністю Бучі?

— **Ніяк не поєднується.**

По-перше, **більшість великих російських художників і письменників були в опозиції до російської культури в широкому сенсі**.

1) Звісно, є винятки, наприклад, Достоєвський.

2) Але можна згадати Толстого, згадати видатних письменників радянського періоду, як Ахматова або Мандельштам.

Я не думаю, що культура впливає на поведінку суспільства.

Культура є елітарним продуктом, який споживають еліти.

1) Звісно, усі вчили в школі якісь рядки з Пушкіна, але це нічого не значить.

2) Основна маса дивиться "Брата-2" і телебачення, і саме звідти вона бере свою культуру.

3) Тож нема прямого зв’язку між [високою] культурою країни та її поведінкою.

Спосіб поведінки країни залежить від історії, від травми, від завданого насилля.

Наприклад,

— якщо подивитися на суспільства, які вдавалися до політики геноциду в 1930-1940-х — це Німеччина, Австрія та СРСР — **що їх об’єднує?**

Усі ці три країни програли в Першій світовій.

Італія, яка була фашистською країною, але яка вийшла переможницею в Першій світовій, ніколи не вдавалася до геноциду. Вона вдавалася до вбивств політичних опонентів та інших злочинів, але не до масового винищення.

Тож очевидно,

— травмованість наслідками Першої світової призвела до політик Гітлера та Сталіна.

Потім ми маємо КДБ і 22 роки правління Путіна, що запроторили Росію в цей глухий кут.

Тож

— ці вбивства не мають нічого спільного з культурою, ці люди не читають Толстого або Ахматову, вони читають армійські статути і дешеві романи, якщо взагалі читають.

3. “Путін переконався в слабкості Європи (після анексії Криму) і пішов далі, на Донбас, а тепер уже й на всю Україну”

— К.Б.: Давайте по-іншому перефразуємо це питання. Для прикладу візьмімо російське видавництво “Ексмо”. У березні його директор Євген Кап’єв активно виступав проти виключення видавництва з європейських літературних фестивалів, адже воно підвищує культуру населення і робить цей світ кращим. У той самий час разом з Толстим та Ахматовою “Ексмо” випускало ті самі дешеві романи з назвами типу “Бандерівський схрон” або “Кат з Галичини”, підігруючи кремлівській пропаганді. То чи відповідальне “Ексмо”, поруч з іншими, за формування атмосфери, сприятливої для втілення в життя параноїдальних ілюзій Путіна?

— На мою думку, так, на них є ця відповідальність.

Я точно не публікував би свою книжку в “Ексмо”.

— То де ж тут ця уявна прірва між елітарною та масовою культурою? Вони поєднані, нерозривні та підживлюють одна одну.

— **Вони пов’язані на рівні індустрії, але не пов’язані на рівні сприйняття.**

Люди, які читають “Бандерівський схрон” — це не ті самі люди, які читають Василія Гроссмана.

1) У Франції ми теж маємо видавництва, які публікували всяку різну літературу за часів колабораціонізму, але вони ж публікували і велику французьку літературу. Це бізнес.

2) “Ексмо” не рушій пропаганди, як "Russia Today" чи "Первый канал", **видавництва роблять це заради грошей**, але, звісно, вони також дотичні до ***пропаганди***.

Узагалі я помітив, що

1) в Росії останніх 20 років у друкованої преси був доволі високий рівень свободи. **Можна було друкувати майже все що завгодно** — у книжках, пресі, такій як "Новая Газета".

2) **Кремлю було байдуже на публікації, бо їх, правду кажучи, ніхто не читає**, а ті умовні 50 тисяч, що читають, не грають ніякої ролі. **Кремль фокусувався на телебаченні, а зараз — на інтернеті та соціальних мережах.**

Тож

— я більше переймаюся роллю американських компаній у розповсюдженні російської пропаганди, таких як "Meta" або "Google", ніж роллю “Ексмо”.

Вони є більшою загрозою для світу і на них лежить більша відповідальність.

— С.К.: Це стосується не тільки Америки. За останні 8 років ряд європейських країн, особливо *Угорщина*, але також *Італія* та інші воліли не помічати анексії Криму та нападу на Донбас. Чим би ви це пояснили?

— Ті дві країни, які ви згадали, мають проросійські, пропутінські уряди.

Але взагалі-то вся Європа проігнорувала проблему анексії Криму.

Вона вдалася до декоративних санкцій, які не мали суттєвого впливу на російську економіку і точно не вплинули на прийняття рішень Путіним. Я багато років критикую цю європейську політику.

Путін від початку свого правління розбудовував мережі впливу в різних країнах Європи.

1) У Франції це був флірт із Національним фронтом, який не просунувся далеко, але в Німеччині це був дуже плідний зв'язок із Герхардом Шредером, в Італії — з Берлусконі, а в Угорщині взагалі вони з Орбаном — найліпші друзяки.

2) Єдині країни, які встояли, через очевидні причини — це ближчі до кордонів Росії, такі як Польща чи країни Балтії.

Ці мережі впливу зіграли свою негативну роль у європейській дискусії з приводу того, що робити з Росією.

Європа продовжила нормальні стосунки з Росією, хоча мала б ще 2013-го відреагувати так, як реагує зараз — це була б правильна реакція на порушення суверенних кордонів європейської країни.

Як наслідок,

Путін переконався у слабкості Європи і пішов далі, на Донбас, а тепер уже й на всю Україну.

4. "Я не вірю в колективну відповідальність"

— С.К.: Повернімося до концепції так званих "хороших русскіх".

— К.Б.: Наприклад, у кінці серпня ви брали участь у вільнюському Конгресі вільної Росії, де зібрались емігранти-опозиціонери, які засуджують війну та Путіна з-за кордону. На вашу думку, чи відчувають вони, як громадяни Росії, відповідальність за те, що відбувається? І яке ваше ставлення до цього?

— Почну з того, що **в мене американське громадянство**.

1) Моя країна нелегально вторглася в Ірак 2003 року.

2) Я двічі голосував проти Буша, тож я не вважаю, що Буш представляв мене чи мої інтереси. Я активно виступав проти цього вторгнення — звісно, я був просто пересічним мешканцем і не міг нічого із цим зробити.

Тож — чи персонально відповідальний я за це вторгнення?

Як і інші мільйони американців, які виступали проти нього?

— С.К.: Це ви зараз серйозно порівняли?

— У нас інтерв'ю чи дебати? **Якщо інтерв'ю, дайте мені договорити.**

Отже,

— я не вірю в колективну відповідальність.

1) У Росії з роками опозиція ставала все слабшою, в основному через репресивні заходи, аж поки 6-7 місяців тому її не згорнули зовсім.

2) Опозиціонери залишились або за ґратами, або за кордоном.

3) Тож що залишається росіянам, які не згодні зі своїм урядом?

Вони не можуть голосувати за іншого лідера, бо це неможливо. Вони не можуть протестувати, бо потраплять за ґрати. Вони можуть залишити країну — це їхній вибір як громадян. Так вони відмовляються платити податки цій країні, навряд чи вони можуть зробити ще щось.

У Вільнюс я поїхав тому, що мені було цікаво подивитися на цю опозицію, послухати, що вона може запропонувати.

Утім там був представлений невеликий сегмент опозиції, адже люди ***Навального*** відмовилися прийти на цей конгрес через конфлікт із людьми ***Каспарова***.

На мій погляд,

1) — сьогоднішня роз'єднана російська опозиція ***не зможе зробити нічого***, вона керується добрими намірами, але вона слабка, неструктурована та ні на що не здатна.

2) І вона зосереджена переважно саме на російському питанні, бо ***найперше їх цікавить можливість подолання авторитарного режиму*** в Росії.

Повертаючись до мого порівняння зі США

— там ми **маємо демократичну країну, де можна через голосування впливати на прийняття важливих рішень**.

Але,

— **навіть за цих умов неможливий прямий вплив на політику, тоді неможливо було зупинити вторгнення в Ірак.**

У Росії ж є тиранічна влада, яка репресує населення вже 22 роки.

— У 1990-ті були величезні протести проти вторгнення в Чечню, але після приходу Путіна це стало неможливим.

Тож

1) це не питання “хороших” і “поганих” росіян,

2) **це питання, чи росіяни пасивно приймають ту країну, в якій вони живуть, і той уряд, що проводить таку політику, чи ні**.

Якщо ні, то вибір у них небагатий.

Вони можуть лише поїхати.

Зараз іде нова хвиля людей, які не хочуть брати участь у цій війні, не хочуть воювати в армії і тому втікають.

— С.К.: У 2018-му році за Путіна проголосували 76%. Це чи 54 чи 56 мільйонів росіян, точно не пам’ятаю. Чи були фальсифікації? Точно були, але я не маю жодних сумнівів у тому, що його підтримала більшість населення. Точно 51% плюс.

— Я повністю згодний, більшість росіян підтримує Путіна, **але ж не всі**.

Є мільйони росіян, які голосували проти нього.

І це були вибори, до яких не допустили жодного реального альтернативного кандидата, вони поставили Ксенію ***Собчак*** як кандидатку від ліберальної опозиції, це була просто насмішка. Якби у виборах брав участь Навальний, думаю, результати були б зовсім іншими. **Ці вибори були фіктивними в тому плані, що вони не відображали реальних процесів, які відбувались у країні.**

— Усі ці процеси йдуть у Росії вже дуже давно, але є враження, що росіян усе влаштовувало, доки санкції та можливість мобілізації не торкнулися їх особисто. Тепер вони раптом дивуються й обурюються.

— Я не можу з цим погодитися.

1) У Росії були потужні протести на Болотній у 2011-2012 роках, які були жорстко придушені. Багато людей тоді отримали великі строки ув’язнення.

2) Після цього росіяни перелякались і, за давньою російською традицією, пішли у внутрішню еміграцію, а згодом і в зовнішню.

Я написав звернення до своїх російських друзів, де вказав на їхнє небажання чинити спротив, як українці вчинили на Майдані — вони справді відрізняються своєю нездатністю організувати масовий протест під загрозою насилля, це так — але знов-таки, режим проти якого вони виступали,

непорівнянно сильніший, ніж той, проти якого виступали українці на Майдані.

Мені здається, **тут річ не в силі режиму, а в силі віри у своє майбутнє**.

5. “Не думаю, що в найближчому майбутньому Росія зможе вийти з цього пекла та бодай підійти до того, що можна вважати нормальним суспільством”

— Тож якщо дивитись у майбутнє, як ви вважаєте, який шлях має пройти Росія, щоб усвідомити свою провину?

— Якщо дивитися на Німеччину, їй знадобилося 1) програти війну, 2) пережити окупацію країни, 3) зовнішнє управління протягом 5 років, 4) повну люстрацію всіх елементів нацистського режиму, 5) Нюрнберзький процес. Її шлях до соціальної та політичної реконструкції був напруженим.

Очевидно, **Росія від цього дуже далека.**

Велика проблема в тому, що

> **— в 1990-х питання радянських злочинів там заховали під килим, там не відбулася люстрація кадрів КДБ, як це було в країнах Східного блоку. І це дозволило КДБ працювати далі під новою назвою, а через 10 років привести свого ставленика Путіна до влади.**

Питання провини, колективної відповідальності будуть там порушені, лише якщо, дай бог, Росія стане демократичною країною зі свободою слова.

Ініціативи створення міжнародних структур з правосуддя також можуть цьому допомогти, вони можуть зібрати факти, які будуть вважатися доведеними та неспростовними.

Але самих фактів ще недостатньо: згадаймо Сербію.

> Для решти світу геноцид у Боснії є доведеним фактом, але більшість населення Сербії вважає, що все це маячня і вони просто захищали себе.

Тож цей процес буде дуже довгим.

Я не думаю, що в найближчому майбутньому Росія зможе вийти з цього пекла та бодай підійти до того, що можна вважати нормальним суспільством.

Хіба якщо країна повністю сколапсує та розпадеться — тоді окремі її частини, такі як Москва та Санкт-Петербург, зможуть перейти до цього стану швидше.

— То що має бути спочатку — усвідомлення провини? Чи розбудова громадянського суспільства?

— Спочатку має бути повна перемога України. Це обов'язкова передумова для всього.

Про все інше ми можемо турбуватися потім.

1) Найперше Україна має звільнити всі свої території, викинути з них росіян.

2) Сподіваймося, що це спровокує реакцію в Росії, яка призведе до руху в потрібному напрямку. Каспаров, наприклад, сказав на конгресі у Вільнюсі, що звільнення Росії почнеться з українського прапора над Севастополем.

— Цікаво, то хто має звільняти Росію — українці чи росіяни?

— Моя інтерпретація його слів така, що **повна поразка Путіна в Україні призведе до колапсу путінського режиму**, **і я в цьому з ним погоджуюся.**

Не знаю, правда, чи звільнить це Росію, бо цілком можливо, що на зміну Путіну прийде щось ще гірше.

— Ще гірше? Ви думаєте, це можливо?

— Звісно, це можливо. Путін не сам, поруч із ним є багато ще гірших персонажів, як Патрушев, Малофєєв, Гіркін, уся ця зграя.

Так, **може бути і гірше**.

— К.Б.: Тож *Україна може стати для путінської Росії тим, чим став Афганістан для СРСР*?

— Безперечно, ми всі на це сподіваємося. І думаю, що так і буде.

— С.К.: Але будемо сподіватися також, що в України буде краще майбутнє, ніж було в Афганістану.

— Так, безперечно. Україна набагато ближча до Європи, тож вона матиме більше допомоги порівняно з Афганістаном,

— який був просто покинутий після виведення військ 1989-го. Усі тоді вмили руки та відсторонилися від ситуації.

З Україною цього не станеться. Україна стане частиною Євросоюзу, вона отримає багато допомоги в реконструкції, усе буде по-іншому.

***

№ 778.

Дайджест подій в Україні та навколо України від 30 вересня 2022

Головне

1) Ще одне підняття ставок – суто в межах концепції совка. Ми наразі зі швидкістю ракети наближаємося но нової карибської кризи.

2) Анексія? Тобто тепер хуйло може десь встромити дрючок на якісь території, влаштувати "рф рендум" і приєднати якийсь шмат якоїсь країни? Не смішно, аж ніяк.

Як і те, що

3) **Американці таки дотиснули наших «друзів хуйлоолігархів» щодо запровадження санкцій**. А ось тут я поставлю запитання - а що буде з Київстаром? Х з ним, з тим альфа банком, а ось втратити шмат мобільної комунікації під час війни - ще та загроза. Чи вже є хтось, хто купить оце?

Теми доби

1) Путін затвердив анексію територій півдня та сходу України.

2) Російський ракетний удар по гуманітарній колоні під Запоріжжям мав наслідком десятки жертв серед мирних жителів.

3) Зеленський повідомив про подання заявки на прискорений вступ до НАТО.

1. Війна

1-1) Фронт

• Командування армії Білорусі здійснює перевірку забезпечення аеродромів, що, на думку офіцерів Генштабу, може свідчити про підготовку до приймання російських військ та авіації.

• Українські війська звільнили на півночі Донеччини Дробишеве та Ямпіль і майже замкнули кільце навколо великого залізничного вузла Лиман, який обороняють щонайменше 2 батальйонні тактичні групи російських військ.

Російському командуванню вдалося вивести з "казана" частину військ дорогою, яку прострілює українська артилерія.

• Президент Зеленський заявив, що ЗСУ перехопили ініціативу та досягли відчутних результатів, зокрема, у районі Ямполя та Лимана.

• Російські війська та їхні маріонетки з "народної міліції ДНР" і далі штурмують позиції ЗСУ на околицях Соледара, Бахмута, Горлівки та Донецька, атаки успіху не мають.

• Росія не припиняє варварських обстрілів українських населених пунктів на прикордонній території Сумщини та Харківщини, а також уздовж усієї лінії фронту. У Вовчанську за 5 км від кордону з РФ снаряди потрапили до багатоповерхового будинку, загинули та дістали поранення кілька місцевих жителів. Знову з району Запорізької АЕС обстріляно Нікополь та Марганець на протилежному березі Дніпра.

Одеську область атаковано двома ракетами комплексу "Іскандер", які вибухнули на території одного з підприємств та пошкодили електропідстанцію. Російські війська щодня обстрілюють Миколаїв, уночі ракети влучили в житловий будинок.

На південь від Запоріжжя російська армія завдала удару 16 ракетами комплексу ППО С-300 по гуманітарній колоні, яка прямувала на окуповану територію. Унаслідок обстрілу загинули 30 людей, приблизно 100 – дістали поранень. У Запоріжжі та області 1 жовтня оголошено днем жалоби. Президент Зеленський заявив, що подібного удару могли завдати лише терористи – "покидьки", яким не має бути місця в цивілізованому світі. Він пообіцяв, що російські вояки обов’язково понесуть покарання за скоєні ними злочини. Посол США в Україні Брінк констатувала, що Росія й далі завдає ударів по мирному населенню на тлі тяжких втрат на полі бою.

На думку заступника міністра оборони США Бейкер, іранські дрони виявилися не такими ефективними, як раніше оцінювали західні розвідки, і не забезпечили Росії технологічної переваги на полі бою.

• Під час оголошення російського президента Путіна про анексію південних та східних областей України, в окупованому Криму сталися вибухи в районі південного берега – у Ялті, Партеніті та Алупці.

• Секретар РНБО Данілов припускає, що після спроби анексії відбудеться ескалація бойових дій на фронті. За його словами, ЗСУ готові до подібного варіанту розвитку подій.

• Мер Києва Кличко оголосив про передавання 30 автобусів Дніпру замість знищених унаслідок ракетного удару в четвер. У місті триває розбір завалів, знайдено вже 3 загиблих громадян та ще кілька поранених.

• Ватажок "ДНР" Пушилін оголосив про конфіскацію майна 142 осіб, включно з олігархами Ахметовим та Курченком, колишнім генпрокурором Пшонкою, лідером партії "ОПЗЖ" Бойком, а також 2 компаній.

• Російське командування оголосило про достроковий випуск курсантів військових училищ, оскільки армія РФ має критичну нестачу молодшого командного складу. Щойно випущених офіцерів буде негайно скеровано до підрозділів, що формуються, для їхньої підготовки та бойового злагодження та подальшого перекидання на фронт. За багатьма ознаками, російська влада готується до мобілізації чоловіків на окупованих територіях, які вони вже вважають своїми. До населених пунктів перекинуто підрозділи Росгвардії для можливого придушення протестів проти примусової мобілізації.

• У Херсоні ракетою знищено заступника "гауляйтера" з безпеки, колишнього співробітника ФСБ Катериничева.

• Уповноважена президента з прав дитини Герасимчук повідомила, що, за інформацією ювенальних прокурорів, російська армія з початку вторгнення вбила 397 дітей, 780 – дістали поранення. До цього числа не включено жертв на окупованих територіях. За інформацією державного вебпорталу "Діти війни", 242 дитини вважаються зниклими безвісти, 7890 – депортовано до РФ, вдалося повернути на батьківщину всього 55 дітей.

• Уповноважений із питань зниклих безвісти Костін повідомив, що зараз у розшуку перебувають 4,3 тис. осіб, а на контрольовану територію з травня повернуто понад 2,5 тис. тіл громадян, які загинули під час бойових дій.

• Начальник Головного управління розвідки Буданов заявив, що кум президента Путіна – проросійський політик Медведчук брав безпосередню участь у підготовці повномасштабного вторгнення Росії. Через рахунки його підприємств здійснювалися оплати "послуг" колаборантів та фінансування "опору". Буданов наголосив, що левову частину коштів було розкрадено.

• Президент Зеленський скликав засідання Ставки верховного головнокомандувача, на якому було розглянуто оперативну ситуацію на фронті та подальшу деокупацію територій, а також забезпечення військ зброєю та боєприпасами, включно з перерозподілом ресурсів для найнапруженіших ділянок.

1-2) Тил

• Президент Зеленський провів засідання РНБО, на якому обговорили спробу анексії Росією 4 областей України, забезпечення безпеки країни та євроатлантичної безпеки. Зеленський оголосив, що найближчим часом Верховна Рада розгляне законопроєкт про націоналізацію всіх російських активів в Україні за спрощеною процедурою. Мабуть, він нарешті визнав, що Путін не має наміру йти на будь-які компроміси, і почав діяти відповідно до ситуації, що склалася. Посол у США Маркарова заявила, що американська адміністрація очікує від українського керівництва синхронізації санкцій проти РФ. Вона окремо наголосила на санкціях проти Альфа-банку. РНБО запровадила санкції проти 1300 громадян РФ та їхніх спільників. До списку потрапили співвласник Альфа-Банку Фрідман та інші російські олігархи. Президент Зеленський звернувся до депутатів Верховної Ради із закликом "без зволікань" підтримати закон про націоналізацію російських активів.

• Комітет із питань фінансової, податкової та митної політики підтримав для другого читання законопроєкт про особливості виведення з ринку системного банку в умовах воєнного стану. Вочевидь йдеться про дочірній Альфа-банк.

Також підтримано законопроєкт про електронне резидентство – можливість ведення бізнесу в Україні в режимі онлайн без фізичної присутності.

Комітет рекомендував ухвалити законопроєкт про митний тариф, який, за твердженням його авторів, прискорить проходження митниці.

Голова комітету депутат Гетманцев повідомив про перевиконання у вересні плану збору податків на 19 %, а за 9 місяців – на 2,2 %, попри бойові дії в країні.

• До Верховної Ради внесено законопроєкт щодо заміни перевірок пожежного стану підприємств страхуванням ризиків.

• Президент Зеленський підписав указ про скасування осіннього призову на термінову військову службу та перенесення демобілізації громадян, яких призвано раніше. Весняний призов також не було оголошено.

• За словами міністра інфраструктури Кубракова, експорт агропродукції майже сягнув довоєнного рівня. У вересні з портів "великої Одеси" було відвантажено понад 3,7 млн т продовольства.

За інформацією західних ЗМІ, Росія через ООН тисне на Україну задля розблокування експорту аміаку з порту Південний, який прокачується туди аміакопроводом із Тольятті російськими підприємствами, які включено до санкційних списків.

• Кабмін подовжив звільнення від ввізного мита товарів для боротьби з епідемією коронавірусу.

Також у 2 рази – до 900 грн – коштом міжнародної допомоги збільшено компенсацію за надання притулку тимчасово переміщеним особам.

• Міністр економіки Свириденко заявила представникам Асоціації ритейлерів України про готовність розширити на них програму пільгового кредитування під 5–7–9 % для поповнення їхніх обігових коштів та відновлення пошкоджених магазинів, а також бронювання від призову частини працівників, які є критично важливими для роботи компаній.

• З 1 жовтня водії поза населеними пунктами мусять рухатися з включеними фарами ближнього світла чи денними ходовими вогнями.

• У додатку для смартфонів "Дія" знову з’явилася можливість перегляду та сплати штрафів за порушення правил дорожнього руху, які зафіксовано автоматичними відеореєстраторами.

• НБУ дозволив компаніям перераховувати валюту за кордон для утримання філій – з дотриманням певних умов. Для припинення порушень обмежень на купівлю валюти знову запроваджено заборону на перекази з гривневих карток на картки іноземних банків. Водночас до 100 тис. грн на місяць підвищено ліміт для купівлі громадянами валюти з розміщенням на депозиті.

• Обсяги продажу Нацбанком валюти на міжбанківському ринку зростають. В останній тиждень вересня вони досягли $867,4 млн за купівлі $5,4 млн – це найбільші вливання регулятора в ринок із початку липня.

• Пресслужба НБУ повідомила, що МВФ розширив програму екстреного фінансування України й готовий надати додатково $1,3 млрд. Ці кошти можуть надійти вже в жовтні. Світовий банк оголосив про надання Україні допомоги в розмірі $530 млн для зміцнення адміністративного потенціалу коштом державних гарантій Великої Британії та Данії.

3. Україна та світ

• Президент Путін підписав "договори" про приєднання до Росії територій Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської областей та створення на їхній основі нових суб’єктів федерації. Під час підписання "договорів" із новими "суб’єктами федерації" Путін заявив, що хоче припинити бойові дії та "повернути Київ за стіл переговорів". Це свідчить про намір зафіксувати захоплення територій та розпочати торги з Україною та Заходом з урахуванням "нових кордонів". На честь анексії в Москві на Красній площі було проведено концерт-мітинг за участю Путіна, де він знову повторив свої

сентенції про те, що Росія створила сучасну Україну, а громадян ніхто не запитав, у якій державі вони хочуть жити.

Путін заявив, що США самі створили прецедент застосування ядерної зброї, знищивши японські міста Хіросіму та Нагасакі. Він звинуватив у жорстокості США та Велику Британію, які "без будь-якої воєнної необхідності" перетворили на руїни німецькі міста Дрезден, Гамбург і Кельн. За його словами, Захід заздрить Росії – великій країні з безліччю природних багатств та ресурсів, тому шукав і шукає шанси її розвалити. Він наголосив, що "росіяни боронитимуть свої цінності".

Формально процес анексії ще не завершено – "договори" мають затвердити Конституційний суд, Держдума та Рада федерації, яка запланувала проведення засідання на 4 жовтня.

• Більшість лідерів західних країн, НАТО, Рада Європи та інші міжнародні організації оголосили, що ніколи не визнають анексію цих територій і вважають дії Путіна порушенням міжнародного права. Лідери ЄС заявили, що Україна має повне право на визволення окупованих територій. Президент Байден заявив, що США "ніколи, ніколи, ніколи" не визнають анексію та назвав "референдуми" фікцією. Він наголосив, що США безумовно допоможуть Україні повернути свої території. Президент Польщі Дуда заявив, що "приєднання" до РФ окупованих територій України є поразкою тих європейських сил, які наївно вірили в можливість компромісу із Путіним. Колишній прем’єр-міністр Великої Британії Джонсон назвав промову Путіна "шахрайством" та "ганьбою". Він наголосив, що цивілізований світ не дозволить Росії колонізувати Україну. Низка глав держав вважає, що Путін проводить "радянську" політику неоімперіалізму, яка є загрозою для Європи. Президент Зеленський заявив, що Україна не вестиме переговори з Росією, принаймні, поки там не зміниться президент.

• Росія знову застосувала право вето та заблокувала резолюцію із засудженням "референдумів" та анексії територій півдня та сходу України та вимогою виведення військ. Китай, Індія, Бразилія та Габон – утрималися. Попри подібні голосування в ООН, міністр закордонних справ Кулеба вважає нинішню політику Китаю вигіднішою для України, ніж для Росії, яка так і не отримала суттєвої підтримки від китайської влади.

• Кулеба повідомив, що Україна офіційно поінформувала Міжнародний суд ООН у Гаазі про порушення Росією його наказу про тимчасові заходи через анексію 4 українських областей.

• Прессекретар російського президента Пєсков заявив, що "не має наміру розвивати тему ядерної ескалації". Він також підкреслив, що Росія "робить

наголос" на воєнних діях, "оскільки Київ вийшов із переговорного процесу". Пєсков погрожує, що Путін розцінюватиме наступ на окуповані території Луганської, Донецької, Запорізької та Херсонської областей як акт агресії проти Росії.

Посол РФ у США Антонов заявив, що американські офіційні особи нібито й далі нагнітають ситуацію та залякують світову громадськість ядерними погрозами з боку Росії, яка нібито "сама нікому не погрожує".

За інформацією американських ЗМІ, адміністрація президента Байдена вважає малоймовірним застосування Росією тактичної ядерної зброї, проте з моменту вторгнення така ймовірність суттєво зросла. Подібної ж думки дотримується начальник Головного управління розвідки Буданов.

Генеральний секретар НАТО Столтенберг заявив, що ядерний шантаж Росії не вплине на підтримку України країнами-членами Альянсу. Він повідомив, що країни Альянсу уважно спостерігають за ядерним потенціалом Росії й поки що не спостерігають ознак підготовки до застосування ядерної зброї.

• Президент РФ Путін підписав указ про осінній призов на строкову службу з 1 жовтня 120 тис. російських чоловіків, а також про звільнення в запас тих, термін служби яких уже сплив.

• Представники 50 країн – членів Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ) ухвалили заяву із закликом до Росії вивести війська з території Запорізької АЕС та припинити ядерний шантаж. Заява наголошує, що ЗАЕС є невіддільним складником української енергосистеми й жодні незаконні "референдуми" та анексія не матимуть юридичного впливу на статус станції та території навколо неї. За інформацією "Енергоатому", окупанти викрали генерального директора АЕС Мурашова та в ультимативній формі вимагають від співробітників підписання контрактів із Росатомом.

• Президент Зеленський оголосив про подання заявки на вступ до НАТО за прискореною процедурою. Міністр закордонних справ Кулеба заявив, що треба прямо зараз "разом ударити по руках Путіну", або про міжнародний мир та безпеку можна буде забути.

Міністр закордонних справ Канади Жолі підтримала вступ України до Альянсу, також свою підтримку висловили країни Балтії. Генеральний секретар НАТО Столтенберг ухилився від відповіді на запитання, чи підтримує він вступ України. Він заявив, що Україна має право подати заявку на членство, але пріоритетом назвав надання воєнної допомоги для захисту від збройної агресії Росії. За його словами, якщо Україна перестане воювати, то зникне як держава. Столтенберг заявив, що рішення про прийняття має

бути ухвалене консенсусом усіма країнами-членами. Міністр закордонних справ Німеччини Бербок скептично висловилася щодо приймання України, оскільки не хоче, щоб інші країни Альянсу було втягнуто у війну. За інформацією видання Politico, подання заявки стало несподіванкою для американської адміністрації. Лідерка демократичної більшості Конгресу Пелосі не підтримала цей крок, хоча висловилася за надання "гарантій безпеки" для України. Держсекретар США Блінкен заявив, що Вашингтон підтримує політику відчинених дверей НАТО. Радник президента з питань національної безпеки Салліван заявив, що питання про вступ України потрібно вирішувати "в інший час". У відповідь на погрози Путіна Заходу президент Байден попередив, що США та союзники готові боронити кожен дюйм території НАТО. Українські чиновники стверджують, що перед поданням заявки українське керівництво нібито консультувалося зі США та іншими партнерами.

Після подання Зеленським заявки про вступ до НАТО речниця російського МЗС Захарова заявила, що "криваві українські м’ясники" обрали НАТОвський смітник", а не Росію, якій "крила заважають повзти". Заступник секретаря Ради безпеки РФ, колишній президент Медведєв вважає, що спроба вступу України до НАТО наближає світ до початку Третьої світової війни та матиме наслідком зникнення значної частини українців.

• За інформацією американських ЗМІ, Пентагон має намір створити спеціальне командування для координації постачання озброєння Україні та навчання бійців ЗСУ. Його штаб буде розміщено у Вісбадені (Німеччина). Радник американського президента з нацбезпеки Салліван заявив, що адміністрація Байдена не виключає передавання Україні західних танків, проте найближчим часом таких планів немає.

Президент Байден підписав білль про надання допомоги Україні на суму $12,3 млрд, який перед закінченням фінансового року в рекордний термін ухвалили обидві палати Конгресу.

• Велика Британія запровадила санкції проти голови Центробанку РФ Набіулліної. Британське МЗС повідомило про підготовку пакета санкцій щодо різних послуг, зокрема, ІТ та консультаційних. Також буде запроваджено заборону на експорт майже 700 товарів, критично важливих для російської економіки, що націлено на її вразливості.

Канада оголосила про розширення списку санкцій і включення до нього 43 російських олігархів та членів їхніх сімей, а також чиновників окупаційної "влади" через спробу анексії 4 областей України.

Влада США звинуватила російського олігарха Дерипаску та двох його спільниць у порушенні санкційного режиму. Американське міністерство фінансів оголосило про запровадження ще одного пакету санкцій проти 14 представників військово-промислового комплексу РФ, 278 депутатів Держдуми, родичів високопосадовців та колаборантів, які допомагали організовувати "референдуми" на окупованій території України. До списку внесено 57 організацій за порушення правил експортного контролю.

• Єврокомісія рекомендувала урядам країн-членів посилити перевірку заяв громадян РФ на отримання туристичних віз, зокрема, для чоловіків, які намагаються уникнути мобілізації. Вони будуть зобов'язані підтверджувати обґрунтованість поїздки та наявність гуманітарних причин. Заявки, які подано росіянами з-за меж Росії, буде перенаправлено для розгляду до консульств за місцем їхнього постійного проживання на території РФ. Також надано вказівку співробітникам прикордонного контролю застосовувати суворий підхід до перегляду віз, що було видано раніше.

Міністр юстиції Норвегії Мель оголосила про готовність заборонити в'їзд громадян РФ із туристичними візами.

• Міністри енергетики країн ЄС досягли згоди щодо методів реагування на енергетичну кризу, які запропонувала Єврокомісія. Рішення буде затверджено на саміті лідерів ЄС на початку жовтня, набуде чинності 1 грудня й діятиме до кінця 2023 р. Країни на власний розсуд зменшуватимуть споживання електроенергії в 10 % часу пікового споживання. Також буде обмежено доходи енергетичних компаній, особливо тих, що виробляють електроенергію з відновлюваних джерел, а кошти – спрямовано на підтримання населення та підприємств.

Єврокомісар з енергетики Сімпсон розіслала членам ЄС пропозицію щодо встановлення порогової ціни на весь російський газ – як той, що прокачується газогонами, так і скраплений. За інформацією агентства Reuters, серед країн – членів ЄС немає навіть близької до консенсусу думки щодо "стелі" цін на весь газ.

• Президент США Байден назвав "свідомою диверсією" пошкодження російських газогонів у Балтійському морі. На думку експертів ООН, аварії на "Північних потоках" стали чи не найбільшим в історії викидом метану в атмосферу, що ще більше ускладнює ситуацію із глобальним потеплінням.

Путін звинуватив США в організації диверсій на газогонах "Північний потік" та "Північний потік-2" та підштовхуванні ЄС до запровадження нових санкцій проти російського енергосектору для того, щоби посісти місце Росії на ринку.

Теракти на газогонах є вкрай вигідними для Газпрому, оскільки дають йому можливість уникнути позовів за зривання постачання газу до Європи.

• Інфляція у єврозоні у вересні сягнула 10 %, що на майже 1 % більше, ніж у серпні, коли вона становила 9,1 %. Щонайбільше зросли ціни на енергоресурси (на 40,8 %), а також на харчові продукти, алкоголь та тютюн (майже на 12 %).

У Франції відбувся загальнонаціональний страйк із вимогою підвищення зарплат та скасування пенсійної реформи, яку нещодавно запропонував уряд.

На тлі швидкого зростання інфляції опитування громадської думки Великої Британії показують зростання впливу лейбористської партії, яка вже вдвічі випереджає консерваторів, які мають більшість у парламенті та формують уряд.

• Українські кібервійська зламали інтернет-телебачення окупованого Криму та прокрутили на ньому відеозвернення президента Зеленського до корінних народів Кавказу із закликом відмовитися від участі у війні.

3. Київ

• Компанія McDonald's відкрила для відвідування 10 ресторанів у Києві.

***

№ 779.

Заявка до НАТО, де нас не чекали: всі деталі рішення Зеленського про "швидкий вступ" до Альянсу

2022–10-02

Автор: Сергій Сидоренко,

редактор "Європейської правди"

Про те, що 30 вересня буде важким днем для світової спільноти, було наперед відомо. Російський лідер Владімір Путін, який за тиждень до того перейшов до прямих ядерних погроз в агресії проти України, призначив на п’ятницю початок процесу протиправної анексії східних та південних територій України (саме ця анексія, за логікою РФ, може призвести до ядерних ударів).

Здавалося, що ліміт карколомних новин міжнародного масштабу, пов’язаних з Україною, цим буде вичерпаний.

Але Київ і на цьому фоні зміг здивувати партнерів. До того ж зробив це двічі. Обидва рази для ключових західних союзників України це було неприємне здивування.

Спершу на них чекало здивування, коли Володимир Зеленський, не погоджуючи і не координуючи з ними свої дії, повідомив їх, що Україна подає заявку про вступ до НАТО. Згодом партнери та секретаріат НАТО здивувалися ще раз, коли прочитали у новинах заяву від ОПУ про те, що Україна, як виявляється, "проводила з ними попередні консультації" про цей крок.

Варто зазначити, що реакція союзників на цей експромт виявилася прихильнішою, ніж можна було очікувати за таких обставин.

На рівні НАТО він не завдасть нам жодної шкоди і теоретично може допомогти у майбутньому (але не зараз – тут необхідні реалістичні очікування).

Та окрім власне натівського виміру, є також вимір внутрішній, і він цього разу, схоже, був головним. Цей крок вибив політичні козирі в опонентів Зеленського та змусив навіть найзапекліших його противників вдатися до компліментів на адресу чинного президента.

А ще він створив так зване legacy – політичний спадок президента Зеленського, що лишиться в історії попри те, що сама ця так звана "заявка про вступ до НАТО" не має юридичного значення, не є обов'язковим кроком для вступу до Альянсу і є виключно політичним документом.

Про все це розповідаємо у статті "Європейської правди".

1. Політична заявка

Надвечір 30 вересня, після засідання РНБО, присвяченого російській спробі анексувати чотири області України, Володимир Зеленський зробив ще одну заяву, несподівану та лише побічно дотичну до цієї події.

Президент оголосив, що Україна підписала заявку на пришвидшений вступ до Північноатлантичного альянсу.

"Де-факто ми вже пройшли свій шлях до НАТО... Сьогодні Україна подає заявку, щоб зробити це де-юре. За процедурою, яка відповідатиме нашому значенню для захисту всієї нашої спільноти... Ми робимо свій визначальний крок, підписуючи заявку України на вступ у пришвидшеному порядку до НАТО", – заявив глава держави.

Як це часто буває з політиками, у цій заяві не все є юридично коректним.

Ні, Україна не діяла за процедурою. Перш за все через те, що процедура вступу до НАТО (на відміну від ЄС) взагалі не передбачає потреби подавати заявку – про що і в офісі президента, і в МЗС чудово знають.

Спільно підписаний Зеленським, Стефанчуком і Шмигалем документ посилається на ст.10 Вашингтонського договору НАТО. Ця стаття справді присвячена процедурі розширення Альянсу, але вона не містить ані натяку на потребу подавати якусь заявку. Натомість вона каже, що ініціатором розширення є сам Альянс, який за власного бажання та у разі одностайної згоди держав-союзників може запросити до членства ту державу, яку забажає.

Тому Польща чи Литва ніколи не подавали письмових "заявок про вступ до НАТО, підписаних трьома топ-посадовцями", і так само цього не робила, приміром, Північна Македонія, що доєдналася до блоку найпізніше. Достатньо того, що держава на політичному рівні прагне членства, а Альянс про це знає.

Цікава деталь – останні три роки чинна українська влада наполегливо пояснювала, що говорити про заявку немає потреби, адже Альянс вже знає про цей намір України. У 2019 році, під час візиту до України Північноатлантичної ради, тодішній профільний віцепрем'єр Дмитро Кулеба публічно переконував у цьому на спільному брифінгу з генсеком НАТО.

Але немає і заборони робити такий символічний крок, який здійснила Україна – і такі приклади теж були (наприклад, так робили Швеція і Фінляндія, про що трохи згодом).

Річ у тім, що пояснення українських дипломатів про те, що НАТО не чекає від нас жодних заявок, хоч і були коректними, але не видавалися переконливими для частини суспільства, а опозиційні політики часом не втрачали нагоди дорікнути Банковій, що вона нібито "не хоче до НАТО", якщо не подає заявку.

Цей аргумент спливав регулярно, перед ключовими двосторонніми або багатосторонніми подіями на кшталт саміту НАТО. 29-30 вересня авторові цих рядків довелося спостерігати чергову хвилю вимог до влади, до яких долучився також експрезидент Петро Порошенко.

У цьому фокусі рішення про подання заявки – ідеальне для влади. Сформований критиками наратив про необхідність заявки перетворив Зеленського з об'єкта критичних зауважень на того, хто нібито просунув Україну до членства – навіть якщо на практиці цей крок поки що не змінив нічого.

А от чи будуть зміни у відносинах з партнерами згодом? Це запитання лишається відкритим.

2. Проти волі США

Немає підстав впевнено стверджувати, що рішення про подачу заявки було ухвалене під впливом нової хвилі критики

> – але можна стверджувати як доконаний факт, що **Україна вирішила "податися" до НАТО без консультацій з тими, кому адресована її заявка**.

Натомість Київ зробив все, щоби переконати і партнерів, і сторонніх спостерігачів у тому, що його рішення – спонтанне.

> 1) Не було консультацій з цього приводу ані з генсеком, ані (найголовніше) з ключовими членами НАТО, свідчать численні джерела "Європейської правди" та *західні ЗМІ*.
>
> 2) Натомість від української влади лунали плутані, конфліктуючі сигнали.

Радник глави Офісу президента Михайло ***Подоляк***, відповідальний за комунікацію сигналів Банкової, увечері п'ятниці **зробив несподівану (та неправдиву!) заяву** про те, що подача заявки *узгоджувалася з союзниками*.

> "Попередні консультації справді проходили протягом певного часу на рівні різних експертів і перших осіб держав та блоку НАТО", – заявив він, додавши, що ***вже зараз тривають "інтенсивні переговори"*** про вступ України (що також є ***неправдою***).

Можна лише уявити подив американських дипломатів у НАТО або відповідальних за Україну у Вашингтоні, які прочитали цю заяву.

> Тому пізно вночі Подоляку довелося опублікувати уточнення про те, що консультації щодо вступу лише "***починаються відсьогодні***".

Реакція основних партнерів на українську ініціативу стала прохолодною і лише підтвердила, що крок України став для них несподіванкою.

1) Генсек НАТО Столтенберг та держсекретар США Блінкен, що вимушено реагували одними з перших (у них були заплановані пресконференції на цей час), обійшлися очікуваними, формальними та вже багато років повторюваними фразами про те, що "двері НАТО *відчинені для України*", але обидва додали, що *вважають пріоритетом* допомогу Україні в опорі агресору.

Однак

2) згодом на сцену вийшов Білий дім і додав до цих формальних фраз короткий сигнал, що продемонстрував ставлення до української "самодіяльності".

"Процесом у Брюсселі треба зайнятися в інший час", – заявив він, по суті, передавши Києву *відповідь "ні" на подану заявку*.

Точніше, "сюрпризу", в однині. Ним стала заява очільниці канадського МЗС Мелані Жолі.

Перебуваючи у Вашингтоні, вона на спільній пресконференції з Блінкеном взялася відповісти на запитання журналіста з приводу того, чи може Україна стати членом НАТО за прискореною процедурою, як Швеція та Фінляндія. І хоча Жолі відповіла коротко і дещо розмито, не сказавши нічого про "прискорену процедуру" або про заявку як таку, вона при цьому заявила про підтримку вступу.

"Ми вважаємо, що Україна має бути членом НАТО. Таку позицію ми відстоюємо вже понад десятиліття", – *сказала* глава канадського МЗС.

Наразі неясно, наскільки ця спонтанна заява відповідає позиції Джастіна Трюдо. Мелані Жолі відповідала експромтом; до того ж, Канада, як і інші союзники, не знала наперед про намір Зеленського про "подання заявки" 30 вересня. Однак для тих, хто слідкує за ставленням Канади до зближення України і НАТО, навіть ця заява схожа на невеличкий прорив. Річ у тім, що останні кілька років канадські дипломати дуже скептично ставилися до прагнення України зробити формальні кроки до НАТО, зокрема, Оттава переконувала Київ перестати навіть говорити про План дій щодо членства (ПДЧ).

Однак після початку повномасштабного вторгнення Канада почала змінювати позицію з низки питань. І не виключено, що щодо НАТО також. Якщо це так, і якщо Україна отримає лобіста свого членства по той бік Атлантики, то це не буде зайвим для зміни позиції США, які за чинної адміністрації перетворилися радше на скептика щодо наших євроатлантичних перспектив.

Єдиними, хто висловився з однозначною підтримкою пришвидшеного вступу України до НАТО, стали держави Балтії.

> За три години після заяви Зеленського про українську заявку вони виступили з синхронними, одночасними повідомленнями про те, що підтримують не просто наше членство, а *швидкий вступ до Альянсу*.

Це, звісно, не означає, що жодна інша держава не готова нас підтримати.

> Просто спонтанне рішення Києва без консультацій з партнерами звело до мінімуму кількість країн, готових про це заявити відразу, без коаліційних/урядових консультацій.

Тепер одна з задач влади – наростити цю кількість.

Однак

треба ставити реальні цілі та розуміти, що повторити успіх заявки про вступ до ЄС цього разу не вийде.

Бо вже зараз доводиться бачити завищені очікування з цього приводу.

А якщо вони будуть ще й у представників влади – це призведе до розчарування та зворотного ефекту.

2. Що (не) зміниться для нас і НАТО?

Почнемо з того, що лишиться незмінним. Цього набагато більше. Хоча певні зміни також є, про них трохи згодом.

1) Перш за все, нічого не зміниться у виборі між НАТО та "альтернативними гарантіями". Київ прямуватиме до членства не більше і не менше, ніж це було до 30 вересня.

Україна і до того прагнула до Альянсу. Офіс президента ще у червні (у тому числі під суспільним тиском) закинув свою *ідею відмови від членства* на користь інших типів гарантій чи навіть альтернативного альянсу.

В останні місяці ОПУ постійно заявляє про безальтернативність мети вступити до НАТО, і заявка не внесла тут жодних змін.

Натомість Банкова сконцентрувалася на ідеї отримання тимчасових гарантій до набуття членства і зараз просуває ідею такого договору за назвою *Kyiv Security Compact*. Ця ініціатива лишається незмінною і після того, як ми подали заявку.

2) По-друге, у відносинах України та НАТО не відбудеться змін. Принаймні, з точки зору самого Брюсселя.

Одна з багатьох відмінностей процедури розширення ЄС та НАТО – це те, що

1) для Євросоюзу заявка – це офіційний етап, і її подання запустило коліщата ухвалення рішень у Брюсселі, які зрештою дозволили нам перейти на принципово новий рівень у відносинах – отримати статус кандидата.

2) З Альянсом так не вийде, бо **для секретаріату НАТО наша "заявка" не має юридичного значення, а проміжного етапу, на який Україна могла би претендувати, просто *не існує***.

Ми вже є офіційно визнаним кандидатом на вступ.

Визнання України «***aspiring country***», тобто "державою-аспірантом", відбулося у 2018 році, ще за попереднього президента. А від варіанта отримання ПДЧ Київ відмовляється – і правильно робить.

3) По-третє, хоча колись вступ України до Альянсу обов'язково відбудеться, ближчим часом він виключений, і заявка не змінює фундаментальних причин цього.

Одна з причин очевидна – це **триваюча гаряча війна, включно з ядерною загрозою**.

Хай як привабливо звучать заяви про те, що Альянс у відповідь на нову спробу анексії з боку Путіна має дати нам членство негайно і це, мовляв, дозволить запобігти ескалації – але це так не працює.

У ситуації, коли війна вже триває і лінія фронту не стабілізована, надання безпекових гарантій означає моментальний вступ гаранта у війну.

1) Альянс не готовий і не буде готовий до добровільного вступу у війну з ядерною державою.

2) Вступ до НАТО можливий лише після сталого припинення бойових дій – чи то з деокупацією всієї території, чи то у разі стабілізації лінії зіткнення. І тут відсутній простір для дискусії.

Але і це не єдина причина, чому горизонт нашого членства у Альянсі – значно далі, ніж передбачає термінове "подання заявки".

Попри те, що Північноатлантичний альянс є передусім військовим блоком – але **політична, точніше, ціннісна складова також є важливою для багатьох його членів**.

Принаймні частина з них вважають, що **Україна не відповідає саме політичним критеріям членства**,

> **стосовно рівня дієвості демократії** (і байдуже, що в складі блоку є держави на кшталт Туреччини чи Угорщини, які також йому не відповідають – ***"перевірка" тут здійснюється лише на вході***).

Крім того, не менша, а може й більша кількість союзників вважають, що для України ***перспектива вступу*** **стане** ***стимулом для реформ***, який неприпустимо руйнувати.

Через це навіть після перемоги України у війні її негайний вступ до НАТО лишиться украй малоймовірним.

НАТО волітиме побачити, що

1) судова система функціонує як годиться, а не так, як звикли останні роки, з наявністю "смотрящих" на Банковій та рішеннями, що виносяться по дзвінку звідти;

2) переконатися, що обмеження демократичних свобод, запроваджені у воєнний час, зняті й демократія функціонує тощо.

У НАТО рішення ухвалюються консенсусом, тому за всіх намагань Києва не вийде змінити ціннісні установки значної частини країн-членів.

А те, що

> **до таких держав належать також США, роблять ці очікування ще більш марними.**

Тому найгірше, що можуть зараз зробити українці – це повірити у те, що заявка призведе до швидкого вступу.

Та й Банковій варто трохи "прикрутити" потік заяв про те, що **Україна "вже відповідає усім стандартам НАТО"**,

бо

> **це не є правдою у частині демократії, верховенства права тощо**.

А постійне повторення цієї тези лише переконує держави-скептики у тому, що Київ не дозрів до членства і що Київ, звісно, має увійти до Альянсу – але лише після виконання чіткої програми реформ.

Так а де ж зміни?

На завершення – підіб'ємо підсумки.

1) Як і йшлося на початку статті, підписана Зеленським заявка про "вступ до НАТО за швидкою процедурою" насправді має передусім внутрішньополітичний ефект.

Цей символічний, але очікуваний багатьма крок зняв політичні спекуляції про те, чи йде Україна до НАТО, а також став однозначно виграшним особисто для президента у політичній боротьбі з опонентами.

Але окрім тактичної переваги просто зараз, цей крок – попри його "символічність" – стане також стратегічним здобутком для Зеленського. Адже те, що одного дня Україна стане членом НАТО, сьогодні не ставить під сумнів ніхто. Навіть скептичні у минулому Німеччина та Франція втратили аргументи проти цього. І коли це станеться, то в історії лишиться те, що політичну "заявку про вступ" подав саме президент Зеленський, навіть якщо зорі складуться так, що сам вступ відбудеться вже за його наступника (так само, як лишилося в історії те, що до Конституції норму про рух до НАТО внесли за Порошенка).

Перш за все, Київ отримає політичний привід схиляти партнерів бодай до формальних розмов про це. Щоби це увійшло, так би мовити, у звичку для усіх майбутніх двосторонніх переговорів.

2) І друге, та – найважливіше.

Дуже правильно те, що цим кроком Україна твердо фіксує свій намір про вступ без існуючого нині проміжного етапу – ПДЧ, бо той став би лише гальмом, додатковим джерелом затримки у той момент, коли з'явиться політична готовність і України, і Альянсу до інтеграції. Ми справді маємо наполягати, що Україна потребує вступу за фінсько-шведською моделлю, або ж розробки нового формату, який би враховував наші особливості.

В ідеалі принципове рішення про це (але не про сам вступ!) може бути ухвалене на Вільнюському саміті НАТО наступного року.

Сподіваємося, що так і станеться і що на той час Україна вже буде деокупована, а Росія визнає свою поразку. Це зробить дискусію про новий формат нашого руху до НАТО значно більш предметною.

От тільки не треба виходити на саміт із новими неочікуваними для союзників пропозиціями, які вони почують у телезверненні Зеленського.

Повторення такої практики в Альянсі точно не оцінять.

***

№ 780.

Глобальный индекс инновационности-2022

Отдельные страны в Глобальном индексе инновационности-2022

Место	Страна	Институты	Человеческий капитал и исследования	Инфраструктура	Уровень развития рынка	Уровень развития бизнеса	Результаты в области знаний и технологий	Результаты творческой деятельности
1.	Швейцария	2	4	4	8	7	1	1
2.	США	13	9	19	1	3	3	12
3.	Швеция	19	3	1	13	1	2	8
4.	Британия	24	6	8	5	22	8	3
5.	Нидерланды	4	14	14	18	10	5	10
6.	Ю. Корея	31	1	13	21	9	10	4
7.	Сингапур	1	7	11	4	2	13	21
8.	Германия	20	2	23	14	19	9	7
9.	Финляндия	11	8	3	17	5	4	18
10.	Дания	9	10	5	15	15	12	14
11.	Китай	42	20	25	12	12	6	11
12.	Франция	18	15	17	10	17	15	6
13.	Япония	21	21	12	9	8	11	19
16.	Израиль	41	24	42	7	6	7	36
18.	Эстония	12	34	10	3	25	21	24
23.	Ирландия	16	23	15	55	13	14	29
24.	Н. Зеландия	7	18	21	24	31	29	22
28.	Италия	58	28	26	35	33	16	16
30.	Чехия	43	33	20	76	28	17	37
34.	Венгрия	48	37	35	67	30	23	46
35.	Болгария	67	68	34	62	40	30	23
37.	Турция	101	41	48	37	47	47	15
38.	Польша	65	36	43	61	38	38	38
39.	Литва	26	44	45	32	37	48	47
40.	Индия	54	43	78	19	54	34	52
41.	Латвия	35	48	52	65	36	44	42
47.	Россия	89	27	62	48	44	51	48
48.	Вьетнам	51	80	71	43	50	52	35
49.	Румыния	75	74	33	63	51	31	57
53.	Иран	131	54	75	11	115	50	33
56.	Молдова	98	62	84	58	79	49	43
57.	**Украина**	**97**	**49**	**82**	**102**	**48**	**36**	**63**
74.	Грузия	30	70	83	72	64	75	86
77.	Беларусь	130	35	67	96	72	40	91
80.	Армения	55	91	80	85	84	71	73
82.	Узбекистан	63	65	74	60	74	80	102
83.	Казахстан	52	60	58	90	68	81	118
94.	Кыргызстан	113	63	86	51	107	92	121

Источник: Global Innovation Index 2022. What is the future of innovation driven growth? https://www.wipo.int/global_innovation_index/en/2022/

Романчук **2022-10-02**

1. «Экономика знаний» как очередной дар данайцев от Левиафана

29 сентября 2022г. Всемирная организация интеллектуальной собственности (ВОИС) презентовала 15-ый ежегодный доклад «Глобальный индекс инноваций 2022. Каково будущее роста на основе инноваций?» Авторы мониторят 132 страны по показателям эффективности инновационных экосистем. В 2022г. самыми инновационными экономиками мира стали Швейцария, США и Швеция. Среди стран с доходом выше среднего тройка лидеров выглядит так: Китай (11-ое место в общем рейтинге), Болгария (35-е место) и Малайзия (36-ое). Среди стран с доходом ниже среднего лидерами стали Индия (40-е), Вьетнам (48-ое) и Иран (53-ое). Среди стран с низким доходом тройка лидеров – это Руанда (105-ое), Мадагаскар (106-ое) и Эфиопия (117-ое).

Отдельные показатели Глобального индекса инновационности 2022

Показатель*	Украина	Польша	Словакия	Ирландия	Германия	Швеция	Ю. Корея	США	Беларусь	Россия
Место GII-2022	**57/31,0**	**38/37,5**	**46/34,3**	**23/48,5**	**8/57,2**	**3/61,6**	**6/57,8**	**2/61,8**	**77/27,5**	**47/34,3**
ВВП per capita, ппс$	**14146**	37323	35547	111360	58150	57425	48309	69375	21467	30431
Институты	**47,4/97**	**56,3/65**	**55,5/68**	**79,2/16**	**76,5/20**	**76,6/19**	**70,5/31**	**80,9/13**	**32,2/130**	**48,7/89**
Политическая среда	**46,5/107**	67,1/45	72,5/37	81,7/19	80,4/20	86,1/12	81,9/18	78,1/23	47,0/105	57,0/74
Эффективность государства	**42,0/90**	57,8/50	61,4/43	81,6/16	79,0/20	86,7/8	80,2/18	78,1/23	34,0/113	50,4/68
Регуляторная среда	**61,6/75**	71,1/46	71,4/45	85,4/19	79,3/30	88,6/13	67,7/59	89,4/12	48,7/110	55,9/91
Верховенство права	**28,7/103**	60,1/43	63,7/38	85,0/17	86,5/15	92,9/8	76,8/24	81,6/21	20,2/120	26,4/108
Деловая среда	**34,1/99**	30,6/109	22,5/122	70,6/17	69,6/20	55,0/48	61,9/31	75,3/11	0,8/130	33,3/101
Человеческий капитал и исследования	**36,6/49**	**42,5/36**	**33,1/59**	**48,9/23**	**64,1/2**	**62,6/3**	**66,4/1**	**59,9/9**	**42,6/35**	**47,0/27**
Образование	**61,9/26**	61,1/31	52,8/64	48,7/70	62,2/22	72,1/4	65,1/13	58,6/44	64,1/16	54,8/58
Оценки PISA	**462,7/40**	512,8/9	469,4/38	504,6/10	500,4/18	502,5/14	519,7/6	495,3/24	472,3/36	481,3/31
Отношение ученик/учитель в средней школе	**8,1/11**	9,1/20	11,0/39	-	11,8/48	12,3/53	11,9/49	14,7/72	9,3/22	-
Высшее образование	**38,3/40**	29,7/70	32,1/63	45,0/25	54,7/7	43,0/28	47,3/18	34,9/48	53,6/8	48,1/16
R&D	**9,6/59**	36,8/32	14,4/48	53,0/21	75,3/5	72,7/7	86,8/1	86,1/2	10,0/57	38,1/29
Инфраструктура	**38,7/82**	**51,9/43**	**52,5/41**	**60,1/15**	**57,7/23**	**67,0/1**	**60,3/13**	**58,7/19**	**43,4/67**	**44,3/62**
ICT	**74,9/63**	86,4/22	75,9/56	81,8/41	80,0/48	88,1/19	95,6/1	92,1/7	78,2/52	83,1/34
Общая инфраструктура	**19,6/111**	37,1/43	31,2/60	42,0/34	54,5/17	68,3/3	58,7/9	58,6/10	26,5/74	33,9/51
Качество логистики	**36,3/65**	69,3/27	45,6/51	67,9/28	100,0/1	93,0/2	72,6/25	85,6/14	24,2/97	33,0/74
Развитость рынка	**23,4/102**	**33,5/61**	**31,2/70**	**35,8/55**	**53,7/14**	**55,6/13**	**48,0/21**	**80,8/1**	**24,6/96**	**37,4/48**
Кредит	**5,3/124**	22,2/81	33,6/41	28,1/62	40,0/31	50,1/18	54,8/12	69,8/3	11,0/108	18,6/90
Инвестиции	**1,4/107**	4,6/83	2,0/104	22,8/32	25,4/30	49,3/11	16,6/39	76,5/3	1,1/109	5,0/77
Торговля, конкуренция и размер рынка	**63,6/37**	73,7/15	58,0/62	56,6/67	95,8/2	67,4/23	72,7/17	96,2/1	61,7/48	88,6/5
Развитость бизнеса	**32,3/48**	**37,2/38**	**33,3/45**	**55,1/13**	**52,7/19**	**69,8/1**	**58,0/9**	**64,5/3**	**25,8/72**	**35,4/44**
Результаты применения знаний и технологии	**32,9/36**	**31,8/38**	**36,1/28**	**47,0/14**	**54,8/9**	**62,9/2**	**54,7/10**	**60,8/3**	**31,4/40**	**26,6/51**
Результаты применения креативности	**19,8/63**	**29,8/38**	**18,8/70**	**35,5/29**	**52,3/7**	**50,7/8**	**55,1/4**	**48,4/12**	**11,3/91**	**25,3/48**
Нематериальные активы	**29,7/62**	38,6/39	14,6/90	41,2/34	67,8/7	57,4/13	85,7/1	52,8/16	7,6/107	40,0/35
Креативные товары и услуги	**8,9/87**	25,7/45	18,8/70	23,0/53	28,4/34	42,2/6	33,9/20	44,8/4	9,7/83	10,8/80
Креативность онлайн	**11,0/42**	16,4/34	14,7/38	36,8/17	45,2/10	45,8/8	15,1/37	43,0/14	20,2/30	10,4/43

*Первая цифра – показатель по шкале от «1» до «100» баллов (б.), вторая цифра – место по данному фактору (м.)

По данным ВОИС, в 2020-2021гг. инвестиции в инновации переживали бурный рост. Число научных статей, опубликованных по всему миру, впервые превысило 2 млн. Глобальные инвестиции в НИОКР в 2020г. выросли на 3,3%, в 2021г. – на 6,1%. В 2020г. особенно быстро росли государственные расходы на НИОКР. В 2021г. картина несколько поменялась. Государственные расходы продолжили расти в Корее и Германии, но сократились в Японии и США. Полисимейкеры десятков стран оседлали тему «инновационность», «инвестиции в человеческий капитал» и под эту темы направили финансовую, регуляторную поддержку государства.

Компании-лидеры по расходам на НИОКР увеличили их на 11% в 2020г. и ~10% в 2021г., до $900 млрд. Рост произошёл, в основном, за счёт аппаратного обеспечения ИКТ и электрооборудования, программного обеспечения и услуг в области ИКТ, фармацевтики и биотехнологии, а также строительства и промышленных металлов. Косвенный показатель предпринимательской активности - число международных заявок на регистрацию товарных знаков – особенно сильно вырос в 2021г. – на 15%. Количество венчурных сделок в 2021 году выросло на 46% и почти сравнялось с объёмами периода бурного роста интернет-технологий в конце 1990-х годов. Мы хорошо помним, чем закончился тот бум.

Глобальный индекс инновационности двенадцатый год подряд возглавляет Швейцария. Китай вышел на 11-е место, обогнав Францию. Это единственная страна со средним уровнем дохода, которая входит в Топ-30. Есть шансы у Турции (поднялась на 37-ое место), если она вернётся на путь макроэкономической стабильности. Региональные лидеры мира - Северная Америка и Европа. В Европе насчитывается максимальное число лидеров в области инноваций – 15 из 25 ведущих экономик. К Европе и США приближается Юго-Восточная Азия, Восточная Азия и Океания (SEAO). Ю. Корея оказалась на 6-м, Сингапур на 7-м местах. В ГИИ–2022 насчитывается 26 стран с опережающими показателями инноваций в своей категории экономического развития. Здесь впервые отметились Индонезия, Узбекистан и Пакистан.

По оценке ВОИС в 2022 году, как и в предыдущие годы, 100 ведущих научно-технологических кластеров (НТК) сосредоточены в трех регионах – Северной Америке, Европе и Азии. Особенно высоко их количество в двух странах: Китае и Соединенных Штатах Америки. Ведущим научно-технологическим кластером вновь стал кластер Токио — Иокогама (Япония). За ним следуют Шэньчжэнь — Гонконг — Гуанчжоу (Китай и Гонконг, Китай), Пекин (Китай), Сеул (Южная Корея) и Сан-Хосе — Сан-Франциско (США). Лидерами по интенсивности научно-технологической деятельности стали Кембридж

(Британия) и Эйндховен (Нидерланды/Бельгия). За ними следуют Тэджон (Республика Корея), Сан-Хосе – Сан-Франциско (США) и Оксфорд (США).

Впервые в истории Китай сравнялся с США по числу НТК, входящих в сотню ведущих в мире. Следом идут Германия с десятью кластерами во главе с Кельном и Мюнхеном, а также Япония с пятью кластерами, среди которых лидируют Токио – Иокогама и Осака – Кобе – Киото. Из кластеров стран со средним уровнем дохода помимо Китая в рейтинг вошли только Сан-Паулу (Бразилия); Бангалор, Дели, Мумбаи и новый кластер – Ченнаи (Индия). Усилили свои позиции Тегеран (Иран), Стамбул и Анкара (Турция), а также Мумбаи (Индия).

2. Возможно, будет лучше, но непонятно, когда

Авторы доклада полны оптимизма, выделяя две беспрецедентные инновационные волны: «1) Грядущая инновационная волна, обусловленная цифровыми технологиями, в основе которой лежат супервычислительные технологии, искусственный интеллект и автоматизация и которая близка к значительному повышению производительности во всех секторах экономики, включая сферу обслуживания, а также содействует прорывам в фундаментальных науках всех направлений; 2). инновационная волна, обусловленная «глубинной наукой», основанная на прорывах в биотехнологиях, нанотехнологиях, создании новых материалов и в других сферах науки, которые вносят радикальные изменения в четыре ключевые для общества области: здравоохранение, продовольствие, окружающая среда и мобильность».

Одно дело – вложить деньги в научные разработки, многочисленные технологии с неопределённым потенциалом коммерциализации. Совсем другое дело – изготовить конечные инвестиционные и потребительские товары. Сами авторы Индекса предупреждают, что «…положительный эффект от этих двух беспрецедентных волн проявится очень нескоро. Сначала необходимо преодолеть множество препятствий, в особенности на пути внедрения и распространения технологий».

О том, как ***распорядители чужого*** (политики и чиновники) преодолевают препятствия, убедительно и рельефно показывает экономическая история.

В первую очередь, это касается стран с дефектами демократии, склонностью к Олигархату и низким качеством госуправления. В эту группу стран входит и Украина. Полисимейкерам и их фаворитам в бизнесе всё равно, под каким соусом осваивать деньги налогоплательщиков. Аграрные, нефтяные, лесные, строительные бароны легко трансформируются в модных новаторов и венчурных предпринимателей. Для них переход из режима II промышленной

революции в режим IV-ой или экономики знаний – это просто открытие новых компаний с модными названиями. Чтобы в статистике и отчётах проходило, как «инновационное развитие».

Типичный пример такого очковтирательства – Беларусь.

> Здесь VIP-распорядители и потребители чужого поработали над методикой отнесения производств/товаров к инновационным – и вот, бинго! ~20% всей промышленной продукции Беларуси считается инновационной. Распорядителям чужого только дай волю. Они под обёртку «экономика знаний», «инновационное развитие» могут засунуть валенки с нано опылением, кирпичи с биодобавками, плуги с режимом 6G или саморазлагающуюся упаковку с витаминным обогащением.

ВОИС фиксирует лишь первый этап самых разных форм инвестиций в инновационность. Для полноты картины, оценки адекватности такой политики вне контекста частной собственности и ответственности за решения требуется аудит всех тех проектов, которые VIP-распорядители и потребители чужого направили в свои проекты под общим брендом «экономика знаний». ВОИС прямо предупреждает: «… Если инновационные волны, обусловленные эрой цифровых технологий и «глубинной наукой», удастся эффективно задействовать и если правительства решат насущные вопросы, изложенные в специальной теме ГИИ–2022, то рост производительности труда в связи с инновациями и его воздействие на наше благосостояние будут значительными».

Более 50 лет – и всё ещё надежда на раскрытие потенциала горизонте

И вот очень важное наблюдение ВОИС: «Несмотря на существенный рост НИОКР (R&D) и других форм инноваций с 1970-ых, последним технологическим открытиям ещё предстоит генерировать такой устойчивый рост производительности, который был обеспечен предыдущими промышленными революциями. На самом деле, страны с высоких доходом наблюдают противоположный эффект: вместо того чтобы инвестиции в инновации стимулировали рост, мы стали свидетелями продолжительного замедления производительности с 1970-ых. Часто это явление называют «Великая стагнация» (Great Stagnation). Замедление темпов производительности ставит вопрос о способности инноваций создавать будущий рост».

VIP-распорядители и потребители чужого обожают такие вот оценки перспективности массовых инвестиций под брендом «экономика знаний»: «Надежда на горизонте. Быстрый прогресс в биомедицине, энергетике и ICT имеют потенциал значительно трансформировать каждый аспект экономики.

Это позволяет отдельным экспертам прогнозировать, что мир может, в конце концов, находиться на пороге новой эры высокого роста производительности за счёт инноваций».

«Надежда» без разъяснения деталей, «горизонт без чётких координат по времени и расстоянию, «потенциал» с непонятным режимом раскрытия, «отдельные эксперты» без указания имён и их научной репутационной истории, «в конце концов» - без ограничения по времени, «на пороге» - как широкая полоса, а не чёткие координаты.

Точность прогноза будущего поражает воображение. Вдумайтесь!

Более 50 лет идёт эксперимент по реализации неоклассической модели экономики знаний с Государством в главной роли, а убедительных результатов даже в развитых странах нет. Теоретики государства всеобщего интервенционизма в лице VIP-распорядителей и потребителей чужого нашли партнёра для финансирования своих гипотез и рекомендаций. В топке этого эксперимента уже сожжены триллионы долларов, но ведь надежда на раскрытие потенциала уже на горизонте. Главное, чтобы налогоплательщики не потребовали прекратить опыты на живых людях. Они ведь ведут к обогащению 1 - 3% населения за счёт 97 - 99% остальных.

3. Украина в Глобальном индексе инновационности-2022

В первом глобальном индексе инновационности 2007г. Украина занимала 75-ое место, в 2008-2009г. – 79-ое место, в 2009/2010г. – на 61-м, в 2011г. – на 60-м, в 2012г. – на 63-м. В ГИИ-2022г. Украина заняла 57-ое место.

Самые слабые места страны – факторы «уровень развития рынка» (102-ое место), «институты» (97-ое) и «инфраструктура (82-ое).

Относительно хорошие показатели по фактору «Результаты в области знаний и технологий» (36-ое), «уровень развития бизнеса» (48-ое) и «Человеческий капитал и исследования» (49-ое. Украина страдает от острого дефицита защиты прав собственности.

По принципу «верховенство права» страна заняла 103-ое место из 132 стран.

Деловая среда (регулирование) – ещё одна ахиллесова пята Украины – далёкое 99-ое место.

По фактору «общая инфраструктура» страна заняла 111-ое место.

По развитости кредитного рынка – позорное 124-ое место. Т.е. финансовое, денежное-кредитное, валютное регулирование Украины такого качества, что

страна оказалась в десятке самых неблагополучных стран мира по развитости кредитного рынка.

Примерно такая же плачевная ситуация по фактору «инвестиции». По нему Украина заняла 107-ое место.

Складывается очень опасная для долгосрочной устойчивости страны ситуация.

По фактору «образование» мы на 26-м месте, по «высшему образованию» - на 40-м, по «отношению ученик/учитель в средней школе» вообще на 11-ом. Охват знаниями есть. Качество знаний тоже неплохое. По результатам оценки PISA Украина на 40-м месте в мире.

И вот молодые девчата и ребята выходят на рынок труда, а там их ждёт … украинский Левиафан, всеохватывающее, парализующее предпринимательство, креативность и желание самореализоваться у себя в родной стране Государство. VIP-распорядители чужого в синдикате с крупными потребителями чужого и олигархами посадили на цепь малый бизнес, парализовали дух предпринимательства.

О каком развитии высокотехнологичной экономики может идти речь без защиты прав собственности, без экономической свободы, без свободного рынка денег, товаров и услуг?

Когда инвестор окружён частоколом разрешений, лицензий, процедур и согласований, он переводит бизнес в другую юрисдикцию.

Как мы видим, сегодня конкуренция на рынке человеческого, предпринимательского капитала огромная. С одной стороны, Украина даёт детям и молодёжи неплохие знания, с другой она выталкивает креативные мозги, носителей идей и их практических реализаторов за рубеж, там, где предпринимателю не думают, как нейтрализовать строительных, пожарных, санитарных, налоговых или трудовых инспекторов.

Опасно то, что

за последние 20 лет практически ничего не меняется в лучшую сторону.

Индексы инновационности конца 2000-ых это подтверждают.

В Украине меняются президента и премьеры, министры экономики и министры финансов, главы Национального банка и государственных корпораций, но неизменной остаётся экономическая модель.

Её название – модель государства всеобщего интервенционизма.

До тех пор, пока Государство будет оставаться главным в экономике, инвестициях, инновациях и образовании, Украина никогда не войдёт в Топ-30 самых инновационных экономик мира.

Нас уже опережают Болгария. Турция, Индия, Вьетнам Румыния и даже Иран.

Украины нет среди стран с ведущими научно-технологическими кластерами.

Нет у нас глобальных компаний-маяков, а также корпораций, которые создали глобальные цепочки ценности.

Это не результат провала рынка и скудности инновационности украинцев. Это прямое следствие ошибки в выборе стратегии развития и определения в ней места Государства.

Победа в войне с Россией – закономерный результат силы духа, мужества и героизма украинцев.

Победу с Левиафаном ни украинское общество, ни украинский бизнес, ни тем более украинские власти ещё по-настоящему не начинали.

***

№ 781.

ВНЯТНО О ЯДЕРНОЙ УГРОЗЕ

Кочетков **2022-10-02**

Последнее время ко мне как к специалисту часто обращаются за комментарием о вероятности ядерного удара со стороны недоимперии.

Почему как к специалисту? Потому что я учился в ракетном ВУЗе, где нам преподавали основы функционирования ЯО. Потом во время работы в ракетном КБ «Южное», я часто бывал в командировках на испытательных полигонах, в том числе, ядерных, военных исследовательских институтах, командных центрах. Общался с «головастиками» — так мы называли работников министерства среднего машиностроения, которые создавали ядерную начинку для головных частей наших стратегических ракет. Кстати, она называлась «полезной нагрузкой» — оцените извращенный юмор.

В общем, я знаю, что представляет собой ракетно-ядерный щит СССР, который унаследовала недоимперия. И с тех пор он принципиально не изменился.

Полагаю, есть смысл разобрать тему и для читателей моей ФБ-страницы. Излагаю тезисно:

1. На сегодня вероятность ядерной атаки как стратегическими, так и тактическими боеприпасами является минимальной. Потому что проведя могилизацию, Кремль уверен, что способен завалить нас «пушечным мясом» и победить обычным оружием. В общем, опять взять Киев за три дня и пройти парадом по Крещатику…

2. Применение стратегического ЯО вообще представляется абсурдным даже в исполнении кремлевского маньяка. Так как в итоге это одновременно будет удар по РФ, аннексированным ею территориям, Беларуси. А также по соседям Украины, входящим в НАТО. С вытекающими последствиями.

3. Вероятность применения тактического ЯО, которое отличают от стратегического только по мощности (что ниже 1 килотонны — тактическое) все-таки существует. Потому что на нас напала именно ядерная держава. Но реальных целей для тактического ЯО в Украине практически нет — нашу критическую инфраструктуру, к сожалению, агрессор способен разрушить и обычными ракетными ударами. И в этом случае «ответки» от НАТО он не получит.

4. Применение тактического ЯО не носит глобальных последствий. Поражающие факторы тактического ЯО действуют на расстоянии 10-15 км от эпицентра взрыва (у стратегического ЯО это сотни километров).

5. На боеспособность ВСУ применение тактического ЯО почти не повлияет. В нашей ситуации это, в основном, средство для запугивания мирного населения.

6. Удар любым ЯО невозможно произвести внезапно — ни технически, ни организационно. О подготовке такого удара будет известно заранее, и наши союзники, Штаты, прежде всего, будут иметь время и возможность для мер реагирования — как превентивных, так и ответных.

7. ЯО как систему сдерживания в СССР создавали грамотные специалисты. Поэтому там есть защита как от дурака, так и от маньяка.

8. Для применения любого ЯО надо привести ядерные силы недоимперии в полную (а не повышенную!) боевую готовность. Это означает, помимо прочего, что офицеры соответствующих частей будут по тревоге отправлены в командные пункты, бункеры ракет и т.д. Немедленно начнется вой в соцсетях от жен этих офицеров, что наступает конец света.

9. Ядерные боеголовки пристыкованы к ракетам только в подводных лодках, находящихся на боевом дежурстве в мировом океане. Но это стратегическое ЯО. Кроме того, полетных заданий для удара по Украине такими ракетами никто при Союзе, разумеется, не разрабатывал.

10. Основная часть ЯО находится в долговременных хранилищах — 10 национальных и 30 региональных. Хранилище — это громадных подземный объект, сравнимый по размерам с подземным автопаркингом большого супермаркета. Места расположения хранилищ известны еще со времени их сооружения при СССР и постоянно контролируются нашими союзниками как со спутников, так и другими разведывательными инструментами.

11. Для доставки ядерного заряда его надо извлечь из хранилища и в специальном контейнере доставить на ракетную позицию, или авиабазу, или непосредственно в войска на фронт. Заряд «фонит», этого слабого излучения достаточно, чтобы засечь и отследить перемещение боезаряда со спутников или с помощью самолетов-разведчиков. Соответственно, США имеют возможность уничтожить такой заряд по дороге при помощи обычного высокоточного оружия, ядерного взрыва при этом не произойдет. Либо, уже после применения (это будут решать в Белом Доме), за несколько дней уничтожить все оккупационные войска РФ в Украине.

12. В 2013 году в недоимперии проводили учения по доставке ЯО из хранилищ на стартовые позиции. Возили габаритно-массовые макеты. Штаты учения внимательно отслеживали, все маршруты доставки им известны.

13. Между Белым Домом и Кремлем действует «горячая ядерная телефонная линия» для предупреждения эксцессов с ЯО. Эта линия функционирует и сейчас. Вывоз даже одной реальной боеголовки из хранилища, о котором в надлежащем порядке не извещены ядерные страны, может расцениваться как подготовка к нападению.

14. Персонально Путин не может запустить применение ЯО. Необходимо подтверждение министра обороны, нач генштаба, командующего ракетными войсками стратегического назначения, начальника 12 главного управления МО РФ. Далее кодовые команды спускаются на уровень дивизий и так далее до конкретных младших офицеров, непосредственно обеспечивающих выполнение приказа. В нынешней ситуации вероятность того, что на низовом уровне приказ будет выполнен, минимальна.

15. Самое любопытное: никто, Кремль в том числе, не знает точно, если ли в недоимперии работоспособное ЯО. Ядерные материалы стареют. Испытания не проводятся с 1996 года. О бардаке, который творится в оборонном ведомстве недоимперии, можно судить по «второй армии мира», танкам

«Армата», истребителям 5 поколения и могилизации, когда призывникам выдают оружие сорокалетней давности.

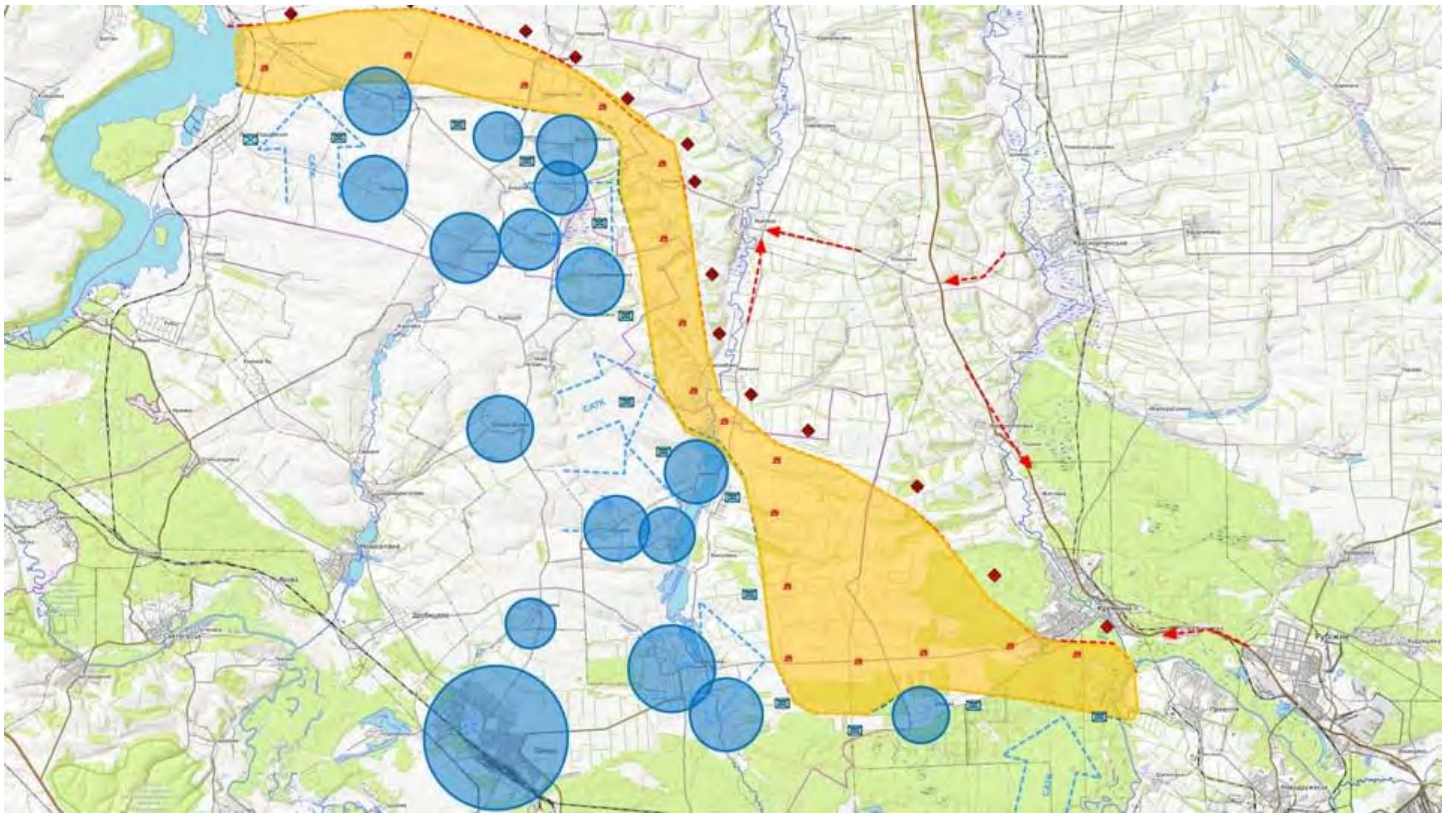
Так что на сегодня имеем очередной — ядерный — блеф Кремля. Мою оценку ситуации могла бы изменить попытка недоимперии провести «демонстрационные воздушные испытания ЯО». До этого, а также до новой эвакуации посольств из Киева, нам следует сосредоточиться на реальных угрозах, которые несет эта война.

Вот такой он, реальный мир, в котором нас угораздило жить.

***

№ 782.

Дайджест подій в Україні та навколо України від 01 жовтня 2022

Головне

1) Звільнення Лиману було очікуваною подією. Але контрнаступ не зупинено для оперативної паузи – ЗСУ і далі ведуть наступальні дії у напрямках на Сватове і Кремінну. Оркам не вдалося зачепитися за річку Оскіл і збудувати там лінію оборони. Ба більше, їхні підрозділи зазнали тяжких втрат. Тримаємо кулаки.

2) Таки реакція "важковаговиків" на заявку на вступ до НАТО була прогнозованою. І її висловили так, як це полюбляє робити "команда Зеленського": #неначасі

3) Я вважаю, що спроба перемкнути Запорізьку АЕС до енергомережи Криму буде зроблено вже протягом кількох наступних діб. І що з цим робити - не знаю. Єдиний вихід - нищівний удар ЗСУ на Мелитополь. Але й хуйлята це теж знають. Тому укріплюють лінію фронту.

4) Вбивство мирних жителів, які рухаються автивками у складі гуманітарних колон, для рашистських нелюдій - такий собі "спорт". Такий самий, як бомбардування пологових будинків, лікарень і Драмтеатру у Маріку. Отже, червоний хрест або наліпка "діти" не захищають. Скоріш, навпаки.

Теми доби

1) Українські війська звільнили Лиман.

2) Окупанти викрали директора Запорізької АЕС.

3) РНБО запровадила санкції проти 3600 осіб, синхронізувавши їх з американськими.

4) Газпром припинив постачання газу до Італії.

1. Війна

1-1) Фронт

• Генштаб повідомив про звільнення великого залізничного вузла Лиман на півночі Донецької області та 5 населених пунктів поблизу міста. Міністерство оборони РФ підтвердило, що російські війська залишили місто. Міністр оборони США Остін назвав звільнення Лимана "обнадійливим успіхом ЗСУ". На думку більшості аналітиків, втрата Лимана є політичною поразкою президента Путіна, який оголосив увесь Донбас територією РФ. ЗСУ й далі ведуть наступальні дії в районі Куп’янська та вздовж течії Сіверського Дінця в напрямках на Сватове та Кремінну.

• Українські війська дали відсіч окупантам на півночі Харківщини – у Козачій Лопані, а також на Донеччині – на околицях Соледара, Бахмута та Донецька. Українська ракетна артилерія завдала успішного удару по зосередженню російських військ у Золотому Луганській області.

• Лінія фронту на Запоріжжі протягом 4 місяців не змінюється.

• Про оперативну ситуацію на правому березі Дніпра Генштаб не повідомляє. ЗСУ поступово перемелюють ударне російське угруповання, яке націлене на Миколаїв та Кривий Ріг. Окупанти відмовилися від перекидання підкріплень мостами через Дніпро й навели кілька понтонних переправ у селі Львове на південь від дамби Каховської ГЕС. На ділянці фронту відбуваються артилерійські дуелі.

• Підрозділи ППО збили над Миколаївщиною 5 із 7 дронів Shahed-136 (Герань-2). Вночі цими БПЛА атаковано центр Кривого Рогу, висаджено в повітря будівлю ліцею.

Російські війська знову обстріляли населені пункти на лінії фронту з артилерії та РСЗВ. По Запоріжжю завдано ще одного ракетного удару. Під обстріл із району Запорізької АЕС потрапили Нікополь та Марганець, які розташовано на протилежному березі Дніпра. Очаків обстріляно з РСЗВ "Град" та мінометів із Кінбурнської коси. Окупанти щодня обстрілюють із РСЗВ "Ураган" населені пункти в районі водосховища Криворізької ТЕС.

• Кількість жертв ракетної атаки, яку було скоєно в суботу під Запоріжжям зросла до 31 – у лікарні померла поранена жінка, 118 людей дістали поранень.

Голова Харківської військової обладміністрації Синєгубов повідомив, що окупанти 25 вересня на околицях Куп’янська розстріляли в упор колону автомобілів, у якій їхали мирні жителі. За його словами, унаслідок обстрілу загинули 24 особи, зокрема, вагітна жінка та 13 дітей.

• Укренерго повідомило про вихід із ладу 2 електропідстанцій, які було пошкоджено ударами російських ракет.

• Глава Енергоатому Котін заявив, що Росія намагається підпорядкувати Запорізьку АЕС Росатому після оголошення анексії окупованої території Запорізької області. Окупанти захопили директора АЕС Мурашова. МЗС України назвало затримання актом державного тероризму й вимагає його негайного звільнення. Міжнародне агентство з атомної енергії (МАГАТЕ) зажадало від Росії пояснень. Російська влада стверджує, що директора затримано для "тимчасового допиту". Директор агентства Гроссі збирається відвідати Київ та Москву для проведення переговорів про створення зони безпеки на станції та навколо неї.

• СБУ повідомила підозру в замаху на територіальну цілісність України організаторам "референдумів" на окупованих територіях.

• В окупованому Криму на військовому аеродромі Бельбек стався вибух і виникла сильна пожежа. Окупаційна влада повідомила, що пожежа сталася внаслідок займання літака, який з’їхав зі злітно-посадкової смуги.

• Міністерство реінтеграції окупованих територій оголосило про виплату 100 тис. грн 96 військовослужбовцям, яких було звільнено із полону. Таку ж суму отримають і інші звільнені.

1-2) Тил

• Оприлюднено інформацію про санкції, які РНБО оголосив у п’ятницю. До санкційного списку включено 3600 осіб, серед яких – російські олігархи та члени їхніх сімей, російські пропагандисти та артисти, колабораціоністи, чиновники російських держкорпорацій, командування російських військ, "глави" окупаційних "адміністрацій, "іноземні спостерігачі", яких було покликано для легітимізації "референдумів". Санкції запроваджено проти російських базових підприємств воєнної, видобувної та інших галузей промисловості, великих банків та інших важливих для РФ компаній. Отже, Україна виконала вимогу США щодо синхронізації санкцій із Заходом.

• Міністерство фінансів повідомило початок роботи "митного безвізового режиму" – переміщення товарів між 35 країнами-учасницями угоди за єдиним транзитним документом.

2. Україна та світ

• Експерти в галузі ядерних озброєнь стверджують, що США, напевно, дізнаються заздалегідь про підготовку Росією ядерного удару. Міністр оборони країни Остін не вірить у можливість застосування Путіним ядерної зброї.

Міністр оборони Німеччини Ламбрехт заявила, що Європа не має бути паралізована ядерними погрозами Путіна. Під час візиту до Молдови вона заявила, що уряд Німеччини серйозно ставиться до подібних погроз та закликала інші країни також не нехтувати ними.

Глава Чечні Кадиров заявив, що після поразки під Лиманом керівництво Росії має подумати про можливе застосування ядерної зброї та оголошення воєнного стану на прикордонних з Україною територіях.

• МЗС України запропонувало західним партнерам відповісти на спробу анексії української території наданням усієї необхідної Україні воєнної, економічної та фінансової допомоги, а також запровадити додаткові жорсткі санкції проти Росії.

Єврокомісар із закордонних справ Боррель заявив, що оголошенням анексії президент Путін "ускладнює, навіть унеможливлює припинення війни".

Члени ЮНЕСКО закликали Росію припинити анексію територій та знищення культурної спадщини України.

• Міністр оборони Резніков заявив, що Україна співпрацює з НАТО у сфері оборони глибше, ніж низка "формальних" членів Альянсу, і надалі має намір поглибити цю інтеграцію. За словами міністра закордонних справ Кулеби, держави-скептики мають переглянути свою позицію щодо прийняття України до НАТО через те, що "ситуація докорінно змінилася". Він наголосив, що майбутнє євроатлантичного простору вирішується в Україні. Кулеба докладно поінформував генерального секретаря Столтенберга про основні теми заявки. Віцепрем'єр-міністр із європейської інтеграції Стефанишина повідомила, що заявка вже на шляху до штаб-квартири Альянсу в Брюсселі.

На думку єврокомісара із закордонних справ Борреля, вступ України до НАТО поки не є принциповим питанням порядку денного.

• Французьке видання Le Monde повідомило про скасування Францією постачання Данії 6–12 самохідних гаубиць Caesar задля передавання їх Україні.

Міністр оборони Німеччини Ламбрехт без оголошення відвідала Одесу. Вона повідомила, що комплекс ППО IRIS-T SLM буде передано Україні протягом наступних кількох днів.

• За інформацією Данського енергетичного агентства, витік із газопроводу "Північний потік-2" припинився, тиск у трубі стабілізовано. Міністр внутрішніх справ Німеччини Фезер заявила про формування спільної з Данією слідчої групи для розслідування акту саботажу проти російських газопроводів.

• Чехія, яка зараз головує в ЄС, оголосила, що Єврокомісія вже незабаром зробить членам Союзу пропозицією щодо боротьби з високими цінами на газ, оскільки попередні заходи виявилися недостатніми.

Газпром зупинив постачання газу до Італії через Австрію, яка все ще отримує газ.

Російський монополіст також оголосив про скорочення на третину експорту до Молдови через несплату попередніх постачань. Однією з умов договору є постачання газу до невизнаної "Придністровської молдавської республіки". Уряд Молдови заявив, що може визнати борг за лише після проведення незалежного аудиту.

Між Грецією та Болгарією запущено газогін (інтерконектор), який дасть змогу країнам Південної Європи отримувати газ із термінала СПГ в Александруполісі.

• Польща завершила будівництво 5-метрової стіни на кордоні з Білоруссю, а також усього комплексу супутніх заходів, зокрема, встановлено камери спостереження та датчики руху. Стіну збудовано для припинення спроб шантажу з боку Білорусі за допомоги організації проривів незаконних мігрантів на територію Польщі та ЄС.

• Міжнародна організація цивільної авіації (ICAO) не переобрала Росію на керівну раду.

• Австралія запровадила санкції проти 28 чиновників окупаційних "адміністрацій" півдня України.

• Мітинг-концерт на Червоній площі Москви щодо анексії південних та східних областей України виявився "виставою". Його учасників набрали за рознарядкою на держпідприємствах і у вишах та організовано завезли автобусами.

• Роскомнагляд заблокував сайт стримінгового сервісу SoundCloud за розміщення подкастів, які, на думку російської цензури, порушують законодавство.

3. Тренди

• За інформацією видання The Washington Post, російський олігарх Абрамович, проти якого запроваджено санкції всіма країнами Заходу, брав активну участь у переговорах щодо обміну полоненими. Журналісти повідомили, що він безпосередньо контактував із директором ФСБ Бортніковим, головою Офісу президента Єрмаком та спадковим принцом Саудівської Аравії бен Салманом. Видання пише, що ФСБ була проти обміну командирів та бійців полку "Азов", які боронили "Азовсталь", проте президент Путін таки схвалив їхній обмін на свого кума – колишнього голову політради партії "Опозиційна платформа – За життя" Медведчука. Обмін спричинив вкрай негативну реакцію російського населення, яке вважають неправильним звільнення "нацистів".

***

№ 783.

У сырьевой экономики есть порог по экспорту и нет порога по импорту

Куц **2022-10-03**

Знаете, что это означает?

Такая страна как Украина, обречена в сырьевой модели на отрицательный торговый баланс и, соответственно, на перманентное обесценивание национальной валюты.

А значит обречена на инфляцию и низкие темпы роста, когда отросший "жирок" в виде доходов населения будет плавиться в огне периодических кризисов, с интервалом в 7-8 лет.

Ресурсное проклятие – именно так называют состояние стран, которые понадеявшись на богатые недра или пользующиеся спросом монотовары, утратили тонус национальной экономики.

В свое время и Украину называли «восточноевропейским тигром».

Сырьевое проклятие характерно для стран, которые специализируются на добыче полезных ископаемых, например нефти, производстве промежуточных товаров, например сельскохозяйственных, выпуске монопродуктов, например металла.

Если при власти в стране находятся люди с «царем в голове», то они должны понимать, что:

а) природные ресурсы рано или поздно закончатся;

б) цены на сырье подвержены цикличным колебаниям и резко снижаются в периоды мировых кризисов;

в) ставка на производство монотоваров, исходя из местных абсолютных конкурентных преимуществ, может принести рост благосостояния на среднесрочном интервале, но обречена на поражение в долгосрочном временном горизонте.

Основная причина неудач:

1) ориентация на монопроизводство с убывающей отдачей и 2) неправильное применение ***«теории сравнительных преимуществ»***.

Данная теория, была сформулирована еще в **19 веке** английским экономистом Давидом ***Риккардо*** и говорит о том, что

— торговля выгодна не только в случае ее базирования на абсолютных преимуществах, но и на использовании относительных.

Применительно к Украине – этот ***«капкан бедности»*** выглядит следующим образом:

— раз у нас благоприятные условия для сельского хозяйства, то у нас есть абсолютные преимущества в этой отрасли по сравнению с другими странами, поэтому мы будет концентрироваться на производстве кукурузы и прочих культур, то есть сырьевых монотоварах с убывающей отдачей.

Но,

— **в отличие от товаров с высоким уровнем добавочной стоимости, на выпуске продукции сельского хозяйства нельзя получить эффект от масштаба**.

Так, **при производстве легковых автомобилей, увеличение объемов производства приведет к уменьшению издержек, а в аграрном секторе и добыче полезных ископаемых наоборот**:

— **каждая дополнительная тонна пшеницы или новая тонна добытой руды требует все новых затрат: плодородные почвы исчерпываются, запасы истощаются.**

Кроме того,

наш металлургический комплекс долгое время развивался с помощью абсолютных конкурентных преимуществ:

1) «дешевого» российского газа, 2) **за который приходилось расплачиваться политическими уступками и дотаций со стороны государства**.

В результате,

— **мы получили экономику, в которой развивались лишь те отрасли, которые либо имели абсолютные преимущества на мировом рынке,**

либо опирались на производство аграрных монотоваров и сырья с убывающей отдачей.

Отрасли с возрастающей отдачей, которые могли базироваться на использовании относительных преимуществ, например, переработка, машиностроение и так далее, практически не развивались.

К чему могут привести подобные нашим дисбалансы в развитии?

1) До 1960 года, экономика Сомали опережала качественные параметры Южной Кореи.

2) Но последняя, благодаря ставке, сделанной на развитие творческой и инновационной экономики (правда, перед этим, была реализована независимая промышленная политика), сумела вырваться из порочного круга абсолютных и относительных преимуществ в виде дешевой рабочей силы и ставки на сельское хозяйство, а Сомали осталась в далекой родо-племенной архаике.

Чтобы вырваться из этого капкана бедности, необходимо доходы, получаемые в сырьевых отраслях с убывающей отдачей направлять на развитие отраслей с возрастающей отдачей, например, доходы аграрного сектора – в переработку и пищевую промышленность, а доходы от продажи металла – в сектор машиностроения.

К сожалению,

приток «легких» денег в тучные года 2000-2008, а также колоссальный уровень коррупции, полностью лишили нашу страну резистентности к внешним ценовым шокам на мировых рынках и дважды обрушили Украину в омут системного кризиса:

в 2008-2009 и 2014-2015 годах.

Кстати,

низкое качество государственного управления и высокий уровень коррупции – неизменные спутники «сырьевого проклятия»,

— ведь сырьевая рента так удобна в плане ее изъятия из оборотных средств экономики для вскармливания доморощенных финансово-промышленных групп и коррупционных кланов.

В этих условиях,

— наш рост будет сопряжен с ростом на сырье в мире, а падение будет столь же стремительным, как и любой мировой обвал (мировые экономические циклы еще никто не отменял).

Роль правительства, при такой модели управления страной, сводится к простому перераспределению финансовых потоков между 5-10 «семьями»:

— на место министра можно с успехом посадить и обычную обезьяну, результат будет тот же (а может и лучше): экономика все равно будет расти на 2-3% и не выше.

Долгое время курсовая стабильность гривны «покупалась»

1) не эффективностью нашей экономики и 2) ее инвестиционной привлекательностью, а 3) ростом экспортной выручки от продажи сырья, металла и аграрной продукции.

Как это болезнь проявилась на состоянии здоровья украинской экономики, можно увидеть в результате применения так называемой ***теоремы Рыбчинского*** (экономист США).

Как гласит эта терема,

«в случае появления возрастающего фактора производства, интенсивно будут развиваться те отрасли экономики, где этот фактор является преобладающим».

В Украине, ***в прошлые года, таким фактором был «дешевый» природный газ***, который выпестовал несколько крупных ФПГ.

На данный момент, такими *факторами* являются:

1) возмещение налога на добавленную стоимость экспортерам;
2) дешевая арендная плата за использование землей сельскохозяйственного назначения;
3) регулируемые государством тарифы.

В Украине самая низкая в Европе арендная плата за использование земель сельскохозяйственного назначения.

1) Следуя «теореме Рыбчинского», в Украине могут развиваться лишь отрасли, нацеленные на экспорт сырья.

2) Именно эти сегменты экономики, оттягивают на себя основной общественный ресурс и человеческий капитал.

3) **На производства с высоким уровнем добавочной стоимости, «одеяла» уже не хватает**.

1) В этой модели нет места отраслям, обеспечивающим потребности внутреннего рынка, они просто не могут выдержать конкуренцию за ресурсы с «факторными» направлениями развития.

2) Нет в ней места и сложному машиностроению, не говоря уже об инновационных направлениях.

Курс гривны в данной модели играет роль регулятора положительной рентабельности крупнейших сырьевых ФПГ:

— в случае падения цен на их продукцию на мировых рынках, гривна сразу же девальвирует на соответствующую величину, иногда искусственно подталкиваемая к этому со стороны НБУ.

Рентные доходы монополистов – дело святое, все государственные институции «должны» работать на их «наполнение».

Нетрудно увидеть, что

— если мировая экономика – это самовозрастающая модель, то украинская – саморазрушающаяся.

1) За годы (до 2020 года) независимости, наш реальный ВВП сократился на 35% и это худший показатель в мире.

2) За период 1991–2014, валовый продукт снизился лишь в пяти странах: Украина (-35%), Молдова (-29%), Грузия (-15,4%), Зимбабве (-2,3%), Центральноафриканская республика (-0,94%).

А мировая экономика за этот же период, в среднем выросла на 88%.

Не многие страны могут позволить себе падать в то время, когда весь мир растет….

«Даже если тебя съели, у тебя есть два выхода» или вопрос второй:

— что делать?

Не все страны подвержены, сырьевому проклятию.

Например, — ***Норвегия***

1) сумела создать суверенный инвестиционный фонд, который аккумулировал почти триллион долларов.

2) Даже если в Норвегии закончится нефть, норвежцам будет откуда брать дополнительные средства: ресурсы фонда вложены в акции крупнейших международных компаний (более 60%), долговые ценные бумаги – облигации инвестиционного класса (более 30%) и недвижимость от 2 до 5%.

3) В настоящее время, доходы от использования активов фонда составляют уже 50% плановой доходной части, а прибыль от продажи нефти – вторые 50%.

4) На каждого норвежца причитается $200 тыс накопленных в фонде средств.

Саудовская Аравия

1) формирует суверенный фонд инвестиций в размере $2 трлн – но это лишь первый уровень диверсификации экономики, завязанной на сырье.

2) На втором уровне - развитие эффективного вторичного сектора экономики (промышленного производства).

3) Саудиты планируют закупать уже готовые технологии и права на интеллектуальную собственность, с тем, чтобы создавать сборку готовой продукции уже у себя в стране.

4) Создание эффективного и конкурентоспособного третичного сектора экономики в виде сферы услуг, корпоративного управления, медицины, образования, науки, информационных технологий, биотехнологий - это третий уровень, например проект строительства на берегу Красного моря города будущего Neom.

Сюда необходимо также включить развитие альтернативных источников энергии: солнечной и ядерной, реализацию космических и ракетных программ.

В реализацию проекта Neom планируется вложить до $500 млрд.

В результате должен появиться город из футуристических предсказаний, в котором будет работать больше роботов, чем людей, с акцентом на инновационные и цифровые технологии.

4) На четвертом этапе диверсификации, саудиты планируют создать совместные проекты в других странах, которые не только станут

приносить им прибыль и обеспечивать различные уровни безопасности (продовольственной, информационной, военной), но и активно интегрироваться с инвестиционной, промышленной и инновационной инфраструктурой в самом королевстве.

На заключительном,

5) пятом этапе в Саудовской Аравии должна появиться транснациональная модель управления инвестиционными проектами, эффективным вторичным сектором экономики и третичным инновационным сектором услуг, с которыми будут интегрированы современные сегменты медицины, образования и науки.

Таким образом,

— *сырьевые доходы* могут эффективно использоваться для создания как 1) «подушки безопасности», так и для 3) структурной перестройки экономики.

1) Первый вариант подходит маленьким странам с небольшой численностью населения, например Норвегии.

2) Второй – экономикам, которым необходимо обеспечить десятки миллионов местных жителей – например, Саудовской Аравии.

Начиная с 2005 года и до 2019 года, Украина экспортировала товаров промежуточного назначения, то есть сырья и полуфабрикатов, на сумму более $448 млрд.

В случае применения к этим товарам минимальной широкой экспортной пошлины в размере 5%, наша страна смогла бы сформировать свой собственный *суверенный инвестиционный фонд* в размере *$22,4 млрд*.

Заметим, что

— эта сумма существенно превышает тот объем кредитных средств, который был получен Украиной от международных доноров в 2014-2017 годах.

На данный момент,

— у нас действует лишь лоббистская система экспортных пошлин, например на лом черных металлов.

К сожалению,

— Украина является единственной достаточно крупной сырьевой экономикой мира, которая так и не удосужилась создать свой суверенный инвестиционный фонд, сформированный за счет доходов, полученных от экспорта сырья, полуфабрикатов и сырьевой аграрной продукции.

В результате,

— у нас нет ни 1) финансового механизма по проведению независимой промышленной политики, ни 2) рычагов по курсовой поддержке национальной валюты – гривны, ни 3) достаточной подушки безопасности по минимизации внешних кризисных явлений.

Украина как черепах, которая медленно двигается по опасному участку суши и лишена защитного панциря.

Без создания суверенного инвестиционного фонда, наша страна не сможет провести эффективную структурную трансформацию национальной экономики:

— иностранные инвестиции всегда узко эгоистичны и будут накапливаться лишь в «факторных» отраслях нашего реального сектора, то есть в простейших сырьевых циклах.

Ритм структурных реформ должен быть определен внутри страны, а не извне.

Ключевая проблема здесь

– система политического и бизнесового сращивания в Украине.

Прекратить выплачивать экспортерам сырья возмещение НДС удалось лишь во время войны.

А вот

— ввести экспортные пошлины на сырье после войны, с тем, чтобы осуществить структурную перестройку экономики в пользу внутреннего потребления, третичного сектора услуг и малого и среднего бизнеса – такое под силу лишь неангажированным политикам, которые знают, как все это осуществить.

Осталось дело за малым – найти оных.

***

№ 784.

Том Купер

Війна в Україні, 30 вересня 2022: Лиманський котел

2022-10-03

Короткий огляд від Купера станом на вчора

[*Допис опубліковано 1 жовтня, близько 1:00 за Київським часом]*

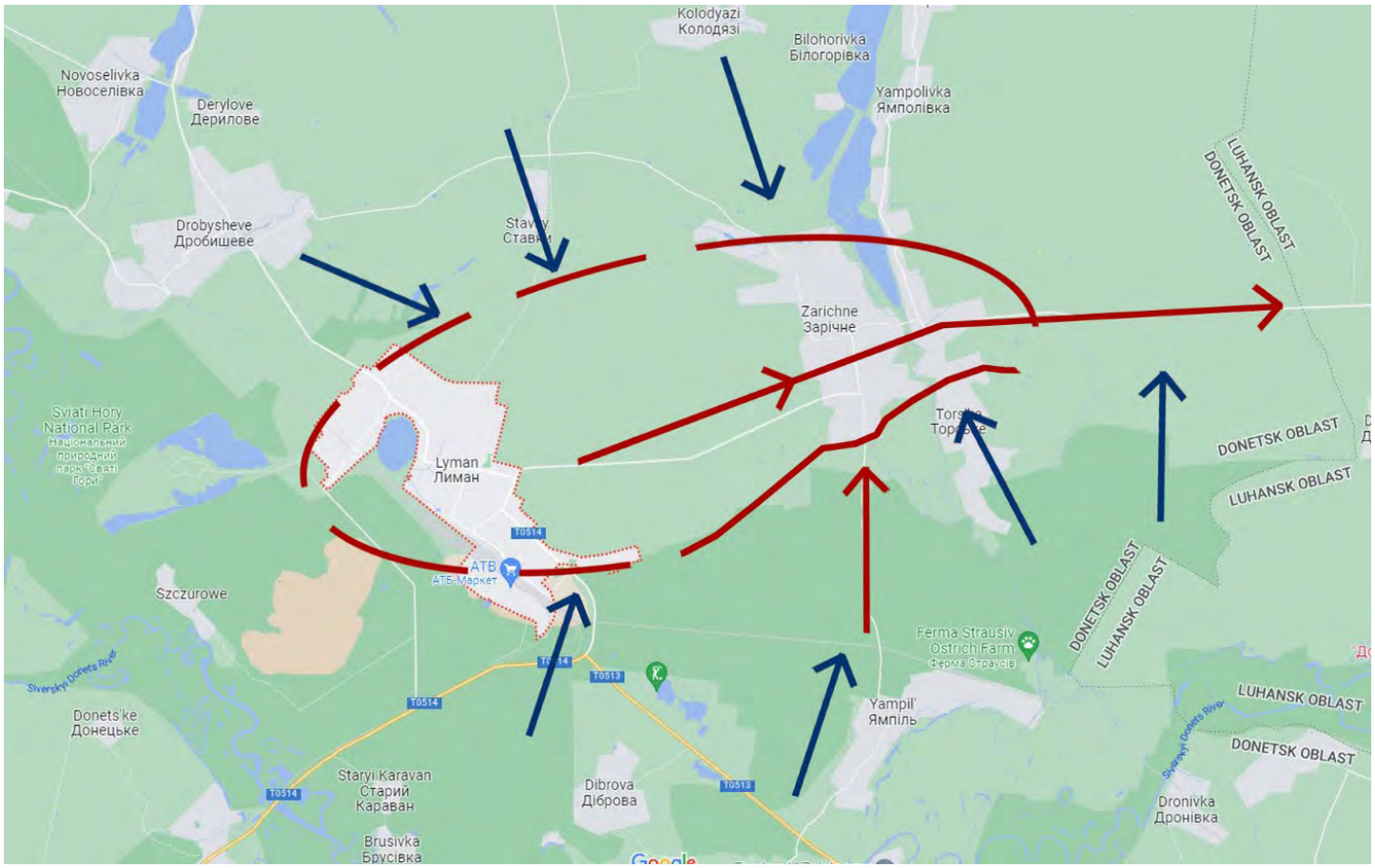
Найважливіше з-під Лиману сьогодні

О 14:30 [30 вересня – перекл.] за місцевим часом Генштаб України офіційно оголосив, що в Лимані та Зарічному оточено російську групу, що там перебувала.

Всю минулу ніч і сьогоднішній ранок [30 вересня – перекл.] російські соцмережі рясніли повідомленнями про відведення з Дробишевого військ, що там залишалися, про падіння Ставків і підготовку до відходу з Лиману на Зарічне.

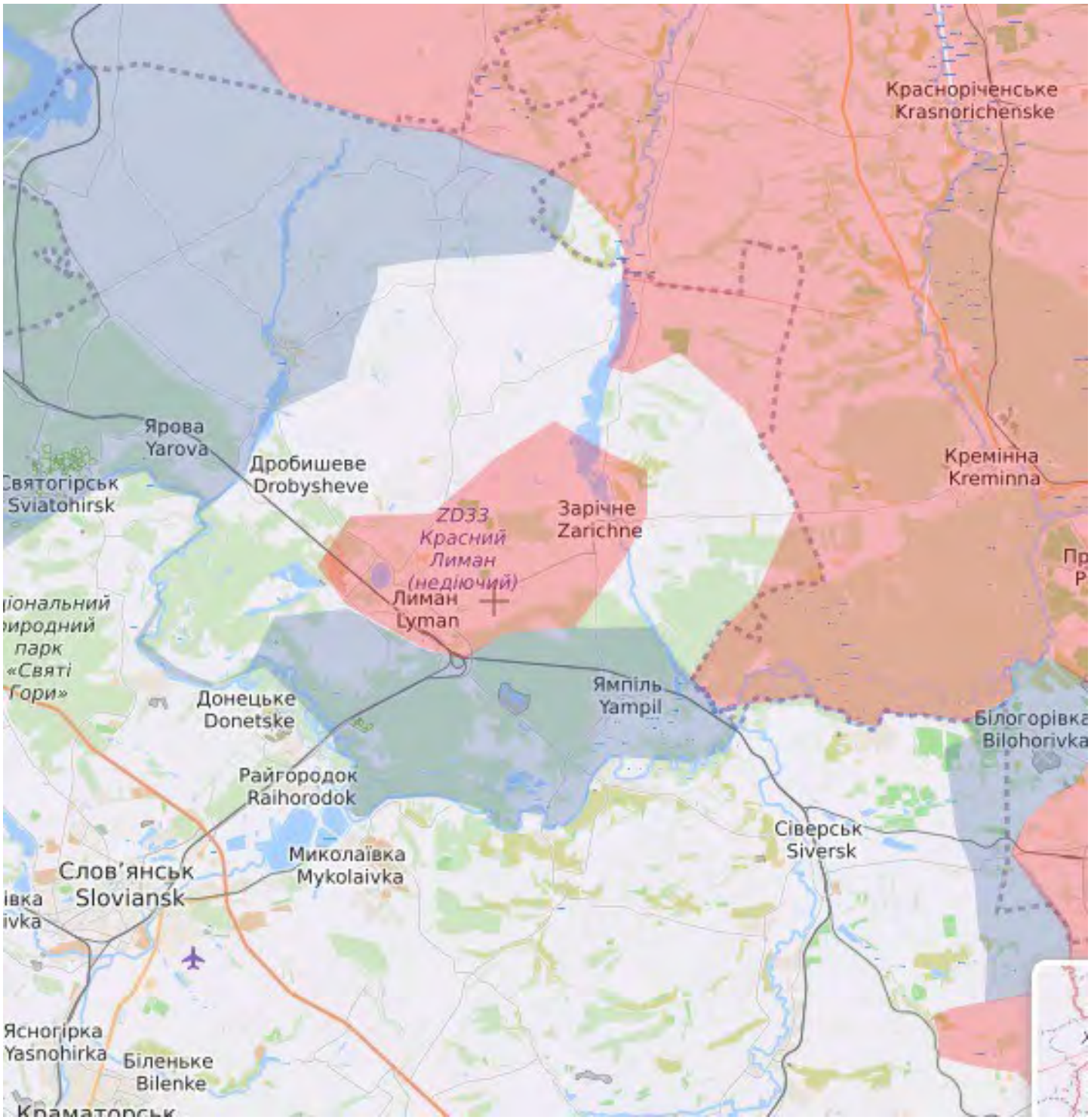
Здається, це не спрацювало: українці щільно обстрілювали дорогу з Лиману на Зарічне, потім звільнили Торське, перерізали дорогу до Кремінної — і то наступом з півночі та півдня.

Ось така ситуація на ранок [30 вересня]:

Том купер. Війна в україні, 30 вересня 2022: лиманський котел

а ось ситуація станом на післяобід

Том купер. Війна в україні, 30 вересня 2022: лиманський котел

Не питайте мене, будь ласка: я не знаю, скільки росіян у котлі. Відомо лише те, що, між іншими, ось такі цілі або принаймні частини російських і сепаратистських підрозділів були всередині останні кілька днів:

– Барс-13

– Барс-16 (також відомий як кубанський підрозділ, в якому налічувалось 1000 комбатантів і 400 з них у Лимані)

– 208-ий казачий мотострілецький полк сепаратистів

– 503-тій гвардійський мотострілецький полк 19тої мотострілецької дивізії (утримував Торське тобто вхід і вихід)

– 753тій гвардійський мотострілецький полк

Цікаво, що «останній удар», рух, який закрив котел, очевидно, завдали з північного сходу: українським наступом через Іванівку, Білогорівку, Терни та Ямполівку на східну сторону Зарічного (Торське було очищено від росіян до цього, але, мабуть, з півдня).

Між іншим №1: враховуючи, що путін був «зайнятий дебільними промовами та питтям горілки, святкуючи цей день», а виведення почалося приблизно в той же час, однак, здається, потім його було зупинено, мені цікаво: чи схоже на те, ніби «хтось намагався вивести принаймні частину військ, поки не пізно», та путін скасував цей наказ….?

Між іншим №2: сьогодні вдень деякі російські соцмережі повідомляють про контрнаступ на Лиман з боку Кремінної. Гадаю, більше новин буде зранку.

Щодо інших напрямків

Куп'янський плацдарм: повністю звільнено Курилівку. Насправді ЗСУ уже має бути десь нижче рівня Віршани-Іванівка, однак інформація про Курилівку «офіційна».

У тому районі російська оборона частково розвалена тому, що штаб 144-ї мотострілецької дивізії в Сватовому потрапив під нищівну атаку M142 HIMARS приблизно 20 вересня (тут додаткові подробиці), і відтоді як мінімум п'ять місцевих складів також були підірвані.

Переклад: Тетяна Саніна

Редакція: Ростислав Семків

Оригінал тут

***

№ 785.

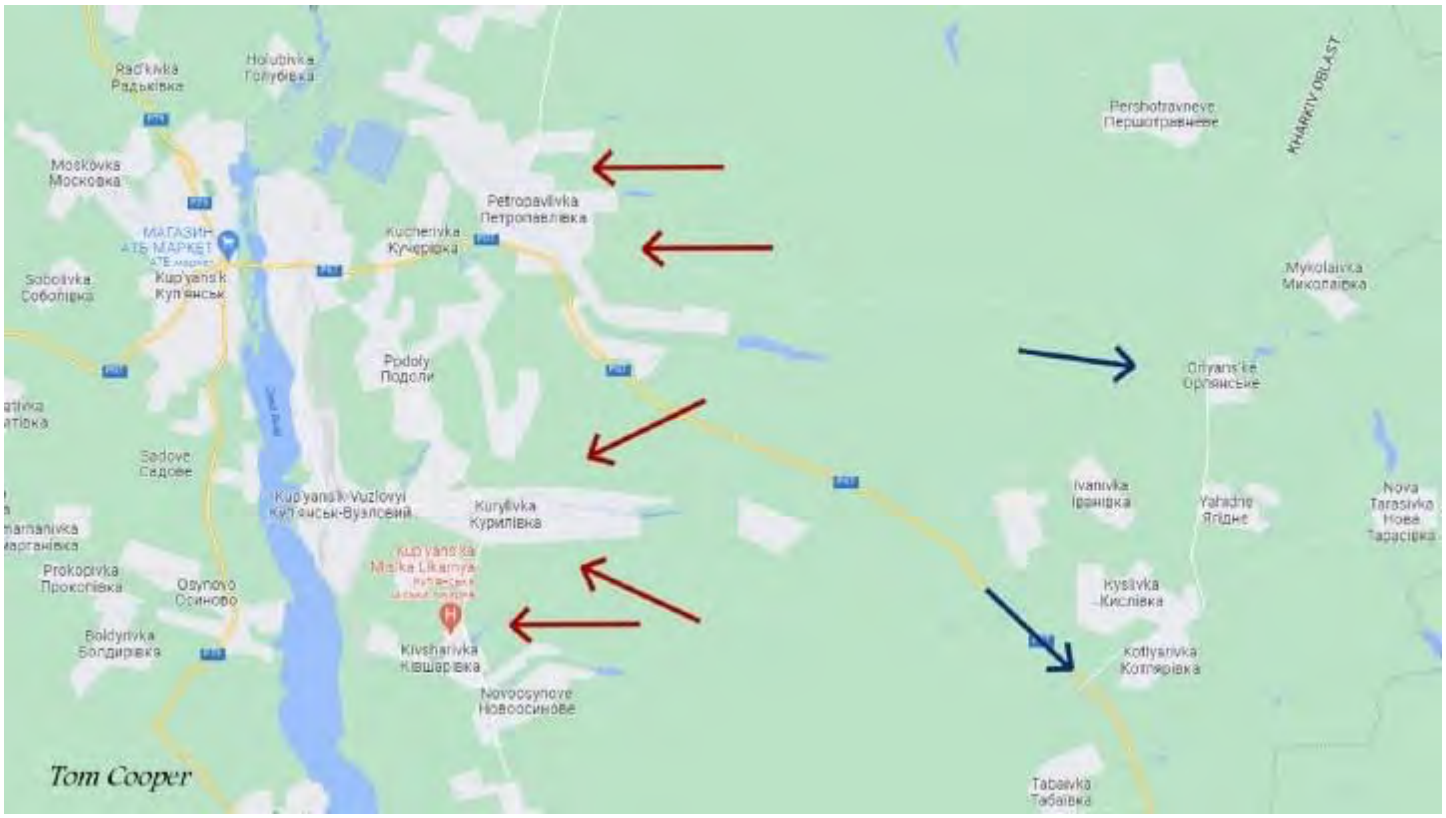
Шановні, Том Купер перейшов у режим творення епосу – себто питомого оспівування подвигів українських воїнів. Нижче маємо колоритний опис провальної контратаки росіян у спробі відбити Куп'янськ. Спойлер: вони всі загинули або втекли. Що тут ще скажеш? Слава ЗСУ! Слава Україні!

Оригінал тут: https://medium.com/@x_TomCooper_x/ukraine-war-24-sep-3-oct-2022-russian-counterattack-on-kupyansk-c3d5c9a0fcdf

За переклад дякуємо Anton Shygimaga та Antonina Yashchuk

ТОМ КУПЕР

ВІЙНА В УКРАЇНІ, 24 ВЕРЕСНЯ — 3 ЖОВТНЯ. КОНТРАТАКА РОСІЯН НА КУП’ЯНСЬК

Кілька днів був страшенно зайнятий, та й, здається, у найбільших медіях уже писали про події під Лиманом. Тому, мабуть, усі нормально обійшлися без моїх цінних коментарів.

Відтак, хочу поговорити про те, на що ширша аудиторія майже не звернула уваги.

Мабуть, дехто пам’ятає, що минулого тижня я згадував про Куп’янськ, але детально ситуацію не описував. Десь тоді я зазначив, мовляв, українці дивуються, чому росіяни взагалі намагаються там контратакувати — адже щоразу росармія зазнає величезних втрат. Але тепер, коли всі зосередили увагу на Лимані (і не дарма, ясно) й намагаються проаналізувати, що ж там відбулося, я хочу привернути вашу увагу до подій під Куп’янськом.

На схід від міста розташувалися три великі села, які формують таку собі «арку» зі східного боку від Куп’янська. Це Пертопавлівка, Курилівка і Ківшарівка (з півночі на південь). Особливо цікава Петропавлівка, вона простягається на 5-6 кілометрів від краю до краю вздовж доріг, які теж вигинаються арками до північного сходу і південного сходу. Таке собі видовжене селище міського типу.

Так само важлива територія далі на схід: 10-15 кілометрів полів аж до групи сіл, серед яких найбільші — Орлянське, Ягідне, Кислівка. Між ними є кілька маленьких населених пунктів і хуторів; лісів там немає, зате протікають невеликі річечки. Іншими словами, «пустка»: лише поля, поля і ще поля.

Що відбулося в тих краях між 24 вересня і вчорашнім днем — не зовсім зрозуміло. Я маю доступ лише до кількох не дуже детальних свідчень від першої особи та кількох відео, а про решту можна хіба здогадуватися. Та все ж «враження» від тих подій залишаються дуже цікаві — і, припускаю, дуже важливі.

(ДИВ. КАРТУ) Карта Куп'янська та території 25-30 кілометрів на схід від міста. Червоні стрілочки показують приблизний напрям контратаки росіян на Петропавлівку, Курилівку та Ківшарівку. Сині показують приблизний напрям просувань українців від 30 вересня.

Близько 20-21 вересня «куп'янська група ЗСУ» (називаю її так за браком інформації про справжню назву), а саме 3-тя танкова бригада, 14-та і 92-га механізовані, спецпідрозділ «Кракен», можливо, батальйон «Донбас» та кілька інших підрозділів просунулися на схід і південь у Петропавлівку, Курилівку та Кішарівку.

Росіяни спершу чинили досить слабкий опір, але потім кинули сюди 3-тю мотострілецьку дивізію — переформовану і підкріплену нетренованими резервістами — та кілька інших підрозділів із Бєлгорода. Атакували вони, зрозуміло, зі сходу на захід. Із району Арапівки, Володимирівки та Куземівки — ніяких маневрів, ніяких диверсій, із потужною підтримкою авіації та артилерії (правда, майстерність застосування викликає дуже багато запитань) росармія рушила на захід по відкритій місцевості.

Очевидно, українці одразу помітили росіян, розставили свої підрозділи на позиції і підготували артилерію.

Схоже, першою пішла в бій оснащена Т-90-ми 27-ма гвардійська мотострілецька бригада (ГМСБр). Вона атакувала Курилівку 24 вересня та в бою втратила багато танків Т-90 підбитими чи покинутими (навіть кілька днів потому українці все ще збирали рештки того підрозділу по полю бою). Наступною була БТГр у складі 237-го танкового полку, укомплектована танками Т-80 та БМП-2, знятими зі зберігання. Вона атакувала Петропавлівку та була вщент розгромлена, десь в неділю та/чи понеділок, 25–26 вересня. Здається, хтось нарахував з 10–11 Т-80-х, десь стільки ж БМП та МТ-ЛБ та ще під 40 одиниць іншої техніки на одному лише відео з поля того бою, знятого "наступного ранку" (вибачте, десь загубилося посилання). З огляду на те, що до складу мотострілецької БТГр може входити одна рота з 10–11 одиниць

основних бойових танків, дві чи три роти з БМП, а тоді ще десь стільки ж артилерії, то власне, так і виходить: розбили всю БТГр.

І вважайте: ці “1,5 втрачені БТГр” були лише початком.

У вівторок, 27 вересня, росіяни знову почали наступ на Курилівку – із таким точно результатом: втратили ще одну БТГр. Тоді, – здається, це був четвер, – вони рушили в бік Ківшарівки – і невдовзі втратили наступну БТГр. У цих двох сутичках українці, власне, дали росіянам зайти до населених пунктів, а тоді атакували з кількох боків: росіяни тікали світ за очі: лік втрат особового складу йшов на десятки.

Певно, деякі з цих боїв тривали довше (бій за Курилівку скидався на “серію значних зіткнень тривалістю в кілька днів”), і можете не сумніватися: українці також зазнали втрат. Але загалом підсумок цього герцю – очевидний: день за днем 27-ма ГМСБр та 3-тя мотострілецька дивізія (МСД) наступали, наступали, і ще наступали – хвиля за хвилею. У підсумку ж їх, буквально, розклали на молекули. Вони наїжджали на міни, по них била артилерія, у них влучали українські гранатомети, а тоді танки, а тоді ще й піхота з ПТРК.

Нарешті, після того, як 27-му ГМСБр та 3-тю МСД було знищено (може й 26-й гвардійський танковий полк разом з ними), Куп’янська група ЗСУ поприбирала на цих трьох полях бою та 30 вересня вирушила на схід.

Схоже, вони рухалися вздовж траси Р07 у бік Котлярівки та Табаївки – приблизно в напрямку Сватова. Також, вони почали просування в бік Орлянського, північніше. Як далеко вони наразі дійшли – гадки не маю: знаю лише, що росіяни перекинули ще більше підкріплень з району Бєлгорода. Насправді, подейкують, що путін наказав перевести на цю ділянку фронту одну (чи й більше?) БТГр зі складу ПВК Вагнера.

Однак, судячи з паніки, яка шириться російськими соцмережами, схоже, що українці просунулися вглиб лінії фронту “аж занадто”.

***

№ 786.

Дайджест подій в Україні та навколо України за тиждень 26 вересня – 02 жовтня 2022

Головне

1) Спроба "анексії" на тлі успіхів ЗСУ виглядає подібно до останніх кроків бесноватого фюрера. Новий фюрер майже повністю повторює шлях

папірєдніка. Але єдиним засобом цього є наші ЗСУ. Саме вони його поховають.

2) Підрив "потоків" - взагалі за межами розумного. Тобто, зненацька хуйло зрозуміло, що "все, кіна не буде"?

3) Воєнна і грошова підтримка таки надходить, але її замало. І єдине, що нас рятує, це ївійськова доблесть та відвага наших вояків. Плюс розумне застосування наявних ресурсів. Завдяки НОРМАЛЬНОМУ командуванню. А тепер уявіть, як воював би зелений наполеон... хоча чого там уявляти - Сєвєродонецька епопея ще не зникла з обрію.

Теми тижня

1) Путін “приєднав” до Росії окуповані частини чотирьох областей України

2) ЗСУ впевнено просуваються вглиб Донеччини та Херсонщини

3) Спроба Росії використати аварії на “потоках” на свою користь провалилася

4) Україна отримала гарантії довготривалої фінансової та військової підтримки

1. Путін “приєднав” до Росії окуповані частини чотирьох областей України

На окупованих частинах Луганської, Донецької, Запорізької та Херсонської областей росіяни провели під дулами автоматів так званий “референдум” про приєднання до Росії. За інформацією пропагандистських ЗМІ, за входження до складу РФ “проголосували” ледь не 100 % тих, хто взяв у ньому участь. Окупанти не контролюють жодну з областей, за “приєднання” яких “голосували” їхні мешканці. Російська влада оголосила про намір повністю окупувати територію Запорізької області в її адміністративних кордонах – саме в такому складі вона хоче включити її до складу РФ, як і всю Донецьку область, яку оголошено “територією ДНР”.

Серед цілей “референдумів” експерти називають також мобілізацію чоловіків, що мешкають на окупованих територіях до російської армії, яка зазнала значних втрат на фронті й терміново потребує поповнення. Для цього окупанти майже повністю заборонили виїзд українських громадян із території Херсонської області, збирають особисті відомості громадян та складають списки чоловіків призовного віку.

Результати фейкових “референдумів” не визнають навіть союзники Росії, а цивілізований Захід – категорично засуджує. Президент Зеленський на

засіданні Ради безпеки ООН, яке було скликано щодо “референдумів”, підкреслив, що після спроби анексії захоплених територій із президентом Путіним уже нема про що говорити. Він звернув увагу членів Ради, що Путін на захоплених територіях діє так само як і під час окупації Криму, та закликав повністю ізолювати Росію.

Президент Путін 29 вересня підписав “договори” про приєднання до Росії Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської областей та створення на їхній основі нових суб’єктів федерації. Під час підписання “договорів” із новими “суб’єктами федерації” Путін цинічно заявив, що хоче припинити бойові дії та “повернути Київ за стіл переговорів”. Це свідчить про намір посилити тиск на Україну та Захід спираючись на “нові кордони”. Формально процес анексії ще не завершено – “договори” мають затвердити Конституційний суд, Держдума та Рада федерації. На честь анексії в Москві на Красній площі відбувся концерт-мітинг за участю Путіна, де він укотре повторював нісенітниці про те, що Росія створила сучасну Україну, а громадян ніхто не запитав, у якій державі вони хочуть жити.

Путін погрожує застосувати ядерну зброю в разі спроби ЗСУ звільнити населені пункти, які Росія вже вважає “своїми”. Західні політики запевнили, що дуже серйозно ставляться до ядерних погроз РФ. Генеральний секретар НАТО Столтенберг заявив, що ядерний шантаж Росії не вплине на підтримку України країнами-членами Альянсу. Він повідомив, що країни НАТО уважно стежать за ядерним потенціалом Росії й поки що не спостерігають ознак підготовки до застосування ядерної зброї.

Тим часом у Росії активно шукають нове “гарматне м’ясо” за допомогою оголошеної тижнем раніше “часткової” мобілізації. Намагаючись уникнути призову, з країни втекло понад 250 тисяч чоловіків, багато із них перетнули кордон з Естонією та Фінляндією. У кількох пунктах пропуску на кордоні з Фінляндією та Грузією російська влада встановила "мобільні військкомати". Глава Держдуми Володін запропонував конфіскувати автомобілі, які “уклоністи” кинули на кордоні, та роздати їх сім’ям військовослужбовців, що загинули на фронті. З його слів, влада вже складає списки осіб, які виїхали. Водночас багато тих, кого російській владі вдалося мобілізувати, уже перекинуто на фронт. Президент Зеленський запропонував мобілізованим росіянам здаватись у полон, щоби зберегти життя.

Аби виграти час для поповнення своєї армії живою силою, президент РФ Путін і далі шантажує Україну та Захід загрозою ядерної аварії на Запорізькій атомній електростанції. Росія планує під’єднати ЗАЕС своєї енергосистеми й підпорядкувати її Росатому. Окупанти викрали гендиректора АЕС Мурашова й вимагають від співробітників станції укласти контракти з російською

держкорпорацією. Також окупанти систематично обстрілюють ЗАЕС. Реакція МАГАТЕ на дії росіян ніяк не впливає.

Отже, Росія демонструє готовність до затяжної війни для повної окупації східних та південних областей України захоплення яких вочевидь є проміжною метою “спеціальної воєнної операції”. А оскільки виконати план мобілізації в Росії владі досить складно, мешканці захоплених українських територій опинились іще в більшій небезпеці через високу ймовірність призову й відправлення на фронт для ведення бойових дій із власним народом.

2. ЗСУ впевнено просуваються вглиб Донеччини та Херсонщини

Генштаб тривалий час геть нічого не повідомляв про поточну оперативну ситуацію на півночі Донбасу, проте з фронту надходили повідомлення про поступове просування українських військ на схід та звільнення населених пунктів на схід від річки Оскіл та вздовж течії Сіверського Дінця.

Окупаційні війська вже місяць без успіху штурмують околиці Бахмута та Соледара. Унаслідок невдалих атак на околицях Горлівки та Донецька окупанти щоразу відкочуються на попередні позиції.

1 жовтня Генштаб повідомив про звільнення великого залізничного вузла Лиман на півночі Донецької області та 5 населених пунктів поблизу міста. Міністерство оборони РФ підтвердило, що російські війська його залишили. Незабаром про повну зачищення міста оголосив президент Зеленський. Міністр оборони США Остін назвав звільнення Лимана "обнадійливим успіхом ЗСУ". На думку більшості аналітиків, втрата Лимана є політичною поразкою президента Путіна, який оголосив увесь Донбас територією РФ. ЗСУ й далі ведуть наступальні дії в районі Куп’янська та вздовж течії Сіверського Дінця в напрямках на Сватове та Кремінну.

Про події на правому березі Дніпра на Херсонщині можна здогадуватися з назв населених пунктів, які потрапляють під обстріли. Українська ракетна артилерія успішно перешкоджає перекиданню військ та техніки на правий берег Дніпра. На лінії фронту тривають артилерійські дуелі. Президент Зеленський 2 жовтня повідомив про звільнення двох сіл на південь від водосховища Криворізької ТЕС. Оперативне командування "Південь" знову звернулося до користувачів соцмереж із проханням не розповсюджувати передчасну інформацію про просування українських військ. Втім, успіхи ЗСУ очевидні.

Отримуючи поразку за поразкою в зіткненнях зі ЗСУ, російська армія тероризує мирне населення. Вона постійно піддає варварським ракетним

обстрілам Запоріжжя, Миколаїв, Дніпро та Кривий Ріг. Наймасштабнішою була атака на південь від Запоріжжя, де російська армія обстріляла гуманітарну колону, яка прямувала на окуповану територію 16 ракетами комплексу ППО С-300. Унаслідок обстрілу загинула 31 особа, ще понад 100 ¬дістали поранення. 30 вересня Одеську область було атаковано двома ракетами комплексу "Іскандер", які вибухнули на території одного з підприємств та пошкодили електропідстанцію.

Армія РФ активно використовує безпілотники Shahed-136, які закупила в Ірані, пофарбувала у свої кольори й назвала “Герань-2”. Ці БПЛА вона скеровує на Миколаїв, Одесу та Кривий Ріг. В останньому за допомогою цього безпілотника окупанти знищили ліцей. ЗСУ вже навчилися збивати іранські БПЛА навіть стрілецькою зброєю, більшість із них не досягають українських міст.

Загалом іранські безпілотники не виправдали очікувань Росії, яка намагалася з їхньою допомогою досягти технологічної переваги на фронті. Переоцінили їх і західні розвідки. Підсумовуючи тиждень, можна констатувати, що ЗСУ впевнено просуваються Донеччиною, Луганщиною та Херсонщиною.

3. Спроба Росії використати аварії на “потоках” на свою користь провалилася

Диспетчер газогону "Північний потік-2" у ніч на 26 вересня зафіксував різке падіння тиску в трубі. Витік газу було виявлено в Балтійському морі в районі острова Борнгольм у винятковій економічній зоні Данії. Тиск упав і в "Північному потоці", яким Росія з початку вересня припинила прокачувати газ до Європи через нібито несправності в помпах на газокомпресорній станції. Росія непрямо звинуватила в диверсіях США, Польщу та Україну, західні ж експерти навпаки стверджують, що РФ сама пошкодила свої газогони, щоб уникнути відповідальності за зривання постачання блакитного палива до Європи. Міністр оборони Естонії Певкур вважає, що аварії на газогонах можуть бути спробою РФ відвернути увагу світової спільноти від анексії українських територій.

Експерти агентства Bloomberg вважають, що Європа готова до опалювального сезону та зможе обійтися без російського газу завдяки швидкому нарощуванню імпорту скрапленого газу. Американська адміністрація заявила про готовність підтримати ЄС постачанням газу для заміни обсягів, які не постачає Росія. Президент Дуда урочисто відкрив газогін Baltic Pipe, яким газ із Норвегії надходитиме до Польщі через Данію. За словами прем’єр-міністра Моравецького, запуск газогону завершує епоху домінування Росії у сфері постачання газу до Європи. Він наголосив, що "потоки" є зброєю президента

Путіна. Глава українського міністерства енергетики Галущенко заявив, що із введенням в експлуатацію Baltic Pipe Україна отримає додаткові можливості диверсифікації постачання газу.

Греція та Болгарія запустили газогін, який допоможе знизити залежність держав Південно-Східної Європи від російського газу. “Газпром” припинив постачання до Болгарії через відмову країни платити в російських рублях, відтак для офіційної Софії новий газогін стане дуже помічним. Газогоном також можуть імпортувати газ Сербія, Північна Македонія, і Румунія, а далі – Україна через Молдову.

Отже, європейські країни фактично нічого не втратили від аварій на російських “потоках”, а Росія хіба виграла трохи часу, щоби не платити за зрив постачання блакитного палива. Але рівно до того моменту, поки незалежна експертиза не з’ясує, хто стояв за пошкодженням газогонів.

4. Україна отримала гарантії довготривалої фінансової та воєнної підтримки

Україна і далі отримує новітні зразки озброєння та фінансову підтримку західних партнерів. За інформацією чеського видання iDnes, США планують закупити в Південній Кореї озброєння на суму близько $3 млрд і доставити їх в Україну за посередництва Чехії. Йдеться про системи ППО Chiron, які є украй ефективними проти цілей, що літають низько, наприклад, закуплених Росією в Ірані безпілотників Shahed.

Посол у США Маркарова підтвердила, що американська адміністрація не накладає жодних обмежень на завдання ударів американською зброєю по окупованому Криму, який вважає частиною України, а заборона на удари по Росії стосується лише РСЗВ HIMARS. США планують надати Україні іще 18 РСЗВ HIMARS, 150 позашляховиків HUMVEE, 40 вантажівок та 80 платформ для транспортування важкої техніки. Посол в Україні Брінк повідомила, що США вже надали озброєння та послуги для ЗСУ на суму $16,2 млрд.

Міністр оборони Німеччини Ламбрехт оголосила про передавання Україні першої системи ППО Iris-T SLM, яких немає навіть на озброєнні Бундесверу. Система має дальність ураження до 40 км і може збивати цілі, що летять на висоті до 20 км. Водночас Німеччина не ставить умов Україні, як і де можна застосовувати німецькі озброєння. Україна й далі веде переговори щодо надання їй німецьких танків, але канцлер Шольц поки не підтримує це рішення, "яке має бути узгоджено з партнерами".

Наступне засідання групи воєнної підтримки України "Рамштайн" відбудеться в Брюсселі 12 жовтня.

Агентство Bloomberg повідомило, що американська адміністрація готова надавати Україні щомісячну підтримку в розмірі $1,5 млрд і очікує на такий же регулярний внесок від ЄС.

Практично всі країни висловлюють підтримку Україні, крім Угорщини, яка виступає проти запровадження антиросійських санкцій і передавання Києву озброєнь, а також Болгарії. В.о. міністра оборони Болгарії Стоянов заявив, що Україна не отримає важких озброєнь, доки він обіймає посаду.

Тим часом президент Зеленський оголосив про подання заявки на вступ до НАТО за прискореною процедурою. Міністр закордонних справ Кулеба заявив, що треба "разом ударити по руках Путіну" прямо зараз, або про міжнародний мир та безпеку можна буде забути. Такий крок української влади було неоднозначно сприйнято на Заході. Міністр закордонних справ Канади Жолі підтримала вступ України до Альянсу, у неділю подібну спільну заяву зробили лідери 9 країн Східної та Південної Європи. Генеральний секретар НАТО Столтенберг ухилився від відповіді на запитання, чи підтримує він вступ України. Він заявив, що Україна має право подати заявку на членство, проте пріоритетом назвав надання воєнної допомоги для захисту від збройної агресії Росії. Міністр закордонних справ Німеччини Бербок скептично висловилася щодо приймання України, зауваживши, що цей крок втягне у війну інші країни Альянсу.

За інформацією видання Politico, подання заявки стало несподіванкою і для американської адміністрації, хоча українські чиновники стверджують, що радились із колегами зі США. Лідерка демократичної більшості Конгресу Пелосі не підтримала цей крок, хоча висловилася за надання "гарантій безпеки" Україні. Держсекретар США Блінкен заявив, що Вашингтон підтримує політику відчинених дверей НАТО. Радник президента з питань національної безпеки Салліван заявив, що питання про вступ України має вирішуватися "в інший час".

Речниця МЗС Росії Захарова зробила традиційно уїдливу заяву, у якій назвала НАТО “помийкою”. Заступник секретаря Ради безпеки РФ, колишній президент Медведєв висловив думку про те, що спроба вступу України до НАТО наближає світ до початку Третьої світової війни та матиме наслідком зникнення значної частини українців.

Для Росії є нестерпним той факт, що підтримка України зростає, а країна-агресорка поступово втрачає важелі впливу на ситуацію.

***

№ 787.

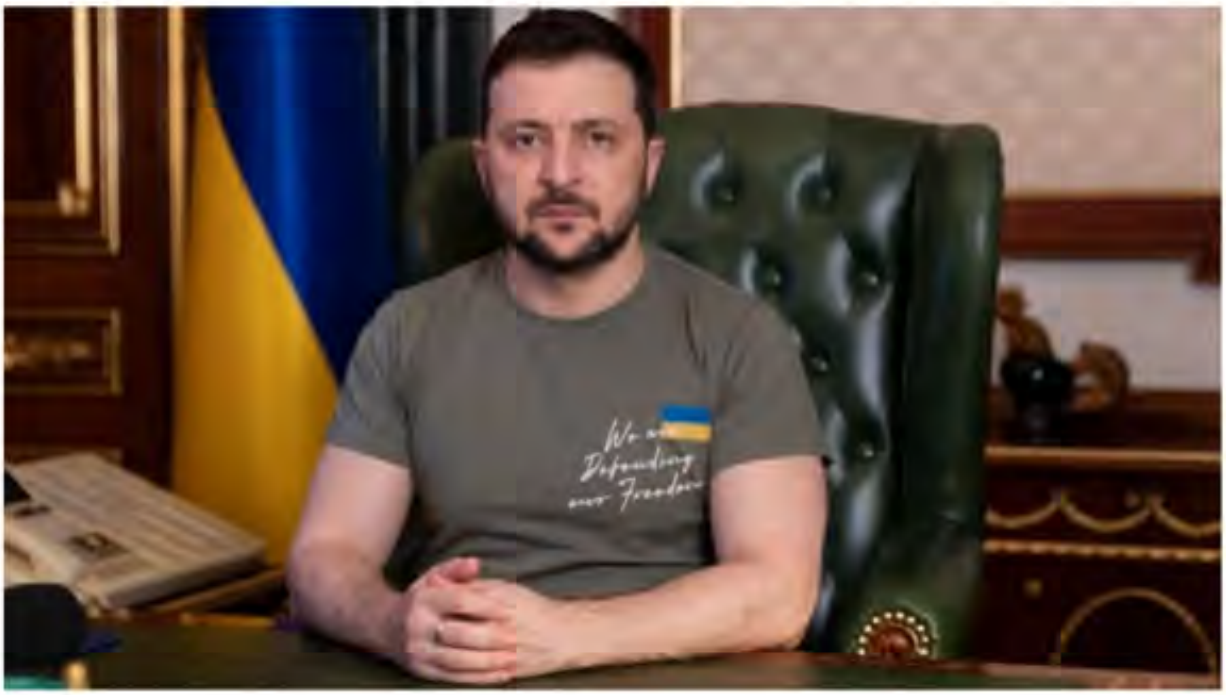
Хто підставив Зеленського з порятунком Польщі від енергетичної кризи?

Зеленський придумав, як забезпечити Польщу необхідним обсягом електрики

КАТЕРИНА ТИЩЕНКО — СУБОТА, 10 ВЕРЕСНЯ 2022, 21:55

13

52686

ВОЛОДИМИР ЗЕЛЕНСЬКИЙ, ФОТО ОП

Президент Володимир Зеленський доручив прискорити реконструкцію лінії електропередачі від Хмельницької АЕС до польського Жешува й завершити її до 8 грудня.

2022-10-04

Юрій Ніколов, "Наші гроші"

Для відповіді президент України має подивитись в очі заступникам Єрмака – Шурмі і Татарову. Або краще відразу вигнати разом з Галущенком.

На початку вересня до Володимира Зеленського зголосився прем'єр-міністр Польщі Матеуш Моравецький. Він запросив у українського президента допомоги з розширенням експорту електричної енергії, так необхідної полякам взимку. Цьому проханню передувала зустріч Зеленського з Анджеєм Дудою, який нагадав українському колезі, що Польща зо всіх сил допомагає Україні отримувати необхідне на фронті залізяччя та вивозити зерно. І все це настільки забиває логістичні шляхи поляків, що вони банально не можуть через свої ж порти забезпечити доставку вугілля в повній мірі, щоб було що палити взимку на ТЕС та підтримувати електричний баланс в умовах влаштованої росіянами енергокризи.

Поляки були настільки переконливі, що український президент пообіцяв продати їм 100 тисяч тон вугілля (дрібка, але принаймні щось) та терміново до 8 грудня завершити будівництво високовольтної лінії електропередачі між Україною та Польщею. Щоб ми могли підтримати українською електроенергією наших сусідів, які прийняли у себе понад мільйон українських біженців. Та ще й заробляти на експорті енергії до 40 мільйонів гривень на добу.

Для цього «Укренерго» на початку вересня оголосило тендер на встановлення трансформаторів та релейної апаратури очікуваною вартістю 263,80 мільйонів гривень на Хмельницькій АЕС (звідти і бере початок лінія електропередач до Польщі).

Як вже повідомляли «Наші гроші», ще на стадії проектування у цю тему зайшла фірма з групи «ЕДС», прописаної за однією адресою з фірмою Олега ***Шурми***, брата заступника голови Офісу президента Ростислава ***Шурми***, який на Банковій і відповідає за енергетику.

Про план ***Шурми-Галущенка*** вчасно проінформували Володимира Зеленського. І «ЕДС» хоч і подала заявку, але відмовилась від неї буквально перед самим аукціоном.

Відтак,

— коли тінь ***Шурми*** зникла з горизонту, інші учасники тендеру влаштували активні торги, які з 10-відсотковою знижкою виграла «Корпорація «Союз» за 239 млн грн.

Однак

— «Укренерго» не змогло укласти угоду з переможцем аукціону, а відтак він не отримав аванс для закупівлі імпортного устаткування, і не почав необхідні термінові роботи.

Справа у тому, що

> — у Київському господарському суді знайшлась суддя Марина Літвінова. Вона задовольнила бажання такої собі громадської організації «Правозахисна організація «Громадський нагляд» зупинити необхідний Зеленському тендер (див. скріни судового рішення нижче).

Ця ГОшка

> — написала в суд, що планує подати позов про визнання тендеру «Укренерго» таким що не відповідає принципам ефективності, відкритості та прозорості, а також суперечить інтересам суспільства, оскільки виходить за межі правопорядку в економічній сфері.

Однак,

> — оскільки ГОшка ще не встигла написати, що ж конкретно за порушення вона знайшла у закупівлі, то попросила суддю просто заборонити «Укренерго» угоду з компанією, що зробила найдешевшу пропозицію на торгах. І не дозволяти цього робити, поки вона не подасть сам позов, і суд не розгляне його по суті. Тобто колись потім. Коли вже давно пройде обіцяне Зеленським 8 грудня.

Nota bene, Vladimir Aleksandrovich.

Ця хотєлка ГОшки і ухвала судді Літвінової абсолютно протизаконні.

Ще два роки тому в Україні

> — **заборонили «вжиття заходів забезпечення позову, які полягають в (або мають наслідком) припиненні, відкладенні, зупиненні чи іншому втручанні у проведення конкурсу, аукціону, торгів, тендера».**

Ось це чорним по білому написано в Господарському процесуальному кодексі (стаття 137), який суддя Господарського суду має знати краще від журналістів.

статті, заборона вчиняти дії має стосуватися лише акцій або корпоративних прав, безпосередньо пов'язаних з предметом спору.

11. Не допускається вжиття заходів забезпечення позову, які за змістом є тотожними задоволенню заявлених позовних вимог, якщо при цьому спір не вирішується по суті.

12. Не допускається вжиття заходів забезпечення позову, які полягають в (або мають наслідком) припиненні, відкладенні, зупиненні чи іншому втручанні у проведення конкурсу, аукціону, торгів, тендера чи інших публічних конкурсних процедур, що проводяться від імені держави (державного органу), територіальної громади (органу місцевого самоврядування) або за участю призначеного державним органом суб'єкта у складі комісії, що проводить конкурс, аукціон, торги, тендер чи іншу публічну конкурсну процедуру.

{Статтю 137 доповнено частиною дванадцятою згідно із Законом № 460-IX від 15.01.2020}

ГОСПОДАРСЬКИЙ СУД міста КИЄВА

01054, м.Київ, вул.Б.Хмельницького,44-В, тел. (044) 284-18-98, E-mail: inbox@ki.arbitr.gov.ua

УХВАЛА

м. Київ

29.09.2022 **Справа № 910/9934/22**

Суддя Господарського суду міста Києва Літвінова М.Є., розглянувши заяву Громадської організації "Правозахисна організація "Громадський нагляд" про забезпечення позову до відкриття провадження по справі

за позовом: Громадської організації "Правозахисна організація "Громадський нагляд"

до відповідача: Приватного акціонерного товариства "Національна енергетична компанія "Укренерго"

про визнання недійсним протоколу розкриття тендерних пропозицій, визнання недійсним рішення та визнання недійсною спрощеної закупівлі, -

Без виклику представників сторін

ВСТАНОВИВ:

ВСТАНОВИВ:

Громадська організація "Правозахисна організація "Громадський нагляд" звернулась до Господарського суду міста Києва із заявою про забезпечення позову до його подачі, в якій просить суд вжити заходів забезпечення позову шляхом заборони Приватному акціонерному товариству "Національна енергетична компанія "Укренерго" **вчиняти будь-які дії, спрямовані на укладення договору спрощеної закупівлі на закупівлю робіт:** "Виконання комплексу робіт з реконструкції ПЛ 750 кВ ХАЕС-Жешув з переводом на напругу 400 кВ із реконструкцією ВРП 750 кВ ВП "ХАЕС" та встановленням АТ 750/400 кВ 45454000-4 Реконструкція" з переможцем Корпорація виробничих та комерційних підприємств "Союз" **та виконання договору спрощеної закупівлі на закупівлю робіт:** "Виконання комплексу робіт з реконструкції ПЛ 750 кВ ХАЕС-Жешув з переводом на напругу 400 кВ із реконструкцією ВРП 750 кВ ВП "ХАЕС" та встановленням АТ 750/400 кВ 45454000-4 Реконструкція" з переможцем Корпорація виробничих та комерційних підприємств "Союз".

В заяві про забезпечення позову заявником вказано, що останній має намір подати до Господарського суду міста Києва позов про:

- визнання недійсним протоколу розкриття тендерних пропозицій UA-2022-09-02-009619-a від 16 вересня 2022 року;

- визнання недійсним протокольного рішення №341/22-ТС уповноваженої особи - Тітарчук С.А. відповідальної за організацію та проведення процедур закупівель/спрощених закупівель товарів, робіт і послуг в апараті управління НЕК "УКРЕНЕРГО" від 22 вересня 2022 року, яким вирішено: визнати переможцем спрощеної закупівлі учасника Корпорація

В обґрунтування вказаної заяви Громадська організація "Правозахисна організація "Громадський нагляд" посилається на те, що в рамках здійснення громадського контролю за публічними закупівлями здійснено моніторинг офіційного веб-порталу Уповноваженого органу з питань закупівель ("Prozorro") на предмет виявлення порушень законодавства при проведенні публічних закупівель та незаконного використання при цьому бюджетних коштів Приватним акціонерним товариством "НЕК "Укренерго", за результатами якого встановлено порушення вимог Закону України "Про публічні закупівлі". Зокрема, заявником вказано, що проведення даної спрощеної закупівлі: 1) не відповідає принципам ефективності закупівлі за кошти бюджету, відкритості та прозорості на всіх стадіях закупівлі 2) суперечить інтересам суспільства, оскільки виходить за межі правопорядку в економічній сфері. При цьому, переможця визначено не об'єктивно та з порушенням умов спрощеної закупівлі. Як наслідок, за твердженнями заявника, рішення замовника (його уповноваженої особи) мають бути визнані недійсними, оскільки суперечать ст. ст.14 Закону України "Про публічні закупівлі". З метою недопущення грубого порушення інтересів держави та суспільства, а також упередження неефективної трати бюджетних коштів, заявник вважає за необхідне, застосування визначених вище заходів забезпечення позову.

Розглянувши заяву Громадської організації "Правозахисна організація "Громадський нагляд" про забезпечення позову, суд дійшов висновку щодо наявності підстав для її задоволення з урахуванням такого.

Частиною першою статті 2 Господарського процесуального кодексу України

УХВАЛИВ:

1. Заяву Громадської організації "Правозахисна організація "Громадський нагляд" про

забезпечення позову – задовольнити повністю.

2. Вжити заходи забезпечення позову шляхом заборони Приватному акціонерному товариству "Національна енергетична компанія "Укренерго" **(код ЄДРПОУ 00100227)** вчиняти **будь-які дії, спрямовані на укладення договору спрощеної закупівлі на закупівлю робіт:** "Виконання комплексу робіт з реконструкції ПЛ 750 кВ ХАЕС-Жешув з переводом на напругу 400 кВ із реконструкцією ВРП 750 кВ ВП "ХАЕС" та встановленням АТ 750/400 кВ 45454000-4 Реконструкція" з переможцем Корпорацією виробничих та комерційних підприємств "Союз" (ЄДРПОУ 21004686) **та виконання договору спрощеної закупівлі на закупівлю робіт:** "Виконання комплексу робіт з реконструкції ПЛ 750 кВ ХАЕС-Жешув з переводом на напругу 400 кВ із реконструкцією ВРП 750 кВ ВП "ХАЕС" та встановленням АТ 750/400 кВ 45454000-4 Реконструкція" з переможцем Корпорацією виробничих та комерційних підприємств "Союз" (ЄДРПОУ 21004686), у разі його укладення.

Ствердження: Громадська організація "Правозахисна організація "Громадський нагляд" (04053, місто Київ, вул. Юрія Коцюбинського, будинок 7, офіс 8, ЄДРПОУ 38824436).

Боржник: Приватне акціонерне товариство "Національна енергетична компанія "Укренерго" (01032, місто Київ, вул. Симона Петлюри, будинок 25, ЄДРПОУ 00100227).

3. Ухвала відповідно до положень Закону України "Про виконавче провадження" є виконавчим документом, набирає законної сили 29.09.2022 та може бути пред'явлена до виконання до 30.09.2025.

Ухвала набирає законної сили з моменту її підписання.

Оскарження ухвали про забезпечення позову не зупиняє її виконання.

Апеляційна скарга на ухвалу суду подається до апеляційного господарського суду протягом десяти днів з дня її підписання.

Суддя **М.Є. Літвінова**

«Громадський нагляд» не з першого разу потрапив на суддю Літвінову. 26 вересня позов ГОшки щодо цього тендеру потрапив на суддю КГС В.Сівакову. Але вже наступного дня організація попросила суд повернути її заяву та суддя закрила справу. А ще через день нову заяву «Громадського нагляду» позов

було розписано на суддю Літвінову, яка і задовольнила прохання про зупинку тендеру у якості забезпечення позову.

«Громадський нагляд» не часто подавав судові позови.

У судовому реєстрі вказано, що ГОшка у березні 2019 року подала до Окружного адмінсуду Києва позов до члена Вищої ради правосуддя Валентини Данішевської щодо її участі у засіданнях ВРП у пленарному складі, на яких розглядаються питання щодо внесення подання Президентові України про призначення кандидатів на посади суддів касаційних судів у складі Верховного Суду. Цей позов розглядав особисто голова ОАСК Павло Вовк, у травні 2019 році він відмовив у задоволенні.

Керівником та співзасновником громадської організації «Правозахисна Організація «Громадський Нагляд» є Дмитро Федоренко з села Великий Карашин (Київська обл).

Іншими співзасновниками є Валерій Потабенко, Віктор Колбанцев, Олександр Гладуш та Анатолій Леонтійович Юркевич.

Валерій Потабенко у 2004 році працював кур'єром у фірмі «Охорона-Котплекс» та під час президентських виборів був довіреною особою кандидата Василя Волги. Також є засновником ГО «ВПО «Право Ветаранів АТО», ОК «ДМ «Сосновий Бор», ГО «Громадська Підтримка»

Віктор Колбанцев виступає співзасновником також у: «Благодійний фонд «Всеукраїнський фонд духовно-соціального розвитку «Правова Україна», «Благодійний фонд «Соціально-правовий розвиток». У липні 2022 року право Колбанцева на заняття адвокатською діяльність було зупинено на підставі рішення №74/2022 дисциплінарної палати КДКА Київської області по 27 жовтня.

Олександр Гладуш також є співзасновником ГО «Безодня» та до 2020 року очолював сільраду в селі Лісники Києво-Святошинського району. Раніше працював водієм у сільраді, був працівником «Київгазу».

***

№ 788.

Грядет смена караула в НБУ

Кущ **2022-10-04**

Я не являюсь сторонником нынешнего руководителя в контексте его монетарной политики.

В марте им действительно не были допущены ошибки 2014-2015 годов (я о них писал еще тогда) - зафиксирован обменный курс и перекрыты каналы оттока капитала.

Бюджет финансировался напрямую НБУ, хотя привязка доходности военных облигаций к учетной ставке была ошибкой.

Кроме того, сама учетная ставка осталась без изменений.

Но в июне учетная ставка была повышена с 10% до 25% и это означало лишь одно - конец суверенной монетарной политики.

Более того, НБУ "пообещал" держать учетную ставку на таком уровне до второго квартала 2024 года, сформировав таким образом ожидания, что в этой стране до 2025 года никакого экономического развития не будет, а деньги можно заработать лишь на финспекуляциях.

Затем последовали странные заявление касательно того, что Минфин должен искать деньги "на рынке" и обещания распродавать портфель военных облигаций с доходностью 25%.

А также угрозы в 2023 году не осуществлять прямую эмиссию путем покупки военных облигаций (как платить зарплаты военным?).

Короткий период правильных решений закончился так и не начавшись.

Я вообще считаю, что **назначение коммерческих банкиров на должности в центральном монетарном органе страны - это чудовищная ошибка**.

> Это как водитель школьного автобуса и гоночного болида фомулы-1.
>
> Вроде и тот и другой - "водители". Но инстинкты разные.
>
> Там, где один ускоряется, другой притормаживает и наоборот.

Кроме всего прочего - это и колоссальный конфликт интересов.

> 1) У всех коммерческих банкиров пол-Киева либо кумовья, либо кореша.
>
> 2) Либо партнеры по теннису, либо по преферансу.
>
> 3) И вы думаете, что завтра, став главой НБУ, коммерческий банкир жестко отделит себя от мира своих друзей - руководителей банков, инвесткомпаний?

Тут никакое ДБР или НАБУ не справится, априори.

Это чудовищное переплетение аффилированных связей и катастрофические для госфинансов перетоки инсайдерской информации.

Возьмем ФРС.

Только нынешний руководитель Пауэлл имел отношение к инвестбизнесу (и это привело к тому, что некоторые руководители федеральных резервных банков играли на рынке, покупая опционы на изменение ставки Федрезерва, за которую сами и голосуют!).

Так это в США,

> **— а теперь представьте какие "ставки" делают на рост учетки в Украине с 10 до 25%.**

Волкер, Гринспен, Йеллен, Бернанке - это прежние руководители ФРС, сплошь монетарщики, математики и скучные университетские профессора.

Но никак не коммерческие банкиры.

Кроме того,

> **— конфликт между промышленным и финансовым капиталом должен погашаться арбитражем центрального банка.**

У нас же этот конфликт решается исключительно в пользу финансовых спекуляций:

— нынешняя учетная ставка в 25% ничего кроме как эмиссии во благо прибыли коммерческих банков не решает.

Более 250 млрд грн банковских средств закрыто в депозитных сертификатах НБУ под 23% годовых.

> **Это и есть максимально токсичная финансовая эмиссия и "сжигание новых денег" в экономике.**

Ведь эмиссия с акцентом на реальный сектор хоть и приводит к инфляции, но она и стабилизирует экономику в период кризиса, компенсируя структурные разрушения.

А финансовая эмиссия приводит к той же инфляции (может чуть ниже), но при этом ничего не дает экономическому росту, разве что "штампует" доходы банков, заработанные на депозитных сертификатах Нацбанка.

Кроме того, это и модель перераспределение прибыли регулятора в пользу банков, а не государственного бюджета.

Поэтому,

— Украине нужен монетарный суверенитет и концептуально новая монетарная политика.

1) Но разве она изменилась после смены Смолия на Шевченко?

2) И разве она изменится после смены Шевченко на Пышного?

3) Если последний вопрос предполагает ответ "да", тогда это оправдано.

4) А если нет - тогда это лишь перераспределение "смотрящих" за финансовыми потоками.

И я обязательно напишу о результате смены караула в НБУ как только станет понятна новая/старая модель монетарной политики.

***

№ 789.

Прочитав колонку Урядового уповноваженого з питань управління державним боргом Юрія Буци для "Інтерфакс-Україна" (04.10.2022) і ледь не втратив мову

Кущ **2022-10-04**

Я не уявляю, як можна таке писати під час війни, причому з величезним пафосом та власним захопленням.

Давайте розберемо на молекули.

Теза №1. Про відстрочку платежів за держборгом

Цитата:

"Ми почали цю масштабну операцію з управління державним боргом в липні цього року.

*До останнього ми **сподівались**, що зможемо здійснювати великі валютні платежі без загрози фінансування всіх пріоритетних видатків бюджету в період військового стану.*

Проте скорочення валютної ліквідності уряду, повільніші, ніж ми очікували, надходження фінансової допомоги від міжнародних партнерів, швидке зменшення валютних резервів НБУ, а також фідбек, який ми отримували від наших міжнародних інвесторів, стали основними причинами нашої

пропозиції інвесторам змінити умови випуску всіх українських єврооблігацій та ВВП-варрантів".

Уявляєте?

Треба було налетіти у липні на бетонний стовб у вигляді дефіциту валюти на рахунках Мінфіну, щоб зрозуміти, що під час війни Україна не зможе "здійснювати великі валютні платежі без загрози фінансування всіх пріоритетних видатків бюджету".

Да я про це з березня пишу, що виплата боргів під час війни може відбуватись лише за рахунок скорочення соціальних та оборонних витрат (що неприпустимо) і необхідно повністю заблокувати такий відтік резервів, а у Мінфіні - "СПОДІВАЛИСЬ".

На що, цікаво?

1) Що резерви НБУ не будуть танути при заблокованому експорті?

2) Що міжнародні партнери за рахунок коштів свої платників податків заплатять наші борги на користь декількох венчурних приватних фондів?

Далі представник Мінфіну розповідає про успіхи у Паризькому клубі кредиторів.

А пригадайте, як я у березні писав саме про необхідність звернення до Паризького клубу з проханням реструктуризації.

Але, далі - більше.

Теза №2. Реструктуризація

Цитата:

"Що змінилось в умовах єврооблігацій в результаті транзакції, яку ми успішно провели в серпні?

Строки погашення всіх 13-ти серій єврооблігацій продовжено на 2 роки і купонні платежі, які припадають на наступні два роки відстрочуються до кінця дії 2-річного періоду.

За цим відстроченим доходом нараховуються відсотки в розмірі відповідної договірної ставки до кінця періоду відстрочки.

У цей час відстрочений купон та відповідні нараховані відсотки виплачуються готівкою або капіталізуються (додаються до основної суми відповідних єврооблігацій) на вибір України".

Це ж просто жах!

Мінфін не тільки не спромігся домовитись про списання мінімум 50% державного боргу, а також - про зменшення ставки за купоном з 7,5% до 2-3%.

Я вже не кажу про більш пристойну відстрочку - хоча б на 10-15 років.

Вони БУДУТЬ НАРАХОВУВАТИ ВІДСОТКИ НА БОРГ у розмірі в середньому 7% ПІД ЧАС ВІЙНИ!!!

І вся ця лавина боргів буде звалена на нас у 2024 році.

А що ж такого распрекрасного у нас буде у 2024 році?

А я вам скажу.

Замість післявоєнного відновлення, ми будемо повертати ударними темпами борги, нас просто втоплять у борговій ямі, наче у вигрібній.

Теза третя - ВВП-варанти,

які були випущені під час каденції Яресько та виплати за якими залежать від темпів зростання нашого ВВП.

Є "ризик", що у 2023 році на низькій статистичній базі порівняння, ВВП України зросте на 4%.

На цей час, виплати за ВВП-варантами обмежуються 1% ВВП (не більше).

Що ж зробив Мінфін, може домовився про "заморозку" нарахування за ВВП-варантами на найближчі пять років?

Розігнались...

Цитата:

"Завдяки змінам, за які проголосували приблизно 93% держателів цих інструментів, нам вдалось зменшити обмеження на виплати за державними деривативами з 1% на 0,5% від ВВП в 2025 році – рік, коли сума виплат розраховується на базі показників зростання ВВП в 2023 році.

Інвестори погодились, що Україна не має переплачувати за статистичне зростання економіки, яка буде тільки оговтуватись від економічного шоку, що виник внаслідок військової агресії рф.

Крім того, Україна отримає можливість викупити/скасувати ВВП-варранти повністю або частково за ціною, що дорівнює умовній сумі викуплених варрантів в період з серпня 2024 по серпень 2027 року".

Тобто, нам з барського плеча дозволили заплатити за зростання у 2023 році після колосальної кризи у розмірі 0,5% від ВВП.

А наш Мінфін отримав право викупити варанти за котируваннями у період з 2024 по 2027 роки.

Ну тобто, коли ціна підросте і кредиторам було цікавіше.

Звичайно, навіщо Україні дешево викуповувати це фінансове сміття.

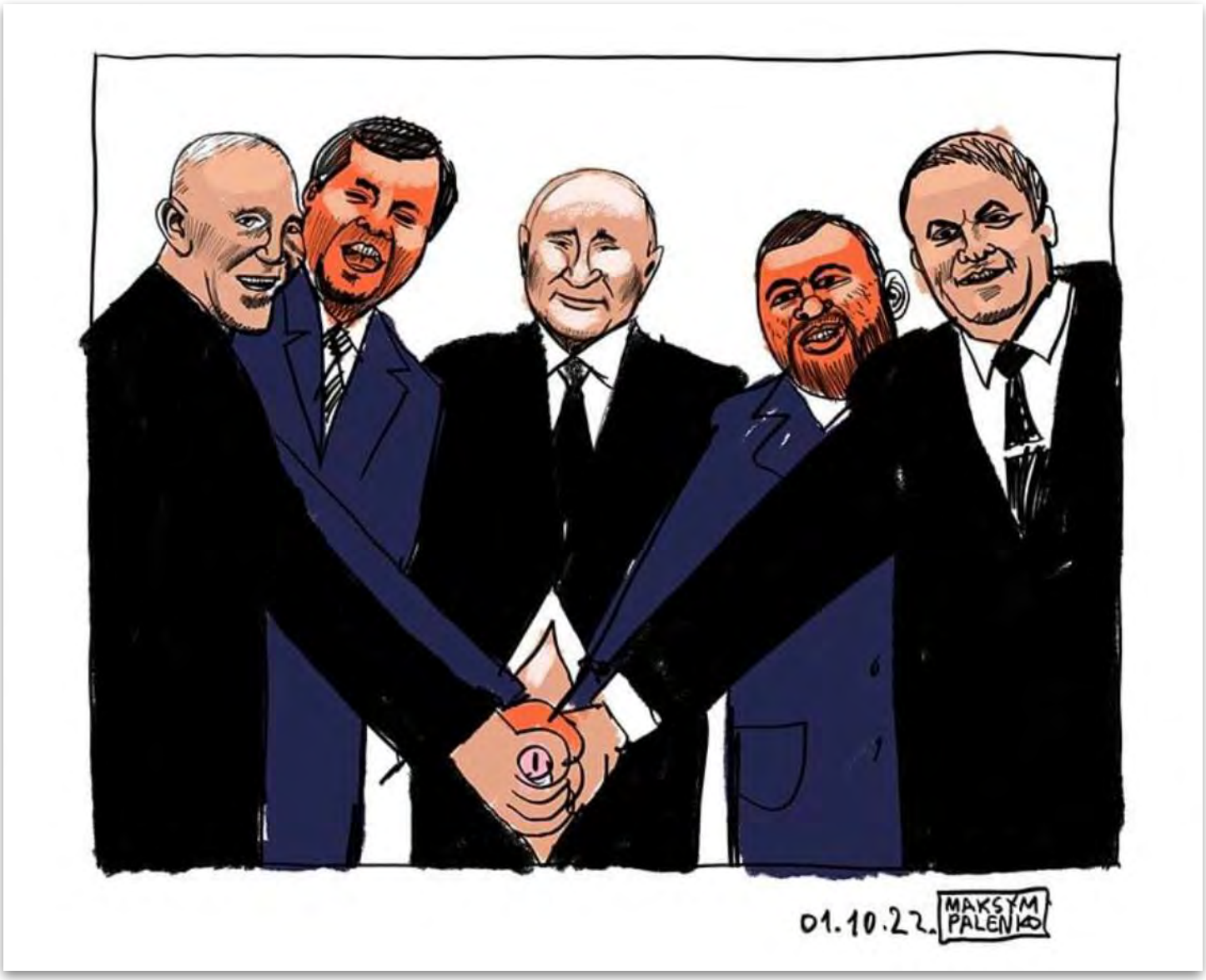
Ось така х...ня, хлопі і малята, точніше реструктуризація держборгу.

Слів немає, одні ідіоматичні вирази.

***

№ 790.

ІЛЬЇН І ГЕНДЕРИ: СМИСЛОВИЙ РОЗПАД РОСІЇ ЧЕРЕЗ АНЕКСІЇ

2022-10-03

Марія Кучеренко, *аналитик*

У рішенні РФ спробувати анексувати українські території не було нічого неочікуваного: те, про що говорив Путін, оголошуючи мобілізацію в РФ і висловлюючи підтримку «референдумів» на старо- і новоокупованих територіях, знайшло свою практичну реалізацію. Після того як Путін проголосив 21 вересня, що РФ «підтримає референдуми», будь-які надії на хоча б крихітні залишки раціоналізму в чинного керівництва РФ зникли навіть у найбільш схильних переоцінювати інтелектуальні здібності російських еліт. Сценарій з проведенням «референдумів» і прийняттям їхніх результатів до відома був публічно відкинутий ще тоді.

Але неочікуваною стала сама промова Путіна, яку заздалегідь анонсували наближені до Адміністрації президента РФ телеграм-канали. Окрім свого об'єму, вона не могла не вразити змістом.

Промова президента РФ була обставлена в найкращих традиціях естетики Першого каналу, побудованої Ернстом. Декораціями слугували Георгіївська зала Великого Кремлівського палацу, почесна варта, великі знамена із символікою окупаційних адміністрацій окупованих Росією територій Донецької, Луганської, Херсонської та Запорізької областей України (у випадку останньої просто вкрадено герб міста Запоріжжя, дизайн якого змінили лише мінімально, і перенесено на інше тло). Вся ця картина доповнювалася чітким враженням, що РФ зараз на тій самій стадії, на якій перебував Радянський Союз перед своїм на той момент неминучим розвалом – на стадії геронтократії.

Але перед своєю здебільшого немолодою аудиторію з міністрів, чиновників Адміністрації, силовиків, сенаторів, керівників окремих регіонів Путін виголосив промову, яка стилістично нагадувала не 80-ті, а радше 60-ті рр. Проте переказані кимось дуже іронічним і безжальним як до Радянського Союзу, так і до РФ.

Спочатку всім присутнім у Георгіївській залі Путін повідомив, що анексія відбудеться й окуповані Росією території Донецької, Луганської, Херсонської та Запорізької областей «приєднають» до РФ. Потім виголосив, що це ніщо інше, як «право народів на самовизначення», тобто йдеться про чотири окремі народи (!), які «самовизначились» шляхом «референдумів» під дулами автоматів і загрозою бути вбитими чи зґвалтованими російськими солдатами.

При цьому далі були слова про «трагедію розпаду Радянського Союзу», який «по живому розірвав народну спільноту». Таким чином, від чотирьох народів, які «самовизначились», Путін і його спічрайтери різко перейшли до риторики, дуже популярної в дев'яності в середовищі тих самих нацболів: «русские – самый большой разделенный народ», «наших стариков мучают в Риге» (тільки цього разу – в Україні).

Але відродження Радянського Союзу – не мета Путіна, про що він відкрито сказав. Мета – «повернути людей додому» і «сказати Заходу та Києву, що люди, які проживають у Донецьку, Луганську, Херсоні та Запоріжжі, стають громадянами РФ назавжди».

З погляду російських документів ця фраза відповідає дійсності: дія указу президента РФ про спрощене надання російського громадянства розширена на всіх громадян України.

Псевдореферендуми на окупованих територіях Запорізької та Херсонської областей дійсно містили питання про вихід областей зі складу України, утворення ними незалежних держав, а потім входження їх у склад РФ на правах суб'єктів РФ.

Але з погляду закону це цілковита нісенітниця, яка до того ж погано монтується з реальністю на землі. Україна не є федеративним утворенням, а області не є республіками. Відповідно, ані Херсонська, ані Запорізька область не можуть зробити те, що могли б зробити, наприклад, Дагестан або республіки Ідель-Уралу – якби Росія була федерацією де-факто, а не лише завдяки другому слову в повній назві цієї держави. Запоріжжя – місто – обласний центр, вільне від російських загарбників, і роздавати там російські паспорти було б проблематично. Особливо після чергового акту російського ракетного терору – удару російських військ по гуманітарній колоні, унаслідок якого місто перебуває в жалобі: загинула 31 людина.

Утім російські юридичні екзерсиси та «відкриття» на цьому не закінчуються – Путін пропонує Україні перемовини. Після анексії нових територій він заявляє, що хоче говорити про «припинення вогню» та звинувачує «київський режим» у тому, що саме він нібито «розв'язав війну у 2014 році». Такого відриву від реалій не можна було очікувати навіть від президента РФ. Можна було б інтерпретувати ці слова як спробу «зберегти обличчя перед своїм електоратом», продемонструвавши «нові завоювання» і видимість сигналу про готовність зупинитись на нинішній лінії фронту, але це безперспективна спроба видати бажане Росією за дійсне. Розвиваючи свою думку, Путін дає всі підстави і Україні, і решті світу впевнено стверджувати, що жодних рамкових домовленостей в осяжній перспективі не буде – адже російська сторона є цілковито недоговороздатною. Нові анексії – це не крок до деескалації, і саме РФ мусить іти на поступки, щоб будь-які перемовини мали шанси розпочатися. І рамкові перемовини сьогодні значно потрібніші РФ, аніж Україні та решті світу.

Як з'ясувалося з подальшим виголошенням промови, Захід «хотів зруйнувати Росію ще за часів Лжедмитрія», нині робить спроби замахів на «російських філософів», бо «бачить у російській філософії загрозу», а головною загрозою Росії, через яку Путін і вдається до анексій старо- та новоокупованих територій, є…гендери та «пропозиції зробити операції зі зміни статі»!

Окремий блок був присвячений США, які, згідно з думками путінських спічрайтерів, є коренем усього зла, через яке «колективний Захід» ніяк не хоче домовлятися з Росією. До того ж США двічі застосували ядерну зброю – у Хіросімі та Нагасакі, «створивши прецедент». Тобто, як і вже дуже багато років поспіль, Путін не приховує: він вважає, що якщо він і його поплічники

намагатимуться копіювати дії США, то це змусить США врешті-решт помітити деструктивні зусилля РФ і піти з нею на перемовини.

Цей бравурний фарс завершився цитуванням Путіним його улюбленого філософа Ільїна та виходом на сцену представників окупаційних адміністрацій: вчорашнього емемемника Пушиліна, колишнього есбеушника-зрадника Пасічника, ексмера Херсона Сальда й ексрегіонала Балицького. Путін не лише не погребував стояти з ними поряд, але й почав кричати разом з ними «Росія», торкаючись до рук представників окупаційних адміністрацій. І усе це – після місяців безпрецедентних заходів з тестування на коронавірус усіх, хто так чи інакше контактував з президентом РФ.

Тобто криза жанру настільки сильна й очевидна, що тепер можна і кричати щось зі сцени з дрібними аферистами та зрадниками України перед повним залом своїх поплічників. Адже ніхто, окрім подібних осіб, більше не стане поряд.

Ця промова є своєрідним дзеркалом російського сьогодні, яке визначить російське завтра. Це розпад смислів через ту політику, яку веде РФ останні 8 років. Брехня руйнує цілісність. За розпадом смислів неминуче буде і фізичний розпад – як мінімум на рівні питань до федерального центру, які вже лунають все гучніше і гучніше. Що стане максимумом – покаже лише час.

Увесь цей бурлеск учергове довів: Росія потребує термінової ізоляції та максимального обмеження в діях. Вона не може далі незаконно займати місце в Радбезі ООН. Світ не може сприймати її як партнера. Вона не може диктувати всьому світові своє викривлене сприйняття реальності.

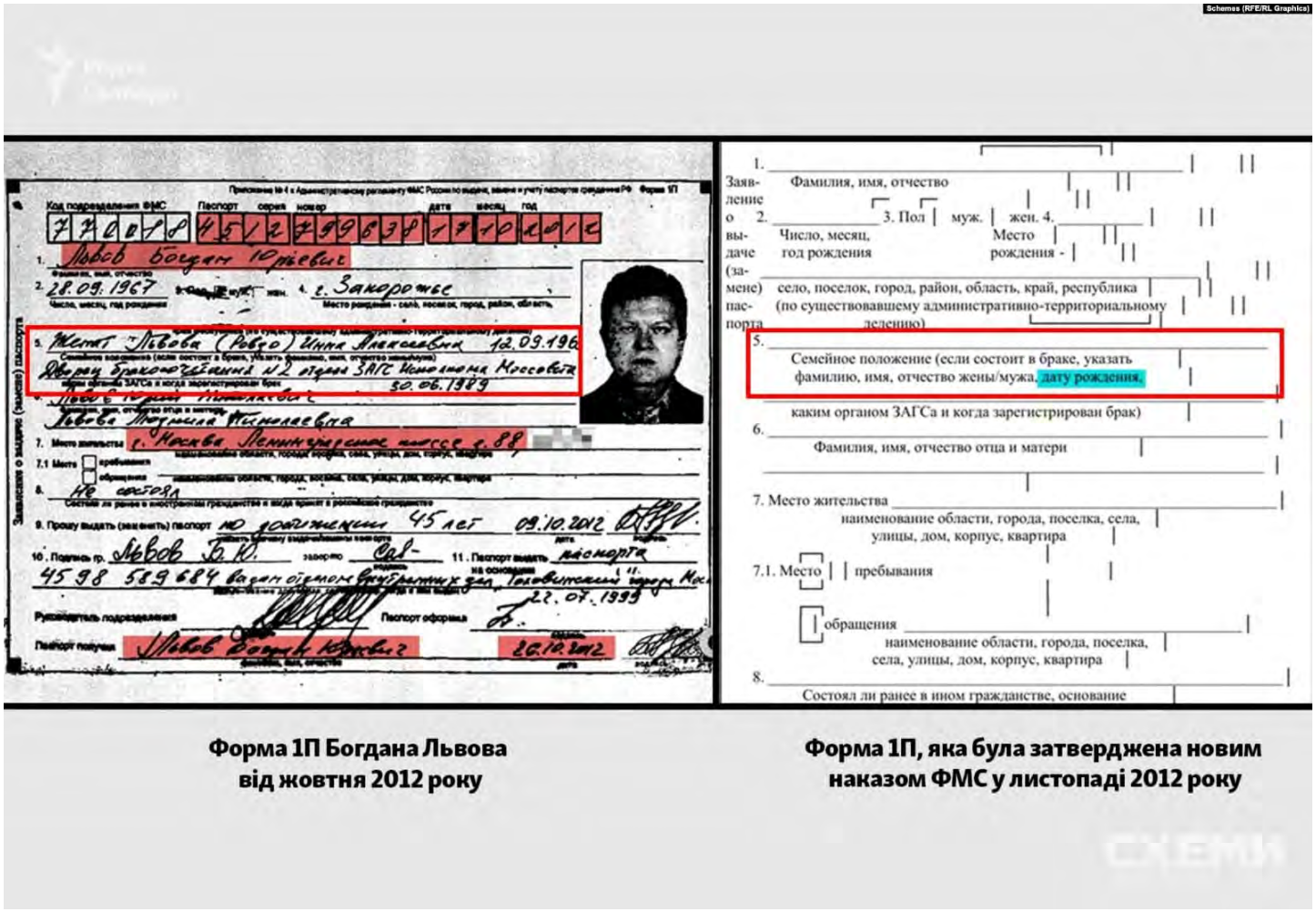
У відповідь на дії Путіна Україна подала заявку на вступ до НАТО за пришвидшеною процедурою. Звісно ж, ніяких чудес не відбулося і про вступ України до альянсу тут і зараз оголошено не було і в принципі не могло бути. Але Україна інтенсифікує діалог і в нинішній його конфігурації вже не вийде говорити про те, що «Україна буде членом альянсу не раніше ніж за 20 років». Ми нав’язуємо потрібний світові (у першу чергу саме йому) та нам порядок денний і нарешті перехоплюємо ініціативу

Судячи з досить стриманої реакції державних лідерів і голів міжнародних організацій на твір на вільну тему, зачитаний Путіним, найбільшою нашою надією у справі ізоляції РФ у найближчій перспективі лишатимуться саме Збройні сили України та інші структури, що беруть участь у захисті нашої держави від загарбника. І, звісно ж, наша рішучість як суспільства та країни не поступитися своїм.

***

№791.

Зеленський вже 10 днів вагається позбавити громадянства громадянина Росії суддю Львова, хоча Корбана позбавив громадянства без будь-яких доказів

Форма 1П Богдана Львова від жовтня 2012 року

Форма 1П, яка була затверджена новим наказом ФМС у листопаді 2012 року

Бутусов **2022-10-05**

10 днів тому журналісти оприлюднили російський паспорт судді Верховного суду Бориса Львова. Служба безпеки України підтвердила - паспорт справжній. І цей факт Львов приховав, коли обирався на посаду. Здавалося, йде жорстока війна, один з керівників судової гілки збрехав про наявність подвійного громадянства, збрехав про свої зв'язки з РФ, які можуть бути підставою для контактів з ворогом, і від яких він давно мав відкріктися. 21 суддя Верховного суду виступили проти Львова та підтримали його звільнення з посади.

Що ще треба? Адже якщо Львова позбавлять громадянства указом президента, як це зробив Володимир Зеленський щодо колишнього керівника штабу оборони Дніпра Генадія Корбана, то повноваження Львова автоматично будуть зупинені.

Але тут стає очевидним, що Зеленський використовує закон не для всіх, а тільки для тих, хто йому не подобається. Корбана позбавили громадянства таємним указом, і підстави позбавлення не оприлюденні, нема паспорту іншої країни, не пред'явлені докази. Тобто щодо Корбана Зеленський рішуче порушив закон, а ось по Львову, де якраз законні підстави є, президент рішуче мовчить взагалі. Хоча випадок тут якраз вимагає рішень.

Очевидно, що це частина кулуарних домовленостей у владі, про усі деталі яких ми не знаємо.

1) Який закон тиа яка справедливість можуть бути у державі, якщо у керівництві органу, який відповідає за забезпечення справедливості, порушується закон та самі судді стають понад законом?

2) Про якій авторитет держави може йти мова, якщо гарант Конституації не вживає необхідних заходів?

Давайте підкажимо президенту, що він має діяти послідовно, якщо він заявив, що позбавлятиме українського паспорту осіб з подвійним громадянством, то він має починати саме з держслужбовців, які приховали російський паспорт.

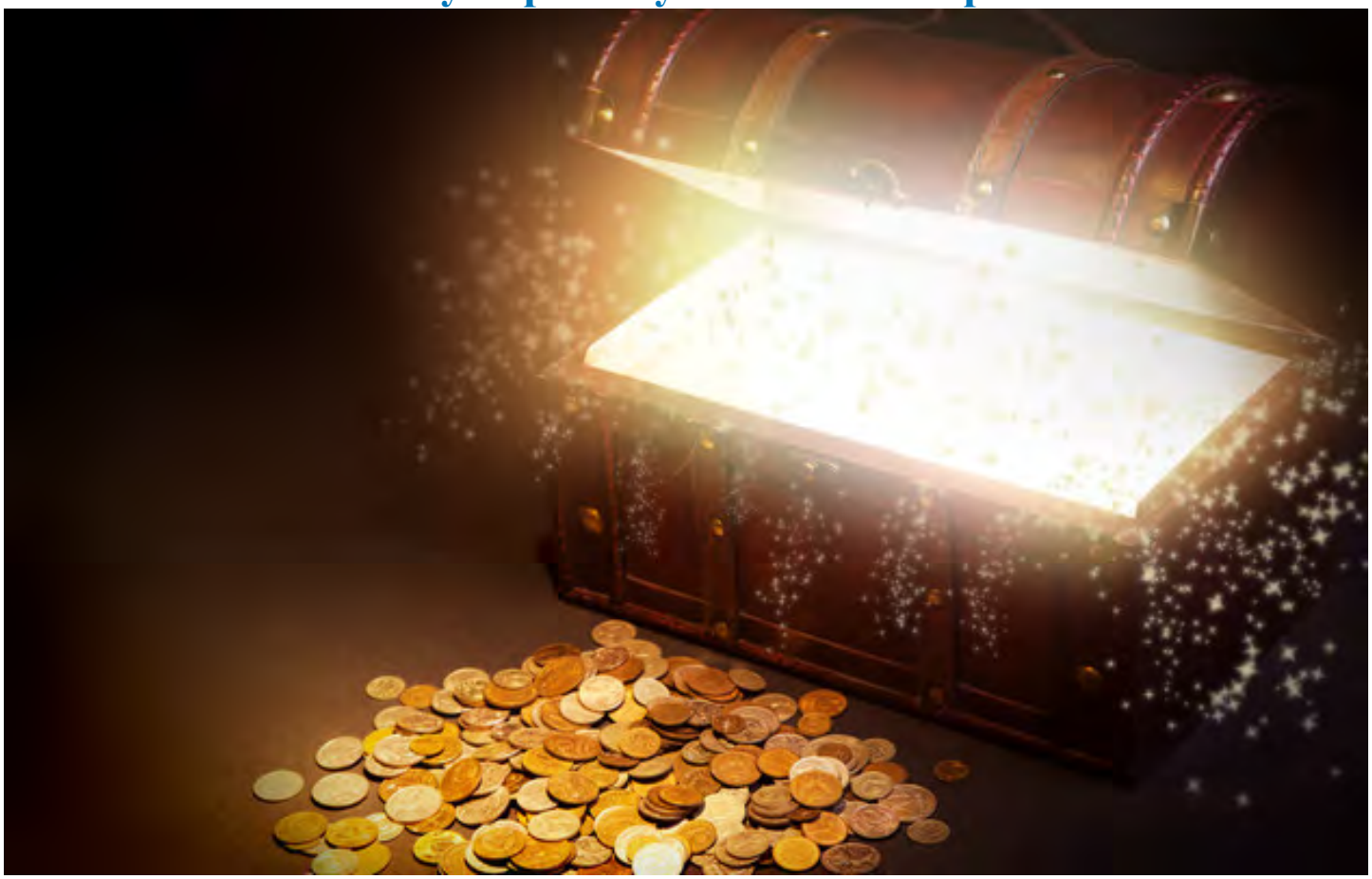
Щоб нагадати президенту про його обо'язки, треба підписати ось цю петицію по Львову, там вже 18 тисяч осіб підписалось, треба додати ще:

https://petition.president.gov.ua/petition/165182?fbclid=IwAR3MH1HZcg36wnXFGm9NAiPoXQtezuDNxOX3PIvMq0FiyjYbNlXgqd87PRY

***

№ 792.

Кому кортить у головні банкіри

2022-10-05

Юлія Самаєва

Редакторка відділу економіки ZN.UA

Чому відставка Шевченка і очікувана, і недоречна водночас

До президента зайшов очільник Національного антикорупційного бюро України й одразу отримав у руки список прізвищ майбутніх кандидатів на пост керівника Нацбанку. Голова НАБУ зупинився лише на одному, зауваживши, що тут є справа з доволі міцною доказовою базою, і Кирила

Шевченка призначати точно не можна. Президент подякував і визначився із вибором. Так Кирило Шевченко прийшов у Національний банк.

1. НБУ

І відразу ж не вписався. Причому скрізь. Ані в НБУ, де за часів Якова Смолія повним ходом *заправляла Катерина Рожкова*, відверто не бажаючи звужувати зони свого впливу. Ані в офісі президента України, де, отримавши кілька відмов на тупі прохання, вирішили, що Шевченко не командний гравець і Банковій не підходить. Тож розмови про відставку Шевченка почалися одразу після його призначення. Згадана справа НАБУ тим часом розслідувалася, регулярно, але якось не дуже успішно, використовуючись для тиску на голову центробанку. Через два роки і три місяці цю ж справу президент використав для того, щоб дотиснути остаточно і запропонувати Шевченкові піти з посади раніше вручення йому підозри, аби вберегти від непотрібних скандалів Нацбанк.

Та якщо ви маєте, а ви точно маєте, претензії до Національного банку часів Шевченка, притримайте їх на потім. Цілком імовірно, що вже зовсім скоро ці претензії не здаватимуться вам гідними уваги.

Досягнення Кирила Шевченка варто все ж таки ділити на довоєнні та воєнні.

І почала б я з останніх, бо насправді заслуговує на увагу взагалі той факт, що з початку великої війни в Україні стабільно працююча банківська система.

Це дійсно гідне поваги за таких втрат територій і ВВП, кризи на ринку праці, кризи міграційної, логістичних проблем тощо.

> 1) Думаєте інакше? Уявіть, що було б, якби за часи війни збанкрутувало не два, а двадцять два банки.
>
> 2) Вважаєте, що не може бути фіксованого курсу, і тільки ринок усе вирішує? Просто уявіть, що курс був би 45 уже в липні, а зараз усі 55+.

Розумію, що навряд чи вам подобається і поточна інфляція, та й вона не катастрофічна, зважаючи на те, скільки НБУ вже надрукував грошей, аби профінансувати війну.

Тож зрозуміло, що претензії знайдуться завжди, але, наприклад,

> — до Міністерства фінансів, Міністерства енергетики, Міністерства економіки, Міністерства соцполітики та Міносвіти їх значно більше, ніж до НБУ.

У довоєнний період НБУ теж особливо не лажав. Переживши міжусобні війни між Шевченком і Рожковою, адаптувавшись до розколу та припинивши вивалювати усе спіднє на загал, правління НБУ (а це все ж колегіальний орган) доволі продуктивно працювало. Поповнювали валютні резерви, що нам дуже допомагає зараз насправді. Успішно боролися за рентабельність і прибутковість банків, завдяки чому тут усе не розвалилося в перші дні. Без якихось потрясінь пройшли ковід. Вчасно та зразково виконували всі МВФівські маяки. Навели лад на дикому ринку небанківських фінпослуг. А головне — були передбачуваними і прогнозованими, що теж неабияк допомогло втримати ситуацію контрольованою у перші тижні війни.

Зрозуміло, що знайдеться немало й докорів: і природа нашої інфляції не монетарна, а значить, облікова ставка зависока, і «картковий туризм» треба було завчасно передбачити і попередити, і обмеження впроваджувати суворіше та рішучіше, і відв’язати вже, нарешті, ту ставку за депозитними сертифікатами від облікової. Але давайте серйозно: може, десь при звільненні голів центробанку і беруться до уваги такі аргументи, але точно не в Україні.

Тут мотиви, скажімо так, більш зрозумілі пересічному громадянинові та ... президентові. "В країні з початку вторгнення Шевченко знаходився не так часто, як інші, якщо не сказати — зрідка". Клали на стіл СБУшні фотографії, де голова НБУ нібито займається будівництвом котеджного містечка в Греції. А головна претензія в тому, що так і не звів міцного асигнованого містка між Інститутською та Банковою. І певний час навіть із цим мирилися, але з’явилося кілька курсів.

Сама по собі наявність кількох курсів породжує неприємні думки про те, що хтось заробляє на їхній різниці. І що більша ця різниця, то більші заробітки, то гнітючіші думки, що хтось збагачується, а ти ні. Техас, зрештою, можуть грабувати лише техасці!

І оскільки

— вплив Шефіра, який привів Шевченка на Банкову, зменшився, а техасцем сам Шевченко так і не став, *його відставка* була лише питанням часу.

Він настав:

1) здоров'я дійсно підводить, підозра за все тією ж справою про виведення з Укргазбанку коштів на ФОПів-посередників на підході, з Олександром Клименком, який очолив Спеціалізовану антикорупційну прокуратуру, не домовитися.

2) Краще дійсно зняти мундир до того, як посадити на нього масну пляму.

Найгірше, що навіть інтриги щодо наступного голови НБУ немає.

Звісно, вам назвуть стандартний список із Оксани Маркарової, Тимофія Милованова, Олександра Писарука та Сергія Ніколайчука.

Та це лише масовка, що створює антураж конкурсного відбору.

Бо

жоден із них не є кумом Андрія Єрмака. *На відміну від Андрія Пишного.*

Андрій Григорович

— керував Ощадбанком з 2014-го по 2020-й. Відзначився там активною роботою із повернення проблемних кредитів банку (і повернув аж 50 млрд грн) і трансформацією самого банку. Вона далеко не завжди була успішною, але «Ощад» до і після Пишного — це дійсно різні банки.

З 2020 року Єрмак вперто намагається працевлаштувати кума.

Ідеєю фікс було повернення в «Ощад». Потім НБУ. Потім Укрексімбанк. Потім знову НБУ. Зрештою, приткнувся у комісії Макфола—Єрмака, але ясно, що цей неоковирний хорал — не мрія Пишного. Інша справа Нацбанк.

Та от що засмучує:

— на відміну від некомандного Шевченка, Пишний командний аж надто. І надто близький Єрмакові, який уже замкнув на собі все, що тільки можна.

Пишний так довго хотів бути техасцем, що цілком може бути готовий за першої ж нагоди збудувати той самий місток між Інститутською та Банковою.

Але, на жаль,

— «мамчині економісти» ОП можуть не обмежитися лише цим.

Згадайте, чому і як йшов у відставку Смолій.

Його штовхали до емісії.

Згадайте Шевченка довоєнний часів — ті ж проблеми.

Згадайте усі ці, «курям на сміх»,

— іпотеки від ОП і доступні кредити, кредити фермерам, постраждалим від посухи, бізнесменам, під 5–7%, ні, краще під 0%. Кредит під 0% — це вже не кредит, однак їх не зупинити, стільки ще ідей креативних.

Проте, м'яко кажучи,

нині не найкращий час для таких забав, бо неконтрольована емісія, якої ОП вимагав ще від Смолія, вже з нами.

Тут і

1) інфляція, яка до кінця року буде всі 35%, і 2) падіння ВВП, і 3) криза на ринку праці, і 4) дірка в бюджеті наступного року у 1,5 трлн грн.

Уже зрозуміло, що доведеться докласти чимало зусиль, аби втримати економіку від катастрофи. В таких умовах незалежний голова НБУ, який стримував би і фільтрував би бодай частково «суперкреативні рішення з офісу», — на вагу золота.

«Сподіваємося, наших золото-валютних резервів вистачить».

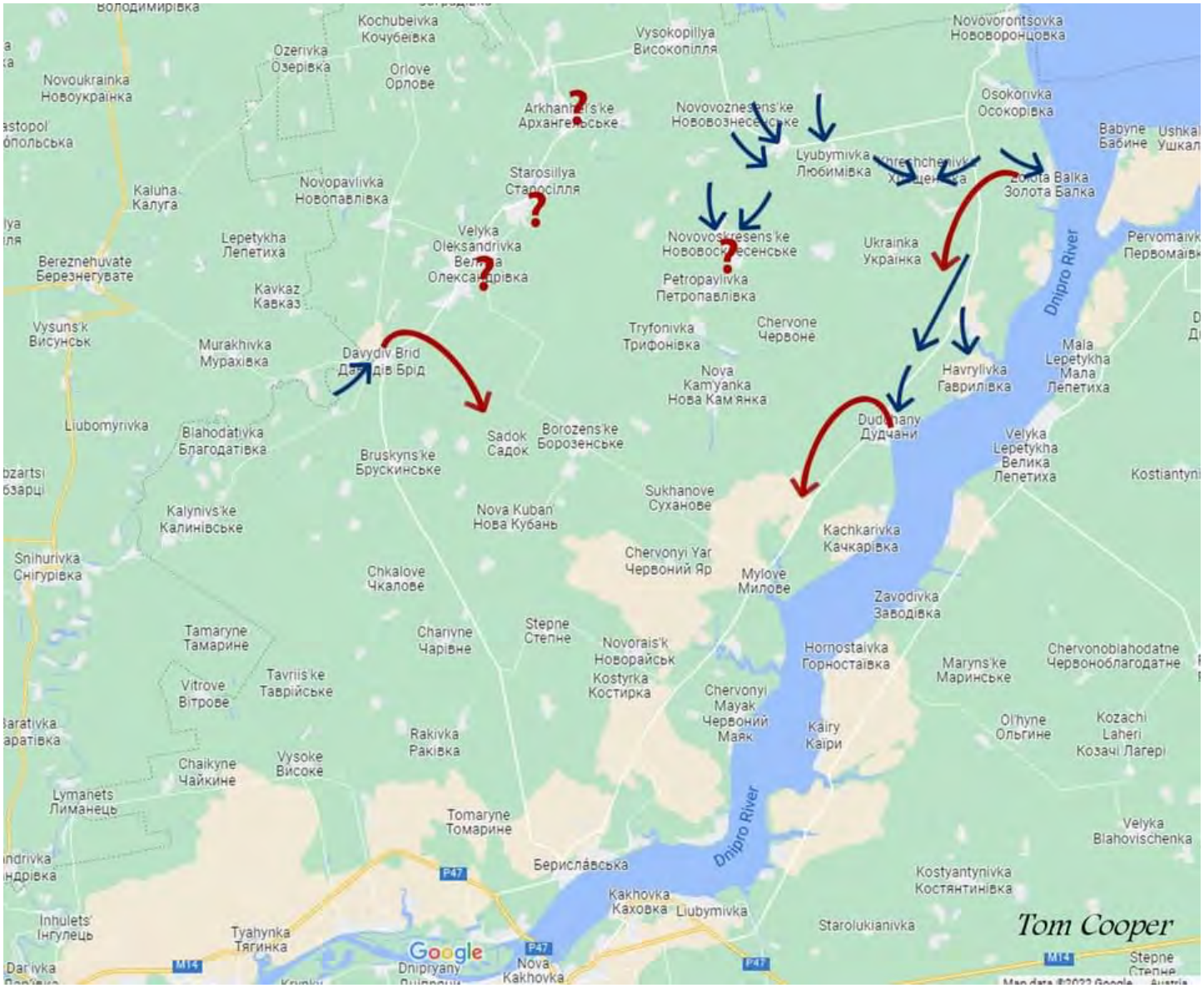
***

№ 793.

Том Купер знову дуже продуктивний - багато і розлого пише, вдається у деталі, по-доброму тролить читачів і захоплюється ЗСУ. Читати (і перекладати) його - саме задоволення. Пропонуємо вам два вчорашніх дописи про Херсонщину, в яких багато роздумів про те, що таке сучасна війна, чому ЗСУ настільки прекрасні і як наші військові вдосконалюються прямо на полі бою.

Том Купер. Війна в Україні, 4 жовтня 2022. Херсонщина

Доброго ранку всім!

[дописи опубліковано 4 жовтня близько 11:00 та 22:00 за Києвом]

Сьогодні з-поміж «цілої шереги контратак» ЗСУ я знову зосереджу увагу тільки на одній — **тій, що відбувається на півночі Херсонської області, і саме тій, щодо якої виникає так багато запитань**.

Про те, що відбулося там за минулі кілька днів, можна здогадуватися переважно на основі розповідей росіян:

— українці не поспішають ділитися новинами.

Насамперед, очевидно, що

— цю операцію було підготовлено значно якісніше, ніж ту, що відбулася наприкінці серпня — хоча її цілі, ба навіть напрямки та осі просування залишилися переважно тими самими.

Першою проблемою контрнаступу кінця серпня — початку вересня на півночі Херсонщини було те, що

— залученим там підрозділам ЗСУ швидко забракло артилерійських снарядів.

Причина в тому, що витрата снарядів у цій війні досі значно вища, ніж можна було б очікувати. І снаряди не були витрачені намарне: вони добряче покоцали противника.

Крім того, атаки ЗСУ на сході Харківщини змусили ЗС рф перекинути туди значне підкріплення: особовий склад і зброю, тим часом як російські війська ВДВ і сепаратисти на Херсонщині (під командуванням 49-тої загальновійськової армії рф на півдні й заході Херсонщини і 22-гого армійського корпусу на півночі області) не могли розраховувати на таке ж підкріплення.

Другою проблемою [для росармії — перекл.] стало вдосконалення радіоелектронної боротьби (РЕ) та рівня розвідки.

Про те, що відбулося масоване застосування РЕ, можна судити зі звітів росіян про розриви зв'язку та брак підтримки з повітря. Майже напевно це спричинило і брак артилерійської підтримки. Звісно, перевершити слабко оснащену 205-ту «казацьку» мотострілецьку бригаду (сепаратистів) у царині РЕ було простіше, ніж підрозділи ВДВ, озброєні передовими технологіями, та все ж навіть ці війська так ефективно відрізали від систем зв'язку, що вони не змогли звернутися по допомогу.

Розвідку вдосконалили настільки, що ЗСУ спершу знаходили та нейтралізували російські бойові машини, а тоді вже атакували.

І ось результат:

за звітами, на початкових етапах контратаки ЗСУ у вересні було повідомлено про втрату лиш одного чи двох танків Т-72, що належали («знищеній») 128-мій гірсько-штурмовій бригаді (тоді як під час перших атак на початку серпня втрачено було половину машин) — натомість противник втратив близько половини БТГр (наскільки мені відомо, загальна кількість знищеної російської техніки на сьогодні складає близько десятка танків, такої ж кількості БМП та БТР-ів, а також удвічі більше інших транспортних засобів).

Іще одна проблема полягала в тому, що

— командири ЗСУ найчастіше досі «вели своїх солдатів у бій», тобто перебували «всередині» бойових дій.

Минулі років 70 це була така символічна статусна «фішка», але в сучасних умовах — не найкраща практика.

Нині командири можуть краще послужити своїм бійцям, якщо координуватимуть їхні дії з безпечних штабів.

У їхньому розпорядженні зараз є дрони і система автоматичного тактичного управління «Кропива», тож вони можуть спостерігати за боєм «наживо» і з «вигідної позиції», бачити все, що відбувається, краще, ніж із землі.

Крім того, я певен, що

— ЗСУ запустили свої сили спеціальних операцій (очевидно, підрозділи центру і півдня) в тил до ворога, щоб полегшити собі просування і здобути додаткову інформацію про переміщення його військ.

Зрештою, і противник в українців тепер «іншої якості»:

наприкінці серпня 128-ма гірсько-штурмова атакувала добре підготовлені позиції двох БТГр і передових ВДВ. Та навіть тоді повідомляли про такі масові втрати в цих підрозділах, що один із них довелося повністю відвести з Херсонської області. Цього ж разу 128-мій довелося протистояти (порівняно) слабко озброєній 208-мій «казачій» мотострілецькій бригаді сепаратистів та виснаженій 83-тій бригаді ВДВ.

На додачу, цю атаку ЗСУ підтримувало просування 35-тої бригади морських піхотинців із Інгулецького плацдарму в напрямку на північ (на Давидів Брід) і схід (Брускинське).

Розгортання бойових дій

У неділю 2 жовтня в ході першої різноспрямованої атаки було швидко розбито позиції 205-тої «казачої» бригади росармії у Миролюбівці та Любимівці.

Російські недобитки швидко повтікали (кажуть, аж до Бериславa, що за 80 км на південь).

Після цього вразливими стали опорні пункти росіян у Хрещенівці та Золотій Балці.

Тим часом 83-тю бригаду ВДВ вибили з позицій ударом по її штабу (тоді загинув командир підрозділу, і не тільки він), а ті, кому вдалося вижити, швидко відступили на Дубчани.

У понеділок 3 жовтня росіяни «перегрупувалися» [нам подобається як іронічний автор смакує новомову росармії - ред.] з Михайлівки.

> Коли в бій спробували втрутитися ВКС рф, то швидко втратили Су-25 десь у районі Нововоскресенського.

Відтоді «перегрупування» перетворилося на «втечу»:

> — росіяни покинули Українку і Біляївку й утекли на південь: станом на вчора українці звільнили Новоолександрівку, Гаврилівку, а росіяни — підірвавши міст на трасі Т0403 — покинули навіть Дубчани, організувавши «повне й успішне перегрупування в Берислав».

Далі на схід жестом доброї волі й на підтвердження тези шойгу про те, що все йде за планом, ВДВ перегрупувалися з Архангельського та Миролюбівки.

Для 35-тої бригади морських піхотинців ЗСУ наступ почався не дуже весело:

> — росіяни розстріляли з артилерії одну з її колон. Українці втратили кілька машин (це відео вже кілька днів гуляє російськими соцмережами). Та все ж бригаді вдалося прорватися, і вона, схоже, звільнила Давидів Брід, захопивши в полон кількох сепаратистів.

(КАРТА)

Карта операцій ЗСУ на півночі Херсонщини від 2 жовтня.

Зауважте, я намалював її вчора [3 жовтня], коли ще не до кінця було зрозуміло, що ВДВ «перегрупувалися» з Архангельського й покинули всі свої позиції в північній течії Інгульця (тому там стоять три знаки питання).

ГРА У ХОВАНКИ

Отже, як так сталося?

У відповідь на неабияку кількість питань, що я отримав за останні кілька днів, дайте-но спробую пояснити, як ведеться війна в Україні, як «працюють» (або зовсім ні) певні речі, може навіть що означає служити на ній «солдатом» – хоч у піхоті, броньованих/механізованих формуваннях, артилерії, логістиці чи будь-чому іншому.

Насамперед, купу людей, схоже, цікавить:

> «а де ж танки», і – навіть після семи місяців цієї війни – нетерпляче чекають чогось на кшталт «великих механізованих формувань, що виконують масштабні маневри», прориваються на ворожі позиції,

стріляють в усі боки як лінкори наполеонівської доби (чи може краще Нельсонової?), ще й «з колес»...

А якщо танки того не роблять, або й намагаються – через що кілька з них розносять на друзки, то люди роблять доволі істеричні висновки. У стилі «танки відійшли в минуле»...

Даруйте, панове, **але війна просто-напросто працює «не так».**

Навіть у Франції в середині травня 1940-го все було не так. Тож і не дивно, що зараз все організовано інакше.

На полі бою в Україні домінує лише одне. Чи радше поєднання з двох:

— Артилерія, керована з БПЛА.

… чи то пак «не просто артилерія, керована з БПЛА», а артилерія, яку наводять БПЛА, з'єднані у мережу за допомогою бойових систем управління (БСУ) – на кшталт української Кропиви та російського Созвєздія.

Тобто, обидві сторони не лише «масово використовують артилерію»: і росіяни, і українці застосовують сотні БПЛА для постійного пошуку військ та техніки ворога. За рахунок БСУ ці БПЛА мають постійний зв'язок із польовими штабами. Щойно БПЛА знаходять щось конкретне – на цей об'єкт наводять артилерійський вогонь.

Не дивно, що саме БПЛА – а не літаки чи гелікоптери – є першочерговими цілями для ППО з обох сторін, і обидві сторони збивають БПЛА пачками, кожен божий день.

Якщо ж розвідувальні БПЛА збити не вдається, то що б чи кого б не вони не виявили за 10–15 км від «лінії фронту», туди прилітає артилерійський снаряд упродовж 1–5 хвилин.

Бувають моменти на окремих ділянках фронту, коли українці – а вони, так вважається, оснащені БПЛА краще – витрачають 30, 40, 50% льотного часу на розвідку своїх власних позицій – аби переконатися в тому, що їх не зможуть виявити російські дрони.

Саме тому артилерія з обох боків постійно переховується. Так: часто вона ховається навіть під час вогневого впливу.

Іноді маскування сягає таких масштабів, що українці захищають свої «найцінніші» самохідні гаубиці за допомогою таких рідкісних звірів, як німецькі самохідні зенітні системи «Гепард», у пропорції 1-до-1: яка б

одиниця відповідної артилерії не йшла вела вогонь, її захищає «Гепард» – від ворожих БПЛА, а отже і від ворожої артилерії.

Своєю чергою, дрони здебільшого шукають саме ворожу артилерію. І коли вони її виявляють, то обстрілюють її аж доки не знищать, чи поки не зможуть до неї дострілювати. Це називається «контр-батарейним вогнем».

Іноді ворожа артилерія не тікає з-під обстрілу, а – здебільшого за допомоги дронів, і ще іноді за підтримки артилерійських радарів – веде вогонь у відповідь. Це називають «артилерійськими дуелями».

Другою пріоритетною ціллю артилерії є укріплення.

1) Особливий інтерес являють собою фортифікації за лінією фронту, приміром ті, що призначені для охорони штабів, окремих об'єктів та/або техніки.

2) Фортифікації вздовж лінії фронту теж не оминають увагою.

Укріплення створюють для захисту людей і техніки: вони можуть бути різного рівня –

1) від «відносно примітивних» (наприклад «простий, неглибокий окоп»)

2) до «вдосконалених» (приміром, бункер, залитий 1-метровим шаром бетону, що має спеціально спроектовані отвори для стрілецької зброї із броньованими заслонками тощо).

Саме тому всі як можуть ховають свої фортифікації – камуфлюють, здебільшого з використанням рослинності або ж «вкопуючи» їх у зарості. І саме з тієї ж причини всі намагаються виявити такі об'єкти – а тоді їх обстріляти.

Тепер, зауважте: я витратив більше аркуша А4 (10 шрифтом!) на пояснення «бази», і ще навіть не дістався «роз'яснень щодо піхоти і/чи танків».

Чому? А тому що це – «основи» цієї війни. Так ведеться 80–90% боїв – і росіянами, і українцям. Якщо маєте сумніви, можете витратити 5–10 хвилин на гугління – і знайдете статті, в яких ідеться про те, що на цій війні обидві сторони зазнають 80–90% втрат саме від артилерії.

Підіб'ємо підсумки:

— більшу частину часу – хоч на марші, хоч на місці – всі ховаються, від БПЛА та артилерії.

Тепер, як вчора у приватній переписці добре висловився один відставний підполковник морської піхоти США, саме тут українці насолоджуються *своєю перевагою*.

Чому?

Російська піхота – і моторизована, і десантна – сильно «прив'язана до техніки». Їхні війська рідко ризикують відійти від своєї техніки більше, ніж на 100 метрів.

> **З тієї причини, що цю техніку легко виявити та атакувати – за допомогою тепловізорів чи приладів нічного бачення, російську піхоту теж не складно виявити.**

Натомість, українська піхота часто діє «на кілометровій відстані» від технічних засобів. Тобто, піхоту ЗСУ виявити значно складніше.

ТО ДЕ Ж ТАНКИ?

Знаєте що? Їх ховають. Розосереджують і ховають, якщо бути більш точним. Направду: головним чином, будь-де за 10-15 км. від лінії фронту вони дуже добре заховані, як і будь-що, що має вижити.

(ФОТО)

Танкіст 128-мої гірсько-штурмової бригади під час перерви між боями. Закономірно, його танк захований під деревами.

Причина тут в тому, що танки (та інша броня) – це великі машини, що створюють багато шуму та підіймають тонни пилюки, коли рухаються. А людське око так створене, що найперше реагує на рух. Відповідно, коли танк рухається, його легко помітити. Особливо для більш-менш пристойного дрона, котрий «завис» на 500-1 000 м. над лінією фронту «зі свого боку». А якщо буде два, три, шість, десять чи більше танків (або інших бронемашин), то їх важко не помітити. Їх «навіть сліпий», хоч не побачить, то почує. Навіть якщо танки йдуть колоною чи широким фронтом і належним чином розосереджені, їх встигають виявити задовго до їхньої появи на лінії фронту: особливо, якщо передній край настільки нафарширований розвідувальними дронами, як ото в українців. Тобто їх виявляють значно раніше, ніж вони встигнуть застосувати свої гармати.

Результат закономірний і неуникний:

> **— основну масу знищених та виведених з ладу танків знищує або виводить із ладу артилерія десь за 2-2,5 км. до передка.**

Єдиний спосіб вивести їх на лінію фронту – це

> **— понищити ворожі дрони або, хоча б, почати контр-батарейний обстріл і загнобити чужу артилерію або змусити її забратися геть.**

Тобто

> **— треба або не дати виявити танки, або запобігти артилерійському удару по них. В іншому випадку … їх змусять відступати й понищать один за одним** [як це зробили з російськими танками на цьому відео – перекл.].

https://youtu.be/Ka4ToCiAEyM

А коли танки наближаються на 2 км. до лінії фронту, вони стають мішенями мінометів (принаймні калібру від 120 мм.) та протитанкових керованих ракет (ПТКР).

Міномети – це, як артилерія, але на коротшій дистанції: перш за все, їхні снаряди летять по балістичній траєкторії й вражають танк згори, де броня в нього найтонша. Будьте певні: 120-міліметрова міна здатна вивести з ладу – а то й повністю знищити – будь-який з тих типів танків, що задіяні в цій війні (і вона вчинить точно так само з будь-яким танком, який на озброєнні в армій Заходу).

А є ж іще ПТКРи:

> протитанкові керовані ракети, що є зараз в українців та росіян, б'ють на 4-4,5 км. Це переважає далекобійність 125-мм. гладкоствольних гармат, якими озброєні танки, задіяні з обох боків, – як Т-64, Т-72, Т-80 і Т-90 (тут можуть зауважити, що танкова гармата б'є на 11 км., проте зазначу, що прямою наводкою танк стріляє не більш як на 1,5 км).

Все це означає, що

> **— танк, який під'їхав на 2 км. до лінії фронту, майже напевне перебуває в зоні враження і артилерії, і мінометів, і керованих ракет.**

А ще є міни.

> Міни то зовсім «не сексі» й кожен солдат їх ненавидить. Вони знищують техніку, вбивають або калічать особовий склад особливо «підступно». Мінні поля завжди розташовують там, де того найменше чекаєш і де «навіть шукати не думали»: ніхто не настільки божевільний, щоб залишати ворогу чіткі вказівники «обережно, міни».

В цій війні міни розкидають у абсолютно ідіотських кількостях.

Всього лиш один приклад:

> — десь тиждень тому українці заходилися розміновувати приблизно 1 000 квадратних кілометрів щойно звільнених від росіян територій: навіть на перших кількох км2 було знешкоджено 12 000 мін.

Улюбленим способом оборони з обох боків у цій війні є поєднання всіх цих засобів: 1) артилерії, 2) мінометів, 3) керованих ракет і 4) мінування.

> Типу, ану-ану, хай приїдуть ворожі танки, напорються на мінні поля в певному місці, а тоді ми накриємо їх з артилерії, мінометів та ще й вдаримо ракетами. Це називають «убивча зона» («kill zone»).
>
> Ми вже бачили десятки відео, що стається з російськими танкістами, проте, не сумнівайтеся, подібне останніми днями трапляється і з українськими танками. А потім ми бачимо такі фото.

(ФОТО)

Чотири російські основні бойові танки, підірвані на мінах та роздовбані поєднанням артилерійського вогню та ракетних ударів десь на Донбасі.

В таких умовах просто немає місця «лицарським» битвам «танк на танк». Це не війна камікадзе: за окремими винятками (під впливом алкоголю чи паніки), ніхто не бігає полем бою й не кричить «убий мене, убий мене першим». Чому тоді сторона, що захищається, має витягувати свої танки зі сховків і підставляти їх під вогонь ворожої артилерії, а також – якщо артилерії буде недостатньо – під удари мінометів та керованих ракет? Їх розметуть в друзки і то з безпечної дистанції та без власних втрат.

Навіть у тих кількох випадках, коли одні танки все ж надибували ворожі, артилерія та оператори керованих ракет були тут-як-тут вже за 1-2 хвилини й завжди з тим самим результатом: танки мусили відступити або їх моментально знищували. Відповідно, «класичні» танкові бої цієї війни можна порахувати на пальцях однієї, ну добре, двох рук. Ось один такий бій на цьому відео:

https://youtu.be/cPsgqzQW8Ps

І зауважте: коли подібне трапляється, нам показують «видовищні» відео, на яких мотлошать ворожих танкістів. [Сподіваємося, те що Купер показує нам, як луплять саме російські танки, свідчить, що їх таки знищують значно більше – перекл.].

То що, танк вже «застаріла зброя»?

Аж ніяк.

1) Перш за все, жодна зі сторін не буде поширювати відео, де втрат зазнають власні війська.

2) По-друге, «так трапилося», що за всі ці сім місяців війни жодна зі сторін не знайшла можливості повністю загнобити ворожу артилерію. А головна причина неефективності така: як і будь-яка важка зброя, танк буде добре «працювати» тільки в так званих комбінованих операціях – тобто у поєднанні з дією артилерії, піхоти і т. д. Якщо його залишити на самоті, він стає таким самим безглуздим, як і будь-яка система озброєння, що її застосовують окремо.

Нам, звісно, нема з чим порівнювати, бо подібного масштабу війна відбувалася хіба між Іраном та Іраком у 1980-1988 роках, (ну, справді, сучасне «покоління соцмереж» просто не бачило воєн такого розмаху), проте можна припустити, що натівські чи будь-які інші західні збройні сили, перш за все, шукали б способів нейтралізувати ворожу артилерію за допомогою авіації. Вочевидь, використовуючи винищувачі-бомбардувальники з високоточним керованим озброєнням чи високоточні керовані ракети (PGM – precise guided munition).

Тим часом, українська та російська ППО, а також відсутність достатньої кількості керованих засобів не дають авіації жодної зі сторін ефективно підтримувати свої наземні війська [пам'ятаємо, на початках Том Купер значно більше тривожився з приводу потужності російських повітряних сил – перекл.].

Попри те, що в Україну продовжує надходити західна зброя, а росіяни отримали іранські ударні дрони, жодна зі сторін не має достатньо засобів, щоб змінити ситуацію.

У підсумку: в цій війні продовжує домінувати артилерія і я не думаю, що ближчим часом щось зміниться.

ДОПОВНЕННЯ:

обов'язково прочитайте оце: https://www.theregister.com/2022/10/03/nsa_worker_fbi_espionage [в статті йдеться про арешт офіцерами ФБР колишнього співробітника NSA (Агентство національної безпеки США), котрий, свідомо чи ні, співпрацював з росіянами – перекл.].

Майже напевне, це добровільний ідіот, що передавав інформацію про ЗСУ – планування, системи зв’язку – ГРУ в москві.

Оригінал допису тут

https://medium.com/@x_TomCooper_x/ukraine-war-4-october-2022-kherson-da84b46d8131

«Post scriptum» до мого ранкового [4 жовтня] звіту про Херсон:

> – Дехто із вцілілих з 205-ої казацької бригади, захопленої українцями 2 жовтня, бігли так тяжко, що зупинилися лише сьогодні, повернувшись додому в Луганськ.

(Це сталось через те, що росіяни, тікаючи, навмисно залишили 208-й полк сепаратистів у Лимані)

> - ВДВ «перегрупувалися» з Архангельського, Старосілля та Великої Олександрівки аж до... десь далеко-далеко на півдні.
>
> – ...настільки, що здається БТГр ВДВ оточили в районі Петропавлівки, бо,
>
> - кажуть, що українці оточили її з флангів, закріпили Трифорівку, Нову Кам'янку та П'ятихатки, що розташована приблизно 10-15 км на південь від Петропавлівки,
>
> - у свою чергу викликаючи безсоромну «тисняву» вцілілих ВДВ.

За іронією долі, росіяни не тільки не «підірвали міст у Дудчанах»: як хтось мене був поправив, але сьогодні виявилось що, насправді, це - дамба. Отже її досить важко підірвати.

Після того, росіяни переважно розказували байки про те, що «Бог, Артилерія та ВКС» врятували їх, зупинивши просування (знищеної-перезнищеної) 128-ї гірської бригади в цьому районі (думаю, це мало би додати цій бригаді ще одне “знищена” до вже наявного почесного звання «знищена-знищена”,). Здається, росіянам так ех… поталанило, що вони якраз «перегруповуються» десь у районі на захід від Змівки.

А тепер, перш ніж хтось почне вимагати: «карту, намалюй карту», будь ласка, заспокойтеся. Це безглуздо. Якщо це правда що, українці сьогодні [4 жовтня] дійсно були «десь на захід від Змівки», то завтра вони могли б дійти і до Нової Каховки. І, мабуть, не треба пояснювати, що воно таке і де знаходиться та Нова Каховка.

....в такому випадку не тільки всьому XXII армійському корпусу, а й всій 49-мій загальновійськовій армії доведеться шукати можливість якось перепливти Дніпро...

Фото початку вересня, на ньому зображені танкери знищеної-перезнищеної (-знищеної) 128-ої...

Оригінал допису тут

https://www.facebook.com/keksifarm.hayday/posts/3256333447970545

Переклад: Тетяна Саніна, Ростислав Семків, Антон Шигімага, Антоніна Ящук

Редакція: Тетяна Саніна

***

№ 794.

Новий законопроєкт щодо СБУ відкриває двері для ручної цензури та політичних переслідувань

ОЛЕНА ЩЕРБАН

юристка і заступниця виконавчого директора Центру протидії корупції

2022-10-05

Минулого тижня президент Володимир Зеленський оголосив, що Україна подає заявку на вступ до НАТО. Хоч цей радше політичний та публічний крок реально не наближає Україну до вступу в Альянс, але він є важливим з точки зору чіткого заявлення наміру нашої країни.

На практиці наблизити країну до Альянсу можуть дві речі:

1) перемога у війні над росією та 2) реформи, спрямовані на втілення цінностей альянсу.

Першу сміливо втілюють Збройні Сили України, а от щодо другої – то тут політична **влада має виконати домашнє завдання із втілення змін в сфері *сектору безпеки та правосуддя***.

Однак **кроки, спрямовані на зміни в секторі безпеки, не завжди корелюють з намірами вступити в Альянс, тобто не імплементують найкращі практики країн НАТО**.

Насамперед йдеться про регулювання діяльності Служби безпеки України.

Цього тижня парламент може розглянути черговий законопроєкт щодо діяльності Служби – *проєкт 7684-1*.

— Він стосується посилення *контрозвідувальних* спроможностей СБУ. Раніше ця низка нових повноважень розглядалася як частина її реформи.

Інша частина реформи мала

1) очистити Службу, 2) запровадити запобіжники від зловживань та 3) позбавити її невластивих функцій, наприклад, слідчих повноважень.

Однак через повномасштабне вторгнення росії **спроба повноцінної "реформи" СБУ фактично зупинилася**.

1) Водночас за цей період в парламенті вже неодноразово реєструвалися ініціативи для посилення Служби.

2) Але наскільки виправданим є таке посилення без належних запобіжників і за умови того, що Служба залишилася неочищеною?

Численні згадки на найвищому рівні про *зрадників в СБУ* лише підтверджують проблеми.

Навряд тимчасова зміна керівництва самого СБУ та точкові кадрові зміни вирішують проблему системно.

Тож необдумане **посилення СБУ без запобіжників може лише остаточно перетворити Службу на монстра, що буде використовуватися для політичного тиску і, звісно, це посилить зловживання та корупційну складову** в роботі.

Ці наслідки лише віддалятимуть нас, як від найкращих практик країн Альянсу, так і від інтеграції з ЄС.

Які положення проєкту спричиняють найбільше ризиків для маніпуляцій та тиску:

1. Дозвіл використовувати матеріали контррозвідувальних заходів в кримінальному провадженні (стаття 8-3)

Норми проєкту прямо дозволяють використовувати матеріали контррозвідки в кримінальному провадженні (частина 14 статті 8-3).

Простою мовою це означає

— «розширення підстав для умовної прослушки в рамках контррозвідки».

У кримінальному провадженні вона дозволена лише при розслідуванні *тяжких* і *особливо тяжких* злочинів.

Під час контррозвідувальних заходів це можливо

*"виключно з метою **попередження**, своєчасного виявлення і припинення розвідувально-підривних, терористичних та інших посягань на державну безпеку України"*.

У проєкті також вказано, що підставою може бути лише

"отримання інформації в інтересах державної безпеки України органи".

На практиці це означає, що

в суді досить легко можна буде отримати дозвіл на прослушку чи то депутата й будь-якого посадовця, чи то звичайного громадянина.

За пропозиціями проєкту,

— **суд дуже обмежений в можливості відмови** – лише коли клопотання формально не відповідає вимогам (наприклад, не зазначений нормативний акт СБУ, який регулює порядок здійснення заходу).

Ці норми доволятимуть СБУ безконтрольно і тотально слідкувати за всіма, адже **суд дає лише формальний дозвіл**.

Самих суддів Служба зможе тримати на гачку завдяки цим же інструментам.

Ще гірший наслідок

– отриману інформацію в СБУ використовуватимуть для кримінального переслідування осіб.

Це є найбільшою проблемою і не відповідає найкращим практикам країн Альянсу.

Справа в тому, що

— 1) цілі прослушки в контррозвідці – це ідентифікація проблеми та її усунення, а 2) ціль кримінального провадження – покарати.

Саме тому рекомендується розділяти ці речі, аби уникнути зловживань.

1) Виправити це можна шляхом чіткої заборони використовувати матеріали контррозвідки в рамках слідства.

2) Винятком можна зробити невеликий перелік тяжких і особливо тяжких злочинів у сфері посягань на держбезпеку.

Себто,

3) якщо контррозвідка виявила нардепа-колаборанта чи держзраджника, то виправдати використання цих матеріалів для його покарання цілком допустимо.

Проте,

4) якщо контррозвідка виявила менш небезпечний злочин – наприклад, підробку документа, – то це не привід використовувати матеріали контррозвідки для покарання. Це не означає, що злочин залишиться непокараним, але слідчим для збирання доказів треба уже керуватися винятково нормами кримінального процесу.

2. Контррозвідувальні опитування

СБУ дозволяється здійснювати таке опитування стосовно усіх, хто має доступ до держтаємниці та розвідувальної таємниці. Коло осіб – необмежене: це можуть бути і народні депутати, які отримують відповідні доступи, і керівники правоохоронних органів й судді.

При цьому опитування може здійснюватися із застосуванням технічних засобів, наприклад, поліграфу.

Це створює ризики щодо маніпуляцій в подальшому з результатами такого опитування.

1) Нечіткі запитання, відсутність уточнень з боку фахівця – і все, ти вже агент іноземних спецслужб.

2) У неочищеній службі це може використовуватися як збір компромату та інформації на необмежене коло посадовців.

Наприклад,

3) якщо депутат чи посадовець МЗС займається міжнародним співробітництвом і за службою контактує із іноземцями, то, за бажанням, результати такого опитування можна викривити.

Це може бути також елементом тиску на процес призначень до державних органів.

Наприклад,

4) в комплексі з іншими повноваженнями в цьому проєкті (офіційним застереженням чи рекомендаціями) **СБУ отримає інструменти впливу на будь-які конкурсні процедури**.

Зараз це ставить під ризик конкурс до НАБУ та ВККС.

Уявімо, що СБУ здійснила опитування перед призначенням переможця конкурсу на посаду і виявила інформацію без достатньої доказової сили (адже поліграф не є і не може бути самостійним доказом) та офіційно рекомендує не призначати особу на посаду.

Немає жодних гарантій, що ці повноваження не будуть використані з метою політичного тиску.

Так само це можна буде використовувати для тиску на вже призначених посадовців через опитування і рекомендації до звільнення людей.

Виправити це можна через *уточнення кола осіб*:

— дозволити це робити *щодо самих службовців СБУ* та співробітників сектору оборони й критичної інфраструктури. Лише тут може бути виправданий такий підхід.

3. Обмеження доступу до вебресурсів

Передбачається також право СБУ в судовому порядку обмежувати доступ

"до визначених (ідентифікованих) інформаційних ресурсів (сервісів) з метою недопущення терористичного акту або вчинення розвідувально-підривної діяльності на шкоду Україні".

Може йтися про застосування ручної цензури.

Пояснюю:

— зараз обмеження доступу до сумнівних вебресурсів здійснюється і так;

натомість, за проєктом,

— це планується реалізовувати як контррозвідувальний захід, без залучення власників ресурсів і без права на оскарження в секретному режимі, як і для інших контррозвідувальних заходів.

За таких умов – ризик зловживань дуже високий.

1) Виправити це можна лише шляхом усунення цієї опції взагалі.

2) Або передбачити належний судовий порядок такої процедури. Адже зараз навіть рішення РНБО щодо санкцій можна оскаржувати в суді. Тут СБУ отримує більше повноважень і впливу за РНБО.

Якщо необхідні правки не будуть внесені, можна буде вчергове констатувати, що

у Раді займаються не реформуванням СБУ, а посиленням монстра на кшталт радянського КГБ.

Натомість зараз ми маємо прагнути до створення на базі чинної СБУ найкращої контррозвідки світу, аби уникнути подальших воєн і посилити свою теперішню боротьбу проти росії.

***

№ 795.

Дайджест подій в Україні та навколо України від 04 жовтня 2022

Головне

1) Минуло понад 8 років війни, й президент Зеленський нарешті підписав указ про неможливість переговорів з хуйлом. Я так розумію, що люті західні друзі таки його дотиснули. Але остаточно нічого не вирішено, пока ним рулить віце-резидент єрмакак.

2) Наступ ЗСУ - це єдине, що визначатиме майбутнє. Тому будь-які прогнози марні, якщо не буде перемоги.

3) На мою думку, шевченка треба саджати, а не відправляти у відставку "за станом здоров'я". Бо друкував гроші для "великого крадівництва". і надав наприкінці лютого рефінанс альфа-фрідман-хуйлобанку.

4) Бульбенфюрер неперевершений. Просто няша.

5) ...принаймні, як і шістки могилевича, які рулять Угорщиною.

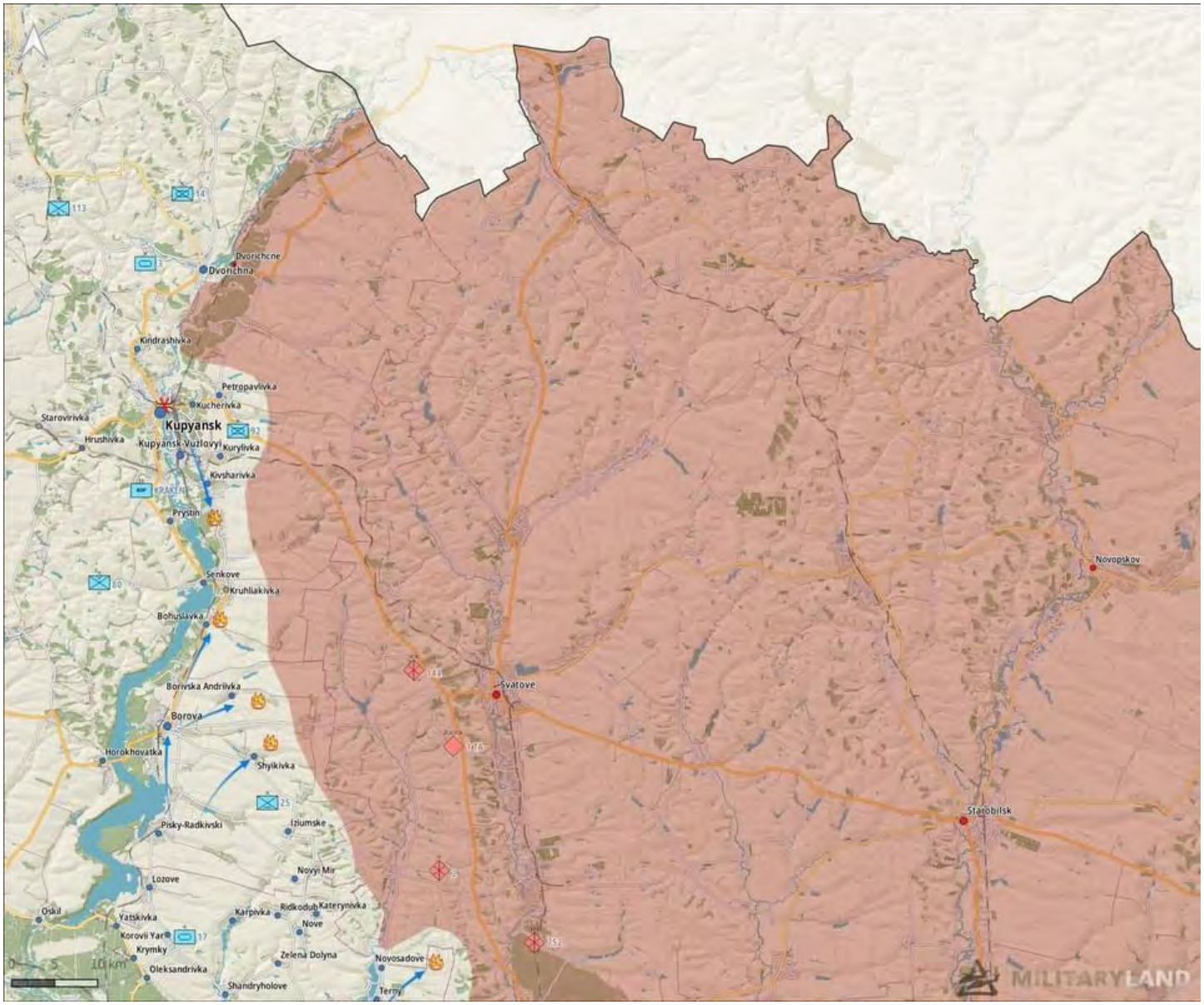
Теми доби

1) Подав у відставку голова НБУ Шевченко.

2) Зеленський ухвалив рішення РНБО про неможливість переговорів із Путіним.

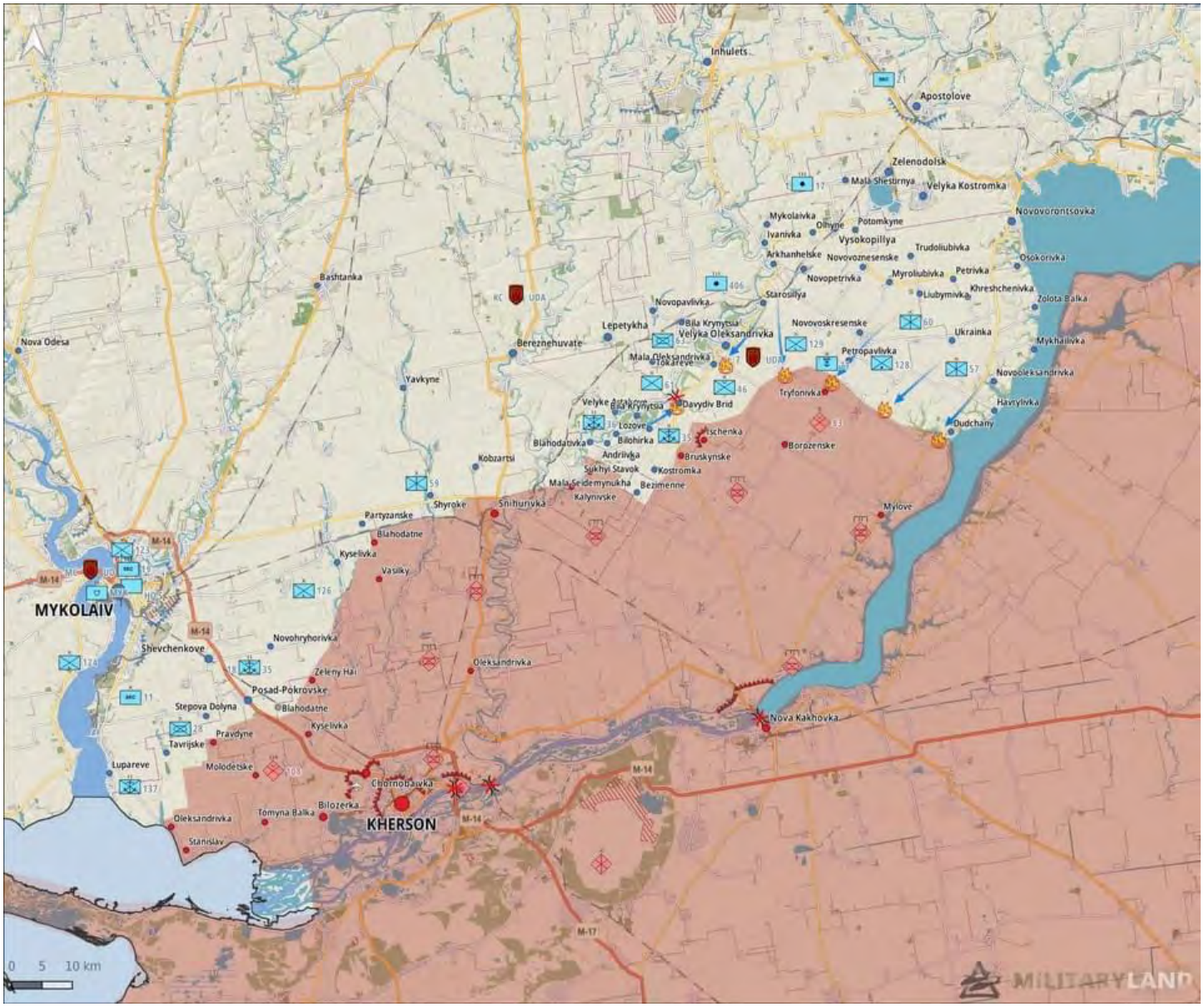
3) ЗСУ ведуть успішний наступ на Херсонщині.

1. Війна

1-1) Фронт

• Президент Білорусі Лукашенко заявив, що він не приховує участі країни в "спеціальній військовій операції" (війні) Росії в Україні, для того, щоби "не

допустити поширення конфлікту" на білоруську територію. Він не вбачає потреби в оголошенні мобілізації, оскільки війни на території країни немає, проте, за його твердженням, армія до неї готується. Лукашенко доручив Раді безпеки проінформувати населення про воєнну та політичну ситуацію в країні та світі.

• Українські війська звільнили практично всю Харківщину, наступ на півночі Донецької та Луганської області триває. Генштаб повідомив про звільнення 2 сіл на південь та схід від Куп'янська. Окупанти намагаються збудувати лінію оборони у Сватовому та Кремінній, але за інформацією з лінії фронту, ЗСУ вже перерізали автошлях між цими містами.

• Тривають запеклі бої усією ділянкою фронту в Донецької області. ЗСУ відбили атаки окупантів у районі траси Лисичанськ – Бахмут, на околицях Соледара, Бахмута, Горлівки, Донецька та Вугледару.

• Збройні сили швидко наступають на півночі Херсонщини. Оперативне командування "Південь" повідомило про звільнення 8 населених пунктів, зокрема, великих вузлів російської оборони – сіл Давидів Брід та Велика Олександрівка. Російські підрозділи відступають і намагаються стримати просування ЗСУ, підриваючи мости та власні склади боєприпасів. Українська артилерія завдала ще одного удару по стратегічному Антонівському мосту через Дніпро на північ від Херсона, який окупанти намагаються відновити за будь-яку ціну для перекидання підкріплень на правий берег Дніпра, а також по понтонній переправі в районі села Львове на південь від греблі Каховської ГЕС. Президент Зеленський оголосив, що ЗСУ досягли серйозних успіхів на південному напрямку. Він підтвердив визволення десятків населених пунктів Харківської, Луганської, Донецької та Херсонської областей. Відступ на півночі та півдні України визнало й міністерство оборони РФ, показавши в новинах нову мапу лінії фронту.

• Генштаб у ранковому зведенні констатував, що в Криму не вистачає медикаментів для лікування поранених російських військовослужбовців. Осіб, що було мобілізовано в Донецькій та Луганській областях негайно, навіть без початкової підготовки та бойового злагодження, відправляють на лінію фронту для поповнення особового складу частин, які зазнали тяжких втрат під час бойових дій.

• У ніч на 5 жовтня російська армія атакувала Україну понад 10 боєприпасами, що баражують – БПЛА Shahed-136 (Герань-2). 6 з них було збито підрозділами ППО та авіацією. Двічі під удар потрапила Біла Церква, пошкоджено інфраструктурні об’єкти.

2 ракети вибухнули в населених пунктах Запорізької області.

МЗС Ірану відхрестилося від постачання бойових безпілотників Росії.

• На думку генерала Ходжеса, колишнього командувача силами США в Європі, Україна деокупує Крим до середини наступного року, а наприкінці цього року фронт повернеться до лінії станом на 24 лютого.

• Видання Forbes оцінило кількість чоловіків, що виїхали з Росії після оголошення "часткової" мобілізації приблизно у 600–700 тис. Настрої серед "глибинного народу" РФ стають дедалі похмурішими, багато призовників усіма силами намагаються уникнути вручення мобілізаційних повісток. Головне управління розвідки повідомило, що за останні кілька тижнів на

гарячу лінію надійшло приблизно 2 тис. звернень від російських громадян із питаннями про процес здачі в полон, зокрема, від тих, хто ще не доїхав до лінії фронту та тих, кого ще не було мобілізовано.

• За інформацією Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ), директор Запорізької АЕС Мурашов зміг виїхати разом із сім'єю на контрольовану територію, але надалі не зможе виконувати свої обов'язки після звільнення з полону. Росатом після оголошення про анексію Запорізької області створив юридичну особу для управління ЗАЕС. Директор МАГАТЕ Гроссі цього тижня має намір відвідати Київ, а потім – Москву для переговорів щодо створення демілітаризованої зони на АЕС та прилеглої території. За словами колишнього голови Держінспекції з ядерного регулювання Плачкова, окупанти замінували 1 та 2 блоки ЗАЕС.

• Чи не щодня слідчі та місцеві жителі виявляють усе нові камери тортур, у яких російські військовослужбовці та поліціянти катували українських вояків та мирних жителів.

• Представник генерального секретаря ООН Дюжаррік заявив, що місія Організації не може розпочати інспекцію Оленівської колонії, де окупанти утримують українських військовополонених, за браком гарантій безпеки з боку Росії.

1-2) Тил

• Президент Зеленський підписав закон про дозвіл співробітникам Міжнародного кримінального суду в Гаазі проводити слідчі дії в Україні за погодженням із генпрокурором.

• Прем'єр-міністр Шмигаль повідомив про 90 % готовність житлово-комунальних служб країни до опалювального сезону.

• Слідчі НАБУ викликали на допит олігарха Коломойського. У середині вересня відбувся обшук у його оселі на курорті Буковель як захід розслідування крадіжки майна та коштів компанії "Укрнафта" у 2015 р. Підозри оголошено колишнім менеджерам держкомпанії, а самому олігарху – поки ні.

• Держслужба з надзвичайних ситуацій повідомила, що таблетки йодиду калію потрібно приймати лише в разі офіційного оголошення про ядерну атаку й лише за наявності в повітрі радіоактивного йоду. Інакше приймання препарату матиме тяжкі наслідки, насамперед у дітей.

• На сайті президента набрала необхідні для розгляду 25 тис. голосів петиція про дозвіл на виїзд за кордон студентів іноземних ВНЗ.

• МОЗ завезло зі Швеції 500 тис. доз вакцин для бустерних щеплень від коронавірусу виробництва Pfizer/BioNTech, які адаптовано до нового штаму "Омікрон".

• Міністр фінансів Марченко підписав угоду зі Світовим банком про додаткове фінансування – пільгового кредиту на суму $530 млн. Кошти буде спрямовано на закриття "дірок" у бюджеті насамперед на виплату пенсій та зарплат держслужбовцям і працівникам бюджетних підприємств та організацій, а також на оплату медичних послуг за програмою медичних гарантій.

• Виділена Єврокомісією макрофінансова допомога в розмірі €5 млрд надійде в Україну трьома траншами – у жовтні, листопаді та грудні 2022 р. Міністри фінансів країн ЄС домовилися про інтегрування виплат допомоги України до бюджету Союзу на 2023 р., щоби зробити їх структурованими та передбачуваними.

• Мінфін вкотре провалив розміщення "воєнних" держоблігацій – загальна сума продажів ОВДП склала лише 44,4 млн грн. Валютних облігацій чиновники до розміщення не запропонували.

• Подав у відставку "за станом здоров’я" голова НБУ Шевченко. Голосування у Верховній Раді за його відставку відбудеться 6 жовтня, кандидатуру наступника ще не озвучено.

2. Україна та світ

• Рада федерації РФ ратифікувала "договори про приєднання до Росії" донбаських "республік", а також Запорізької та Херсонської областей. У Василівці Запорізької області окупанти розпочали зведення об’єктів "державного кордону".

Президент Зеленський підписав указ про визнання нікчемними указів російського президента Путіна про анексію південних та східних областей України, а також Криму. Він запровадив рішення РНБО про неможливість переговорів із російським президентом Путіним. Прессекретар Путіна заявив, що російський президент готовий дочекатися наступника Зеленського для поновлення переговорів.

МЗС Ірану, услід за країнами Заходу, заявило про невизнання "референдумів" на окупованих територіях України й повідомило, що підтримує будь-які зусилля, що спрямовано на мирне врегулювання "українського конфлікту".

Генеральна Асамблея збереться на позачергове засідання в понеділок, 10 жовтня, для обговорення спроби анексії Росією українських територій.

• Прессекретар Білого Дому Жан-П’єр у відповідь на пропозиції бізнесмена Маска заявила, що мирні ініціативи, які стосуються України, не обговорюватимуться, ба більше, не ухвалюватимуться без української влади.

Прессекретар Путіна Пєсков назвав пропозиції Маска "позитивними". За його твердженням, Росія завжди виступала за те, щоби її вимоги було задоволено переговорами.

Міністр оборони Литви Анушаускас вважає, що Маск злякався ядерних погроз Кремля.

Директор ЦРУ Бернс вважає, що російський президент Путін може стати "небезпечним і безрозсудним", якщо загнати його в кут, водночас Путін впевнений, що він у змозі перемогти Україну у війні, попри західну воєнну підтримку ЗСУ та фактичну відмову Китаю в допомозі РФ.

Глава МЗС Німеччини Бербок констатувала, що Путін і далі шантажує весь світ застосуванням ядерної зброї. Міністерство оборони Латвії вважає, що ядерний шантаж Путіна посилюватиметься зі зростанням воєнних невдач російської армії в Україні.

Росія й далі нагнітає ядерну істерію та залякує Захід. Видання The Times повідомило про пересування європейською частиною РФ "ядерного потягу", який транспортує ядерні заряди. Представник Пентагону Купер не підтвердила цієї інформації.

• Пентагон оголосив зміст чергового пакету воєнної допомоги Україні. До нього включено 4 РСЗВ HIMARS та боєприпаси до них, 16 гаубиць калібру 155 мм, 75 тис. снарядів до них, 500 високоточних снарядів Excalibur та 1000 снарядів для дистанційного протитанкового мінування. Також ЗСУ отримають 16 гаубиць калібру 105 мм, 30 тис. 120-мм мін, 200 броньовиків MaxxPro, 200 тис. набоїв, протипіхотні міни та обладнання для встановлення загородження.

Один із членів делегації Росії при ООН Воронцов заявив, що воєнна допомога США Україні збільшує ймовірність прямого воєнного зіткнення між США та РФ.

Про надання Україні ще одного пакету воєнної допомоги оголосив Міністр оборони Фінляндії Кайкконен. Загальна сума таких постачань Фінляндії на початок жовтня сягнула 93 млн євро.

Глава МЗС Великої Британії Клеверлі заявив, що його країна має достатню стратегічну стійкість для підтримки України доти, доки вона не переможе у війні з Росією.

• Європейські ЗМІ повідомили, що посли ЄС у вівторок погодили восьмий пакет санкцій проти РФ, зокрема, обмеження ціни на російську нафту. Офіційне оголошення про запровадження санкцій заплановано на 6 жовтня. Міністр закордонних справ Угорщини Сійярто стверджує, що йому вдалося домогтися виключення санкцій проти російської ядерної галузі, а також того, щоб обмеження ціни на російську нафту не стосувалося її постачання нафтопроводами, й, в окремих екстрених випадках, також транспортування танкерами.

• Штаб-квартира НАТО отримала заявку на прискорений вступ України. Посол України при НАТО Галібаренко повідомила, що далі заявку мають розглянути всі члени Альянсу. Перше обговорення відбудеться на саміті міністрів оборони країн НАТО, який заплановано на 12–13 жовтня.

• Чехія направила уряду США запит про можливість купівлі 24 нових винищувачів F-35. Поки країна орендує у Швеції 14 винищувачів Gripen C/D. Термін оренди спливає у 2027 р.

Велика Британія й далі розгортає в Польщі комплекс ППО середньої дальності Sky Sabre як частину посилення контингенту НАТО задля стримування російської агресії.

• Прокуратура Швеції закрила на час розслідування ділянку Балтійського моря в районі витоку газу з російських газогонів "Північний потік" та "Північний потік-2".

Данська влада виявила підозрілу активність невідомих безпілотників у районі газового родовища Halfdan B у Північному морі поруч із берегом.

• Газпром відновив постачання газу до Італії територією Австрії після погодження з австрійським регулятором процесу транзиту. Постачання було зупинено 1 жовтня.

• Радник глави Офісу президента Подоляк заявив, що Україна веде тяжкі переговори про подовження "зернової угоди". За перші 8 місяців 2022 р. Україна експортувала понад 20 млн т зернових культур.

• Європарламент зобов’язав усіх виробників мобільних пристроїв використовувати зарядні пристрої єдиного стандарту, яким має бути USB-C.

• Суд в Іспанії закрив справу про екстрадицію проросійського блогера Шарія через його виїзд із країни.

• Глава МЗС Німеччини Бербок на Варшавському безпековому форумі відкинула ноту Польщі про виплату репарацій за збитки, які було завдано країні нацистським режимом Гітлера під час Другої світової війни.

3. Тренди

• Енергетична спільнота вимагає від українського уряду прискорити реформу системи корпоративного управління в компанії "Оператор ГТС України" та негайно ухвалити її новий статут. Як засіб тиску на українську владу Секретаріат спільноти погрожує скасувати сертифікацію компанії.

***

№ 796.

Дайджест подій в Україні та навколо України від 05 жовтня 2022

Головне

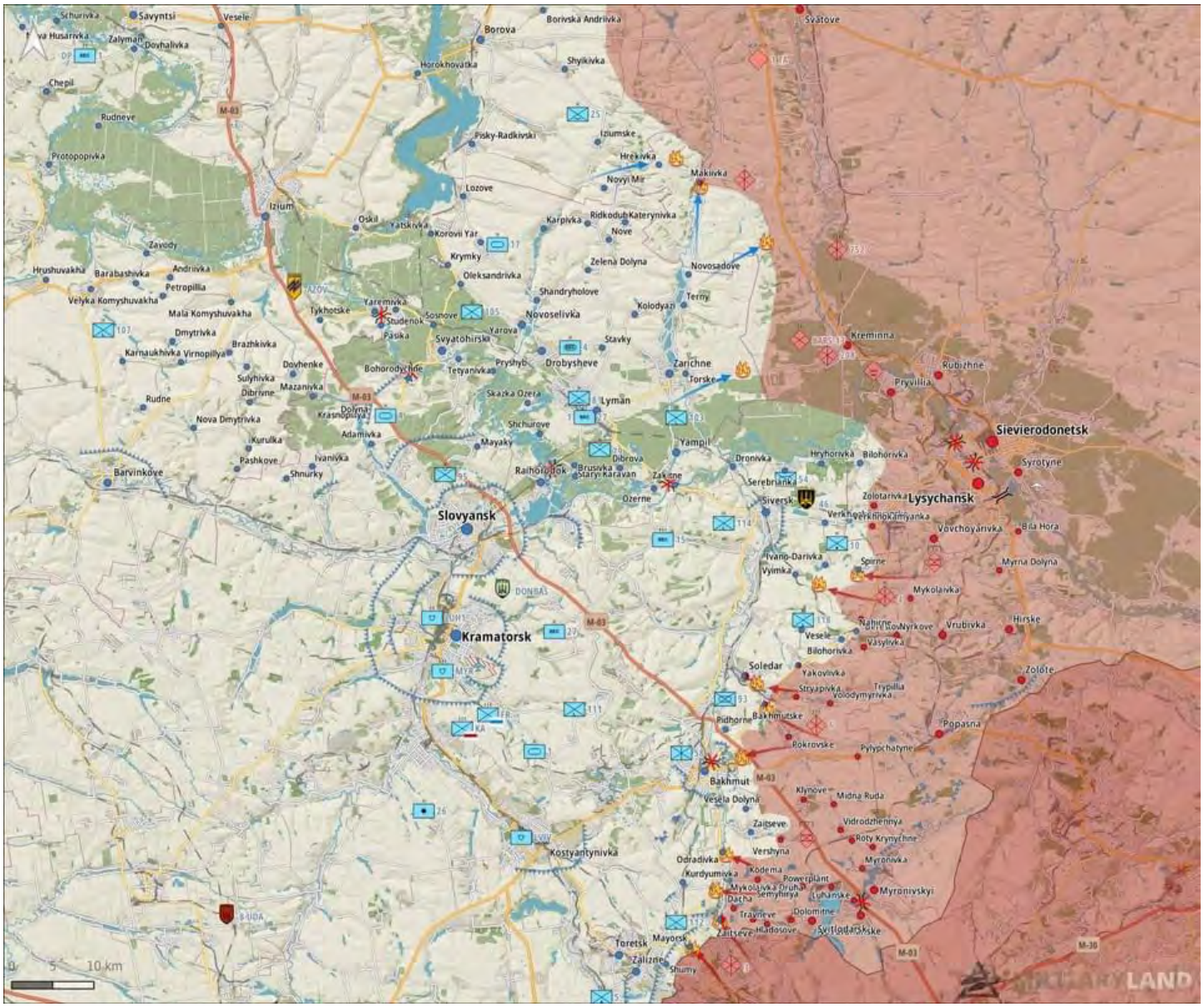
1) Як я й прогнозував, хуйло вирішив вийти козирем – вкрасти Запорізьку АЕС. Але це вкотре свідчить, що так зване "міжнародне право" є обмеженням лише для тих, хто його дотримується. А якщо хуйло на нього поклав, то його для нього немає. Тому польский прем'єр тричі правий - хуйла можна зупинити лише силою.

2) Рецесія в ЕС вже неминуча, й це визнають навіть найупоротіші. Але вони досі чіпляються за кістки зі столу хуйла. А тут як раз такий собі хуйлоновак запропонував започаткувати постачання другим хуйлопотоком... Ось і подивимося на "принципових".

3) Наші хлопці таки тиснуть хуйлят. **Але головна мета - повне звільнення територій. Які на початку війни тупо здали без бою. Завдяки витрачанню грошей не на армію, а на велике крадівництво** (нагадую ще раз секті). Спонсор незалежної України - наші ЗСУ.

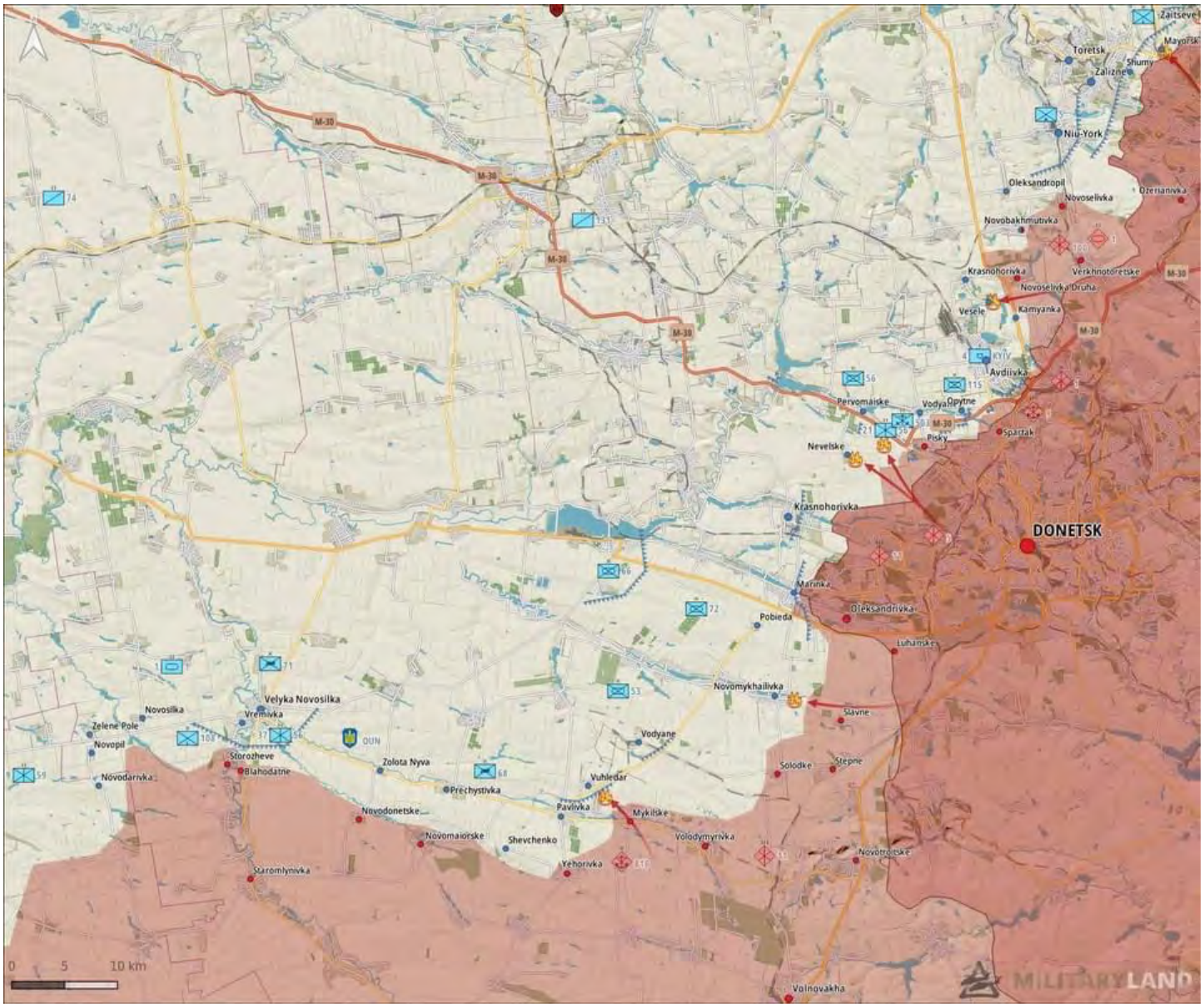
4) Дедалі ударів по цивілних об'єктах стане більше. А припиняться вони лише тоді, коли впаде хуйло та й весь запоребрик.

Теми доби

1) Росія оголосила своєю власністю Запорізьку АЕС.
2) Путін затвердив анексію українських областей.
3) Українські війська й далі ведуть наступ на півночі та півдні країни.
4) Армія РФ завдає ударів ракетами та дронами по цивільних об'єктах.

1. Війна

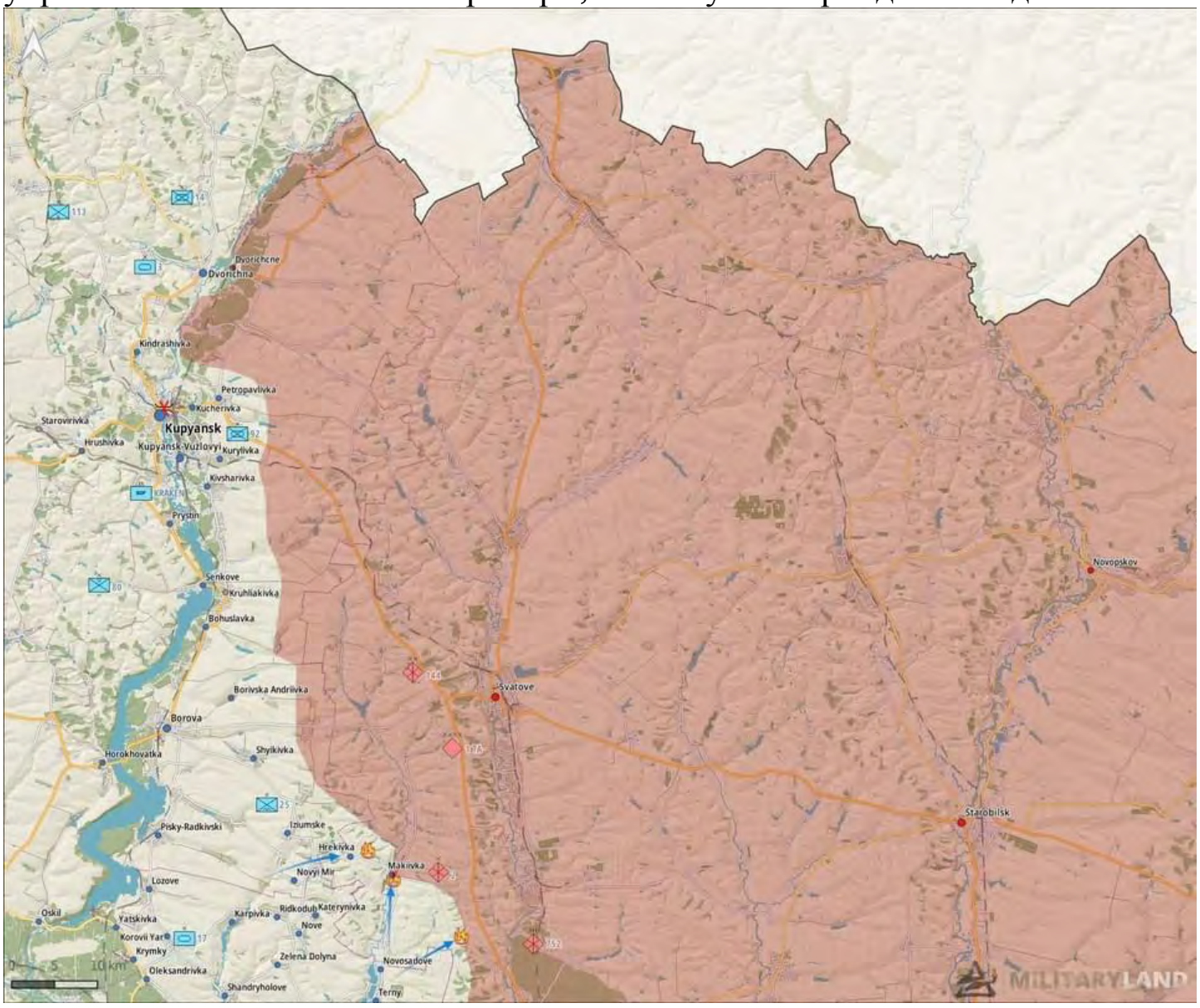
1-1) Фронт

• На сході Харківської області тривають запеклі бої, українські війська звільнили 2 села та поступово просуваються до Луганшини. На тлі швидкого просування українських військ колаборанти біжать із населених пунктів, що розташовані поблизу лінії фронту на окупованій території. У Рубіжному Луганській області окупанти оголосили комендантську годину для пошуку українських партизанів.

• Попри важку ситуацію на півночі Донецької та Луганської областей, окупанти не припиняють штурм Соледара та Бахмута, а також атаки вздовж траси Лисичанськ – Бахмут. Обидві сторони зазнають тяжких втрат. Тривають бої на північ від Горлівки, на околицях Донецька та на південь від Вугледару.

• Окупанти всю ніч із території поруч із Запорізькою АЕС гатили по Нікополю, Марганцю та селам, що розташовані поруч. ЗСУ й далі наступають на Херсонщині та за добу звільнили 3 села в Бериславському районі.

• Прессекретар російського президента Пєсков заявив, що звільнені українськими військами території, які було "приєднано" до РФ "за

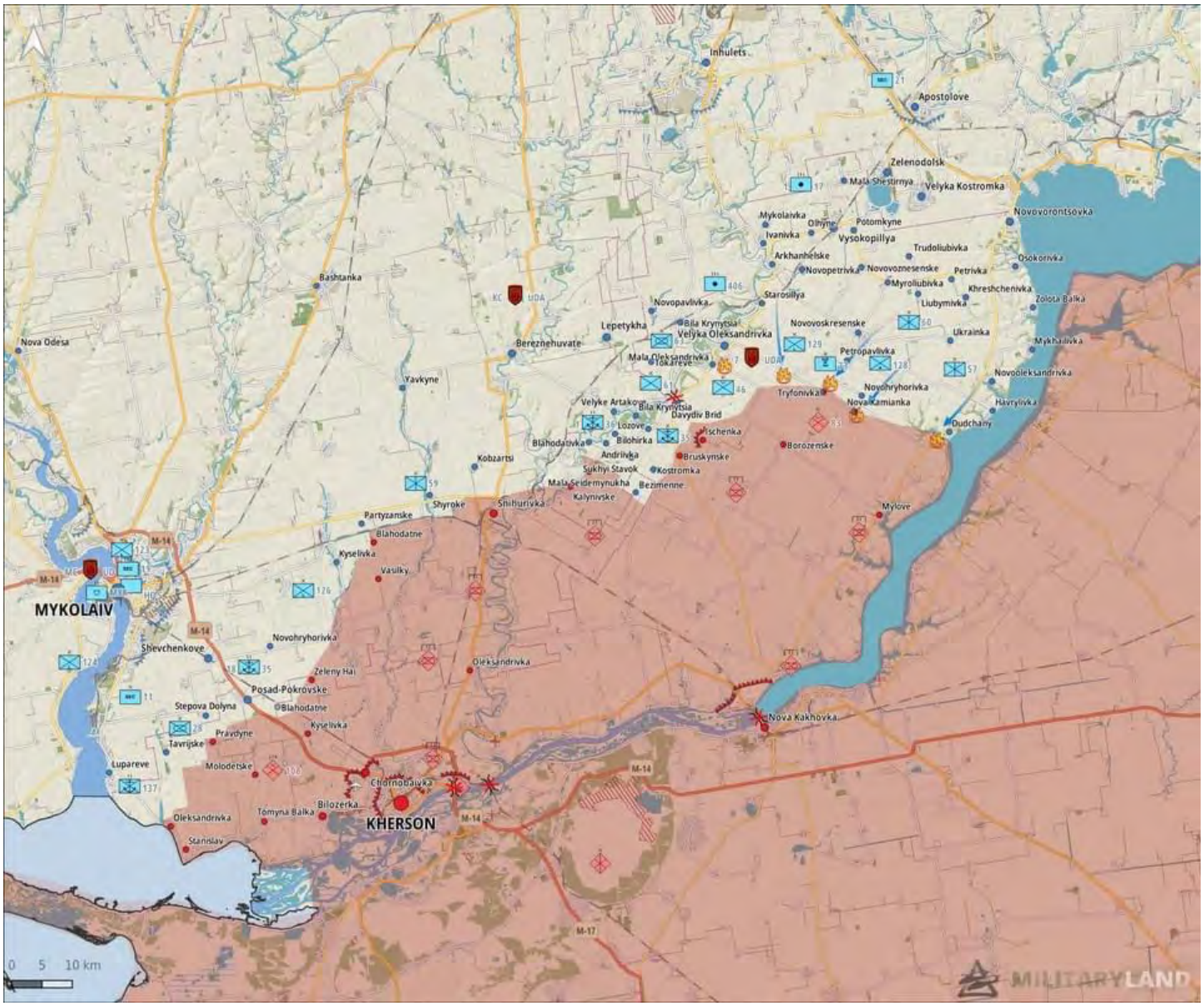
результатами референдумів", обов'язково будуть "повернені", всупереч відступу російської армії. Він також повідомив, що Путін не збирається змінювати статус "спеціальної військової операції", про що повідомили кілька російських ЗМІ.

• Вночі іранськими безпілотниками-камікадзе атаковано промислові підприємства Харкова. 9 дронів збили підрозділи ППО над Миколаївською та Одеською областями. За словами речника Повітряних сил Ігната, Росія може мати на озброєнні сотні подібних ударних БПЛА.

Рано-вранці 7 ракетами зруйновано житлові багатоповерхівки в Запоріжжі, що призвело до численних жертв серед мирних жителів. У середу вдень над

містом було збито 2 ракети комплексу "Іскандер-К" із касетною частиною. Унаслідок ще одного ракетного удару по адмінбудівлі в Гуляйполі загинули чиновники місцевої влади. Вранці російська армія завдала ракетного удару по Хмельницькій області.

Окупанти ведуть обстріли прикордонних районів Сумської та Харківської області, обстрілюють прифронтові населені пункти з РСЗВ та артилерії, авіація завдала ракетних та бомбових ударів.

Президент Зеленський у вечірньому відеозверненні висловив російською переконання, що окупантам не допоможе виграти війну жодна зброя, іранські дрони тощо. Він наголосив, що українці відвойовують власну землю та відчувають свою правоту, тому окупанти вже програли.

• Російський президент Путін після затвердження анексії територій півдня та сходу України підписав указ про передавання Запорізькій АЕС російському держконцерну Росатом, який відразу ж призначив директором станції

колишнього головного інженера Балаківської АЕС Романенка. У Москві створено підприємство "Експлуатаційна організація ЗАЕС". Працівникам станції окупанти загрожують мобілізацією та відряджанням на фронт у разі непідписання контракту із Росатомом. Енергоатом вважає указ Путіна нікчемним, абсурдним та неадекватним. Пресслужба компанії наголошує, що станція працює в українській енергосистемі в українському законодавчому полі. Голова Енергоатому Котін узяв на себе обов'язки директора ЗАЕС, а управління станцією перенесено до Києва. Глава МАГАТЕ Гроссі повідомив, що станцію під'єднано до української енергосистеми лише однією лінією електропередач, що є вкрай ненадійним. Персонал станції незабаром планує запустити п'ятий енергоблок для вироблення пари та електроенергії для потреб станції. Поки всі 6 енергоблоків перебувають у стані холодної зупинки.

МЗС України засудило спробу присвоєння Росією АЕС, заявило, що ці дії є ще одним грубим порушенням міжнародного права й закликало всі країни запровадити санкції проти Росатому, його дочірніх та афілійованих компаній та інститутів, а МАГАТЕ – припинити співпрацю з РФ у всіх спільних проєктах.

• Президент Зеленський скликав засідання Ставки верховного головнокомандувача, на якому обговорювалися стабілізаційні заходи на звільнених територіях, поточна ситуація на фронті та протидія новим типам озброєнь, які застосовує російська армія.

1-2) Тил

• Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) визнала Україну потенційним членом. Прем'єр-міністр Шмигаль оголосив, що ОЕСР невдовзі може відкрити офіс у Києві.

• В Україні запущено службу військового капеланства, яка діятиме за законом, який ухвалено наприкінці 2021 року. Закон передбачає конфесійні квоти. Капелани мають пройти спеціальну підготовку в навчальних центрах ЗСУ, Нацгвардії та Держприкордонслужби.

• Держбюро розслідувань повідомило про підозру в держзраді колишньому заступнику генпрокурора Кузьміну, який став депутатом Верховної Ради за списком нещодавно забороненої партії "Опозиційна платформа – За життя".

• Голова Верховного суду Князєв звільнив голову Касаційного господарського суду Львова за поданням СБУ після підтвердження наявності в нього російського громадянства.

2. Україна та світ

• Президент Путін підписав "ратифікацію" "договорів про приєднання" 4 українських областей до Росії. Він заявив, що результат "референдумів" здивував навіть його, але стверджує, що ці цифри "не підлягають жодному сумніву". Він також призначив тимчасовими "головами" приєднаних територій колаборантів Сальдо, Пасічника, Пушиліна та Балицького. Куратором регіонів призначено чиновника російського Мінфіну Васильєва.

• Уряд Італії невдовзі надасть Україні ще один пакет воєнної допомоги.

Глава Європарламенту Метсола заявила, що ЄС має надати Україні танки Leopard II та закликала прискорити приєднання країни до Євросоюзу.

Міністр оборони Чехії Чорнохова оголосила про передавання Україні важкої техніки без оприлюднення її номенклатури.

Згідно з результатами опитування, яке провела соцслужба Ipsos на замовлення агентства Reuters, 73 % респондентів – американських громадян погодилися з тим, що США мають і далі постачати зброю Україні, 58 % вважають, що країна рухається до ядерного конфлікту з Росією, а 65 % впевнені, що воєнні дії можуть загостритися в разі надання Україні зброї більшої дальності, ніж та, яку США постачають зараз.

60 % респондентів опитування, яке проведено європейською соцслужбою Eupinions, підтримують постачання зброї до України. Італія виявилася єдиною країною, у якій такі постачання підтримують менш ніж половина опитаних громадян, а в Польщі підтримка сягнула 84 %.

• Прем'єр-міністр Польщі Моравецький назвав ядерні погрози Путіна блефом та інструментом шантажу Заходу. За його словами, російський президент вважає ескалацію чи не головним способом перемогти у війні з Україною, а Росія відступає лише тоді, коли на її шляху стоїть серйозна сила. Моравецький підкреслив, що Путін діє за принципом "розділяй і владарюй", підштовхуючи Європу до боротьби з інфляцією та високими цінами на енергоносії замість підтримки України. Президент Дуда повідомив, що Польща обговорює з американською адміністрацією спільне використання ядерної зброї для протидії російській загрозі.

• Російський віцепрем'єр-міністр Новак заявив, що Газпром готовий постачати газ до Європи вцілілою трубою газогону "Північний потік-2" за умови ухвалення відповідних рішень європейськими регуляторами. Він поскаржився, що до розслідування не допущено російських представників.

• Посли країн ЄС затвердили новий, уже восьмий пакет санкцій проти РФ, який містить обмеження ціни на російську нафту. З пакета виключено обмеження проти найбільшої російської алмазодобувної компанії "Алроса" на

вимогу Бельгії, яка побоюється, що ці санкції спричинять звільнення тисяч співробітників Алмазного центру в Антверпені. На вимогу Угорщини до пакета не включено санкції проти транспортування нафти

• Країни-учасниці нафтовидобувного картелю ОПЕК+ ухвалили рішення про найбільше за 2 роки скорочення видобутку – на 2 млн барелів на день. Це дасть їм змогу тримати надвисокі ціни на сировину, що дуже вигідно Росії. Учасники проігнорували заклик влади США щодо збереження видобутку на колишньому рівні. Президент Байден висловив розчарування "недалекоглядним" рішенням картелю. Він повідомив про продовження підтримки ринку країни постачанням нафти зі стратегічного резерву "за необхідності". Байден підкреслив, що США взяли стратегічний курс на зниження залежності від іноземних джерел викопного палива.

• На думку аналітиків рейтингових агентств, Євросоюзу навряд чи вдасться уникнути рецесії через спад ділової активності та стрімке зростання цін на енергоносії. Європейський центробанк підвищив ключову ставку на 0,75 % для боротьби з інфляцією, проте рівень ділової активності падає і далі.

Єврокомісар із закордонних справ Боррель заявив, що російський президент розраховує, що з настанням зими та посилення енергетичної та продовольчої кризи збільшать втому Заходу від війни в Україні та дадуть йому можливість закріпитися на захоплених територіях. Боррель підкреслив, що безпека Європи нерозривно пов'язана з безпекою України, тому її підтримка ЄС не припинятиметься.

• Заступник начальника Головного управління розвідки Скибицький заявив, що російський президент розпочав приховану мобілізацію ще в травні після перших значних невдач армії РФ на полі бою. Армія поповнювалася бійцями, яких рекрутували приватні військові компанії, "бойовим армійським резервом країни" (БАРС), а також "патріотичними батальйонами", рознарядку набору до яких було спущено з Москви до регіонів.

• 90 % респондентів соцопитування служби "Рейтинг" вважають, що Росія мусить компенсувати збитки, які завдано війною в Україні, однак у те, що це станеться, вірять менш ніж третина опитаних.

• Міжнародна федерація боксу (IBA) скасувала всі обмеження на участь у змаганнях спортсменів, членів делегацій та суддів із РФ та Білорусі. IBA стверджує, що зберігає "політичний нейтралітет" і забезпечує рівні права всім. Наприкінці вересня федерація заборонила українським боксерам виступати на молодіжному чемпіонаті Європи під національним прапором. Очолює федерацію громадянин РФ Кремльов.

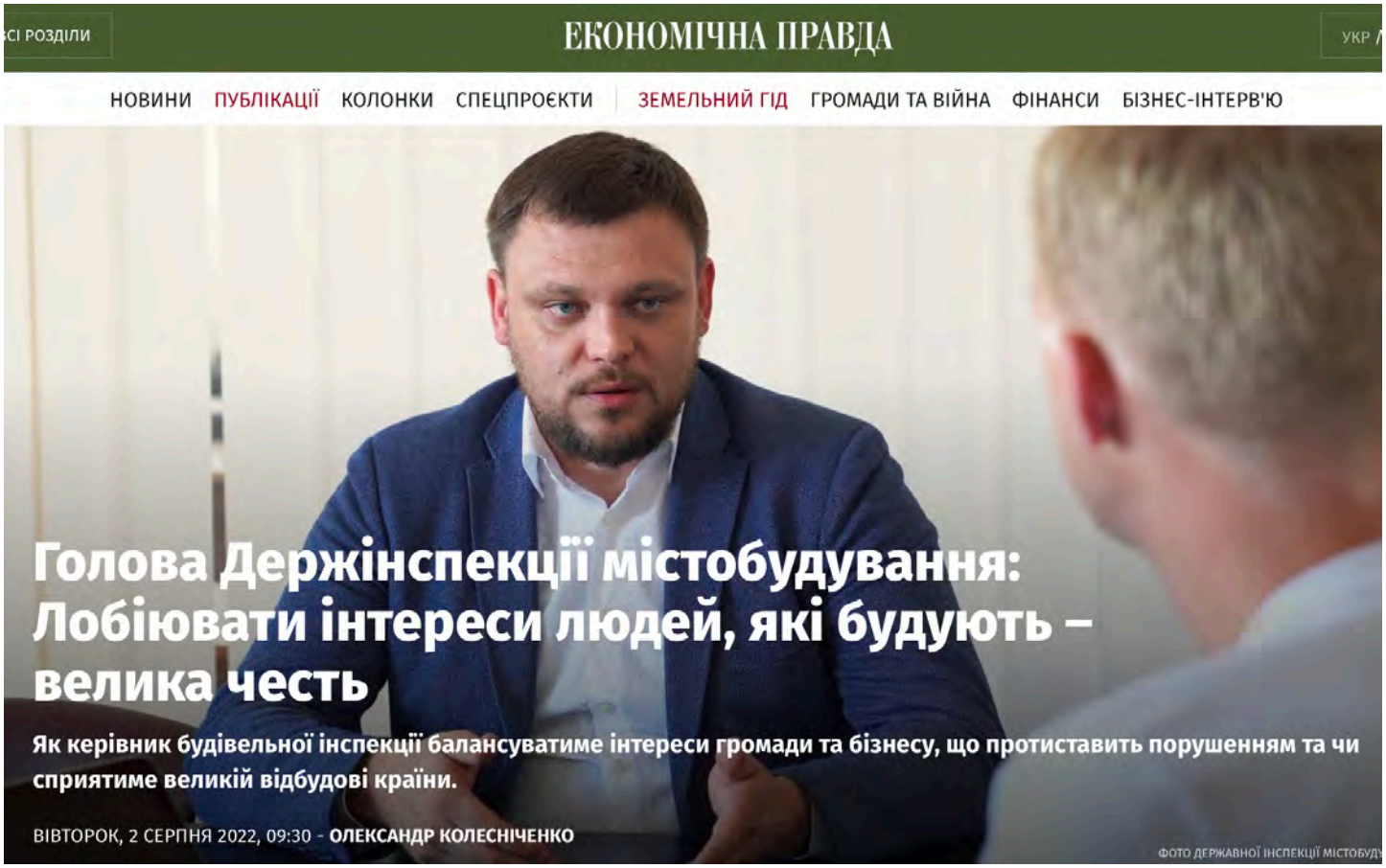
3. Тренди

- 40 % респондентів опитування групи "Рейтинг" втратили роботу через війну. Найбільша кількість безробітних – серед мешканців сходу країни та внутрішніх переселенців.

***

№ 797.

Голова Держінспекції містобудування: Лобіювати інтереси людей, які будують – велика честь

Як керівник будівельної інспекції балансуватиме інтереси громади та бізнесу, що протиставить порушенням та чи сприятиме великій відбудові країни.

2022-08-02

Семен Кривонос очолив Державну інспекцію архітектури та містобудування у 2021 році. За інформацію журналістів та публічних осіб, цей орган десяток років був одним із найбільш корумпованих у країні. Кожна взаємодія бізнесу з інспекцією супроводжувалася "доларово-готівковим" контекстом.

Після призначення Кривоноса на посаду настрій будівельного ринку залишався скептичним: ніхто не вірив, що колишній чиновник із шлейфом роботи в органах з високим корупційним ризиком – реєстрація прав на землю на Київщині та митниця – зможе змінити стан речей у галузі.

Реальність виявилась трохи іншою. Після неповного року роботи оновленої будівельної інспекції великі девелопери кажуть, що вперше з них не вимагають хабарів за видачу дозвільної документації та введення житлових комплексів в експлуатацію, а прості громадяни отримують документи на будівництво приватних будинків за лічені години. Безкоштовно й онлайн.

Проте прибрати головний біль для підприємців – не завжди означає покращити життя громаді. Активісти побоюються, що повна лібералізація правил гри в інтересах будівельного бізнесу погіршить і без того напружену ситуацію за лінією архітектура – інтереси мешканців міст – забудовники.

Шкода Києву від "монстра на Подолі", спаплюжених дніпровських схилів та парковок замість тротуарів не піддається економічній оцінці. Як керівник будівельної інспекції балансуватиме інтереси громади та бізнесу? Що протиставить порушенням? Чи сприятиме великій відбудові країни?

1. Про "жест доброї волі"

— Чому ви вирішили навчатися в аграрному університеті?

— В Національному аграрному університеті навчався, бо була така можливість. Я походжу з фермерської родини, це і вплинуло на рішення вступити в НАУ. Згодом в університеті відкрився юридичний факультет. Я вступив на заочне відділення і реалізував своє бажання стати юристом.

Потім була магістратура державного управління в Національній академії державного управління при президентові України.

— Якими були ваші перші кроки в кар'єрі?

— Працював в Управлінні в справах сім'ї та молоді Голосіївської районної державної адміністрації в місті Києві.

— Як туди потрапили?

— Я був у студентському активі, ми тісно спілкувалися з адміністрацією, з профільним Управлінням сім'ї та молоді, тому я вирішив одразу після університету себе спробувати. Пропрацював місяців чотири-п’ять, потім знову повернувся в Національну академію державного управління, в аспірантуру.

— Ви навчалися в Києві, почали працювати в Києві, а потім переїхали до Обухова. Що вас спонукало переїхати зі столиці в містечко *(Кривонос працював начальником відділу державної реєстрації прав на нерухоме майно Обухівського міськрайонного управління юстиції – ЕП)***?**

— Свою кар'єру я бачив винятково в юридичному напрямку. З'явилася можливість влаштуватися в органи юстиції. Весь 2012 рік у нас не було функцій державної реєстрації речових прав, цілий рік перебували в тестовому режимі.

З 2013 року я виконував обов'язки начальника відділу державної реєстрації речових прав на нерухоме майно реєстраційної служби Обухівського управління юстиції. З 2014 року кілька місяців пропрацював начальником відповідної реєстраційної служби. Це була абсолютно нова історія.

— Вам хтось запропонував прийти на цю посаду?

— Точно ні. Служба нараховувала кілька тисяч вакансій. Набирали головних спеціалістів, керівників. Не було якоїсь домовленості чи особистої пропозиції.

— У 2015 році ви стали заступником керівниці Одеської митниці Юлії Марушевської. Як ви туди потрапили?

— У Головному управлінні юстиції Київської області ми реалізовували пілотний проєкт із впровадження прототипу моделі ЦНАПів за новою моделлю. У 2015 році я перевівся з ГУ юстиції Київської області до ГУ юстиції Одеської області.

Там теж стояло завдання впровадити модель "суперЦНАПу", і я опинився в робочій групі, створеній Мін'юстом та Одеською ОДА щодо відкриття центру обслуговування громадян. Ми там писали нормативно-правові акти.

Там і познайомилися з Марушевською. Юля була заступницею голови адміністрації Михаїла Саакашвілі. Я добре себе зарекомендував. Працював у тому числі над проєктом реформи спрощення процедури митного оформлення. Коли Юля стала керівницею митниці, мене запросили на роботу.

— У 2016 році ви перемогли в конкурсі на посаду директора Одеського територіального управління Національного антикорупційного бюро.

Однак через день після інтерв'ю, яке у вас взяло видання "Слідство.Інфо" в рамках розслідування щодо вашої персони, ви написали заяву про відмову від посади. Чим було мотивоване те рішення?

— Національне антикорупційне бюро було і залишається для мене органом нового зразка. Я мріяв очолити Одеське територіальне управління НАБУ.

Коли вийшло розслідування, вирішив не вступати в полеміку з журналістами. Для уникнення можливих репутаційних ризиків, які можуть нашкодити новому органу, ухвалив рішення залишитися працювати на Одеській митниці.

— Здійснили "жест доброї волі"?

— (*Сміється*) Ні, це не був жест доброї волі. Це було моє бажання. Я прийшов і написав відмову від посади. Конкурс передбачав не тільки тестування, а й поліграф, психологічне дослідження. Я пройшов усі етапи конкурсу.

Пізніше журналісти ставили запитання Артему Ситнику щодо мене. Він сказав, що перевірка не показала причетності до обставин, які були в розслідуванні.

У Державної інспекції архітектури та містобудування є меморандум з НАБУ. У лютому в мене був кейс з НАБУ, коли мені запропонували хабар і я видав корупціонера. Я попередив учасників ринку, що таким займатися не потрібно. Я обіцяв, що на пропозицію "вирішити питання" буде відповідна реакція.

— На якій з посад у вас була найбільша зарплата?

— На цій. Якщо не говорити про приватний бізнес.

— На вас записаний аграрний бізнес (СФГ "Колос" та СФГ "Ольга" – *ЕП*)**. Він приносить прибутки?**

— Наразі я не отримую дивідендів від нього. Отримав у 2021 році, ще до ДІАМ, це задекларовано. Одне підприємство мої батьки заснували у 1992 році, інше – у 2001 році. Також я займався адвокатською практикою.

— Зарплата в ДІАМ покриває ваші видатки на життя?

— Цілком.

2. "ДАБІ була лише останньою ланкою в тривалому ланцюгу корупції"

— У березні 2020 року Кабмін ліквідував Державну архітектурно-будівельну інспекцію і створив три нові органи: Державну інспекцію містобудування, Державне агентство з технічного регулювання у містобудуванні та Державну сервісну службу містобудування.

Минуло дев'ять місяців, названі організації нічого не зробили, і уряд створив ДІАМ. Чому реформа ДАБІ провалилася?

— Запропонована модель була "заточена" на те, щоб ДАБІ далі працювала в старому режимі. Модель була нежиттєздатна, не відповідала законодавству.

Було вирішено створити ДІАМ і поставити перед новим керівником жорсткі дедлайни, жорсткі завдання щодо запуску інспекції. Створити – одна справа, а запустити – інша. Це організаційні, технічні ресурси, кадрове забезпечення…

— Хто помилився при розробці моделі? Уряд Дениса Шмигаля?

— Це відповідальність керівників тих органів. Без вольового рішення прем'єра і міністра розвитку громад та територій Олексія Чернишова реформа б не відбулася. Якраз завдячуючи політичній волі і сміливості рішень ДІАМ була запущена, а ДАБІ ліквідована. Ви ж розумієте, який спротив виник.

— ДАБІ називали найбільш корумпованим органом в країні. Так вважав і президент Володимир Зеленський. Як працювала ця корупційна система?

— ДАБІ – це остання ланка в тривалому ланцюгу корупції.

Щоб почати будувати, потрібна земельна ділянка, має бути відповідне цільове призначення землі. Те, що ти хочеш будувати, повинно відповідати містобудівній документації. Дуже часто її немає або вона розроблена і затверджена з порушеннями, не враховуючи думки громадськості.

Далі потрібно отримати містобудівні умови та обмеження забудови ділянки в органах місцевого самоврядування, розробити проєкт, погодити в багатьох органах, розробити проєктну документацію відповідно до генерального плану і детального плану території, здійснити експертизу проєктної документації.

На кожному кроці могли бути корупційні складові, системні порушення, маніпуляції. На завершальному етапі інспекція вивчала документи й ухвалювала рішення щодо видачі дозволу. Маніпуляцій могло бути безліч.

Розгляд документів розтягували на місяці, формалізували підстави для відмови, заплющували очі на порушення – усе це точно було.

От на цьому етапі сформувався основний корупційний ланцюг, який накопичувався. За оцінками експертів, обсяг тіньового "кешу" навколо цієї теми оцінювався сотнями мільйонів доларів, що осідали в руках чиновників.

— Посередниками в схемах виступали так звані бек-офіси. Вони перебували в тому числі у цій будівлі (офіс ДІАМ розташований у приміщенні офісу ДАБІ на бульварі Лесі Українки, 26А – *ЕП*)**?**

— Говорили таке, але в мене нема такої інформації. Бек-офіси маскуються під юридичні компанії, експертні організації. Експертиза – це саме той документ, де компанія може зняти всі зауваження, весь комплекс проблем, що накопичився, якщо експертна організація достатньо мотивована і недостатньо чесна.

У мене на бек-офіси справжнє полювання за допомогою правоохоронних органів. Недавно знайшли організацію на Лесі Українки, 7Б, яка позиціонувала свою діяльність як "сприяння в отриманні дозвільних документів". Я робив цей кейс публічним. Закликав правоохоронні органи втрутитися в ситуацію.

— У 2010-х і навіть у 2020-2021 роках ішла боротьба між групами впливу.

> **Мова про братів Горових** (Юрій Горовий був "смотрящим" за ДАБІ та Держгеокадастром за прем'єр-міністра Володимира Гройсмана – *ЕП*)**, Сергія Кучера** (ексочільник столичного підрозділу ДАБІ – *ЕП*)**, Олександра Сергієнка** (ексчиновник та фігурант тіньового ДАБІ – *ЕП*)**, Олексія Кудрявцева** (ексголова ДАБІ у 2015-2018 роках – *ЕП*)**. Зараз такі групи впливу існують?**

— Я чув ці прізвища, у мене не може і не буде з ними жодного діалогу. Я багато разів говорив замовникам будівництва, що з цими товаришами нам не по путі. До речі, говорячи про корупційну складову, перше завдання, яке ставили із запуском ДІАМ, – це повністю зруйнувати схему "Х доларів за квадрат".

Я багато зустрічей провів з девелоперами та замовниками будівництва. Переконував їх, що механізм роботи ДІАМ прозорий, зрозумілий та прогнозований. Вважаю, що такими діями та активною позицією нам вдалося відірвати будівельний ринок від мережі бек-офісів.

Ми прискіпливо контролюємо всередині та на зовнішньому периметрі, тому вплив цих осіб, Кучера, Кудрявцева, Горових, Сергієнка, відсутній. До речі, усі вони – власники телеграм-каналів, замовники інформаційних атак на ДІАМ.

— Ви знайомі з Олексієм та Юрієм Горовими?

— Ні.

— А з Тетяною Плачковою (народна депутатка від ОПЗЖ, цивільна дружина Олексія Горового – *ЕП*)**?**

— Один раз бачив на засіданні профільного комітету.

— Забудовники останні пів року кажуть, що ДІАМ не бере хабарів. Що з вами не так?

— (*Сміється*) Хух, я аж рознервувався. Дякую. Після призначення я по три-чотири години на добу спав, зустрічався з девелоперами, казав, щоб гроші не дай Бог не заносили. Значить, є результат.

Це особиста амбіція, виклик, репутація нарешті. Ми й команду таку зібрали, хочемо власним прикладом показати, що так більше не буде. Це ж набагато цінніше, ніж "запакувати" певну суму, яка потім розійдеться на адвокатів.

Я обіцяв і міністру Чернишову, і громадськості, і будівельному ринку. Скільки часу це (корупція – *ЕП*) існувало і навіщо це все?

— Ви згадали, що вас намагалися підкупити. Про який ЖК йде мова?

— Досі не можу публічно коментувати цю історію, бо триває слідство. В інтернеті є про це публікація (за даними видання "Цензор", хабарник діяв в інтересах комплексу "Терракота" девелопера Perfect Group, яким володіє народний депутат від партії ОПЗЖ Дмитро Ісаєнко – *ЕП*).

— Чому так довго йде розслідування?

— Затримали цю особу 1 лютого, а 24-го почалася війна. Думаю, з цим пов'язано.

3. "Це абсолютно нормальне завдання – спростити життя людям, які будують"

— В Україні різні гілки влади та регулятори часто перебувають у робочих конфліктах. Наприклад, Мінфін, фінансовий комітет Верховної Ради та НБУ мають різні точки зору на одну проблему. Утім, такого не можна сказати про сферу містобудування. Міністр Чернишов, Олена Шуляк і ви в публічній комунікації демонструєте небувалу єдність. Чому так?

— Є одна спільна ідея, яка із самого початку була озвучена і реалізується. Відступ від неї буде означати для кожної сторони програш, тому ми дотримуємося однієї-єдиної лінії, у нас немає дискусії щодо її реалізації.

Хоча робочі дискусії є, це нормальний процес, але вони не переростають у конфлікт. У нас є чітке розуміння, як повинна рухатися реформа. Це розуміють Чернишов, Олена Шуляк і ми як орган, що реалізує політику.

— Якщо я скажу, що до всіх гілок влади потрапили лобісти забудовників і діють винятково в інтересах забудовників, це буде близько до істини?

— А я вважаю, що це абсолютно нормальне завдання – спростити життя людям, які будують. Ми за забудовників звикли приймати девелоперські компанії, які будують найбільшу кількість квадратних метрів житла.

Тимчасом на розгляд ДІАМ надійшло 75 тисяч заяв переважно щодо будівництв з класами наслідків об'єктів СС1, СС2 (характеристика рівня можливої небезпеки для життя і здоров'я людей, де СС1 – маленькі будинки, СС3 – великі споруди понад п’ять поверхів – *ЕІП*). Це точно не хмарочоси, це звичайні громадяни, які хочуть побудувати собі будинок на 100 квадратних метрів.

Є ще величезний пласт людей – проєктні організації, генеральні підрядники, експертні організації, технічні інвентаризатори, безпосередньо замовники будівництва, які постійно стикаються з бюрократією та корупцією.

Я вважаю, що лобіювати (у гарному сенсі слова) їхні інтереси, – це велика честь і правильний напрям діяльності органу, бо це сприяння розвитку бізнесу і зменшення тіньової складової. До того ж будівництво є драйвером економіки.

Підстав говорити, що ми ухвалюємо рішення, спрямовані на ігнорування забудовниками норм законодавства, немає. Рішення абсолютно адекватні.

У нас багато позитивних відгуків від невеликих забудовників щодо впровадження Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва. Ми за добу здійснюємо реєстрацію всіх поданих повідомлень щодо класу наслідків СС1. 20% заяв система реєструє автоматично.

Це нормально, що ми спрямовуємо свої дії на боротьбу з незаконним будівництвом і сприяємо законному. Усі органи державної влади повинні виходити з публічного інтересу.

— Свобода бізнесу – це чудово, але будівельний бізнес має специфіку. Він порушує висотність і щільність забудови, будує жахливі речі з архітектурної точки зору. Конфлікти мешканців із забудовниками завжди гострі. Громада вважає, що держава має регулювати галузь.

— Абсолютно погоджуюсь. Потрібно вдосконалювати чинну нормативно-правову базу в частині архітектурно-будівельного контролю. Вона напрацьовувалася задовго до ДІАМ, при існуванні ДАБІ.

Є практика судів не на користь органів архітектурно-будівельного контролю. За результатами здійснення заходів державного контролю виносяться процесуальні документи, які в 90% оскаржуються, бо штрафи немалі.

Було кілька випадків, коли забудовники розуміли безперспективність судових позовів і коригували проєктну документацію, зменшували поверховість, реагували на приписи про усунення порушень містобудівного законодавства.

Проте в більшості випадків це тривала боротьба. Запропоновані владою механізми, зокрема законопроєкт №5655, посилюють роль органів місцевого самоврядування щодо боротьби з незаконним будівництвом.

— Змін на місцевому рівні ще нема, а ви вже розв'язуєте руки забудовникам.

— Ні, з моменту запуску ДІАМ ми дуже ретельно перевіряємо дотримання містобудівних умов та обмежень при видачі дозволів.

— Зараз проводите перевірки?

— Зараз ні, тому що постановою Кабміну заходи державного контролю і нагляду під час воєнного стану припинені.

— Тобто в цей час бізнес може зловживати?

— Зараз взагалі нічого не будують. Так, здаються об'єкти в експлуатацію, отримуються дозволи на виконання будівельних робіт, але обсяг цих заяв дуже-дуже-дуже незначний порівняно з тим, що було.

— Тим не менше, якщо немає перевірок, значить можна зловживати?

— Зловживати не можна в будь-якому випадку, тому що постанова діє тільки на період воєнного часу, а об'єкт будівництва не будується за кілька днів. Скільки робіт на об'єктах будівництва відновлено в Києві, на вашу думку?

— Відсотків 30.

— Максимум 30%. Нове будівництво фактично не починається. Дозволи беруть, формують документи й чекають, коли в них з'являться якісь кошти.

— А сертифікати про введення в експлуатацію?

— Видаємо.

— Теж перевірки не проводите?

— Проводимо, як ні? Введення об'єктів в експлуатацію – це процедура огляду об'єкта. Огляд не вважається контрольним заходом.

Перед видачею сертифіката інспектори перевіряють, чи збудований об’єкт відповідно до державних будівельних норм, чи відповідає він стандартам. Ці огляди ніхто не скасовував, вони проводяться для категорій СС2 і СС3.

— Позапланові перевірки проводяться?

— Ні планові, ні позапланові зараз не проводяться. Ми призначаємо перевірки самочинних будівництв. За скаргою, за повідомленням правоохоронних органів, якщо самі виявили, що якийсь об'єкт будується без дозвільних документів.

— До війни проводили позапланові перевірки за кожним зверненням?

— Тільки за обґрунтованими. Комісія ухвалює рішення щодо обґрунтованості звернення і надає висновки. Ми гостро реагуємо на незаконні речі, зупинили будівництво на Микільській Слобідці у Києві, на Міцкевича, 9 у Львові.

Звернення часто є елементом тиску на конкурентів. Це дуже маніпулятивна історія. Є громадські організації, телеграм-канали та експерти, які спеціалізуються на таких речах. Фактично це є "мочилово" конкурентів.

— Які компанії цим займаються?

— Не можу назвати. Ми навіть не аналізуємо, просто бачимо ознаки замовного звернення. Хоча я дуже поважаю механізм звернення, особливо там, де громада потребує захисту. Ми дуже гостро реагуємо на ці речі.

Ще раз підкреслю: важливо посилити роль органів місцевого самоврядування, тому що відводити землю, видавати містобудівні умови та обмеження, а потім залишатися осторонь цього процесу – це неправильно.

— На Україну чекає масштабне відновлення інфраструктури та житла. Очевидно, ДІАМ сприятиме цьому процесу. Як суспільству бути впевненим, що ви не будете легалізувати порушення забудовників?

— Я впевнений, що такої історії не буде. Усі нормативно-правові акти, які готуються на цю тему, збалансовані і максимально враховують інтереси громади та органів місцевого самоврядування. Вони репрезентовані в профільному комітеті, у їх розробці бере участь профільне міністерство.

Потрібно перемогти у війні і разом відновлювати країну, щоб вона стала в десятки разів кращою, ніж була.

4. Що відбувається із скандальними будівництвами

— Розгляньмо кілька прикладів, де громада вимагає реакції вашого відомства. Будівництво ЖК на території Національного авіаційного університету. ДІАМ заблокувала будівництво. Яка ситуація там зараз?

— Ми винесли припис про зупинення будівництва. Провели дві перевірки: одну – об’єкта будівництва, другу – містобудівних умов та обмежень. Звернулися до суду з позовом про скасування. Частина рішень оскаржується з їхнього боку.

— Якщо замовник будівництва виграє суд, то ви нічого не зробите?

— Будемо вигравати суд. Ми якісно готуємо матеріали перевірки готовності. Питання в тому, яким чином буде відбуватися судовий розгляд… Ми сподіваємося, що він буде відбуватися об'єктивно.

Територія Національного авіаційного університету, на якій збиралися побудувати 14 будинків

— Омеляновича-Павленка, 4. ДІАМ видав дозвіл на будівництво багатофункціонального комплексу висотою 75 метрів на території, де Генплан забороняє будувати вище 27 метрів.

— У ДІАМ є чіткий алгоритм розгляду заяв. ДІАМ перевіряє 1) відповідність містобудівним умовам та обмеженням (МУО), 2) чи відповідає проєкт державним будівельним нормам. Ми перевірили. Департамент містобудування та архітектури КМДА видав МУО на 75 метрів, тому ми видали дозвіл.

— Тобто всі питання до місцевої влади?

— Уповноважений орган архітектури та містобудування при видачі містобудівних умов та обмежень повинен врахувати відповідність намірів забудови містобудівній документації на місцевому рівні та ще низці вимог.

Поки ці містобудівні умови не скасовані, вони законні. Суд може визнати їх незаконно виданими лише за результатами заходів державного архітектурно-будівельного нагляду та за відповідним позовом. Якщо суд визнає МУО такими, що видані з порушеннями, вони визнаються незаконними та скасовуються.

Печерський торговельний центр, на місці якого хочуть звести 18-поверхівку. За генпланом тут заборонено будувати вище 27 метрів

— Якщо департамент архітектури видає МУО, які не відповідають Генплану і детальному плану територій, то ви повинні видати дозвіл?

— На момент подання заяви про видачу дозволу ми перевіряємо, чи враховані при розробленні проєктної документації вимоги та планувальні обмеження, визначені в МУО. Якщо ні – відмовляємо у видачі дозволу.

При цьому існують і такі містобудівні умови, які не містять показника гранично допустимої висотності в метрах, а містять таке посилання: визначити остаточну висоту будівлі відповідно до містобудівної документації.

У такому випадку ми перевіряємо за цим набором відомостей. Дивимося містобудівну документацію, бо в нас немає набору відомостей щодо висоти.

Містобудівна документація на місцевому рівні, наприклад, у Києві, взагалі не містить чітких положень щодо обмеження гранично допустимої висотності забудови. Ця тема є предметом численних спорів у судах.

Стосовно законодавства щодо охорони культурної спадщини.

Замовник будівництва на вулиці Омеляновича-Павленка до заяви про видачу дозволу додав лист **Міністерства культури**.

Лист говорить:

> **історико-архітектурний план Києва в складі Генерального плану не затверджений, тому в міністерства відсутні повноваження щодо погодження проєктної документації.**

Ми перевірили документи дуже ретельно. Це законний, чесно виданий дозвіл.

— ЖК "Варшавський плюс". Деякі будинки висотою 25-26 поверхів при дозволених 23 поверхах. ***Перевищення щільності удвічі.***

— ДІАМ видала сертифікат готовності об’єкта до експлуатації. При цьому дозвіл на виконання будівельних робіт видала ДАБІ у 2017 році. Проєктна документація щодо об’єкту була скоригована з урахуванням нових МУО, виданих відповідним департаментом КМДА у 2018 році. За результатами виїзного огляду ДІАМ вирішила видати сертифікат готовності.

Новий житловий масив на Виноградарі почали будувати, коли діяли старі вимоги до щільності забудови

— Березняківська, 29. Будівництво відбувається не за цільовим призначенням земельної ділянки.

— Є землі житлової забудови і землі громадської забудови. ДАБІ видавала дозволи відповідно до містобудівних умов та обмежень. Взагалі землі громадської і житлової забудови – це маніпулятивна історія. Що відбувається?

Наприклад, є ділянка, надана в користування під ринкову інфраструктуру. За класифікатором вона належить до земель громадської забудови.

При цьому відповідно до Земельного кодексу це одна категорія земель: землі житлової та громадської забудови. Тобто категорія земель одна, але вони розподіляються відповідно до класифікатора на житлову та громадську.

Далі на місцевому рівні розробляють містобудівну документацію і там передбачають, що на цій території можна будувати, наприклад, багатоквартирний будинок, а цільове призначення ділянки, яке було на момент надання її в користування, залишилося "землі громадської забудови".

Тобто містобудівна документація дозволяє будівництво об'єктів відповідної категорії, а цільове призначення земельної ділянки не відповідає. Щодо будівництва на вулиці Березняківській: дозвіл на виконання будівельних робіт видало ДАБІ, тому тут я детально прокоментувати не можу.

Будівництво житлового комплексу ведеться на землі із призначенням "громадська забудова"

— Важливі не адреса, не комплекс, а загалом проблема будівництва на ділянках, які не відповідають цільовому призначенню.

— Ми відмовляємо на цій підставі. Недавно був такий кейс на проспекті Бандери, 34-А. Ми відмовили, бо в них були спроєктовані квартири. Це об’єкт житлової нерухомості, а призначення було "землі громадської забудови". Хоча в них "містобуди" були видані якраз на багатофункціональний комплекс.

Згодом вони скорегували проєктну документацію, передбачили апартаменти, а це вже "громадське призначення". Тому після корегування ми їм видали дозвіл.

https://www.epravda.com.ua/publications/2022/08/2/689892/

***

№ 798.

Загребельська **2022-10-07**

Запитання американського журналіста на брифінгу в Держдепі:

Чи розчаровані США тим, що Україна утрималася від голосування?

Відповідь речника:

Ми розчаровані тим, що Рада не змогла погодитися провести дискусію щодо серйозних проблем з правами людини, порушених під час останніх незалежних дискусій та оцінок Управління Верховного комісара ООН з прав людини. Ми продовжуватимемо наполягати на тому, що Рада з прав людини може бути значущим форумом і інструментом для обговорення та притягнення країн до відповідальності за порушення прав людини.

==========

Якщо відкинути дипломатію, все достатньо прозоро та зрозуміло. Крім одного.

У кого в команді Зеленського вистачило цинізму або тупості, щоб "пропхати" таку позицію України в ООН

Це ж не просто зрада цивілізованого світу, для якого немає полутонів у питанні геноциду уйгурів в КНР. Це ж не тільки про політиків або лідерів країн, яким ми показали "середній палець", приєднавшися до табору автократів у питанні, де не може бути нейтралітету. Як каже сам Зеленський: це не вибір між частинами світу, це вибір між добром і злом.

Це демонстрація нашого дипломатичного ідіотизму та відсталості.

В той момент, коли КНР разом з Росією блокують розгляд питання Північної Кореї в ООН, після того, як вона запустила ракету над Японією. Саме тією Японією, яка постачає нам зброю, наклала санкції та надає допомогу. Коли КНР та Росія це роблять, щоб шантажувати Японію, Південну Корею та весь західний світ, щоб вони припинили постачати нам зброю

В цей час ми, повіривши в примітивні китайські казочки, зрадивши базові цінності та елементарну логіку, демонструємо наскільки ми абсолютно не з білої сторінки історії. Ні морально, ні інтелектуально.

Китай талановито нас використав. Статті про вбивство Дугіної та купівлю нами зброї у приватних гравців по завищеним цінам, які вийшли цього тижня в західній пресі, чудово доповнюються нашим нейтралітетом в питанні добра і зла.

І ось, відважна, сміліва, принципова, вільна Україна з демократично обраним героєм-лідером перетворюється на а-ля Габон, який "петляє", бо перебуває в складних обставинах.

І хіба ми маємо право після цього бодай якісь питання задавати Ізраїлю, який попри свої "складні обставини", відвідує засідання ООН і голосує? Хіба можемо після цього бодай комусь на міжнародній арені розповідати, про те, що нейтралітету бути не може? Яка наша нова позиція? На чому вона може стояти, крім цінностей? Що ми тепер розповідатимемо світу?

***

№ 799.

Брифінг Держдепу, Ведант Патель та посол з особливих доручень з питань кіберпростору та цифрової політики Нейт Фік (за переклад дякую Daria Kovalenko)

Загребельська **2022-10-07**

1. Україна

1.1. Яка ваша реакція на заяву Путіна про захоплення Запорізької АЕС? Україна, звичайно, вважає це ядерним шантажем. Яка на це реакція США?

В.П.: Запоріжжя належить Україні, електростанція належить Україні, і електроенергія та енергія, які вона виробляє, по праву належать Україні. Президент Путін не має жодних повноважень заволодіти електростанцією в іншій країні, і папірець, виданий ним або його урядом, точно не змінює цього факту.

1.2. Є цікава історія, яка вийшла про те, що «двоє росіян, які тікають від військової служби, сідають на човен, щоб дістатися до віддаленого острова Аляска та шукати притулку в Сполучених Штатах», чи є якась реакція на ці запити про притулок від двох росіян?

В.П.: Ми знаємо про ці звіти, але я б скерував вас до Міністерства національної безпеки, яке відповідає за керування прибуттями в порти США.

2. ОПЕК. Саудівська Аравія.

2.1. Президент Байден сказав, що після рішення ОПЕК будуть розглядатись усі варіанти. Чи включає це експорт зброї до Саудівської Аравії?

В.П.: Рішення скоротити квоти на видобуток є недалекоглядним, особливо враховуючи те, що зараз відбувається з глобальною економікою, і триваючим негативним впливом війни Росії.

Очевидно, якщо в результаті рішення ОПЕК відбудеться підвищення цін, це особливо вдарить по країнах з низьким і середнім рівнем доходу. І вчорашнє оголошення нагадує про те, чому так важливо, щоб США зменшили свою залежність від іноземних джерел викопного палива, і завдяки Закону про зниження інфляції ми робимо історичну інвестицію тут, вдома, щоб прискорити перехід до чистої енергії.

2.2. Чи може Мохаммед бін Салман поїхати до Сполучених Штатів, якщо захоче?

В.П.: Візові записи є конфіденційними, тому я не можу нічого запропонувати з цього приводу.

2.3. Що стосується виведення всіх сил США, персоналу та обладнання з Саудівської Аравії.

В.П.: Як секретар Блінкен говорив про це під час своїх подорожей – ми маємо багато інтересів щодо Саудівської Аравії. Президент і секретар чітко оголосили це під час своїх літніх поїздок, і ці пріоритети включають все, починаючи від регіональних відносин, від покращення відносин між арабськими країнами та Ізраїлем, ролі Саудівської Аравії в Ємені, де ми дуже тісно співпрацюємо з ними. Спроби продовжити перемир'я, а також ряд інших питань, які були обговорені під час поїздок президента та міністра влітку. І ми щодня докладаємо всіх зусиль, щоб гарантувати, що постачання енергії з усього світу відповідає попиту, який ми зараз бачимо на ринку.

2.4. Суть критики, яка надходить з Холму, полягає в тому, що Сполучені Штати та Саудівська Аравія завжди мали такі відносини, згідно з якими США надають гарантії безпеки, а Саудівська Аравія забезпечує нафту. І багато критиків кажуть, що це була свого роду зрада. І якою була б ваша відповідь на цю критику?

В.П.: Що ж, я б сказав, що це дуже чорно-білий опис і не вказує на сукупність наших двосторонніх відносин із Королівством Саудівська Аравія. Як я сказав, у нас є безліч інтересів щодо Саудівської Аравії. Звичайно, частина з них – це енергетичні відносини, але є також відносини безпеки, і ми говорили про багато з цих питань під час поїздок президента та міністра влітку. І, як я вже сказав, є компонент регіональної безпеки; є аспект покращення відносин між арабськими країнами та Ізраїлем. Саудівська Аравія відіграє важливу роль у Ємені, де ми продовжуємо працювати з ними над продовженням перемир'я.

3. КНДР

3.1. У вівторок ви сказали, що США оцінюють специфічний характер нещодавнього запуску балістичних ракет Північною Кореєю. Чи є вже з цього висновок? А чи маєте ви ще чим поділитися з нами щодо дій США? І чи діють санкції на стримування Північної Кореї від нових запусків балістичних ракет?

В.П.: Ми все ще оцінюємо специфіку останнього запуску, який, я повторюю, становив неприйнятну загрозу для регіону. І щоб зробити крок назад, ми знову засуджуємо запуск балістичної ракети КНДР 5 жовтня. Цей запуск, а також численні інші запуски протягом цього тижня та у вересні є явним порушенням кількох резолюцій Ради Безпеки ООН і становлять пряму загрозу для сусідів КНДР та міжнародної спільноти.

3.2. Однією з проблем із Північною Кореєю було те, що в минулому вам вдалося досягти міжнародного консенсусу. Ви згадали резолюції Ради Безпеки, які вони порушують; все це було в минулому. Але вчора ми побачили ситуацію, коли росіяни та китайці блокували будь-які значущі дії. Чи заважає вам позиція росіян і китайців у спробах повернути північнокорейців за стіл переговорів, чи ви думаєте, що можете – дії, які ви вживаєте самостійно чи спільно з вашими – з союзниками може бути достатньо, щоб це зробити?

В.П.: Ну, по-перше, дії Росії та Китаю під час вчорашнього засідання Ради Безпеки викликали глибоке розчарування. І ми бачили дуже розкуте використання риторики про те, що дії КНДР були спровоковані або щось подібне. Це очевидно і точно не так. Нашою метою тут як і раніше залишається повна денуклеаризація Корейського півострова, і діалог з КНДР без попередніх умов, і тому ми продовжуватимемо працювати над цим.

3.3. Чи вважаєте ви, що така неймовірно велика кількість ракетних випробувань цього року може бути тактикою Північної Кореї, щоб спробувати змусити вас звернути увагу та фактично брати участь у переговорах?

В.П.: Що ж, майже кожен проміжок часу, коли це запитання надходило до Неда, або до мене, або до інших представників Державного департаменту – навіть тих, хто не був офіційним представником – ми чітко заявляли, що продовжуємо підтверджувати, що діалог із КНДР без попередніх умов залишається принципом нашого підходу, коли йдеться про денуклеаризацію півострова. Отже, пропозиція є.

4. Ізраїль. Палестина.

4.1. Що стосується палестинського питання, сьогодні раніше ізраїльська армія здійснила напад на село під назвою Дейр аль-Хатаб на схід від Наблуса. Вони вбили молодого чоловіка, 21-річного Алаа Загала, але також поранили двох палестинських журналістів, з палестинського телебачення, Махмуда Фаузі та Луая Самхана. Вам відома ця ситуація? Хоча вони мали чіткі позначки «преса».

В.П.: Ми підтримуємо свободу преси та можливості журналістів вільно користуватися цим правом без страху. Ми закликаємо ізраїльських і палестинських офіційних осіб працювати разом, щоб знизити напруженість, і наголошуємо на важливості збереження стабільності на Західному березі.

5. Сирія

5.1. Минулої ночі сили США провели там рейд, і вбили лідера ІДІЛ. Це сталося через кілька тижнів після того, як Демократичні сили Сирії провели операцію проти ІДІЛ у таборі для переміщених осіб Аль-Хол. Чи був якийсь тип координації , який ви можете прокоментувати? І тоді чи Штати все ще стурбовані тим, що табір Аль-Хол може стати розсадником ІДІЛ?

В.П.: Що стосується першої частини вашого запитання, то я нічого не знаю, і я б скерував вас до моїх колег із Пентагону, щоб ви поговорили конкретно про удар. А що стосується вашого другого запитання про табір для полонених, то наша оцінка не змінилася.

6. Іран

6.1. Сьогодні адміністрація Байдена оголосила про другий пакет санкцій проти іранських сил безпеки у зв’язку з демонстраціями. Що робить адміністрація Байдена на міжнародному рівні? Як ви вважаєте, чи доречно,

щоб Ісламська Республіка Іран мала місце в Комісії зі статусу жінок при ООН?

В.П.: Ми продовжуємо взаємодіяти з нашими союзниками та партнерами не лише в регіоні, а й у всьому світі, і закликаємо до суворого засудження жорстоких репресій, які ми бачимо під час протестів в Ірані. Як ви зазначили, сьогодні ми вжили заходів, нещодавно зарахувавши сімох осіб з уряду Ірану за їхню роль у насильстві проти мирних протестувальників і придушенні прав людини. Очевидно, я не можу говорити про зусилля інших країн, але інші країни продовжують докладати власних зусиль, щоб притягнути іранський режим до відповідальності.

7. Таїланд

7.1. Чи можете ви прокоментувати масову стрілянину, в Таїланді?

В.П.: Ми глибоко засмучені трагедією в провінції Нонг Буа Лампху, де стрілець забрав життя майже 40 людей, у тому числі 24 дітей. Ми підтримуємо народ Таїланду, наших партнерів у регіоні, і висловлюємо наші глибокі співчуття тим, хто сьогодні втратив своїх близьких. США готові допомогти нашим тайським союзникам у зв'язку з цією жахливою трагедією, і ми продовжуємо співпрацювати не лише з нашим посольством там, але й з урядом, а також із будь-якою пропозицією та будь-якою допомогою, яку Сполучені Штати можуть надати.

8. Польща

8.1. Президент Польщі Дуда в нещодавньому інтерв'ю припустив, що ведуться переговори зі США про включення Польщі в програму розподілу ядерної зброї. Чи можете ви це підтвердити чи розширити? А також, президент Байден, схоже, припустив сьогодні, що він може зустрітися з президентом Путіним у листопаді під час G20, що стане досить серйозним відривом від поточної політики, і чи це планується? Якщо так, то чому змінилася політика?

В.П.: Отже, по-перше, що стосується вашого запитання щодо Польщі, я хочу зауважити, що Польща є важливим союзником НАТО в регіоні. Але, оскільки це стосується цього конкретного запиту, ми не знаємо про цей пункт. І я можу сказати, що Сполучені Штати не планують розгортати ядерну зброю на території членів НАТО, які приєдналися до НАТО після 1997 року. Що стосується другої частини вашого запитання, я дозволю Білому дому говорити про будь-які зобов'язання президента Байдена. Але я думаю, що одна річ, яку ми бачимо досить з усіх міжвідомчих організацій, у тому числі з Білого дому, полягає в тому, коли мова йде про Росію, нічого не може бути так як раніше. І

це було зрозуміло в усіх наших взаємодіях з нашими російськими колегами, після їх незаконного та несправедливого посягання на територіальну цілісність України та її суверенітет.

9. Ізраїль. Ліван

9.1. Ізраїль сьогодні відхилив прохання Лівану внести зміни до проекту угоди. Чи має державний департамент якусь реакцію на цю відмову?

Спеціальний президентський координатор Амос Гохштайн продовжує свою активну роботу, щоб завершити обговорення морських кордонів, і ми підтримуємо тісні зв'язки з ізраїльтянами та ліванцями. Ми перебуваємо на критичному етапі цих переговорів, і розриви, безумовно, скоротилися, і ми залишаємося відданими досягненню рішення, ми віримо, що тривалий компроміс можливий.

10. КНР

10.1. Чи є у вас коментарі щодо відхилення Радою ООН з прав людини цієї спільно спонсорованої США резолюції для обговорення репресій Китаю в Сіньцзяні? А точніше, чи розчаровані США тим, що Україна утрималася від голосування?

В.П.: Як ви бачили, посол Тейлор в Женеві прокоментував це. Ми розчаровані тим, що Рада не змогла погодитися провести дискусію щодо серйозних проблем з правами людини, порушених під час останніх незалежних дискусій та оцінок Управління Верховного комісара ООН з прав людини. Ми продовжуватимемо наполягати на тому, що Рада з прав людини може бути значущим форумом і інструментом для обговорення та притягнення країн до відповідальності за порушення прав людини.

11. Перу

11.1. Чи можете ви розповісти нам, будь ласка, про історію зустрічі між секретарем Блінкеном і Педро Кастільо в Лімі? І які головні теми США виносять на цю розмову? І щодо саміту, Генеральної асамблеї, чого США очікують від країн Латинської Америки на саміті?

В.П.: Сьогодні в Перу міністр зустрінеться з президентом Педро Кастільо та міністром закордонних справ Сесаром Ландою, і їх обговорення буде зосереджено на регіональній співпраці з низки питань – міграції, подолання загрози зміни клімату, економічних факторів, таких як торгівля та інвестиції, і, звісно, продовження роботи з прав людини. Також секретар очолить делегацію США на Генеральній асамблеї ОАД. Він підкреслить прихильність Сполучених Штатів до ОАД.

12. Азербайджан. Вірменія.

12.1. Щодо Азербайджану та Вірменії. Азербайджан заявив, що виявив, як вважають, масову могилу його солдатів, убитих армією Вірменії. У вас є якісь коментарі з цього приводу?

В.П.: Ми приголомшені втратою людей під час цього конфлікту, що триває десятиліття, і висловлюємо наші глибокі співчуття сім'ям загиблих і поранених. Багато сімей постраждали та втратили близьких під час цього конфлікту, і навіть якщо ми, завдяки нашій участі, намагаємося дивитися в інше майбутнє, ці сім'ї заслуговують на справедливість. Винні мають бути притягнуті до відповідальності; щоб досягти миру, зцілення, потрібна відповідальність. І ми продовжуємо підтримувати міжнародні зусилля з просування правди та примирення, і віримо, що ці процеси можуть відбуватися в тандемі з поточним мирним процесом між Азербайджаном та Вірменією, який вони також взяли на себе.

13. Ємен

13.1. Чи маєте ви якісь оновлення щодо перемир'я в Ємені?

В.П.: Це те, над чим ми продовжуємо працювати. Ми глибоко стурбовані тим, що перемир'я в Ємені за посередництва ООН закінчилося на вихідних, а сторони не досягли згоди щодо продовження. Відверто кажучи, єменські чоловіки, жінки та діти отримували рятувальні пільги під час перемир'я. А пропозиція ООН щодо розширення угоди принесла б ще більші відчутні переваги. Це те, над чим ми продовжуємо активно працювати, і продовжуємо співпрацювати з нашими союзниками в регіоні, але я не можу запропонувати жодних інших оновлень.

14. Кібератаки та інформаційна безпека

14.1. Як ви оцінюєте ризик російської кібератаки, починаючи від України і закінчуючи останнім прикладом нападу російськомовної групи, підтримуваної Кремлем, на США? Чи є у вас оцінка щодо цього?

Н.Ф.: Так, я вважаю, що ідея поширення стримування на кіберсферу є важливою для багатьох аспектів американської зовнішньої політики, включаючи війну Росії в Україні.

Я думаю, що рівень єдності цілей в Альянсі НАТО є досить обнадійливим. Кіберстримування це частина цього. Ми ще не бачили таку велику кількість ескалації з використанням кіберзасобів за межами України з боку росіян. В Україні досить ефективне державно-приватне партнерство на місцях із постачальниками програмного забезпечення, які в деяких випадках мають

сотні мільйонів систем, розгорнутих в Україні, і забезпечують цикл зворотного зв'язку між ними та урядом США щодо таких речей, як обмін інформацією про загрози.

14.2. Отже, ви вважаєте, що це стримування є однією з причин того, що ми не бачили більш наступальних кібероперацій Росії в Україні, чи ви вважаєте, що це просто їх рішення з точки зору того, як вони підходять до цієї війни?

Н.Ф.: Я вважаю, що в України насправді був певний рівень зловмисної російської кіберактивності. І я думаю, що одна з причин того, чому це не мало такого впливу, на який сподівалися росіяни, полягає в цьому тісному циклі зворотного зв'язку, який відбувається між постачальниками програмного забезпечення та постачальниками апаратного забезпечення, які розгорнули свою продукцію в Україні, і їхнє партнерство з урядом США, українським урядом і НАТО, щоб прискорити цей цикл зворотного зв'язку.

14.3. Коли мова заходить про наступальні кіберспроможності та операції США, чи приємно вам бачити, як ця адміністрація працює над тим, що, здається, стримує ці кібероперації та перевірки, які вони повинні пройти з боку США до того, як їх фактично можна буде здійснити, щоб Державний департамент мав більше видимості?

Н.Ф.: Я думаю, що кібероперації є важливим інструментом національної влади. Я думаю, що вникати в будь-які деталі цієї теми зараз виходить за межі моїх можливостей у перші кілька днів.

14.4. Яку роль ваше бюро може відіграти в наданні доступу до Інтернету іранцям, чи може ваше бюро щось зробити з приватними компаніями, щоб отримати доступ до Інтернету для іранців?

Н.Ф.: Я сподіваюся, що ми можемо багато зробити з точки зору адвокації в усьому світі, щоб поширити нашу віру в те, що доступ до Інтернету, це доступ до надійної та безпечної інформації – це те, що повинна мати кожна людина на Землі. Це один із принципів, за який Дорін бореться, будучи генеральним секретарем ITU. Я думаю, що є багато способів, за допомогою яких ми можемо реалізувати це, і під моїм керівництвом, я сподіваюся, бюро буде рішучим захисником цього.

14.5. Як працює стримування? Ми знаємо, як працюють засоби ядерного стримування. У цієї країни стільки зброї, у супротивника стільки зброї і так далі. Але що в цьому випадку ви їм показуєте – наприклад, ви вимикаєте деякі з об'єктів вашого супротивника тощо, щоб продемонструвати свою здатність щодо стримування?

Н.Ф.: Кажуть, що історія не повторюється, але римується. Я думаю, що все, що ми дізналися про ядерне стримування протягом холодної війни, не ідеально перекладається на цю сферу, але воно римується. Деякі принципи залишаються незмінними. Але існують деякі проблеми, наприклад, у нас немає ряду супутників, які відстежують шлейфи запуску ракет і здатні в режимі реального часу визначити, звідки вони прийшли.

14.6. Що стосується Сполучених Штатів – оскільки наближаються проміжні вибори в США, що ви бачите від Росії, Китаю та Ірану щодо кіберкампаній, націлених на проміжні вибори? І чи бачите ви інші країни чи недержавні агенти, які викликають занепокоєння?

Н.Ф.: Отже, для мене це буде найближчим пріоритетом – робота з нашими міжвідомчими партнерами для забезпечення безпеки наших виборів і виборів наших союзників і партнерів.

***

№ 800.

Україна передумала утримуватися по уйгурам та просить вважати її вчорашній нейтралітет сьогоднішнім голосом "за". Але "машини часу" в ООН немає

Загребельська **2022-10-07**

Це все, що вам потрібно знати, щоб зрозуміти, чому Україна діяла в ООН проти своїх інтересів? Тому що «дблбд».

"Рішення роздираної конфліктом України , яка значною мірою покладається на підтримку Заходу, борючись із вторгненням Росії, утриматися під час голосування застало декого зненацька.

Та й сама Україна, схоже, передумала.

Посол України Євгенія Філіпенко в п’ятницю виступила з незвичайним кроком і попросила, щоб «протокол засідання відображав нашу позицію на користь ухвалення зазначеного рішення».

Президент ради Федеріко Вільєгас з Аргентини сказав, що рада «прийме до відома вашу заяву», але підкреслив, що «відповідно до правил і практики результати голосування залишаться такими, як було оголошено вчора».

AFP News Agency

***

№ 801.

Укравтодор оголосив перші тендери на ремонт підірваних мостів на 10 млн – це копійки на фоні ремонтів «мирного» асфальту

2022-10-07

Юрій Ніколов, “Наші гроші”

Служба автомобільних доріг у Чернігівській області оголосила перші тендери на послуги з ліквідації (розбирання) елементів мостів, зруйнованих під час вторгнення у лютому-квітні 2022 року. Про це повідомляється в системі «Прозорро».

До кінця цього року хочуть розібрати завали на таких мостах:

1) *2,49 млн грн* – міст у м. Новгород Сіверський через р. Десна на км 80+650 дороги Р-65 КПП «Миколаївка» – Семенівка – Новгород-Сіверський – Глухів –КПП «Катеринівка», був підірваний 25 лютого;

2) *2,98 млн грн* – міст у с.Смолін через р. Жовідь біля с. Смолин на км 125+929 дороги Р-69 Київ – Вишгород – Десна – Чернігів, був підірваний 7 березня;

3) *4,28 млн грн* – міст у с.Якубівка через р. Вереп біля с. Якубівка на км 138+715 дороги Р-69 Київ – Вишгород – Десна – Чернігів, був підірваний 1 березня.

Всі ці тендери оголошені після того як Верховна Рада *21 вересня прийняла закон про повернення акцизів* на паливо (їх скасовували на початку війни аби пом'якшити ціновий тиск на автомобілістів України) та спрямування цих податків на ремонт доріг і мостів. В обгрунтуванні закону Міністерство інфраструктури вказувало, що гроші необхідні для ремонту мостів, зруйнованих під час війни.

За даними «Наших грошей», у списку зруйнованих мостів понад 40 споруд. За орієнтовною оцінкою Мінінфра, на їх відновлення знадобиться 11 млрд грн. Однак тендерів на їх відновлення ще нема, є тільки перші оголошення про розбір завалів.

Натомість,

Укравтодор після прийняття «акцизного» закону оголосив тендери на 1 млрд грн на ремонт необстрілюваних мостів і доріг.

Серед них найбільші об'єкти це ремонт мосту через р. Случ на км 302+974 дороги М-07 Київ – Ковель – Ягодин за *390 млн грн на Рівненщині* та ремонт *двох кілометрової ділянки за 93 млн грн* дороги М-07 Київ – Ковель – Ягодин (на м.Люблін) на ділянці км 503+360 – км 505+284 на Волині.

***

№ 802.

Десять вопросов к новому председателю Национального банка Украины

Романчук **2022-10-07**

В Национальном банке Украины новый председатель. Им стал Андрей Пышный. Поздравляю! Сегодня на этом посту работа не легче, чем на фронте. Огромное давление, нервы, перегрузки и сложнейшие задачи.

Разные силы Нацбанк рвут в противоположные стороны.

1) Кабинету Министров нужны хорошие показатели по стабилизации экономики.

2) Минфину нужны деньги от Нацбанка для финансирования госрасходы.

3) Деньги нужды ВСУ, местным властям, медработникам, а также банкам и инфраструктурным компаниям. Есть соблазн заставить Нацбанк печатать ещё больше денег. Новый руководитель Нацбанка А. Пышный вынужден будет вести диалог с этими и десятками других организаций и структур.

Мы не знаем, какие будут ответы А. Пышного, потому что

— даже в момент назначения Верховная Рада, Кабинет Министров, специализированные организации и ассоциации не просканировали,

не просветили научные взгляды, мировоззрение Андрея Григорьевича.

Публичная информация в интернете представляет А. Пышного, как политика, государственного деятеля и руководителя государственного банка.

1) В 26 лет он возглавил юридическое управление «Ощадбанка»,
2) в 27 лет стал директором департамента правового обеспечения этого банка.
3) В 29 лет молодой парень стал первым заместителем главы правления «Ощадбанка».

Головокружительная карьера.

Защитил диссертацию на тему «Правовой статус государственных банков Украины».

Это явно не про монетарную политику.

1) Юрист – да.
2) Бизнесмен – да.
3) Политик – да.

Но,

Национальный банк – это не коммерческая организация.

Это специфический государственный институт по выполнению вполне конкретной, специфической функции – обеспечение стабильности цен.

Всё остальное – вторично.

Главный вклад Нацбанка в экономический рост и развитие – это *низкая инфляция*. Это классика.

Если центральный банк не справляется с этой задачей, он вредит экономике.

Андрей Григорьевич возглавил Нацбанк Украины в **очень сложное время, когда к самой монетарной политике очень много вопросов и претензий**.

Поэтому,

— важно знать его научные взгляды, представления о монетарной политике в целом и функционале Нацбанка в частности.

Это не праздное любопытство, а важнейшая информация для того, чтобы понять, что будет с украинской экономикой в ближайшее время.

Ведь,

Нацбанк является одним их ключевым архитекторов экономической политики страны.

Итак, вот вопросы, ответы на которые важно было бы получить от А. Пышного для формирования ожиданий производителей товаров/услуг, инвесторов, предпринимателей и общества:

1) что такое ***инфляция***? Можно ли её импортировать? К какой ***экономической школе*** вы бы себя отнесли, монетаристов, кейнсианцев, марксистов?

2) Что такое ***ценовая стабильность***? Это инфляция до 2% в год или 8 - 10%, как это было в Украине в последние годы?

3) Считаете ли вы, что ***инфляция*** может рассматриваться, как ***источник экономического роста***?

4) Считаете ли адекватной формой борьбы с инфляцией ***административное регулирование цен***?

5) Почему, с вашей точки зрения, Украина входит в Топ-15 мира с ***самой высокой инфляции*** за последние 20 лет? Будет ли Нацбанк предпринимать некие действия, чтобы исправить ситуацию?

6) Почему, по-вашему, Украина по ***финансовой открытости*** на последнем 169-м месте в мире? Будет ли Нацбанк предпринимать некие действия, чтобы исправить ситуацию?

7) Почему в банковской системе такая большая доля государства? Будет ли приватизация в банковской сфере? Какой, по-вашему, оптимальная доля государственных банков на финансовом рынке?

8) В 2022-2023гг. инфляция в Украине находится и запланирована на уровне 30% и больше. Вы согласны с таким таргетом?

9) Как Национальный банк работает с инфляционными ожиданиями? Почему статистики по основным денежным агрегатам нет в ежемесячном режиме?

10) Каким вы видите вклад Нацбанка в обеспечение быстрого, долгосрочного экономического роста?

***

№ 803.

Марафон мародерів

Юрій *Бутусов* **2022-10-07**

Подивився вражаюче *розслідування про телекомпанію "Кінокіт"*

Це просто аморально. Вважаю, що Національне антикорупційне бюро має негайно відкрити кримінальну справу проти **керівників офісу президента, які відверто мародерять державний бюджет під час війни**.

Схема така:

1. Через початок війни ***офіс президента*** **забороняє самостійний ефір усім телеканалам**, і створює єдиний ***телемарафон*** (який порушує свободу слова, але це окреме питання, розслідування - про корупцію).

2. Виробляти більшість контенту для цього єдиного телемарафону на усіх телеканалах ***офіс президента*** вповноважує ***державний телеканал "Рада"***.

Але,

телеканал, який має свій значний бюджет та штат робітників, чомусь відмовляється це робити самостійно.

І тому,

замовляє виробництво телемарафону... комерційній компанії "Кінокіт", яка належить через підставних осіб заступнику голови офісу президента Кирилу ***Тимошенко***.

3. Платить за це телеканал "Рада" гроші платників податків - ***10 мільйонів гривень в місяць*** - непомірні гроші за контент, який гонить в ефір "Кінокіт".

І тому (*окрім того - Ю. Т.*) компанія ***Тимошенка*** під час війни добре розкручується за рахунок корупційної неконкурентної змови.

4. Цього не було в сюжеті, але я подивився, а скільки у нас витрачає держава на утримання телевізійних засобів масової інформації у 2022 році, може ніхто інший не може робити телемарафон? Ми утримуємо аж чотири державних мовника:

4.1 Суспільного мовлення - 1,873 мільярди гривень

(у 2021-му - 2,2 міль'ярди).

Насправді, один цей телеканал з великим штатом працівників, з кількома потужними редакціями, машинами, багатьома офісами та сучасним обладнанням для усіх видів зйомок мав би бути зобов'язаним сам робити телемарафон, причому Суспільне це зробило б незрівнянно вищої якості, ніж якийсь "Кінокіт".

4.2. Телеканал ДОМ - 362 мільйони гривень.

(у 2021-му - 977 мільйонів гривень). Цей телеканал не має ніякого впливу та значення, один з незрозумілих проектів ОП, який платникам податків з нього сенс не пояснюється.

4.3. Російськомовний телемарафон FreeDOM - 165 мійльонів гривень. Чи є сенс витрачати кошти платників податків на російськомовний телемарфон, і чи дивиться його хтось взагалі?

4.4. Телеканал "Рада" - 407 мільйонів гривень.

(у 2021-му - 84,7 мільйони гривень). Канал займається не висвітленням роботи парламенту, а пропагандою однієї партії та боротьбою з опозицією за критикою влади. Чи варто на це витрачати кошти платників податків?

Загалом:

2 мільярди 905 мільйонів гривень витратить держава на своє телевізійне мовлення у 2022-му році.

Для розуміння цін у військовому вимірі - це приблизна вартість понад 26 тисяч квадрокоптерів Mavic-3.

Але ці ресурси не використовуються, і

— ключовий проект мовлення державний канал купує у маленької непрофесійної компанії, яка ніколи не займалось телевізійними новинами, і за 10 мільйонів на місяць (120 мільйонів на рік) забиває значну частину телеефіру якимось низькопробним трешем, не соромлячись замість витробництва відеосюжетів зачитувати глядачам з екрану твіти та пости держслужбовців та радників офісу президента.

Бо якщо в ефірі Зеленський, Єрмак і сам Тимошенко кожні 10 хвилин, то можна робити все. Коли більшість інших продакшенів змушені були закритись через війну, компанія Тимошенко в прибутках через корупційний вплив Офісу президента.

Впевнений, що по результатах розслідування Національне антикорупційне бюро має порушити кримінальну справу проти мародерів, які використовують війну, щоб заробляти та тягнути з бюджету, в той час як країна по гривні скидається на квадрокоптери, машини, оптику, зв'язок, форму, озброєння, які офіс президента не фінансував до війни та не фінансує зараз - бо виглядає так, що для офісу Зеленського власний піар вартує дорожче ніж перемога.

***

№ 804.

Герман Галущенко: Росіяни вкрали в Чорнобилі оленячі роги, рівень їхнього опромінення – просто катастрофа

2022-10-07

Соня Кошкіна, Шеф-редактор LB.ua

Олександр Децик, редактор відділу "Економіка"

"Функцію залякування в них виконують військові. Там є і феесбешники, які так само тиснуть на персонал, щоб змусити його працювати на Росію. Тому що вони не можуть просто вивезти український персонал і завезти російський. У них просто його немає. Там працює близько 11 тисяч людей на станції, і Росатом не зможе замістити всіх. Ще одна причина - системи управління на нашій станції дуже суттєво модифіковані. І фахівці Росатому не зможуть швидко опанувати їх", - розповідає про ситуацію на ЗАЕС міністр енергетики України Герман Галущенко.

На його думку, навіть загроза санкцій Росатому, який і досі має свої проєкти в ЄС, змусить росіян бути значно більш поступливими в питаннях Запорізької атомної.

Герман Галущенко вважає доволі адекватним звіт МАГАТЕ за результатами візиту на станцію і перераховує варіанти демілітаризації ЗАЕС за сприяння цієї організації та ООН.

"Можливість будь-якої ядерної катастрофи наразі залежить виключно від рівня маразму росіян", - констатує він.

Та все ж переконує, що за ядерною енергетикою майбутнє, бо це не лише забезпечення потреб країни, а й гроші від експорту енергії в ЄС.

Міністр визнає, що для цього потрібно переглянути підходи до безпеки атомних станцій, і запевняє, що фахівці вже опрацьовують це питання.

За його словами, навіть якщо ворог руйнуватиме інфраструктуру, у міністерства й уряду є розуміння, як забезпечити теплові й газові потреби країни цього опалювального сезону.

До того ж в ексклюзивному інтерв'ю міністра енергетики України Германа Галущенка для LB.ua - про фінансовий стан Енергоатому, тарифи для населення, видобування газу, взаємини з керівниками Нафтогазу й інших підприємств.

1. «Реакція світу на події навколо ЗАЕС, м'яко кажучи, недостатня»

Соня Кошкіна: Почнімо з останнього – *вашого візиту до США* на запрошення колеги-міністра енергетики.

Герман Галущенко: Була велика кількість зустрічей з багатьма міністрами з ЄС, Канади, Британії, Сполучених Штатів. Обговорювали питання Запорізької атомної станції (ЗАЕС), її функціонування. І загалом загрози для ядерної безпеки в сучасному світі.

Бо сьогодні реакція у світі на те, що відбувається навколо ЗАЕС, м'яко кажучи, недостатня. І для нас це дуже важливе питання.

Я про це говорив спочатку з Дженніфер Гренголм, міністром енергетики Сполучених Штатів. І потім ми мали тристоронню зустріч – Дженніфер, голова МАГАТЕ Рафаель Гроссі і я – про те, як ми бачимо розвиток ситуації.

Адже вже є звіт МАГАТЕ за результатами візиту на Запорізьку станцію. Я супроводжував місію в Запоріжжі, провів багато часу з ними, і до цього зустрічався багато разів з Гроссі. І в цілому звіт ми оцінюємо позитивно.

Вони прямо говорять, що так звані сім стовпів ядерної безпеки (засновані на актуальних стандартах ядерної безпеки МАГАТЕ та інструкціях з ядерної безпеки. - LB.ua) порушено. І те, що місія зафіксувала російську військову техніку на станції, - це вже дуже важливо. Те, що вони навіть сфотографували її і виклали ці світлини у звіті, - це дуже важливо.

Хоча МАГАТЕ у звіті дуже обережно ставиться до деяких формулювань. Наприклад, там ви не зайдете слова «демілітаризація». А для всіх очевидно, що це дуже важливо. І всі порушення є наслідком військової присутності.

У звіті є термін «нейтральна зона». І зараз питання, хто і що вкладає в цей термін.

До нашої тристоронньої зустрічі пан Гроссі був у Нью-Йорку, зустрічався з українською делегацією, з Дмитром Кулебою, а наступного дня - з Лавровим. І тоді виникла ідея можливої угоди про нейтральну зону на станції і навколо станції.

І я розумію, що насправді ми вкладаємо різний зміст у «нейтральність».

Наша позиція в тому, що нейтральність у ситуації, коли там залишаються росіяни, взагалі не розглядається, не обговорюється. Російська армія має піти звідти. Адже ми знаємо, що там постійно присутні близько пів тисячі російських солдатів. Це неприпустимо.

Окрім загроз, на всіх зустрічах я акцентував увагу на тому, що вкрай важливо, щоб ЗАЕС була в енергосистемі України. Щоб вона видавала електроенергію для країни. Особливо напередодні зими. На лютий цього року ми мали досвід, коли станція видавала 6 тисяч 190 МВт – це величезний обсяг.

С.К.: Російські солдати там і зараз?

Г.Г.: Так, вони присутні і зараз. Ми знаємо чітко, де вони. І знаємо, де вони ховалися, коли місія МАГАТЕ заїжджала першого дня.

С.К.: А де вони ховалися?

Г.Г.: Є певне місце. Бо фактично місія МАГАТЕ побачила тільки 5 озброєних людей під час перебування. Зараз там, знову ж таки, залишилося два експерти, вони, у принципі, мають більше бачити.

Та питання, чи мають вони повний доступ? МАГАТЕ каже, що мають, але подивимося на результати.

Ще один момент – це росатомські співробітники, які теж мають піти звідти. Їх не так багато, десь до 20 осіб. Вони постійно ротуються. Але це нонсенс, що вони перебувають на території нашого об’єкта.

С.К.: Яка мета перебування саме кваліфікованих російських співробітників на нашій атомній станції. Для чого вони там?

Г.Г.: Дивіться, функцію залякування в них виконують військові. Там є і феесбешники, які так само тиснуть на персонал, щоб змусити його працювати на Росію.

Тому що вони не можуть просто вивезти український персонал і завезти російський. У них просто його немає.

Там працює близько 11 тисяч людей на станції, і Росатом не зможе замістити всіх.

Ще одна причина - системи управління на нашій станції дуже суттєво модифіковані. І фахівці Росатому не зможуть швидко опанувати їх.

Тому й намагаються максимально тиснути на людей, щоб змусити їх співпрацювати.

Мені не дуже сподобалося, що у звіті МАГАТЕ було таке послання, що ніби ті представники Росатому надають якісь консультації українському персоналу. Повна маячня.

Що саме роблять там представники Росатому? Наскільки ми розуміємо, вони поки що не втручаються в роботу операторів. Але мають план перепідключення станції до російської енергосистеми. І вони вже намагалися його поетапно реалізовувати.

С.К.: Наскільки це можливо?

Г.Г.: Це дуже складно зробити, відверто. У нас з росіянами різна частота в енергосистемах. Але такий план є, і, в принципі, вони його опрацьовують.

Для того, щоб перепідключити ЗАЕС, треба розбити лінії, що пов’язують її з українською енергосистемою.

Доки є хоч одна лінія, станція перебуває на українській частоті. Тобто на європейській, бо після синхронізації ми вже в єдиній енергосистемі з Європою.

На жаль, у нас уже були два блекаути (відключення від мережі. – LB.ua) Запорізької станції, два рази вона падала на дизель-генератори через те, що перебивалися відповідні лінії. Слава богу, знову ж таки, завдяки українським фахівцям удалося стабілізувати ситуацію. Ми передбачили багато систем захисту. Але коли йдуть обстріли, загроза залишається.

С.К.: Я правильно розумію, що «перебити лінію» - це фізично її перебити? Тобто коли туди щось влучає?

Г.Г.: Так, це може бути влучання в опору, це може бути, коли просто, наприклад, осколками посікло кабелі. Це може бути розбитий трансформатор.

Ми вже проходили це. Знаєте, такий собі день бабака: ми відновлюємо - вони знову руйнують, ми знову відновлюємо.

І тут найстрашніше, що ці росатомські хлопці, вони розуміють, з чим граються і які можуть бути наслідки. Вони це чудово розуміють.

С.К.: Тож яке майбутнє для Запорізької атомної електростанції з огляду на те, що ви були у Штатах, у вас була низка перемовин? У МАГАТЕ вже щось говорять про нейтральну зону. Ми ж говоримо про демілітаризовану зону.

Г.Г.: Я бачу два шляхи вирішення ситуації. Перший - це рухатися за сценарієм МАГАТЕ. І розглянути демілітаризацію не тільки станції, а й відповідної зони: 10 кілометрів, 20, 30 навколо станції.

І щоб український персонал працював на станції без тиску. Але виключно за умови виходу зі станції російських військових і представників Росатому.

І є інша опція, коли фізичний захист станції може забезпечити, наприклад, ООН чи якась інша міжнародна організація. Це одне з можливих вирішень ситуації. Але ключове питання, наскільки росіяни готові будуть фізично залишити станцію. Зараз навіть не йде мова, що вони можуть написати в угоді щодо ЗАЕС: демілітаризація, деокупація, повний контроль. Головне, що росіяни, як ми розуміємо, можуть нічого з цього не виконати. От узагалі нічого. І мають бути передбачені якісь конкретні рішення, наприклад, зупинка членства РФ у МАГАТЕ. І звільнення росіян зі штату організації. Їх багато працює в МАГАТЕ - близько ста осіб на різних позиціях, від першого заступника до топменеджера. І це сталося не вчора - так історично склалося, від моменту створення. Відповідно, там дуже суттєвий вплив росіян.

2. Санкції проти Росатому будуть ключовим аргументом тиску на росіян

Олександр Децик.: Можна уточнити? Там фізично перебувають працівники Росатому, а в Росатому багато проєктів за кордоном. Санкції або загроза санкцій будуть стимулювати росіян до переговорів?

Г.Г.: Так, це те, що ми зараз обговорюємо з усіма. Фактично сьогодні Росатом спокійно продає своє паливо в європейські держави, будує атомні станції в Європейському Союзі. І санкції проти Росатому стали б ключовим аргументом тиску на росіян.

Чому?

Тому що в енергетиці це єдина стаття високотехнологічного експорту з РФ. Це не нафта, не газ, не вугілля.

Фактично це єдиний вид експорту, де вони продають технологію, яка дійсно є однією з конкурентних. Пам'ятаймо про це.

Але після того, що вони наробили в Запоріжжі, в Чорнобилі, в Харкові, де влаштували обстріл ядерних установок, досі немає ніяких дій щодо них.

Тож якщо Росатом буде розуміти, що є загроза втратити європейські ринки, це може бути значним елементом тиску.

Я спілкуюся стосовно цього і з Westinghouse, і з іншими компаніями, які могли б замістити російське паливо. Це не так просто і швидко, як нам хотілося б. Це не газ чи нафта. Виробництво цього виду палива суто технологічно дуже складне і не швидке. І компаній, які це можуть, не так багато у світі.

У чому особливість саме атомної галузі?

Коли хтось відмовляється від російського газу, він може купити інший у Сполучених Штатах чи в Катарі. Вугілля можна привезти з Колумбії, Австралії. Аналогічно стосовно нафти.

А виробників ядерного палива у світі – один, два, три. Це дійсно дуже складна, високотехнологічна річ.

Відповідно, формується певний резерв палива, на якому атомна генерація працюватиме певний період часу. А далі треба наперед замовити паливні збірки. Та коли вам треба швидко, інший виробник просто може не мати необхідного ресурсу, щоб їх виготовити…

Тому тут дуже складно.

Через це зараз дуже обережно дивляться в бік санкцій стосовно атомної енергетики.

Але великий плюс уже те, що про це говорять. Це має стати предметом тиску і обмежень. Питання, якою мірою і коли ці обмеження впроваджуватимуть.

Як варіант: можуть ухвалити рішення зараз, але запровадять його, як по багатьох видах санкцій, трохи пізніше.

Тоді вже буде сигнал ринку. І ринок перебудується. У принципі, є розуміння ключових гравців, як це може відбутися.

Безумовно, це не так швидко, як хотілося б нам, і не так просто, як, скажімо, з іншими нетехнологічними видами.

Та впевнений, що це дасть можливість у перспективі повністю відмовитися від російського палива.

До речі, Україна має в такому заміщенні унікальний досвід, бо давно почала диверсифікацію. На сьогодні, наприклад, паливні збірки Westinghouse модифіковані для використання на блоках радянського/російського зразка.

С.К.: Зараз можна говорити, що МАГАТЕ підігрують російському інтересу?

Г.Г.: Їхній звіт виявився доволі адекватним. Я відверто очікував гіршого. Вони зазначають, що, мовляв, у них суто технічна функція. Їхнє завдання – перевірити ядерний матеріал, чи він у безпеці. Але навіть якби вони захотіли загравати з росіянами, то тепер не можуть зробити це точно, бо весь світ уже побачив, що відбувається на ЗАЕС.

Найскладнішим є те, що МАГАТЕ все ще намагається використовувати старі правила в новій ситуації. Ніколи МАГАТЕ у своїй історії не мала такого формату місії, як на ЗАЕС. Вони подібного не робили, для них це взагалі нонсенс, коли є окупація станції, військове захоплення. Такого ніколи не було. Такої місії не було. І в цьому її унікальність. Але я дуже сподіваюся, що МАГАТЕ вже готове зробити крок уперед в об'єктивності оцінок…

Коли після звіту було рішення ради керуючих, то воно вже з більш відвертими формулюваннями стосовно ситуації. Його, до речі, прийняли більшістю голосів. Росія, звісно, була проти.

С.К.: Після проведення псевдореферендумів російський парламент «ратифікував» анексію частини території України. Територія Запорізької АЕС входить у цю зону окупації та анексії. Крім того, Путін видав указ про створення компанії, що має експлуатувати станцію та нібито забрав ЗАЕС у федеральну власність. Що тепер буде із ЗАЕС?

Г.Г.: Росіяни відразу говорили, що то все їхнє. Буквально вже на четвертий чи п'ятий день, як захопили ЗАЕС, вони зверталися до колективу з позиції того, що станція – це власність Росатому. Ви всі, мовляв, вже працюєте в Росатомі.

Проте такі дії Росії, зокрема, і створення спеціальної компанії для управління ЗАЕС – це грубе порушення міжнародного права та всіх конвенцій про ядерну безпеку. 5 жовтня я звернувся з цього приводу до МАГАТЕ, до своїх колег з держав G7, до єврокомісара з енергетики Кадрі Сімсон. Окупувавши станцію і

прикривишись цими папірцями, насправді Росія фактично викрадає ядерні та радіоактивні матеріали, що належать Україні.

І ми вже неодноразово зверталися до МАГАТЕ щодо позбавлення Росії, країни, що вдається до ядерного тероризму, прав і привілеїв в організації.

Сподіваюся, міжнародна спільнота почує наші заклики, адже Росія розуміє розмови лише з позиції сили. У цьому випадку це запровадження тотальних санкцій проти російської ядерної промисловості, жорсткі обмеження з боку МАГАТЕ.

Або ж є другий варіант розвитку подій – коли вплив на ситуацію ЗСУ буде швидшим, ніж міжнародний вплив.

3. «Можливість будь-якої ядерної катастрофи наразі залежить виключно від рівня маразму росіян»

С.К.: Зараз дуже багато йдеться про можливе застосування ними ядерної зброї. Це з одного боку. З іншого є та сама Запорізька атомна електростанція і сумний досвід Чорнобиля. Як бути з цим?

Г.Г.: Ви ставите питання, чи має значення, унаслідок чого будуть помирати люди - унаслідок ядерного удару чи вибуху на Запорізькій атомній станції?

Однозначною катастрофою є і те, і те. Масштаби у випадку аварії на ЗАЕС можуть бути величезними. Є розрахунки, яка кількість території може бути уражена. Мова йде про багато країн.

Можливість будь-якої ядерної катастрофи наразі залежить виключно від рівня маразму росіян.

С.К.: Вони ж у Чорнобилі вже рили траншеї в радіоактивному Рудому лісі…

Г.Г.: Я був там, коли росіяни тільки-тільки втекли. З нами була група CNN, журналісти. У Рудому лісі дійсно були окопи, укріплення. Там дозиметр просто зашкалює.

Потім дивимося, на станції, де радіаційний фон має бути нормальним, теж починає шкалити. Я думав, щось не те з датчиком. А виявилося, що вони рили пісок у Рудому лісі і тягали його мішками на укріплення станції. Уявляєте?

…А ще вони роги вкрали з відділу міліції оленячі. Вони там лежали з 1986 року і мають таке опромінення, що просто катастрофа. Певно (вкрали. – LB.ua), якомусь генералу на подарунок. Хай повісить собі над ліжком. (Посміхається).

Ми були в кімнатах, де спали їхні начальники, ті самі генерали… Дозиметр зашкалює, бо нанесли забруднення на одязі. Я тоді й сказав CNN, що доза така, що всі ці вояки швидко помруть.

То через два дні російський генерал, аби спростувати мої слова, заявив, що, мовляв, там у 1941-му рили окопи, проходила лінія оборони, і ніхто не був уражений радіацією.

Г.Г.: Це серйозно, не жарти.

Тому рівень інтелекту цього вояки мені складно коментувати.

4. «Що більше ми експортуємо, то менше європейці споживають газу російського і вугілля»

С.К.: Як би там не було, але Україна і надалі планує розвивати атомну енергетику. Принаймні так в інтерв'ю LB.ua розповідав заступник керівника Офісу Президента Ростислав Шурма.

Та на тлі всього, що відбувається, чи дійсно це потрібно, якщо ми не впевнені, що можемо її захистити?

Г.Г.: Атомна енергетика - це все одно майбутнє, це чисте майбутнє, це безвуглецеве майбутнє. Так, нам треба переглянути підходи до захисту станцій. Тому що до війни, на жаль, у нас поняття такого, як оборона атомної станції, взагалі не існувало. І це не тільки в нас, до речі. В усьому світі поняття «військова загроза атомному об'єкту» - це щось таке не дуже зрозуміле, тому що насправді ніхто не оцінював такі ризики.

Наприклад, зараз багато говорять про малі модульні реактори. І майже всі розвинені держави займаються цією тематикою, як і найбільші компанії світу. Можна, наприклад, поставити в Прибалтиці малий модульний реактор. Але це відстань, яка теоретично дозволяє росіянам використовувати артилерію для руйнування об'єкта.

Тому безпека АЕС - новий виклик не лише для нас. Сьогодні одна держава впливає на розвиток цілої високотехнологічної галузі з погляду тих ризиків, які вони вже створили.

В Україні ми вже змінили перелік проєктних загроз і зараз говоримо про те, що мова має йти в тому числі про військову оборону будь-якої атомної станції.

С.К.: Тобто ми будемо вносити ці зміни в законодавство?

Г.Г.: Абсолютно вірно. Це вже зроблено. Ми вносимо зміни на рівні тих актів, які можемо швидко зробити.

О.Д.: Давайте стосовно найближчого майбутнього. За умови фактичного припинення виробництва енергії Запорізькою атомною для потреб енергомережі України ми зможемо експортувати електроенергію цього року?

Г.Г.: Буде дуже складно.

Експорт - це можливість заробляти кошти для енергоринку, який зараз переживає не найкращі часи, зокрема, через падіння споживання. Функціонування Запорізької атомної станції в єдиній енергосистемі дає нам можливість експортувати до двох гігаватів або й до трьох гігаватів у Європу. Це дуже важливо не лише для нас, а й для європейців.

Тому ми кажемо, що давайте всі разом дотиснемо росіян і, відповідно, Україна зможе бути для вас корисна з погляду чистої електроенергії.

С.К.: А росіяни це розуміють, і тому в них два пріоритети. Перший - нас заморозити, другий – не дати нам експортувати електроенергію.

Г.Г.: Тут же питання в тому, що більше ми експортуємо, то менше європейці споживають газу російського і вугілля. Умовно 1 ГВт чи 2 ГВт - це мільярди куб. метрів газу на рік. Безумовно, росіяни це прорахували. Тому для європейців це теж виклик.

О.Д.: Ви згадали про проблеми в галузі. Як ви оцінюєте загалом фінансовий стан Енергоатому зараз?

Г.Г.: Як складний. Річ у тому, що вони втратили реально 40 відсотків своєї товарної продукції. І це для будь-якої компанії дуже складно. Хоча ключове навіть не це, а те, що вони несуть так зване ПСО (або PSO, Public Service Obligation – механізм забезпечення пільгової ціни послуг для населення за рахунок учасників ринку). Тобто на Енергоатомі основний обсяг фінансового забезпечення низького тарифу для населення. Тому зараз вони в об’єктивно дуже складній ситуації. Хоча минулий рік закінчили з прибутком. І цей за іншої ситуації мали б теж…

Ми напрацьовуємо рішення, щоб стабілізувати фінансову ситуацію на ринку.

О.Д.: Один з пріоритетів, який називає президент, це розвиток після перемоги не лише атомки, а й так званої зеленої енергетики. Та в нас проблема з розрахунками і в Енергоатомі, і мільярдна заборгованість перед виробниками зеленої електрики. А без вирішення цих питань ніякого розвитку, ніяких інвестицій не буде.

Г.Г.: Я розділив би відповідь на це важливе питання на два моменти.

Перше, щодо планів. Україна дійсно має величезний потенціал розвитку зеленої енергетики – вітро-, сонячної генерації. Згідно з енергетичною стратегією, яку ми розробляли до війни, планували вийти до 2030 року на 25% ВДЕ. Україна має величезний потенціал. Особливо офшорного вітру - це Чорне море, Азовське море. Закінчиться війна - і інвестиції підуть.

Друге - це питання стійкості ринку саме сьогодні. Бо, на жаль, унаслідок війни ми втратили десь до 90 відсотків вітрової генерації і до 40 відсотків сонячної. Це втрати в наших південних регіонах: Запоріжжя, Миколаїв. Сьогодні ми врегулювали так, що все, що виробила зелена генерація, вона продає й отримує за це кошти. Але що стосується компенсації зеленого тарифу, то сьогодні, поки війна, на жаль, ресурси дуже обмежені. Коли стабілізуємо фінансово ринок, з'являться кошти, ми все обов'язково закриємо. До речі, зараз на 97,6% закрито вже всі розрахунки за 2021 рік.

Далі, безумовно, ми будемо робити все, щоб розвивати ці напрями. Адже атом, гідро- і зелена енергетика здатні спокійно забезпечити Україну електроенергією повністю, максимально і мати потенціал для експорту.

5. «Чи задоволений я комунікацією з Нафтогазом? Я завжди шукаю шляхи для кращої комунікації зі всіма»

О.Д.: Давайте тоді про те, як переживемо зиму.

Ви ще весною зазначали, що в Харківській області Укргазвидобування заморозило видобуток. Після контрнаступу і повернення територій будуть якісь позитивні новини стосовно цього?

Г.Г.: Попри все, слава богу, драматичного падіння видобутку не відбулося. Зменшення є, але воно не драматичне. Усе, що закачали в сховища на зиму, це за рахунок власного видобутку. У перші ж дні війни ми заборонили наказом Міненерго експорт газу. І за це нас не дуже люблять, зважаючи на співвідношення цін в Україні та в Європі.

С.К.: До речі, а вам комфортно працювати з нинішнім керівником Нафтогазу Юрієм Вітренком? Адже відомо, як він сперечався стосовно обсягів запасів газу на зиму з прем'єром. Ну і суперечка – це ще м'яко сказано.

Г.Г.: В енергетиці не може бути демократії в керуванні. Бо це питання безпеки постачань. Це стосується і газу, і електроенергії.

З моменту мого приходу в міністерство ми намагалися, дотримуючись, звісно, вимог Третього енергопакету, налагодити конструктивну комунікацію зі всіма

підприємствами галузі, навіть тими, які не у сфері управління Міністерства енергетики.

Чи задоволений я комунікацією з Нафтогазом? Я завжди шукаю шляхи для кращої комунікації зі всіма.

О.Д.: Стосовно заборони на експорт газу. На якій стадії розробки постанова уряду про викуп у приватних видобувачів тих запасів, які є зараз?

Г. Г.: Насправді Нафтогаз уже викуповував певні об'єми. На жаль, вони не є дуже великими. Бо, знову ж таки, це питання грошей. Основне питання зараз - це питання ціни. Є позиція держави, що в нас не може бути захмарних цін. А виробники кивають на ціни в Європі.

Та певний компроміс маємо. Бо газ видобувається в Україні, а все, що в наших надрах, - це власність народу. Навіть якщо хтось купив ліцензію на видобування, це не значить, що через війну може отримувати надприбутки. До речі, в Європі, якщо ти отримуєш надприбутки, тебе спонукають більше віддавати для потреб держави. І це справедливо.

Так, усі хочуть заробити максимум. Я розумію, і це нормально: є бізнес, він покликаний заробляти прибутки. Але в нас війна. Зараз у нас питання виживання.

О.Д.: Ворог нищить нашу електрогенерацію. Необхідні потужності, аби перекривати сезонні стрибки енергії під час опалювального сезону. Як ми будемо вирівнювати споживання на піках? Будемо закуповувати електроенергію?

Г.Г.: Ми дійсно втратили велику кількість передусім теплової генерації електроенергії, яка є маневреною і дозволяє швидко збільшувати обсяги виробництва. Та частину відновили. Подивимося, як будуть розвиватися події. У нас є декілька сценаріїв проходження. Ми розуміємо, що робити.

О.Д.: ***Була критика послів G7 стосовно ситуації в ОГТСУ*** *(Оператор газотранспортних систем України)***…**

Г.Г.: З послами G7 ми в постійній комунікації. Стосовно ОГТСУ.

Якщо наглядова рада приймає рішення звільнити керівника, наглядова рада його звільняє. А інакше для чого ми її робили, цю наглядову раду? Наглядова рада є незалежною, і якщо навіть комусь її рішення не подобається, то не потрібно в цьому звинувачувати державу.

Важливо не переходити на персоналії, будь-який менеджер має працювати в такій парадигмі *(16 вересня наглядова рада Магістральних газопроводів України припинила повноваження гендиректора Оператора ГТС України Сергія Макогона. Той назвав це «останньою спробою заблокувати реформу корпоративного управління ОГТСУ» для призначення більш лояльного менеджера. – LB.ua).*

Система управління ОГТСУ і МГУ є, м'яко кажучи, неідеальною.

На період її створення були свої причини, а зараз маємо спільне бачення з міжнародними партнерами, що треба ситуацію переглянути – ліквідувати одне підприємство, а залишити інше. І зробити в ньому наглядову раду.

Це все правильно, і це треба робити, тому що це дійсно нормальна корпоративна практика. І ми до цього йдемо.

До речі, й корпоратизацію Енергоатому зараз робимо, попри війну.

Генеральний директор ТОВ "Оператор ГТС" Сергій Макогон

С.К.: Стосовно партнерів. Під час вашого візиту до США багато говорилося про *перспективи відновлення української енергетики після перемоги*. Як саме це має бути, на ваш погляд?

Г.Г.: **Тут теж дві частини**: ***fast recovery*** (анг. "швидка відбудова") і ***recovery***.

Fast – це те, що ми, безумовно, маємо відновлювати зараз. Нам зараз ключове, у разі руйнувань, максимально швидко повернути людям світло і тепло. Тут мова йде не про технології, а про швидкість і надійність. Це дуже важливо, особливо на деокупованих територіях.

Бо та наволоч не лише руйнує. Коли йдуть, вони мінують перш за все енергетичну інфраструктуру. Мінують просто шаленою кількістю мін, яких ще з Радянського Союзу в них мільйони залишились. На жаль, у нас буквально минулого тижня в Харкові підірвався співробітник Харківобленерго, який намагався відновити лінію на звільненій території.

І гинуть хлопці, які розміновують. Але, попри все, вони роблять фантастичну роботу. Я дуже-дуже високо оцінюю роботу і ДСНС, і ремонтних бригад. Хлопці просто герої.

Це перше питання.

Стосовно майбутнього.

Безумовно, ключове

> **– не відновлювати так, як було. Нам не потрібна та система, яка будувалася невідомо коли, за старими моделями.**

Безумовно,

> **— це мають бути *новітні технології*.**

Що ще?

Ми маємо зважати на те, що військова загроза нікуди не дінеться. Відповідно, **захист енергетичної інфраструктури має бути розрахований на військову атаку**.

І є багато технологій, які можна застосувати з погляду військових ризиків.

Можливо,

— варто лінії не по повітрю тягнути, а прокладати їх під землею.

Треба визнати - України, яка була до 24 лютого, не буде більше. Це треба визнати. І це виклик для нас.

Тому, безумовно,

— нам потрібні 1) *найкращі технології*, вкрай важлива 2) *енергоефективність*.

Я запитував у європейців, міністрів енергетики, як вони планують на 15% зменшити споживання?

Вони кажуть, що

— найважливіше – це ***самодіагностика підприємств***, які самі шукають такі можливості. І комерційні, і державні, і комунальні підприємства.

Десь, наприклад, заборонили рекламні борди, вони не світяться і, відповідно, заощаджують споживання. Маленькі механізми, які в комплексі дають вагомий ефект. Маємо над цим також працювати.

Енергоефективність дає суттєве скорочення споживання. **Україна має величезний потенціал для цього.**

На жаль, ми проходимо через пекло війни, і є міста, які знищені майже вщент.

То,

— під час відбудови треба всі ці технології враховувати. І враховувати відразу.

А після перемоги

— до нас буде велика увага європейців з погляду інвестицій.

Я зараз маю контакти майже всіх своїх колег і можу просто без протоколу, у разі потреби, поспілкуватися з кожним. Маємо зараз досить довірливий рівень комунікації і взаємовідносин.

Та ось що важливе.

Вони всі кажуть, що

1) їхні **провідні компанії потенційно готові брати участь у відбудові**.

2) Але з погляду інвестування є ризики, бо йде війна. І ці ризики погано страхують.

То я всім кажу: оберіть проєкт.

Ми зараз, під час війни, підготуємо всі дозволи, всю документацію.

А це займає в енергетиці значний час. Ми все підготуємо, ви отримаєте готовий проєкт і будете чекати дня Ч.

А після параду нашої перемоги,

наступного дня у вас уже буде можливість одразу перейти до інвестування.

Так, з одного боку, забезпечуємо швидке відновлення, з іншого - питання повоєнної відбудови.

***

Довідка *(Вікі)*:

Походження та навчання

Герман Галущенко народився 1973 року у Львові. У 1995 році закінчив Львівський державний університет імені І. Франка за спеціальністю ***«Правознавство»***, отримав диплом юриста з відзнакою.

Закінчив Українську академію зовнішньої торгівлі за спеціальністю ***«Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»***, отримав диплом магістра міжнародного менеджменту.

1. Кар'єра

Діяльність в державних органах

Працював у прокуратурі м. Львова, у договірно-правовому департаменті МЗС України.

Потім працював у міністерстві закордонних справ України, був представником України у комітеті Ради Європи по боротьбі з корупцією.

У різні роки він обіймав посади заступника керівника департаменту Секретаріату (Адміністрації) Президента України, з 2011 року — директора департаменту судової роботи Міністерства юстиції України[2].

НАЕК «Енергоатом»
У 2013-2014 роках — виконавчий директор з правового забезпечення НАЕК ***«Енергоатом»***. З травня 2020 року по 29 квітня 2021 року — ***віце-президент*** НАЕК «Енергоатом».

Міжнародна діяльність
У 2014 році після звільнення з Енергоатома за власним бажанням Герман Галущенко активно долучився до процесу захисту інтересів держави Україна та вітчизняних компаній у міжнародних судових інстанціях. Зокрема, він працював над питаннями притягнення РФ до відповідальності за експропріацію власності великих українських державних та приватних компаній у АР Крим. Також працював у команді провідних міжнародних юристів на чолі з американською компанією Covington & Burling LLP – у справах, що розглядав Міжнародний суд ООН за порушення двох конвенцій: про фінансування тероризму (Донбас) та расову дискримінацію (Крим).

Представляв Україну у численних переговорах та конференціях. Є членом Американської асоціації міжнародного права. Арбітр від України Міжнародного центру вирішення інвестиційних справ у Вашингтоні. Також залучений як арбітр ICC.

Брав участь у багатьох міжнародних процесах, зокрема у сфері енергетики щодо видобутку нафти та газу, угод про розподіл продукції, експропріацію енергетичних активів тощо.

Міністерська посада
29 квітня 2021 року Верховна Рада України проголосувала за призначення Германа Галущенка міністром енергетики України. За таке рішення віддали голоси 305 народних депутатів — фракція «Слуга народу», ОПЗЖ, «Батьківщина» та групи «За майбутнє» і «Довіра».

Президент Володимир Зеленський відповідним указом 13 травня увів Германа Галущенка до складу Ради національної безпеки і оборони України.

2. Викладацька діяльність

З 2012 року викладає міжнародне приватне право в Інституті міжнародних відносин Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Доцент кафедри міжнародного приватного права Інституту міжнародних відносин Київського національного університету ім. Тараса Шевченка.

3. Політична діяльність

До кінця серпня 2020 року входив до керівних органів партії «Патріот», яка визначає себе як правоцентристську політичну силу. На президентських виборах 2019 партія висунула своїм кандидатом економіста Андрія Новака, який набрав 0,02 % голосів.

4. Наукова діяльність

Автор наукових статей та монографій з питань інвестиційного, енергетичного та міжнародного приватного права.

***

№ 805.

Мировую экономику, скорее всего ожидает идеальный шторм

Кущ **2022-10-07**

Больше всего прстрадает Европа:

1) темпы падения ВВП могут быть сопоставимы с пандемическим кризисом, но возможностей для монетарного стимула уже не будет.

2) Миллионы безработных и сокращение уровней социальной поддержки.

Как следствие,

3) перестройка политического ландшафта: где "полевенее", где "поправение".

Если взять кризис в ЕС за 10, то в Великобритании можно ожидать 7, в Канаде и Австралии - 6, в США - 5, в Китае - 3, в Индии - 1.

Такой примерный расклад по глобальным экономическим кластерам.

1. Какие угрозы возникают для Украины?

Я не беру фактор войны, а лишь те траблы, которые возникли помимо ее или как следствие оной.

1. Демографический кризис, можно сказать, **демографическая яма**.

2. Критическое **падение платежеспособности внутреннего рынка** и, как следствие, снижение потенциала третичного сектора экономики (торговля, услуги), кризис МСБ.

3. **Резкий рост госдолга** до уровня 100 млрд дол, что будет соответствовать 80-100% ВВП.

Удорожание долга:

— рост стоимости обслуживания долга до 300 млрд грн или трети налоговых поступлений.

4. **Отсутствие суверенной монетарной политики**.

5. ***Сырьевой характер экономики*** в условиях ***удорожания транспорта и блокирования логистики***.

2. Что делать?

Пункты 1 и 2:

амортизируются 1) социальной политикой, 2) доступным кредитованием, 3) реформой ринка труда, 4) снижением налогов на труд и 5) дерегуляцией.

Пункт 3:

реструктуризация, списание и удешевление госдолга: 1) списание 50% долга, 2) отсрочка на 15 лет, 3) снижение ставки по купону до 2-3%.

Пункт 4:

Изменеие монетарной модели в сторону **стимулирования роста - таргетирование ВВП, а не инфляции**.

Пункт 5:

1. **Новая** 1) промышленная и 2) инвестиционная политики.

2. Стимулы для бизнеса.

3. Структурная перестройка экономики.

4. Инфраструктурные инвестиции.

5. Повышение добавочной стоимости экспорта.

Ключевые фигуры реформ:

1) министр экономики, 2) министр финансов, 3) глава НБУ, 4) глава налогового комитета парламента.

В указанном выше ключе и должна развиваться государственная полититика в ближайшие пять лет.

Нам нужна *модель опережающего развития*, а не барахтанье в полынье перманентного кризиса с качелями ВВП от 90 до 200 млрд дол и не выше.

***

№ 806.

Нынешняя война действительно сформировала проукраинский консенсус среди западных стран и их политических элит

Кущ **2022-10-08**

Но вошли ли мы в западный клуб?

Сейчас стратегические цели Украины и Запада совпадают - отражение агрессии РФ и нанесение ей максимально возможного ущерба, который снизит ее возможности по ведению неоколониальных войн до минимума.

Ответственность за войну целиком и полностью лежит на России, которая действовала в режиме маньяка, которого "спровоцировали короткой юбочкой":

— расширение НАТО, подлетное время и прочая ересь.

Но представим, что

— война закончилась нашей победой и даже сменой политических режимов в России и Беларуси.

Никто не будет принимать РФ в НАТО и ЕС.

Не укажут ли нам на нашу новую роль - роль "преобразователя" союза трех славянских народов на границах с ЕС?

Ведь это очень удобно использовать Украину в качестве инструмента влияния на новые политические режимы в Москве и Минске.

Точно также использовали в 2014 году грузинский десант в Украине для проведения "реформ".

Грузию, кстати, никто не ждет пока ни в НАТО, ни в ЕС, хоть это и маленькая компактная страна с замороженным военным конфликтом.

Не вспомнят ли нам Кирилло-Мефодиевское братство Костомарова, Кулиша и нашего национального пророка Шевченко в контексте новой роли Киева по созданию союза "трех братских народов", но уже не на платформе российской империи, а на принципах западной демократии.

Есть риск того, что замороженные активы РФ западные страны могут отдать не Украине, а новому российскому политическому режиму, который начнет демократизацию политической системы и активирует очередную "перезагрузку" отношений с Западом.

Как это уже произошло в 90-е годы, когда

— движение Украины в сторону Европы максимально тормозилось, а активы СССР были переданы РФ.

Сейчас вся наша стратегия заключается в движении на Запад:

1) ЕС и 2) НАТО.

Послевоенное восстановление у нас уже распланировали под конфискованные активы РФ, которые безоговорочно передадут нам.

Это может сработать,

1) **если РФ потерпит поражение, но политический режим устоит.**
2) **А если политический режим падет?**

Тогда

— у наших западных союзников возникнет искушение использовать Украину для реформирования РФ и Беларуси, учитывая общие исторические связи и отсутствие языкового барьера.

Этот риск будет сохранятся, покуда мы в концепции "Ориентализма" ***Эдварда Саида*** будем находиться в сознании Запада на стороне "они", а не в системе "мы".

Мы-они - это ключевое целеполагание в геополитике.

Польша для Запада - это "мы".

Украина, пока еще - "они".

Как написал Саид, если бы восток мог бы составить представление о себе, он бы это сделал априори, но так как этого не произошло, запад это должен сделать за него.

"Конструирование идентичности — поскольку идентичность Востока, Запада, Франции или Британии, будучи вместилищем определенного коллективного опыта, является в конце концов именно конструкцией, — предполагает нахождение противоположного, «Другого», чья действительность является предметом постоянной интерпретации и переинтерпретации с точки зрения его отличия от "нас".

В конструкциях Запада, Украина пока находится в континууме "другого".

1) Чтобы не произошло навязывание нам новой роли Украины после войны в части преобразования постсоветского пространства,

2) чтобы Украина вошла в систему защиты и экономического развития Запада,

3) **нам нужно** ко Дню Победы **преодолеть наше отличие от западной парадигмы ценностей**.

Значит

1) **нужно преодолеть *коррупцию*, хотя бы на системном уровне,**

2) **создать *инклюзивную экономическую и социальную среду*, которая привлекательна для инвестиций, а не отпугивает их по той причине, что "Техас должны грабить техасцы".**

3) **Нужно создать *правовую среду*, обеспечить неотвратимость наказания за преступления вне зависимости от имущественного ценза и неизбирательность правосудия.**

4) **Нужно доказать свою *институциональную зрелость* и умение делать адекватный политический выбор.**

5) **Установить в жизни государства "защиту от дурака", *систему сдерживаний и противовесов, баланс ветвей власти*.**

И тогда Запад посмотрев нас нас скажет: Украина - это мы.

Она кардинально отличается от РФ и Беларуси.

Она может быть частью нашей семьи.

В 2004 и 2014 году Запад уже присматривался к нам, думая, что смотрит в зеркало, но после очередного коррупционного скандала говорил: "нет, Украина все же - это "они", "другие".

Третий исторический шанс может быть последним.

***

№ 807.

Загребельська **2022-10-08**

1. 12-мильний міст через Керченську протоку, що з'єднує Кримський півострів із материковою частиною Росії, який був серйозно пошкоджений вибухом у суботу, є не лише основним маршрутом постачання сил Москви, що воюють на півдні України. Він також є глибоко символічним для президента Росії Путіна, будучи опорою його спірних домагань на Кримський півострів з

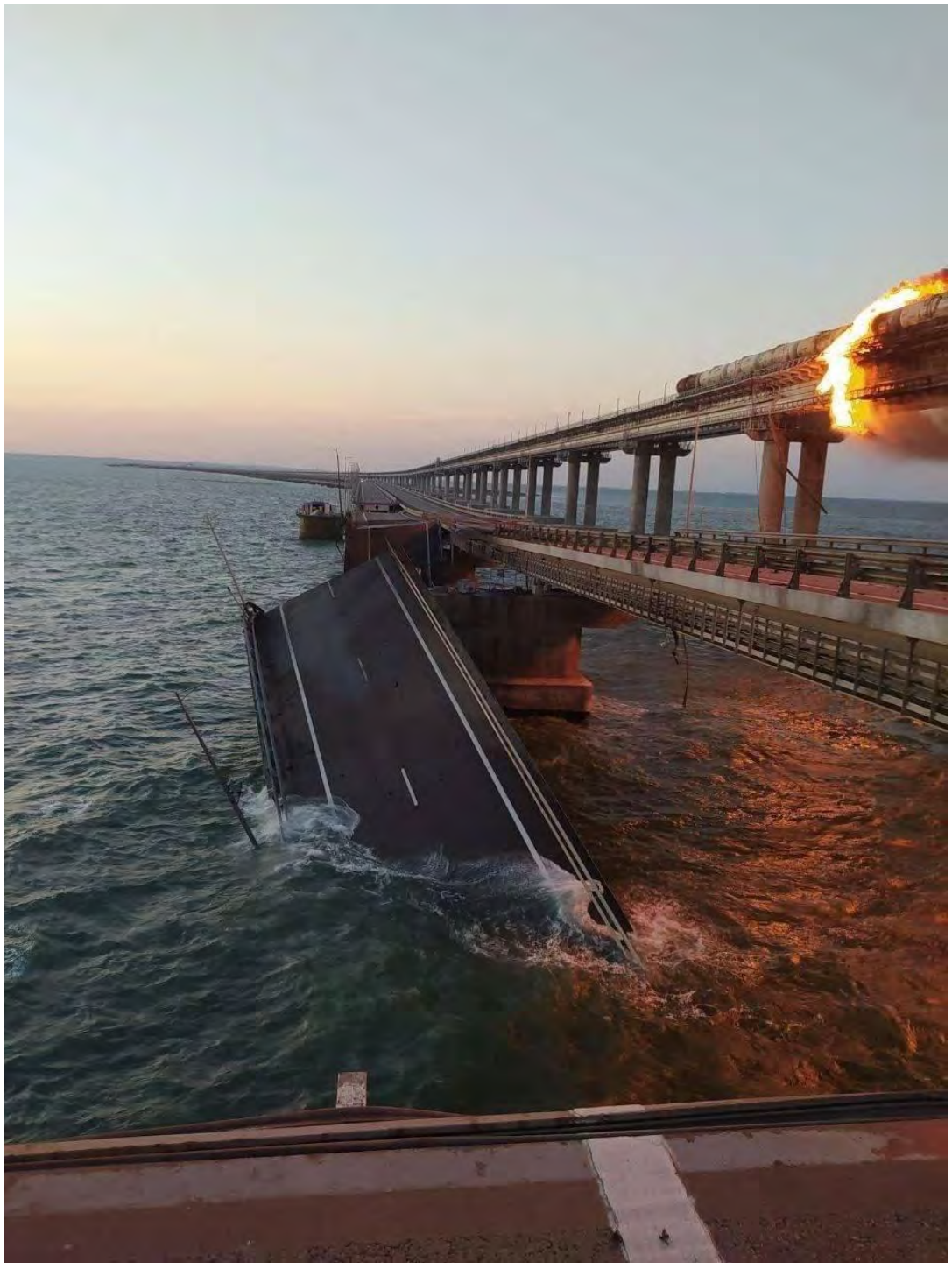
моменту завершення будівництва прольотів у 2018 році. Путін головував на відкритті мосту, особисто керуючи вантажівкою, яка проїхала мостом, який є фізичним зв'язком між Росією та Кримом - землею, яку Путін захопив у України в 2014 році і анексував, викликавши міжнародний резонанс.

The New York Times

2. Гігантський вибух прогримів на Кримському мосту, стратегічному зв’язку між материковою Росією та Кримом, що, здавалося, стало приголомшливим ударом рано вранці суботи по символу амбіцій президента Володимира Путіна контролювати Україну. Пошкодження мосту, який забезпечував

автомобільне та залізничне сполучення з Росії з українським півостровом, незаконно анексованим Кремлем у 2014 році, знаменує собою ще один серйозний провал у військових зусиллях Росії в Україні, порушивши найважливіший маршрут постачання.

Путін особисто відкрив міст вартістю 4 мільярди доларів , також відомий як Керченський міст, оскільки він проходить через Керченську протоку між Чорним і Азовським морями, у 2018 році — цей крок мав символізувати право власності Росії на Крим. Вторгнення Росії та незаконна анексія Криму в 2014 році виявилися попередником вторгнення, розпочатого Путіним цього року,

під час якого Крим використовувався як головна база для операцій російських військ.

Washington Post

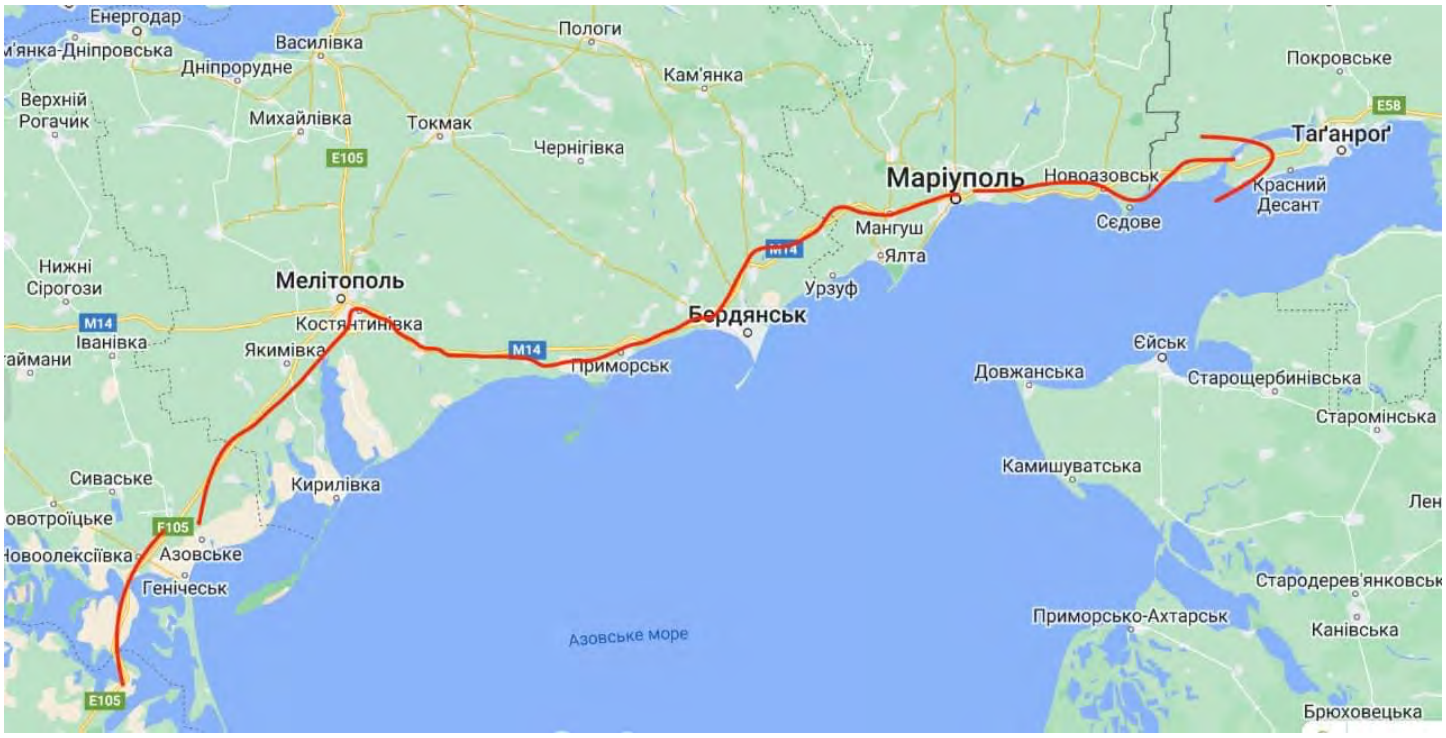
3. Російський міст до Криму сильно пошкоджений вибухом. Стратегічно важлива інфраструктура є символом гордості Москви за її вторгнення в Україну. У суботу рано вранці прогримів вибух на російському мосту через Керченську протоку в Крим, серйозно пошкодивши його, що стало серйозним ударом по Володимиру Путіну через понад сім місяців після його вторгнення в Україну.

Очевидний напад - ще одне приниження для Росії, оскільки її вторгнення в Україну, спочатку розраховане на захоплення Києва за лічені дні, провалюється.

Міст завдовжки 12 миль був розроблений, коли Росія анексувала Крим в України у 2014 році, і завершено у 2018 році. Це інженерний подвиг - вермахт і Червона армія під час Другої світової війни намагалися і не змогли перетнути води, що з'єднують півострів із материковою частиною Росії, - і він став символом російського престижу.

Путін відкрив міст у 2018 році, проїхавши ним вантажівкою разом зі своїм спаринг-партнером з дзюдо Аркадієм Ротенбергом, мільярдером, якому він доручив його будівництво.

Він є ключовою артерією для судноплавства, оскільки через нього проходять маршрути, що з'єднують експортні порти Азовського моря з Чорним морем.

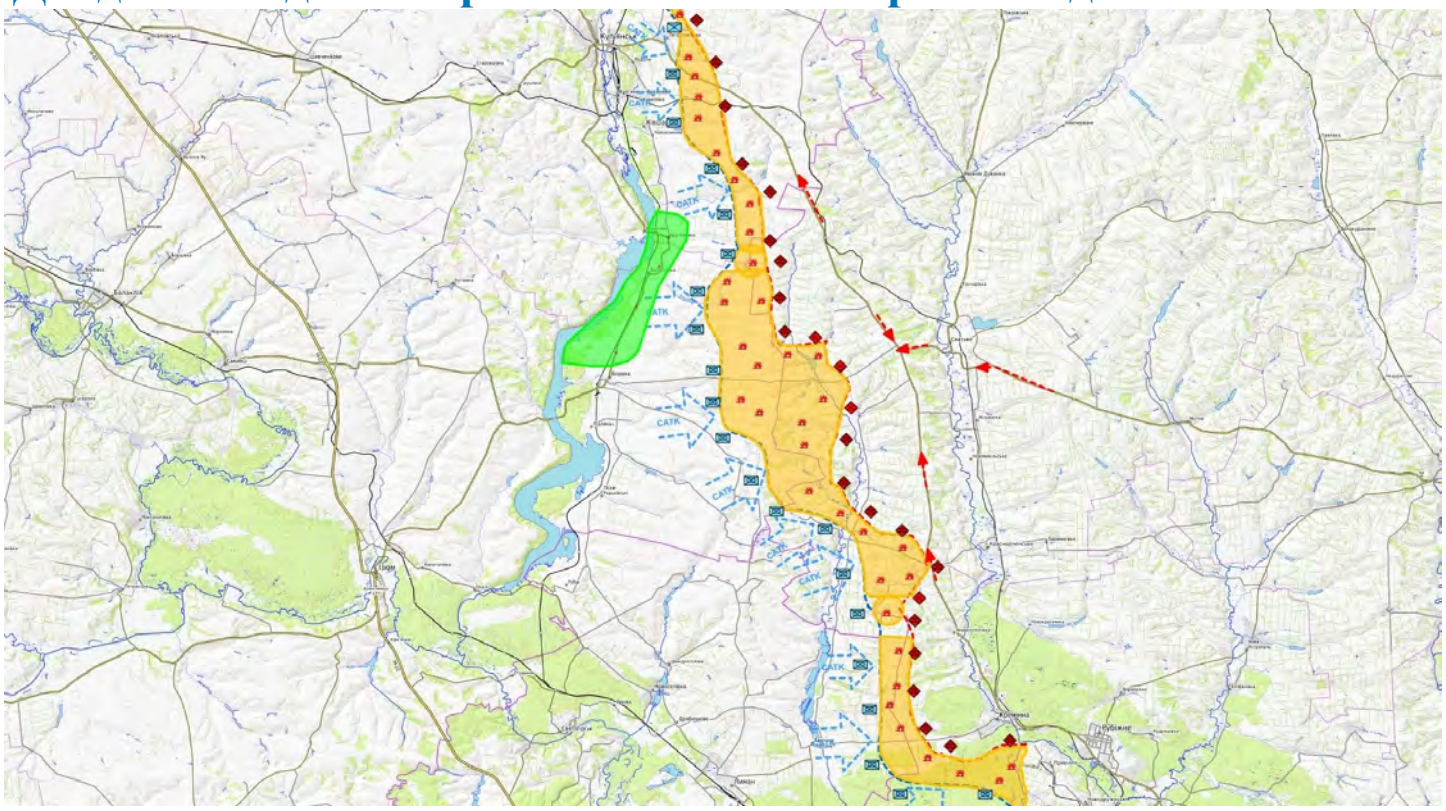

Financial Times

***

№ 808.

Дайджест подій в Україні та навколо України від 07 жовтня 2022

Головне

1) Я не вірю в те, що хуйло власноруч зруйнував міст через Керченську протоку. Тому що траса суходолом з Ростова до Мелитополя – це ДУЖЕ тяжкий шлях для великих колон техніки. А якщо додати до цього боєприпаси й паливо – то взагалі нереально. Тобто, міст - це велика втрата для хуйла.

А для українців - визнання того, що ми можемо перемогти й переможемо у будь-якому разі.

2) Воєнна допомога є, але у мене складається враження, що макарон зі штольцем дають її на "від'їбись". Бо вони досі ще не зрозуміли, що майбутнє Європи наразі створює саме ЗСУ. Або дуже добре розуміють, як агенти хуйла (оберіть власну точку зору на проблему)

3) Велике крадівництво - вже ось-ось відновиться. Це я говорю, дивлячись на бюджет і "фонд відновлення" хуйлониша-мародера тимошенка і його кума єрмакаки.

4) "премія миру"? ні, це та ж сама пісенька, що співав папахєн римський "ходою" і гамнєсті інтернешнл. Отаке.

Теми доби

1) Унаслідок вибухів серйозно пошкоджено міст через Керченську протоку.
2) Нобелівською премією миру нагороджено представників "З братніх народів", зокрема, України.
3) Запорізьку АЕС знову знеструмлено внаслідок російського обстрілу.
4) Головою НБУ призначено колишнього очільника Ощадбанку Пишного.

1. Війна

1-1) Фронт

• Міністр оборони Білорусі Хренін повідомив, що армія країни вже незабаром отримає від Росії системи ППО С-400 та ракетні оперативно-тактичні комплекси "Іскандер", які здатні нести ядерні заряди. Він заявив, що в разі потреби до армії може бути призвано до 500 тис. військовозобов'язаних, які є вже підготовленим резервом. За оцінкою Оперативного командування "Захід" Росія могла перекинути до Білорусі іранські ударні БПЛА для ударів по північних районах України.

Командувач об'єднаними силами генерал Наєв вважає можливим повторний наступ російських військ на Київ. За його словами, для підготовки військ російському командуванню знадобиться 2–3 місяці, і ці дії обов'язково помітить українська розвідка.

• ЗСУ поступово просуваються на півночі Луганської області в напрямку на Сватове та Кремінну та звільнили села Макіївка та Греківка. На Харківщині звільнено село Подоли на схід від Куп'янська. У селі Яцьківка в районі Лимана слідчі Держбюро розслідувань виявили штаб одного із підрозділів російських військ зі списками полонених та колаборантів. У Лимані виявлено велику братську могилу, у якій, за попередньою оцінкою, поховані цивільні особи та військовослужбовці.

• Ударні підрозділи ПВК "Вагнер" та російських військ і далі штурмують Соледар та Бахмут. Їм вдалося просунутися до 2 км на ділянці фронту на південь від Бахмута, попри тяжкі втрати.

• Тривають запеклі бої на околицях Горлівки, Авдіївки, Донецька, Вугледара.

• Оперативне командування "Південь" повідомило, що окупанти будують нову лінію оборони в районі Берислава та греблі Каховської ГЕС. Російські підрозділи намагаються контратакувати на південь від Снігурівки задля стримання контрнаступу ЗСУ.

• Російські війська знову обстріляли ракетами центр Харкова, зруйновано лікарню та ще кілька будівель. Запоріжжя тричі за добу обстріляли російські ракети, 3 з яких змогли збити підрозділи ППО. Дронами-камікадзе атаковано Нікополь. Під артилерійські обстріли та авіаційні удари російських військ потрапили населені пункти на кордоні з РФ у Чернігівській, Сумській, Харківській областях, а також уздовж усієї лінії фронту. 3 іранські ударні БПЛА Shahed-136 збито над Одещиною та Миколаївщиною.

• На тлі поразок російських військ в Україні президент Путін і далі тасує командування окупаційних військ. Він змінив командувачів Східним та Західним військовими округами, на генералів які брали участь у бойових діях на Донбасі та Сирії.

• Директор Міжнародного агентства з атомної енергії Гроссі повідомив про ротацію місії на Запорізькій АЕС з одночасним збільшенням кількості співробітників. Прессекретар МЗС РФ Захарова після обстрілу АЕС заявила, що українська влада нібито хоче перетворити станцію на "брудну" ядерну бомбу і влаштовує ядерний шантаж.

Енергоатом повідомив, що окупанти знову обстріляли територію в районі АЕС і пошкодили єдину лінію передач, що працює. Це призвело до

знеструмлення станції. Увімкнулися дизель-генератори, запасів палива вистачить на 10 діб. У місті-супутнику станції Енергодарі вимкнено електро- та водопостачання. Енергоатом повідомив про визнання недійсною печатки ЗАЕС, яку викрадено окупантами.

• Вранці на мосту через Керченську протоку стався сильний вибух. Зруйновано два прольоти автомобільного мосту, залізничну колію пошкоджено внаслідок горіння кількох цистерн із паливом. Російській владі вдалося досить швидко загасити пожежу. Судноплавний проліт не пошкоджено, проте рух суден через протоку зупинено. Усі потяги в напрямку Криму скасовані. Через протоку відновлено роботу поромної переправи. Президент Путін доручив створити комісію для розслідування інциденту За даними Яндекс-мап, міст буде закрито до 31 жовтня. Пресслужба Міністерства оборони України поставила громадянам Росії риторичне питання: "Два символи російської влади в Криму – крейсер "Москва" та Керченський міст – затонули. Що на черзі?" Секретар РНБО Данилов привітав російського президента з днем "бавовни" моста через Керченську протоку.

• На окупованій території півдня України активно діють партизани. Вибухи на російських військових базах сталися в Мелітополі та Маріуполі.

2. Тил

• Верховна Рада ухвалила в першому читанні проєкт бюджету на 2023 р., відхиливши майже всі поправки, які було подано депутатами, за винятком тих, на яких наполягали чиновники Офісу президента. За словами голови Рахункової палати Пацкана, наступного року на обслуговування держборгу буде витрачено 25 % доходів бюджету.

Ухвалено закон про добровільний військовий облік жінок, за винятком медпрацівників, які й раніше були військовозобов'язаними.

Депутати призначили головою Нацбанку колишнього голову правління державного Ощадбанку Пишного.

• Заступник голови Офісу президента Тимошенко заявив, що Фонд відновлення України повноцінно працюватиме вже наприкінці року. Тимошенко має намір керувати цими роботами, попри те, що вони є компетенцією уряду.

• Мін'юст направив уряду Австрії клопотання про екстрадицію колишнього глави Конституційного суду Тупицького, який наразі мешкає у Відні як біженець. Тупицький стверджує, що перетнув кордон після початку війни законно, оскільки його звільнено від мобілізації.

3. Україна та світ

• Голова комітету німецького Бундестагу з оборони Штрак-Циммерман після відвідин Києва та переговорів із міністром оборони Резніковим наголосила на необхідності навчання українських екіпажів застосуванню танків Leopard II. Канцлер Шольц заявив, що місія з підготовки українських військовослужбовців "матиме великий розмах". Єврокомісар із закордонних справ Боррель заявив, що місія міститиме курси із захисту від біологічної, хімічної та ядерної зброї, а також із військової логістики.

Естонія направляє в Україну ще один пакет допомоги, до якого буде включено артилерійські та протитанкові боєприпаси, зимове спорядження, бронепластини та бронежилети. Пакети воєнної допомоги невдовзі відправлять до України Іспанія та Італія.

Глава Європарламенту Метсола вкотре закликала країни ЄС надати Україні сучасні танки, оскільки Росія готує ескалацію вторгнення.

Президент Франції Макрон оголосив про створення Євросоюзом фонду допомоги Україні в розмірі €100 млн для прямої закупівлі українським урядом зброї у європейських виробників. Макрон сподівається, що буде замовлено і французькі озброєння, насамперед гаубиці Caesar, постачання яких Франція планує частково профінансувати.

• Глава Єврокомісії фон дер Ляєн оголосила про намір ЄС надати Україні ще один пакет макрофінансової допомоги на суму €2 млрд уже найближчими днями. МВФ таки виділив Україні фінансову допомогу в розмірі $1,3 млрд, попри зміну голови НБУ.

• За словами президента Зеленського, російські чиновники почали готувати своє населення до застосування ядерної зброї. Чиновники американської адміністрації та Пентагону вкотре наголосили, що не спостерігають підготовки Росії до ядерного удару.

• Прем'єр-міністр Польщі Моравецький вважає за необхідне конфіскувати заморожені російські активи та спрямувати ці кошти на відновлення Україні після війни, а також на заходи щодо зниження цін на енергоносії.

• Агентство The Associated Press повідомило, що лідери країн ЄС досі не досягли угоди щодо обмеження цін на газ.

• Глава Нафтогазу Вітренко повідомив, що борг Газпрому за транзит газу Україною на кінець вересня становить приблизно $200 млн і зростає щомісяця, тож обов'язково буде подано позов до арбітражу про компенсацію втрат. За словами Вітренка, Україні доведеться скоротити кількість підземних

сховищ. Він наголосив, що споживання газу в країні знизилося, а обсяги прокачування падають, тому утримувати ПСГ невигідно, ба більше, вони містять газ, який можна викачати та використати. Вітренко повідомив про досягнення попередньої домовленості про постачання газу через Польщу щойно запущеним газогоном Baltic Pipe.

• Після рішення картелю ОПЕК+ про скорочення видобутку нафти на 2 млн барелів на день міністерство енергетики США продало місцевим компаніям зі стратегічного резерву понад 10 млн барелів для стримування цін на пальне. Цей крок зроблено напередодні проміжних виборів до Конгресу, на яких більшість може отримати республіканська партія. Ціна на пальне – один з основних індикаторів добробуту громадян США та показник рівня інфляції. Ф'ючерси на нафту марки Brent на світових біржах знову наблизилися до $100/барель

• Російський президент Путін відзначив свій 70-річний ювілей. З днем народження його привітали лідери КНДР, Нікарагуа, Білорусі та Туреччини. Прессекретар Пєсков повідомив, що Путін вважає недоречним святкувати свій ювілей, оскільки "зараз не час для свят".

Корейський лідер Кім Чен Ин подякував Путіну за "усунення загроз від США".

На свій день народження російський президент запросив на саміт до Санкт-Петербурга лідерів країн СНД.

Міністр оборони Литви Анушаускас повідомив, що громадяни країни подарували Путіну столик та бінокль для спілкування з відвідувачами та збирають гроші на феєрверки [на день його смерті]. Глава МЗС Естонії Рейнсалу побажав російському президентові зустріти наступний день народження за ґратами.

• Президент Туреччини Ердоган зателефонував Путіну для обговорення відновлення мирних переговорів та двосторонньої співпраці. Після цієї розмови помічник турецького президента Калин заявив, що Путін прагне укласти із Заходом "нову велику угоду", для чого готовий відновити переговори.

За словами президента Зеленського, знищення Росією України означатиме початок Третьої світової війни. На запитання кореспондента ВВС про те, чи виживе президент Путін у разі перемоги України, Зеленський відповів, що йому байдуже – з ним розбиратиметься російське суспільство. Зеленський у виступі перед Радою Європи наголосив, що Росія намагається відновити

переговори, щоб отримати перепочинок, накопичити сили та знову вдарити по Україні.

Посол Індонезії в Об'єднаних арабських еміратах Багіс заявив, що країна готується до приймання на саміті "великої двадцятки" президентів РФ – Путіна та України – Зеленського, проте підтвердження їхньої участі ще не отримано.

• Депутати Верховної Ради звернулися до світової спільноти із закликом засудити окупацію Росією північних територій Японії, з якої СРСР депортував японців після закінчення Другої світової війни. Президент Зеленський підписав указ про визнання островів Південної Курильської гряди територією Японії, які тимчасово окуповано Росією.

• Ще одна постанова парламенту містить заклик до ООН, ЄС та Ради Європи щодо створення міжнародного трибуналу з розслідування агресії Росії проти України.

• Посол Великої Британії при ООН висловилася проти таємного голосування Генеральної асамблеї щодо засудження анексії Росією 4 українських областей. Представник України при ООН Кислиця заявив, що понад 50 держав готові підтримати резолюцію із засудженням "референдумів" та анексії Росією окупованих територій.

• Нобелівський комітет присудив премію миру білоруському правозахисникові Біляцькому, російському центру "Меморіал" та українському "Центру громадянських свобод". Ні президент Зеленський, ні народ України, які були серед фаворитів, премію не здобули. Більшість українських коментаторів вказують, що рішення Комітету просуває ідею про "братні народи", а два її лауреати є представниками країн-агресорів – Росії та Білорусі.

Російський суд ухвалив рішення про скасування передавання будівлі в центрі Москви у власність "Меморіалу". Глава українського Центру Матвійчук на врученні премії заявила, що Росію має бути виключено з членів Ради Безпеки ООН, також має бути створено міжнародний трибунал для притягнення до відповідальності російського президента Путіна.

• Президент Зеленський заявив в інтерв'ю каналу BBC, що українська влада не причетна до вбивства дочки ідеолога російського нацизму Дугіна, про що повідомило видання The New York Times з посиланням на американські спецслужби.

• Китайська компанія Alibaba відмовилася фінансувати дочірню компанію в Росії AliExpress-Russia – один із найбільших російських маркетплейсів.

Фінансування припинили холдинг USM олігарха Усманова, власники соцмережі VKontakte та Російський державний фонд прямих інвестицій.

За даними Центробанку РФ, міжнародні резерви країни скоротилися впродовж місяця майже на $25 млрд і становили на кінець вересня $540 млрд.

Видання "Комерсант" повідомило про скорочення обсягів продажу автомобілів у РФ за три квартали майже на 60 % через зупинення більшості автозаводів унаслідок санкцій.

• Прем'єр-міністр Великобританії Трасс повідомила, що пісенний конкурс Євробачення у 2023 р. відбудеться в Ліверпулі. Попри виграш конкурсу у 2022 р. українським гуртом Kalush Orchestra, Європейський мовний союз відмовився проводити у 2023 р. конкурс в Україні з огляду на неможливість забезпечення безпеки учасників і глядачів

• Рада ООН із прав людини заснувала посаду спеціального доповідача про порушення прав людини в Росії.

• Продовольча організація ООН констатує зниження цін на продукти вже шостий місяць поспіль. Зокрема це сталося після відновлення відвантаження українського зерна з портів "великої Одеси".

3. Київ

- Мер столиці Кличко оголосив про початок опалювального сезону 7 жовтня – тепло подадуть до лікарень, шкіл, дитячих садків та соціальних закладів. Опалення житлових будинків розпочнеться після зниження температури повітря до нормативних значень. Глава Нафтогазу Вітренко розкритикував рішення київської влади, оскільки, з його слів, температура повітря в місті вдень сягає 19°C.

***

№ 809.

КАБМИН НАМЕРЕН ВЫДАВИТЬ ВРАЧЕЙ ИЗ СТРАНЫ?

Кочетков **2022-10-08**

Как ни закаляйся, но с медициной так или иначе сталкиваются все. Тем более, во время войны. Поэтому состояние этой сферы крайне важно — и для победы, и для мирного созидания.

А наше правительство, у которого, похоже, законотворческий энурез, разработало проект закона ***"Про самоврядування в сфері охорони здоров'я в***

Україні", который рискует угробить и без того хромающую на обе конечности отечественную медицину.

Вот что ожидается от документа, в заглавие которого присутствует слово ***«самоуправление»***? Что там будут четко расписаны права и обязанности профессиональных медицинских сообществ. Которые, по моему убеждению и опыту, должны как профессионалы влиять на все процессы в отрасли, включая назначение и увольнение ключевых фигур — министра МОЗ, главу Национальной службы здоровья, главу профильного парламентского комитета.

Вместо этого полуанонимные чиновники МОЗа подсовывают нам фактически проскрипционную ведомость!

Потому что **четверть краткого, как вскрытие, документа посвящена не защите прав врачей, а их разнообразным наказаниям**. А в качестве сладкой пилюльки предложено наконец-то разрешить врачам работать по гражданско-правовым договорам — как и остальным гражданам Украины.

> Но никто не отменяет сомнительное присвоение врачебных категорий и обязательное повышение квалификации, от которого, разумеется, можно откупиться.

А еще добавляется

> создание общественных Палат по медицинской специализации — Палата семейной медицины, Палата врачей-специалистов, Палата фармацевтов и т. д. В этих палатах (№6) предусмотрены Высший, Научный и Этический советы. Вот только Пыточно-дознавательского не хватает.

Потому что Палаты, в основном, будет заниматься покаранием проштрафившихся, а также неугодных врачей с собственным публичным мнением.

Причем,

> **— жаловаться на решение Палаты можно только опять таки в нее саму — такая справедливость для крепостных.**

А еще

> — палаты, по замыслу авторов законопроекта, будут паразитировать на украинских врачах. Потому что их руководство получит право само себе назначать оклады — за счет добровольных пожертвований и

«просветительской деятельности». То есть, за счет коррупционных поборов с медиков.

Плюс

— к этим поборам добавятся и взносы на принудительное страхование врачебной деятельности.

Причем,

— механизм расчета этих взносов с привязкой к заработкам врачей отсутствует. Это означает, что соответствующая Палата (читай — по-прежнему МОЗ через прокладку в виде Палаты) будет устанавливать взносы (поборы) директивным образом на свое усмотрение.

А каким же образом правительство планирует формировать эти новые всевластные органы?

Очень даже просто:

— это будут делать представители министерства здравоохранения вместе отобранными министерством же здравоохранения общественными медицинскими организациями.

Для которых нет никаких критериев отбора, даже ценза по сроку существования и численности членов — создавай карманную структуру и в итоге выгодно рули всеми врачами Украины.

А те должны безропотно соглашаться и кланяться чиновничеству и назначенным им палатным надзирателям

Натуральный беспредел в законе! У создателей пресловутой Тендерной палаты появились тремор и непроизвольное подмигивание от зависти.

И ведь чиновники МОЗа прекрасно понимают,

— что сочинили неокрепостническую нежизнеспособную концепцию с коррупционными рисками. Поэтому и **намерены по-быстрому протащить закон во время войны**, когда в Раде голосуют, не особо вникая, а ввести в действие через год после окончания войны, когда исправления вносить будет поздно и сложно.

Бюрократический цинизм определяется органолептически, даже пальпировать не надо.

И вот именно эти люди намерены внедрять у нас врачебную этику! Ну не уроды ли, извините за немедицинский термин!

Во время ковида из-за непрофессиональной политики медицинских чиновников почти 70 тысяч врачей покинули Украину. И вряд ли вернутся, потому что за границей их принимают с уважением и создают условия для нормальной работы.

Из-за войны уехало, полагаю, еще 30 тысяч.

А наш Кабмин решил выдавить из страны всех остальных квалифицированных медиков?

Или у премьера Шмыгаля и министра здравоохранения Ляшко именно это и называется «интеграцией в Европу»? А может, им таки стоит подлечиться, от геморроя мозгов, например?

***

№ 810.

This should be directly called «the Patriotic War»

Publishing editor

2022-10-03

We continue the series of English translations of Russian ideologists, whose works inspire Putin and Russian elite. This is the interview with SERGEY KARAGANOV, Doctor of History, Professor, Academic Supervisor of the Faculty of World Economy and World Politics, National Research University Higher School

of Economics, Honorary Chairman of the Presidium of the Council on Foreign and Defense Policy of the Russian Federation. 26.09.2022: published at

https://profile.ru/

Political scientist Sergey Karaganov ©Yuri Smityuk/TASS

On the territory of Ukraine there is a fierce struggle between the West and Russia. For us, the stakes in this fight are much higher, since it is about the survival of the country, while for the West it is only about the survival of the current elites. In order to win, Russia and its citizens need to realize the seriousness of the moment and the fact that it would not have been possible to avoid this conflict anyway. The scientific director of the Faculty of World Economy and World Politics, Honorary Chairman of the Council on Foreign and Defense Policy (SVOP) Sergey Karaganov told about this in an interview with Profile .

***

- There is one problem, the roots of which go back to 2014 - many still do not understand what caused the conflict with Ukraine. And the fact that the goals of the special operation were designated rather streamlined - "denazification", "demilitarization" - did not add clarity. How to explain all this to an ordinary person who has the most superficial understanding of international relations?

– It all started, of course, not in 2014, but 25 years ago, with the expansion of NATO. Russia then could not resist - mainly because of weakness, but also out of stupidity. Even then, both I and some other experts said: sooner or later it will come to Ukraine and to the war. We are in the Council on Foreign and Defense Policywrote about it directly. Then, in 1997, Moscow, again, because of its weakness, but also because of the remaining illusions about the decency of the West, signed the Russia-NATO Founding Act, which actually legitimized the further expansion of the alliance. And this expansion went on slowly over the following years. In 2008, President Bush Jr., secretly from his allies, decided to push through a quick decision to admit Ukraine to NATO. When the French and Germans found out about this, as far as I understand, from us, they went completely crazy and blocked this plan. But then, at the insistence of the United States, Ukraine received assurances that someday it would become a member of this bloc. And sooner or later it would.

Considering the composition of the population of Ukraine and the fact that it was possible to try to create a state there only on an anti-Russian basis, we faced the prospect of getting a hostile country as a neighbor, and even a member of a bloc hostile to us, which already had several aggressions on its account. But we did not

want to think about it for a very long time, hoping for a chance. However, in reality, everything was predetermined back in 2004-2008, when a new cold war began, and Ukraine began to be pulled to the West.

So 2014 is incorrectly called a turning point. This year could be such if we not only annexed Crimea, but also truly supported the uprising in eastern Ukraine. But then we lacked either determination or strength. I personally was deeply distressed by this. And in subsequent years, Ukraine was made into an instrument of constant military-political pressure on Russia, not paying attention to what kind of regime is in Kyiv and what is happening there in general. A military-political spear was being prepared from the country, aimed directly at the heart of Russia. In short, the question was not whether the crisis would happen or not, but when it would happen and what scenario it would follow.

- We did not let Ukraine into NATO. But then Finland and Sweden join the alliance...

- In my opinion, this is due to the fact that we realized it late. We should have started earlier. For the last five or eight years there has been not just anti-Russian propaganda in the West, there has been military propaganda. It was needed to solve internal problems - the Western elites failed in all directions, and they needed the image of the enemy. In 2012, I ordered a content analysis of the Western press - not a single positive publication about Russia! And this was at the time when we supposedly had a decent relationship.

– In an interview in 2018, you said: “The new cold war meets the deep needs of the societies of the countries of the European Union and, to an even greater extent, their ruling classes.” Is this thesis still relevant?

– Absolutely. Over the past time, the European ruling class has failed even more and therefore was forced to whip up anti-Russian and anti-Chinese hysteria. Moreover, this hysteria has reached such intensity, which was not even in the 1950s!

But there are other reasons for the current aggravation. Russia's strike on Ukraine killed the hopes of European elites who believed that their countries would live forever in peace and quiet, hiding from all big problems under the American security umbrella, abandoning defense preparations and strategic thinking in general.

- Since the Western elites turned out to be so poor quality, is there a chance that the beginning economic crisis will lead to their renewal?

- Most likely it will. Undoubtedly, the current crisis - and it is not only economic, but also political and social - will lead to the renewal of the elite. This is what they

fear the most! These, as I have already said, elites who have failed in all directions are now fiercely fighting for survival. But I believe that the change of elites will take place in three or four conditional electoral cycles, that is, in one generation. This is not a question of the near future, and it is not worth building a policy, counting on the fact that completely different people will soon be in power in the West.

- And what is happening with our elite now?

- And we have dramatically accelerated the process of its nationalization. Pro-Western, comprador people and sentiments are being washed away. The mentality of the elite is changing. Well, plus to this, we are beginning to understand that that Western capitalism and democracy, that Western world in which we aspired, turned out to be an illusion. We misunderstood them, misunderstood the world. To justify ourselves, we can only say that for seventy years we lived in the conditions of Soviet unanimity, from which ignorance and stupidity arose, and therefore our picture of the world turned out to be erroneous. But we have learned our lessons and now we understand the world much better. And in general, for one beaten they give two unbeaten.

- Minister of Defense Shoigu stated bluntly: "We are at war not so much with Ukraine as with the collective West." Does such a clear designation of the West as an adversary change something?

- Shoigu said the obvious thing. I and many of my colleagues have been talking about this for a long time. Ukraine is just a small detail of a huge picture of changes taking place in the world. The West has dominated for five hundred years. Now the balance of power is shifting away from it towards what is often called the non-West, and we in the SWOP came up with the idea of calling the world majority. This is the most important process.

And the second most important is the struggle of the West specifically with Russia and China. Since our country is considered the more vulnerable member of this pair, the main blow is dealt to it in order to ultimately expose and weaken the PRC. I repeat, in all this Ukraine is only one of the theaters of action. For us, of course, it is very important, but on a global scale, and for the West itself, it plays a secondary role. However, this by no means means that we can afford to lose in Ukraine . But we need to take this military operation more seriously. If we are at war with the collective West, then appropriate measures must be taken so that it loses the desire to continue the war.

— “Actually, why can’t we lose?” Can the West afford it?

– For us, this is a matter of the survival of the country, and for the West, it is a matter of the survival of the elites. This gives us a moral, psychological advantage. But in order to take advantage of this advantage, one must clearly understand the nature of what is happening in Ukraine.

- So you approve of the decision to start mobilization?

This step was inevitable. If the corresponding decision had been taken earlier, the conflict in Ukraine would probably have ended faster, and many victims could have been avoided. At the same time, I perfectly understand the reluctance of some fellow citizens to go to war, the meaning of which is not very clear to them, to send their sons there. But this will have to be done so that the war does not come here, so as not to use nuclear weapons. Although this terrible scenario cannot be ruled out.

And here's something else. When people like me called for the mobilization of society to prepare for a really big conflict, we insisted that all this should be directly called the Fourth Patriotic War. The first - 1812, the second - 1914-1918, the third - the Great Patriotic War. The West is fighting furiously with us on the territory of Ukraine. The sooner we understand that this is precisely the Patriotic War, the better for us. We have been delaying mobilization, including industrial, mental, for too long.

- In his address, Vladimir Putin said : "To protect Russia and our people, we will certainly use all the means at our disposal." It was about nuclear weapons. Moreover, the president stressed: "This is not a bluff." How big is the risk of using nuclear weapons really now?

“For seventy years, nuclear weapons have served as a guarantor of peace. But, unfortunately, now we find ourselves in a situation that can be characterized by the term "strategic parasitism" - everyone is so accustomed to peace that they are convinced that there can be no big war . And this is not so. It can happen. This is first. And secondly, now the probability of using nuclear weapons is higher than at any time since the Cuban Missile Crisis. But I really hope it doesn't come to that. This is a straight road to hell. Many, of course, should be reminded of what hell is in the religious sense, and what kind of hell it was in Hiroshima and Nagasaki.

Our adversaries must understand that they have put themselves and the world on the threshold of hell.

– What conclusions do the Chinese draw, looking at what is happening in relations between Russia and the West?

“The Chinese have clearly taken our side. They are well aware that the defeat of Russia will result in a qualitative deterioration in the position of the PRC.

Therefore, they will help us more or less openly. But we must also understand: first of all, they naturally care about their own interests, and not about ours.

- The other day, Biden for the first time explicitly promised that the US military would defend Taiwan if Beijing tries to take control of the island by force. Should these words be taken seriously?

- Biden can safely make such statements, because he knows that in the next two or three years, Beijing will not try to return Taiwan under its jurisdiction by force. On the mainland, while accumulating forces. So Biden's promise is an empty phrase.

- And to what extent are the Americans ready to get involved in a conflict with Russia?

- When Biden was asked the other day about the use of nuclear weapons in Europe, he replied that Russia would become a pariah and that terrible consequences awaited her. But he did not say that the US would strike back at Russia. Knowing the history of American nuclear strategy, I am 99 percent sure that if a nuclear strike is inflicted on one of the European countries supporting Ukraine, America will not use nuclear weapons. Another thing is that 1 percent still remains, and it means hundreds of thousands of victims on our part and a possible escalation to a general thermonuclear war. The psychological barrier that kept mankind from big wars will be broken. Therefore, we must do everything possible so that this does not come to this. But I do not rule out that the need to use nuclear weapons will appear. The current Western elite is inadequate. There are enough signs of this. What is the cost of waging a war on the borders, in the zone of fundamental vital interests of a great nuclear power. In the last Cold War, this was unthinkable.

- In what situation can the Americans still use nuclear weapons?

“They will retaliate with a nuclear strike against Russia's limited use of nuclear weapons only if there is a lunatic in the White House. Or a person who hates America and is ready to sacrifice, say, Boston for the sake of Poznan.

- Who benefits more from the Ukrainian crisis - the United States, which tied Europe to itself, or China, which tied Russia to itself?

“China is a big winner, America is a huge beneficiary, but in general everyone is a loser because the whole system is crumbling. Ultimately, perhaps everything will turn out for the better, including for Russia, as the world will be reorganized. But so far it seems that everyone is losing.

- You have repeatedly written that the absence of the need to feed the union republics and friendly states is an important advantage of Russia compared to

the USSR. Will the need to maintain annexed territories devalue this advantage?

- It worries me a lot. Therefore, in the media and in all sorts of analytical notes, I have repeatedly spoken out against the complete occupation of Ukraine. Ukraine in the Soviet Union was the largest recipient of direct and indirect subsidies, de facto, from the RSFSR. Do we need it again? True, the eastern and southern parts of Ukraine provided 75 percent of the country's GNP. But now they are badly damaged. So in any case, we will have to pay for our historical choice.

And here there is another problem - we are spending resources (human, financial and all kinds of others) on the Ukrainian operation, instead of investing in the development of more promising Siberia and the Far East. But we did not choose the geopolitical situation in which we found ourselves. The West dragged us into it. We will have to help restore the liberated lands. Our people are there. In addition, the country's best human capital is in the east and south of Ukraine.

***

Мы продолжаем серию английских переводов русских идеологов, чьи работы вдохновляют Путина и российскую элиту.

Это интервью с доктором истории, профессором, научным руководителем факультета мировой экономики и мировой политики Национального исследовательского университета "Высшая школа экономики", почетным председателем Президиума Совета по внешней и оборонной политике Российской Федерации. 26.09.2022: опубликовано на

https://profile.ru/

На территории Украины идет ожесточенная борьба между Западом и Россией. Для нас ставки в этой борьбе намного выше, так как речь идет о выживании страны, в то время как для Запада речь идет только о выживании нынешних элит. Чтобы победить, Россия и ее граждане должны осознать серьезность момента и тот факт, что избежать этого конфликта в любом случае было бы невозможно. Об этом в интервью Profile рассказал научный директор факультета мировой экономики и мировой политики, почетный председатель Совета по внешней и оборонной политике (SVOP) Сергей ***Караганов***.

***

— Есть одна проблема, корни которой восходят к 2014 году - многие до сих пор не понимают, что вызвало конфликт с Украиной. И тот факт, что цели спецоперации были обозначены довольно упорядоченными - "денацификация", "демилитаризация" - не добавил ясности. Как

объяснить все это обычному человеку, который имеет самое поверхностное понимание международных отношений?

— Все началось, конечно, не в 2014 году, а 25 лет назад, с расширения НАТО. Тогда Россия не могла устоять - в основном из-за слабости, но и из-за глупости. Даже тогда и я, и некоторые другие эксперты сказали: рано или поздно это придет на Украину и на войну. Мы находимся в Совете по внешней и оборонной политике, написали об этом напрямую. Затем, в 1997 году, Москва снова из-за своей слабости, а также из-за оставшихся иллюзий о порядочности Запада подписала учредительный акт Россия-НАТО, который фактически узаконил дальнейшее расширение альянса. И это расширение продолжалось медленно в последующие годы. В 2008 году президент Буш-младший, тайно от своих союзников, решил быстро принять решение о вступлении Украины в НАТО. Когда французы и немцы узнали об этом, насколько я понимаю, от нас, они сошли с ума и заблокировали этот план. Но затем, по настоянию Соединенных Штатов, Украина получила заверения в том, что когда-нибудь она станет членом этого блока. И рано или поздно так и будет.

Учитывая состав населения Украины и тот факт, что можно было попытаться создать там государство только на антироссийской основе, мы столкнулись с перспективой получить враждебную страну в качестве соседа и даже члена блока, враждебного нам, у которого уже было несколько агрессий. Но мы не хотели думать об этом очень долго, надеясь на шанс. Однако на самом деле все было предопределено еще в 2004-2008 годах, когда началась новая холодная война, и Украина начала вытягиваться на Запад.

Таким образом, 2014 год ошибочно называется поворотным моментом. Этот год мог бы быть таким, если бы мы не только аннексировали Крым, но и действительно поддержали восстание на востоке Украины. Но тогда нам не хватало ни решимости, ни сил. Лично я был глубоко огорчен этим. И в последующие годы Украина превратилась в инструмент постоянного военно-политического давления на Россию, не обращая внимания на то, какой режим находится в Киеве и что там происходит в целом. Из страны готовится военно-политическое копье, направленное непосредственно в сердце России. Короче говоря, вопрос заключался не в том, произойдет кризис или нет, а в том, когда он произойдет и за каким сценарием он последует.

— Мы не впустили Украину в НАТО. Но затем Финляндия и Швеция присоединяются к альянсу...

— На мой взгляд, это связано с тем, что мы осознали это поздно. Мы должны были начать раньше. Последние пять или восемь лет на Западе была не только антироссийская пропаганда, но и военная пропаганда. Это было необходимо

для решения внутренних проблем - западные элиты потерпели неудачу во всех направлениях, и им нужен был имидж врага. В 2012 году я заказал контент-анализ западной прессы - ни одной положительной публикации о России! И это было в то время, когда у нас, предположительно, были достойные отношения.

— В интервью в 2018 году вы сказали: "Новая холодная война отвечает глубоким потребностям обществ стран Европейского Союза и, в еще большей степени, их правящих классов". Эта диссертация все еще актуальна?

— Абсолютно. За прошедшее время европейский правящий класс потерпел еще большую неудачу и поэтому был вынужден разжечь антироссийскую и антикитайскую истерию. Более того, эта истерия достигла такой интенсивности, которой не было даже в 1950-х годах!

Но есть и другие причины нынешнего обострения. Удар России по Украине устранил надежды европейских элит, которые верили, что их страны будут жить вечно в тишине и покое, скрываясь от 8х направлениях, теперь яростно борются за выживание. Но я считаю, что смена элиты произойдет в три или четыре условных избирательных цикла, то есть в одном поколении. Речь не идет о ближайшем будущем, и не стоит строить политику, рассчитывая на то, что совершенно разные люди скоро будут у власти на Западе.

— А что сейчас происходит с нашей элитой?

— И мы резко ускорили процесс его национализации. Прозападные, компрадоры и чувства стираются. Менталитет элиты меняется. Ну, плюс к этому, мы начинаем понимать, что западный капитализм и демократия, тот западный мир, к которому мы стремились, оказались иллюзией. Мы неправильно поняли их, неправильно поняли мир. Чтобы оправдать себя, мы можем только сказать, что в течение семидесяти лет мы жили в условиях советского единодушия, из которого возникло невежество и глупость, и поэтому наша картина мира оказалась ошибочной. Но мы извлекли уроки и теперь лучше понимаем мир. И в целом, за одного избитого они дают два непобежденных.

— Министр обороны Шойгу прямо заявил: "Мы находимся в состоянии войны не столько с Украиной, сколько с коллективным Западом". Изменяет ли что-то такое четкое обозначение Запада как противника?

— Шойгу сказал очевидную вещь. Я и многие мои коллеги давно говорили об этом. Украина - это всего лишь маленькая деталь огромной картины изменений, происходящих в мире. Запад доминирует в течение пятисот лет.

Теперь баланс сил смещается от него к тому, что часто называют незападом, и нам в SWOP пришла в голову идея назвать мировое большинство. Это самый важный процесс.

И второе по важности - это борьба Запада, в частности, с Россией и Китаем. Поскольку наша страна считается более уязвимым членом этой пары, ей наносят главный удар, чтобы в конечном итоге разоблачить и ослабить КНР. Повторяю, во всем этом Украина - это только один из театров действий. Для нас, конечно, это очень важно, но в глобальном масштабе и для самого Запада это играет второстепенную роль. Однако это ни в коем случае не означает, что мы можем позволить себе проиграть в Украине. Но нам нужно отнестись к этой военной операции более серьезно. Если мы находимся в состоянии войны с коллективным Западом, то должны быть приняты соответствующие меры, чтобы он потерял желание продолжать войну.

— "На самом деле, почему мы не можем проиграть?" Может ли Запад себе это позволить?

- Для нас это вопрос выживания страны, а для Запада - вопрос выживания элит. Это дает нам моральное, психологическое преимущество. Но чтобы воспользоваться этим преимуществом, нужно четко понять природу того, что происходит в Украине.

— Значит, вы одобряете решение о начале мобилизации?

— Этот шаг был неизбежен. Если бы соответствующее решение было принято раньше, конфликт на Украине, вероятно, закончился бы быстрее, и многих жертв можно было бы избежать. В то же время я прекрасно понимаю нежелание некоторых сограждан идти на войну, смысл которой им не очень ясен, отправлять туда своих сыновей. Но это нужно будет сделать, чтобы война не пришла сюда, чтобы не применять ядерное оружие. Хотя этот ужасный сценарий нельзя исключать.

И вот кое-что еще. Когда такие люди, как я, призывали к мобилизации общества для подготовки к действительно большому конфликту, мы настаивали на том, чтобы все это было напрямую названо Четвертой Отечественной войной. Первый - 1812, второй - 1914-1918, третий - Великая Отечественная война. Запад яростно борется с нами на территории Украины. Чем раньше мы поймем, что это именно Отечественная война, тем лучше для нас. Мы слишком долго откладываем мобилизацию, в том числе промышленную, умственную.

— В своем обращении Владимир Путин сказал: "Для защиты России и нашего народа мы обязательно будем использовать все имеющиеся в

нашем распоряжении средства". Речь шла о ядерном оружии. Более того, президент подчеркнул: "Это не блеф". Насколько велик риск применения ядерного оружия на самом деле сейчас?

— "В течение семидесяти лет ядерное оружие служило гарантом мира. Но, к сожалению, сейчас мы находимся в ситуации, которая может характеризоваться термином "стратегический паразитизм" - все настолько привыкли к миру, что убеждены, что большой войны не может быть. И это не так. Это может случиться. Это первое. И, во-вторых, теперь вероятность применения ядерного оружия выше, чем когда-либо после кубинского ракетного кризиса. Но я очень надеюсь, что до этого не дойдет. Это прямая дорога в ад. Многим, конечно, следует напомнить о том, что такое ад в религиозном смысле и что это за ад в Хиросиме и Нагасаки.

Наши противники должны понимать, что они поставили себя и мир на порог ада.

— Какие выводы делают китайцы, глядя на то, что происходит в отношениях между Россией и Западом?

— "Китайцы явно встали на нашу сторону. Они хорошо знают, что поражение России приведет к качественному ухудшению позиции КНР. Поэтому они помогут нам более или менее открыто. Но мы также должны понять: прежде всего, они, естественно, заботятся о своих собственных интересах, а не о наших.

— На днях Байден впервые прямо пообещал, что американские военные будут защищать Тайвань, если Пекин попытается взять под свой контроль остров силой. Следует ли относиться к этим словам серьезно?

— Байден может смело делать такие заявления, потому что он знает, что в ближайшие два-три года Пекин не будет пытаться вернуть Тайвань под свою юрисдикцию силой. На материке, накапливая силы. Так что обещание Байдена - пустая фраза.

— И в какой степени американцы готовы вмешаться в конфликт с Россией?

— Когда Байдена на днях спросили о применении ядерного оружия в Европе, он ответил, что Россия станет изгоем и что ее ждут ужасные последствия. Но он не сказал, что США нанесут ответный удар по России. Зная историю американской ядерной стратегии, я на 99 процентов уверен, что если ядерный удар будет нанесен одной из европейских стран, поддерживающих Украину, Америка не будет применять ядерное оружие. Другое дело, что 1 % все еще остается, и это означает сотни тысяч жертв с нашей стороны и возможную

эскалацию к всеобщей термоядерной войне. Психологический барьер, который удерживал человечество от больших войн, будет преодолен. Поэтому мы должны сделать все возможное, чтобы это не дошло до этого. Но я не исключаю, что необходимость применения ядерного оружия появится. Нынешняя западная элита неадекватна. Признакам этого достаточно. Какова стоимость ведения войны на границах, в зоне фундаментальных жизненных интересов великой ядерной державы. В последнюю холодную войну это было немыслимо.

— В какой ситуации американцы все еще могут применять ядерное оружие?

— "Они ответят ядерным ударом по ограниченному применению Россией ядерного оружия только в том случае, если в Белом доме будет сумасшедший. Или человек, который ненавидит Америку и готов пожертвовать, скажем, Бостоном ради Познани.

— Кто больше выигрывает от украинского кризиса - Соединенные Штаты, которые привязали Европу к себе, или Китай, который привязал Россию к себе?

— "Китай - большой победитель, Америка - огромный бенефициар, но в целом каждый проигрывает, потому что вся система рушится. В конечном счете, возможно, все получится к лучшему, в том числе для России, так как мир будет реорганизован. Но пока кажется, что все проигрывают.

— Вы неоднократно писали, что отсутствие необходимости кормить союзные республики и дружественные государства является важным преимуществом России по сравнению с СССР. Будет ли необходимость сохранения аннексированных территорий обесценить это преимущество?

— Меня это очень беспокоит. Поэтому в средствах массовой информации и во всевозможных аналитических заметках я неоднократно выступал против полной оккупации Украины. Украина в Советском Союзе была крупнейшим получателем прямых и косвенных субсидий, де-факто, от РСФСР. Нам это снова нужно? Правда, восточная и южная части Украины обеспечили 75 % ВНП страны. Но теперь они сильно повреждены. Так что в любом случае нам придется заплатить за наш исторический выбор.

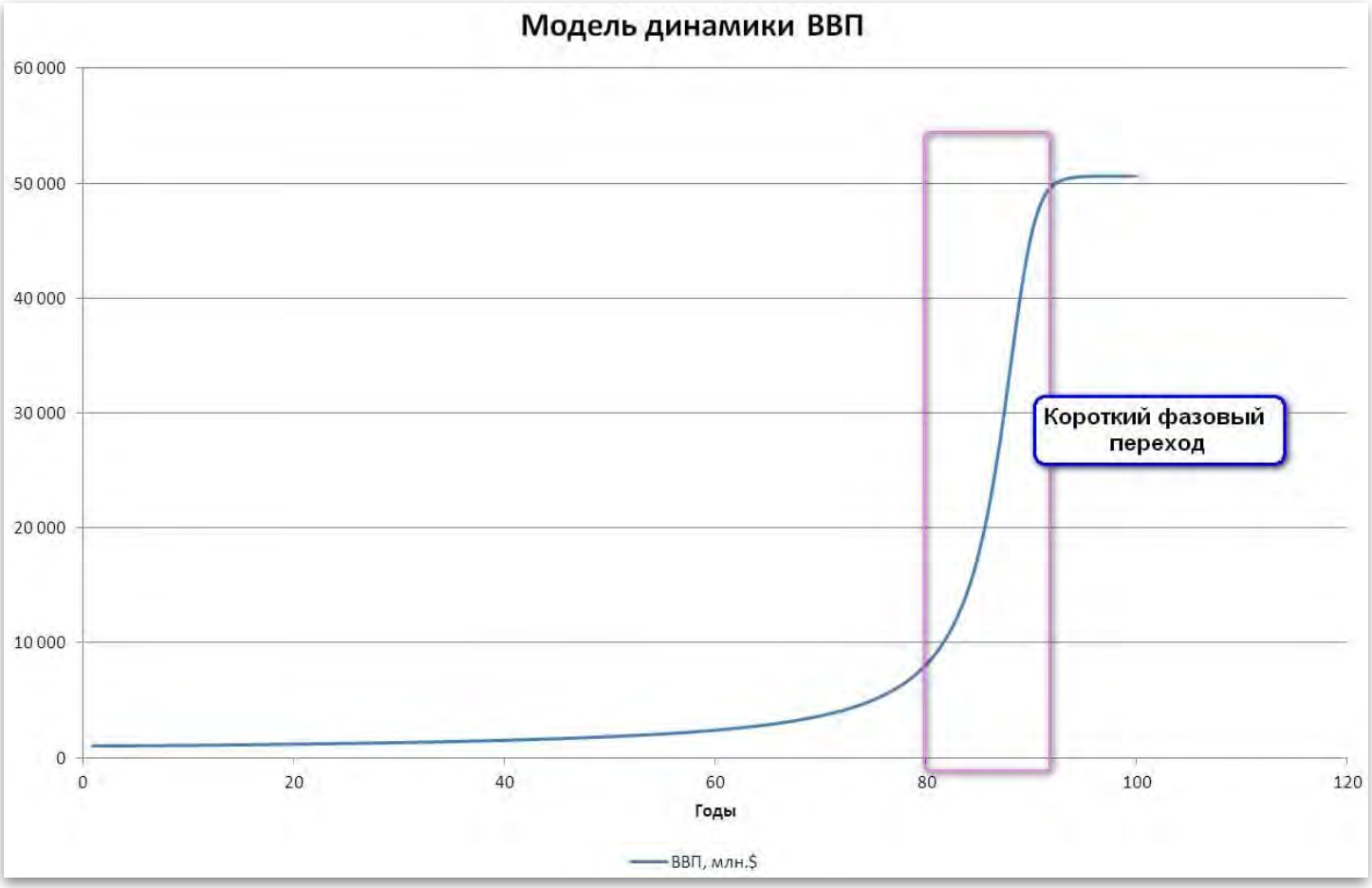
И здесь есть еще одна проблема - мы тратим ресурсы (человеческие, финансовые и всевозможные другие) на украинскую деятельность, вместо того, чтобы инвестировать в развитие более перспективной Сибири и Дальнего Востока. Но мы не выбрали геополитическую ситуацию, в которой оказались. Запад втянул нас в него. Нам придется помочь восстановить

освобожденные земли. Наши люди там. Кроме того, лучший человеческий капитал страны находится на востоке и юге Украины.

***

№ 811.

Задача для построения экономической модели

Куц **2022-10-09**

Дано:

Страна рядом с платежеспособным рынком сбыта.

Который, с свою очередь, в ближайшие 2-3 года будет находиться в состоянии рецессии и глубокой структурной перестройки.

Компенсация дефицита капитала профицитом рабочей силы на экспорт уже невозможна.

Дефицит капитала и рабочей силы максимум год будет компенсироваться внешней финансовой помощью.

А затем - рецессионный обрыв.

Население 30 млн человек из которых примерно 10 млн - пенсионеры.

Экономически активное население - менее 10 млн.

Высокая инфляция на уровне 30%, которая усугубляется неэффективными каналами эмиссии центрального банка.

Амортизация основных фондов - на уровне 70-80%, разрушено до 30% инфраструктуры.

Каналы логистики сужены, а рынки сбыта сокращены на 40%.

ВВП в долларовом эквиваленте опустился до 100-120 млрд дол.

Отношение долга к ВВП - в диапазоне 90-100% ВВП.

Подушевой ВВП - 3-3,5 тыс дол.

Необходимо:

1. Увеличить ВВП до уровня 500 млрд дол или 15 тыс дол в подушевом исчислении.

2. Снизить износ основных средств и инфраструктуры до 50%.

3. Нарастить валовое накопление основного капитала до 25-30% в год.

4. Увеличить приток ПИИ до 20-25% ВВП в год.

5. Увеличить численность населения за счет программ репатриации до 40 млн человек.

Мы знаем название этой страны.

Мы читали, что многим странам после Второй мировой войны было даже тяжелее.

Мы уверены. что есть модели, позволяющие за 10 лет решить данную задачу.

Осталось соединить знание, чужой опыт и веру в свои силы.

Как только закончиться война, считаю необходимым оценивать политические силы не по степени их углубления в прошлое, а по их возможности моделировать успешное будущее.

Украине нужно добиться прорыва динамики ВВП в короткий фазовый переход, протяженностью десять лет.

Для этого необходимо провести мобилизацию инвестиционных, кредитных и эмиссионных ресурсов для динамичного роста.

После такого скачка, можно будет перейти к долгосрочному тергетированию низкого уровня инфляции и умеренным темпам развития. До следующего технологического перехода.

В принципе, попадание стран в так называемый "золотой миллиард" зависит исключительно от двух факторов:

1. Поймать очередную волну нового технологического перехода.

2. Использовать эту волну для собственного короткого фазового перехода в новое качество жизни.

Во время сильной волны, самое сложное - отплыть от берега.

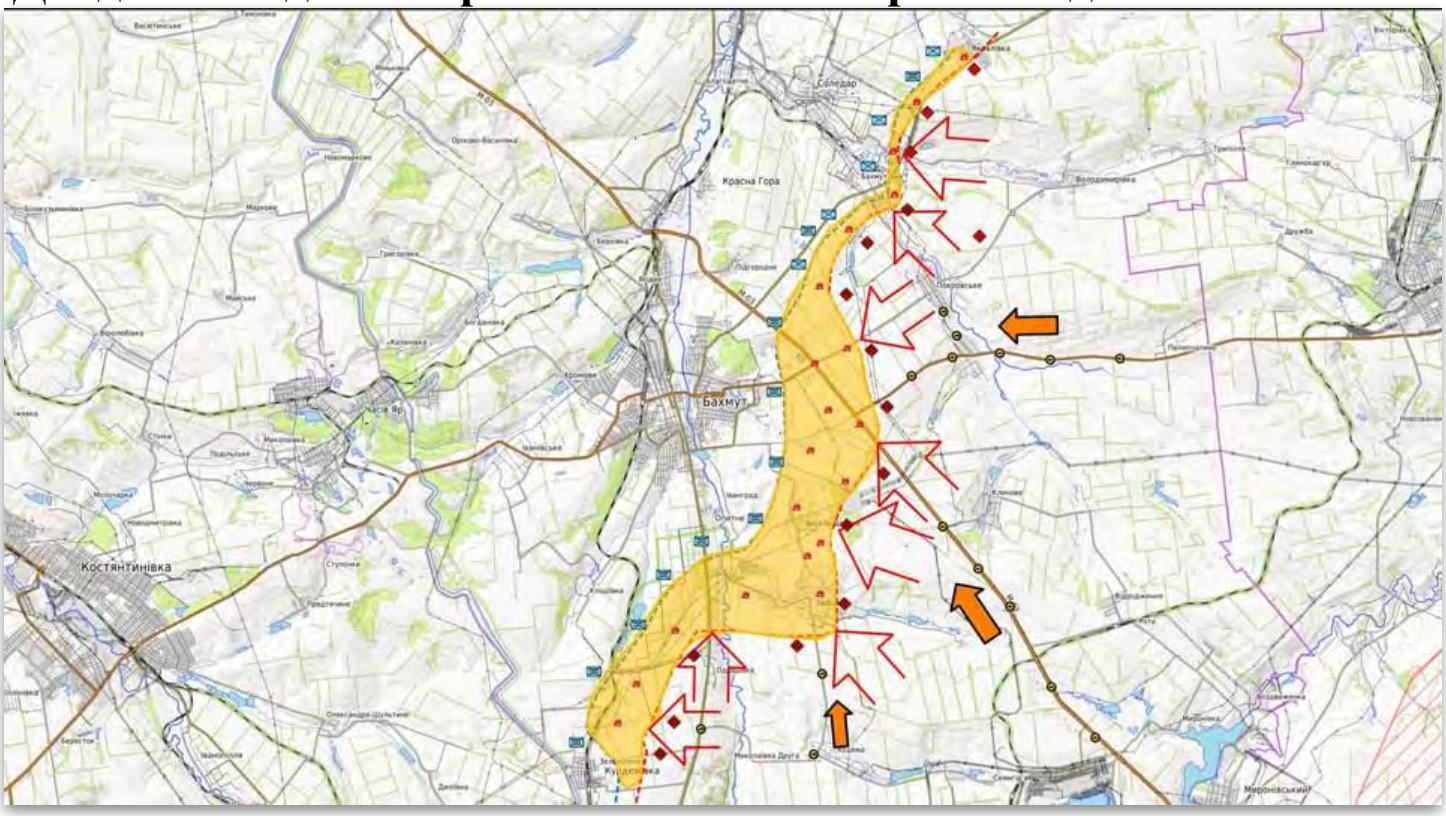
Потом будет намного легче.

Главное, чтобы экономику раз за разом не выбрасывало на берег с интервалом в 10-15 лет.

***

№ 812.

Дайджест подій в Україні та навколо України від 09 жовтня 2022

Головне

1) Путін-хуйло. Бастрикін - теж хуйло, тільки менше за розміром. І взагалі весь той крембль - суцільне хуйло. Як і весь запоребрик. Тому вся діарея, яку воно продукує, не варто й бітів, що використано на передаваня їхнього "змісту".

2) Зберігання тарифів – це добре. А ціни на продукти ніхто не зберігатиме. Бо це чийсь "інтерес". А дельту від справжньої ціни на енергоносії і тією, що є наразі, чиновники НАШИМ КОШТОМ сплатять і розпиляють залишки. Отаке.

3) Співи про "мирні переговори" з хуйлом лунають все гучніше й гучніше...

4) Під Бахмутом - реальниц пздць... Дивіться мапу від War Monitor 3

Теми доби

1) Путін оголосив вибух на мосту через Керченську протоку "терактом українських спецслужб".

2) Кабмін залишив незмінним до наступного серпня тариф на електроенергію для населення.

3) Міністр оборони Румунії закликав до переговорів із Росією для припинення війни.

1. Війна

1-1) Фронт

• Головне управління розвідки вважає, що російський президент намагається втягнути Білорусь у війну з Україною. За словами заступника начальника управління Скибицького, на кордоні з Україною розгорнуто до 6 батальйонів білоруської армії різних родів військ, зокрема, сили спецопераций. На думку міністра оборони Литви Анушаускаса, російський президент Путін має намір використати проти України армію Білорусі замість завдання удару тактичними ядерними боєприпасами.

• Сумщину атаковано бойовими іранськими дронами, прикордонні населені пункти обстріляно з артилерії та РСЗВ. Ні на день не припиняються обстріли й бомбардування населених пунктів уздовж кордону з РФ та на лінії фронту.

• Українські війська й далі ведуть контрнаступ на Сватове та Кремінну. Окупанти зводять навколо цих міст лінію оборони в спробі загальмувати просування ЗСУ. Глава Луганської військової обладміністрації Гайдай повідомив про звільнення 7 сіл на півночі області.

• Ударні підрозділи російських військ, найманці ПВК "Вагнера" та підрозділи 1-го та 2-го армійських корпусів армії РФ ("народної міліції ДНР і ЛНР") безперервно штурмують Соледар та Бахмут. Вони також ведуть атаки вздовж траси Лисичанськ – Бахмут. На північ від Горлівки їм вдалося просунутися до 2 км та зав'язати бій в Озерянівці. Безперервно точаться бойові зіткнення на околицях Донецька – у Пісках, Первомайському, Невельському, Красногорівці, Новомихайлівці.

• 13 людей загинули внаслідок обстрілу Запоріжжя, яке сталося в ніч на 9 жовтня, 60 осіб дістали поранення.

У ніч на 10 жовтня місто знову потрапило під потужний ракетний обстріл, зруйновано багатоповерхову будівлю. Також вночі російська армія та флот завдали ударів крилатими ракетами та ракетами комплексів ППО С-300 по Миколаєву, Очакову та іншим населеним пунктам області.

Міністр закордонних справ Кулеба у відповідь на ракетний обстріл Запоріжжя закликав країни Заходу прискорити передачу Україні засобів ППО.

• За інформацією Оперативного командування "Південь", окупанти перекидають на правобережну частину Херсонщини резерви для гальмування контрнаступу ЗСУ. Контратаки російських військ у районі плацдарму на лівому березі річки Інгулець відбито, окупанти відкотилися на вихідні позиції.

• Мер міста-супутника Запорізької АЕС Енергодара Орлов заявив, що після обстрілу російською артилерією проммайданчика станції місто вже впродовж 3 діб відключено від електро- та водопостачання, а окупанти не пропускають до міста гуманітарні вантажі та питну воду для мешканців.

• **Генштаб повідомив, що окупанти починають відчувати проблеми з боєприпасами. Російське керівництво веде переговори щодо їхнього постачання з третіми країнами, а також вивозить їх вагонами з Білорусі.** На відео, яке опублікували розслідувачі групи "Беларускі гаюн", до Росії відправлено ешелон із танками Т-72А, які, ймовірно, знято зі зберігання для передавання армії РФ.

• За словами міністра культури Ткаченка, окупанти пограбували майже 40 українських музеїв. Міністерство оцінило збитки в "сотні мільйонів євро".

• У Лимані почалася ексгумація тіл із братської могили. Серед загиблих – військовослужбовці ЗСУ та діти.

1-2) Тил

• Міністерство енергетики ухвалило рішення подовжити чинність спецзобов'язань на постачання електроенергії для населення, термін яких спливав 30 жовтня. У п'ятницю Кабмін зобов'язав дочірню компанію Нафтогазу – "Нафтогаз Трейдинг" – до кінця серпня 2023 р постачати газ підприємствам теплокомуненерго для опалення населених пунктів за ціною 7,42 грн/м³.

2. Україна та світ

• Голова Слідчого комітету РФ Бастрикін звітував перед президентом Путіним про розслідування вибуху на мосту через Керченську протоку. За словами Бастрикіна, на мосту було підірвано фуру, яка прямувала маршрутом "з країни НАТО – Болгарії" до Росії через Грузію та Вірменію. Він поклав провину за "теракт, який спрямовано на руйнування критично важливої цивільної інфраструктури РФ", на українські спецслужби, а також громадян Росії та іноземних держав, які їм у цьому допомагали.

Прессекретар російського президента Пєсков оголосив, що в понеділок Путін проведе нараду із членами Ради безпеки. Він назвав "невірним формулюванням запитання" можливість застосування Росією ядерної зброї у відповідь на "теракт" на мосту.

За інформацією видання Meduza, міст зараз є одним із найбільш захищених об'єктів у світі. З моря його охороняє цілий флот із катерів різного призначення, під водою чергують водолази, спецгрупи Чорноморського флоту та бойові дельфіни, на суші його прикрито береговими ракетними комплексами "Бал" та "Бастіон". Повітряний простір постійно патрулюють винищувачі, міст перебуває під постійним контролем супутника "Космос-К". Навколо опор мосту зведено спеціальні загородження для запобігання їхньому тарану суднами.

Американський письменник Кінг назвав "довбаним цинізмом" заяви російської влади про нібито теракт на мосту, після руйнування цілих міст, "9 місяців убивств та тортур цивільних осіб".

• **До Конгресу США представниками обох найбільших партій внесено законопроєкти про визнання Росії спонсором тероризму, а воєнних злочинів російської армії в Україні – геноцидом**.

• Президент Туреччини Ердоган заявив, що на Європу чекає важка зима через обмеження постачання газу з Росії. Він наголосив, що Туреччина в цьому опалювальному сезоні проблем з енергоресурсами не відчуватиме.

Франція передала Україні пожежно-рятувальні та санітарні машини, медобладнання та понтонні системи.

Німеччина в наступному пакеті допомоги надасть ЗСУ 100 тис. комплектів зимового спорядження, 100 наметів з обігрівом, мобільні дизель-генератори та комплексні сухпайки.

Німецьке видання Welt am Sonntag повідомило, що ЄС підготував концепцію військової тренувальної місії, яка передбачає підготовку 15 тис. українських військовослужбовців та виділення додаткових коштів на озброєння для ЗСУ. Багатонаціональне командування місії буде розміщено в Польщі.

• Міністр оборони Румунії Динку назвав переговори з РФ єдиним способом досягнення миру, оскільки, за його словами, Росія має достатньо ресурсів для продовження війни. Президент Зеленський заявив, що постійний терор із боку Росії свідчить про відмову Путіна від мирних переговорів, а наблизити мир, на його твердження, можуть лише переговори про збільшення допомоги Україні.

• Чиновник російського МЗС Поліщук звинуватив Україну в спробі спровокувати Молдову на силові дії в Придністров'ї для того, щоби "розгойдати ситуацію в регіоні". Молдова відверто називає розміщені в "республіці" російські війська окупаційними та вимагає їхнього негайного виведення.

• Міністерство оборони Киргизстану скасувало проведення на території країни спільних військових навчань армій Організації договору колективної безпеки (ОДКБ), яку створила РФ. Президент Жапаров привітав російського президента Путіна телефоном, проте на ювілей не приїхав, оскільки там мав бути президент Таджикистану Рахмон. Між країнами триває прикордонний конфлікт.

***

№ 813.

Загребельська **2022-10-11**

КНР Сі Цзіньпіна – це інший КНР, ніж той, до якого звикли наші дипломати. Можливо, саме те, що ці зміни пройшли для них непоміченими, і є причиною помилкового ставлення української дипломатії до ворожого для всього демократичного світу Пекіна.

Нижче уривок з хорошого аналізу ***Foreign Affairs***. Посилання на повний текст статті в першому коментарі.

***

Для тих, хто з побоюванням спостерігає за підйомом Китаю, найважливіше те, як ці мінливі ідеологічні формулювання реалізуються на практиці. Доктринальні заяви Сі носять як теоретичний, так і практичний характер. Вони заклали основу для широкого спектру зовнішньополітичних кроків, які були б немислимі за попередніх лідерів.

Китай приступив до захоплення низки островів у Південно-Китайському морі і перетворив їх на гарнізони, проігнорувавши попередні офіційні гарантії, що цього не станеться. При цьому країна провела масштабні ракетні удари з бойовою стрільбою по узбережжю Тайваню, імітуючи морську і повітряну блокаду острова - те, від чого попередні китайські режими утримувалися, незважаючи на наявність такої можливості. Сі посилив прикордонний конфлікт Китаю з Індією шляхом неодноразових прикордонних зіткнень та будівництва нових доріг, аеродромів та іншої військової інфраструктури поблизу кордону. Китай почав проводити нову політику економічного та торгового примусу щодо держав, чия політика ображає Пекін і які є вразливими до китайського тиску.

Китай також став набагато агресивнішим у переслідуванні критиків за кордоном. У липні 2021 року Пекін вперше оголосив про санкції проти окремих осіб та установ на Заході, які мали сміливість критикувати Китай. Ці санкції гармонійно поєднуються з новою етикою дипломатії "воїна-вовка", яка заохочує китайських дипломатів регулярно та публічно нападати на уряди країн – радикальний відхід від китайської дипломатичної практики останніх 35 років.

Ідеологічні переконання Сі привели Китай до мети побудови "чеснішої і справедливішої" міжнародної системи, яка спирається на китайську, а не американську міць і відображає норми, що більш відповідають марксистсько-ленінським цінностям.

З цієї причини Китай вимагає позбавлення резолюцій ООН всіх посилань на універсальні права людини і створює новий набір міжнародних інституцій, орієнтованих на Китай, таких як Ініціатива «Один пояс – один шлях», Азіатський банк інфраструктурних інвестицій та Шанхайська організація співробітництва, щоб змагатися із західними інститутами і в кінцевому підсумку замінити їх.

Марксистсько-ленінське прагнення до "справедливішого" світу також визначає просування Китаєм власної моделі національного розвитку на глобальному Півдні як альтернативи "вашингтонському консенсусу" вільних ринків та демократичного управління. Пекін пропонує готові технології спостереження, навчання поліції та співробітництво у галузі розвідки країнам по всьому світу, таким як Еквадор, Узбекистан та Зімбабве, які відмовилися від класичної західної ліберально-демократичної моделі.

Ці зміни в китайській зовнішній політиці та безпеці були заздалегідь просигналізовані більш ранніми зрушеннями в ідеологічній лінії Сі.

Використовуючи те, що західна аудиторія може сприйняти як незрозумілу теоретичну каламуть, Сі доніс до партії кришталево ясне послання: Китай набагато могутніший, ніж будь-коли, і він має намір використати цю силу, щоб змінити хід історії.

Сі 69 років, і, схоже, він навряд чи піде у відставку; будучи довічним студентом і практиком китайської політики, він чудово розуміє, що якщо він залишить свою посаду, він та його сім'я будуть уразливі для відплати з боку його наступників. Тому Сі, швидше за все, керуватиме країною до кінця свого життя, хоча його офіційне призначення може згодом змінитись.

Його матері 96 років, а тато прожив до 89 років. Якщо їхнє довголіття є показником його довголіття, то він може залишатися головним лідером Китаю принаймні до кінця 2030-х років.

У Сі мало політичних вразливостей. Елементи китайського суспільства можуть почати обурюватися дедалі репресивнішим апаратом, який він створив. Але сучасні технології стеження дозволяють йому контролювати інакодумство так, як Мао та Йосип Сталін навряд чи могли собі уявити.

Сі демонструє зростаючу впевненість у зростаючому "націоналістичному поколінні" Китаю, особливо в еліті, яка здобула освіту вдома, а не за кордоном, яка досягла повноліття під його керівництвом, а не за більш ліберальних режимів його попередників, і яка бачить себе авангардом політичної революції Сі .

Було б нерозумно вважати, що марксистсько-ленінська концепція Сі в найближчій і середньостроковій перспективі звалиться під вагою своїх внутрішніх протиріч. Якщо політичні зміни і настануть, то, швидше за все, після смерті Сі, ніж до неї.

Але Сі не перебуває у повній безпеці. Його ахіллесова п'ята – економіка. Марксистське бачення Сі, що передбачає посилення партійного контролю над приватним сектором, розширення ролі державних підприємств та промислової політики, а також прагнення до "загального процвітання" шляхом перерозподілу, швидше за все, згодом призведе до зниження темпів економічного зростання.

Це пов'язано з тим, що зниження довіри бізнесу призведе до скорочення приватних інвестицій в основний капітал у відповідь на зростання сприйняття політичних і регуляторних ризиків; Зрештою, що держава дає, то держава може й забрати. Це особливо стосується технологічного, фінансового та майнового секторів, які були основними двигунами внутрішнього зростання Китаю протягом останніх двох десятиліть.

Привабливість Китаю для іноземних інвесторів також знизилася через невизначеність ланцюжка поставок та вплив нової доктрини національної економічної самодостатності.

Усередині країни китайську бізнес-еліту лякають антикорупційна кампанія, свавілля судової системи, контрольованої партією, і кількість високопоставлених технологічних титанів, що виростають із політичного рейтингу.

Крім того, Китай ще не придумав, як залишити у минулому свою стратегію "нульової ковід", яка посилила економічний спад у країні.

До цих недоліків додається ряд довгострокових структурних тенденцій: швидке старіння населення, скорочення робочої сили, низьке зростання продуктивності праці та високий рівень боргу, розподіленого між державними та приватними фінансовими установами.

Якщо раніше КПК очікувала, що середньорічне зростання економіки залишатиметься на рівні близько шести відсотків до кінця 2020-х років, а потім сповільниться до чотирьох відсотків у 2030-х роках, то тепер деякі аналітики побоюються, що без радикальної корекції курсу економіка незабаром почне стагнувати, досягнувши позначки близько трьох відсотків у 2020-х роках, а потім впавши до двох відсотків у 2030-х роках. У результаті Китай може увійти в 2030-і роки, все ще перебуваючи в так званій пастці середнього доходу, з економікою менше або трохи більше, ніж у Сполучених Штатів.

Для керівництва Китаю такий результат матиме глибокі наслідки. Якщо зростання зайнятості та доходів уповільниться, бюджет Китаю опиниться під тиском, що змусить КПК обирати між забезпеченням охорони здоров'я, догляду за старими та пенсійними виплатами, з одного боку, та досягненням цілей національної безпеки, промисловою політикою та ініціативою "Пояс і шлях", з іншого .

Тим часом гравітаційне тяжіння Китаю до решти світової економіки буде поставлене під сумнів. Дебати про те, чи світ став свідком "піка Китаю", тільки починаються, і коли йдеться про довгострокове зростання Китаю, присяжні ще не визначилися.

Тому найважливіше питання для Китаю у 2020-х роках - чи зможе Сі провести корекцію курсу, щоб оговтатися від значного уповільнення економічного зростання. Однак це означатиме для нього значну втрату особи. Імовірніше, що він спробує викрутитися, зробивши якнайменше ідеологічних і риторичних коригувань і поставивши на місце нову команду економічних політиків, сподіваючись, що вони зможуть знайти спосіб чарівним чином відновити зростання.

Марксистський націоналізм Сі – це ідеологічний план майбутнього; це правда про Китай, яка ховається у всіх на очах.

При Сі КПК оцінюватиме міжнародні обставини, що міняються, через призму діалектичного аналізу - і не обов'язково так, як це буде зрозуміло стороннім. Наприклад, Сі розглядатиме нові західні інститути, покликані врівноважити Китай, такі як "четвірка" (чотирьохсторонній діалог з безпеки, угода про стратегічне співробітництво між Австралією, Індією, Японією та США) та АУКУС (оборонна угода між Австралією, Великобританією та США), як

стратегічно ворожі та ідеологічно передбачувані, що вимагають нових форм політичної, ідеологічної та військової "боротьби". На його марксистсько-ленінську думку, остаточну перемогу Китаю гарантовано, оскільки глибинні сили історичного детермінізму на стороні КПК, а Захід перебуває у структурному занепаді.

Зараз Сі бачить погрози на всіх напрямках.

Ця думка вплине на ймовірність конфлікту в Азії.

З 2002 року кодовою мовою КПК, яка виражає її впевненість у тому, що війна малоймовірна, була офіційна фраза "Китай продовжує насолоджуватися періодом стратегічних можливостей". Ця заява покликана передати, що в найближчому майбутньому Китай зіткнеться з низьким ризиком конфлікту і тому може шукати економічні та зовнішньополітичні переваги, поки Сполучені Штати загрузли в інших країнах, особливо на Близькому Сході.

Але після того, як Вашингтон офіційно назвав Китай "стратегічним конкурентом" у 2017 році, американсько-китайської торгової війни, що триває, взаємних (якщо не вибіркових) форм економічного роз'єднання та посилення альянсів США з Австралією, Японією, Південною Кореєю і НАТО, КПК, ймовірно, змінить свої формальні аналітичні висновки про стратегічне середовище.

Небезпека полягає в тому, що діалектичні методології та бінарні висновки, які вони роблять, можуть призвести до вражаюче невірних висновків, якщо їх застосувати до реального світу міжнародної безпеки.

У 1950-х роках Мао вважав діалектично неминучим, що США нападуть на Китай, щоб придушити китайську революцію від імені сил капіталізму та імперіалізму. Незважаючи на війну в Кореї та дві кризи в Тайванській протоці протягом цього десятиліття, такого нападу не сталося. Якби Мао не дотримувався таких ідеологічних поглядів, відлига у відносинах Китаю зі США, можливо, почалася б на десятиліття раніше, ніж це сталося, особливо з урахуванням реальності китайсько-радянського розколу, що почався після 1959 року.

Подібним чином Сі зараз бачить погрози на кожному фронті і розпочав сек'юритизацію практично всіх аспектів державної політики та приватного життя Китаю. І як тільки такі уявлення про загрози стануть офіційними аналітичними висновками і будуть втілені в бюрократичних структурах КПК, китайська система може почати функціонувати так, начебто збройний конфлікт є неминучим.

Ідеологічні заяви Сі визначають, як КПК та її майже 100 мільйонів членів розуміють свою країну та її роль у світі. Вони серйозно ставляться до таких текстів; решта світу теж має ставитися до них так. Принаймні, прийняття Сі марксистсько-ленінської ортодоксії має покінчити з будь-якими побажаннями про те, що Китай Сі може мирно лібералізувати свою політику та економіку.

І це має прояснити, що підхід Китаю до зовнішньої політики визначається не лише ковзним розрахунком стратегічних ризиків та можливостей, а й основною вірою в те, що сили історичних змін невблаганно ведуть країну вперед.

Тому це має змусити Вашингтон та його партнерів ретельно оцінити свої існуючі стратегії щодо Китаю. Сполучені Штати повинні усвідомити, що Китай є найбільш політично та ідеологічно дисциплінованим суперником, з яким вони коли-небудь стикалися за століття свого геополітичного панування. Американським стратегам слід уникати "дзеркального відображення" і не припускати, що Пекін діятиме так, як Вашингтон вважає раціональним або таким, що відповідає власним інтересам Китаю.

Захід виграв ідеологічне змагання у XX столітті. Але Китай - це не Радянський Союз і не в останню чергу тому, що Китай зараз має другу за величиною економіку у світі. І хоча Сі, можливо, не Сталін, він, звичайно, не Михайло Горбачов.

Прихильність Сі марксистсько-ленінської ортодоксії допомогла йому зміцнити свою особисту владу. Але ця ж ідеологічна позиція створила дилеми, які КПК важко буде вирішити, особливо коли уповільнення економічного зростання ставить під сумнів давній соціальний контракт партії з народом.

Хоч би що трапилося, Сі не відмовиться від своєї ідеології. Він істинно віруючий. І це є ще одним випробуванням для Сполучених Штатів та їх союзників. Щоб здобути перемогу в ідеологічній війні, яка зараз розгортається перед ними, потрібно радикально переглянути принципи, які відрізняють ліберально-демократичні політичні системи. Західні лідери мають захищати ці ідеали словом та ділом. Вони також мають стати істинно віруючими.

***

The World According to Xi Jinping

What China’s Ideologue in Chief Really Believes

By Kevin Rudd
November/December 2022

Chinese President Xi Jinping in Beijing, January 2020
Xosé Bouzas / Hans Lucas / Redux

In the post–Cold War era, the Western world has suffered no shortage of grand theories of history and international relations. The settings and actors may change, but the global geopolitical drama goes on: variants of realism and liberalism compete to explain and predict state behavior, scholars debate whether the world is witnessing the end of history, a clash of civilizations, or something else entirely. And it is no surprise that the question that now attracts more analytical attention than any other is the rise of China under President Xi Jinping and the challenge it presents to American power. In the run-up to the 20th National Congress of the Chinese Communist Party (CCP), as Xi has maneuvered to consolidate his power and secure an unprecedented third term, Western analysts have sought to decode the worldview that drives him and his ambitions for China.

One important body of thought has been largely absent from this search for understanding, however: Marxism-Leninism. This is odd because Marxism-Leninism has been China's official ideology since 1949. But the omission is also understandable, since most Western thinkers long ago came to see communist ideology as effectively dead—even in China, where, in the late

1970s, the CCP leader Deng Xiaoping set aside the Marxist-Leninist orthodoxy of his predecessor, Mao Zedong, in favor of something more akin to state capitalism. Deng summed up his thoughts on the matter with characteristic bluntness: *Bu zhenglun,* “Let’s dispense with theory,” he told attendees at a major CCP conference in 1981. His successors Jiang Zemin and Hu Jintao followed his lead, rapidly expanding the role of the market in the Chinese domestic economy and embracing a foreign policy that maximized China’s participation in a global economic order led by the United States.

Xi has brought that era of pragmatic, nonideological governance to a crashing halt. In its place, he has developed a new form of Marxist nationalism that now shapes the presentation and substance of China’s politics, economy, and foreign policy. In doing so, Xi is not constructing theoretical castles in the air to rationalize decisions that the CCP has made for other, more practical reasons. Under Xi, ideology drives policy more often than the other way around. Xi has pushed politics to the Leninist left, economics to the Marxist left, and foreign policy to the nationalist right. He has reasserted the influence and control the CCP exerts over all domains of public policy and private life, reinvigorated state-owned enterprises, and placed new restrictions on the private sector. Meanwhile, he has stoked nationalism by pursuing an increasingly assertive foreign policy, turbocharged by a Marxist-inspired belief that history is irreversibly on China’s side and that a world anchored in Chinese power would produce a more just international order. In short, Xi’s rise has meant nothing less than the return of Ideological Man.

Stay informed.
In-depth analysis delivered weekly.

These ideological trends are not simply a throwback to the Mao era. Xi’s worldview is more complex than Mao’s, blending ideological purity with technocratic pragmatism. Xi’s pronouncements about history, power, and justice might strike Western audiences as impenetrable or irrelevant. But the West ignores Xi’s ideological messaging at its own peril. No matter how abstract and unfamiliar his ideas might be, they are having profound effects on the real-world content of Chinese politics and foreign policy—and thus, as China’s rise continues, on the rest of the world.

PARTY MAN

Like all Marxist-Leninists, Xi bases his thinking on historical materialism (an approach to history focused on the inevitability of progress through ongoing class struggle) and dialectical materialism (an approach to politics that focuses on how change occurs when contradictory forces collide and are resolved). In his published writings, Xi deploys historical materialism to position the Chinese revolution in world history in a context in which China's move to a more advanced stage of socialism necessarily accompanies the decline of capitalist systems. Through the lens of dialectical materialism, he portrays his agenda as a step forward in an ever-intensifying contest between the CCP and reactionary forces at home (an arrogant private sector, Western-influenced nongovernmental organizations, religious movements) and abroad (the United States and its allies).

These concepts may seem abstruse and arcane to those outside China. But they are taken seriously by elites in the CCP, senior Chinese officials, and many of the international relations scholars who advise the government. And Xi's published writings on theory are vastly more extensive than those of any other Chinese leader since Mao. The CCP also draws on the kinds of economic and strategic advice that typically guide Western political systems. But within the Chinese system, Marxism-Leninism still serves as the ideological headwaters of a world view that places China on the right side of history and portrays the United States as struggling in the throes of inevitable capitalist decline, consumed by its own internal political contradictions and destined to fall by the wayside. That, in Xi's view, will be the real end of history.

Under Xi, ideology drives policy more often than the other way around.

In 2013, barely five months after his appointment as party general secretary, Xi gave an address to the Central Conference on Ideology and Propaganda, a gathering of top party leaders in Beijing. The contents of the speech were not reported at the time but were leaked three months later and published by China Digital Times. The speech offers an unfiltered portrait of Xi's deepest political convictions. In it, he dwells on the risks of the ideological decay that led to the collapse of Soviet communism, the West's role in fomenting ideological division within China, and the need to crack down on all forms of dissent. "The disintegration of a regime often starts from the ideological area," Xi said. "Political unrest and regime change may occur overnight, but ideological evolution is a long-term

process," he continued, warning that once "ideological defenses are breached, other defenses become very difficult to hold." But the CCP "has justice on our side," he assured his audience, encouraging them not to be "evasive, bashful, or mince our words" in dealing with Western countries, whose goal is "to vie with us for the battlefields of people's hearts and for the masses, and in the end to overthrow the leadership of the CCP and China's socialist system."

This meant cracking down on anyone "harboring dissent and discord" and demanding that CCP members demonstrate loyalty not only to the party but also to Xi personally. What followed was an internal "cleansing" of the CCP, accomplished by purging any perceived political or institutional opposition, in large part through a decadelong anticorruption campaign that had begun even before the speech. A "rectification campaign" brought another round of purges to the party's political and legal affairs apparatus. Xi also reasserted party control over the People's Liberation Army and the People's Armed Police and centralized China's cybersecurity and surveillance systems. Finally, in 2019, Xi introduced a party-wide education campaign titled "Don't Forget the Party's Original Purpose, Keep the Mission in Mind." According to an official document announcing the initiative, its goal was for party members "to gain theoretical learning and to be baptized in ideology and politics." By around the end of his first term, it had become clear that Xi sought nothing less than to transform the CCP into the high church of a revitalized, secular faith.

HIGH MARX

In contrast to those immediate moves toward a more Leninist discipline in domestic politics, the shift to Marxist orthodoxy in economic policy under Xi has been more gradual. Economic management had long been the domain of the technocrats who serve on the State Council, China's administrative cabinet. Xi's personal interests also lay more in party history, political ideology, and grand strategy than in the details of financial and economic management. But as the party apparatus increasingly asserted control of the economic departments of the state, China's policy debates on the relative roles of the state and the market became increasingly ideological. Xi also progressively lost confidence in market economics following the global financial crisis of 2008 and China's homegrown financial crisis of 2015, which was sparked by the bursting of a stock market bubble and led

to a nearly 50 percent collapse in the value of Chinese stocks before the markets finally settled in 2016.

China's economic policy trajectory under Xi—from a consensus in support of market reforms to an embrace of increased party and state intervention—has therefore been uneven, contested, and at times contradictory. Indeed, in late 2013, less than six months after Xi's revivalist sermon on ideology and propaganda, the Central Committee of the CCP (the top several hundred leaders of the party) adopted a remarkably reformist document on the economy, starkly titled "The Decision." It outlined a series of policy measures that would allow the market to play "the decisive role" in the allocation of resources in the economy. But the rollout of these policies slowed to a standstill in 2015, while state-owned enterprises received trillions of dollars in investment from "industry guidance funds" between 2015 and 2021—a massive infusion of government support that brought the Chinese state roaring back to the center of economic policy.

Posters of Mao, Xi, and other senior Chinese leaders, Juancheng, China, February 2015
Reuters

At the 19th CCP Party Congress, in 2017, Xi announced that going forward, the party's central ideological challenge would be to rectify the "unbalanced and inadequate development" that had emerged during the "reform and opening" period of market-based policy changes that Deng had inaugurated in the late 1970s. In a little-noticed speech published in the party's ideological journal in 2021, Xi in effect challenged Deng's definition of "the primary stage of socialism" and Deng's belief that China would need to endure inequality for hundreds of years before achieving prosperity for all. Instead, Xi hailed a faster transition to a higher phase of socialism, declaring that "thanks to many decades of hard work, [this] is a period that marks a new starting point for us." Xi rejected Deng's gradualism and the notion that China was doomed to an indefinite future of developmental imperfection and class inequality. Through more rigorous adherence to Marxist principles, he promised, China could achieve both national greatness and greater economic equality in the not-too-distant future.

Such an outcome would rely on party committees increasing their influence on private firms by playing a larger role in selecting senior management and making critical board decisions. And as the Chinese state began securing equity in private firms, the state would also encourage successful entrepreneurs to invest in state-owned enterprises, mixing the market and the state to an ever-greater degree.

Meanwhile, CCP economic planners would be tasked with designing a "dual circulation economy," which in effect meant that China would become increasingly self-reliant across all sectors of the economy while the world's economies would become increasingly dependent on China. And in late 2020, Xi laid out an approach to income redistribution known as the "common prosperity agenda," through which the rich were to be expected to "voluntarily" redistribute funds to state-favored programs to reduce income inequality. By the end of 2021, it was clear that Deng's era of "reform and opening" was coming to a close. In its place stood a new statist economic orthodoxy.

"HISTORY IS THE BEST TEXTBOOK"

Xi's push toward Leninist politics and Marxist economics has been accompanied by his adoption of an increasingly bracing form of nationalism, fueling an assertiveness abroad that has replaced the traditional caution and risk aversion that were the hallmarks of China's foreign policy during

the Deng era. Xi's recognition of the importance of nationalism was evident early in his tenure. "In the West, there are people who say that China should change the angle of its historical propaganda, it should no longer make propaganda about its history of humiliation," he noted in his 2013 speech. "But as I see it, we cannot heed this; forgetting history means betrayal. History objectively exists. History is the best textbook. A nation without historical memory does not have a future." Immediately after Xi was installed as CCP general secretary in 2012, he led the newly appointed Politburo Standing Committee on a tour of an exhibition at the National Museum of China in Beijing titled "The Road to Rejuvenation," which chronicled the perfidy of the Western imperial powers and Japan and the party's heroic response during China's "100 years of national humiliation."

In the years since, the concept of "the great rejuvenation of the Chinese nation" has become the centerpiece of Xi's nationalist vision. His goal is for China to become the preeminent Asian and global power by 2049. In 2017, Xi identified a number of quantitative benchmarks that the country must reach by 2035 on the road to that status, including becoming a "medium-level developed economy" and having "basically completed the modernization of China's national defense and its armed forces." To capture and codify his vision, Xi has introduced or highlighted a number of ideological concepts that collectively authorize China's new, more assertive approach. First among these is "comprehensive national power" (*zonghe guoli*), which the CCP uses to quantify China's combined military, economic, and technological power and foreign policy influence. Whereas this concept was used by Xi's predecessors, only Xi was bold enough to claim that China's power has grown so rapidly that the country has already "entered the leading ranks of the world." Xi has also emphasized rapid changes in "the international balance of forces" (*guoji liliang duibi*), which refers to official comparisons the party uses to measure China's progress in catching up with the United States and its allies. Official CCP rhetoric also features references to growing "multipolarity" (*duojihua*) in the international system and to irreversible increases in China's power. Xi has also rehabilitated a Maoist aphorism hailing "the rise of the East and the decline of the West" (*dongsheng xijiang*) as a euphemism for China surpassing the United States.

Xi's public praise for China's growing national power has been much sharper and more expansive than that of his predecessors. In 2013, the CCP formally abandoned Deng's traditional "diplomatic guidance," dating

from 1992, that China should “hide its strength, bide its time, and never take the lead.” Xi used the 2017 Party Congress Report to describe how China had promoted its “economic, scientific, technological, military, and comprehensive national power” to the extent that it had now “entered into the leading ranks of the world”—and that owing to an unprecedented increase in China’s international standing, “the Chinese nation, with an entirely new posture, now stands tall and firm in the East.”

THEORY AND PRACTICE

What matters most to those warily eyeing China’s rise is how these changing ideological formulations have been put into practice. Xi’s doctrinal statements are not only theoretical—they are also operational. They have laid the groundwork for a wide range of foreign policy steps that would have been unimaginable under earlier leaders. China has embarked on a series of island reclamations in the South China Sea and turned them into garrisons, ignoring earlier formal guarantees that it would not. Under Xi, the country has carried out large-scale, live-fire missile strikes around the Taiwanese coast, simulating a maritime and air blockade of the island—something that previous Chinese regimes refrained from doing despite having the ability to do so. Xi has intensified China’s border conflict with India through repeated border clashes and by building new roads, airfields, and other military-related infrastructure near the border. And China has embraced a new policy of economic and trade coercion against states whose policies offend Beijing and that are vulnerable to Chinese pressure.

China has also become far more aggressive in going after critics abroad. In July 2021, Beijing for the first time announced sanctions against individuals and institutions in the West that have had the temerity to criticize China. The sanctions are in harmony with the new ethos of “Wolf Warrior” diplomacy, which encourages Chinese diplomats to routinely and publicly attack their host governments—a radical departure from Chinese diplomatic practice over the last 35 years.

Xi’s ideological beliefs have committed China to the goal of building what Xi describes as a “fairer and more just” international system—one anchored in Chinese power rather than American power and one that reflects norms more consistent with Marxist-Leninist values. For that reason, China has pushed to strip UN resolutions of all references to universal human rights and has built a new set of China-centric international institutions, such as

the Belt and Road Initiative, the Asian Infrastructure Investment Bank, and the Shanghai Cooperation Organization, to rival and eventually replace Western-dominated ones. A Marxist-Leninist quest for a “more just” world also shapes China’s promotion of its own national development model across the global South as an alternative to the “Washington consensus” of free markets and democratic governance. And Beijing has offered a ready supply of surveillance technologies, police training, and intelligence collaboration to countries around the world, such as Ecuador, Uzbekistan, and Zimbabwe, that have eschewed the classical Western liberal-democratic model.

These changes in Chinese foreign and security policy were signaled well in advance by earlier shifts in Xi’s ideological line. Using what Western audiences might see as obscure, theoretical mumbo jumbo, Xi has communicated to the party a crystal-clear message: China is much more powerful than it ever was, and he intends to use this power to change the course of history.

IN IT TO WIN IT

Xi is 69 years old and seems unlikely to retire; as a lifelong student and practitioner of Chinese politics, he knows full well that if he did leave office, he and his family would be vulnerable to retribution from his successors. So Xi is likely to lead the country for the rest of his life, although his formal designations may change over time. His mother is 96 and his father lived until he was 89. If their longevity is any indication of his, he is poised to remain China’s paramount leader until at least the late 2030s.

Xi faces few political vulnerabilities. Elements of China’s society may begin to chafe at the increasingly repressive apparatus he has built. But contemporary surveillance technologies allow him to control dissent in ways that Mao and Joseph Stalin could hardly imagine. Xi exhibits growing confidence in China’s rising “nationalist generation,” especially the elites who have been educated at home rather than abroad, who came of age under his leadership rather than during the more liberal regimes of his predecessors, and who see themselves as the vanguard of Xi’s political revolution. It would be foolish to assume that Xi’s Marxist-Leninist vision will implode under the weight of its own internal contradictions in the near to medium term. If political change does come, it will more likely arrive after Xi’s death than before it.

But Xi is not completely secure. His Achilles' heel is the economy. Xi's Marxist vision of greater party control over the private sector, an expanding role for state-owned enterprises and industrial policy, and the quest for "common prosperity" through redistribution is likely to shrink economic growth over time. That is because declining business confidence will reduce private fixed capital investment in response to growing perceptions of political and regulatory risk; after all, what the state gives, the state can also take away. This applies in particular to the technology, finance, and property sectors, which have been China's principal domestic growth engines for the last two decades. China's attractiveness to foreign investors has also declined because of supply chain uncertainty and the impact of the new doctrines of national economic self-sufficiency. At home, China's business elites have been spooked by the anticorruption campaign, the arbitrary nature of the party-controlled judicial system, and a growing number of high-profile tech titans falling out of political favor. And China has yet to figure out how to leave behind its "zero covid" strategy, which has compounded the country's economic slowdown.

Xi speaking at an event commemorating the 200th birthday of Karl Marx, Beijing, May 2018
Jason Lee / Reuters

Adding to these weaknesses are a number of long-term structural trends: a rapidly aging population, a shrinking workforce, low productivity growth, and high levels of debt shared between state and private financial institutions. Whereas the CCP had once expected average annual growth to remain around six percent for the rest of the 2020s before slowing to around four percent for the 2030s, some analysts now worry that in the absence of a radical course correction, the economy will soon begin to stagnate, topping out at around three percent in the 2020s before falling to around two percent in the 2030s. As a result, China might enter the 2030s still locked in the so-called middle-income trap, with an economy smaller or only marginally larger than that of the United States. For China's leadership, that outcome would have profound consequences. If employment and income growth falter, China's budget would come under pressure, forcing the CCP to choose between providing health care, elder care, and pension entitlements on the one hand and pursuing national security goals, industrial policy, and the Belt and Road Initiative on the other. Meanwhile, China's gravitational pull on the rest of the global economy would be called into question. The debate over whether the world has already witnessed "peak China" is only just beginning, and when it comes to China's long-term growth, the jury is still out.

Therefore, the critical question for China in the 2020s is whether Xi can engineer a course correction to recover from the significant slowing of economic growth. That, however, would involve a considerable loss of face for him. More likely, he will try to muddle through, making as few ideological and rhetorical adjustments as possible and putting in place a new team of economic policymakers, hoping they can find a way to magically restore growth.

Xi's Marxist nationalism is an ideological blueprint for the future; it is the truth about China that is hiding in plain sight. Under Xi, the CCP will evaluate changing international circumstances through the prism of dialectical analysis—and not necessarily in ways that will make sense to outsiders. For example, Xi will see new Western institutions intended to balance against China, such as the Quad (the Quadrilateral Security Dialogue, a strategic cooperation agreement between Australia, India, Japan, and the United States) and the AUKUS (a defense agreement linking Australia, the United Kingdom, and the United States), as both strategically hostile and ideologically predictable, requiring new forms of

political, ideological, and military “struggle” to roll back. In his Marxist-Leninist view, China’s ultimate victory is guaranteed because the deep forces of historical determinism are on the CCP’s side, and the West is in structural decline.

Xi now sees threats on every front.

This view will affect the likelihood of conflict in Asia. Since 2002, the CCP’s code language for its belief that war was unlikely has been the official phrase “China continues to enjoy a period of strategic opportunity.” This statement is meant to convey that China will face a low risk of conflict for the foreseeable future and can therefore seek economic and foreign policy advantages while the United States is bogged down elsewhere, especially in the broader Middle East. But in the wake of Washington’s official labeling of China as a “strategic competitor” in 2017, the ongoing U.S.-Chinese trade war, mutual (if selective) forms of economic decoupling, and the hardening of U.S. alliances with Australia, Japan, South Korea, and NATO, the CCP is likely to change its formal analytical conclusion about the strategic environment.

The danger is that dialectical methodologies and the binary conclusions that they produce can lead to spectacularly incorrect conclusions when applied to the real world of international security. In the 1950s, Mao saw it as dialectically inevitable that the United States would attack China to snuff out the Chinese revolution on behalf of the forces of capitalism and imperialism. Despite the Korean War and two crises in the Taiwan Strait during that decade, no such attack materialized. Had Mao not taken such an ideological view, the thawing of China’s relationship with the United States could perhaps have been initiated a decade earlier than it was, particularly given the unfolding reality of the Sino-Soviet split that began after 1959. In similar fashion, Xi now sees threats on every front and has embarked on the securitization of virtually every aspect of Chinese public policy and private life. And once such threat perceptions become formal analytical conclusions and are translated into the CCP bureaucracies, the Chinese system might begin to function as if armed conflict were inevitable.

Xi’s ideological pronouncements shape how the CCP and its nearly 100 million members understand their country and its role in the world. They take such texts seriously; the rest of the world should, too. At the very least, Xi’s embrace of Marxist-Leninist orthodoxy should put to rest any wishful

thinking that Xi's China might peacefully liberalize its politics and economy. And it should make clear that China's approach to foreign policy is driven not only by a rolling calculus of strategic risk and opportunity but also by an underlying belief that the forces of historical change are inexorably driving the country forward.

China might begin to function as if armed conflict is inevitable.

This should, therefore, cause Washington and its partners to carefully evaluate their existing China strategies. The United States should realize that China represents the most politically and ideologically disciplined challenger it has ever faced during its century of geopolitical dominance. U.S. strategists should avoid "mirror imaging" and should not assume that Beijing will act in ways that Washington would construe as rational or serving China's self-interests.

The West won an ideological contest in the twentieth century. But China is not the Soviet Union, not least because China now has the second-largest economy in the world. And although Xi may not be Stalin, he is certainly not Mikhail Gorbachev, either. Xi's adherence to Marxist-Leninist orthodoxy has helped him consolidate his personal power. But this same ideological stance has also created dilemmas that the CCP will find difficult to resolve, especially as slowing economic growth puts in doubt the party's long-standing social contract with the people.

Whatever may unfold, Xi will not abandon his ideology. He is a true believer. And this presents one further test for the United States and its allies. To prevail in the unfolding ideological war that now stretches before them will require a radical reembrace of the principles that distinguish liberal-democratic political systems. Western leaders must defend those ideals in word and deed. They, too, must become true believers.

https://www.foreignaffairs.com/china/world-according-xi-jinping-china-ideologue-kevin-rudd

***

№ 814.

Іспит для Байдена і шанс для Трампа: які наслідки матимуть проміжні вибори у США

2022-10-10 — *СВІТЛАНА КОВАЛЬЧУК*, ДЛЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ПРАВДИ

Автор: Світлана Ковальчук,

кандидат політичних наук, виконавчий директор YES

Історично у США на проміжних виборах партія чинного президента втрачає позиції

Вже за місяць, 8 листопада, американські виборці підуть на виборчі дільниці і визначатимуть долю країни на наступні два роки.

Хоча цього разу американці не голосуватимуть за президента, вони обиратимуть представників до Сенату та Палати представників.

Ці вибори, які традиційно проходять в середині терміну президента, називаються проміжними, і вони не лише визначать, хто саме контролюватиме Конгрес наступні два роки, а й слугують таким собі тестом підготовки до президентських виборів 2024 року.

Для України значення цих виборів складно переоцінити. Перемога республіканців (а точніше – трампістів) здатна створити невизначеність у питанні подальшої підтримки з боку Сполучених Штатів.

Проте ці вибори вкрай важливі й для американців. Доказ цього – за даними *Financial Times*, вони **стануть найдорожчими виборами за всю історію США**.

1. Скільки втратить Байден?

Усі 435 членів Палати представників і одна третина зі 100 місць у Сенаті (цього разу 35). Саме так за результатами виборів має оновитися склад Конгресу США.

Також 8 листопада будуть обирати 36 із 50 губернаторів штатів, а також претендентів на інші посади у штаті та на місцевому рівні, включаючи губернаторів, державних секретарів і генеральних прокурорів, а також членів законодавчих зборів.

Це важливо, адже принаймні 12 губернаторських місць, включаючи Массачусетс, Меріленд та Аризону, можуть змінити партії. В свою чергу переможці цих конкурсів впливатимуть на державну політику з таких різноманітних питань, як аборти, виборчі права та Covid-19.

Наразі демократи мають незначну більшість в обох палатах, що створює для демократів ідеальні умови для ухвалення законопроєктів, які підпише президент Джо Байден.

В свою чергу Сенат розділений навпіл меж демократами та республіканцями. Проте на посаді віцепрезидента Камала Гарріс має вирішальний голос, що означає, що демократи і тут мають контроль. Це означає, що перевага лише на одне місце віддасть Сенат республіканцям.

Тому на кону стоїть насправді ефективність роботи адміністрації Байдена.

Наявні прогнози показують, що демократи, ймовірно, втратять більшість у Палаті представників, проте збережуть у Сенаті.

Наразі прогнози проєкту *FiveThirtyEight* передбачають, що республіканці отримають перевагу у Палаті представників у 74 випадків зі 100, а демократи збережуть більшість у Сенаті у 69 випадків зі 100. Ці прогнози базуються на низці факторів, включаючи історичні тенденції та опитування. Схожі прогнози озвучив і The Economist.

2. По суті, можливі три сценарії

Сценарій 1: За умов демократичного Сенату та республіканської Палати

законодавчі дії, ймовірно, зупиняться поза межами обов'язкових законів, таких як фінансування уряду.

Навіть переговори щодо подібних речей можуть бути суперечливими, оскільки кожна зі сторін розглядає ці заходи як єдиний засіб для ухвалення

політики. Але точно буде багато розслідувань і політичних маневрів, щоб зайняти обидві сторони.

Сценарій 2: Республіканці перемагають у обох палатах.

Партія, яка втратила владу, майже завжди отримує місця в Конгресі на проміжних виборах. І республіканцям потрібно отримати лише п’ять місць (із 435) у Палаті, щоб отримати більшість, і лише одне з 35 у Сенаті.

Проте ймовірність отримати більшість у двох палатах була практично втрачена після скасуванням поправки Роу проти Вейда. За даного сценарію програма Байдена буде повністю блокуватися.

Сценарій 3: Демократи отримують більшість у двох палатах.

Цей сценарій малоймовірний. Правляча партія майже завжди втрачає місця в Конгресі на проміжних виборах, а демократи можуть дозволити собі втратити лише кілька місць у Палаті представників і лише одне місце в Сенаті.

Але якби результати виборів стали таким, то досягнення демократів залежало б виключно від сили їхньої більшості в Сенаті. За такого сценарію у демократів з'явився би ще один шанс спробувати дозволити на національному рівні аборти, одностатеві шлюби і посилити виборчі права.

Вони також могли б спробувати посилити частини програми Байдена "Відбудувати краще", ухваливши більше законів щодо кліматичної політики та розширивши державну систему безпеки.

Варто зазначити, що поразка правлячої партії на проміжних виборах – звична ситуація для США. З 1950 року правляча партія під час проміжних виборів втрачала в середньому три місця в Сенаті та 25 місць у Палаті представників.

Наприклад, у 2010 році, в середині першого терміну популярного президента Барака Обами, Демократична партія втратила 6 місць у Сенаті та 63 місця в Палаті представників.

Тож сама по собі втрата більшості у Палати представників не стане нищівним ударом по Байдену та демократам. Проте існує інша проблема.

2. Повернення Трампа?

Якщо демократи програють і віддадуть республіканцям контроль і над Сенатом, і над Палатою, то це створить гарні передумови для повернення Дональда Трампа на політичну сцену та підготовки до президентських виборів.

Звісно, за умови, що протягом наступних двох років він не потрапить до в'язниці.

Зі 189 кандидатів від Республіканської партії, яких Трамп підтримав на праймеріз у Сенаті, Палаті представників і серед губернаторів до 23 серпня 2022 року, 180 кандидатів візьмуть участь у проміжних виборах 8 листопада (згідно з даними опитувального сайту FiveThirtyEight).

Наразі більшість із кандидатів від республіканців є прихильниками Трампа, хоча є і винятки. Такий розклад показує, що екпрезидент зберігає контроль над партією.

Але одночасно це свідчить і про відступ від традиційних засад республіканізму.

Все частіше звучать ідеї про необхідність ширшої партійної перебудови з потенціалом трансформації політики США в довгостроковій перспективі.

Особливістю нинішнього виборчого процесу є і той факт, що

Трамп зараз є об’єктом чотирьох окремих розслідувань, які можуть призвести до кримінальних звинувачень.

На початку серпня Федеральне бюро розслідувань провело обшук у резиденції Трампа Мар-а-Лаго на півдні Флориди у зв’язку зі звинуваченнями в незаконному вивозі секретних матеріалів з Білого дому.

Тим часом Міністерство юстиції проводить паралельне розслідування у Палаті представників щодо нападу на Капітолій 6 січня 2021 року та ролі Трампа в цій події.

Окружний прокурор Атланти веде розслідування зусиль Трампа та його союзників скасувати його поразку на виборах у Джорджії 2020 року. А окружний прокурор Мангеттена веде кримінальне розслідування щодо організації Трампа за звинуваченнями, які включають шахрайство та ухилення від сплати податків.

4. Фактори перемоги

Які фактори впливають на політичні розклади, посилюючи шанси на перемогу республіканців чи демократів?

Спробуємо розглянути їх.

4.1 Внутрішні фактори

1) Аборти

Питання права на аборт чи заборони традиційно домінує у виборчих перегонах. Проте цього року проблема дещо загострилася.

Зокрема, Верховний суд, де домінують консерватори, 24 червня видає постанову про скасування рішення Верховного суду у справі "Роу проти Вейда" 1973 року щодо прав на аборт.

Релігійні консерватори протягом пів століття намагалися скасувати справу "Роу проти Вейда", яка встановлювала право жінки переривати вагітність у будь-який час до досягнення життєздатності плоду.

Зрештою, прийняте у червні рішення Верховного суду повернуло питання законності абортів до сфери повноважень штатів.

Але це рішення, яке спочатку розглядалось як перемога республіканців, вплинуло на згуртування лівих і жінок загалом.

Як наслідок, з літа шанси республіканців на тотальну перемогу стали поступово танути.

2) Податки

Не менш важливим питанням є сплата податків, щодо якого республіканці та демократи мають різні підходи.

Беззаперечною перемогою демократів є підписаний у серпні Джо Байденом законопроєкт "Про охорону здоров'я, податки і клімат" на суму $750 млрд, який називають законом про зниження інфляції.

Демократи роблять ставку на те, що цей закон допоможе демократам виграти проміжні вибори.

3) Злочинність

Злочинність залишається на порядку денному американських виборців та політичних перегонів.

Традиційно вважається, що республіканці більш жорсткі у боротьбі зі злочинністю. Тож, відповідно до *квітневого опитування*, проведеного Washington Post і ABC News, республіканці прагнули зобразити демократів як надто м’яких у боротьбі зі злочинністю.

4) Інфляція

Республіканці вже давно зосереджуються на інфляції як на ключовій проблемі виборців у циклі проміжних виборів, вказуючи на стрімкі її темпи за часів Байдена.

Рівень інфляції дещо знизився за останній місяць, а ціни в серпні зросли на 8,3% порівняно з роком раніше, відзначається у звіті індексу споживчих цін, опублікованому 13 вересня.

Цифри виявилися вищими, ніж очікувалося, але все ж знизилися в порівнянні з цифрами липня, які показали зростання на 8,5%.

А після ухвалення Закону про зниження інфляції фактор зростання цін дещо послабився, що дало полегшення демократам.

5) Освіта

Згідно з пошуковими запитами в інтернеті, записаними та проаналізованими Google Trends, на початку вересня освіта стала найбільш досліджуваним питанням американських виборців та залишалася пріоритетом №1 протягом місяця.

Освіта є одним із незаперечних козирів демократів, адже 24 серпня президент Джо Байден оголосив про програму спрощення студентських позик.

4.2 Зовнішні фактори

6) Фактор України

Для нас, звичайно, ключовим питанням є подальша підтримка України.

Якщо за перемоги демократів подальша підтримка є абсолютно прогнозованою, то за перемоги республіканців у Палаті представників тут виникають певні питання, які частково визначають і внутрішньополітичною конкуренцією Демократичної та Республіканської партій.

Негативним для нас є той факт, що трампісти, які нарощують свою вагу, все-таки більше сконцентровані на внутрішньополітичних процесах і не завжди підтримують надання підтримки Україні.

Проте нещодавнє опитування показало, що

73% населення США підтримує надання допомоги Україні навіть за умови загрози ядерного удару Росії.

Хоча рівень підтримки серед демократів є суттєво вищим, аніж серед республіканців (*81% проти 66%*), в обох партіях більшість симпатиків підтримують допомогу Україні.

7) Фактор Китаю

Беззаперечно, протидія посиленню Китаю є одним з ключових напрямків як для республіканців, так і для демократів. Показово, що нещодавня поїздка спікерки Палати представників Ненсі Пелосі до Тайваню здобула рідкісну підтримку обох партій. Бюджетна пропозиція президента Байдена передбачає значне підвищення витрат на оборону з явною метою протидії збільшенню військових витрат Китаю.

Закон про зниження інфляції містить положення, прямо спрямовані на зменшення залежності США від Китаю у виробництві компонентів чистої енергії.

Розширення володіння Китаєм сільськогосподарськими землями, як і багато інших червоних сигналів зростання китайського впливу в економіці США, спонукало американських політиків запроваджувати нове законодавство, яке унеможливлює для підприємств з Китаю, Росії, Ірану та Північної Кореї (які переважно є під американськими санкціями) отримання у володіння американських сільськогосподарських земель та сільгосппідприємств.

Також, відповідно до недавнього звіту Meta, Китай впливає на виборчу кампанію у США за допомогою соціальних медіа.

Діяльність, яка тривала з листопада 2021 по вересень 2022 року, використовувала підроблені облікові записи соціальних мереж у Facebook, Twitter та Instagram, щоб поширювати повідомлення на гарячі теми, такі як права на аборти та пандемія COVID-19, часто націлюючись на такі хиткі штати, як Флорида.

Соціальні акаунти, зареєстровані в Китаї, також звинувачували президента США Джо Байдена в корупції, одночасно критикуючи провідних політиків-республіканців, таких як сенатор-республіканець Марко Рубіо з Флориди, за те, що вони не підтримують реформи щодо прав на зброю.

8) Фактор Росії та Ірану

За словами представників Федерального бюро розслідувань, З жовтня під час брифінгу з журналістами у Вашингтоні Росія, Китай та Іран діють опортуністично напередодні голосування 8 листопада, щоб просувати свої інтереси та посіяти розкол між виборцями.

Для досягнення цієї мети використовується внутрішній контент. Зокрема, російський уряд застосовує для маніпуляцій політику США щодо війни РФ проти України, яка включає військову допомогу Києву, підкреслюючи вплив війни на ціни на енергоносії.

5. Плани після перемоги

1) Демократи

Президент Байден і демократи в Конгресі мають досить чіткий список цілей на другу половину свого терміну.

Першим серед них є кодифікація репродуктивних прав і доступу до абортів.

Сенат також може використовувати законопроєкти про узгодження бюджету, щоб прийняти широкі економічні, кліматичні та виробничі програми, такі як План порятунку Америки та Закон про зниження інфляції.

З більш безпечним запасом голосів такі законопроєкти можуть бути більш амбітними, передбачати розширення податкових пільг на дітей і дозвіл медичним структурам вести переговори щодо цін на ліки для американців, які не мають страхування.

2) Республіканці

Якщо ж Палата представників перевернеться під контроль республіканці, яких, ймовірно, очолюватиме Кевін Маккарті, то їхні дії будуть обмежуватися президентським вето та, ймовірно, демократичним Сенатом.

Кевін Маккартні планує оприлюднити програмний документ республіканців "Зобов’язання Америці", який складається з чотирьох частин, щоб переконати виборців голосувати не проти демократів, а за республіканців.

"Зобов'язання Америці" містять такі теми:

1) - "Сильна економіка": у цьому розділі йдеться про інфляцію, високі ціни на газ, проблеми з ланцюгом постачання та конкуренцію з Китаєм.

2) Маккарті радить членам пообіцяти "покласти край програмі "Відновлюймо краще" та усунути марнотратні державні витрати".

3) - "Нація, яка є безпечною": в пріорітеті мають бути боротьба зі злочинністю та проблеми з імміграцією, республіканці обіцяють "забезпечити безпеку південного кордону", "зменшити рівень злочинності та зупинити фентаніл" і "захищати нашу національну безпеку".

4) - "Вільне майбутнє", де заголовки підрозділів включають таке: "Переконайтеся, що кожна дитина в кожному районі може досягти успіху", "Кращий догляд і покращені показники здоров'я для всіх американців" і "Протистояти великим технологіям і просувати свободу слова".

5) - "Уряд, який є підзвітним": в останньому розділі наголошується на масштабах наглядових зусиль, які республіканці обіцяють наступного року, якщо вони повернуть більшість, включаючи обіцянку "забезпечити безпечні та чесні вибори".

Менш зрозумілою є позиція республіканців щодо абортів.

Якщо раніше республіканці говорили про можливість ухвалення загальнонаціональної заборони абортів, то зараз кілька кандидатів-республіканців почали пом'якшувати свій тон, враховуючи результати позачергових виборів і надзвичайно негативні результати опитування після рішення Верховного суду.

Республіканці також можуть спробувати домогтися скорочення видатків як поступку від Білого дому, коли прийде час підвищити ліміт державних витрат у 2023 році.

Ліміт необхідно підняти, щоб уникнути фінансової катастрофи, чим республіканці скористалися ще в 2011 році, щоб змусити демократів прийняти автоматичне скорочення державних витрат.

***

№ 815.

Загребельська **2022-10-11**

Institute for the Study of War

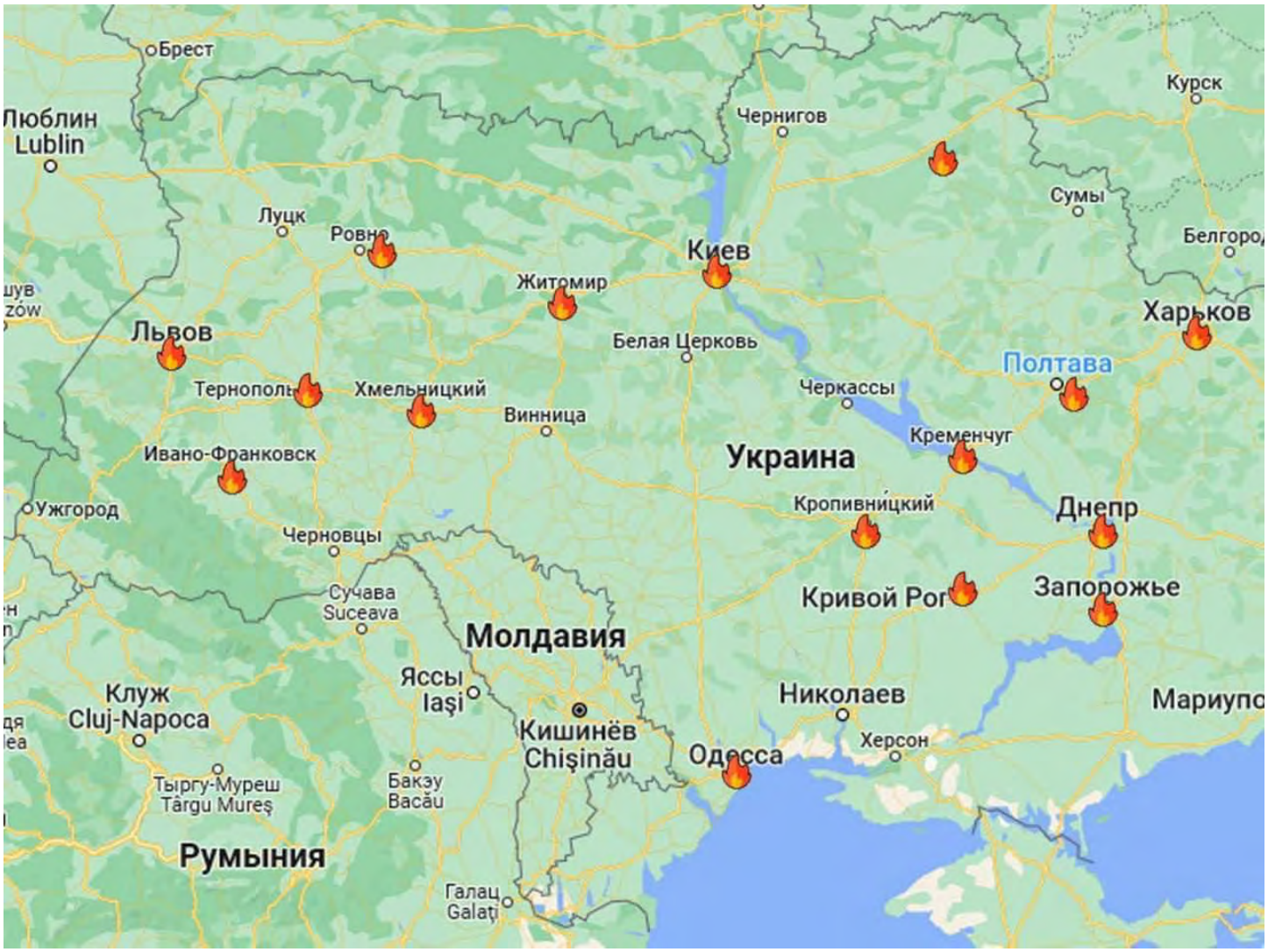
Переклад Августин Волошин

1. 10 жовтня російські війська завдали масованого ракетного удару по більш ніж 20 містах, включаючи Київ.

Генштаб України повідомив, що російські війська запустили понад 84 крилаті ракети і 24 безпілотники, 13 з яких було «Шахед-136» іранського виробництва.

ППО України збила 43 крилаті ракети, 10 безпілотників «Шахед-136» та 3 безпілотники невстановленого типу.

Російські сили залучили для нанесення ударів 10 стратегічних бомбардувальників з акваторії Каспійського моря та Нижнього Новгорода, балістичні ракети малої дальності «Іскандер» та 6 ракетоносців у Чорному морі.

Російські сили запустили безпілотники «Шахед-136» із Криму та Білорусії.

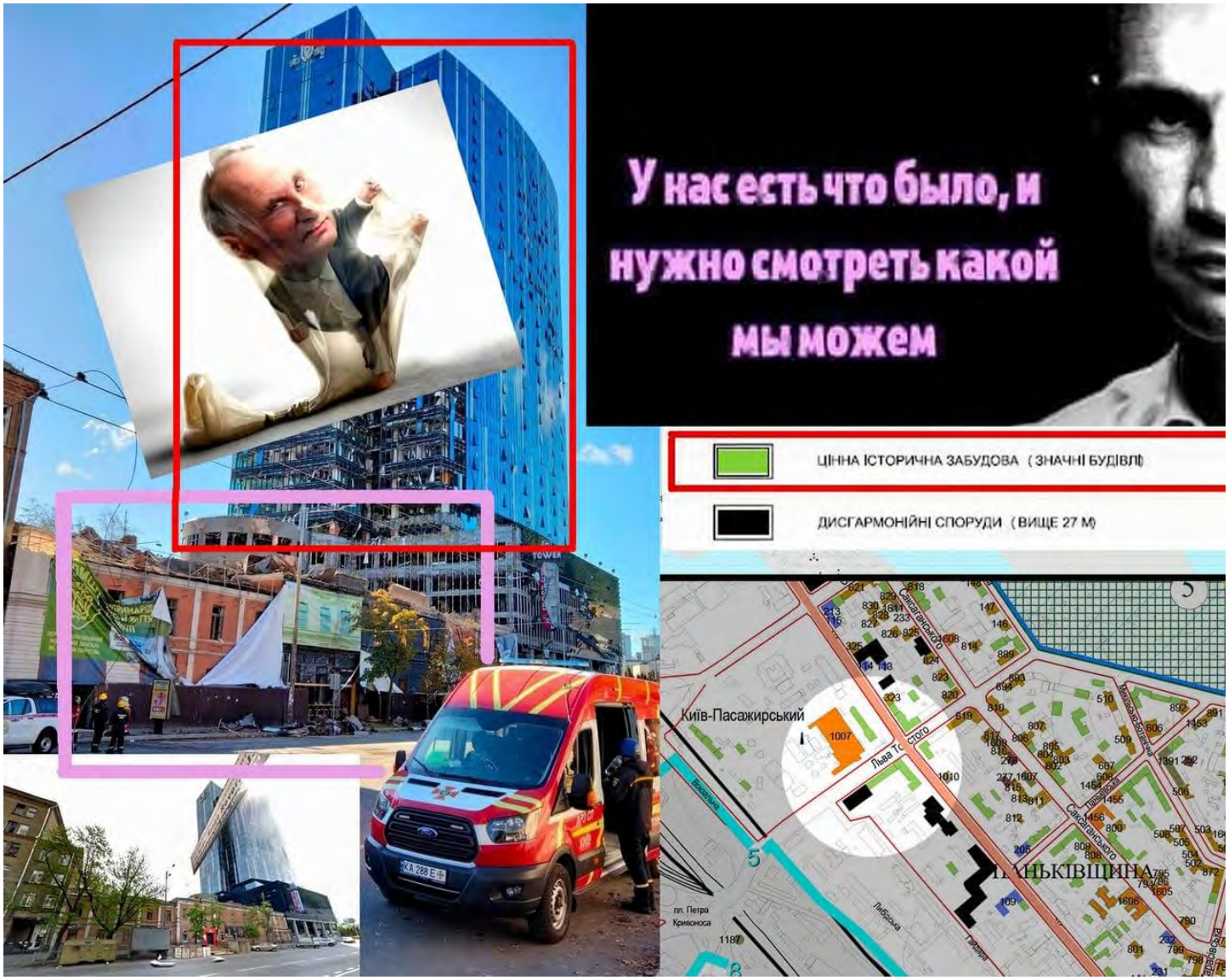
Українські ЗМІ повідомляють, що російські ракетні удари вразили 70 цілей, у тому числі 29 об'єктів критичної інфраструктури, 4 багатоповерхові будинки, 35 приватних будинків та 1 школу.

2. Президент Росії Володимир Путін заявив, що віддав наказ про ракетні удари по українській інфраструктурі, щоб помститися за «терористичний акт» на мосту через Керченську протоку, ймовірно, частково для того, щоб вислужитися перед провоєнним націоналістичним табором Росії, який вимагає такої відплати.

Путін під час зустрічі з Радою безпеки Росії звинуватив Україну у вчиненні терактів проти російської цивільної та критичної інфраструктури, а саме проти мосту через Керченську протоку, Курської АЕС та елементів газотранспортної системи «Турецький потік».

Офіційно українська влада не взяла на себе відповідальність за вибух на мосту через Керченську протоку.

Головне управління військової розвідки України (ГУР) також повідомило, що Путін планував цю атаку до вибуху на мосту через Керченську протоку, і, якщо це правда, може вказувати на те, що Путін планував це для відволікання уваги від Харківсько-Ізюмсько-Лиманського провалу.

3. Міністр оборони Росії Сергій Шойгу також був присутній на зустрічі, незважаючи на чутки про те, що Путін змусить його піти у відставку, що може свідчити про те, що Путін вирішив задовольнити лише на одну із вимог провоєнної спільноти у цей час.

4. Путін підкреслив, що вестиме пропорційну ескалацію будь-яких майбутніх дій у відповідь.

Він заявив, що якщо Україна продовжить здійснювати «теракти проти [російської] території, то дії Росії у відповідь будуть жорсткими, а їх масштаби відповідатимуть рівню загрози для Російської Федерації».

Ця декларація про пропорційність передбачає, що Путін має намір продовжувати підніматися сходами ескалації поступово і обережно, та не переходити до радикальніших заходів, таких як застосування ядерної зброї.

Путін також може мати на увазі повідомлення російському провоєнному табору про те, що їм слід бути стриманими зі своїми очікуваннями щодо щоденних бомбардувань України, подібних до сьогоднішніх.

Російські блогери, зі свого боку, у переважній більшості вітали удари та посилили заяву заступника голови Ради безпеки Росії Дмитра Медведєва про те, що незабаром будуть нові напади на Україну.

Українська та західна розвідка раніше повідомляли, що Росія витратила значну частину своїх високоточних ракет, і Путін, ймовірно, краще за Медведєва чи блогерів знає, що він не може підтримувати атаки такої інтенсивності дуже довго.

5. У ході російських атак 10 жовтня частина високоточної зброї Росії, що вже закінчується, була витрачена марно проти цивільних цілей, а не проти цілей, важливих з військової точки зору.

Міністерство оборони Росії заявило, що російські сили успішно виконали завдання щодо нанесення ударів по українським військовим командним пунктам, інфраструктурі зв'язку та енергетичним системам в Україні.

Соціальні мережі показують, що росіяни натомість завдали ударів по дитячому майданчику, парку, консульству Німеччини, бізнес-центру та інших невійськових цілях.

Українська ППО також збила половину російських безпілотників та крилатих ракет.

Російські атаки на українську енергосистему навряд чи зламають волю України до війни, але використання Росією своїх обмежених запасів високоточної зброї для цих цілей може позбавити Путіна можливості зірвати продовження українських контрнаступів у Херсонській та Луганській областях.

6. Малоймовірно, що російські та білоруські сили атакують Україну з півночі, незважаючи на заяву президента Білорусі Олександра Лукашенка від 10 жовтня про те, що Білорусь та Росія домовилися про розгортання Регіонального угрупування військ (РГВ) Союзної держави – стратегічного формування російських та білоруських підрозділів, яким доручено захищати Союзну державу.

Лукашенко заявив, що він і президент Росії Володимир Путін 7 жовтня домовилися про неуточнене «розгортання» російсько-білоруської РГВ «у зв'язку з ескалацією на західних кордонах Союзної держави», але чітко не визначили параметри цього розгортання.

Лукашенко заявив, що до Білорусі буде направлено понад тисячу російських військовослужбовців і що 8 жовтня почалося формування російсько-білоруського угруповання.

Російський компонент будь-яких формувань РГВ у Білорусі, швидше за все, складатиметься з мобілізованих чи призовників з низьким рівнем готовності, які, ймовірно, не становитимуть значної військової загрози для України.

7. Російський компонент РГВ складається з підрозділів 1-ї гвардійської танкової армії, 20-ї загальновійськової армії та частин повітрянодесантних військ, які зазнали великих бойових втрат в Україні та мають значно знижену боєздатність.

Репортер Kyiv Post заявив, що 10 жовтня російські солдати масово перекидаються до Білорусі у вагонах для перевезення худоби без механізованої техніки - характеристика, що узгоджується з оцінкою ISW.

ISW раніше оцінював, що українські повідомлення від кінця вересня про те, що Білорусь готується прийняти 20 000 мобілізованих російських чоловіків, вказують на те, що Росія сподівається використати білоруські військові об'єкти та інфраструктуру для утримання та потенційної підготовки нещодавно мобілізованих російських сил.

Але залишається дуже малоймовірним, що це є ознакою неминучого втручання Білорусі у війну в України на боці Росії.

Кремль може спробувати використати додаткові російські сили в Білорусі, щоб зафіксувати українські сили біля Києва та запобігти їх передислокації в інші місця для участі у контрнаступах.

ISW раніше оцінював, що Лукашенко не може дозволити собі внутрішніх наслідків участі Білорусі у війні в Україні.

ISW також вважає, що Росія не має можливості швидко сформувати наземне ударне угруповання з нуля або з існуючих підрозділів у Білорусі.

У Генштабі України повідомили, що не спостерігають ознак формування російськими військами наступальних угруповань у Білорусі та прямо заявили, що «загрози нападу з території Республіки Білорусь станом на 10 жовтня немає».

8. Ключові висновки

Російські сили завдали масованих скоординованих ракетних ударів по більш ніж 20 містам України.

Президент Володимир Путін заявив, що скоординовані ракетні удари було завдано у відповідь на вибух на мосту через Керченську протоку, частково, ймовірно, щоб вислужитися перед «прихильниками війни».

Як і раніше, малоймовірно, що російські та білоруські сухопутні війська атакують Україну з території Білорусі на півночі.

На 10 жовтня українські сили, ймовірно, звільнили понад 200 квадратних кілометрів території на заході Луганської області.

Російські сили продовжували безуспішні спроби повернути нещодавно втрачені території на північному заході Херсонської області, одночасно зміцнюючи прилеглі позиції пошарпаними та поспішно мобілізованими частинами.

Російські сили продовжували наземні атаки на Донеччині.

Представники російської та окупаційної адміністрації створюють умови для переселення до 40 000 жителів Херсонської області в окупований Росією Крим та Російську Федерацію.

Росіяни не можуть забезпечити мобілізовані сили, ймовірно, через багаторічне розкрадання предметів постачання солдатами-контрактниками та командирами.

***

№ 816.

Дайджест подій в Україні та навколо України від 10 жовтня 2022

Головне

1) Я вже неодноразово писав, і вкотре наголошую - удари по Україні припиняться тільки у разі визнання колективним хуйлом власної поразки. Іншого варіанту немає від слова "абсолютно".

2) Я впевнений, що суд над колективним хуйлом буде. Але що робити з його шістками - по типу фрау рібентроп, макарона, берлускона і хуйлоорбана? Ото ж бо.

3) Я вважаю, що наразі вже є розуміння того, що Україна РЕАЛЬНО потребує потужних систем ППО. І їх нададуть. На жаль, у нас так і не запущено виробництво десятків тисяч бойових дронів, якими ми би могли знищити геть усю "оборону".

4) Якщо бульбенфюрер хотів би напасти на Україну, то вже напав би. Але те, що він наразі вибрикує, не убезпечить його від місця на лаві поруч із хуйлом на трибуналі.

Теми доби

1) Росія завдала найпотужнішого ракетного удару по Україні з початку війни.

2) Єврокомісія має намір подовжити захист українських біженців до ЄС ще на рік.

3) Лукашенко погрожує Україні війною в разі завдання удару по країні.

1. Війна

1-1) Фронт

• Президент Білорусі Лукашенко зібрав нараду Ради безпеки за участю військового керівництва та представників силових структур. Він заявив про розгортання в країні спільного регіонального угруповання військ "Союзної держави", основу якого нібито складатимуть підрозділи білоруської армії. Він також анонсував прибуття до країни "не однієї тисячі" російських військовослужбовців. Лукашенко оголосив, що його попередили "неофіційними каналами" про завдання удару по країні з території України. Він погрожував президенту Зеленському "та іншим божевільним" страшними наслідками в разі "дотику брудними руками хоч до одного метра нашої території". Лукашенко підпорядкував собі всі органи безпеки Білорусі.

Міністр оборони країни Хренін застеріг Україну від "неправильних кроків та провокацій", щоб уникнути війни.

Танки, які були відправлено з Білорусі до РФ, з'явилися на півдні Донецької області, що вкотре підтвердило участь країни в збройній агресії проти України.

Оперативне командування "Північ" повідомило, що прориву північного кордону країни військами РФ чи Білорусі не зафіксовано, про що написали низка ЗМІ та телеграм-каналів. Низка експертів оцінюють перекидання підрозділів Росії до Білорусі як спробу відтягнути боєздатні підрозділи ЗСУ від основних районів бойових дій, а подібні "вкидання" – як інформаційні спецоперації.

• Українські війська відійшли з двох сіл на південь від Бахмута – із Зайцевого та Веселої Долини. Тривають запеклі бої на околицях Соледара та Бахмута, а також на північ від Горлівки – у Майорську та на північ від Донецька – у Первомайському.

• Окупанти використовують три поромні переправи через Дніпро для перекидання військ, техніки та боєприпасів на правий берег Дніпра, де ЗСУ затиснули велике угруповання російських військ та ведуть контрнаступальні дії.

• Британська служба урядового зв'язку (радіоелектронної розвідки) вважає, що запаси боєприпасів у армії РФ закінчуються, війська виснажені, а рішення президента Путіна виявилися помилковими.

• Російська армія завдала потужного удару крилатими ракетами та бойовими іранськими дронами по цивільній інфраструктурі великих міст України. Під удар потрапили Київ, Житомир, Хмельницький, Кропивницький, Суми, Львів, Рівне, Тернопіль, Дніпро, Харків, Кривий Ріг, Івано-Франківська, Вінницька, Полтавська та Черкаська області, підрозділи ППО працювали навіть на Закарпатті. Унаслідок влучання ракет зруйновано енергетичні об'єкти – ТЕЦ, лінії електропередач, електропідстанції.

Ракети вибухнули в центрі Києва. Рух метро було зупинено, станції використовувалися як укриття. Одна з ракет потрапила до будівлі біля Центрального вокзалу. Пошкоджено будинки Київського університету ім. Шевченка, одна з ракет розірвалася на дитячому майданчику в парку перед центральним корпусом. За інформацією Держслужби з надзвичайних ситуацій, удари призвели до жертв серед мирного населення – загинуло 19, поранено та травмовано 105 осіб. Глава Нацполіції Клименко повідомив, що на місцях влучення ракет працюють слідчі групи. Поліція посилила патрулювання вулиць столиці та Київської області ввечері та вночі.

Командування Повітряних сил повідомило, що з 84 ракет, запущених Росією зі своєї території, з акваторії Чорного моря та повітряного простору над Каспійським морем, було збито 43. Підрозділи ППО також збили 13 із 24 БПЛА-камікадзе Shahed-136 ("Герань-2"), зокрема, на півночі країни, у районі Києва та над Кривим Рогом.

У багатьох містах та районах було припинено електро- та водопостачання, у низці регіонів зник мобільний зв'язок. Заступник Офісу президента Тимошенко закликав українців обмежити споживання електроенергії у вечірній піковий час. Уже до середини дня в деяких областях вдалося відновити електропостачання, проте влада попереджає про можливі віялові відключення. Прем'єр-міністр Шмигаль оголосив про запровадження графіку аварійних відключень у Києві та області, а також у Чернігівській, Черкаській та Житомирській областях. Він повідомив про пошкодження 11 важливих інфраструктурних об'єктів у 8 регіонах та в столиці. Глава "Укренерго" Кудрицький вважає, що віялові відключення відбуватимуться протягом кількох днів. Він повідомив, що ремонтні бригади працюють над усуненням пошкоджень та перемикають мережі на резервні схеми живлення.

Після обстрілу Україна зупинила експорт електроенергії до європейської енергосистеми ENTSO-E. Президент Зеленський провів оперативну нараду щодо усунення пошкоджень енергосистеми. Чиновники його офісу пообіцяли відновити електропостачання до кінця доби.

Через відключення електроенергії Львовом їздитимуть спеціальні машини з гучномовцями для оповіщення містян про повітряні тривоги.

Через обстріл затримуються майже 20 пасажирських поїздів. Оператори зв'язку й далі працюють, попри проблеми з енергопостачанням.

МВС спростувало інформацію про закриття низки пунктів пропуску на кордоні з Молдовою. Держприкордонслужба попередила, що робота КПП може бути тимчасово припинена через відключення електроенергії.

Міністерство освіти оголосило про переведення учнів та студентів по всій країні на дистанційне навчання принаймні до кінця тижня.

Російський президент Путін оголосив, що на пропозицію міністерства оборони й за планом генштабу армією РФ було завдано удари "високоточною зброєю високої дальності по об'єктах енергетики, військового управління та зв'язку України" у відповідь на "терористичну атаку" [щодо мосту через Керченську протоку]. Путін заявив, що Україна нібито здійснила вже 3 теракти проти Курської АЕС і намагалася підірвати "Турецький потік". Він пригрозив, що в разі спроб учинення терактів на території РФ, відповідь буде

жорсткою й такою, яка "дорівнює загрозам". Міноборони РФ заявило про досягнення цілей – "ураження систем військового управління, зв'язку та енергетики України". Заступник секретаря Ради безпеки РФ Медведєв анонсував подальші ракетні удари по містах України. Користувачі російських соцмереж та коментатори пропагандистських телеграм-каналів вимагають від Путіна "більше крові" українців.

За добу до ракетного удару Чорноморський флот вивів у морі 6 суден із 40 крилатими ракетами "Калібр" на борту. Кілька десятків дронів було запущено з території Білорусі.

Окрім крилатих ракет та дронів, Росія застосовує й потужні системи залпового вогню, якими було обстріляно Нікополь, Марганець та населені пункти в Синельниківському та Криворізькому районах Дніпропетровщини.

Вранці 11 жовтня ракетами комплексів ППО С-300 знову було обстріляно житлові будинки та об'єкти цивільної інфраструктури Запоріжжя.

Вночі та вранці російська армія завдала ударів ударними дронами Shahed-136, по Ладижинській ТЕС у Вінницькій області та по об'єкту енергетичної інфраструктури в районі Канева Київської області. Підрозділи ППО збили понад 10 БПЛА над Миколаївською, Одеською, Вінницькою та Київською областями.

СБУ оголосила в розшук прессекретаря МЗС РФ Захарову, заступника секретаря російської Ради безпеки, колишнього президента Медведєва та спікера Міноборони РФ Конашенкова за посягання на територіальну цілісність та суверенітет України.

Президент Зеленський записав відеозвернення з площі перед будівлею свого Офісу. Він заявив, що цілями Росії були саме цивільні об'єкти та українські громадяни для внесення хаосу в управління країною та створення паніки серед населення. Зеленський звернувся до канцлера Німеччини Шольца з проханням негайно скликати засідання лідерів "Великої сімки" (G7) для обговорення плану дій у відповідь на потужні ракетні удари Росії.

Секретар РНБО Данілов уважає, що Росія подібними обстрілами не налякала українців, а навпаки, лише посилила зневагу та злість. За його словами, Росії має не дуже багато високоточних ракет і за такої інтенсивності обстрілів вони незабаром закінчаться. За оцінкою видання Forbes-Україна, Росія витратила в понеділок на атаки від $400 до $700 млн. Міністр закордонних справ Кулеба перервав свою поїздку країнами Африки. Він закликав міжнародних партнерів України прискорити постачання сучасних систем протиповітряної та протиракетної оборони. За його словами, жоден із його західних колег після

ракетного обстрілу не пропонував відновити переговори з РФ. Уповноважений Верховної Ради з прав людини Лубинець закликав міжнародну спільноту визнати масований ракетний удар по українських цивільних об'єктах актом геноциду, а Росію – державою-терористом. Міністр оборони Резніков наголосив, що наразі для визнання Росії державою-терористом додаткових аргументів уже не треба.

Офіс генпрокурора відкрив кримінальне провадження за фактами обстрілів цивільної інфраструктури, які є порушенням законів та звичаїв війни.

Міністр закордонних справ Молдови Попеску повідомив про порушення повітряного простору країни трьома російськими крилатими ракетами, які було запущено з акваторії Чорного моря по цілях на заході України.

Президент США Байден та єврокомісар із закордонних справ Боррель засудили обстріли цивільних об'єктів і висловили співчуття родичам загиблих українських громадян. Байден заявив, що ці неспровоковані напади зміцнюють зобов'язання Заходу підтримувати народ України та пообіцяв надати всю необхідну підтримку, насамперед, системи ППО. Боррель від імені Єврокомісії пообіцяв надати Україні додаткову воєнну підтримку. Спікер Єврокомісії Стано заявив, що невибіркові удари РФ по цивільному населенню та інфраструктурі є варварськими та дорівнюють воєнному злочину. Глава Європейської Ради Мішель вважає, що подібні ракетні удари свідчать про зростання розпачу Кремля. Президент Зеленський зателефонував президентам Польщі Дуді та Франції – Макрону, а також прем'єр-міністрові Великої Британії Трасс, яка має намір ініціювати термінову зустріч лідерів країн НАТО через загострення ситуації в Україні. Дуда мав термінові консультації з генеральним секретарем Альянсу Столтенбергом щодо збільшення воєнної підтримки України.

На екстреному засіданні Генеральної асамблеї посол України при ООН Кислиця заявив, що Росія вкотре довела свою сутність як держави-терориста. Він наголосив, що ООН перебуває на переломному етапі – "вона або відновить свій авторитет, або зазнає краху". Кислиця заявив, що російська делегація на шляху до зали "залишає за собою сліди крові".

Міністерство оборони Німеччини повідомило про передавання Україні першої системи ППО IRIS-T SLM уже найближчими днями. Заступник міністра оборони Чехії Курфюрст заявив, що всі обмеження на постачання зброї України має бути скасовано.

Посольство США в Україні закликало своїх громадян залишити країну через загрозу невибіркових ракетних обстрілів Росією українських міст. Водночас посольство не має наміру припиняти роботу. Посол Брінк повідомила, що

персонал перебуває в безпеці. Посол Німеччини в Україні Фельдгузен перечікувала ракетну атаку в бомбосховищі разом із кількома сотнями киян.

Під час обстрілу єврокомісар із юстиції Рейндерс перебував із візитом у Києві та був змушений перечікувати удари в укритті.

У кількох європейських столицях сотні людей вийшли на маніфестації із засудженням варварських російських ракетних ударів.

Прокурор Міжнародного кримінального суду ООН Хан, який веде розслідування воєнних злочинів в Україні, вірить у те, що для Росії обов'язково настане час розплати. Він підкреслив, що закон не може бути таким сильним, як багато хто хоче, але він і не такий слабкий, як думають певні особи.

Прессекретар МЗС Китаю Мао заявила, що керівництво країни сподівається, що Україна та Росія спроможні якнайшвидше дійти домовленостей щодо деескалації ситуації.

За твердженням пресслужби Головного управління розвідки, ракетний удар не пов'язаний із вибухом на мосту через Керченську протоку. Підготовку до нього російські війська розпочали ще 2–3 жовтня, для чого перекинули ближче до кордонів України стратегічну авіацію та вивели в Чорне море цілих 6 суден із ракетами "Калібр" на борту. Представник ГУР Юсов заявив, що призначений позавчора командувачем російського угрупування генерал Суровікін хоче довести Путіну свою ефективність і продемонструвати "швидкі результати" – це його "стиль роботи". До призначення на посаду Суровікін певний час очолював Повітряно-космічні сили РФ.

Не викликає сумнівів те, що успіху удару по Україні сприяла "п'ята колона", що активно працює на території країни. Російські агенти-колаборанти повідомляли своїм кураторам у РФ координати об'єктів інфраструктури та коригували атаки ракет і бойових дронів.

• Російська влада відновила залізничне сполучення мостом через Керченську протоку, проте автомобільним мостом їдуть лише легкові автівки. Вантажівки та автобуси перетинають протоку поромом.

1-2) Тил

• Держстат повідомив про зростання споживчих цін у вересні до 24,6 % у річному вимірі проти 23,8 % у серпні. За твердженням чиновників відомства, найбільше (на 22,7 %) подорожчали курячі яйця, на 3–12 % зросли ціни на рис, цукор, рибу, м'ясо, м'ясопродукти, сало, безалкогольні напої та фрукти.

2. Україна та світ

• Єврокомісар із питань бюджету Хан вважає підтримку України Євросоюзом явно недостатньою. З його слів, потреба у фінансуванні державних видатків України становить приблизно €3,0–3,5 млрд, а відновлення країни в довготерміновій перспективі (за оцінкою Світового банку) – орієнтовно €350 млрд. За інформацією видання Politico, наступного року ЄС планує надавати Україні щомісячну допомогу в розмірі €1,5 млрд.

• Заступник міністра внутрішніх справ Польщі Васік повідомив про перевірку стану бомбосховищ країни, оцінку їхньої придатності та підготовку до можливої експлуатації.

• Уряд Швеції відхилив вимогу Росії про участь її представників у розслідуванні вибухів на газогонах "Північний потік" та "Північний потік-2".

• Генеральна асамблея ООН відмовила Росії в проведенні таємного голосування щодо резолюції про засудження анексії нею українських територій.

• Єврокомісар із внутрішніх справ Йоханссон повідомила про рішення Єврокомісії подовжити надання захисту українським біженцям іще на 1 рік – до березня 2024 р. Вона також повідомила, що в разі виїзду до України біженці не втратять свій статус й, у разі повернення до ЄС, їхні права буде відновлено.

• Єврокомісія запустила сайт із пошуку роботи для біженців з України.

3. Тренди

• Пресслужба Нацбанку повідомила, що колишній його глава Шевченко виїхав до Європи в службове відрядження безпосередньо перед звільненням. До Вищого антикорупційного суду так і не внесено подання щодо взяття його під варту в справі про розтрату коштів Укргазбанку під час його керівництва.

***

№ 817.

Запретная социология. Почему мы обречены делать глупости, ровно 100 лет назад объяснил Уолтер Липпман

ЮРИЙ ГУЛЕНОК, ДЛЯ "ХВИЛІ"

2022-10-11

Мы лучше поймем и жестокости войны, если будем помнить, что почти любой участник этих сражений абсолютно уверен в истинности своих представлений о противнике, что он принимает как факт не то, что является фактом, а то, что он считает фактом.

У. Липпман (1, 30)

Само слово «социология» знакомо нам всем. Вот только смысл в него мы вкладываем разный. Вряд ли ошибусь, если скажу, что большинство из нас под «социологией» понимают опросы общественного мнения. Однако опросы – лишь ничтожная часть науки социологии; точнее – всего лишь один из её инструментов. Не верите? Давайте проверим…

В русскоязычной версии учебника британского социолога Энтони Гидденса более пятисот страниц (2). Опросы автор начинает обсуждать только на 474-й странице. Достаточно убедительно?

В стремлении осмыслить и описать общество, учёные используют также множество других инструментов и понятий. Например, есть такой научный термин «стереотип», подразумевающий обобщённое и упрощённое представление о чём-либо. Тот же Гидденс в своём учебнике использует этот термин 33 раза. В украинском учебнике Козырева «стереотип» упоминается 68 раз (3). Ни эти, ни другие учебники на наших языках не называют автора столь популярного термина. Единственное исключение – учебник поляка Штомки (63 упоминания), который вскользь замечает, что «термин ввел в обиход… американский публицист Уолтер Липпман» (4). Как бы, Липпман – не социолог, не чета нам, мужам учёным. Чего о нём вспоминать!? Но, не всё так просто…

Здесь мы сделаем маленькое отступление, и расскажем, кем был этот человек. Впрочем, рассказывать будет профессор Эткинд (5).

1. Александр Эткинд об Уолтере Липпмане

«…Президента Вильсона сопровождала огромная делегация, самая большая из национальных делегаций на помпезной Парижской конференции. Она включала, в частности, профессоров экспертов из созданного Хаусом уникального института, прообраза современных think tanks («мозговых центров»), который назывался «The Inquiry». Идеи этого института определили центральные из знаменитых «Четырнадцати пунктов» Вильсона, с которыми Америка вступила в войну. […]

Исполнительным директором «The Inquiry» был еще один молодой и амбициозный журналист интеллектуал… Уолтер Липпман. […] После Хауса никто не внес большего вклада в формулировку интеллектуальной программы Прогрессивного движения в Америке, чем Липпман. Учившийся в Гарварде у лучших американских философов Уильяма Джемса и Джорджа Сантаяны, **Липпман отверг ключевую идею демократической теории, что здравый смысл простого человека ведет к общественному благу…**

Липпман утверждал силу прессы и других институтов, формировавших «здравый смысл простых людей» – школ, университетов, церквей, профсоюзов. В книгах «Введение в политику» (1913), «Ставки дипломатии» (1915) и, наконец, самой важной своей книге «Общественное мнение» (1922) **Липпман перевел фокус политической критики с «простого человека» на интеллектуальную элиту и те всё более изощренные механизмы, которыми элита формирует общественное мнение…**

Новые технологии управления общественным мнением возвращали власть в руки элиты, лишая политические институты Америки их демократических оснований».

В книге профессора Эткинда, повествующей об упущенной возможности изменения нашего мира к лучшему, Уолтер Липпман – проходной персонаж.

Но,

— обратим внимание на резюмирующую часть приведённого отрывка.

Автор подчёркивает:

— ещё сто лет назад американец объяснил, что **демократия «простого человека» заканчивается при сосредоточении PR-средств в руках правящей элиты**.

2. Цели и средства

Надо понимать, что американец ввёл в обиход это популярное ныне слово тоже не просто так, не со скуки. Понятие ***«стереотип»*** понадобилось ему всего лишь в качестве инструмента - для того, чтоб объяснить, как создаётся и функционирует явление, которое он назвал ***«информационной псевдосредой»***.

А это что за зверь? – спросите вы. «Соцопрос» знаю, «стереотип» знаю. А «информационный псевдосреда» - кто такой? Почему не знаю!?

Вот в этом-то вопросе и состоит вся суть проблемы.

Именно он и объясняет,

— почему часть учения Липпмана об общественном мнении активно популяризуется, а другая часть замалчивается.

Согласно Липпману, все наши соцопросы ничего не говорят нам о реакции социума на те или иные события. Подавляющее большинство нормальных людей о происходящих событиях имеют весьма отдалённое представление.

Более того,

— **наше представление об окружающем нас реальном мире тоже является достаточно искажённым**.

Поэтому,

— на самом деле социальный аналитик «исследует… взаимодействие X с псевдосредой» (1, 49), которая создаётся как самим исследуемым субъектом, так и средствами массовой информации. И когда нас просят оценить то или иное событие, того или иного политика, наш ответ, как правило, имеет очень отдалённое отношение к факту. Мы оцениваем не факт, а своё искажённое представление о нём – псевдофакт.

Почему **СМИ не являются источником точной информации**, Липпман в своей книге объясняет довольно подробно.

Однако,

> и до возникновения прессы, представление нормальных людей об окружающем мире было далеко от реалий.

Не случайно эпиграфом автор взял большой отрывок из Платона, где Сократ говорит об иллюзорности наших знаний: «Люди что-нибудь видят, свое ли или чужое, кроме теней, отбрасываемых огнем?..», и так далее. Почему?

Вот тут-то Липпману и понадобилось ввести новое для его современников понятие – ***«стереотип»***.

3. Что такое стереотип?

«Задолго до возникновения когнитивных наук Липпман пришел к пониманию того факта, что, воспринимая мир, человек не способен “объять необъятное”», - говорит социолог Александр Ослон, добившийся перевода книги «Общественное мнение» на русский язык.

Процесс упрощённого ознакомления с окружающим миром «начинается в ходе первичной социализации с освоения опыта взрослых воспитателей и продолжается всю жизнь. Мы видим мир так, как нас научили его видеть, вносим свои поправки и учим своих детей» (6).

Сегодня об иллюзорности массовых представлений говорят свободно хотя бы учёные-гуманитарии. Сто лет назад это выглядело дерзостью, и требовало подробных объяснений.

> *«Демократическая теория в своей исходной форме никогда всерьез не рассматривала проблему, возникающую в связи с тем, что картины в головах людей не являются механическим отображением окружающего их мира», - пишет Липпман (1, 51). «Нам рассказывают о мире до того, как мы его видим. Мы получаем представление о большинстве вещей до того, как непосредственно сталкиваемся с ними» (1, 104).*

Таким образом,

> **наше представление о реальной среде, в которой мы живём, является не знанием, а мнением.**

Например,

если в детстве нам рассказали, что Земля – плоская, и покоится на спинах трёх слонов (или китов, или верблюдов), то в зрелом возрасте мы никак уже не сможем согласится с аргументами Аристотеля. В лучшем случае мы скажем:

- Да, это логично. Но этого не может быть.

Первым нашем учителем являются наши родители. Где-то в пятилетнем возрасте мы начинаем активно спрашивать: «А что это? А почему?». И родители, как правило, ограничиваются короткими ответами, предельно упрощающими даже их собственное субъективное мнение.

Таким образом формируются первые стереотипы.

«Отличительный признак [стереотипа] состоит в том, что он начинает действовать еще до того, как включается разум» (1, 110).

Соответственно, нетрудно понять, что «взгляд на внешний мир формировался на основании не подвергавшихся критике картин мира в сознании людей. А эти картины поступали в их сознание в виде стереотипов, которые передавались им родителями и учителями и практически не корректировались под воздействием их собственного опыта» (1, 261).

В этом – одна из причин, почему знание, полученное уже в процессе образования, у большинства людей не подвергается критике.

Хотя все мы знаем, что из века в век различные элементы базового образования не только корректировались, но и многократно опровергались.

Тем не менее,

— взрослому, образованному и уважающему себя человеку очень трудно (чаще – совсем невозможно), признаться даже самому себе, что мир вовсе не таков, каким он его видел до сих пор.

«Ведь когда система стереотипов является жесткой, мы обращаем внимание на те факты, которые поддерживают ее, и не замечаем факты, которые ей противоречат. (…) То, что чужеродно, будет отвергнуто, а то, что отличается от традиционных представлений, останется незамеченным. Мы не видим того, что наш глаз не привык принимать во внимание. Иногда сознательно, а чаще неосознанно, мы обращаем внимание только на те факты, которые согласуются с нашей философией» (1, 128).

4. Как работает стереотип?

Может сложиться впечатление, что стереотипное восприятие действительности свойственно только людям недостаточно образованным или слишком эмоциональным.

Увы! Липпман рассказывает об эксперименте, проведённым над людьми не просто образованными, а лучшими в своей специфике: однажды в роли «подопытных кроликов» оказались психологи…

«В Геттингене, «недалеко от того места, где заседал Конгресс [психологов], проходил праздник с балом-маскарадом. Вдруг дверь распахнулась, и в зал заседаний ворвался клоун, а за ним — преследовавший его разъяренный негр с револьвером в руке. Они сошлись в середине зала, и началась драка. Клоун упал, негр наклонился над ним, выстрелил, а затем оба ринулись из зала. Весь инцидент длился не более двадцати секунд. Председатель обратился к присутствующим и попросил немедленно написать короткое сообщение об увиденном, так как, очевидно, будет проводиться расследование происшествия. В президиум поступило сорок записок. Только в одной было допущено менее 20% ошибок в описании основных фактов. Четырнадцать содержали 20—40% ошибок; двенадцать — 40—50%, а еще тринадцать — более чем 50%. (…) Разумеется, весь этот эпизод был инсценирован и даже сфотографирован. (…) Таким образом, большинство из сорока опытных наблюдателей, добросовестно написавших отчет об эпизоде, произошедшем у них на глазах, увидели не то, что произошло на самом деле. Что же они увидели? …Свидетели события увидели собственное стереотипное представление о драке. Все они не раз в жизни сталкивались с образами подобных стычек, и именно эти образы мелькали у них перед глазами во время инцидента. У одного человека эти образы заняли менее 20% действительных событий, еще у тринадцати человек — более половины».

Если даже психологи «увидели» то, чего на самом деле не было, то чего же мы хотим от тех, кто не заседает в конгрессах?

Их ввести в заблуждение ещё проще.

Нынешним летом один очень уважаемый наш социологический институт спросил своих сограждан: согласна ли Украина снова стать частью Российской империи, только лишь бы не отдавать той же России часть своей территории сегодня? Этот неприличный вопрос был сформулирован столь сложным образом, что 84% украинцев ответили на него положительно. Более того, ни один украинский журналист, написавший об опросе, не вник в суть формулировки. Хуже того, когда вопрос был поставлен перед сообществом социологов в Фейсбуке, ни один из тысячи участников не смог адекватно объяснить происшедшее. Поскольку факт ломал сложившуюся систему стереотипов, через несколько дней пост под надуманным предлогом удалили.

Случившееся закономерно, поскольку,

— система стереотипов образует фильтр, блокирующий восприятие информации, противоречащей нашему мировоззрению.

Но этот же фильтр

— пропускает чужие субъективные суждения и просто фейковую информацию, если они соответствуют сложившемуся в нашем сознании представлению об окружающем нас мире. Это и есть «псевдосреда».

5. Как работает информационная псевдосреда?

Самый простой способ объяснить её механику – нынешняя война с Россией. Одной из причин вторжения называется необходимость денацификации Украины. Это – информация, адресованная российскому внутреннему охлосу. Она необходима для формирования информационной псевдосреды, поскольку каждому российскому пользователю Интернета доступна, например, русскоязычная Википедия, из которой каждый может убедиться, что националисты даже не попали в украинский парламент; а президентом Украины и вовсе является русскоязычный еврей. Как бы нацизм пребывает в маргинале. И в этом убеждаются российские солдаты, о чём и сообщают своим домашним. Но «домашних» не отпускают сложившиеся стереотипы. Изо дня в день телевизор рассказывает им то, чего нет в реальности. В этой информационной псевдосреде человеку толпы удобно, поскольку в ней нет противоречий. А Википедия и сообщения фронтовиков создают дискомфорт. Поэтому игнорируются.

Украинофоб никогда не сможет примириться с фактами, разрушающими его картину «страшной бандеровской Украины». Но, точно также и русофоб не способен примириться с фактами, разрушающими иллюзию враждебного украинцам всего русского.

Например, мы уже сказали выше, что заявление российского лидера о денацификации Украины адресовано внутренней аудитории. В то же время, все политически грамотные люди прекрасно знают, что денацификации Украины давно и последовательно добиваются её западные партнёры. Это одно из условий вступления нашей страны в Евросоюз (7-8). Означает ли это, что Запад работает на Путина? Нет, совсем даже наоборот. Поскольку денацификация, если вдруг и состоится в Украине, очень быстро разрушит соседнюю Россию.

Процитируем Сэма Кайли из CNN: «Демократическое, свободное государство-член ЕС на пороге Путина со значительным русскоязычным населением - это своего рода личная экзистенциальная угроза, которая должна вызывать в воображении образы бесславной кончины ливийского лидера» (9). Поэтому российский лидер, насыщая информационную псевдосреду призывами к денацификации, на деле одновременно способствует обратному процессу.

Российские спецслужбы вынуждены тайно финансировать не только страшных «украинских нацистов», но и «национально свидомых» парламентариев, потому что только совместные действия тех и других могут блокировать, - и успешно блокируют, - «отток мозгов» из России в Украину. Почему это так важно? Можно вспомнить, например, что американскую атомную бомбу делали итальянские и немецкие физики, бежавшие от Муссолини и Гитлера. После войны в СССР было вывезено несколько десятков тысяч немецких учёных и технических специалистов, которые работали не только над атомным и другими оборонными проектами, но эффективно поспособствовали развитию нескольких технических наук. А в 1961 году ГДР была вынуждена отгородиться от Западного Берлина бетонной стеной, потому что отток высококвалифицированной рабочей силы «мог привести к уничтожению Восточной Германии». Об этом очень аргументированно рассказывает, например, президент аналитического центра НАТО «Atlantic Council» Фредерик Кемп (10). Если б в Украине функционировало два государственных языка, то отток интеллектуалов из автократии в соседнюю либеральную страну имел бы для России аналогичные катастрофические последствия. И сегодня не российские, а украинские «Торнадо» и «Солнцепёки» стреляли бы по беззащитным российским войскам. Однако же ФСБ на порядок сильнее, чем дочерняя СБУ, поэтому русскоязычные учёные и инженеры продолжают работать на Путина.

6. Почему мы об этом не говорим?

В каждом государстве есть темы, обсуждение которых не поощряется, а то и вовсе запрещено. Например, нынешнее законодательство соседней России обеспечивает возможность жёсткого преследования всех, кто не согласен с вторжением в Украину (11). Существуют определённые барьеры и в так называемых «либеральных демократиях». В 2020-ом году 152 представителя интеллектуальной элиты подписали «Письмо о справедливости и открытых дебатах». «В нашей культуре все шире распространяется цензура», - заявили Фрэнсис Фукуяма, Ноам Хомски, Фарид Закария и другие. – «Редакторов выгоняют за спорные публикации, книги изымают за предполагаемую недостоверность, журналистам запрещают писать на определенные темы, профессоров проверяют из-за цитирования литературных произведений на

лекциях, ученого увольняют за распространение рецензируемого академического исследования…» (12).

Одной из не подлежащих широкому обсуждению тем является всемирное отмирание демократии.

Например, все политологи знают, что

> **— в мире идёт «третья волна автократизации», которая «началась всерьёз в 1994 году», и уже преобладала в 2017-ом, «когда количество откатов превысило число стран, добившихся прогресса. Такого не происходило с 1940 года» (13).**

В прошлом году девять учёных Гётебургского университета опубликовали результаты многолетних исследований, из которых, в частности, следует, что **волна автократизации проявила себя одновременно во всех регионах мира** (14).

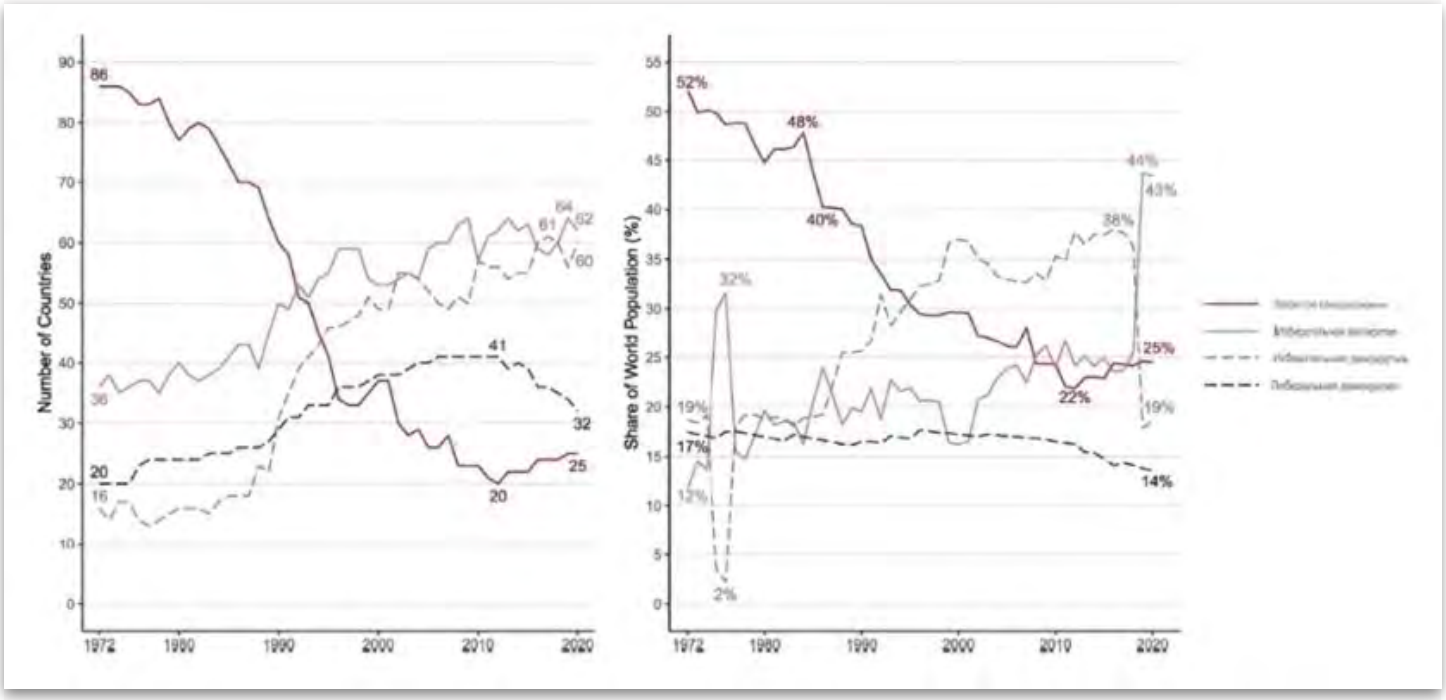
В этой работе, как и в предыдущей,

> **— отмечается рост доли режимов, имитирующих демократические институты.**

Явно самодержавных становится всё меньше.

Вместо них

> **— создаются симулякры, называемыми «избирательными автократиями» и «избирательными демократиями», где выборы есть, а свободы нет.**

На графике: левая панель – количество стран, правая – доля населения (14)

Как бы

> **— есть все основания задуматься и озадачиться мерами противодействия.**

Вместо этого из года в год тиражируется

> — **псевдофакт приверженности европейских наций «демократии»**, для чего ежегодно проводятся в разных странах соответствующие опросы.

При этом

> — никто не пытается объяснить, почему сторонников демократии всё больше, а самой демократии всё меньше.
>
> И если появляется текст, разрушающий информационную псевдосреду, его игнорируют или, - по возможности, - удаляют.

Политические элиты и служащие им элиты интеллектуальные заинтересованы в формировании такой «информационной псевдосреды», которая позволит манипулировать общественным мнением с целью «изготовления согласия» (1, 240).

Поэтому,

> **— те из нас, кто постоянно пребывает в информационной псевдосреде, - а это обычно не менее 80% населения, - всегда, на всех выборах и референдумах, будут принимать решения, выгодные для правящей элиты и губительные для основной массы голосующих.**

Именно об этом сто лет назад написал Уолтер Липпман.

7. Экспансия интеллекта

Тема манипулирования невежественным большинством исчерпывающе освещена в книге, которая так и называется: «Изготовление согласия» (15).

Уже самим названием авторы, - профессор-экономист Эдвард С. Херман и профессор-лингвист Ноам Хомски, - подчеркнули связь с работой Уолтера Липпмана.

> Четверть века прошло с момента опубликования книги, она удостоена премии имени Оруэлла, но до сих пор не удостоена перевода ни на

русский, ни на украинский языки. Однако сама **тема *неизбежного невежества большинства* активно разрабатывается англоязычными авторами**.

Роберт ***Даль*** (16-17), возглавлявший в своё время Американскую ассоциации политической науки, придирчиво рассмотрел все доводы «за» и «против» в книге «Демократия и её критики» (1989). Он же разработал основы выхода из ситуации в статье «Проблемы гражданской компетентности» (1994).

В 2003 году профессор политологии и социологии Иллинойского университета Скотт ***Альтхаус*** издал монографию (18), где подробно рассматривались уровни компетентности общества - по результатам многолетних социологических исследований.

А в 2006-ом экономист Брайан ***Каплан***, опираясь на работу Альтхауса и других учёных, публикует книгу «Миф о рациональном избирателе» (19), которая **не оставляет камня на камне от мифа о целесообразности всеобщего избирательного права**.

Ещё десять лет спустя политический философ Джейсон ***Бреннан*** **похоронил последние попытки оправдания необходимости сохранения *власти невежественного большинства*** (20).

Сегодня мы, как нация, всё ещё

— **обречены совершать глупости, потому что все *судьбоносные решения принимаются невеждами*, для манипулирования которыми изготавливается *информационная псевдосреда***.

Однако, вне всякого сомнения,

— **наш век утвердит власть компетентных граждан**, и новый, – уже разумный, - **электорат перестанет избирать неразумных правителей**;

благодаря первому шагу, который ровно сто лет назад сделал Уолтер Липпман.

Юрий Гуленок

Источники:

1. Липпман У. «Общественное мнение». М.: Институт Фонда “Общественное мнение”, 2004. — 384 с.
2. Гидденс Э. «Социология», М., «Едиториал УРСС», 2005 – 532 с.
3. Козирєв М. П. «Соціологія: підручник». – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2016. – 656 с.

4. Штомпка П. «Социология. Анализ современного общества»: Пер. с польск. СМ. Червонной. — М.: Логос, 2005. — 664 с.

5. Эткинд А. М. «Мир мог быть другим: Уильям Буллит в попытках изменить XX век.»: Время; Москва; 2015.

6. Ослон А. «Уолтер Липпман о стереотипах: выписки из книги «Общественное мнение»» // Социальная реальность, 2006, № 4. — С. 125—141.

7. Антоненко Е. «Для вступления в ЕС Украине придется вернуть права русскому языку», 27.06.2022, URL: https://klymenko-time.com/novosti/dlya-vstupleniya-v-es-ukraine-pridetsya-vernut-prava-russkomu-yazyku/

8. Directorate of communications, State Language Law of Ukraine fails to strike balance between strengthening Ukrainian and safeguarding minorities' linguistic rights, says Venice Commission, 06.12.2019 URL: https://search.coe.int/directorate_of_communications/Pages/result_details.aspx?ObjectId=090000168093933ef

9. Sam Kiley, CNN, Opinion: Don't be fooled by Boris Johnson's backing of Ukraine, 01.07.2022, URL: https://edition.cnn.com/2022/06/30/opinions/boris-johnson-ukraine-eu-brexit-kiley/index.html?fbclid=IwAR34D0AbICVkf-ci8lfxV1UcL48eDW5pHnW6cKWoddbneIGzJ2ZxlLDZjwU

10. Кемп Ф. «Берлин 1961. Кеннеди, Хрущев и самое опасное место на Земле». М.: «Центрполиграф», 2013. – 544 с.

11. «Проповедь в храме, разговор в очереди, стихи Некрасова. За что в России штрафуют по статье о "дискредитации армии"», - Русская служба BBC News, 11.05.2022, URL: https://www.bbc.com/russian/news-61409788

12. «A Letter on Justice and Open Debate» - 07.07.2020, URL: https://harpers.org/a-letter-on-justice-and-open-debate/

13. Anna Lührmann and Staffan I. Lindberg «A third wave of autocratization is here: what is new about it?» - Democratization, Volume 26, 2019 - Issue 7.

14. S. Hellmeier, R. Cole, Sandra Grahn, P. Kolvani, Jean Lachapelle, Anna Lührmann, Seraphine F. Maerz, Shreeya Pillai, S. Lindberg «State of the world 2020: autocratization turns viral» - Democratization, Volume 28, Number 6, 18 August 2021, pp. 1053-1074

15. Herman, Edward S.; Chomsky, Noam. Manufacturing Consent. New York: Pantheon Books, 1988, p. 306.

16. Даль Р. «Демократия и ее критики» / Пер. с англ. Под ред. М.В.Ильина. — М.: «Российская политическая энциклопедия» (РОССПЭН), 2003. — 576 с.

17. Даль Р.А. «Проблемы гражданской компетентности», печатное издание - "Век XX и мир", 1994; электронная публикация – «Русский Журнал», 1997, URL: http://old.russ.ru/antolog/predely/1/dem2-3.htm

18. Althaus, Scott. Collective Preferences in Democratic Politics: Opinion Surveys and the Will of the People. New York: Cambridge University Press, 2003

19. Bryan Caplan, *The Myth of the Rational Voter: Why Democracies Choose Bad Policies*, Princeton University Press, Princeton and Oxford, 2006

20. Бреннан Дж. «Проти демократії». — К.: Дух і Літера, 2020. — 464 с.

***

№ 818.

Дайджест подій в Україні та навколо України від 11 жовтня 2022

Головне

1) Зверніть увагу, як щодня вибухають хуйлоконсерви - одне за одним. Низку шістом ми вже знаємо, інші викривають себе самі. Дуже цікава "гра" такого собі миротворця – "директора МАГАТЕ" Гроссі. Рука так і тягнеться написати - Гроссії, ага.

2) Я не вірю у наступ з Білорусі, бо хуйло цілими потягами вивозить з баз зберігання бульбенрайху техніку і боєприпаси. Але як плацдарм для ракетних та мопедних атак райх є майже ідеальним. Та й як погроза "клятому заходові".

3) Санкції, шманкці, хуйянкції. Чому ні в кого не виникає навіть думки про запровадження санкцій щодо таких собі угорських шісток рашистського кримінального "авторитета" – особистого друга й соратника хуйла могилевича? Ось і мені цікаво.

4) Запорізкька АЕС - наступний козир хуйла. Я вважаю, що воно цей козир застосує у разі, коли відчує, що його військам настає великий і справжній пць.

5) Про ціни на нафту не говорили тільки що пінгвіни у Гренландії. Але те, що наразі відбувається - це ще один козир з рукава хуйла, який він достав. Але кількість козирів обмежена.

6) Ракетні удари по енергетичним об'єктам в Україні - це ще одне нагадування ситим бюргерам, що домовитися з хуйлом неможливо апріорі. І будь-які розмови з хуйлом - це зрада-зрадна. Але щоразу подібні персонажі спливають. І не тільки в Європі. Бо хуйло погрожує ядрьоною бімбою.

Хуйла боятися - у війні не перемагати. Нам своє робити.

Теми доби

1) Зеленський попросив у лідерів G7 збільшити постачання систем ППО.

2) Росія й далі знищує енергетичну інфраструктуру України ракетами та БПЛА.

3) Угорська влада вкотре публічно продемонструвала незгоду із санкціями ЄС.

1. Війна

1-1) Фронт

• За інформацією групи журналістів-розслідувачів "Баларускі гаюн", командування армії Білорусі перекинуло кілька підрозділів разом із технікою до кордону України – нібито для навчань. Головне управління розвідки підтвердило відправлення з Білорусі до Росії 13 ешелонів із боєприпасами та технікою, яку знято зі зберігання. Російське командування перекинуло до країни десятки ударних безпілотників Shahed-136, які вона використовує для ударів по об'єктах на півночі та заході України.

Глава КДБ Білорусі Тертель заявив російським пропагандистським ЗМІ, що очікує переломного моменту у війні цієї зими. З його слів, в Україні інструкторами з України, Польщі та Литви підготовлено "від 100 до 300 бойовиків" для збройного вторгнення та вчинення терактів на території РБ. Секретар Ради безпеки Вольфович стверджує, що Україна має намір завдати превентивного удару по Білорусі, а європейські країни нібито розглядають можливі варіанти агресії проти країни.

Президент Зеленський вкотре заявив, що Україна не має наміру починати бойові дії проти РБ.

Лідерка білоруської опозиції Тіхановська звернулася до Зеленського з пропозицією про встановлення дипломатичних відносин із "перехідним урядом країни. Низка експертів зазначають, що заяви Тіхановської та її оточення не містять закликів до повалення режиму Лукашенка та організації опору проти внутрішньої та зовнішньої окупації.

• Російські війська щодня обстрілюють із території РФ прикордонні населені пункти Чернігівської, Сумської та Харківської областей України з усіх видів артилерії, а також завдають ударів ракетами з вертольотів та літаків.

• На півночі Луганщини тривають бої, ЗСУ поступово просуваються в напрямку Сватового та Кремінної, навколо яких російські війська звели лінію оборони. Під час відступу з Харківської області окупанти замінували майже всі об'єкти інфраструктури – газо-, водопроводи та електропідстанції тощо.

• Окупанти не припиняють запеклі атаки позицій українських військ на околицях Бахмута та Соледара, на північних околицях Горлівки та Донецька. Вони не зважають на втрати й не евакуюють загиблих із поля бою, що є характерним "почерком" ПВК "Вагнера".

• На правобережній частині Херсонщини точаться запеклі бої. Українські війська поступово просуваються вперед та звільнили 5 населених пунктів Бериславського району в напрямку Нової Каховки. Під час наступу ЗСУ зазнають тяжких втрат, влада міст Дніпропетровщини оголосила збирання крові для поранених. Російське командування всіма силами намагається забезпечити своє угруповання боєприпасами та паливом за допомогою наведення понтонних переправ замість мостів, які пошкоджено українською артилерією. Зокрема, дві понтонні переправи функціонують біля стратегічно важливого мосту через річку Інгулець у Дар'ївці. Для уповільнення просування ЗСУ підрозділи російських десантників намагаються контратакувати практично на всіх ділянках фронту в цьому районі та здійснюють інтенсивну повітряну розвідку. Метою цих дій є закріплення окупації території Херсонської області до настання дощової погоди, яка обмежить можливості контрнаступу ЗСУ через ґрунт, що розкис.

• Росія й далі завдає ударів ракетами та безпілотниками по енергетичній інфраструктурі України. Міністерство оборони РФ знову повідомило, що всіх поставлених цілей досягнуто, об'єкти знешкоджені. Головне управління розвідки Міноборони України назвало закидання ракетами цивільної інфраструктури "фірмовим стилем" нового командувача російської армії вторгнення генерала Суровікіна, який уже використав цей метод у Сирії.

Голова Львівської обладміністрації Козицький повідомив про повну руйнацію 4 електропідстанцій, які також були залучені для експорту електроенергії. Зі

слів голови Дніпропетровської військової обладміністрації Резніченка, повторний удар по об'єктах енергетики спричинив знеструмлення кількох районів. Він закликав населення області до тотальної економії електроенергії. Ладижинську ТЕС на Вінничині було атаковано ще раз. Енергокомпанії обмежують споживання електроенергії всіма групами споживачів та попереджають про можливі віялові відключення. Північ Чернігівщини знеструмлено внаслідок обстрілу з території РФ. Під час усунення пошкоджень електромереж в Оріхові Запорізької області загинули 2 ремонтники.

За інформацією Держслужби з надзвичайних ситуацій, унаслідок першої атаки було пошкоджено 205 об'єктів, зокрема, 30 багатоповерхівок. Це ще не остаточна інформація, оскільки атаки тривають.

Війська ППО успішно відбивають атаки, проте не в змозі повністю їх запобігти. На підльоті до Києва було збито кілька російських ракет. Вранці 12 жовтня над Миколаївщиною було збито 9 ударних БПЛА, ще один було збито над Хмельниччиною. Прессслужба СБУ звернулася до громадян із проханням не знімати та не поширювати фото та відео місць прильотів, оскільки дає змогу агресору оцінити масштаби руйнувань та скоригувати атаки.

Міністр енергетики Глущенко заявив, що Росії вдалося пошкодити ракетними ударами майже 30 % енергетичної інфраструктури. Він наголосив, що метою Росії є не лише Україна, а і Євросоюз, який імпортував українську електроенергію для зменшення наслідків припинення постачання газу з РФ.

Оператори мобільного зв'язку відновлюють роботу базових станцій, яку була перервано ракетними ударами, проте в багатьох місцях зв'язку все ще немає через неможливість подати електроживлення.

Голова міської адміністрації Кривого Рогу Вілкул повідомив про відновлення електропостачання населення та підприємств міста.

Президент Зеленський закликав спецслужби країни встановити всіх окупантів, які причетні до обстрілів країни та схем постачання іранських бойових дронів.

• Російські війська вкотре атакували Запоріжжя ракетами комплексів ППО С-300. Українське командування повідомило про знищення кількох таких комплексів на окупованій території області.

• За відомостями російського видання "Важливі історії" армія РФ, за прикладом ПВК "Вагнера" розпочала вербування на контракт ув'язнених спецколоній, для працівників правоохоронних органів, яких засуджено за службові злочини.

• На контрольовану територію внаслідок обміну полоненими повернуто 32 українські військовослужбовці. Також окупанти передали тіло ізраїльського громадянина, який воював у складі ЗСУ та 62 загиблих українських вояків, зокрема, жертв теракту в Оленівській колонії. В Україну повернулися 37 дітей, яких було в насильницький спосіб вивезено до Росії окупантами з Харківщини, попри наявність у них живих батьків.

У Святогірську та Лимані з братських могил ексгумовано 78 тіл загиблих, зокрема, 1 дитини. Низка тіл мають ознаки насильницької смерті.

• Президент Зеленський скликав засідання Ставки верховного головнокомандувача для обговорення ситуації на фронті, подальшої деокупації українських територій, ліквідації наслідків російських ракетних атак та підготовки країни до зими.

1-2) Тил

• Кабмін оголосив конкурс на посади членів наглядової ради 3 державних банків – Ощадбанку, Приватбанку та Укрексімбанку.

• Фонд держмайна повідомив про продаж спиртзаводу в м. Радехів Львівської області в 10 разів дорожче за стартову ціну – за 235,6 млн грн.

• МОЗ повідомило про зростання кількості випадків зараження коронавірусною інфекцією, і закликало населення вакцинуватися як спосіб запобігання тяжкому перебігу хвороби. У 4 областях України влада розпочала тестування стічних вод на наявність у них коронавірусу.

• СБУ влаштувала обшуки у Вінницького митрополита УПЦ Московського патріархату Іонафана за підозрою в порушенні рівних прав громадян за їхньою расовою належністю чи релігійними переконаннями.

• Нацбанк із наступного року вилучатиме з обігу банкноти старого зразка. Банкноти номіналом 5 та 10 грн обмінюватимуться на монети, а 20 та 100 грн – на сучасні банкноти з посиленим захистом від підробок.

• Новий голова НБУ Пишний повідомив, що наступний рік для фінансової системи України буде непростим, а для підтримання її стабільної роботи потреба в зовнішньому фінансуванні складає $38 млрд. Він заявив, що має намір і далі проводити політику антикризового управління, яке регулятор здійснював усі попередні роки, оскільки вважає її ефективною.

2. Україна та світ

• Відбулася екстрена зустріч лідерів країн "Великої сімки" (G7) у форматі відеоконференції для обговорення плану дій через ракетні атаки Росії проти України. У нараді взяв участь президент Зеленський. Він попросив надати фінансування для створення протиракетного та протиповітряного щита України, а в президента Байдена та канцлера Шольца – надати достатню кількість ракет для систем ППО, що вже передано. За його словами, Росія замовила в Ірану 2,4 тис. БПЛА-"камікадзе" (боєприпасів, що баражують – Shahed-136). Зеленський вкотре запропонував втілити в життя його "формулу миру", першим пунктом якої є збільшення воєнної та фінансової допомоги Україні. Він заявив, що Росія намагається втягнути Білорусь у війну проти України та попросив відправити міжнародну місію спостерігачів на українсько-білоруський кордон задля контролю безпекової ситуації.

Лідери G7 засудили спробу анексії української території та ракетні удари по цивільних об'єктах, застерегли Росію від застосування ядерної, хімічної та біологічної зброї, пообіцяли збільшити підтримку України, а також посилити санкційний тиск на Росію.

• Президент Зеленський виступив перед виконкомом ЮНЕСКО та запропонував учасникам виключити з організації державу-терориста Росію, яка руйнує в Україні світову культурну спадщину. Він також попросив організацію внести до світової спадщини місто Одесу, яке наразі є мішенню для російських ракетних ударів.

• Міністр оборони Рєзніков повідомив про прибуття в Україну ще 4 РСЗВ HIMARS зі США та системи ППО IRIS-T SLM з Німеччини. Незабаром ЗСУ отримають ще 2 американські системи ППО NASAMS. Координатор Ради нацбезпеки США Кірбі повідомив, що адміністрація президента Байдена намагається прискорити постачання систем ППО.

Німецький концерн Rheinmetall оголосив про досягнення домовленості з урядом Чехії про постачання Україні танків Т-72 та іншої важкої техніки разом із запчастинами як частину "кругового обміну". Чехія замість техніки, яку передано ЗСУ, отримає танки Leopard II A4 та бронемашини Buffalo.

Посольство Німеччини в Україні повідомило про плани постачання Україні 16 САУ Zuzana 2 виробництва Словаччини в співпраці з Данією та Норвегією. Також до постачання заплановано ще 3 системи ППО IRIS-T SLM, 4 САУ Panzerhaubitze 2000 та 2 РСЗВ MARS II з боєкомплектом, 13 мостових систем, 40 систем боротьби з БПЛА, зимове спорядження, аптечки, сухпайки, автомобілі швидкої допомоги.

• Російський президент Путін зустрівся в Санкт-Петербурзі з директором Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ) Гроссі. Путін заявив, що

він "відкритий до діалогу" щодо Запорізької АЕС і "висловив занепокоєння" щодо "зайвої політизації" ситуації на ядерному об'єкті, "який контролює Україна". Гроссі повідомив, що має намір на зворотному шляху відвідати Київ для зустрічі з президентом Зеленським.

Унаслідок обстрілу російською артилерією пошкоджено підстанцію "Дніпровська" та ЛЕП 750 кВ – останню лінію, яка пов'язувала АЕС з українською енергосистемою. Станція працює в аварійному режимі на живленні від дизель-генераторів, яке може забезпечувати охолодження активних зон реакторів упродовж приблизно 8–9 діб. Додаткову партію дизпалива для генераторів, яку підготував Енергоатом, окупанти не пропускають через лінію фронту.

З території в районі АЕС російська артилерія веде безперервний обстріл населених пунктів на протилежному березі Дніпра – Нікополя, Марганця та навколишніх сіл.

Російський гарнізон на АЕС розпочав підготовку до зими. Окупанти звозять до машинних залів 1 та 2 енергоблоків, які зупинено, ліжка, матраци, бойлери та теплі речі.

Викрадено заступника директора ЗАЕС із персоналу Мартинюка, ймовірно, для отримання окупантами особистих даних співробітників станції з подальшим їхнім примусом до роботи на Росатом.

• Після ракетних ударів Росії по Україні та припинення експорту української електроенергії до ЄС ціни на газ на європейських газових хабах знову відновили зростання, що свідчить про те, що однією із цілей цих ударів були економіки країн Європи. Уряд Молдови закликав громадян країни до економії електроенергії в пікові години через припинення постачання з України.

• Прокурор Міжнародного кримінального суду ООН Хан повідомив, що суд розслідуватиме російську ракетну атаку на об'єкти цивільної інфраструктури України та забезпечить покарання всіх винних у загибелі мирних жителів. Переконання в неминучому покаранні за воєнні злочини РФ та його керівництва висловив і президент Польщі Дуда.

• Генеральний секретар НАТО Столтенберг назвав російські ракетні атаки по містах України ознакою слабкості та нездатності домогтися перелому у війні на лінії фронту. Він вважає, що війна в Україні йде не за планом Путіна, а російське вторгнення зазнає невдачі. З його слів, перемога Путіна означатиме поразку НАТО. Столтенберг вкотре заявив, що Альянс не є стороною конфлікту, але його підтримка України має ключову роль в обороні країни та звільненні окупованих територій. Він також анонсував проведення планових

навчань сил ядерного стримування країн Альянсу на тлі зростання загроз застосування ядерної зброї Росією. Водночас Столтенберг заявив, що НАТО поки не спостерігає ознак підготовки РФ до завдання ядерного удару.

• Уряд Болгарії спростував звинувачення Росії в організації теракту на мосту через Керченську протоку. ФСБ РФ оголосила організатором підриву мосту начальника Головного управління розвідки Міноборони України Буданова та агентуру українських спецслужб.

• На Генеральній асамблеї ООН озвучено намір Продовольчої програми організації подовжити на рік "зернову угоду" про транзит українського продовольства чорноморським маршрутом, термін якої спливає наприкінці листопада. З моменту відкриття портів українські компанії спромоглися відправити морем приблизно 7 млн т збіжжя.

• Міністр закордонних справ РФ Лавров в інтерв'ю телеканалу "Росія 1" заявив, що президент Зеленський нібито може будь-якої миті відновити переговори з Путіним. Прессекретар МЗС України Ніколенко відповів, що режим Путіна вже втратив шанс на переговори, оскільки переговори з терористами не ведуться. За його твердженням, Лавров грає роль пропагандиста для населення РФ, а попереду на нього чекає інтерв'ю перед трибуналом у Гаазі.

• Президент США Байден заявив телеканалу CNN, що вважає російського президента Путіна "раціональним гравцем, який прорахувався", оскільки вважав за можливе стати "лідером що об'єднує" для всіх російськомовних. Він був переконаний, що українці не чинитимуть опір вторгненню, проте вони вчинили запеклий опір. Байден не вбачає "вагомих причин" для переговорів із Путіним на саміті "Великої двадцятки" в Індонезії, якщо вони не стосуватимуться звільнення американських громадян, яких утримує Росія.

• До парламенту Естонії внесено проєкт резолюції про визнання Росії державою – терористом та закликом до ООН про позбавлення РФ статусу постійного члена Ради безпеки. Глава МЗС країни Рейнсалу закликав союзників не боятися "червоних ліній", які намалювала Росія щодо воєнної допомоги Україні.

Лідери 11 європейських країн засудили варварські ракетні атаки українських міст. Вони попередили керівництво РФ, що такі атаки є воєнними злочинами, які не мають терміну давності та підпадають під юрисдикцію судів усіх країн світу.

• Глава МЗС Угорщини Сійярто підтвердив свій візит до Москви для обговорення співпраці з Газпромом, Росатомом та інших двосторонніх

домовленостей. Це вже другий візит угорського міністра до РФ після початку повномасштабного вторгнення. Сійярто звинуватив своїх критиків у тому, що вони "не прагнуть миру" й укотре заявив, що Угорщина є категоричним противником будь-яких санкцій проти Росії щодо постачання енергоносіїв та атомної енергетики. Прем'єр-міністр Орбан вважає, що мир в Україні буде встановлено не внаслідок воєнної перемоги над Росією, а на підставі переговорів між США та РФ "з огляду на міжнародні реалії". Він заявив, що війна – це насамперед ресурси, які Росія має безліч, водночас Україна тримається лише завдяки підтримці США та колективного Заходу. За словами Орбана, президент США Байден "зайшов надто далеко", назвавши президента Путіна воєнним злочинцем. Він вкотре наголосив, що Угорщину та Європу нібито цікавлять лише наслідки для економіки через війну в Україні, тому він вважає санкційну політику ЄС провальною. За його словами, через санкції гіршає економічний лише економічний стан ЄС, але не Росії.

Представник зовнішньополітичної служби Єврокомісії Стано заявив, що країни Євросоюзу самостійно визначають двосторонню політику щодо інших країн, проте сам ЄС не вбачає сенсу в переговорах із Росією, яка зацікавлена лише в ескалації агресії проти України.

"Радіо Свобода" повідомило про готування Єврокомісією наступного пакета санкцій проти РФ.

• За словами засновника консалтингової компанії Eurasia Group Бреммера, підприємець Маск зателефонував російському президентові Путіну перед публікацією свого скандального "мирного плану" в соцмережі Twitter. Путін нібито заявив, що готовий до переговорів з Україною за умови визнання нею анексії Криму та 4 областей півдня та сходу України, а також оголошення повного нейтралітету. Водночас Путін заявив, що має намір досягти своїх цілей "попри все", за допомогою застосування ядерної зброї тощо. Маск нібито заявив Бреммеру, що має намір зробити геть усе, щоби запобігти подібного сценарію. Маск спростував повідомлення Бреммера й заявив, що спілкувався з Путіним півтора року тому і йшлося суто про космос. Прессекретар Білого Дому Жан-П'єр як реакцію на повідомлення Маска заявила, що завершення війни вимагає комунікації обох сторін, проте не помітно, щоби президент Путін робив якісь кроки до її завершення. Слід підкреслити, що Twitter не визнано російською владою як засіб розповсюдження "неправдивої інформації".

• Президент Туреччини Ердоган вкотре планує зустрітися з російським президентом Путіним для обговорення двосторонніх економічних відносин та ситуації в Україні. Напередодні цієї зустрічі турецький міністр закордонних

справ Чавушоглу закликав до припинення вогню в Україні та закликав до "справедливого миру" на підставі територіальної цілісності України.

• МВФ погіршив прогнози зростання світової економіки на наступний рік із 2,9 % до 2,7 %, залишивши прогноз на поточний рік на рівні 3,2 %. Фонд констатував, що світ переживає важкі виклики – інфляція зросла до рекордного рівня за кілька десятиліть, найбільші країни починають "гальмувати" й перебувають на порозі рецесії, а наслідки пандемії стали важким тягарем на економіки практично всіх країн.

• Президент США Байден погрожує Саудівській Аравії наслідками за підтримку РФ та співробітництво з нею проти України після рішення картелю ОПЕК+ про суттєве скорочення видобутку нафти для підтримання надвисоких цін на неї. На думку багатьох експертів, скорочення постачання на світовий ринок може ускладнити плани країн "Великої сімки" обмежити ціну на російську нафту та нафтопродукти. До запровадження такої цінової "стелі" для зниження можливостей фінансування Росією агресії в Україні закликав лідерів G7 президент Зеленський.

• Після потужних ракетних ударів по Україні збільшився потік українських біженців до ЄС, насамперед – до Польщі.

Уповноважена німецького уряду з питань міграції Алабалі-Радован вважає, що ескалація в Україні матиме наслідком відновлення потоку біженців до Польщі, Чехії та Німеччини. У Лейпцигу відбулася акція проти політики керівництва країни на підтримку України. Її учасники розмахували російськими прапорами та вимагали припинити приймання українських біженців і називали їх нацистами.

Влада Іспанії подовжила до кінця року програму безплатних залізничних поїздок для українських біженців.

• Засновник Mail.ru – мільярдер Мільнер відмовився від російського громадянства. Він стверджує, що розпочав процес виходу з громадянства ще 2014 р – після анексії Криму Росією. Мільнер є великим акціонером соцмереж Facebook та Twitter. Влітку 2022 від російського громадянства відмовився ще один мільярдер – засновник інвесткомпанії "Freedom Finance" Турлов.

• Роскомнагляд визнав терористичною організацією компанію Meta – власника соцмереж Facebook і Instagram, а також месенджера Whatsapp за "дозвіл публікації матеріалів, які пропагують насильство проти громадян РФ" і "русофобію". За інформацією російських правозахисників, прокуратура та Слідчий комітет РФ вручають громадянам попередження про

"неприпустимість екстремістської діяльності" через розміщення повідомлень у соцмережах компанії Meta.

- Японський автоконцерн Nissan продає всі свої активи у РФ вартістю майже $700 млн місцевому АТ "НАМІ" за $1 з опціоном можливого викупу впродовж 6 років.

***

№ 819.

Семків **2022-10-12**

Доки Том Купер хворіє й не пише… пропонуємо альтернативну аналітику.

Не надто райдужну для нас, проте тверезу.. .. не нехтуйте укриттями!

Марк Гертлінг - генерал-лейтенант, який до відставки у 2013 році був командувачем збройних сил США у Європі й Африці та очолював військові тренувальні центри (Національний тренувальний центр армії США у форті Ірвін та Мультинаціональний тренувальний центр Сьомої армії США в Німеччині). Колишній танкіст і десантник, від 2014 року — аналітик із національної безпеки та військовий аналітик CNN. Подаємо переклад

відповідно до оригінального допису, опублікованого у вигляді треду в твітері, відповідно пронумерованого. У треді йдеться про складність протиракетної оборони такої великої країни, як Україна.

Переклад: Тетяна Саніна

Редакція: Antonina Yashchuk

оригінал тут https://twitter.com/MarkHertling/status/1579509581382045700

і тут https://twitter.com/MarkHertling/status/1579513566260244480

Після удару по Керченському мосту очікувалося, що путін зреагує

Так і сталося:

> **— понад 84 ракети та десятки безпілотників було запущено проти українських цивільних цілей (за попередніми даними), крім того, путін виступив із заявами-погрозами.**

Нижче про це та [мої] думки щодо ППО.

Як я писав на вихідних, оперативний удар по Керченському мосту мав стратегічні наслідки.

- Військовий аспект: це впливає на [колишнє] переконання росіян, що у них є надійна логістична лінія в безпечній зоні.

- Це також негативно впливає на здатність росіян переміщувати сили.

Росіяни нині обмежені у використанні мосту для транспортування та поповнення запасів, а отже мусять використовувати корабельний транспорт до Бердянська або дорогу М4 з Ростова.

Росіяни — та росіяни в Криму — знають, що міст зазнав удару. Але не можуть зрозуміти, як так сталось, що цей “захищений” об’єкт було атаковано. 3/

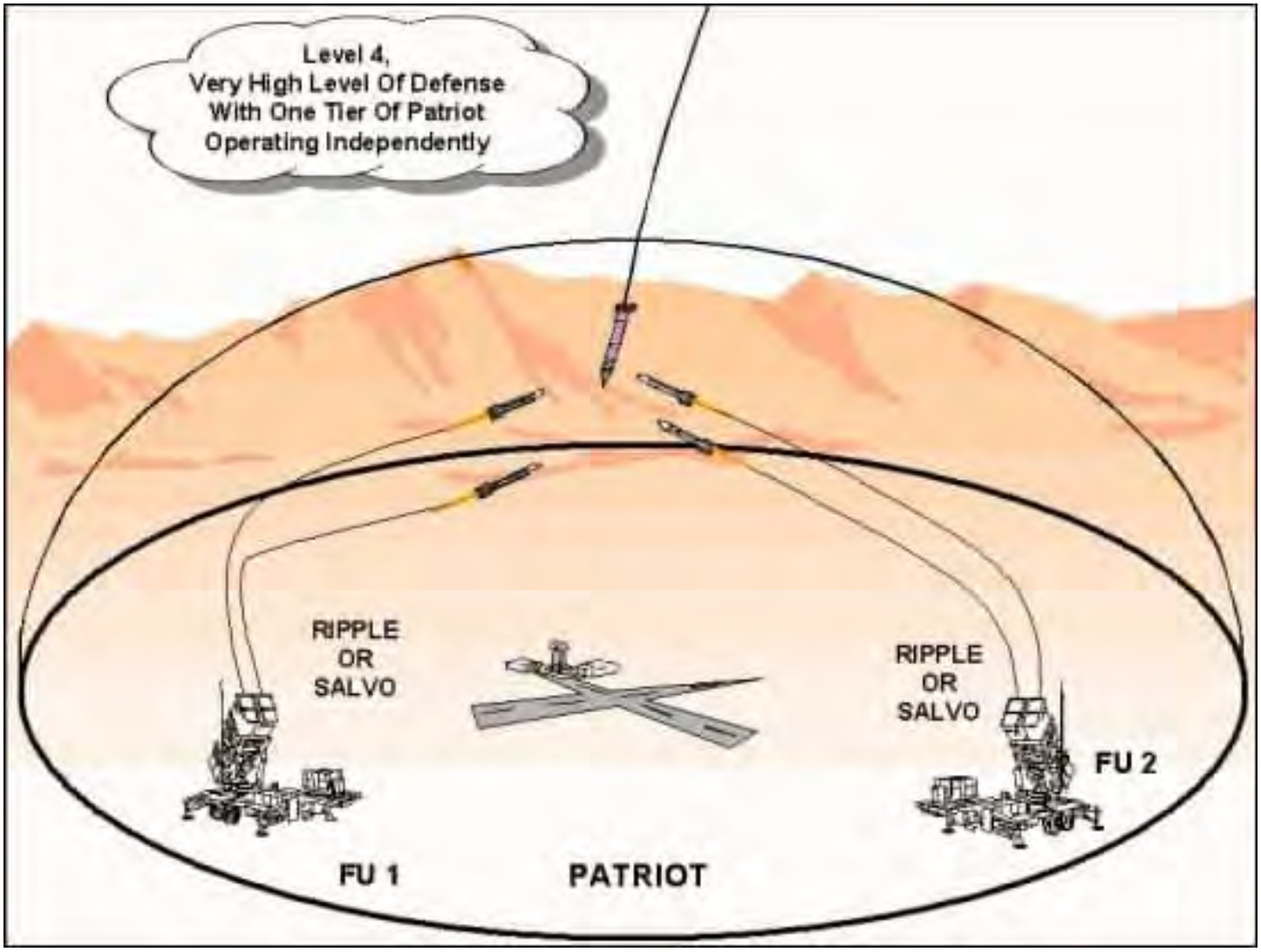
А путін – який же краще використати психіатричний термін? - біситься!

Якщо він випускатиме ракети/безпілотники, які коштують мільйони, по цивільних цілях, ніяк не впливаючи на військовий потенціал України, це будуть військові злочини без досягнення будь-якої стратегічної мети 4/

https://www.washingtonpost.com/business/putins-response-to-crimea-bridge-attack-shows-how-much-it-hurt/2022/10/10/

Користувачі твітеру відреагували саме так, як і можна було очікували від твітер-експертів:

ЗАКРИЙТЕ НЕБО... БІЛЬШЕ ЗАСОБІВ ПРОТИПОВІТРЯНОЇ ОБОРОНИ!

Зрозуміла реакція, але, можливо, було б корисно проаналізувати, як насправді важко виконати цю рекомендацію в короткостроковій (або навіть довгостроковій) перспективі.

Почну з того, що заклик «закрити небо від ракетних атак» проголосити легко, але втілити його надзвичайно — НАДЗВИЧАЙНО — важко.

Як гордий випускник капітанських курсів артилерії протиповітряної оборони армії США 1983 року (не питайте, це довга історія), я знаю, наскільки це важко. 6/

Неможливо в реальному житті відтворити відеогру «Missile Command» (знаю, я старомодний).

Тому, що сучасна протиповітряна артилерія:

1) - має обмежений радіус дії

2) - надзвичайно складна

3) - дуже дорога

4) - переважно захищає пріоритетні та "фіксовані цілі".

https://science.howstuffworks.com/patriot-missile.htm

Багато хто вважає, що при застосуванні систем протиповітряної артилерії (наприклад, Patriot) вдасться створити непроникну завісу проти ворожих ракет.

Таке твердження дуже далеке від реальності.

Військові планувальники повинні врахувати кілька моментів, перш ніж використовувати різні типи систем ППО

Планувальники аналізують і оцінюють:

1) - пускові платформи противника (земля, море, повітря)

2) - потенційні «траси» (передбачуваний маршрут, яким пройде ракета противника)

3) - об’єкти, які хоче вразити ворог

4) - критичні об’єкти, які треба захистити (наприклад, аеродром, порт, інфраструктура, конкретна будівля, сили).

Суть ось у чому:

Неможливо розташувати групу систем ППО вздовж українського кордону завдовжки 4 000 кілометрів і очікувати, що вони зупинять ракети, запущені з підводних човнів росії в Азовському морі, або скинуті з російських бомбардувальників, що кружляють на відстані 2500 кілометрів, або російських ракетних батарей наземного базування в росії.

Через що таке планування стає ще складнішим:

> — росіяни не цілять в «критичну інфраструктуру» чи «військові цілі» (які в таких країнах, як Україна, самі потребують буквально сотень систем протиповітряної артилерії), росіяни вражають випадкові цивільні цілі - зокрема, дитячі майданчики! - по всій країні. 11/

Зачекайте, скажете ви, а як же Ізраїль? Дайте Україні ЗАЛІЗНИЙ КУПОЛ!

«Залізний купол» розроблявся кілька років для невеликої території (кілька ключових міст), щоб протидіяти реактивним снарядам (не керованим ракетам), що летять із двох конкретних районів: Гази та Південного Лівану.

https://www.vox.com/22435973/israel-iron-dome-explained

Багато хто не усвідомлює, що сучасні системи протиповітряної артилерії складаються з багатьох елементів, ними надзвичайно важко керувати, їх надзвичайно складно ремонтувати та підтримувати їхню роботу.

Пускові установки, радари з фазованою решіткою, командно-контрольні центри.

Знову ж таки, надзвичайно дорого, важко обслуговувати та навчатися [роботі з ними].

У збройних силах США ці можливості протиповітряної артилерії досягаються тим, що вона належить до більшої військової спільноти (ВПС, ВМС, Космічні сили), до системи систем, яка протистоїть ракетним загрозам.

У підсумку:

Так само, як було важко зупинити Саддама від запуску Р-17, і незважаючи на те, що ми дуже хочемо допомогти Україні, важко протидіяти всім військовим злочинам путіна, які, на жаль, включають ракетні удари по цивільних цілях.

***

№ 820.

Китай хоче змінити або зламати світовий порядок, встановлений іншими

Ніколов **2022-10-13**

Протягом більшої частини людської історії великі держави і сильні люди могли безкарно завдавати жахів слабким. Проте протягом майже восьми десятиліть усі, за винятком кількох держав-ізгоїв, прагнули, або на словах прагнули, до іншого світового порядку.

Цей порядок був заснований на огиді до індустріалізованої, расово виправданої жорстокості Другої світової війни. Керуючись амбіцією «Ніколи більше», переможці на чолі з Америкою розробили конвенції, які визначали злочини проти людяності, що не підлягають прощенню, і прагнули покласти витрати на тих, хто їх скоював. Пам'ятаючи про економічні катастрофи та людські страждання, які підготували ґрунт для світової війни, творці цього

порядку створили ООН та інші міжнародні інституції для сприяння співробітництву та розвитку.

Деякі суперечки залишилися невирішеними після 1945 року. Десятиліттями напруженість між національним суверенітетом і захистом особистості приховувалася в основоположних документах цього нового порядку, від Статуту ООН до Загальної декларації прав людини. Протягом багатьох років доступ до них також був нерівним. Занадто багато людей знемагали, безсилі, під тоталітарними режимами або в колоніальних імперіях.

Проте ця система була прогресом у порівнянні з усім, що існувало раніше. Хоча ООН та інші міжнародні організації, хоч і обмежені політикою, але дотримуються узгоджених правил, коли вони контролюють припинення вогню і реєструють біженців, годують голодних або борються з пандеміями. Значною мірою у відповідь на тиск з боку ліберальних демократій, більша допомога від багатосторонніх органів - чи то кредити Світового банку, чи то місії миротворців ООН - тепер надається на певних умовах. Уряди країн-

реципієнтів підштовхують до більш високих екологічних стандартів або до захисту прав вразливих меншин.

Цей порядок випробовувався з 1945 року. Найбільш тривожні виклики часто пов'язані з великими державами, які нехтують міжнародним правом. Росія запропонувала безсоромний приклад у лютому, коли вона використала своє право вето як один з п'яти постійних членів Ради Безпеки ООН, щоб заблокувати засудження її вторгнення в Україну.

У цій спеціальній доповіді буде розглянуто виклик Китаю післявоєнному порядку. Він є більш витонченим, ніж зухвала непокора Росії, але ще більш руйнівним. Під керівництвом Сі Цзіньпіна, чиє верховне керівництво буде продовжено цього місяця на третій термін на 20-му з'їзді партії, Китай працює над зміною світового порядку зсередини. Коли його зусилля наштовхуються на опір, він проштовхує більш розпливчасті правила, дотримання яких стає питанням політичного торгу. Занадто часто він намагається відродити старі, дискредитовані способи управління світом, які ставлять на перше місце держави, за рахунок індивідуальних свобод.

Деякі китайські пункти звучать розумно. Китай пана Сі виступає проти «менталітету холодної війни» і тих, хто ділить світ на ідеологічні блоки. Він каже, що країни, які розвиваються, мають право зосередитися на тому, щоб нагодувати, забезпечити житлом і дати людям роботу, а не метушитися навколо багатопартійних виборів. Його чиновники порівнюють західні держави з місіонерами, які владно нав'язують власні цінності, що, на їхню думку, є особливо чужим для Азії, континенту, який поважає різноманітність.

Спритно пан Сі виставляє свою країну як захисника статус-кво. Він обіцяє підтримувати «справжню багатосторонність», керуючись Статутом ООН. У 2017 році він запевняв магнатів у Давосі, що є поборником вільної торгівлі. Але спостерігачам не варто заспокоюватися. Китайські лідери хочуть зберегти елементи нинішнього порядку, які допомогли їхній країні піднятися, такі як правила світової торгівлі, які сприяли розвитку їхніх експортних лідерів і заохочували приплив іноземного капіталу і технологій. Принципи, які не влаштовують Китай, підриваються. Заклики пана Сі до «Ініціативи глобальної безпеки» або «Спільноти спільного майбутнього для людства» є зашифрованими скаргами. Деякі з них є атакою на альянси, передусім на оборонні пакти Америки в Європі і Азії. «Спільне майбутнє» - це ще один спосіб сказати «розвиток понад усе», тобто відкинути будь-який порядок, що керується спільними, універсальними цінностями.

Коли Китай заявляє, що виступає проти втручання у внутрішні справи країн, це не риторика. У 2017 році він приєднався до Росії у застосуванні права вето в ООН, щоб захистити Сирію від санкцій за використання хімічної зброї

проти власного народу. Китай не виграє безпосередньо від того, що сирійські діти труяться хлором. Але він зацікавлений у блокуванні санкцій ООН за будь-які звірства, якщо подібні інструменти будуть використані проти нього. Китай також прагне переосмислити терміни так, щоб вони більше не означали багато. Таким чином, китайські офіційні особи стверджують, що їхня країна є вищою формою демократії, поважає права людини і керує ринковою економікою.

Під час правління Володимира Путіна Росію часто підтримують при голосуванні в ООН лише кілька клієнтів-бандитів, таких як Білорусь або Венесуела. На противагу цьому, Китай ненавидить бути ізольованим, розгортаючи дипломатів для лобіювання і викручування рук, щоб заручитися підтримкою. Десятки країн зараз приєднуються до резолюцій, що вихваляють китайське правління в Сіньцзяні, західному регіоні, де в ім'я боротьби з ісламським екстремізмом Китай зруйнував мечеті, ув'язнив поетів і редакторів підручників і відправив мільйон уйгурів до таборів перевиховання. Дипломатичний успіх може зробити Китай менш руйнівним, ніж Росія, але він викликає більше розбіжностей.

Захисники китайських амбіцій стверджують, що комуністичні лідери мають право перекроювати глобальні правила, написані десятиліття тому, коли їх не було в кімнаті. Це аргумент солом'яного опудала. Звичайно, це природно для великої країни хотіти, щоб її погляди були відображені в глобальному управлінні. Справа в тому, що кожен, хто бачить цінність у сьогоднішньому світовому порядку, має право побоюватися того, що має на увазі Китай.

Інші аналітики ставлять під сумнів те, наскільки руйнівним буде Китай. Вони говорять про уповільнення темпів зростання економіки, що ускладнює залучення прихильників, і відзначають, що Китай ніколи не пропонував повного, альтернативного порядку. Це самозаспокоєння. Китаю не потрібно замінювати кожне існуюче правило, щоб змінити світ.

Китай називає саме поняття загальнолюдських цінностей західним нав'язуванням. У 2021 році міністр закордонних справ Ван І розкритикував адміністрацію Байдена за те, що вона заявила, що заснований на правилах міжнародний порядок перебуває під загрозою. Пан Ван відповів, що це була «політика сили»: спроба «замінити загальноприйняті міжнародні закони і норми на домашні правила кількох країн».

Пан Сі також не погоджується з тим, що Друга світова війна створила мандат на встановлення ліберального порядку. Квітневий саміт Китай/ЄС вніс ясність у це питання. Президент Європейської Ради Шарль Мішель пояснив, чому темне минуле Європи, зокрема Голокост, зобов'язує її лідерів викривати порушення прав людини, від Китаю до України. Згідно з повідомленням,

наданим урядам ЄС, пан Сі відповів, що китайці мають ще сильніші спогади про страждання від рук колоніальних держав. Він послався на договори, які змушували Китай відкривати ринки та поступатися територіями у 19-му та на початку 20-го століть, а також на расистські закони, які забороняли китайцям та собакам відвідувати парки в європейських анклавах. Пан Сі нагадав про масове вбивство мирного населення Нанкіна японськими загарбниками у 1937 році. За його словами, така агресія залишила у китайців сильні почуття щодо прав людини, а також щодо іноземців, які використовують подвійні стандарти для критики інших країн.

Багато країн, що розвиваються, не бачать нічого магічного в 1945 році і мають обмежену ностальгію за часом, коли Захід домінував у формуванні правил. Китай готовий запропонувати їм альтернативи. Сім десятиліть тому, на установчих зборах ООН, делегати радянського блоку прагнули до порядку, який надавав перевагу державам і просував колективні, а не індивідуальні права, виступаючи проти всього, від свободи слова до концепції пошуку політичного притулку. Наприкінці 1940-х років комуністичні країни зазнали поразки. Зараз Китай прагне знову відкрити ці старі аргументи про те, як збалансувати суверенітет з індивідуальними свободами. Цього разу ліберальний порядок перебуває в обороні. ■

автопереклад https://www.economist.com/special-report/2022/10/10/china-wants-to-change-or-break-a-world-order-set-by-others

***

China wants to change, or break, a world order set by others

It may yet succeed, says David Rennie

Oct 10th 2022

For most of human history, great powers and strong men have been free to inflict horrors on the weak with impunity. For almost eight decades, however, all but a few rogue states have aspired, or paid lip service, to a different world order.

This order was founded in revulsion at the industrialised, racially justified savagery of the second world war. Guided by the ambition “Never Again”, the winners, led by America, drafted conventions that defined unpardonable crimes against humanity, and sought to impose costs on those committing them. Recalling the economic disasters and human miseries that paved the way to world war, the framers of this order built the un and other international institutions to promote co-operation and development.

Some arguments were left unresolved after 1945. For decades tensions between national sovereignty and the protection of individuals lurked in the founding documents of this new order, from the un Charter to the Universal Declaration of Human Rights. For years, access was also unequal. Too many people languished, powerlessly, under totalitarian regimes or in colonial empires.

Yet this system was an advance on anything before. Although hobbled by politics, the un and other international bodies follow agreed rules when they monitor ceasefires and register refugees, feed the hungry or fight pandemics. Largely in response to pressure from liberal democracies, more help from multilateral bodies —whether World Bank loans or missions by un peacekeepers—now comes with

conditions attached. Recipient governments are pushed into higher environmental standards or to protect the rights of vulnerable minorities.

This order has been tested since 1945. The most alarming challenges often involved large powers defying international law. Russia offered a shameless example in February, when it used its veto power as one of five permanent members of the un Security Council to block condemnation of its invasion of Ukraine.

This special report will examine China's challenge to the post-war order. It is more subtle than Russia's brazen defiance, yet more disruptive. Under Xi Jinping, whose supreme leadership will be extended this month for a third term by the 20th Party Congress, China is working to reshape the world order from within. When its efforts meet resistance, it pushes for vaguer rules whose enforcement becomes a question of political bargaining. All too often, it seeks to revive old, discredited ways of running the world that put states first, at the expense of individual freedoms.

Some Chinese points sound reasonable. Mr Xi's China opposes a "cold-war mentality" and those who divide the world into ideological blocs. It says developing countries have a right to focus on feeding, housing and giving jobs to people, rather than fussing about multi-party elections. Its officials liken Western powers to missionaries, bossily imposing their own values, a trait they call particularly alien to Asia, a continent that respects diversity.

Cleverly, Mr Xi casts his country as a defender of the status quo. He pledges support for "true multilateralism" guided by the un Charter. In 2017 he assured tycoons in Davos that he was a champion of free trade. But observers should not be lulled. Chinese leaders want to preserve elements of the current order that helped their country rise, such as world trade rules that fostered their export champions and encouraged inflows of foreign capital and technology. Principles that do not suit China are undermined. Mr Xi's calls for a "Global Security Initiative" or "A Community of Shared Future for Mankind" are coded complaints. Some are an attack on alliances, above all America's defence pacts in Europe and Asia. A "shared future" is another way of saying "development first", ie, rejecting any order guided by shared, universal values.

When China says it opposes interference in the internal affairs of countries, this is not rhetoric. In 2017 it joined Russia in wielding its un veto to shield Syria from sanctions for using chemical weapons against its own people. China does not gain directly when Syrian children are gassed with chlorine. But it has an interest in blocking un sanctions for any atrocities, in case similar tools are used against it. China also seeks to redefine terms so that they no longer mean much. In this way, Chinese officials claim that their country is a superior form of democracy, respects human rights and operates a market economy.

Under Vladimir Putin, Russia is often backed in un votes by a mere handful of thuggish clients, such as Belarus or Venezuela. In contrast China hates to be isolated, deploying diplomats to lobby and twist arms to build support. Scores of countries now join resolutions praising Chinese rule in Xinjiang, a western region where, in the name of fighting Islamic extremism, China has demolished mosques, jailed poets and textbook editors and sent a million Uyghurs to re-education camps. Diplomatic success may make China seem less of a wrecker than Russia, but it is more divisive.

Defenders of Chinese ambition argue that communist leaders have a right to reshape global rules written decades ago, when they were not in the room. This is a straw-man argument. It is of course natural for a big country to want to see its views reflected in global governance. The point is that anyone who sees value in today's world order has a right to fear what China has in mind.

Other analysts question how disruptive China will be. They talk of a slowing economy making it harder for China to recruit supporters, and note that China has never spelt out a complete, alternative order. That is complacent. China does not need to replace every current rule to change the world.

China calls the very notion of universal values a Western imposition. In 2021 Wang Yi, the foreign minister, criticised the Biden administration for saying that the international rules-based order was under attack. This was "power politics", Mr Wang retorted: a bid to "replace commonly accepted international laws and norms with the house rules of a few countries".

Nor does Mr Xi accept that the second world war created a mandate to draw up a liberal order. A China/eu summit in April was clarifying. The European Council president, Charles Michel, explained why Europe's dark past, notably the Holocaust, obliged its leaders to call out rights abuses, from China to Ukraine. According to a readout shared with eu governments, Mr Xi retorted that the Chinese have even stronger memories of suffering at the hands of colonial powers. He cited treaties forcing China to open markets and cede territory in the 19th and early 20th centuries, and racist bylaws banning Chinese people and dogs from parks in European-run enclaves. Mr Xi recalled the massacre of civilians at Nanjing by Japanese invaders in 1937. Such aggression left the Chinese with strong feelings about human rights, he said, and about foreigners who employ double standards to criticise other countries.

Many developing countries see nothing magic about the year 1945, and have limited nostalgia for a time when the West dominated rulemaking. China is ready to offer them alternatives. Seven decades ago, at founding meetings of the un, Soviet-bloc delegates sought an order that deferred to states and promoted collective rather than individual rights, opposing everything from free speech to the concept of

seeking political asylum. In the late 1940s communist countries were outvoted. China now seeks to reopen those old arguments about how to balance sovereignty with individual freedoms. This time, the liberal order is on the defensive. ■

***

№ 821.

РНБОУ планує заплатити *3 млн за Реєстр* кількох олігархів – це більше ніж «Ексель-табличка»

Ніколов **2022-10-13**

Апарат Ради національної безпеки і оборони України 6 жовтня оголосив тендер на розробку реєстру олігархів за 2,90 млн грн.

Про це повідомляється у системі *«Прозорро»*.

«Реєстр осіб, які мають значну економічну та політичну вагу в суспільному житті (олігархів)» призначений для оприлюднення та обробки інформації про олігархів, та осіб, які подають декларації про контакти з олігархами, або їхніми представниками.

«Основними користувачами публічного інтерфейсу Реєстру є люди, зокрема представники юридичних осіб та громадських формувань», – вказано у техзавданні.

Це спрощена закупівля, яка відбудеться навіть за участі лише одного учасника. Аукціон заплановано на 17 жовтня 2022.

Нагадаємо, в липні 2022 року секретар РНБОУ Олексій Данілов сказав, що на той момент під перевірку відповідності критеріям, визначеним законом про олігархів, можуть підпадати близько 86 осіб. Скільки з них мали б бути визнані олігархами – невідомо. Але відомо, що Рінат Ахметов позбувся ліцензії телеканалу «Україна», і тепер не відповідає щонайменше по одному з критеріїв.

Майбутній переможець торгів повинен буде протягом двох тижнів після укладення договору передати замовнику тестову версію софту. Повністю ж надати всі послуги треба буде до 21 листопада. Потім їх оплатять протягом 22 банківських днів. Майнові права інтелектуальної власності на створений софт належатимуть замовнику.

Анонімна фірма питала, що саме має увійти у тестову версію софту. Замовник відповів, що там повинна бути частина функціоналу включення олігарха до реєстру і публічного інтерфейсу, але для цього може також знадобитись інший функціонал у певному обсязі.

За його словами, ця

«вимога визначена технологічно нейтрально для надання можливості виконавцю обрати оптимальний шлях виконання поставленої задачі у визначений строк».

Учасники тендеру мають подати два аналогічні договори із 2019 року донині вартістю не менше 50% очікуваної вартості, або 1,45 млн грн. Такими вважатимуться договори на розробку та на модернізацію або підтримку софту для державного реєстру, держателем якого є державний орган центрального рівня, юрисдикція якого поширюється на всю Україну.

Повний перелік функцій, які має виконувати програмне забезпечення реєстру:

1. Авторизація та керування доступом і правами:

1) – управління адміністраторами профілями користувачів, довідниками органів/організацій користувачів та ролями користувачів;

2) – валідація електронної пошти користувачем;

3) – автоматичне створення профіля декларанта;

4) – автоматична актуалізація певних даних профіля декларанта за даними сертифікатів кваліфікованого електронного підпису (КЕП);

5) – авторизація користувачів;

6) – валідація носіїв КЕП, що використовується для авторизації.

2. Логування та перегляд історії дій.

3. Контроль коректності даних при їх внесенні:

1) – автоматична перевірка коректності даних, внесених в систему користувачем;

2) – ведення довідників системи;

3) – підпис за допомогою КЕП;

4) – валідація носія КЕП, що використовується для підписання.

4. Функціонал включення та виключення олігарха до/з реєстру:

1) – створення проекту картки, заповнення, редагування, реєстрація реєстратором рішення РНБОУ, включення олігарха до / виключення з реєстру;

2) – автоматизоване формування повідомлень, друк, автоматична публікація;

3) – перегляд, друк відомостей про олігарха.

5. Функціонал подання декларації:

– створення, редагування, підписання КЕП, подання декларації.

6. Публічний інтерфейс:

1) – переліки олігархів та декларантів із можливістю фільтрування, сортування, пошуку, перегляду та друку відомостей про олігархів та декларантів (включаючи рішення про визнання олігархами та декларації);

2) – перелік повідомлень (із можливістю фільтрування, сортування, пошуку та перегляду) про заплановані засідання РНБОУ із інформацією про їх результати;

3) – автоматична публікація відкритих даних;

4) – захист reCAPTCHA.

***

№ 822.

Часть 1 из 3

Империя должна умереть дважды. Зачем Кремль начал безумную войну, почему Россия проиграет и зачем ей это нужно?

После семи месяцев спецоперации РФ трещит по швам, и о её распаде как о неизбежности не говорит только ленивый. Последние события в Дагестана свидетельствуют о том, что это не фантазии, а вполне реальная перспектива.

ВЛАДИМИР ШЕВЧЕНКО, АНДРЕЙ САВАРЕЦ, ДЛЯ "ХВИЛІ"

2022-10-11

Часть первая

Считается, что процесс распада Советского Союза был осуществлен не до конца. Из 15 бывших республик народы 14 получили свои национальные

государства. И только Российская Федерация осталась все той же империей, хоть и изрядно купированной.

После семи месяцев спецоперации РФ трещит по швам, и о её распаде как о неизбежности не говорит только ленивый. А последние события в Дагестана свидетельствуют о том, что это не фантазии, а вполне реальная перспектива.

И похоже, что на этот раз распад произойдет до конца, и России придется пересобирать саму себя, но уже не как империю. Только в уже в международной изоляции, под тысячами санкций и расхлебывая последствия военного поражения.

Неужели все эти хваленые российские спецслужбы не смогли просчитать реакцию на вторжение со стороны украинского народа, ВСУ, зарубежных партнеров и международных организаций.

Основной версией начала «спецоперации» называют безумие Путина и его окружения, а абсолютно бездарное руководство российской армией якобы является следствием полной деградации прогнившей системы.

Но даже безумие и деградация не объясняют абсолютно идиотских решений российских властей: военных, дипломатов, политиков, - которые нарочито пытаются причинить своей стране наибольший вред.

1) *Зачем выстраиваться в колонны чуть ли не в парадной форме с сухпайком на три дня?*
2) *Зачем потом уходить из-под Киева и биться о стену в наиболее укрепленном районе на Донбассе?*
3) *Зачем подставляться под все новые и новые санкции?*
4) *Зачем обстреливать атомную электростанцию.*
5) *Зачем объявлять мобилизацию и в тот же день выпускать «нацистов», еще и поменяв их на непонятного россиянам Медведчука.*
6) *Зачем аннексировать территории, размывая сакральность и нерушимость собственных границ?*
7) *Зачем вообще было начинать войну, если у тебя «Северный поток – 2» на мази?*

Дело в том, что,

1) анализируя как причины войны, так и дальнейшие действия российских властей, мы исходим из нормальной логики.

2) И все, что в нее не вписывается, мы списываем на иррациональное.

Но посмотрев на эту ситуацию под другим углом, мы увидим, что распад РФ не является просто следствием глупых нерациональных решений.

*В своем **исследовании** мы предлагаем свою версию причин начала войны и делаем шокирующий прогноз судьбы Российской Федерации.*

***

Основополагающей идеей внутри российского общества всегда была идея величия. Причем обращенная не только внутрь, но и вовне – то есть другие общества или государства тоже это признавали.

Причина популярности Путина в самой России обусловлена как раз тем, что он системно на протяжении 22 лет обществу это величие обеспечивал, или по крайней мере обещал.

Поэтому было достаточно просто играть на фантомных болях о «Великой стране», угробленной демократами.

В этом и сам Путин, и его электорат видели его миссию.

В 2000 году в статье ***«Россия на рубеже тысячелетий»*** он поставил перед собой определенную цель:

—. вернуть Россию из небытия 1990-х в клуб великих держав. Более 20 лет Путин последовательно шел к осуществлению этого плана, выйдя на пик его реализации на рубеже 2021-22 гг.

Для этого нужно было просто «не явиться на войну».

Но!

Начав т.н. «специальную военную операцию» Кремль

1) не только перечеркнул все достижения,

2) но фактически поставил под угрозу само существование РФ.

Что было у Российской Федерации «на руках» по состоянию на 21 февраля 2022 года?

Россия

1) успешно продвигает в Европе свои экономические проекты, конкурирует в отдельных сферах с США и

2) имеет целый пул влиятельных друзей (явных и скрытых) среди лидеров стран ЕС и НАТО.

При этом РФ достаточно умело играла на противоречиях внутри самого Европейского Союза (по линии раскола:

— Старая Европа – «младоевропейцы», т.е. восточноевропейские страны, идущие в фарватере политики США) и НАТО.

Североатлантическому блоку было все труднее формулировать внятные цели своего существования.

1) Происходило нарастание противоречий между участниками,

2) а на самом высоком уровне высказывались идеи различных вариантов трансформирования НАТО без доминирования в нем США (например идея Ангелы Меркель о создании Евроармии).

И все это на фоне

1) наметившейся потери Соединенными Штатами концептуальной власти после вывода войск из Афганистана,

2) скандальных президентских выборов

3) и целого ряда накопившихся социально-экономических проблем.

Владимир Путин, несмотря на весь негатив, был популярным в мире лидером,

— победитель ИГИЛ, постоянно появляющийся на страницах мировых (в том числе западных) изданий как «человек года». Имея репутацию жесткого и решительного политика, последовательно отстаивал национальные интересы своего государства и был примером «жесткой руки» даже для граждан стран Запада, недовольных своими рыхлыми лидерами.

В международный лексикон органично вошло понятие «трёхполярный мир», имея в виду коллективный Запад, Китай и Россию.

Ввиду заигрывания Путина с Си Цзиньпином,

1) на горизонте уже маячил военно-политический союз с КНР,

2) еще раз подтверждая наличие у России «золотой акции» в противостоянии США с Китаем.

При этом, ни у кого не вызывает сомнения, что

— демонстративная военная активность РФ на границе с Украиной – это был шантаж. Причем шантаж результативный.

Бряцая оружием, Россия то и дело

1) выторговывала себе шикарные условия

2) и продвигала свою экономическую повестку.

26 января оператор «Северного потока-2» Nord Stream-2 AG зарегистрировал в ФРГ дочернюю компанию для германского участка газопровода Gas for Europe GmbH, чем разблокировал сертификацию.

Грубо говоря, через несколько дней (недель?) Германия была готова сертифицировать и запустить газопровод, который с конца сентября 2021 года уже был заполнен газом под рабочим давлением.

Запуск «Северного потока – 2» автоматически бы активировал гарантии безопасности для РФ учитывая ту энергетическую и экономическую зависимость, в которую попадала бы Европа.

Именно поэтому все уважаемые разведки не смогли спрогнозировать точную дату вторжения в Украину.

Потому что до последнего момента это был блеф.

Но!

21 февраля «РФ стреляет себе в ногу» –

1) Путин зачем-то подписывает указы о признании независимости Луганской и Донецкой народных республик,

2) в ответ на это ФРГ приостановила сертификацию газопровода,

3) а президент США Джо Байден распорядился ввести санкции против компании-оператора Nord Stream 2 AG и её исполнительного директора Маттиаса Варнига.

Но,

— даже здесь РФ могла добиться своего – сертификации газопровода, просто отведя войска от украинской границы,

продемонстрировав всему мировому сообществу, что это действительно были военные учения.

Даже само по себе признание псевдореспублик навряд ли могло повлиять на экономические интересы в первую очередь Европы, которой необходимо было голубое топливо по особой, очень приятной цене (250 дол./тыс. м3 вместо 1000 дол. на спотовом рынке на тот момент).

То есть, по состоянию на 23 февраля 2022 года

— для России сложилась идеальная ситуация с позитивными для нее тенденциям по всем направлениям.

Фактически, в максимально возможной степени была реализована мечта высшего политического руководства России

– мир начал бы считаться с Россией как сильным геополитическим игроком.

Казалось бы, согласно восточной мудрости, «сиди на берегу и смотри, как мимо проплывает труп твоего врага...»

На эту войну достаточно было просто не явиться…

И вдруг!..

24 февраля 2022 года РФ «стреляет себе уже в голову».

Происходит коллективное помешательство, превратившие все достигнутые ранее успехи в свою полную противоположность.

Ведь шантаж как способ получения выгоды работает только до того момента, пока потенциальная угроза не превращается в реальное действие.

В итоге,

— результаты, которых достигла РФ вследствие такого шага своего высшего военно-политического руководства, являются абсолютно противоположными и поставленным целям т.н. спецоперации и успехам, достигнутым Россией по состоянию на 21 февраля.

1) ***Вместо демилитаризации Украины – Украина является, вероятно, наиболее милитаризированной страной в мире***, причем высокотехнологичная милитаризация Украины идет невиданными ранее в истории темпами.

2) ***Вместо военного разгрома Украины – перспектива собственного.*** За 7 месяцев потери личного состава войск РФ (особенно элитных кадровых частей и подразделений), так называемых «корпусов ЛДНР», а также наемников ЧВК превысили потери российской армии в афганской войне, двух чеченских и сирийской вместе взятых (>60 000 убитыми).

3) ***Вместо имиджа «второй армии» в мире – репутация предельно неэффективной военной силы***, состоящей из убийц, насильников и мародеров под руководством некомпетентных командиров.

4) ***Вместо подтверждения эффективности суперсовременного оружия***, образцами которого помпезно попугивали Запад – расконсервирование складов устаревшей военной техники и соответствующая ей тактика ведения военных действий, как в Первую мировую войну.

На фоне таких «успехов» закономерно рухнул международный коммерческий престиж русского оружия.

Иностранные контрагенты (в том числе и традиционные для российского рынка) все больше отказываются от дальнейшей закупки российского вооружения, поглядывая на иностранные образцы.

А существующие контракты Россия вряд ли сможет выполнить из-за отсутствия западных комплектующих, что автоматически выбрасывает Россию из мировой гонки высокотехнологичных вооружений.

На сегодняшний день Россия стала мировым рекордсменом по введенным против нее международным экономическим санкциям (их уже больше 6 000).

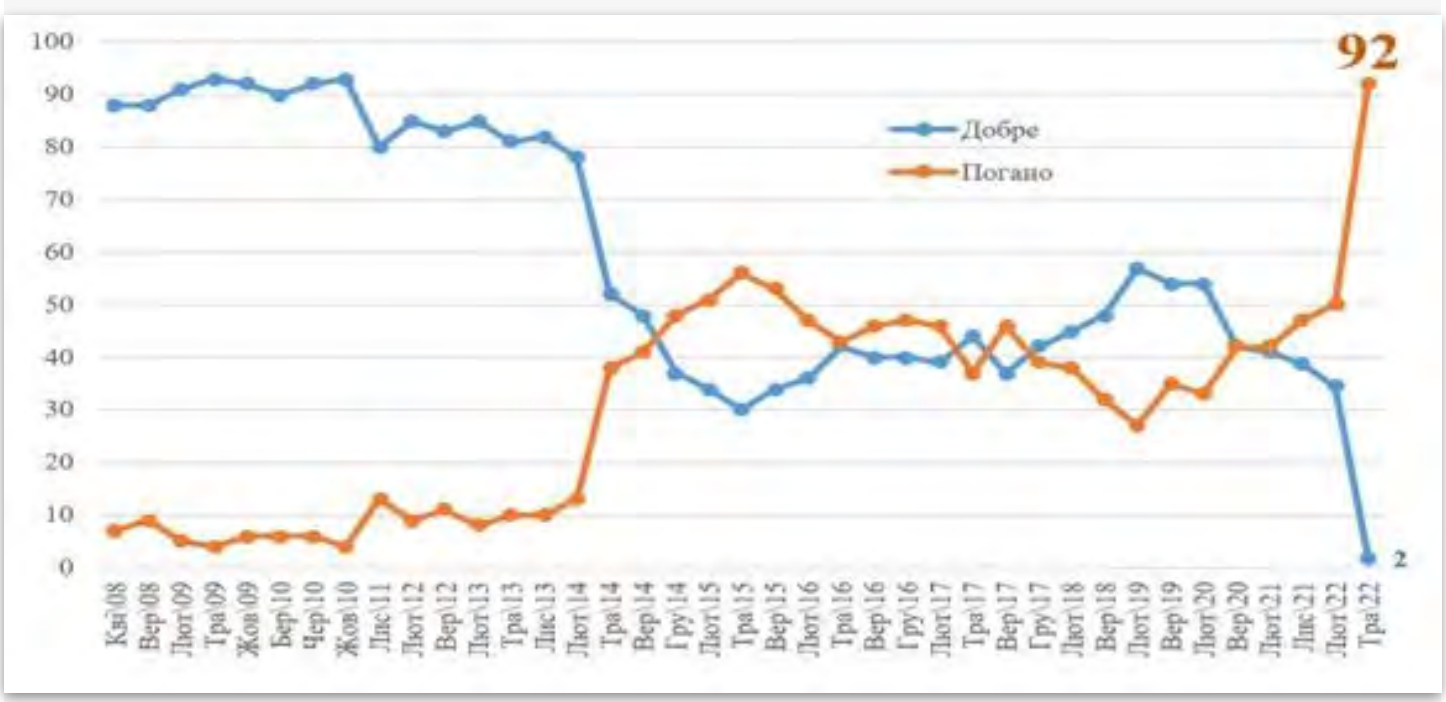
Фактически,

— речь идёт о разрушении российского экономического потенциала, не только высокотехнологичного, обеспечивающего способность конкурировать в мире, но и примитивно-сырьевого, обеспечивающего поддержание уровня потребления социума на более-менее приемлемом для современности уровне.

Еще раз подчеркнем, что

1) вместо энергетической экспансии в Европе, которая целенаправленно готовилась последние 22 года и уже отчетливо маячила на горизонте, РФ практически потеряла европейский рынок газа и нефти, а также мировые рынки сбыта золота и скорее всего – ядерного топлива.

2) Вместо «денацификации» доминирующей эмоцией в украинской обществе стали презрение и ненависть ко всему русскому и русским (см. график), в том числе среди жителей Юго-востока Украины, по которому «русский мир» прошелся смертельным вихрем.

Во всем мире набирает тенденция бойкота российской культуры и спорта.

В Восточной Европе нарастает процесс массового сноса (сотнями) памятников советских времен, и даже воинских захоронений, связанных с советской армией.

Стремительно происходит «замораживание» международных контактов РФ в научной сфере, а также в вопросах образования.

Международные проекты в сфере освоения космоса для России закрылись. Европа вместо Роскосмоса планирует сотрудничать с компанией Илона Маска “Space X”.

Внешнеполитическая и международно-правовая составляющая сродни реальной катастрофе.

РФ с позором исключили из Совета Европы и Совета по правам человека ООН.

России удалось практически обесценить свою «золотую акцию» в противостоянии Соединенных Штатов с Китаем.

Произошел фактический развал ОДКБ и ЕАЭС.

Вместо воспрепятствования расширению НАТО на восток и территориальное «сворачивание» блока до ситуации, существовавшей на 1997 год (как того хотела Россия в своем ультиматуме) в результате НАТО включил в свои члены Швецию и Финляндию, а также, по факту, Украину.

Это в одночасье увеличило границу непосредственного соприкосновения России и НАТО на 3 000 км и сократило подлётное время ракет НАТО до Петербурга до 4 минут, а до Москвы – до 7-8.

Даже традиционно нейтральная Швейцария заявила курс на сближение с НАТО.

Началось просто авральное перевооружение самой современной военной техникой (в основном американской) не только стран НАТО, но и каждой из 51 страны, на данный момент входящих в антипутинскую коалицию.

То есть,

> ***— происходит беспрецедентная комплексная внешнеполитическая изоляция РФ, развал ее военно-политических блоков и, одновременно, консолидация антипутинской коалиции, на данный момент насчитывающей уже 51 страну (в антигитлеровскую коалицию входило 54 страны).***

Россия «без пяти минут» – государство-террорист.

> **Теперь РФ – это практически аналог Аль-Каиды или ИГИЛ.**

Образ самого Путина на мировой арене претерпел молниеносную трансформацию:

> — от умного, жесткого и прагматичного лидера, последовательно отстаивающего интересы своей страны, до «кровавого диктатора, головореза и военного преступника».

Из одного из трех самых влиятельных людей в мире Путин превратился в изгоя и военного преступника.

Такое вопиющее несоответствие («с точностью до наоборот») провозглашаемых задач СВО и ее результатов вызывает много вопросов.

При этом, несмотря на все перечисленное, высшее политическое и военное руководство РФ не устает повторять, что все «идет по плану».

***

Такое количество парадоксов побуждает, и аналитиков, и миллионы людей во всем мире их для себя как-то объяснить.

Проанализировав события в Украине, России и мире, связанные с войной, мы, пришли к выводу, что существует минимум три версии, хоть как-то, более или менее логично, объясняющие вышеперечисленное.

***

1. Версия первая. Внезапное коллективное безумие высшего военно-политического руководства РФ (или «умом Россию не понять»)

Эта версия достаточно популярна и, как ни странно, объясняет почему подавляющее большинство разведок мира «проспали» российское вторжение.

Потому, что разведка – это логика. А логика однозначно говорила, что военная активность РФ на украинских границах – это блеф и шантаж.

И нападение на Украину – было откровенным безумием.

То есть, получается, что те же самые люди, которые создавали России ее авторитет и экономическую стабильность, действуя рационально, прагматично и даже цинично, в силу внезапного глубокого и необратимого психического расстройства, делают все, чтобы нанести максимальный вред своей стране по всем направлениям.

2. Версия вторая. Структура управления РФ тотально «сгнила» и не выдержала стресс-теста

Согласно этой версии, российская военная-политическая элита во главе с Путиным разложилась естественным образом в силу интеллектуальной деградации и коррумпированности.

Причем разложение достигло такого уровня, что элита даже не в состоянии осознать бредовость своих решений.

Опьяненное успешной десантной спецоперации в Казахстане, российское руководство действительно верило в то, что так называемую СВО можно будет завершить максимум за 14 дней.

Согласно их убежденности, прежде чем неповоротливый коллективный Запад успеет не то, что наложить какие-либо санкции, а вообще сообразить, что происходит, в Киеве уже сменится власть. А если и будут санкции, то «мы уже это проходили в 2014 году».

Версия простая, изящная, легко воспринимаемая, хорошо укореняющаяся в сознании масс, и, казалось бы, самоочевидная и логически «неубиенная». Попросту говоря, «хотели, как лучше, а получилось как всегда».

На ней кстати настаивает и некто иной как Игорь Стрелков-Гиркин (но о нем позже). Мол, идея то правильная, но реализация подкачала.

Эта версия хоть и устраняет большинство противоречий версии «внезапного коллективного безумия», но также имеет много фундаментальных недостатков.

В частности, если дело касается кошелька (а мы говорим о тотальной коррумпированности), то государственные олигархи и «запакованные» политики, столкнувшись с издержками, быстренько бы свернули СВО.

Кстати, многие весьма авторитетные мировые аналитики, исходя из второй версии, прогнозировали быстрое окончание войны, что, увы, не подтвердилось.

***

Поэтому существует еще одна версия происходящего, которая стремится устранить противоречия версий вышеприведенных. Она основана на том, что версия вторая (при несомненном существовании всепроникающей коррупции в РФ, а также глубочайшей деградации ее военно-политической элиты), служит единственной цели – эту самую третью версию надежно спрятать.

***

«Любой парадокс скрывает тайну»

3. Версия третья. Движение кремлевских башен

Высшее военно-политическое руководство РФ до сих пор не устает повторять, что СВО идет по плану, и цели ее будут достигнуты. Возможно, к этому стоит отнестись не как творчеству из психиатрической палаты, а как к констатации реальных успехов Плана. Просто план несколько отличается от публично заявленного.

Версия третья исходит из того, что во всем этом кровавом безумии есть своя логика, прагматичный расчет и последовательная реализация замысла, осуществляемого чрезвычайно влиятельной группой, теснейшим образом интегрированной в российскую власть.

Суть замысла

– радикальное и комплексное переформатирование государства с устранением от власти подавляющего большинства существующих элит.

Такое явление в политологии определяется как **революция**.

Сегодня с развитием технологий не нужно ждать условий для революции. «Вчера рано, завтра поздно» уже не актуально. Объективные и субъективные условия для революции ***целенаправленно создаются.***

Именно для этого используется война в Украине и будущее военное поражение России в ней, перемалывание и дискредитация второй армии мира, происходит крушение старых системообразующих мифов, на которых строится государство, а также резкое ухудшение социально-экономического положения широких масс населения.

То есть, третья версия – это классическая версия заговора. Она кажется абсолютно невероятной. Но только на первый взгляд.

Есть ряд важнейших фактов, которые не объясняются ни первой, ни второй версией, а только третьей.

Факт 1. Все для фронта, все для ~~победы~~ поражения.

Любая война при наличии воли к победе должна вестись самым эффективным способом при предельной минимизации военных, социальных, экономических, дипломатических, морально-психологических потерь.

Но в реальности ***РФ ведет войну (в узко военном ее аспекте) самым НЕэффективным и разрушительным для себя способом.***

Считается аксиомой, что управление всегда зависит от направления воли управляющего. Исходя из этого, можно предположить наличие в руководстве РФ могучей воли, двигающей процессы именно так, а не иначе.

То есть, из всех возможных вариантов действий, российская власть всегда выбирает самый разрушительный для себя, несмотря очевидность его гибельности (которая становится очевидной практически сразу), и от этого варианта уже не отклоняется.

Потерпев поражение на первом этапе СВО, и практически ничего не добившись на втором, штурмуя в лоб украинскую оборону в ее наиболее укрепленном месте, российские войска на третьем этапе, стягивают остатки всех элитных кадровых войск на юг. При этом им ставится принципиально невыполнимая задача под огнем наиболее современного и смертоносного западного оружия.

Управление в ВПК и его «совершенствование» осуществляется путем простой рокировки (перестановка местами) управленцев, проваливших задачу создания современной высокотехнологичной армии.

Продолжается практика кадровой чехарды в Генштабе (у т.н. СВО сменился уже третий командующий, не считая перестановок рангом ниже) и постановка войскам нереальных, откровенно провальных задач.

Прослеживается просто маниакальная последовательная воля накапливать и «одевать себе на голову» негативные издержки войны, совершенно не обусловленные военной необходимостью.

Например:

1) Массовые зверства в захваченных городах и их демонстративное поощрение

Российская армия на территории Украины за эти трагические полгода совершила все виды военных преступлений, осуществление которых требовало переключения усилий армии именно на них, а не, собственно, на боевые действия.

И все это под телекамеры всех агентств мира, чуть ли не в прямом эфире, и рационального военного значения не имели. Наоборот – обнародование подробностей массовых пыток и убийств мирного населения способствовали дальнейшим санкциям и усилению антироссийской риторики в мире.

Россия могла бы просто проигнорировать, но Путин взял и наградил позорно бежавшую 64-ю дивизию армии РФ, которая особо «отличилась» в Буче и Ирпене, и присвоил ей звание «гвардейской», что красноречиво свидетельствует о том, что именно такие задачи ей и ставились.

2) Ракетный террор

Россия продолжает с помощью дорогостоящего оружия обстреливать объекты гражданской инфраструктуры. При этом одновременно испытывая все больший дефицит этого оружия.

Согласно официальным украинским данным, армия РФ за время СВО нанесла около 26 тысяч ракетно-артиллерийских ударов по гражданским объектах Украины и 500 - по военным.

При этом РФ не гнушается ***демонстративно*** обстреливать гражданскую инфраструктуру во время визитов международных лидеров, от которых зависит и мировое общественное мнение, и величина санкций.

Так, центр Киева подвергся ракетному удару именно в момент визита Генсека ООН Антониу Гуттиереша (хотя до этого Киев 10 дней не обстреливали, а также три дня после его визита). О том, что удар был демонстративным, ни у кого в мире не осталось сомнений.

Именно во время визита Главы Евросовета Шарля Мишеля в Одессу, по городу прилетели ракеты по жилым домам.

Как нарочно, прямо после принятия Конгрессом США резолюции с рекомендацией о признании РФ государством-террористом и накануне Саммита G-7 и Мадридского саммита НАТО, РФ особенно интенсивно и жестоко обстреляла ракетами украинские города, что повлекло многочисленные жертвы среди гражданского населения.

После ракетного удара по торговому центру в Кременчуге был наложен запрет на импорт российского золота.

Менее, чем через сутки после подписания в Стамбуле соглашений по поводу создания безопасных коридоров по экспорту зерна, РФ совершила совершенно бессмысленный с военной точки зрения акт – обстреляла Одесский порт, что вызвало шок на международном уровне.

Факт 3. Маргинализация внешней политики

Российская дипломатия, опирающаяся на школу советской дипломатии, традиционно считалась достаточно профессиональной и добивалась многих впечатляющих успехов.

Но это было до 9 января 2022 года, когда российский МИД, не дожидаясь ответа США на свои предложения по условиям безопасности, озвучил ультиматум НАТО «собирать манатки и отправляться на рубежи 1997 года». Ультиматум (как и проект договора с США) заведомо невыполнимый, даже при большом желании.

РФ все глубже загоняет себя в изоляцию от всего остального мира (и экономически, и политически), а министр иностранных дел РФ Лавров постоянно подливает в огонь даже не масло, а бензин!

Сначала Лавров официально заявляет, что Россия ни на кого не нападала(!!!). Затем, что у Гитлера была еврейская кровь.

После чего российский МИД прогнозировано усугубил ситуацию, направив МИДу Израиля письмо «Об антисемитизме». Такая «дипломатия» мгновенно изменила риторику официального Иерусалима и, по сути, разблокировали поставку Израилем отдельных видов военной помощи Украине.

Все последующие встречи с лидерами дружественных стран (КНДР, Иран, Конго), а также прием на международном экономическом форуме в Санкт-Петербурге делегации талибов (организация признана террористической в РФ), не просто говорит о том, что Россия стала изгоем, а что она это понимает, принимает и еще и гордится этим.

Потом просто серия дичи, реакция на которую со стороны международной общественности прогнозирована с вероятностью 100%:

Посольства РФ в Великобритании написало в твиттере о том, что «азовцы» заслуживают смерти через повешение (при том, что в самой РФ смертная казнь запрещена).

Глава российской делегации на переговорах в Вене по контролю над вооружениями Гаврилов поддержал заявление и заявил, что современной России не хватает расстрельных сталинских троек.

Постпред РФ при международных организациях в Вене в своем твиттере 19 августа 22 года написал: «Никакой пощады украинскому населению».

Все это происходит на фоне постоянного потока откровенного бреда, который льется через пресс-атташе российского МИДа Марию Захарову.

Имея успешный опыт на протяжении десятилетий отстаивания интересов РФ на мировой арене, теперь российские дипломаты соревнуются между собой, кто быстрее разрушит политический имидж страны.

Сюда следует добавить такое уникальное явление в мировой дипломатии, как постоянные заявления экс-президента РФ и действующего заместителя СНБО РФ Дмитрия Медведева.

Будучи официальным должностным лицом высокого ранга при исполнении, угрожает публично всему миру в целом, и многим странам конкретно (в том числе членам НАТО), нанесением превентивного ядерного удара, а также диверсиями на их ядерных объектах.

Для убедительности ядерный шантаж со стороны РФ не исчерпывается заявлениями. Он сопровождается практическими действиями по захвату ядерных объектов на территории Украины (Чернобыльская и Запорожская АЭС), ведением на территории этих объектов боевых действий и созданием реальной предпосылок для ядерной катастрофы действительно мирового масштаба.

Это вполне прогнозировано стало поводом для начала процесса наложения международных санкций на ядерный сектор РФ, который до этого оставался вне таких санкций (*напомним, что РФ занимает первое место в мире в сфере ядерной энергетики*).

Факт 4. «Самосанкции» и потеря статуса надежного торгового партнера.

Похоже, что РФ совсем не против санкций. Более того, она каждый день создает поводы для новых, совершенно не обусловленных военной необходимостью, или даже противоречащих таковой.

Кроме того, наблюдается парадоксальное введение со стороны РФ «встречных санкций» против себя самих (так называемые «самосанкции»).

То есть РФ сознательно идет на экономическую самоблокаду и ускорение потери имиджа надежного бизнес-партнера, подстегивая правительства европейских стран еще более интенсивно искать альтернативных поставщиков энергоносителей.

Факт 5. «Национальный вопрос» как мина под РФ

В структуре потерь по регионам отчетливо проявляется тенденция, кого власть РФ сознательно отравляет на убой.

Более того, выплаты за погибших также неравномерны: за убитого «славянина» выплачивают 3 миллиона рублей, за дагестанца – 2 млн., а за бурята или тувинца – всего лишь 1 млн.

Это уже приводит к недовольству среди «нацменьшинств». Представители некоторых регионов все чаще отказываются от прохождения службы, а старейшины национальных республик (Дагестан) уже открыто выражают недовольство путинской авантюрой.

А приказ Путина проводить частичную мобилизацию силами субъектов федерации и за свой счет – это процесс создания национальных воинских подразделений. Естественно, что в момент великого шухера и центробежных движений нацбаты скорее присягнут своему руководителю республики, нежели далекому Кремлю.

Процесс создания национальных воинских подразделений (в перспективе – национальных армий) наиболее ярко проявляется на примере Чечни, где Кадыров не только создал свою 80 тысячную армию, лично ему преданную, но и уже требует от РФ современные системы ПВО для Чечни (не трудно догадаться от чьих ВВС эти средства будут защищать Кадырова).

Факт 6. Крушение «внешнего контура» империи

РФ, будучи, безусловно, имперским государством (что никто в РФ и не скрывает), как ранее ее предшественник – СССР, для своего стабильного существования создала экономические и военные так называемые «внешние контуры».

У СССР это были СЭВ (Совет экономической взаимопомощи) и Варшавский договор, у РФ – это ЕАЭС и ОДКБ.

Процесс демонтажа Советского Союза включал распад его «внешнего контура» в качестве необходимого условия.

Аналогичный процесс ***уже прошел*** во «внешнем контуре» РФ, хотя юридически пока не зафиксирован (что в данном случае абсолютно не существенно).

За полгода СВО де-факто прекратили свое существование военный и экономический союзы.

Сейчас РФ катализирует этот процесс в ускоренном порядке выводя свои войска для войны в Украине со всех иностранных мест базирования, что резко ускоряет распад «внешнего контура».

Кроме того, воля к разрушению, исходящая из Москвы, особенно ярко проявила себя по отношению к ключевому государству внешнего экономического и военного контура РФ – Казахстану.

На государственном российском телевидении, жестко контролируемом центральной властью, зазвучали антиказахские высказывания, причем в максимально грубой и унизительной для казахов форме, что мгновенно подняло волну антироссийских настроений в Казахстане.

15 августа сего года президент Сербии Вучич публично и категорически отверг возможность создания российской военной базы в Сербии.

Инерция крушения «внешнего контура» СССР усилила процессы распада «контура внутреннего» – отсоединение союзных республик. В случае РФ «внутренний контуром» являются существенная часть из 85 субъектов федерации.

Созданные по приказу самого Путина «нацбаты», следуя логике исторического процесса, будут воевать гораздо ближе к своему дому, и с гораздо более понятной для них целью – за свободу своего народа от гнета «колониального центра».

Факт 7. Иррациональность Путина

С точки зрения интересов РФ, Путин ведет себя предельно иррационально (используем наиболее политкорректный термин).

Сначала он бросил свою армию в мясорубку под бредовым предлогом, потом прятался в бункере (будучи при этом агрессором, а не защищающимся) и одновременно заявляя, что все идет по плану.

До сих пор четко не сформулирована цель т.н. «спецоперации», посему она обросла вариациями и домыслами.

Бессмысленная и невнятная речь Путина на ключевом пропагандистском событии - параде Победы 9 мая сего года (буквально мямлил и запинался) очень разочаровала тех, кто поверил в кровавую авантюру и хотел услышать четкий план дальнейших действий от уверенного в себе лидера.

Начальник ГУР Украины Кирилл Буданов заявил, что у Путина множество двойников, и это доказанный факт.

Практически невозможно представить себе, как «настоящий Путин» управляет всеми этими двойниками, он должен то и делать, что только репетировать с ними все сценарии и возможные неожиданные повороты.

Этим должен заниматься целый аппарат – «коллективный Путин». Но тогда закономерно возникает вопрос: «А нужен ли тогда в такой системе настоящий Путин? И существует ли он в действительности?»

Кстати, Секретарь СНБО Украины Алексей Данилов 5 августа 2022г. официально заявил, что Путин практически не управляет процессами, а это делает «коллективный Путин» в составе 86 человек, и со смертью Путина «коллективный Путин» никуда не денется.

Получается, что именно «коллективный Путин» вполне сознательно ведет РФ к военному поражению, экономической катастрофе и сокращению территории вследствие распада.

Видимо тех, кто с фанатичным упорством продолжает СВО, не устраивает сохранение страны в существующих границах, существующей системы управления, и, самое главное – свое личное положение во власти.

Эта версия очень многое объясняет, и в подготовке СВО, и в характере ее проведения, и позволяет сделать прогноз дальнейшего развития событий.

***

Часть 2 из 3

Империя должна умереть дважды. Игорь Стрелков как лицо будущей фашистской хунты в России

Зачем Кремль начал безумную войну, почему Россия проиграет и зачем ей это нужно?

ВЛАДИМИР ШЕВЧЕНКО, АНДРЕЙ САВАРЕЦ, ДЛЯ "ХВИЛІ"

13.10.2022

Часть вторая

Исходя из третьей версии и сама т.н. СВО, и Украина, и ее героическое сопротивление агрессору являются инструментами достижения конкретной группой лиц внутри РФ определённых политических или управленческих целей.

Возникает справедливая оговорка, что ***цель эта для ее инициаторов должна быть соразмерна с понесенными ради ее достижения жертвами****.*

Казалось бы, зачем на пике своего могущества и экономического благополучия начинать разрушительный процесс с международной изоляцией и возможным экономическим коллапсом?

Значит эта цель должна быть великой.

Цель должна эмоционально захватывать миллионы людей и быть простой. Для этого цель должна быть абстрактной – фактически являться целью-символом.

Новая Великая цель должна быть предложена взамен Старой Великой цели, которая в процессе своей реализации выродилась, изжила себя, продемонстрировала народу свое несоответствие веяниям времени.

То есть, старая цель должна быть убедительно дискредитирована в глазах миллионов.

Новая Великая общественная цель должна резонировать с базовыми установками архетипов нации, которые вырабатывались столетиями.

Реализация Новой Великой цели должна опираться на активную и пассионарную группу, а также на многочисленные социальные группы, которые объективным ходом событий уже подготовлены к ее восприятию, или являются потенциально восприимчивыми.

***

Великой идеей, которая на протяжении веков двигала развитие российского государства и российской нации, была идея Величия.

С самого ее возникновения в глубинах веков и до сегодняшнего дня идея Величия понималась и понимается как идея Имперского величия.

Империя на уровне массового восприятия – достаточно абстрактное (без четких границ) географическое пространство, имеющие тенденцию к

постоянному расширению (вспомним Путина на встрече со школьниками с его «граница России нигде не заканчивается»).

И процесс географического расширения является не средством достижения каких-либо прагматических целей, а и есть самой настоящей Самодостаточной Конечной Великой Целью.

Идея Имперского величия лежит в коллективном сознательном и бессознательном жителей РФ, и является основной причиной поддержки войны в Украине (что прекрасно отражает социология).

Но чтобы новая идея могла быть быстро внедрена вместо старой (то есть путем революции), общество должно быстро разочароваться в старой (как неэффективной, преступной, или как минимум, несовременной).

Обычно это возникает в результате общественной катастрофы.

Версия заговора предполагает, что именно этот процесс «управляемой и прогнозированной катастрофы» целенаправленно запущен заинтересованными силами в России на территории России.

Ключевым инструментом и запускающим механизмом такой катастрофы старой Великой идеи выбрана кровавая и разрушительная война против Украины, в итоге которой Россия должна потерпеть военное поражение.

Поскольку, либеральный путь развития РФ на данный момент практически невозможен, а в существующем виде система также сохраниться не может, остается только один вариант политического развития РФ и ее состояния-аттрактора – РФ после начала СВО стремительно движется к радикальной трансформации общества.

При этом на территории современной РФ будет предпринята попытка создания национального государства русского народа, а именно – унитарного государства – России.

С жесткой вертикалью власти, со значительной долей государственной собственности на средства производства, с опорой на государственную религию – православное христианство в варианте РПЦ.

Такая трансформация будет опираться на базовую идею величия русской этнической нации, которой временно не дали проявить это величие антирусские силы, предложив в 1991 году грабительскую экономическую модель в интересах «нерусских» и философию «второсортности русских» в РФ.

Скорее всего, на большей части территории нынешней РФ это удастся. А нынешние субъекты федерации, чуждые по крови и по вере, скорее всего

отвалятся. А учитывая, что такие регионы в основном дотационные, то их еще и благословят.

Наиболее близкой исторической моделью такого государства является Германский рейх в период своего «подъема с колен» и расцвета в конце 30-х годов прошлого века.

То есть,

> **— РФ будет трансформирована из квазифашистского государства, каковым оно является на данный момент, в классическое фашистское, основанное на националистической идеологии.**

В этом процессе будет сметена старая прогнившая и коррумпированная система власти, захваченная «инородцами».

Такое радикальное переустройство общества полностью попадает под определение Революции.

> Причем революции, которые ее инициаторы выстраивают вполне сознательно по всем законам социальных революций.

В таком случае

> **— СВО в Украине, и весь характер ее проведения – это необходимый инструмент создания объективных и субъективных условий для очередной революции в Российской империи.**

Несомненно,

> **— чтобы производить масштабные социальные преобразования нужно обладать инструментами власти: деньгами, имуществом (собственностью), законодательно закрепленными полномочиями, силовым ресурсом (легитимным или нет – не существенно), концептуальной властью – властью идеи (идеологией).**

Общественных сил, обладающих инструментами власти и способных реально влиять на политику РФ, традиционно пять:

1) олигархический бизнес, связанный с государством;
2) национальные и региональные элиты, проникшие своими коррупционными или откровенно криминальными связями в общегосударственные институты управления;
3) армия;
4) православная церковь;
5) спецслужбы;

Но есть ли у этих сил возможности, а самое главное мотив для радикальных преобразований.

1) Олигархический бизнес

Мотив – отрицательный. Олигархический бизнес в РФ приспособился к системе, и мог развиваться исключительно с благословения государства.

По объективным причинам должен стремиться к либеральной модели, чтобы уменьшить власть государства над собой, но оказался полностью исключенным из механизмов принятия и реализации решений на высшем уровне власти РФ.

Поэтому, оказавшись буквально в катастрофической ситуации от последствий СВО, олигархический бизнес должен был противиться продолжению СВО, но ничего реального не сделал.

Более того, он не вписывается и в будущую модель государства. То есть он кровно заинтересован в сохранении именно существующей модели.

2) Национальные и региональные элиты,

проникшие своими коррупционными или откровенно криминальными связями общегосударственные институты управления.

Это сила, которая до начала СВО и на данный момент объективно заинтересована в сохранении и укреплении именно такой модели государства, так как они своими усилиями, фактически, создали «империю наоборот», когда не имперский центр получает дань с периферии (как в классической империи), а сам им эту дань платит как плату за лояльность.

На данный момент региональные и национальные элиты кровно заинтересованы в сохранении статус-кво в существующей архитектуре власти в РФ. Подчеркнем – на данный момент!

3) Армия

Военная машина РФ была идеально приспособлена к ситуации невоюющей страны (по крайней мере не воюющей масштабно) в условиях тотальной коррупции и «дождя» из нефтедолларов, проливающегося на армию в течение десятилетий.

Высшие генералы – миллиардеры, военные чиновники рангом поменьше – миллионеры, престижная высокооплачиваемая профессия для рядового и младшего командного состава.

В современной армии РФ нет ни одной группы, заинтересованной в массовой гибели элитных частей на укрепрайонах Украины, разрушении всех

позитивных мифов о «второй в мире» и «непобедимой» и замену их на репутацию толпы садистов, мародеров и отморозков, управляемую дебилами.

Налицо полное отсутствие у военных мотива для замысла на радикальные революционные преобразования в РФ и на его реализацию.

4) Православная церковь

Тут ситуация радикально иная. РПЦ традиционно в РФ (как и в Российской империи) структура, теснейшим образом связанная в политической властью и спецслужбами.

На данный момент ее возглавляет чрезвычайно амбиционный лидер – патриарх Кирилл.

В современной системе власти роль РПЦ радикально отличается от ее амбиций – быть государственной церковью. Кроме того, она испытывает все большие трудности в силу объективных причин (исламизация РФ, в том числе и славянского населения; распространение атеизма и альтернативных протестантских и так называемых «синтетических религий»).

РПЦ по всей своей вертикали с первых часов решительно и безоговорочно поддержала СВО и ее людоедскую, фактически инквизиторскую идеологию, где массовые убийства и пытки «отступников от веры» преподносится как большое благо для самих отступников, так как спасает их души. Это средневековая дичь, но проповедуется в структурах РПЦ повсеместно.

Независимо от того посвящено ли руководство РПЦ в замысел творцов будущей революции или нет, но по факту РПЦ – активнейший участник СВО и будет продолжать быть таким активнейшим участником дальнейших преобразований вышеуказанного типа.

РПЦ – объективный бенефициар в будущей модели построения государства русского народа.

5) Спецслужбы

Единственная общественная сила в РФ, которая имеет 1) мотив, 2) моральную готовность (отсутствие любых моральных ограничений), 3) техническую и 4) профессиональную возможность осуществить такие преобразования.

Мотив достаточно очевидный. Практическая ликвидация в процессе массовой национализации олигархического бизнеса как класса, а также ликвидация региональных и национальных групп влияния в процессе перехода к унитарному государству. Это концентрирует в руках спецслужб инструменты власти.

Несмотря на расхожее мнение о всевластии спецслужб в России, это далеко не так.

А вот в будущем «настоящем русском мире» власть спецслужб видится как раз как абсолютная.

Кроме того,

> — ***спецслужбы имеют моральную готовность (то есть никаких моральных ограничений), а также техническую и профессиональную возможность.***

Единственная реально конкурентная и могущественная сила, способная противостоять спецслужбам – ***армия***.

Единственный путь к неограниченной власти

> – ***конкурента устранить*** – утилизировать армию физически, деморализовать и дискредитировать.

Что с успехом и осуществляется в процессе СВО[1].

Для этого и осуществляются внешне безумные действия в сфере военной стратегии, дипломатии, в информационной и морально-психологической сфере.

Очевидно, что

> — люди, готовящие фашистскую революцию в РФ 1) делают это профессионально, 2) обладают историческим опытом и эрудицией и 3) базируются на классических работах в этой сфере (в частности, работе Ленина «Государство и революция»).

Чтобы внедрить новую идеологию, с точки зрения политтехнологии, необходимо

1) **дискредитировать старую,**
2) **сконструировать привлекательную новую модель будущего и**
3) **создать очаги пропаганды новой идеологии.**

Как в массовом сознании *дискредитировать старую систему взглядов*, основанную на бездумном расширении империи – воссоздании СССР?

> Нужно **все эти идеи «заякорить» на каком-то простом символе и «раскрутить» его до массовой истерии, а затем «похоронить» этот символ вместе с крахом СВО и нынешней власти**.

Как известно, таким символом выбрали перевернутый рунический символ разрушения и смерти «Z».

Раскрутку «Z» мы наблюдали в совершенно диких проявлениях:

— его вешали на общественные здания и машины, вышивали на женском белье, выстригали на головах людей и на животных и т.д.

Подобная массовая истерия северокорейского такого масштаба навряд ли может возникнуть случайно и стихийно.

— Скорее всего мы имеем дело с очень умелым маркетинговым ходом.

После (и даже прямо во время) крушения старой парадигмы, нужно предложить позитивную конструктивную идею. **Критически важны точки распространения этой идеи.**

Сейчас, во времена господства информационных технологий, и одновременно жесточайшей цензуры в РФ, такую функцию взял на себя Игорь ***Гиркин-Стрелков***.

Радикально ошибаются те, которые считают Гиркина современным юродивым, которому единственному в стране позволено говорить все, что угодно, потому что власть его боится, либо не рассматривает как угрозу в силу маргинальности, либо просто власть таким оригинальным способом «выпускает пар».

С политтехнологической точки зрения образ Гиркина вылеплен идеально для цели построения фашистского государства – России вместо РФ.

Его боевая биография, грамотный и логичный способ выражать мысли, широкая эрудиция в вопросах военной истории, способность проводить уместные аналогии между ключевыми событиями российской и мировой истории позволяет его обширной аудитории постоянно расширяться.

Человеческий образ для целевой аудитории также безупречен – воплощение лучших качеств белогвардейского офицера:

— человек чести, презирающий мздоимство, живущий в стандартной квартире в Петербурге, передвигающийся на общественном транспорте безо всякой охраны, отрицающий для себя алкоголь, курение и наркотики, любящий муж и отец.

И одновременно фанатично преданный идее величия русского народа, готовый в любой момент за эту идею погибнуть в бою с врагами Отечества.

Если внимательно просмотреть все многочисленные выступления Гиркина на интернет-площадках (нарочито сделанные «лампово», подчеркивающие отсутствие денежного ресурса), а также прочитать его тексты, то в них даны уничижительные и аргументированные характеристики существующей сейчас в РФ политической модели и ее экономической основы.

Кроме того,

> — Гиркин дает четкие месседжи программного характера, достаточно ясную картину «позитивного» будущего для его настоящих и потенциальных сторонников, количество которых неуклонно и взрывообразно растет.

Сам Гиркин о конечной цели СВО выразился предельно конкретно, что исключает какие-либо иные трактовки его слов:

> «Начала эту военную кампанию Российская Федерация, а закончит ее, вероятно, Россия…»

Военные, потерпевшие обидное поражение на полях и морях Украины, станут главной силовой движущей силой революции.

Как Гиркин сам недавно выразился:

> ***«проигравшая армия будет задавать вопросы своему правительству».***

Затем,

> **коррумпированные региональные и национальные элиты, потерявшие возможность получать плату за лояльность от имперского центра, начнут искать более выгодные для себя модели удержания и сохранения своей личной власти.**

В результате,

> **власть в России будет захвачена хунтой, которая предложит обществу свою «конструктивную» программу, основные положения которой по сути уже проговорены в речах Гиркина.**

Затем в России наступит «смута», суть которой будет состоять в стремлении новой власти всеми способами, (включая силовой) удержать под собой максимально возможное количество бывших субъектов федерации, ликвидировав их существующий на данный момент статус.

Это неизбежно означает гражданскую войну в классическом ее варианте.

Есть основание полагать, что для новой власти такая война закончится в значительной степени успешно.

Территориальные потери будут относительно невелики, потому что семена «великих революционных идей» падают на уже давно вспаханное ментальное поле.

В РФ уже давно созрели социальные группы и политические силы, исповедующие идею возрождения Великого русского национального государства именно в таком варианте.

У идеи русского фашизма есть глубокие и мощные исторические корни.

К настоящему времени наиболее заметной непарламентской политической группой, пользующейся лозунгами русского национализма, является незарегистрированная Национально-демократическая партия, которая ставит своей целью «преобразование Российской Федерации в русское национальное государство».

Парламентской же партией, неизменно и весомо присутствующей в политическом поле РФ уже 30 лет, является Либерально-демократическая партия России (ЛДПР) В.Жириновского, который постоянно выступал с позиций русского этнического национализма, утверждая, что русское население изначально поражено в правах и находится в униженном положении по сравнению с другими этносами, в частности кавказцами.

Из программы ЛДПР:

«*Федеративная политика и государственное устройство. Национально-территориальный принцип государственного устройства неэффективен и опасен, поскольку ведет к нарастанию межнациональных конфликтов и несет в себе угрозу развала России. Действующие границы субъектов Российской Федерации созданы искусственно, без учета национальных, исторических и экономических факторов. Россия должна быть преобразована из федеративного в унитарное государство: без каких-либо национальных республик или национальных округов как субъектов государства.*

Создание унитарного государства устранит предпосылки к местному сепаратизму и восстановит приоритет общегосударственных интересов над местными. ЛДПР предлагает законодательно ввести ряд принципиально новых положений, в т.ч. в Конституцию страны: «Россия – унитарное (единое) государство, административное деление которого состоит из губерний».

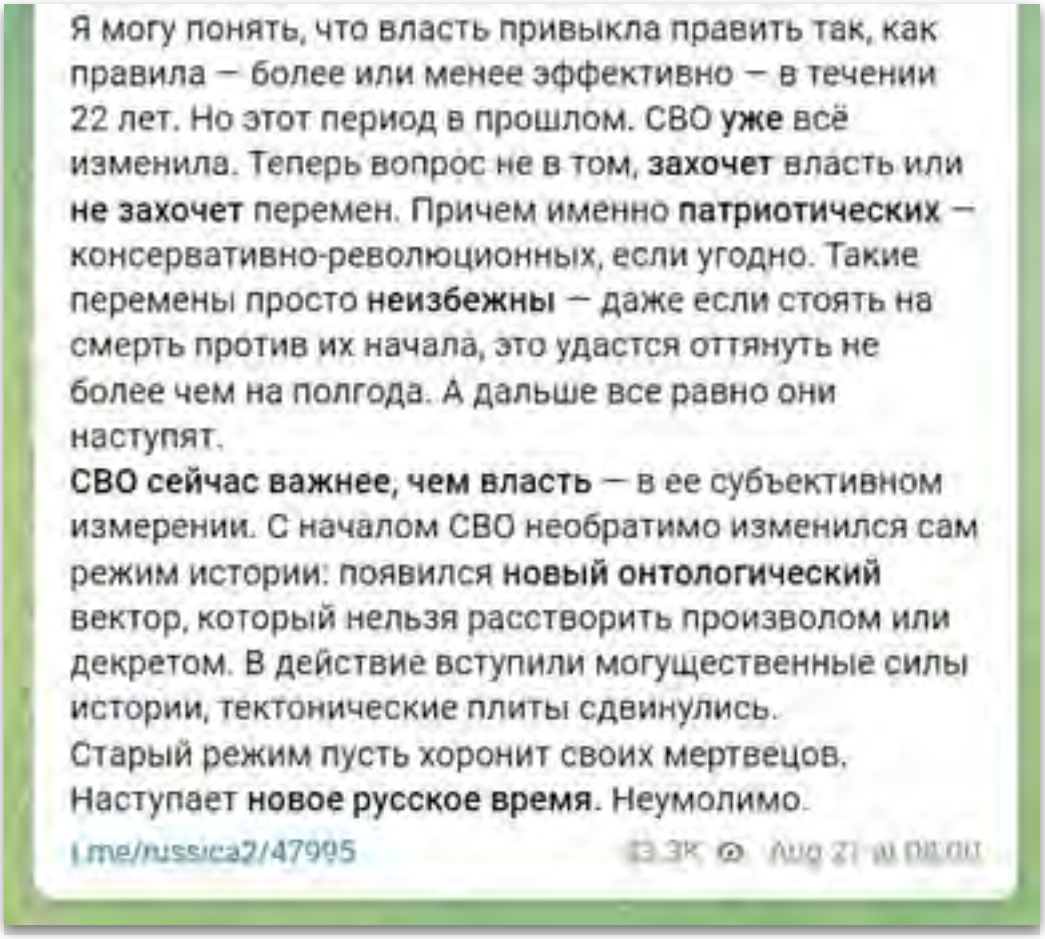
Есть также могучая русская националистическая традиция, сформулированная и доносимая популярными философами (А.Солженицин, В.Ларионов, - автор труда «Православная монархия», А.Дугин и многие другие), а также деятелями искусства (Никита Михалков, Сергей Безруков,

Жанна Бичевская, Машков, Охлобыстин, Пореченков, Дюжев, и другие), а также заложенная в популярные произведения.

На данный момент вышеуказанные деятели (кто живой) и их единомышленники поддерживают СВО как способ восстановления величия Руси.

В случае же краха прежней концепции они с огромной готовностью воспримут более простой, логически непротиворечивый и более радикальный вариант.

Убийство дочери Дугина дало новый толчок в сражениях за власть внутри России. После того, как Дарью Дугину взорвали в собственном автомобиле, прокремлевский канал “Незыгарь” перепостил запись одного из дугинских каналов. Если сократить весь пост до трех слов, то там говорится, что Путин не справляется.

Я могу понять, что власть привыкла править так, как правила — более или менее эффективно — в течении 22 лет. Но этот период в прошлом. СВО **уже** всё изменила. Теперь вопрос не в том, **захочет** власть или **не захочет** перемен. Причем именно **патриотических** — консервативно-революционных, если угодно. Такие перемены просто **неизбежны** — даже если стоять на смерть против их начала, это удастся оттянуть не более чем на полгода. А дальше все равно они наступят.

СВО сейчас важнее, чем власть — в ее субъективном измерении. С началом СВО необратимо изменился сам режим истории: появился **новый онтологический** вектор, который нельзя расстворить произволом или декретом. В действие вступили могущественные силы истории, тектонические плиты сдвинулись.

Старый режим пусть хоронит своих мертвецов.

Наступает **новое русское время**. Неумолимо.

t.me/russica2/47995 3.3K Aug 21 at 08:01

Дугин и его последователи всегда были лояльны Кремлю и с началом СВО с восторгом наблюдали в путинской политике, как им казалось, оттепель националистических идей. И очень быстро и глубоко разочаровываются в этой политике.

По их мнению, путинская власть, начавшая цивилизационную войну против всего либерального Запада и, в частности, Украины, не справилась со своими амбициями и не достигла по сути своей ничего.

Неудача в построении и имперской экспансии «русского мира», который до этого выстраивала нынешняя российская элита, имеет причину в том, что этот мир «не русский». Он космополитный, и находится, к тому же, полностью под управлением «инородцев».

А Путин – воплощение нынешней нерусской власти.

Можно привести множество примеров произведений искусства, популяризирующих данную идею среди русских.

Например, наиболее известные националистические строчки популярной группы «Алисы» звучат так: «Нас точит семя орды, нас гнёт ярмо басурман, но в наших венах кипит небо славян».

Песня Куликово Поле Жанны Бичевской –это, фактически, гимн новой России.

https://www.youtube.com/watch?v=4Rs-Qg2F274

Тут уместно вспомнить пророческие слова Уинстона Черчилля:

> **«Когда Россия станет фашистским государством, то фашизм в ней будут именовать «особой русской духовностью».**

Имея в руках такие могучие политические и пропагандистские инструменты, опираясь на политическую и ментальную традицию, а также используя популярных лидеров общественного мнения, «раскрутить» новую идею на значительной части территории РФ будет ненамного сложнее, чем истерию с «Z». А скорее всего, даже проще.

Весьма показательно, что Гиркин, проводя свои стримы, предпочитает выступать на фоне флага несуществующей «Новороссии».

И, если придерживаться вышеизложенной версии событий, связанных с войной, то наиболее логичным будет предположение, что «Новороссия» за его спиной (то есть, «Новая Россия») относится, прежде всего, не к Украине, а к РФ.

Там же начертан героический девиз новой власти «Воля и Труд», под которым новая власть планирует привести наконец, русскую нацию к «истинному» величию.

***

Тенденции развития РФ очевидны,

> — и вряд ли можно назвать простым совпадением, что за полгода СВО из РФ выехало более 20 тысяч евреев. Представителей нации, у которой на генетическом уровне существует ощущение опасности фашизма. И это самый большой исход со времен «перестройки» и распада СССР.

Косвенным доказательством такого видения развития РФ может также служить массовый стратегический исход из страны западных компаний, несмотря на миллиардные убытки. Такой исход не выглядит как временный и ситуативный.

***

Выводы, следующие из «версии заговора».

1. *Война с Украиной, и весь характер ее проведения – это необходимый инструмент создания условий для революции.*

Трансформацию «Российской Федерации» в «Россию» подготовили и осуществляют люди, объединенные общим названием «коллективный Путин».

Новая модель государственного устройства новой России предполагает практически абсолютную власть спецслужб.

2. *Т.н. СВО будет продолжаться, несмотря на любые санкции и жертвы со стороны РФ (чем больше таких жертв, тем лучше для ее организаторов), пока не вызреют объективные и субъективные предпосылки революции.*
3. *Учитывая исключительную циничность этого плана, у Украины есть единственный выход – как можно скорее нанести максимальное поражение РФ с помощью антипутинской коалиции.*
4. *После военного поражения Россия трансформируется в фашистское государство, от которого в обозримой перспективе и дальше будет постоянно исходить опасность. Это объективно потребует от коллективного Запада, постоянной поддержки Украины во всех аспектах.*
5. *Подобное понимание процессов, в случае его широкой популяризации, может, при определенных условиях, повлиять на общественное мнение части российского общества, которая не готова принести огромные физические, экономические и моральные жертвы ради интересов узкой группы русских силовиков, помешанной на идее своей безраздельной власти в фашистском государстве.*

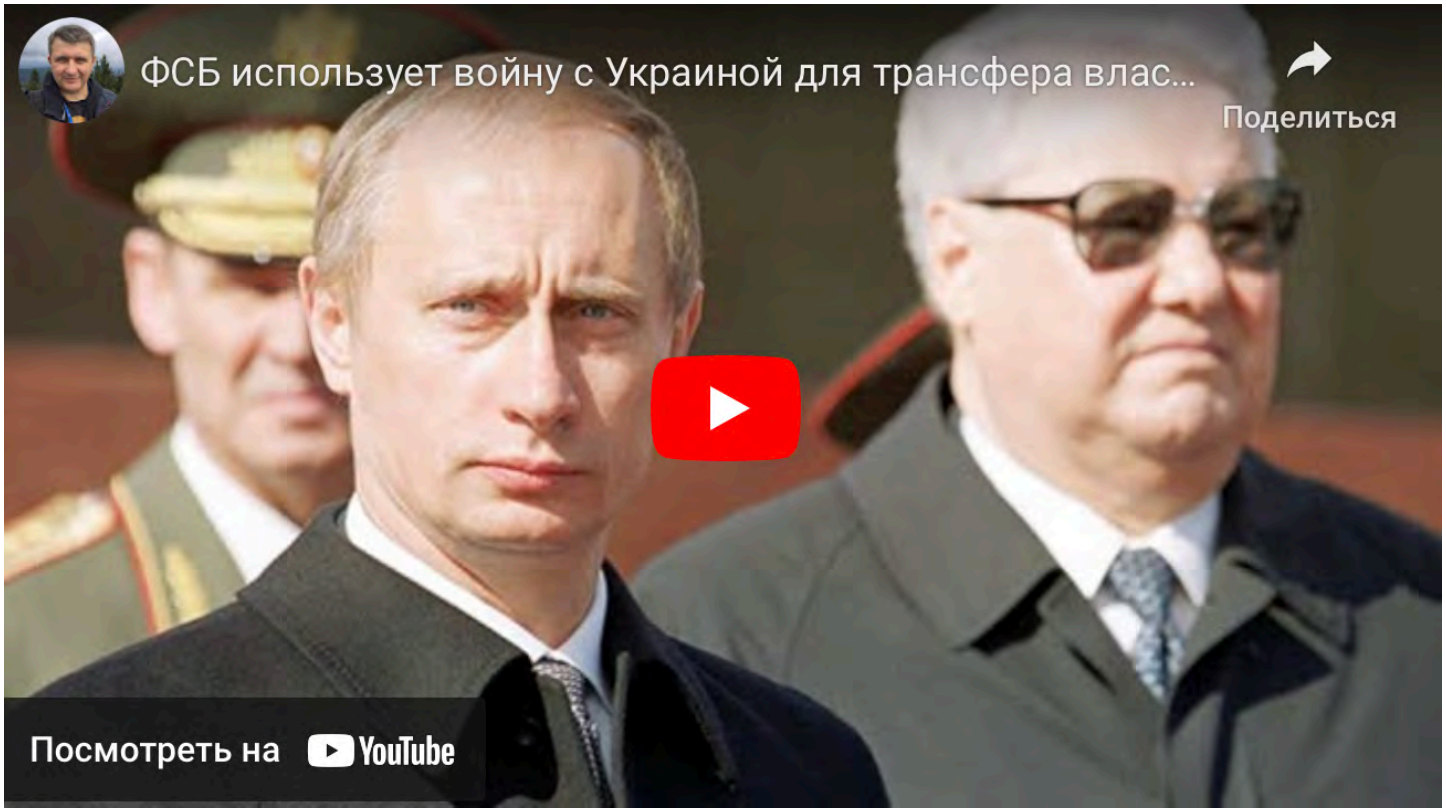
Гражданам РФ, которые не заинтересованы в таком развитии ситуации, для принятия решений относительно своей личной судьбы желательно как

можно более детально ознакомится с процессами, происходившими в Германии в 30-х годах прошлого столетия. Это, безусловно, увеличит их шансы сохранить свою жизнь, свой бизнес и свою принадлежность к цивилизации.

***

[1] Этой версии придерживаются некоторые известные эксперты, в частности, Пьотр ***Кульпа***, который считает, что ***причинами неудач российской армии является противоборство Минобороны РФ и ФСБ***, где последняя стремится целью убрать конкурента в виде армии, но сугубо в рамках операции «преемник».

Подробнее смотрите в беседе Юрия Романенко с Пьотром Кульпой в видео ниже.

(*Видео*)

***

Часть 3 из 3

Империя должна умереть дважды-3. Как связаны мобилизация, аннексия и подрыв Крымского моста?

Поражение нынешнего режима РФ должно быть полным

ВЛАДИМИР ШЕВЧЕНКО, АНДРЕЙ САВАРЕЦ, ДЛЯ "ХВИЛІ" 26.10.2022

После восьми месяцев полномасштабной континентальной войны в центре Европы так и остаются загадкой ее причины, реальные цели и задачи.

Если не учитывать откровенно бредовые основными версиями на сегодняшний день являются две: неадекватность Путина и его окружения, а также полная деградация прогнившей коррумпированной авторитарной государственной системы.

В предыдущих частях (первая часть, вторая часть) мы предположили, что, несмотря на наличие этих составляющих в реалиях жизни современной РФ, они не являются определяющими, и эти версии служат прагматичной цели — надежно спрятать версию третью.

Ее суть заключается в том, что внутри РФ активно работает могущественный механизм, который заинтересован в отстранении от власти большей части существующей экономической и политической элиты в лице трех центров силы, а именно: военных, региональных элит и олигархов, и установление монопольной безраздельной власти спецслужб.

При этом, обязательным условием создания революционной ситуации в РФ и трансформации власти является ее военное поражение, глубокий экономический кризис и крушение старых системообразующих мифов.

В отличие от прежних исторических периодов, когда было нужно ждать созревания соответствующих условий, современные технологии управления обществом позволяют активно создавать требуемые ситуации и соответствующие общественные настроения, что входит в набор профессиональных инструментов российских спецслужб.

Как мы уже говорили, предвидеть дальнейшее поведение путинского режима достаточно несложно: нужно выбрать наиболее губительное для Российской Федерации стратегическое решение.

Российская власть не стала выдумывать ничего, что нарушало бы логику откровенно-демонстративного «безумия» и объявила о мобилизации и о поддержке псевдореферендумов (как предтечи дальнейшей аннексии) в один день. А чуть позже ввела военное положение не только на аннексированных территориях, а де-факто по всей стране.

После этого произошел еще ряд событий, которые находят свое наиболее логичное объяснение именно в рамках версии третьей, а именно — наличие в самой РФ системно реализуемого плана доведения ее до революции.

Мобилизация. Какие задачи она выполняет?

Официально мобилизация призвана радикально преломить ход войны в свою пользу.

Через месяц после ее начала ни один серьезный эксперт или профильный аналитический институт в мире не видит возможности мобилизации достичь заявленной цели.

Зато мы видим, что мобилизация (наряду со всеми остальными саморазрушительными действиями военно-политического руководства РФ, начиная с 9 января 2022 года) ожидаемо достигает своих реальных и внешне парадоксальных целей.

А именно:

Момент объявления мобилизации — самый неудачный.

Когда:

1) уже уничтожены практически все элитные части российской армии и нарастает деморализация ее личного состава;

2) потеряно огромное количество современного вооружения, которое РФ не в состоянии воспроизвести в сжатые сроки и в достаточном количестве;

3) качество военной техники стремительно ухудшается (с баз хранения экстренно снимаются застарелые и неконкурентоспособные образцы военной техники, находящиеся в условно боеспособном состоянии);

4) так называемая СВО стремительно теряет популярность в народе, в армии и в элитарных кругах РФ;

5) Украина получила высокотехнологичное оружие НАТО, и новое оружие поступает во все большем количестве и все более разрушительное;

6) экономика РФ (в том числе ее ВПК) начала реально «проседать» под воздействием санкций.

Мобилизация обнажила социальную беззащитность мобилизованных граждан.

Практика показала, что мобилизованные полностью беззащитны перед чиновничьим беспределом.

Мобилизованных можно ограбить, унизить, обмануть. За это нет никакой ответственности. Жаловаться некому. Многочисленные нарушения прав мобилизованных (знаем, для РФ «нарушение прав» звучит дико) ставят их в положение полурабов.

Власть (и лично Путин) крайне неудачно пытается представить это как «перегибы на местах», но своими действиями только поощряет инициаторов этих якобы «перегибов». Наиболее демонстративным примером может служить карьерный «зигзаг» военного комиссара Хабаровского края, которого за «беспредел» перевели на аналогичную должность в Магаданскую область, а когда шумиха в СМИ улеглась, вернули на прежнее место работы. Сигнал остальным военкомам более чем понятный: существует план мобилизации и его нужно выполнять в прямом смысле «любой ценой».

Тут прослеживается прямая аналогия с поведением Кремля, когда звание гвардейской демонстративно получила бригада, совершавшая массовые зверские расправы над мирным населением в городе Буча.

Военкомы сигнал поняли правильно и «гребут» всех подряд. При этом не имеет значение ни состояние здоровья (более 20 мобилизованных уже умерли в процессе мобилизации), ни возраст, ни пол, ни наличие несовершеннолетних детей, ни место работы на объектах критической инфраструктуры. Мобилизуют работников метрополитена, хирургов, а в Уфе самолёт не смог вылететь в Анталью, потому что второго пилота мобилизовали прямо на борту, насильно вытащив из кабины.

Дополнительная дискредитация руководства армии и государства как системы работоспособных институций.

По мнению главного организационно-мобилизационного управления ГШ ВС РФ, проведение мобилизации в ряде округов столкнулось с трудностями организационно-технического характера и ресурсной недостаточности, то есть, наблюдается неспособность системы одномоментно «обработать» — сформировать, подготовить, оснастить, вооружить и т.д. — значительное количество призванных.

Такая ситуация является абсолютно закономерной и заранее прогнозируемой, учитывая полную разруху в соответствующей инфраструктуре.

Об этом уже пишут и российские губернаторы.

Роман Старовойт, губернатор Курской области: «Посетил все воинские части, где сейчас наши мобилизованные. Недоумеваю, как в таком состоянии может находиться действующая учебная часть Минобороны. Руинированная столовая, разбитые и ржавые душевые, отсутствие кроватей, а те, которые есть, убитые. Нехватка обмундирования, плац как после бомбежки и т.д. и т.п.».

Получается, что и в этой сфере (кроме всех остальных) армия РФ на протяжении десятилетий занималась освоением космических бюджетов, очковтирательством и созданием фейковых образов боеготовности.

В реальности же происходил противоположный процесс: закрывались военные ВУЗы, уничтожалась учебная инфраструктура, разграблялась материально-техническая база.

Так как мобилизация — это задача не столько военного ведомства, а сколько всей структуры управления государством, она дополнительно проявила все пороки государственного управления Российской Федерацией, причем принципиально неустранимые при нынешней организации власти в РФ во главе с ее нынешним лидером.

Ускоренное создание национальных и региональных (потенциально сепаратистских) армий

Российская центральная власть обязала региональных лидеров не только к созданию национальных добровольческих батальонов, но и к кураторству мобилизации вообще в своих регионах.

То есть, по сути, создаются нацбаты, которые числятся в российской армии, но на деле своим денежным и материальным обеспечением обязаны какому-нибудь конкретному региональному лидеру.

Кремль своими руками создает региональные карманные армии. Кому они будут подчиняться в случае Смуты? Ответ очевиден.

Массовый страх

«Мобилизация — это лотерея смерти. Все должны теперь жить в вечном страхе вытянуть не ту соломинку. Все должны бояться отвечать на звонки с незнакомых номеров, бояться выходить из дома и бояться, когда стучат в дверь.

Потому что за дверью и на другом конце провода может оказаться государство, и звонит оно тебе, чтобы приказать тебе умереть. И ты должен будешь умереть.

Из ужаса перед смертью родится сначала покорность перед этим чудовищем, а потом и религиозный восторг перед ним.

Бессистемность, нелогичность, неизбежность призыва делает его подобным року, которому нельзя противиться, которому можно только покориться. С чудовищем-государством нельзя торговаться, ему можно только молиться.

Лотерея смерти прекрасно работала в сталинские времена, и она приступает к своей жатве сейчас». Точное отражение сущности мобилизации и состояния рядового российского гражданина, по словам русского писателя и журналиста, «иностранного агента» Д. Глуховского.

Может быть тотальный страх — это самое важное с точки зрения создания революционной ситуации при которой, как известно, «верхи не могут, а низы уже не хотят» мирится с ситуацией. Массовый страх — основа для пробуждения в обществе всех негативных подсознательных инстинктов.

Пока мобилизация была добровольной никакого массового страха она не порождала, и не могла породить в принципе. Какое бы количество похоронок не приходило с фронта. Их могло, теоретически, быть миллион, два и больше. Те, кто пошел и вернулся в пакете или калекой — делал это осознано, за деньги, понимая последствия. Это был добровольный выбор, никаким образом не затрагивающий остальных.

Человек, не желающий служить в армии и члены его семьи прекрасно понимали, что их защищает от мира смерти и инвалидности нежелание в этом участвовать.

И вдруг в одно мгновение все радикально поменялось. Барьер между миром обыденным и миром смерти рухнул и вселил страх в тех, кто был не готов умереть за деньги и/или неясные и постоянно меняющиеся цели. А это — подавляющее большинство граждан РФ.

Подрыв экономической стабильности государства и снижение уровня жизни народа

Именно массовый страх породил массовую эмиграцию продуктивного класса и запустил цепочку других крайне негативных последствий.

По данным российского Forbes, с момента начала мобилизации из РФ уехало более 700 тысяч человек.

Большинство экспертов более осторожны и называют цифру более 500 тысяч.

Выезжает средний класс, наиболее продуктивный в экономическом отношении.

Попутно уезжающие распродают за бесценок имущество (автомобили, квартиры), пытаясь выручить хоть какие-то деньги на обустройство новой жизни.

Кроме того, массовый отъезд образованного, креативного и продуктивного класса делает невозможным даже теоретическое построение либерального общества. Или даже дикой смеси дикого капитализма с фашизмом — как сейчас. Остается только классический фашизм.

В этом «большом исходе» есть показательный момент. Тот факт, что более 60 тысяч евреев покидают Россию (уже 25 тысяч выехало и еще 35 тысяч подали заявления на репатриацию), подтверждает наш прогноз о том, что Россия стремительно движется в направлении преобразования в классическое фашистское государство.

Кроме того, это почувствовали даже российские коммунисты, верой и правдой несколько десятилетий служившие существующему режиму. По мнению аналитиков КПРФ, политический режим все более окукливается и начинает открыто использовать правоконсервативную идеологию. Депутат Госдумы от КПРФ С. Обухов пишет, что наиболее близким сценарием, на взгляд коммунистов, может стать только своеобразный «гибрид Северной Кореи, Ирана, корпоративистских практик времен Италии Б. Муссолини и Испании Ф. Франко» (о практиках Сталина и КПСС времен СССР, Германии времен Гитлера он сказать пока не решился).

Как же власть РФ противодействует процессу исхода продуктивного класса?

Как всегда, внешне парадоксальным образом.

То распространяя заявления о дополнительных волнах мобилизации, то опровергая эту информацию, что панику, естественно, только усиливает.

Теперь массово вручают повестки в Москве и Санкт-Петербурге, которых ранее «СВО» вообще почти никак не касалась. Эти два города как раз и являются наибольшим средоточием среднего класса.

Кроме того, власть не закрыла границы для выезда военнообязанных мужчин за пределы РФ, поэтому цифра вынужденных эмигрантов постоянно растет и вполне может достичь миллиона и более.

Власть также не предприняла никаких, даже малейших, попыток административно усложнить вывод капитала за рубеж. Наоборот, появились механизмы, облегчающие бегство капитала из РФ. И капитал пользуется этой возможностью в полной мере.

Так, 15 октября Путин разрешил Банку России давать разрешения на вывоз из РФ наличной иностранной валюты на сумму более 10 тысяч долларов. Также он вывел из-под запрета на валютные операции ряд международных финансовых организаций, включая банк БРИКС.

Массовый отъезд среднего класса — это подрыв экономической стабильности государства и снижение уровня жизни народа.

Именно средний класс покупал квартиры, автомобили, электронику, изысканную еду, брендовую одежду, дорогой алкоголь, пользовался инфраструктурой развлечений и прочее. Его радикальное уменьшение влечет за собой «провисание» потребительского рынка, а как следствие — снижение поступлений по налогу на добавленную стоимость и акцизам.

Если учесть, что за последние 8 месяцев картина потребления в РФ в среднем сегменте уже кардинальным образом изменилась (резко упал спрос на непродовольственные товары: от одежды до электроники), на фоне падения поступлений по нефтегазовому сектору (включая экспортные пошлины), федеральный бюджет не просто провиснет — там расширяющаяся дыра.

Мобилизация убивает малый бизнес.

То есть, самозанятых, не зависящих от бюджета. Под удар попали все малые бизнесы: ларьки, магазины, кафе, автомастерские, автомойки, строители,

химчистки, ремонт техники. По некоторым оценкам, из рекламной индустрии уволили больше 500 тысяч человек.

Это на фоне того, что закрытие глобальных компаний произвело эффект домино — посыпались маленькие фирмы, так или иначе завязанные на «глобалов». На улице очутились еще около миллиона людей.

Считается, что к концу ноября, на грани нищеты может оказаться 10 млн жителей РФ.

Массовый страх порождает массовое недовольство. Создается протестный класс — слабо предсказуемый и вооруженный

Помимо изъятия из экономики продуктивного класса, мобилизация эффективно формирует протестные настроения. Необученные, без обмундирования, на устаревшей технике мобилизованные уже массово становятся жертвами войны против армии Украины, оснащенной современным высокотехнологичным оружием НАТО. Все больше это понимают и родственники мобилизованных.

В руках сотен тысяч мобилизованных (среди которых существенная часть — убежденные уголовники) много автоматического оружия.

Пока что эта потенциально взрывоопасная масса сдерживается материальными посулами, репрессивным аппаратом и заградотрядами. И является более-менее контролируемой. Но стоит ситуации, хотя бы частично, выйти из-под контроля, симпатии народа будут точно не на стороне власти, заградотрядов и Росгвардии.

Кстати, в региональных бюджетах нет расходной статьи на оборону (по факту — на нападение) — это прерогатива федерального бюджета. Тем не менее, правительство РФ решило переложить на них значительную часть расходов, связанных с мобилизацией.

Теперь исполнительная власть на местах урезает населению социальные выплаты и медпомощь, что никак не способствует росту популярности ни центральной, ни региональной власти.

Власть РФ вооружает слабоуправляемую толпу и создает предпосылки погружения страны в хаос.

Неужели Кремль этого не понимает?

Согласно третьей версии — понимает! Более того, прилагает максимум усилий для доведения ситуации до абсурда.

В заключение раздела о мобилизации следует подчеркнуть, что наиболее ярым сторонником и наиболее активным пропагандистом массовой (под видом частичной) мобилизации был и остается неприкасаемый для репрессий Стрелков-Гиркин. Действующий полковник ФСБ с самой мощной в РФ «крышей».

Тут важно помнить, что провокация — излюбленный и чрезвычайно эффективный прием ЧК-НКВД-МГБ-КГБ-ФСБ, который они за прошедшее столетие довели до совершенства.

* * *

Не менее разрушительными для страны действиями, внешне выглядевшими для всего мира как абсолютное «безумие» является проведение уникальных в своем роде «референдумов» на временно захваченных территориях, охваченных активными боевыми действиями, с последующей их аннексией и включением в законодательное поле РФ.

Аннексия.

Одновременно с мобилизацией 21 сентября Путин объявил, что Россия поддержит «решение о своем будущем, которое примет большинство жителей Донецкой и Луганской народных республик, Запорожской и Херсонской областей». А 30 сентября уже подписал договоры о включении в состав России новых территорий.

Аннексировав оккупированные территории, Россия открыла настоящий ящик Пандоры.

Ведь Конституция РФ не предполагает процедуру сецессии (выхода из состава), но с другой стороны — и не запрещает ее.

То есть, если ВСУ отвоюют любое село, которое по новому законодательству РФ уже будет числиться российским, то возникает закономерный вопрос — если можно отобрать назад Лиман, Купянск, село Шевченково или Херсон, то можно отобрать и Курилы, причём по самый Сахалин.

Известна фраза Путина: *«Границы России нигде не заканчиваются»*. Но из этого следует также, что они могут нигде и не начинаться. И вообще — значит, что вопрос границ открытый.

Аннексией, у которой действительно «аналоговнет», РФ десакрализовала собственные границы, презрев их незыблемость.

Более того, подвесила в воздухе вопрос — а новые территории, они по статусу такие же «исконные» или нет? Нужно ли вести «священную войну» за

потерянный в тот же день Лиман, или нет? Ведь чисто юридически — что Лиман, что Краснодар — одно и то же.

Аннексия чужих территорий, на которых ведутся боевые действия с включением их в законодательное поле — чрезвычайно эффективный шаг для дезинтеграции Российской Федерации.

Фактически, в сознании граждан исчезают психологические границы собственной территории.

Такой уникальный по своему «безумию» шаг вызвал вполне прогнозированную реакцию мирового сообщества.

Но чтобы такая реакция была на 100 процентов гарантирована, произошло еще два важнейших и связанных между собой события. А именно — взрыв на Крымском мосту и ракетный инфраструктурный террор.

Взрыв на Крымском мосту.

Утром 8 октября произошел взрыв на Крымском (Керченском) мосту.

Причем взрыв на автомобильном мосту произошёл в тот момент, когда на железнодорожной секции моста остановился (зачем-то) железнодорожный состав с цистернами, содержащими горючее вещество.

Даже по версии СК РФ диверсия имеет значительное количество очень сложных для исполнения составляющих, даже если их рассматривать каждую в отдельности. А их точная сборка в единую схему, точно синхронизированную по времени, представляет практически неразрешимую задачу для любой внешней силы. Но не для очень влиятельной внутренней.

Тем не менее, уже 9 октября Путин заявил, что это дело рук украинских спецслужб. При этом ни одного доказательства до сих пор не приведено.

В то же время существует практически полный консенсус среди международного экспертного сообщества, что такое событие невозможно без заговора внутри самой РФ.

Крымский мост — это самый главный современный символ имперской мощи и величия РФ и лично Путина.

Подрыв моста оказал уникальное по своей силе разрушительное действие на символическом уровне на восприятие силы российской армии, российского государства и ее лидера как в мире, так и среди граждан РФ.

Ракетный террор.

Российское военно-политическое руководство использовало этот якобы «теракт украинских спецслужб» для начала ракетного инфраструктурного террора, который они подают как акт возмездия за взрыв моста.

10 октября Украина подверглась ожесточенному ракетному обстрелу, наиболее масштабному с 24 февраля.

При этом были поражены только объекты энергетической инфраструктуры и жилые дома, что привело к многочисленным жертвам среди мирного населения и повреждению до 30 процентов объектов украинской энергетики.

Ни один из военных объектов не был целью. Это террор в юридически чистом виде.

В итоге, на вполне прогнозируемом эмоциональном пике возмущения аннексией и террором, 12 октября Генеральная Ассамблея ООН подавляющим большинством голосов приняла резолюцию, осуждающую аннексию РФ четырех украинских регионов.

143 страны проголосовали за резолюцию, пять стран (Россия, Беларусь, КНДР, Никарагуа и Сирия) — против, 35 — воздержались.

Это было катастрофическое дипломатическое поражение РФ. Полная международная изоляция. Добавим — абсолютно прогнозируемая.

Ничего подобного ранее за 31 год существования РФ с ней не случалось.

13 октября Парламентская ассамблея Совета Европы проголосовала за резолюцию, которая призывает объявить РФ «террористическим режимом». 99 депутатов проголосовали «за», ещё один воздержался.

Главные моменты резолюции:

1) отмечается, что российский режим — террористический. Это мощный сигнал мирового масштаба, и это еще один шаг, чтобы РФ признали страной-спонсором терроризма;

2) впервые в истории Совет Европы заявил, что Украине нужно дать оружие. Речь идет о системах ПВО для защиты гражданского населения;

3) отмечается, что пребывание РФ в Совбезе ООН — нелегальное, нет юридических оснований, почему она там находится;

4) призывается к скорейшему созданию международного трибунала по расследованию преступлений РФ на территории Украины.

15 октября 145-я Ассамблея Межпарламентского Союза приняла финальную резолюцию, в которой резко осуждается агрессия РФ против Украины.

Сообщается, что парламентарии из 119 стран мира единогласно приняли документ, в котором дается четкая оценка и осуждение войны, начатой РФ против Украины.

Также ждут рассмотрения в Конгрессе США проекты резолюций H.Res.1205 «О признании действий России в Украине геноцидом» и H.R.8568 «О признании России государством-спонсором терроризма».

Более того, Путин добился беспрецедентной поддержки Украины в военном плане.

Министр обороны Украины Алексей Резников сообщил о предварительных итогах «Рамштайн-6»:

1) Франция передаст Украине 6 САУ CAESAR, 16 гаубиц TRF1, 3 РСЗО LRU (модернизация MLRS);

2) также президент Франции анонсировал передачу Украине зенитно-ракетных комплексов. Они будут способны сбивать низколетящие цели по типу дронов и крылатых ракет;

3) Литва анонсировала поставку минометов на базе БТР M113, бронированных машин, а также различного снаряжения для ВСУ;

4) Канада передаст Украине военной помощи на 47 млн долларов. В пакет войдет 500 тысяч комплектов зимней формы, артиллерийские снаряды на 15,2 млн долларов, а также обеспечение спутниковой связи на 2 млн долларов;

5) Германия в совместном проекте с Данией и Норвегией сообщила о передаче 16 САУ Zuzana;

6) Испания уже передала Украине 4 системы ПВО Hawk;

7) министерство обороны Германии сообщило, что ФРГ поставляет Украине первую из четырех систем ПВО IRIS-T SLM.

Оглашение военного положения

Военное положение — логическое продолжение аннексии и мобилизации. Это третий элемент, и он выполняет две основные функции:

1) Легитимизация войны на территории России. Раз записали себе в Конституцию Херсонскую область, то получите войну на территории РФ.

Более того (не считая небольшой части Харьковской области), война с точки российского законодательства проходит ТОЛЬКО на территории РФ.

Как сказал их Гиркин, «война покатится по территории России». Сказано — сделано!

2) Приучение сознания россиян к войне и боевым действиям. Теперь (вместе с мобилизацией) война пришла к ним в каждый дом. Если де-юре Херсонская область и Краснодарский край равнозначны, то почему война не может прикатиться в Краснодар?

Также интересным является создание координационных штабов в субъектах федерации. На протяжении 20 лет Кремль всеми способами пытался ограничить власть губернаторов. И вдруг — бац! Нате вам чрезвычайные полномочия!

Вместе с аннексиями «новых» территорий и размытием понятия государственных границ, а также созданием нацбатов — это еще один шаг к созданию условий для сепаратизма в регионах.

Выводы:

1. Вынуждены согласиться с мнением самых последовательных наших врагов – т.н. «ястребов», которые заявляют о том, что вряд ли и сам факт Вторжения и особенно характер войны – это результат деградации и некомпетентности российской элиты. По их словам, «у некомпетентности есть свои пределы. Тут же имеет место явное предательство, уходящие корнями на самый верх кремлевской иерархии».

2. Если такой взгляд на российско-украинскую войну правильный, мы имеем дело с вариантом, гораздо худшим для Украины и для мира, чем с результатом внезапного безумия или деградации военно-политических элит.

3. В этом случае мы имеем дело с сознательно и квалифицированно сконструированным Молохом войны. По лестнице из сотен тысяч трупов (своих и чужих, что для него абсолютно не важно) взбирается он на вершину власти к своей давней мечте — утвердить классическое фашистское государство, с безраздельной властью военных преступников.

Такой вариант оставляет миру только один для него позитивный выход — консолидацию на основе демократических ценностей и максимальную всестороннюю поддержку украинского народа в борьбе с Абсолютным злом.

Поражение нынешнего режима РФ должно быть полным, в противном случае сохраниться опасность переформатирования РФ и формирования «Новой России» — фашистского государства классического типа с непредсказуемыми для мира последствиями.

Авторы:

Владимир Шевченко, политолог, доктор философских наук

Андрей Саварец, аналитик, юрист, автор телеграм канала Особое мнение

***

№ 823.

Дайджест подій в Україні та навколо України від 12 жовтня 2022

Головне

1) Організація глибокого занепокоєння таки не погодилася з "рф рендумами" хуйла. А хуйлу від цього не холодно і не спекотно. Аж ніяк. Бо має право вето на будь-що. І плював він на усілякі генасамблеї.

2) Не знаю як там мріють мрійники, а я очікував на набагато ширшу воєнну підтримку. Але маємо те, що маємо. А маємо брак системи ППО. І те, що нададуть, дасть змогу закрити лише маленьку частку неба. А пам'ятаєте заклики "закрити небо над Україною"? Вони так і залишилися закликами.

Проте НАТО собі мастирить ПОТУЖНУ систему ППО. Україна десь збоку вештається. Отаке. Дякуємо бл ©

3) Зверніть увагу, як хуйло технічно намагається підкорити

євробуржуєв своїм другим хуйлопотоком – "або ніяк, або через друга ердогана" - все одне смоктатиме.

4) Мапа анексії була епічною. Вологі мрії, нє?

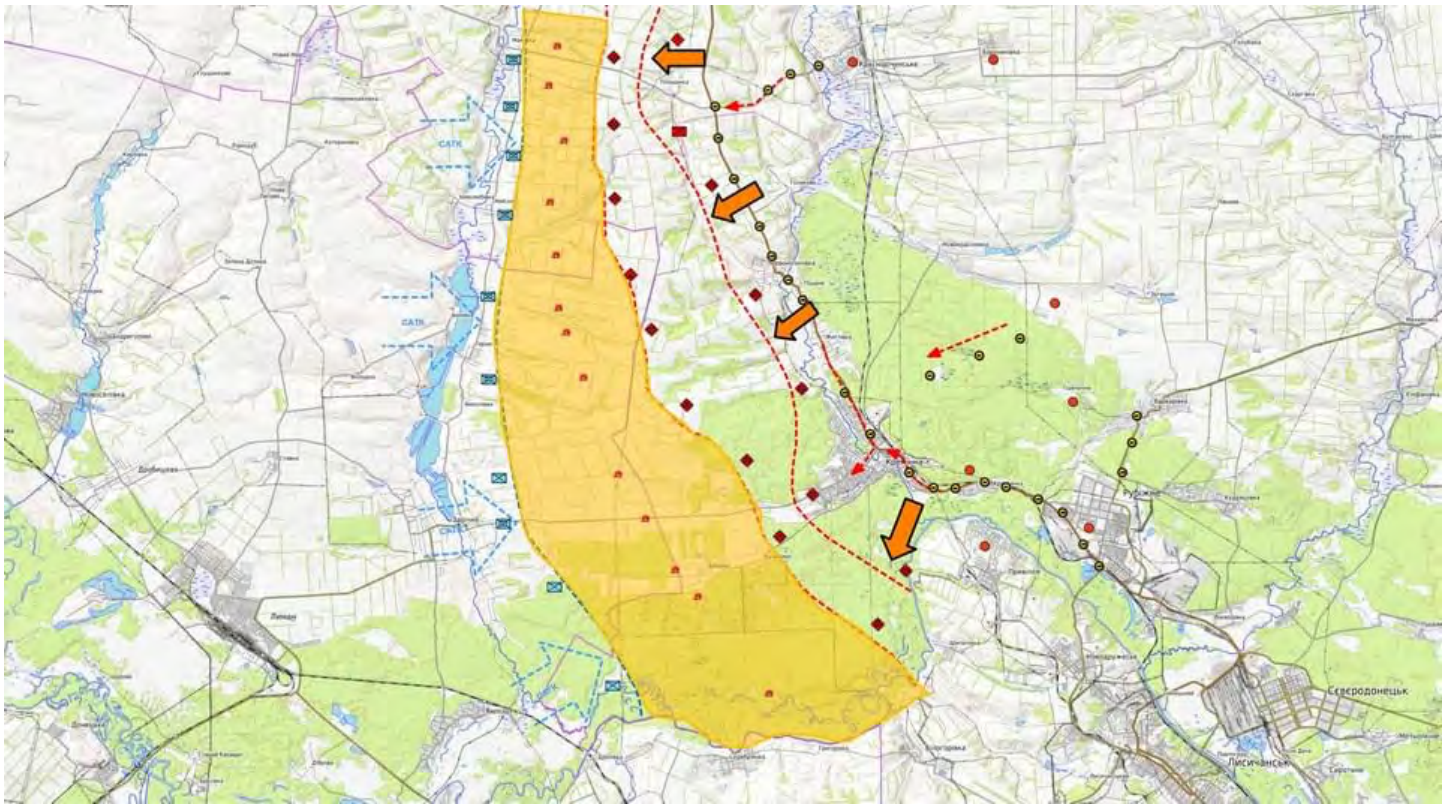
Теми доби

1) Генеральна асамблея ООН засудила російські "референдуми".

2) На зустрічі у форматі "Рамштайн+" обговорювали постачання Україні систем ППО.

3) Путін запропонував ЄС постачати газ "Північним потоком-2".

1. Війна

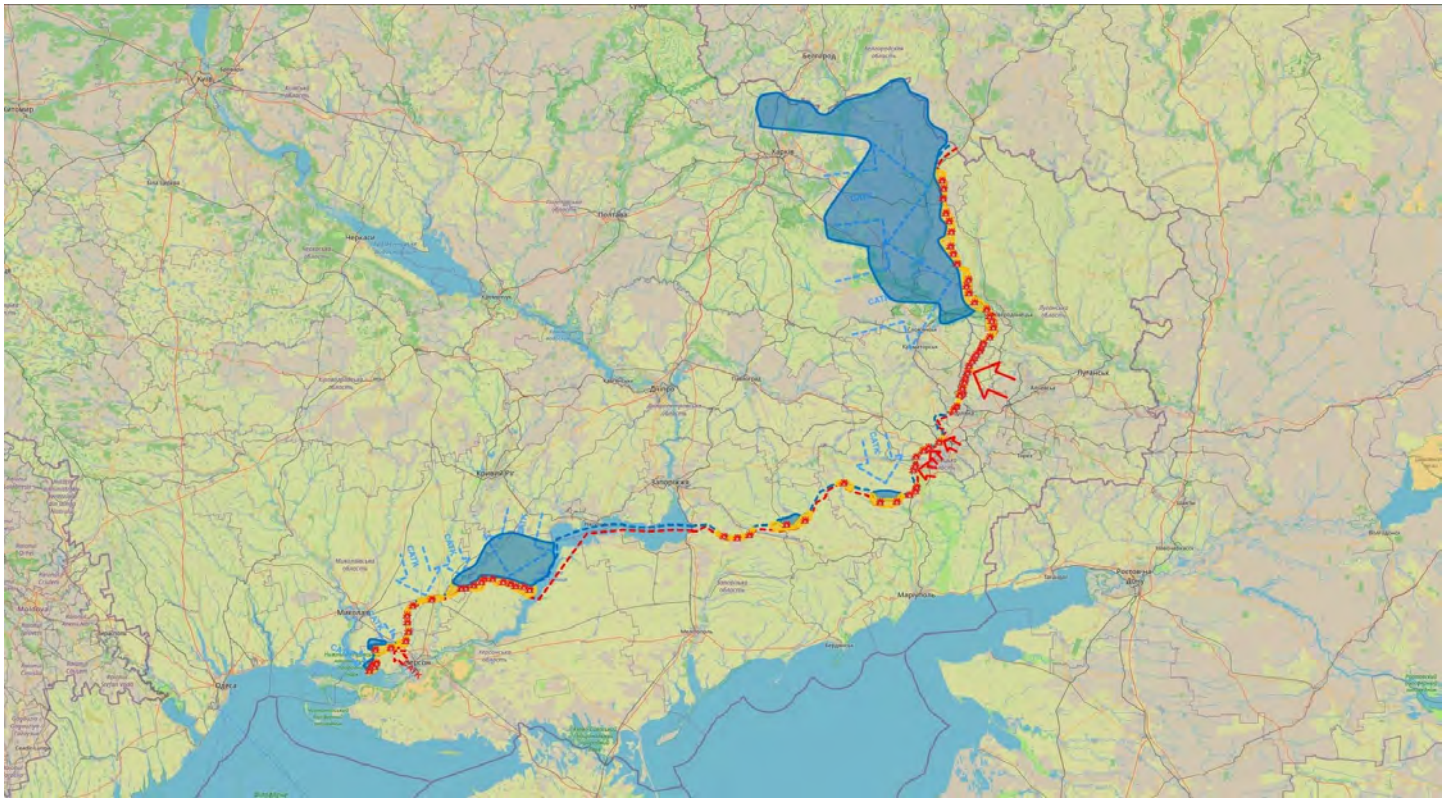
1-1) Фронт

• Міністр закордонних справ Білорусі Макей заявив, що розміщення міжнародних спостерігачів із третіх країн на українському кордоні означатиме їхнє "фактичне залучення до українського конфлікту", а білоруські війська та спецслужби на це відреагують відповідним чином. У Білорусі зафіксовано переміщення кількох механізованих колон військ до Пінська, який розташовано за 15 км від кордону з Рівненською областю України.

• Заступник міністра внутрішніх справ Бондаренко заявив, що на кордоні з Білоруссю запроваджують заходи, які дадуть змогу забезпечити відсіч агресорам у разі повторного вторгнення, щоби не повторилося те, що сталося в лютому.

• ЗСУ на півночі Луганської області розпочали операцію зі звільнення Кремінної. Українська артилерія руйнує лінію оборони, яку вдалося звести російським підрозділам після втечі з Лиману. На передовій у Донецькій та Луганській області з'явилися нещодавно мобілізовані росіяни. Їхнє екіпірування вкрай погане, майже немає засобів захисту, їм видано шоломи радянського зразка. Також зафіксовано участь у бойових діях великої кількості

колишніх в'язнів колоній, яких було мобілізовано до російських приватних військових компаній.

• Окупанти й далі намагаються штурмувати Соледар та Бахмут, запеклі бої точаться на околицях обох населених пунктів. Бойові дії докотилися до сіл на північ і південь від Бахмута. "Народна міліція ДНР" (підрозділи 1-го армійського корпусу армії РФ) наступають на північ від Донецька та Горлівки, а також у районі Вугледару.

Російські війська серед дня завдали ракетного удару по ринку в прифронтовій Авдіївці. Загинуло 7 та поранено 13 мирних жителів.

• На Херсонщині тривають бої в Бериславському районі, контратаки російських військ успіху не мають. У Миколаєві ракетами С-300 зруйновано п'ятиповерховий будинок. На ранок четверга рятувальники врятували з-під завалів дитину, 7 людей усе ще не знайдено.

• Сили ППО та винищувачі Повітряних сил знищили над Україною 17 ударних БПЛА (Shahed-136) та 2 – розвідувальних (Zala Ланцет).

Декілька ударних дронів збито над Київською областю. Нацполіція вважає, що метою атак були об'єкти інфраструктури. Під удар потрапив об'єкт енергетики в Кам'янському районі Дніпропетровщини. Підрозділи ППО працювали й на Черкащині. У Сумській області за 3 доби ракетних ударів зруйновано 3 електропідстанції.

Прессекретар командування Повітряних сил Ігнат заявив, що повітряні тривоги, ймовірно, триватимуть довше через повсюдне застосування російськими військами боєприпасів, що баражують (дронів – камікадзе).

Асоціація водоканалів повідомила, що наслідком ракетних ударів є пошкодження понад сотні об'єктів водопостачання, також повсюдно виникли проблеми з електропостачанням. Світовий банк оцінив збитки підприємств галузі в $6 млрд, за їхньою оцінкою, вони зазнали більш серйозних втрат.

Кілька великих українських ритейлерів оголосили про скорочення споживання електроенергії для зниження пікового навантаження на енергосистему. Мер Львова Садовий порадив мешканцям міста запастися буржуйками та дровами для опалення будинків.

Укренерго повідомило про стабілізацію енергопостачання в Києві та центральних районах країни, але застосовуватиме віялові відключення в Харківській, Сумській та Полтавській областях.

Європейський інвестиційний банк надав Україні €550 млн на екстрений ремонт енергетичних об'єктів, пошкоджених чи зруйнованих унаслідок російських ракетних ударів.

• Ремонтні служби Запорізької АЕС відновили під'єднання станції до української енергомережі. З території в районі АЕС вкотре обстріляно Нікополь, розташований на протилежному березі Каховського водосховища. Інспектори МАГАТЕ знову не зафіксували обстріли. Міністр енергетики Галущенко закликав ЄС запровадити санкції проти Росатому та інших російських підприємств ядерної галузі, а також обмежити права РФ у МАГАТЕ. З такими санкціями категорично не погоджується Угорщина, де Росатом будує енергоблок на АЕС "Пакш".

• Окупаційна влада замовила план розвитку Маріуполя до 2035 р., згідно з яким до 2025 р. у місті проживатиме 350 тис. осіб. Довоєнне населення становило приблизно 450 тис. осіб. На думку експертів, метою плану є якнайшвидше приховування воєнних злочинів російських військ. За різними оцінками, у місті загинули понад 20 тис. осіб, десятки тисяч було депортовано та стали біженцями.

• У російському Білгороді підрозділи ППО збили невідомий об'єкт, який, на думку місцевих жителів, був російським безпілотником. Уламки ракет ППО незначно пошкоджено кілька будинків та дорожнє покриття на вулицях.

• Російська влада ударними темпами ремонтує міст через Керченську протоку, яку було пошкоджено внаслідок вибухів 8 жовтня. Міст є критично важливим для перекидання військ на південь України, де ведуть контрнаступ українські війська.

1-2) Тил

• Президент Зеленський запровадив рішення РНБО про санкції проти колишніх президента Янукович та міністра оборони Лебедєва, олігарха-утікача Курченка, російського мільярдера Дерипаски.

• Міністр регіонального розвитку Чернишов заявив, що опалювальний сезон для населення розпочнеться наприкінці жовтня, якщо похолодання не настане раніше (середньодобова температура впаде до 8°С).

• Уряд виділив 76 млрд грн на програму з урегулювання заборгованості перед постачальниками газу на підставі закону, ухваленого Верховною Радою, що, за словами прем'єр-міністра Шмигаля, дасть змогу не підвищувати тарифи на тепло та гарячу воду для населення. Шмигаль повідомив, що комунальне господарство країни готове до опалювального сезону на понад 90 %, уже підготовлено спеціальні пункти обігріву населення та плани евакуації на випадок неможливості швидкого відновлення об'єктів інфраструктури. Він закликав громадян України до максимальної економії енергоресурсів. За словами прем'єр-міністра, зима в Україні буде важкою, оскільки Росія використовує холод як зброю.

• Низка мереж АЗС підвищила ціни на бензини, дизпаливо та скраплений газ від 0,5 грн до 2,0 грн/л.

• Податкова служба повністю відновила роботу своїх сервісів, які було зупинено 10 жовтня після російських ракетних ударів по Україні.

• Кабмін ухвалив постанову про переведення на бюджетну форму навчання студентів з окупованих територій та тимчасових переселенців. Такі ж пільги мають діти загиблих оборонців України, учасники бойових дій, особи, які стали інвалідами внаслідок бойових дій та їхні діти.

2. Україна та світ

• Генеральна Асамблея ООН ухвалила резолюцію про засудження "референдумів", які влаштувала Росія на окупованих територіях півдня та сходу України. Зі 193 членів ООН “за” проголосували 143 країни та території, проти – усього 5: сама Росія, Білорусь, Сирія, Північна Корея та Нікарагуа. Фактична підтримка України в ООН суттєво зросла проти березня, коли Генеральна Асамблея засудила незаконне вторгнення РФ. Росія наклала вето на резолюцію Ради Безпеки щодо засудження анексії українських територій.

• У Брюсселі відбулася зустріч міністрів закордонних справ групи воєнної підтримки України у форматі "Рамштайн". Міністр оборони США Остін та голова Об'єднаного комітету начальників штабів американської армії генерал Міллі повідомили, що учасники обговорювали можливість створення

багаторівневої протиракетної та протиповітряної оборони України. Головним завданням буде об'єднання у єдину систему різних типів озброєнь, які вже передано та заплановано до передавання різними країнами. Остін заявив, що українські війська за допомогою наданої Заходом зброї змогли змінити динаміку війни.

За підсумками саміту міністерство оборони Німеччини оголосило про передавання Україні вже незабаром систем залпового вогню MARS II та самохідних гаубиць Panzerhaubitze 2000.

Міністр оборони Великобританії Уоллес повідомив, що Україна отримає ракети середньої дальності для американських комплексів ППО NASAMS, "сотні" ракет для інших систем ППО, безпілотники та 18 гаубиць.

Міністр оборони Нідерландів Оллонгрен оголосила про передавання Україні зенітних ракет на суму €15 млн для систем ППО, які нададуть інші держави.

Канада надасть ЗСУ снаряди та зимову військове спорядження на суму $47 млн.

Уряд Литви оголосив про надання Україні ще одного пакету військової допомоги, до якого буде включено зимове умундирування, міномети, бронемашини, тепловізори та БПЛА.

Президент Франції Макрон оголосив, що ЗСУ за кілька тижнів отримають партію із 6 самохідних гаубиць Caesar та зенітні ракети.

Посли Євросоюзу остаточно погодили параметри навчально-тренувальної місії для підготовки українських військовослужбовців. Перед початком зустрічі єврокомісар із закордонних справ Боррель заявив, що Єврокомісія не повірила попередженням розвідки США про підготовку Росією повномасштабного вторгнення. Боррель визнав, що лідери ЄС не вірили й у те, що Путін оголосить мобілізацію та загрожуватиме застосуванням ядерної зброї.

• Папа Римський Франциск засудив ракетні атаки Росії та закликав зупинити "ураган насильства".

• Прем'єр-міністр Великої Британії Трас має намір уже найближчим часом відвідати Україну, попри потужні обстріли.

• Уряд Чехії оголосив про заборону в'їзду до країни через єдиний міжнародний аеропорт Прага громадян РФ, для туризму, спорту, навчання або культурного обміну.

Посли ЄС готують спільне рішення щодо невизнання російських паспортів, які видано на окупованих територіях України та Грузії.

Швейцарія приєдналася до санкцій ЄС після спроби анексії Росією українських територій. До санкційних списків включено понад 30 юридичних та фізичних осіб.

• Агентство Reuters повідомило з посиланням на високопосадовця НАТО, що застосування Росією ядерної зброї в Україні спричинить "негайну фізичну" відповідь Альянсу, яка матиме для неї "безпрецедентні наслідки".

• Речник російського Газпрому Купріянов стверджує, що перед вибухом на газогонах у Балтійському морі в районі інциденту перебував підводний знищувач мін "Морський лис" однієї з країн НАТО. Президент Путін на форумі "Російський енергетичний тиждень" без натяків звинуватив у теракті "головних вигодонабувачів" – США, Україну та Польщу. Він запропонував ЄС розпочати постачання газу непошкодженою трубою газогону "Північний потік-2", щодо якого запроваджено жорсткі санкції. Він також запропонував перенаправити потоки газу до ЕС через Туреччину, де, за його словами, може бути створено газовий хаб.

• У Росії видано "незначним накладом" "нову мапу Росії". На ній з'явилися окуповані території південних та східних областей України, які режим Путіна оголосив анексованими. Судячи з мапи, Путін затвердив приєднання територій за лінією фронту, а Херсонську область вирішив включити до складу РФ повністю.

• Прем'єр-міністр Молдови Гаврилиця в Азербайджані обговорила можливість постачання 300 млн м³ газу, що дає змогу задовольнити двомісячні потреби країни. Стратегічною метою молдавського уряду є підписання контракту на постачання газу на 10–15 років.

• Видання EUObserver опублікувало висновки внутрішнього звіту Єврокомісії, які свідчать про дієвість європейських санкцій щодо РФ. У ньому констатовано, що Туреччина та Китай допомагають режиму Путіна оминати обмеження.

Уряд РФ засекретив чверть видатків бюджету на 2023 р. За оцінкою низки експертів, ці кошти буде витрачено на фінансування війни в Україні та закріплення анексії українських територій.

• Європейська конференція міністрів транспорту збільшила на 2023 р квоти Україні на вантажоперевезення на 27 % проти 2022 р. Ці квоти дають можливість транспортування вантажів і до третіх країн, а не лише за двосторонніми контрактами між країнами, як це передбачає угода про "митний безвізовий режим" ".

• Уряд Польщі має намір стягувати 50 % вартості проживання з українських біженців, які мешкають у колективних центрах, оскільки витрати на утримання інфраструктури швидко зростають.

• Парламентська асамблея Ради Європи (ПАРЄ) ухвалила резолюцію щодо повторного запровадження моніторингової процедури щодо Угорщини у зв'язку з погіршенням ситуації з правами людини та демократією в країні. Серед причин таких заходів названо уповільнення боротьби з корупцією, посилення тиску на ЗМІ, порушення гендерної рівності та прав національних меншин.

Єврокомісар з енергетики Сімсон у відповідь на візит угорського міністра закордонних справ Сійярто до Москви на переговори з Газпромом та Росатомом порадила Угорщині "вчитися на помилках минулого та готуватися до майбутнього".

• У США представлено оновлену стратегію національної безпеки. Її головним викликом визнано Китай, який активно протидіє світовому порядку та впливу США, Це визнано, навіть попри війну, яку Росія розв'язала в Україні.

• Глава Всесвітньої організації охорони здоров'я Гебреєсус заявив, що пролонговані наслідки захворювання на коронавірусну інфекцію "руйнують життя, позбавляють коштів до існування десятки мільйонів людей і завдають шкоди системам охорони здоров'я та економікам". Він закликав усі країни світу здійснити "негайні" та "постійні" кроки для подолання "дуже серйозної кризи".

3. Київ

• Київська міська адміністрація надала право співробітникам Держслужби з надзвичайних ситуацій зрізати замки зі сховищ та укриттів, якщо вони будуть зачинені під час повітряної тривоги.

***

№ 824.

Дайджест подій в Україні та навколо України від 14 жовтня 2022

Головне

1) Ну, відсвяткували? вже час повертатися до роботи на перемогу.
2) Хуйло готовий до завдання ударів по українській енергетичній інфраструктурі за принципом – "а там подивимось".
3) Маск, схоже, зламав Пентагон на фінансування свого зв'язку в Україні.

4) Білорусь таки готується до вступу у війну як резервний варіант хуйла.

Теми доби

1) Зеленський привітав військовослужбовців із Днем захисників і захисниць України.

2) США оголосили про новий пакет воєнної допомоги ЗСУ на $725 млн.

3) Пентагон обговорює можливість фінансування зв'язку Starlink в Україні.

1. Війна

1-1) Фронт

• Пресслужба КДБ Білорусі спростувала повідомлення міністра закордонних справ Макея про оголошення в країні режиму контртерористичної операції, проте підтвердила, що в прикордонних з Україною районах відбуваються тактичні навчання бійців силових структур. Президент Лукашенко оголосив, що спільне з армією РФ угруповання складатиметься із понад 70 тис. військовослужбовців, 15 тис. росіян тощо. Представник міністерства оборони РБ очікує на прибуття російських частин до країни вже найближчими днями.

Головнокомандувач ЗСУ Залужний обговорив із командувачем сил НАТО в Європі Каволі нові загрози з боку РФ і Білорусі.

• ЗСУ ведуть наступальні дії на півночі Луганщинии в напрямку на Сватове та Кремінну. За інформацією з окупованих територій, у цих містах, а також у Старобільську російське командування зосередило великі сили, щоправда, вони здебільшого складаються зі щойно мобілізованих росіян.

• Ударні підрозділи ПВК "Вагнера" й далі майже безперервно атакують позиції ЗСУ вздовж траси Лисичанськ – Бахмут. Підтверджено захоплення ними двох населених пунктів на південній околиці Бахмута, інтенсивність боїв зростає. Окупанти наступають, не зважаючи на втрати. Українські війська успішно тримають оборону на північ від Горлівки та на околицях Донецька та відбивають усі атаки "народної міліції ДНР" та російських військ.

• Генштаб геть нічого не повідомляє про поточну ситуацію на лінії фронту на Херсонщині, крім того, що контратаки російських військ у районі плацдарму на річці Інгулець було успішно відбито.

• Російська армія знову завдала ударів по Запоріжжю 10 ракетами комплексу ППО С-300 та дронами-камікадзе Shahed-136. Пошкоджено об'єкти промислової та енергетичної інфраструктури, житлові приватні та багатоквартирні будинки. Усього за добу знищено 6 ударних безпілотників.

Ще один ракетний удар завдано по Київській області, порушено електропостачання. Укренерго попередило про можливі віялові відключення споживачів.

Низка ЗМІ повідомили, що на захоплену російськими військами територію півдня України прибули інструктори з Ірану для підготовки російських операторів БПЛА іранського виробництва. Міністри закордонних справ країн ЄС у понеділок обговорять нові санкції проти Ірану у відповідь на передавання ним ударних безпілотників Росії.

Унаслідок невдалих запусків ракет комплексу С-300 по Харкову з району російського Білгорода, 3 ракети вибухнули в районі ТЕС, що спричинило пожежу на ній. Російська влада стверджує, що пожежа виникла внаслідок обстрілу української артилерії.

Російські війська обстріляли з усіх видів артилерії та РСЗВ прикордонні райони Сумської та Харківської областей із території РФ, а також українські населені пункти на лінії фронту.

За інформацією міністра оборони Резнікова, Росія вже використала до 2/3 свого арсеналу високоточних ракет. Він також повідомив, що Росія має на озброєнні приблизно 300 ударних безпілотників і планує закупити ще кілька тисяч.

Президент РФ Путін заявив, що російські війська "поки не планують" завдання потужних ракетних ударів по об'єктах в Україні, "а там – як видно буде". За його словами, унаслідок атаки 10 жовтня не було виведено з ладу 29 об'єктів, проте їх "поступово" добивають ракетами та дронами. Президент Зеленський заявив, що в країні повним ходом тривають роботи щодо відновлення енергетичної інфраструктури, 15 об'єктів уже вдалося запустити.

За твердженням білоруського президента Лукашенка, Путін не планує завдання ядерного удару по Україні, оскільки Росія "має найсучасніші види звичайної зброї". За його словами, Росія завдала 10 жовтня удару по Україні у відповідь на вибух на мосту через Керченську протоку.

• За словами російського президента Путіна, 16 тис. мобілізованих громадян РФ уже воюють в Україні. Він заявив, що із запланованих 300 тис. осіб, уже мобілізовано 222 тис. За його словами, на підготовку їм надано 5–10 днів, подальша адаптація в частинах триває 5–15 днів, після чого їх буде відправлено на фронт. Путін стверджує, що "часткова" мобілізація має завершитися наприкінці жовтня. Він заявив, що лінія бойових дій в Україні тягнеться на 1,1 тис. км, тому закрити її одними контрактниками неможливо.

Командувач Об'єднаними силами генерал Наєв оцінив поточний мобілізаційний ресурс Росії у 2 млн осіб, що мають військові навички, а загальний – у 29 млн осіб.

• За інформацією Оперативного командування "Південь", окупанти в Херсонській та Запорізькій областях посилюють контроль та фільтраційні заходи на блокпостах, зокрема, обшукують автомобілі, перевіряють вміст телефонів та інших гаджетів.

• Міжнародне агентство з атомної енергії (МАГАТЕ) повідомило про відновлення резервної лінії електроживлення Запорізької АЕС та підготовку до запуску 5 та 6 блоків. На АЕС уже прибули 7 паливозаправників. Ці запаси дають змогу забезпечити роботу резервних дизель-генераторів протягом понад 10 діб у разі відключення зовнішнього електроживлення. За інформацією ЗМІ, Росатом пригрозив персоналу ЗАЕС забороною працювати після 3 листопада в разі відмови підписати контракти.

• Міжнародний комітет Червоного Хреста на ультиматум українських чиновників про негайне відправлення місії до колонії в Оленівці відповів, що вони готові виконати цю вимогу, але їм потрібно попередньо отримати доступ від "високопосадовців" окупантів. Чиновники МКЧХ підкреслили, що за Женевською конвенцією доступ до військовополонених для відвідування представниками міжнародних організацій є юридичним зобов'язанням усіх сторін, які підписали цю конвенцію.

1-2) Тил

• Президент Зеленський у День захисників та захисниць України привітав тих, хто боронить країну. Він заявив, що світ поважатиме Україну за її перемогу над агресором, і назвав українську армію найдорожчим, що має народ. Президент заявив, що Україна просувається вперед, а Росія вже живе в атмосфері своєї поразки та безнадійності.

• Президент Зеленський зібрав Ставку верховного головнокомандувача для обговорення підготовки армії до зими, ситуації на фронтах та стратегії подальшої деокупації країни.

• Чиновники Мінагрополітики стверджують, що причин для зростання цін на яйця та олію немає, а ціни стабілізуються до листопада.

• НАБУ повідомило про підозру депутатці від "Слуги народу" Колесник про внесення неправдивих відомостей до електронної декларації. Колесник "забула" вказати в ній квартири та інше майно на загальну суму 4,4 млн грн.

• Співвласник російського дочірнього Альфа-банку олігарх Фрідман у листі до голови НБУ Пишного повідомив про готовність ради акціонерів

докапіталізувати банк на $1 млрд, а за необхідності – передати його акції іншим власникам або "подарувати" державі Україна.

• Міністра фінансів Марченка обрано головою Керівної ради Світового банку та МВФ на 2023 р.

2. Україна та світ

• Президент США Байден підписав указ про виділення Україні ще одного пакету воєнної допомоги на суму $725 млн. ЗСУ отримають ракети для РСЗВ HIMARS, протирадіолокаційні ракети HARM, 23 тис. снарядів для 155-мм гаубиць та 500 високоточних снарядів Excalibur, 5 тис. снарядів для дистанційного мінування, 5 тис. протитанкових комплексів, понад 200 багатоцільових джипів HMMWV, стрілецьку зброю та 2 млн боєприпасів до неї, а також аптечки та інше медспорядження.

Чиновники Пентагону вважають, що успіхи ЗСУ в наступі в Харківській та Херсонській областях дали можливість вражати цілі стандартною артилерією. Військове відомство США має намір зосередитися на постачанні Україні систем ППО. За словами міністра оборони Резнікова, Україна отримає перші системи ППО NASAMS вже в жовтні. Речник Повітряних сил Ігнат повідомив, що німецька система ППО IRIS-T SLM вже успішно застосовується на півдні України.

У Литві відремонтовано та повернуто в Україну пошкоджені в боях САУ Panzerhaubitze 2000.

• Американський мільярдер Маск підтвердив відмову від фінансування своїх систем супутникового зв'язку Starlink в Україні, назвавши ці витрати "нерозумними" для бізнесу. Він запропонував Пентагону взяти на себе оплату цих послуг. Прессекретарка військового відомства США Сінгх заявила, що Пентагон намагатиметься зробити все можливе для збереження цієї системи зв'язку для ЗСУ.

• Російський президент Путін пригрозив вийти з "зернової угоди", якщо "з'ясується", що вибухівку для вибуху мосту через Керченську протоку було відправлено морем з Одеси.

З 1 липня – початку маркетингового року – Україна відправила на експорт понад 10 млн т зерна, що майже на третину менше, ніж торік. Водночас темпи відвантаження продовольства в жовтні вищі за торішні.

• Глава російського "Газпрому" Міллер заявив, що ремонт газогону "Північний потік", ймовірно, потребуватиме заміни великої ділянки труби, а ремонтні роботи триватимуть до 1 року.

• Французькі ЗМІ звинувачують енергетичну компанію TotalEnergies у постачанні палива для російських бомбардувальників. Пресслужба компанії назвала звинувачення "наклепницькими та обурливими" і стверджує, що все паливо з родовища, у якому компанія володіла часткою, і яке вироблялося на заводах у Росії, нібито експортувалося до інших країн.

Банки Шрі-Ланки відмовляються приймати платіжні картки "Мир", які емітовано російськими банками, через ризик потрапити під вторинні санкції США. Від обслуговування цих карток відмовився й киргизький банк "Компаньйон", що має іноземних акціонерів.

• НБУ закликав Міжнародну групу з протидії відмиванню брудних грошей (FATF) виключити Росію з-поміж членів організації та внести до чорного списку.

• Ірландія, Латвія, Литва, Польща та Естонія запропонували в наступному пакеті санкцій синхронізувати обмеження проти РФ і Білорусі.

• Опитування, яке було проведено Кембридзьким університетом та агентством YouGov у 25 західних країнах показало, що більшість респондентів (від 57 % до 70 %) підтримують санкції проти РФ, а 40 %-62 % навіть вважають їх недостатньо жорсткими. Прихильників санкцій проти РФ у Греції – 37 %, а в Угорщині – лише 32 %. Також у цих країнах найбільша кількість прибічників поступок РФ. Жителі Данії та Великої Британії готові на подальше погіршення якості життя для посилення антиросійських санкцій. Пряме військове втручання НАТО у війну в Україні підтримують від 20 % у Німеччині до 30–40 % в інших країнах. Більшість респондентів не підтримують компроміс із РФ для завершення війни в Україні. Від 22 % до 33 % респондентів з Італії, Греції та Угорщини вважають, що НАТО надають "надто велику" воєнну підтримку Україні.

Прем'єр-міністр Угорщини Орбан вкотре розкритикував санкції ЄС проти РФ. Він заявив, що санкції "провалилися", а також закликав до проведення мирних переговорів між Росією та Україною.

Російський президент Путін стверджує, що не мав на меті повного знищення України, проте не відмовляється від війни. Водночас він заявив, що відкритий до "мирного діалогу". На думку оглядачів російського видання Meduza, переговори потрібні Путіну як повітря, щоби дати перепочинок армії та підготувати новий наступ.

• Головою нижньої палати парламенту Італії обрано представника правої партії "Ліга" Фонтану, який відкрито підтримував російського президента Путіна й голосував проти надання безвізового режиму Україні. У 2014 р. Фонтану їздив на "референдум" до окупованого Росією Криму.

• Кабмін повідомив про підписання угоди про безвізовий режим з Індонезією. Громадяни можуть перебувати на території іншої держави без віз упродовж 30 діб із кожних 60.

3. Тренди

- Польська агенція Gremi Personal провела опитування серед українських біженців у Польщі про те, звідки вони отримують інформацію про події в Україні. На першому місці в списку джерел – месенджери та соціальні мережі (майже 70 %), далі – інформація від родичів та знайомих (майже 22 %), онлайн-ЗМІ (менш ніж 7 %). Українські телеканали дивляться менш як 1 % респондентів.

***

№ 825.

Тімоті Снайдер: Як закінчиться московсько-українська війна

2022-10-11

Тімоті Снайдер
американський історик і публіцист
переклад: Дмитро Лук'яненко

джерело

Спочатку ніхто не міг уявити, що російсько-українська війна може розпочатися. І все ж вона почалася. Тепер ніхто не може сказати, чим вона завершиться. Проте вона все таки завершиться.

Війна – це, зрештою, теж політика. Те, що Україна зараз перемагає на полі бою, має величезне значення, оскільки в такий спосіб вона здійснює тиск на російську політику. Такі тирани, як Путін, можуть викликати певне захоплення, оскільки вони справляють враження, що роблять все, що їм заманеться. Звісно, це неправда. Більше того, їхні режими оманливо крихкі.

Я вважаю, що війна закінчиться, коли українські військові перемоги змінять російські політичну реальність – і цей процес, гадаю, вже розпочався.

Українці, погодьтеся, виявилися приголомшливо хорошими воїнами. Вони провели серію оборонних, а потім і наступальних операцій, які хочеться назвати “взятими з підручника”, але правда в тому, що жоден із цих підручників ще не написаний. Хай там як, майбутні підручники з військового мистецтва будуть засновані на прикладах російсько-української війни. Так от, українці провели ці операції з дивовижним спокоєм, зібраністю та холоднокровністю, навіть коли московити вчиняли щодо них жахливі злочини та відкрито виступали за знищення їх як нації.

Однак зараз, схоже, ми маємо певні труднощі з тим, щоб уявити, як Україна, зрештою, досягне своєї перемоги, навіть попри те, що ЗСУ постійно *просуваються вперед*. Мабуть, це тому, що в багатьох із нас свідомість потрапила в пастку одного, досить непривабливого варіанту, як може закінчитись ця війна. Тут, звісно, йдеться про ядерний вибух. Я гадаю, що ми намалювали цей сценарій частково тому, що нам бракує інших варіантів, а цей виглядає яким не яким, а все ж таки кінцем.

Проте використання грибоподібної хмари для завершення розповіді породжує занепокоєння та заважає ясному мисленню. Зосередження на цьому сценарії, а не на інших, більш імовірних, заважає нам побачити, що насправді відбувається. Це також не дає підготуватися до більш імовірного майбутнього. Позаяк ми ніколи не повинні забувати, наскільки українська перемога покращить світ, у якому ми живемо.

Але як нам опинитися там? Адже війна може закінчитися кількома шляхами. Тут я хотів би запропонувати один вірогідний пропис, який може втілитися в найближчі кілька тижнів чи місяців. Звісно, є й інші. Однак важливо почати спрямовувати свої думки до найбільш імовірних перебігів.

Сценарій, який я пропоную, полягає в тому, що конвенційна поразка росіян в Україні неодмінно перетвориться на **боротьбу за владу вже у самій РФ**, що, у

свою чергу, вимагатиме від Москви повністю вивести своє військо з української землі. З історичної точки зору, це дуже знайомий ланцюг подій.

Але перш ніж я продовжу, нам спочатку необхідно усунути чинник ядерної зброї. Говорячи про ядерну війну в широкому, загальному сенсі, ми уявляємо, що російсько-українська війна — це все про нас. Ми відчуваємо себе жертвами. Ми говоримо про свої страхи та тривоги. Ми пишемо клікбейтні заголовки про кінець світу. Але майже напевно ця війна не закінчиться обміном ядерними ударами.

І хоча у в таких місцях, як В'єтнам чи Афганістан, вони зазнавали досить принизливих поразок, проте ніхто з них так і не застосовував ядерної зброї.

Щоправда, є певна спокуса подумки поступитися ядерному шантажу. Як тільки порушують тему ядерної війни, вона здається надзвичайно важливою, і ми впадаємо в депресію та одержимість. Саме до цього намагається підвести нас Путін своїми туманними *натяками про ядерну зброю.* Як тільки ми беремо до уваги його промови, ми уявляємо загрози, яких Росія насправді не становить. Натомість ми починаємо говорити про українську капітуляцію, просто щоб зняти психологічний тиск, який відчуваємо.

Це, однак, виконує роботу Путіна за нього, рятуючи його від того лиха, творцем якого він є. Правда полягає в тому, що Путін почав програвати у війні, яку сам і розпочав. Говорячи про загрозу ядерного удару, він сподівається, що це стримуватиме демократії від постачання зброї Україні та виграє для РФ достатньо часу, щоб підтягнути власні резерви на поле бою і, таким чином, сповільнити український наступ. Імовірно, він помиляється в тому, що це спрацює, але різкі промови — один із небагатьох козирів, які в нього ще залишилися.

Зараз я вам поясню, чому **поступка ядерному шантажу не припинить війну в Україні. Либонь, це зробило б майбутню ядерну війну, навпаки, набагато більш імовірною**. Передусім поступки ядерному шантажисту вчать його, що загрози такого ґатунку дадуть йому те, чого він хоче, що передбачає подальші кризові сценарії. Це навчає інших диктаторів, майбутніх ядерних шантажистів, що все, що їм потрібно – це ядерна зброя та трохи бахвальства, щоб отримати те, що вони хочуть. А це означає більше ядерних протистоянь на Земній кулі. Це застерігає всіх інших, що єдиний спосіб захистити себе – це створити ядерну зброю, що призведе до розповсюдження ядерної зброї по світу.

Варто визнати, що сьогодні існує певний різновид ядерної загрози, але спрямованої не проти нас, а проти українців. Однак вони чинили опір

ядерному шантажу протягом останніх семи місяців. І якщо вони змогли це зробити, ми, безумовно, теж зможемо.

Коли відомий російський політичний діяч, очільник Чечні Рамзан Кадиров, говорить про застосування ядерної зброї, він має на увазі використання її в Україні. Але це не означає, що росіяни планують завершити війну саме таким чином. Оскільки Кадиров також стверджує, що відправляє своїх синів-підлітків воювати в Україну. Невже для того, щоб вони потрапили під опромінення російською ядерною зброєю?

Росія стверджує, що *мобілізує* сотні тисяч нових військових. Це не дуже добре, але навіть якщо це правда – чи справді Путін взяв би на себе політичні ризики, пов'язані з широкомасштабною мобілізацією, відправив би купу москалів в Україну, а потім підірвав би десь поблизу ядерну зброю? Вже зараз рівень бойового духу у його війську є серйозною проблемою. Виявляється, що понад пів мільйона росіян уже втекли зі своєї країни, аби не бути відправленими на війну в Україну. Якби росіяни думали, що їх мобілізують на терени, де буде використовуватися ядерна зброя, ця цифра була б ще більшою. Мобілізовані не отримують відповідного захисного спорядження на випадок ядерного удару. Ба, більше, в переважної частини з них не має відповідного спорядження для ведення навіть звичайної війни.

Росія щойно оголосила, що частини східної та південної України відтепер належать їй. Це, звісно, **смішно**. Але чи справді Москва застосувала б ядерну зброю на землях, які, як вона стверджує, є російськими, вбиваючи або опромінюючи людей, які, як вона стверджує, є російськими громадянами, цивільними особами та військовими? Це не те щоб неможливо. Але це дуже малоймовірно.

І навіть якби це сталося, це не завершило б війну, чи принаймні не завершило б її перемогою Росії.

Досі я розмірковував, навіть не згадуючи про стримувальний чинник у вигляді світової спільноти. Адже є певні очікування, що використання ядерної зброї спричинить потужну відповідь з боку інших країн. Американцям дали вдосталь часу для того, щоб обміркувати це питання, і я гадаю, що їхня відповідь на застосування ядерної зброї московією буде розрахована так, щоб вивести з ладу збройні сили РФ та принизити Путіна особисто.

Іншою, опосередкованою формою стримування є знання про те, що застосування ядерної зброї призведе до втрати Путіним та Росією підтримки у всьому світі.

Мені також цікаво, чи ризикне Росія розташувати ядерну зброю в Україні чи навіть поблизу неї, враховуючи далекобійну точну українську артилерію, ненадійність своєї матеріально-технічної бази та здатність українців затрофеювати системи озброєння, які росіяни привозять до їхньої країни. Важко також переоцінити труднощі, які відчувають росіяни, щоб підтримувати свою зброю в належному технічному стані.

Звісно, росіяни можуть замість наземного заряду використати ракету з ядерною боєголовкою. Але деякі з їхніх ракет самовільно падають на землю, а інші просто збивають. Російські літаки також мають властивість інколи *падати*, але ще частіше вони збиваються ЗСУ, аж до того, що вильоти їхньої бойової авіації стають рідкісними і привертають особливу увагу.

Якщо припустити, що Росія справді хотіла б підірвати невеликий ядерний заряд в Україні і досягла б в цьому успіху, незважаючи на все зазначене вище, то для неї це все одно не мало б жодного вирішального значення. Оскільки українські війська мають розосереджену побудову управління, немає великих скупчень військовослужбовців чи техніки, по яких можна було б ударити.

Вони кажуть про це місяцями, і сумніватися в цьому немає підстав.

Є також така проблема, як мотив. Путін хоче, щоб ми співчували його обставинам, що, звісно, само по собі є дуже підозрілим кроком. Але чи можна довіряти тому, що він взагалі каже? Ми говоримо, що "Путін припертий до стінки. Що він робитиме?" Ось таким чином ми самі й починаємо розмовляти про ядерну зброю: Путін заводить нас у те, що ми повинні вважати його власним психологічним простором. Але це все лише відчуття. Насправді це не причина.

Якби чисті емоції, викликані поразкою, спонукали до застосування ядерної зброї, це вже давно сталося б. Але нічого подібного не відбувається. Мало що може бути більш принизливим, ніж поразка під Києвом через місяць після початку війни. Шоком став і обвал фронту на Харківщині минулого місяця. Поки я пишу цю статтю, українці досягають значних успіхів в областях, про які Путін щойно, під час величезних телевізійних урочистостей, заявив, що вони назавжди увійдуть до складу Росії. Офіційна відповідь Москви полягала в тому, що кордони цих областей ще не визначені, а неофіційною відповіддю на наступ переважаючих сил українців став відступ.

Тож погляньмо уважніше на позицію Путіна. Російські збройні сили в Україні не "припертi до стінки": вони будуть у безпеці, якщо відступлять назад до РФ. Метафора "стінки" також не дуже допомагає зрозуміти, де стоїть Путін. Це більше схоже на те, що навколо нього пересунули меблі, і йому доведеться знову зорієнтуватись.

Те, що він зробив в Україні, змінило його позицію в Москві, причому на гірше. З цього, однак, не випливає, що він “мусить” виграти війну в Україні, хоч би що це означало (“може” логічно стоїть перед “сусить”). Для Путіна втримати владу в Москві – це якнайважливе, і для цього не обов’язково наражати себе на подальший ризик в Україні.

Влітку для нього все було простіше. Донедавна, напевно, поки Путін не виступив із промовою про мобілізацію, він міг просто оголосити про перемогу в ЗМІ, і більшість росіян задовольнилися б цим. Але зараз він довів свою безглузду війну до того, що навіть російський інформаційний простір починає давати тріщину. Завдяки мобілізації росіяни почали переживати за війну, як ніколи раніше, що показують останні соціологічні опитування. А тепер вже навіть їхні телевізійні пропагандисти визнають, що російські війська відступають. Отже, на відміну від першої половини війни, Путін не може більше просто стверджувати, що все добре, і не зважати ні нащо. Він повинен зробити щось інше.

Земля зрушилася під Путіновими ногами. Його політична кар’єра була побудована на використанні котрольованих ЗМІ для перетворення зовнішньої політики у заспокійливу виставу. Якщо сказати це іншими словами, то виживання режиму залежало від двох чинників: те, що відбувається **на телебаченні,** важливіше, ніж те, що відбувається насправді; і те, що відбувається за кордоном, важливіше, ніж те, що відбувається вдома. І здається мені, що ці чинники вже не працюють. З початком мобілізації різниця між удома та за кордоном зруйнована.

Із програними битвами **різниця між телебаченням і реальністю суттєво зменшилася.** Дійсність почала відігравати більшу роль, ніж телебачення, а Росія – більшу, ніж Україна.

Між верхівкою та громадською думкою в Росіїтакож виник розкол, який зараз можна помітити навіть на телебаченні. Дехто з росіян вважає цю війну святою справою, яку можна виграти, тільки якщо рубати винуватцям голови, буцім тоді керівництво буде поводитись чесніше та почне посилати більше людей і техніки на фронт. Серед них є і декілька військових блогерів, які зараз перебувають неподалік від зони бойових дій, і їхні голоси стають все більш популярними. Проте це є пастка для Путіна, оскільки він і так посилає на війну все, що тільки може. Власне, через висловлювання цих осіб він виглядає слабким і нерішучим. Інші вважають, що війна була помилкою. Ці голоси виставляють його дурнем. Позаяк це лише деякі з низки найголовніших і суперечливих думок, з якими зараз стикається Путін у своєму вразливому й ослабленому становищі.

Якщо війна за кордоном погіршує твоє становище, і якщо цю війну неможливо виграти, краще закінчити її сьогодні, аніж завтра. Я підозрюю, що Путін просто ще не розуміє цього. Однак він зайшов достатньо далеко, щоб усвідомити, що він повинен діяти в реальному світі, хоча досі його рішення були невдалими.

Між тим мобілізація була найгіршим вибором для обох світів: достатньо великою, щоб відштовхнути населення, але надто малою і, найголовніше, надто пізньою, щоб виправити ситуацію [на фронті] до зими. Ймовірно, це був наслідок компромісу, який показує нам, що Путін править не сам. Він намагається безпосередньо керувати військами в Україні. Проте невдачі у війні відкривають його для прискіпування (поки що непрямого). І тут Путін, схоже, втрапив у халепу: **завершення війни зараз, без зміни порядку денного, посилило б деяких його критиків.** А після проведення мобілізації в нього лишилося не так й багато засобів, за допомогою яких можна залучити додаткові сили.

Отже, як зміниться порядок денний?

Він змінюється сам собою. Зараз Путін опинився заручником події, яка мала б статися з кимось іншим, лише в телевізорі та про якесь далеке-далеке місце, але яка одразу набула політичного розголосу всередині Росії. Двоє відомих російських політичних діячів – Рамзан Кадиров та Євгєній Пригожин – досить жорстко розкритикували вище російське командування. З огляду на те, що всі знають, що Путін фактично керує армією одноосібно, це мало б викликати чвари і розбрат. Натомість Кремль прямо відповів Кадирову, а армійська пропаганда показує розкритикованого командира разом зі своїми військами у полі.

На мою думку, це не випадково, і Кадиров, і Пригожин наглядають за чимось на зразок приватних збройних сил. Кадиров фактично є диктатором Чечні і має власне ополчення, яке з початком війни було розгорнуте в Україні, де, схоже, займалося лише знущаннями та залякуванням мирних мешканців, а також розміщенням своїх фото та відео в інстаграмі й тік-току. Після початку мобілізації в РФ минулого місяця Кадиров оголосив, що ніхто з Чечні мобілізований не буде. Звідси можна зробити висновок, що він береже своїх людей для чогось іншого.

Пригожин є очільником сумнозвісних найманців із ПВК “Вагнер”, завдяки яким і став відомим. (Він також відповідає за інтернет-агентство, яке було одним з учасників гібридної війни проти України у 2014 році та кібервійни проти Британії та США у 2016 році.) Поміж іншого ПВК “Вагнер” була причетна до низки спроб зміни режиму, зокрема до кривавих *чисток* маріонеткових російських урядів у Луганській та Донецькій областях, а також

спроби вбити Володимира Зеленського на початку війни [у 2022 році]. Без сумніву, це було зроблено за наказом Путіна. У підсумку, ця особа має досить неприємний набір навичок.

Зараз "Вагнер" очолює щоденні спроби наступу росіян у *районі Бахмута* Донецької області, які щоразу закінчуються нічим. Схоже, що тепер "Вагнер" не дуже любить проявляти активність там, де українці просуваються вперед. І це вельми цікаве спостереження.

Ічора Gulagu.net повідомив, що бойовик "Вагнера" застрелив офіцера московської армії, що нібито свідчить про те, що на цій ділянці зіткнення не все добре. Отже, чи можна на підставі цих свідчень зробити припущення, що Пригожин береже навчених людей і ті засоби, які і нього ще лишилися? Він відкрито винаймав російських в'язнів для війни в Україні у лавах "Вагнера". Я б насмілився припустити, що він посилає їх на смерть, а сам притримує людей та обладнання, що могли б знадобитися в якійсь іншій справі.

Пригожин та Кадиров закликають до посилення війни і насміхаються над вищим російським командуванням у найбільш можливому для них агресивному тоні, але при цьому вигороджують власних людей. **Це дуже схоже на пастку.** Публічно критикуючи спосіб ведення війни, вони послаблюють нагляд Путіна за інформаційним полем. Примушуючи його взяти на себе відповідальність за провал у війні, навіть якщо самі робити цього не збираються, вони ще більше погіршують його становище. Вони кажуть Путіну, що треба перемагати у війні, яку, здається, навіть не намагаються виграти.

Відповідно до загальної логіки, яку я описую, суперники намагатимуться зберегти будь-які бойові підрозділи, які вони мають, або для захисту власних особистих інтересів у непередбачуваний час, або для того, щоб грати на користь Москви. Якщо все вищенаписане справді має стосунок до поточної ситуації, незабаром усім причетним видасться безглуздим мати збройні сили в далекій Україні або, якщо вже на те пішло, вбивати їх там день у день. Потім, зрештою, настане переломна мить. Як тільки деякі очільники зрозуміють, що інші притримують свої підрозділи, буде повним божевіллям втрачати (або відсилати) свої.

У певний час ця логіка стосується і самої російської армії. Як зазначив Лоуренс Фрідман, якщо армія хоче відігравати певну роль у російській політиці чи мати повагу в російському суспільстві, її командири мають стимул відійти, доки і них ще є підрозділи для командування. І якщо Путін сам хоче залишитися при владі, то ані дискредитована, ані деморалізована армія не в його інтересах.

Сама **мобілізація теж починає виглядати як спис, спрямований не туди:** чи є сенс посилати тисячі непідготовлених і недостатньо оснащених чоловіків у місце, де вони будуть приречені на загибель? Звісно, Путін виходить із того, що мобілізовані солдати або загинуть, або переможуть. Але якщо натомість вони втечуть, то стануть небезпечною групою, яка, можливо, буде готова піти під руку іншого очільника.

Таким чином, ми можемо побачити вірогідний сценарій того, як це вторгнення закінчиться.

Оскільки Україна продовжує вигравати битви, один розворот супроводжуватиме інший: телебачення поступиться дійсності, а українська кампанія поступиться боротьбі за владу в Росії. У такій боротьбі нема сенсу мати озброєні підрозділи в далекій Україні, коли як набагато корисніше було б розгорнути їх у себе в РФ. Вони не обов'язково братимуть участь у збройному конфлікті, хоча цього не можна повністю виключити, але передусім ці підрозділи необхідні владі, щоб стримати інших та захистити себе. Для всіх дійових осіб, можливо, **погано програти в Україні, але набагато гірше програти в Росії.**

Логіка ситуації буде обернена на користь того, хто найшвидше це усвідомить, зуміє наглянути та перерозташувати. Як тільки почнеться ланцюгова реакція, дуже швидко втратиться сенс мати російські війська в Україні взагалі.

Знову ж таки, з цього не обов'язково випливає, що в Росії будуть збройні зіткнення. Оскільки нестабільність, спричинена війною в Україні, повернеться додому, ті з російських провідників, які захочуть нажитися на цьому, або ж, навпаки, захиститися від неї, волітимуть, щоб їхні осередки влади були розташовані поближче до Москви. І це, звісно, було б дуже добре, і для України, і для світу.

Якщо це станеться, Путіну не знадобиться виправдання, щоб піти з України, оскільки він робитиме це заради власного політичного виживання. Незважаючи на всю його схильність до дивних уявлень про Україну, я вважаю, що він більше прив'язаний до влади.

Якщо сценарій, який я тут описую, розгорнеться, нам не доведеться хвилюватися про те, про що ми зазвичай хвилюємося, наприклад, як Путін ставиться до війни та чи будуть росіяни засмучені програшем. Під час внутрішньої боротьби за владу в Росії Путін та інші московити думатимуть про інші речі, і тема війни непомітно поступиться місцем більш нагальним клопотам. **Іноді ви змінюєте тему, а іноді тема змінює вас.**

Звісно, все це залишається дуже важко передбачуваним, особливо на будь-якому рівні деталізації. Інші результати також цілком можливі. Але лінія подій, яку я тут обговорюю, не тільки набагато краща, а й набагато ймовірніша, ніж ті прописи кінця світу, яких ми досі боїмося. Тому це варто розглянути та до цього варто підготуватися.

***

How does the Russo-Ukrainian War end?

Sometimes you change the subject, and sometimes the subject changes you

Timothy Snyder

Oct 5 2022

At first, no one could imagine that the Russo-Ukrainian war could begin. And yet it began. And now, no one can imagine how it will end. And yet end it will.

War is ultimately about politics. That Ukraine is winning on the battlefield matters because Ukraine is exerting pressure on Russian politics. Tyrants such as Putin exert a certain fascination, because they give the impression that they can do what they like. This is not true, of course; and their regimes are deceptively brittle. The war ends when Ukrainian military victories alter Russian political realities, a process which I believe has begun.

The Ukrainians, let's face it, have turned out to be stunningly good warriors. They have carried out a series of defensive and now offensive operations that one would like to call "textbook," but the truth is that those textbooks have not yet been written; and when they are written, the Ukrainian campaign will provide the examples. The have done so with admirable calm and sang-froid, even as their enemy perpetrates horrible crimes and openly campaigns for their destruction as a nation.

Right now, though, we have a certain difficulty seeing how Ukraine gets to victory, even as the Ukrainians advance. This is because many of our imaginations are trapped by a single and rather unlikely variant of how the war ends: with a nuclear detonation. I think we are drawn to this scenario, in part, because we seem to lack other variants, and it feels like an ending.

Using the mushroom cloud for narrative closure, though, generates anxiety and hinders clear thinking. Focusing on that scenario rather than on the more probable ones prevents us from seeing what is actually happening, and from preparing for the more likely possible futures. Indeed, we should never lose sight of how much a Ukrainian victory will improve the world we live in.

But how do we get there? The war could end in a number of ways. Here I would like to suggest just one plausible scenario that could emerge in the next few weeks and months. Of course there are others. It is important, though, to start directing our thoughts towards some of the more probable variants. The scenario that I will propose here is that a Russian conventional defeat in Ukraine is merging imperceptibly into a Russian power struggle, which in turn will require a Russian withdrawal from Ukraine. This is, historically speaking, a very familiar chain of events.

Before I lay this out, we will first have to clear away the nuclear static. Speaking of nuclear war in a broad, general way, we imagine that the Russo-Ukrainian War is all about us. We feel like the victims. We talk about our fears and anxieties. We write click-bait headlines about the end of the world. But this war is almost certainly not going to end with an exchange of nuclear weapons. States with nuclear weapons have been fighting and losing wars since 1945, without using them. Nuclear powers lose humiliating wars in places like Vietnam and Afghanistan and do not use nuclear weapons.

To be sure, there is a certain temptation to concede mentally to nuclear blackmail. Once the subject of nuclear war is raised, it seems overwhelmingly important, and we become depressed and obsessed. That is just where Putin is trying to lead us with his vague allusions to nuclear weapons. Once we take his cue, we imagine threats that Russia is not actually making. We start talking about a Ukrainian surrender, just to relieve the psychological pressure we feel.

This, though, is doing Putin's work for him, bailing him out of a disaster of his own creation. He is losing the conventional war that he started. His hope is that references to nuclear weapons will deter the democracies from delivering weapons to Ukraine, and buy him enough time to get Russian reserves to the battlefield to slow the Ukrainian offensive. He's probably wrong that this would work; but the rhetorical escalation is one of the few plays that he has left.

As I'll explain in a moment, giving in to nuclear blackmail won't end the conventional war in Ukraine. It would, however, make future nuclear war much more likely. Making concessions to a nuclear blackmailer teachers him that this sort of threat will get him what he wants, which guarantees further crisis scenarios down the line. It teaches other dictators, future potential blackmailers, that all they need is a nuclear weapon and some bluster to get what they want, which means more nuclear confrontations. It tends to convince everyone that the only way to defend themselves is to build nuclear weapons, which means global nuclear proliferation.

Insofar as there is some kind of nuclear threat, it is directed not against us, but against the Ukrainians. They have been resisting nuclear blackmail for seven months; and if they can do it, surely we can too. When prominent Russian political figures such as Chechen leader Ramzan Kadyrov talk about nuclear use, they mean in Ukraine. But this is also not how the war is going to end. Kadyrov also claims that he is sending his teenage sons to fight in Ukraine. So that they can be irradiated by Russian nuclear weapons?

Russia claims to be mobilizing hundreds of thousands of new troops. This is not going at all well, but even so: would Putin really take the political risk of a large-scale mobilization, send the Russian boys to Ukraine, and then detonate nuclear weapons nearby? Morale is a serious problem already. It appears that more than half a million Russian men have fled the country rather than be sent to Ukraine. It would not help the situation if Russians thought that they were being mobilized to a zone where nuclear weapons would be detonated. They will get no appropriate protective gear. Many mobilized soldiers lack the appropriate gear for a conventional war.

Russia has just declared that parts of eastern and southern Ukraine are Russia. This is of course ridiculous. But would Moscow really use nuclear weapons on lands

that it claims are Russian, killing or irradiating the people it claims are Russian citizens, civilians and soldiers alike? It's not impossible. But it's very unlikely.

And even if it happened, it wouldn't end the war, or at least not with a Russian victory. I have been reasoning thus far without even mentioning deterrence: the anticipation that use of a nuclear weapon would trigger powerful responses from other countries. The Americans have been given months to think about this, and I would imagine that their response to nuclear use by Russia has been calculated to be disabling for the Russian armed forces and humiliating for Putin personally. Another more indirect form of deterrence is the sure knowledge that the use of a nuclear weapon would lose Putin and Russia support around the world.

I also wonder whether Russia would take the risk of bringing nuclear weapons into or even near Ukraine, given Ukraine's accurate long-range artillery, Russia's leaky logistics, and the ability of the Ukrainians to get hold of weapons systems the Russians have brought into their country. It is hard to overstate the difficulty the Russians have in to keeping hold of their own stuff. Sure, the Russians might use a missile instead; but some of their missiles fall to earth and more are shot down. Russian planes tend to crash and to get shot down, to the point that Russian sorties are rare -- and attract negative attention.

Assuming that Russia did want to detonate a small nuclear weapon in Ukraine and succeeded in doing so, despite all of this, this would make no decisive military difference. There are no big clusters of Ukrainian soldiers or equipment to hit, since Ukraine fights in a very decentralized way. If there were a detonation, Ukrainians would keep fighting. They have been saying so for months, and there is no reason to doubt them.

There is also the problem of motive. Putin wants us to sympathize with his situation, which is of course a highly suspect move in itself. But is what he says even credible? We say that "Putin is backed to the wall. What will he do?" That is how we get ourselves talking about nuclear weapons: Putin gets us into what we are to supposed to believe is his own psychological space. But this is all just feeling. It is not really a motive.

If sheer emotion resulting from defeat was going to motivate nuclear use, it would already have happened, and it hasn't. Little can be more humiliating than the Russian defeat at Kyiv, a month into the war. The collapse in Kharkiv region last month was also a shock. As I write, the Ukrainians are making significant gains in regions that Putin just claimed would be Russia forever in a giant televised ceremony; the official Russian response has been to say that their borders are not defined. The Russian reaction to superior force has been to retreat.

So let us take a harder look at Putin's position. The Russian armed forces are not "backed against a wall" in Ukraine: they are safe if they retreat back to Russia. The "wall" metaphor is also not really helpful in seeing where Putin stands. It is more like the furniture has been moved around him, and he will have to get his bearings again.

What he has done in Ukraine has changed his position in Moscow, and for the worse. It does not follow from that, though, they he "must" win the war in Ukraine, whatever that means ("can" comes logically before "must"). Holding on to power in Moscow is what matters, and that does not necessarily mean exposing himself to further risk in Ukraine. Once (and if) Putin understands that the war is lost, he will adjust his thinking about his position at home.

Through the summer, that position was simpler. Until very recently, probably until he made the speech announcing mobilization in September, he could simply have declared victory on mass media, and most Russians would have been content. Now, however, he has brought his senseless war to the point where even the Russian information space is beginning to crack. Russians are anxious about the war now, thanks to mobilization (as opinion polls show). And now their television propagandists are admitting that Russian troops are retreating. So unlike the first half-year of the war, Putin cannot just claim that all is well and be done with it. He has to do something else.

The earth has moved under Putin's feet. His political career has been based on using controlled media to transform foreign policy into soothing spectacle. In other words: regime survival has depended upon two premises: what happens on television is more important than what happens in reality; and what happens abroad is more important than what happens at home. It seems to me that these premises no longer hold. With mobilization, the distinction between at home and abroad has been broken; with lost battles, the distinction between television and reality has been weakened. Reality is starting to matter more than television, and Russia will start to matter more than Ukraine.

There is a cleft both in elite and public opinion in Russia, and it is now becoming visible on television. Some people think that the war is a holy cause and can be won if heads roll, leadership behaves honorably, and more men and materiel are sent to the front. Among them are the military bloggers who are actually at the front, and whose voices are becoming more mainstream. This is a trap for Putin, since he is already sending everything that he can. Those voices make him look weak. Other people think that the war was a mistake. These voices will make him look foolish. This is just the most basic of a number of contradictory positions that Putin now faces, from an exposed and weakened position.

If a war abroad is weakening your position, and if that war cannot be won, it is best to end it today rather than tomorrow. I would suspect that Putin does not yet see this. He has, however, come far enough to understood that he must act in the real world, though thus far his choices have not been good ones.

Mobilization was the worst of both worlds: big enough to alienate the population, too small and above all too late to make a difference before winter. It was probably the result of a compromise, which shows us that Putin is not ruling alone. Putin is trying to command the troops in Ukraine. His failures open him up to criticism (indirect, so far). But Putin seems to be stuck: just ending the war now, without the the subject changing, would strengthen some of his critics. But now that mobilization has already been tried, he has few means of applying greater force. So how does the subject change?

It is changing on its own. Putin is now trapped by an event that was supposed to be televisual and about a faraway place, but which has taken on an immediate political form inside Russia. Two prominent Russian political figures, Ramzan Kadyrov and Yevgeny Prigozhin, have criticized the Russian high command quite brutally. Given that everyone knows that Putin is doing the actual commanding, this has to be divisive. The Kremlin responded to Kadyrov directly, and army propaganda has been showing a criticized commander with his troops in the field.

Recruitment poster for Wagner, with Prigozhin portrayed as the great Russian Leader. The slogan on the death's head patch is "Death is our business. Business is good." One of the Wagner detachments is openly fascist.

By what I take to be no coincidence, both Kadyrov and Prigozhin control something like a private armed force. Kadyrov, the de facto dictator of Russia's Chechnya region, has his own militia. It was deployed to Ukraine, where it seemed to specialize in terrorizing civilians and instagramming itself. After pushing for mobilization in Russia last month, Kadyrov then announced that no one from Chechnya would be mobilized. One might conclude that he is saving his men for something else.

Prigozhin is the leader of the murky mercenary entity Wagner, and has been making himself more visible in that capacity. (He is also responsible for the Internet Research Agency, which was one of the actors in the hybrid war against Ukraine in 2014 and the cyberwars against Britain and the United States in 2016.) Wagner has been involved in a number of attempts at regime change, including blood purges of the Russian puppet governments in Luhansk and Donetsk regions, and the attempts to assassinate Volodymyr Zelens'kyi at the beginning of the war. These were at Putin's orders, no doubt. But it is an unnerving skill set.

Right now Wagner is leading the daily Russian attempts at offensives in the Bakhmut area of Donetsk region, which are not actually going anywhere. Wagner does not seem to be very active where the Ukrainians are advancing, which is rather more important. Yesterday Gulagu.net reported that a Wagner fighter shot a Russian army officer, which would seem to indicate that all is not well on that part of the front. Is it a stretch to suppose that Prigozhin is sparing whatever valuable men and material he has left? He has been openly recruiting Russian prisoners to fight for Wagner in Ukraine; I would venture the supposition that he is sending them to die and keeping back the men and equipment who might have a future in some other endeavor.

Prigozhin and Kadyrov are calling for is an intensification of the war, and mocking the Russian high command in the most aggressive possible tone, but meanwhile they seem to be protecting their own men. That too seems like a trap. By criticizing the way the war is fought, they weaken Putin's informational control; by forcing him to take responsibility even as they will not do so, they expose his position further. They are telling him to win a war that they do not, themselves, seem to be trying to win.

In the overall logic that I am describing, rivals would seek to conserve whatever fighting forces they have, either to protect their own personal interests during an unpredictable time, or to make a play for Moscow. If this is indeed the present situation, it will soon seem foolish for everyone involved to have armed forces

located in distant Ukraine, or, for that matter, to get them killed there day after day. Then comes a tipping point. Once some people realize that other people are holding back their men, it will seem senseless to expend (or alienate) one's own.

At a certain moment, this logic applies to the Russian army itself. As Lawrence Freedman has pointed out, if the army wants to have a role in Russian politics or prestige in Russian society, its commanders have an incentive to pull back while they still have units to command. And if Putin himself wants to remain in power, neither a discredited nor a demoralized army is in his interest.

Mobilization itself starts to look like a spear pointed the wrong way: is there a point in sending thousands of unprepared and underequipped men into what they increasingly know is doom? Putin's presupposition, of course, is that mobilized soldiers will either die or win; but if they flee instead, they become a dangerous group, perhaps ready for another leader.

And so we can see a plausible scenario for how this war ends. War is a form of politics, and the Russian regime is altered by defeat. As Ukraine continues to win battles, one reversal is accompanied by another: the televisual yields to the real, and the Ukrainian campaign yields to a struggle for power in Russia. In such a struggle, it makes no sense to have armed allies far away in Ukraine who might be more usefully deployed in Russia: not necessarily in an armed conflict, although this cannot be ruled out entirely, but to deter others and protect oneself. For all of the actors concerned, it might be bad to lose in Ukraine, but it is worse to lose in Russia.

The logic of the situation favors he who realizes this most quickly, and is able to control and redeploy. Once the cascade begins, it quickly makes no sense for anyone to have any Russian forces in Ukraine at all. Again, from this it does not necessarily follow that there will be armed clashes in Russia: it is just that, as the instability created by the war in Ukraine comes home, Russian leaders who wish to gain from that instability, or protect themselves from it, will want their power centers close to Moscow. And this, of course, would be a very good thing, for Ukraine and for the world.

If this is what is coming, Putin will need no excuse to pull out from Ukraine, since he will be doing so for his own political survival. For all of his personal attachment to his odd ideas about Ukraine, I take it that he is more attached to power. If the scenario I describe here unfolds, we don't have to worry about the kinds of things we tend to worry about, like how Putin is feeling about the war, and whether Russians will be upset about losing. During an internal struggle for power in Russia, Putin and other Russians will have other things on their minds, and the war will give way to those more pressing concerns. Sometimes you change the subject, and sometimes the subject changes you.

Of course, all of this remains very hard to predict, especially at any level of detail. Other outcomes are entirely possible. But the line of development I discuss here is not only far better, but also far more likely, than the doomsday scenarios we fear. It is thus worth considering, and worth preparing for.

Thinking about... is a reader-supported publication. To receive new posts and support my work, consider becoming a free or paid subscriber.

PS I will soon begin regular conversations with paid subscribers. Audio versions of this and other posts are or will be available to paid subscribers.

***

№ 826.

Просуществует ли Российская Федерация до 2025 года

Распад России является главным условием завершения войны и предотвращения ядерной катастрофы.

ВИТАЛИЙ КУЛИК, ДЛЯ "ХВИЛІ"

Автор - футуролог, проект “Археологія Майбутнього”

2022-10-15

Распад России является главным условием завершения войны и предотвращения ядерной катастрофы. Все остальные варианты являются лишь перерывом перед второй фазой противостояния. Все должны осознать: чем раньше Российская Федерация войдет в состояние коллапсирования государственности и распада, тем меньше будут глобальные угрозы для человечества.

С другой стороны, эта точка суперхрупкости России должна наступить не раньше готовности Человечества к осознанию себя Субъектом, к тому, что Карл Ясперс назвал "изменением людьми своего нравственно-политического состояния". Иначе миропорядок, в котором есть место режиму – такому как путинская Россия, будет воспроизведен. Мы не разорвем круг. Победы не будет.

Учитывая это, важно определение времени и места наступления точки суперхрупкости - проявление наибольшего, критического напряжения, с которым российская государственность не сможет справиться. Маленькая трещина в политическом режиме обеспечит каскадный распад и отмирание функций государства, расписание общественных отношений.

Но проблема обнаружения точки суперхрупкости в том, что ее появление практически невозможно предсказать во времени и пространстве. Можно лишь *описать* , смоделировать (*здесь* , *здесь* и *здесь*) условия, которые приведут к ее возникновению.

В 1969 году советский историк-диссидент Андрей ***Альмарик*** опубликовал в Мюнхене работу под красноречивым названием *«Просуществует ли Советский Союз до 1984 года?»* . Тогда его прогноз казался нереалистичным и критически воспринят российской политической эмиграцией. Но Альмарик ошибся всего на 7 лет. Он достаточно четко обозначил условия появления разломов в советском обществе, показал среду, где должна была проявиться точка суперхрупкости.

В конце 1960-х Альмарику казалось, что распад СССР запустит военное противостояние не с Западом, а с Китаем Мао Цзэдуна. Триггером же разрушения Союза стала провальная война в Афганистане.

«Царский режим, — писал Альмарик, — просуществовал бы, пожалуй, достаточно долго и, возможно, провел бы какую-то мирную модернизацию, если бы правящая верхушка не расценивала общее положение и свои силы явно фантастически и не вела бы внешнеэкспансионистическую политику,

вызвавшую перенапряжение. Действительно, если бы правительство Николая II не начало войны с Японией, не было бы революции 1905—07 годов, не начало войны с Германией — не было бы революции 1917 года. Всякое внутреннее старение сочетается с крайней внешнеполитической амбициозностью...

Каждый тоталитарный режим стареет, сам того не замечая. Почему Николаю требовалась Крымская война, приведшая к краху созданное им устройство? Почему Николаю II потребовалась война с Японией и Германией? Существующий ныне режим (в СССР – авт.) удивительным образом сочетает в себе черты царствования как Николая I, так и Николая II. А во внутренней политике, вероятно, и Александра III. Но лучше всего сравнить нынешний советский режим с режимом бонапартистов Наполеона III. При таком сравнении Ближний Восток будет его Мехико, Чехословакия – Папской областью, а Китай – его Германской империей».

Многие эксперты уже применяли эти аналогии к современной России Путину. Именно в таких формулировках. Вторая Чеченская война – как Ближний Восток для СССР, война с Грузией в 2008 году – как вторжение Союза в Чехословакию, война Путина с Украиной – с войной в Афганистане и т.д. В последнем пункте следует все же сравнивать с Первой мировой войной, где выход – не в победе одного из альянсов, а в смерти старого миропорядка и разрушении империй.

Интересно для нас и описание Альмариком советского общества и его движущих сил. Они актуальны и в отношении нынешней российской действительности.

Во-первых, отсутствие оппозиции и неспособность "среднего класса" выступить опорой реформаторских и антивоенных сил (которые сами являются маргинальными в РФ). Альмарик говорит о культе "собственного бессилия" среднего класса (мол, «стену лбом не пробьешь»); наконец – сращивание «среднего класса» с режимом, зависимость от него.

Во-вторых, наиболее многочисленным слоем советского общества в СССР на рубеже 1960/1970 гг был, за Альмариком – "странный класс". Его породила пролетаризация села. Это не крестьяне и не рабочие. Как *отметил* Иван Майстренко в своей рецензии на книгу Альмарика, "это люди с двойной психологией владельцев своих микрохозяйств и батраков гигантского анонимного предприятия". Этот тип чувствует себя в новых обстоятельствах очень неуютно, испуганно, но и агрессивно. Как одну из характерных черт народной массы Амальрик называл "чрезвычайное распространение бытового воровства".

В современных российских реалиях "странным классом" есть прослойка "ниже среднего класса", но не пролетарий и люмпен. Это "молчаливое большинство", "глубинный русский народ", электоральная база Путина. С началом массовой мобилизации этот сегмент вошел в режим "неуютного существования". Его агрессия пока не канализована. Кремлевские пропагандисты пытаются направить ее на украинцев, на условный НАТО, но это не работает. В пользу этого утверждения можно привести жалобу роспропагандистов о снижении интереса к информационным программам и ток-шоу на телевидении в РФ. "Странный класс" лишь выглядит немой покорной массой, зомбированной пропагандой. На самом деле, в его корне начинает скапливаться недовольство и агрессия. И рано или поздно они найдут выход, что приведет к социальному взрыву.

В-третьих, деидеологизация общества на фоне официозной попытки вдохнуть жизнь в патриотическую идею Великой России. Альмарик пишет, что потребность некой идеологической основы заставляет режим искать новую идеологию, а именно: великорусского национализма с присущим ему культом силы и экспансионистскими притязаниями. Режиму с такой идеологией нужно иметь внешних и внутренних врагов. В свою очередь, "глубинный народ" деидеологизирован. Более двадцати лет путинский режим вытравливал политику в стране.

«Во что же верит и чем руководствуется этот народ… без морали?» – спрашивает Амальрик. И отвечает: «Он верит в свою национальную силу, которой должны бояться другие народы, и руководствуется сознанием силы своего режима, которой боится он сам. При таком взгляде не трудно понять, какую форму будет принимать народное недовольство и во что оно выльется, если режим сам себя переживет. Ужасы русских революций 1905—07 и 1917—20 годов будут казаться тогда идиллическими рисунками».

Собственно, в случае достижения точки суперхрупкости "глубинный народ" России трансформирует свою веру "в свою национальную силу, которую должны бояться другие народы", в агрессию против "внутренних врагов". Это могут быть как "инородцы", так и чиновники, силовики, менты, буржуи, соседи... Начнется тот же "Бунт бессмысленный и беспощадный".

Достаточно верно замечание Альмарика относительно невозможности военного переворота в СССР. “Партаппарат, против которого фактически был бы направлен переворот военных срощен как с армией, так и с экономическими кругами. Эти две силы даже рванув вперед, быстро погрязли бы в том же болоте». ГКЧП тому стало наглядным подтверждением.

Можно предположить, что подобная ситуация есть и сегодня. Российская военная организация не является чем-то отделенным от путинской Вертикали.

Они взаимопереплетаются, взаимосвязаны. Благополучие генералитета напрямую зависит от неформального места конкретных генералов в “табелях о рангах” Кремля. Поэтому говорить о военном перевороте можно только после устранения самого Путина и провала "транзита власти".

Есть еще одна вещь, которая важна для суперхрупкости – окончательное отчуждение правящего класса от "глубинного народа". Признаки этого есть. Но "глубинный народ" пока не осознал реальности и не разорвал собственную стратегию выживания с судьбой властвующей элиты.

Советский Союз в конце своего существования отвечал формуле ***Альмарика***:

> ***«мы уже достигли той мертвой точки, когда понятие власти не связывается ни с доктриной, ни с личностью вождя, ни с традицией, а только с властью как таковой... Единственной целью подобного режима, во всяком случае, во внутренней политике, должно быть самосохранение... Он только хочет, чтобы все было по старинке: признавались авторитеты, помалкивала интеллигенция, не расшатывалась система опасными и необычными реформами».***

Что Россия сегодня?

Природа путинского режима двойная.

1) С одной стороны, режим исчерпал внутренний ресурс для модернизации. Там даже безболезненный транзит власти невозможен. Персоналистская диктатура такого не предполагает. 2) К тому же, в режиме ощущается внутренняя смысловая пустота, пока еще заполненная миазмами токсичных фантомов. Они создают видимость, но уж совсем не вдохновляют массы.

> Правящая верхушка увлекается идеями перекройки политической карты мира и начинает войну, в которой не может победить.

"Режим громкой пустоты" сталкивается с границей/"пределом", которую неспособен преодолеть из-за отсутствия внутреннего содержания.

Как только "глубинный народ" почувствует, что смыслы, транслируемые пропагандой, являются фейковыми, что сама власть не живет этими идеями, что "царь не настоящий", что есть только власть, за которую держатся кремлевские старцы всеми когтями, в России начнется бунт.

Любопытно, что

— Альмарик, рассматривая сценарии непосредственного распада СССР, описал модель, которая сегодня может быть актуальна для России.

“Война разбудит в начале русский национализм и подаст надежды национализму нерусскому. Далее первый будет затухать, а второй будет расти. 1) Нравственная усталость от войны, «ведущаяся далеко и неизвестно для чего», 2) экономические трудности приведут к возгоранию локальных бунтов, «например, из-за нехватки хлеба».

«Усилятся националистические тенденции среди нерусских народов. Носителями таких тенденций могут стать национальные партийные кадры, которые будут рассуждать так: пусть российский Иван сам справляется со своими трудностями». И «достаточно будет сильного поражения на фронте или какой-то большой вспышки недовольства в столице — забастовки или вооруженного восстания, чтобы режим упал». Власти могут перейти временно к военным и продержаться немного дальше. Но и тогда не будут решены проблемы, и потому «падение будет еще страшнее».

«Видимо, — пишет Амальрик, — Демократическое движение, которому режим постоянными репрессиями не даст окрепнуть, не может взять контроль в свои руки, и во всяком случае на столь долгое время, чтобы решить поставленные перед страной проблемы. В таком случае неизбежная "дезимперизация" пойдет крайне болезненным путем. Власть перейдет к экстремистским группам и элементам, и страна начнет расползаться на части в условиях анархии, насилия и крайней национальной розни. В этом случае границы между молодыми национальными государствами, которые начнут возникать ... будут определяться очень тяжело, с возможными военными столкновениями, чем воспользуются соседи...».

Напомню, что

— свою работу Альмарик писал за двадцать лет до распада СССР. Он достаточно четко осознавал политические технологии того времени, динамику накопления напряжения и усталость режима.

Политическое время в начале XXI века ускорено и нелинейно. России нужно совсем мало, чтобы прикоснуться к собственному "пределу" и прекратить существовать.

Точка сверххрупкости уже возникает.

Альмарик не застал сбыт своего пророчества. Он погиб в автокатастрофе на чужбине в 1980 году.

А мы видели распад СССР в 1991 году, увидим и распад России в 2025 году!

***

№ 427.

ПРОСУЩЕСТВУЕТ ЛИ СОВЕТСКИЙ СОЮЗ ДО 1984 ГОДА?

Андрей **Амальрик**[i]
Апрель-май-июнь ***1969***,
город Москва - деревня Акулово

Автора побуждают писать в основном три причины.

Во-первых, интерес к русской истории. Почти десять лет назад я написал работу о Киевской Руси; по независящим от меня причинам я вынужден был прервать свои исследования о начале российского государства, зато теперь я надеюсь, что как историк буду сторицей вознагражден за это, став свидетелем его конца.

Во-вторых, я мог близко наблюдать за попытками создания независимого общественного движения в СССР, что само по себе очень интересно и заслуживает какой-то предварительной оценки. И

в-третьих, мне часто приходилось слышать и читать *о так называемой "либерализации" советского общества, вкратце эти рассуждения можно сформулировать так: сейчас обстановка лучше, чем десять лет назад, следовательно через десять лет будет еще лучше*. **Я постараюсь здесь показать, почему я не согласен с этим.**

Я хочу подчеркнуть, что моя статья основана не на каких-либо исследованиях, а лишь на наблюдениях и размышлениях.

С этой точки зрения она может показаться пустой болтовней, но — во всяком случае для западных советологов — представляет уже тот интерес, какой для ихтиологов представила бы вдруг заговорившая рыба[1].

I

Как можно думать, в течение пяти, приблизительно, лет — с 1952 по 1957 годы — в нашей стране происходила своего рода “верхушечная революция”. Она пережила такие напряженные моменты, как 1) создание так называемого расширенного президиума ЦК КПСС, 2) дело врачей, 3) загадочную смерть Сталина и 4) ликвидацию расширенного президиума, 5) чистку органов госбезопасности, 6) массовую реабилитацию политзаключенных и 7)

публичное осуждение Сталина, 8) польский и 9) венгерский кризисы и, наконец, закончилась 10) полной победой Хрущева.

Во весь этот период страна пассивно ожидала своей судьбы: если “наверху” все время шла борьба, “снизу” не раздавалось ни одного голоса, который прозвучал бы диссонансом тому, что в настоящий момент шло “сверху”[2].

Но, видимо, “верхушечная революция”, расшатав созданный Сталиным монолит, сделала возможным и какое-то движение в обществе, и уже к концу этого периода стала проявляться новая, независимая от правительства сила.

Ее условно можно назвать “культурной оппозицией”.

Некоторые писатели, до этого шедшие в официальном русле или просто молчавшие, заговорили по-новому, и часть их произведений была опубликована или распространялась в рукописях, появилось много молодых поэтов, художников, музыкантов и шансонье, стали циркулировать машинописные журналы, открываться полулегальные художественные выставки, организовываться молодежные ансамбли[3]. Это движение было направлено не против политического режима как такового, а только против его культуры, которую, тем не менее, сам режим рассматривал как свою составную часть. Поэтому режим боролся с “культурной оппозицией”, в каждом отдельном случае одерживая полную победу: писатели “каялись”, издатели подпольных журналов арестовывались, выставки закрывались, поэты разгонялись. Тем не менее победу над “культурной оппозицией” в целом одержать не удалось, напротив — частично она постепенно включилась в официальное искусство, тем самым модифицировавшись, но модифицировав и официальное искусство, частично же сохранилась, но уже в значительной степени как явление культуры. Режим примирился с ее существованием и как бы махнул на нее рукой, лишив тем самым ее оппозиционность политической нагрузки, которую он сам придавал ей своей борьбой с нею.

Однако тем временем из недр “культурной оппозиции” вышла новая сила, которая стала в оппозицию уже не только официальной культуре, но и многим сторонам идеологии и практики режима. Она возникла в результате скрещения двух противоположных тенденций — стремления общества ко все большей общественно-политической информации и стремления режима все больше препарировать официально даваемую информацию — и получила название “самиздата”. Романы, повести, рассказы, пьесы, мемуары, статьи, открытые письма, листовки, стенограммы заседаний и судебных процессов в десятках, сотнях и тысячах машинописных списков и фотокопий начали расходиться по стране[4]. Причем постепенно, приблизительно за пятилетие, происходила эволюция “самиздата” от художественной литературы к

документу, принимавшему все более определенную общественно-политическую окраску. Естественно, что в “самиздате” режим увидел еще большую опасность для себя, чем в “культурной оппозиции”, и борется с ним еще более решительно[5].

Тем не менее, “самиздат”, подобно “культурной оппозиции”, постепенно подготовил новую самостоятельную силу, которую можно рассматривать уже как настоящую политическую оппозицию режиму или, во всяком случае, как зародыш политической оппозиции. Это — общественное движение, называющее само себя Демократическим движением. Как новый этап оппозиции режиму и как политическую оппозицию его можно рассматривать, пожалуй, по следующим причинам: во-первых, не принимая форму четкой организации, оно само осознает и называет себя движением, имеет руководителей, активистов и опирается на значительное число сочувствующих; во-вторых, оно сознательно ставит себе определенные цели и избирает определенную тактику, хотя и то и другое довольно расплывчато; в-третьих, оно хочет работать в условиях легальности и гласности и добивается этой гласности, в чем его отличие от маленьких или даже больших подпольных групп[6].

Прежде чем посмотреть, насколько Демократическое движение является массовым, насколько четкие и достижимые цели оно себе ставит, т. е. является ли оно действительно движением и имеет ли какие-либо шансы на успех, есть смысл поставить вопрос об идеологической основе, на которую может опираться всякая оппозиция в СССР.

Конечно, как это хорошо помнит сам автор, и в 1952-1956 годах было большое количество недовольных и настроенных оппозиционно по отношению к режиму лиц. Но, не говоря даже о том, что недовольство это носило “камерный” характер, оно в значительной степени опиралось на негативную идеологию: считалось, что режим плох, потому что он делает или не делает то-то и то-то, в то же время в общем-то не ставилось вопроса, а что же хорошо, подразумевалось также, что режим или не отвечает своей идеологии или что сама идеология никуда не годится. Однако поиски позитивной идеологии, способной противостоять официальной, начались только к концу этого периода[7]. Можно сказать, что за последние полтора десятилетия выкристаллизовались по крайней мере три идеологии, на которые опирается оппозиция. Это “подлинный марксизм-ленинизм”, “христианская идеология” и “либеральная”. “Подлинный марксизм-ленинизм” предполагает, что режим, извратив в своих целях марксистско-ленинскую идеологию, не руководствуется марксизмом-ленинизмом в своей практике и что для оздоровления нашего общества необходимо возвращение к истинным принципам марксизма-ленинизма. “Христианская идеология” предполагает,

что необходимо перейти в общественной жизни к христианским нравственным принципам, которые толкуются в несколько славянофильском духе, с претензией на особую роль России. Наконец, “либеральная идеология” в конечном счете предполагает переход к демократическому обществу западного типа с сохранением, однако, принципа общественной и государственной собственности[8].

Все эти идеологии, однако, в значительной степени аморфны, их никто не формулировал с достаточной полнотой и убедительностью и зачастую они только как бы сами собой подразумеваются их последователями: последователи каждой доктрины предполагают, что все они верят в нечто общее, что точно, однако, никому не известно. Также эти доктрины не имеют четких границ и зачастую переплетаются одна с другой. И даже в таком аморфном виде они являются достоянием небольшой группы лиц. Между тем есть много признаков, что в самых широких слоях народа, прежде всего в рабочей среде, ощущается потребность в идеологии, на которую могло бы опереться негативное отношение к режиму и его официальной доктрине[9].

Демократическое движение, насколько мне известно, включает представителей всех трех обозначенных выше идеологий; таким образом, его идеология может быть или эклектическим сочетанием “подлинного марксизма-ленинизма”, русского христианства и либерализма или же основываться на том общем, что есть в этих идеологиях (в их современных советских вариантах). По-видимому, происходит последнее. Хотя Демократическое движение находится в периоде становления и никакой отчетливой программы себе не сформулировало, все его участники подразумевают во всяком случае одну общую цель: правопорядок, основанный на уважении основных прав человека.

Число участников Движения в общем столь же неопределенно, как и его цели. Оно насчитывает несколько десятков активных участников и несколько сот сочувствующих Движению и готовых поддержать его. Назвать любую точную цифру было бы невозможно не только потому, что она неизвестна, но и потому, что она все время меняется[10]. Быть может, более интересно не число участников Движения, а его социальный состав. Здесь я смог произвести небольшой подсчет, основываясь на типичном примере протестов по делу Галанскова и Гинзбурга.

По-существу, процесс над ними был только поводом для общественности предъявить режиму требования большего правопорядка и уважения прав человека, большинство подписавших протесты Галанскова и Гинзбурга вообще не знало. Поэтому, пожалуй, активные и довольно многочисленные

протесты общественности против нарушения законности во время этого процесса можно считать началом Движения[11].

Всего под разными коллективными и индивидуальными письмами подписалось 738 человек. Профессии 38 неизвестны. Если взять число известных, то можно составить следующую табличку:

ученых — 45%
деятелей искусства — 22%
инженеров и техников — 13%
издательских работников, учителей, врачей, юристов — 9 %
рабочих — 6 %
студентов — 5 %[12]

Если признать такой социальный расклад типичным для Движения, то получается, что его основную опору составляют академические круги. Однако ученые по самому своему роду работы, положению в нашем обществе и образу мышления представляются мне наименее способными к активному действию. Они охотно будут “размышлять”, но крайне нерешительно действовать[13].

Далее видно, что в более широком плане основную опору Движения составляет интеллигенция. Но поскольку это слово носит слишком неопределенный характер, характеризует не столько положение человека в обществе и обозначает не столько какую-либо общественную группу, сколько способность отдельных представителей этой группы к интеллектуальной работе, то лучше я буду употреблять термин “средний класс”.

Действительно, мы знаем, что во всех странах группа лиц со средними доходами, обладающая профессиями, требующими значительной подготовки, нуждается в своей деятельности в известной прагматической и интеллектуальной свободе и, как всякая имущая группа, в правопорядке. Тем самым она представляет основной слой общества, на который опирается любой демократический режим. Как я думаю, у нас в стране идет постепенное складывание такого класса, который можно еще назвать “классом специалистов”. Ведь чтобы существовать и играть активную роль, режим должен был все послевоенное время развивать экономику страны и науку, которая в современном обществе принимает все более массовый характер, что и породило этот многочисленный класс. К нему принадлежат люди, обеспечившие себе и своим семьям относительно высокий, по советским меркам, уровень жизни[14], обладающие профессией, дающей им уважаемое место в обществе, известной культурой[15] и способностью более или менее здраво оценивать свое положение и положение общества в целом. Сюда относятся лица свободных профессий (как писатели и артисты), лица, занятые

научной и научно-административной работой, лица, занятые управленческой работой в экономической области, и т. д., т. е., как я уже сказал, это “класс специалистов”. По-видимому, этот класс сам начинает уже осознавать свое единство и заявлять о себе[16].

Таким образом, есть влиятельный класс, или слой, на который могло бы, как кажется, опереться демократическое движение, однако имеются, по крайней мере, три взаимосвязанных фактора, которые будут сильно противодействовать этому.

Два из них сразу бросаются в глаза. Во-первых, проводимое десятилетиями планомерное устранение из жизни общества наиболее независимых и активных его членов наложило отпечаток серости и посредственности на все слои общества — и это не могло не отразиться на заново формирующемся “среднем классе”[17]. Во-вторых, для той части этого класса, которая наиболее ясно осознает необходимость демократических перемен, в то же время наиболее характерна самоспасительная мысль, что “все равно ничего не поделаешь”, “стену лбом не прошибешь”, т. е. своего рода культ собственного бессилия по сравнению с силой режима. Третий фактор не столь явственен, но очень любопытен. Как известно, в любой стране наиболее не склонный к переменам и вообще к каким-либо самостоятельным действиям слой составляют государственные чиновники. И это естественно, так как каждый чиновник сознает себя слишком незначительным по сравнению с тем аппаратом власти, всего лишь деталью которого он является, для того чтобы требовать от него каких-то перемен. С другой стороны, с него снята всякая общественная ответственность: он выполняет приказы, поскольку это его работа. Таким образом, у него всегда может быть чувство выполненного долга, хотя бы он и делал вещи, которые, будь его воля, делать бы не стал[18]. Для чиновника понятие работы вытеснено понятием “службы”. На своем посту — он автомат, вне поста — он пассивен. Психология чиновника поэтому самая удобная как для власти, так и для него самого.

В нашей стране, поскольку мы все работаем на государство, у всех психология чиновников — у писателей, состоящих членами Союза писателей, ученых, работающих в государственном институте, рабочих или колхозников в такой же степени, как и у чиновников КГБ или МВД[19]. Разумеется, так называемый “средний класс” не только не представляет исключения в этом отношении, но для него, как я думаю, эта психология в силу его социальной срединности как раз наиболее типична. А многие члены этого класса попросту являются функционерами партийного и государственного аппарата, и они смотрят на режим как на меньшее зло по сравнению с болезненным процессом его изменения.

Таким образом, мы сталкиваемся с интересным явлением. Хотя в нашей стране уже есть социальная среда, которой могли бы стать понятны принципы личной свободы, правопорядка и демократического управления, которая в них практически нуждается и которая уже поставляет зарождающемуся демократическому движению основной контингент участников, однако в массе эта среда столь посредственна, ее мышление столь “очиновлено”, а наиболее в интеллектуальном отношении независимая ее часть так пассивна, что успехи Демократического движения, опирающегося на этот социальный слой, представляются мне весьма проблематичными.

Но следует сказать, что этот “парадокс среднего класса” соединяется любопытным образом с “парадоксом режима”. Как известно, режим претерпел очень динамичные внутренние изменения в предвоенное пятилетие, однако в дальнейшем регенерация бюрократической элиты шла уже бюрократическим путем отбора наиболее послушных и исполнительных. Этот бюрократический “противоестественный отбор” наиболее послушных старой бюрократии, вытеснение из правящей касты наиболее смелых и самостоятельных порождал с каждым разом все более слабое и нерешительное новое поколение бюрократической элиты. Привыкнув беспрекословно подчиняться и не рассуждать, чтобы прийти к власти, бюрократы, наконец получив власть, превосходно умеют ее удерживать в своих руках, но совершенно не умеют ею пользоваться. Они не только сами не умеют придумать ничего нового, но и вообще всякую новую мысль они рассматривают как покушение на свои права. По-видимому, мы уже достигли той мертвой точки, когда понятие власти не связывается ни с доктриной, ни с личностью вождя, ни с традицией, а только с властью как таковой: ни за какой государственной институцией или должностью не стоит ничего иного, как только сознание того, что эта должность — необходимая часть сложившейся системы. Естественно, что единственной целью подобного режима, во всяком случае во внутренней политике, должно быть самосохранение[20]. Так оно и есть. Режим не хочет ни “реставрировать сталинизм”, ни “преследовать представителей интеллигенции”, ни “оказывать братскую помощь” тем, кто ее не просит. Он только хочет, чтобы все было по-старому: признавались авторитеты, помалкивала интеллигенция, не расшатывалась система опасными и непривычными реформами. Режим не нападает, а обороняется. Его девиз: не троньте нас, и мы вас не тронем. Его цель: пусть все будет, как было. Пожалуй, это самая гуманная цель, которую ставил режим за последнее полстолетие, но в то же время и наименее увлекательная.

Таким образом, пассивному “среднему классу” противостоит пассивная бюрократическая элита. Впрочем, сколь бы пассивна она ни была, ей-то как раз менять ничего не надо и, в теории, она может продержаться очень долго,

отделываясь самыми незначительными уступками и самыми незначительными репрессиями.

Понятно, что такое квазистабильное состояние режима нуждается в определенном правовом оформлении, основанном или на молчаливом понимании всеми членами общества, что от них требуется, или же на писаном законе. Во времена Сталина и даже Хрущева была идущая сверху и всеми ощутимая тенденция, которая позволяла всем чиновникам безошибочно руководствоваться конъюнктурными соображениями (подкрепленными, впрочем, инструкциями), а всем остальным понимать, что от них хотят. При этом существовала декорация законов, из которых каждый раз брали лишь то, что было нужно в данный момент. Но постепенно и “сверху” и “снизу” стало замечаться стремление к более устойчивым — “писаным” — нормам, чем это “молчаливое соглашение”, и это стремление создало довольно неопределенную ситуацию.

Необходимость известного правопорядка стала ощущаться “наверху” уже в период ограничения роли госбезопасности и массовых реабилитаций. За десятилетие (1954-1964) проводилась постепенная, весьма, впрочем, медленная работа как в области формально-законодательной, так и в области практического применения законов, что выразилось как в подписании ряда международных конвенций и попытке некоего согласования советского законодательства с международными правовыми нормами, так и в обновлении следственных и судебных кадров. Это и без того медленное движение в сторону правопорядка крайне затруднялось тем, что, во-первых, власть сама из тех или иных соображений текущей политики издавала указы и распоряжения, находящиеся в прямом противоречии с только что подписанными международными конвенциями и одобренными основами советского законодательства[21], во-вторых, замена кадров проводилась крайне ограниченно и непоследовательно и сталкивалась с нехваткой достаточного числа практических работников с пониманием идеи правопорядка, в-третьих, сословный эгоизм практических работников заставлял их противиться всему, что могло бы как-то ограничить их влияние и покончить с их исключительным положением в обществе, в-четвертых, сама идея правопорядка не имела почти никаких корней в советском обществе и находилась в явном противоречии с официально провозглашенными доктринами “классового” подхода ко всем явлениям.

Хотя, таким образом, начатое “сверху” движение к правопорядку постепенно увязало в бюрократической трясине, внезапно голоса о необходимости соблюдения законов раздались “снизу”. Действительно, “средний класс” — единственный в советском обществе, кому была и понятна, и нужна идея правопорядка, — стал, хотя и весьма робко, требовать, чтобы с ним

обращались не в зависимости от текущих нужд режима, а на “законной основе”. Тут обнаружи-лось, что в советском праве существует, если можно так сказать, широкая “серая полоса” —вещей, формально законом не запрещенных, но на практике считавшихся запретными[22]. Теперь очевидны две тенденции: тенденция режима “зачернить” эту полосу (путем дополнений к Уголовному кодексу, проведения “показательных процессов”, дачи инструктивных указаний практическим работникам) и тенденция “среднего класса” “разбелить” ее (просто-напросто делая те вещи, которые ранее считались невозможными, и постоянно ссылаясь на их “законность”). Все это ставит режим в довольно сложное положение, особенно, если учесть, что идея правопорядка начнет проникать и в остальные слои общества: с одной стороны, в интересах стабилизации режим теперь все время вынужден считаться со своими собственными законами, с другой, он все время вынужден их нарушать, чтобы противоборствовать тенденциям демократизации[23].

Все-таки, оглядываясь на прошедшие пятнадцать лет, надо сказать, что процесс правовой формализации шел, хотя и медленно, но непрерывно и зашел так далеко, что повернуть его вспять обычными бюрократическими методами будет трудно. Можно задуматься, является ли этот процесс частным выражением якобы происходящей, или во всяком случае до недавнего времени происходившей, либерализации существующего в нашей стране режима. Ведь известно, что эволюция нашего государства и общества происходила и происходит не только в области права, но также в экономической области, в области культуры и т. д.

Действительно, сейчас не только каждый советский гражданин чувствует себя в большей безопасности и располагает большей личной свободой, чем 15 лет назад, но и руководитель отдельного промышленного предприятия имеет право сам решать ряд вопросов, которые раньше от него не зависели, и писатель или режиссер стеснены в своем творчестве уже гораздо более широкими рамками, чем раньше, и то же наблюдается почти во всех областях нашей жизни. Это породило еще одну идеологию в обществе, пожалуй самую распространенную, которую можно назвать “идеологией реформизма”. Она основана на том, что путем постепенных изменений и частных реформ, замены старой бюрократической элиты новой, более интеллигентной и здравомыслящей, произойдет своего рода “гуманизация социализма” и вместо неподвижной и несвободной системы появится динамичная и либеральная. Иными словами, эта теория основана на том, что “разум победит” и “все будет хорошо”, поэтому она так популярна в академических кругах и вообще среди тех, кому и сейчас неплохо и кто поэтому надеется, что и другие поймут, что быть сытым и свободным лучше, чем голодным и несвободным. Я думаю, что такой наивной точкой зрения объясняются и все американские надежды,

связанные с СССР[24]. Однако мы знаем, что история, в частности русская история, отнюдь не была непрерывным торжеством разума, и вся человеческая история вовсе не означала постепенного прогресса.

Однако, по моему мнению, дело даже не в том, что степень свободы, которой мы пользуем-ся, все еще является минимальной по сравнению с той, которая нужна для развитого общества, и что процесс этой либерализации не только не ускоряется все время, но даже временами явственно замедляется, искажается и идет назад, а в том, что сама природа этого процесса заставляет сомневаться в его конечном успехе. Казалось бы, либерализация предполагает некий сознательный план, постепенно проводимый сверху путем реформ или иных мероприятий, для того чтобы приспособить нашу систему к современным условиям и привести ее к коренному обновлению. Как мы знаем, никакого плана не было и нет, никаких коренных реформ не проводилось и не проводится, а есть лишь отдельные несвязанные попытки как-то “заткнуть дыры” путем разного рода “перестроек” бюрократического аппарата[25]. С другой стороны, либерализация могла бы быть “стихийной”: быть результатом постоянных уступок режима обществу, которое имело бы свой план либерализации, и постоянных попыток режима приспособиться к бурно изменяющимся условиям во всем мире, иными словами, режим был бы саморегулирующейся системой[26]. Однако мы видим, что и этого нет: режим считает себя совершенством и поэтому сознательно не хочет меняться ни по доброй воле, ни, тем более, уступая кому-то и чему-то. Происходящий процесс “увеличения степеней свободы” правильнее всего было бы назвать процессом дряхления режима. Просто-напросто режим стареет и уже не может подавлять все и вся с прежней силой и задором: меняется состав его элиты, как мы уже говорили; усложняется характер жизни, в которой режим ориентируется уже с большим трудом; меняется структура общества. Можно представить себе аллегорическую картинку: один человек стоит в напряженной позе, подняв руки вверх, а другой в столь же напряженной позе, уперев ему автомат в живот. Конечно, слишком долго они так не простоят: и второй устанет и чуть опустит автомат, и первый воспользуется этим, чтобы немножко опустить руки и чуть поразмяться[27]. Но если считать происходящую “либерализацию” не обновлением, а дряхлением режима, то ее логическим результатом будет его смерть, за которой последует анархия.

Если, таким образом, рассматривать эволюцию режима по аналогии с возрастанием энтропии, то Демократическое движение, с анализа которого я начал свою статью, можно было бы считать антиэнтропическим явлением. Конечно, можно надеяться — а так оно, вероятно, и будет, — что зарождающееся движение, несмотря на репрессии, сумеет стать влиятельным, выработает достаточно определенную программу, найдет нужную структуру и приобретет многочисленных сторонников. И вместе с тем, как я думаю, его

социальная опора — “средний класс”, точнее даже часть его — слишком слаба и внутренне противоречива, чтобы Движение когда-либо смогло вступить в настоящее единоборство с режимом или, в случае самоликвидации режима или его падения в резулыате массовых беспорядков, стать силой, которая сумела бы организовать общество по-новому. Но, быть может, демократическое движение сумеет найти себе более широкую опору в народе?

Ответить на этот вопрос очень трудно, хотя бы уже потому, что никто, в том числе и бюрократическая элита, толком не знает, какие настроения существуют в широких слоях народа[28]. Как мне кажется, эти настроения правильнее всего было бы назвать “пассивным недовольством”. Недовольство это направлено не против режима в целом — над этим большинство народа просто не задумывается или же считает, что иначе быть не может, — но против частных сторон режима, которые, тем не менее, есть необходимые условия его существования. Рабочих, например, раздражает их бесправность перед заводской администрацией, колхозников — полная зависимость от председателя (который сам полностью зависит от районного начальства), всех — сильное имущественное неравенство, низкие заработки, тяжелые жилищные условия, нехватка или отсутствие товаров первой необходимости, насильственное прикрепление к месту жительства или работы и т. д. Теперь это недовольство начинает проявляться все громче, к тому же многие уже начинают задумываться: кто же, собственно, виноват? Постепенное, хотя и медленное повышение жизненного уровня, прежде всего благодаря интенсивному жилищному строительству, этого раздражения не снимает, но как-то нейтрализует. Однако ясно, что резкое замедление роста благосостояния, остановка или движение вспять вызвали бы такие сильные вспышки раздражения, связанного с насилием, какие раньше были бы невозможны[29]. Поскольку режиму, в силу его окостенелости, все с большим трудом будет даваться увеличение производства, то очевидно, что уровень жизни многих слоев нашего общества может оказаться под угрозой. Какие же формы примет тогда народное недовольство — форму легального демократического сопротивления или экстремистскую форму вспышек одиночных и массовых насилий?

Как я думаю, никакая идея не может получить практического осуществления, если она уже не была хотя бы понята большинством народа. Русскому народу, в силу ли его исторических традиций или еще чего-либо, почти совершенно непонятна идея самоуправления, равного для всех закона и личной свободы — и связанной с этим ответственности. Даже в идее прагматической свободы средний русский человек увидит не возможность для себя хорошо устроиться в жизни, а опасность, что какой-то ловкий человек хорошо устроится за его счет. Само слово “свобода” понимается большинством народа как синоним слова “беспорядок”, как возможность безнаказанного свершения каких-то

антиобщественных и опасных поступков. Что касается уважения прав человеческой личности как таковой, то это вызовет просто недоумение. Уважать можно силу, власть, наконец даже ум или образование, но что человеческая личность сама по себе представляет какую-то ценность — это дико для народного сознания. Мы как народ не пережили европейского периода культа человеческой личности, личность в русской истории всегда была средством, но никак не целью. Парадоксально, что само понятие “период культа личности” стал у нас означать период такого унижения и подавления человеческой личности, которого даже наш народ не знал ранее. Вдобавок постоянно ведется пропаганда, которая всячески стремится противопоставить “личное” — ”общественному”, явно подчеркивая всю ничтожность первого и величие последнего. Отсюда всякий интерес к “личному” — естественный и неизбежный — приобрел уродливые эгоистические формы.

Значит ли это, что народ не имеет никаких позитивных идей, кроме идеи “сильной власти” — власти, которая права, потому что сильна, и которой, поэтому, не дай Бог ослабеть?! У русского народа, как это видно и из его истории, и из его настоящего, есть во всяком случае одна идея, кажущаяся позитивной: это идея справедливости. Власть, которая все думает и делает за нас, должна быть не только сильной, но и справедливой, все жить должны по справедливости, поступать по совести. За это можно и на костре сгореть, а отнюдь не за право “делать все, что хочешь”! Но при всей кажущейся привлекательности этой идеи — она, если внимательно посмотреть, что за ней стоит, представляет наиболее деструктивную сторону русской психологии. “Справедливость” на практике оборачивается желанием, “чтобы никому не было лучше, чем мне”[30]. Эта идея оборачивается ненавистью ко всему из ряда вон выходящему, чему стараются не подражать, а наоборот — заставить быть себе подобным, ко всякой инициативе, ко всякому более высокому и динамичному образу жизни, чем живем мы. Конечно, наиболее типична эта психология для крестьян и наименее — для “среднего класса”. Однако крестьяне и вчерашние крестьяне составляют подавляющее большинство нашей страны[31].

Таким образом, обе понятные и близкие народу идеи — идея силы и идея справедливости — одинаково враждебны демократическим идеям, основанным на индивидуализме. К этому следует добавить еще три негативных взаимосвязанных фактора. Во-первых, все еще очень низкий культурный уровень большей части нашего народа, в частности в области бытовой культуры. Во-вторых, господство массовых мифов, усиленно распространяемых через средства массовой информации. И в-третьих, сильную социальную дезориентацию большей части нашего народа. “Пролетаризация” деревни породила “странный класс” — не крестьян и не

рабочих, с двойной психологией собственников своих микрохозяйств и батраков гигантского анонимного предприятия. Кем сама осознает себя эта масса и чего она хочет, никому, я думаю, неизвестно. Далее, колоссальный отлив крестьянской массы из деревни в город породил и новый тип горожанина: человека, разорвавшего со своей старой средой, старым бытом и культурой и с большим трудом обретающего новые, чувствующий себя в них очень неуютно, одновременно запуганного и агрессивного. Тоже совершенно непонятно, к какому социальному слою он сам себя относит.

Если старые формы уклада как в городе, так и в деревне окончательно разрушены, то новые только складываются. “Идеологическая основа”, на которой они складываются, весьма примитивна: это стремление к материальному благополучию (с западной точки зрения весьма относительному) и инстинкт самосохранения, т.е. понятию “выгодно” противостоит понятие “опасно”. Трудно понять, имеются ли у большинства нашего народа, помимо этих чисто материальных, какие-либо нравственные критерии — понятия “честно” и “нечестно”, “хорошо” и “плохо”, “добро” и “зло”, якобы извечно данные, которые являются сдерживающим и руководящим фактором, когда рушится механизм общественного принуждения и человек предоставлен самому себе. У меня сложилось впечатление, быть может неверное, что таких нравственных критериев у народа нет или почти нет. Христианская мораль с ее понятиями добра и зла выбита и выветрена из народного сознания, делались попытки заменить ее “классовой” моралью, которую можно сформулировать примерно так: хорошо то, что в настоящий момент требуется власти. Естественно, что такая мораль, а также насаждение и разжигание классовой и национальной розни совершенно деморализовали общество и лишили его каких-либо несиюминутных нравственных критериев[32].

Так же христианская идеология, вообще носившая в России полуязыческий и вместе с тем служебно-государственный характер[33], отмерла, не заменившись идеологией марксистской. “Марксистская доктрина” слишком часто кроилась и перекраивалась для текущих нужд, чтобы стать живой идеологией. Сейчас, по мере все большей бюрократизации режима, происходит все большая его дезидеологизация. Потребность же в какой-то идеологической основе заставляет режим искать новую идеологию, а именно — великорусский национализм с присущим ему культом силы и экспансионистскими устремлениями[34]. Режиму с такой идеологией необходимо Иметь внешних и внутренних врагов уже не “классовых” — например, “американских империалистов” и “антисоветчиков”, — а национальных — например, китайцев и евреев. Однако подобная националистическая идеология, хотя и даст режиму опору на какое-то время,

представляется весьма опасной для страны, в которой русские составляют менее половины населения[35].

Итак, во что же верит и чем руководствуется этот народ без религии и без морали? Он верит в собственную национальную силу, которую должны боятся другие народы[36], и руководствуется сознанием силы своего режима, которую боится он сам. При таком взгляде нетрудно понять, какие формы будет принимать народное недовольство и во что оно выльется, если режим изживет сам себя. Ужасы русских революций 1905-07 и 1917-20 годов покажутся тогда просто идиллическими картинками.

Конечно, есть и противовес этим разрушительным тенденциям. Сейчас советское общество можно сравнить со своего рода трёхслойным пирогом — с правящим бюрократическим верхним слоем; средним слоем, который мы назвали выше “средним классом”, или “классом социалистов”; и наиболее многочисленным нижним слоем — рабочими, колхозниками, мелкими служащими, обслуживающим персоналом и т. д. От того, нисколько быстро пойдет рост “среднего класса” и его самоорганизация — быстрее или медленнее, чем разложение системы, — от того, насколько быстро средняя часть пирога будет увеличиваться за счет остальных, зависит, сумеет ли советское общество перестроиться мирным и безболезненным путем и пережить предстоящие ему катаклизмы с наименьшими жертвами.

При этом следует заметить, что есть еще один мощный фактор, противоборствующий всякой мирной перестройке и одинаково негативный для всех слоев общества: это крайняя изоляция, в которую режим поставил общество и сам себя. Это не только изоляция режима от общества и всех слоев общества друг от друга, но прежде всего крайняя изоляция страны от остального мира. Она порождает у всех — начиная от бюрократической элиты и кончая самыми низшими слоями — довольно сюрреальную картину мира и своего положения в нем. Но однако, чем более такое состояние способствует тому, чтобы все оставалось неизменным, тем скорее и решительнее все начнет расползаться, когда столкновение с действительностью станет неизбежным.

Резюмируя, можно сказать, что по мере все большего ослабления и самоуничтожения режима ему придется сталкиваться — и уже есть явные признаки этого — с двумя разрушительно действующими по отношению к нему силами: конструктивным движением “среднего класса” (довольно слабым) и деконструктивным движением “низших” классов, которое выразится в самых разрушительных, насильственных и безответственных действиях, как только эти слои почувствуют свою относительную безнаказанность. Однако как скоро режиму предстоят подобные потрясения, как долго еще сможет он продержаться?

По-видимому, этот вопрос может быть рассмотрен двояко: во-первых, если сам режим предпримет какие-то решительные и кардинальные меры по самообновлению, и, во-вторых, если он пассивно будет идти на минимум изменений, чтобы сохранить свое совершенство, как это происходит сейчас. Мне кажется более вероятным второй путь, поскольку он требует от режима меньших усилий, кажется ему менее опасным и отвечает сладким иллюзиям современных “кремлевских мечтателей”. Однако теоретически возможны и какие-то мутации режима: например, военизация режима и переход к откровенно националистической политике (это могло бы произойти путем военного переворота или же постепенного перехода власти к армии)[37] или же, наоборот, экономические реформы и связанная с этим относительная либеризация режима (это могло бы произойти путем усиления в руководстве роли прогматиков-экономистов, понимающих необходимость изменений). Оба эти варианта не кажутся поворотными, однако партаппарат, против которого, в сущности, были бы направлены оба переворота, настолько сращен как с армией, так и с экономическими кругами, что обе эти упряжки, даже рванув вперед, быстро бы увязли в том же самом болоте. Всякая существенная перемена означала бы сейчас персональные замены сверху донизу, поэтому понятно, что лица, олицетворяющие режим, никогда на это не пойдут: сохранить режим ценой самоустранения покажется им слишком дорогой и несправедливой платой.

Говоря о том, как долго сможет просуществовать режим, любопытно провести некоторые исторические параллели. Сейчас, пожалуй, существуют во всяком случае некоторые из условий, вызвавших в свое время как первую, так и вторую русские революции: кастовое, немобильное общество; окоченелость государственной системы, вступившей в явный конфликт с потребнос-тями экономического развития; обюрокрачивание системы и создание привилегированного бюрократического класса; национальные противоречия в многонациональном государстве и привилегированное положение отдельных наций. И вместе с тем царский режим, по-видимому, просуществовал бы довольно долго и, возможно, претерпел бы какую-то мирную модерниза-цию, если бы правящая верхушка не оценивала общее положение и свои силы явно фантастически и не проводила бы внешнеэкспансионистской политики, вызвавшей перенапряжение. Действительно, не начни правительство Николая II войны с Японией, не было бы революции 1905-07 годов, не начни оно войны с Германией, не было бы революции 1917 года[38]. Отчего всякое внутреннее дряхление соединяется с крайней внешнеполитической амбициозностью, мне ответить трудно. Может быть, во внешних кризисах ищут выхода из внутренних противоречий. Может быть, наоборот, та легкость, с которой подавляется всякое внутреннее сопротивление, создает иллюзию всемогущества. Может быть, возникающая из внутриполитических

целей потребность иметь внешнего врага создает такую инерцию, что невозможно остановиться — тем более, что каждый тоталитарный режим дряхлеет, сам этого не замечая. Зачем Николаю I понадобилась Крымская война, приведшая к крушению созданного им строя? Зачем Николаю II понадобились войны с Японией и Германией? Существующий ныне режим странным образом соединяет в себе черты царствований как Николая I, так и Николая II, а во внутренней политике, пожалуй, и Александра III. Но лучше всего его сравнить с бонапартистским режимом Наполеона III. При таком сравнении Ближний Восток будет его Мексикой, Чехословакия — Папской областью, а Китай — его Германской империей.

II

Вопрос о Китае следует рассмотреть подробно. Китай, как и наша страна, пережил революцию и гражданскую войну и, как и мы, воспользовался марксистской доктриной для консолидации страны. Как и у нас, по мере развития революции марксистская доктрина становилась все в большей степени камуфляжем, который более или менее прикрывал национал-имперские цели. Обобщенно говоря, наша революция прошла три этапа: 1) интернациональный, 2) национальный, связанный с колоссальной чисткой старых кадров, и 3) военно-имперский, закончившийся установлением контроля над половиной Европы[39]. Как мне кажется, китайская революция проходит те же этапы: интернациональный период сменился националистическим[40], и, по логике событий, вслед за этим должна последовать внешняя экспансия.

Мне могут возразить, что Китай не хочет войны, что, несмотря на самый агрессивный тон, с 1949 года Китай своими действиями показал себя как миролюбивая, а не агрессивная держава. Однако это не так. Во-первых, логика внутреннего развития еще только подводит Китай к полосе внешних экспансий, во-вторых, уже ранее Китай показал свою агрессивность там, где не рассчитывал встретить сильного сопротивления, например в Индии[41]. Но, действительно, создавалось впечатление, что Китай хотел бы достичь своих целей, не участвуя сам в глобальной войне, а стравив СССР с США, причем сам он смог бы выступить тогда в качестве арбитра и вершителя судеб мира. Этого Китаю достичь не удалось, и китайским руководителям уже давно это стало ясно; по-видимому, это приведет и уже приводит к полной переоценке китайской внешней политики.

Между тем неумолимая логика революции ведет Китай к войне, которая, как надеются китайские руководители, разрешит тяжелые экономические и социальные проблемы Китая[42] и обеспечит ему ведущее место в современном мире. И, наконец, в такой войне Китай будет видеть

национальный реванш за вековые унижения и зависимость от иностранных держав. Основным препятствием для достижения этих мировых целей являются две современные сверхдержавы — СССР и США. Однако они совместно не противостоят Китаю и сами находятся в антагонистических отношениях. Разумеется, Китай учитывает это. Китай одинаково нападает на словах как на “американский империализм”, так и на “советский ревизионизм, социал-империализм”, однако реальные противоречия и возможности прямого столкновения у Китая гораздо больше с Советским Союзом.

Если США сами не начнут войну с Китаем — а они ее не начнут, — то Китай в ближайшие десятилетия просто не сумеет этого сделать. Он лишен сухопутной границы с США, чтобы использовать свое численное преимущество и применить методы партизанской войны, а также у него нет флота для высадки экспедиционной армии. Ракетноядерная дуэль — при условии, что Китай в течение десяти лет накопит достаточный ракетно-ядерный потенциал, — приведет к взаимному уничтожению, что Китай совершенно не устраивает. Кроме того, Китай в первую очередь заинтересован в расширении своего влияния и приобретении территорий в Азии, а не на североамериканском континенте. Другое дело, смогут ли они получить свободу действий в Азии, пока США сохраняют свою мощь. По-видимому, США во всех случаях попытаются помешать Китаю расширить значительно свое влияние к югу, что может привести к изнуритель-ным локальным войнам, вроде вьетнамской. Но едва ли Китай будет заинтересован в ведении таких ничего не решающих войн — ничего не решающих, поскольку сами США останутся невредимыми. Втягиваться в подобные войны покажется Китаю тем более опасным, пока на севере над ним нависает коварный враг, готовый использовать каждый его промах. Есть еще одно обстоятельство, которое может удержать Китай от экспансии на юг и восток: перенаселенность этих районов и необходимость прокормить или уничтожить их многомиллионное население.

Другое дело на севере. Там лежат громадные малозаселенные пространства Сибири и Дальнего Востока, некогда уже входившие в сферу влияния Китая. Эти территории принадлежат государству, которое является основным соперником Китая в Азии, и во всех случаях Китай должен как-то покончить с ним или нейтрализовать его, для того чтобы самому играть доминирующую роль в Азии и во всем мире. При том, в отличие от США, это гораздо более опасный соперник, который как тоталитарное и склонное к экспансии государство сможет в той или иной форме нанести удар первым[43].

Сначала Китай хотел добиться своей цели “мирным поглощением” СССР, предложив после победы революции в 1949 году объединить обе страны в единое коммунистическое государство. Естественно, что трех- или

четырехкратное численное превосходство китайцев если не сразу, то постепенно обеспечило бы им главенствующее положение в подобном государстве, а главное — сразу бы открыло им для колонизации Сибирь, Дальний Восток и Среднюю Азию. Сталин не пошел на это, и китайцы на несколько десятилетий отложили свои планы, которые, очевидно, им придется осуществлять уже военным путем. При этом, в отличие от рассмотренного выше случая с США, Китай не только может воевать с СССР, но и будет иметь в подобной войне некоторые преимущества. Поскольку СССР сейчас в военном отношении гораздо более мощная держава, чем Китай, режим, следуя политике навязывания своей воли и одновременно страху перед Китаем, будет время от времени шантажировать Китай[44], что только побудит китайцев начать войну первыми и тем способом, который будет благоприятнее для них. Однако Китай не сможет начать войну, не накопив предварительно значительные — пусть и меньшие, чем у СССР, — запасы ракетно-ядерного и обычного оружия. От того, как скоро Китай сумеет этого добиться, и будут, видимо, зависеть сроки начала войны. Считая минимальным сроком пять лет и максимальным десять, мы получим, что война СССР с Китаем начнется где-то между 1975 и 1980 годами[45].

Располагая значительным ракетно-ядерным потенциалом, Китай, как я думаю, начнет тем не менее войну обычными или даже партизанскими методами, стремясь использовать свое колоссальное численное превосходство и опыт партизанской войны, — и поставит СССР перед альтернативой: принять навязанный Китаем метод ведения войны или нанести ядерный удар и тем самым получить ядерный удар в ответ. Вероятно, СССР выберет первый путь, так как развязать ядерную войну, даже при наличии противоракетной обороны, крайне опасно, если не самоубийственно, В то же время превосходство СССР и в обычном вооружении может создать у советского руководства впечатление, что с китайской армией можно будет покончить или во всяком случае отбросить ее обычным путем. Кроме того, может оказаться так, что сам момент начала войны как бы растворится: по мере развития своей ядерной мощи, Китай постепенно на разных концах семитысячекилометровой границы с СССР будет проводить ограниченные стычки, просачивание небольших отрядов и иного рода локальные столкновения, которые в нужный Китаю момент перерастут в общую войну. Так что окажется очень трудно установить, в какой же момент наносить ядерный удар по Китаю. Однако логично рассмотреть и другой вариант: считая Китай потенциальным ядерным соперником и агрессором, советское руководство решит нанести превентивный ядерный удар по китайским ядерным центрам, прежде чем Китай успеет в достаточной степени накопить ядерное оружие для мощного ответного удара. Нанести такой удар советское руководство сможет, само развязывая отдельные стычки на границе и представляя Китай агрессором в

глазах собственной страны и мирового общественного мнения. Кажется невероятным, чтобы бюрократический режим решился на такой отчаянный шаг, не принимая вдобавок во внимание позицию остальных ядерных держав, но даже если это произойдет, это послужит не к предотвращению войны, а сигналом к ее началу. Ведь будут уничтожены основные ракетные базы Китая, а не сам Китай, который немедленно начнет в ответ изнурительную партизанскую войну, одинаково страшную для СССР, будет ли она происходить на советской или на китайской территории[46]. Решится ли в таком случае режим на тотальное уничтожение ядерным оружием всех китайских сел и городов и всего восьмисот-миллионного китайского народа? Эту апокалиптическую картину трудно вообразить, но вполне можно допустить, зная, что именно страх толкает на самые отчаянные шаги. Надо надеяться, что остальные ядерные державы не допустят этого, прежде всего потому, что такие действия представляли бы страшную угрозу и для всего остального мира.

Возможно, что Китай допускает возможность такого превентивного удара, и в таком случае в течение ближайших пяти лет он будет проводить более осторожную политику и даже заигрывать с СССР, чего он не делал ранее из соображений внутренней политики. Тогда последуют дипломатические и, возможно, даже партийные контакты (ничего, впрочем, не значащие), двусмысленные заявления, дающие надежду на примирение, а также будет слегка приглушен тон критических заявлений о “советском ревизионизме, социал-империализме”. Но в то же время антисоветская кампания внутри Китая не будет прекращаться, чтобы держать китайский народ в постоянной готовности к великим событиям. В то же время Китай сможет искать более тесные контакты с США — и тогда многое будет зависеть от их отношений. Однако я думаю, что превентивный удар нанесен не будет, по крайней мере по двум причинам: во-первых, в силу крайней опасности такого удара, пока не исчерпаны остальные средства, во-вторых, потому что возможная агрессия Китая не столь самоочевидна, чтобы идти на такие рискованные шаги. А значит, Китай получит достаточный ракетно-ядерный потенциал, чтобы шантажировать СССР ответным ударом, вздумай он в целях самообороны использовать свое ядерное преимущество. Так Советскому Союзу будет навязана партизанская война на колоссальной территории, лежащей по обе стороны семитысячекилометровой границы[47].

Хотя, надо полагать, давно разработаны планы на случай войны с Китаем, Советский Союз, как я думаю, не готов к партизанской или полупартизанской войне ни с технической, ни с психологической точек зрения. Два прошедших десятилетия война в нашей стране мыслилась как столкновение двух технически оснащенных армий, чуть ли не как “кнопочная война”, как война на западе и со странами западной культуры и, наконец, как война с меньшими

по численности сухопутными армиями. Безусловно, все это наложило такой отпечаток на военное мышление, преодолеть который будет очень трудно. Да и народное сознание больше подготовлено к войне с “американцами”, с “империалистами”, к нападениям с воздуха и сухопутной войне в Европе.

Разумеется, очень трудно предсказать, как будут развиваться военные действия, удастся ли советским войскам энергичным броском вторгнуться на китайскую территорию и оккупировать значительную часть Китая или же китайцы, наоборот, медленно, но верно будут просачиваться на советскую территорию. Однако уже сейчас можно предвидеть, что Советскому Союзу придется столкнуться в этой войне с трудностями, с которыми раньше обычно сталкивались как раз его противники.

Во-первых, уже сам метод партизанской войны, начиная с XVII века, всегда был методом русских, применявшимся против вторгавшихся на их территорию компактных армий, и почти никогда не применялся против русских армий, вторгавшихся в культурную Европу. Во-вторых, с самого начала советским армиям придется столкнуться с громадной растянутостью коммуникаций, поскольку война будет вестись на его границах, на тысячи километров отстоящих от основных экономических и демографических центров[48]. В-третьих, русский солдат, зачастую уступая своим противникам в отношении культуры, обычно превосходил их в отношении неприхотливости, стойкости и выносливости, теперь же эти преимущества, столь важные в партизанской войне, будут на стороне китайцев[49]. И, наконец, поскольку речь идет о Дальнем Востоке, Сибире и Казахстане или пограничных с ними районах Китая, война будет вестись на малозаселенных или заселенных не русскими территориях, что создаст широкие возможности партизанского проникновения и, наоборот, трудности со снабжением для больших технически оснащенных армий.

Все это во всяком случае говорит о том, что война будет затяжной и изнурительной, без скорого успеха для той или иной стороны. С такой точки зрения интересно рассмотреть три вопроса: отношение США к советско-китайской войне, развитие событий в Европе и положение в Советском Союзе. Со времени второй мировой войны США, как кажется, проявляют заинтересованность в соглашении и затем партнерстве с СССР. Первая попытка в этом направлении, сделанная Рузвельтом, привела к разделу Германии и всей Европы и десятилетней “холодной войне”. Однако это не остановило американцев, и они как в эпоху Хрущева, так и сейчас продолжают рассчитывать на то, что в недалеком будущем возможно какое-то соглашение между СССР и США и совместное решение международных проблем. Такой подход, видимо, обусловлен не какими-то особыми симпатиями США к советской системе[50], а тем, что в современном мире

СССР является единственной реальной силой, по своему значению приближающейся к силе США. Это подлинное равноправие и вызывает, вероятно, жажду соглашения и сотрудничества. Но с этой точки зрения очевидно, что по мере усиления мощи и влияния Китая в США будет увеличиваться также тяга к соглашению с Китаем и в режиме Мао или его преемников американские либералы начнут находить столь же симпатичные черты, что и в режиме Сталина или Хрущева.

Следуя политике поощрять коммунизм там, где народы не хотят коммунизма, и противоборствовать там, где народы его хотят, США не только содействовали расколу Европы, но и испортили свои отношения с Китаем. Можно сказать, что их национальные интересы не вынуждали их к этому, по отношению к Китаю они руководствовались политикой “сдерживания коммунизма”, который понимался как нечто интегрированное. Этим самым они способствовали сближению двух коммунистических гигантов — СССР и Китая, — и понадобилось по крайней мере 10 лет, прежде чем обнаружились крупные расхождения между ними. Сами же США связали себе руки поддержкой режима Чан Кай-ши, оказавшегося нежизнеспособным[51].

В то же время, если бы США поддерживали во время гражданской войны Мао Цзе-дуна, они предотвратили бы сближение Китая и СССР, избежали бы корейской войны, а также в значительной степени способствовали бы смягчению коммунистического режима в Китае. Правда, как можно думать, США начинают понемногу отказываться от своей прежней политики по отношению к Китаю, и предугадать сейчас их отношение к возможному советско-китайскому военному конфликту было бы очень трудно. Многое будет зависеть еще и от той позиции, которую сам Китай займет по отношению к США в преддверии войны с СССР, а также от разрешения тайваньской и вьетнамской проблем. Рассматривая же вопросы сближения США с СССР или КНР в более широком историческом плане, следует заметить, что всякое сотрудничество, очевидно, должно базироваться не только на равенстве сил и негативном стремлении сохранить собственную исключительность, но и на общности каких-то позитивных интересов и целей. Поэтому я думаю, что сближение с СССР только тогда будет иметь смысл для США, когда в СССР произойдут серьезные демократические сдвиги. До тех пор всякое соглашение будет продиктовано для СССР или страхом перед Китаем, или попыткой сохранить собственный режим благодаря американской экономической помощи[52], или желанием воспользоваться американской дружбой для навязывания или сохранения своего влияния в других странах, а также желанием обоих государств путем взаимной поддержки удержать свою ведущую роль в мире[53].

При отдельных выгодах, в целом такая “дружба”, основанная на лицемерии и страхе, ничего не принесет США, кроме новых затруднений, как это уже было в результате сотрудничества Рузвельта со Сталиным. Сотрудничество предполагает взаимную опору, но как можно опереться на страну, которая в течение веков пучится и расползается, как кислое тесто, и не видит перед собой других задач?! Подлинное сближение может быть основано на общности интересов, культуры, традиций, на понимании друг друга. Ничего этого нет. Что общего между демократической страной, с ее идеализмом и прагматизмом, и страной без веры, без традиций, без культуры и умения делать дело. Массовой идеологией этой страны всегда был культ собственной силы и обширности, а основной темой ее культурного меньшинства было описание своей слабости и отчужденности, яркий пример чему — русская литература. Ее славянское государство поочередно создавалось скандинавами, византийцами, татарами, немцами и евреями — и поочередно уничтожало своих создателей. Всем своим союзникам оно изменяло, как только усматривало малейшую выгоду в этом, никогда не принимая всерьез никаких соглашений и никогда не имея ни с кем ничего общего.

Сейчас в России можно слышать такие примерно разговоры: США нам помогут, потому что мы белые, а китайцы желтые. Будет очень печально, если и США станут на такую расистскую точку зрения. Единственная реальная надежда на лучшее будущее для всего мира это не расовая война, а межрасовое сотрудничество, лучшим примером чему могли бы стать отношения между США и Китаем. Китай, безусловно, с течением времени значительно повысит жизненный уровень своего народа и вступит в период либерализации, что в сочетании с традиционной верой в духовные ценности сделает Китай замечательным партнером демократической Америки. Конечно, тут очень многое зависит от самих США, от того, будут ли они следовать своей закостенелой политике по отношению к Китаю или же исправлять прежние ошибки и искать новые пути.

Если США осознают все это, они не будут помогать СССР в войне против Китая, понимая, тем более, что Китай не в состоянии полностью уничтожить СССР. В таком случае Советский Союз останется с Китаем один на один — а что же будут делать наши европейские союзники?

После второй мировой войны у СССР была возможность создать на своей западной границе цепь нейтралистских государств, включая Германию, и тем самым свою безопасность в Европе. Такие государства, со своего рода “промежуточными” режимами, какой, например, был в Чехословакии до 1948 года, явились бы своего рода прокладкой между Западом и СССР и обеспечили бы стабильное положение в Европе[54]. Однако СССР, следуя сталинской политике территориальной экспансии и усиления напряжения,

максимально расширил сферу своего влияния и тем самым создал для себя потенциальную угрозу. Поскольку существующее сейчас положение в Европе поддерживается только постоянным давлением Советского Союза[55], то можно полагать, что как только это давление ослабеет или вообще сойдет на нет, в Центральной и Восточной Европе произойдут значительные изменения.

По-видимому, как только станет ясно, что военный конфликт СССР с Китаем принимает затяжной характер, что все силы СССР перемещаются на восток и он не может отстаивать свои интересы в Европе, произойдет воссоединение Германии[56]. Трудно сказать, произойдет ли оно путем поглощения Западной Германией Восточной или же сами послеульбрихтовские руководители ГДР, поняв реальное положение вещей, пойдут на добровольное воссоединение с ФРГ, чтобы сохранить себе часть привилегий. Во всех случаях воссоединенная Германия с достаточно сильной антисоветской ориентацией создаст совершенно новую ситуацию в Европе.

По-видимому, воссоединение Германии совпадет с процессом “десоветизации” восточно-европейских стран и значительно ускорит этот процесс[57]. Трудно сказать, как он пойдет и какие формы примет — “венгерские”, “румынские” или “чехословацкие” — однако приведет, очевидно, к национал-коммунистическим режимам, для каждой страны представляющим своего рода подобие докоммунистического режима[58]. Причем по крайней мере несколько стран, как Венгрия или Румыния, сразу же примут отчетливую прогерманскую ориентацию. Помешать этому СССР мог бы, очевидно, только путем военной оккупации всех восточноевропейских стран, чтобы создать своего рода “тыл” дальневосточного фронта, но по существу такой “тыл” свелся бы ко “второму фронту” — т. е. фронту с Германией, которой помогали бы народы восточноевропейских стран, на что СССР уже не сможет пойти. Скорее наоборот, “десоветизированные” восточноевропейские страны помчатся как конь без узды и, видя бессилие СССР в Европе, предъявят незабытые, хотя и долго замалчиваемые территориальные претензии: Польша — на Львов и Вильнюс, Германия — на Калининград, Венгрия — на Закарпатье, Румыния — на Бессарабию. Не исключена возможность, что также Финляндия предъявит претензии на Выборг и Печенгу. Очень вероятно, что по мере все большего увязания СССР в войне, также Япония предъявит территориальные претензии сначала на Курилы, затем на Сахалин, а потом, если успехи будет одерживать Китай, то и на часть советского Дальнего Востока[59]. Короче говоря, СССР придется полностью расплачиваться за территориальные захваты Сталина и ту изоляцию, в которую поставили страну неосталинисты. Однако самые важные для будущего СССР события произойдут внутри страны.

Естественно, что начало войны с Китаем, который будет представлен как агрессор, вызовет вспышку русского национализма — “мы им покажем!” — и одновременно даст некоторые надежды национализму нерусскому. В дальнейшем обе эти тенденции будут идти одна по затухающей, а другая по возрастающей кривой. Действительно, война будет идти далеко, не воздействуя тем самым непосредственно на эмоциональное восприятие народа и на налаженный стиль жизни, как это было во время последней войны с Германией, но в то же время требуя все новых и новых жертв. Постепенно это будет порождать все большую моральную усталость от войны, ведущейся далеко и неизвестно зачем. Между тем начнутся экономические, в частности продовольственные трудности, тем более ощутимые, что за последние годы уровень жизни медленно, но неуклонно повышался. Поскольку режим не настолько мягок, чтобы сделать возможными какие-то легальные формы проявления недовольства и тем самым их разрядку, и в то же время не настолько жесток, чтобы исключить саму возможность протеста, начнутся спорадические вспышки народного недовольства, локальные бунты, например из-за нехватки хлеба. Их будут подавлять с помощью войск, что ускорит разложение армии[60]. По мере роста затруднений режима средний класс будет занимать все более враждебную позицию, считая что режим не в состоянии справиться со своими задачами. Измена союзников и территориальные претензии на западе и востоке будут усиливать ощущение одиночества и безнадежности. Экстремистские организации, которые появятся к тому времени, начнут играть все большую роль. Вместе с тем крайне усилятся националистические тенденции у нерусских народов Советского Союза, прежде всего в Прибалтике, на Кавказе и на Украине, затем в Средней Азии и в Поволжье[61]. Между тем бюрократический режим, который привычными ему полумерами не в состоянии будет одновременно вести войну, разрешать экономические трудности и подавлять или удовлетворять народное недовольство, все больше будет замыкаться в себе, терять контроль над страной и даже связь с действительностью. Достаточно будет сильного поражения на фронте или какой-либо крупной вспышки недовольства в столице — забастовки или вооруженного столкновения, — чтобы режим пал.

Конечно, если до того времени власть полностью перейдет в руки военных, модифицирован-ный таким образом режим продержится несколько дольше, но, не решая опять же самых насущных и во время войны уже почти не разрешимых вопросов, падет еще более страшно. Если мы ранее правильно определили начало войны с Китаем, то это произойдет где-то между 1980 и 1985 годами. По-видимому, демократическое движение, которому режим постоянными репрессиями не даст окрепнуть, будет не в состоянии взять контроль в свои руки, во всяком случае на столь долгий срок, чтобы решить

стоящие перед страной проблемы. В таком случае неизбежная “дезимперизация” пойдет крайне болезненным путем. Власть перейдет к экстремистским группам и элементам, и страна начнет расползаться на части в обстановке анархии, насилия и крайней национальной вражды. В этом случае границы между молодыми национальными государствами, которые начнут возникать на территории бывшего Советского Союза, будут определяться крайне тяжело, с возможными военными столкновениями, чем воспользуются соседи СССР, и конечно в первую очередь Китай. Но возможно, что “средний класс” окажется все-таки достаточно силен, чтобы удержать контроль в своих руках. В таком случае предоставление независимости отдельным советским народам произойдет мирным путем и будет создано нечто вроде федерации, наподобие Британского содружества наций или Европейского экономического сообщества. С Китаем, также обессиленным войной, будет заключен мир, а споры с европейскими соседями улажены на взаимоприемлимой основе. Возможно даже, что Украина, Прибалтийские республики и Европейская Россия войдут как самостоятельные единицы во Всеевропейскую федерацию.

Возможен также и третий вариант, а именно — что ничего вышеизложенного не будет. Но что же будет? Я не сомневаюсь, что эта великая восточнославянская империя, созданная германцами, византийцами и монголами, вступила в последние десятилетия своего существова-ния. Как принятие христианства отсрочило гибель Римской империи, но не спасло ее от неизбежного конца, так и марксистская доктрина задержала распад Российской империи — третьего Рима — но не в силах отвратить его[62]. Но хотя эта империя всегда стремилась к максимальной самоизоляции, едва ли правильно рассматривать ее гибель вне связи с остальным миром.

Стало общим местом считать основным направлением современного развития научный прогресс, а основную угрозу цивилизации усматривать в тотальной ядерной войне. Между тем и научный прогресс, с каждым годом съедая все большую часть валового мирового продукта, может превратиться в регресс, и цивилизация — погибнуть без столь ослепительной вспышки, как взрыв сверхядерной бомбы.

Хотя научный и технический прогресс меняет мир буквально на глазах, он опирается, в сущности, на очень узкую социальную базу, и чем значительнее будут научные успехи, тем резче контраст между теми, кто их достигает и использует, и остальным миром. Советские ракеты достигли Венеры — а картошку в деревне, где я живу, убирают руками. Это не должно казаться комичным сопоставлением, это разрыв, который может развернуться в пропасть. Дело не столько в том, как убирать картошку, но в том, что уровень мышления большинства людей не поднимается выше этого “ручного” уровня.

Действительно, хотя в экономически развитых странах наука требует не только все больше средств, но и все больше людей, основные принципы современной науки понятны, в сущности, ничтожному меньшинству. Пока что это меньшинство вкупе с правящей элитой пользуется привилегированным положением, но как долго это будет продолжаться?

Мао Цзе-дун говорит об окружении “города” — экономически развитых стран — “деревней” — слаборазвитыми странами. Действительно, экономически развитые страны составляют небольшую по численности населения часть мира. Далее, и в этих странах “город” окружен “деревней” — деревней в настоящем смысле этого слова или же вчерашними деревенскими жителями, лишь недавно переехавшими в города. Но и в городах люди, направляющие современную цивилизацию и нуждающиеся в ней, составляют ничтожное меньшинство. И, наконец, в нашем внутреннем мире “город” также окружен “деревней” подсознательного — и при первом же потрясении привычных ценностей мы сразу это почувствуем. Не является ли именно этот разрыв величайшей потенциальной угрозой для нашей цивилизации?

Угроза “городу” со стороны “деревни” тем более сильна, что в “городе” наблюдается тенденция ко все большей личной обособленности, в то время как “деревня” стремится к организации и единству. Мао Цзе-дуна это радует, но жителей мирового “города”, как мне кажется, должно беспокоить их будущее.

Пока же, как нам говорят, западная футурология обеспокоена именно ростом городов и теми трудностями, которые возникают в связи с бурным научно-техническим прогрессом. По-видимому, если бы футурология существовала в императорском Риме, где, как известно, строились уже шестиэтажные здания и существовали детские вертушки, приводимые в движение паром, футурологи V века предсказали бы на ближайшее столетие строительство двадцатиэтажных зданий и промышленное применение паровых машин. Однако, как мы уже знаем, в VI веке на форуме паслись козы, как сейчас у меня под окном в деревне.

Апрель-май-июнь *1969*,
город Москва - деревня Акулово

***

[1] Взгляды о приближающемся кризисе советской системы я начал высказывать с осени 1966 года, вскоре после своего возвращения из сибирской ссылки. Сначала своим немногочисленным друзьям, а в ноябре 1967 года изложил их в письме, которое направил в “Литературную газету” и “Известия” с просьбой опубликовать его там. Я получил любезный ответ, что

редакции обеих газет не хотят этого делать, так как не разделяют ряд положений письма. Однако дальнейшие события как внутри страны, так и за ее пределами убеждали меня, что многие мои предположения основательны, и я решил изложить их в отдельной статье. Сначала я предполагал назвать ее "Просуществует ли Советский Союз до 1980 года?", рассматривая 1980 год как ближайшую реальную круглую дату. В марте 1969 года об этом появилось упоминание в печати: московский корреспондент "Вашингтон пост" г-н Шуб вкратце и не совсем точно изложил некоторые мои взгляды и привел заглавие моей будущей статьи, называя меня "одним русским другом" ("Интернейшнл геральд трибюн", 31 марта, 1969). Однако специалист по древней китайской идеологии и вместе с тем поклонник современной английской литературы, которого я в свою очередь вынужден назвать "одним русским другом", посоветовал мне заменить 1980 год на 1984. Я тем более охотно произвел эту замену, что мое пристрастие к круглым датам нисколько не пострадало — если учесть, что сейчас 1969 год, мы заглядываем в будущее ровно на полтора десятилетия.

Мою работу над статьей несколько задержал и затруднил обыск, сделанный у меня 7 мая, при котором был изъят ряд нужных мне материалов. Однако я считаю своим приятным долгом поблагодарить сотрудников КГБ и Прокуратуры, делавших обыск, за то, что они не изъяли у меня рукопись этой статьи и тем самым дали возможность довести работу над ней до благополучного конца.

Считая выводы своей статьи во многом спорными, я буду благодарен за ее позитивную критику. В тех случаях, когда читатели моей статьи найдут это целесообразным, они могут писать непосредственно мне по адресу: СССР, Москва Г-2, ул. Вахтангова, дом 5, кв. 5.

[2] Правда, стали появляться подпольные группы с оппозиционными программами, как например группа Краснопевцева, арестованная в 1956 году. Однако в силу их нелегальности и тем самым отсутствия гласности протест каждой такой группы был достоянием только ее малочисленных членов.

[3] Я имею в виду такие явления, как публикация Пастернаком "Доктора Живаго", издание Гинзбургом машинописного журнала "Синтаксис", публичные чтения стихов на площади Маяковского, выставки независимых художников, как Зверев или Рабин, публикации в официальной печати нескольких романов, рассказов и стихов, затем подвергнутых суровой критике, появление большого количества авторов и исполнителей песен, разошедшихся в миллионах магнитофонных лент, как Окуджава, Галич, Высоцкий и т. д. Все это были явления совершенно разного культурного порядка, но равно направленные против официальной культуры.

[4] “Самиздат” — означает, что автор сам себя издает, и по-существу является традиционной русской формой обхода официальной цензуры. Как пример “самиздата” можно привести романы Солженицына, воспоминания Аксеновой-Гинзбург, Адамовой, Марченко, статьи Краснова-Левитина, рассказы Шаламова, стихи Горбаневской и т. д. Но надо заметить, что значительная часть “самиздата” анонимна. К “самиздату” можно отнести и то, что сначала издавалось за границей и только потом попадало в СССР, как, например, книги Синявского и Даниэля, а также перепечатанные на машинке или переснятые на пленку книги зарубежных авторов, как Орвелл или Джилас, или статьи из зарубежных газет и журналов.

[5] Примерами такой борьбы могут служить осуждение Синявского и Даниэля соответственно на 7 и 5 лет строгого режима за издание своих книг за границей (1965), осуждение Черновола на 3 года за составление сборника о политических процессах на Украине (1967), осуждение Галанскова на 7 лет за составление сборника “Феникс” и Гинзбурга на 5 лет за составление сборника документов по делу Синявского и Даниэля (1968), осуждение Марченко на 1 год за книгу о послесталинских лагерях (1968). Суровые меры принимаются также против распростра-нителей “самиздата”. Так, машинистка Лашкова была осуждена на 1 год только за то, что печатала материалы для Гинзбурга и Галанскова (1968), Гендлер, Квачевский и Студенков соответственно на 4, 3 и 1 год только за чтение и распространение нецензурованной литературы (1968), Бурмистрович на 3 года за то же (1969).

[6] Несмотря на проведение судебных процессов в тайне, все же стало известно о нескольких подобных группах с 1956 года: группе Краснопевцева-Ренделя (осуждена в 1956), группе Осипова-Кузнецова (1961), группе “Колокол” (1964), группе Дергунова (1967) и др. Самой большой из известных до сих пор нелегальных организаций был Всероссийский социально-христианский союз освобождения народа (в 1967-68 годах в Ленинграде по делу Союза был осужден 21 человек, однако число членов Союза было гораздо больше).

[7] Вопрос очень интересный, и возможно, что я ошибаюсь из-за плохого знания фактического материала. Знать же его по вполне понятным причинам сейчас пока просто невозможно, это станет возможно только после опубликования послевоенных архивов КГБ. Я вовсе не хочу сказать, что не было людей или даже группок с определенной позитивной идеологией, однако существовала крайняя духовная изоляция, полное отсутствие гласности и малейшая надежда, что возможны какие-то перемены, а это в корне подрубало возможность существования какой-то позитивной идеологии.

[8] Представителями “марксистской идеологии” можно считать, например, А. Костерина (умер в 1968 г.), П. Григоренко, И. Яхимовича. “Христианской идеологией” руководствовался Всероссийский социально-христианский союз, наиболее яркая фигура которого — И. Огурцов. Чтобы быть правильно понятым, хочу подчеркнуть, что под условно названной так “христианской идеологией” я подразумеваю политическую доктрину, а отнюдь не религиозную философию или церковную идеологию, представителей которых скорее можно рассматривать как участников “культурной оппозиции”. И, Наконец, представителями “либеральной идеологии” можно считать П. Литвинова и, с некоторыми оговорками, академика Сахарова. Интересно, что в более умеренной форме все эти идеологии проникают и в близкие к режиму круги.

[9] Это видно, в частности, из некоторых писем, полученных П. Литвиновым от советских граждан в ответ на его и Л. Богораз обращение “К мировой общественности” и изданных на Западе под редакцией профессора Ван хет Реве. Но, пожалуй, наиболее яркий пример приведен А. Марченко в его книге “Мои показания”: будучи рабочим с семиклассным образованием, он по сфабрикованному политическому обвинению попал в лагерь и там, желая найти какую-то идеологическую опору, прочел подряд все тридцать с лишним томов Ленина (как можно понять, другой политической литературы в лагерной библиотеке не было).

[10] Сейчас, в период “эскалации репрессий” со стороны режима, оно, видимо, пойдет на убыль — часть участников Движения сядет в тюрьму, а часть отойдет от Движения, — однако, как только давление ослабеет, число участников может быстро пойти вверх.

[11] Таким образом, его начало можно отнести к 1968 году. Но попытки массовых легальных действий имели место и раньше, по-видимому с 1965 года: демонстрация 5 декабря 1965 года на Пушкинской площади с требованием гласности суда над Синявским и Даниэлем (участвовало около 100 человек, никто не был арестован, но группа студентов исключена из Московского университета); коллективные письма в правительственные инстанции в 1966 году с просьбами о смягчении участи Синявского и Даниэля, а также коллективное письмо против попыток реабилитации Сталина и коллективное письмо против введения новых статей в Уголовный кодекс (1901 и 1903), подписанные видными представителями интеллигенции (видимо поэтому никаких заметных репрессий не было); демонстрация 22 января 1967 года на Пушкинской площади с требованием освобождения арестованных за несколько дней перед тем Галанскова, Добровольского, Лашковой и Радзиевского (участвовало около 30 человек, пятеро было

арестовано и четверо осуждено на срок от 1-го до 3-х лет по нововведенной ст. 1903 УК).

[12] В абсолютных числах это выглядит так: ученых — 314 (докторов — 35, кандидатов — 94, без степеней — 185); деятелей искусства — 157 (членов официальных союзов — 90, не членов — 67); инженеров техников — 92 (инженеров — 80, техников —12); издательских работников, учителей, врачей, юристов — 65 (редакторов — 14, служащих — 14, учителей — 15, врачей — 9, юристов — 3, лиц тех же профессий, вышедших на пенсию — 7, мастер спорта — 1, священник — 1, председатель колхоза — 1); рабочих — 40; студентов — 32. Подсчет этот, впрочем, носит не всегда достоверный характер и потому приблизителен. Я произвел его по “Процессу четырех” — сборнику документов до делу Галанскова, Гинзбурга, Добровольского и Лашковой, составленного и прокомментированного Павлом Литвиновым. Я учитывал каждого человека только один раз, вне зависимости от того, под сколькими заявлениями или протестами он подписался. Я думаю, что если подсчитать число подписавших *все* заявления и письма с требованием соблюдения законности, начиная с писем по делу Синявского И Даниэля (1966) и кончая протестом против ареста генерала Григоренко (1969), то оно окажется более тысячи (учитывая людей, а не подписи).

[13] Я имею в виду, что научная работа требует, как правило, большой отдачи сил и полной сосредоточенности, привилегированное положение в обществе предостерегает от рискованных шагов, а воспитанное наукой мышление носит скорее умозрительный, чем прагматический характер. Хотя рабочие представляют сейчас гораздо более консервативную и пассивную группу, чем ученые, я вполне могу себе представить через несколько лет крупные забастовки на заводах, но вот забастовку в каком-либо научно-исследовательском институте вообразить себе не могу.

[14] Регулярную хорошую пищу, хорошую одежду, кооперативную квартиру с хорошей обстановкой и иногда даже автомобиль, и, разумеется, какие-то развлечения.

[15] Например, способностью слушать серьезную музыку, или интересоваться живописью, или регулярно ходить в театр.

[16] Это опять же видно из анализа авторов и участников различного рода петиций и протестов по делу Галанскова-Гинзбурга. Я не хочу тем самым конечно сказать, что *весь* “средний класс” стал на защиту двух “отщепенцев”, а только, что *некоторые* представители этого класса уже ясно осознали необходимость правопорядка и стали, с опасностью для себя лично, требовать его от режима.

[17] Это устранение, как в форме эмиграции и высылки из страны, так и тюремного заключения и физического уничтожения коснулось всех слоев нашего народа.

[18] С другой стороны, тот, кто издает приказы, тоже лишается чувства ответственности, поскольку нижестоящий слой чиновников рассматривают эти приказы уже как “хорошие”, раз они исходят сверху, и это порождает у властей иллюзию, что все, что они делают, — хорошо.

[19] Отсюда многие явные и неявные протесты в СССР принимают характер недовольства младшего клерка тем, как к нему относится старший. Особенно наглядно это видно на примере некоторых писателей, имена которых употребляются на Западе как эталон “советского либерализма”. Они склонны рассматривать свои права и обязанности не как прежде всего права и обязанности *писателя*, а как права и обязанности “чиновников по литературной части”, пользуясь выражением одного из героев Достоевского. Так, после известного письма Солженицына о положении советских писателей московский корреспондент “Дейли Телеграф” г-н Миллер в частной беседе спросил известного советского поэта, намерен ли он присоединиться к протесту Солженицына. Тот ответил отрицательно. “Поймите, — сказал он, — положение писателя — это наше внутреннее дело, это вопрос наших взаимоотношений с государством”. То есть он рассматривал все не как вопрос писательской совести и морального права и обязанности писателя писать то, что он думает, а как вопрос внутрислужебных отношений советского “литературного ведомства”. Он тоже протестует, но он протестует как мелкий чиновник — не против ведомства как такового — а против слишком низкой заработной платы или слишком грубого начальника. Конечно, это “внутреннее дело” — и оно не должно интересовать тех, кто к этому ведомству не относится. Этот любопытный разговор произошел в одном из московских валютных магазинов.

[20] Которое понимается уже как самосохранение бюрократической элиты, ибо для того, чтобы удержаться режиму — он должен меняться, а для того, чтобы удержаться самим — все должно оставаться неизменным. Это видно, в частности, на примере так затяжно проводимой “экономической реформы”, в общем-то так нужной режиму.

[21] Например, принятие в 1961 году не внесенного в Уголовный кодекс указа о пятилетней ссылке с принудительным трудоустройством для лиц без постоянной работы или расширение меры наказания за валютные операции вплоть до расстрела, с фактическим приданием этому указу обратной силы.

[22] Например, общение советских граждан с иностранцами, занятие немарксистской философией и несоцреалистическим искусством, попытка

издания каких-либо литературных машинописных сборников, устная и писаная критика не системы в целом, что предусмотрено ст. ст. 70 и 1901 УК РСФСР, а лишь отдельных учреждений системы и т. д.

[23] Это породило два таких любопытных явления, как массовые внесудебные репрессии и выборочные судебные. Ко внесудебным репрессиям прежде всего следует отнести увольнение с работы и исключение из партии: например, в течение одного месяца было уволено свыше 15% всех лиц, подписавших разного рода петиции с требованием соблюдения законности на процессе Галанскова/Гинзбурга, и почти все члены КПСС исключены из партии. Выборочные судебные репрессии имеют целью запугать всех тех, кто в равной степени мог бы им подвергнуться, поэтому человек, совершивший с точки зрения режима даже более криминальные поступки, может остаться на свободе, тогда как человек менее виновный сесть в тюрьму, если его осуждение требует меньших бюрократических усилий или по конъюнктурным соображениям представляется более желательным. Характерный пример: суд над московским инженером Ириной Белогородской (январь 1969). Она обвинялась в “покушении на распространение” признанного судом “антисоветским” воззвания в защиту политзаключенного Анатолия Марченко и осуждена на 1 год. Вместе с тем авторы этого воззвания, публично заявившие, что они его составили и распространяли, даже не были вызваны в суд как свидетели. Так же получает все более широкое распространение такая омерзительная репрессивная мера, как принудительное помещение в психиатрическую больницу. Оно применяется как к лицам с легким психическим расстройством, не нуждающимся в госпитализации и принудительном лечении, так и к совершенно здоровым людям. Как мы теперь видим, существование “сталинизма без насилия” по мере выветривания в людях страха перед прежним насилием неизбежно приводит к насилию новому: сначала “выборочным репрессиям” против недовольных, затем “мягким” массовым репрессиям, а что затем?

[24] Я хочу привести здесь небольшой, но характерный пример со своим другом Анатолем Шубом, бывшим корреспондентом “Вашингтон пост” в Москве. В конце марта он сказал мне что, по его мнению, положение режима настолько сложно и трудно, что, по всей видимости, в апреле будет пленум ЦК КПСС, на котором если и не произойдет решающая смена руководства, то во всяком случае будет взят более умеренный и благоразумный курс. Поэтому он хочет проявлять до пленума максимальную осторожность, чтобы не оказаться последним американским корреспондентом, высланным из Москвы до либеральных перемен. Однако никаких перемен в апреле не произошло — если не считать перемен в Чехословакии — а Анатоль Шуб был благополучно выслан из Москвы в мае.
Конечно, Анатоль Шуб — один из американцев, наиболее здраво

оценивающих советскую действительность, и, быть может, у него были какие-то основания предполагать, что в апреле будет пленум. Однако он проявил ту же излишнюю американскую веру в “разумные перемены”, которые, очевидно, возможны только там, где жизнь с самого начала строится хотя бы частично на разумных основаниях.
Помимо веры в разум, американцы, как кажется, верят и в то, что постепенный рост благосостояния и так сказать “культурно-бытовая” диффузия Запада постепенно преобразят советское общество, что иностранные туристы, джазовые пластинки и мини-юбки будут способствовать созданию “гуманного социализма”. Быть может, у нас и будет “социализм” с открытыми коленками, но отнюдь не социализм с человеческим лицом. Мне кажется, что рост бытовой культуры и экономического благосостояния сам по себе не предохраняет от насилия и не устраняет его, чему пример — такие развитые страны, как нацистская Германия. Насилие — всегда насилие, но в каждой отдельной стране оно имеет свои специфические черты, и правильно понять причины, которые его породили и которые могут привести к его концу, можно только в историческом контексте каждой страны.

[25] Так называемая “экономическая реформа”, о которой я говорил уже выше, сама по себе половинчата, а на деле саботируется партаппаратом, поскольку логическое доведение подобной реформы до конца ему непосредственно угрожает.

[26] Об изменении условий правящей элите все время сигнализировали бы трудности во внешней и внутренней политике, экономические трудности и т. д.

[27] Сейчас мы видим все большую тягу к спокойной жизни и комфорту и даже своего рода “культ комфорта” во всех слоях общества, прежде всего в его верхних и средних слоях.

[28] Конечно, КГБ поставляет бюрократической элите полученную своими специфическими методами информацию о настроениях страны — и она, видимо, отличается от картины, ежедневно рисуемой газетами. Однако можно только гадать, насколько и информация КГБ адекватна действительности. Парадоксально, что режим тратит сначала колоссальные усилия, чтобы заставить всех молчать, а затем тратит усилия, чтобы узнать, что же все-таки люди думают и чего они хотят.

[29] Этим, по моему мнению, объясняется то обстоятельство, что режим не решился произвести намеченное на начало 1969 года резкое повышение цен на ряд продуктов, предпочитая этому своего рода ползучую инфляцию. К каким последствиям может привести резкое повышение цен режим мог

убедиться на примере “голодного бунта” в Новочеркасске после повышения Хрущевым цен на мясные и молочные продукты.

[30] Но это не пресловутая “уравниловка”, так как охотно мирятся с тем, чтобы многим было хуже.

[31] Как я мог видеть, многие крестьяне болезненнее переживают чужой успех, чем собственную неудачу. Вообще, если средний русский человек видит, что он живет плохо, а его сосед хорошо, он думает не о том, чтобы самому постараться устроиться так же хорошо, как и сосед, а о том, чтобы как-то так устроить, чтобы и соседу пришлось так же плохо, как и ему самому. Кому-то, может быть, эти мои рассуждения могут показаться очень наивными, но я мог наблюдать примеры этому десятки раз как в деревне, так и в городе и вижу в этом одну из характерных черт русской психологии.

[32] Как один из примеров этого можно привести необычайное распространение бытового воровства (наряду с сокращением воровства профессионального). Вот один из типичных эпизодов: двое молодых рабочих шли куда-то в гости, проходя по улице заметили, что одно из окон на первом этаже раскрыто, залезли и вытащили какие-то пустяки. А будь это случайно замеченное окно закрыто, они так и шли бы себе мимо. Видишь постоянно, как люди входят в дом, не здороваясь, едят, не снимая шапок, матерятся при своих же маленьких детях. Все это — норма поведения, а отнюдь не исключение.

[33] Здесь нет места говорить об этом, но заслуживает внимания и то, что Россия заимствовала христианство не у динамичной и развивающейся молодой западной цивилизации, а у закостеневшей и постепенно умирающей Византии, и это обстоятельство не смогло не наложить глубокий след на дальнейшую русскую историю.

[34] Нечто подобное происходило и в начале нашего века, когда традиционная монархическая идеология заменялась узко националистической, царский режим даже ввел в обихот выражение “истинно русские люди” в отличие от просто русских и инспирировал создание “Союза русского народа”.

[35] Потребность в живой националистической идеологии не только все больше ощущается режимом, но подобная идеология уже формируется в обществе, прежде всего в официальных литературных и художественных кругах (где она, видимо, возникла как реакция на значитель-ную роль евреев в советском официальном искусстве), однако она распространяется и в более широких слоях, где имеет своего рода центр — клуб “Родина”. Эту идеологию условно можно назвать “неославянофильской” (не путая ее с отчасти проникнутой славянофильством “христианской идеологией”, о которой мы

говорили раньше) — для нее характерен интерес к русской самобытности, вера в мессианскую роль России, а также крайнее пренебрежение и вражда ко всему нерусскому. Поскольку эта идеология не была непосредственно инспирирована режимом, а возникла спонтанно, режим относится к ней с некоторым недоверием (примером чему может служить запрещение фильма “Андрей Рублев”), однако с большой терпимостью — и в любой момент она может выйти на авансцену.

[36] Естественно, что большинство народа одобрило или отнеслось безразлично к введению советских войск в Чехословакию и, наоборот, болезненно переживало “безнаказанность” китайцев во время мартовских столкновений на реке Уссури.

[37] То есть к политике уже без всяких попыток прикрывать свои действия “интересами международного коммунистического движения” и тем самым как-то считаться с рядом независимых и полузависимых компартий. Что же касается роли армии, то она непрерывно возрастает. Об этом может судить каждый, хотя бы по такому любопытному примеру: сравнив соотношение военных и штатских на трибуне мавзолея в дни демонстраций сейчас и десять-пятнадцать лет назад.

[38] Строго говоря, не само оно начало обе эти войны, но оно сделало все, чтобы они начались.

[39] Затем началась “верхушечная революция” — переход от кровавого сталинского динамизма сначала к относительной стабильности, а затем к современному застою.

[40] Заимствуя у нас даже терминологию — например, введенный Сталиным термин “культурная революция”.

[41] Я говорю здесь не о законности или незаконности территориальных претензий Китая к другим странам, в частности к Индии, а о методах их разрешения.

[42] Прежде всего такие, как крайняя перенаселенность некоторых районов, голод, экстенсивное сельское хозяйство, которому необходимо развиваться не вглубь, а вширь, и которое нуждается поэтому в новых территориях.

[43] Методы своего “союзника-врага” Китай уже мог оценить во время так называемой “дружбы навек”, когда СССР, используя экономическую и военную зависимость Китая, делал все, чтобы полностью подчинить его своему влиянию и, не добившись этого, полностью прекратил экономическую помощь, а затем пытался сыграть на национализме малых наций в Китае.

По-видимому, уже Сталин, как ранее Троцкий, понимал, что с победой коммунистов в Китае СССР приобретет в конечном счете не союзника, а опасного соперника, и старался, с одной стороны, способствовать затягиванию борьбы коммунистов с гоминданом, ослабляющей Китай, с другой — способствовать расколам внутри самой компартии Китая, в частности противиться влиянию Мао Цзе-дуна. Правда, на какой-то период КНР и СССР могли производить впечатление союзников, козыряя тем более одной и той же идеологией, однако полная противоположность их национально-имперских интересов и противоположность внутренних процессов в каждой стране — “пролетаризация” и подъем по жуткой “революционной кривой” в Китае и “депролетаризация” и осторожный спуск по этой кривой в СССР — быстро положили конец мнимому единству.

[44] Как это делал царский режим по отношению к Японии в начале века.

[45] Тем, кто не верит, что Китай из-за экономической отсталости сможет достичь быстрых успехов в ракетно-ядерной области, следует сравнить предсказания экспертов США и ООН о сроках создания в СССР атомной и водородной бомб с действительными сроками.

[46] О последствиях такой войны я говорю далее. Строго говоря, должен быть рассмотрен и еще один вариант: попытка покончить с китайской мощью путем обычного вторжения и оккупации всего Китая или его части. Однако, учитывая значительное численное превосходство китайцев и полный контроль китайского правительства над страной, такое вторжение кажется мне маловероятным.

[47] Не исключена возможность, что до нападения на Советский Союз Китай испробует свою мощь на какой-либо небольшой нейтральной стране, которая некогда входила в сферу влияния Китая и в которой есть китайское меньшинство, например Бирме, что будет пробным шаром для предстоящих “великих пролетарских революционных войн”.

[48] Насколько серьезна проблема растянутых коммуникаций, видно из такого примера: во время наступления на Северном Кавказе в 1942 году немцы были вынуждены подвозить горючее для своих танков на верблюдах. Сейчас Европейскую Россию с Дальним Востоком связывает только одна транспортная магистраль, на многих участках до сих пор одноколейная. Создание же воздушного моста окажется крайне дорогим и крайне ненадежным на длительный срок средством.

[49] В советской печати уже делаются попытки осмеять китайских солдат как фанатичных, но хилых и трусливых. Однако вот мнение советского военного специалиста, несколько лет проработавшего в Китае: “Китайский солдат выше

нашего солдата, он выносли в, не склонен к тому, чтобы роптать, он храбр, у него огромная маневренная способность. Китайскому солдату прошагать в день пешком 70 километров — нетрудная штука... Наши пехотинцы, которые пришли в полное обалдение от китайской пехоты, пришли к заключению, что это лучшая в мире пехота...” (В. М. Примаков, Записки волонтера, М., 1967, стр. 212).

[50] Впрочем, они с жадным нетерпением ловят каждый ничтожный факт, свидетельствующий о ее “либерализации”.

[51] Нежизнеспособным, поскольку он не удержался в континентальном Китае и не смог бы существовать и на Тайване без поддержки США. Однако возможно, что в экономическом отношении Тайвань, благодаря опять же США, является гораздо более развитым, чем континентальный Китай.

[52] Подобно тому, как займы республиканской Франции продлили на несколько лет существование царского режима.

[53] Как это уже видно на примере сотрудничества в области нераспространения ядерного оружия.

[54] Их коренное отличие от так называемых “буферных” государств, существовавших между двумя мировыми войнами, заключалось бы в том, что они служили бы не “санитарным кордоном” Запада от СССР, а связующим мостом.

[55] Это давление иногда преднамеренно обостряется, чему пример берлинские кризисы, а иногда принимает просто истерический характер.

[56] Вполне возможно, что ФРГ, чтобы ускорить это, будет оказывать в той или иной форме поддержку Китаю.

[57] Как это ни парадоксально, уже сейчас СССР скорее может полагаться на лидера “американского империализма” Никсона, чем на таких “союзников”, как Чаушеску или д-р Гусак. Положение в Восточной Европе несколько напоминает сейчас положение после революций 1848 года, когда ожидаемой демократизации не произошло, но и старый режим был расшатан.

[58] В Чехословакии — либеральная демократия, в Польше — военно-националистический режим и т. д.

[59] По-видимому, руководители режима понимают угрозу со стороны Германии и Японии в связи с конфликтом с Китаем и будут даже делать лихорадочные шаги в сторону сближения с ними, но так, в силу своей

бюрократической природы, и не решатся пойти на какие-либо кардинальные меры.

[60] Разумеется, будут использовать так называемые внутренние войска, притом по возможности другой национальности, чем население мест, где произойдут беспорядки, что только приведет к усилению национальной розни.

[61] В ряде случаев носителями таких тенденций могут стать национальные партийные кадры, которые будут рассуждать так: пусть русский Иван сам справляется со своими трудностями. Они будут стремиться к национальной обособленности еще и потому, чтобы, избежав надвигающийся всеобщий хаос, сохранить свое привилегированное положение.

[62] Продолжая эту аналогию, можно допустить, что, например, в Средней Азии еще долго будет существовать государство, считающее себя преемником СССР и соединяющее традиционную коммунистическую идеологию, фразеологию и обрядность с чертами восточной деспотии — своего рода Византийская империя современности.

***

[i] **АМАЛЬРИК, АНДРЕЙ АЛЕКСЕЕВИЧ** (1938–1980), историк, публицист, драматург, общественный деятель. Родился в Москве 12 мая в семье известного историка и археолога. В 1962–1963 – студент исторического факультета МГУ, исключен за курсовую работу, в которой защищал т.н. «норманскую теорию», отвергавшуюся советской наукой. Приобрел известность как коллекционер художников-авангардистов, сочинял пьесы в духе «театра абсурда», завязал знакомства среди иностранцев (журналистов и дипломатов), работавших в Москве.

Был за это в мае 1965 арестован и осужден к 2 с половиной годам ссылки (фомально как «тунеядец»), отбывал срок в Сибири. В июне 1966 Амальрик был освобожден и вернулся в Москву (свою жизнь в ссылке описал в книге воспоминаний *Нежеланное путешествие в Сибирь*), работал внештатным сотрудником Агентства печати «Новости».

Амальрик первым среди московских диссидентов начал постоянно общаться с иностранными корреспондентами, выполняя роль «офицера связи» между диссидентскими кругами и зарубежными журналистами. Позднее написал статью *Иностранные корреспонденты в Москве* (1970), где исследовал правовое положение представителей иностранных СМИ в СССР и причины, мешавшие им нормально заниматься журналистикой.

Вместе с Павлом Литвиновым работал над *сборником Процесс четырех* о суде над Александром Гинзбургом, Юрием Галансковым и другими; после ареста П.Литвинова закончил этот сборник и в октябре 1968 передал его иностранным корреспондентам. Был в числе тех, кто помог передать на Запад рукопись Андрея Сахарова *Размышления о прогрессе, мирном сосуществовании и интеллектуальной свободе*.

В конце 1968 уволен с работы и устроился почтальоном.

В апреле-июне 1969 написал эссе ***Просуществует ли Советский Союз до 1984 года?***, где сформулировал концепцию ближайшего будущего СССР. Амальрик скептически оценил устойчивость советского режима; но и на гипотетическое пост-советское будущее он смотрел крайне пессимистически. В подкрепление своих соображений он привел анализ численности, социального состава и идейного спектра участников протестной кампании 1968, развернувшейся вокруг «Процесса четырех».

Эссе, опубликованное за рубежом в конце 1969 и переведенное на множество иностранных языков, принесло Амальрику мировую известность. Резкая постановка проблемы в сочетании с аналитическим, подчеркнуто академическим стилем изложения, воспроизводящим западные советологические трактаты – выделило ее из самиздатской публицистики тех лет. Работа вызвала множество откликов в зарубежной печати и бурную полемику в Самиздате.

И другие работы Амальрика (например, *Открытое письмо Анатолию Кузнецову*) приобретали популярность в Самиздате и на Западе.

В 1968–1970 его несколько раз задерживали и подвергали обыскам. 21 мая 1970 арестовали и этапировали в Свердловск, где состоялись следствие и суд. На процессе (11–12 ноября 1970) ему инкриминировались его произведения и интервью. Второй подсудимый, свердловский инженер Лев Убожко, обвинялся в распространении работ Амальрика.

Не признав себя виновным и отказавшись участвовать в судебном разбирательстве, в последнем слове Амальрик сказал: «...Ни проводимая режимом „охота за ведьмами“, ни ее частный пример – этот суд – не вызывают у меня ни малейшего уважения, ни даже страха. Я понимаю, впрочем, что подобные суды рассчитаны на то, чтобы запугать многих, и многие будут запуганы, – и все же я думаю, что начавшийся процесс идейного раскрепощения необратим».

Суд приговорил его к 3 годам лагерей за «распространение… ложных измышлений, порочащих советский… строй» (ст.190-1 УК РСФСР). Срок он

отбывал в Новосибирской и Магаданской областях. В день окончания срока (21 мая 1973) против Амальрика было возбуждено новое дело по той же статье, и в июле он получил еще три года лагеря. После четырехмесячной голодовки протеста приговор был смягчен – три года ссылки.

Возвратился из Магадана в Москву в мае 1975.

В июле 1976 Амальрик эмигрировал из СССР. В эмиграции занимался общественной и политической деятельностью, много печатался. Написал вторую книгу воспоминаний *Записки диссидента* (издана посмертно в 1982). Погиб 12 ноября 1980 в автокатастрофе около г. Гвадалахара (Испания). Похоронен в Париже на кладбище Сент-Женевьев де Буа.

С 1990 книги и статьи Амальрика переиздаются в СССР и постсоветской России.

***

№ 828.

Ендшпіль Сі Цзіньпіна: Китай готується до конфлікту зі США

Ніколов **2022-10-15**

Це апокаліптичний прогноз «Волл стріт джорнел». Це справді загрожує ядрьоним піздєцом усьому світу. Якщо все йтиме за китайським сценарієм - Пу на фоні Сі ще здасться звичайним городським сумасшедшим. Китайський лідер перебудував країну - почистив владу від слабаків, вже набрався мікрочіпів про запас, наробив гіперзвукових ракет, проти яких немає лому, прямо зараз ломи у соцмережах пропагандують худосочним китайцям біцепси в качалках.

Чи є прийом проти цього лому? Можливо. Скоріше так – США вже намагаються запобігти майбутньому вибуху манії величчя. Чи вдасться? Поживемо побачимо. Особисто я думаю, що якщо Америка на президентських виборах 2024 року під впливом розкольницьких наративів здійснить розворот до трампівської автаркії – відтоді світовий дискурс диктуватиме Китай з усіма його жахіттями. Тотальний цифровий контроль над населенням (наша Дія – це жалюгідна тінь китайської кібертюрми), знищення будь-яких свобод аж до концтаборів (проти яких Україна тиждень тому не захотіла голосувати в ООН). Це буде світ без напівтонів. Ми всі у ньому будемо лаоваями.

Ось цей лонгрід про майбутнє з коротким екскурсом в історію звідки все це взялось (Джонатан Ченг, автопереклад https://www.wsj.com/articles/china-congress-xi-jinping-us-11665753002?mod=hp_lead_pos7)

***

Ендшпіль Сі Цзіньпіна: Китай готується до конфлікту зі США

З часу приходу до влади десять років тому Сі Цзіньпін розгорнув цілу низку кампаній, спрямованих на те, щоб Китай переміг або принаймні вистояв у конфронтації із Заходом. Він зміцнив китайські збройні сили, реорганізував економіку і перебудував суспільство навколо більш ідеологічно відданої Комуністичної партії.

Пан Сі чітко дав зрозуміти, що його головною метою є відновлення Китаю на тому місці, яке він вважає своїм законним місцем глобального гравця і рівного США. Як наслідок, за словами людей, знайомих з його мисленням, він почав розглядати можливість протистояння із Заходом як все більш і більш вірогідну. Зараз він стоїть на порозі третього п'ятирічного терміну перебування при владі на з'їзді Комуністичної партії, який розпочинається в неділю, що є відходом від нещодавнього прецеденту відходу у відставку після двох термінів. Це, швидше за все, гарантуватиме, що його бачення, яке

одночасно є напористим і оборонним, керуватиме Китаєм протягом наступних років.

Його підхід можна підсумувати в улюбленому афоризмі Мао Цзедуна, на який пан Сі посилався, застерігаючи від недостатньої пильності, за словами людей, знайомих з цим питанням: "Не воюйте в непевних війнах і не боріться в непідготовлених битвах".

У політичному плані пан Сі призначив довірених лейтенантів на всіх рівнях правлячої Комуністичної партії і розправився з опозицією в таких місцях, як Гонконг і Сіньцзян, щоб зміцнити свою владу і відсіяти іноземні впливи.

У військовому плані пан Сі реорганізував Народно-визвольну армію, подвоїв її бюджет і розпочав роботу з посилення ядерного арсеналу Китаю. Він також розпочав загальносуспільну кампанію з пропаганди жорсткості, покарання за паплюження військових і запобігання марнуванню часу молодими людьми за відеоіграми. Усі ці заходи покликані забезпечити готовність Китаю вступити в бій, якщо це буде необхідно, вперше з 1979 року - особливо якщо вибори в США і на Тайвані в 2024 році приведуть до влади лідерів, готових прийняти незалежність острова, що є найчервонішою з червоних ліній для пана Сі.

В економічному плані пан Сі перенаправив мільярди доларів на розвиток вітчизняних технологій, в тому числі передових напівпровідників, які він довгий час купував за кордоном. Він приборкав приватний сектор і відновив державні гіганти, щоб вони могли конкурувати на світовій арені.

Ці кроки можуть допомогти Китаю протистояти подальшому тиску з боку Вашингтона, який намагається обмежити торгівлю або іншим чином сповільнити підйом країни. Минулого тижня Міністерство торгівлі США посилило тиск новими експортними обмеженнями на передові напівпровідники та обладнання для виробництва мікросхем, намагаючись утримати їх від просування військової потужності Китаю.

Багато з кроків пана Сі підвищили національну гордість і зробили Китай сильнішим. Він регулярно сурмить про ознаки піднесення Китаю і занепаду Заходу. Але його кроки також відштовхнули потенційних друзів, об'єднали суперників і завдали шкоди багатьом найсильнішим галузям його економіки, особливо через жорсткі карантинні обмеження, запроваджені через Covid-19.

Напористість пана Сі і спроби тодішнього президента Дональда Трампа і президента Байдена зайняти більш жорстку позицію щодо Китаю сприяли погіршенню відносин між двома країнами. Американські компанії переглядають свої інвестиційні плани в Китаї, який колись був перспективним

ринком зростання. Дипломатичні зустрічі перетворилися на з'ясування стосунків. Обидві сторони запровадили санкції одна проти одної, а китайські компанії були виключені з лістингу американських бірж.

Наступні п'ять років пана Сі будуть "одним з найбільш невизначених періодів, які ми мали за останній час", сказав Деміен Ма, керуючий директор і співзасновник аналітичного центру MacroPolo в Інституті Полсона в Чикаго, який бачить, що пан Сі зациклений на військовому стримуванні на своїй ближній периферії і економічному паритеті з США, серед інших цілей. "Це зажадає деякого проникливого і ретельного управління в обох столицях".

Пекін заявив, що він просто реагує на провокації США, і що підйом Китаю є мирним. Представники інформаційного офісу кабінету міністрів Китаю, Державної ради, а також Міністерства закордонних справ не відповіли на запити про коментарі.

Пан Сі не приховує своїх планів зробити Китай однією зі світових наддержав.

Після вступу на посаду в 2012 році він почав викладати експансивне бачення, назване "Китайською мрією", яке передбачало амбітні кроки зі зміцнення військової та економічної могутності країни.

Вона ґрунтується на давньому бажанні вирішити проблеми, які накопичилися в Китаї з часів розпаду династії Цин і розподілу китайської території між західними державами в 19-му і на початку 20-го століть. Пан Сі назвав це "великим омолодженням китайської нації".

Спочатку він прагнув досягти більшого порозуміння зі США, що розчистило б шлях для подальшого піднесення Китаю. Під час поїздки до США в лютому 2012 року, якраз перед тим, як він зайняв своє місце у верхівці Комуністичної партії, пан Сі зустрівся з Генрі Кіссінджером та іншими американськими політичними світилами і попросив поради щодо налагодження тісніших зв'язків, повідомила людина, обізнана з цією зустріччю. Вони порадили йому посилити зв'язок з Вашингтоном, зробивши більше дзвінків і офіційних візитів, ніж його попередники. Прес-секретарі пана Кіссінджера не відповіли на прохання про коментар.

Як тільки він вступив на посаду, пан Сі відчув, що адміністрація Обами не ставилася до Пекіна як до рівного, сказали люди, знайомі з цим питанням. Пан Сі часто говорив про створення "нового типу відносин великої держави" з США, але Вашингтон чинив опір цьому формулюванню, вбачаючи в ньому спробу змусити США визнати Китай рівним собі і побоюючись, що це дасть невірний сигнал американським союзникам, кажуть люди, знайомі з цим питанням.

Пан Сі просувався вперед зі своїми грандіозними планами вдома.

Йому потрібно було забезпечити міцний контроль над Комуністичною партією, яка під час перебування на посаді його попередника була розірвана боротьбою еліт, хабарництвом і фракціоналізмом. Він рано здобув репутацію лідера, готового взяти на себе широкомасштабну корупцію, і усунув суперників у гучних розслідуваннях, замінивши їх лояльними кадрами.

Пан Сі зараз контролює важелі влади по всій країні, призначивши всіх, крім семи, з 281 члена постійних комітетів Комуністичної партії на рівні провінцій станом на червень, за словами старшого наукового співробітника Стенфордського університету Ву Гуогуана (Wu Guoguang).

Пан Сі зробив кроки з убезпечення периферії країни, більшою мірою ізолювавши материкову частину від зовнішнього тиску, часто у спосіб, який прямо кидав виклик західним цінностям. Він керував розгортанням найсучасніших систем спостереження, які покрили країну камерами зі скануванням облич і зібрали величезні масиви даних про поведінку людей.

Він проігнорував попередження Вашингтона щодо мілітаризації спірних островів у Південно-Китайському морі і викликав ще більший гнів через кампанію масового інтернування, яка ув'язнила етнічну меншину уйгурів у неспокійному північно-західному регіоні Сіньцзян, кажуть офіційні представники США та ООН.

Потім він наказав придушити Гонконг - найбільш помітний міст між Китаєм і західним світом, що придушило антиурядові протести і, разом з жорстким контролем над Covid, змусило багатьох представників фінансового сектора міста втекти. Він загострив свою риторику щодо Тайваню, натякаючи на те, що хоче прискорити зусилля з встановлення контролю над островом, в разі потреби, за допомогою сили.

Він розширив бойові навчання і збільшив військові витрати до 200 мільярдів доларів минулого року, що більш ніж удвічі перевищує суму, яку Китай витратив десять років тому. Значна частина зусиль Китаю була спрямована на такі інструменти, як гіперзвукові ракети, ядерна зброя і авіаносці, які посилюють можливості Китаю в потенційному конфлікті з такими державами, як США, а не з меншими сусідами.

З метою заохочення бойового духу пан Сі розпочав широкомасштабні зусилля зі згуртування націоналістичного запалу.

Підліткові кумири, яких колись хвалили за їхні росяні очі, знімаються у військових фільмах в ролі молодих революційних солдатів. У популярних китайських додатках для короткометражних відеороликів, які рекламують

військові, колись худорляві молоді китайці віджимаються, а їхні біцепси випинаються.

Щоб досягти омолодження Китаю, "ми повинні демонструвати більшу пильність і завжди бути готовими до потенційної небезпеки, навіть у спокійні часи", - сказав пан Сі у своїй промові минулого року.

Ці зусилля стали ще більш орієнтованими на США після промови в травні 2020 року, в якій Метт Поттінгер, на той час високопоставлений чиновник Ради національної безпеки, простежив історію демократичного руху в Китаї і запропонував китайським громадянам притягнути своїх лідерів до відповідальності. Пан Сі сприйняв цю промову, виголошену китайською мовою, як виклик його правлінню, оскільки, за словами людей, знайомих з цим питанням, вона була спрямована на пересічних китайців, а не на їхніх лідерів.

"Комуністична партія завжди боялася трьох речей: відвертої розмови про китайську історію, ідеї про те, що китайські громадяни користуються основними політичними правами, і спроб американських чиновників безпосередньо взаємодіяти з китайськими громадянами. Моя промова торкнулася всіх трьох тем, що пояснює паніку, яку Пекін досі відчуває від того, що було досить скромними словами", - сказав пан Поттінгер, який зараз очолює китайську програму в некомерційному Фонді захисту демократій.

Громадян Китаю тепер регулярно попереджають про шпигунів і кажуть, що вони не винні в "поклонінні Америці" або "стоянні на колінах перед Америкою". В останні місяці такі заклики поширилися на тих, хто взяв собі англійське ім'я і ставить під сумнів вторгнення Росії в Україну.

У своїх зусиллях з реформування економіки пан Сі наказав китайським компаніям інвестувати більше коштів у стратегічні галузі. Він посилив контроль над приватними технологічними компаніями, що займаються освітнім репетиторством, соціальними мережами та іншими споживчими послугами, за нездатність адекватно служити державним інтересам або достатньою мірою захищати конфіденційні дані користувачів, які, як побоюється Пекін, можуть бути передані американським регуляторам.

Китай намагається розвивати власну платіжну мережу і розгорнув підтримувані урядом інструменти цифрової валюти, які в кінцевому підсумку можуть допомогти Пекіну уникнути використання долара США і обійти глобальну фінансову систему, очолювану Сполученими Штатами.

Пекінські чиновники кажуть, що у них немає іншого вибору, крім як домагатися більшої самостійності і більше залучати державу в економіку

після тарифів епохи Трампа і атаки уряду США на виробника мережевого обладнання Huawei Technologies Ltd., які сигналізували про зростаючу підозрілість США по відношенню до Китаю.

Усередині країни зусилля пана Сі щодо посилення політичного контролю посилили занепокоєння серед кадрів нижчого рівня, багато з яких тепер витрачають значну частину свого часу на те, щоб довести свою лояльність - занепокоєння, про яке пан Сі неодноразово заявляв. Така поведінка сповільнила реакцію міста Ухань на початковий спалах Covid, про що раніше повідомляла газета The Wall Street Journal.

У серпневій доповіді Управління ООН з прав людини заявило, що уряд Китаю, можливо, скоїв злочини проти людяності в Сіньцзяні, звинувачення, які Китай заперечує.

США організували неформальний альянс з сусідами Китаю Індією, Австралією і Японією, відомий як "Четвірка", і військову угоду з Великобританією і Австралією, відому як "Аукус", обидва з яких викликали денонсації з боку Пекіна.

Очолюване Пекіном угруповання, неофіційно відоме як Китай 17+1 з країнами Центральної та Східної Європи, створене Китаєм на початку перебування пана Сі на посаді, за останній рік скоротилося до 14+1, оскільки регіон, який колись прагнув поглибити зв'язки з Пекіном, стає все більш войовничим щодо китайської напористості.

Сувора політика пана Сі, спрямована на стримування Covid, з ізоляцією, що запроваджується при виявленні навіть кількох випадків захворювання, сама по собі є відображенням його одержимості конкуренцією між США і Китаєм. Він послідовно формулює підхід Китаю до нульової толерантності, який призвів до набагато меншої кількості смертей, ніж у західному світі, але також завдав шкоди його економіці, як доказ переваги управління Комуністичної партії.

На економічному фронті багато кроків пана Сі, спрямованих на досягнення більшої самодостатності, в тому числі в галузі напівпровідників, були провалені. Жорсткий підхід пана Сі до управління економікою, включно з репресіями проти таких компаній, як інтернет-гігант Alibaba Group Holding Ltd., надав Пекіну більший контроль над економікою і отримав схвальні відгуки від людей, які побоювалися, що він став занадто могутнім, але також знищив значну частину підприємницького духу, який був рушієм зростання Китаю, і перекрив джерело робочих місць. Безробіття серед міської молоді майже досягло свого історичного максимуму - майже кожна п'ята людина у віці від 16 до 24 років не має роботи.

Хоча експерти вже давно прогнозували, що економіка Китаю сповільнюватиметься в міру свого розвитку, небажання пана Сі піти на поступки в цьому році прискорило цей зсув таким чином, що, на думку багатьох економістів, може залишити незворотні шрами.

Довгострокові перспективи китайської економіки можуть бути ще більш сумними, оскільки населення Китаю, за прогнозами багатьох демографів, скоротиться цього року вперше за багато поколінь.

Світовий банк прогнозує, що цьогорічне зростання становитиме лише 2,8 %, а у 2023 році - 4,5 %. Офіційна мета уряду на цей рік - 5,5%.

Виправлення та доповнення

> У своїй промові в травні 2020 року Метт Поттінгер, тодішній високопоставлений чиновник Ради національної безпеки, запропонував громадянам Китаю притягнути до відповідальності своїх лідерів. У попередній версії цієї статті було помилково сказано, що він закликав китайський народ протистояти Сі Цзіньпіну за підрив демократії.

***

Xi Jinping’s Endgame: A China Prepared for Conflict With the U.S.

He has unleashed an array of military, economic and political campaigns to brace the country for the possibility of confront

By Jonathan ChengFollow

Oct. 14, 2022 9:34 am ET

Since rising to power a decade ago, Xi Jinping has unleashed an array of campaigns to help ensure that China would prevail in, or at least withstand, a confrontation with the West. He has bolstered China's military, reorganized the economy and remade society around a more ideologically committed Communist Party.

Mr. Xi has made clear that his overarching goal is to restore China to what he believes is its rightful place as a global player and a peer of the U.S. As a consequence, he has come to see the possibility of a showdown with the West as increasingly likely, according to people familiar with his thinking. Now he stands on the edge of a third five-year term in power at a Communist Party conclave starting Sunday, in a break with a recent precedent of stepping aside after two terms. That will likely ensure that his vision, which is simultaneously assertive and defensive, will guide China for years to come.

His approach could be summed up in a favorite aphorism of Mao Zedong that Mr. Xi has invoked, warning against a lack of vigilance, according to people familiar with the matter: "Don't fight unsure wars, and don't fight unprepared battles."

Politically, Mr. Xi has installed trusted lieutenants at every level of the ruling Communist Party and cracked down on opposition in places like Hong Kong and Xinjiang, to help shore up his authority and weed out foreign influences.

Militarily, Mr. Xi has reorganized the People's Liberation Army, doubled its budget and begun work to enhance China's nuclear arsenal. He has also launched a societywide campaign to promote toughness, punish denigration of the military and prevent young men from wasting time playing videogames. All are meant to ensure China is ready to engage in combat, if necessary, for the first time since 1979—especially if elections in the U.S. and Taiwan in 2024 result in leaders willing to embrace independence for the island, the reddest of red lines for Mr. Xi.

Economically, Mr. Xi has redirected billions of dollars to develop homegrown technologies, including advanced semiconductors it has long bought from abroad. He has reined in the private sector and reconstituted state-owned giants to compete on the global stage.

The moves could help China withstand further pressure from Washington to restrict trade or otherwise try to slow the nation's rise. Last week, the U.S. Commerce Department added to the pressure with new export restrictions on advanced

semiconductors and chip-manufacturing equipment, in an attempt to keep them from advancing China's military power.

Many of Mr. Xi's steps have boosted national pride and made China stronger. He regularly trumpets signs of China's ascendancy and Western decline. But his moves have also alienated would-be friends, unified rivals and harmed many of the strongest parts of its economy, especially through the country's harsh Covid-19 lockdowns.

Mr. Xi's assertiveness and attempts by then-President Donald Trump and President Biden to take a more forceful stance on China have contributed to the deterioration in the two countries' relations. American companies are rethinking their investment plans in China, once a promising growth market. Diplomatic meetings have degenerated into hectoring sessions. Both sides have imposed sanctions on the other, while Chinese companies have delisted from U.S. exchanges.

Mr. Xi's next five years will be "one of the most highly uncertain periods we have had in recent memory," said Damien Ma, managing director and co-founder of the MacroPolo think tank at the Paulson Institute in Chicago, who sees Mr. Xi as being fixated on military deterrence in its near periphery and economic parity with the U.S., among other goals. "It's going to require some astute and careful management in both capitals."

Beijing has said it's merely responding to U.S. provocations, and that China's rise is peaceful. Spokespeople for the information office of China's cabinet, the State Council, as well as its Foreign Ministry, didn't respond to requests for comment.

Mr. Xi has made no secret of his plans to make China one of the world's superpowers.

After taking office in 2012, he began laying out an expansive vision, labeled the China Dream, which called for ambitious steps to strengthen the country's military and economy.

It built on a long-held desire to address grievances China has harbored since the collapse of the Qing dynasty, and the parceling out of Chinese territory to Western powers in the 19th and early 20th centuries. Mr. Xi called it the "great rejuvenation of the Chinese nation."

Initially, he had sought more accommodation with the U.S. that would clear the way for China's continued rise. During a February 2012 trip to the U.S., just before he secured his position at the top of the Communist Party, Mr. Xi met with Henry Kissinger and other U.S. political luminaries and sought advice on building closer ties, a person with knowledge of the meeting said. They told him to increase communication with Washington, with more calls and official visits than his

predecessors. Spokespeople for Mr. Kissinger didn't respond to requests for comment.

Once he was in office, Mr. Xi felt the Obama administration wasn't treating Beijing as an equal, people familiar with the matter said. Mr. Xi frequently spoke of forging a "new type of great power relations" with the U.S., but Washington resisted the formulation, seeing it as an attempt to get the U.S. to recognize China as a peer and fearing that would send the wrong signal to American allies, the people said.

Mr. Xi forged ahead with his grand plans back home.

He needed to ensure he firmly controlled the Communist Party, which had been riven by elite infighting, graft and factionalism during his predecessor's tenure. He developed a reputation early on as a leader willing to take on widespread corruption and took down rivals in high-profile investigations, replacing them with loyal cadres.

Mr. Xi now controls levers of power across the country, having appointed all but seven of the 281 members of the Communist Party's provincial-level Standing Committees as of June, according to Wu Guoguang, a senior research scholar at Stanford University.

Mr. Xi took steps to secure the country's periphery, insulating the mainland to a greater degree against external pressures, often in ways that directly challenged Western values. He oversaw a rollout of cutting-edge surveillance systems that blanketed the country in face-scanning cameras and collected vast troves of behavioral data.

He defied warnings from Washington to militarize disputed islands in the South China Sea, and drew further ire for a mass internment campaign that imprisoned ethnic minority Uyghurs in the restive northwest region of Xinjiang, U.S. and United Nations officials say.

He then ordered a crackdown on Hong Kong—the most visible bridge between China and the Western world—that snuffed out antigovernment protests and, along with tough Covid controls, sent many in the city's financial sector fleeing. He sharpened his rhetoric on Taiwan, suggesting that he wanted to expedite efforts to take control of the island, by force if necessary.

He expanded combat drills and increased military spending to $200 billion last year, more than double the amount China spent a decade earlier. Much of China's efforts have gone to tools like hypersonic missiles, nuclear weapons and aircraft carriers that enhance China's capabilities in a potential conflict with powers like the U.S., rather than smaller neighbors.

To encourage martial spirit, Mr. Xi launched a wide-ranging effort to rally nationalistic fervor.

Teenage idols, once praised for their dewy-eyed features, are being cast as young revolutionary soldiers in military movies. On China's popular short-video apps, before-and-after clips touted by the military show once-scrawny young Chinese men doing push-ups, their biceps bulging.

To achieve China's rejuvenation, "we must demonstrate stronger vigilance and always be prepared for potential danger, even in times of calm," Mr. Xi said in a speech last year.

These efforts became even more U.S.-focused after a May 2020 speech in which Matt Pottinger, then a senior National Security Council official, traced the history of China's democratic movement and suggested Chinese citizens should hold their leaders accountable. Mr. Xi saw the speech—delivered in Mandarin—as a challenge to his rule, because it was aimed at everyday Chinese people rather than its leaders, according to people familiar with the matter.

"The Communist Party has always feared three things: frank talk about Chinese history, the idea of Chinese citizens enjoying basic political rights and attempts by U.S. officials to engage directly with Chinese citizens. My speech touched on all three themes, which explains the panic Beijing still feels from what were fairly modest words," said Mr. Pottinger, who is now chairman of the China program at the nonprofit Foundation for Defense of Democracies.

Chinese citizens are now regularly warned about spies and told not to be guilty of "America worship" or "kneeling before America." Such calls have expanded in recent months to target those adopting an English first name and questioning Russia's invasion of Ukraine.

In his economic remodeling efforts, Mr. Xi has directed Chinese companies to invest more heavily in strategic industries. He cracked down on private technology companies focused on educational tutoring, social media and other consumer services for failing to adequately serve state interests or sufficiently ringfence sensitive user data that Beijing fears could be shared with U.S. regulators.

China is trying to develop its own payments network and has rolled out a government-backed digital currency—tools that could ultimately help Beijing avoid using the U.S. dollar and circumvent the U.S.-led global financial system.

Beijing officials say they have no other choice but to pursue more self-sufficiency and involve the state more in the economy after the Trump-era tariffs and U.S. government's assault on networking-gear maker Huawei Technologies Ltd., both of which signaled rising U.S. suspicion toward China.

Inside the country, Mr. Xi's efforts to tighten political control have deepened anxiety among lower-level cadres, many of whom now spend large portions of their time trying to prove their loyalty—a concern Mr. Xi has called out repeatedly. Such behavior slowed the city of Wuhan's response to the initial outbreak of Covid, The Wall Street Journal previously reported.

The U.N.'s human-rights agency said China's government may have committed crimes against humanity in Xinjiang in an August report, charges that China denies.

The U.S. has organized an informal alliance with China's neighbors India, Australia and Japan, known as the Quad, and a military agreement with the U.K. and Australia known as Aukus, both of which have prompted denunciations from Beijing.

A Beijing-led grouping known informally as China 17+1 with Central and Eastern European nations, started by China around the beginning of Mr. Xi's tenure, has shrunk to 14+1 in the past year as the region once eager to deepen ties with Beijing grows warier of Chinese assertiveness.

Mr. Xi's strict policy to contain Covid, with lockdowns imposed when even a handful of cases are found, is itself a reflection of his obsession with U.S.-China competition. He has consistently framed China's zero-tolerance approach, which has led to far fewer deaths than in the Western world but also hurt its economy, as evidence of the superiority of Communist Party governance.

On the economic front, many of Mr. Xi's moves to achieve greater self-sufficiency, including in semiconductors, have sputtered. Mr. Xi's heavy-handed approach toward managing the economy, including crackdowns on companies like internet giant Alibaba Group Holding Ltd., has given Beijing greater control over the economy and won some plaudits from people who feared they had grown too powerful—but also snuffed out much of the entrepreneurial spirit that drove China's growth and shut off a source of jobs. Urban youth unemployment is near its all-time high, with nearly one in five people between the ages of 16 and 24 out of work.

While experts had long projected China's economy would slow as it matured, Mr. Xi's unwillingness to bend this year has expedited that shift in ways that many economists believe could leave permanent scars.

The longer-term outlook for China's economy could be even more dire, with China's population projected by many demographers to shrink this year for the first time in generations.

The World Bank forecasts this year's growth to reach just 2.8%, and 4.5% in 2023. The government's official target for this year is 5.5%.

Corrections & Amplifications

In a May 2020 speech, Matt Pottinger, then a senior National Security Council official, suggested Chinese citizens should hold their leaders accountable. An earlier version of this article incorrectly said he called on the Chinese people to stand up to Xi Jinping for thwarting democracy.

Write to ***Jonathan Cheng*** at jonathan.cheng@wsj.com

***

№ 829.

Не более чем наблюдатель

ООН как система коллективной безопасности пришла в упадок. Она имеет такое же влияние на войну и мир, как и любой другой человек на планете.

МИР 12.10.2022 | *Бранко Миланович*

Бранко Миланович

Нью-Йорк

Бранко Миланович (Branko Milanović) – сербско-американский экономист, эксперт по вопросам неравенства и развития; является приглашенным президентским профессором в Учебном и научно-исследовательском центре Городского университета Нью-Йорка и привлеченным старшим научным сотрудником международного информационного центра Luxembourg Income Study (LIS). Ранее он работал ведущим экономистом в исследовательском отделе Всемирного банка.

***

Совсем недавно закончилась ежегодная сессия Генеральной ассамблеи ООН в Нью-Йорке. Было как никогда много глав государств и правительств. Все выступили с речью (для большинства делегаций время было ограничено 15 минутами). Всю неделю движение в Нью-Йорке было интенсивным, поскольку делегаты курсировали между отелями и ресторанами.

Так что ООН, похоже, вполне жива. Но в отношении самой большой проблемы на планете, войны, которая идет уже восьмой месяц между двумя странами с общим населением в 200 млн человек, одна из которых обладает самым большим арсеналом ядерного оружия и угрожает его применить, ООН остается не более чем наблюдателем.

Генеральный секретарь ООН Антониу Гутерриш мало что комментировал. О самом важном деле, ради которого была создана Лига Наций, а затем и Организация Объединенных Наций, – о поддержании мира во всем мире, – он может сказать разве что банальности. Далеко не с начала полномасштабного конфликта ему удалось один раз съездить в Киев и один раз – в Москву. И все.

Многие утверждают, что крупные сильные государства мешают генеральному секретарю и секретариату. Пять постоянных членов Совета Безопасности могут наложить вето на любое решение, которое им не нравится. Да, это так. Но генеральный секретарь все же обладает полномочиями. У него есть моральный авторитет, стоит лишь решить им воспользоваться.

Независимо от других сторон он может попытаться свести враждующие стороны за столом переговоров. Он может расположиться в Женеве, указать дату, когда он хотел бы увидеть делегатов от «заинтересованных сторон», и ждать. Если кто-то не появится или проигнорирует его, по крайней мере, мы будем знать, кто хочет продолжать войну, а кто нет. Он единственный в мире негосударственный деятель, обладающий таким моральным авторитетом. Формально мир доверил ему задачу сохранения мира или, по крайней мере, попытку сохранить мир. Кажется, он потерпел полную неудачу.

Впрочем, это вина не только Гутерриша. Истоки упадка ООН в последние годы исходят к концу холодной войны 30 лет назад. Вследствие трех факторов нынешняя ООН стала даже хуже, если это вообще возможно, чем прекратившая существование Лига Наций.

Истоки упадка ООН в последние годы исходят к концу холодной войны 30 лет назад

Первый фактор заключается в том, что после окончания холодной войны США, оказавшись в положении сверхдержавы, не захотели подчиняться каким-то ненужным глобальным правилам. Не было создано никаких новых региональных, а тем более глобальных организаций, за исключением довольно несущественного Европейского банка реконструкции и развития. Это радикально отличается от последствий Первой и Второй мировых войн, после которых были созданы соответственно Лига Наций и ООН.

Более того, правила ООН открыто нарушались. После окончания холодной войны США и их союзники без санкции ООН напали на пять стран на четырех континентах: Панаму, Сербию, Афганистан, Ирак (вторая война) и Ливию. (Относительно Ливии была резолюция Совета Безопасности ООН, но ее мандат по защите гражданского населения был превышен свержением режима.) Франция и Великобритания, также обладающие правом вето в Совете Безопасности, участвовали в большинстве этих нарушений Устава ООН, пусть Франция и отказалась начать войну против Ирака. А Россия напала на Грузию и Украину (на последнюю дважды).

Таким образом, эти четыре постоянных члена восемь раз нарушали устав. Из постоянных членов этого не сделал только Китай. ООН как организация коллективной безопасности, основной обязанностью которой является защита территориальной целостности своих членов, не справилась с этой ролью – просто потому, что ее игнорировали самые могущественные государства.

Эти государства должны быть единодушны в выборе генерального секретаря, учитывая их индивидуальное право вето на рекомендацию Совета Безопасности Генеральной Ассамблеи на этот счет. Они вступили в сговор, избирая на эту должность все более марионеточные фигуры. Бутрос Бутрос-Гали так и не был переизбран на второй срок. Кофи Аннан, Пан Ги Мун, а теперь и Гутерриш были гораздо более податливыми: они просто, образно говоря, уходили в самоволку, когда на кону стояли вопросы войны и мира.

Пожалуй, лучшей, пусть и нелепой, иллюстрацией того, какой тип людей сейчас избирают на должность генсекретаря ООН, является случай в 2007 году в Ираке, когда неподалеку от места проведения пресс-конференции Пан

Ги Муна и премьера Ирака Нури аль-Малики взорвалась бомба. Малики не обращал внимания на звук взрыва, а Пан Ги Мун чуть не спрятался под трибуной и быстро побежал к выходу.

В отличие от Дага Хаммаршёльда, который погиб, пытаясь выступить посредником в конфликте в Конго в 1961 году, современные генеральные секретари, кажется, вообразили, что их долг состоит в основном в том, чтобы переходить с одной коктейльной вечеринки на другую. Они не осознают, что баллотируясь на пост, где присутствие в зонах боевых действий необходимо, они также шли на связанные с этим риски.

Новые идеологи расширили миссию ООН на многие второстепенные вопросы, которыми ей вообще не следовало бы заниматься, оставив их на рассмотрение правительственных и неправительственных органов

Вторая причина упадка ООН – идеологическая. Согласно идеологиям неолиберализма и «конца истории», которые так активно доминировали в 1990-х и первом десятилетии XXI века, глобальный мир и безопасность уже не являлись самой актуальной задачей ООН. Благодаря распространению неправительственных организаций, как настоящих, так и подставных, новые идеологи расширили миссию ООН на многие второстепенные вопросы, которыми ей вообще не следовало бы заниматься, оставив их на рассмотрение правительственных и неправительственных органов.

Многие из этих новых мандатов совершенно бессмысленны. Меня просили консультировать по Цели устойчивого развития № 10, сокращению неравенства. Я отказался. Я решил, что в этом нет смысла, это невозможно отследить, а цель, в общем, состоит из благих намерений, многие из которых противоречат друг другу, что вполне легко заметить любому, кто прочтет десять целей относительно неравенства.

Третья причина, связанная с предыдущей, – финансовая. По мере того как мандат ООН, Всемирного банка и других международных организаций расширился настолько, что стал включать в себя практически все, что только можно вообразить, стало очевидно, что ресурсов, предоставляемых правительствами, недостаточно. И вот НПО познакомились с миллиардерами и донорами из частного сектора. В результате ряда действий, немыслимых при создании ООН, частные интересы просто проникли в организации, созданные государствами, и начали диктовать новую повестку дня.

Я видел это воочию в исследовательском отделе Всемирного банка, когда Фонд Гейтса и другие доноры вдруг начали определять приоритеты и реализовывать их. Возможно, их цели сами по себе были достойны похвалы, но они должны были заняться их реализацией самостоятельно. Зависимость

межгосударственной организации от прихотей и фантазий миллиардеров – это то же самое, что передача государственного образования на аутсорсинг списку Fortune 500 самых богатых корпораций США.

У этой ситуации было еще одно негативное последствие. Исследователи или экономисты по странам в таких учреждениях, как Всемирный банк, тратили большую часть своего времени на поиски частных доноров. Умение собирать средства дало им высокий уровень влияния в учреждении. Таким образом, вместо того, чтобы быть хорошими исследователями или хорошими экономистами по определенной стране, они стали управляющими фондами, которые затем нанимали внешних исследователей для выполнения своей основной работы. Существовавшие институциональные знания утерялись. Единственная международная организация, не поддавшаяся этой внутренне разрушительной тенденции, насколько мне известно, – это Международный валютный фонд.

Так пришла в упадок вся система ООН, и мы оказались в положении, когда глава единственной когда-либо созданной человечеством международной организации, роль которой состоит в сохранении мира во всем мире, стал зрителем – с таким же влиянием на вопросы войны и мира, как любой другой из 7,7 миллиарда жителей нашей планеты.

Эта статья является совместной публикацией Social Europe и IPS-Journal.

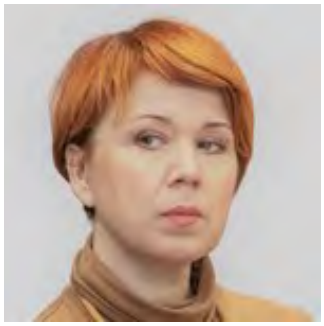
***

№ 830.

Глава Центра конституционной демократии Университета Индианы (США) Дэвид Уильямс: «Существует большая опасность концентрации неограниченной власти в руках президента Зеленского»

2021-10-18

Инна Ведерникова

Редактор отдела политики ZN.UA

Украина состоится когда новый общественный договор ляжет в основу новой Конституции

Конспирологи анонимных телеграм-каналов уже окрестили визит ключевого конституционалиста Соединенных Штатов Америки, профессора Дэвида Уильямса в Украину некоей секретной миссией. По версии «посвященных», после встречи приближенного к президенту Байдену человека с судьями КСУ и ВС, глава Верховного суда пани Данишевская срочно засобиралась в

отставку. А американское посольство через Уильямса получило прямые вводные, какой должна быть позиция к принятию изменений в Конституцию Украины, касающихся децентрализации.

Но если отойти от теории заговора и взглянуть на визит в контексте стремительно разворачивающихся в стране политических процессов, то приезд в Украину эксперта такого ранга (лучший выпускник юридического факультета Гарвардского университета, лично знакомый с четырьмя президентами США, включая нынешнего, среди его студентов — несколько десятков действующих сотрудников Госдепа) — важный сигнал со стороны США. Хотя формально профессор Уильямс приехал в Украину по приглашению Центра конституционного моделирования (английская аббревиатура которого — CCD — по чистой случайности точно повторяет сокращенное название его Центра конституционной демократии) в гости, как он сам утверждает, к своему бывшему ученику и другу Геннадию Друзенко (знакомому нашим читателям по публикациям в ZN.UA).

***

Мы говорили с Дэвидом Уильямсом дважды — на старте его двухнедельного тура по Украине и в финале. **Один из ведущих специалистов по второй поправке к Конституции США (право граждан на хранение и ношение оружия)**, двадцать лет проработавший в разрываемой конфликтами Мьянме (Бирме), друг, советник и ключевой участник переговоров этнических армий с центральными властями (причем как с военной хунтой, так и с «Национальной лигой за демократию» Аун Сан Су Чжи) о конституционном урегулировании конфликта после десятилетий гражданской войны, оказался достаточно открытым и мягким человеком. Готовым к откровенному разговору и трудным вопросам.

Почему у Украины не получается построить собственное сильное государство даже после того, как пролилась кровь?

Возможно ли общее видение будущего в стране, разрываемой *войной с Россией*, идеологическими, этническими и политическими противоречиями?

Почему человек не из системы априори не может ее изменить? Зачем Украине новая Конституция? Кто и почему должен быть главным в государстве — президент, премьер или парламент? **Чем опасна концентрация власти в руках президента и почему премьер менее опасен?** Как относиться к олигархам, и спасет ли Украину невидимая рука рынка? **Почему бюрократические элиты не могут играть вдолгую, и что может мотивировать их пойти на кардинальное изменение системы государственного управления?** Какова роль меритократических элит и

морально ли интеллектуалам замыкаться в себе, занимая снобистскую позицию в отношении непросвещенного народа? Чем похожи Америка и Украина? Почему США могут развалиться и что нужно сделать, чтобы этого не произошло?

Ответы на эти и другие вопросы читайте в нашем интервью.

1. О причинах неудач, всеобщем патернализме и отце-президенте

— Дэвид, для украинцев самый больной и важный вопрос: почему у нас катастрофически не получается отстроить себя? Даже после того, как пролилась кровь… Вы в своих *лекциях* вспоминаете фразу Джона Шорта о том, что единственный вопрос, который имеет значение в бою: что делать, когда камни будут разбросаны? И это верно не только в отношении боя, но и в отношении всей человеческой жизни, жизни страны. Однако все выбранные нами варианты ответов оказались ложными.

— Это очень глубокий вопрос. Моя работа по конституционному моделированию и проектированию во многом связана со странами, раздираемыми конфликтами.

Что нужно делать, когда сражение окончится, адреналин схлынет и а боль останется?

Это основной контекст фразы Шорта. Как и куда двигаться дальше?

На самом деле, когда кровь еще на асфальте и люди продолжают страдать, и **нужны реально работающие конституции**.

1) Конституция помогает справиться со страхом, потому что ***предлагает прочные практические альтернативы конфликту***.

2) Конституция — это ***действенный алгоритм мирного разрешения конфликтов***. И

3) ***как только он начнет работать, запустится саморегулирующаяся система сдержек и противовесов***.

Наблюдая за Украиной, я всегда поражаюсь двум вещам.

> 1) С одной стороны, ***масштабом страданий, выпавших на долю вашей страны и вашего народа***, 2) с другой — колоссальным ***оптимизмом***, который сохраняют украинцы.

Но проблема в том, что

оптимизм не может заменить общего видения будущего, которое поможет обществу окончательно перейти из перманентного состояния боевых действий в мирный процесс строительства государства.

— Мы уже не первый десяток лет ищем причины отсутствия общей модели будущего. 1) Одни видят их в колониальном прошлом, лишившем нас умения самостоятельно управлять государством. 2) Другие резонно винят во всем тоталитаризм. Есть версии, что 3) тотальная коррупция у нас как раз из этого генетического страха: так можно защитить себя, если ты станешь жертвой режима. Плюс — 4) патернализм, вылупившийся из советского прошлого, которое мы в себе еще не преодолели. Хоть и породили олигархов.

Мы потеряли очень много людей: Первая мировая, Голодомор, сталинские репрессии, Вторая мировая, голод 1947 года…

Наши элиты уничтожены, идентичность разрывается между Западом и Востоком, а парламентско-президентская Конституция посадила на растяжку систему госуправления.

Иногда это похоже на провальный государственный проект-эксперимент, когда в 1991-м намеренно соединили несоединимое. Причем задаром. Именно поэтому украинскую независимость называют отложенной, за которую мы воюем только сейчас. Вы на самом деле считаете, что у нас есть повод для оптимизма?

— Вы определили большой спектр причин, достойных глубокого изучения каждой в отдельности.

Однако **на практике их можно рассматривать в одном ключе, потому как**

> **— все они имеют результатом крайне плохое управление страной**.

Но,

> **— успешно скорректированная модель управления может сгладить все перечисленные вами фундаментальные проблемы украинской государственности и начать глубинно лечить все еще нарывающие раны, связанные и с прошлым, и с настоящим**.

— Но как перекинуть мостик от простого украинца, который, в отличие от европейца, выживает и ставит во главу угла собственную безопасность, а не самореализацию и развитие, к такому масштабному проекту как Конституция? Что ему сказать, чтобы он решил пойти этим путем?

— Общих рецептов нет, но здесь **стоит обратиться к внутреннему ощущению, с которым живет простой человек**. **Он недоволен происходящим и видит, что сменяющие друг друга власти не мотивированы менять жизнь в стране. Каждый живет в своем мире, в мире своих маленьких проблем, акцентируя внимание на частностях.**

> Вместо создания общей рабочей матрицы люди, как правило, сосредотачиваются на коррупции, внешней агрессии, безработице, ухудшении окружающей среды и так далее.

Все это, безусловно, важно.

Но,

> **власть будет адекватно реагировать на эти вызовы только тогда, когда правильная Конституция, основанная на общественном договоре, создаст такую модель государства, которая будет постоянно стимулировать власть решать все эти проблемы**.

Я убежден, что найти решения, адекватные современным вызовам, стоящим перед Украиной, возможно только в ходе

> **— широкого инклюзивного конституционного процесса, когда люди возьмут на себя ответственность за ежедневный контроль над властью.**

По сути

> **— р е п р и в а т и з и р у ю т в л а с т ь , п р и в а т и з и р о в а н н у ю бюрократическими элитами и теми, кого вы называете олигархами.**

Реприватизация государства, претворение его в настоящую Res Publica (общее дело) является основным вызовом и сверхзадачей для украинцев.

Но здесь есть проблема:

> **— люди никогда не верят в некую абстрактную идею, что они вот т а к п р о с т о в о з ь м у т и р е ф о р м и р у ю т в л а с т ь и с и с т е м у государственного управления.**

К о н с т и т у ц и и д о л ж н ы п р о е к т и р о в а т ь с я с у ч е т о м о с о б е н н о с т е й конкретной страны, для которой они предназначены.

И это в чем-то даже *технический процесс*, который невозможно успешно реализовать без участия профессионалов.

Поэтому,

миссией интеллектуальных элит и является

> **— объяснить народу и буквально на пальцах показать связь между их проблемами и конституционной архитектурой державы.**

— Мы в Украине живем во время большого эксперимента. Еще ни разу за время независимости президент не аккумулировал столько власти. Сегодня у ОПУ есть департаменты: Кабмин, парламент, СНБО. Зеленский бесстрашно идет авторитарным путем, не имея внутри себя никаких сдержек и противовесов, которые были у его более компетентных (хотя и не более моральных) предшественников. При этом у него — высочайший рейтинг на экваторе каденции. Такова наша особенность.

— Я *согласен* с вашим описанием ситуации.

В основе высокого рейтинга президента лежит как раз ***патернализм*** — ***«желание, чтобы кто-то сильный и властный решил твои проблемы»***.

Но,

> — это, конечно, подход ребенка, а не гражданина демократической республики.

Но скажу вам честно,

> — отношение к президенту как к отцу, который должен о тебе позаботиться, достаточно массово присутствует и в западных обществах.

Хотя, на самом деле **президент — наемный работник, нанятый вами**. **Выкорчевать ген патернализма полностью — нереально ни в одном из обществ.**

Но **в Украине *чувство беспомощности* у людей «достаточно сильное»**,

поэтому

> **— нужен масштабный публичный проект реконструкции системы власти**, а **не просто замена каких-то составных частей этой системы**.

Иначе,

> — люди всегда будут чувствовать себя иностранцами в своем государстве, а не хозяевами, нанимающими власть, чтобы поддерживать порядок в доме.

— В Украине работает некий маятник. Люди находят очередного псевдомессию, а потом разочаровываются в нем. И ищут они даже не нового лидера с какими-то определенными характеристиками, а антикого-то. Как разорвать этот порочный круг?

— Дело в том, что

> **— привлечение к управлению государством *«людей не из системы»* редко заканчивается успехом.**

Система всегда оказывается устойчивее и живучее, чем отдельный человек.

Здесь уместно привести такой пример

> — избрание президентом Америки Дональда ***Трампа*** как абсолютно внешнего игрока для политической системы США. Он пришел во власть с намерением «осушить болото» (так он называл традиционные политические элиты) и побороть коррупцию.
>
> Однако, **в итоге *сам превратился в «болото»*.**

«Внешние» никогда не могут противостоять давлению системы.

Это по силам только *внутренним инсайдерам* (*прессиональные политики*), знающим, как работает *система*.

К сожалению, **люди склонны преувеличивать *роль личности* в истории:**

> — мол, ***«мы найдем правильного человека и все изменится»***.

Так не работает.

Менять систему, безусловно, сложнее. И это достаточно технический сложный процесс, который трудно понять простым людям.

Но,

если не изменить систему, то, по сути, ничего не поменяется.

2. О дуализме Конституции, противовесах и противоречивой ментальности украинцев

— Зеленский тоже «не из системы». Этот некомпетентный человек, сосредоточив всю власть в своих руках, строит *карточный домик*. Абсолютно не понимая, как все работает внутри.

Однако, в нашей парламентско-президентской Конституции заложены механизмы, позволяющие ему так себя вести.

Президент влияет на исполнительную власть — назначает глав областных госадминистраций и ряд ключевых министров. На самом деле мы много лет дрейфуем в сторону *президентской республики*. И сейчас это особенно четко видно. Так, может быть, это и есть наш вариант?

— Здесь также **можно провести параллели между нашими странами**.

> После прихода к власти, Трамп, как и Зеленский, пытался сосредоточить всю власть в своих руках. Однако он не смог этого сделать. В США — президентской республике — все-таки работает система сдержек и противовесов. И это несмотря на то, что в тот момент Трамп был самым могущественным человеком мира.

Мне кажется, что **есть два момента, которые следует учесть Украине, чтобы у вас тоже получилось**:

> **— 1) сбалансировать Конституцию (в нее действительно заложен дуализм власти), и 2) ввести четкие сдержки и противовесы.**

— Сбалансировать в сторону президентской или парламентской модели?

— Безусловно, в сторону *парламентской*, даже Вестминстерской (британская разновидность парламентской) системы.

> В плане желания концентрировать власть премьер-министры всегда безопаснее президентов.

Доказано эмпирически на примерах многих стран.

По двум причинам.

> 1) Во-первых, президента выбирают прямым голосованием и потому воспринимают как «отца, который будет всех спасать и защищать». Формально равная ***легитимность*** с парламентом, которую получает президент непосредственно из рук народа, играет явно ему на руку.
>
> Премьера же люди напрямую не выбирают. Его назначают вступившие в коалицию партии.
>
> 2) Во-вторых, премьер-министра те же ***внутрисистемные инсайдеры*** (профессиональные политики) ***могут в любое время сместить с должности***.
>
> Конечно,

— речь о здоровой политической системе, застрахованной от некомпетентного премьера и продажных политиков.

Дело в ***качестве*** людей, которые попадают в ***парламент***.

Но это уже история о ***правильном дизайне процесса выборов***. **Она достойна отдельного глубокого разговора.**

1) Людям всегда психологически естественней хотеть избирать ***единоличного правителя***, который потом «отвечает за все». 2) И труднее доверить это ***профессиональным политикам***.

Но правда в том, что

— простой народ обманывать намного легче, чем опытных политических инсайдеров, понимающих, как работает система.

— Вы о том, что президента у нас выбирают напрямую?

— Да.

В 90-е, на ранней стадии украинской независимости, похоже, надеялись, что

1) институт президентства приведет к ***разделению властей***, сконцентрированных в советские времена в руках партийного руководства. 2) Что президент поможет украинцам эмансипироваться от СССР и ***порвать с советским прошлым***.

Однако,

— сейчас институт президентства — главная угроза принципу разделения властей и украинской демократии в целом.

Все это — вопросы к людям.

1) Если вас устраивает сложившаяся ситуация, то, да, продолжайте выбирать ***президента***, который будет формировать политику исходя из собственных преференций, амбиций и аппетита к власти.

2) Если не устраивает, то **нужно менять систему**. Периодически вносить незначительные изменения в Конституцию, передавая какие-то полномочия то парламенту, то премьеру, то президенту — не выход.

К слову, есть еще ***гендерный момент президентства***.

Общество в роли отца-спасителя видит прежде всего мужчину. В мире женщин-премьеров намного больше, чем женщин-президентов. Часто

это весьма компетентные профессионалы. Этого нельзя не учитывать, потому что сегодня на моей лекции в Киево-Могилянской академии 80 процентов слушателей были девушки. В будущем это изменит баланс сил в обществе. Поэтому в перспективе логично отказаться от прямых выборов президента.

Однако **люди должны ощущать свою силу в отношениях с властью**.

Они сами должны найти ответ на вопрос:

— **кто и как ими должен править?**

Иначе все это становится предметом теневых сделок находящихся у власти элит.

2. О вороватых элитах, народе, с которым нужно работать, и децентрализации власти

— Мне нечего возразить. Но! У нас есть 1) бюрократические вороватые элиты; 2) президент не из системы, которому абсолютно «по барабану» и действующая Конституция, и проект любой другой, если он идет вразрез с его стратегией: концентрировать власть в своих руках. 3) Плюс народ, находящийся, по вашим же словам, в тоске и апатии. Который варящаяся в своем соку меритократическая/интеллектуальная элита давно *назвала* «необразованными и некреативными массами», списав со счетов. Где, в каком месте этого закатанного в асфальт проекта, посадить лелеемый вами росток новой правильной Конституции?

— Практический вопрос.

Но для меня слишком рано давать советы украинцам.

1) В Украине я — только второй раз. **22 года я работаю в Мьянме (бывшей Бирме) и, надеюсь, столько же проработаю в Украине**.

2) Мне нужно время, чтобы разобраться, как здесь работает политика, что происходит с властными полномочиями, как люди получают и отдают власть и прочим.

Встречи, которые у меня уже состоялись, говорят о том, что абсолютно все люди хотят перемен и мучаются вопросом: почему у Украины не получается? Будь то судья КСУ, мэр города, народный депутат или студент.

Но ваши рассуждения вызвали у меня ассоциацию с поиском ответа на вопрос:

— куда нужно приложить усилия рычага, когда нужно поднять что-то очень массивное?

Ответ на этот ключевой вопрос я искал во многих странах.

Определить точку приложения рычага заранее сложно, но

— когда 1) получается рассчитать ее правильно, это может 2) заложить последовательность ***необратимых событий*** и ***изменений***.

На самом деле все это может казаться наивным и романтичным, но это не так.

Если вы сами не придумаете, как вызвать и реализовать системные изменения, если будете продолжать верить, что следующий президент уж точно вас спасет и проведет необходимые реформы, то это как раз и будет наивно и романтично.

В то же время,

— не стоит навешивать на *общество* какие-либо ярлыки.

С людьми нужно работать и открывать им то, что знаете и понимаете вы.

1) Даже если из года в год они совершают ошибки и выбирают не тех и не за то. 2) Людям нужно объяснять, почему не получается и предложить вариант системного ответа на мучающие их проблемы.

— Вряд ли можно спорить с парламентским вектором — уже хотя бы потому, что мы политически неструктурированы, и у нас нет партий. Однако ваши предложения, отраженные *в презентации*, с которой вы ездили по стране, о некоем народном вече, где писалась бы народная конституция — в наших условиях нереалистичны.

— **Чтобы запустить процесс, безусловно, нужна политическая воля**.

Для того чтобы возникла, к примеру, конституционная ассамблея, которая запустит широкую и всеобъемлющую конституционную реформу.

Как запустить конституционный процесс — я знаю, но в части политической воли — только ваша ответственность.

Людям нужно ставить вопрос не о том, 1) какая Конституция вам нужна, а о том, 2) что их не устраивает в повседневной жизни.

Уже, исходя из этого, может родиться новый общественный договор — Конституция.

Безусловно, заниматься этим должны элиты.

При этом я имею ввиду не ***олигархов*** или ***топ-бюрократов***, а, скорее, как раз упомянутую вами ***меритократическую элиту***. Миссия интеллектуалов — идти к людям, а ни в коем случае не замыкаться в башне из слоновой кости собственной значимости и высокомерия.

1) Вряд ли такая инициатива должна исходить от центральных властей, которые подомнут конституционный процесс под свой интерес.

2) Возможно, сформулировать нужный вопрос и внести его в повестку дня смогут местные власти, гражданское общество, вузы и даже церкви.

— Достаточно интересный и актуальный тезис о местных властях. Потому, что у нас разворачиваются два абсолютно противоположных процесса. С одной стороны, децентрализация власти — передача полномочий и финансов на места. С другой, — тотальная централизация власти президентом и его офисом. И это движение к лобовому столкновению.

— После многочисленных встреч у меня сложилось четкое ощущение, что **украинцы сегодня больше доверяют местным властям, нежели центральным**.

В то же время абсолютно очевидно, что

— существует большая опасность сосредоточения неограниченной власти в руках президента.

На местах это тоже понимают и открыто говорят об этом.

Для того чтобы украинцы ощутили, что власть принадлежит им, нужно

1) приблизить к ним эту власть настолько, насколько возможно. А это означает 2) увеличение властных полномочий громад путем сокращения полномочий президента.

При включении

— справедливой 1) судебной и 2) правоохранительной систем, а также механизма 3) государственного надзора адекватного парламентской модели.

Весь смысл новой Конституции в том, чтобы:

1) правильно рассредоточить и сбалансировать власть, 2) защитив систему госуправления от авторитаризма.

Еще до начала конституционного процесса нужно

> **1) конституционным путем *ограничить* полномочия президента.**
>
> **2) Если этого не сделать, то президент всегда будет доминировать и *блокировать* процесс.**

— Президент Зеленский не так давно заявил, что не собирается менять Конституцию — его ожидаемо все устраивает. Однако есть проект внесения изменений в Конституцию как раз в части децентрализации. Он пока заблокирован. Правящая партия (у нее монобольшинство) настаивает на том, чтобы префект, который будет осуществлять государственный надзор над актами местного самоуправления и координировать деятельность территориальных органов центральной власти на местах, должен подчиняться президенту, а не премьеру. Что идет вразрез с заявленной самим же Зеленским реформой децентрализации власти. Кстати, анонимные телеграм-каналы пишут, что вы приехали как раз за тем, чтобы повлиять на процесс внесения изменений в Конституцию. Можете влиять прямо сейчас.

— Конспирологи всегда ищут второе дно. Особенно в визитах американцев.

Нет никакой секретной миссии.

> Я здесь только для того, чтобы изучать вашу страну и поделиться знаниями и опытом, которые могут пригодиться для преобразований. Поделиться с теми, кого это интересует. Поэтому я никак не влиял на желание уйти в отставку главы ВСУ, как об этом уже успели написать. Думаю, контекст нашего разговора — прекрасная иллюстрация и моих целей, и моей искренности.

Что касается вашего вопроса о подчинении префекта, то я еще недостаточно хорошо знаком со всеми нюансами конституционной архитектуры Украины и проектами по ее изменению.

Поэтому лишь повторю главный тезис:

> **— чем больше полномочий будет делегировано местной власти, тем здоровее будет система управления государством.**

Это хорошо известный в Европе ***принцип субсидиарности***:

> — центральной власти следует передавать только те ***компетенции***, которые не могут быть эффективно использованы для решения вопросов на местном, локальном или региональном уровне.

— Очень часто новые конституции появляются, когда элиты не консолидированы, каждая из них понимает, что завтра может проиграть и заинтересована в каких-то базовых правилах игры. Это является стимулом установления ограничителей для политики и политиков. Сама идея конституции в том, что победитель выборов не может делать все, что захочет. А проигравший — переходит в оппозицию, а не садится в тюрьму или эмигрирует из страны. Если, конечно, он не нарушил закон во время своего правления. В Украине каждые новые выборы президента — землетрясение. Почему, по-вашему, элиты до сих пор не понимают, что сыграть вдолгую им выгодно?

— Действительно, **сложно понять, почему *элиты* постоянно воспроизводят и поддерживают систему, *«избыточно вознаграждающую победителей»***.

Украина в этом плане очень интересна для анализа.

Попадая во власть, элиты стремятся делать все возможное, чтобы любой ценой там удержаться.

1) Однако военного переворота в Украине до сих пор не было.

2) Все-таки **внутри элит есть ощущение, что «завтра они могут проиграть».**

Ваш инструмент отстранения от власти — народный протест.

И власть имущие понимают, что завтра могут быть выброшены из своих кресел и оказаться в изгнании.

Однако в Украине по-прежнему никто не думает о проигравших. А это умение находить баланс. И как раз ***парламентская*** система правления.

Почему так происходит?

1) Возможно, именно здесь проступает тоталитарное прошлое, о котором вы упомянули. А частично это может быть связано с тем, что народ не чувствует власти в своих руках.

2) В какой-то момент он взрывается, убирает неугодного, но потом никак не контролирует новую власть.

Власть — наркотик. Немногие могут остановиться.

Плюс — **большой объем власти сосредоточен в частных руках, когда люди пользуются неофициальными рычагами влияния, но думают, что**

правила на них не распространяются, поскольку они не занимают официальных должностей во власти.

В каком-то смысле это так и есть — *олигархов* не переизбирают на выборах.

Граница между частной и публичной властью должна быть очень четкой.

Конечно, она нигде в мире не является абсолютно четкой, но, боюсь,

в Украине она особенно размыта.

3. О капиталистической конституции, олигархах и иллюзиях рынка

— У нас переизбирают ставленников олигархов, которые очень быстро договариваются со всеми. Так работает коррупционная политическая система. На самом деле все играют в короткую. И люди, которые выживают и думают только о своей безопасности. И элиты, наполняющие карманы, зная, что когда они проиграют, то сядут на сухой паек. Может быть, дело не только в форме государственного правления, но и в сути? Мы породили олигархов, но сами остались по сути советскими людьми. Известный ученый-конституционалист из Харькова Всеволод *Речицкий* *убежден*, что нам пора принять капиталистическую конституцию. Все отдать на волю рынка.

Ведь вы правы: олигархи — это практически еще одна ветвь *власти*. Но мы не знаем, как к ним относиться. Сегодня по инициативе президента принимаем *"антиолигархический" закон* (не включающий реальных антимонопольных механизмов), а завтра смотрим *расследование* об офшорах Зеленского, связанного с Коломойским. Мы не определились с тем, как относиться к периоду первоначального накопления капитала. В нас говорит советский ген восприятия богатства. И кто будет писать новую украинскую конституцию? Я с этим геном? Или богатый человек? К примеру, американскую Конституцию писали финансовые магнаты-аристократы, на долгие годы ограничив права масс.

— Прежде всего хочу сказать

> об 1) идее власти, сосредоточенной в частных руках, и 2) логике капитализма.

Если говорить о 1) приватизации, 2) власти и 3) рынке, то люди часто себе представляют, что рынок — это хорошо.

— Там-де есть свои правила и конкуренция. В то время как во власти — исключительно коррупция.

Но проблема в том, что

— *капитализм* без закона, без жестких правовых рамок сводится к *пиратству*.

Вам нужен закон с реальными механизмами его исполнения и глубоко укоренными институтами.

Такой штуки как свободный рынок не существует в природе.

Все рынки структурированы посредством *закона*.

Когда у вас есть 1) олигархи и 2) высочайший уровень концентрации рыночной власти, то вам 3) действительно особенно нужны сильные правовые институты. Антимонопольные, антитрастовые и прочие.

Я не думаю, что Украина готова к рынку *институционально*.

Строительство системы власти лишь на рыночных условиях лишь усугубит концентрацию власти в частных руках — руках 1) олигархов и 2) бюрократических коррумпированных элит.

И как бы мы ни относились к *власти*, ей приходится проходить через выборы и ее могут сменить.

Но, **это не затрагивает олигархов**.

Поэтому,

— чтобы *рынок* не превратился в «рай для пиратов», нужны очень мощные *правовые институты*.

Сама идея современного государства, которое призвано служить ***общему благу***, является **контрбалансом** идее свободного рынка, призванного служить ***частным интересам***.

Поэтому,

— «рыночная конституция» звучит для меня как оксюморон.

— Вы попали в достаточно драматичную историю, приехав в Украину. 1) Криминальная приватизация в 90-х годах *породила* кластер олигархов, а 2) сейчас мы запустили *рынок земли*. Абсолютно в пользу крупных агрохолдингов. Олигархическая прослойка только усилится. Работает

куча схем по отъему земли у простых граждан, которых всеми методами подстегивают продавать ее. Украина лишается последнего стратегического ресурса и среднего класса на селе.

— Это влияет еще и на политическую жизнь.

> Люди, которые останутся ни с чем, еще меньше заинтересованы в изменении системы — им не до этого. Они считают себя бессильными и потерянными.

Я все еще думаю над вашим самым сложным вопросом: как запустить конституционный процесс?

— «Конституция — это инструкция успешного стартапа», — говорит выходец из советов. «Есть всего два типа людей: те, кто был сломлен, и те, кто будет сломлен. И когда придет ваше время быть сломленным, вам понадобятся люди, которые будут любить вас за то добро, которое есть в вас, а не за ваши победы в этой конкурентной гонке жизни» — описывает природу конституции американский профессор. Перевертыш какой-то.

— Если посмотреть с широкой перспективы, есть разные способы организовывать ***публичное пространство*** или, иными словами, ***общественную жизнь***.

> В истории было много матриц, которые структурировали жизнь общества — 1) клан, 2) государство, 3) община, 4) церковь…

Сейчас их всего две — 1) рынок и 2) государство.

> **Успешные государства находят правильный баланс между двумя этими силами.**

Потому что они выполняют разные задачи.

> Если вы хотите сделать государство богаче за счет справедливости и равенства, вы давите на педаль «рынок». И он действительно генерирует богатство. Мы это видим, когда смотрим на ВВП в целом.

Но это не единственная и не главная цель общества.

> Увеличивая ВВП, вы увеличиваете ***несправедливость*** и ***маргинализируете*** огромное количество людей.

После Второй мировой войны имеет место относительно новый тренд

> — уменьшается разрыв между странами по уровню богатства: Азия подрастает, а Америка — притормаживает.

В то же время, |

> **— разрыв между богатыми и бедными внутри стран не уменьшается, а лишь увеличивается.**

Главная цель государства — находить такой баланс, чтобы богатство распределялось более-менее справедливо.

Я понимаю, что рынок увеличивает *капитализацию* Украины.

Но **я не верю в то, что концентрация денег в руках немногих является оптимальной стратегией для Украины.**

Чтобы верить в этот тезис, нужно верить в то, что чем больше у тебя денег, тем лучший ты человек. Я не романтик, но богатые люди часто не очень хороши по своим ценностным характеристикам. Чтобы стать супербогатым, нужно быть достаточно эгоистичным хищником по природе.

Во всем мире задача государства состоит в том, чтобы

> 1) позволить рыночным силам формировать богатство, не принося вреда лидерам рынка.
>
> 2) И в то же время более-менее справедливо распределять это богатство между всеми гражданами.

Конституцию нужно смоделировать так, чтобы экономическая власть не трансформировалась в политическую.

Если говорить символически, то

> 1) экономическая власть: один доллар — один голос. А 2) политическая: один голос, даже если у тебя в кармане миллиард долларов.

И снова **мы возвращаемся к главной идее конституционализма — *сдержкам* и *противовесам***.

Если государство не вмешивается и не перераспределяет богатства, генерируемые условными капитанами бизнеса, общество становится ***несправедливым***. Бедные беднеют, богатые богатеют. И это чревато социальным ***взрывом***.

— Когда и как все-таки оптимально начать подготовку к конституционному процессу?

— Сегодня нет никаких гарантий, что широкие массы поддержат конституционный процесс.

И даже если у народа появится запрос на новую Конституцию, **нет никаких гарантий, что власть имущие откроют двери для конституционных изменений**.

1) Раньше я бы сказал, что это не моя работа — решать, когда у вас настанет время начинать конституционный процесс. Когда возникнет необходимость, вы позовете меня, и я помогу вам это сделать.

2) Теперь, будучи очень осторожным, сформулирую ответ так:

> — **когда меня приглашают в страну, я пытаюсь найти готовых людей, с которыми могу поделиться своим опытом и дать им в руки инструменты, позволившие бы им реализовать потребность в новой конституции, если таковая возникнет**.

Достаточно сильно это сейчас проявляется в Мьянме, где меня официально включили в конституционные переговоры как представителя штата Качин на севере федерации. Однако Украина очень отличается от Мьянмы, и думаю, что формальная роль мне здесь больше навредит, нежели поможет. Поэтому апеллирую к более неформальным средствам влияния. Однако все время думаю и конструирую, как можно реально запустить конституционный процесс в Украине.

4. О технологиях, сытых китайцах и возможном развале Америки

— Новое время, технологии, фиаско потребительских обществ… Есть мнение, что старые системы себя изжили. И парламентские, и президентские. Может быть, должно сложиться нечто абсолютно иное, и именно Украина создаст это новое?

— **Здесь на самом деле два разных вопроса.**

1) Во-первых, **смогут ли машины управлять государствами?**

> Конечно, нет. Искусственный интеллект может лишь выполнять какую-то совершенно конкретную часть задач, поставленных человеком.

Однако принципиальные решения всегда должны принимать люди. Управление — это прежде всего о ценностях. Машины этого никогда не поймут.

Правительство это не машина, а что-то совсем другое, имеющее эмпатию к своим гражданам. Компьютер не понимает слова «любовь». Конечно, это нереалистично — надеяться, что политика когда-нибудь будет базироваться на

любви. Но в ней должна быть хотя бы частица любви, чтобы она не превратилась в ад.

Машины, смартфоны, социальные сети облегчают коммуникации, но не решают наших проблем. Более того, простота коммуникации угрожает ее содержательному наполнению. Мы говорим не просто о нажатии клавиш, а о смыслах. Техника их не создает, а всего лишь помогает передавать.

2) Во-вторых, **возможны ли какие-то новые системы государственного управления, кроме уже известных?**

Наверное, возможны. В конце концов, конституционным демократиям всего каких-то 250 лет. Когда 13 колоний создавали США, нормальным считалось жить в монархии, а не в республике. Первый титул, предложенный Вашингтону, больше напоминал титул британского короля, чем выборного президента.

То есть,

> **— нет вечных форм организации политических обществ, которые иногда называют греческим термином «полития».**

В то же время не следует забывать, что американский эксперимент вдохновлялся примерами античных городов-республик, стараясь адаптировать их системы управления для намного более обширной территории и на порядок большего населения.

Радикальный разрыв с прошлым, желание создать что-то абсолютно новое, более характерен для советского революционного эксперимента.

Чем он закончился, вы знаете намного лучше меня.

Поэтому **я верю, что Украина может стать пионером в использовании определенных инноваций в конституционном дизайне**.

Однако всячески **предостерегаю вас от повторения большевистской логики «до основанья, а затем…»**.

— Тем не менее тоталитарные системы демонстрируют большую экономическую устойчивость в условиях нестабильного мира. Китай, Турция, Россия… В этой точке нет ли повода подумать все-таки о президентской модели?

— Это исключительно *экономическая* точка зрения, но человек — это не только экономика.

Самые богатые люди далеко не самые счастливые. В Китае народ действительно поддерживает политику правительства. И никогда в истории страны из крайней нужды не вырывалось такое количество людей, как за последние двадцать лет.

Однако не будем забывать, что в Китае один из наименьших показателей ***экономической мобильности***: ***богатые остаются богатыми, а бедные — бедными***.

Чем ближе ты к правительству, тем богаче. И все это из-за отсутствия сдержек и противовесов. Хорошо, когда все накормлены, но это ли дорога в будущее? Я думаю, что модель, когда удалось накормить сотни миллионов людей, себя исчерпывает.

— Сытые начинают задумываться о свободе?

— Безусловно.

А они 100% зависят от *правительственной политики*, на которую фактически никак не влияют.

Китай постепенно входит в системный кризис.

Украина сейчас находится где-то посредине между свободным миром и Китаем. У вас работает базовая демократия, однако вам именно сейчас очень легко скатиться в авторитаризм за какие-то экономические коврижки.

Проблема в том, что вернуться назад безумно сложно.

В лучшем случае (!) — через революцию и реки крови.

И ***пример Беларуси*** здесь очень уместен. **Поменять свободу на хлеб легко, а вот назад — не выходит.**

— Каждое общество травмировано по-своему. В Америке это Север/Юг, гражданская война, убийство полицейским чернокожего Джорджа Флойда, захват Капитолия в прошлом году. Это вещи одного порядка. Вас изрядно штормит и не только экономически. Насколько Конституция помогает вам преодолевать последствия травм? И помогает ли вообще?

— На самом деле **ответ очень прост: наша Конституция уже не работает**.

Она не сдерживает те вызовы, которые существуют в разделенном обществе. И мы нуждаемся в новой Конституции, возможно, даже больше, чем вы.

Америка имеет Конституцию XVIII века, абсолютно не подходящую XXI столетию.

Большое и основное преимущество американской Конституции в том, что, кроме небольшого писаного текста, существуют неписанные традиции, складывавшиеся столетиями.

И они помогали нам не съехать в кювет в самые непростые времена нашей истории.

Однако,

правление Трампа показало, что

— **когда президент становится *позитивистом*** *(правовой позитивизм сводит любое право к писаным нормам, действующим в данную эпоху и в данном обществе, не обращая внимания на то,* ***справедливо*** *это право или нет. — И.В.)* **и говорит, что *неписаных правил нет*, то писаный текст не выдерживает такого испытания.**

Причем Трамп не был первым.

Американские политики еще в 90-е годы начали нарушать неписаные нормы. Их часто называют отбойниками на дороге. В основном это были республиканцы, но не только. Проблема нарастала как снежный ком, и **сегодня очевидно, что в писаном тексте очень мало предохранителей, способных удержать Америку** на однажды избранном пути. И **мы в Америке не меньше вас нуждаемся в *парламентской* системе**.

Потому, что

— президентская система провоцирует лобовые столкновения и конфликты, потому что в президентских системах победитель получает все.

У нас сегодня отсутствует система компромисса.

И мы ***должны*** **заменить** нашу ***избирательную систему пропорциональным представительством*** на тех же основаниях.

Сегодня ты можешь выиграть всего два голоса в своем избирательном округе, но получаешь все. Это неправильно.

— Вы стали заложниками собственного успеха?

— Да, когда в прошлом создали в Америке некий изоляционизм. Многие американцы вообще не знают, что существуют непрезидентские системы и пропорциональные представительства в парламенте. И сейчас, когда система дала сбой, мы начали думать о возможных альтернативах. Америка всегда была настолько богатой и могущественной, что мы привыкли думать: мир должен учиться у нас, а не мы у него.

Но то, что произошло при президентстве Трампа, показывает — наша система далеко не самая лучшая.

К сожалению, **при том что мы критически нуждаемся в новой конституции, шансы на ее разработку и принятие — призрачные**.

И это будет иметь серьезные последствия для всего мира.

Политика, продуцирующая прямые лобовые столкновения, при потере неписаной политической культуры может привести к тому, что через 20—25 лет Америка распадется.

И это будет глобальное «землетрясение» с последствиями в каждой части мира.

> Я никогда не встречался с Трампом, но лично знаю Байдена. Он очень компетентный человек, часто принимающий правильные решения. Вероятно, его сторонники с облегчением вздохнули, решив, что Трампа поддерживает небольшая группа фанатиков, готовых захватывать Конгресс и убивать людей.
>
> ***Мы точно не знаем, сколько радикалов сегодня в Америке.*** Десять лет назад я бы вам сказал, что пять процентов. Сегодня — не меньше 20. Но их может быть и все 40 процентов.
>
> Если это так, то рано или поздно это ***подорвет страну изнутри***.

На самом деле сейчас

> — мы имеем 1) очень плохую Конституцию. И 2) неадекватные законы. 3) Институции часто не срабатывают.

— Это очень смелое заявление для американца.

— Рано или поздно придется признать, что

> **— Америку удерживают в каких-то рамках исключительно остатки старой *политической культуры*, к которой привыкло большинство.**

Но она сжимается как «шагреневая кожа».

Когда ко мне приходят студенты на первую лекцию, они уверены, что у американцев лучшая в мире Конституция. Но к завершению курса ***конституционного права*** это представление у них развеивается. Американская Конституция существует как миф, за которым скрывается очень неприглядная реальность.

И если провести параллель между Америкой и Украиной, то

вам намного легче вырулить, **1) создать общественный договор, 2) договориться о новых правилах управления своей политией и 3) закрепить эти правила в новой конституции.**

Вам не мешает прошлый успех. Вы можете писать все фактически с чистого листа.

Америка — нет. Прошлый успех не дает нам трезво воспринимать реальность.

— Я не могу не задать этот вопрос. Вы критикуете Трампа, но почему Байден практически продолжает его внешнюю политику? Украина, честно говоря, не была готова ни к «Северному потоку-2», ни к общему охлаждению отношений. Так ведут себя с «failed state». Насколько вообще ваш визит можно считать официальным/неофициальным сигналом Америки? Стоит ли рассматривать ваши рекомендации по переходу к парламентской модели не только как ваши частные рекомендации?

— Я приехал в Украину исключительно как частное лицо по приглашению Центра конституционного моделирования и его руководителя — моего друга Геннадия ***Друзенко***.

Единственная институция, с которой согласовывал свой визит, — Университет Индианы, где я преподаю.

Поэтому все, что я вам сказал,

— лишь мое ***частное*** мнение.

Более того,

— это мнение человека, который знает Украину и ее реалии намного хуже каждого, кто тут проживает.

Я приехал сюда прежде всего учиться, изучать вашу страну, пытаться глубже ее понять, а не учить украинцев, как им жить.

Тем не менее

— существуют определенные объективные закономерности, как та или иная *конституционная конструкция* влияет на жизнь определенной страны и людей, в ней проживающих.

Поскольку я стоял возле истоков науки (или, лучше сказать, искусства) конституционного дизайна, которым занимаюсь последние четверть века, то считаю себя вправе поделиться с вами своими наблюдениями.

Относительно отношения Америки к Украине…

Я верю, что

— после **катастрофической эвакуации из Афганистана**, которую абсолютно справедливо сравнивают с бегством американцев из Вьетнама, **США не могут допустить еще одного унизительного поражения на демократическом фронте**, о котором говорит президент Байден. И Украина (как и Тайвань) является в этом плане ***ключевой страной***.

Страной, во многом определяющей ***будущее*** целого региона, а в каком-то смысле — и ***глобальное***.

С другой стороны,

— американцы не обязаны и не могут любить Украину и заботиться о ней больше, чем сами украинцы.

Имею в виду прежде всего украинские власти.

В этом кардинальное отличие Украины от Тайваня. Мы, американцы, можем вам помочь, но мы не можем за вас сделать Украину успешной и процветающей.

Афганистан еще раз напомнил нам, что демократии вырастают из искреннего желания конкретного народа жить в демократическом обществе. **Свободу нельзя принести в страну извне.** И даже если лучшие американские специалисты напишут конституцию для Украины, она никогда не заработает. Потому что никогда не станет украинской конституцией.

Инициатива должна принадлежать вам.

Я всего лишь университетский профессор (хотя и не совсем типичный), и не имею права и не хочу говорить от имени США.

Единственное, что могу сказать вам абсолютно искренне: в моем лице Украина имеет настоящего и преданного друга. Друга, который влюбился в

вашу страну и в ваш народ. И который будет вам помогать ровно столько, сколько вам нужны будут моя помощь, мой опыт, мои знания и советы.

Потому что **украинцы, вне всякого сомнения, заслуживают лучшего будущего**.

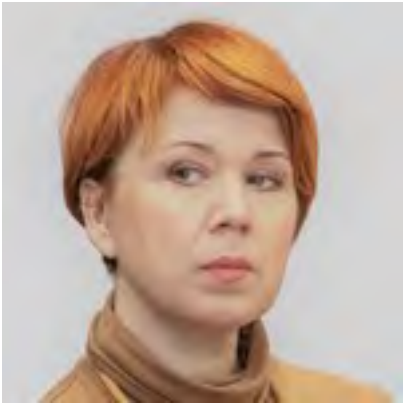
***

№ 831.

Руководитель Центра конституционной демократии Университета Индианы Дэвид Уильямс: «Главное — помнить, за что вы сражаетесь»

2022-10-14

Инна Ведерникова

Редактор отдела политики ZN.UA

По мнению эксперта, популярность Зеленского начнет падать после войны: независимо от того, будет ли он делать ошибки или нет.

Первое интервью один из ведущих конституционалистов Соединенных Штатов Америки профессор Дэвид Уильямс дал нам год назад. Двадцать лет проработав в раздираемой конфликтами Мьянме (Бирме), он размышлял над тем, какое будущее и какие ловушки на пути к нему ожидают Украину. Включая российский фактор с его фейковым «минским миром-2014» и опасным трендом концентрации власти в руках президента.

После сложных лет в Бирме (где с возвращением к власти военной хунты он снова оказался вне закона) Дэвид мечтал погрузиться в мирный конституционный процесс в Украине, чтобы помочь нам выстроить эффективную систему сдерживаний и противовесов для нашей власти (имеющей естественную склонность лишь прирастать полномочиями). Даже мысленно не допуская возможности полномасштабной агрессии России против Украины. Но случилось то, что случилось. И теперь мы говорим о разрушительной войне с десятками тысяч погибших, которая перевернула мир и осветила его самые темные места.

Но рефреном в этой беседе под ракетными ударами по Украине 10 октября звучит вопрос: а что дальше? Какое будущее ждет нашу страну после победы? «Ведь когда мы говорим о будущем Украины, не о войне, а о мире, — уверен Дэвид, — это не предательство тех, кто сейчас на фронте, это имплементация того, за что они воюют».

***

— Дэвид, вы верили в Украину, когда войска Путина пошли в наступление по всей линии границы? Допускали ли план Б, которого не

было ни у россиян, рассчитывавших на трехдневный блицкриг, ни у наших западных партнеров?

— Когда Путин напал на Украину, у меня была конференция в Zoom со Львовом. Мы все подумали, что Путин решил завершить захват Донбасса, но довольно скоро вынуждены были признать: это полномасштабная война. Первые три дня я просто дрожал. Предположить, что одна страна попыталась полностью захватить другую страну, — это нечто, что невозможно было помыслить в XXI веке… Это сразу отбрасывало нас в прошлое, на столетие или два назад.

Год назад мы с вами говорили о том, что украинцы верят в украинскую идею, хоть и спорят о том, какой она должна быть. Украинцы явно стремились к лучшему будущему, но консенсуса по поводу образа этого лучшего будущего в обществе не было. Поэтому я очень боялся, что Путин сыграет на отсутствии общего видения будущего в обществе, где продолжалась фундаментальная дискуссия. Я боялся, что Путин украдет ваше будущее, разрушит саму его возможность.

Я даже представить не мог, сколько насилия Украине придется пережить, чтобы отбросить российские войска назад и, по сути, стратегически уже выиграть эту войну. В этом контексте ракетные удары по мирным городам и инфраструктуре Украины, на которые пошел Путин 10 октября, свидетельствуют скорее об агонии его режима, нежели о способности России переломить ход войны.

— Президент Зеленский справляется с ролью Верховного главнокомандующего, достойно представляя Украину на международной арене. При этом продолжает концентрировать в своих руках всю полноту власти. В условиях начала войны это было понятно и оправдано, но в долгосрочной перспективе такая политика не выстраивает институты. Для длительной войны важна качественная работа всей системы госуправления, а не ручной режим и «свои» люди.

— Действительно, **можно выиграть войну и проиграть мир. Зачастую люди считают, что с окончанием войны и все проблемы заканчиваются, но это не так. Вызовы мирного времени не настолько черно-белые и не так однозначны, как вызовы войны.** Сейчас все ясно — нужно выгнать путинские войска из Украины.

А что делать дальше?

Сейчас Зеленский — герой номер один во всем мире.

Но проблема заключается в том, что он — всего лишь фронтмен,

за ним стоит офис, который и принимает государственные решения.

К сожалению,

фактически вытесняя из системы государственного управления Кабмин и парламент.

И об этом мы тоже говорили год назад. А опыт единоличного управления страной во время военного положения может еще больше искушать президента-победителя продолжать управлять государством в ручном режиме.

Это не только украинская проблема, и у нее еще одна грань

— искусственная неприкосновенность власти.

Если вы критикуете правительство и власть во время войны, вас всегда обвиняют в том, что вы работаете на врага.

Это классика.

Особенно опасно критиковать популярных президентов, еще не победивших в войне, но уже воспринимаемых победителями.

Но ведь вы понимаете, что главная опасность заключается совсем в другом:

такой

негласный договор с властью, когда медиа и общество не критикуют власть и делегируют президенту и его офису право формировать государственную политику фактически на свое усмотрение, постепенно сделает Украину похожей на Россию.

Потому что не критиковать президента — это и есть «русский мир».

В таком случае

вы сражаетесь за другой флаг, а не за принципиально иную систему.

— Скажу вам больше. На восьмом месяце «вынашивания» национального лидера и его по сути авторитарной системы в формате единого телемарафона у нас практически исчезли действующие политики, — их больше нет в телевизоре, — и, конечно, не появились новые. Какие здесь должны включаться противовесы, и кто их должен включить?

— Ну, если власть слишком увлечется процессом и перестанет слышать свой народ, то у вас есть проверенный инструмент.

Уже дважды украинцы выходили на Майдан, чтобы предотвратить худший сценарий развития страны.

Вам это удалось, но вы **не изменили систему фундаментально**.

США тоже это проходили.

> Во время двух войн в нашей истории, когда **мы сражались и умирали за ценности, а не интересы**. 1) Первая — это война за независимость (которую у нас обычно называют Revolutionary War — революционная война), 2) вторая — гражданская. Мы были в похожей ситуации, поскольку **эти войны велись за определенные идеалы и смыслы**. Но **после военной победы встал вопрос, как достижения на поле боя конвертировать в воплощение этих смыслов, за которые столько людей положили жизнь**.

Это всегда сложно, и я сразу скажу, что нет простого ответа, как это сделать.

Американский опыт говорит, что **нам дважды удалось конвертировать наши военные победы в основополагающие конституционные перемены**.

> 1) Вскоре после победы в войне за независимость мы разработали и ратифицировали нашу Конституцию, 2) победа в Гражданской войне была закреплена в фундаментальных поправках к ней (тринадцатой, четырнадцатой и пятнадцатой), которые отменили рабство, признали вчерашних рабов гражданами США и наделили их политическими правами.

Что касается Украины, я глубоко убежден, что

> **в стратегической перспективе, если вы хотите поменять что-то фундаментально, вам нужно изменить структуру власти.**

А чтобы изменить структуру власти в демократической стране,

> **нужно изменить Конституцию.**

И здесь я имею в виду не какие-то точечные изменения, я говорю об основополагающем переформатировании структуры власти, с которой Украина жила с начала независимости.

Мы в марте планировали большую конференцию в Украине об украинском будущем, о будущем конституционном устройстве. Ученые, с которыми я контактирую, должны были начать подготовку «Белой книги» о конституционных изменениях в Украине.

Конечно, в марте было не до того. Но сейчас я чувствую, что пора возвращаться к этому разговору, сейчас нужно говорить не только о войне, но и о будущем Украины.

— Но как нам воспользоваться войной как шансом? Потому что когда власть говорит о будущем восстановлении страны и ее инфраструктуры, мы с коллегами думаем еще и о восстановлении политической системы, о дуализме нашей Конституции, позволяющем президенту концентрировать власть в своих руках. Как же Украине найти тропу, которая выведет из войны в модернизацию, чтобы военную победу конвертировать в политическую модернизацию?

— Необходимо помнить, за что вы сражаетесь. Это ведь не только война за границы. Путин напал на Украину не только потому, что хочет откусить часть территории. **Это война за идею и ценности. Это война за смыслы.** И вы действительно стоите на стороне гуманности, на стороне демократии, на стороне свободы. И потому Запад вам помогает.

Следует также помнить, что помогает нам выигрывать эту войну. Не забыть об этом после победы, когда **будет соблазн вернуться к коррупции, непотизму и кумовству**.

Постарайтесь сохранить в памяти то, что сделало вас теми, кем восхищается весь мир. Психологически перейдя из состояния воинов, противостоящих военной агрессии, в состояние мирного времени, вы должны стать строителями государства и воспринимать себя как строители. Тем более что два Майдана уже показали все ваши постреволюционные ошибки.

— Это теория.

— Нет, это правда. **Такие разговоры очень важны во время войны.** Ведь когда мы говорим о будущем Украины, не о войне, а о мире, это не предательство тех, кто сейчас на фронте, это имплементация того, за что они воюют. Ведь, собственно, они же умирают не только за территорию, они умирают за лучшее будущее для Украины.

— Действительно, сегодня на фронте формируется сообщество людей, которые понимают, что такое ценности, они жертвуют жизнями, и именно там может сформироваться новая пассионарная политическая сила. Но есть власть, которая обладает инструментами для того, чтобы

технологически канализировать и направить эту силу в выгодное русло. И явно не на новую парламентскую Конституцию, которая урежет полномочия президента... Можно ли сказать, что Штаты решили нам помочь, и появление Залужного в журнале «Тайм» — это *сигнал*?

— Генерал Залужный достоин этой обложки прямо сейчас, без учета каких-либо будущих политических перспектив.

Конечно, хорошо, если какая-нибудь выдающаяся личность поддержит мнение, что Украине нужна новая Конституция.

Но,

> **мы не можем связывать такие фундаментальные вещи, как конституционное устройство, с какой-то одной, хоть и выдающейся персоной.**

Кто бы и сколько сигналов ни подавал. Надо говорить о широком гражданском движении в поддержку конституционных изменений. Поэтому для меня была и остается столь важной эта конференция ученых, которая не состоялась в марте.

Если издать сборник идей, то люди начинают говорить об идеях, а не об именах.

Конечно, война трагична и ужасна.

Но в войне есть определенные светлые моменты. В частности,

> **— она *(война)* расшатывает власть**.

То есть,

> 1) с одной стороны, она **консолидировала власть в руках Зеленского и его команды**, 2) а с другой — **порождает новых популярных лидеров**.

Иногда

> **— люди, военные, которые сражаются, рискуя собственными жизнями, — крупнейшие реформаторы, поскольку они знают, какая цена заплачена за победу.**

У нас же, как правило, перед глазами — офицер в военной форме, который выполняет приказы и любит дисциплину, а не пространные дискуссии.

Но ситуация, в которой сейчас находится Украина, когда за полгода сотни тысяч гражданских оказались в армии, — это совсем другой кейс.

И здесь есть надежда, что именно в силах обороны Украины родятся новые лидеры не с авторитарным, а с демократическим мировоззрением.

> Это было правдой для 1) гражданской войны в Англии, это было правдой для 2) американской войны за независимость, и это было правдой о 3) нашей гражданской войне.
>
> **Очень многие реформаторы и реформы вышли именно из армии.**

Поэтому я с вами абсолютно согласен, что современная украинская армия — это сообщество, где действительно рождается доверие и авторитет, альтернативный действующей власти.

Но,

> **— мы точно должны избежать ситуации, когда очень популярный военный просто заменит Зеленского, не изменив систему.**

— Окружение Зеленского сейчас «минирует» подступы к власти для кого-либо другого.

— На самом деле сейчас — бенефис Зеленского, и он — герой для всего мира. Это его звездный час. Но следует помнить, что когда воцарится мир, его популярность начнет падать вне зависимости от того, будет он совершать ошибки или нет. И кто бы ни пришел после Зеленского, он померкнет в лучах его славы. Кто захочет быть президентом после такого президента-суперзвезды?

Поэтому сейчас — звездный час не только президентства Зеленского, но и президентства как института.

Больше никогда президент не будет настолько популярен, как сейчас.

И это — один из трендов, обещающий, что перемены возможны. Любого президента будут сравнивать с нынешним.

Однако,

> **— на пике своей славы Зеленский *может (?)* победить не только Путина, но и свое тщеславие, отдав предпочтение стратегическому государственному мышлению.**
>
> Он ***может (?)*** стать последним полновластным президентом, который приведет Украину к парламентской республике, гораздо больше приспособленной для нужд мирного времени.

С другой стороны,

1) в Америке нашу действующую Конституцию ровно 235 лет назад приняла не действующая в то время власть. 2) Наша Конституция родилась в напряженных дебатах между, как мы сейчас сказали бы, а) лидерами общественного мнения, большинство которых были героями войны за независимость, б) федералистами и в) антифедералистами.

Поскольку Филадельфийский конвент не был предусмотрен в то время действующими статьями о конфедерации, игравшими роль основного закона США.

— Боюсь, наши влиятельные люди сейчас стремительно катятся вниз по ступенькам рейтинга Форбс, а президент Зеленский, скорее, приведет военных под их имения, направив энергию ветеранов на перераспределение собственности, а не на конституционную реформу. Поэтому здесь вряд ли стоит рассчитывать на осознанность действующей власти. Пожалуй, только на общество, на многих уровнях которого должны родиться подвижники. СМИ должны рассказывать, почему это важно. Новые политические партии, их лидеры — предлагать и лоббировать системные изменения, а не только себя красивых...

— Да, это действительно задача на долгое время, и это лишь начало новой истории. Иногда нужно все разрушить, чтобы иметь возможность для нового начала. Очень символично, что самые просоветские районы Украины фактически уничтожены в этой войне. Но это не только трагедия — это и новые возможности. Хотя это и ужасно. К сожалению, когда творится история, наши жизни зачастую ложатся на ее алтарь.

— Насколько эта война изменит Америку? Год назад вы говорили, что ваша Конституция дала сбой, и Америка может развалиться.

—Украина — один из очень немногих вопросов, объединяющих сегодня большинство американцев. Есть небольшое количество людей, поддерживающих Путина, но никто его не любит. И, к счастью, у них нет сейчас никакой политической власти. Позитивное восприятие Украины доминирует, мы гордимся и вдохновляемся Украиной. Конечно, некоторые американцы устали от поддержки Украины, но таких тоже незначительное меньшинство. В Вашингтоне существует консенсус, что мы должны продолжать делать то, что делаем, — поддерживать Украину.

Сейчас Украина напоминает Америке о самой себе. О ее истоках. Об идеализме, из которого она была рождена, о войне за независимость против величайшей империи того времени. И потому я скажу, что украинское сопротивление и Украина оказывают очень позитивное влияние на современные Штаты.

Но, к сожалению,

> **— конституционные проблемы так глубоки, а риски следующих президентских выборов так глобальны, что это не продлится вечно.**

Поэтому я думаю, что

> **— в определенный момент Америка вернется в ту точку, из которой вышла после победы действующего президента Байдена.**

***

№ 832.

«Надвигается катастрофа, о которой Путин не хочет говорить». Интервью Die Presse

Илларионов **2022-10-15**

Он был главным экономическим советником в Кремле и отвечал за крупные реформы. В этом интервью Андрей Илларионов объясняет, почему Европа не замечает настоящей причины путинской паники, кто сегодня больше всего влияет на кремлевского босса, и почему несмотря ни на что его вряд ли свергнут.

***

В 2000 году он стал экономическим советником Владимира Путина. Он был инициатором введения плоской шкалы подоходного налога в размере 13 процентов, создания стабилизационного фонда, он также привел Россию в члены G8. После ухода из Кремля в 2005 году он стал старшим научным сотрудником Института Катона в Вашингтоне. В 2021 году он перешел на работу в Вашингтонский центр политики безопасности. [Виланд Шнайдер]

***

— Эдуард Штайнер, Die Presse: Начнем с Владимира Путина. Вы были его главным экономическим советником. Изменился ли с тех пор его характер?

— Андрей Илларионов: И да, и нет. Главные черты характера остались теми же. Он тщательно просчитывает свои шаги, действует рационально и целенаправленно. Педантично планирует свои действия. Продумывает возможные варианты. Внимательно относится к деталям, слушает советы экспертов.

— Однако, по мнению Джо Байдена, он просчитался с войной против Украины.

— В этом деле тоже не все так просто. Многие судят о Путине, исходя из своего опыта жизни в цивилизованном демократическом обществе. Но у него другие критерии. По его мнению, он все еще может выиграть. Конечно, ему не удалось поставить под контроль всю Украину, даже ее половину. Но он думает, что он уже добился присоединения четырех новых украинских территорий. Даже если за это пришлось заплатить смертями 90 тысяч человек, то он цинично-расчетливо может сказать, что это был стОящий гамбит – он пожертвовал «пешку», с помощью которой получил «ферзя» – территорию с населением в 6-7 миллионов человек. Путин с 2000 года регулярно говорит о необходимости решения демографической проблемы России.

— Перейдем к экономике: Международный валютный фонд (МВФ) теперь ожидает в 2022 году падения ВВП России всего на 3,4 % ВВП вместо прежних шести процентов. А на 2023 год – минус 2,3 вместо 3,5 %.

В чем мы до сих пор ошибались в наших прогнозах? Мы смотрим не на те показатели?

— Хорошо, что вы спросили об этом. Многие любят говорить об ошибках Путина, мало кто хочет признавать свои собственные ошибки. Большим заблуждением многих наблюдателей стала оценка масштабов интеграции России в мировую экономику и мировое сообщество. Если и есть интеграция, то это односторонняя ориентация на экспорт нефти и газа. Из-за роста цен на энергию с начала войны России удалось заработать на энергетическом экспорте как минимум столько же, сколько и раньше. Однако есть признаки реальной надвигающейся ***катастрофы***, о которой Путин не хочет говорить, потому что это для него опасно. На которую на Западе тоже мало кто обращает внимание.

— А что это?

— **Состояние золотовалютных резервов.** В этой сфере катастрофа для Путина приближается довольно динамично. За семь с половиной месяцев войны официальные резервы сократились на 16 %. Даже это сокращение выглядит довольно существенно. Но это только часть картины.

— Нарисуйте ее всю!

— За шесть дней до начала войны международные резервы России составляли 643,2 миллиарда долларов. С тех пор они сократились на 102,5 миллиарда долларов, или на 16 %. Но официальная оценка включает в себя примерно 300 миллиардов долларов, замороженных западными санкциями, и теперь к ним у России нет доступа. Получается, что вскоре после начала войны в распоряжении России осталось ликвидных резервов лишь на 343 миллиарда долларов. Если учесть последующее сокращение ликвидных резервов на 102,5 миллиарда, то в распоряжении Кремля сейчас остается только 240 миллиардов долларов – то есть **сокращение резервов произошло на 30 %!**

— Деньги пошли на войну?

— Объем сокращения резервов на 102,5 миллиарда близок к сдержанным оценкам военных расходов Кремля.

Какой вывод можно сделать из этих фактов?

1) Если бы Запад не заморозил 300 миллиардов долларов в начале войны, то, учитывая среднемесячный темп сокращения резервов, их хватило бы на 47 военных месяцев. Так что Путин мог рассчитывать почти на четыре года войны.

2) Из-за введения западных санкций ликвидных резервов стало хватать в феврале чуть более чем на два года,

3) а сейчас, в сентябре, – только на 17-18 месяцев. К тому же часть резервов деноминирована в СДР (специальных правах заимствования), а также находится на счете резервной позиции России в МВФ, ликвидность этой части резервов ограничена.

Кроме того, 130 миллиардов долларов резервов – это золото, на его использование также наложены санкции.

Получается, что **резервов хватит в лучшем случае лишь на год**.

— Предположим, что резервов больше нет. Что тогда?

— Если центральный банк не сможет больше предложить доллары экономическим субъектам, желающим обменять рубли на доллары, то

> — **начнется валютная паника**, т.н. «набег» на банки, валютная катастрофа.

Когда же рушатся банки, то экономика может остановиться в мгновение ока, что может привести войну к концу. Из-за войны заметно выросли бюджетные расходы. А финансировать их будет трудно, поскольку теперь Россия не сможет экспортировать больше нефти и газа, так как в силу вступают западные ограничения на российский экспорт.

— Путин мог бы: 1) поднять налоги, 2) высосать из корпораций вроде «Газпрома» особые дивиденды, как он это уже делает, или же 3) выпустить государственные облигации.

— Во всех трех случаях он действительно может получить дополнительные рубли, но во время войны он вряд ли получит валютные кредиты за границей. Однако он тратит рубли, а экономические субъекты хотят эти рубли обменять на доллары. Путину нужны доллары — не только для того, чтобы закупать зарубежные товары или же платить своим дипломатам и шпионам за границей, но и для поддержания баланса между рублями и долларами внутри страны.

Если он не сможет этого сделать, то

> **— тогда рублю грозит девальвация, экономике – инфляция, а банкам – бегство депозитов.**

В конечном итоге **это может привести и к политической катастрофе**. Такого развития событий Путин опасается, но именно к этому сценарию

Россия постепенно приближается. В условиях войны динамика золотовалютных резервов является более важным показателем, чем динамика ВВП, за которой обычно следят.

— Как Путин будет реагировать на истощающиеся резервы? Он станет более непредсказуемым?

— **Это вопрос не будущего, это настоящее**, это уже видно. Путин уже предпринял ряд агрессивных мер. Это отражение отчаяния, его охватившего. Он хочет закончить войну путем ее эскалации.

— Но нехватка денег, наверное, является не единственной причиной?

— **Есть еще две причины.**

1) Во-первых, это малоприятное осознание того **факта, что он не может выиграть войну на истощение**, какую он вел между концом марта и концом августа, причем не только финансово, но и с точки зрения потерь военной техники, которые резко возросли.

— А другая причина?

2) **Внешнеполитическая** – **изменение позиции Китая**.

В начале февраля этого года Путин смог договориться с товарищем Си о так называемом ***«всеобъемлющем стратегическом партнерстве»*** между Россией и Китаем. И он **очень рассчитывал на него**.

Если бы китайцы действительно помогли Путину, то Украине пришлось бы очень тяжело. Хотя Путин отправлял своих посланников в Пекин, но Китай на них не реагировал. Вот почему Путин так рассчитывал на первую с начала этой стадии войны встречу лицом к лицу с главой китайского государства Си Цзиньпином, состоявшуюся 15 сентября в Самарканде.

Но,

> **— Си отказал ему и военной и в экономической помощи.**

Более того,

> **— теперь Китай также дистанцируется от Путина внешнеполитически.**

Так что,

> **— если и есть что-то, в чем Путин действительно полностью просчитался, так это в отношении позиции Китая**.

Усиливающееся дистанцирование Пекина от Кремля — это для Путина действительно удар ниже пояса.

— Каковы последствия?

— **Теперь Путин хочет во что бы то ни стало закончить войну быстро.**

> **Поэтому** он 1) запустил процесс ***эскалации***, с помощью которого он поднимает ставки, чтобы иметь козыри на переговорах по достижению для себя более-менее приемлемого соглашения. Он 2) пытается ***запугать*** Украину, Европу и США, чтобы добиться урегулирования путем переговоров.

И вы уже видите сигналы на Западе

> — начиная с Виктора Орбана и Папы Римского до Илона Маска, предлагающих мирные переговоры.

К сожалению,

> **— в деле запугивания западной общественности Путина поддержал Джо Байден, заговоривший о надвигающемся ядерном Армагеддоне.**

Лишь премьер-министр *Великобритании* Лиз Трасс заявила, что на ядерный удар Британия ответит ядерным ударом.

> 1) Именно так должен был бы реагировать весь коллективный Запад. 2) Именно поэтому Путин хочет получить встречу с ***Байденом***, потому что ***это одновременно и самый важный человек на Западе и это наиболее напуганный человек на Западе***.

— Кто в России имеет наибольшее влияние на Путина?

— **Наибольшее влияние на Путина имеет Си Цзиньпин.** Как мы только что убедились, **он оказался более влиятельным, чем все путинское окружение в Москве**. Кажется, **Запад этого еще не понял**.

— Какова нынешняя атмосфера в Кремле? Там царит хаос? Страх?

— **Признаков хаоса не видно. Путинское окружение продолжает работать дисциплинированно и выполняет его поручения.**

Но, они 1) все больше опасаются того, что будет с ними, если не удастся договориться с Западом. Но они 2) полагают, что с Западом договориться может только Путин. Поэтому 3) ожидать от них его свержения вряд ли следует.

— Что, если он не сможет добиться соглашения?

— **Тогда начнется приближение конца режима.** Экономически и политически.

Так как они все зависят от Путина, то

— пойдут ко дну вместе с Путиным.

https://www.diepresse.com/6202841/putins-ex-berater-illarionow-es-gibt-eine-drohende-katastrophe-ueber-die-putin-nicht-reden-will

https://aillarionov.livejournal.com/1327176.html

***

№ 833.

Прийнятий законопроєкт №7360 фактично повернув у країну стару несправедливу модель стягування податків

2022-05-24

Як створити комфортне середовище для швидкого відновлення економіки

В’ячеслав Черкашин

старший аналітик Інституту соціально-економічної трансформації

Не є секретом, що Україна у довоєнний час перебувала серед країн із досить слабкою економікою. Так, за статистикою МВФ, 12 із 30 років (або 40% періоду свого незалежного існування) демонструвалися від’ємні або нульові темпи зростання. Не останньою за значущістю причиною такого становища було те, що економіка стала своєрідним заручником великого за розміром уряду, — рівень перерозподілу через публічні фінанси сягає понад 40% від ВВП. Зазначене створювало та створює досі «особливий» підхід держави у питаннях формування дохідної частини бюджету, що ґрунтується насамперед на агресивній політиці збору податків із бізнесу та економічно активних громадян, бо найбільша питома вага в загальному обсязі надходжень до бюджету припадає саме на податки (близько 80%). Це порочне коло вдалося розірвати лише під тиском війни, яка спричинила втрату третини економіки, половини доходів бюджету та вимушену міграцію кожного четвертого українця.

Влада на мить усвідомила, що економіка потребує простої та справедливої податкової системи, що включає набір досить зрозумілих рішень (говоримо про закони №2118, 2120, 2142 та 2173):

1) зниження втручання держави у господарську діяльність, зокрема мораторій на перевірки, скорочення регуляцій і контролю;

2) запровадження помірних за розміром податків, а саме: заміна сплати податку на прибуток і ПДВ єдиним податком за ставкою 2% від доходу;

3) майже повна відсутність податків на кордоні, виняток було зроблено для деяких підакцизних товарів.

Тобто,

— **за березень-квітень було створено те, чого не змогли зробити із середини 2019 року,** — **комфортне середовище для швидкого відновлення економіки**. Без перевірок, тиску та втручання (звітуй і сплачуй податки по можливості та без перевірок).

На жаль,

— політика повернення до здорових відносин між державою та платником податків протрималася дуже короткий час.

Прийнятий 12 травня 2022 Верховною Радою ***законопроєкт №7360*** фактично скасовував «мирну угоду» та повернув у країну стару несправедливу модель стягування податків.

Не дивно, що такий різкий розворот викликав обурення бізнесу та *вимогу про відставку головного його ідеолога у владі*.

Але,

зміну відповідних персоналій слід було б закріпити ще одним важливим рішенням:

— державі необхідно продовжувати на основі радикальних реформ війни вибудовувати постійну фіскальну модель, яка стане однією з найбільш комфортних і конкурентних податкових систем у світі та виражатиметься у такому:

1) невеликому розмірі держави;
2) відповідальній макроекономічній політиці;
3) мінімально необхідних регуляціях;
4) помірних податках.

Це можливо зробити на основі всесвітньо відомих принципів оподаткування Адама Сміта (так звана декларація прав платника податків), викладених у його фундаментальній праці «Багатство народів. Дослідження про природу та причини добробуту націй». Саме вони зроблять українську податкову систему ідеальною, а саме — простою, справедливою, стабільною та зручною.

Принцип простоти (кожен податок має стягуватися тоді або в той спосіб, коли і як платникові буде найзручніше його платити)

Складне та роздуте законодавство не здатне обслуговувати ослаблену війною економіку та продукувати економічне зростання. На етапах малого та середнього бізнесу потрібна «примітивна» податкова система, що відволікає

мінімум часу та коштів у платників податків. Це означає, що і загальну систему оподаткування, і спрощену систему оподаткування, обліку та звітності треба не ускладнювати, а навпаки, спрощувати.

Так, у Великій Британії, що має одну із найефективніших податкових систем у світі, одним із ключових у податковій службі є спеціальний підрозділ — ***Управління зі спрощення податків***.

Аналогічна структура стане доречною й у нас, наприклад, у складі Міністерства фінансів або офісу президента. Водночас потрібно завершити процес, розпочатий 2010 року, коли діяли 42 податки та збори, і остаточно скоротити кількість податків до восьми.

Приклад наведено у таблиці.

Що є — 13 податків	Що буде — 8 податків
Податок на прибуток підприємств	Корпоративний податок на основі оподаткування розподіленого прибутку
ПДВ	ПДВ без блокування накладних
Акцизний податок	Акцизний податок
Податок з доходів фізичних осіб	Податок з доходів фізичних осіб
Рентна плата	Рентна плата
Екологічний податок	до складу місцевого податку
Мито	Мито
Військовий збір	скасування
Податок на майно	до складу місцевого податку
Збір за паркування авто	до складу місцевого податку
Туристичний збір	до складу місцевого податку
Єдиний податок	Єдиний податок без тотальної фіскалізації
-	Місцевий податок об'єкти: земля, нерухомість, авто, екологія, туризм
ЄСВ	скасування

Кількість податків стане обмеженою на законодавчому рівні, а процедура блокування податкових накладних — обмеженою у часі. Завдяки переходу із застарілого податку на прибуток до оподаткування лише виведеного капіталу (так званий ПнВК) із здійсненням фіскально відповідального зниження податкового навантаження на працю (див. нижче) Україна значно посилить конкурентність податкової системи.

Принцип справедливості (платники беруть участь в утриманні уряду відповідно до доходу, дотримання цього положення або нехтування ним призводить до так званої рівності або нерівності оподаткування)

Скасовуємо більшість існуючих податкових пільг, преференцій і знижених ставок (їх близько 270 у Податковому кодексі), реалізувавши такий підхід: «за умови помірних ставок досягнути ефективного збирання податків на максимально широкій податковій базі». Це дасть можливість створити фінансовий базис для зниження ставок основних податків, насамперед прямих — на зарплату та прибуток, як найшкідливіших для економічного розвитку.

Україна зможе запропонувати невисокі уніфіковані ставки без спотворень конкуренції та дискримінації окремих груп платників податків. Буде запроваджено щорічний розрахунок і публікація урядом національного Tax Gap. Замість уже цілком провального спеціального декларування 2021–2022 років буде реалізовано добровільну Програму розкриття інформації про активи/доходи за ставками, близькими до 0%, яка поверне довіру та мільярди доларів, що втекли з країни.

Зростатиме прогресивність системи оподаткування: податки на елітне майно та надзвичайні доходи зможуть профінансувати важливі соціальні програми для громадян. Агресивна податкова політика до малого бізнесу (тотальна фіскалізація та обмеження) піде у минуле, її замінить м'яке стимулювання до добровільної детінізації.

Принцип стабільності (визначеність того, що кожна особа зобов'язана платити, вбачається справою такого великого значення, що досить істотний ступінь нерівномірності становить набагато менше зло, ніж досить малий ступінь невизначеності)

Наше податкове законодавство не може бути виконаним, його неможливо об'єктивно трактувати внаслідок того, що держава змінює старі та пише нові закони з нерозумною швидкістю, а контролюючі органи спотворюють/ трактують їх на свій розсуд. Податковий кодекс за 2011–2021 роки зріс за обсягом майже у півтора рази, до нього вносилися зміни та поправки 168 законами. Слід запровадити як мінімум дворічний мораторій на зміну податкового законодавства. А потім (2024-го або 2025 року) прийняти спеціальну законодавчу процедуру (аналогічну до процедури прийняття закону про бюджет), щоб зміни до податкового законодавства вносилися виключно за поданням уряду не частіше одного-двох разів на рік. Це підвищить передбачуваність національної податкової системи для інвесторів і платників податків.

Принцип зручності (кожен податок повинен стягуватися в той час або в той спосіб, коли його платнику має бути найзручніше платити)

Країна вже сьогодні може й повинна мати повністю цифрову податкову систему, що здатна підтримувати платників податків у всьому світі, надаючи

можливість дотримуватися 100% вимог і процедур податкового законодавства у безконтактному адаптивному віддаленому режимі, а також задовольняти повний спектр їхніх (платників) потреб. Слід зазначити, що податкова служба вже має дуже непогані діючі інструментарії, як-от електронний кабінет або єдиний рахунок для сплати податків, хоча їхніми недоліками є несумісність між собою та відсутність комплексності (лише для окремих видів платників і податків). Це потребує підвищити ступінь універсальності цифрових податкових послуг (реалізація британського формату «вирішення будь-якої проблеми будь-якого платника податків за один цифровий контакт»).

Запропонований підхід дозволить Україні протягом лише кількох років побудувати своєрідну конституцію економічної свободи та отримати одну з найкомфортніших податкових систем у світі, яка стане драйвером економічного форсажу України, що дасть змогу ще більше фінансувати армію, припинити відплив мізків із країни та реалізувати потенціал нації.

Усе, що не вписується в цю модель, має бути спільними діями уряду, парламенту та бізнесу в найближчі кілька років відкинуте або в разі крайньої необхідності (наприклад міжнародні зобов'язання країни, що збільшують податковий тиск та адміністративний тягар) відкладено на максимально допустимий термін або скасовано. В іншому разі доти, доки українське податкове законодавство залишатиметься несправедливим, вибірковим і дискреційним, і спроба перезапуску економіки, і запропонований Євросоюзом План відновлення для України будуть під загрозою або як мінімум значно ослаблені.

***

№ 834.

Скільки коштувала Україні перемога над «скрутками» ПДВ і чи відбулася вона взагалі?

2022-10-10

Майже кожна друга заблокована податкова накладна отримує свій статус безпідставно

В’ячеслав Черкашин

старший аналітик Інституту соціально-економічної трансформації

Зловживання з податком на додану вартість, скорочено — ПДВ, тривалий час були (та й є) Ахіллесовою п’ятою національної податкової системи. ПДВ став наприкінці минулого століття «улюбленим податком» українських корупціонерів, він не раз був предметом усіляких каральних акцій урядовців і

політиків. Але кожна чергова перемога призводила лише до перерозподілу сфер впливу та зростання вартості послуг «злочинців від ПДВ» для бізнесу. Саме явище так і не зникало (все дуже швидко поверталося на круги своя), бо його існування можливе та відбувається лише за «домовленістю» зі співробітниками контролюючих органів. Так, за висновками тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України, втрати бюджету від *«скруток» ПДВ на початку 2020-го* становили до 30 млрд грн на рік.

Однак сьогодні, як і у травні 2021-го, коли влада оголосила першу війну зі «скрутками», українське суспільство чує про значні успіхи на цьому напрямі на кшталт «в Україні більше не працюють «скрутки» ПДВ». Спробуємо розібратися, чи так це насправді.

«Скрутка» ПДВ — сленгове словосполучення, що означає крадіжку податку з бюджету шляхом ухилення від його сплати через формування схемного податкового кредиту.

Головним інструментом протидії «скруткам» з 2017 року виступає система електронного адміністрування, що базується на обов'язку бізнесу реєструвати всі податкові накладні в Єдиному реєстрі та можливості з боку податківців за результатами моніторингу заблокувати таку реєстрацію. Зазначена система отримала назву СМКОР і мала б запобігти масштабним схемам уникнення від сплати ПДВ, зокрема «скруткам».

СМКОР — система автоматизованого моніторингу відповідності податкових накладних/розрахунків коригувань (ПН/РК) критеріям оцінки ступеня ризиків, достатніх для зупинення їхньої реєстрації в Єдиному реєстрі.

Порівняємо результати роботи системи моніторингу за останні шість років її існування, зокрема ключові показники СМКОР за 2017–2022 роки (*див. таблицю*), взявши співставні п'ятимісячні проміжки часу — відповідно, травень—вересень 2018–2020-х і 2022-го. Піковими винятками будуть особливі періоди роботи СМКОР, що вважалися найбільш агресивними до платників податків, а саме: час дії першої версії СМКОР (серпень—грудень 2017 року) і так звана перша війна із «скрутками» 2021 року (грудень 2019-го — квітень 2020-го).

1. Третина схемного ПДВ не блокується

Аналіз даних за 2017–2022 роки свідчить про таке:

1) діюча версія СМКОР за своєю жорсткістю по трьох показниках із семи (кількість і сума заблокованих накладних, процентне співвідношення поданих і заблокованих ПН/РК) навіть випереджає СМКОР часів дії

першої та найжорсткішої її версії 2017 року (хоча частково такий результат може бути наслідком заморожування системи протягом перших місяців війни). У будь-якому разі система моніторингу під час війни стала більш агресивною до бізнесу порівняно з 2018–2021 роками, у травні—вересні 2022-го було заблоковано понад 916 тис. накладних, або 0,84% від їхньої загальної кількості, поданих до реєстрації платниками податків;

2) незважаючи на кілька удосконалень — апгрейди 2018-го, 2019-го та 2021-го — система досі демонструє високий рівень недосконалості (показники 4 і 5). Як і в минулі роки, майже кожна друга заблокована СМКОР податкова накладна (45,5%) отримує цей статус безпідставно, тому що потім розблоковується самими податківцями (комісіями контролюючого органу) після оскарження з боку платника податку. Зазначене провокує значні невиправдані витрати часу й коштів платників податків. Іншою причиною таких масових похибок є те, що, по-перше, СМКОР використовується не для боротьби з недобросовісними схемами, а задля наповнення державного бюджету та як елемент збільшення адміністративного й податкового тиску на бізнес, — під час війни у платників було помилково «вилучено» понад 6,2 млрд грн (показник 6). А по-друге, заявлена як «автоматизована», система моніторингу все ще зберігає вагомий вплив людського фактора, що невідворотно породжує дискреції та корупцію;

3) якщо припустити, що всі блокування влучають у співучасників «скруток» (а це, як ми спостерігаємо, далеко не так), швидше за все, блокується не весь незаконний ПДВ, а лише його частина — 6,83 млрд грн за п’ять місяців 2022 року (показник 7), тоді як обсяг «скруток» ПДВ сягає мінімум 1,8–2 млрд грн на місяць (тобто за п’ять місяців слід було знайти та зупинити схемного ПДВ на 9–10 млрд грн). Виходить, що, попри зростання агресивності реагування системи, ринок «скруток» було лише дещо звужено, але СМКОР, як і раніше, не спроможна повністю виявити і знищити схеми уникнення від сплати податку. Хоча слід зазначити, що «скрутки» у межах одного товарного коду вкрай важко виявляти контролюючим органам, вони не ідентифікуються на стадії декларування, а також потребують контролю всього ланцюга поставок і проведення інвентаризації товарних залишків.

Чому заблоковано та що робити далі?

Таким чином, сьогодні не має підстав вважати, що «скрутки» ПДВ хоча б частково подолано або це відбудеться найближчим часом. Найшвидше, результати роботи контролюючих органів у 2021–2022 роках можна охарактеризувати як невеликий, але важливий крок до поступового

відновлення контролю держави над збором історично високого за своєю корупціогенністю податку.

Водночас питання формування схемного податкового кредиту не було вирішене як унаслідок слабкої комплексної реформи податкової служби (збереження у спадок від ДФС агресивної ідеології збирання податків і високого рівня дискреції, домінування інтересів держави над політикою побудови справжньої служби сервісу для платників податків), так і через недосконалості нібито автоматичної системи моніторингу, її особливу вразливість до людського фактора.

Система, як і раніше, потребує глибокого доопрацювання, що включає таке:

1) насамперед зрозумілість і передбачуваність роботи СМКОР, бо законослухняний бізнес, що отримує негативну системну відповідь на спробу зареєструвати свої накладні, заслуговує на повну відкритість з боку держави процесу блокування з чіткими відповідями на два запитання: чому заблоковано та що робити далі? Іншими словами, бізнесу потрібні повний закритий перелік «сумнівних» ПН/РК, які необхідно негайно відкоригувати у податковому обліку та звітності, а також назви ризикових контрагентів, з якими він не має у подальшому співпрацювати, щоб і надалі невідкладно та без проблем працювати (для цього потрібні відповідні зміни у постанові Кабміну №1165);

2) зміна ідеології СМКОР через запровадження законодавчого обмеження часу блокування податкових накладних за прикладом загальносвітового механізму, що діє в сфері протидії відмиванню «брудних» грошей (там спочатку кошти заморожуються на незначний час для додаткового вивчення та лише за наявності вагомих підстав блокуються на тривалий, але обмежений термін). При цьому саме тимчасовість блокування стане підставою для впровадження з боку ДПС реальних заходів податкового контролю (сьогодні вони просто блокують, а решта — проблеми бізнесу). Зазначене дасть можливість відмовитися від презумпції «винуватості платника податків» та зробить систему більш аналітичною та спрямованою на кінцевий результат (власне на боротьбу із схемами).

***

Наостанок

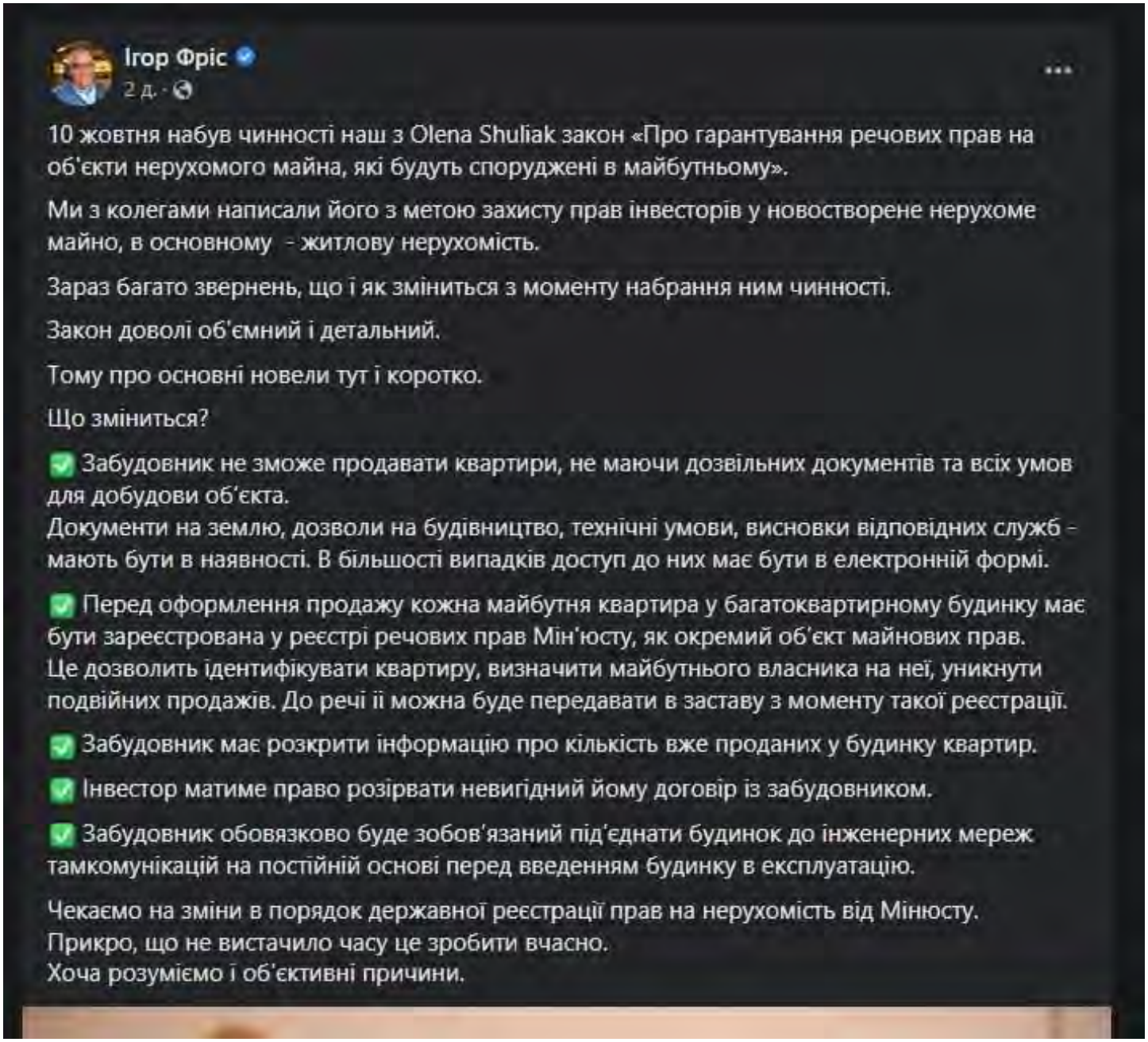
Україна все ще потребує рішучої зміни правил гри із найбільш корумпованим податком. В іншому разі ми постійно отримуватимемо чергову заміну одних корумпованих чиновників на інших.

А з часом нам узагалі вкотре доведеться приймати просте та логічне рішення: якщо є непрацююче та роз’їдене корупцією відомство, то єдиний спосіб виправити ситуацію — це ліквідувати його та створити нове.

***

№ 835.

Спробував трохи поспілкуватися із нардепом від Слуга Народу Ігор Фріс на тему закону "про захист інвесторів"

Могильний **2022-10-17**

Не повірите, але чисто випадково натрапив на його допис зі стандартним набором брехні, який раніше розповсюджувала голова цієї партії Олена Шуляк, і вирішив спробувати отримати бодай якісь відповіді.

На відміну від Шуляк, Фріс навіть не просто юрист, а Заслужений юрист України і кандидат юридичних наук. Тобто, людина явно в темі і має розбиратися в законі, співавтором № 2 якого він був.

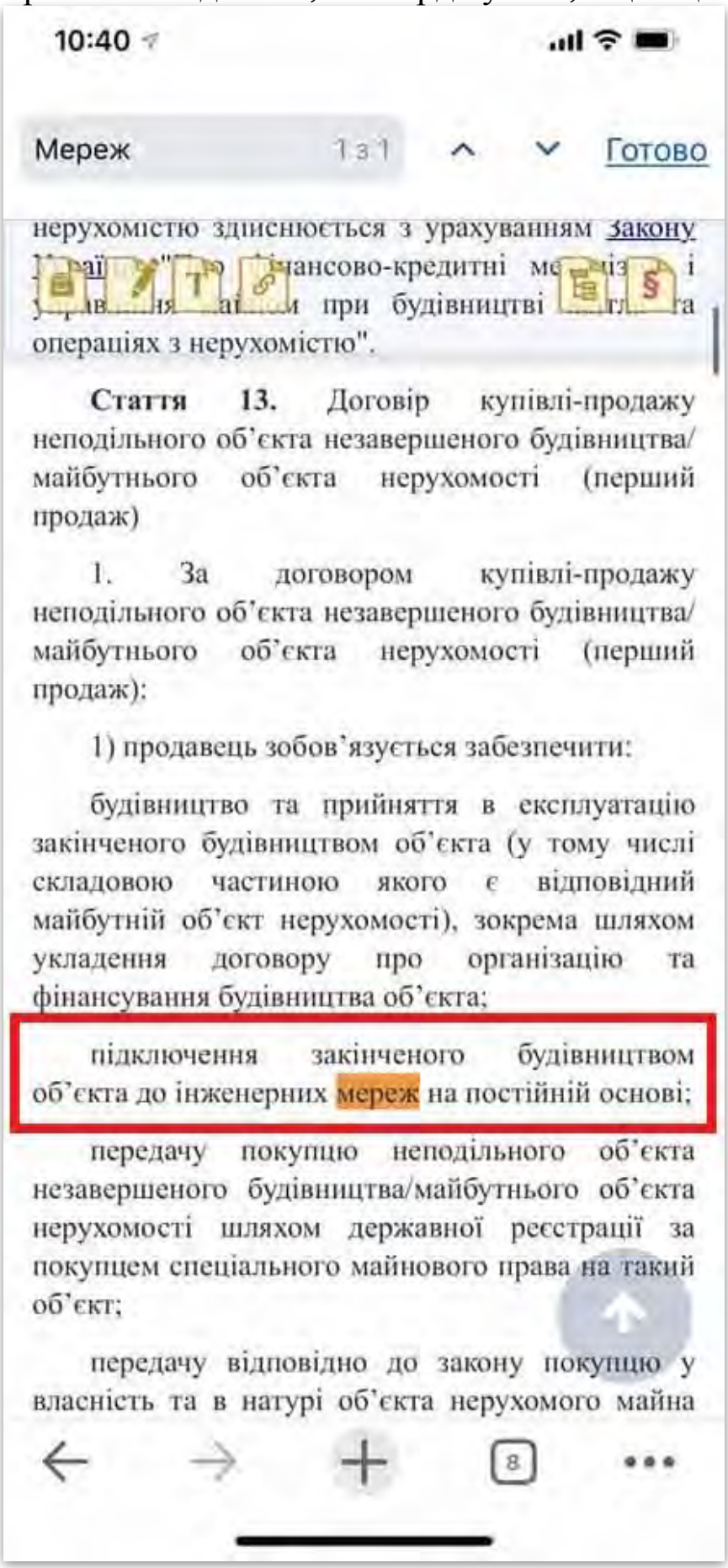
Нажаль, отримати повноцінну відповідь навіть на перше найпростіше (!) запитання так і не вдалося, але сама дискусія дозволила зробити ДУЖЕ неприємні висновки...

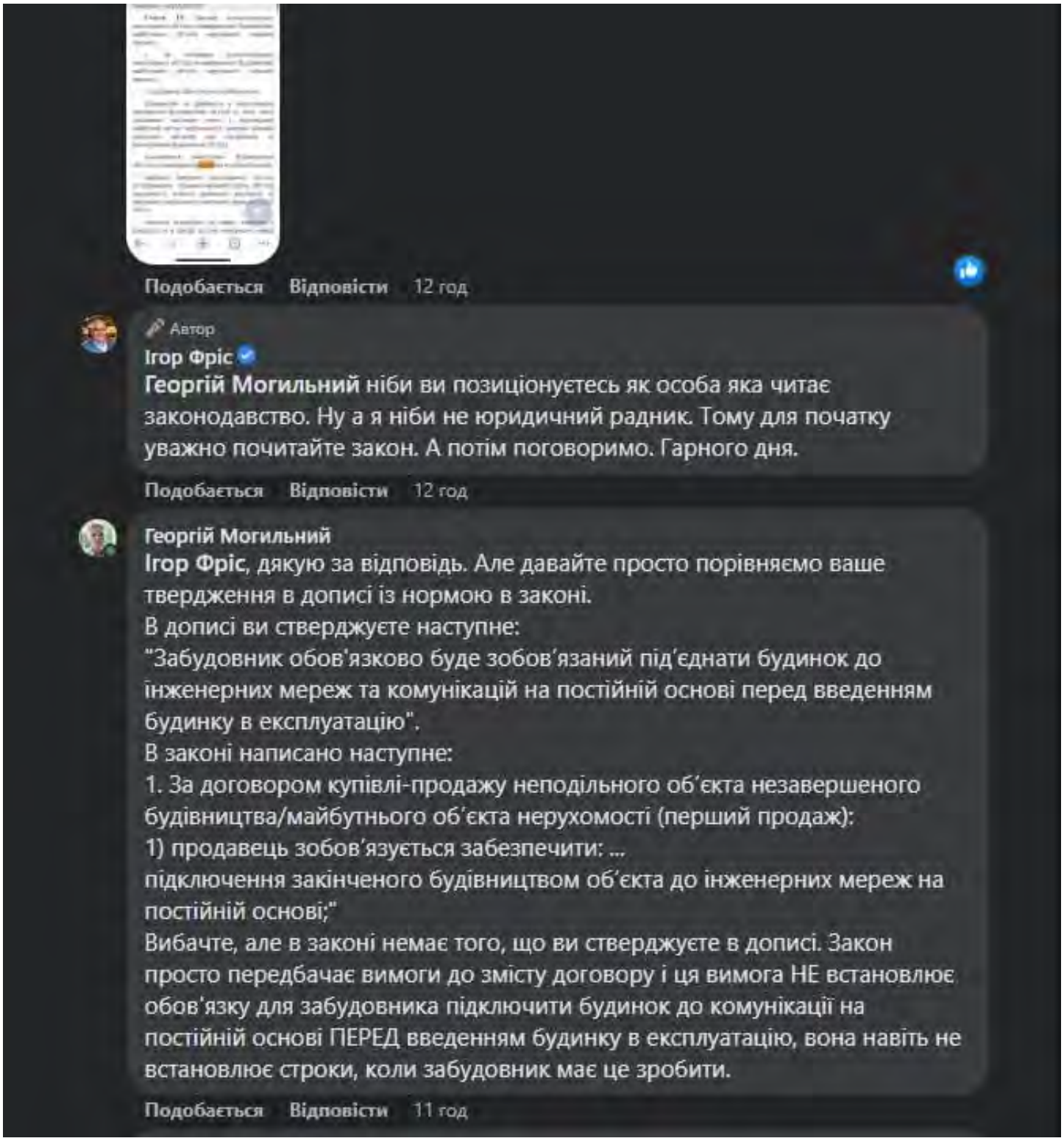

Уявіть собі, що на петицію по Татарову від Зеленського надходить відповідь, що заступником голови в ОП не той самий Татаров, а просто його двійник і повний тезка, що народився в той самий день, ну а те то що біографія того самого вказана - то це переплутав хтось.

Треш саме такого рівня продемонстрував Фріс, відповідаючи мені на запитання - він власноруч (!) виклав скріншот тексту закону, що доводить його

брехню в дописі, стверджуючи, що це є доказом його правоти...

Швидкість деградації президентської партії вражає. Ігор Фріс не з тих, хто на публіці грає розумово неповноцінного. А значить система скочується до стадії, коли представники влади вже вважають, що мають повне право брехати що завгодно, а громадяни зобов'язані вірити навіть самій нахабній брехні...

***

Питання з нардепом від Слуга Народу Ігорем Фрісом для себе закрив. Він черговий раз написав у відповідь маячню і забанив мене))

Діагноз: **він такий саме непорядний брехун, як і голова партії Олена Шуляк**. Помилка виключається, бо заслужений юрист України і кандидат юридичних наук навіть теоретично не може випадково на стільки помилитися.

Перша частина історії: https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=pfbid0m7cCyAZMfApAemqpfRJznQfqNyANca4XfRGVDn44UnjqGQEUAmGPxEVGDgmzroycl&id=100007761677947

***

№ 836.

Андрей Зорин: "Как огромного имперского образования России больше не будет"

2022-10-16

Сергей Медведев

Сегодня наш гость – профессор *Оксфордского университета* Андрей Зорин, историк, литературовед, доктор филологии, автор книг "Кормя двуглавого орла: русская литература и государственная идеология в России в последней трети XVIII – первой трети XIX века", "Где сидит фазан… Очерки последних лет", "Появление героя. Из истории русской эмоциональной культуры" и "Жизнь Льва Толстого. Опыт прочтения".

***

— Сергей Медведев: В 2020 году вышла ваша "Жизнь Льва Толстого. Опыт прочтения". Хочу вспомнить цитату, которая уже пришла многим в голову в эти дни (это из его статьи "Опомнитесь!", написанной в дни мобилизации на русско-японскую войну в 1904 году): "Одуренные молитвами, проповедями, воззваниями, процессиями, картинами, газетами, пушечное мясо, сотни тысяч людей, однообразно одетые, но с

разнообразными орудиями убийства, оставляя родителей, жен, детей, с тоской на сердце, но с напущенным молодечеством едут туда, где они, рискуя смертью, будут совершать самое ужасное дело – убийство людей, которых они не знают и которые им ничего дурного не сделали".

Я думаю, за прошедшие с 1904 года 118 лет практически ничего не поменялось. Русские люди точно так же идут в рекруты, или, как они тогда назывались, новобранцы, как у Толстого, с тоской на сердце, но с напущенным молодечеством. Это действительно имманентное крепостное состояние человека, невозможность противопоставить свою личность государству в том, что происходило тогда, во времена Толстого, и происходит сейчас?

— Андрей Зорин: Полезно иметь в уме, что **толстовская позиция носила тотальный характер, она относилась в равной степени к русским, к японцам, ко всем другим войнам, которые были в истории России и других государств.** Он говорил о солдатской военной службе вообще. Эту позицию стоит воспринимать как радикальную и предельно пацифистскую. **Человеку вообще очень трудно, часто почти невозможно противостоять государству.** Всегда находятся героические, мужественные люди, на это способные, иногда их становится относительно много, но это всегда меньшинство, и как правило, ничтожное меньшинство. Только когда государство начинает валиться, очень много готовы ему противостоять.

1) Это одна сторона дела.

2) Вторая сторона – ***крепостное государство***: да, конечно. Но тут надо иметь в виду, что это стало почти универсальной отмычкой для русской истории. Количество крепостных среди крестьянского населения России никогда не превышало 55%, а, как правило, было меньше половины, то есть значительная часть русских крестьян никогда не были крепостными. Это тоже надо иметь в виду, описывая историческую динамику России.

— Сергей Медведев: Вопрос в том, что метафорически в крепостной зависимости находились в разной степени все сословия России. И это снова воспроизвелось в XXI веке.

— Андрей Зорин: Нет. **Эпоха тотального крепостничества, полного закрепощения всего населения в русской истории была, *но она продолжалась недолго*.**

Она началась от государя-императора Петра Алексеевича, с эпохи навязанной насильственной вестернизации.

Для дворянства она закончилась в 1762 году принятием *Манифеста о вольности дворянства*, для других сословий – по-разному.

Да, конечно, Россия всегда была абсолютистским тиранническим государством не европейского типа. Таких очень много на карте Земного шара, Россия не одна.

Борис Кустодиев. "Освобождение крестьян (Чтение манифеста)". Картина 1907 года

— Сергей Медведев: Среди частично европейских стран Россия, наверное, все-таки уникальна в этом смысле, если сравнить ее с той же соседней Польшей. Скорее Турция здесь будет ближайшим примером.

— Андрей Зорин: Да, Польша – совершенно европейская страна с рядом своеобразных элементов в своем наследии. У Германии их еще больше. Сравнение с Турцией уместное и работающее, может быть, в каком-то смысле с Персией и с другими большими не периферийными европейскими империями второй половины второго тысячелетия.

— Сергей Медведев: Воскресил ли Путин некие исторические модели русской империи, абсолютизма, самодержавия?

Война с украинцами идет не потому, что они пытаются оторваться от империи, а потому, что они не желают быть русскими

— Андрей Зорин: В значительной степени это тоже сомнительная, слабая историческая аналогия, но более мотивированная – **советское государство 30-х годов, попытка сначала воссоздать вырожденный тоталитаризм позднесоветской эпохи и плавный регресс от него к высокому тоталитаризму сталинского типа**.

Вот это пытаются в той или иной степени воссоздать, хотя и с ограниченным успехом.

Российская империя была устроена совершенно по-другому.

Нынешние *военные действия* отмечены глубокой асимметрией.

С одной стороны, 1) мы имеем дело действительно с классической, разворачивающейся практически по всем учебникам антиколониальной и антиимперской войной, национально-освободительным движением, а с другой стороны – 2) не столько с попыткой ретровосстановления империи, сколько с попыткой переформулировать суть нации, определить Украину в качестве части русского национального тела.

Во время чеченской войны про чеченцев можно было говорить на официальном языке, что они сепаратисты, отложить империю, отойти от нее. Я не думаю, что относительно Украины идет такого рода дискурс.

Они обвиняются в предательстве, они якобы предали свою русскую природу, отрицается их национальная идентичность как таковая.

Война с ними идет не потому, что они пытаются оторваться от империи, а потому, что они не желают быть русскими, не признают свою русскую идентичность, настаивают на другой идентичности, которую не желает признать за ними политическое руководство России.

Это трагедия невероятных масштабов.

— Сергей Медведев: Это в духе путинской концепции единого народа, русских и украинцев?

— Андрей Зорин: Да, конечно. И белорусы туда же. В рамках этой концепции только восстановленный народ может быть центром империи.

— Сергей Медведев: Исторически концепция единого народа имеет какие-то основания?

Андрей Зорин: Нет, конечно.

— Сергей Медведев: В истории Российской империи когда-то было такое, что великоросс чувствовал себя единым народом с малороссами?

— Андрей Зорин: Это было очень по-разному на протяжении истории. Собственно, это уже поздняя коллизия.

Есть замечательная книжка выдающегося современного украинского историка *Сергея Плохия* о том, как и когда возникала эта концепция единого народа.

С его точки зрения, она в основном была первоначально инициирована малороссийским духовенством, поскольку оно было тоже православным. В эпоху, когда в России требовалось грамотное духовенство, они как более образованные, воспитанные на борьбе с католической Польшей, получали огромный приоритет в епископских местах, в продвижении, что вызывало сопротивление гигантского российского духовенства: они не хотели малороссов на свои места. Украинское духовенство для обоснования собственных карьерных амбиций стало выдвигать теорию единого народа. Это очень позднее изобретение.

Вообще, **эти этнические категории очень поздние, никакого отношения к временам Киевской Руси весь этот категориальный аппарат не имеет, это XVII–XVIII век.**

Тогда действительно были разные точки зрения по обе стороны этнического водораздела. Кто-то считал, что это один народ, кто-то – что это ветви единого народа, а кто-то – что разные народы. Были люди, которые считали поляков ветвями того же самого народа. Такой же водораздел был по другую сторону. Часть малороссов считали себя частью единого восточнославянского племени. Гоголь – прекрасный пример этому. Он, конечно, был украинцем, он начинает с прозы типа первой редакции "Тараса Бульбы" и "Вечеров на хуторе", а кончает панимперской идеей во второй редакции "Тараса Бульбы". В то же время взгляд Шевченко на Украину – как на глубоко другую, принципиально отличную страну, отличную идентичность, отличную нацию и так далее.

Проблема в том, что **все это не имеет значения при оценке сегодняшних дел.**

Это очень интересный вопрос, откуда все пошло, как развивалось. Но меня, честно сказать, обсессия у государственных деятелей в исторической проблематике пугает сама по себе.

В словах Путина страшно не только то, что он плохо знает историю – это ладно, но и то, что он считает, что проблемы сегодняшнего дня можно решать на основании событий двухтысячелетней или столетней давности. Вот это гораздо опаснее.

— Сергей Медведев: Эта ретрополитика, ретровзгляд. Мы сейчас увидели, как война фактически рождается под историческими знаменами, как исторические дискурсы ведут не только к дипломатическим конфликтам, но и к миллионам беженцев и десяткам тысяч человеческих смертей. Я всегда вспоминаю Бжезинского: Россия перестанет быть империей, только лишившись Украины. Это так? Почему Россия сейчас так зубами держится за Украину? Потеря Украины действительно опрокинет российский имперский миф?

— Андрей Зорин: Трудно сказать. Это вероятно. Мне довелось еще за 20 лет до 2014 года написать статью о том, что последние 200 лет центр имперского сознания, имперской мифологии Российской империи находился в Крыму, поэтому это была такая невероятно невротическая точка. Я написал статью в 1997 году, думал, что о ней благополучно забыли, а потом вдруг в 2014-м мне начали звонить, писать, просить что-то сказать. Да, действительно, Украина играет огромную роль не только в имперской, но и в национальной идентичности. Если отрезать Киев, то русская история становится короче более чем на 250 лет и многое начинает видеться по-другому. Символическое наследие вообще трудно делимо, неделимо.

Wikimedia Commons

Петр I. Работа художника Алексея Антропова, 1762 год

Российская империя как таковая была провозглашена Петром, который объявил себя императором, а Россию – империей.

Для сознания XVIII века принадлежность к европейской цивилизации казалась синонимом того, чтобы быть человеком: все, что за пределами европейской цивилизации, это вообще не люди, а дикари, как считали тогда, базовым образцом для этого была греко-римская античность. На этом строился греческий проект Екатерины II, Константинополь через православную церковь, и Крым был российским входом в античность. Через мифологию того, что Владимир крестился в Херсонесе, через античные памятники и так далее – это было наше знамя европейскости, классичности и принадлежности России к общему наследию европейских империй.

Когда меня спрашивали в 2014 году после событий, я говорил, что это странно, так как примерно тогда Путин говорил: наш медведь хромает в свою тайгу, – это тоже географичный символ страны. Но я говорил, что это уже не Крым, это уже другой ландшафт, другая страна.

Собственно, та Россия, которая пыталась вернуть Крым военным путем в 2014 году, покорить его, уже не пыталась быть европейской, не постулировала себя как европейскую страну.

В этом был какой-то очень странный цивилизационный разлом.

Но память об этом была, она сохранилась через пионерские лагеря, санатории, архитектуру крымского рая. Вот этот ***мир парадиза***, имперского рая был очень культурно значим через советские фильмы, песни, воспоминания детства.

— Сергей Медведев: Да, действительно, Крым как точка входа в Средиземноморье, приобщения к большому античному мифу. Собственно, Москва – Третий Рим, она должна воплощаться через Крым, этот римский миф. И большевики тоже через Крым заходят на имперскую идеологию. Эти большие санатории, статуи, они фактически превращаются в античных героев. Шахтеры и старые большевики принимают ванны, подобно древнеримским патрициям.

— Андрей Зорин: В 30-е годы в Москве строили здания с гигантскими террасами, забыв, что там бывает снег. Огромные открытые террасы – южный тип архитектуры.

— Сергей Медведев: Потеря Крыма, потеря Украины – по-моему, по итогам этой войны об этом можно говорить с уверенностью. Что это означает в большой перспективе русской истории? Возвращение медведя в тайгу, возврат к московскому периоду в русской истории; заканчивается имперский, петербургский период и мы возвращаемся к московскому ордынскому наследству?

Военные перед зданием Крымского парламента. Симферополь, 1 марта 2014 года

— Андрей Зорин: **Никто никогда никуда не возвращается, этого не бывает в истории.**

Мы говорим о сегодняшней политике как о ретрополитике, ее пытаются куда-то вернуть, а вернуть нельзя, мы идем из той точки, в которой находимся.

Да, действительно, Россия, как мы ее знаем (ее имперский период XVIII–XIX веков и в советское время), строилась на гигантском внутреннем расколе между полностью европеизированными элитами и значительной частью неевропейской страны.

Есть фраза, которую ошибочно приписывают Нильсу Бору, он якобы сказал: никогда не предсказывайте, особенно будущее. Я бы действительно побоялся предсказывать.

Но начало того, при завершении чего мы присутствуем, было в 80–90-е годы.

Да, в том виде, в каком она существовала, была придумана как огромное имперское образование европейского типа, России не будет.

— Сергей Медведев: Видимо, это окончание петровского периода. Большая часть европейской элиты сейчас или уехала, или стоит в очередях на переход в Верхнем Ларсе. Я думаю о том, кто в лавке останется по итогам всего этого. Люди будут либо загнаны под диван, либо просто выкинуты из страны.

С точки зрения большой идеологии последних 300 лет как мы можем определить путинизм?

— Андрей Зорин: **Путинизм, при сохранении единой системы для одного лидера, прошел через три совершенно отчетливые фазы.**

Первая фаза на рубеже веков с приходом к власти нынешнего государя-императора, на мой взгляд, в принципе, наследовала 90-м годам в идее, что нам необходим цивилизованный быт европейского типа, мы должны, как говорилось, догнать Португалию.

Но проблема, почему мы не можем обеспечить нашему народу такого цивилизованного быта, – это у нас было слабое государство, игравшее в ненужную нам демократию, оно не смогло справиться ни с чеченским сепаратизмом, ни с региональной фрондой, баронами-олигархами.

А сейчас мы построим сильное, мощное полицейское государство, оно обеспечит модернизацию и введет этот быт насильственно, сверху.

Значительная часть западнической либеральной общественности готова была согласиться.

— Сергей Медведев: Такая Петровская интенция.

— Андрей Зорин: Да. **Этот консенсус рухнул в ходе так называемой рокировки, "Болотных протестов" 2011–12 года,** после чего эту первоначально поддерживающую, но отказавшуюся от поддержки этой системы городскую образованную элиту стали переименовывать в "бандерлогов", потом появились слова "хамончики", "пармезанчики" и так далее.

Возникла неославянофильская изоляционистская доктрина.

Собственно, чем была плоха первая модель?

Она слабо обеспечивала идеологически несменяемость власти. В ее рамках невозможно было обосновать, почему президент должен быть

вечным. Первоначально сам Путин говорил, что нельзя засиживаться и так далее. Потом от этого потребовалось резко отказаться.

Возникла такая неизоляционистская форма традиционализма – скрепы и прочее…

Скреп, собственно, было три.

> 1) Первая скрепа – сама по себе идея несменяемой власти, 2) вторая – культ победы (с православным возрождением ничего не получилось, и создали военный культ победы), превращение победы в религию, кощунство, все ритуалы победы. И третьим элементом, уже совершенно загадочным, была 3) истерическая гомофобия, которой в русской культуре вообще никогда не было.

— Сергей Медведев: Но которая была во многих тоталитарных, фашистских режимах. В чем суть третьего этапа путинизма, который, видимо, наступает сейчас, в 2022 году?

— Андрей Зорин: Я думаю, **он начался поправками к Конституции**.

Третий этап путинизма, на мой взгляд, **связан с уже мессианской идеей, что Россия должна быть в авангарде всех, условно говоря, авторитарных режимов, которые должны освободить человечество от "либеральной заразы"**.

Экономически первую скрипку в этом альянсе, несомненно, играет Китай, зато «наше святое воинство» должно обеспечить наш военный исход в триумф победы, и нужно наше терпение, готовность на многие лишения.

***

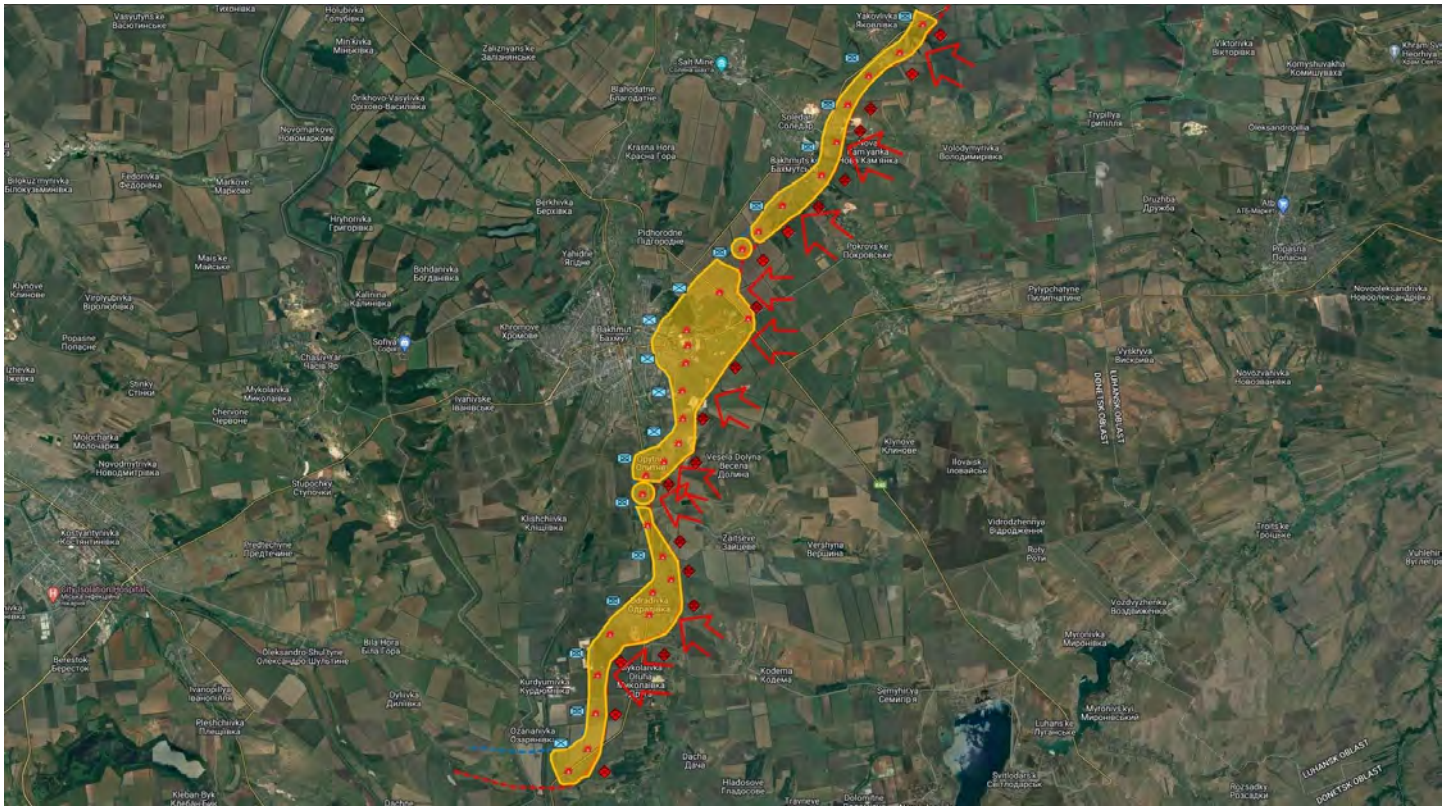
Сергей Медведев
Ведущий программы "Археология", руководитель проекта "Археология"

smedvedev@hse.ru

***

№ 837.

Дайджест подій в Україні та навколо України від 16 жовтня 2022

Головне

1) Я вже ставив запитання – ЧОМУ САМЕ досі не збивають мопеди сотнями. І отримав десятки правильних відповідей.

Але чомусь ті, хто відповідає за цей напрямок, ГЕТЬ НІЧОГО не роблять для розв'язання проблеми. Чому? Чому вони досі не на передовій, а обіймають високі посади у міністерствах й канюкають перед "західними партнерами" по домогу в розбудові системи ППО? Навіть, якщо мопеди можна збивати зі звичайної стрілецької зброї.

2) Про Запорізьку АЕС ще раз повторю, що вона є козирним тузом хуйла. І ще раз нагадаю про тих, хто здав її без спротиву. Взагалі без спротиву.

3) Світ таки готується до ядрьоної війни. Єдиний, хто проти апріорі - таваріщь сі. Але чи може таваріщь сі вгамувати свого васала хуйла?

Теми доби

1) Росія знову завдає ударів бойовими дронами та ракетами по всій Україні.

2) За оцінкою Світового банку, уже 25 % жителів України живуть нижче за рівень бідності.

1. Війна

1-1) Фронт

• Міністерство оборони Білорусі оголосило, що чисельність російського контингенту "спільного угруповання військ" становитиме до 9 тис. осіб. Співробітникам МНС РБ видано зброю, вони тренуються проводити евакуацію населення та готують укриття.

Держприкордонслужба наразі не спостерігає змін оперативної ситуації на кордоні.

• Вранці російська армія завдала удару по центру Києва ударними БПЛА Shahed-136. Низка дронів таки долетіти до цілей. Зруйновано житловий будинок, вибухи спричинили пожежі. Кілька БПЛА було збито підрозділами ППО. Школи Києва переведено на дистанційне навчання. За інформацією командування Повітряних сил, ці БПЛА були запущені з Білорусі та Курської області РФ. Ударами БПЛА в Миколаєві пошкоджено фармацевтичний склад, а також резервуар з олією на території одного з підприємств. Вранці українські ППО знищили 26 дронів, а на сході – 3 крилаті ракети. Ракетами зруйновано інфраструктурні об'єкти в Дніпропетровській, Сумській та Одеській областях. Вночі Запоріжжя було обстріляно з окупованої території області ракетами ППО С-300.

Російська артилерія знову обстріляла прикордонні райони на півночі України та населені пункти вздовж лінії фронту. Влучення снарядів і ракет демонструють, що метою російських військ є знищення цивільних об'єктів.

• На півночі Луганської області в районі Сватового та Кремінної точаться позиційні бої. Російське командування намагається побудувати навколо цих міст ешелоновану оборону, російські підрозділи активно поповнюються щойно мобілізованими новобранцями.

• Навколо Бахмута практично безперервно тривають жорстокі бої, окупанти кидають у бій нові підрозділи. За словами президента Зеленського, у складі російських ударних частин воюють 2 тис. колишніх ув'язнених, які уклали контракт із ПВК "Вагнера". Спікер Оперативного командування "Схід" Черевий спростував інформацію, поширену російськими ЗМІ, про контрнаступ російських військ на Лиман та захоплення ними населених пунктів на околицях Бахмута.

• У Херсонській області українські війська не припиняють контрнаступальні дії, попри завзятий опір російських десантників, які тримають оборону на цій ділянці фронту. За інформацією Генштабу, окупанти розпочали евакуацію "держустанов" із Херсона, що свідчить про їхню невпевненість у тому, що місто вдасться утримати після контрнаступу українських військ.

• Роскомнагляд заблокував сайт "Хочу жити", який пояснює мобілізованим росіянам послідовність здачі в полон. Оперативне командування "Південь" рекомендує тим, хто має намір здатися в полон, дзвонити на телефони гарячої лінії та писати чат-боти в месенджері Telegram. Українське керівництво гарантує утримання військовополонених відповідно до Женевських конвенцій. Президент Зеленський закликав українських військовослужбовців брати в полон якнайбільше окупантів, щоби поповнити "обмінний фонд".

• Глава Енергоатому Котін заявив про погіршення ситуації на захопленій російськими військами Запорізькій АЕС. Він повідомив, що окупанти чинять сильний тиск на співробітників станції для примусу їх до підписання контрактів із Росатомом. Російські війська влаштували склади зброї та розмістили транспорт у приміщеннях машинних залів 1 та 2 блоків. Центр національного опору Сил спецоперацій ЗСУ повідомив, що частку АЕС контролюють чеченські бойовики із загону "Ахмат". Котін вважає можливість аварії на станції досить високою. За його словами, тривалі перебої з енергоживленням можуть спричинити ядерну аварію, подібну до тієї, що трапилася на японській АЕС "Фукусіма" після цунамі. Пресслужба Енергоатому повідомила про відключення останньої резервної лінії електропередач, що пов'язує ЗАЕС з українською енергосистемою.

• Міжнародний Червоний Хрест оголосив про готовність відвідати колонію в Оленівці, де окупанти утримують українських військовополонених, як тільки отримає від армії РФ та "місцевої влади" гарантії безпеки.

1-2) Тил

• Місцева влада практично всіх регіонів закликає населення економити електроенергію вранці та ввечері. За інформацією Укренерго, українці відгукнулися на заклик – споживання скоротилося на 7–20 %. Прем'єр-міністр Шмигаль заявив, що російське керівництво ударами ракет та безпілотниками не досягло мети, оскільки Україна спромоглася зберегти цілісність енергосистеми.

• Світовий банк оцінив зростання рівня бідності в Україні в 10 разів – до 25 %, проти часів до повномасштабного вторгнення. На думку експертів банку, ця ситуація може спровокувати ще одну хвилю внутрішньої міграції, а також збільшити потік біженців до Європи.

2. Україна та світ

• Росія вже не встигає виробляти нові ракети тими ж темпами, якими завдає ударів по Україні. За інформацією The Washington Post, РФ уклала угоду з Іраном про постачання балістичних ракет "земля-земля" з дальністю враження 300–700 км та великих партій ударних та оперативно-тактичних безпілотників. Іранські інструктори з'явилися на окупованій території. Вони навчають російських військовослужбовців застосуванню дронів.

Після постачання Іраном Росії різноманітних систем озброєнь міністр у справах діаспори Ізраїлю Шай закликав уряд нарешті надати воєнну допомогу Україні.

Міністр оборони Німеччини Бербок вважає, що зараз Україна потребуватиме систем ППО більше, ніж танки.

• Міністр оборони Франції Лекорню повідомив, що країна навчатиме 2 тис. українських військовослужбовців як частину місії ЄС. Українські вояки опановуватимуть застосування французьких систем озброєнь.

• Помічник американського президента з нацбезпеки Салліван попередив російську владу, що США негайно й жорстко дадуть відповідь на будь-яке застосування Росією ядерної зброї, незалежно від того, яку форму матиме це порушення.

Країни НАТО в північно-східній частині Європи проводять навчання сил ядерного стримування із залученням авіації.

• Міністри закордонних справ країн Балтії закликали до створення спеціального трибуналу для засудження вищого керівництва Росії через злочини росіян проти людяності, геноцид українського народу та інші воєнні злочини.

• 17 жовтня міністри закордонних справ країн ЄС обговорять новий, уже 9, пакет санкцій проти Росії, а також механізм конфіскації російських державних активів та створення спецтрибуналу.

• Глава російського "Газпрому" Міллер погрожує ЄС повним припиненням постачання газу в разі ухвалення рішення про обмеження ціни.

• Міністр інфраструктури Кубраков після спілкування з міністром оборони Туреччини Хулусі висловив упевненість, що транзит зерна не буде припинено після 22 листопада. Президент Зеленський із нагоди Всесвітнього дня продовольства заявив про необхідність розширення українського експорту

збіжжя. Держсекретар США Блінкен заявив, що війна в Україні може спричинити зростання на 70 млн кількості людей, що голодують.

• У Парижі відбулася багатотисячна демонстрація проти зростання цін.

• Лідера Китаю Сі переобрано на з'їзді Китайської компартії. Він заявив, що Китай ніколи не відмовиться від права застосування сили проти Тайваню для "возз'єднання" й наголосив, що долю острова "має вирішувати китайський народ".

***

№ 838.

Дроны и мифы. Мифов развелось великое множество, как и "экспертов" по всем вопросам. Разберём некоторые.

Касьянов **2022-10-17**

1.

Антидроновый купол. Говорят, что он уже частично построен над столицей, и прикрывает важные объекты. Полная брехня.

Речь идёт о системе слежения за DJI дронами и глушилках против них. Под такую "систему" ещё лет пять-шесть назад в Киеве распилили с большим пафосом большую сумму бюджетных денег.

Против "шахедов" это абсолютно бесполезно, так как у иранских дронов приёмник спутниковой навигации оснащён CRPA антенной, а она весьма и весьма устойчива к глушению.

Можно легко проверить теорию "купола" - пусть Кличко со своим советником Зозулей поставят "купол" у себя дома (подальше от невинных людей), и попросят русских прислать "шахед". Уверен, они не откажут, а у нас на двух дураков будет меньше.

Вообще всесилие РЭБ сильно преувеличено. Даже самые простые дроны самолетного типа имеют инерциальную систему наведения, которая в случае потери сигналов спутниковой навигации позволяет аппарату продолжить полёт по маршруту с приемлемой точностью.

Если подавить сигнал спутниковой навигации "шахеду", он всё равно долетит до цели с погрешностью в несколько десятков метров.

2.

И ещё - канадская компания Dragon Fly, которую сватают Киеву в партнёры по созданию "антидронового купола Муромец" не имеет соответствующих технологий и наработок. Выглядит это снова как фарс, конечная цель которого - распил бюджета.

3.

Для борьбы с "шахедами" необходима разветвлённая сеть постов воздушного наблюдения и позиций малокалиберной скорострельной зенитной артиллерии, оснащённых прожекторами подсветки воздушных целей. Помогут также сверхвысокочастотные радары и недорогие турбовинтовые, поршневые пилотируемые самолеты-перехватчики.

Можно также использовать ПЗРК, но это дорого - атаки дронов отчасти для того и проводятся, чтобы разменять дешёвые "шахеды" на дорогие и дефицитные зенитные ракеты. Это борьба за господство в воздухе, после победы в которой РФ бросит в бой реактивные бомбардировщики.

Сбивать дроны можно и нужно даже обычными калашами. Шансы завалить "шахед" достаточно высоки у опытного стрелка, а неопытный может попасть случайно. Если создать высокую плотность огня стрельбой подразделения, то вероятность поражения "шахеда" возрастёт в разы. Главное в своих не попасть, но это уже другой вопрос , который относится к навыкам безопасного обращения с оружием. Это уже должно быть как отче наш.

4.

Но мало сбивать дроны-камикадзе. Такие дроны надо производить серийно в Украине и массированно применять против военных объектов противника в его глубоком тылу. И тут свои мифы.

1) Якобы мы не можем дронами-камикадзе наносить удары по объектам врага, потому что это - "терроризм". Дескать, дроны-камикадзе - "оружие террористов". А крылатые ракеты - не оружие террористов?.. А бомбардировщики, гаубицы, пистолеты и автоматы?.. Любое оружие может стать "оружием террористов" в руках террористов. Мы не террористы. Мы ведём справедливую войну.

2) Якобы за использование дронов-камикпдзе нас лишат западной помощи... Жирный бред, который нет смысла опровергать.

3) Якобы у нас нет технологий, ресурсов, опыта для разработки и изготовления таких дронов. - Всё есть. Это не сложно. Более того, на кустарном, любительском уровне такие дроны у нас делаются небольшими сериями, десятками единиц, и успешно применяются.

Если делать такие дроны не кустарно, в гараже, а серийно, используя больше ресурсов, - это будет гораздо проще и выгоднее. Кустарный дрон, аналогичный "шахеду" может стоить 15 тыс долларов, а серийный обойдётся не дороже 10 тыс за счёт оптимизации закупок комплектующих, повышения эффективности производства.

> 4) Якобы мы не можем строить дроны в Украине, потому что производство разбомбят. Во-первых, в Украине прямо сейчас работают военные заводы, о которых враг даже не догадывается. Во-вторых, производство должно быть распределенным - размещаться в разных районах, городах, областях, и находиться, преимущественно, в подвалах, штольнях, и т.д. Всё это известно с Первой мировой войны, и активно делалось всеми воюющими сторонами в годы Второй мировой войны.

5.

Дроны Притулы (Стерненко). Ещё один жирный миф от дилетантов, каковыми и являются наши уважаемые "волонтёры". Эти RAM II в лучшем случае - заявка на неплохие дроны-камикадзе поля боя на дальности 20-30 км от станции управления. Заявка на будущее. В худшем - ещё один способ распила "волонтёрских" теперь уже денег, потому что на официальной презентации (куда нас не допустили), эти дроны не попали по цели ни разу из трёх раз на расстоянии нескольких сот метров. Если компания-производитель (Арахамии) заявит протест и сможет доказать обратное - я готов публично извиниться. Ну и, наконец, 100 млн грн за 50 дронов?.. - Это, бл.., безумно дорого. Даже американцы торгуются дешевле в разы...

6.

И последнее. При Пете, мол, такого не было. - Было. При Пете ни одного дрона-камикадзе не было принято на вооружение. Даже не рассматривались. Как и при Вове. Зато при Пете были Луганский аэропорт, Иловайск, Новоазовск, 32-й блок-пост, ДАП, Дебальцево, великий поход речных катеров рошен через Керченский пролив, и много всякой прочей херни. Мне лично глубоко пофиг, какой "лидер" у нас во власти, какая его фамилия. Это моя война, моя нация, моя Украина. И в гробу я видал тех, кто ничего не может и не хочет сделать для неё.

7.

И самое последнее. До иранского завода Shahed Aviation Industries в городе Исфаган, где делаются "шахеды", всего 2000 км. Фигня вопрос...

https://t.me/kasjanovcom

***

№ 839.

Сьогодні Рада в першому читанні голосує законопроєкт щодо діяльності СБУ *Законопроект № 7684-1*

Шабунін **2022-10-18**

Він посилює контррозвідку в рамках нереформованого органу. В умовах війни це може здатися “меншим злом”, але є кілька серйозних “але”.

Гірша частина СБУ використає нові повноваження для тиску на бізнес (і без того ледь живого), атак проти опонентів влади чи будь-кого іншого (на замовлення).

Останній приклад – кримінальна справа щодо ***Pavlo Kovtonyuk***, яка є помстою за реформу медичних закупівель (історію організовано за матеріалами СБУ) *https://bit.ly/3To5HHa* .

Нагадаю, що до реформи медзакупівель саме економічна контррозвідка СБУ кришувала корупцію на тендерах в МОЗ. І не лише там.

Додаткові повноваження отримає і частина СБУ, яка, на жаль, не спромоглася виявити громадянина росії на чолі господарського судочинства України. І не лише там.

Наша Олена ***Щербан*** детально розписала, що саме насторожує в законопроєкті *https://bit.ly/3eD3s3S* .

Наприклад, шановні депутати, в разі ухвалення цього закону, СБУ стане в рази простіше отримати дозвіл на вашу чи будь-кого іншого прослушку.

Де гарантія, що погана частина Служби не використає це для переслідування чи політичного тиску?

Також проєкт передбачає право СБУ в судовому порядку обмежувати доступ до сайтів, що відкриває двері для ручної цензури.

А ще один пункт ставить під ризик конкурс до НАБУ та Вищої кваліфкомісії суддів. Бо СБУ отримає інструменти впливу на будь-які конкурсні процедури через механізм “контррозвідувальних опитувань”, офіційних застережень та рекомендацій.

Підсумовуючи.

Чи треба під час війни давати Службі більше повноважень? Очевидно, що треба.

При цьому треба бути чесним з собою: не всі в СБУ – герої, які захищають Україну. На жаль.

Саме тому одночасно зі збільшенням повноважень необхідно вшивати запобіжники від зловживання ними найгіршою частиною Служби.

Як саме це зробити – в статті за лінком *https://bit.ly/3eD3s3S* .

Наостанок.

За чотири роки до повномасштабної війни з росією ми в ЦПК наголошували на терміновій необхідності реформи СБУ.

Нагадаю, що **і минулий, і теперішній президенти пообіцяли НАТО таку реформу. На жаль, вона так і не відбулася**.

***

Новий законопроєкт щодо СБУ відкриває двері для ручної цензури та політичних переслідувань

СЕРЕДА, 05 ЖОВТНЯ 2022

ОЛЕНА ЩЕРБАН

юристка і заступниця виконавчого директора Центру протидії корупції

Минулого тижня президент Володимир Зеленський оголосив, що Україна подає заявку на вступ до НАТО. Хоч цей радше політичний та публічний крок реально не наближає Україну до вступу в Альянс, але він є важливим з точки зору чіткого заявлення наміру нашої країни.

На практиці наблизити країну до Альянсу можуть *дві речі*:

1) *перемога* у війні над росією та 2) *реформи*, спрямовані на втілення цінностей альянсу.

Першу сміливо втілюють Збройні Сили України, а от щодо другої – то тут **політична влада має виконати домашнє завдання із втілення змін в сфері сектору *безпеки* та *правосуддя***.

Однак,

— кроки, спрямовані на зміни в секторі безпеки, не завжди корелюють з намірами вступити в Альянс, тобто не імплементують найкращі практики країн НАТО.

Насамперед йдеться про **регулювання діяльності Служби безпеки України**.

Цього тижня парламент може розглянути черговий законопроєкт щодо діяльності Служби – *проєкт 7684-1*.

1) Він стосується посилення контрозвідувальних спроможностей СБУ.

2) Раніше ця *низка нових повноважень* розглядалася як частина її реформи.

Інша частина реформи мала

3) *очистити* Службу, запровадити запобіжники від зловживань та позбавити її невластивих функцій, наприклад, слідчих повноважень.

Однак, через повномасштабне вторгнення росії (?)

— спроба повноцінної "реформи" СБУ фактично зупинилася.

Водночас за цей період в парламенті вже неодноразово реєструвалися ініціативи для посилення Служби.

Але,

— наскільки виправданим є таке посилення без належних запобіжників і за умови того, що Служба залишилася неочищеною?

Численні згадки на найвищому рівні про *зрадників в СБУ* лише підтверджують проблеми.

Навряд тимчасова зміна керівництва самого СБУ та точкові кадрові зміни вирішують проблему системно.

Тож, необдумане

— **посилення СБУ без запобіжників може лише остаточно перетворити Службу на монстра, що буде використовуватися для політичного тиску і, звісно, це посилить зловживання та корупційну складову в роботі.**

Ці наслідки лише віддалятимуть нас, як від найкращих практик країн Альянсу, так і від інтеграції з ЄС.

Які положення проєкту спричиняють найбільше ризиків для маніпуляцій та тиску:

1) Дозвіл використовувати матеріали контррозвідувальних заходів в кримінальному провадженні (стаття 8-3)

Норми проєкту прямо дозволяють використовувати матеріали контррозвідки в кримінальному провадженні (частина 14 статті 8-3).

Простою мовою це означає

— «розширення підстав для умовної прослушки» в рамках контррозвідки.

У кримінальному провадженні вона дозволена лише при розслідуванні тяжких і особливо тяжких злочинів. Під час контррозвідувальних заходів це можливо "виключно з метою попередження, своєчасного виявлення і припинення розвідувально-підривних, терористичних та інших посягань на державну безпеку України".

У проєкті також вказано, що

— підставою може бути лише "отримання інформації в інтересах державної безпеки України органи".

На практиці це означає, що

— в суді досить легко можна буде отримати дозвіл на прослушку чи то депутата й будь-якого посадовця, чи то звичайного громадянина.

За пропозиціями проєкту, суд дуже обмежений в можливості відмови – лише коли клопотання формально не відповідає вимогам (наприклад, не зазначений нормативний акт СБУ, який регулює порядок здійснення заходу).

Ці норми доволятимуть СБУ безконтрольно і тотально слідкувати за всіма, адже суд дає лише формальний дозвіл.

Самих суддів Служба зможе тримати на гачку завдяки цим же інструментам.

Ще гірший наслідок

– отриману інформацію в СБУ використовуватимуть для кримінального переслідування осіб.

Це є найбільшою проблемою і не відповідає найкращим практикам країн Альянсу.

Справа в тому, що

— цілі прослушки в контррозвідці – це ідентифікація проблеми та її усунення, а ціль кримінального провадження – покарати. Саме тому рекомендується розділяти ці речі, аби уникнути зловживань.

Виправити це можна шляхом чіткої заборони використовувати матеріали контррозвідки в рамках слідства.

Винятком можна зробити невеликий перелік тяжких і особливо тяжких злочинів у сфері посягань на держбезпеку.

Себто,

— якщо контррозвідка виявила нардепа-колаборанта чи держзраджника, то виправдати використання цих матеріалів для його покарання цілком допустимо.

Проте,

— якщо контррозвідка виявила менш небезпечний злочин – наприклад, підробку документа, – то це не привід використовувати матеріали контррозвідки для покарання.

Це не означає, що злочин залишиться непокараним, але слідчим для збирання доказів треба уже керуватися винятково нормами кримінального процесу.

2) Контррозвідувальні опитування

СБУ дозволяється здійснювати таке опитування стосовно усіх, хто має доступ до держтаємниці та розвідувальної таємниці. Коло осіб – необмежене: це можуть бути і народні депутати, які отримують відповідні доступи, і керівники правоохоронних органів й судді.

При цьому опитування може здійснюватися із застосуванням технічних засобів, наприклад, поліграфу. Це створює ризики щодо маніпуляцій в подальшому з результатами такого опитування.

Нечіткі запитання, відсутність уточнень з боку фахівця – і все, ти вже агент іноземних спецслужб.

У неочищеній службі це може використовуватися як збір компромату та інформації на необмежене коло посадовців.

Наприклад,

— якщо депутат чи посадовець МЗС займається міжнародним співробітництвом і за службою контактує із іноземцями, то, за бажанням, результати такого опитування можна викривити.

Це може бути також елементом тиску на процес призначень до державних органів.

Наприклад,

— в комплексі з іншими повноваженнями в цьому проєкті (офіційним застереженням чи рекомендаціями) СБУ отримає інструменти впливу на будь-які конкурсні процедури.

Зараз це ставить під ризик конкурс до НАБУ та ВККС.

Уявімо, що

— СБУ здійснила опитування перед призначенням переможця конкурсу на посаду і виявила інформацію без достатньої доказової сили (адже поліграф не є і не може бути самостійним доказом) та офіційно рекомендує не призначати особу на посаду.

Немає жодних гарантій, що ці повноваження не будуть використані з метою політичного тиску.

Так само

— це можна буде використовувати для тиску на вже призначених посадовців через опитування і рекомендації до звільнення людей.

Виправити це можна через уточнення кола осіб: дозволити це робити щодо самих службовців СБУ та співробітників сектору оборони й критичної інфраструктури. Лише тут може бути виправданий такий підхід.

3) Обмеження доступу до вебресурсів

Передбачається також

— право СБУ в судовому порядку обмежувати доступ "до визначених (ідентифікованих) інформаційних ресурсів (сервісів) з метою недопущення терористичного акту або вчинення розвідувально-підривної діяльності на шкоду Україні".

Може йтися про **застосування ручної цензури**.

Пояснюю:

— зараз обмеження доступу до сумнівних вебресурсів здійснюється і так; натомість, за проєктом, це планується реалізовувати як контррозвідувальний захід, без залучення власників ресурсів і без права на оскарження в секретному режимі, як і для інших контррозвідувальних заходів. За таких умов – ризик зловживань дуже високий.

Виправити це можна лише шляхом усунення цієї опції взагалі.

Або

— передбачити належний судовий порядок такої процедури.

Адже зараз навіть рішення РНБО щодо санкцій можна оскаржувати в суді.

Тут СБУ отримує більше повноважень і впливу за РНБО.

Якщо необхідні правки не будуть внесені, то можна буде вчергове констатувати, що

у Раді займаються не реформуванням СБУ, а посиленням монстра на кшталт радянського КГБ.

Натомість зараз ми маємо прагнути до створення на базі чинної СБУ найкращої контррозвідки світу, аби уникнути подальших воєн і посилити свою теперішню боротьбу проти росії.

***

№ 840.

Перемога досягається в усіх компонентах: на полі бою, в економіці, в політиці, в інформаційному полі

Куц **2022-10-18**

Після війни треба перемогти РФ у темпах економічного зростання.

Наша історія успішності має засяяти новими барвами.

Радянський Союз переміг гітлеревську Німеччину, але програв мир.

У нас немає такої опції - "програш".

> Зараз прогнозні темпи економічного падіння РФ за прогнозами МВФ складають 3.4% у 2022 році.
>
> Восени - росіянам давали мінус 8.5% за підсумком року.

В чому причина їх резистентності до кризи?

Правильна *монетарна політика*.

> 1) Декілька раундів зниження базової ставки ЦБ РФ на тлі високої інфляції, яка перевищила базовий таргет.
>
> 2) Центральний банк РФ вперше під час кризи почав насичувати економіку грошима, друкуючи рублі на суму віртуальних, з причини блокування, валютних резервів.
>
> 3) Вперше, ЦБ не почав "рятувати долар" на внутрішньому ринку, продаючи валютні резерви і зменшуючи рубльову ліквідність, а посто почав нарощувати монетарні мязи, формуючи грошову подушку з амортизації кризи для бізнесу та населення.

Навіщо я це пишу саме зараз, коли є більш нагальні питання і на перший погляд недоречно згадувати ефективні рішення ворогів.

1) По-перше, **не є патріотом той, хто малює ворогів недолугими блазнями, на кшталт сталінських фільмів про німців**.

Недооцінка ворога надто дорого коштує.

2) По-друге, а **коли ми почнемо застосовувати власні монетарні можливості для амортизації падіння ВВП на 35% та галмування зростання межі бідності у десять разів?**

Необхідно знижувати облікову ставку та збільшувати грошову пропозицію в економіці на суму щомісячної міжнародної валютної допомоги, яка надходить в Україну.

У 2022 році - це кошти у розмірі до 800 млрд грн в еквіваленті, а фактично надруковано буде до кінця року десь 450 млрд.

"Недодрук" коштував нам зайві 10-15% падіння, адже у структурі валового продукту за витратним методом, витрати домогосподарств складають зараз більше 50%.

І саме вони впали під час війни.

Треба зберегти динаміку витрат,

> **щоб українці купували товари, а не займались кустарним виробництвом, пили каву у кафе, а не вдома, стриглись у перукарнях, а не "в куми, бо в неї є класні ножиці".**

«Циркуляційна модель економіки».

Так,

1) буде інфляція.

2) Але, **вона все рівно буде, адже у нас нфляція не попиту, а виробничих витрат/пропозиції**.

3) І її поріг надто високий в умовах війни: логістика, транспорт, ризики.

Суто внутрішня монетарна інфляція у нас поки не може наздогнати немонетарну, імпортовану.

Так,

> **інфляція - це зло**.

Але,

> **її досягнення її низьких параметрів за будь-яку ціну - не є універсальним добром.**

Чи знаєте ви, коли у нас була найнижча історична динаміка цін?

У 2013 році. Нижче нуля.

Тобто, навіть дефляція. Чи була толі економіка ефективною?

Ну а поки,

> **— НБУ вирішив не змінювати облікову ставку з рівня 25%.**

Незважаючи на те, що

— цей рівень вбив всі державні програми з компенсації процентних ставок за кредитами (неможливо компенсувати ставку для позичальника з 35% до 5%).

Та знищив первинний ринок ОВДП для Мінфіну (який банк купить держоблігації під 12-14%, якщо солодкі депозитні сертифікати НБУ спокушають на 23%)...

І дарма говорять, що зростання базових ставок за держборгом до 25% в умовах падіння ВВП на 35% - це фінансовий злочин.

НБУ не чує...

Але такий рівень облікової ставки спершу призведе до

1) зростання доходності ОВДП до 30% (щоб купували),
2) далі - до збільшення відношення борг/ВВП до 100%,
3) потім до подвоєння витрат на обслуговування боргу
4) і в решті решт - до прогнозованого бюджетного колапсу.

Ну а поки, НБУ вважає, що криза "розсмокчеться", ОВДП почнуть купувати примарні інвестори, які ризикнуть своїми грошими в умовах можливого ядерного удару...

А сам Нацбанк непогано заробить на військових облігаціях, які принесуть йому за рахунок держави вже цілих 25% (ставка за купоном облігацій привязана до облікової ставки самого НБУ).

Щоб потім віддати ці гроші комерційним банкам, сплачуючи їм за депозитними сертифікатами 23% річних.

Майже як в анекдоті: "на ці 2% я і живу".

І суми співмірні: у військові облінації НБУ вклав більше 300 млрд грн, на депозитні сертифікати від банків залучив вже 270 млрд.

Такий собі «зворотній роловер», або фінансування держави навпаки:

— за рахунок держави сплачувати доходи комерційним банкам і фігачити фінансову емісію, аж гай гуде..

А недурну схему придумали, зацінить:

— ставка доходу за власним портфелем облігацій залежить від ставки, яку сам собі і встановлюєш.

Хочеш 25%? А, давай!

Вам до речі, ніхто не пропонував ставку за кредитними та депозитними договорами самостійно визначити?

Звісно, хто ж вам даси таке...

***

№ 841.

Здавалося б, воєнний стан мав би стати потужним стимулом для рішучих реформ в інтересах безпеки та захисту країни, так?

Корсун **2022-10-18**

Але це залежить від того, що розуміти під «рішучими реформами».

У розумінні 30-річних «державників», рішуча реформа – це дати радикально більше повноважень старим неефективним держструктурам, перетворити на паперову фікцію національну кібербезпеку та остаточно поховати її у безконтрольній корупції.

Це була супер-коротка анотація на законопроект 8087 від 29.09.2022:

https://cutt.ly/cBEoEFS

Мій розгорнутий розбір цього законопроекту (по найбільш резонансним пунктам), з поясненнями - вже доступний у Viber-каналі КіберКорсун

https://cutt.ly/qJKCry0

А тут я викладаю лише загальні висновки.

Отже, що можу сказати в цілому?

***ДССЗЗІ (Держспецзв'язку)*, чиї інтереси яскраво проглядають в законопроекті - і так вже стала величезним монстром:**

— ***їм віддали навіть такі абсолютно невластиві їм функції***, наприклад, 1) контроль за концерном радіомовлення РРТ, 2) «спеціальним поштовим» та 3) фельд'єгерським зв'язком.

А тепер

— вони хочуть ще практично необмежену владу над усім, що хоча б здалеку схоже на «кібер». А «кібером» можна вважати буквально будь-що ІТ-шне чи «комп'ютерне» - за наявності бажання. А з бажаннями там все в порядку.

Чому влада буде необмеженою у разі прийняття 8087?

Тому що

— вони самі формуватимуть власні критерії, самі контролюватимуть їх дотримання і самі ж каратимуть за невиконання. Слідство-суд-прокурор-адвокат-тюремник в одному флаконі.

До того ж

1) не було, немає і не планується *конкурсного відбору* на керівні посади.

2) не працює і не планується *громадський контроль* за діяльністю Держспецзв'язку, а особливо під час воєнного стану.

І ще існують багато причин чому

ДССЗЗІ наразі не є ефективною службою і якій не можна давати настільки безпрецедентні повноваження з контролю всього «кібер» у країні.

Але *головна* з них

– ця служба банально не справилися з кіберзахистом країни.

Нагадаю, що

— на дане відомство вже більше 10 років покладалася функція захисту державних інформаційних ресурсів. Їхня повна назва, увага: Державна служба спеціального зв'язку та захисту (!) інформації. До слова, формально вони мали б опікуватися захистом не тільки державних ресурсів, але й усіх недержавних, але то вже далеко за межами найсміливіших фантазій.

Але свою мінімальну задачу захисту хоча б лише «державної» інформації - вони повністю провалили. Повністю.(С)

Ось дивіться: після 24 лютого усі державні бази даних були або зламані кремлівськими кібер-бандами або з переляку тупо вимкнуті самими «захисниками». Метою ворожої DDoS-атаки є зробити ресурс недоступним для користувачів. Але коли ресурс роблять недоступним самі «захисники» - це ж просто бінго якесь для нападників, за них зробили всю «роботу». І це фактично підпис під власною неспроможністю щось захистити.

Сам Голова Держспецзв'язку з гордістю повідомив, що було одночасно хакнуто більше 70 (за іншими оцінками – близько 100) державних веб-сайтів. І це лише державних. При тому, що захист державних веб-сайтів є зоною прямої відповідальності його відомства: https://cutt.ly/rBEdrjK

Розписався, що не виконав свою роботу і поставив печатку «Підтверджую». Та ще й пишається тим.

Сотні попередніх гучних зламів 2014-2021 років Держспецзв'язком було або ігнорувало, або вони заперечувало, або знизували плечима: «так а ми тут причому, відповідальність же несе власник системи».

Злив бази даних Дії у січні 2022 Держспецзв'язку ніяк не прокоментувала – мороз. Їхня участь у розробці додатку Дія звелася виключно у фальсифікації «атестату відповідності» https://cutt.ly/8BEdWZC Який видали з однією метою: переконати вимушених користувачів, що начебто «з кібербезпекою у Дії все класно, вірте нам на слово».

Та і загалом, нормативна база із захисту інформації в Україні, за яку «відповідає» Держспецзв'язку є безнадійно застарілою, хаотичною, протирічною та інколи взаємовиключною. Ані міжнародному, ані ЄС-вському законодавству - і близько не відповідає. І цей законопроект 8087 вносить ще більше ентропії, адже підготовлений людьми, які живуть у задзеркальному світі «державноцентричності», що є глибокою світоглядною помилкою.

Завдяки смішним зарплатам та вкрай некомфортним умовам праці (класичне «я начальник – ти дурак»), рівень кваліфікації працівників Держспецзв'язку – десь у проміжку між «низький» та «нульовий».

Але більшість працівників відомства мають статус «військовослужбовці», чим і скористалися його хитрі керівники, щоб з початком воєнного стану добровільно-примусово «мобілізувати» собі з десяток дійсно кваліфікованих фахівців з приватного сектору. Але «мобілізували» на дрібні, нічого не значущі посади, хоча й зі швидким присвоєнням молодших офіцерських звань, «за законами воєнного часу». Таким нехитрим способом середня кваліфікація по Держспецзв'язку була підвищена приблизно на 0,1% (як на мою скромну, суто суб'єктивну оцінку). Тому загалом проблема низької кваліфікації у цьому напів-військовому відомстві залишається актуальною і донині. І ще довго буде.

Але все це чомусь аж ніяк не зменшує амбіцій Держспецзв'язку претендувати на головну роль у системі національної кібербезпеки. При цьому всіляко уникаючи будь-якої відповідальності за конкретні випадки конкретних провтиків конкретних посадовців.

Більше того: амбіції лише зростають, про що свідчить законопроект 8087.

Є щось у ньому про державно-приватне партнерство? Ніт.

Є щось про об'єднання стейхолдерів? Нє-а. Про їхню рівність між собою? Ха-ха.

Може, щось про чіткі «правила гри», про механізми залучення кваліфікованих фахівців, про розділення повноважень, про громадський (чи будь-який) контроль за витрачанням коштів, про стимулювання приватної ініціативи, про професіоналізм або недайбоже прозорість?

Нічого подібного немає. Як і відповідальності за вірогідні непрофесійні дії чиновників.

Є лише одне – «дайте нам великий молоток, ми ним будемо лупити по власникам критичної інфраструктури, держструктурам та по усім їхнім постачальникам. І так переможемо».

Не так будується національна кібербезпека. Так це - не працює. Поліцейським кийком довіра не досягається. А саме на взаємній довірі заснована будь-яка працююча система кібербезпеки. Навіть під час війни. Особливо під час війни.

Схоже, що існуючі проблеми національної кібербезпеки умніки з вулиці Ділової та Солом'янської мають намір вирішувати цементуванням пост-совкової системи вахтерів-корупціонерів: «от я вас зараз примушу Батьківщину любити, ать-два!»

Заодно притопити конкурентів. Наприклад, НКЦК РНБО, залишивши їм суто церемоніальні функції «типу координації», собі забравши усі практичні «важелі впливу».

Проблеми в українській національній кібербезпеці існують вже давно.

І так само давно країні потрібно відростити собі новий фаховий кібер-орган, який би працював на сучасних міжнародних принципах. Якому будуть довіряти і не матимуть сумнівів у кваліфікації його представників.

Але це точно не повинна бути Держспецзв'язку. Категорично.

Ця система родом з 90-х, працює на застарілих адміністративно-командних засадах та не демонструє бажання змінюватися.

Їх давно (ще років 8-10 тому) потрібно було «докорінно реформувати», залишивши єдине завдання: урядовий зв'язок. З якого вони, власне, і починалися.

А від кібербезпеки тримати подалі.

Тому ще ця дерев'яна пост-совкова машина примусу ігнорує сучасні міжнародні практики, а за реальність видає свої корупційно-чиновницькі фантазії. Цей монстр нічого не «вкладає» і ні за що не несе відповідальності.

Витрачає чужі – тобто наші – гроші. Натомість прагне усім керувати, забороняти-дозволяти, опускати-підіймати шлагбауми, примушувати собі коритися. Влада і гроші, гроші і влада – власне, чи варто чекати іншої мотивації від до сих пір нереформованого українського чиновництва?

Я переконаний, що у боротьбі проти тоталітаризму не можна користуватися тоталітарними методами. Тому що зрештою виникне питання: «А заради чого це все?»

If you give this man a ride sweet memory will die.

І одразу відповідаю на традиційні істеричні вскукареки від кібер-чиновників.

Щоб кожного разу не посилати за рюзьким кораблем розумників з воплями «критикувати легко, а ти зроби щось краще» - я вже давно дав відповідь на подібні провокації: https://cutt.ly/0OMXYL1

***

№ 842.

Дайджест подій в Україні та навколо України від 17 жовтня 2022

Головне

1) Ще раз наголошую - цілі на території запоребрика є цілком законними. Але ж Зеленський досі не оголосив стан війни з хуйлостаном. Та й газок прокачують, попри воєнні дії. Газ - окремо, кров - окремо. Прям як за часів папірєдніка.

2) Поведінка влади Ірану мені нагадує оті вибрики януковоща: "це не я й хата не моя". Поки не спіймали за руку.

Проте - що робити з цим Іраном? Хіба що знищити всю його видобувну галузь. Хоча й це не призведе до зупинення "плідного співробітництва", як на мою думку...

3) Удари по енергетиці... А тепер ключове запитання – чому досі навколо електростанцій не збудовано ешелоновану протиповітряну оборону? Мопеди ж ДУЖЕ повільні і їх можна легко збивати стрілецькою зброєю або зенітними комплексами. Навіть застарілими.

Теми доби

1) Росія знову завдала ударів по українських енергооб'єктах

2) Місія МВФ розпочала роботу над угодою про термінову допомогу Україні.

3) США та Україна стверджують, що Іран постачає зброю Росії.

1. Війна

1-1) Фронт

• У Білорусі розпочалися навчання спільного угруповання армій РФ і РБ із бойовими стрільбами. Чиновник білоруського міністерства оборони повідомив, що для посилення угруповання з Росії до Білорусі буде перекинуто приблизно 170 танків, до 200 бронемашин і до 100 великокаліберних гармат і мінометів.

• Українська армія веде важкі бої на підступах до Сватового та Кремінної на півночі Луганщини. Російські підрозділи, які звели перед цими містами рубежі оборони, намагаються контратакувати задля уповільнення просування ЗСУ.

• Підрозділи ПВК "Вагнера" мають намір за будь-яку ціну захопити Соледар та Бахмут, які українські війська утримують уже понад 3 місяці. Запеклі бої

точаться на околицях міст, а також у населених пунктах уздовж траси Лисичанськ – Бахмут.

• ЗСУ відбили атаки 1 армійського корпусу РФ ("народної міліції ДНР") на північ від Горлівки та на околицях Донецька.

• Ділянка фронту на Запоріжжі не рушить із місця вже майже 5 місяців.

• На Херсонщині тривають бойові зіткнення в Бериславському районі. Метою українських військ є вихід до греблі Каховської ГЕС. З Херсона надходять повідомлення про евакуацію сімей колаборантів до Криму.

• Росія й далі завдає потужних ударів ракетами та бойовими безпілотниками по об'єктах енергетичної інфраструктури. У Києві, Житомирі, Дніпрі, Кривому Розі, Запоріжжі, Миколаєві, Одесі, Харкові, а також у багатьох населених пунктах інших областей країни зруйновано або пошкоджено електростанції, розподільні пристрої, трансформатори та лінії електропередач, що спричинило масштабні відключення електроживлення підприємствам та населенню. У багатьох містах припинено подачу води, у Харкові зупинено метрополітен. Українські підрозділи ППО збили понад половину ракет та ударних дронів, проте не в змозі забезпечити щільний захист населених пунктів та енергетичних об'єктів.

У Кіровоградській, Запорізькій, Дніпропетровській областях запроваджено віялові відключення електропостачання.

Міністр енергетики Галущенко повідомив про готовність Японії допомогти з відновленням об'єктів критичної інфраструктури України, які пошкоджено чи зруйновано російськими ракетними ударами, та надати необхідне обладнання для заміни та ремонту. Галущенко наголосив, що Україна терміново потребує захисту неба над енергетичними об'єктами.

Українські партизани повідомили про перекидання до Херсонської області щонайменше 20 інструкторів з Ірану, які допомагають російським військам завдавати ударів дронами-камікадзе по містах.

Низка експертів вважають, що Іран в Україні випробовує новітні озброєння, які планує застосувати проти сусідів – Ізраїлю та Саудівської Аравії.

Спікер Повітряних сил Гнат заявив, що Росія почала завдавати ударів із повітряного простору над Ростовською областю, а не з Каспійського моря, що значно скоротило час підльоту ракет.

Прокуратура Києва подала до суду 8 позовів до власників укриттів, які перебувають у неналежному стані.

За словами президента Зеленського, Росія почне думати про мир, коли можливості терору буде вичерпано.

• Російські війська обстріляли з артилерії та завдали ракетно-бомбових ударів по українських населених пунктах на прикордонній території Чернігівської, Сумської, Харківської областей, на лінії фронту, а також у ближньому тилу українських військ у Харківській, Донецькій, Запорізькій, Дніпропетровській, Херсонській та Миколаївській областях. Також із території, що прилягає до Запорізької АЕС, знову обстріляно Нікополь, Марганець та прилеглі села.

• Ексгумовано вже 187 тіл на місці масового поховання в Лимані. Серед них – 35 українських вояків та 152 цивільних осіб. За даними правоохоронців причиною загибелі більшості з них були вибухові травми, проте деякі тіла мають ознаки насильницької смерті. Приблизно 40 могил ще не досліджено.

• Міністерство оборони повідомило, що армію вже повністю забезпечено зимовим умундируванням, наметами, засобами обігріву та іншим спорядженням.

• У Єйську (Краснодарський край РФ) на багатоповерхові будинки впав новітній російський винищувач-бомбардувальник Су-34, пілоту вдалося катапультуватися. Приблизно 10 осіб загинули, десятки зазнали поранень. Цей інцидент свідчить про проблеми з особовим складом льотчиків Повітряно-космічних сил РФ, які виникли внаслідок тяжких втрат фронтової авіації під час воєнних дій в Україні.

• Представники Червоного Хреста так і не прибули на лінію розмежування з окупованою територією, де на них чекала українська делегація. Україна вимагає від МКЧХ негайно проінспектувати колонію в Оленівці, де окупанти утримують військовополонених. За словами уповноваженого Верховної Ради з прав людини Лубинця, російські військовослужбовці жорстоко катують полонених українців, маючи впевненість, що Червоний Хрест не приїде й не вимагатиме доступу до них.

Відбувся ще один обмін полоненими. До України повернуто 108 жінок – військовослужбовиць, співробітниць аварійних служб та цивільних.

2. Тил

• Мінреінтеграції відзвітувало про облаштування в Україні 6570 місць компактного проживання переселенців. За даними відомства, модульні містечка збудовано в п'яти областях, 25 із таких поселень збудував уряд Польщі. Україна розраховує на залучення інвестицій від міжнародних донорів та урядів країн для подальшого будівництва житла для ВПО.

• У Відні розпочала роботу місія МВФ щодо України. Голова НБУ Пишний візьме участь у робочих зустрічах з експертами, під час яких має бути оговорено наявний стан економіки України, макропрогноз, параметри держбюджету на 2023 р. та джерела покриття його дефіциту. Україна розраховує на розширення міжнародної фінансової допомоги за підсумками місії, яка має завершитися 20 жовтня.

• Згідно з результатами опитування представників бізнесу, яке щомісяця проводить Нацбанк, підприємці очікують на зростання інфляції в ІІІ кварталі до 25,2 % (в ІІ ціни зросли на 21,7 %). Підприємці також очікують на зростання курсу долара до 41,93 грн.

• Виплати Мінфіну з погашення та обслуговування ОВДП із початку вторгнення перевищили надходження від їхнього продажу на суму приблизно 64 млрд грн. Причиною низьких продажів держзобов'язань експерти називають небажання чиновників Мінфіну підіймати їхню прибутковість до рівня, який наближено до облікової ставки НБУ – 25 %.

3. Україна та світ

• Рада ЄС ухвалила рішення про створення місії з надання воєнної допомоги Україні (EUMAM Ukraine) з оперативним штабом у Брюсселі терміном 2 роки. Її метою названо сприяння підвищенню обороноздатності ЗСУ.

Також Рада ЄС ухвалила рішення про надання ще €500 млн як грант Європейського фонду миру для подальшої підтримки ЗСУ. Отже, з цього фонду Україна загалом отримає €3,1 млрд.

Міністр оборони Резніков подякував уряду Італії за ще один пакет воєнної допомоги. Він не повідомив, які саме озброєння отримали ЗСУ.

За інформацією телеканалу CNN, США до наступних пакетів допомоги обов'язково долучать засоби боротьби з ударними безпілотниками.

Новий посол України в Німеччині Макєєв після прибуття до країни відразу попросив уряд Шольца збільшити постачання озброєнь для ЗСУ.

Міністр оборони Болгарії Стоянов відкинув можливість постачання зброї Україні нібито через побоювання послабити обороноздатність країни.

Країни ЄС обговорюють можливість фінансування супутникового зв'язку Starlink для України, оскільки американський мільярдер Маск неодноразово заявляв про неможливість сплачувати послугу через величезні збитки компанії. Обговорює оплату послуг Starlink й військове відомство США.

• Європарламент включив до порядку денного обговорення резолюції щодо визнання Росії державою-спонсором тероризму. Це рішення підтримав 201 євродепутат із 371, які взяли участь у голосуванні.

• Глава українського МЗС Кулеба звернувся до міністрів закордонних справ країн ЄС із проханням наростити постачання засобів ППО та запровадити санкції проти Ірану. Він назвав Іран спільником російських агресорів. Міністри ЄС попередили Іран про можливі заходи у відповідь на постачання Росії озброєнь, які вона використовує у війні проти України. Санкції буде запроваджено, якщо передавання озброєнь армії РФ буде доведено.

Уряд Ірану вкотре заявив, що не постачав Росії безпілотники. Ймовірно, що до схеми постачання було долучено третю країну. Прессекретар Білого Дому Жан-П'єр звинуватила іранську владу в брехні й попередила про запровадження додаткових жорстких санкцій за подібні дії, насамперед, проти компаній та країн, які беруть участь у цих схемах.

Під посольством Ірану в Києві відбулася нечисленна акція протесту "Stop terror" із вимогою припинити продаж Росії дронів – камікадзе "Shahed-136".

• Посольства багатьох країн закликали своїх громадян залишити Україну через погіршення ситуації з безпекою. Першим таку заяву зробив Китай, за ним були країни Середньої Азії – сателіти Росії – Казахстан, Киргизстан, Узбекистан, Таджикистан. У понеділок попередило громадян щодо необхідності виїзду з України й посольство Італії.

• Китай призупинив постачання скрапленого газу до Європи та Азії.

Ціни на європейських газових хабах уперше з початку червня опустилися нижче за $1400/1000 м³ на тлі заяв про підготовку Єврокомісією заходів щодо запровадження "динамічного" ліміту ціни для запобігання спекуляціям.

• Канада запровадила санкції проти російського пропагандистського телеканалу “Звезда” та 34 фізичних осіб, які причетні до поширення дезінформації та пропаганди, серед них – актори Безруков та Машков, телеведучі Канделакі та Аскер-Заде, помічник президента РФ Мединський.

• Президент Грузії Зурабішвілі вважає за можливе скасування безвізового режиму з Росією після різкого збільшення кількості російських чоловіків, які в'їхали до країни після оголошення "часткової" мобілізації.

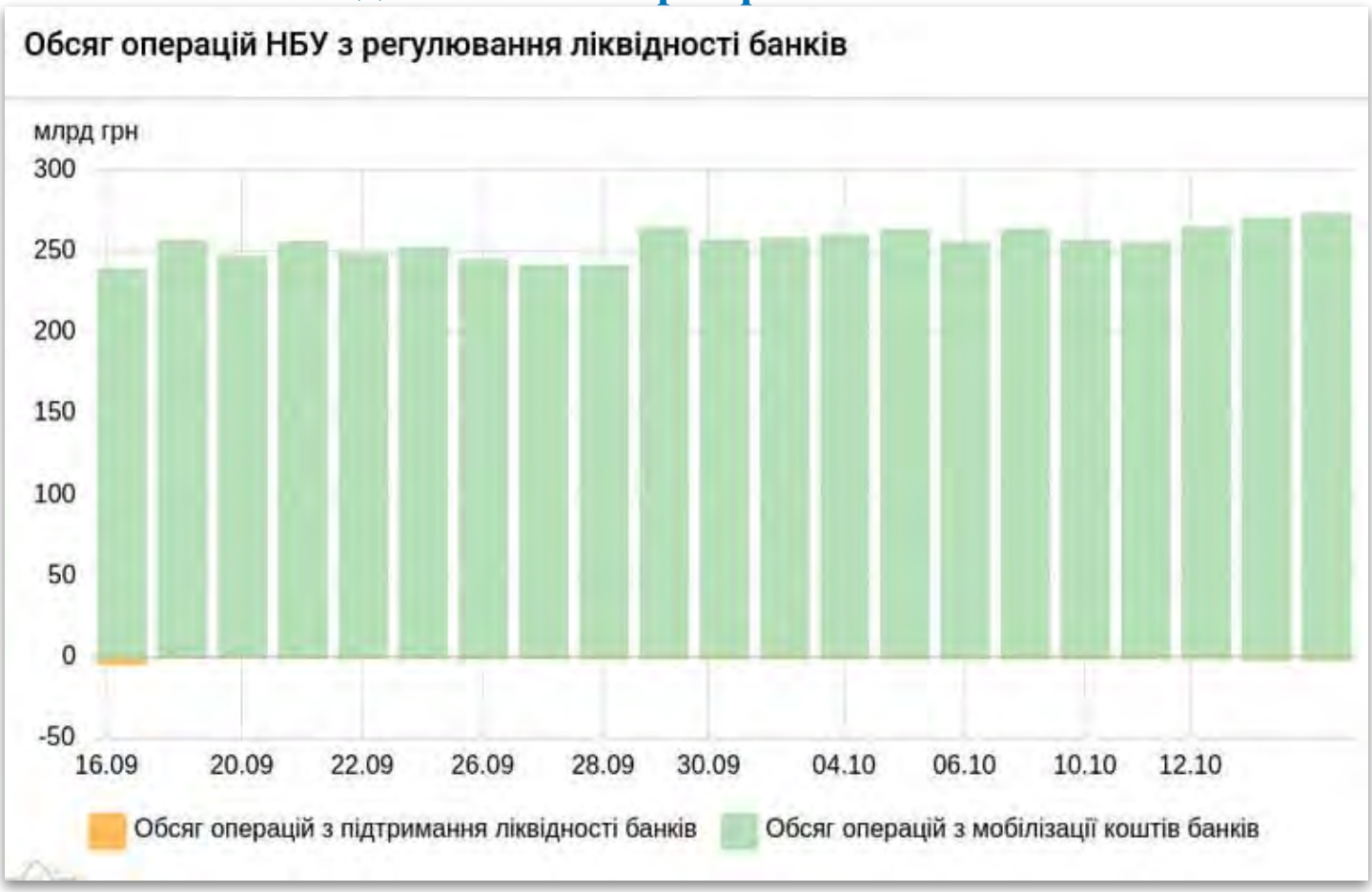
• Рада ЄС ухвалила рішення направити до 40 своїх експертів із моніторингу на вірменську сторону міжнародного кордону з Азербайджаном. За повідомленням пресслужби Ради ЄС, метою місії є сприяння відновленню миру та безпеки в цьому районі, зміцнення довіри та делімітація кордону. За

планом місія працюватиме на кордоні не більш ніж 2 місяці. Росія суттєво скоротила свій "миротворчий контингент" у регіоні, військовослужбовців скеровано на лінію фронту до України.

***

№ 843.

Почти 274 млрд грн свободной ликвидности банков "закрыто" в депозитных сертификатах НБУ

Кущ **2022-10-18**

Скоро будет 300 ярдов.

Видите маленькое желтое пятнышко на графике по дате 16.09.?

Это крошечный рефинанс НБУ, выданный коммерческим банкам.

В остальное время - огромный вал банковских ресурсов в депозитные сертификаты НБУ под 23%.

С точки зрения современной монетарной теории - "сжигания новых денег в экономике".

А в это время, предприятия не могут получить кредиты, а Минфин-разместить ОВГЗ на первичном рынке.

Я уже писал о том, что

> — **Нацбанк, по сути, превратился в огромную печатную машинку для выпуска денег в пользу группы банков с переликвидностью**.

Финансовая эмиссия в процессе (вроде бы) дезинфляционных действий.

Депозитный сертификат, по сути, иммобилизационный инструмент для сжатия ликвидности.

Но если его применять под 23%, то напечатанные для банков доходы будут очень быстро перехлестывать антиинфляционный эффект временного изъятия денег с рынка.

Из временного и вспомогательного инструмента размещения небольшой части свободной банковской ликвидности, депозитный сертификат НБУ превратился в постоянный и основной способ заработка для банков.

А Нацбанк теперь - "крестный отец" коммерческой банковской системы.

Но если вы думаете, что это уже предел, то я вас разочарую - **это не предел**.

Про

> **— «механизм перетока сверхдоходов НБУ по военным облигациям из госбюджета в пользу коммерческих банков с помощью продажи им депосертификатов»** я уже писал.

Более 50 млрд грн вместо госбюджета в 2023 году будут перечислены в пользу группы банков.

Но НБУ планирует распродать свой портфель военных облигаций под 25%.

1) С одной стороны, это обвалит и без того вялый рынок ОВГЗ и оставит Минфин не у дел.

2) С другой, продавая на рынке военные облигации, НБУ будет, что делать?

Правильно:

3) изымать деньги, свободную ликвидность. Он отдает военные облигации, ему дают гривну.

1) [Это классическая программа "количественного сжатия", которую на Западе все пытаются запустить, да никак не запустят.

— Боятся усиления экономического кризиса.

2) А у нас программу монетарного сжатия хотят активировать в 2023 году на пике кризиса, после падения экономики как минимум на 35%!

1) В условиях сжатия потребительского спроса: безработица, снижение реальных доходов домохозяйств, 5 млн беженцев за рубежом.

2) И на фоне катастрофического падения инвестиционного спроса со стороны бизнеса.

То есть первая кризисная стадия у нас есть

1) - ***потребительская яма***.

Транзитом походим и вторую стадию

2) - ***инвестиционная яма***.

На очереди третья стадия кризиса

3) - ***яма бюджетных расходов*** (в бюджете 2023 года пообещали резать все, что могло бы толкать экономику вверх).

Мало?

Добавляем монетарный кризис в виде

***первой в мировой истории «программы количественного сжатия на фоне самого глубокого национального экономического кризиса»*.**

Почти «полет на пушечном ядре».

Анонсировать монетарное сжатие на фоне системного кризиса - такое не делал еще никто.

Можем смело претендовать на «шнобелевскую премию» по экономике и заодно на «премию Дарвина» за **самое быстротечное экономическое самоубийство**.

С другой стороны,

> 1) можно снизить ставки по депозитным сертификатам НБУ до 5%, то есть до уровня условной, "ночной" доходности денег (как я предлагал еще летом).

И тогда

> 2) ликвидность банков пошла бы и на первичные аукционы Минфина по 12-14%, и в кредиты для реального сектора под 16-20%.

Не сразу, конечно, постепенно.

Но **кто будет париться в банках с кредитами, если лобби в НБУ создало такую шару, когда *«на ярде гривен можно зарабатывать в год 230 млн и вся работа - это раз в несколько дней перевкладываться в беспроигрышные депозитные сертификаты Нацбанка»*?**

Как любили говорить узбеки на рынках в 90-е: "двадцатый век, дурак нет"....

***

№ 844.

Максим Микитась: "Ми з Татаровим все робили разом, то чому він сидить в Офісі президента, а я маю сидіти у в'язниці?"

2020-12-22

Резонанс Цензор.НЕТ Політика України

Джерело: https://censor.net/ua/r3238524

Автор: Юрій Бутусов

Інтерв'ю з Максимом Микитасем - депутатом Верховної Ради VIII скликання, колишнім президентом скандальної будівельної компанії "Укрбуд". Микитась є підозрюваним у справі про заволодіння майном під час будівництва квартир для військовослужбовців Нацгвардії. Він був затриманий і перебував у СІЗО, але вийшов під заставу після свідчень проти екскомандувача Нацгвардією Юрія Аллерова.

1. О Татарове и взятке командующему Нацгвардией

- Расскажите *о взятке экс-командующему Нацгвардией Юрию Аллерову*. Какую роль в этом сыграл *ваш бывший сотрудник Олег Татаров, подозреваемый НАБУ в подкупе эксперта МВД?* Судя по материалам дела, Аллеров получил взятку в 125 тысяч долларов за сделку по обмену квартир для Нацгвардии в центре Киева на квартиры на окраине, государство понесло убыток в 81 миллион гривен.

- Откровенно говоря, эта сделка по Нацгвардии не была каким-то значительным событием для "Укрбуда" с нашими оборотами. Занимались этой сделкой наш генеральный директор Майборода Олег, директор службы заказчика Якусевич Сергей, главный юрист Мармыш, который непосредственно участвовал в совещаниях НГУ с участием представителей Главной военной прокуратуры. А уже в дальнейшем, когда было открыто уголовное дело в МВД — Татаров, тоже как один из основных юристов компании. Пока я был в силе, мы, как мне казалось, дружили. С Татаровым мы в 2019-м вместе на Новый год летали на отдых в Мексику семьями, но он все это предал…

Микитась и Татаров

Когда МВД начало расследование, Татаров взялся за сопровождение дела. Остальное уже тайна следствия. На данный момент я не давал признающих вину показаний о даче взятки Ю. Аллерову . После взятия меня под стражу моей жене были возвращены 50 млн. грн., которые были внесены ею еще в октябре 2019 года. За счет них были перечислены в бюджет средства как возмещение ущерба, после чего прокурором было принято решение о возможности изменения меры пресечения, для чего он обратился в суд с соответствующим ходатайством.

- В материалах суда указано, что Татаров по договоренности с вами дал эксперту МВД Константину Дубоносу взятку в виде паркоместа в жилом комплексе. Дубонос за это должен был при проведении экспертизы занизить оценку ущерба от сделки. Есть ли у следствия улики, которые подтверждали бы вину Татарова? Вы передавали документы, переписку из телефона?

- В первую очередь могу сказать: давал ли я показания или не давал по Татарову — это несущественно для выдвижения подозрения. Должны быть

конкретные доказательства — переписка, документы, детали, которые подтверждают его вину. У детективов НАБУ, видимо, это есть. Я ответил детективам на поставленные мне вопросы по поводу проведения экспертизы экспертом МВД Дубоносом. За свои же грехи я готов отвечать перед судом, я с себя своей части ответственности не снимаю. Но я не понимаю, почему один из ключевых руководителей "Укрбуда" по юридическим вопросам Олег Татаров, который обогатился на уничтожении меня и моей компании, получил себе неприкосновенность? Мы с Татаровым все делали вместе, но если Татаров уселся в Офисе Президента, так почему я должен сидеть в тюрьме?

- Как так получилось, что против вас, владельца компании "Укрбуд", объединились все ваши топ-менеджеры, включая Татарова? Они все делают заявления против вас.

- Они воспользовались ситуацией, чтобы вместе утопить меня, ограбить меня лично и мою корпорацию, чтобы самим уйти от ответственности и договориться с околокриминальными кругами. Самое возмутительное — повесили на коммунальный "Киевгорстрой" все долги перед инвесторами! Задайте вопрос, почему на "Киевгорстрой" оформили только убытки и лишь незначительную часть прибыльных объектов? Почему почти все прибыльные объекты и участки украли другие частные компании, а закрывать долги перед инвесторами заставили коммунальную компанию?

- Почему?

- Я вам расскажу о циничной схеме, по которой меня закрыли в тюрьму, а "Укрбуд" ограбили на миллиарды! Есть уже конкретные лица, участвующие в разграблении "Укрбуда" и денег инвесторов. Это Дмитрий Федотенков и его "соинвесторы" — Майборода, Якусевич, Мармыш. Все это было сделано не без участия действующего замглавы Офиса Президента по вопросам правоохранительных органов Олега ***Татарова***, который составлял пресловутые меморандумы, а также юридические документы, и настойчиво убеждал меня идти с Федотенковым и его пресловутыми "соинвесторами". Моя цель сейчас — все, что украдено, следует вернуть инвесторам через Киевгорстрой. Посмотрите: один из моих участков компания тестя Татарова пытается сейчас оформить на себя. То есть он урвал свою долю моего имущества и не скрывает, что пытается все это оформить на себя.

- После вашего ареста компания "Укрбуд" фактически разорвана на куски. Остановлено более 20 объектов, инвесторы выходили к Офису Президента, *все проблемные стройки переданы на баланс "Киевгорстроя"*. Расскажите, чем владел "Укрбуд" и что не передали в "Киевгорстрой" для решения проблем с инвесторами?

- Для начала надо понимать, что такое "Укрбуд". "Укрбуд" строил 25 объектов и различные активы, которые были у меня украдены. Вот что в "Киевгорстрой" не попало:

- живые деньги на счетах, более 10 млн. долларов;

- готовые, но еще не проданные квартиры со свидетельствами на право собственности примерно на 10 млн. долларов;

- 40 гектаров земли под застройку на Осокорках в Киеве у Южного моста;

- ЖК "Эдельвейс хаус" на Зверинецкой и ЖК "Подол Гранд Винтаж" с долей в размере 20 млн долларов;

- ЖК "Кристалл хаус" в центре Киева — прибыльный объект;

- ЖК "Паркова долина" — прибыльный объект в Киеве;

- здания и площади на заводе "Арсенал" в Киеве в размере 11 млн. долларов;

- ЖК "Ла Манш" на Подоле — 25 миллионов долларов прибыли в год;

- 1,5 гектара земли в Киево-Святошинском районе на Академгородке с плановой прибылью 8 миллионов долларов — сейчас структуры тестя Татарова пытаются переоформить на себя, это вскрыли журналисты "Бигус info";

- и многое другое.

Все это фактически украдено у инвесторов! Все это надо вернуть.

При этом **"Укрбуд" генерировал 250 млн долларов валового дохода в год**.

Посмотрите размер этих активов: разве можно было называть "Укрбуд" слабой компанией?

Мы легко перекрывали любые потери, мы могли без проблем привлечь средства и достроить все объекты. "Укрбуд" был сильной компанией, которую намеренно уничтожили, чтобы просто разграбить.

Причем недостроенные дома перебросили на баланс "Киевгорстроя", по сути, заставили Киев за счет своего бюджета достраивать там, где есть проблемы. Но самые крупные активы, самые прибыльные объекты в "Киевгорстрой" не передали, все это украдено. Если Киев обеспечит возврат всех активов "Укрбуда" в "Киевгорстрой", то столица получит огромные прибыли. Моя

компания была абсолютно успешной, и после возврата всех активов "Укрбуда" это увидят все.

Для меня важно показать, что разорвали успешную компанию, прибыльную, и не позволить ворам пользоваться украденным у инвесторов. Я хочу, чтобы люди увидели: дело против меня использовали, чтобы устроить хаос и разорвать компанию на куски.

- Насколько я знаю, по соглашению с НАБУ вы обещали передать имущество "Укрбуда" на 750 миллионов государству. Так ли это?

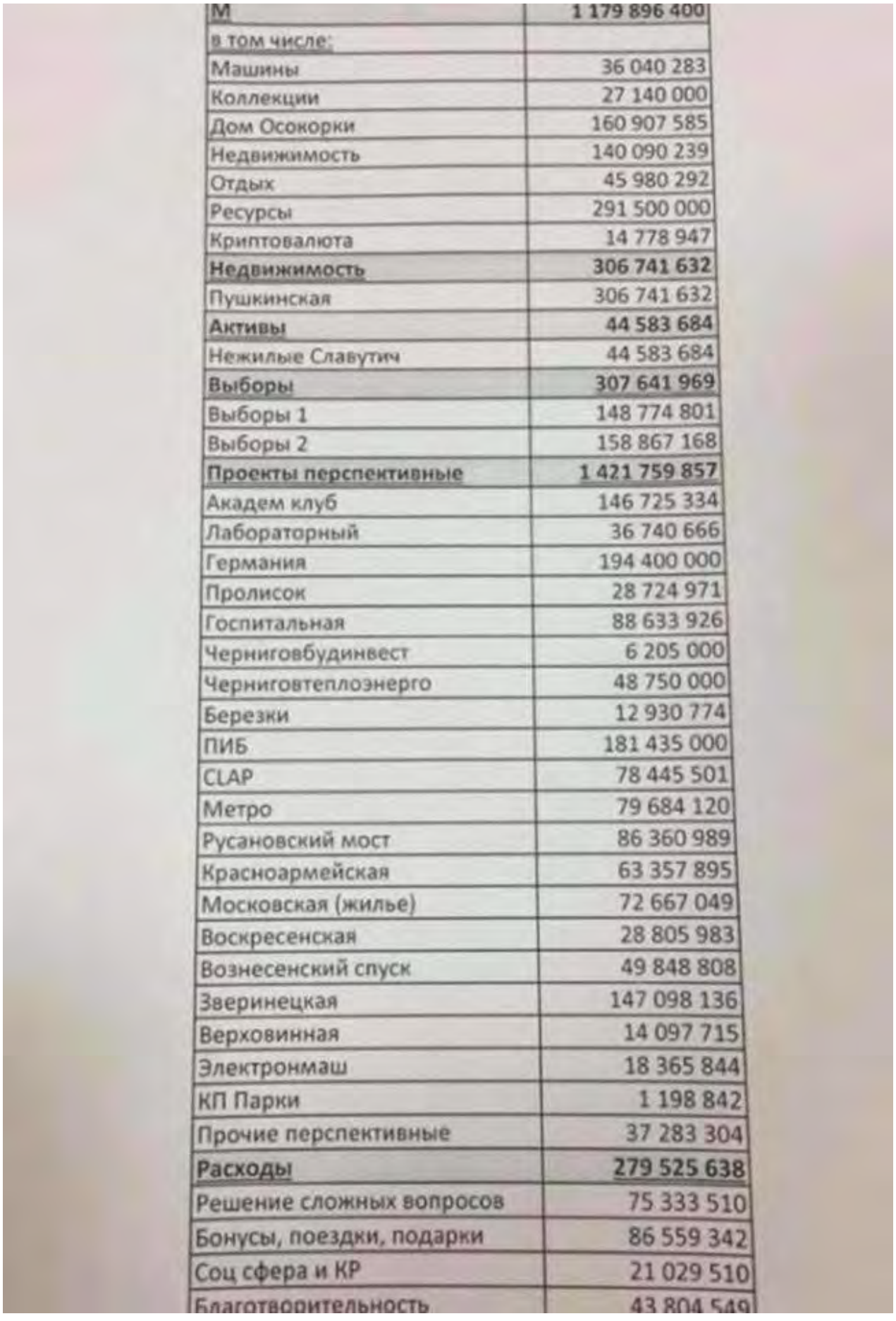
- Я не мог обещать НАБУ передать имущество "Укрбуда" по двум причинам: 1) я не являюсь на данный момент ни фактическим, ни юридическим собственником; 2) все ценное имущество уже разворовано моим бывшими менеджерами и приближенными к ним людьми. Но я могу помочь правоохранителям найти украденные активы, чтобы их передали государству для обеспечения в будущем достройки квартир инвесторов "Укрбуда".

- Расскажите о конфликте в "Укрбуде". Один из нынешних владельцев активов компании Дмитрий Федотенков дал интервью, где назвал вас, по сути, транжирой, показал таблицу, *согласно которой вы потратили на свой отдых, дом, криптовалюту, недвижимость, коллекцию, и некие "ресурсы" около 715 миллионов гривен*. Правда ли, что деньги ушли из компании из-за вашего мотовства? И там есть в таблице 161 миллион гривен на "решение сложных вопросов" и на "подарки". Это взятки чиновникам, вроде взятки Аллерову? Вы это объясняли в НАБУ?

- Все мы понимаем, что Федотенков данную информацию мог либо придумать сам, либо же предоставить со слов своего соучастника-соседа Майбороды. Если же он придумал сам, то тут и обсуждать нечего. Если же он исходил из слов Майбороды, то, наверное, было бы правильно проанализировать расходы на жизнь Майбороды: его дом, автомобили, перелеты, отдых и другие расходы, которые были зачастую не меньше, чем мои.

В марте 2019 года я принял жесткое решение вернуться к операционному управлению компанией, и тут началось самое интересное. Майборода неделю за неделей не мог мне дать четкие данные по результатам 2017 – 2018 годов (именно в это время я не занимался операционной деятельность, так как стал народным депутатом, все было передано в управление менеджерам). В итоге я попытался ввести внешний аудит, и тут начали возникать вопросы. 30% доходов уходило на административные, маркетинговые и иные подобные непонятные мне ежемесячные затраты. Так, например, пресс-секретарь МВД времен Захарченко Бурлаков, приведенный Татаровым в компанию в качестве

руководителя маркетинговой службы, расходовал на рекламу больше 25 млн. грн. в месяц. К слову

М	1 179 896 400
в том числе:	
Машины	36 040 283
Коллекции	27 140 000
Дом Осокорки	160 907 585
Недвижимость	140 090 239
Отдых	45 980 292
Ресурсы	291 500 000
Криптовалюта	14 778 947
Недвижимость	**306 741 632**
Пушкинская	306 741 632
Активы	**44 583 684**
Нежилые Славутич	44 583 684
Выборы	**307 641 969**
Выборы 1	148 774 801
Выборы 2	158 867 168
Проекты перспективные	**1 421 759 857**
Академ клуб	146 725 334
Лабораторный	36 740 666
Германия	194 400 000
Пролисок	28 724 971
Госпитальная	88 633 926
Черниговбудинвест	6 205 000
Черниговтеплоэнерго	48 750 000
Березки	12 930 774
ПИБ	181 435 000
CLAP	78 445 501
Метро	79 684 120
Русановский мост	86 360 989
Красноармейская	63 357 895
Московская (жилье)	72 667 049
Воскресенская	28 805 983
Вознесенский спуск	49 848 808
Зверинецкая	147 098 136
Верховинная	14 097 715
Электронмаш	18 365 844
КП Парки	1 198 842
Прочие перспективные	37 283 304
Расходы	**279 525 638**
Решение сложных вопросов	75 333 510
Бонусы, поездки, подарки	86 559 342
Соц сфера и КР	21 029 510
Благотворительность	43 804 549

сказать, на данный момент этот Бурлаков работает адвокатом в адвокатской фирме Татарова, что дает мне все основания предолагать совместное участии в распиливании "рекламных" средств "Укрбуда". При этом и возникли у меня вопросы касательно сумм на так называемое решение "сложных вопросов", которые были не в моих отчетах, а в отчетах Якусевича, Майбороды, Мармыша и Татарова. На требование объяснить траты на сотни миллионов гривен так называемые менеджеры показывали друг на друга пальцем. Моя ошибка была в том, что прежде, чем наводить порядок, нужно было изменить структуру собственности всех активов. Переписать с этих товарищей и их доверенных лиц. Я продолжал доверять и принимать, что мы единая команда. Хотя этого уже не было. Толчком для них послужил Федотенков. Федотенков – никому доселе неизвестный ресторатор с пустым карманом. К слову, у него в личной собственности, как оказалось, нет ни одного ресторана, кроме ресторана "Причал", куда я вложил 1 млн. долларов. Основное его достижение — он сосед Майбороды. Майборода же — особа полностью заурядная, но имел одно, но ключевое преимущество — доверенность на переоформление активов ключевой компании "Укрбуд девелопмент". Причем доверенность могла быть реализована лишь с моего согласия. Но в наше время это уже оказалась для них не проблема. "Черный нотариус" все сделал. Мои же жалобы в регистрационную службу перебивались уже их сильными финансовыми вливаниями моими же деньгами, над которыми я не имел контроля.

Самого Федотенкова привел Майборода. Федотенков просиживал у меня часами в приемной и постоянно о чем-то ныл. То просил о каком-то ресторане, то помочь не останавливать стройку, то еще что-то. В конце концов он втянул меня в строительство ресторана "Причал" (возле моста Патона на правом берегу), в который, как я уже сказал, я вложил 1 млн долл. Кстати, подтверждением этого является часть переписки в WhatsApp, которую выложил Майборода. Моя доля там украдена. Далее Федотенков втянул в покупку здания "Арсенал" на Московской у "Укргазбанка". Причем свою долю он не выполнил, и пришлось на его часть брать в том же "Укргазбанке" кредит, пока Федотенков с его соинвесторами не оплатит.

Ресторатор Дмитрий Федотенков, инвестор "Укрбуда"

- Ваша правая рука, генеральный директор "Укрбуда" Олег Майборода заявил: "Микитась — конечный бенефициар всех активов под именем "Укрбуд". Решения принимал всегда только он, остальные — выполняли. Деньги распределялись только по его указаниям, и часть из них — через людей, которых никто не знает. В схемы он никого не посвящал. Решал вопросы с чиновниками и всяческими структурами только он. Поэтому все басни о том, что он стал жертвой ушлого менеджмента — это полный бред". Ваш топ-менеджер считает, что всеми схемами управляли лично вы.

- Интересно получается: по их словам я якобы все контролировал, все схемы якобы проходили под моим руководством, а в конечном итоге директором и владельцем значительной части имущества остался Майборода и другие лица, а я — ни с чем. Не смешно ли звучит?

Мое дело — это дело о большом обмане и большом предательстве. Меня завели в ловушку те, кто работал вместе со мной, в первую очередь — это топ-менеджеры "Укрбуда", те, кому я доверял — Майборода, Татаров и другие. После того, как я стал народным депутатом, я отошел от оперативного управления своей компанией и передал эти функции своим топ-менеджерам,

на них было оформлено имущество, они принимали решения. Поэтому так легко и произошел рейдерский захват. Имущество было оформлено на Майбороду, Якусевича и Мармыша. Олег Татаров отвечал за решение проблемных юридических моментов…

Олег Майборода, директор "Укрбуд девелопмент"

- Татаров решал вопросы с силовиками и "крышей"?

- Да. Татаров сделал все, чтобы вывести из-под ответственности Майбороду, стал его адвокатом, потому что активы были записаны на него, а не на меня.

- Вы понимаете, что вы сами — причина многих своих бед, ведь вы поставили топ-менеджерами компании непорядочных людей? Мармыш был прокурором Шевченковского района времен Майдана, Татаров был спикером МВД и подручным Захарченко, они участвовали в подавлении Майдана, участвовали во всех аферах МВД времен Януковича, лгали, оправдывали кровь, убийства? К вам это вернулось. Они поступили с вами так же, как поступали с мирными гражданами, потому что вы о них это знали, но закрыли тогда глаза на их преступления.

- Увы… Татарова взял на работу я сам в 2014-м году. Он имел на тот момент огромные связи со всеми силовиками. Я не занимаюсь политикой, я

занимаюсь бизнесом, у Татарова были отличные связи среди всех силовиков, мне казалось, что он может быть эффективным. Он был одним из директоров "Укрбуда" несколько лет. Да, Татаров — это моя тяжелейшая ошибка.

Когда я стал народным депутатом, не имел права лично управлять компанией. Это делали топ-менеджеры, на которых было оформлено все. А когда я перестал быть депутатом, Майборода и другие решили действовать против меня. Татаров, как выяснилось, тоже был не прочь на этом поживиться. Во всем, что я делал, Майборода и Татаров принимали участие и несут свою долю ответственности.

2. О конфликте в "Укрбуде"

- Расскажите, что это за история, когда телеграм-канал "Джокер" слил разговор, в котором вы хвастаетесь, что у вас контакты с Ермаком и Богданом, и что вы решаете все вопросы. И там некие таблицы показали, якобы ваших расходов на взятки.

- В основе обвинений против меня лежит также запись разговора, которую сделал мой бывший самый близкий друг Майборода, которого я взял на высший пост в "Укрбуде" в 2010-м году, семья которого была родной для моей семьи, который в мою честь назвал своего сына. Запись разговора, где я говорю о поддержке Богдана и Ермака, была сделана 22 ноября 2019 года. Говоря это, я исходил из слов Кучера. Я не мог представить, что весь наш разговор Майборода использует для провокации и для записи моих слов. Это стало основой для еще одного обвинения против меня. На записи разговора присутствовали также другие менеджеры "Укрбуда" Якусевич и Бородавко, а также брат Якусевича Андрей. Я говорил о контактах с главами ОП, поскольку на тот момент у меня был подписан протокол о сотрудничестве с Сергеем Кучером.

- Кто первым предложил организовать "крышу" для "Укрбуда" при новой власти?

- С апреля 2019 года Мармыш без моего ведома начал контактировать с разными людьми, видимо, уже тогда задумав ограбление компании. Он свел меня с Андреем Холодовым, который сейчас народный депутат "Слуги народа". Через Холодова Мармышу пообещали поддержку в ОП. И Мармыш втянул меня в финансирование избирательной кампании "слуг народа" в Киеве. Майборода сам выкинул нашу с ним переписку в WhatsApp в интернет, на канал Джокера. Там есть такая табличка: "СН – 700". Это значит, я передал 700 тысяч долларов "слугам народа".

- Кому конкретно передавали деньги в "Слуге народа"?

- По моему решению Мармыш передал Андрею Холодову деньги, всего было передано от меня 2 миллиона долларов. В знак наших новых отношений мы часто стали встречаться с Холодовым в апреле-июне 2019-го. Холодов отвечал за половину (пять) округов "слуг народа" в Киеве. И ему нужны были деньги на проведение выборов. Плюс по его просьбе я передал все билборды "Укрбуда" для избирательной кампании Холодова. Холодов говорил, что у него 25 депутатов, свой депутатский корпус, плюс он хвастался, что они кумовья с Медведчуком.

В свадебном салоне на метро "Арсенальная" (там салон его жены) мы постоянно встречались.

Нардеп "СН" Андрей Холодов

- Холодов обеспечил вам "крышу"?

- Нет, он после выборов не вспоминал о своих обязательствах — помогать решать наши проблемы. Но мне уже было не до выяснения отношений, потому что в сентябре в нашей компании начался раскол, и именно он привел к моему задержанию.

- В какой момент у вас произошел конфликт с вашими менеджерами?

- У нас было две основных компании — "Укрбуд девелопмент" и "Укрбуд инвест", — которые управляли всем имуществом, и много мелких. Мармыш, по согласованию с Майбородой и Татаровым, переписал "Арсенал" на Федотенкова. В сентябре я узнаю, что "Укрбудинвест" весь переходит некоему господину Кобезю. Я спросил Майбороду: "Это что?"

Майборода отвечает: "Это человек Федотенкова". Я спрашиваю: "А кто тебе это позволил?". И тут я увидел, что у него корона на голове выросла. К сожалению, ему доверял полностью, у него была генеральная доверенность на мое имущество, и я не мог подумать, что он посмеет меня обмануть… На него были оформлены все наши счета, к нему люди приходили за зарплатой, я действительно в течении 2017 – 2019 гг был далек от операционной деятельности. Майборода, Якусевич, Мармыш и Татаров сказали: "Нам надо идти дальше с Федотенковым." Сделать я ничего не мог — активы были у них.

- А как известный ресторатор Дмитрий Федотенков появился в "Укрбуде"?

- Известный — это уж очень... Известным он стал после "Укрбуда". Дмитрий Федотенков — это, как оказалось, по сути, обычный администратор ресторанов с определенной долей в бизнесе. Он в личной собственности не имеет ни одного ресторана, кроме "Причала".

Как я уже говорил, его привел лично Майборода. На тот момент у меня были потенциальные инвесторы, который входят в число богатейших людей Украины.

Но Майборода, Мармыш, Якусевич при участии Татарова убеждали меня, что нужно иметь дело только с Федотенковым. Он пользовался их полной поддержкой. Я понимал, что уже ничего не могу сделать. Имущество на моих менеджерах, они решают. И я сказал: "Тогда давайте: готовим протокол, какие кто на себя берет обязательства". И все протоколы подготовил в сентябре 2019-го Татаров. Три протокола он написал: на 35 миллионов долларов, на 11 миллионов долларов и на 2 миллиона долларов. Это меморандумы о том, что Федотенков обязуется сделать инвестиции в обмен на свою долю участия. В "Укрбуд Девелопмент" — 35 миллионов долларов, в объект на Госпитальной — 2 миллиона долларов, по "Арсеналу" — 11 миллионов долларов. Всего Федотенков обязался внести 48 миллионов долларов, из которых 11 млн. были моими. Для достройки объектов "Укрбуда" требовалось 1,2 миллиарда гривен. Таким образом, инвестиции Федотенкова с лихвой позволяли завершить все

объекты и перекрыть все риски, при этом мы сохраняли большинство активов. И я подписал эти протоколы, они у меня есть.

Все объекты были оформлены на более чем 60 компаний, в основном, мелких. Протоколы касались инвестиций в 35 млн. долларов исключительно в "Укрбуд девелопмент".

Майборода в итоге втянул меня в убийственную для инвесторов схему. Майборода представил Федотенкова как близкого к новому руководству СБУ и непосредственно близкого с Иваном Бакановым. И, по словам Майбороды, Федотенков организовал ему, Майбороде, контакты с Бакановым.

Я уверен, что Майборода и Федотенков лгали по поводу Баканова.

- И вы подумали, что какой-то ресторатор и его соинвесторы смогу помочь вам спастись от уголовного дела и что они способны стать сильными партнерами в строительном бизнесе на десятки миллионов долларов? Вы настолько наивны?

- С уголовными делами я разбирался сам. А что касается того, чтобы быть сильным в строительному бизнесе, то на тот момент у меня стоял вопрос — достроить дома и передать инвесторам их квартиры.

- Получается, вы сами согласовали передачу своего имущества Федотенкову. В чем тогда обман и предательство топ-менеджеров?

- Обман и предательство заключаются в том, что Федотенков по нашим договоренностям должен был вложить 35 млн. долларов только в "Укрбуд девелопмент". Однако, как я понял потом, никто этого делать не собирался изначально. Вместо этого Майборода и Мармыш переписывают на Федотенкова еще ряд других активов. А юридически документы были составлены таким образом, что я лишался всего, получив взамен ноль. Даже в некоторых меморандумах они подделали мои подписи. Ставится их директор на эти компании, моя доля в 50% ничего не стоит. Федотенков с Майбородой начинают сразу бегать по городу и продавать мои объекты. Никаких инвестиций компания не получила, они сразу стали все уничтожать. После этого Федотенков в ноябре приглашает меня на встречу и говорит: "Ты отдаешь нам 50% всех своих активов". Я ничего ему не ответил, просто промолчал. После этого без моего согласия они переписывают "Укрбуд девелопмент" на некоего Полевого-Дикин. В январе 2020-го моя доля в "Эдельвейсе" на Зверинецкой и в "Подол Гранд Винтаж", которая оценивалась в 20 миллионов долларов, переписывается на некоего подставного человека.

- Говорят, что вы слушали Федотенкова и Майбороду, потому что они привлекли якобы для решения ваших вопросов известного

криминального "авторитета" Сергея Кучеренко, известного также по кличке "Гонзик". Якобы некие активы "Гонзик" оформил на себя и на свою семью, обещая бандитскую "крышу". Но, разумеется, закончилось все только разграблением компании. Что скажете об участии "Гонзика" в делах "Укрбуда"?

- …Я бы не хотел сейчас отвечать на этот вопрос.

- Боитесь, что бандиты "Гонзика" приедут на разборки?

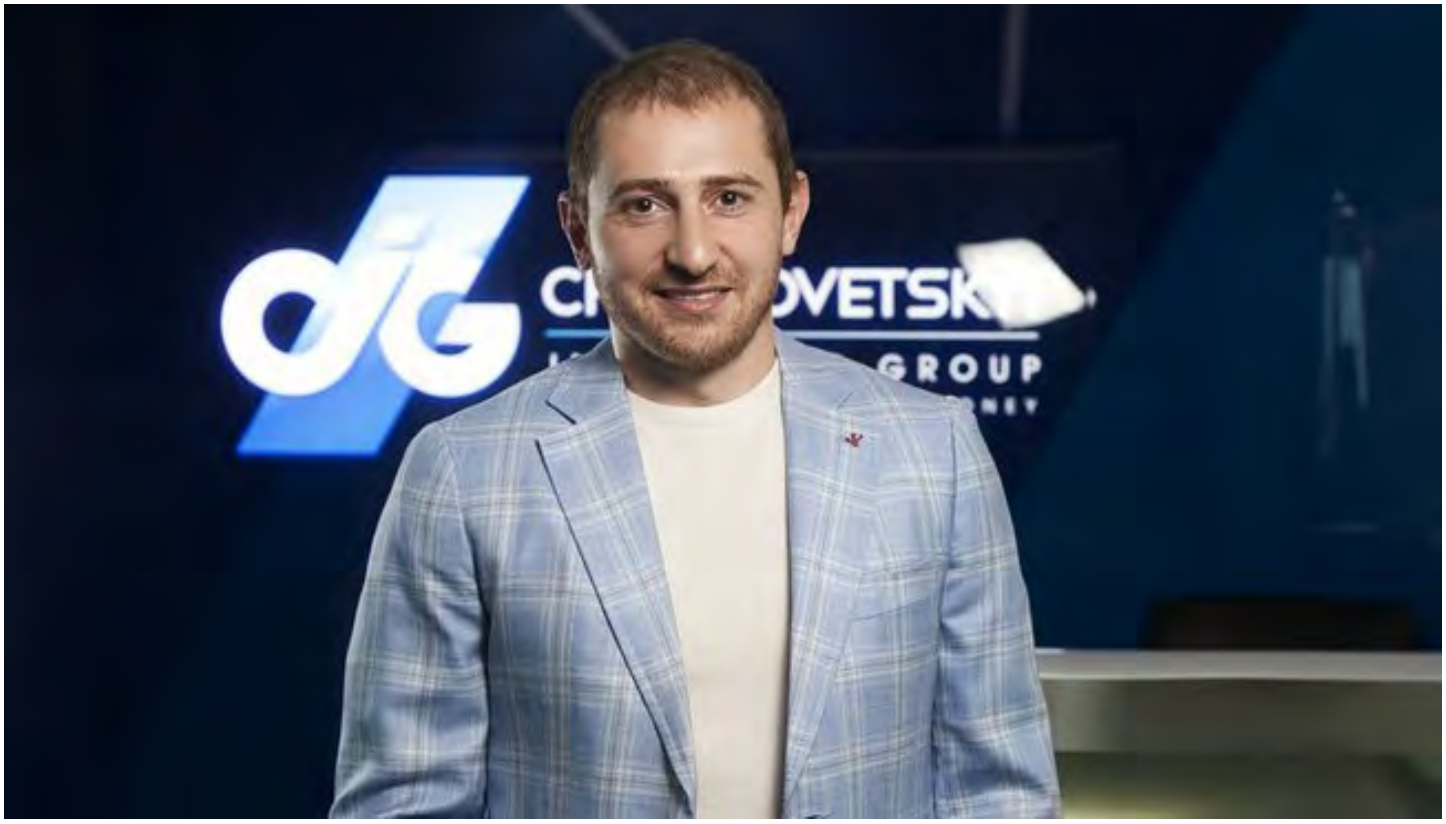
- Всему свое время.

- Да, кто только не вовлечен в строительный бизнес. Кто еще был в доле с вами в этих объектах?

- Партнерами в некоторых объектах были бизнесмены Степан Черновецкий и Сергей Кучер. Степан Черновецкий сразу вышел из этого бизнеса после захода сторонних людей.

- Это тот самый богатый сын нашего бывшего печально известного мэра?

- Это сын Леонида Черновецкого.

Степан Черновецкий, сын Леонида Черновецкого

- Кучер согласился работать с Федотенковым и его "партнерами"?

- Кучер согласился работать с ними, хотя в ноябре также предложил мне помочь решить мои проблемы, пообещав поддержку Сергея Трофимова…

- Сергей Трофимов — заместитель главы Офиса Президента, который на то время был куратором Государственной архитектурно-строительной инспекции. Насколько известно из СМИ, Кучер имел большое влияние в ГАСИ во времена Трофимова.

- Кучер сказал, что он якобы встречался с Трофимовым, и, если я подпишу протокол, что переписываю на близкие к ним структуры 20% "Укрбуда", они берут мои проблемы на себя. Такой протокол был нами подписан. Однако, сразу после подписания нами протокола, Кучер с Федотенковым и Майбородой договариваются и Кучер берет за моей спиной полный контроль над этими двумя объектами.

- Вы будете это оспаривать?

- По протоколам, все деньги, которые осваиваются, должны фиксироваться мной. Я подписал один протокол об инвестициях, которые сделал Федотенков — самый маленький, на 2 миллиона. Никаких других инвестиций не было. Основания для оспаривания есть.

- По какой графе оформлялся офис для Гройсмана? Вы дали показания на бывшего премьер-министра, открыто дело, я так понимаю, на основании ваших показаний, что там *якобы Гройсман попросил офис на 3 тысячи квадратных метров, это по рыночным ценам было около 6 миллионов долларов. Но заплатил только 2 миллиона*. Расскажите детали этой истории. Чем помогало вам правительство, какие еще чиновники были причастны?

- Я не могу вашу информацию подтвердить или опровергнуть, идет следствие.

- Вы-то наверняка должны знать, по каким тарифам от премьера работал "смотрящий" за ГАСИ Мартынюк.

- Не могу комментировать, извините.

- Федотенков обнародовал данные, что офис на Лаврской, где сейчас расположен штаб "Европейской солидарности", вы подарили Порошенко бесплатно. Вы дали показания против экс-президента?

- Нет, там все оплачено. Я бы не доверял мнению постороннего в строительстве человека, который просто совместно с моими менеджерами и другими лицами украл 100% долю моего бизнеса и лжет, пытается меня замазать в скандалы, только чтобы не выполнять свои обязательства.

- Ну кто поверит, что можно сделать такую большую строительную компанию, как ваша, без политической "крыши"? Что можно получать столько подрядов без связей с политиками?

- Разочарую вас. Сложно, но возможно. Хочу отметить, что с 23 лет я лично руководил работами на ЧАЭС в высоких дозовых нагрузках, постоянно присутствуя там. Через три года работ на ЧАЭС я создал собственную компанию. Хотя я был еще молодым, моя квалификация не осталось не замеченной у иностранных партнеров Украины по атомной энергетике, в том числе представителей ЕБРР. После этого мне было доверено выполнение ключевых работ на ЧАЭС. В это же время я выполнял сложнейшие работы на металлургических комбинатах в Алчевске и Енакиево. Кроме того, когда мне было 28-29 лет, моя компания выполняла сложнейший комплекс работ по строительству первой в Иране АЭС. И никакой политической крыши у меня на тот момент не было, так как работы на АЭС мог выполнять узкий круг специалистов. До того момента, как я начал контактировать с политиками и сам стал политиком, мною было выполнено в сотрудничестве с ЕБРР контрактов на общую сумму более 100 млн. долларов. Со временем я решил принять участие в жилищном строительстве. К сожалению, когда ты начинаешь входить в топ крупнейших любой отрасли, и строительная здесь не исключение, ты начинаешь по тем или иным причинам попадать в поле зрения органов государственной власти…

- И начинаешь раздавать взятки за подряды и за разрешения…

- Рано или поздно, став крупным бизнесменом, тебе необходимо контактировать с правящей властью, чтобы сохранить позиции на рынке. Но здесь есть вторая сторона медали: при смене власти тебе необходимо для сохранения бизнеса успеть переориентироваться на новую власть. Если ты не успел или не смог, скорее всего, твой бизнес ждут очень тяжелые времена либо крах. В моем случае смена власти и предательство изнутри привели к потере бизнеса.

- *Вы летали за рубеж вместе с мэром Киева Кличко. Это было частью ваших отношений?* Вы решали с ним что-то и оформляли землю и разрешения на ввод в эксплуатацию в Киеве?

- Скажу главное: землю от Киевсовета "Укрбуд" никогда не получал ни в собственность, ни в аренду. "Укрбуд" приобретал земельные участки на открытом рынке и застраивал земельные участки, которые уже находились в пользовании на том или ином юридическом основании у собственников или пользователей земли. Киевсовет "Укрбуду" под застройку земельные участки не передавал.

Микитась и Кличко

Наивно думать, что за чартерный перелет в компании с мэром можно получить в собственность земельный участок в Киеве под застройку целого жилищного комплекса. Это просто смешно.

А что касается самого перелета, то хочу отметить, что за рубеж я с ним не летал, а перелет был в действительности из Неаполя в Киев. Я в Неаполе находился вместе со своей женой на отдыхе. Тогда я там встретил Виталия Кличко. У него был перелет со стыковкой, а я предложил ему лететь с нами. Эта история — чистой воды манипуляция общественным мнением для подрыва моей и Виталия репутации. Интересно, эта история имела бы такой же резонанс, если бы пересекли границу с Виталием на автомобиле? Уверен, что нет. В данном случае резонанс вызвало не то, что мы вместе знакомы, общались, находились в нормальных рабочих отношениях, а то, что мы вместе прилетели в Киев чартером. Я и Виталий пришли в политику уже достаточно обеспеченными людьми. До прихода в политику я (уверен, что и он тоже) неоднократно осуществлял перелеты чартерными рейсами — легальные доходы позволяли. К слову, Виталий сам заплатил за перелет личными деньгами.

- Вы обо всех политиках, с кем общались, дали показания в НАБУ? О ком еще, кроме Гройсмана, вы дали показания — Порошенко, Кононенко, Кличко?

- Не обо всех. Но есть категория людей, судьба которых мне не безразлична. Что касается Порошенко, Кононенко и Кличко, мои с ними взаимоотношения не подпадают под Криминальный кодекс.

- То есть больших разоблачений не будет? Да, вы все обо всех знаете, где и сколько какие разрешения стоили. Давайте обсудим.

- Поймите меня правильно. Я действительно многое и о многих знаю. Но говорить буду только по тем вопросам, по которым у меня есть документы. Напоминаю, что оперативные вопросы, документы — все это было в руках топ-менеджеров, которые меня предали, с которыми у меня сейчас никаких контактов нет. Это они встречались, это они "решали", о большинстве деталей, которые интересуют детективов, я просто не знал.

- Кто еще участвовал в разграблении "Укрбуда" и кто вам еще должен?

- Должны многие. Например, мэр Чернигова Атрошенко. В принципе, я Влада считал своим товарищем. Но когда в октябре 2019 года апелляция взяла меня под стражу с правом внесения залога в размере 80 млн. грн., на мою жену вышел Атрошенко и предложил свою помощь в деньгах для внесения залога в размере 1,5 млн. долларов. Наличных денег для залога как раз не хватало. Атрошенко воспользовался ситуацией, когда я был без связи, когда моя жена была напугана, уговорил ее взять деньги, и взамен этих денег переписал на своего человека, некоего Суркова, мой актив стоимостью более 5 млн. долларов.

Когда Мармыш попал в тюрьму по делу Нацгвардии, ему апелляция дала залог 40 млн грн. Видимо, по той же схеме Мармыш переписал все мои активы, которые были у него под контролем, на Атрошенко — а это более 10 компаний. Переписал формально на того же Суркова, который полностью прослеживается как как зиц-председатель у Влада Атрошенко —по хлебным инвестициям, по дорожной тематике. На Атрошенко переписано 40 гектаров на Осокорках близ торгового центра "Ривер Молл". Все мои активы, оформленные на Мармыша и его людей, а это миллионы долларов, отошли к Атрошенко. Таким образом, Атрошенко стал одним из основных участников воровства денег у меня и у инвесторов "Укрбуда".

- Это тоже не отдали "Киевгорстрою"?

- Нет, конечно.

- *По Атрошенко* задавали вопросы в НАБУ?

- Нет. Пока еще нет.

- Вы партнеры с Денисом Комарницким. Что вас связывает? Он вам не должен? НАБУ о нем говорит? *Гео Лерос называет его "смотрящим" по Киеву от Офиса Президента*.

- Могу сказать только, что фактически все деньги, все, что финансировалось у "слуг народа" от штаба Комарницкого — это шло с Подольского моста. Никаких доходов больше у Комарницкого не было. У Кучера 10% в проекте, но он сильно по прибыли обманывал Комарницкого.

Денис Комарницкий

- Хотите сказать, что выборы "слуг народа" в Киеве в июле 2019-го частично оплачивались из средств, *выделенных на достройку моста? Который так и не достроили?*

- Выглядит именно так.

- А скандал, что Кличко приезжал на недостроенный мост и материалы вывозили со строительства моста — это признание коррупции и воровства денег?

- Тут я уже не знаю — я был в тюрьме. Но Комарницкого подзанесло. Знаю, как рисовалась прибыльность на определенных единичных расценках. Это будет еще одно уголовное дело, вот увидите. С конца 2019 года по сегодняшний день "Экобудтрейд" по Подольскому мосту получил 2,8 млрд. грн. На него постоянно шло финансирование, деньги выделялись на него. Если посмотрим деньги только за 2020 год — Китай бы за это три моста построил.

- Комарницкий сейчас полностью контролирует ситуацию с недостроенным мостом?

- Да. Вместе с Кучером. Вспоминаю июль месяц 2019 года. Как раз выборы. Комарницкий хотел выкупить "Экобудтрейд" — компанию, которая строит Подольский мост. У него денег не было на выкуп. У него вообще денег тогда не было. Мы подписываем с ним протокол, потому что у него было 33% "Экобудтрейда", и ему надо было купить остальные 66. То есть у нас была такая договоренность. И он получает у меня 1,8 млн. долларов под выкуп доли 66%, после чего Комарницкий передает мне долю 45%. Комарницкий вразрез договоренностям ставит своего директора, устраняет меня полностью от управления. Как мне известно, Комарницкий и Кучер вывели оттуда значительную сумму средств.

- Вы давали показания относительно мэра Кличко, его бывшего фаворита Столара?

- Ничего.

- Ничего не хотите сдавать? Собираетесь сотрудничать?

- Сейчас я занимаюсь сотрудничеством с НАБУ по тем делам, по которым у следствия есть доказательная база.

- Шулявский мост — это просто убийственная для Киева стройка, которая парализовала целые районы. И вот сейчас там из-за ошибки проектирования *упало три опоры*, *открыто уголовное дело*. Строительство вела компания из группы "Укрбуд", которая, несомненно, получила подряд благодаря вашим политическим связям. Будете отвечать сейчас и по этому делу?

- Управление осуществлял Якусевич, учредителем был всегда его старший брат Андрей. Все работы взяла на себя уже структура Якусевича — он с братом имел свой бизнес. Я готов дать все показания следствию, мне нечего скрывать. Пусть отвечает за опоры и за то, что там творилось. Подчеркиваю, начиная с 2017 года никаких оперативных решений не принимал.

- Давтян осуществлял кураторство работы по этому мосту?

- Конечно, когда он был замом мэра.

- Кличко не просил себе офис или что-то еще?

- Нет. Такого никогда не было.

- Вся ваша жизнь и бизнес связаны с высокопоставленными политиками, силовиками и судьями, уголовниками, адвокатами и детективами. Вам не кажется, что вы в этом всем выглядите не как строитель, а как участник теневых схем?

- Вы как в том мультфильме про старуху Шапокляк. Поверьте мне, мною много сделано хороших дел, но почему-то прославился я совсем другим, и в подавляющем большинстве — несправедливо. Кроме того, что мною построено приблизительно 20 тыс. квартир, предоставлено одновременно 5 тыс. рабочих мест, мною также полностью отремонтирована моя родная школа, я построил церковь и церковную школу, мною финансировалась параолимпийская сборная Украины по волейболу, которая постоянно занимает призовые места на чемпионатах мира и Европы, только одна помощь АТО составила более 3 млн. долларов, всего мной на благотворительность за последние 5 лет было потрачено около 8 млн. долларов. Вот здесь я, наверное, соглашусь с Майбородой насчет своего транжирства.

***

№ 845.

Олег Майборода: "Я передав правоохоронцям документи з підписом Татарова про отримання хабарів від Микитася"

2022-10-16

Автор: *Тетяна Ніколаєнко*

Цензор.НЕТ Джерело: *https://censor.net/ua/r3374056*

Справа "Укрбуду" є найскандальнішою за останні три роки. Не тільки тому, що йдеться про розкрадання квартир для Нацгвардії, а й через те, що виявилось, що до хабарів був причетний нинішній заступник голови ОП Олег Татаров.

У 2020 році, коли колишній голова "Укрбуду" Максим Микитась потрапив до СІЗО, він дав НАБУ свідчення проти Татарова. Це викликало величезний резонанс у суспільстві, але попри це Татаров не тільки не втратив посади, а провадження, де він фігурував, було забране в НАБУ, і справа була фактично знищена через суди не без участі нинішнього заступника генпрокурора Олексія Симоненка.

І от в розпал російської агресії Микитась заявляє, що повернув собі контроль над Укрбудом, а в цей час у ЗМІ з'являються повідомлення, що ДБР веде провадження проти Дмитра Федотенкова та Олега Майбороди, яких Микитась свого часу звинуватив у рейдерстві.

Оскільки Цензор.НЕТ стало відомо, що відбувається все це не без участі Олега Татарова, то видання вирішило поговорити про новий виток конфлікту навколо "Укрбуду" з Олегом Майбородою.

Інтерв'ю з Максимом Микитасем читайте за посиланням:

Максим Микитась: "Ми з Татаровим все робили разом, то чому він сидить в Офісі президента, а я маю сидіти у в'язниці?"

1. УНАСЛІДОК ТИСКУ НА ЗАКОННИХ ВЛАСНИКІВ КОМПАНІЇ З БОКУ МИКИТАСЯ У ВИГЛЯДІ ПОГРОЗ ТА ПІДКУПІВ, ВОНИ ВІДМОВИЛИСЬ ВІД СВОЇХ ПРАВ

- Декілька тижнів тому Максим Микитась заявив, що повернув контроль над "Укрбудом". Водночас госпсуд Києва слухає справу про банкрутство компанії, а ви фігуруєте у кримінальних провадженнях. Можете пояснити, що відбувається з "Укрбудом"?

- 2 жовтня 2019 року було здійснено продаж корпоративних прав "Укрбуд девелопмент" за наказом Микитася М. В. Він узгодив та дав доручення щодо оформлення цієї угоди.

Згодом Микитась змінив свою позицію щодо цього та вирішив скасувати це своє рішення, але не маючи для цього законних підстав, став домагатись корупційним шляхом вирішити це питання в Комісії з цінних паперів, Міністерстві юстиції та залучаючи "чорних" реєстраторів. Незважаючи на це, угоду не було скасовано, оскільки вона була і залишається повністю легітимною.

На цьому він не зупинився. У квітні 2021 року саме ДБР (а не поліція) за зверненням Микитася зареєструвало кримінальні справи проти мене та низки інших осіб, звинувачуючи в незаконному переоформленні корпоративних прав "Укрбуд девелопмент". Ці справи не мали розвитку до липня 2022 року – часу зміни керівництва СБУ, ДБР та Генерального прокурора (ці люди підпорядковані Татарову – заступнику голови Офісу Президента).

На сьогодні на мене і не тільки здійснюється тиск з боку ДБР та Генеральної прокуратури за вказівкою Татарова, який допомагає Микитасю, бо той має на нього компрометуючі дані (з часу спільної діяльності).

Щодо корпоративних прав "Укрбуд девелопмент", то в результаті тиску на законних власників компанії з боку Микитася у вигляді погроз та підкупів, вони відмовились від своїх прав і, в такий спосіб, право власності на компанію було переоформлено на Микитася.

- Власне, Микитась вас усі ці роки звинувачував у рейдерстві. Чи могли б ви розповісти свою версію, що відбувалося на той час із компанією?

- Хочу почати з юридичних питань щодо своїх повноважень та контролю над компанією.

Починаючи з 2014 року власником "Укрбуд девелопмент" була шотландська компанія "Базерт девелопмент", кінцевим бенефіціаром та довіреною особою на території України зі всіма повноваженнями був я.

У 2017 році бенефіціара було змінено на пані Левінець та підписано трастову угоду між нею та Микитасем. про те, що Левінець діє в інтересах Микитася. Це було зроблено тільки з метою купівлі акцій "Промінвестбанку" Микитасем.

Водночас, я залишався довіреною особою зі всіма повноваженнями відповідно до довіреностей, наданих мені Левінець. Останні були підписані та апостильовані, тобто оформлені як зазвичай до того, 09 квітня 2019 року.

Отже, 02 жовтня 2019 року, на момент продажу корпоративних прав "Укрбуд девелопмент" з "Базерт девелопмент" я діяв відповідно до чинної довіреності.

- Ви кажете, що у 2017 році він збирався купувати "Промінвестбанк", але на той момент він уже був народним депутатом від БПП та не міг керувати бізнесом.

- Він і не керував, Микитась уклав угоду з польською компанією на управління.

2. ТАТАРОВ ЗАКРИВАВ СПРАВИ ДО СТРУКТУР КОМПАНІЇ З БОКУ МВС

- Коли у 2014 році Микитась взяв на роботу Татарова, він якось узгоджував це рішення з вами, пояснював необхідність його залучення?

- Щодо персоналу, який Микитась залучав до роботи, то це були тільки його рішення, він зі мною їх не погоджував.

Що стосується Татарова, то його взяли до компанії "Укрбуд" тільки для вирішення певних неюридичних питань. Як і більшості працівників керуючого складу компанії, Микитасю потрібні були люди, які в змозі вирішувати специфічні питання нефахового напрямку. Так, Татаров мав змогу вирішувати всі питання із силовими структурами, Генеральною прокуратурою, Антимонопольним комітетом і судами різних ланок, що він і робив, отримуючи за це певну винагороду.

1) Перше. Завдяки Татарову Микитась на вигідних для себе умовах підписав інвестиційні угоди на будівництво житла на землях МВС, а саме проєкти: пр. Перемоги, 109; вул. Кутузова, вул. Зарічна.

2) По-друге, Татаров закривав справи до структур компанії з боку МВС.

3) Третє. Татаров закривав питання з Антимонопольним комітетом щодо Чорнобильських проєктів та Шулявського мосту.

4) Четверте. Він вирішував питання в судах.

Деякі подробиці щодо діяльності Татарова та Микитася були мною передані під час недавнього допиту, який був зі мною проведений, до правоохоронного органу, єдиного із існуючих в Україні, якому я довіряю. Також я передав документи з підписом Татарова, що підтверджують факт отримання грошей від Микитася в 2014-2019 роках на вирішення корупційних питань.

- Якщо читати інтерв'ю Микитася Цензор.НЕТ, яке він дав у 2020, то там він говорить про змову, яка виникла у вас, Федотенкова, Якусевича, Майбороди, Мармиша, про план вивести його з бізнесу. Через що між вами стався конфлікт?

- Я працював з Микитасем з 2008 року. Ми постійно розвивались, росли. Починали з невеликих об’єктів житлової інфраструктури, а в 2019 році в стані будівництва було вже 26 об’єктів.

Після обвинувачень НАБУ щодо обміну квартир для Національної Гвардії в "Укрбуд девелопмент" почались проблеми. Обігових коштів стало вкрай недостатньо для завершення чинних проєктів. Крім цього, на той час

Микитась брав участь у позачергових виборах до Верховної Ради, витратив на це 6 млн доларів, але програв.

Узагалі, у цей період Микитась витрачав великі суми, як-от на купівлю акцій Метробуд, на входження до проєкту будівництва Русанівського мосту та інші.

Одночасно з цим почався тиск на компанію та особисто Микитася з боку Офісу Президента через силові структури.

Цілком закономірним у таких справах стало питання загрози виконання зобов'язань "Укрбуд девелопмент" перед інвесторами. А я мав особисті зобов’язання перед інвесторами та кредиторами як Генеральний директор, і стало зрозумілим, що Микитась, щоб вигородити та вивести себе з-під тиску правоохоронних органів, вирішив звинуватити саме мене в усіх проблемах, що склалися. Назрівав конфлікт.

У цій складній ситуації Микитась поводився неадекватно, не ухвалював жодних рішень щодо поліпшення справ, мало того, почав звинувачувати всю команду в розкраданні, застосовуючи як фізичний тиск, так і моральний (наприклад, детектор брехні).

Усе це призвело до того, що на початку вересня інвестори звернулись до президента щодо втручання в ситуацію з "Укрбуд".

Уся команда працювала на знаходження шляхів виходу з цієї кризи. За результатом спільної роботи керівництва, наприкінці вересня, Микитась ухвалив рішення передати 50 % бізнесу Дмитру Федотенкову для фінансового оздоровлення компанії. Це було його рішення. Результатом стало підписання 2 жовтня 2019 року угоди про продаж корпоративних прав "Укрбуд девелопмент".

3. МИКИТАСЬ ЗАВЖДИ ШУКАВ ВИХОДИ НА КОРУМПОВАНИХ ЧИНОВНИКІВ, ЯКИХ БИ ВІН ЗАСТОСОВУВАВ ДЛЯ СВОГО ЗБАГАЧЕННЯ. ПОЧИНАЮЧИ З АЗАРОВА, КРАВЦЯ ТА ЛЬОВОЧКІНА

- Чесно кажучи, у 2019 історія Микитася здавалась з’ясуванням стосунків команди Зеленського з командою Петра Порошенка, а ваш колишній партнер для ЗМІ був відомий як наближений до Ігоря Кононенка. Це відігравало якусь роль?

- Микитась завжди шукав виходи на корумпованих чиновників, яких би він застосовував для свого збагачення.

Починаючи з Азарова, Кравця та Льовочкіна часів Януковича, Кононенка, Березенка часів Порошенка.

Його дії з підкупу депутатів Київради, а саме фінансування їхньої передвиборчої кампанії та щомісячні виплати як "своїм" депутатам, так і членам Земельної комісії Київради, давали змогу набувати прав на забудову тих чи інших проблемних ділянок.

Так, на корумпування ДАБІ, яку контролював Столар, для отримання містобудівних умов і обмежень, дозволів на будівництво, сертифікатів готовності будівництва Микитась витратив понад 9 млн доларів.

За тісного спілкування Микитася з Кононенком було безкоштовно відремонтовано офіс БПП (Блок Петра Порошенка) на вул. Лаврська вартістю 3 млн доларів, що принесло Микитасю контракти на будівництво військових складів на 1 млрд грн.

Микитась активно працював на Чорнобильській АЕС, при цьому корумпуючи як ексдиректора АЕС Грамоткіна, так і заступника директора НАЕК Орлова, якому Микитась передав три квартири та грошові кошти (розслідувало НАБУ та направлено до ВАСК).

До речі, ви не задумувались, звідки в Микитася з'явились гроші на початку 2020 року, коли він зібрався летіти до Лондона?

- Я не думала про це …

- У мережі "Інтернет" можна знайти відео наради в НАЕК Енергоатом із запуску ядерного сховища на Чорнобильській АЕС - *про це була програма "Схеми"* - на якій генеральний директор "Атомпроектінжиніринг" Божко звинувачує підрядників будівництва у викраданні державних коштів – сотні мільйонів доларів. Вартість будівництва завищується та левова частина дістається Микитасю.

Наразі ці державні кошти Микитась витрачає на корумпування правоохоронних органів задля помсти мені особисто та підтримки його історії про "рейдерський захват" його компанії.

- У силу наших життєвих обставин мене ще цікавить доля воєнних складів, наскільки я розумію, *вони так і не були збудовані*?

- Так, військові склади так і не збудуванні. Гроші – в сумі 300 млн грн Микитась вивів на власні потреби, серед іншого і на вибори до Верховної Ради.

Цю справу спочатку розслідувало ДБР, де його прикривав Татаров, а наразі справу веде НАБУ. До речі, в рамках цієї справи я також давав показання та передав бухгалтерські документи, які підтверджують крадіжку 90 %

бюджетних грошей. Сподіваюсь, що Микитася притягнуть до відповідальності.

4. МИКИТАСЬ ПЕРЕДАВ ХОЛОДОВУ НА КОМПАНІЮ "СЛУГ НАРОДУ" 1 МЛН 200 ТИС. ДОЛАРІВ, "БАТЬКІВЩИНІ" ПЕРЕДАВ 500 ТИС. ДОЛАРІВ

- Я би уточнила про мільйони на вибори. Куди саме вони пішли? Не тільки ж на округ на Чернігівщині? Чи також мова про ті гроші, які Микитась сам визнав, він передавав через Холодова на кампанію "Слуг народу"?

- І не тільки. Він передав Холодову на компанію "Слуг народу" 1 млн 200 тис. доларів, "Батьківщині" передав 500 тис. доларів. Також іншим майбутнім представникам влади передавались незначні суми (до 100 000 доларів), про що також маю документальне підтвердження.

- Чесно, я давно в журналістиці, але так мені сірі каси ще не презентували. Не дивно, що після цього в "Укрбуду" виникли проблеми з грошима для будівництв. Я так розумію, що у вас з Микитасем були розбіжності і в кого брати гроші для інвестицій і перекриття браку коштів? До кого ви звертались?

- Спершу вели перемовини з Кучером, але виникло багато питань і умов. Тоді Федотенков, як партнер Микитася в деяких проєктах, запропонував свою

участь у допомозі з добудови об’єктів "Укрбуд девелопмент". Як наслідок, Микитась з Федотенковим підписали угоду про інвестування та участь у бізнесі "Укрбуд". Текст угоди розробляв Татаров.

Але, як я казав, згодом Микитась відмовився від виконання цієї угоди і почав перешкоджати її реалізації та добудові об’єктів.

У таких умовах компанія була вимушена звертатись до забудовників Києва щодо добудови об’єктів "Укрбуду". Зрештою, було досягнуто домовленості передати всі недобудови до Київміськбуду, що було погоджено з РНБО та Президентом України.

Зараз, розуміючи характер та настрої Микитася, маю занепокоєння щодо подальшої роботи "Київміськбуду" з добудови об’єктів "Укрбуду". Розумію, що його не цікавлять проблеми інвесторів, а винятково свої амбіції та корисливі мотиви.

- Микитась у своєму інтерв'ю Цензор.НЕТ називає Федотенкова невідомим ресторатором, який просив у нього грошей. Тому хочу уточнити – Федотенков свої гроші пропонував чи допомогти домовитися з іншими?

- Можливо, до історії з "Укрбудом" Федотенков був непублічною особою, хоча мав сотні ресторанів. Він інвестував у компанію 10 мільйонів доларів та мав залучити партнерів для покриття всіх необхідних інвестицій.

- У Микитася ще був такий пасаж, що Федотенков з'явився в компанії тільки тому, що він ваш сусід?

- Не має значення, є Федотенков моїм сусідом, чи ні. Вони стали партнерами та реалізовували декілька проєктів. Микитася ніхто не примушував спілкуватись чи працювати з Федотенковим. Це було його рішення – вести спільний бізнес.

На чому б я ще хотів наголосити – я вважаю, спори Микитася та Федотенкова лежать виключно в господарській площині та є корпоративними спорами двох приватних осіб, але постає питання, у ролі кого в цих спорах бере участь Татаров...

5. МЕНІ ВІДОМО, ЩО ТАТАРОВ ЧЕРЕЗ СВОЮ ДОВІРЕНУ ОСОБУ І ДОМОВИВСЯ З МИКИТАСЕМ ПРО СПІВПРАЦЮ

- А в чому, на вашу думку, може бути таке зацікавлення Татарова?

- Після того, як Микитась звинуватив Татарова у вирішенні питань "Укрбуду" та заволодінні його майном через свого тестя, Микитасю було висунуто підозру щодо викрадення людини в грудні 2020 року. У березні він виходить із СІЗО і знімає всі обвинувачення щодо Татарова.

Мені відомо, що Татаров через свою довірену особу і домовився з Микитасем про співпрацю: Микитась не обвинувачує Татарова, а той допомагає зняти всі обвинувачення з Микитася про викрадення людини та сфабрикувати справу щодо мене та Федотенкова щодо "рейдерства Укрбуду" і таким чином вимагати неіснуючих "вкрадених" 100 млн доларів.

Насправді, Микитась є достатньо небезпечною та авантюрною людиною, яка не зупиняється ні перед чим для досягнення своєї мети.

- Можете якось обґрунтувати?

- Восени 2019 року в поліції було зареєстровано справу щодо погроз про моє вбивство з боку Микитася. Справа не розслідується.

Улітку 2020 року в поліції було зареєстровано справу щодо погроз моєму життю з боку дружини Микитася. Справа не розслідується.

Напочатку 2021 року в поліції було зареєстровано справу про планування викрадення дитини – мого сина сім'єю Микитасів. У поліції є докази та свідок, але справа не розглядається і до тепер. У вересні 2021 року знову в поліції було зареєстровано справу щодо хуліганських дій Микитася стосовно особисто мене. Але і ця справа не розглядається.

Зрозуміло, що Татаров, маючи вплив на всю правоохоронну систему країни, не дає хід цим справам, захищає Микитася, більше того, допомагає у протиправних діях проти мене на користь Микитася.

- Я читала, що Федотенков продав свій бізнес в Україні і зараз мешкає в Європі. Чи перебуваєте ви в Україні?

- Перш ніж відповісти, розповім вам ще одну історію. Нещодавно в мережі "Інтернет" з'явилась інформація про викрадення Анвара Фарушкіна, який пов'язаний з нежитловим будинком на вул. Пушкінська, 27. Як заявляє дружина Анвара, Микитась вимагав переписати на нього якісь документи. Як я вже казав, Микитась мені неодноразово теж погрожував, особливо зараз за підтримкиі Татарова. Крім того, його адвокат Габріелян є кращим другом голови СБУ Малюка.

Тому, перебуваючи в Україні, я вимушений просити захисту як свідок резонансної справи у правоохоронному органі держави, який я вважаю єдиним, що реально та неупереджено здійснює свої функції.

Як бачите, громадяни нашої країни зовсім не мають захисту. Прикро, що тиск здійснює правоохоронна система, понад те, такі як Татаров дуже просто можуть знищити кожного, хто їм не потрібен. Водночас правоохоронні органи використовують будь-які протиправні дії, особливо у військовий час.

- Наскільки я чула і хотіла б, щоб ви це підтвердили чи спростували, зараз нібито Микитась і Татаров хочуть приватизувати приміщення науково-дослідних інститутів, які є на балансі "Укрбуду". І зараз нібито не без участі Татарова міняють там директорів під цю справу?

- Мені відомо, що Татаров через свого представника намагається впливати на дії людей, в яких зацікавлений Микитась, задля привласнення державного майна компанії "Укрбуд". Чим закінчиться – залежить від подальшої впливовості Татарова. Найближчим часом я також планую дати з цього приводу вичерпні показання (окрім тих епізодів, про які вже повідомляв правоохоронцям на попередніх допитах).

- Тобто є такий вплив Татарова?

- Чи може заступник голови Офісу Президента впливати на Фонд держмайна? Звичайно, що так.

***

№ 846.

«Где ты был, Иван?»

Куц **2022-10-19**

Лауреат Нобелевской премии по литературе Генрих ***Белль*** в **1951** году написал роман ***"Где ты был, Адам?"***.

Главный герой, немецкий солдат Второй мировой, возвращается с Восточного фронта домой.

Вся книга дышит разложением империи - Третьего рейха, когда миллионы людей позволили использовать себя в качестве винтиков одному маленькому садисту с параноидальными историческими аллюзиями.

Герой романа, солдат Вермахта, проходит медленное осознание бессмысленности бойни, в которую он был втянут и которая стала его личным моральным преступлением в глазах Вечности.

В книге есть такой фрагмент, который очень напоминает нынешнее положение росиян в Херсонской области:

> *"Все ближе был грохот боя, все ближе эта чертова кутерьма на передовой .....*
>
> *В то утро, в половине одиннадцатого, доктор Шмиц вошел в палату, куда поместили двух раненых офицеров, прооперированных им еще на рассвете.*
>
> *Все здесь было чужое, непривычное, — и несуразно большие кусты помидоров, и толстобокие початки кукурузы, которую клевали стаи черных птиц, они взлетали, когда мимо проходили солдаты; но, покружив в воздухе, тучей опускались на поле и снова принимались клевать желтые зерна".*

Генрих *Белль* использует два эпиграфа к своему роману:

Один - цитата Теодора ***Хеккера***, писателя, литературного критика, переводчика и противника нацизма, внесенного в черный список в 1936 году:

> *«Глобальную катастрофу можно использовать для многих вещей, включая поиск алиби перед Богом. Где ты был, Адам? Я воевал »*

И второй - из работ Антуана де ***Сент-Экзюпери***:

> *«Война - это не приключение. Война - это болезнь. Как тиф. "*

Сейчас вся Россия больна *«политическим тифом»*.

Напишет ли когда-нибудь российский писатель роман "Где ты был, Иван?".

Пройдет ли российское общество путь искупления за все то зло, которое оно совершило в Украине, став сопричастным к преступлениям своей власти?

У меня на этот счет скептические ожидания.

В Германии была возможность создать новую национальную идею:

> **— «Четвертый экономический рейх», общество всеобщего благосостояния и медианных доходов, социально-рыночная экономика, рейнский капитализм.**

В РФ нет даже малейших шансов на что-либо подобное.

Сейчас *национальная идея* Федерации - это

> **— эффемерная общность вокруг *запасов* нефти и газа, единство которой обеспечивается возможностью все это извлекать из земли и продавать.**

Но, по итогам 9.5 месяцев 2022 года

> — мы наблюдаем **падение добычи природного газа в РФ на 18% и 41.4% по его экспорту**.

Даже на внутреннем рынке спрос на газ упал на -5.2% или на -9.5 млрд м куб.

Эффемерное единство разрушается по мере того, как утрачивается возможность делить сырьевые нефтедоллары.

Так уже было в конце 80-х годов прошлого века.

Конечно,

> **— распад РФ имеет крайне низкую вероятность по сравнению с СССР**,

но, тут важно

> **— само *утрачивание смысловой нити существования* этой евразийской *агломерации наций*, так и не ставшей культурным плавильным котлом и образцом для подражания в части модели развития.**

Ни "археомодерн" Дугина для 0,001% населения, ни социал-большевизм Прилепина для 1%, ни "православный джихад" Гиркина для 2% - не смогут стать национальной идеей для 97% россиян, которых

— власть в начале 2000-х годов завербовала с помощью «теплой ванны» общества потребления, а теперь жестоко обманула.

Но,

— это не снимает ответственности с миллилонов российских граждан за все происходящее.

Немецкий бюргер выпестовал нацизм, российский обыватель создал рашизм.

«Сон разума рождает чудовищ».

Рано или поздно Бог задаст россиянам простой вопрос: "Где ты был, Иван?" и ответ "Я воевал" уже не будет услышан....

***

№ 847.

Микитась затриманий на спробі підкупу мера Дніпра. НАБУ та САП підбираються до заступника голови Офісу Зеленського

Бутусов **2022-10-19**

Неймовірний сюжет, таке можливе тільки в кіно та в Україні. Звинувачений НАБУ та САП у дачі хабаря командувачу Нацгвардії Максим Микитась, екс-нардеп та власник компанії "Укрбуд", який сидів у СІЗО у 2021-му та вийшов під велику заставу та угоду зі слідством... знов затриманий на спробі дати хабаря у 22 мільйони доларів меру Дніпра Борису Філатову, і затриманий НАБУ і САП вже по інші корупційній справі.

Звідки така впевненість, що договорняки можливі навіть під час війни?

У справі розкардання квартир НГУ фігурантом та підозрюваним є товариш Микитася - всемогутній заступник голови офісу президенту Олег Татаров. Татаров був "рєшалою" в компанії "Укрбуд, власником якої був Микитась, і брав участь в дерібані "Укрбуда" разом з іншими партнерами Микитася, коли того запроторили у СІЗО. Татаров та інші партнери, в першу чергу Олег Майборода, вирішили, що Микитась може відсидіти за квартири сам, а вони якось розберуться з його активами.

Але Микитась пішов на угоду з НАБУ, і дав покази на Татарова та Майбороду, і тому зміг звільнитись під заставу. На підставі показів Микитая НАБУ проводило по Татарову активні слідчі дії і зібралось його навіть затримувати.

Але Татарова підтримали його керівники - особисто президент В.Зеленський та голова ОП А.Єрмак. Генпрокуратура та суди стали на захист президентського "рєшали". І Микитася затримало ДБР по іншій справі, забрали у НАБУ, знов посадили у СІЗО, і дуже скоро Татаров його вмовив відмовитись від скарги, щоб не заважати розвалити свою корупційну справу у судах. А багато судів Татарова слухаються. Офіс президента показав, що може навіть таку важливу справу НАБУ заблокувати та забрати і шантажувати ключового свідка. І тому Микитась пішов знову за тим, за ким сила, і знов став товаришем Татарова, знов вийшов на волю, і знов почав вести бізнес і шукати контракти для "Укрбуд".

Тепер Микитась за сприяння Татарова заганяє партнерів, які дерібанили його компанію, і в першу чергу Майбороду. У звязку з чим Майборода теж зробив рокіровку - і дав НАБУ покази проти Татарова та Микитася. Тепер він свідок звинувачення проти президентського фаворита.

А Микитась вирішив знов будувати бізнес. Віра у всемогутність Татарова і захист від усіх інших правоохоронців та держслужбовців були настільки великі, що Микитась особисто пішов "рішати питання" до мера Дніпра Бориса Філатова, щоб отримати контракт на будівництво метров у Дніпрі на кошти Європейського банку. І відкатити меру хабар у 10%. Ймовірно, він був упевнений в тому, що його зв'язки у владі надійно гарантують від усіх ризиків. Але тримавши пропозицію у 22 мільйони євро відкату від контракту, Філатов звернувся до НАБУ.

І Микитась, який звільнився від НАБУ завдяки Татарову, знов був затриманий детективами.

Тепер знов Микитась в руках слідчих НАБУ та САП. Це великий гачок, адже зараз знов очевидно, що Татаров не всесильний. У САП нарешті через два роки з'явився самостійний керівник, і він може діяти без узгоджень з призначеним офісом генеральним прокурором. І тому Татаров може втратити контроль за ключовим свідком у своїй справі, а НАБУ і САП отримати спільні покази і Микитася і Майбороди, які вони обидва підтвердять у суді.

Цікаво, який ще незаконний трюк викине офіс президента, щоб знов повернути собі контроль за свідком?

Зараз, після призначення нового прокурора САП Олександра Клименка та після затримання Микитася, шанси, що Татаров отримає обвинувачення та піде під суд значно зросли.

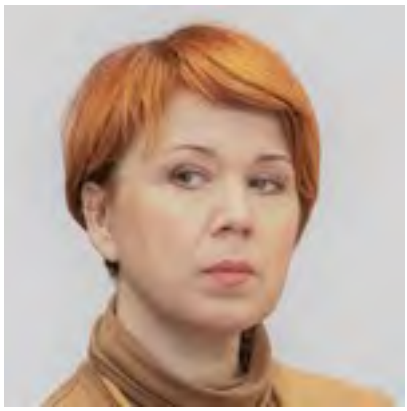
***

№ 848.

Зруйноване відновлення. Чому українцям нікуди повертатися

2022-10-19

Інна Ведернікова

Редактор відділу політики ZN.UA

Георгій Могильний

експерт з питань містобудування

Як влада здає тил, а війна «все списує»

Путін мстить і планомірно руйнує наші міста. Російські ракети підривають об'єкти інфраструктури та житлові будинки. Нове горе щодня примножує старе, стираючи прізвища та назви міст. Хто на тлі безперервної *трагедії Миколаєва*, Запоріжжя, Харкова згадує, що відбувається зі зруйнованими Ірпенем, Бородянкою та пошкодженою Бучею? Хто думає про те, як там зимуватимуть люди, якщо проблеми зараз у всієї країни? Кого, взагалі, цікавить, що зроблено за шість місяців після визволення міст на Київщині, Чернігівщині та Сумщині і куди *повертаються наші люди*? Та й чи повертаються?

Це саме про те, як війна все списує і як цим вдало користується влада. Адже відлунало багатообіцяюче Лугано, куди державним коштом з'їздили чиновники всіх мастей, погорталися сторінки презентацій нових українських міст від Кабміну, відрапортувалися десятки креативних груп Фонду відновлення при президенті з сотнями експертів, які там працювали. І що? А ось що.

1. Загальна ситуація на місцях

Ситуація дуже критична в людей, чиє *житло пошкоджене*, але певною мірою було придатне для проживання влітку. Влада і державна, і місцева з весни обіцяла допомогти з відновленням. Проте більшість обіцянок так і залишилися невиконаними. Багато людей фінансово не в змозі зробити ремонт за власний кошт, тож із настанням холодів будуть вимушені поповнити ряди біженців і шукати собі прихисток. При цьому якісь гроші на ремонт пошкоджених домівок, починаючи з квітня, Кабмін виділяв із Резервного фонду держбюджету. Але є нюанси.

Нагадаємо, що на початок вересня (до масованих обстрілів із *10 жовтня*, коли страждають переважно об'єкти критичної інфраструктури), за інформацією наших джерел у Мінрегіоні,

1) було зруйновано 129 тисяч об'єктів житлового фонду.

2) З них 114 тисячі — приватні будинки, 15 166 — багатоквартирні.

3) Якщо зануритись у структуру, то 17 тисяч будинків потребують

- **поточного ремонту, 23 тисячі**
- **капітального, а**
- **73 тисячі будинків зруйновані повністю.**

4) На все на це за шість місяців було виділено 1,5 млрд грн, що становить не більше 5% від необхідного. Запам'ятаймо цю цифру, щоб рухатися далі.

Кабмін виділяв кошти на проведення першочергових робіт із відновлення пошкоджених об’єктів, незалежно від форми власності.

Гроші йшли у два етапи:

1) спочатку *копійки* — на *поточні* ремонти,

2) а ось рядок *капітальних* витрат, включно з ремонтом дахів і стін, взагалі було відкрито лише в *серпні*.

При цьому визначався широкий *перелік* напрямів використання: від прибирання вулиць та демонтажу небезпечних споруд до ремонту пошкоджених будівель.

Пріоритет робіт розставляли на місцях, грошей на все й відразу не вистачало:

— право ремонтувати житлові будинки було, але не було обов’язку це робити.

Все вирішував людський фактор плюс рішення влади замкнути весь фінансовий та організаційний механізм на рівні областей і Мінрегіону, залишивши громадам функцію фіксуючих виконавців.

Ірпінь, 2022 р.

Тут варто навести слова чиновника одного з міст під Києвом. **Ці тези проговорені влітку, але досі актуальні:**

> «Потрібно було інакше будувати процедуру: одразу пустити підрядників до будівель, щоб вони самі міряли вікна й на місці закривали актом виконаних робіт. Ми б уже пів міста засклили! А так, наприклад, у нас понад дев'ять тисяч пошкоджених об'єктів і майже в кожному потрібно ставити вікна. Але ми, попри все бажання, не можемо фізично об'їхати кожну оселю. Це рік забере! Тому фіксуємо розміри приблизно — за максимальним обсягом і кошторисом. Після двох місяців тяганини (відсилаємо дані в область, область — у Кабмін і потім усе назад) підрядник, якого визначає область, знову все міряє. І вже він закриває актами виконаних робіт той обсяг, який потрібен фактично. Тобто виходить, що ми виконуємо дурну роботу. І це у воєнний час, коли ще кілька місяців — і людям ніде буде сховатися від холоду.
>
> Але це ми говоримо про проблеми об'єктів першої категорії, куди не поціляли снаряди і де є незначні пошкодження.
>
> А там, куди поцілили, не поставиш вікно, там треба робити капремонт, розбирати поверхи тощо.

1) По-перше, на це потрібні механізм і гроші.

2) По-друге, має бути проєкт реконструкції. Це вже зовсім інший обсяг робіт.

1) Хто має робити проєкт реконструкції (хто замовник, а хто робить?). 2) Який механізм відбору підрядника? 3) І, зрештою, фінансування.

Тому

— все, що обстежили наші комісії, поки що покладено в шухляду.

Як міськрада може витратити гроші? Як ми можемо витрачати гроші на приватний сектор, якщо це суперечить бюджетному кодексу?

Нам **потрібні процедура і закон**»,

— завершив наш співрозмовник.

Не гадатимемо, що змусило центральну владу піти цим шляхом

— тотальна недовіра до місцевої влади чи бажання самій (руками губернаторів) «вирішувати» питання з підрядниками.

Але у ***вересні 2022***, коли вже стало зовсім підгоряти за термінами, Кабмін усе ж таки опустив процедуру на рівень громад, — і підрядників у громадах почали шукати, і акти на місці робити.

Тим самим дали місцевому малому бізнесу, розчавленому війною, якось утриматися на ногах.

Однак час було критично втрачено.

1) У деяких громадах ситуацію загострили ***кадрові пертурбації***.

2) У Гостомелі вже другий голова ВЦА, більше половини постраждалих ще не мають на руках навіть актів про обстеження майна. У громаді ***назріває соціальний бунт***.

3) У Бородянці новий в. о. голови, там взагалі зараз неможливо розібратися, хто і за що відповідає.

Отже,

1) декому з постраждалих пощастило отримати бодай щось,

але

2) **більшість, хто не міг ремонтувати власних будинків самотужки, — отримали відписку з пропозицією терпляче чекати прийняття *законопроєкту № 7198*.**

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
офіційний веб-портал

Електронні петиції
Громадське обговорення законопроектів
Електронний кабінет громадянина
Повний цикл публічної політики

Головна | Законотворчість | Законодавство | Очищення влади | Міжнародна діяльність | Інформація | Контакти | Ресурси | Новини

Головна > Законотворчість > Законопроекти > Пошук за реквізитами > Картка законопроекту >

Проект Закону про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації

Номер, дата реєстрації:	7198 від 24.03.2022
Сесія реєстрації:	7 сесія IX скликання
Включено до порядку денного:	2557-IX від 06.09.2022
Редакція законопроекту:	Основний
Рубрика законопроекту:	Економічна політика
Суб'єкт права законодавчої ініціативи:	Народний депутат України
Ініціатор(и) законопроекту:	Шуляк Олена Олексіївна (IX скликання), Чорний Дмитро Сергійович (IX скликання), Безугла Мар'яна Володимирівна (IX скликання), Неклюдов Владлен Михайлович (IX скликання), Кузьмінх Сергій Володимирович (IX скликання), Богданець Андрій Володимирович (IX скликання), Горбенко Руслан Олександрович (IX скликання), Кунаєв Артем Юрійович (IX скликання), Нагаєвський Артем Сергійович (IX скликання), Третьякова Галина Миколаївна (IX скликання), Лічман Ганна Василівна (IX скликання), Дунда Олег Андрійович (IX скликання), Аліксійчук Олександр Васильович (IX скликання), Негулевський Ігор Петрович (IX скликання), Клочко Андрій Андрійович (IX скликання), Зуб Валерій Олексійович (IX скликання), Кузнєцов Олексій Олександрович (IX скликання), Мазурашу Георгій Георгійович (IX скликання), Медяник В'ячеслав Анатолійович (IX скликання), Федієнко Олександр Павлович (IX скликання), Мотовиловець Андрій Вікторович (IX скликання), Ватрас Володимир Антонович (IX скликання), Безгін Віталій Юрійович (IX скликання), Іванов Володимир Ілліч (IX скликання), Гришина Юлія Миколаївна (IX скликання), Грищенко Тетяна Миколаївна (IX скликання), Криворучкіна Олена Володимирівна (IX скликання), Михайлюк Галина Олегівна (IX скликання), Торохтій Богдан Григорович (IX скликання), Горобець Олександр Сергійович (IX скликання), Лаба Михайло Михайлович (IX скликання), Крячко Михайло Валерійович (IX скликання), Марченко Людмила Іванівна (IX скликання), Кравчук Євгенія Михайлівна (IX скликання), Чернєв Єгор Володимирович (IX скликання), Остапенко Анатолій Дмитрович (IX скликання), Здебський Юрій Вікторович (IX скликання), Санченко Олександр Володимирович (IX скликання), Качура Олександр Анатолійович (IX скликання), Стріхарський Андрій Петрович (IX скликання), Припутень Дмитро Сергійович (IX скликання), Прощук Едуард Петрович (IX скликання)
Головний комітет:	Наталуха Д.А. Комітет з питань економічного розвитку
Інші комітети:	Маслов Д.В. Комітет з питань правової політики Гетманцев Д.О. Комітет з питань фінансів, податкової та митної політики Третьякова Г.М. Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів Клочко А.А. Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Ткаченко М.М. Комітет з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин Завітневич О.М. Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки Арістов Ю.Ю. Комітет з питань бюджету Радіна А.О. Комітет з питань антикорупційної політики Климпуш-Цинцадзе І.О. Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу
Текст законопроекту та супровідні документи:	Проект Закону 24.03.2022 Подання Пояснювальна записка Порівняльна таблиця

Проходження | Опрацювання комітетами | Зв'язані законопроекти | Альтернативні законопроекти | Хронологія розгляду | Результати голосування

Дати та стан проходження:	Готується на друге читання
01.04.2022	Прийнято за основу
01.04.2022	Включено до порядку денного
01.04.2022	Надано висновок Комітету про розгляд
25.03.2022	Надано для ознайомлення
24.03.2022	Направлено на розгляд Комітету
24.03.2022	Передано на розгляд керівництву
24.03.2022	Одержано Верховною Радою

Про нього *законопроєкт № 7198* й мова.

Про нього, вочевидь, і треба думати, коли йдеш розбитими вулицями Ірпеня чи Бородянки.

2. Закон у шухляді

Саме *законопроєкт №7198* **мав**

1) зняти спірні питання щодо ***процедури швидкої допомоги постраждалим***,

2) встановлюючи ***порядок виділення коштів власникам пошкодженого житла***. Поданий групою депутатів 24 березня, він був прийнятий у першому читанні конституційною більшістю у 307 голосів вже за тиждень, 1 квітня.

Слід зазначити, що під час розгляду законопроєкту на *засіданні* профільного комітету 31 березня основний співавтор законопроєкту, голова партії «Слуга Народу» Олена ***Шуляк*** презентувала його як ***ініційований президентом***, опрацьований спільно з парламентом, Міністерством економіки, Фондом держмайна та Міністерством інфраструктури. Голова комітету Дмитро ***Наталуха*** кілька разів наголошував, що до другого читання законопроект слід готувати у ***прискореному режимі***.

Зважаючи на нагальну потребу швидко прийняти закон у цілому, комітет знову повернувся до його розгляду вночі 1 квітня.

Відповідно до озвученої паном Наталухою *інформації*,

— між фракціями було узгоджено скорочення термінів на подання пропозицій до рекордних семи днів.

Але,

— **більшість комітету не підтримала перегляду свого попереднього рішення**.

З огляду на важливість законопроєкту і його широку підтримку в першому читанні, **очікувалось і швидке ухвалення в цілому.**

Олена ***Шуляк***

1) спочатку обіцяла *ухвалення* ближче до червня,

2) потім — *у червні-липні*,

3) потім — *до кінця літа*…

4) І ось **уже зима близько, а профільний комітет ВР з питань економічного розвитку ще жодного разу його навіть не розглядав на своїх засіданнях**.

Великий оптиміст Дмитро Наталуха

1) «Голова комітету ***Наталуха*** особисто ним займається», — розповідають депутати.

2) Тоді як Олена ***Шуляк*** сьомий місяць розповідає в ефірах та в стрічці Фейсбуку, як усе буде красиво, коли закон ухвалять.

3) Паралельно презентуючи ***супер-пупер електронний реєстр пошкодженого майна***.

Питання,

— навіщо все це, якщо нічого не робиться, не дискутується.

Кабмін при цьому обіцяє, що

— ось-ось з'явиться найпрозоріший механізм компенсацій, не коментуючи, звісно, своїх провалів.

І десь зовсім у паралельному світі живе ОПУ, який вустами Кирила *Тимошенка* щодня доповідає в ТГ, скільки й чого буде збудовано для постраждалих і ВПЛ.

Всі давно вже заплуталися в назвах програм, фондів, реєстрів, цифр та обіцянок представників державних органів. ***На що, ймовірно, й розрахунок.***

3. Що ж сталося із законом?

Законопроєкт накрили 1) політика, 2) корупція, 3) лобізм і 4) бюрократія, разом узяті.

1) По-перше, хоча ключові автори документа працюють у комітеті містобудування та регіонального розвитку, сам документ опинився — в економічному. «А там свої внутрішні процеси», — пояснюють обізнані депутати.

2) Звідси й, по-друге, «у комітеті, де є промислове лобі, назбиралося понад 700 правок. Ідеться про компенсацію юридичним особам і за зруйновані промислові об'єкти, якої немає в першому читанні».

3) По-третє, депутати розібралися із квартирами, але не можуть знайти консенсус щодо приватних будинків, «забезпечивши ринкову та прозору процедуру».

Драйвер відновлення та законопроєкту № 7198 Олена ***Шуляк***

Спочатку,

— розуміючи, що питання нового житла швидко з місця не зрушити, в комітеті Шуляк нібито не дуже панікували.

«Коли ми зрозуміли, що вирішимо проблему з ремонтами і люди не чекатимуть на оцінку тощо, випрошуючи гроші, — вони є в Резервному фонді, — ми заспокоїлися.

Місцева влада теж лукавить.

Навіщо вони чекають закону? На сьогодні на місцях уже створено комісії. Так, механізм розбалансований і бюрократична машина дає збої. Але до осені мають усе встигнути. Тим більше якщо людина хоче і може зробити ремонт сама, то нехай робить. А держава — вже тим, хто взагалі не може. І це теж правильний хід у ситуації, що склалася»,

— міркували в комітеті в липні.

До осені не встигли. Тому що

1) механізм на шостий місяць збалансувати вдалося,

2) а ось гроші — ні.

А ми ж пам'ятаємо, що

3) з ***Резервного фонду*** було виділено 5% від необхідного.

Жодних коштів **з** ***президентської фандрайзингової платформи*** ***United24*** **не було спрямовано на відбудову громад.**

За словами місцевих чиновників, із відновленням реально зараз допомагає лише

1) ***Unicef*** (бомбосховища у школах) та

2) ***Червоний хрест*** (закуповує техніку для комунальних підприємств, де вона згоріла).

Жоден європейський чиновник, який фотографувався на руїнах міст Київщини, теж реально ще не допоміг з фінансуванням відновлення в рамках можливостей своєї інституції.

«Так, слід визнати, що міжнародні партнери не дуже хочуть давати гроші, поки йде війна. Дуже багато декларацій, а документів із чітким

алгоритмом — ні. Приймеш закон, а гроші де? Написати, що закон діятиме, коли закінчиться війна? Після того, що ми наобіцяли?

Тому, ***поки не буде чіткого розуміння, звідки ми братимемо гроші, і коли, закон голосувати ніхто не буде. І всі ці сотні правок — банальна маніпуляція***»,

— наголошують сьогодні депутати, поки люди самотужки дороблюють свої стіни та вікна. Або у Відні здають квитки до Києва. Куди їхати?

4. Правки як корисний спам тягнути час

Справді,

— подані до законопроєкту ***708 правок*** розглядати ніхто не поспішає.

Але

— «Дзеркалу тижня» вдалося ознайомитися з їхнім змістом, аби зрозуміти офіційні *причини затримки* голосування.

Левова частка — однотипні пропозиції термінологічного характеру, які легко могли бути розглянуті впродовж кількох днів.

Із-поміж концептуальних пропозицій, що істотно змінюють підтримане в першому читанні, доречно виділити:

1) ***зняття обмежень на максимальні площі*** зруйнованого житла, що компенсуються державою (початково пропонувалося не більше 150 м2);
2) надання компенсацій ***не лише за житло, а й за нежитлову*** нерухомість;
3) надання компенсацій ***не лише громадянам України, а й іноземцям та юридичним особам***;
4) дозволити ***вільне використання коштів***, отриманих як компенсацію;
5) передбачити ***компенсації за інше цінне майно*** (автотранспорт, сільськогосподарську техніку тощо).

(Док. 1 із 174 стор)

Свої зауваження до законопроекту *висловила* ще у квітні й ***Асоціація міст України (Кличко)***, не погодившись із тим, що

1) за цим Законом ***відновлення жодного інфраструктурного, господарського, комунального чи об'єкта спільної власності компенсовано не буде***.

2) ***Відсутність у законопроєкті норм про майбутнє комерційних, виробничих приміщень і майна, зокрема в багатоквартирних будинках***, за твердженням АМУ, зупинить повернення бізнесу в Україну.

Крім того, на думку мерів,

3) у проєкті №7198 слід повноцінно ***врегулювати відносини між органами місцевого самоврядування, центральними органами, власниками, підрядниками та відповідним Фондом***.

Але, згідно з нашою інформацією,

— всі ці шість місяців ніхто з депутатів із мерами не спілкувався.

«У певний момент нам здалося, що влада втратила інтерес до цього законопроєкту і взагалі не має наміру його приймати»,

— розповідають наші джерела в АМУ.

Таки недарма здалося.

Та чи могли депутати з настільки різними поглядами швидко знайти консенсус, аби вчасно запустити процес відновлення житла?

1) Могли без проблем, просто переставши «ділити шкуру невбитого ведмедя».

2) Достатньо було відкласти на потім дискусії з питань, коштів на реалізацію яких усе одно немає й невідомо, коли вони з'являться.

Законопроєкт у початковій редакції вирішував чотири основні питання.

1) Закладення правової основи створення та функціонування ***Державного реєстру майна***, пошкодженого і знищеного внаслідок бойових дій.
2) Визначення ***переліку майна***, за пошкодження чи знищення якого держава надає ***компенсацію***.
3) Визначення можливих ***форм надання компенсації***.
4) ***Порядок*** підтвердження отриманих збитків та прав на компенсацію.

Який варіант кращий:

1) відремонтувати пошкоджене житло для десятьох сімей і забезпечити тимчасовим житлом одну сім'ю, чия домівка зруйнована,

2) чи побудувати нове житло для однієї сім'ї і шукати тимчасове житло для десятьох, бо їхні пошкоджені будинки без ремонту непридатні для мешкання взимку?

Відповідь очевидна.

Коли фінансові можливості для компенсацій обмежені, найраціональніше використання коштів

— ремонт пошкодженого, що максимізує площі відновленого житла.

Тому,

— ніщо не заважало при підготовці законопроєкту до другого читання:

1) ***Скоротити можливість компенсації виключно до ремонтів***;

2) ***Розширити дію порядку підтвердження збитків на всю нерухомість приватної власності.***

1) Такий підхід дозволяє швидко запустити процес відновлення і документування збитків.

2) А також без зайвих зволікань надалі розширювати перелік об'єктів для компенсації, вносячи зміни до закону з появою додаткових коштів на неї.

Чому б депутатам не

— запустити процес відбудови, а потім *«неспішно чубитися»*, шукаючи взаємовигідний зміст наступних змін до закону, який уже працюватиме в інтересах України?

Причому,

1) **ВР могла би знайти необхідні *кошти на ремонт* пошкоджених домівок**,

адже

2) **змогла знайти їх на відновлення «Великого Будівництва»** та *ремонт доріг, які від бойових дій не постраждали*.

Але **грошей немає навіть на те, щоб законсервувати — не відбудувати! — до зими будинки розбитого Ірпеня**.

— Потрібно приблизно 1 млрд грн, з яких 0,4 млрд — лише вікна.

Тож є всі підстави стверджувати, що ініційований Володимиром Зеленським законопроєкт, прийняти який швидко вважали за необхідне у квітні, майже одразу став неактуальним у зв’язку зі зміною пріоритетів.

Так,

законопроєкт, що мав вирішити низку важливих проблем людей, які постраждали від війни, став для них ще однією проблемою.

Заодно **перетворившись у зручну «відмазку» для місцевої влади там, де в неї не було совісті, звісно, як і у влади верховної**.

*Денис **Шмигаль**. «Переможна презентація» у Лугано. Липень 2022 р.*

Та,

— чи міг Кабмін в умовах бездіяльності ВР стосовно ухвалення законопроєкту №7198 взяти на себе відповідальність і повноцінно забезпечити дійовий майданчик як для обговорення позицій, так і для першочергового ремонту пошкодженого житла?

Звісно **міг, але на захотів**. Обмежившись

1) ***модульними містечками за польські гроші***

2) та піаром у ***Лугано***.

5. Іпотека як «чергове окозамилювання»

Відповідно до *постанови КМУ від 02.08.2022 №856*, **нова пільгова іпотека**

— це зовсім не про плече держави під час війни тим, хто опинився в безвихідній ситуації.

Допомогу на поліпшення житлових умов можуть отримати люди,

1) що мають у резерві накопичення на 20% вартості нової квартири для першого внеску і стабільний дохід.

Тобто,

— Кабмін під час війни переймається наданням допомоги *невеликому прошарку* населення, *чий фінансовий стан і так істотно кращий за середній у країні*.

Понад те,

— запущена з 1 жовтня 2022 пільгова іпотека має *принципову відмінність від попередньої*.

Раніше

— сам кредит видавали банки зі своїх власних коштів, а держава лише компенсувала частину відсоткової ставки.

***«Нова іпотека»* — передбачає, що**

— держава знаходить можливість дістати кошти *Укрфінжитлу* для подальшої видачі їх у кредит через банки як посередників.

Тобто

— **на одну й ту саму кількість квартир нова іпотека потребуватиме приблизно вдесятеро більших фінансових вливань від держави, ніж стара**.

Перша віцепрем'єр-міністерка України — міністерка економіки *Юлія Свириденко розповіла*, що до кінця року планують видати близько 1.500 пільгових кредитів.

Враховуючи новий механізм фінансування і поточні ціни на житло,

— **Кабмін мав знайти можливість залучити під це 2–3 млрд грн**.

Зазначених коштів ***могло*** вистачити на ремонти й підготовку до зими десятків тисяч пошкоджених квартир і садибних будинків, власники яких не мають фінансової можливості зробити це самотужки.

Та й що заважало

— замість іпотеки для меншості запустити програму пільгових кредитів на ремонти пошкодженого житла для більшості?!

Але,

1) — уряд вибрав для себе піар на покращенні комфорту проживання півтори тисячі сімей.

2) Та чи тільки уряд?

6. Протистояння Кабміну, ОПУ і забудовників

Переходячи до ***висновків***, слід сказати, що **історія з відновленням потрапила в зону «бермудського трикутника»**.

І, якщо,

1) з роллю Кабміну та парламенту нам усе більш-менш зрозуміло, то
2) **з партією, яку так само ганебно виконав *офіс президента*, варто уточнити.**

Отже,

— куратор від ОПУ Кирило *Тимошенко* всі ці місяці перебуває в *жорсткій конфронтації* з профільним міністерством Кабміну на чолі з Олексієм *Чернишовим*.

За нашою інформацією,

1) міністр (який, схоже, не пройшов кастинг на прем'єра і найближчим часом обійме посаду голови НАК «Нафтогаз України»)

2) довго намагався потрапити на прийом до президента зі своєю ***програмою відновлення***.

Однак

3) був жорстко заблокований зусиллями Кирила ***Тимошенка***, який ***продовжує рапортувати країні про «успіхи в рамках Плану швидкого відновлення України (Fast Recovery)»***.

При цьому

1) Тимошенко увійшов у клінч не лише з ***Чернишовим***,

2) а й із ***будівельним лобі***, чиї інтереси у владі представляє голова партії СН Олена ***Шуляк***.

3) І десь там за її спиною бовваніє тінь глави ОПУ ***Єрмака***.

Весь сир-бор зчинився з бажання *Банкової* швидко отримати *нове житло*.

І, як наслідок,

1) державної пропозиції — викупити в забудовників готові квадратні метри за фіксованою ціною — 25–30 тис. грн за квадрат.

Але,

2) забудовники уперлися й віддавати задешево нічого не стали.

Авторитету ***Тимошенка*** надавити на ***«гідру»***,

яку численні українські влади формували всі 30 років незалежності, *виявилося замало*.

Заступник голови ОПУ Кирило Тимошенко розповідає голові Київської ВЦА Олексію Кулебі про грандіозні плани відновлення

*«Програма, котру активно коментує Кирило **Тимошенко**, — окрема історія, яка не впливає на ухвалення закону,— пояснює ситуацію депутат від правлячої партії, який у темі розбірок. — ОПУ більше говорить про викуп житла для ВПО, тоді як ми говоримо про тих, чиє житло зруйноване. Понад те, у своєму законопроєкті ми даємо людям можливість вибирати — чекати на нове житло чи взяти вже готове. Ми б хотіли, щоб це був ринок, а не щоб хтось згори сказав: а тепер ось такі забудовники по 30 тисяч продали, а ви пішли купили».*

Можна небезпідставно припустити, що,

1) крім ***нестачі грошей***, саме всередині конфлікту між частиною ОПУ та будівельним лобі у правлячий партії ховається **одна з ключових причин неприйняття закону**.

2) **Банкова хоче диктувати умови впродовж усього процесу відновлення** (а закон — це надовго), вказуючи, в кого викуповувати і хто будуватиме,

3) а ***забудовники*** разом із Оленою Шуляк, Львом Парцхаладзе et cetera — **бажають ринку**.

Ось тільки не варто тут необачно ставати на чийсь бік.

«Як прийдуть холоди, самі приповзуть і самі по 50 тисяч за квадрат куплять», — щось на кшталт такої тези пролунало на одному з бізнес-ланчів, де були присутні ключові гравці будівельного ринку.

Ба більше,

1) протестуючи проти фіксованої ціни від держави у своїй вотчині,

2) ***забудовники*** відразу запропонували уряду впровадити цю новелу на ринку будматеріалів.

Якось зовсім не подумавши про інтереси його *гравців*.

Проте вся проблема в тому, що, як не крути,

— Банкова до лобістів будівельного ринку не піде.

Тому що, як ми вже казали,

— в неї немає грошей.

Вона, звісно, могла вибрати обхідний шлях, зробивши ставку

1) на місцеву владу

2) та забудовників-початківців.

Які б і по 25 тисяч за квадрат, і навіть по 15 тисяч віддали своє готове чи збудували нове.

Але

тут ***Тимошенкові*** вже забракнуло кмітливості та здатності домовлятися задля справи і 1) з місцевою владою, і 2) з Кабміном.

Вгачувати ж у відновлення бюджетні кошти, *як у дороги на Західній Україні*, ОПУ невигідно:

— на людях, що страждають, дуже маржу не відіб'єш. Ліпше зачекати на допомогу Заходу.

На жаль,

1) ***доки Банкова продовжує розбиратися із забудовниками***, автоматично стримуючи від голосування законопроєкт №7198,

2) підконтрольний парламент, Кабмін і Мінрегіон досі намагаються ***«всидіти на двох стільцях»***.

Проваливши, по суті, процес поточних і капітальних ремонтів на місцях.

Але, замість того, щоб якось

1) **виправляти ситуацію й запропонувати людям реальні шляхи виходу** (не окозамилювальну іпотеку, а ту ж таки оренду, — про сотні тисяч порожніх квартир по всій країні ми докладно вже *писали*),

2) — мовчать. **Чекаючи, коли публічно лусне мильна булька з обіцянок, яку продовжує надувати Банкова**. Ото сміху буде…

Міністр регіонального розвитку та територій Олексій Чернишов із черговими важливими закордонними гостями в Ірпені

А урядові ж, президенту та парламенту тільки й треба, що бути чесними зі своїм стражденним, але дуже терплячим народом.

Як мінімум

1) — пояснивши, що «плани Маршалла» і глобальне відновлення з новими містами та квартирами будуть після війни, коли припиняться руйнування і Захід перестане боятися давати гроші.

І як максимум

2) — щодня робити те, що робити можливо, — приймати потрібні закони та ремонтувати пошкоджене на визволених територіях, відпрацювавши чіткі алгоритми взаємодії по вертикалі: Кабмін—область—громада.

3) Максимально скоротивши бюрократичну довжину ланцюжка допомоги. Щоб наші розкидані по всьому світу люди знали, що вони в Україні комусь потрібні і за них борються.

А не

4) **зливають їхні життя, будинки, майбутнє та віру на догоду байдужості й користі, списуючи все на війну.**

***

№ 849.

Арахамія: Інтерес іноземних інвесторів до України наразі вищий, ніж до війни

2022-10-18

Ексклюзивне інтерв'ю *голови фракції "Слуга народу"* Давида *Арахамії* агентству "Інтерфакс-Україна"

***

— У США в листопаді відбудуться довибори до Конгресу, на яких республіканці з великою ймовірністю виграють. Чи матимуть їх результати наслідки для України?

— Імовірність перемоги республіканців на цих проміжних виборах місцеві політологи оцінюють у 90%. У них зі зміною більшості в Конгресі автоматично змінюються керівники всіх комітетів - і ними стануть республіканці.

Саме тому наша парламентська делегація стала часто їздити до США та наводити контакти.

> Ми завжди обов'язково зустрічаємося і з першим номером, яким поки що є демократ, і з другим, який стане першим номером уже за місяць.

І з ними заздалегідь промовляємо важливі та потрібні для нас речі.

Але поки що є обґрунтовані припущення, що вони продовжуватимуть підтримувати Україну.

Хоча, звісно, внутрішня політика все одно робить своє.

У Республіканській партії є радикальне крило. Їх там небагато – 25%, грубо кажучи, але у деяких голосуваннях буває вже до 35% доходить.

Буде складніше, ніж було до цього, але поки що можна впоратися.

— Ну і не забуваємо про Трампа, який говорить про мир...

— Я взагалі б не говорив про їх риторику, бо в них вибори. Ви ж знаєте, під час виборів вона дуже спотворюється.

Давайте дочекаємось вже післявиборних заяв.

Пам'ятаєте всі лякалки і страшилки: ось якщо Трамп стане президентом… Ну, став він президентом і ми якось прожили, з Росією він не став братом.

Тобто вони однаково орієнтуються на електорат. А американські виборці, коли бачать тризуб, підходять до тебе просто на вулиці, кажуть: "Ми вас підтримуємо! Дякую! Ви тримайтеся!"

— Це переважно у Нью-Йорку та Вашингтоні?

— Ні, не тільки.

Я у чотирьох чи п'яти дрібних містах був і скрізь помітно, що вони сильно підтримують Україну.

Чому?

Бо ворог, про якого вони стільки чули за роки холодної війни, почав отримувати реальних люлів від українців. А наш контрнаступ на півдні та сході України їх дуже збуджує! Якби якась лінійка одягу була з counteroffensive, вони усі її носили б.

— Наскільки сьогодні важливим є рішення Генасамблеї ООН, яке засуджує в резолюції спробу Російської Федерації анексувати українські території?

— Я вважаю, що це величезний ляпас Росії.

Я досі не розумію, чому не звільнили Лаврова (міністр закордонних справ РФ Сергій Лавров – ІФ-У). Це ж повний провал дипломатії взагалі, а після голосування в ООН, коли резолюцію підтримали навіть союзники РФ…

Звісно, не можна недооцінювати ворога.

> Вони обов'язково наразі виконають якусь роботу над помилками. Через усі свої зовнішньополітичні канали намагатимуться закликати цих союзників до відповіді та щось пробувати робити.

Резолюція Генасамблеї ООН чітко демонструє, що Росія фактично вибула з геополітичного контуру.

— Чи має це значення для таких країн, як Китай та Індія? Наші відносини з цими країнами поки що не сформовані… Вони не друзі, не партнери, не вороги. А хто ми для Китаю, наприклад?

— **Ми не бачимо дружніх відносин.** Вони намагаються дотримуватися нейтралітету. Періодично розмовляють про гуманітарні програми.

Я вважаю, що вони мають зайняти чийсь бік.

> Може, це в китайській філософії так і прийнято, хоча, якщо дотримуєшся нейтралітету, то не заявляй про це, а просто не продавай агресору жодних компонентів, жодної електроніки… Щойно Росія перестане це отримувати, то в неї залишиться конвенційна, дуже проста зброя і відповідно сильно просяде обороноздатність. А ми отримуємо сигнали: то декілька тисяч штук китайських самоскидів через Казахстан до Росії везуть, то ще щось. Так, це не військова продукція, але ж ви розумієте, як шасі можна використовувати для РСЗВ (ракетна система залпового вогню – ІФ-У).

Що стосується Індії – до них лише одне запитання – щодо закупівлі нафти.

Зрозуміло, **кожна країна на своє населення працює**.

> Нині після ухвалення американським Конгресом прайс-кепів щодо нафти, Індія змушена буде її купувати за найнижчою ціною, це трохи знекровить російську економіку.

— Як ви вважаєте, наскільки загалом ефективна наша робота з партнерами щодо санкцій проти РФ?

— Американці, британці, канадці та австралійці кажуть, що **вона безпрецедентна**.

Не було з часів Другої світової війни такої злагодженої та організованої роботи, яка консенсусно так швидко продукує рішення.

> Зазвичай, це дуже інертний процес. Чому? Тому що будь-яка санкція у давно глобалізованій економіці тільки з першого погляду видається простою. Насправді якась заборона тягне за собою цілий ланцюжок, реакцію, яка може зупинити важливе виробництво в одній із країн. І все це треба встигнути прорахувати, відстежити.

А часу особливо немає, **ми давимо на швидкість.**

І водночас примудряємося зберігати єдність щодо санкційних заходів.

> Тут головний ризик – втратити єдність партнерів. Адже, якщо умовно, американці запроваджуватимуть санкції, а європейці ні, тоді в нас буде проблема, буде перекіс. А якщо потім американці почнуть давати задню, також буде проблема. Звісно, нам, українцям, хотілося б, щоб усе відбувалося вдвічі швидше, щоб щотижня щось продукувалось.

Але загалом усе відбувається дуже швидко.

Так, про санкції щодо прайс-кепів на нафту йшлося під час моєї попередньої поїздки до США, три місяці тому. Американці тоді говорили, що весь процес від підготовки до запровадження цих заходів займе за часом до року.

А в результаті для ухвалення такого важкого рішення вистачило три місяці.

Чому рішення було нелегким?

> По-перше, прайс-кепів ніколи не запроваджували, все це треба було придумати, погодити, продумати механіку… Ми були в американському Мінфіні, який цим опікується. Так там велика група – людей 30 аналітиків працюють над цим, прораховують, серйозно працюють.

— До речі, про санкції, пов'язані з націоналізацією російських активів в Україні…

— **Нині готуємо великий пакет законопроєктів**.

Тут є об'єктивні ризики, що потім у разі оскарження наших дій можна програти у міжнародних судах. Це стосується багатьох активів, структурування власності яких було у таких юрисдикціях, як Лондон чи Кіпр.

І ми хотіли б щодо цих активів мати трохи більше гарантій.

> Щоб не вийшло так, що ми наразі швидко все націоналізуємо, а потім отримаємо купу штрафів та позовів.

Тому **ми працюємо над концептом законів, які будуть у всіх цих юрисдикціях однакові**. З урахуванням, зрозуміло, особливостей місцевого законодавства (Великої Британії, Канади, Австралії - скрізь, де ці активи заарештовано й де буде ухвалено відповідні закони).

Потрібно, щоб ми приблизно в однаковому концепті рухалися.

Тож є затримка.

Ми вже давно самі вперед побігли б:

> **у нас є 1) списки, 2) реєстр майна, що перебуває в арешті, 3) ми все бачимо.**

Але

> для того щоб здійснити так звану спецконфіскацію, нам потрібно ***юридичні моменти прикрити***.

— А якими є часові межі проведення націоналізації російських активів?

— **Я думаю,** що щодо активів, якими володіють держава (Росія – ІФ-У) і великі олігархи, **рішення буде ухвалено до нового року**.

А ось щодо ***дрібних активів***, які перебувають у власності російських громадян, напевно, у ***першому кварталі наступного року***.

— У парламенті триває підготовка законопроєкту, який коригує бюджет цього року, зокрема йдеться про збільшення військових видатків?

— Так, нам треба резервний фонд збільшити та додати фінансування військовим…

Бюджет і цього року, і наступного – це гроші на війну плюс соціалка і трохи, як я називаю, на ***рихтувальні роботи***.

> Наприклад, минулого року зробили якісь шкільні об'єкти, але не встигли накрити дах, а попереду – осінь, зима, дощі, і якщо дах не зробити, то вкладені кошти фактично пропадуть.
>
> Тоді береться якийсь emergency fund і робиться аналіз, скільки мінімально потрібно, щоб накрити будівлю, законсервувати її. Зрозуміло, що будувати ніхто нічого не буде, але хоча б не втратити тих коштів, які вже вкладено.

У нас хороші показники щодо збору податків, за рахунок посилення їх адміністрування.

1) ***Що дивує наших закордонних партнерів?***

2) Що у нас під час війни відбулася ***релокація***, підприємства, бізнес перевезено до безпечних регіонів… І це все у швидкій динаміці відбувалося.

Сподіваюся, що ми наступного 2022 року зробимо те саме з адмініструванням митниці – там купа дірок. І нам про це прямо кажуть партнери.

1) Статті бюджету щодо видатків на *зброю* та мінімальні *соціальні* потреби *партнери* України закриють,

2) а от решта – це наша власна справа.

Потрібно не забувати, що ми самі маємо працювати, зокрема над *скороченням видатків*.

Наприклад, коли порахували, то виявилося, що на утримання державного апарату йде не так багато грошей, як багато років про це говорили.

Але якщо скоротимо 25% не самого апарату, не людей, а всіх видатків на апарат, виконаємо оптимізацію процесу, то пару мільярдів доларів за рік заощадимо.

Робочою групою зі скорочення міністерств, оптимізацією департаментів, електронним документообігом опікуватиметься Михайло Федоров (міністр цифрової трансформації – ІФ-У).

Це буде велика презентація.

— Кошти, призначені для відновлення України від наших донорів, партнерів, внутрішніх інвесторів надходитимуть до *Спеціально створеного фонду*? Як їх адмініструватимуть?

— Є декілька концепцій. Ми відштовхуємось від хотілок донора. Ми йому пропонуємо три інструменти.

1) Перший – ***бери і сам роби***. Нам не треба грошей, збудуй нам міст, лікарню, школу… Привозь підрядників або наймай тут підрядників, сам керуй цими коштами. Ми не хочемо їх тримати у руках. Ми хочемо, щоб були повна довіра та розуміння. Нам потрібний результат.

2) Другий варіант. Ми говоримо: не хочеш сам робити, ***можеш контролювати через наглядову раду***. Тоді ми цим оперуємо, а ти за всім дивишся, схвалюєш витрати, плани, стежиш за їх виконанням.

3) І, зрештою, третій варіант. Ти нам повністю довіряєш, **даєш нам кошти, бачиш результат, отримуєш звіт**.

Кожен із варіантів нас абсолютно влаштовує. Ми жодному з них не віддаємо перевагу.

Верховна Рада ухвалить цього тижня у другому читанні законопроєкт № 8027 про створення фонду ліквідації наслідків збройної агресії Російської Федерації ("Про внесення змін до закону "Про Державний бюджет України на 2022 рік" щодо створення фонду ліквідації наслідків збройної агресії" – ІФ-У).

Там суть яка?

Умовно це бюджетна програма.

Навіщо це робити?

1) Щоб усі – і журналісти, і активісти, і донори могли бачити, скільки коштів зібрано, зокрема за рахунок реалізації конфіскованих російських активів, куди вони пішли.

2) **Щоб була повна прозорість.** Це як один із варіантів, одна з програм. Є ще… У регіонах. У Миколаєві, наприклад, працюють із Данією. Вони хочуть створити десятирічну програму відновлення. Над нею нині дуже активно працюють експерти.

— Регіональні програми до центрального бюджету не стосуються?

— Ні. Буде багато різних таких програм, буде задіяно якісь досить великі благодійні фонди. Нам робитимуть пропозиції – побудувати чи відновити той чи інший об'єкт. І це нас влаштовує.

Головне, щоб це все було у генеральному концепті.

1) Щоб ми як держава визначали пріоритети,

3) щоб не вийшло так, що нам збудують десять шкіл і жодного дитячого садка.

— І хто цим усім процесом керуватиме?

— **Кабмін**.

— *Чернишов* (міністр розвитку громад та територій Олексій Чернишов – ІФ-У) насамперед?

— Так, там (у Кабміні – ІФ-У) ***Чернишов***, ***Кубраков*** (міністр інфраструктури Олександр Кубраков – ІФ-У).

В Офісі президента – Кирило ***Тимошенко*** (заступник глави Офісу президента – ІФ-У).

Але прем'єр (Денис ***Шмигаль*** – ІФ-У) – супервайзер.

— Коли це все запрацює як система?

— Думаю, на момент ухвалення серії законопроєктів щодо націоналізації російських активів у Європі, Америці…

Коли підуть реальні кошти, які буде витрачено на відновлення української інфраструктури.

— Як ви вважаєте, чи збережеться стабільність гривні до кінця року?

— Так. У нас немає якихось темних плям.

До кінця року ми маємо зрозумілий графік фінансування, є домовленості з партнерами, тобто все до кінця року буде стабільним.

Що буде після нового року, поки що незрозуміло. Війна вносить корективи.

Але треба віддати належне сміливості багатьох іноземних інвесторів.

Я очолюю наглядову раду UkraineInvest - державного агентства, яке опікується залученням інвестицій, і спостерігаю серйозний сплеск інтересу іноземних інвесторів до нашої країни.

Наразі їх приваблює західна Україна – будівництво підприємств, заводів, вони дивляться майданчики. Ну прямо радіє душа. Чесно кажучи, активність вища, ніж була до війни.

> Поясню це так: американські інвестори заробили великі мультиплікатори, коли на ранній стадії заходили з інвестиціями до Іраку та Афганістану. Так, вони розуміють, що під час війни на момент знецінення активів можна заходити з інвестиціями. Звісно, ризикуєш, але в результаті отримуєш високий виграш.

Тут є обережний оптимізм, що у нас щодо інвестицій будуть хороші цифри.

— Запитаю вас як людину, яка спілкується зі штабом оборони, працює у парламентському комітеті з питань національної безпеки. В Україні розуміють, як відповідати на оголошену у Російській Федерації

мобілізацію, на те, що чисельна кількість російської армії на фронті збільшиться?

— Справді, є певна загроза. Навіть якщо російські мобілізовані абсолютно не навчені, а їм просто дали автомати та посадили у техніку (а техніка у агресора поки що є). Це все одно вже бойові одиниці. Вони можуть стріляти, вражати цілі, утримувати позиції. Тому їх не можна недооцінювати, хоча багато хто до цього легковажно ставиться – вважає, що це просто гарматне м'ясо. Але вони не стоять, як мішені у тирі, вони ж захищені, а ще й озброєні.

Тому тут головний принцип - відповідати першим хвилям мобілізованих максимально брутально, щоб викликати психологічну нестабільність та небажання йти наступним хвилям. Ви ж бачили всі ці відео, коли люди один одному ноги ламають, щоб не йти до російської армії. А коли вони побачать більшу частину похоронок, то бажання не йти на війну посилиться.

— Попереду – зима, чи можна у цей період очікувати зниження інтенсивності бойових дій?

— У нас же війна не перший рік, і з досвіду, починаючи з 2014-го, взимку війна "замерзає". Зазвичай тривають бої низької інтенсивності

— Але Дебальцеве було взимку.

— Можуть бути окремі прориви, операції якісь, але важко робити це просто через погодні умови. Плюс це ще й логістично тяжко, тому є відчуття, що буде згасання інтенсивності.

— Чи це згасання інтенсивності може бути пов'язане з розмовами про перемир'я?

— Це Росія просуває таку тезу через міжнародних партнерів. Вони хочуть перезарядитись, підкупити десь зброю, щось зробити. Нам це з погляду війни є абсолютно невигідним. Ми можемо йти на якісь мирові угоди, коли ми їх виженемо з нашої території. А проміжні заморозки нам зовсім не потрібні.

— Президент Володимир Зеленський заявив, що Україна з Путіним жодних переговорів не вестиме. Чи означає це, що ми не матимемо справу ні з ким із оточення глави РФ?

— Ми не розмовляємо ні з ким із Росії.

— Ви сказали, що готується реформа Кабміну. Я так розумію, що всі кадрові питання вирішуватимуть після того, як відбудеться ця реформа?

— Так, у межах цього генерального нового концепту вирішуватимуть й інші питання.

— Вступ до НАТО – це мета. Що, на вашу думку, необхідно зробити, щоб прискорити цей процес?

— На мою думку, у нас всього вже достатньо. Якщо буде політичне рішення, це зроблять дуже швидко, заплющивши очі на будь-які дрібні несумісності, які є. Якщо ж слідувати протоколу, то можна йти до альянсу ще сорок років… Коли ми проводимо спільні з НАТО навчання, у нас взагалі не виникає жодних труднощів щодо взаємодії. Якщо до і на початку війни вони нам казали, що Збройні сили України мають інші системи командування та планування операцій, то за цей час ми дуже швидко, експрес-курсом усі пройшли. Загалом нині у нас з Північноатлантичним альянсом однакова система, тому залишилося суто політичне питання. Звісно, якщо потрібно буде знайти відмовку, вона знайдеться, і знайдеться мільйон інших питань, які ми не встигли ще вирішити, які нам потрібно зробити… повільно та сумно. Але якщо говорити серйозно, чи можна нас завтра прийняти до НАТО? Можна!

— Із Євросоюзом, як ви знаєте, у нас виникла проблема. Я маю на увазі перенесення моніторингу щодо виконання Україною семи рекомендацій Європейської комісії для початку переговорів щодо вступу до ЄС. Чим це можна пояснити?

— Ну, мабуть, це пов'язано з тим, що в Європі є багато електоральних циклів. У нас національна традиція – звалювати все на попередників, а у них – на наступних.

— Після масованих ракетних атак та часткового руйнування української енергетичної інфраструктури минулого тижня ми можемо вийти на якийсь рівень, щоб стабілізувати економіку, щоб вона жила?

— Вийдемо обов'язково. Ви ж бачите, якою була реакція на ці атаки наших партнерів – прискорення всіх напрацювань, постачання систем ППО. Все, що нам раніше обіцяли передати за півроку, тепер ми отримаємо через місяць-два. Тобто все надходитиме в дуже прискореному режимі. Це дасть змогу окреслити критичний контур інфраструктури.

Росіяни скористалися планом, якого ми від них очікували взимку. Розвідка про це попереджала. Ми отримали наразі таку реальну навчальну тривогу і швидше її наслідки "відпрацюємо"… У середині зими ліквідувати такі наслідки було б значно важче, ніж нині. Напевно, блюзнірство сказати: добре,

що це сталося зараз, а не пізніше... Їм треба було щось відповісти, вони шукали і дістали готовий план та побігли по ньому.

— Відповісти на що? На "Кримський міст"?

— Ні. Відповісти на дуже високий рівень негативу в суспільстві на оголошену мобілізацію. У спільнотах, у коментарях росіяни керівництво своєї країни хейтять так, як ніколи у житті в Росії не було. Коли у Росії вже відкрито критикують Путіна – для них це великий крок уперед.

— Наскільки Україна готова до викликів, з якими вона може зіткнутися взимку, проблеми з енергетикою, ракетні удари по інфраструктурі… ППО всього не закриє на 100%.

— У нас можливих сценарних аналізів багато. Наприклад, лише підготовка до опалювального сезону мала 72 сценарії, з яких 24 було основних, найімовірніших. Їх стільки, що, чесно кажучи, втомилися жити цими гіпотезами.

— А те, що відбувається, воно в одному зі сценаріїв було?

— Так. Зверніть увагу - **росіяни уразили в Україні чимало енергетичних об'єктів і жодна людина там не загинула.**

Це сталося не просто так.

Раніше такого не сталося б.

Це тому, що один зі сценаріїв був саме таким і наші фахівці відпрацьовували його механіку.

Об'єктивно скажу – **критичний контур держави значно підвищує свою ефективність**.

Рішення ухвалюють більш виважено, опрацьовано та прораховано. Швидше це все відбувається, зменшується бюрократія, люди менше бояться брати на себе відповідальність. Але я дивлюся не через рожеві окуляри й розумію, що чиновництво як клас ще має трансформуватися, на що потрібен час… А от люди, від яких життя інших людей залежить, вони вже мобілізовані.

— Наскільки люди на місцях, мери міст, голови обласних адміністрацій вільні у прийнятті рішень? З одного боку, децентралізація дає їм більше можливостей, ніж централізована система, яка була, а з іншого боку, вважається, що у воєнний час має бути єдиноначальність…

— Мені здається, ми досить ефективно придумали на старті - кожному місцевому градоначальнику давати в допомогу військового, який відповідає за військову частину. Водночас місцевим керівникам дали політичні гарантії, що це роблять не для того, щоб їх усунути, а просто тому, що війною мають опікуватися військові, а вони – господарською частиною. І от коли місцеві керівники зрозуміли, що це справді працює, зник рівень недовіри між центральною та місцевою владою і якось вона пішла… Зрозуміло, що є якісь шорсткості, але загалом це ефективний інструмент.

— У всіх областях така схема?

— Так, у всіх. І якщо щось сталося в регіоні, місцеве керівництво, відповідні служби одразу самі починають вирішувати проблему й не очікують, коли їм дадуть із Києва команду. Вони беруть і роблять відразу все необхідне на місцях і паралельно вже повідомляють про те, що сталося в центрі. І подивіться, як справді швидко ліквідують наслідки ракетних ударів у Києві, Дніпрі…

— Чи є у вашій фракції народні депутати, які під час війни виїхали за межі України? Якщо є, скільки?

— Один… Найближчим часом буде рішення… Там документально важко оформити позбавлення мандату.

— Це Холодов?

— Ні. Холодов – тут, він голосує, він практично на всіх засіданнях присутній у залі парламенту. А коли їхав, то брав відпустку власним коштом.

— Чомусь навчила історія з Ковальовим (екснародний депутат фракції "Слуга народу" Олексій Ковальов, який підтримав окупацію РФ у Херсонській області, убитий у серпні – ІФ-У)?

— Депутати – це репрезентативний зріз нашого суспільства, вони такі самі люди. У будь-якому суспільстві є добрі люди, герої, негідники. **Звісно, наступного разу, якщо ми формуватимемо виборчий список партії, скринінг кандидатів має бути ретельнішим, вони мають проходити через сек'юриті аудит.**

Які у нас могли бути до нього претензії у 2019 році? Він був аграрієм, досить шанованим усередині своєї ком'юніті, в окрузі, багато допомагав людям, займався благодійністю. Як можна було припустити, що він утече?

— Але війна, звісно, багатьох розкриває. Те, що трапилося із Сальдо, Балицьким (колишні українські політики Володимир Сальдо та Євген

Балицький, призначені російською владою керівниками тимчасово окупованих РФ Херсонської та Запорізької областей, – ІФ-У) для вас було несподіваним?

— Про проросійські погляди Балицького не знав, а Сальдо я завжди вважав за сепаратиста. Я з Миколаєва і його знав по Херсону. Розумів, що вербувальні ризики у нього були досить високі... Він дуже злякано виглядав на зборах, на яких було оголошено про так зване прийняття до складу РФ окупованих територій України. Просто він уже двічі "попадав" (на Сальдо було скоєно два замахи – ІФ-У), розуміє, що тепер уже точно не промахнуться.

— На окупованих територіях росіяни встановлюють свої досить жорсткі порядки, там працює ФСБ… Чимало проукраїнськи налаштованих людей поїхали… Наскільки складно після деокупації буде ці території ментально повертати Україні?

— Не складно. Питання, коли настане деокупація? Якщо це відбудеться швидко, то тоді не складно, вони просто повернуться в колишній стан і спокійно житимуть. Ніхто звідти й їхати не буде, крім колаборантів, які розуміють, що їх судитимуть, з усіма наслідками, що з цього випливають - в'язниця тощо. А прості люди швидко перелаштуються. А якщо процес деокупації буде затяжним, тоді, звісно, є ризики, як ми бачили з частиною Донбасу. Тому тут дуже важливо рухатися швидко й повертати наші території у максимально короткі терміни.

— Ви бачите різницю між окупованими Донецьком та Луганськом, Запоріжжям та Херсоном?

— Навіть самі росіяни дуже чітко бачать цю різницю. У Херсоні взагалі дуже багато людей розмовляють українською мовою досі. Це місто навіть із натяжкою дуже складно назвати російським. У Миколаєві як місті заводів, порівняно з Херсоном, напевно, більше було російськомовних і людей із проросійськими настроями. Запоріжжя мені важко зрозуміти. Але після того що російська армія зробила з Маріуполем, я думаю, що навіть запеклі прихильники "руского міра" ставлять собі запитання...

— Коли Верховна Рада ухвалить законопроєкт щодо легалізації зброї?

— Найближчого місяця, ***напевно*** (у першому читанні його ухвалено).

З великою ймовірністю буде дозволено купівлю короткоствольної зброї, але не для носіння, а для зберігання вдома та захисту.

Крім цього, буде спрощено купівлю боєприпасів. Мене завжди дивувало: ти купив зброю і потім щоразу, коли тобі потрібні патрони, ти йдеш за дозволом для їх купівлі.

А тепер ми зробимо реєстр, І коли людина купуватиме патрони, магазин автоматично повідомить МВС про те, що власник зброї з таким номером придбав для неї таку кількість патронів.

— До речі, масова роздача автоматів на початку війни для захисту України практично не призвела до зростання злочинності.

— У перші чотири місяці війни не було жодної крадіжки, ні кватирниками, ні домушниками, ні викрадачами машин.

Не знаю, з чим це пов'язано, чи то від того, що вони з переляку поїхали, чи то тому, що вони розуміли - дуже страшно залізти у кватирку й отримати у відповідь автоматну чергу.

— А що після війни робити з тією масою зброї, яка сьогодні є у людей?

— Це буде велика робота після війни.

Давайте правді у вічі дивитися - всю зброю забрати у людей неможливо. Потрібно її легалізувати. Створити тири, організувати місця підготовки, полігони для людей, які хочуть навчитись поводитися зі зброєю.

І це питання треба віддати ексклюзивно ветеранам, як це зроблено в США, щоб вони могли володіти цим бізнесом, заробляти, допомагати іншим ветеранам.

— Тобто ми Ізраїлем стаємо надовго?

— 100%. Нас очікує, як в Ізраїлі, сплеск військових технологій, у нас батл-пруф є – перевірена війною техніка та нові види озброєнь.

— Тобто дрони ми для всього світу зможемо робити?

— Окрім дронів, ми ще багато всяких корисних речей можемо робити.

Ось, наприклад, хлопці роблять швидкі зарядники магазинів для автоматів. Це такий досить на вигляд невибагливий девайс, який прискорює зарядку магазину уп'ятеро – ушестеро. Така штука може спокійно бути на озброєнні будь-якої іншої армії. Просто хлопці вигадали, сконструювали, протестували на 10 тисячах користувачів. Так що цей продукт вже можна брати та продавати.

Завод із виробництва боєприпасів в Україні буде?

Обов'язково. І не один!

***

№ 850.

Верховна Рада збільшила видатки на оборону ще на 375 млрд грн

2022-10-18

- Верховна Рада збільшила видатки на оборону ще на 375 млрд грн.
- Окупанти визнали важку ситуацію для угруповання армії РФ на Херсонщині.
- Росія не припиняє атаки об'єктів української енергетики.

1. Війна

1-2) Фронт

- Генштаб повідомив, що проведення прихованої мобілізації в Білорусі триває. У країні готують операторів зенітних ракетних систем та екіпажів танків. Секретар РНБО Данілов заявив, що українське керівництво уважно стежить за ситуацією в Білорусі й, у разі потреби, може вжити воєнних заходів за рішенням президента.
- ЗСУ відбили атаку російських військ на щойно звільнену територію України на Харківщині на околицях Волчанська. Ще одна російська контратака не мала успіху біля Дворічної на сході області. З лінії фронту надходять повідомлення про поступове просування українських підрозділів до Сватового та про запеклі бої на околицях Кремінної.
- Протягом доби сталися бойові зіткнення в районі траси Лисичанськ – Бахмут, на околицях Соледара та Бахмута, на північ від Горлівки – у Майорську, Нью-Йорку та Новокалиновому, а також на околицях Донецька – у Невельському, Мар'їнці та Новомихайлівці.
- Генштаб не повідомляє про ситуацію на Херсоншині, проте колаборанти – "ватажки адміністрації" області Сальдо та Стремоусов закликали населення якнайшвидше "евакуюватися" на лівий берег Дніпра. Це свідчить про успіхи ЗСУ на цій ділянці фронту. Командувач окупаційних російських військ генерал Суровікін визнав проблеми для армії РФ на правому березі Дніпра. Він заявив, що "подальші дії щодо Херсона залежатимуть від військово-тактичної ситуації". За його словами, причиною евакуації населення Херсона є намір ЗСУ "завдати ракетних

ударів по місту та греблі Каховської ГЕС". Окупаційна влада заборонила на 7 днів в'їзд цивільних осіб на територію області.

- Росія знову завдала ударів ракетами та дронами-камікадзе по українських енергетичних об'єктах – у Києві, Дніпрі, Кривому Розі, Запоріжжі. За словами президента Зеленського, російські атаки з повітря зруйнували до 30 % української електрогенерації.
  Перший заступник голови Київської міськадміністрації Поворознюк закликав мешканців столиці до економії води та електроенергії. Він підтвердив можливість віялових відключень для максимального скорочення споживання електроенергії та повідомив, що ремонтні бригади працюють над відновленням об'єктів критичної інфраструктури Києва.
  Пресслужба Укренерго оголосила, що ситуацію в енергосистемі вдалося стабілізувати й аварійним відключенням поки вдається запобігти, проте закликала громадян обмежити користування електроприладами в пікові години вранці та ввечері.
  Вранці 18 жовтня ракетами С-300 було знищено склади гуманітарної допомоги в Харкові.
  Німецьку систему ППО IRIS-T SLM уже була успішно застосовано проти повітряних цілей.

- Міжнародне агентство з атомної енергії (МАГАТЕ) повідомило про відновлення ремонтниками Запорізької АЕС ЛЕП 750 кВ, яка зв'язує її з українською енергосистемою. Чиновники МАГАТЕ також підтвердили звільнення директора ЗАЕС Мартинюка. Окупанти негайно "вжили заходів" для припинення електропостачання АЕС – обстріляли з артилерії промисловий майданчик станції та місто-супутник Енергодар.

- СБУ вважає, що керівництво ДП "Антонов" не вжило належних заходів для порятунку найбільшого літака у світі – Ан-225 "Мрія". Він так і не вилетів з аеродрому Гостомеля до Німеччини, унаслідок чого його було знищено російськими військами в перший же день вторгнення.

1-2) Тил

- Депутати збільшили видатки на безпеку та оборону майже на 387 млрд грн коштом внутрішніх запозичень. Попереднє вливання в розмірі 270 млрд грн було схвалено парламентом у серпні.
  У першому читанні ухвалено законопроєкт про обов'язковий іспит на знання української мови, історії України та Конституції для набуття громадянства.
  Ухвалено закон про посилення контролю за продажем ліків за рецептами, який набуде чинності протягом 3 місяців після скасування

режиму воєнного стану.
Скасовано призов на строкову службу під час воєнного стану.
Верховна Рада визнала незалежність Чеченської Республіки Ічкерія та засудила геноцид, який здійснила Росія щодо чеченського народу.
Ухвалено закон про вихід із Конвенції СНД про транснаціональні корпорації, яку було прийнято під час створення Союзу для спрощення кооперації підприємств різних країн колишнього СРСР.
У першому читанні на виконання вимог угоди про асоціацію з ЄС ухвалено рамковий законопроєкт про хімічну безпеку та управління хімічною продукцією.
Врегульовано питання призначення пенсій внутрішнім переселенцям, документи яких було втрачено внаслідок воєнних дій, а також спрощено облік робочих місць для осіб з інвалідністю.
Ухвалено закон про створення пожежно-рятувальних добровольчих підрозділів та надання їхнім учасникам додаткових соціальних гарантій.

- Кабмін затвердив угоду про безвізовий режим із Гватемалою.

- МОЗ України повідомило про зниження на 30 % кількості зафіксованих випадків зараження коронавірусом.

- В Україні відкрито державний інтернет-магазин для покупки дров населенням "ДроваЄ". Чиновники Міністерства захисту довкілля стверджують, що громадяни можуть замовити на сайті дрова в найближчому лісгоспі та оформити доставлення. Для запобігання гуртовим закупівлям у магазині запроваджено авторизацію через bankID чи електронний підпис. Чиновники Офісу президента попереджають громадян про необхідність готуватися до масштабних вимкнень електро- та водопостачання й тепла.

- Православна церква в Україні (ПЦУ) дозволила проведення різдвяних богослужінь "за бажанням громад" 25 грудня, а не 7 січня, як святкують Російська православна церква та УГКЦ.

- НАБУ повідомило про затримання своїми детективами колишнього депутата Микитася на спробі підкупу мера Дніпра Філатова для підписання контракту на будівництво метрополітену поза конкурсом. Сума хабаря, яку запропонував Микитась, складає €22 млн, які він планував платити частинами за етапами будівництва.

- Прем'єр-міністр Шмигаль повідомив про отримання першого траншу в сумі €2 млрд із загального пакета макрофінансової допомоги Єврокомісії в розмірі €5 млрд. У 2022 р макрофінансова допомога ЄС склала €4,2 млрд.

Міністр фінансів США Єллен повідомила, що уряд країни готується надати Україні допомогу в розмірі $4,5 млрд, яку було затверджено Конгресом наприкінці вересня. Вона наголосила, що разом із цим пакетом сума виділених коштів сягне $13,0 млрд і всі вони є грантами, а не кредитами.

- НБУ емітував ("надрукував") іще 15 млрд грн через купівлю держоблігацій в уряду. Це перша емісія, яку здійснено регулятором під керівництвом нового глави Пишного.

- Мінфін збільшив прибутковість держоблігацій, що дало змогу продати ОВДП на суму 5,8 млрд грн. З них 3,1 млрд грн було залучено від розміщення облігацій із терміном погашення 1 рік та 5 міс. під 18,5 % річних. Також було продано короткотермінові зобов'язання у валюті на суму $312 млн під 3,7–3,9 % річних.

2. Україна та світ

- Командувач окупаційними військами генерал Суровікін наголосив, що російське керівництво прагне зробити Україну "незалежною від Заходу та НАТО, дружньою РФ державою". Він натякнув, що через можливий відступ із Херсона Росія може ухвалити "непрості рішення". У середу анонсовано проведення засідання Ради безпеки РФ, на якому має виступити колишній президент Медведєв, який позиціює себе "яструбом" та "ура-патріотом". За інформацією російських ЗМІ, на засіданні може бути ухвалено рішення про запровадження воєнного стану в країні. Також на вечір середи заплановано позачергове засідання Ради Федерації. На Заході ці дії, разом з оголошенням про розгортання угруповання військ у Білорусі, було сприйнято як погрозу ядерною зброєю. Генеральний секретар НАТО Столтенберг укотре попередив Росію про "серйозні наслідки" її застосування в Україні. Замість виступу в комітеті парламенту Великої Британії з оборони, голова відомства Уоллес негайно, без попереднього оголошення, вилетів до Вашингтона на переговори з міністром оборони США Остіном, за кілька годин до них приєднався радник американського президента з нацбезпеки Салліван. У пресрелізі Пентагону за підсумками зустрічі йдеться, що сторони обговорили питання трансатлантичного співробітництва та регіональної безпеки, а також підтримку України, проте низка експертів не виключає, що на перемовинах було обговорено відповідь країн Заходу на можливе застосування Росією ядерної зброї.

- МЗС України спростувало повідомлення низки ЗМІ про намір кількох посольств залишити країну. Прессекретар міністерства Ніколенко

заявив, що посольство Сербії, про евакуацію якого повідомили телеграм-канали, виїхало з країни ще в березні.

- Німеччина відправила до Греції першу партію БМП Marder на заміну БМП-1 радянського виробництва, які буде передано ЗСУ. Міністр оборони Німеччини Ламбрехт повідомила, що ЗСУ наприкінці року отримають "величезний" пакет воєнної допомоги, який було нещодавно анонсовано. У вівторок до України відправлено 5 броньованих евакуаційних машин Bergepanzer 2, зимовий одностріл та спорядження, патрони та 7 понтонних систем.
  Президент Хорватії Міланович заявив, що не допустить проведення навчання українських військовослужбовців у країні через побоювання поширення на регіон воєнних дій. З його слів, для країни достатнім вкладом буде висловлювання солідарності з Україною.

- Міністр закордонних справ Кулеба заявив, що українська влада працює над створенням "повітряного щита". Генеральний секретар НАТО Столтенберг анонсував надання Україні "вже незабаром" систем боротьби з іранськими БПЛА. Глава МЗС Литви Ландсбергіс закликав колег із ЄС запровадити санкції проти Ірану за постачання ударних безпілотників Росії. За інформацією агентства Reuters, влада Ірану вирішила збільшити постачання БПЛА, Росія також отримає ракети класу "земля-земля" малого та середнього радіуса Fateh та Zolfagar. МЗС Ірану наполегливо заперечує продаж озброєнь Росії. Американська адміністрація вважає дії Ірану порушенням резолюції Ради безпеки ООН про повне ембарго на будь-які постачання зброї до країни та країною. Президент Зеленський назвав звернення Росії по допомогу до Ірану визнанням військово-політичного банкрутства. США, Велика Британія та Франція скликають екстрене засідання Ради Безпеки для обговорення постачання БПЛА Іраном. Низка західних експертів вважають, що Іран упритул наблизився до створення ядерної зброї, що докорінно змінює ситуацію в регіоні насамперед для Ізраїлю. Росія, безперечно, надає активну допомогу Ірану в реалізації ядерної програми.
  Міністр закордонних справ Кулеба заявив, що Україна готова надати "мішок доказів" кожній країні, яка має сумніви щодо передавання Іраном Росії своїх ударних БПЛА – камікадзе Shahed-136. Він повідомив, що президентові Зеленському передано пропозицію про розірвання дипломатичних відносин з Іраном та їхнє можливе поновлення лише після припинення постачання озброєнь Росії. МЗС незабаром надішле ноту уряду Ізраїлю з проханням про надання Україні систем протиповітряної оборони. За словами начальника Головного управління розвідки Міноборони Буданова, перша партія постачання з Ірану складалася зі 1750 БПЛА. За його твердженням, підрозділи ППО

збивають 70 % ударних дронів, які запущено російською армією. Він підтвердив, що Росія розмістила в Ірані нові замовлення, проте постачання нових партій БПЛА обмежують можливості виробників.

- За інформацією оперативного командування "Південь", іранські інструктори прибули на окуповану територію України через неефективне використання дронів російськими військовослужбовцями.

- Ізраїльське видання Haaretz повідомило про скасування переговорів міністрів оборони України Резнікова та Ізраїлю Ганця. Переговори вже неодноразово переносилися, а в понеділок їх було скасовано після заяви заступника секретаря російської Ради безпеки Медведєва, який заявив, що постачання Ізраїлем зброї Україні завдасть шкоди російсько-ізраїльським взаєминам.

- Радник турецького президента Калин заявив, що надії на проведення в Туреччині зустрічі президентів Путіна та Зеленського наразі немає, оскільки Україна готова до неї лише після "припинення анексії".

- Президент Білорусі Лукашенко доручив голові Академії наук Гусакову розробити якнайшвидше нові БПЛА, які довели свою ефективність на полі бою в Україні.

- Поліція Данії завершила попереднє розслідування вибухів на підводних ділянках російських газогонів "Північний потік" та "Північний потік-2". Слідчі назвали вибухи "диверсією" та підтвердили, що вони були не випадковими, ба більше, їх було ретельно сплановано. За інформацією видання The Wall Street Journal, офіційні особи Німеччини не відкидають, що за вибухами на газогонах може стояти Росія.
  Після висновків слідства глава Єврокомісії фон дер Ляєн рекомендувала країнам ЄС посилити захист об'єктів критичної інфраструктури.
  Єврокомісія також запропонувала комплекс заходів для зниження екстремально високих цін на енергоносії, який водночас не містить запровадження "стелі" цін на газ. Серед заходів – спільна закупівля газу, обмеження коливання цін на нідерландському газовому хабі TTF, прозоре користування інфраструктурою та зниження споживання.

- Парламент Естонії підтримав резолюцію про визнання Росії державою, яка підтримує тероризм, і засудив спробу анексії українських територій.

- Уже 3 банки Киргизстану припинили приймання платіжних карток російської системи "Мир" ("Світ") через загрозу вторинних санкцій США.

- У Росії касаційний суд підтвердив вирок опозиціонерові Навальному, якого засуджено до 9 років позбавлення волі за "створення злочинної організації, шахрайство та неповагу до суду".

- Глава нижньої палати італійського парламенту Фонтана висловив переконання, що європейські санкції проти Росії завдають Італії більшої шкоди, ніж РФ, і з ними "треба поводитися дуже обережно", оскільки італійське населення менш готове до труднощів, аніж російське. Фонтана також зазначив, що скорочення постачання продовольства матиме наслідком голод та нові хвилі міграції до Європи з країн Близького Сходу та Африки. Тема незаконних мігрантів була одним з основних "козирів" його партії "Брати Італії" та забезпечила їй перемогу на парламентських виборах. Фонтана відкрито підтримує російського президента Путіна, був присутнім на "референдумі" в Криму у 2014 р. і голосував проти надання Україні безвізового режиму.

- Президент Зеленський звільнив посла в Казахстані Врублевського, який в інтерв'ю місцевому відеоблогеру заявив, що українці намагатимуться вбити якнайбільше росіян, щоби "менше довелося вбивати нашим дітям". Після цього висловлювання російське МЗС поставило вимогу вислання посла, а МЗС Казахстану викликало його для надання пояснень. Потім посол "поїхав у короткочасну відпустку" до України, російські ЗМІ назвали це висилкою із країни.

3. Тренди

- Президент Зеленський скерував на розгляд голові Верховної Ради Стефанчуку петицію про обмеження зарплат та доплат, пільг та привілеїв депутатів парламенту.

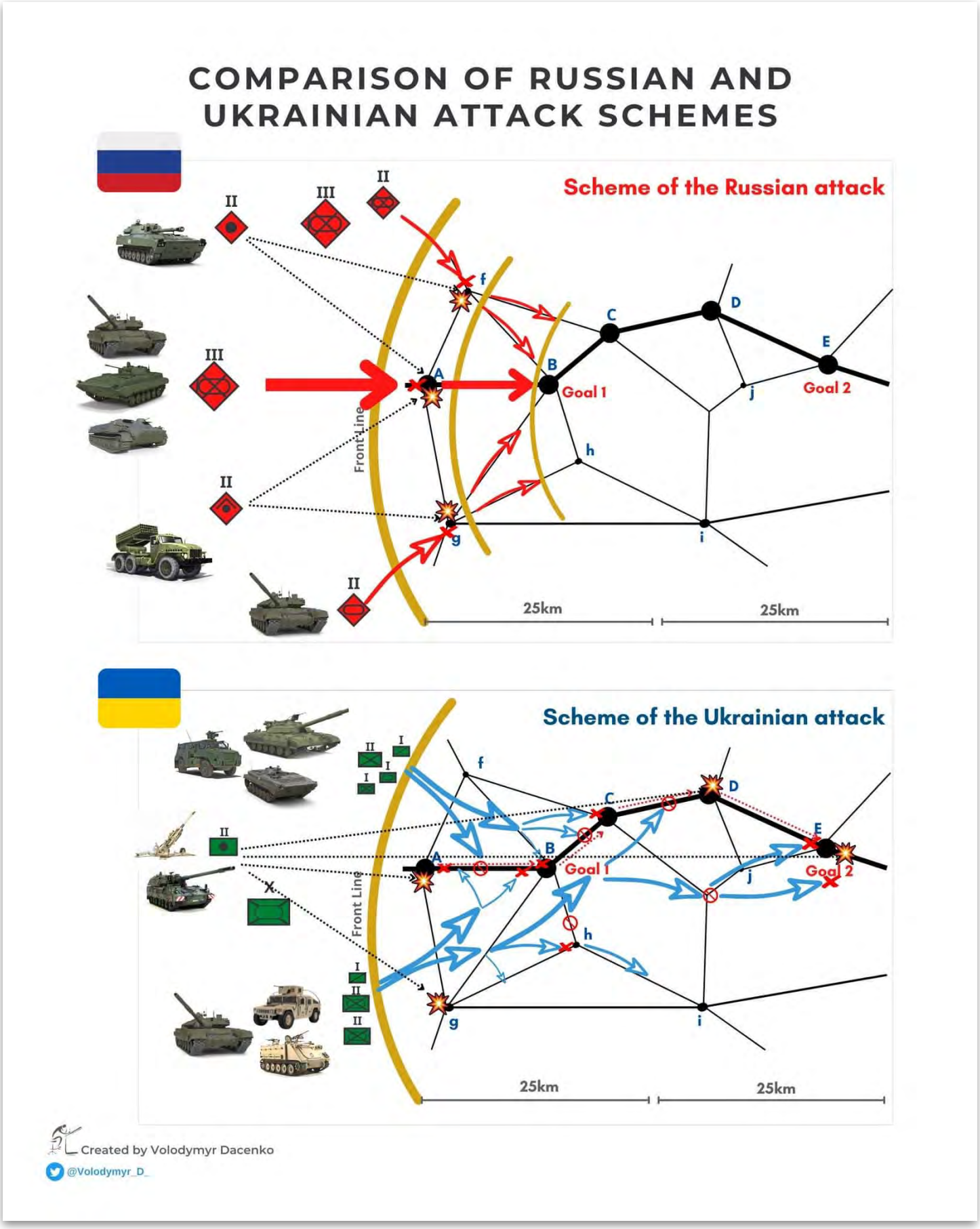
***

№ 851.

Семків **2022-10-19**

Ми обіцяли шукати нових та цікавих авторів, поки Том Купер взяв паузу - виконуємо. Сьогодні переклад твіттер-треду Володимира Даценка, українського журналіста, що пише на військову тематику. Даний тред - спроба коротко проаналізувати стратегії, використовуванні росіянами та українцями протягом війни та наслідків, до яких вони призвели. Якщо коротко: "російська армія «неповоротка» та "потребує багато палива й боєприпасів", а "Українська армія значно більш мобільна й організована." Більше у треді.

1. Порівняння схем атак росіян та українців. Я вирішив порівняти атаки росії навесні та контратаку України у вересні, щоб зрозуміти причини таких різних результатів.

2. росія. Від самого початку росія розгортала наступальні операції вздовж головних доріг та великих населених пунктів. Це зрозуміло, оскільки російські атаки спиралися найперше на важку бронетехніку.

3. У війні ми побачили колони танків, які обстрілювали міста без допомоги піхоти, літаків та артилерії. Це абсолютно програшна стратегія.

> *https://www.youtube.com/watch?v=4g68MmLrGvM*

4. У результаті танки нищили з засідок. Великі скупчення техніки виявлялися заблоковані на вузьких ділянках, наприклад, поблизу Києва, де колона техніки простяглася на десятки кілометрів.

> *https://www.theguardian.com/world/2022/mar/03/concern-mounting-huge-russian-military-convoy-outside-kyiv-ukraine*

5. Від травня росія трохи змінила тактику: почала застосовувати переважно наступальні групи з легкої піхоти (насамперед мобілізованих у «днр» та «лнр»). Завданням цих груп було виявити слабкі місця в обороні, щоб кинути в ці точки головні сили.

> *https://en.wikipedia.org/wiki/Mobilization_in_Donetsk_and_Luhansk_People%27s_Republics*

або російською

> *https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D0%BE%D0%B1%D0%B8%D0%BB%D0%B8%D0%B7%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%8F_%D0%B2_%D0%94%D0%9D%D0%A0_%D0%B8_%D0%9B%D0%9D%D0%A0*

6. Атаки велися за підтримки масованих артилерійських обстрілів. У травні-червні росія, схоже, досягла піку використання артилерії. У той час кількість пострілів сягала 50-65 тисяч на день, за даними українських військових.

7. Але концепція російських атак залишилася незмінна. ЗС рф просувалися від одного населеного пункту до наступного по головних дорогах. Недолік цієї стратегії:

> 1) великі втрати серед військових (бо росіяни здійснювали дуже багато атак, більшість — невдало);
>
> 2) значна залежність від радянської артилерії, що вимагає розвиненої логістики і наявності багатьох складів БК;

3) повільне просування (замість атакувати росіяни змушені були проробляти одну й ту саму роботу в кожному наступному місті).

9. Усе це призвело до того, що до липня-серпня в росії забракло війська, щоб здійснювати масований наступ. У липні росіяни назвали це «операційною паузою», але пізніше «пауза» перетворилася на відступ і втечу російських солдатів із Харківщини.

10. Україна. Українці будували свої атаки за цілковито іншим принципом. Численні мобільні групи рухаються не головними дорогами, а лісовими та польовими стежками. Ці групи «заповнюють прогалини» між російськими угрупованнями, відрізають їм шляхи постачання і створюють ефект локального оточення.

11. Після прориву крізь лінію оборони друга наступальна лінія атакує російські позиції з різних напрямків.

Для цього необхідно дуже добре координувати дії і мати надійний зв’язок, щоб розуміти, де свої, а де чужі.

12. У росії розвідка та координування на низькому рівні. Після прориву оборонної лінії військове командування часто не розуміє операційної ситуації, отримує інформацію зі значною затримкою, а отже ухвалює багато неправильних рішень.

13. Часто російські військові відступають тоді, коли мали б іти в бій. І навпаки — продовжують бій тоді, коли час відступати. Це призводить до значних військових втрат під час відступу.

14. Результат:

— росія має серйозну перевагу в кількості важкої техніки й артилерії, але ця техніка створює їй проблеми в логістиці. Російська армія потребує багато палива й боєприпасів.

15. Через це російська армія «неповоротка». Слабка координація, розвідка і недовчені солдати тільки погіршують ситуацію.

16. Українська армія значно більш мобільна й організована. Україна має кращу розвідку, що допомагає адекватно оцінювати ситуацію на полі бою.

17. Але через нестачу важкої техніки значна частина армії складається з легкої піхоти, вразливої перед артилерійським вогнем (особливо під час атак).

Переклад: Antonina Yashchuk

Редакція: Тетяна Саніна

Володимир ***Даценко*** - спеціальний репортер та колумніст видання Forbes, який пише про військову тематику, у 2019-2021 член реформаторської команди ДК Укроборонпром.

***

№ 852.

Дайджест подій в Україні та навколо України від 19 жовтня 2022

Головне

1) Як вам воєнний стан від хуйла на окупованих територіях? Суто для внутрішнього споживання як можливість закрутити гайки. Ну й влаштувати "мобілізацію" українських чоловіків. Йому начхати, що це воєнний злочин. Шляху назад вже немає. Тобто одним злочином менше - ще одним більше - взагалі не має значення.

2) ...принаймні, як ще одні санкції для Ірану, який має намір (і вже гарантії від хуйла) на створення ядерної зброї. Дуже цікава позиція ізраїлю, якого це стосується безпосередньо. Точніше - повна відмова від постачання зброї Україні. Навіть через треті країни або компанії.

3) Поки дуже мало хто розуміє, як жити без електрики взимку. А дарма. Це вже реальність.

4) Якщо не шнобелівський комітет, так хоча б Європарламент спромігся надати премію нескореному українському народові.

5) Корпоратизація Енергоатома - це прямий шлях до його продажу. Мені цікаво, як ще не встигли продати нафтогаз. Бо зараз - саме час продати. На мінімумі ціни.

6) Шістка могилевича орбан послідовно захищає інтереси хуйла.

Теми доби

1) Путін запровадив режим воєнного стану на окупованих територіях.

2) Україна намагається пом'якшити наслідки російських ударів по об'єктах енергетики.

3) Український народ отримав премію ім. Сахарова.

4) ЄС запроваджує санкції проти Ірану за постачання ударних безпілотників Росії.

1. Війна

1-1) Фронт

• Білоруська армія й далі проводить навчання на кількох полігонах, неподалік від кордону з Україною тощо. На думку офіцерів Головного управління розвідки, білоруський президент Лукашенко вважає, що оголошення часткової мобілізації на кшталт російської може мати наслідком соціальний вибух у країні, а безпосередня участь у російській агресії несе для нього особисту загрозу. Командування Об'єднаних сил оцінює загрозу повторного вторгнення з Білорусі як низьку, проте не виключає, що вона може зрости наступної весни після накопичення на території країни певних сил та техніки "союзних військ".

• Українські війська поступово просуваються на півночі Луганської області в напрямку Сватового, жителі міста чують канонаду, що наближається. Поблизу Кремінної точаться запеклі бої на лінії оборони, яку вдалося звести підрозділам армії РФ після відступу з Лиману.

• Тривають важкі бої на околицях Соледара, Бахмута та в районі траси Лисичанськ-Бахмут. Найманцям ПВК "Вагнера" вдалося просунутися на південь від Бахмута в напрямку Костянтинівки.

• "Народна міліція ДНР" (1 армійський корпус РФ) майже безперервно атакують позиції ЗСУ на північній околиці Горлівки та по периметру Донецька, проте успіху не мають.

• Президент РФ Путін оголосив режим воєнного стану на окупованих територіях півдня та сходу України, а в областях, що межують з Україною, та в Криму запроваджено режим "середнього рівня реагування". Укази було негайно затверджено Радою Федерації.

За інформацією телекомпанії CNN, чиновники американської адміністрації вважають запровадження воєнного стану "відчайдушною тактикою" Путіна для збереження контролю над територіями.

МЗС України назвало укази Путіна "нікчемними" й закликало міжнародних партнерів збільшити постачання зброї та засудити позбавлення Росією мешканців захоплених територій їхніх базових прав, легалізацію мародерства, примусову депортацію та насильницьку мобілізацію. За твердженням МЗС, метою указів є придушення опору українського населення. Прессслужба МЗС

наголосила, що ЗСУ й далі звільнятимуть окуповані території попри будь-які "укази".

• Колаборант – "глава" окупаційної "адміністрації" Сальдо оголосив про виїзд "чиновників" із Херсона на лівий берег Дніпра через можливий контрнаступ українських військ. Український Генштаб попередив, що окупанти "з високою ймовірністю" можуть влаштувати обстріли мирного населення, зокрема тих, хто на заклик "влади" вирішив евакуюватися з Херсона та прилеглих населених пунктів. Голова військової обладміністрації Янушевич закликав населення області ігнорувати вимоги "евакуації", оскільки ЗСУ незабаром звільнять цю територію. Секретар РНБО Данилов назвав "евакуацію" підготовкою до масової депортації українських громадян, що, на його твердження, є ще одним воєнним злочином. Генштаб повідомив, що окупаційна "влада" Запорізької області влаштувала "перепис населення" та "інвентаризацію житлового фонду" й наголосив, що це робиться для вилучення майна громадян, які виїхали з регіону. Президент Зеленський закликав українських громадян у будь-який спосіб уникнути "мобілізації", яку влаштували окупанти на захоплених територіях.

• Росія завдала ще однієї серії ударів по об'єктах енергетичної інфраструктури України крилатими ракетами та ударними безпілотниками. Частково пошкоджено Дарницьку ТЕС у Києві, Ладижинську – у Вінницькій області, Бурштинську – в Івано-Франківській та Криворізьку – у Дніпропетровській. Підрозділи ППО збили 4 із 6 крилатих ракет та 9 та 10 дронів – камікадзе, які було запущено з території Білорусі. 14 дронів знищено на Миколаївщині. Ремонтні бригади досить швидко змогли відновити електропостачання майже у всіх містах, які постраждали від удару.

Компанія Укренерго оголосила, що 20 жовтня по всій країні буде проведено вибіркові відключення енергопостачання із 7:00 до 22:00. Графіки можливих відключень опубліковано на сайтах обленерго. Вимикатимуться споживачі районами, за чергою, але не більше ніж на 4 години на добу. У низці міст буде відключено світлофори, обмежено або повністю припинено рух електротранспорту. 20 жовтня на Сумщині повністю вимкнено водопостачання із 7:00 до 23:00, а також вуличне освітлення.

Президент Зеленський провів нараду у своєму Офісі щодо стабілізації ситуації в енергетиці та забезпеченні безпеки енергооб'єктів. За його словами, влада країни готується до різних сценаріїв, зокрема, до повного колапсу енергосистеми. Він закликав населення країни до "максимально свідомого" споживання електроенергії.

Директор холдингу ДТЕК Тимченко, який управляє левовою часткою тепловою генерацією країни й володіє великими обленерго, заявив, що Росії

не вдасться створити в Україні "армагеддон". Він наголосив, що ударів було завдано по інфраструктурі станцій, яка пов'язує їх з енергосистемою, і її складно, але можливо відновити. За словами Тимченка, російських військових консультують енергетики для заподіяння максимальної шкоди українській енергосистемі.

Міністерство оборони Іспанії передасть Україні 5 електрогенераторів, які надійдуть до країни впродовж кількох днів через логістичний хаб у Польщі.

Посол Німеччини в Україні Фельдгузен заявила, що Росія поширює брехню про втечу іноземних дипломатів із Києва. Президент Німеччини Штайнмаєр переніс візит до України з міркувань безпеки. Водночас Київ найближчим часом збираються відвідати кілька глав урядів та міністрів закордонних справ різних держав.

МЗС Китаю стверджує, що керівництву країни невідомо про російські атаки Києва ударними безпілотниками. Прессекретар МЗС Ніколенко заявив, що йому важко уявити, що посол Китаю, який безпосередньо перебуває в Києві, не поінформував керівництво щодо ситуації в місті та країні.

Низка країн закликала своїх громадян негайно залишити територію України. У середу таке оголошення зробило посольство Індії.

• Директор Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ) Гроссі має намір знову відвідати Київ для обговорення можливості створення зони безпеки навколо Запорізької АЕС. Окупанти оголосили, що українські спецслужби нібито намагалися висадити десант у районі АЕС, але спроба успіху не мала За твердженням голови Енергоатому Котіна, окупанти захопили та утримують приблизно 50 працівників станції.

• Окупанти знесли в Маріуполі пам'ятник жертвам Голодомору, який вони називали "символом дезінформації на державному рівні".

• Губернатор Білгородської області (РФ) повідомив про "приліт" в об'єкт інфраструктури Білгорода, хоча місцеві ЗМІ написали, що пожежа на трансформаторі електропідстанції виникла "через стрибок напруги".

1-2) Тил

• Президент Зеленський підписав укази про запровадження санкцій проти російських компаній та олігархів.

• Верховна Рада в першому читанні підтримала законопроєкт про перетворення держкомпанії "Енергоатом" у відкрите акціонерне товариство зі 100 % держпакетом акцій.

Ухвалено закон про розширення повноважень СБУ.

Депутати ухвалили "євроінтеграційний" закон про митний тариф.

Створено фонд ліквідації наслідків збройної агресії Росії. За твердженням авторів, фонд наповнюватиметься коштами від примусового вилучення власності Росії та її резидентів.

За основу прийнято урядовий законопроєкт про недопущення участі в керівництві українських банківських установ громадян РФ та осіб, які підтримали агресію.

• Кабмін оновив порядок направлення військовослужбовців на лікування в іноземних лікарнях та пропуску їх через кордон на період чинності режиму воєнного стану.

• Міністерство агрополітики повідомило про заборону експорту гречки з країни до кінця цього року, яку, ймовірно, буде подовжено й після 1 січня.

2. Україна та світ

• Верховна Рада ухвалила резолюцію із закликом до світової спільноти не пом'якшувати та не скасовувати санкцій проти Ірану, який є спільником російської збройної агресії проти України. За інформацією Генштабу ЗСУ, Іран і РФ домовилися про відправлення на окуповану територію радників та інструкторів для підготовки російських операторів БПЛА, як тих, що вже використовують російські війська – Shahed-136, так і нових – Arash-2. Посли ЄС затвердили додаткові санкції проти Ірану за постачання бойових безпілотників Росії після того, як європейські чиновники "збирали достатні докази" цих постачань. Санкції запроваджено проти компанії-виробника БПЛА, 3 її керівників та чиновників Ірану. Глава Єврокомісії фон дер Ляєн, у виступі перед Європарламентом, назвала російські удари по українських енергооб'єктах актами терору та воєнним злочином. Про підготовку пакета санкцій проти Ірану оголосив і Держдепартамент США.

• Міністр закордонних справ Кулеба повідомив про початок постачання БМП-1 радянського провадження з Греції. Натомість Греція отримає німецькі бронемашини Marder за програмою "обміну колом".

Міністр оборони Чехії Чорнохова оголосила про надання пакета воєнної допомоги на суму 22 млн крон (близько €0,9 млн). Два тижні тому Україна отримала від Чехії допомогу в розмірі 400 млн крон (понад €16 млн).

Українське МЗС скерувало уряду Ізраїлю запит на постачання систем протиповітряної та протиракетної оборони Iron Beam та Iron Dome, а також

щодо навчання українських операторів. Міністр оборони Ізраїлю Ганц перед переговорами з українським міністром Резніковим заявив, що країна надаватиме медичну та гуманітарну допомогу Україні, проте про воєнну допомогу не йдеться.

• Начальник штабу оборони Великої Британії Радакін назвав ядерну риторику влади Росії "глибоко безвідповідальною". Він наголосив, що вона є проявом слабкості, тому Захід має зберігати спокій та єдність.

• Європарламент підтримав резолюцію щодо збільшення допомоги Україні у 2023 р коштом бюджету ЄС. Її буде спрямовано, зокрема, на підтримку українських біженців та надання їм гуманітарної допомоги.

Єврокомісар із кризових ситуацій Ленарчич під час візиту до Києва оголосив про надання Євросоюзом програми допомоги в розмірі €175 млн для підтримки внутрішньо переміщених осіб та біженців, зокрема, для розгортання притулків для ВПО на час зими. Польща отримала $146 млн від Єврокомісії на підтримку українських біженців.

• Прем'єр-міністр Угорщини Орбан заявив, що на саміті лідерів ЄС переконуватиме колег переглянути санкції щодо Росії, "які лягли непосильним тягарем на населення країн Союзу". Він також розкритикував пропозицію Єврокомісії щодо спільних закупівель газу.

• Майбутня глава уряду Італії Мелоні, лідер партії "Брати Італії", яка перемогла на виборах, заявила, що її уряд буде відданий підтримці НАТО та єдиної Європи й не буде "слабкою ланкою" Заходу. Партії, які не підтримують цей курс, не буде запрошено до формування уряду. Вона зробила цю заяву після публікації низки висловлювань колишнього прем'єр-міністра Берлусконі з критикою українського президента та звинуваченням його в провокуванні Росії на війну, а також про відновлення добрих стосунків із президентом РФ Путіним.

• Мінфін США запровадив санкції проти російського громадянина та 2 його компаній, які скуповували військові технології та продукцію подвійного призначення для постачання підприємствам російського військово-промислового комплексу.

• Президент Туреччини Ердоган після переговорів із російським президентом Путіним повідомив про домовленість щодо створення на території країни газового хаба. Тезу про необхідність створення ще одного торгового майданчика активно просували російські чиновники й сам Путін після руйнування газогонів "Північний потік" та "Північний потік-2".

Після розмови з Путіним Ердоган зателефонував Зеленському, після чого заявив, що Туреччина готова покласти край російсько-українській війні за допомогою переговорів, з огляду на непохитну підтримку територіальної цілісності та суверенітету України.

• Уряд Індії розгляне консолідовану пропозицію західних країн щодо запровадження "стелі" цін на російську нафту.

• Європарламент присудив премію імені Сахарова "За свободу думки" "хороброму українському народові" та його лідерам.

• Російський Citibank – "дочка" американської корпорації Citigroup, повідомив міжнародних клієнтів про згортання бізнесу у РФ.

• Польща підписала контракт із Південною Кореєю на постачання 288 РСЗВ Chunmoo. Перші 18 одиниць техніки Польща отримає вже у 2023 р. Дальність дії таких систем – 36–290 км, залежно від ракет, що використовуються, подібно до систем HIMARS.

• Партії парламенту Фінляндії ухвалили рішення про будівництво паркану на кордоні з Росією. Закон про фінансування будівництва буде ухвалено наприкінці року.

3. Київ

• Київ повноцінно розпочинає опалювальний сезон із 20 жовтня.

• Прокуратура Києва попросила скасувати виділення Київрадою 183 млн грн на добудову Подільсько-Воскресенського мосту. Мер Кличко стверджує, що кошти насправді не виділялися, а рішення було ухвалено для приведення у відповідність видатків міста з держбюджетом, з якого виділено субвенцію на будівництво.

***

№ 853.

Дайджест подій в Україні та навколо України від 20 жовтня 2022

Головне

1) Доброго дня, ми від абрамовича! Саме таке вітання отримає ара хам за те, що взяв грошенятки за відмазування хуйльонишів від санкцій. Чи ви не вірите, що взяв? Так на рило оце подивіться. Але справжні пацани кидків не вибачають. Отже, хочу подивитися на цю розмазану по стелі тушку.

2) Раджу звернути увагу на потужний висновок щодо ефективності застосування шахідів. Не дуже радісний для нас. Питання руба – чому досі не зроблено протидронові загони?

3) Ще одне питання руба – як реагувати на оці тривоги, які вбивають економіку вщент? На мою думку, має бути баланс між безпкою і необхідністю. Якого "влада" геть не має.

4) Те, що відбувається наразі під Бахмутом не має іншої назви крім "лютий пиздець". Бо туди кинуто чи не найкращі ударні підрозділи рашистів. Наші вояки - справжні герої. Але й ціна завелика...

5) Чи підірвуть хуйлята греблю Каховської ГЕС? Всі розглядають наслідки цього нижче греблі. А я абсолютно точно знаю, що це буде кінцевим пунктом шляху для Запорізької АЕС. Бо водосховище є єдиним способом охолодження 1-4 енергоблоків. Вибуху не буде, бо блоки зупинено. Але після перемоги доведеться розвантажити І зупинити станцію доти, доки не буде збудовано градирні і не буде заповнено знову водосховище.

Теми доби

1) Ситуація в енергетиці України майже критична.

2) До списку санкцій включено олігархів Абрамовича і Фрідмана.

3) Зеленський вважає можливими підрив армією РФ греблі Каховської ГЕС.

1. Війна

12) Фронт

• Міністр оборони Білорусі Хренін звинуватив країни Заходу в підготовці "загарбницької війни" проти "союзної держави" РФ та РБ. Супутникові фотографії свідчать про збільшення угруповання російських військ на аеродромі Зябрівка поряд із кордоном з Україною. Збільшилася активність російської авіації в повітряному просторі Білорусі, яка нібито "здійснює патрулювання кордонів союзної держави". За інформацією білоруських журналістів-розслідувачів, російське командування разом із мобілізованими військовослужбовцями перекидає до Білорусі боєприпаси з Далекого Сходу водночас триває вивезення до Росії білоруської важкої техніки з баз зберігання. Президент Лукашенко порадив громадянам робити те, що він каже, якщо вони хочуть забезпечити собі "спокійне життя".

Британська розвідка вважає повторне вторгнення об'єднаного угруповання армій "союзної держави" малоймовірним, водночас український Генштаб констатував зростання загрози з цього напрямку.

• Ситуація на півночі Луганської області впродовж доби не змінилася.

• На Донеччині підрозділам ПВК "Вагнера" вдалося просунутися до центру Бахмута, вони здійснюють атаки на місто з 3 напрямків. Запеклі бої точаться й на околицях Соледара, а також у районі траси Лисичанськ – Бахмут.

• У районі Донецька ЗСУ відбили атаки російських військ та "народної міліції ДНР" у Первомайському, Невельському, Побєді та Мар'їнці.

• У Херсонській області тривають запеклі бої в Бериславському районі та на адмінкордоні з Миколаївщиною. Українська артилерія завдала удару по стратегічному Антонівському мосту через Дніпро в районі Херсона, рух яким окупантам вдалося частково відновити. За оцінкою Генштабу, російське командування поставило перед військами задачу зупинити контрнаступ ЗСУ на правому березі Дніпра, а втрати в живій силі компенсовано щойно мобілізованими. Генштаб вважає, що російське угруповання на правобережній частині Херсонщини наразі складається із 45 батальйонно-тактичних груп. Водночас на супутникових знімках зафіксовано відведення частки техніки на лівий берег поромною переправою на південь від Нової Каховки. Окупаційна "влада" видала розпорядження про підготовку евакуації з Херсона "банківських установ", російських медпрацівників та вчителів.

Президент Зеленський заявив, що Росія готує підрив греблі Каховської ГЕС. З його слів, хвиля внаслідок руйнування греблі виникне хвиля, яка затопить понад 80 міст та сіл, а також знищить Північнокримський канал. Він зажадав від світових лідерів дати зрозуміти Росії, що теракт на греблі буде розцінено як застосування зброї масового ураження та закликав членів Європейської Ради надіслати міжнародних спостерігачів на ГЕС і негайно розмінувати дамбу.

• Армія РФ обстріляла позиції українських військ та населені пункти всією лінією фронту та в прикордонних районах Чернігівщини, Сумщини та Харківщини з усіх видів артилерії та РСЗВ, авіація завдала ракетних та бомбових ударів.

• Російські війська часто-густо використовують зенітно-ракетні комплекси ППО С-300 для обстрілу українських міст. Вони завдали ними ударів по Харкову, Миколаєву, Запоріжжю та іншим містам у межах досяжності цих ракет, унаслідок чого зруйновано та пошкоджено житлові будинки, школи та об'єкти критичної інфраструктури. Також посилюються російські атаки

дронами-камікадзе. У Миколаєві 4 таких безпілотників зруйнували навчальний заклад. Протиповітряна оборона та інші підрозділи впродовж доби збили 15 БПЛА із 20, які запустила армія РФ.

Головнокомандувач ЗСУ генерал Залужний заявив, що підрозділи ППО суттєво підвищили свою ефективність за допомоги новітніх західних систем та зростання професіоналізму українських військовослужбовців.

• На думку низки авторитетних міжнародних організацій, витрати Росії на купівлю іранських дронів у десятки разів менші за українські, особливо, з огляду на фактичне "зупинення" всієї країни на час оголошення повітряних тривог. Тому багато експертів радять українському керівництву організувати розгалужену систему ППО на місцевому рівні, озброївши підрозділи стрілецькою зброєю та зенітними установками ЗУ-23–2, які у великій кількості зберігаються на складах Міноборони та дають змогу ефективно збивати БПЛА, що летять із невеликою швидкістю.

• Компанія Укренерго попередила про можливі тимчасові відключення електропостачання в усіх регіонах України та закликала населення до максимальної економії електроенергії. Міністр енергетики Галущенко вважає, що скорочення споживання електроенергії на 20 % "критично допомогло б" уникнути віялових відключень. За твердженням чиновників Міністерства енергетики, російські удари спричинили пошкодження майже 40 % об'єктів енергетичної інфраструктури. Галущенко заявив, що Енергетична спільнота готова надати Україні допомогу постачанням обладнання для ремонту енергооб'єктів. МЗС України звернулося до міжнародних партнерів із проханням про допомогу у відновленні систем життєзабезпечення, а також про постачання електроенергії.

Канцлер Німеччини Шольц назвав атаки армією РФ українських цивільних об'єктів "тактикою випаленої землі", яка, на його думку, не допоможе Росії виграти війну, а лише зміцнить рішучість України та її партнерів у необхідності завдання їй поразки у війні.

• Президент Зеленський відкинув звинувачення президента РФ Путіна в тому, що саме Україна організувала вибух на мосту через Керченську протоку та заявив, що теракт є результатом внутрішньої боротьби російських спецслужб.

• Президент РФ Путін оголосив про завершення "часткової" мобілізації. Український Генштаб повідомив, що попри її "завершення", російська влада й далі вручає повістки військовозобов'язаним, а за 3 тижні їй вдалося мобілізувати приблизно 200 тис. осіб. Російські ЗМІ повідомили, що понад 1 млн громадян було заборонено виїзд із країни. Окупанти також "мобілізують" чоловіків на захоплених ними територіях півдня України. За інформацією

Міністерства оборони, на гарячу лінію "Хочу жити" звернулися з проханням про здачу в полон понад 3 тис. військовослужбовців РФ. За словами представника Генштабу Громова, ситуація на південній та східній ділянках фронту загострилася після проведеної у РФ мобілізації, але ворог поки не досяг успіху на жодному з напрямків.

• Російські офіційні особи стверджують, що переговори про доступ представників Міжнародного комітету Червоного Хреста до колонії в Оленівці на околицях Донецька тривають, проте цей візит поки не є можливим "через постійні обстріли". Посол РФ при міжнародних організаціях у Женеві Гатілов заявив, що російська 4 серпня влада нібито вже надавала дозвіл місії МКЧХ на відвідування колонії, проте організація ним так і не скористалася.

1-2) Тил

• На сайті президента опубліковано укази про запровадження санкцій. До списку включено понад 3,8 тис. юридичних та фізичних осіб – російські чиновники та олігархи, пропагандисти, українські колаборанти, які допомагали окупантам в організації та проведенні "референдумів" і є членами "адміністрацій", співаки та артисти, які популяризують агресію: Басков, Бузова, Сєров, Лещенко, Лорак, Сєдокова та Повалій, а також телеведуча Тодоренко. Санкції передбачають блокування активів, повне припинення фінансових та торгових операцій, запобігання виведенню коштів з України, анулювання або призупинення ліцензій. Показово, що до списку включено двох "знакових" олігархів – Абрамовича, який брав участь у переговорах про припинення вогню, зерновий транзит та обмін полоненими, а також Фрідмана – співвласника "Альфа-груп", який хотів отримати "індульгенцію" в обмін на докапіталізацію українського дочірнього "Альфа-банку".

• НАБУ провело обшуки в заступників міністрів економіки та агрополітики, а також у радника заступника голови Офісу президента в справі про розкрадання гуманітарної допомоги.

• Суд заарештував із правом внесення застави колишнього депутата Микитася, якого спіймали на спробі дати хабар меру Дніпра Філатову. На суді колишній депутат прямо заявив про підтримку його дій одіозним заступником голови Офісу президента Татаровим. Антимонопольний комітет виявив змову в процедурах закупівлі послуг для будівництва Подільсько-Воскресенського мосту через Дніпро в Києві, компаніями, які контролює Микитась.

• Україна запросила екстрадицію колишнього генерала СБУ Наумова – "правої руки" колишнього голови Служби Баканова, який утік із країни 23 лютого з величезною сумою готівкової валюти та коштовностями. Спецслужби

підозрюють його в держзраді, а журналісти звинувачують у системній корупції, зокрема, у "дахуванні" потоків контрабанди, коштом чого, нібито, фінансувалася президентська партія "Слуга народу".

• Рада НБУ залишила облікову ставку на рівні 25 %, оскільки темпи зростання інфляції регулятору зменшити так і не вдалося.

2. Україна та світ

• Президент Зеленський заявив, що Німеччина стала першою країною, яка надала Україні новітню систему ППО IRIS-T SLM. Він повідомив, що президент країни Штайнмаєр "працює над постачанням" ракет для ЗРК, які було передано раніше. Він закликав інших партнерів наслідувати цей приклад.

Міністр закордонних справ Кулеба повідомив, що обговорив телефоном із прем'єр-міністром Ізраїлю Лапідом запит України про надання ізраїльських протиракетних систем і технологій. Уряд Ізраїлю щодо цього запиту жодних коментарів не надав.

• Велика Британія запровадила нові санкції проти трьох іранських генералів та компанії Shahed Aviation Industries за постачання Росії ударних БПЛА, які вона активно застосовує для ударів по Україні. МЗС Великої Британії підкреслює, що Іран розпалює війну, водночас наживається на військових постачаннях.

Держдепартамент США впевнений, що РФ використовує саме іранські дрони для ударів по Україні. Прессслужба відомства повідомила, що США незабаром запровадять жорсткі санкції у відповідь на ці дії Ірану, а воєнну допомогу Україні буде збільшено. Подібне переконання висловив і генеральний секретар НАТО Столтенберг.

• Президент Зеленський провів переговори із президентом (старшим міністром) Швейцарської Конфедерації Кассісом. За їхніми результатами він висловив сподівання, що вже наприкінці року буде ухвалено перші рішення про механізм передавання Україні заморожених російських активів як відшкодування втрат, завданих агресією. Зеленський у виступі перед Європейською Радою заявив, що Україна потребує цього року для відновлення інфраструктури "вливання" €3,5 млрд, а у 2023 р. – фінансування в розмірі орієнтовно €14 млрд. Він закликав членів Ради прискорити надання макрофінансової допомоги.

• Члени Конгресу США планують до проміжних виборів затвердити виділення Україні допомоги в розмірі близько $50 млрд. Президент Байден висловив занепокоєння заявою лідера фракції Республіканської партії Маккарті про

намір скоротити підтримку України. Маккарті може очолити Конгрес у разі перемоги партії на проміжних виборах.

Міністр оборони Великобританії Уоллес анонсував надання пакета військової допомоги Україні, у якому ЗСУ отримає 25 тис. комплектів військової форми, а також ракети для комплексів ППО.

• В Італії тривають переговори про створення урядової коаліції правих партій. Каменем спотикання є ставлення до війни в Україні. Лідер партії "Рух 5 зірок" Конте відкидає постачання воєнної допомоги Україні. Глава партії, яка набрала більшість голосів на виборах – "Брати Італії" Мелоні вже неодноразово заявляла, що новий уряд дотримуватиметься принципів європейської солідарності та євроатлантизму і вона не зазнає інших думок. Однак "Рух 5 зірок" разом із партією колишнього прем'єр-міністра Берлусконі "Вперед, Італія" можуть заблокувати створення уряду, що призведе до повторних виборів.

• Прем'єр-міністр Великобританії Трасс подала у відставку після провалу анонсованих нею економічних реформ. Її попередник Джонсон повернувся із відпустки для участі у виборах нового глави уряду. Український міністр закордонних справ Кулеба впевнений, що перебоїв із воєнною допомогою від Великобританії після відставки Трас не буде.

• За словами президента Зеленського, Росія ударами по українській енергосистемі намагається спровокувати нову хвилю міграції українців до ЄС.

В одній із земель Німеччини здійснено підпал готелю, у якому мешкали українські біженці, а за день до того, на вхідній вивісці з'явилося графіті з нацистською свастикою.

• Лідери 27 країн ЄС так і не змогли дійти консенсусу щодо обмеження цін на газ, але домовилися й далі шукатиме компроміс. Подібному обмеженню жорстко протидіє Німеччина, яка вважає, що ці заходи матимуть наслідком зниження пропозиції на ринку, а газ піде до Азії. Канцлер Німеччини Шольц заявив, що Путін зробив помилку, спробувавши шантажувати Німеччину припиненням постачання газу.

• Німецьке агентство DPA вважає порушенням санкцій ящик горілки, який колишній прем'єр-міністр Італії Берлусконі отримав у подарунок від російського президента Путіна.

• Всесвітня організація охорони здоров'я й далі стверджує, що коронавірусна інфекція все ще є загрозою для світу. Попри це більшість країн скасували геть усі "коронавірусні" обмеження. У Європарламенті тривають слухання щодо

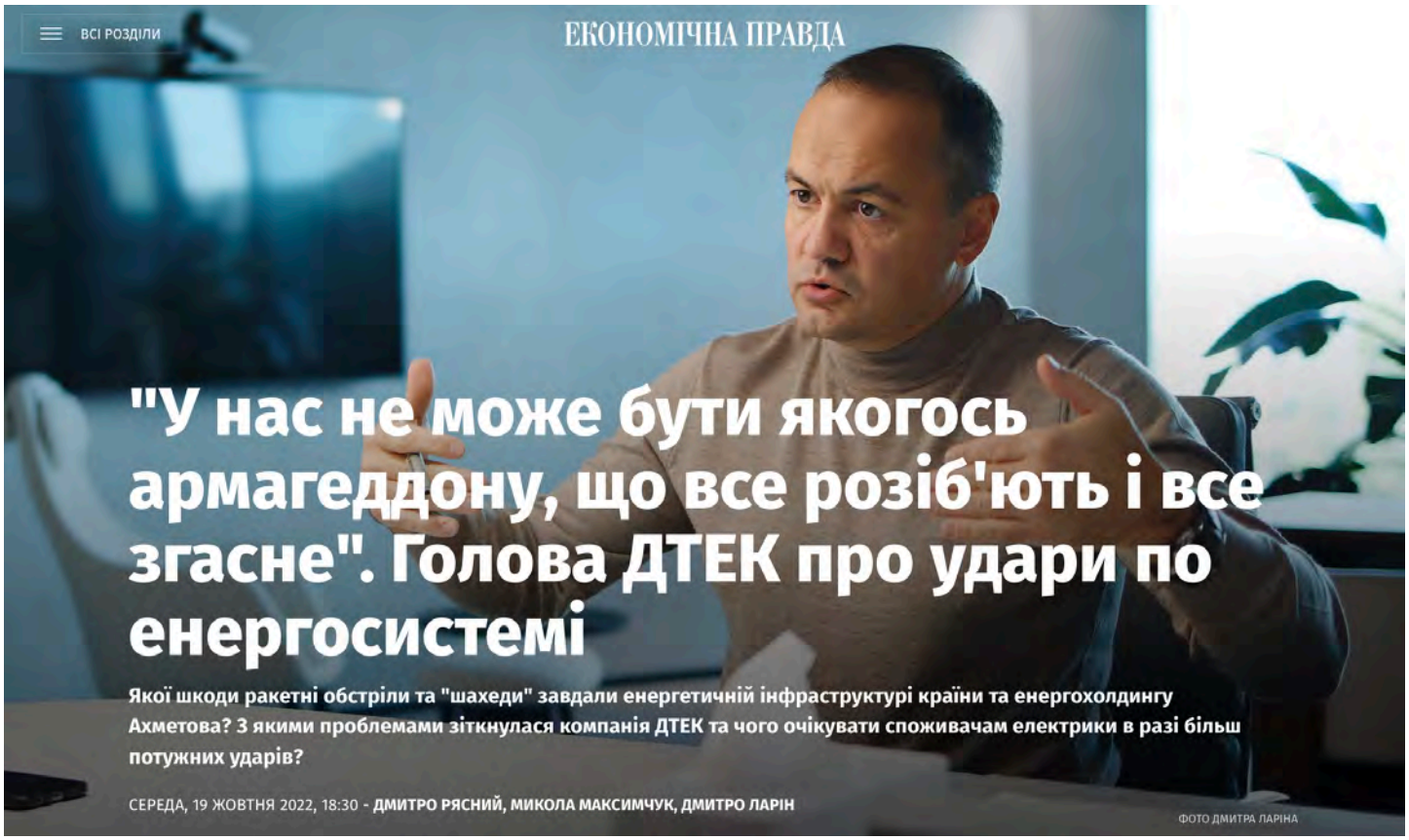
"екстреного" застосування вакцин та непрозорої процедури закупівель – як Єврокомісією, так і урядами певних країн.

- Норвегія зупинила розгляд заявок громадян РФ на отримання притулку. Уряд країни вважає, що для таких в…

***

№ 854.

"У нас не може бути якогось армагеддону, що все розіб'ють і все згасне". Голова ДТЕК про удари по енергосистемі

2022-10-19

Якої шкоди ракетні обстріли та "шахеди" завдали енергетичній інфраструктурі країни та енергохолдингу Ахметова? З якими проблемами зіткнулася компанія ДТЕК та чого очікувати споживачам електрики в разі більш потужних ударів?

ДМИТРО РЯСНИЙ, *МИКОЛА МАКСИМЧУК*, ДМИТРО ЛАРІН

10 жовтня в Київ прилетіла "оптова партія" *російських ракет*, одна з яких упала під вікнами бізнес-центру 101 Tower. Скло вилетіло навіть з найвищих поверхів, включаючи той, на якому роками базувався центральний офіс компанії ДТЕК.

Керівництво найбільшої енергетичної компанії країни не постраждало: за лічені місяці до інциденту ДТЕК переїхала в інше приміщення.

Новий офіс не гірший за попередній, але і тут війна лізе в очі: головна визначна пам'ятка у вікні кабінету керівника ДТЕК Максима Тімченка – телевежа з чорною плямою, яка з’явилася після ракетного удару в березні.

Однак донецькій енергетичній групі до "плям" не звикати.

Узяти хоча б період пікового володіння адмінресурсом Рінатом Ахметовим, коли ДТЕК накачувалася активами. У мирні часи це давало привід опонентам олігарха наввипередки генерувати тезу про "розкуркулення" групи.

Утім, те, що відбувається з нею нині, не могли спрогнозувати навіть найбільш "кровожерливі" візаві дончан.

За останні два тижні ДТЕК утратила тисячі мегават потужностей. "Калібри", "кінжали" та "шахеди", які випускає Росія, мали на меті вивести з ладу теплову генерацію України, де й сконцентровані основні інтереси Ахметова.

Попри суттєві втрати, точки безповоротності ДТЕК ще не пройшла.

Тімченко каже, що основні руйнування сталися на так званих пристанційніх вузлах – складній інфраструктурі, через яку генерація зв’язана із споживачами. Відновити її непросто, але можливо.

Однак хто буде цим займатися, якщо Росія продовжує ракетні обстріли? Герой інтерв’ю це розуміє, але під час розмови випромінює стриманий оптимізм. На якомусь етапі дискусії навіть здається, що Тімченко навмисно дезінформує.

Навіть якщо це так, то в нього немає іншого вибору: якщо ДТЕК не знищать російські ракети, то за них це зроблять зовнішні кредитори групи, які розуміють, що платоспроможність їх боржника висить на волосині.

1. Про стан енергосистеми, наслідки та цілі російських ударів

— Якщо оцінювати всю енергосистему, то скільки потужностей у країні було до ударів 10 жовтня і скільки залишилося?

— Потрібно розуміти, що таке "залишилося потужностей", і що таке – "доступних потужностей". Ці удари завдають не по генерувальних потужностях, аби ми не могли виробляти електроенергію, а по системах зв'язку з енергосистемою країни.

Б'ють по відкритих розподільчих пристроях, трансформаторах, перемикачах, щоб станцію, яка може виробляти електроенергію, було неможливо з'єднати з

об'єднаною енергосистемою. Тобто ключові цілі – це трансформаторні високовольтні підстанції "Укренерго" та обладнання видачі потужності на теплових електростанціях.

У чому тактика? У нас з радянських часів побудовані об'єднані енергосистеми: якщо пропадає десь одна генерація, її підхоплює інша. Тобто все закільцьовано, ми працюємо в єдиній системі. За радянських часів будувалася схема енергосистеми, де все налаштовано для таких подій, які відбуваються зараз.

Думаю, російських військових консультують їхні енергетики. Вони пояснюють, як завдати максимальної шкоди енергосистемі.

Коли розбивають вузлові підстанції "Укренерго" на 750 кіловат, які пов'язують регіони, де розташована генерація, а ключові – це атомні станції, то в одному регіоні виходить профіцит, а в іншому – дефіцит.

Вони і завдавали удару по цих підстанціях, причому вдарили і в понеділок, і у вівторок. Учора вранці (13 жовтня – *ЕП*) вони вдарили, щоб не було доступу електроенергії до Києва.

— Я об'їжджав місця ударів 10 жовтня і біля однієї з ТЕЦ удар припав на бізнес–центр, що стояв поруч. На лівому березі теж влучили не в ТЕЦ, а в будівлю поруч. Є відчуття, що били по генерувальних потужностях.

— Правильно. Є станція, машинна зала, у яких є турбіни, генератор, де виробляється електроенергія. Поруч відкриті розподільні пристрої. Ви, мабуть, їх бачили: трансформатори, багато ліній, велика споруда.

— Тобто у випадку з ТЕЦ-5 і ТЕЦ-6 так і сталося? Розбиті саме підстанції?

— Так. Розбиті відкриті розподільні пристрої. Вони б'ють по інфраструктурі, яка дає змогу видавати потужність.

— Яка довгострокова мета цих ударів?

— Логіка на поверхні. Російська армія, про яку багато раніше говорили, не існує як професійна армія, відбуваються тотальні поразки на лінії фронту.

З огляду на це вони б'ють у тил, щоб створити максимум проблем як цивільному населенню шляхом підриву морального духу, так і у військовому плані з точки зору підвезення обладнання. Без електроенергії все зупиняється.

Наприклад, коли били по Дніпропетровській області, де розташовані наші шахти, то вдарили по підстанції. Без електроенергії зупиняються шахти, ми не виробляємо вугілля, і в нас нема на чому працювати ТЕС.

Вони руйнують інфраструктуру, щоб тил не міг нормально функціонувати і, відповідно, забезпечувати лінію фронту.

— Скільки в мегаватах або відсотках від загальної кількості потужностей виведено з ладу?

— З точки зору генерації, у нас є зруйновані та окуповані історії. Найбільший удар по потужності – це Запорізька атомна електростанція. Зараз недоступні 6 тисяч мегават. Це найскладніша ситуація.

З точки зору наших теплових електростанцій, ми втратили Вуглегірську та Луганську станції, а також Запорізьку ТЕС, розташовану поруч із Запорізькою АЕС.

Три теплові електростанції та одна атомна розташовані на тимчасово окупованих територіях і не можуть виробляти електроенергію. Це по-перше.

По-друге, з точки зору видачі потужності, не може працювати Ладижинська станція на Вінниччині, де теж цього тижня було завдано ударів. Ми працюємо, сподіваємося повернути її до життя. Решта теплоелектростанцій працюють.

Результат ракетних ударів по Бурштинскій ТЕС. Фото надані компанією, їх оприлюднення безпечне

— Це близько 10 тисяч мегават.

— Так. 6 тисяч – Запорізька атомна, Вуглегірська і Запорізька – по 1,2 тисячі. Усі разом – до 10 тисяч мегават з 50 тисяч мегават. Загалом у країні близько 52 тисячі мегават.

— Коли міністр каже, що з ладу вийшли 30% енергетики, чи можна сказати, що це дезінформація?

— Я точно не хочу оскаржувати твердження міністра. Тут по-різному можна розуміти. "Виведено з ладу" з точки зору того, що ми втратили з'єднання – у цьому плані коректно.

Тобто якщо в нас нема з'єднань з генерувальними станціями, то ми втратили 30% потужності з огляду на видачу споживачеві.

Чому були віялові відключення? Тому що потужність, яку можна виробити, ми не можемо видати в мережу. У цьому плані, імовірно, він мав рацію. З точки зору наявності потужностей в працездатному стані, я вам змалював картину.

— А скільки втрачено безповоротно? Тобто розбито так, що станцію треба відновлювати з нуля.

— Є ТЕЦ, треба перевірити цю інформацію, у Сумах та Чернігові, які сильно пошкодили на початку війни. Вони визначальні у своїх регіонах з точки зору тепла і гарячої води, але не визначальні з точки зору енергосистеми країни.

У нас зараз навантаження 11 тисяч мегават. Тобто при загальній продуктивності 50 тисяч мегават, навіть віднявши 10 тисяч, маємо 40 тисяч мегават. При потребі енергосистеми 11 тисяч мегават.

— Це на піку чи це середнє число?

— Середнє. На піку може підніматися на 2 тисячі мегават.

Власних потужностей в Україні достатньо. Історія зупинки експорту пов'язана з тим, що нам потрібно економити вугілля, газ, і ті потужності, які є, тому ми не готові стабільно експортувати електроенергію.

Власних потужностей всередині України для проходження зими і для нормальної роботи достатньо. Проблема – це удари по інфраструктурі, яка дозволяє давати цю потужність.

— Коли запрацює Бурштинська станція та відновиться експорт електроенергії?

— Експорт не залежить від Бурштинської станції. Після синхронізації з європейською енергетичною системою Бурштинського енергоострова немає. Це найбільша теплоелектростанція. Важливо її захистити.

ЕП: *Напередодні виходу інтерв'ю, 19 жовтня, два енергетичні об'єкти ДТЕК потрапили під обстріли. Один з них – Буритинська теплова електростанція.*

— Чи посилився захист об’єктів генерації після обстрілів?

— Не можу сказати, що в нас хтось з'явився на станції. Ні. За ці дні ми ще раз провели ревізію критичних об'єктів і ще раз розповіли військовим, що ми вважаємо важливим захистити. Сподіваємося, будуть ухвалені рішення.

— Чи буде група відновлювати станції до посилення захисту? Чи є в цьому сенс?

— Є. Я переконаний у цьому. Нам потрібно паралелити ці процеси. Ми не можемо просто дивитися на ситуацію і не намагатися зробити все можливе, щоб ця потужність була доступна.

У нас ключова проблема, це те, про що я вчора говорив з іноземцями, – обладнання. Виробництво автотрансформатора триває шість-дев'ять місяців. У нас їх немає. У нас і місяця немає. Найболючіше місце – автотрансформатори.

Нам потрібно активно шукати вживане обладнання на вугільних ТЕС у Європі (ЄС – *ЕП*), яке ми можемо знімати і перевозити сюди. Можна складати тимчасові схеми, але вони не можуть працювати на постійній основі.

— Ви не військовий експерт, та все ж запитаю: чи розглядаєте ви сценарій, коли ці удари були лише своєрідною розминкою? Можуть же і два рази по 80 ракет запустити, і три рази. Є якісь плани "B" або "C"?

— План "B" має бути у військових. Ми можемо зробити елементарні речі для захисту обладнання. У нас є так звана програма "Бастіон".

На всіх наших електростанціях ми будуємо захисні споруди, умовно, бетонні блоки, які огороджують трансформатори від удару й осколків. Проте якщо це пряме попадання, як я вам показав на фотографії, то жодні блоки не допоможуть.

Ми розуміємо час підльоту, за який наші люди спускаються в бомбосховища. Ми можемо лише максимально захистити свою інфраструктуру, захистити людей і швидко реагувати після удару.

— Важливе технічне питання. Якщо наші російські "друзі" розіб'ють потужності, а не видачу потужностей, то енергосистема опиниться без теплової генерації. Чи здатна в такому режимі працювати атомна генерація?

— По-перше, у нас є "Укргідроенерго". Важливу роль балансування відіграє гідроелектростанція.

По-друге, тими лініями, якими йшов експорт електроенергії в ЄС, може здійснюватися й імпорт. Відповідно, це теж може відігравати певну роль у балансуванні потужностей.

Ми не припиняємо наш проєкт з встановлення батареї. 20 мегават ми плануємо привезти і встановити. Ця батарея теж буде відігравати важливу роль у балансуванні. Нехай це не такий великий обсяг, але в цій ситуації він важливий.

Тому в нас не може бути якогось армагеддону, ситуації, що все розіб'ють і все згасне. Я в цей сценарій не вірю. Хоча я і у війну з Росією не вірив.

Усе можливо, але з огляду на те, як ми проявили себе і як проявила себе система з точки зору стійкості, у мене є впевненість, що ми впораємося з цими викликами. Знову ж таки – у зв'язці з військовими.

Я дуже покладаюся на ППО. Навіть за такої масованої атаки понад 50% ракет збили. Це певні уроки для нас і для військових, як справлятися з такими ситуаціями.

— Є думка, що розбиватиметься й інфраструктура з видачі потужностей з атомної генерації. У такий спосіб "гаситимуться" тисячі мегават. Чи маємо ми технічні можливості та угоди з ЄС, аби брати там електроенергію?

— У росіян, можливо, вистачить мізків з їх умовно високоточною зброєю не бити по атомних станціях, бо можна влучити в блок. Сподіваюся, вони не стануть розбивати інфраструктуру АЕС, але з цим божевіллям усе можливе.

Так, є технічні можливості, угоди та фінансові моменти. Ще обговорюється, як оплачувати електроенергію. Ви ж знаєте: у нас вона коштує в чотири-п’ять разів дешевше, ніж у ЄС, а постачання буде, ясна річ, за їхніми цінами.

— Днями бачили повідомлення від директора компанії "ДТЕК дніпровські електромережі" про те, де дістати генератори. Чи треба людям їх купувати?

— Я б не хотів вселяти помилковий спокій. Ми живемо в найвищій невизначеності. Відверто: якщо є можливість купити генератор, то краще купити. Якщо тверезо дивитися на поточну ситуацію, то краще мати резервні потужності.

— У звільненому Ізюмі немає електрики і води. Не знаю, чи там споживачів забезпечує ДТЕК, але коли там з'явиться електрика?

— Це Харківська область. Ми там не працюємо, це "Харківобленерго" (кінцевий бенефіціар Вадим Новинський, партнер Ріната Ахметова в металургійному бізнесі – *ЕП*).

Хоча ми всім колегам сказали, що готові надати допомогу і обладнанням, і запчастинами, і бригадами. Будь ласка, якщо треба – звертайтеся.

Нам два дні тому військові дали доступ до Лимана. Там будемо відновлювати енергопостачання Донецької області. По Харківській області ми готові підключатися, якщо буде запит.

2. Про втрати ДТЕК, відносини з кредиторами та реакцію Ахметова на удари

— Що ви відчуваєте, коли руйнується бізнес, який ви будували 20 років? Руйнується і в прямому, і в переносному сенсах цього слова.

— Внутрішня стійкість сформувалася у 2014 році. На жаль, уже є досвід тих часів, коли все руйнувалося: Зуївська ТЕС, підприємства вугільної галузі.

У нас була найбільша і найефективніша шахта – "Комсомолець Донбасу". Це перший актив ДТЕК, яким ми пишалися, у який ми інвестували, і на якому збільшили обсяг видобутку до рекордних 4,5 мільйона тонн.

Те саме сталося з "Ровеньками антрацитом" та "Кримнерго". Усе це "пішло", відрізали шматок нашого життя. Причому з нашого будинку в Донецьку, де все починалося.

Що ми зробили? Побудували 800 мегават вітрових і сонячних станцій. Запустили нові бізнеси: ритейл і трейдинг. Збільшили свої портфелі в "Одесаобленерго" і "Київобленерго".

Зараз уже є внутрішня злість і бажання зробити максимум, щоб зберегти те, що є. Я переконаний, що відповіддю на руйнування чи захоплення наших підприємств будуть нові підприємства – кращі, ніж були досі.

До руйнувань, вочевидь, ставлюся з болем, як і всі співробітники компанії. Проте є внутрішній резистанс (опір – *ЕП*), стійкість, які не дозволяють опускати руки.

Навіть на тлі руйнувань ми, наприклад, дивимося на те, щоб будувати вітростанцію. Попри те, що вся наша вітрова генерація залишилася на окупованій території.

Думаю, це така українська риса: ви більше на нас тиснете – ми більше чинитимемо опір і робитимемо більше.

— Можливо, це цинічне питання: наскільки ваші слова пов'язані з тим, що у вас є відповідальність перед кредиторами? Якщо ви зупинитеся з точки зору розвитку, то кредитори, напевно, ставитимуть питання.

— Якщо ми говоримо про компанію західного зразка, то в керівника є відповідальність перед усіма стейкголдерами: акціонерами, інвесторами, кредиторами, співробітниками.

Мій пріоритет – це відповідальність перед співробітниками і країною, у якій ми є компанією з критичною інфраструктурою. Це абсолютний пріоритет.

Я не можу на одну планку поставити відповідальність перед енергосистемою та співробітниками, і відповідальність перед кредиторами. Подобається це комусь чи ні.

Це бізнес, у якому мають бути стійкі зв'язки, фінансування, у якому не можна жити тільки сьогоднішнім днем. Якщо ти втратив довіру кредиторів чи інвесторів, то говорити про розвиток уже неможливо.

Найскладніші часи, я вважаю, настали у 2014 році. Ми завжди коректно ставилися до кредиторів, пояснювали їм і не використовували ситуацію, щоб не платити або списувати борги, зокрема й тепер.

Зараз жоден кредитор або інвестор не може пред'явити компанії претензії.

Мало того – кредитори можуть бути вдячні компанії, що в таких умовах ми обслуговуємо борг, не оголошуємо дефолт, не списуємо борги і не входимо в реструктуризацію. ДТЕК повністю виконує контрактні зобов'язання перед кредиторами.

— Скільки часу відділяє ДТЕК від дефолту?

— Ми з вами говорили про це шість чи сім місяців тому. Сьогодні я повторюся: ми не плануємо оголошувати дефолт.

— Навіть попри ці удари?

— Щоразу, коли мене запитують, що буде далі, я кажу: наразі ситуація ось така. Наразі, навіть після цього тижня, ми вважаємо, що немає підстав оголошувати дефолт.

У нас погашення боргу і великі виплати припадають на 2024-2027 роки. Зараз ми говоримо про наявність фінансових ресурсів для виплати відсотків. Тобто дефолт за відсотками оголошувати ми не плануємо.

— Чи є агресивні кредитори, які ініціюють процес повернення грошей?

— Переважна більшість ставиться з розумінням. Поки ми обслуговуватимемо борг і виконуватимемо контрактні зобов'язання, у кредиторів нема жодних підстав повертати борги або якось негарно поводитися щодо компанії.

Зараз ми – і компанія, і Україна – у тій ситуації, де нам потрібна допомога від кредиторів, а не якісь вимоги й агресивні дії щодо нас.

— Скільки з початку великої війни ДТЕК виплатила за боргами?

— Ми за банківськими боргами та облігаціями резервуємо платежі на шість-дванадцять місяців уперед. На рахунках західних банків ми повинні тримати гроші, які, якщо нема надходжень з України, дозволять обслуговувати борг.

Ми отримали дозвіл від кредиторів не поповнювати ці резервні рахунки. Відповідно, усі платежі, зроблені у 2022 році, були зроблені з резервних рахунків.

Порядок цифр мені потрібно перевірити, але якщо говорити про всю групу, то виплатили близько 80 мільйонів доларів.

— Нових кредитів не було?

— Ні.

— Чи була у вас зустріч з Рінатом Ахметовим після останніх російських ударів?

— Ні.

— І телефонної розмови не було?

— Була, звісно.

— Що він говорив про це, крім очевидних речей?

— Що він може говорити? Він повністю в курсі пошкоджень, що ми робимо, що потрібно зробити, наскільки швидко.

Такі ж питання: що зі співробітниками, як швидко можемо повернути обладнання в робочий стан, як це вплинуло на обсяги видобутку вугілля, газу і на роботу електростанцій. Загальні питання про людей і технічний стан бізнесу.

— Як бізнесмен він, імовірно, ставить питання про гроші. Як ви оцінюєте завдані збитки в грошах?

— Ми рахували: близько 400 мільйонів гривень за ці три дні (10, 11 і 13 жовтня – *ЕП*).

— Це чиста механіка? Тобто без урахування упущеної вигоди від реалізації електроенергії?

— Це винятково відновлювальна вартість або необхідні витрати на ремонт обладнання.

— Чи згодні ви з тим, що ця війна – на роки? Якщо так, то, можливо, слід змінити стратегію групи і перенести бізнеси в інші країни Європи?

— У мене вчора була одна людина на інтерв'ю – ми продовжуємо брати людей на роботу, причому, на важливі позиції.

Він каже: "Я дивився вашу корпоративну стратегію до 2030 року. Що там змінилося?". Моя відповідь: "Фундаментально нічого не змінилося". Пріоритет розвитку "зеленої" генерації залишається.

Мені дуже важливо було чути від президента позицію, що в Україні необхідно створювати "зелений" хаб для постачання електроенергії до ЄС і допомагати Європі відійти від тотальної залежності від російських енергоресурсів.

У нас є всі можливості для цього: і доступ до мережі, і топографія, і вітер, і сонце, і досвід. Отже, пріоритетно будуватимемо "зелену" генерацію.

У цій же стратегії ми говорили про міжнародний розвиток. Тоді були закладені перші плани щодо наших інвестицій за кордон. Відповідно до цієї стратегії, ми це продовжуємо.

Тобто ми реалізуємо проєкти з будівництва вітрових та сонячних станцій. Ми хочемо в рамках цих проєктів робити екосистему сонячних і вітрових станцій включно із системами зберігання енергії.

3. Про відносини з владою, тарифи на електроенергію і ризики для вугільної галузі

— У вас є прямий зв'язок з президентом?

— Ні. У мене особисто – ні.

— Чи є затримки у вирішенні якихось важливих питань, якщо відсутні комунікації з першими особами влади?

— Напевно, я б лукавив, якби говорив, що ні. Є такі проблеми. Не думаю, що в президента є можливості мати прямі комунікації з бізнесом, включно з ДТЕК, тому це не є джерелом проблем.

Напевно, джерелом проблем є певний ступінь недовіри до бізнесу навіть під час війни. Хоча я вважаю, що наша група і наш акціонер зробили максимум можливого, щоб допомагати військовим, цивільним і загалом країні.

У нас можуть бути різні погляди з регулятором на очевидні речі, я цього ніколи не приховував. Але ми є ліцензіатом, у нас є майданчик, ми висловлюємо свої аргументи, доводимо.

Право і, найголовніше, відповідальність ухвалювати рішення залишається в регулятора. Ми будемо підкорятися будь-яким рішенням. Хоча є рішення, з якими ми не згодні, або проєкти рішень, з якими ми не згодні.

— Можете навести приклад найбільш болючих проблем, які не вирішуються?

— Ціна на ринку для промислових споживачів у три-чотири рази нижча, ніж у ЄС.

Тут дуже важливо, щоб не було нерозуміння. Є населення, для якого регульований тариф не змінюється, і держава оголосила, що для населення тариф не змінюватиметься.

Промисловість, особливо експортери, продають на ринках, де електроенергія в три-чотири рази дорожча, ніж в Україні.

Добре, не потрібно доводити до ситуації, як в Угорщині, де 300-400 євро за мегават-годину, але й не залишатися в ситуації 73 євро за мегават-годину. Тут має бути якийсь справедливий підхід.

— Який тариф ви вважаєте адекватним?

— За нашими розрахунками, цей тариф не може бути нижчим за 100 євро за мегават-год. З тими інфляційними витратами краще говорити навіть не в євро, адже ми залежимо від курсу.

Ми вважаємо, що тариф в Україні має бути мінімум 4,5 гривні, 4,5-5 гривень за кіловат-годину замість 3,2 гривні.

— Ви йдете з цим до НКРЕ, а вона відповідає, що "не на часі"?

— Ні. НКРЕ оголосила з наступного тижня підвищення "прайс–кепу" (максимально допустима вартість електроенергії – *ЕП*) з лімітами 3 гривні вночі і 6 гривень удень. У середньому це даватиме тариф 4,2-4,3 гривні за кіловат-годину.

Ми згодні з цим підходом, тільки тут приходить інша історія: починаються обговорення, що при встановленні нових "прайс-кепів" частина – усе чи не все – я не знаю, має вилучатися від теплової генерації.

Теплова генерація в усьому світі є найдорожчою технологією і заключною на ринку, тому ринок формується за ціною теплової генерації. При цьому держава каже: ми у вас будемо вилучати частину грошей.

На мою думку, це економічний нонсенс. З іншого боку, від цього підвищення для нас нічого не зміниться. Тобто нібито буде підвищення, але всі ці гроші забере держава. Ось такі неправильні рішення. Ми відкрито про це говоримо.

Або оплата "зеленої" генерації. На початку війни платили 15-16%, зараз оплата на рівні 60% за наявності ресурсів. Ми теж говоримо: хлопці, ви не можете посилати такі сигнали інвесторам.

— Тобто ви приходите в НКРЕ і говорите: "Ми хочемо тариф не менше 100 євро". Яку ви отримуєте відповідь?

— Ми обґрунтовуємо економічно. Відповідь: "Ми будемо розглядати, приходьте на громадські слухання".

— Футбол?

— Ні. Я вважаю, що наші матеріали дивляться, аргументи чують, аналітику беруть. Це не ось так: "До побачення".

— 100 євро – це собівартість чи 100 євро – це з певним прибутком?

— 100 євро – це "в нуль". Як формується ціна теплової генерації? Точка відліку – вугілля. Вугілля на ринку коштує 4 200 гривень за тонну. Це 100 доларів. На хабах – 270-300 доларів.

Я не порушую питання, що в нас ціна на вугілля у 2,5 разу менша, але хоча б ціну 100 доларів може покрити тариф? Щоб покрити цю ціну в тарифі, він має бути 4,3-4,5 гривні. Це просто покрити ціну на вугілля, а ще ж потрібні ресурси для відновлення.

Збитки теплової генерації за вісім місяців 2022 року – 24 мільярди гривень. Це цифри, розраховані НКРЕ. Унаслідок того, що тариф не покриває собівартість. Відповідно, нема ресурсів на імпорт вугілля.

— Є норми, де написано, що генерація повинна щонайменше покривати свої витрати. Ви можете йти до суду і вимагати компенсації збитків. Чи будете ви це робити?

— Іти до суду – не найкращий шлях розмови з державою.

Ми подивимося, яка буде ситуація з ухваленням рішення наступного тижня. Якщо ситуація не зміниться або якщо тариф буде підвищено, але весь ефект цього підвищення заберуть через ПСО, то, звісно, ми прийдемо і розповімо.

Яка наша аргументація?

Вугільна галузь без удаваної скромності тримається на ДТЕК, на нашому видобутку вугілля. Я про це не раз говорив: ми інвестували мільярди доларів у те, щоб в країні було вугілля. Витягувати цю зиму будуть атомна і вугільна генерації.

Мало того, з урахуванням ситуації із Запорізькою АЕС треба імпортувати вугілля і думати про імпортні контракти вже зараз. Щоб підтримувати темпи видобутку вугілля, потрібно інвестувати. Вартість обладнання в ЄС зросла втричі.

Ми не можемо покрити своїми ресурсами обладнання і запчастини. Їх треба купувати. Ми ці викладки даємо. Можливо, ви якось рахуєте і думаєте, що вам цього вистачить, і не чуєте нас, але це позначиться на обсягах видобутку вугілля.

Ми всім показали хороший лакмусовий папірець – "Добропіллявугілля". Його повернули державі. Ми абсолютно щиро думали, що воно вибудує вертикальну інтеграцію з "Центренерго".

У підсумку обсяг видобутку "Добропіллявугілля" перед війною скоротився втричі порівняно з тим, як ми там видобували. Це показує, як управляють держава і приватний бізнес, тому останній, напевно, заслуговує, щоб його аргументи чули.

Повертаючись до нашої історії: якщо ухвалять рішення про підвищення, але ефект підвищення буде вилучено, це позначиться на обсязі видобутку вугілля. І все.

Чи правильна це позиція, коли ми "вбиваємо" своє вугілля по 100 доларів, щоб купувати за кордоном по 270 доларів? Наступного тижня побачимо.

— Ви говорите "буде вилучено". Що мається на увазі?

— Мова про ПСО. Це означає, що, умовно, регулятор каже: вам вистачить тарифу 3,4 гривні. А при піднятті "прайс-кепів" на ринку ціна стала 4,4 гривні. Гривню різниці планується вилучити. Або 80% від цієї гривні, або 50%.

Куди йдуть ці гроші? Ці гроші йдуть на фінансування "Енергоатома", тому що "Енергоатом" несе навантаження з фінансування тарифу населенню 1,68 гривні.

Аргументація регулятора полягає в тому, що в "Енергоатома" недостатньо грошей для фінансування низького тарифу з урахуванням втрати Запорізької атомної електростанції.

Наші ж розрахунки показують, що підвищення "прайс-кепу" до цього рівня достатнє, і штучне вилучення в теплової генерації некоректне, воно не має жодного економічного сенсу.

Мало того, у законі написано: якщо є ПСО, то бюджет має фінансувати це ПСО. Тобто якщо в нас щось вилучається для ПСО, то бюджет має це компенсувати, ось цю гривню, 50 копійок чи 20 копійок. Тому логіки в цій історії я не бачу.

— Ви кажете, що, за розрахунками комісії, вугільна генерація збиткова. Тобто ДТЕК збиткова?

— Давайте заради справедливості говорити про вугільний бізнес. Коли ми говоримо про збитки, ми говоримо про теплову генерацію. Який аргумент? Ви заробляєте на вугільному бізнесі – на "Павлоградвугіллі".

Наша відповідь така: збитки розрахункові, 20 мільярдів гривень у "ДТЕК енерго", де і генерація, і вугілля. У цих збитках 4 мільярди – це прибуток у Павлограді. А ще 16 мільярдів? Загальний баланс такий.

Тому моя відповідь така: з точки зору операційних витрат за минулий період "Павлоградвугілля" прибуткове, але з інфляцією 25-30% у майбутньому ми говоримо, що цього прибутку не буде.

Це лише за операційними витратами. Сюди ще треба додати капітальні інвестиції в буріння і купівлю обладнання, яке потрібно купувати за кордоном і привозити сюди. Ось якщо весь цей баланс скласти, то ціна має бути 4,5-5 гривень.

***

№ 855.

Як виглядає таке собі пересічне мародерство під час війни

Могильний **2022-10-20**

Київ, Печерський район, фасадна ділянка на магістралі міського значення, якою є вулиця ***Бойчука*** *(Кіквідзе)*.

Тупо без документів на землю робиться платформа площею приблизно 6 на 3 метри і заливається бетоном. Все це нахабно називається "окрема вхідна група" і "реконструкція в межах власного приміщення".

Поряд в машині сидять представники Департамент міського благоустрою Київської міської державної адміністрації і чекають, поки їм хтось привезе і продемонструє документи.

При цьому, робочі нахабно заливають бетон і посилають представників благоустрою куди по далі із їх проханням зупинити роботи, бо їм треба залити конструкцію, поки бетон не застив.

Війна, Столиця, Печерськ - але відморозки роблять все, що їм заманеться...

Хто винен в такій ситуації?

Явно не російське х@йло.

1) Винні Денис ***Шмигаль*** і Кабінет Міністрів України, бо саме вони грубо порушили Конституцію України і за відсутності повноважень НЕзаконно заборонили проведення перевірок.

2) Винні Олексій ***Чернишов*** та Мінрегіон, бо саме вони мали зробити все, щоб системи контролю в будівництві під час війни працювали ідеально, а не були повністю зупинені.

3) Винна Верховна Рада України і "реформатори" на кшталт голови президентської партії Слуга Народу Олени ***Шуляк***, що своїми спрощеннями дозвільних процедур довели ситуацію до абсурду і власник окремої квартири без згоди інших власників квартир в будинку може зареєструвати повідомлення на початок подібних робіт.

4) Винний особисто Віталій ***Кличко*** зі своїми заступниками та куратором благоустрою Дмитро ***Білоцерковець***, бо саме вони за роки правління

Києвом створили систему, коли відморозки спокійно купують в Департаменті благоустрою картки на порушення благоустрою (яких в державі України навіть не існує в законодавстві!) і можуть з їх використанням самовільно захоплювати земельні ділянки.

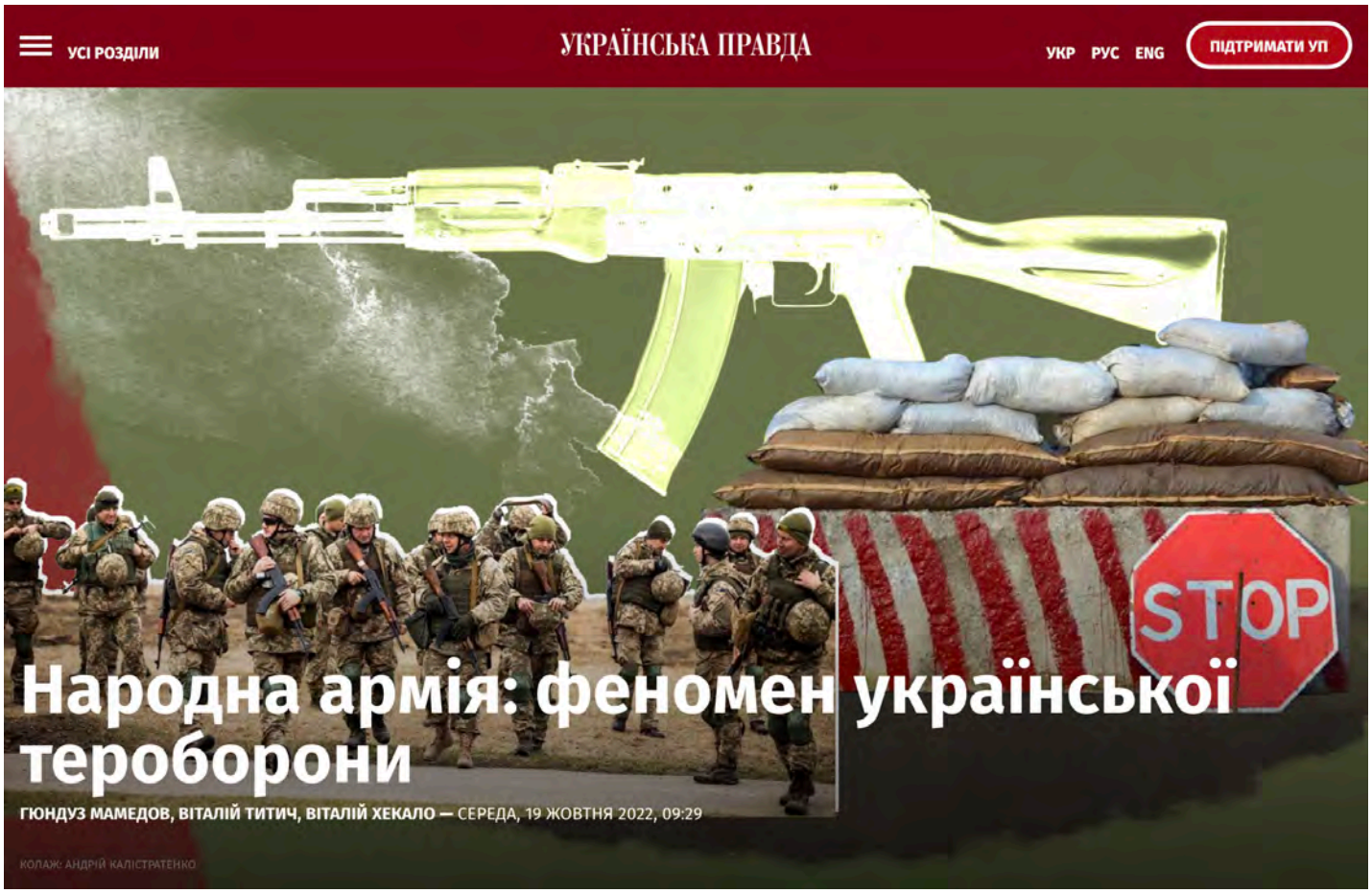

В цьому немає жодного секрету - загальновідомо і хто винен в ситуації, і як все це елементарно виправляється, але ніхто нічого не хоче змінювати, бо в цивілізовану Європу ми йдемо лише на словах, а на практиці всі, хто відповідає за прийняття рішень, зацікавлені залишити Україну таким собі недо-гондурасом...

***

№ 856.

Народна армія: феномен української тероборони

ГЮНДУЗ МАМЕДОВ, ВІТАЛІЙ ТИТИЧ, ВІТАЛІЙ ХЕКАЛО —

2022-10-19

Автори:

***Гюндуз Мамедов**, заступник генпрокурора в 2019-2021 роках, кандидат юридичних наук, експерт національного та міжнародного кримінального права*

***Віталій Титич**, адвокат родичів Небесної сотні, керуючий партнер Адвокатського об'єднання "Віталій Титич і партнери", військовослужбовець ЗСУ*

***Віталій Хекало**, експерт Ukrainian Legal Advisory Group, адвокат, військовослужбовець ЗСУ*

Перші дні після 24 лютого у Києві заспокоїти себе можна було в один спосіб – ретельно та без поспіху набиваючи набої в чотири видані до автомату магазини у Силах територіальної оборони ЗСУ.

Психотерапевти та юристи, автомеханіки та чиновники в ті перші дні вирішували зовсім нетипові для них завдання: як правильно формувати барикади з мішків із піском, як відрізняти своїх від чужих на численних блокпостах, як підкорятися в питаннях життя та смерті абсолютно незнайомим людям, які стали командирами, та як обороняти місто.

Вступ до Сил територіальної оборони був масовою відповіддю населення на російський наступ. Час диктував стрімкі рішення на кшталт роздачі зброї за дуже спрощеною процедурою. Зброї вистачало не всім. А до бригад Сил ТрО записувалося вдвічі більше людей, ніж було потрібно.

Через більш ніж сім місяців ворога під Києвом та Сумами більше нема, ЗСУ відбили Ізюм та Лиман, військові наступають на Херсонщині – досвід Сил територіальної оборони ЗСУ вже можна та потрібно аналізувати.

Де зараз підрозділи Сил ТрО Києва чи Вінниці? На Донбасі, Херсонщині, у полоні в Оленівці. В Херсоні люди, які щойно отримали автомати, загинули під кулеметним вогнем. У Маріуполі бійці Сил ТрО до останнього охороняли госпіталь на "Азовсталі". З полону вийшли одиниці.

Ми не можемо розкривати конкретні дані Генштабу. Але чимало бригад Сил ТрО ЗСУ зараз на передовій.

Як правило, бригади Сил тероборони не мають танків, бронетехніки та артилерійських підрозділів. Але, згідно з чинним законом, мають ті самі права й обов'язки, що й солдати інших родів військ Збройних сил України.

Чимало бійців Сил тероборони з перших днів повномасштабного вторгнення росіян стали на захист своїх міст та сіл. Багато з них не мали військової підготовки та військового досвіду, тож його вони здобували у бою.

Впродовж семи місяців повномасштабної війни Сили ТрО ЗСУ організовують навчання для бійців, проводять бойове злагодження підрозділів. На жаль, це відбувається у коротші терміни, ніж могло б бути в мирний час. Однак ми живемо в умовах воєнного стану.

Важливо, щоб збереглася сама "філософія" Сил тероборони як формування, що втілює спроможність місцевого населення у мінімальні терміни захистити власний дім, відстояти територіальну цілісність своєї країни, зберегти її державність і незалежність.

Не просто так Сили територіальної оборони називають саме народною армією. Не маючи спеціальних військових навичок, люди допомагають як можуть: медики – лікують, інженери – допомагають рити окопи, журналісти та юристи – документують злочини. І при цьому вони стають воїнами.

Люди цивільних професій у Силах територіальної оборони ЗСУ використовують свої знання та навички, щоб посилити оборону.

1. Практики функціонування територіальної оборони у світі

Сили територіальної оборони – не лише українське надбання. Вони існують у багатьох державах. І є одним із факторів для відчутного посилення захисту держави.

Багато держав-членів НАТО і Європейського Союзу (Польща, Німеччина, Франція, Канада, Естонія) реалізують власну оборонну політику зокрема й через територіальну оборону.

У західних країнах війська територіальної оборони тісно пов'язані зі збройними силами чи є частиною збройних сил.

За рівнем боєготовності та завданнями, які вони вирішують, сукупність моделей територіальної оборони умовно можна об'єднати в три групи:

1. *перша* – війська територіальної оборони, сформовані за зразком регулярної армії, здатні виконувати бойові завдання нарівні з нею і, в окремих випадках, застосовуватися за межами території своєї країни (США, Німеччина і Велика Британія);

2. *друга* – сили територіальної оборони невеликих європейських держав, головним завданням якої є охорона й оборона різних об'єктів, забезпечення мобілізаційного та оперативного розгортання армійських угруповань, а також забезпечення їхнього безперешкодного маневру.
   Як правило, структура таких підрозділів відрізняється від структури регулярних військ (Данія, Бельгія і Нідерланди);

3. *третя* – війська донедавна нейтральних держав, які виконують широкий спектр завдань, включаючи ведення партизанської війни на окупованій території. Тому вони мають різноманітну структуру, зокрема й подібну до тієї, яка існує в регулярній армії (Фінляндія, Швеція).

Підходи до вирішення завдань сил територіальної оборони у передових країнах світу дещо різні, але є певні принципово схожі позиції:

1) війська територіальної оборони – це складова регулярної армії;

2) утримання територіальних військ дешевше, ніж регулярних;

3) головне навантаження лягає на державний бюджет, часткове – на місцевий;

4) повна або часткова мобілізація резервістів здійснюється у період небезпеки або з оголошенням воєнного стану.

Збройні сили більшості країн застосовуються для оборони держави, а сили територіальної оборони – для їхньої підтримки та всебічного забезпечення.

Також більшість держав-членів НАТО і ЄС на сили територіальної оборони покладають додаткові завдання:

1) забезпечення громадської безпеки;
2) охорону громадського порядку;
3) боротьбу з тероризмом;
4) забезпечення інформаційної безпеки;
5) ліквідацію наслідків надзвичайних ситуацій.

Наведені приклади доводять, що, незважаючи на членство в безпекових організаціях та колективну систему безпеки, сили ТрО відіграють власну важливу роль. Тому Україні, окрім прагнення вступу до НАТО, варто звернути увагу на досвід держав-членів Альянсу в організації територіальної оборони та вдосконалювати власні сили.

Саме підрозділам сил ТрО, поряд із колективною безпекою, відводиться превентивна роль у тому, аби не допустити напад та відбивати атаки противника до того, як буде задіяно основні військові формування.

2. Концепція українських Сил територіальної оборони

Виконання завдань територіальної оборони здійснюється на всій території України включно з районами ведення бойових дій. Однак самі завдання залежать насамперед від місця дислокації. Відповідно, і на передовій, і в тилу є задачі, необхідні для виконання.

Війська Сил територіальної оборони мають застосовуватись для забезпечення або відновлення конституційного порядку в кожному населеному пункті. Вони повинні:

1) забезпечити охорону органів влади, об'єктів інфраструктури, транспортних шляхів;
2) взяти на себе функції зі захисту та надання правових консультацій населенню;
3) здійснювати фіксування злочинів, вчинених під час війни, якщо органи влади не можуть виконувати свої функції;
4) брати участь у ліквідації наслідків бойових дій;
5) сприяти вирішенню гуманітарних питань;

6) здійснювати розбирання завалів.

Також Сили ТрО можуть займатися відновленням і підтриманням правопорядку на звільнених регулярними військами територіях до того, як цивільні органи влади зможуть відновити свою діяльність.

На Сили ТрО можуть покладатися обов'язки щодо виявлення диверсійних загонів, сил або будь-яких інших збройних формувань противника.

Сили ТрО можуть бути скелетом для створення партизанського руху на окупованих територіях.

Тактика Сил ТрО – це виснаження ворога: руйнування доріг з метою порушення постачань, інформаційна війна тощо.

За своєю суттю Сили ТрО є посередником між територіальною громадою та ЗСУ.

Таким чином, серед **переваг системи територіальної оборони** можна виокремити такі:

1. Підрозділ Сил ТрО знаходиться у тій же області чи в місті, районі, які резервіст свідомо збирається боронити. Один із принципів територіальної оборони – я захищаю себе, свою родину, свій будинок, свою вулицю та своє місто.

2. Територіальна оборона має військовий, цивільно-військовий та цивільний компоненти.
   Завдання підрозділів Сил ТрО також сприяти захисту населення в разі оголошення надзвичайної ситуації спільно з підрозділами ДСНС, посилювати охорону державного кордону разом із загонами Державної прикордонної служби України,брати участь у забезпеченні заходів громадського порядку спільно з Міністерством внутрішніх справ, зокрема Нацгвардією України.

3. До Сил ТрО входять ті люди, які живуть поруч, у цьому районі, вони знають місцевість, орієнтуються на ній. Це колосально зменшує час на розгортання силових підрозділів і збільшує наші можливості. Члени одного підрозділу можуть бути сусідами, близькими друзями, родичами. У таких підрозділах може бути досягнуто високої злагодженості в мінімальні строки.

4. Підрозділи Сил ТрО здатні розгорнутися в лічені години для того, щоб узяти під контроль усі важливі об'єкти та маршрути. Їхня робота має стратегічне значення – не дозволити противнику нав'язати ініціативу в

найважливіші перші години активних бойових дій.
Відразу після повномасштабного вторгнення РФ в Україну ситуація на деяких напрямках була такою, що саме новосформовані батальйони Сил ТрО та добровольці першими вступили в бій з ворогом. Так відбулося, наприклад, у Києві та на його околицях. Основні сили були ще на стадії мобілізації або ще не прибули в район проведення операції.
А там, де Сили тероборони не були до кінця сформовані та розгорнуті, території були швидко захоплені противником. Так сталося в Мелітополі, Бердянську, Херсоні…

5. Особовий склад Сил ТрО може швидко забезпечити умови для безпечного функціонування органів державної влади та військового управління, брати участь в охороні та обороні важливих об'єктів, виведення з ладу яких може спричинити загрозу населенню.

6. Військові Сил ТрО з юридичною освітою можуть надавати місцевому населенню правову допомогу (роз'яснення законодавства, правові консультації), якщо інші органи державної влади тимчасово не здатні виконувати свої функції у зв'язку з бойовими діями. Адже приклади зі щойно звільнених територій показують, що місцеві мешканці зіштовхуються з безліччю правових питань: зруйноване житло, вбиті чи закатовані рідні, взяті в полон, факти мародерства тощо.

Досвід формування Сил ТрО в умовах війни показує, що військове командування та територіальні громади зіштовхуються із певними труднощами. Тому в перспективі слід передбачити наступні **кроки для удосконалення системи територіальної оборони**:

1) звести до мінімуму бюрократію та формальні перепони;

2) запровадити регулярні та дієві навчальні заходи із залученням професійних інструкторів;

3) активно взаємодіяти з громадянським суспільством, адже населення має розуміти функції та повноваження бійців Сил ТрО;

4) виділити з арсеналу ЗСУ нормовану кількість зброї, боєприпасів, техніки тощо для бойового та матеріального забезпечення Сил ТрО;

5) забезпечити гідну матеріальну підтримку як кадровим службовцям штабів Сил ТРО, так і резервістам Сил ТрО під час зборів і навчань.

З 2022 року Сили територіальної оборони увійшли до системи Національного спротиву, яку також становить рух опору та підготовка громадян України до захисту держави.

Нова концепція Сил територіальної оборони як окремого роду військ наочно показала свою ефективність у війні з Росією. Було забезпечено тісну взаємодію Сил ТрО з іншими видами та окремими родами військ ЗСУ і складовими Сил оборони.

Оновлення системи національного спротиву, зокрема виокремлення Сил ТрО в осібний рід військ ЗСУ, стало важливим кроком для зміцнення обороноздатності країни та збереження суверенітету й відстоювання незалежності України.

Саме за рахунок підготовлених, розвинених, озброєних і виключно мотивованих Сил ТрО Україна здатна пришвидшити свою перемогу й не допустити збройної агресії в майбутньому.

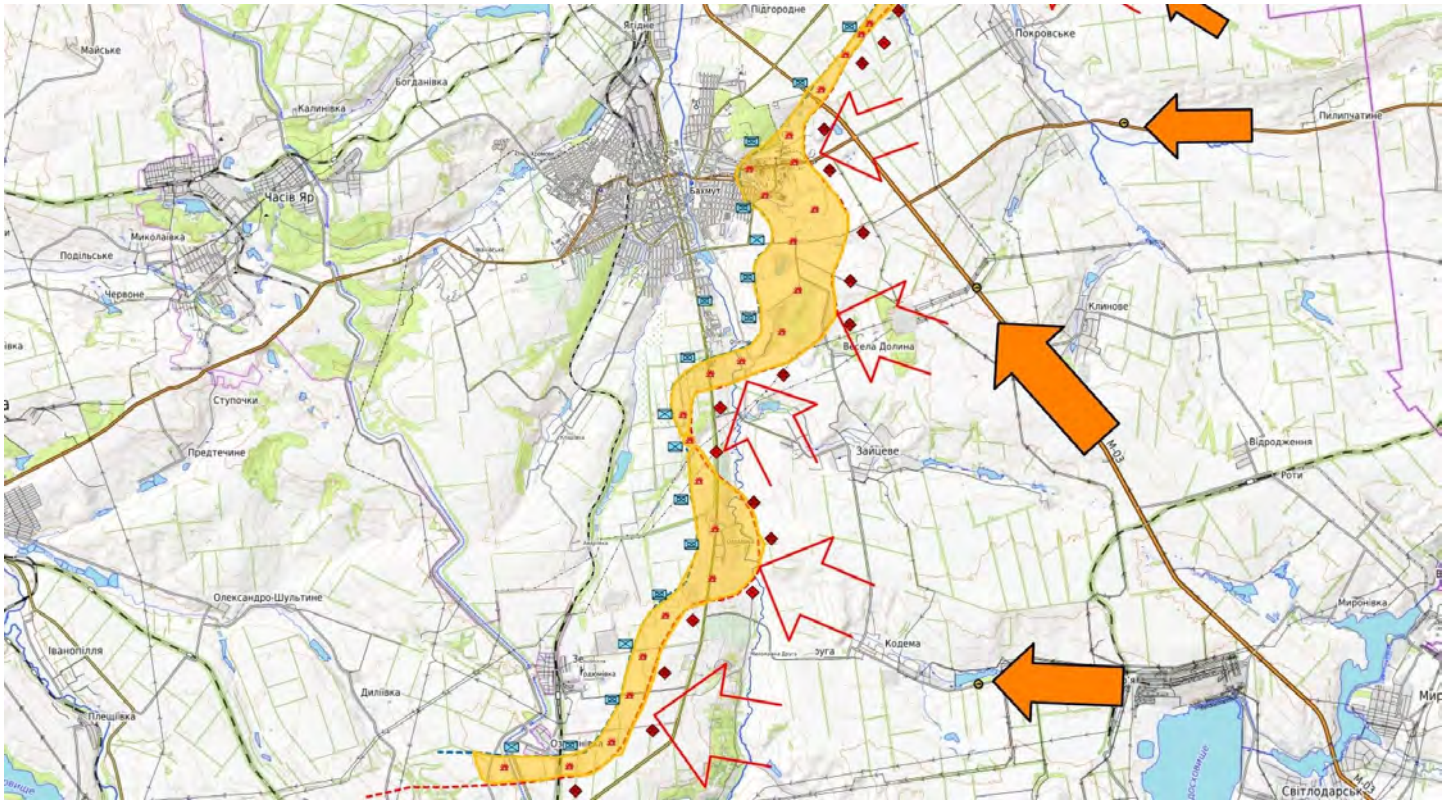
В синергії усі роди військ ЗСУ та інші військові формування будуть здатні дати відсіч ворогу та унеможливити війну в майбутньому.

***

№ 857.

Дайджест подій в Україні та навколо України від 21 жовтня 2022

Головне

1) Ще один удар по енегетиці спричинив тяжкі наслідки для української енергосистеми. Хуйло ракет на

2) Для мене дуже тривожним є оте спілкування Остіна з генерал-оленеводом. Як на мою думку, це було останнє попередження щодо Каховської ГЕС.

3) Енергетична криза в Європі вирує і вже спричинила рецесію. Яка є часткою плана хуйла.

Теми доби

1) Росія завдала ще одного ракетного удару по українських енергетичних об'єктах.

2) Україна вимагає посилити санкції проти Ірану за постачання бойових дронів Росії.

3) Відбулася екстрена розмова міністрів оборони РФ та США.

1. Війна

1-1) Фронт

• Навчання на білоруських полігонах подовжено до кінця жовтня. За інформацією розслідувачів групи "Беларускі Гаюн", влада країни передала Росії протягом останніх тижнів, як мінімум, 94 танки Т-72А, які було знято з довготривалого зберігання. Останній потяг із 24 танками прямує до Донецької області. ВСУ попередили армію та народ Білорусі про тяжкі наслідки в разі вступу у війну на боці Росії та закликали не виконувати злочинні накази керівництва. Президент Лукашенко вкотре заявив, що країна не воюватиме проти України. Під час огляду безпілотників білоруського виробництва він сказав, що їх не буде використано у війні проти сусіда, але вони можуть бути продані будь-кому, хто їх купуватиме.

• Наступ ЗСУ на півночі Луганської області загальмувався, хоча з Кремінної та Сватового втекли майже всі колаборанти. Окупанти водночас посилюють атаки в районі Лисичанська та траси Лисичанськ – Бахмут, і далі ведуть наступ на околицях Соледара, Бахмута, на північ від Горлівки та на околицях Донецька. На кількох напрямках їм вдалося просунутися на відстань до 1 км. На окупованій території Луганської області в Гірському підрозділи ПВК "Вагнер" зводять укріплення для запобігання прориву українських танкових колон.

• За інформацією Генштабу, окупанти готують Херсон до вуличних боїв. У Бериславі припинено діяльність окупаційної "адміністрації", з міста виїхали колаборанти разом із сім'ями та майном. Нічний удар української артилерії по Антонівському мосту в п'ятницю не мав наслідками втрати серед мирних жителів, оскільки їм заборонено пересування в цьому районі під час

комендантської години. Поруч із мостом окупанти звели переправу з важких барж, що дає їм змогу швидко перекидати на правий берег Дніпра війська та техніку.

• Головне управління розвідки Міноборони повідомило, що окупанти замінували дамбу Каховської ГЕС ще у квітні, а протягом останніх тижнів замінували шлюзи та опори й розмістили на самій дамбі дві вантажівки з вибухівкою. Підрив дамби створює загрозу виникнення ядерної аварії на Запорізькій АЕС через припинення роботи системи охолодження після падіння рівня води у водосховищі. Секретар РНБО Данилов заявив, що військове керівництво готове до будь-якого варіанта розвитку подій. Прем'єр-міністр Шмигаль на засіданні уряду повідомив, що українська влада закликала ООН та ЄС направити спостерігачів на Каховську ГЕС із метою запобігання її руйнуванню російськими військами.

• Окупанти ні на день не припиняють обстріли прифронтових міст та сіл з усіх видів артилерії та РСЗВ. Також із РСЗВ із Кінбурнської коси було обстріляно південні райони Миколаївської області та порт Очаків.

• Росія знову завдала потужного удару крилатими та балістичними ракетами по південній, центральній та західній Україні. Підрозділи ППО працювали в Київській, Черкаській, Хмельницькій, Рівненській, Чернівецькій, Львівській областях. В Одесі частково зникло світло та зупинився електротранспорт. У Хмельницькому припинено електропостачання, міськрада закликала мешканців зробити запас води. У Рівному, Луцьку, Умані, Кропивницькому, на Дніпропетровщині ракети зруйнували електропідстанції. Укренерго повідомило про запровадження віялових вимкнень електропостачання в центральних та західних частинах країни. Радник міністра енергетики Харченко вважає, що за умови економії електроенергії населенням Україна не матиме потреби в її імпорті з Європи.

Повітряні сили поки не мають засобів боротьби проти іранських балістичних ракет середнього радіуса дії, крім знищення їх на складах. За інформацією видання The Washington Post, в Україні закінчуються ракети для систем ППО, більшість із наявних систем є застарілими. Проте на складах Міноборони зберігається велика кількість ракет та пускових установок малого радіуса дії С-125, які так і не було модернізовано на пропозицію КБ "Промінь", оскільки влада перенаправила кошти на "велике будівництво".

Перед завданням ударів у море вийшли кораблі Чорноморського флоту із 24 крилатими ракетами "Калібр" на борту.

Над Миколаївщиною вночі було знищено 10 ударних безпілотників, ще один – над Кіровоградщиною. Командування Повітряних сил стверджує, що

українські підрозділи ППО збивають 85 % безпілотників, які запущено армією РФ.

Газета Jerusalem Post повідомила про знищення на території України 10 іранських інструкторів, які навчали російських операторів ударних БПЛА.

• Координатор гуманітарних програм ООН в Україні Браун заявила, що понад 40 % населення України (приблизно 18 млн осіб) потребують гуманітарної допомоги, майже 14 млн мешканців країни були змушені залишити свої будинки, з них орієнтовно 7,7 млн стали біженцями.

• У Шебекінському районі Білгородської області (РФ) стався спалах на електропідстанції. Влада стверджує, що об'єкт виведено з ладу внаслідок артилерійського обстрілу з української території.

• Президент Зеленський зібрав засідання Ставки Верховного головнокомандувача. На ньому було обговорено захист об'єктів інфраструктури від атак бойовими безпілотниками та ракетами, а також ситуацію на фронті й постачання армії, зокрема зимовим умундируванням та спорядженням.

1-2) Тил

• Президент Зеленський підписав закон про добровільну постановку на військовий облік жінок, крім медичних працівників.

• Міністерство цифрової трансформації готове освоїти черговий грант уряду Швейцарії в розмірі 15 млн франків на розвиток сервісів додатка "Дія". Про виділення гранту було оголошено під час офіційного візиту швейцарської делегації до Києва.

• Спеціалізована антикорупційна прокуратура направила до суду обвинувальний висновок проти депутата від "Слуги народу" Колесник, яка не вказала в декларації активи та майно на суму понад 4,4 млн грн.

• НАБУ та САП висунули підозру колишньому депутатові Грановському в організації схеми завдання збитків держпідприємству "Одеський припортовий завод" на суму 99,3 млн грн.

2. Україна та світ

• Велика Британія, Німеччина та Франція закликали ООН розслідувати постачання Іраном безпілотників до Росії. Іранський міністр закордонних справ Амір-Абдоллахіян у розмові з європейським дипломатом заявив про підтримку суверенітету та територіальної цілісності України. Україна скликала екстрене засідання Ради Безпеки ООН через постачання іранських

дронів російській армії. Перед виступом представника України Кислиці глава російської делегації Небензя демонстративно залишив засідання. Кислиця висловив сподівання, що Росію незабаром буде виключено з постійних членів Ради Безпеки. Він також наголосив, що Україна вітає кроки, які зробили члени Ради для розслідування постачання іранських дронів до РФ і закликав посилити санкції проти Ірану.

• Держдепартамент США повідомив про обговорення владою Росії з лідером Північної Кореї варіантів закупівлі зброї, яку армія РФ потребує все більше для війни в Україні. Українська розвідка повідомляє про перекидання на поле бою, зокрема на Херсонщину, застарілих танків Т-62, які знято з довготривалого зберігання. Російські військові заводи навіть не модернізують їх, оскільки командування армії РФ вважає за необхідне підтримку кількісної переваги в техніці над ЗСУ.

• Прем'єр-міністр Ізраїлю Лапід заявив, що постачання Україні системи протиракетної оборони "Iron Dome" може бути розцінено як перетинання "червоних ліній". Водночас країна готова постачати системи цивільного оповіщення.

• Лідери країн ЄС таки погодили "динамічну" стелю цін на газ, спільні його закупівлі, "енергетичну солідарність" у разі припинення постачання, а також обмеження ціни газу, що використовується для виробництва електроенергії. Після наради ціни на газ на європейських хабах знизилися до $1200/1000 м³. Прем'єр-міністр Бельгії де Кроо вважає, що відмова ЄС від російського газу позбавить Росію можливості фінансувати війну в Україні. Колишній прем'єр-міністр Італії Драгі звинуватив багаті країни ЄС у тому, що вони витрачають на підтримку своїх підприємств та домогосподарств за умов кризи більше, ніж їхні бідніші сусіди. Він наголосив, що створення розколу між країнами ЄС є частиною стратегії російського президента Путіна та закликав Союз до єдності. Прем'єр-міністр Угорщини Орбан заявив, що навіть у разі запровадження обмеження цін на газ Угорщину буде звільнено від виконання цього рішення ЄС.

• За інформацією агентства Reuters, Росія може обійти західні санкції на експорт нафти, за допомоги залучення танкерів "тіньового" ринку, їхню перереєстрацію на треті країни та змішування різних сортів нафти. Унаслідок цих заходів під обмеження потраплять лише 1–2 млн барелів на добу з понад 7 млн барелів, що видобуває РФ.

• США мають намір встановити стелю цін на російську нафту на рівні $60/барель, щоб, з одного боку, позбавити РФ прибутку від її продажу, а з іншого – запобігти дефіциту сировини на ринку.

• Згідно з результатами розслідування німецького каналу NDR, Росія протягом року вкраде та вивезе з окупованих територій України 1,8 млн т зерна, що дасть їй можливість отримати прибуток у розмірі приблизно $0,6 млрд. Найбільші партії цього зерна відправлено до Туреччини, Сирії та до самої Росію через порти в окупованому Криму Президент Зеленський заявив, що Росія свідомо затримує проходження суден Чорним морем "зерновим коридором" і вже створила чергу зі 150 балкерів.

• Міністр закордонних справ Кулеба на конференції в Німеччині наголосив, що дії Росії в Україні є геноцидом. Він повідомив, що Україна вже подала позов проти РФ за фактами геноциду до міжнародного суду ООН, а збирання доказів цього злочину триває. За його словами, росіяни хочуть знищити український народ, оскільки "ми – інші й наше існування їх дратує". Німецький держміністр Лінднер назвав російські воєнні злочини в Україні геноцидом. Він вважає, що їхню остаточну кваліфікацію має визначити суд.

• Канцлер Австрії Нехаммер наполягає на судовій конфіскації заморожених російських активів та спрямуванні цих коштів на допомогу Україні. Канцлер Німеччини Шольц заявив, що Європа не порушила єдності в підтримці України.

• Президент США Байден наголосив, що США витрачають великі суми на допомогу Україні, оскільки агресія Росії становить загрозу не лише їй, а й НАТО й усьому Заходу.

• Влада США відмовила у видаванні віз співробітникам "Росатому", які планували взяти участь у конференції МАГАТЕ у Вашингтоні.

• Держсекретар Блінкен після переговорів із главою французького МЗС Колона заявив, що США не спостерігають збільшення зацікавленості РФ у припиненні війни. Президент Туреччини Ердоган заявив про "пом'якшення" позиції російського президента Путіна, що, на його думку, відкриває шлях до організації його переговорів із президентом Зеленським.

• Міністри оборони США Остін та РФ – Шойгу обговорили ситуацію в Україні. Жодна зі сторін не повідомила, з чиєї саме ініціативи відбулася розмова. Остін наголосив на важливості неприпинення комунікації між військовими відомствами двох країн. Після розмови із Шойгу глава Пентагону зателефонував українському міністрові оборони Резникову.

• Влада Молдови спростувала інформацію про підготовку воєнних дій щодо невизнаної "Придністровської молдавської республіки" (ПМР). Міністр оборони країни Носатий констатував, що 90 % військової техніки в армії країни безнадійно застаріла та потребує термінової заміни.

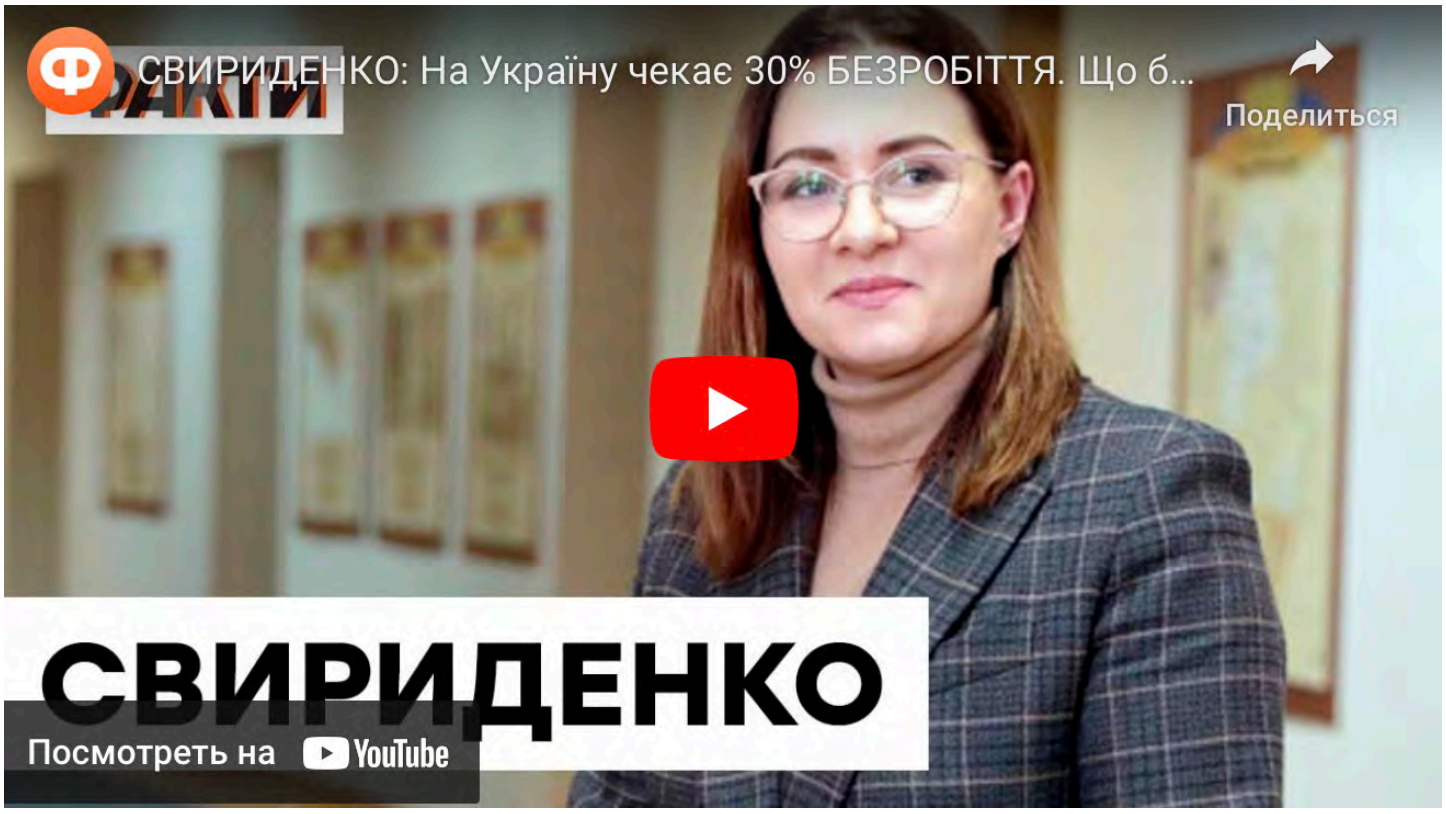
• У Німеччині вперше за 70 років інфляція перевищила 10 %. Зростання цін у вересні склало 10,9 % за підсумками року, хоча ще в серпні інфляція становила 8,8 %. Чиновники Федерального банку Німеччини вважають, що економіка країни наблизилися до рецесії. Бундестаг схвалив скасування обмежень на зростання держборгу й дозволив уряду залучити кредити в розмірі €200 млрд для компенсації зростання цін на енергоносії. Європейський центробанк до березня наступного року має намір підняти ключову ставку до 2,5 % річних, намагаючись приборкати рекордну інфляцію в єврозоні.

3. Київ

• У Києві до кінця жовтня всі навчальні заклади працюватимуть у дистанційному режимі.

***

№ 858.

Вернивський **2022-10-22**

Випадково натрапив на один шедевр! *Міністр економіки давала інтерв'ю каналу ICTV*. **А тепер послухайте, що вона несе!**

В неї ведучий спитав:

— Чи стала економіка на військові рейки?

Вона каже:

> *— З першого дня! Над виконаннями мобілізаційних завдань працює аж 40 тис підприємств*

Але толком в деталі не вдавалась, бо напевно не знає що відповісти. Тому перевела тему на пальне! Зміна логістики пального це військові рейки? По логіці міністра - так))

> *— Також ми здійснили релокацію 700 підприємств - каже міністр!*

Пошук житла переміщеним, продуктові набори і навіть фінансова допомога це все військові рейки - продовжує вона!!! Де релокація і де військові рейки????

WTF???? **В країні вже 8-ий місяць повномасштабна війна, а міністр економіки не розуміє що таке економіка на військових рейках**!!!

Потім ведучий знову намагається в неї запитати:

> — Військові рейки в моєму уявлені це щось схоже на 2СВ, коли бізнес працює на виконання військових замовлень!!

Міністр і тут не розгубилась!

> *— А в нас харчова і текстильна промисловість працює на мобілізаційні замовлення.*

Далі ведучий не допитувався, але напевно саме тому нам союзники дають зимову форму і сухпайки((

Якби ведучий був менш лояльний до міністра, то її можна було порвати на шмаття незручними питаннями, які б повністю продемонстрували її некомпетентність.

Далі слухати всю цю маячню в мене сил не вистачило(((

***

2022-10-22

ВАДИМ КАРП'ЯК ВЗЯВ ІНТЕРВ'Ю У ВІЦЕ-ПРЕМ'ЄРКИ ТА ОЧІЛЬНИЦІ МІНІСТЕРСТВА ЕКОНОМІКИ

Юлія ***Свириденко*** поділилася оптимістичними та песимістичними сценаріями розвитку української економіки 2023 року, висновками про те, як країна пережила перші місяці війни та перспективами інвестицій. Про це вона в інтерв'ю телеведучому ICTV Вадиму Карп'яку в ефірі Національного телемарафону.

За її словами, іншого шляху для того, аби економіка розвивалася та акумулювала більше доходів до держбюджету, немає.

> *– Ми маємо стимулювати аграрний сектор – те, що нам дає валютну виручку. Підтримати металургів, хіміків, виробників харчової промисловості. І робити це як через реалізацію масштабних програм*

підтримки, так і точково за допомогою Уряду. Інакше бізнес не виживе. І ми це розуміємо. У мене як міністра економіка основні стейкхолдери – бізнес. Моя задача – зробити так, щоб він функціонував, а після війни ще й займався відновленням, – зазначила Юлія Свириденко.

Міністерка підкреслила, що українська економіка стала на військові рейки з першого дня війни, тобто адаптувалася під реалії. У перший же день запрацювала програма бронювання працівників та релокації підприємств з небезпечних територій, а також було здійснено переналаштування логістичних шляхів.

Говорячи про стан української економіки сьогодні, очільниця Мінекономіки каже, що економіка демонструє гнучкість. Прогнози щодо падіння ВВП за підсумками року покращились порівняно з прогнозами, які давали на початку війни.

– Якщо дати характеристику економіки України, то це некрихкість. Ми адаптувались. У нас є різні сценарії, в залежності від того, що відбуватиметься в військовому плані. І до кожного з цих сценаріїв є набір інструментів: яким чином ми маємо підтримувати економіку. Один з найбільш оптимістичних сценаріїв – зростання економіки на 15% та більше. Найбільш песимістичний – падіння на 0,4%, – розповіла перша віцепрем'єр-міністерка.

Натомість **для розрахунку держбюджету на 2023 рік брався консервативний сценарій – зростання приблизно на 4%.**

Водночас, попри війну, **Україна вже сьогодні готується до повоєнного відновлення. Уряд представив План відновлення на конференції в Лугано та запустив платформу Advantage Ukraine, де представлено інвестиційні можливості України**.

Як зазначила в інтерв'ю Свириденко, на платформі зареєстровано вже понад 200 заяв від інвесторів з США, Великої Британії, Німеччини та інших західних країн. Наразі **Мінекономіки з іноземними партнерами працює над питанням страхування інвестиційних ризиків.**

– Маємо надію запустити до кінця року один інвестиційний проєкт з покриттям до 90% від MIGA. Це говорить про те, що ми впевнені в нашій перемозі. І що, попри війну, іноземні інвестори цікавляться проєктами в Україні, – каже вона.

За словами міністерки, попри триваючі бойові дії, **є розуміння, куди прямує Україна та яка економіку будується, з урахування того, на які галузі ця економіка буде спиратися**.

– Це Military-tech, сільське господарство металургія та інші. З акцентом на дуже глибоку переробку. Адже для нас життєво необхідно зменшити фізичний обсяг експорту сировинної продукції, але не втратити експорту виручку, – запевнила Юлія Свириденко.

***

Українська економіка стала на військові рейки з першого дня війни, - Юлія Свириденко

Міністерство економіки України, опубліковано 21 жовтня 2022 року о 22:24

Уряд докладатиме максимальних зусиль для підтримки та стимулювання розвитку українського бізнесу. Про це розповіла в інтерв'ю телеведучому Вадиму Карп'яку в ефірі Національного телемарафону Перший віце-прем'єр-міністр – Міністр економіки України Юлія Свириденко. За її словами, іншого шляху для того, аби економіка розвивалася та акумулювала більше доходів до держбюджету, немає.

«Ми маємо стимулювати аграрний сектор – те, що нам дає валютну виручку. Підтримати металургів, хіміків, виробників харчової промисловості. І робити це як через реалізацію масштабних програм підтримки, так і точково за допомогою Уряду. Інакше бізнес не виживе. І ми це розуміємо. У мене як Міністра економіка основні стейкхолдери – бізнес. Моя задача - зробити так, щоб він функціонував, а після війни ще й займався відновленням», - зазначила Юлія ***Свириденко***.

Також вона підкреслила, що українська економіка стала на «військові рейки», як це назвав Прем'єр-міністр Денис ***Шмигаль***, з першого дня війни, тобто адаптувалася під реалії. У перший же день запрацювала програма бронювання працівників та релокації підприємств з небезпечних територій, а також було здійснено переналаштування логістичних шляхів.

Юлія ***Свириденко*** наголосила, що навіть у воєнних умовах бізнес прагне розвиватися. Зокрема, надзвичайно великим попитом користуються програми мікрогрантів на відкриття чи розвиток бізнесу, переробку, програми в аграрній сфері. Тому нині Уряд працює над залученням до фінансування грантових програм західних партнерів.

Говорячи про стан української економіки сьогодні, Перший віце-прем'єр-міністр – Міністр економіки України підкреслила, що економіка демонструє гнучкість. Прогнози щодо падіння ВВП за підсумками року покращились порівняно з прогнозами, які давали на початку війни.

«Якщо дати характеристику економіки України, то це некрихкість. Ми адаптувались, - зазначила Юлія Свириденко. - У нас є різні сценарії, в залежності від того, що відбуватиметься в військовому плані. І до кожного з цих сценаріїв є набір інструментів: яким чином ми маємо підтримувати економіку. Один з найбільш оптимістичних сценаріїв – зростання економіки на 15% та більше. Найбільш песимістичний – падіння на 0,4%», - розповіла Перший віце-прем'єр-міністр – Міністр економіки України.

Натомість для розрахунку держбюджету на 2023 рік брався консервативний сценарій – зростання приблизно на 4%.

Водночас, попри війну, Україна вже сьогодні готується до повоєнного відновлення. Уряд представив План відновлення на конференції в Лугано та запустив платформу Advantage Ukraine, де представлено інвестиційні можливості України. Як зазначила в інтерв'ю Юлія Свириденко, на платформі зареєстровано вже більше 200 заяв від інвесторів з США, Великобританії, Німеччини та інших західних країн. Наразі Мінекономіки з іноземними партнерами працює над питанням страхування інвестиційних ризиків.

«Маємо надію запустити до кінця року один інвестиційний проект з покриттям до 90% від MIGA. Це говорить про те, що ми впевнені в нашій перемозі. І що, незважаючи на війну, іноземні інвестори цікавляться проектами в Україні. Попри те, що військові дії тривають, є розуміння, куди ми прямуємо, яку економіку хочемо будувати, на які галузі хочемо спиратися. Це Military-tech, сільське господарство металургія та інші. З акцентом на дуже глибоку переробку. Адже для нас життєво необхідно зменшити фізичний обсяг експорту сировинної продукції, але не втратити експорту виручку», - запевнила Юлія Свириденко.

Пригадала Міністр економіки і про восьмий пакет санкцій ЄС, зазначивши, що запроваджені партнерами проти країни-агресора санкції працюють, але недостатньо:

«У нас є другий фронт – економічний. І нам надзвичайно важливо, щоб ми отримували перемоги й на ньому. Ми аналізували 8-й пакет санкцій. І наполягаємо, що на залізну руду, чавун, мінеральні добрива, нафту та газ має бути повне ембарго. Нам важливо продовжувати санкційний тиск. Інших інструментів впливати на російську економіку немає».

Також Перший віце-прем’єр-міністр відповіла на запитання ведучого, чи відчуває вона, будучи першою в історії Міністерства економіки жінкою-міністром, якесь особливе ставлення колег:

«Моїй доньці 5 років, вона живе без обмежень у своїй свідомості, ніби жінка може не зайняти якусь посаду, бо вона жінка. І я теж ніякого особливого ставлення не відчуваю. Та що казати, у нас 35 тисяч жінок служить у ЗСУ. Нам є чим пишатися як країні».

Наостанок ведучий Вадим Карп'як подякував Юлії Свириденко та зізнався, що спілкування з Міністром економіки надало йому «спокій за українську економіку».

***

№ 859.

Що варто знати перед тим, як намагатися ощасливити інших?

СЕРГІЙ ДАЦЮК

Філософ

2022-10-22

Чи існує щастя? Чи є шлях до щастя? Що буває після щастя? В чому нещастя? В чому небезпека власного щастя? Чи є етика щастя? Чи приносить релігійна етика щастя? Які бувають етики? Якого щастя варто прагнути?

Своєрідна рецензія на недавно презентовану книгу українських інтелектуалів під проводом Олеся Донія "Українська мрія. 25 сходинок до суспільного щастя".

1. Чи існує щастя?

Щастя це індивідуальний резонанс дійсного з глибинними витоками душі як проявами самості.

Відтак саме уявлення про щастя походить з орієнтацій самості. Щастя не просто самотнє, воно глибинно самістне.

Уявлення про наявність щастя походить з твердження: душа самості і індивідуальне життя пов'язані, і цей зв'язок може перетворювати самість так, як цього прагне самість.

DJ Groove зробив відомий російський хіт "Щастя є, його не може не бути", для якого спеціально були записані голоси М.С.Горбачова та його дружини Раїси Горбачової.

Що значить, що щастя є? Як воно є? Навколо нас, далеко і недосяжно від нас чи поруч з нами?

Для воїна немає бурі, бо він і є ця буря. Для святого немає блага, бо він і є це благо. Для мислителя немає істини, бо він і є ця істина. Для володаря немає влади, бо він і є ця влада. Ніхто з них не сягає якось змістовного стану, бо він є в середовищі цього змісту. Осмислене і перспективне середовище самості досяжне перетворенням-переображенням.

І навпаки, середовище соціальної нерівності нездоланне. Для дурного і розумного завжди є більший розум. Для бідного і багатого завжди є більше багатство. Для раба і рабовласника завжди є більше пригнічення-знущання. Соціальне середовище незмінне в своєму змісті. Прагнути однакового з іншими це бути так само нещасними, як вони.

Щастя є, бо ми углядаємо можливість сягати самості, навість в повсякденній дійсності, і отримати відгуки цієї самості, якщо вона зазнає перетворень-ускладнень-переображень (всі слова неточні). Відгукується лише така змінювана самість. Самі по собі відгуки самості це є щастя. Упевненість в можливості таких відгуків і означає "Щастя є!"

2. Що таке щастя?

Щастя щонайперше – це вимір людських створінь. Але допустимо, що щастя – це вимір всіляких створінь, зокрема людей.

Для когось щастя це потойбічна нірвана, а отже воно недосяжне в житті страждань. Досягнення такого щастя пов'язане з виходом з соціальності і особливими психопрактиками молитв чи медитацій.

Для когось щастя це шлях, зміни, перетворення, які сягають самості. Таке

щастя суть нестатичне, швидкоплинне, часто поза нашою увагою. Тому щастя часто невидиме, його завжди мало і воно ненадовго. В цьому розумінні щастя це шлях, як Дао. Хто пізнав Дао, став на шлях, той щасливий. Для нього нема шляху до щастя, бо шлях це і є щастя.

Для когось щастя це стан чи навіть момент особливої радості, піднесення і задоволення у самооцінці досягнутого.

Щастя-шлях чи щастя-стан однаково неособистісні, навіть неіндивідуальні, а самістні. Щастя це інтуїтивне потрапляння у тягле перетворення самості, яке всього лишень переживається у проявленому світі як радість, піднесення, задоволення-в-моменті.

Тому найпершим правом істоти є право на щастя у власному розумінні. Не таке щастя, яке хтось придумав у релігії чи ідеології і яке сповідують інші навколо, а своє власне унікальне щастя, яке може бути не схожим на щастя інших і може навіть ними заперечуватися і сприйматися як нещастя.

Але для більшості щастя це, скоріше за все, острівки-моменти особливого стану, який сприймається як здійснена мрія, водночас осмислена та перспективна в соціальності, але яка все-таки має індивідуальне глибинне походження.

Саме для більшості існують каверзні запитання: чи є шлях до щастя і що після щастя?

3. Чи є шлях до щастя?

Для більшості істот, які обрали уявлення про щастя-стан, існують дуже неприємні запитання.

Що ти будеш робити, як досягнеш щастя: залишишся в цьому щасті чи будеш шукати інакшого щастя? Якщо є інакше щастя, то щастя неабсолютне. А якщо так, то щастя знецінюється, відбувається інфляція щастя.

Знецінене щастя небезпечне тим, що стає формальним, і в межі уявлень замінюється наркотичним кайфом будь-якої природи: алкоголізм, сексоголізм, працеголізм і інші всілякі "-голізми".

Формальними також є і відмова від уявлення про шлях чи зміни. Щастя у незнанні, у невіданні або щастя у безтурботності, бездумності, безвольності чи невірі – це означає, що ліпше не бачити ні змін, ні стану. Неусвідомлення

це така собі нірвана-за-життя. Пий-гуляй, ні про що не думай, ти уже в нірвані, ти уже у щасті.

Обмеженість такого щастя заперечили декілька мислителів у метафоричній байці "курка Рассела", вона ж "індичка Талеба". Кожен день господар годує курку, яка не задається запитаннями "чи є моє життя щасливим?", "чи вічне моє щастя?", але одного дня господар приходить і ріже таку курку для власного харчування. Таке щастя дуже несподівано обертається на нещастя.

З іншого боку, невизначеність після смерті, страх якої означується у монолозі Гамлета "Бути чи не бути" головною примусовою мотивацією до життя, прямо протилежна зовсім не прагненню визначеності, а прагненню саме змін-шляху-перетворення, яке породжує власну невизначеність.

Таємниця щастя-шляху саме і полягає у тому, що невизначеністю власного перетворення ми долаємо невизначеність небуття. Визначеність в цьому розумінні є лише момент таких змін і перетворень, який в доволі спрощеному усвідомленні можна розглядати як щастя-стан.

Тобто і щастя-шлях, і щастя-стан не є певним рівнем, якого нібито можна досягти чи до якого є якісь сходинки. Щастя взагалі немірне: його не можна виміряти кількістю грошей, владою, славою, комфортом чи здійсненням якихось проектів, навіть дуже масштабних.

4. Що таке нещастя?

Нещастя це бути незмінним, бажати незмінного і не бути здатним це змінити.

Універсальна настанова нещастя: шукайте відповідей, але не задавайте запитань. Бо лише запитання ведуть до щастя.

Питаєш себе значить готовий змінюватись. Питаєш іншого значить лукавиш чи лінуєшся. Шукаєш відповіді значить готовий жити незмінно. Відповідаєш іншим значить не знаєш.

Об деякі запитання ліпше думати, щоб змінитися, ніж відповідаючи лишатися незмінним.

Давати відповіді на запитання, які ще не виникли, як це робить сучасна шкільна освіта, це чисте зло і справжнє нещастя.

5. В чому небезпека власного щастя?

Небезпека власного щастя полягає у тому, що у соціальності воно може бути неблагородним, негідним і злим з точки зору більшості суспільства. Але здебільшого люди включають щастя інших в умови свого щастя, тому суспільні протиріччя у щасті виникають не через прямі стосунки людей, а через втручання радикальних ресентиментальних ідеологій, де щастя стає грою з нульовою сумою, так що щастя одних то завжди нещастя інших.

Своє щастя на нещасті інших не побудуєш, навіть якщо вони своє щастя будують на нашому нещасті. Неможливо бути щасливим поряд з нещастям інших, хіба що у нірвані. Але щастя-шлях і щастя-стан, якщо ми хоч трохи перебуваємо у соціальності, завжди пов'язані.

Індивіди творять для своїх самостей форми змін, а отже всі форми пов'язані в соціальності як відносини індивідів. Ми можемо виокремити якусь одну форму, наприклад колективно-українську, але тоді це буде акцентуація на такій формі і багато сутнісних змін самості будуть просто неможливі.

В такому розуміння етика покликана рівноважити щастя-стан одних зі щастям-станом інших. Але етика мало що дає для того, хто обрав шлях як щастя-шлях.

6. Чи є етика щастя?

Чи має щастя етичний вимір? Часто доводиться чути, що віруючі люди щасливіші за невіруючих. Але те саме можна сказати про людей будь-яких упереджень: вольові щасливіші за невольових, мислячі – за немислячих, патуючі – за непатуючих.

Не існує якоїсь етики щастя, тобто етики, яка приносить чи гарантує щастя при її дотриманні. Водночас існує етика, яка так чи інакше в різних умовах може більшою чи меншою мірою породжувати шлях змін, що можуть для небагатьох бути щастям самі по собі чи для більшості породжувати моменти переживання єдності з прагненнями самості як резонанс з досягненнями в дійсності.

Причому буває, що більше умов для щастя-змін приносить одна етика, а буває – інша етика. Немає універсальної етики, яка би у всіх умовах підвищувала ймовірність рівноважних змін для усіх як щастя-шляху чи щастя-стану.

Вирішальним в житті істоти є її душа, її самість. Індивідуальність є вже унікальність соціальних проявів самості, які змінюються залежно від соціальних умов. Особистість це взагалі набір соціальних масок, які якось

корелюють з індивідуальністю і повсякчас вступають з нею у протиріччя.

Чим глибше закорінена етика, тим більш суттєво вона може програмувати особистість і може обмежувати чи направляти індивідуальність. Але жодна етика не сягає самості. Ми є такими, якими ми є в глибині душі, і жодна соціальність нас самістно змінити не може, хіба лишень змусить до мімікрії. Самість змінюється самостійно, а не соціально.

7. Чи приносить релігійна етика щастя?

Етика покликана творити рівновагу між різними переживаннями щастя, а не власне щастя. Ні іудаїстська, ні християнська, ні ісламська, ні буддистська, ні конфуційська етики не гарантують щастя. Більше того, вони були створені в різних умовах для різних, але доволі обмежених в історичному плані, цілей і не можуть бути універсальними. Деякі з них мають зовсім протилежні настанови.

Розрізнення етик іудаїзму та християнства робить сам Ісус. Наприклад (Мф. 5:38), "Ви чули, що сказано: око за око і зуб за зуб. А я кажу вам не опирайся злому, але хто вдарить тебе в праву щоку твою, підстав йому іншу". Інакше кажучи, в одному випадку щастя в симетрії зла (злом за зло) чи добра (добром за добро), а в іншому – на зло потрібно відповідати добром, щоб розірвати ланцюжок зла.

Християнство включає страждання у вдосконалення душі, а буддизм вчить уникати страждань у всякому вдосконаленні. Відтак щастя в одному випадку походить зі страждань, а в іншому – з їх уникнення.

Християнство вчить зосереджуватися на пошуку миру і гармонії всередині себе як царства Божого, а іслам вчить всередині себе і назовні себе вести духовну боротьбу – тобто джихад як старанність-наполегливість на шляху до Аллаха. Тобто в одному випадку щастя це мир і гармонія, а в іншому щастя то вічна боротьба-війна.

У християнстві найважливішою умовою гармонії є індивідуальний вибір-рішення кожного, відтак індивід вільний, а в конфуціанстві найважливішою умовою гармонії є соціальний вибір-рішення кожного, відтак індивід скоріше суспільно-благородний.

Все це різні етики для різних цивілізацій, в різних умовах свого становлення-перетворення. Отже щастя залежить не так від етичних настанов, як від спроб досягти рівноваги всередині суспільств в існуючих історичних умовах задля

індивідуальних змін, які сягають самістного перетворення аж до переображення.

Релігія щастя не несе. Релігія це не віра, це об'єднання віруючих задля віри. Якщо припустити, що релігія творить якісь умови щастя, то тоді доведеться визнати всяку акцентуацію віри умовою релігії, а об'єднання таких віруючих релігією. Тобто мислення як релігія, воля як релігія, патія як релігія, дао-(споглядання) як релігія, але також і зло-агресія-руйнування як релігія.

Чому тоді ми маємо визнати одну релігію кращою за інші? Адже досить нам погодитися, що релігія це лише така віра, де є пояснення усього через Абсолют, виникає дуже неприємна річ: Абсолют може бути будь-яким і так само відповідати на всі запитання. Абсолютними є не лише Бог, але: мислення, воля, патія, Дао, Порожнеча, Потенція і т.д. Можна придумати світ, де Абсолютом є Хаос.

Неприємна гіпотеза, чи не так? Будь-які викрутаси нам не допоможуть, бо навіть Хаос може творити Світ, Добро та Благо, варто нам лише так побудувати дискурс та відповідні до нього метафоричні наративи.

Я задам запитання, на яке однозначної відповіді немає, але яке стоятиме перед вами, якщо ви християнин.

Чи був Христос щасливим? Або навіть ще радикальніше. Чи помирав Христос щасливим? Чи його відчай, розкаяння та смирення було щастям в останні години його життя? Будь-яка, навіть лукава, відповідь залежить від того, чи є ви християнином.

Адже важко вірити в того, хто був нещасним, і бути щасливим.

Мені здається, що Будда Шак'я-Муні, Мойсей, Конфуцій та Мохаммед були значно щасливішими за Христа.

8. Які бувають етики?

З точки зору щастя-шляху є лише дві етики: етика дії та етика недіяння. Значимим у східних цивілізаціях є лише момент вибору між ними, все решта залежить від цього вибору.

Етика дії, або точніше, етика соціальної дії має теоретизовані в традиції західної цивілізації підходи. Відтак етик є багато. І зручно їх поділити на певні парадигми, тобто деякі теоретичні конструкції, які влаштовані по-різному.

1) ***Етика обмежень і заборон*** ("не вчиняй так"). Вона, для прикладу, представлена в християнському декалозі заповідей.

Золоте правило. Не роби іншим того, щоб не хотів, щоб робили з тобою і вчиняй з іншими так, як хотів би, щоб вчиняли з тобою.

Як це працює?

Дозволено все, що не заборонено. Ця парадигма залишає істоті найбільше свободи. Саме ця парадигма робить істот щонайбільше щасливими.

2) ***Етика позитивних приписів*** ("вчиняй так").

Людські істоти збиваються в племена, роди, клани, династії, конфесії, класи, корпорації, держави, нації, імперії, цивілізації. Групова етика породжує право з його конституціями, законами і кодексами. До цієї парадигми належать більшість відомих релігійних, філософських, корпоративних, класових, державних, національних і цивілізаційних етик.

Кант зробив відому спробу сформулювати основний принцип позитивних приписів: вчиняй так, щоб твій вчинок був загальним правилом – в ідеалі: для всіх, у всіх умовах, в усіх просторах, в усіх часах.

Як це працює?

Це працює дуже погано. Безліч приписів, які суперечать один одному, вводять в оману, гнітять життя і закабаляють волю, розум та дух. Макіавеллі в свій час описує свободу влади, яка дозволяє обходити етичні приписи. Макіавеллісти багатії та владоможці за допомогою юристів обходять повсякчас незручні приписи, залишаючи решту у етичному гніті.

В цій парадигмі істота найбільш невільна, бо повсякчас усім винна: племені, роду, клану, династії, конфесії, класу, корпорації, державі, нації, імперії, цивілізації. Це парадигма, яка забирає щонайбільше свободи і робить істот найбільше нещасними.

Світ вільної волі доволі жорстокий, але там живуть щасливі люди. Світ позитивних приписів ніби-то жорстокий лише для їх порушників, але направду там живуть нещасні люди.

3) ***Рефлексивна етика*** ("в складних ситуаціях будуй рефлексивні моделі своїх дій").

Людські істоти прагнуть свободи в соціальному світі між різними етичними системами, зобов'язаннями, вимогами і т.д. Вони грають, розробляють і реалізують стратегії, будують складні програми, проекти і плани. Етика заборон чи приписів тут вже не дуже ефективно працює. Виникає уявлення про рефлексивну етику.

Я знаю дві книги, де про це говориться прямо. Ерік Берг "Люди, які грають в ігри..." з його ігровою етикою та "Алгебра совісті" Володимира Лефевра з його етичними системами компромісів між добром та злом.

Як це працює?

Це працює для всіх, хто сприймає життя як гру чи реалізацію складних рефлексивних стратегій, і не працює для інших, хто лише дотримується позитивних приписів.

4) ***Контрафлексивна етика*** ("в ситуаціях взаємодії різних етик, співвіднось їх співставлено за схожими нормами").

Контрафлексія це одномоментне покрокове співставлення різних реальностей (процесів).

Опираючись на свої роботи "Основи цивілізаційної антропології" та "Складна індивідуація, основи психоконструювання", можу сказати, що саме взаємодія різних за онтологією та трасценденцією цивілізацій породжує ситуацію контрафлексивної етики. Тобто, коли кожен початок, прєдєл чи орієнтація однієї цивілізації можуть бути проінтерпретовані в таких же одиницях іншої цивілізації.

Ця парадигма дозволяє розуміти мотиваційні обмеження, онтолгічні початки-засновки, трансцендентні орієнтації, взаємодію прєдєлів на етичні.

Як це працює?

Це по суті гра різних цивілізацій, яка включає стратегії домінування, договірної взаємодії чи навіть спостережного ігнорування.

Контрафлексивна етика є здебільшого цариною пророків, мислителів, вчених, дипломатів. Також може слугувати засобом уникнення війн між цивілізаціями.

5) ***Трансетика*** (в ситуаціях змін-переходу керуйся переважанням одних

установок над іншими).

Трансетика призначена для м'яких і поступових змін індивідів-груп-суспільств і людства в цілому. Теорія такої етики розроблялась мною в 2013 році, але робота була припинена у зв'язку з революцією і війною.

Це етика, яка орієнтує на перевагу одних установок щодо інших. Прикладом настанов такої етики є Маніфест Аджайл, він же Маніфест гнучкості. Також ми в FFF розробили розширену і більш охопну версія Маніфесту Аджайл для всякого бізнесу-підприємництва, але поки що бізнесмени не готові це взяти-зрозуміти.

Як це працює?

Ця етика знову повертає свободу істотам і їх групам, в умовах світу етики позитивних приписів. Наприклад, є 10 різних ситуацій, де потрібно здійснювати етичний вибір між установками. В цих ситуаціях, наприклад, 6 раз робиться вибір на користь переважної установки і 4 рази – на користь непереважної. Тобто перехід до переважної установки робиться не однозначно, а статистичною більшістю ситуацій. Це дозволяє більш гнучко здійснювати будь-які зміни.

Така етика лежить в основі активів, у тому числі грошей, в тому числі фіатних. Час фіатних грошей добігає кінця і після великої війни різні активи породжуватимуться різними порядками-етиками. В цьому плані трансетика дуже перспективна.

9. Якого щастя варто прагнути?

Масштаб для щастя-змін і щастя-стану важливий. Українська мрія завжди дрібніша, ніж мрії людства. Відтак і українське щастя завжди партикулярне, порівняно зі щастям людства.

Ба більше. Не існує ніякого українського щастя окремо від щастя американського, британського, німецького, французького, китайського, індійського і навіть російського.

Хочете якогось свого локального, хай навіть українського щастя? Щоб садок вишневий коло хати і паразити-хрущі гули над старими вишнями? Та будь-ласка. Але цього замало. Потрібно якось інакше.

Етики позитивних приписів більше не творять щастя, бо продовжують красти

нашу свободу. Трансетика – непоганий спосіб вступити у Інакший Світ.

Бог скупий на хвалу, навіть щодо самого себе. Створивши цей світ, він оцінив його "Це добре".

І в молодості я був дуже критично налаштований – не так до Бога, як до світу. Зараз же бачу в ньому великий потенціал.

Бо саме зараз нам належить створити і цілісне людство, і Інакший світ, і інші Інакші світи, і Позасвіт.

Щастя – змінювати-творити Людство. Щастя – творити для Людства Інакший Світ, шукати Інакші Світи і Позасвіт. Щастя – бути не самим і робити це разом з Інакшими істотами.

***

№ 860.

Генри Киссинджер

ГЕНРИ КИССИНДЖЕР, ЭНДРЮ РОБЕРТС

https://hvylya.net/interview/255481-genri-kissindzher-u-voyny-mezhdu-ukrainoy-i-rossiey-est-tri-vozmozhnyh-ishoda

2022-07-07

Генри Киссинджер дал интереснейшее интервью британскому изданию *The Spectator*, где затронул ряд ключевых тем мировой политики. Отдельное внимание он посвятил войне Украины и России. Наталья *Карпенко* сделала перевод этой беседы для *"Хвилі"*

***

— Эндрю Робертс: Генри, в Давосе вы сказали, что разделительная линия между Россией и Украиной должна вернуться к прежнему «статус-кво», потому что продолжение войны после этого рубежа может превратить ее в войну не за свободу Украины, а в войну против самой России. За это вы подверглись немалой критике, в том числе и со стороны *Зеленского*. Как после этого мир вернется к равновесию, независимо от расклада после войны?

— **Генри Киссинджер:** Цель заявления в Давосе состояла в том, чтобы указать, что **вопрос о целях войны необходимо решать до того, как импульс войны сделает ее политически неуправляемой**.

На тот момент, когда *Зеленский* давал комментарии, он еще не прочитал сказанное мной.

В своих последних заявлениях он по существу согласился с тем, что я изложил в Давосе.

Он дал интервью ***Financial Times*** [7 июня 2022], где основная канва совпадала.

Основная канва такова:

у этой войны есть три возможных исхода, и все три в какой-то степени вероятны.

1) **Если Россия останется там, где она сейчас, она завоюет 20% Украины и большую часть Донбасса, основные промышленные и сельскохозяйственные районы и полосу земли вдоль Черного моря.** Если РФ останется там, **это будет победа, несмотря на все неудачи, которые они потерпели в начале. И роль НАТО не будет столь решающей, как считалось ранее**.

2) **Другой исход – Россию попытаются выгнать с территории, которую она приобрела до этой войны, включая Крым**, и тогда возникнет вопрос о войне с самой Россией, если война будет продолжаться.

3) **Третий исход,** который я набросал в Давосе и который, по моему мнению, сейчас принял ***Зеленский***. Он заключается в том, что **если Киев сможет удержать Россию от каких-либо военных завоеваний и если линия фронта вернется на позицию, с которой началась война, то текущая агрессия будет очевидно побеждена. Украина будет воссоздана в том виде, в котором она была до начала войны: линия фронта после 2014 года.** Она будет перевооружена и тесно связана с НАТО, если не станет его частью. Остальные вопросы можно оставить на обсуждение. Это была бы ситуация, которая на какое-то время заморожена. Но, как мы видели на примере воссоединения Европы, через время это будет достигнуто.

— ЭР: Возможно ли повторение сценария Северной/Южной Кореи, когда ситуация остается неизменной в течение 70 лет?

— **ГК:** Ну, речь идет только о 2½ процентах жителей страны и Крыме, что составляет еще 4½ процента тех, чье отношение к региону иное, чем у чистого украинца, потому что он сотни лет был русским.

1) Я не буду рассуждать о том, каким должен быть исход переговоров.

2) Но если союзникам удастся помочь украинцам вытеснить русских с территории, которую они завоевали в этой войне,

3) им придется решить, как долго следует ее продолжать.

— ЭР: Однако, Генри, ни один из этих вариантов *не обеспечит возможности наказать Путина за агрессию*, не так ли?

— ГК: Как раз наоборот.

Если война закончится так, как я сказал в Давосе, я думаю, это будет существенным достижением для союзников.

1) НАТО будет усилено присоединением Финляндии и Швеции, что обеспечит возможность защиты стран Балтии. Украина будет располагать крупнейшими традиционными сухопутными войсками в Европе, связанными с НАТО, или станет членом организации.

2) России покажут, что страх, нависший над Европой со времен Второй мировой войны, перед российской армией, высадившейся в Европу через установленные границы, исчезнет благодаря активности НАТО.

Впервые в новейшей истории России придется столкнуться с необходимостью сосуществования с Европой, как с единым целым, а не с

Америкой в качестве основного субъекта, защищающего Европу ядерным зонтиком.

2. Приближаясь к Китаю

— ЭР: Недавно мы отметили 50-летие с момента вашего тайного посещения Китая в феврале 1972 года, и с тех пор вы очень тесно связаны с этой страной. Как Западу следует вести себя с Китаем сегодня? Что вы думаете о политике конфронтации администрации Трампа с Китаем?

— ГК: Соединенные Штаты после Трампа, похоже, проводят свою политику в отношении Китая исходя из ***принципа***, что,

> ***— «при создании альянсов в его окружении, это заставит Китай принять правила поведения, которые сформировались на Западе».***

Но,

> **— китайский подход к политике отличается от европейского.**

1) Европейский подход был сформирован относительно небольшими государствами, **которые осознавали влияние окружения и, следовательно, нуждались в постоянных корректировках баланса сил**.

2) История Китая на протяжении тысячелетий — это **история доминирующего государства благодаря масштабности**. Поэтому сформировался стиль внешней политики, при котором они добиваются влияния за счет масштабных достижений, достоинства, подкрепленного там, где необходимо, военной силой, но не за ее счет.

Таким образом,

> — долгосрочная политика в отношении Китая нуждается в двух составляющих:
>
> 1) во-первых, в ***достаточной силе***, которая может сравняться с китайской мощью, где бы она не проявилась.
>
> 2) И во-вторых, в ***концепции***, по которой Китай может рассматриваться как ***равный партнер в системном взаимодействии***.

— ЭР: Вам не кажется, что администрация Байдена сейчас успешно с этим справляется?

— ГК: Кажется, он пытается начать диалог.

Но,

1) обычно его администрация начинает с констатации китайских беззаконий. 2) Акцент на вопросе Тайваня будет провоцировать противостояние. Я не знаю, что выйдет из дискуссий, которые, кажется, продолжаются, но 3) ***на данный момент я думаю, что мы зашли в тупик***.

3. Варианты ядерных переговоров

— ЭР: Вы полагаете, администрация Байдена справляется с вопросом *иранских* ядерных переговоров?

— **ГК:** У меня были большие сомнения относительно первоначального ядерного соглашения. Я полагал, что поскольку в обещания Ирана трудно поверить, то в результате переговоров сформировались условия, при которых наращивание ядерных вооружений можно было притормозить и постепенно сделать неизбежностью. Но в результате страны региона, в частности, Израиль - основной враг Ирана, а также Египет и Саудовская Аравия – предположительно их основные конкуренты — были готовы реагировать таким образом, чтобы еще больше накалить ситуацию.

Теперь проблема с текущими ядерными переговорами заключается в том, что очень опасно возвращаться к изначально неадекватному соглашению. Чтобы затем модифицировать его и сделать более удобным для противника.

Короче, у меня осталась такая же обеспокоенность, которая была по отношению к первоначальному соглашению. **Мне пока не ясны условия, но альтернативы ликвидации иранских ядерных сил пока нет.**

Невозможно установить мир на Ближнем Востоке с ***ядерным оружием в Иране***, потому что 1) до того, как это произойдет, существует 2) высокая опасность ***упреждающего удара со стороны Израиля***.

Потому что

3) Израиль не может существовать в режиме ожидания механизмов сдерживания. Ведь удар по Израилю может быть только однажды.

И это насущная проблема кризиса.

— ЭР: В нашем последнем интервью *Spectator в 2014* году вы упомянули *Войну в киберпространстве* в качестве следующего рубежа. Как вы думаете, насколько серьезна сейчас эта угроза?

— ГК: Мне кажется, что **в современном мире исторической особенностью является**

> **1) порождение императивов конфронтационного поведения и 2) возможностей уничтожения цивилизации как таковой.**
>
> 3) Эти сложности усугубляются тем, что нет опыта применения такого оружия.

Сочетание их разрушительной силы и автономности этого оружия, которое способно самостоятельно выбирать мишень и определять, откуда исходит опасность, обуславливает ***необходимость ограничения сферы его воздействия***. Но это не происходит прямо сейчас: нет спорных вопросов между высокотехнологичными странами. Это одна из основных задач очередного этапа внешней политики, от которой не уйти.

Вопрос только в том,

— произойдет ли это после очередной катастрофы или до нее?

4. Выдающиеся исторические лидеры

— ЭР: Ваша новая книга, опубликованная сразу после вашего 99-летия, посвящена ознакомлению с шестью выдающимися лидерами 20-го века, которых вы знали, — *Аденауэром, де Голлем, Никсоном, Садатом, Ли и Тэтчер*. А также их «мировых стратегий», по вашему наименованию. Почему вы отметили именно эти 6 личностей и почему написали книгу о лидерстве именно сейчас?

— **ГК:** Я решил написать книгу о лидерстве, потому что всю свою жизнь я провел вместе с людьми, которые пытались ***формировать события***. Я делал это в условиях сильной турбулентности.

Общественные лидеры должны интерпретировать *события*, давать им *направление*, а также научно-технический и стратегический *смысл*.

Итак, я подумал, что

> — лучше всего это можно сделать, взглянув на управленческие структуры конкретных лидеров. Я выбрал этих шестерых, поскольку у меня была возможность наблюдать за их деятельностью, принимая в ней также участие – иногда на политическом уровне, и всегда – на уровне обсуждения.

Мне казалось, что

— если кому-то необходимо понять, как конструктивно и толково формировать события, с которыми сталкивается общество, иллюстрация лидеров – отличный вариант для этого.

— ЭР: Вы были в Германии в составе армии США в конце 1945 года и воочию видели катастрофу, которую устроили нацисты. Аденауэр, по вашему мнению, - это тот, кто смог лучше других справиться с задачей вернуть Германию в содружество наций после войны с помощью того, что вы называете *«стратегией смирения»*. Что вы имели ввиду?

— ГК: Обычно у лидеров есть определенные слои общества, на которые они могут полагаться.

Но Аденауэр стал канцлером Германии, когда

1) в стране, находящейся под оккупацией, полностью рассыпались общественно-политическое устройство и картина мира.

2) И к тому же, у современной ему националистической Германии не было успешного опыта, которому он мог следовать, чтобы утвердить свою власть. Итак, он начал практически с нуля.

3) Он восстановил разрозненное общество через демократические преобразования. Это в каком-то смысле была «стратегия смирения».

В период завершения наполеоновских войн ***Талейран*** взял на себя внешнюю политику страны, которая 1) потерпела поражение, но 2) осталась единым целым и 3) могла выступать наравне с другими государствами в дипломатических отношениях.

Напротив,

— когда Аденауэр пришел к власти в Германии, ***ему пришлось восстановить уровень нравственности, соответствующий государствам, с которыми она соприкасалась***.

Для этого ему пришлось

— согласиться с ее 1) разделением, 2) раздроблением некоторых ее отраслей и постепенным 3) созданием демократических институтов.

Он должен был сделать это в атмосфере, где все еще существовали некоторые элементы традиционного национализма и где, как это ни парадоксально, ***социал-демократическая партия***, которая прежде была одним из наиболее уважаемых слоев общества в Германии, ***определилась с утверждением этой предположительной общенациональной задачи***.

Итак, ему нужно было

> 1) построить государство, 2) утвердить законность внутри, и 3) признание другими европейскими обществами.

Он сделал это благодаря своей личности, своей силе, и, как это ни парадоксально, своему смирению. На одном из дебатов в немецком парламенте он выкрикнул: «Как вы думаете, кто проиграл войну?» Это не то, что обычно говорят лидеры!

— ЭР: У вас было несколько необычных встреч с Шарлем де Голлем, великой, но нестерпимой личностью. Вы отмечаете, что он восстановил величие Франции как за период Второй мировой войны, так и на посту президента благодаря *«стратегии воли»*. Он был гениален или просто выбешивал, как полагали Черчилль и Рузвельт?

— ГК: Де Голль постепенно стал лидером страны, после военного краха Франции, приехав в Англию без денег, без политической поддержки и без языка. Его лидерство в так называемой «Свободной Франции» было организовано Черчиллем, который сказал ему: «Ты одинок и я одинок, поэтому я могу тебя признать». На этой основе он строил образ — и это был не просто образ, а его глубокое убеждение, — что он воплощает в себе величие Франции, бывшее когда-то ее отличительной чертой.

В самом начале переговоров его полностью спонсировали британские фонды, и средства он принял только в качестве займа, настаивая на возврате в конце войны. С первого дня он придерживался принципа, согласно которому, хотя он и остается под британским попечительством, стратегические должности во Франции будут занимать французы.

Это вызывало сильное раздражение, потому что Черчилль согласился бы с этим, но Рузвельт – никогда. Рузвельт всегда считал де Голля корыстолюбивым лидером, но это было не так. Его важным достижением было то, как ему удалось внедрить величие Франции в управление, что и стало его главной особенностью.

К моменту его возвращения во Францию там находились значительные силы, которые вели сопротивление, существовали устойчивые группы влияния, и он был неизвестен на французской земле. Сначала его никто не узнавал, поскольку слышали лишь его голос по Би-би-си. Но ему удалось установить такой нравственный авторитет, что он мог прибыть в Париж и фактически взять на себя управление государством, без предупреждения.

Затем у него хватило внутренней силы уйти в отставку примерно через год после того, как он добился того, за что боролся и из-за чего страдал.

— Так как он полагал, что основное направление конституционного развития вернет Францию ее специфику.

После он находился в изгнании в течение 13 лет, вернулся и сумел решить алжирскую проблему и сделать Францию равной Великобритании, благодаря упорству в вопросе сохранения ядерного потенциала.

Хотя и с Америкой не установились те «Особые отношения». Это было впечатляющее правление. Внешняя политика Франции по-прежнему во многом определяется голлистскими традициями.

5. Воспоминания о Никсоне

— ЭР: Из этих шестерых, вы больше всего работали с Ричардом Никсоном. В книге в целом вырисовывается обаятельный образ, с акцентом на внешнюю политику, но также довольно четко описаны характер и недостатки. Что он был за человек?

— **ГК:** Я не знал Никсона, пока он не назначил меня на должность, что само по себе было примечательно.

Поскольку в течение 15 предшествующих лет я был главным советником по внешней политике Нельсона ***Рокфеллера***, который был главным противником Никсона.

Никсон был человеком большого ума, удивительно отважный, который часто погружался в размышления.

В то же время у него было ощущение отсутствия личной безопасности по отношению к тем, с кем ему доводилось иметь дело. Что заставляло его при исполнении служебных обязанностей отдавать свои основные распоряжения косвенно через эмиссаров или через письменные документы. И поэтому в частных беседах с ним невозможно было определить, какие отговорки он мог придумать, чтобы избежать личного общения.

Но он был очень решителен. Если он находился в предсказуемой обстановке, набрасывая в уме план достижений, Никсон мог быть очень эффективным.

Судя по обмену мнениями внутри администрации, это была самая уникальная форма правления, в которой я когда-либо работал.

Это было эффективное управление, но был пробел на человеческом уровне. Пробел был не в восприятии, а в передаче информации.

— ЭР: Как вы полагаете, чего геостратегически добился Никсон?

— **ГК:** Когда он пришел к власти, во Вьетнаме находилось 500 000 американцев и 50 000 были в пути. Он чувствовал, что ***ментальная, политическая и стратегическая проблема заключалась в том, как отозвать этих людей, не предав тех жителей региона, которые рисковали своими жизнями, связав свою судьбу с демократией***.

1) Таким образом, единственная реальная проблема для Никсона и для меня во время войны во Вьетнаме заключалась в том, сможем ли мы вывести эти силы в условиях, в которых некоммунистическая часть Вьетнама получила реальную политическую возможность выстоять. По-моему, ему это удалось, а затем дело сорвалось не во Вьетнаме, а в Вашингтоне в результате Уотергейта.

2) **Во-вторых,** Никсон выдвинул идею о том, что при наличии двух противников, Китая и России, следует попытаться выяснить их разногласия и при этом привлечь Китай в глобальные политические процессы. ***И что бы ни происходило с тех пор, в течение двух десятилетий мы были ближе к каждой из стран, чем они между собой.*** Поэтому государствам выпало поднять вопрос о соперничестве со своим идеологическим партнером.

3) **В-третьих,** на Ближнем Востоке ему удалось запустить мирный процесс, который считался единым усилием, благодаря стратегии маленьких шагов, в результате которого возник ряд мирных соглашений. Это позволило Америке сыграть ту же роль, которую играла Великобритания до Суэцкого кризиса, в качестве того, кто определяет политику. В период окончания его карьеры лидером стала Америка.

Таким образом, он был решительным сторонником американских оборонных проектов, в то же время поддерживая переговоры по контролю над вооружениями.

Поскольку,

— осознавал необходимость актуализировать тематику возможностей уничтожения человечества.

Он стремился с помощью переговоров вразумить противника, но предварительным условием было:

— проявить решительность, когда ему бросают вызов.

Поэтому

— у него хватило смелости привести наши силы в боевую готовность во время иорданского и ближневосточного кризиса 1970-1973 годов.

Он проводил политику в период индо-пакистанского конфликта перед лицом всеобщей враждебности, исходя из принципа не допустить ключевой позиции Советского Союза в Южной Азии.

Несмотря на то, что какое-то время мы противостояли Индии, мы ежемесячно давали понять, что после окончания кризиса мы признаем это государство главным актором в регионе.

6. Хемингуэй и будущее

— ЭР: Однажды Конрад *Аденауэр* спросил вас, считаете ли вы, что и теперь возможен большой лидерский потенциал. Он сказал это еще в 1967. Могу ли я задать вам тот же вопрос: *видите ли вы сегодня лидеров такого же масштаба, как эти шесть, о которых вы написали?*

— **ГК:** Все давление современной политической деятельности настолько всепоглощающе, что **дальновидное мышление и живое чувство истории — вторая натура Черчилля — почти невозможны**.

Я не могу подобрать пример современного западного лидера, который это воплощает.

Это очень опасно, так как означает, что

— любой демагог, который умеет выражать сильное негодование, может добиться несоразмерного влияния.

Это самая большая проблема для будущего демократии.

Великие *лидеры* должны 1) понимать свое общество и верить в него. Но они также должны быть способны 2) направить его, чтобы оно смогло *выйти за рамки привычного в неизвестность*.

— ЭР: Ваша книга наполнена запоминающимися фразами и афоризмами: кто оказал на вас самое большое влияние как на писателя?

— **ГК:** Как вам стало понятно из нашего разговора, меня очень впечатлили ***Черчилль*** и ***Де Голль*** в аспекте самовыражения. Однако на меня оказал особое влияние ***Хемингуэй***, поскольку ***я стремлюсь сокращать и высказываться по возможности кратко***.

Способность окунаться в сложности человеческих мотивов – это составляющие веры. Оставим эту задачу историкам.

— ЭР: Генри, какой сложился исторический образ вас самих?

— **ГК:** Я как-то не думал об этом, поскольку моя жизнь была несколько бессвязной: это не была прямая полоса от начала до конца. Подростком мне и в голову не приходило, что когда-нибудь я стану госсекретарем. Я инстинктивно верю в то, что Америка — со всеми ее недостатками — на стороне добра и незаменима в аспекте стабильности в мире. Это именно та сфера, в которой я осознанно действовал. Я направлял свои усилия на изучение дипломатии и истории, что было сопряжено с огромной благодарностью стране, которая приняла мою семью. Однако перед лицом изменений, происходящих в технологиях и IT, будет определяться точка зрения через сто лет.

— ЭР: У меня остался к вам всего лишь один вопрос: вам только 99, о чем же будет следующая ваша книга?

— **ГК:** Обычно мне нужно около 3 лет для того, чтобы закончить одну и определиться с другой. Сейчас я размышляю над рядом направлений, и буду готов ответить вам где-то через год. А что у вас? Вы заканчиваете проект и начинаете новый?

— ЭР: Нет, у меня ипотека, так что мне нужно приступить к следующей книге почти до того, как я закончу последнюю, Генри. Что ж, большое спасибо за ваше время.

— **ГК:** Благодарю.

***

№ 861.

Ось, нарешті, довгоочікуваний Том Купер із поясненнями чому він так довго мовчав, аналізом стратегії суворовікіна та коротким оглядом подій жовтня. Ми сподіваємось бути оперативними і встигати за Томом, який, схоже, буде наздоганяти пропущене. Але, як і всі нині, залежимо від електрики та доступу до Інтернету.

ТОМ КУПЕР

ВІЙНА В УКРАЇНІ, 22 ЖОВТНЯ 2022

Доброго ранку всім!

[Допис опубліковано 22 жовтня близько 11:30 за Києвом]

Перепрошую за тривале мовчання: спершу мав проблеми зі здоров’ям, а потім довелося надолужувати робочі питання, які чекали мене під час лікування. Тому через зайнятість кілька тижнів не мав змоги писати звіти. Якщо не знайдеться способу клонувати мене, я і далі не зможу робити все одночасно...

Сьогодні я спробую охопити — або принаймні почати охоплювати — хоча б найважливіші події, що стосуються війни в Україні за минулі 2-3 тижні. Почну з повітряної війни, бо вона впливає на всі бойові дії.

Зверніть увагу, що після чималої перерви мій звіт стосуватиметься трохи «застарілих» тем: для того, щоб дійти до найактуальніших подій, мені доведеться написати кілька таких звітів.

Сєргєй ***Суровікін***

8 жовтня 2022 року, одразу після оголошення «мобілізації 300 000 (за версією шойґу) або 1 000 000 (інші джерела) резервістів» путін призначив нового командира ЗС рф (та «союзних») в Україні: сєргєя суровікіна.

На відміну від попередніх офіцерів на цій посаді, суровікін — офіцер із «принаймні чимось схожим» на досвід у службі в повітряних силах. Правда,

більшість часу він служив у мотострілецьких військах ЗС рф, а потім, від червня 2016 до літа 2017 року був командиром російської групи військ у Сирії. Від того моменту його кар'єра стає «цікавою».

З книги «Московська гра в покер» [книга авторства Тома Купера, що розповідає про російське втручання у сирійську війну 2015-2017 років — ред.] ясно: за час перебування в Сирії суровікіну вдалося організувати кілька моментів. Він об'єднав командування російських, асадистських та іранських сил у країні (вона почали серйозно узгоджувати між собою операції, замість того, щоб вести кожен власну війну, як було перед тим); зорієнтував військово-космічні частини російських сил у Сирії на те, щоби вони перешкоджали надходженню боєприпасів із Туреччини для повстанців у прикордонних районах; а також «успішно» провів кампанію навмисного приниження цивільної влади — так, що вона перестала функціонувати. У результаті повстанці не змогли сформувати складів боєприпасів усередині країни; десятки тисяч сирійців стали біженцями в Туреччині; а повстанці змушені були відступити у північно-західне місто Ітліб. Не дивно, що в листопаді 2017 року суровікіна було призначено командиром російських військово-космічних сил (ВКС). На мою думку, завдяки цьому призначенню він краще розібрався в ситуації всередині цієї групи військ і зрозумів можливості сучасної військової авіації, а також оцінив арсенал балістичних та крилатих ракет у ВКС рф. В усьому цьому суровікін розбирається краще, ніж попередні російські командири військ рф в Україні. Розуміння суровікіна, як вести війну за допомогою цих засобів, можна назвати «притомним». Але найважливіше, що путін знає: на суровікіна можна покластися й очікувати від нього бажаних результатів, а отже — є сенс дозволити йому командувати на власний розсуд, без постійного мікроменеджменту. Не дивно, що буквально на наступний день після прийняття на себе командування збройними силами рф суровікін розпочав «ракетний наступ» на Україну.

1. СТРАТЕГІЯ

Суть стратегії суровікіна зрозуміла, він її «випробував» у Сирії впродовж 2015-2017 років: унеможливити нормальне управління країною для керівництва держави; зробити життя цивільного населення якомога нестерпнішим — адже це деморалізує захисників на фронтах, ба навіть вбиває волю боротися.

А це останнє особливо важливе, враховуючи, що

а) росіяни за вісім місяців так і не спромоглися зупинити потік західної зброї та боєприпасів в Україну, а також

б) росіянам вкрай важливо виграти час для поповнення втрат у своїх військах.

Час від часу за минулі вісім місяців ми ставали свідками досить обмежених спроб росіян перекрити потік західного озброєння для ЗСУ — вони обстрілювали залізничні вузли, склади БК та великі підприємства, що обслуговують і ремонтують важке озброєння для українських вояків. Загалом, не можна сказати, що росіяни зовсім нічого тут не зробили: вони потратили багато снарядів - щоправда, з малою користю. Навіть якщо якоїсь шкоди і було завдано, про загальну марність цих зусиль найбільш промовисто свідчать успішні контрнаступи ЗСУ на півночі Херсонщини та на сході Харківщини минулого та цього місяця.

Ці контрнаступи фактично завершили знищення «довоєнних» ЗС рф, тобто збройних сил росії в тому стані, як вони вступали у війну. І хоча невідома точна кількість втрат убитими — 60 чи 90 тисяч — а також пораненими (озвучують приблизно такі самі цифри), можна з певністю стверджувати, що росіяни втратили близько 50% особового складу та обладнання тих підрозділів, які починали цю війну. Саме через це путін змушений був оголосити мобілізацію.

Чому це «очевидно»?

Подивіться на статистику, яку подають організації, що рахують візуально підтверджені втрати (на кшталт блогу Oryx, до прикладу): з неї чітко зрозуміло, що станом на 15 вересня ЗС рф втратили близько 50% довоєнного запасу основних бойових танків (ОБТ) Т-72, Т-80 і Т-90. Докази у поєднанні з оцінками російських втрат у артилерії вказують на подібні результати.

Далі, зауважте, – росії знадобиться час для зняття зі зберігання техніки та артилерії з глибоких комор, а також для відновлення їхньої боєздатності, навчання нових екіпажів, формування нових чи відновлених побитих підрозділів – а тоді ще й на доправлення їх до України. Зверніть увагу, що ще в травні притомний російський військовий аналітик, полковник у відставці Міхаіл Ходарьонок пояснював, що утворення, навчання та оснащення нової бронетанкової дивізії займає 90 днів (до речі, Ходарьонок ще до вторгнення попереджував, що росія не здатна перемогти, а коли він почав ставити незручні питання на каналі росія-1, то йому швидко закрили рота) [це не завадило йому вже після вторгнення 24 лютого повернутися до рос-ЗМІ та почати розхвалювати російську армію – перекл.].

Отже, підіб’ємо підсумки: вторинною метою поточного повітряного терору проти української енергомережі є спроба «виграти час». Зокрема, шляхом уповільнення темпів відновлення української економіки та логістики; затримати, відтермінувати, або хоч сповільнити наступну українську контратаку, аж доки нещодавно мобілізовані резервісти не будуть «готові».

2. ВИБІР ЦІЛЕЙ

На відміну від Сирії, де територія, що зазнавала ударів, була порівняно малою (менше 120 км від, скажімо, головної російської авіабази Хмеймім до Алепо, що на сході), Україна – величезна.

Особливо якщо порівнювати її з Сирією 2015–2017 років:

1) – тоді ЗС рф мали «розкіш» – можливість пускати десятки балістичних та крилатих ракет, що завдавали удару по дуже дрібним цілям (до 60% використаних ракет не спрацьовували), а ПКС рф могли виконувати десятки тисяч авіаударів і фактично нікуди не влучати – але їм не заважали системи протиповітряної оборони повстанців, бо їх у них просто не було;

2) – проте, мали й успіх, адже могли знову й знову завдавати удару по тим самим цілям впродовж тривалого часу, перш ніж їм вдавалося потрапити куди треба, а ще

3) – на відміну від Сирії 2015–2017 рр., де було достатньо вибити лише кілька ліній електропередач, одну електростанцію, дві системи водопостачання та ще кілька складів із провізією (і навіть на це в росіян пішло десь шість місяців)

4) – в Україні у 2022 році такі, насправді, незначні зусилля не дали б результату. І якщо не з якихось інших причин, то через те, що росія більше не має у розпорядженні необхідної кількості балістичних та крилатих ракет: у перші вісім місяців війни вони витратили надто багато відповідних запасів.

Через це і виникла потреба в альтернативі: банальна логіка вказує, що натомість росія може перешкоджати роботі усіх таких установ – обмеживши їм енергопостачання.

Це очевидно: росіяни не можуть бомбити атомні станції. Як не з інших причин, то через те, що через імовірні витоки радіації швидко розповсюдилася б на територію росії, крім того, що, звісно, забруднила б значні частини України, в першу чергу. Однак, вони можуть атакувати газові та вугільні теплоелектростанції (ТЕЦ – їхнє число обмежене, їх десь 15–16), а також

гідроелектростанції (ГЕС). Навіть простіше – та більш перспективно – бомбити енергомережі: вони розкидані по всій країні, тож і захищені слабше, ніж ТЕЦ і ГЕС. Дійсно, бити по енергомережах – найпростіший спосіб досягнення поставленої задачі: відповідно, першочерговою ціллю цієї «ракетної війни» є об’єкти української енергетичної інфраструктури.

(ДИВ. КАРТУ)

Це було очевидно ще в перший день масованої атаки 10 жовтня, коли росіяни завдали серію ударів балістичними та крилатими ракетами, а також тим, що українці називають «дронами-камікадзе», – тобто іранськими «баражуючими боєприпасами» Shahed-131 і Shahed-136 – по таких об’єктах (до прикладу):

1) – ТЕЦ-5, ТЕЦ-6, Дарницька ТЕЦ і Трипільська ТЕЦ – на Київщині та в столиці;

2) – Львівська ТЕЦ-1;

3) – Бурштинська ТЕЦ;

4) – Дніпровська ТЕЦ;

5) – Криворізька ТЕЦ та по подібних об’єктах.

На додачу до того, вони стріляли по трансформаторним станціям та підстанціям.

Приміром,

> — по Вокзальній, Хмельницькій, Тернопільській, Львівській, Кремечуцькій та ще двом у районі Харкова.

Імовірно – якщо вірити заявам українців – вони збивають 50–60% випущених ракет та БПЛА (а вони надають предостатньо доказів до багатьох своїх заяв). Однак, не сумніваюся, що достатня кількість ракет все ж «пробивається» та завдає ударів, що призводить до проблем в останні 12 днів. Насамперед, після майже двох тижнів цієї «ракетної війни», ніхто не сумнівається, що вона завдає суттєвих втрат і українській системі енергопостачання, і енергомережам. В останні два дні український уряд був змушений до впровадження вимкнень електропостачання: вся країна не має світла щонайменше 4 години на день [це твердження варто перевірити – перекл.]. Потреба у таких заходах пов’язана і з ремонтними роботами, і зі зменшенням навантаження на ТЕЦ та ГЕС, які досі працюють.

Сподіваюся, мені не треба пояснювати, як саме це заважає сукупним зусиллям України щодо продовження ведення цієї війни.

… а ще, якої саме безглуздої помилки припустився Захід, який в останні вісім місяців так і не «зібрав раму» й не організував поставку до України передових систем ППО.

3. ЗАСОБИ

За винятком, між іншим критично низької, певної кількості балістичних ракет «Іскандер», Х-101 і Х-555, що запускаються з повітря та крилатих ракет «Калібр», що запускаються з води, суровікін сьогодні може застосовувати дрони-камікадзе іранського виробництва. (БПЛА, попередньо запрограмовані на нанесення удару по обраних координатах), зокрема Shahed-136; та, мабуть, Shahed-131.

Вивчаючи відомі серії іранських дронів-камікадзе, уламки яких наразі були знайдені в Україні, колега з Румунії порахував, що росія наразі має близько 90 одних лише Шахед-136. Ця кількість, ймовірно, збільшиться, оскільки Іран, незважаючи на всі можливі заперечення офіційного Тегерана, швидше за все, незабаром відправить чергову партію до москви.

Окрім того, після візиту першого віце-президента Ірану, двох високопосадовців КВІР та офіційного представника Вищої ради національної безпеки до москви 6 жовтня з'явилися повідомлення (https://www.reuters.com/world/exclusive-iran-agrees-ship-missiles-more-drones-russia-defying-west-sources-2022-10-18/) про те, що Ірану не вдалося доставити балістичні ракети Fateh і Zolfaghar до росії. Іншими словами: на відміну від путіна з його безсистемним військовим мікроуправлінням та дворнікова з його кривавими лобовими атаками, комусь на зразок суровікіна, ймовірно, доведеться зрозуміти наскільки обмеженими є власні сили і діяти інакше; також ймовірно, йому доведеться подбати про змістовне використання наявних активів.

3. ПОВІТРЯНІ БОЇ

Є непрямі докази того, що цей «ракетний наступ суровікіна» приніс «корисний побічний ефект»: він змусив українські ВПС підняти свої перехоплювачі. Українські МіГ-29 і Су-27 є «першою лінією» протиповітряної оборони країни, інструментом, який зазвичай першим вражає російські крилаті ракети та БПЛА, і вони уже збили кілька крилатих ракет та «Шахедів».

Коли українські перехоплювачі зайняті вильотами на перехоплення [ракет чи дронів – перекл.], вони не можуть завдавати ударів з AGM-88 HARM [американська високошвидкісна протирадіолокаційна ракета, з дальністю понад 100 км і до 300 км – перекл.] по російській ППО, як вони це робили у

вересні в районі Херсона (і то досить успішно: повідомляли про 30 влучень у «Буки», «Панцири» та С-300ті).

Крім того,

> **— коли українські перехоплювачі зайняті пошуком і відстрілом крилатих ракет, що наближаються, вони наражаються на російські перехоплювачі та ракети «земля-повітря» великої дальності.**

Майже «не дивно», що на додаток до підтвердженої втрати двох українських перехоплювачів у вересні, з Росії з'явилися повідомлення про те, що 12 жовтня 2022 року український Су-27 (і/або ще один Су-24) був збитий зенітно-ракетними системами С-300В4 з використанням 40Н6 або 48Н6ДМ, ракет великої дальності за 217 км.

> Сумнівно, але деякі росіяни стверджують, що це сталося, коли цей реактивний літак (чи реактивні літаки) був (були) задіяний/і в авіаударі по цілях у районі Білгорода: однак у мене є сумніви щодо цього.

Більше того: дехто стверджує, що насправді «вбивцею» виявився один із прототипів Су-57, який використовував ракету «повітря-повітря» Р-37М. Щиро кажучи, я не довіряю жодним повідомленням про бойові дії Су-57: принаймні я не бачив жодних підтверджень тому, що вони фактично здатні вести будь-які бойові дії взагалі (і навіть не навчальні дії з бойовою зброєю); ВКС може мати шість із них у вигляді "готові до випробувань".

Але ракету Р-37М також можна задіювати з МіГ-31 та/або Су-35С; вона має, заявлений, теоретичний максимальний радіус дії 400 км (якщо випускати з великої висоти та на високій швидкості); і одна з них потрапила на відео, зняте українськими цивільними в районі Івано-Франківська два тижні тому.

…. давайте не забувати, що катастрофа МіГ-31 із 790-го ВАП на АБ Бельбек, (https://www.funker530.com/video/russian-mig-31-crashes-on-takeoff-in-crimea/) на окупованому Кримському півострові, ще 1 жовтня, підтвердила, що ВКС не лише здійснює інтенсивне бойове повітряне патрулювання ними, але й фактично розгорнули їх «так близько» до лінії фронту.

Кадр із відео, на якому нібито зображено ракету «повітря-повітря» Р-37М низько над Івано-Франківщиною, 11 чи 12 жовтня 2022 року.

Загалом можна не сумніватися, що результат «ракетного наступу суровікіна» матиме прямий вплив на розвиток подій на полі бою. Чим довше це триватиме, чим довше росія виявиться здатною підтримувати ці дії, тим більшої шкоди зазнає Україна; чим більшої шкоди зазнає Україна, тим більше часу знадобиться її збройним силам, щоб проводити контрнаступ... і тим

довше триватиме війна, в якій буде ще більше страждань серед мирного населення. [питання лише, наскільки довго росія зможе таку війну підтримувати – ред.].

Переклад: Тетяна Саніна, Anton Shygimaga, Antonina Yashchuk

Редакція: Тетяна Саніна, Ростислав Семків

Оригінал тут https://medium.com/@x_TomCooper_x/ukraine-war-22-october-2022-7c2460746a7a

***

№ 862.

КИТАЙ НАЧИНАЕТ ПЕРЕСТРОЙКУ

Небоженко **2022-10-23**

После исторического двадцатого съезда КПК и победы Си Цзиньпина, вместо строительства могучего «развитого социализма с китайской спецификой» Китай реально начинает строить национал-социалистическое, профашистское государство, которое, в конечном счете, должно заменить монополию США в мире.

Путинская Россия, посредством развязанной с Украиной кровавой войны, тоже пытается оторваться от Запада, наказать Европу и США и осуществить милитарно–консервативную перестройку. Этим Китай и Россия будут очень похожи друг на друга и будут стремиться сотрудничать против Запада. Их объединяет попытка дистанцироваться от Запада ,поменять мировой порядок в свою пользу, а также агрессивность и эскалация своего влияния на весь мир. Оба политических режима Китая и России строят свою внешнею и внутреннюю политику на персональном авторитаризме -вождизме.

Но есть два важных отличия между Китаем и Россией.

1) Первое. Китай **не стремится отделиться, изолироваться от Запада и остального мира, а наоборот.** Но, вместо западной концепции глобализма и кризисного капитализма Китай провозглашает концепцию «сообщества единой судьбы человечества» во главе с Китаем. В то время как путинская Россия, чисто по сталински, готова осуществлять авторитарную военную модернизацию страны в условиях жестких западных санкций, войны с Украиной и международной изоляции агрессора. Такой «Друг Китая» не подходит Пекину, но он прекрасно играет роль слуги, провокатора, дестабилизатора мира, агрессора или прокси-силы Китая в борьбе за мировое господство. Да, путинская Россия страшно опозорилась в Украине, показав свою военно-политическую слабость и превратилась в мирового изгоя, но другого такого друга у Китая не будет,- Иран или Северная Корея не в счет, хотя и они будут полезны.

2) Второе, очень важное различие между Россией и Китаем. **Путин мечтает реанимировать российскую империю как "тюрьму народов" 21 века, в том числе и русского и украинского. А Китай, после 20-го съезда КПК, на основе единой китайской нации, открыто встал на путь создания сильного национал-социалистического государства, которому остро не хватает жизненного пространства в Азии.**

Итак,

— у западной цивилизации есть два пути выживания вXXI веке.

Либо,

1) благодаря мужественной Украине, победить путинскую Россию, надорвать ее, лишить имперских интенций и присоединить к антикитайской коалиции.

Вот почему Запад так упорно стремится к смене режима личной власти Путина, но не развалу России, в результате проигрыша войны Украине.

Либо

2) Западу удастся стравить могущественный, националистический Китай с постпутининской, слабо имперской Россией, которой придется помогать, как сейчас Украине, против агрессии Китая на Дальнем Востоке.

Один раз такой геополитический фокус уже получился, когда западным странам удалось стравить фашистскую Германию с сталинской империей-СССР. В конечном счете, на многие десятилетия, выиграл евроатлантический Запад, а проиграл СССР и Германия.

***

№ 863.

Тихолаз Ігор **2022-10-23**

Теми, які я згадував для дайджесту свого телеграм каналу – опишу кожну окремо. Так буде краще для сприйняття, вважаю. Бо вони досить масивні та складні. Ну і тут викладу, про це читачі просять, не відмовлю...

1. Ракетні атаки на енергетичну сферу. Навіщо вони це роблять і чи досягнуть мети?

Тут висновок простий:

1) ці атаки планувались а) інструментом тиску на суспільство, яке має тиснути на владу піти на переговори з окупантами; б) створювати додаткове навантаження на економіку; в) заважати нормально функціонувати підприємствам, які працюють на оборонний сектор та інші критично важливі промислові та соціальні інфраструктурні об’єкти загалом.

З першим вони абсолютно прогадали, люди не впадають в паніку і готові терпіти всі пов’язані з цим негаразди. Надто велику ціну ми заплатили вже, щоб зараз зупинити спротив. Це викликає ще більше люті до ворога та бажання його знищити!

2) Друге – так, значний вплив є, ремонт і відновлення зруйнованих ТЕС, ТЕЦ, ліній електропередачі та підстанцій вартує немало. Але ми були готові з літа до такого сценарію, накопичені достатні резерви для ремонту. Крім того нам вже допомагають і з запасними

частинами, трансформаторами, агрегатами і коштами на відновлення союзники.

3) Третє – ці ракетні удари хоч і наносяться по всій території країни, та все ж мають точковий вплив, тимчасові зупинки та перебої в роботі є, але вони не мають системного характеру. Простіше кажучи, загалом інфраструктура настільки велика, а ми так швидко відновлюємо аварійні локальні ситуації, що навіть масованих ударів на 40-80 ракет навіть на день (з яких ми стабільно збиваємо 50-60%) - не вистачає, щоб заподіяти глобальну кризу. А ракет у них стає все менше і менше.

Можна і так розписати ще, тезами, які вже були в інформаційному просторі раніше озвучені.

1) Енергосистема складається не лише з ТЕЦ та підстанцій — це гнучка і розгалужена мережа ліній електропередачі, знищити яку майже неможливо.

2) Найбільші об'єкти інфраструктури складно вивести з ладу навіть кількома влучаннями ракет. Влучання по ТЕЦ чи підстанції — це не знищення об'єкта.

3) Більшість пошкоджень вдається оперативно відремонтувати за декілька годин або днів. Паралельно з відновлювальними роботами йде планове посилення системи та розгортання захисних споруд на найбільш чутливих об'єктах.

4) Крім того, ми отримуємо сучасне імпортне обладнання, замість старого радянського. Західні партнери вже висловили готовність підтримати нас у відновленні пошкоджених об'єктів.

Тим не менш. Ситуація все одна важка і нам усім варто робити три речі:

1) Економити електроенергію так, як того просять енергетики. Безумовно, щодня, на кожному місці.

2) Робити запаси питної води на кілька днів (тиждень), продуктів довгого зберігання і швидкого приготування, мати альтернативний спосіб розігріву їжі (газові горілки, у містах у дворі багатоповерхівки можна зробити кілька мангалів з сусідами), павербанки, батарейки, свічки, теплі речі (термокостюми тощо) тощо…

3) Не ігнорувати сигнали тривоги, особливо якщо ваша домівка поруч з об’єктами критичної інфраструктури. НІКОЛИ! Бо вони продовжать цей терор.

І тут саме головне.

Навіть не зважаючи на те, що ці ракетні удари по інфраструктурі глобально нічого не змінять і ворог своїх головних цілей не досягне – вони будуть продовжуватись, хоч це і не логічно.

Чому?

Бо у них є наказ це робити, це так скажемо – генеральна лінія поведінки країни терориста. У них загалом більше й нема варіантів, ніж займатись терором цивільних, бо на фронті досягти успіху вони не можуть. І не зможуть.

Тому,

треба запасатись терпінням та готуватись до ще складніших випробувань.

***

№ 864.

Дайджест подій в Україні та навколо України від 22 жовтня 2022

Головне

1) Ну, добре, нехай буде богуслаєв. Але питання руба - чому саме зараз? Чи попросили - і не дав? Я іншої відповіді не маю. Бо повсюдно в Україні сидять агенти хуйла. Починаючи з оманської єрмакаки.

2) Як вам нагнітання ситуації навколо Каховської ГЕС? Я не маю сумніву, що нас готують до її підриву "унаслідок обстрілу ЗСУ". І таки так, орки потрохи драпають з правобережжя Херсонщини.

3) Раджу прочитати чергову відмазку шмольця про танки. Принаймні цього разу він не збрехав.

4) Спробуйте зрозуміти, куди має бути нанесено удар в запоребрику, щоб це було НАСПРАВДі боляче.

Теми доби

1) СБУ заарештувала колишнього власника Мотор-Січі Богуслава за підозрою в держзраді.

2) Українські війська й далі наступають на Херсонщині.

3) Російські удари по енергетичній інфраструктурі спричинили тяжкі наслідки.

1. Війна

1-1) Фронт

• На півночі Луганщини російські війська здійснили кілька контратак у районі Кремінної, бої тривають.

• За інформацією Генштабу, ЗСУ відбили атаки в районі траси Лисичанськ – Бахмут, на околицях Соледара та Бахмута, а також на північ від Донецька та Горлівки.

• Українські війська розвивають наступ у Херсонській області. Звільнено села Чкалове та Чарівне, які розташовані лише за 15 км від райцентру Берислав, з якого вже виїхали колаборанти, російські офіцери та медпрацівники. Українська артилерія завдає ударів по скупченнях російських військ та техніки в Новій Каховці.

Окупанти наказали жителям Херсона негайно залишити місто та переправитися на лівий берег Дніпра. За інформацією місцевих жителів та розвідки, російське командування поступово евакуює на лівий берег боєздатні частини та техніку.

Окупаційна влада розпочала скидання води через шлюзи Каховської ГЕС, "щоби зменшити хвилю в разі руйнування дамби". Станцію під'єднано до російської енергосистеми, вона забезпечує електропостачання територій півдня України, які захоплено російськими військами.

• Російські війська ні на день не припиняють обстріли прикордонних населених пунктів на півночі України – на Сумщині та Харківщині, а також на лінії фронту, на березі Каховського водосховища та на півдні Миколаївської області. Унаслідок обстрілів загинули та дістали поранення мирні жителі, завдано шкоди приватним та багатоповерховим будинкам, а також об'єктам інфраструктури. Миколаїв та Запоріжжя знову обстріляно ракетами комплексів ППО С-300.

• Удар Росії по енергетичних об'єктах вранці 22 жовтня мав наслідком виведення з ладу майже половини української енергосистеми, насамперед, розподільних та трансформаторних підстанцій. ППО, Повітряні сили та інші підрозділи ЗСУ знищили 20 крилатих ракет із 40, які було запущено з кораблів Чорноморського флоту та російських стратегічних бомбардувальників. Вночі

було збито 16 ударних БПЛА. Пресслужба СБУ нагадала громадянам про заборону фільмування та поширення наслідків обстрілів та атак ракет та безпілотників.

Пресслужба Укренерго констатувала, що наслідки суботнього удару дорівнюють або навіть перевищують ушкодження, які заподіяно російською ракетною атакою минулого тижня. Електропостачання було припинено частково чи повністю в 7 областях. Укрзалізниця залучила резервні теплотяги для пасажирських та вантажних перевезень, низку поїздів було затримано. Місцева влада великих міст, зокрема, Києва, не виключає зупинення теплопостачання через пошкодження об'єктів інфраструктури ракетними атаками. Президент Зеленський у вечірньому відеозверненні оголосив про відновлення електропостачання в Одеській та Хмельницькій областях, а також на частині Рівненщини. Він попередив Росію, що удари по інфраструктурі не здатні зупинити просування українських військ.

1-2) Тил

• СБУ затримала за підозрою в держзраді та колабораціонізмі Богуслаєва – колишнього власника стратегічного запорізького підприємства "Мотор-Січ". Колишній президент Кучма дав йому змогу приватизувати підприємство, яке є чи не головним постачальником запчастин до двигунів російських крилатих ракет та бойових вертольотів. Ситуація не змінилася навіть після 2014 року, а дочірні підприємства було розміщено на окупованій території Донечини в Сніжному, Білорусі та РФ. Постачання після 2015 р здійснювалися через дочірню компанію в Боснії та Герцеговині. У Росії для виконання замовлень та постачань насамперед для Міноборони РФ було створено компанії, які не мали проблем із запчастинами з України. Компоненти постачалися й через прокладку в Об'єднаних Арабських еміратах. У 2017 р Богуслаєв продав акції підприємства китайської компанії Beijing Skyrizon Aviation Industry Investment, проте угоду було заблоковано на наполегливу вимогу американської влади та через відмову Антимонопольного комітету. У 2021 році підприємство було націоналізовано, проте значна частина документації таки потрапила до Китаю. Про антиукраїнську діяльність Богуслаєва було зроблено безліч публікацій, однак СБУ її "не помічала", оскільки він був депутатом Верховної Ради. Безперечно, що його "прикривали" колишній президент Порошенко та особи з найближчого оточення чинного президента.

• Пресслужба СБУ повідомила про остаточну заборону діяльності 12 проросійських партій.

• Президент Зеленський оголосив про підготовку індивідуальних санкцій проти російських пропагандистів, артистів та журналістів – тих, хто поширює пропаганду та підтримує терор.

2. Україна та світ

• Іран засудив звернення Франції, Німеччини та Великої Британії до ООН із закликами розслідувати постачання Росії іранських ударних безпілотників. За твердженням держсекретаря США Блінкена, Іран планує відправити до Росії ще одну партію БПЛА ("боєприпасів, що баражують") – навіть більшу, ніж перша. Президент Зеленський переконаний, що іранська влада бреше, заперечуючи постачання зброї Росії.

Глава МЗС Кулеба закликав західних партнерів не зволікати з постачанням Україні систем ППО та ПРО, "що рятують життя".

• Міністри оборони та закордонних справ Німеччини Ламбрехт та Бербок зажадали від міністра фінансів Лінднера наступного року втричі збільшити суму фінансування воєнної допомоги Україні. Постачання зброї та навчання українських вояків здійснюється через спеціальний фонд. Канцлер Шольц вкотре заявив, що не постачає танки Україні, оскільки має враховувати думку громадян країни, які заперечують санкції та воєнну допомогу Україні.

Міністр юстиції Німеччини Бушман вважає, що дії попередньої канцлерки Меркель багато в чому сприяли війні Росії в Україні та ескалації агресії. На його думку, президент Путін сприймає "політику примирення" лише як запрошення до посилення тиску на Україну та Захід.

• НАТО послідовно посилює східний фланг, який потенційно може зазнати агресії Росії. Іспанія перекидає до Болгарії та Румунії 14 винищувачів, які здійснюватимуть патрулювання спільно із силами ВПС країн, що приймають. 17 жовтня до Румунії перекинуто радар далекого повітряного виявлення.

• Росія готується до санкцій проти транзиту своєї нафти морем. За інформацією агентства Bloomberg, Росія активно скуповує через компанії – посередники з Дубая, Гонконгу та Сінгапуру танкери для "сірого" транспортування нафти, супертанкери тощо. Упродовж останніх місяців власників змінили понад 400 суден. Експерти агентства прогнозують, що для ухилення від санкцій Росія активніше перевантажуватиме нафту на інші судна, зокрема, прямо у відкритому морі.

- 69-річний лідер Китаю Сі керуватиме країною ще 5 років. Зі з'їзду Компартії Китаю було видалено осіб із його оточення, які не підтримали його висування. Сі неодноразово наголошував на намірі повернути острів Тайвань, за прикладом Гонконгу.

***

№ 865.

Темные времена. Как Киев деградирует при Кличко и причем здесь его окружение

1 сентября, 2022

За восемь лет на посту мэра Киева Виталию Кличко не удалось полноценно решить ни одну городскую проблему. Напротив, добавились и новые. А окружение мэра стало предметом постоянного внимания журналистов и правоохранителей.

Победу Виталия Кличко на выборах мэра Киева многие восприняли как окончание мрачного периода жизни столицы – когда ею правили сначала коррумпированный и просто неадекватный Леонид Черновецкий, а потом никем не избранный ставленник Партии регионов Александр Попов. Сейчас уже идет третья каденция Кличко – на посту градоначальника он пробыл дольше всех предшественников. Но щедро выданных авансов на восемь с лишним лет на должности он так и не оправдал.

1. Без плана в голове

Есть несколько способов оценить работу любой городской власти. Самый простой – спросить, что думают о состоянии города его жители.

Любой киевлянин сразу же вспомнит бесконечные пробки и хаос с парковками. Горы неубранного мусора и разбитые тротуары. Стихийную

торговлю в грязных подземных переходах и убогий городской транспорт. Незаконные застройки и уничтожение парковых зон. Ведущие в никуда велодорожки и прорывы теплосетей. Устроить ребенка в школу или детский садик – большая проблема для киевских родителей. Любой сильный дождь – катастрофа для города.

Фактически ни одна из проблем, которые достались Кличко от предшественников, за его правление так и не была решена. Многие наоборот, только усугубились.

Менеджмент города, по сути, свелся к двум направлениям: тушение регулярно возникающих в коммунальном хозяйстве «пожаров» и выставочные проекты, вроде стеклянного моста или парка «Наталка». Последними Кличко не устает гордиться, отбиваясь от любой критики – но общее качество жизни горожан от этого не улучшается.

Ключевая проблема в том, что у города нет реальной стратегии развития. Формализовать ее должен специальный документ, Генеральный план, принять который Кличко обещал уже давно, в 2019-ом даже был презентован его проект. Но документа до сих пор нет, зато есть постоянно растущие расходы на его разработку. Ближайшие несколько лет Киев будет застраиваться согласно 220 отдельным «детальным планам территорий», то есть совершенно хаотично. А незаконные или сомнительные стройки де-факто будут легализованы.

За время пребывания Кличко на посту мэра Киева, в столица существенно выросло количество новостроек (фото: Виталий Носач, РБК-Украина)

Если новые высотки и торгово-развлекательные центры после годы росли в Киеве как грибы после дождя, нередко далее уродуя его исторический облик, то строительство инфраструктурных объектов действующему мэру дается с огромным трудом.

Взять к примеру знаменитый уже за пределами Киева, регулярно «устающий» Шулявский мост. Мало того, что реальный вид развязки очень отличается от показанного Кличко на картинках, естественно, в худшую сторону, так и в ходе реконструкции ее бюджет вырос в несколько раз, до космических 2 миллиардов гривен. Работы традиционно затянулись – в конце 2021 года их планировали завершить в 2023-ем, и в итоге жители Шулявки годами были вынуждены бродить по болоту из песка и грязи.

Или другой знаменитый объект – Подольско-Воскресенский мост, открыть который в обещанные сроки мэру постоянно что-то мешает. Бюджет объекта вырос уже до 20 миллиардов гривен, а конца-краю работам так и не видно. Зато строительство обросло целым ворохом уголовных дел.

О строительстве метро на Троещину – еще один мэм, известный за пределами столицы – говорить уже неловко. Кличко попытался взяться за более легкий

проект – метро на Виноградарь – до конца прошлого года обещали открыть две станции «зеленой» ветки. Результат предсказуем. В итоге Кличко сейчас является единственным мэром Киева, при котором в городе не открыли вообще ни одной станции метрополитена.

Особенно ярко убогое управление городом видно в сравнении. Согласно проведенному осенью прошлого года (то есть, задолго до февральского вторжения России, на которое можно многое списать) опросу группы «Рейтинг», Киев занял седьмое с конца место среди облцентров по индексу качества обслуживания и городских услуг. Выше расположились не только скромные Черкассы и Кропивницкий, но и прифронтовые на тот момент Мариуполь и Краматорск. Причем опрос проводился не среди экспертов, которых можно было бы обвинить в ангажированности, а среди самих городских жителей.

В целом, по шкале от 1 до 5, городские услуги жители Киева оценили на троечку. Аналогичные данные дал и опрос центра «Имидж-контроль», обнародованный перед самым российским вторжением: работу Кличко на должности оценили в 5,2 балла по десятибальной шкале.

Такие «середнячковые» результаты особенно удивляют, если принять во внимание, что Киев обладает ресурсами, совершенно не сопоставимыми с другими украинскими городами. Бюджеты и возможности здесь огромны, особенно после децентрализации. Но результата, как видим, они не дают.

Согласно данным соцопроса, работу Кличко на должности оценивают в 5,2 балла по десятибальной шкале (фото: Виталий Носач, РБК-Украина)

Важно, что действующий мэр не может использовать типичную отмазку плохих управленцев – сослаться на неподконтрольный местный совет, блокирующий его инициативы. Напротив – все время своей каденции Кличко опирался на большинство в Киевсовете. Но на выходе получился потрескавшийся стеклянный мост и по паре отремонтированных школ в год.

При этом, безусловно, город продолжает развиваться: взять хотя бы появление бесчисленных кафе, ресторанов, креативных пространств и подобных объектов. Но только местная власть к этим инициативам никакого отношения не имеет, и реализуются они обычно не благодаря, а вопреки ее действиям.

2. Токсичные друзья

Несоответствие между объемом городских ресурсов и имеющимися результатами приводит к очевидному вопросу: куда деваются все деньги? Этим же вопросом постоянно задаются и правоохранители с журналистами.

Количество уголовных дел и сюжетов о коррупции в киевской власти просто неисчислимо. Только в прошлом году прошло несколько десятков обысков на коммунальных предприятиях города и в различных департаментах мэрии: от образовательного до строительного.

Защита Кличко по всем этим обвинениям строится на том, что если какие-то коррупционные действия и имеют место, то лично он ни к чему не причастен. Но на этом можно взглянуть и под другим углом: почему же в окружении мэра постоянно появляются различные токсичные персонажи, как с различной политической аффилиацией, так и без нее. Перечень этих людей хорошо известен любому, кто хоть немного интересуется украинской политикой.

К примеру, долгое время одним из ключевых персонажей в окружении Кличко считался застройщик и по совместительству депутат от запрещенной ОПЗЖ Вадим Столар. Конечно, сам факт того, что в городе с очевидными проблемами с хаотической застройкой «серым кардиналом» является как раз застройщик – это уже парадокс. С другой стороны, если бы подобные «парадоксы» не стали системой, Киев сегодня выглядел бы гораздо лучше.

Народыний депутат от запрещенной ОПЗЖ Вадим Столар (фото: zagittya com ua)

Сейчас ключевым соратником Кличко считается его кум, экс-нардеп, глава исполкома партии УДАР Артур Палатный. Об особенностях его биографии,

особенно в период бурных 90-х, есть немало информации в открытых источниках.

Не менее интересна и нынешняя роль Палатного при мэрии. Ему приписывают влияние почти на все процессы, происходящие в городе: от кадровой политики до реконструкции масштабных объектов и рынка ритуальных услуг.

Один из аспектов бурной деятельности правой руки мэра, которым заинтересовались правоохранители – крышевание нелегальной торговли в киевских подземных переходах. Эта схема может показаться не столь впечатляющей, если не учитывать ее масштаб – речь о более чем 200 точках, сдаваемых в нелегальную аренду. По сообщению киевской прокуратуры, ее организаторы ежемесячно зарабатывали на этом от 5 до 7 миллионов гривен.

Фамилию лоббиста и крышевателя этой схемы, у которого при обыске изъяли 250 тысяч долларов, в прокуратуре традиционно не назвали, но по косвенным признакам (вроде «депутат 7 и 8 созывов Рады») сразу понятно, что речь шла именно о Палатном. Тем более, он и сам тогда рассказал, что у него дома прошел обыск.

Глава исполкома партии УДАР Артур Палатный (фото: УНИАН)

Это лишь одна из ниточек густо опутавшей Киев коррупционной паутины. Но участникам различных схем каждый раз удается выходить сухими из воды. Во многом, благодаря стечению обстоятельств.

Так, в 2020-21 годах все срывы сроков по сдаче городских объектов и другие проблемы Кличко и его окружение списывали на пандемию коронавируса. Потом появился еще более весомый аргумент – полномасштабное российское вторжение, которое объективно нанесло колоссальный урон украинской, и в том числе киевской экономике. Потому, стоит ожидать, ни один из проектов-долгостроев в обозримой перспективе завершен не будет. Зато коррупционная активность в городских структурах, после короткого перерыва полугодичной давности, возобновилась снова.

***

№ 866.

«Гонзик» – правая рука будущего Президента Кличко

17 октября, 2022

Прикол: в апреле 2022 Кличко отдал в долгосрочную аренду Житний рынок за 1 млн грн. Выяснилось это только сейчас, когда счастливый арендатор некий

немецкий инвестор–~~Дитер~~ Флориан Болен заявил о своих правах. Этот же Болен на днях заявился и как новый внезапно управляющий сети ресторанов Тарантино, как раз после того как ДБР начало щемить «хозяина» этой сети некоего Дмитрия Федотенкова.

Со своей стороны отмечу что нет никакого магната Федотенкова — он не более чем обложка Игоря Кучеренко (ака «Гонзик»).

Напомню, Кучеренко учредил благотворительный фонд с братьями Кличко, и в квартире которого прописан Володя Кличко.

Он не только спонсор братьев, но и супруг Санты Димопулос, игорный магнат, десятки контор в Штатах и по миру, гражданин неУкраины, бывший бригадир покойного «Рыбки», бывший смотрящий за Бакаём-Укргазбанком. Его партнеры: Игорь Воронов (ВЕК), Сергей Кучер (Эдельбург), Андрей Винграновский (зять Лёвочкина, Киевгаз), Дима Исаенко (Перфект), уважаемый Нурик, Стёпан Черновецкий и проч. Он контролирует ДИАМ (ДАБИ). Руками Татарова, Якусевича и Федотенкова разорвал Макса Микитася и Укрбуд. Отжал здание Микитася на Пушкинской 27.

Уважаемый.

Достаточно сказать, что Микитась, который с открытым забралом пошел на всемогущего ныне Татарова, никогда лично не называл своего главного обидчика по имени. Только если журналист сам упомянет. Юрий Бутусов подтвердит.

Кстати, вчера на цензоре было интервью с ещё одним козлом отпущения Майбородой, на которого вешают укрбуд, и который заложил Татарова набушникам. Но и Майборода молчит про Кучеренко. Жить то хочется…

такой вот серый кардинал у нашего будущего президента.

Для справки, арендатором Житнего выступила фирма «Танджерин» (рестораны Рукола, входящие в сеть Тарантино).

Нюанс: конкурентом «Танджерина» выступила фирма «Атерли», на которую недавно украли учебно-спортивную базу «Зенит» на Трухановом острове. По этому же уголовному делу проходит компания «Репризa М», которой владеет Проценко Олеся Володимирівна, которая владеет и «Танджерином».

То есть «Танджерин» и «Атерли» связаны.

При этом «Атерли» выставил гораздо большую сумму, но снялся, благодаря чему «Танджерин» в итоге стал арендатором.

Владимир Бондаренко

В тему:

Кучеренко Игорь Иванович https://www.linkedin.com/in/igor-kucherenko-6456254/ оказывает поддержку и крышует цифровой лохотрон #PariMatch на территории Танзании. Сейчас, как и полагается успешному бизнесмену, женат на бывшей поп звезде из Виа-Гра #СантаДимопулус https://www.instagram.com/p/BzqtOYVD0Jw/. В 90-х #Кучеренко (кличка #Гонзик) занимался рэкетом и грабежами на Владимирском рынке (г. Киев) в составе группы #Онищенко (ОПГ #Киселя). https://ord-ua.com/…/banda-kiselya-ukraina—poimennyij…/.

В начале 2000-х контролировал ритуальную службу «Спецкомбінат підприємств комунально-побутового обслуговування». По слухам, Кучеренко участвовал в махинациях с долгом “Нафтогаз України”. Впоследствии кинул своего партнёра по афере Виктора Рыбалко #Рыбку (отца экс нардэпа Сергея Рыбалко) на $50 млн. и эмигрировал в США. https://ord-ua.com/2005/06/06/kto-ubil-ryibku-2/

“Заработав” капитал вкладывается в собственные проекты в Танзании (Африка). Из наиболее интересных: горнодобывающая компания MPG Global и Lotus Valley — оператор 2-х офлайн-казино. Также работают под названиями ORI Entertainment Group и Joker Africa Ltd.

В мае 2018 CEO PariMatch заявил о выходе компании на betting рынок Танзании https://www.sbcnews.co.uk/…/parimatch-ceo-sergey…/. В статье упоминается про украинского партнера, который помогает преодолевать административный барьер. Примечательно, что адреса в Танзании на сайте Pari Match Africa и офиса лохотрона совпадают с адресом казино принадлежащих Кучеренко. Более того, бывший IT Supervisor в Joker Africa (казино Кучеренко) Tumaini Maligana с марта 2017 перешел в Ultimate Gaming System ltd (юр. лицо PariMatch) на должность IT Director, а позже — Head Of Retail. Совпадение? Не думаю.

Бизнес интересы Кучеренко не ограничиваются Африкой. В Украине это сеть спортивных клубов SportLife, интернет-провайдер Фринет (ТМ “ОЗ”) и сети ресторанов “Царское Село”, “Евразия”, “Korona Club”, “Феллини”.

Кучеренко связан с братьями #Кличко, которые также состояли в ОПГ Рыбки и которым тот в своё время помог деньгами на раскрутку.

***

№ 867.

Банда «Лужники» и ее украинские связи

ПОЛНОЕ ДОСЬЕ

Татьяна Заровная, для «ОРД»

19 октября, 2022

Атаковать гражданскую инфраструктуру, устроить «хаос и каменный век», чтобы принудить Украину к переговорам — в этом новая стратегия и последняя надежда московского фюрера. Ежедневно российские террористы бьют по энергетической системе нашей страны ракетами и дронами-камикадзе. Z-патриоты требуют «жестить», и тут может пригодиться московская банда «Лужники». Ей по силам погрузить во мглу значительную часть Украины и без обстрелов.

1.«Лужниковская» братва и дерибан украинской энергетики

Не имея возможности справиться с нами на поле боя, и по сути проиграв конвенциональную войну, враг перешел к открытому террору. После атаки 10 октября кремлевский маньяк признал военное преступление: «По предложению Минобороны и по плану Генштаба по объектам энергетики Украины был нанесен массированный удар».

Тот удар был не первым. 17го сентября РФ обстреляла Славянскую ТЭС, 27го оставила без электричества Харьков. Чуть раньше крылатыми ракетами россияне «выключили» свет в 4 регионах, затем была атака на Южно-украинскую АЭС. А 18 октября Президент Украины подытожил: врагу удалось уничтожить 30% электростанций.

«Превратим Украину в Сирию 2015! Генерал мороз поставит х***ов на колени!», — призывают не только шариковы вроде царева, но и лидеры страны-террориста. Представители антицивилизации больше не маскируются. И для достижения цели кремлю не обязательно тратить ракеты. У него есть придворные, которым в 90-е «перепали» объекты жизненно важной инфраструктуры в Украине. Им публично пеняют на родных московских болотах: «Остановите работу ваших предприятий, надо парализовать украинскую энергетику».

Вот об этих придворных путина мы сегодня и поговорим.

Но сначала давайте посмотрим — от кого зависят свет и тепло в наших домах.

Государство контролирует около 20% рынка распределения электроэнергии. Остальные 80% раздерибанили «ни разу не пророссийские»: Ахметов, Бойко, Левочкин, Суркисы, Медведчук, Григоришин, Коломойский, и… Московская ОПГ «Лужники».

Ахметов – лидер: у него контрольные пакеты 5 облэнерго, плюс доли в Кировоградоблэнерго и Хмельницкоблэнерго. От него зависит, будут ли с электроэнергией ближайшей зимой более пяти миллионов потребителей, и в том числе на Киевщине.

Вторую позицию занимает государство – за ним облэнерго в Черкассах, Николаеве, Хмельницке, Харькове, Запорожье, Тернополе, плюс доли в Сумахоблэнерго и Одессаоблэнерго.

Главные герои данного материала имеют третью по размеру долю в энергетике и называются «ВС Энерджи Интернейшнл Украина». Эта группа имеет контрольные пакеты 5 облэнерго: Херсоноблэнерго, Черновцы-, Житомир-, Ровно-, Кировоградоблэнерго, плюс доля в 16% в Николаевоблэнерго.

Далее в списке тех, кто раздерибанил отрасль — Коломойский, Боголюбов и Григоришин, они совместно контролируют Полтаваоблэнерго, Чернигов-, Сумы-. Григоришин – это российский олигарх, который стал украинцем при Порошенко, и он так же владеет Луганскоблэнерго и Винницаоблэнерго, имеет доли в облэнерго Черкасс и Волыни. Одиозный клан Суркисов-Медведчуков контролирует Львовоблэнерго и Прикарпатьеоблэнерго, а еще

имеет 36% в Запорожьеоблэнерго. Новинский имеет четверть в Харьковоблэнерго. У Юлии Левочкиной 100% Закарпатьеоблэнерго. Юрий Бойко контролирует Волыньоблэнерго. Ему же принадлежит крупнейшая харьковская ТЭЦ-5, которая весной останавливала производство электрической и тепловой энергии из-за высокой цены на газ. Летом мэр Харькова И. Терехов требовал немедленной национализации теплоцентрали, объясняя, что владелец (который принадлежит к запрещенной «ОПЗЖ») не выполняет обязательств…

Что же касается «ВС Энерджи Интернейшнл Украина», она зарегистрирована в нашей стране лишь в сентябре 2019 года и представляет собой общество с ограниченной ответственностью. Причем основным видом деятельности ООО является «Консультирование по вопросам коммерческой деятельности и управления»: https://youcontrol.com.ua/ru/catalog/company_details/43203663/

А учредителем «ВС Энерджи Интернейшнл Украина»является почти одноименная «ВС Энерджи Интернейшнл Н.В.», зарегистрированная в Нидерландах. На сайте компании говорится, что ее бенефициарами являются граждане Евросоюза, которые жертвуют на украинскую армию миллионы и посылают русский военный корабль по всем известному курсу: https://vsenergy.com.ua/zagalna-informacija/

Но «ВС Энерджи Интернейшнл Украина» — это лишь одна из 44 компаний финансово-промышленной группы VS Energy, которую в десятках журналистских расследований отождествляют с преступной организацией «Лужники».

Того же мнения придерживаются и детективы Государственного бюро расследований, которые после полномасштабного вторжения разворошили старые дела «лужниковских».

По версии следствия, группа россиян, завладела в Украине активами критической инфраструктуры путем махинаций. И россияне эти – *амбассадоры путинского режима:* Александр Бабаков, Евгений Гинер, Михаил Воеводин. Все трое находятся в базе путинских преступников, которую ведет «Форум Свободной России»:

https://www.spisok-putina.org/personas/babakov/

Расследование ведется по 5-ти статьям УК, среди которых и мошенничество (с помощью которого украинские облэнерго оказались у россиян), и посягательство на территориальную целостность Украины, и действия, нацеленные на изменение конституционного строя.

Прокурор пытался наложить арест на пакеты акций пяти облэнерго, признав их вещдоками. Но украинские суды дважды отказали.

Мотивировка решения апелляционного суда выглядит так, словно бы с 24 февраля ничего не поменялось (тогда как поменялось все: и риски для государства, и законодательство):

https://reyestr.court.gov.ua/Review/104412706

Суды сослались на то обстоятельство, что номинальными собственниками являются латвийские и немецкие менеджеры. Мол, следствие не доказало связи «лужниковцев» с номиналами.

Номинальными владельцами «ВС Энерджи Интернейшнл Украина» являются граждане Латвии: Виллис Дамбинс, Валтс Вигантс, Артурс Альтбергс. Двое из них фигурируют в архивах Panama Papers как доверенные лица Бабакова, его дочери Ольги и г-на Гинера. В 1995 г. Дамбинс и Вигантс были арестованы по обвинению в служебном подлоге в связи с их работой в рижском Lainbanka, через который Минобороны России переводило пенсии своим военным.

Есть в числе бенефициаров и двое граждан Германии — это менеджер группировки Олег Сизерман и «половина» одного из лидеров ОПГ. Долю Гинера в облэнерго фиксирует его жена Марина Ярославская.

Прокуратура настаивала, что «корпоративное влияние владельцев ключевого пакета акций может использоваться для финансирования военной агрессии и подрыва обороноспособности, отключения объектов военной инфраструктуры от электроснабжения». Но судьи остались глухи.

Забавно, что интересы «лужниковцев» защитили те же представители Киевского апелляционного суда Росик, Ященко и Рыбак, которые отпустили предательницу Аллу Душкину. Киевская педагогиня метила в министры оккупационного правительства и передавала врагам координаты ВСУ, но была отпущена под залог и убежала. Хотя 14 апреля приняли норму, которая разрешает брать подозреваемых в госизмене под стражу без залога.

2. Что такое ОПГ «Лужники». Немного истории

Бабаков, Воеводин и Гинер начинали свой бизнес в 1993 году на вещевом рынке в Лужниках (Москва) вместе с покойным Максимом Курочкиным. Суть деятельности типична для тех времен: трясти владельцев ларьков, собирать дань, давать «крышу». В 1996м с разрешения мэра Москвы на рынке появилась т.н. «моментальная лотерея» (игра в наперстки), и другие способы

«развода азартных лохов». Так было положено начало игорного бизнеса, который «лужниковцы» развивают до сих пор.

Но в начале нулевых эта группа неожиданно занялась энергетикой и заполучила украинские облэнерго, скрыв свое российское происхождение. Тогда лужниковскую братву называли словацкой, так как в схеме засветилась словацкая компания «Восточно-Словацкие электростанции». Управлял процессом приватизации некто Александр Гарез, в официальной биографии которого говорится: «В середине 2000-х в интересах клиентов принимал участие в структурировании сделок по приватизации энергокомпаний (VS Energy) на территории Украины, в этот же период входил в совет директоров футбольного клуба ЦСКА».

Мусьё начинал карьеру в посольстве Франции в Москве, позиционирует себя как «члена Московской и Парижской коллегий адвокатов и французского

инвестора». И руководит британской компанией Garratt Investments Limited, на которую записана ныне арестованная вилла А. Бабакова. Как говорят, является смотрящим (приказчиком и казначеем) близкого к Путину Романа Абрамовича, чье имя связывают с отмыванием денежных средств с использованием оффшоров. А еще Гарез владеет в Киеве сетью кафе-пекарен «Волконский», главная из которых расположена в отеле «Премьер-палас»…

Можно предположить, что в Украину «лужниковцы» заходили не самостоятельно, а от имени и по поручению Кремля. Реального же покупателя акций утаили, чем грубо нарушили условия конкурса. Позже из прессы стало известно, что словацкая фирма выступила ширмой, заработав каких-то 20 тыс. долл. на посредничестве.

К 2014му в активе «Лужников» были уже 9 облэнерго, включая Киевоблэнерго, Одессаоблэнерго, Закарпатьеоблэнерго и Севастопольэнерго – *а это означало контроль почти над половиной украинской энергораспределительной системы. Несколько облэнерго были проданы позже. В том числе Ахметову, с которым «лужниковцы»* поделили Крым. Причем, считается, что после аннексии Крыма компания «Крымэнерго» (с 1999 года принадлежащая Ахметову) была «отжата» т.н. «новыми «властями». А энергетическая компания «Севастопольэнерго», которая входит в группу VS Energy, просто перерегистрировалась, как и «Севастопольская генерирующая компания».

Пройдемся по персоналиям.

ВОЕВОДИН

(https://sanctions.nazk.gov.ua/ru/sanction-person/23424/)

— представляет силовое крыло финансово-промышленной группы. Так сказать, «обеспечивает понятийное решение вопросов». В расследовании «Радио Свобода» говорится, что он разыскивается Интерполом: https://www.radiosvoboda.org/a/skhemy-luzhnykivska-hrupa-nerukhomist-frantsiya/31848001.html

Воеводин, как утверждают коллеги, имеет статус «вора в законе» и кличку «Миша Лужнецкий». Он причастен к отмыванию преступных доходов в странах ЕС, и кроме российского, имеет гражданство Израиля, Словении, Словакии, а может и других стран.

В 2019м Воеводин получил запрет на въезд в Украину на 3 года. Поводом стала поступившая из Генерального секретариата Интерпола информация о «зеленом» извещении Национального центрального бюро Интерпола от 31.05.2019 № С355/62019. Об этом сообщает адвокат, который прямо сейчас представляет интересы СМИ в суде: https://www.facebook.com/klimetin/posts/5796410930370621

Дело в том, что Михаил Воеводин имеет наглость судиться с украинскими журналистами, доказывая, что он и не «вор», и не «Миша», и не «Лужнецкий». И – надо же! — судья Печерского райсуда г. Киева Татьяна Ильева пошла на встречу, а потом и ее коллеги из Киевского апелляционного поддержали «не Мишу». В данный момент это гражданское дело находится на пересмотре, а у Ильевой обнаружились неизвестно откуда взявшиеся элитный автопарк и богатое поместье. В ГБР же снова проверяют Михаила Воеводина на предмет создания преступной организации (проверяют, увы, с 2015 года).

Источники «ОРД» считают Воеводина лицом особо приближенным с ФСБ.

ГИНЕР

https://sanctions.nazk.gov.ua/ru/sanction-person/18079/)

олицетворяет бизнесовое крыло «Лужников». Он – президент и владелец футбольного клуба ЦСКА (спортивное общество Минобороны РФ), имеет давние дружеские отношения с Р. Абрамовичем, гендиректором «Ростеха» С. Чемезовым и экс-главой администрации путина С. Ивановым.

Гинер является партнером госкорпорации «Ростех», которая производит вооружение. Вместе с Бабаковым он занимался утилизацией старых ядерных подводных лодок и переработкой ядерного топлива.

Гинер уроженец Харькова, и дважды до своего переезда в Москву, в 86м и в 90м, был судим в Украине за хищения государственной собственности.

Российские журналисты задавались вопросом – откуда у бизнесмена Гинера, который не входит в список самых богатых россиян, огромные деньжища на строительство стадиона и содержание убыточного футбольного клуба. И легального объяснения не нашли…

Гинер так же имеет в Украине личный банк, но на этом пункте остановимся ниже.

БАБАКОВ

(https://sanctions.nazk.gov.ua/ru/sanction-person/579/

— обеспечивает полезность власти и отвечает за политическое представительство. Он — заместитель председателя Госдумы РФ, Z-патриот и крымнашист. Требовал казни для пленных комбатантов из Британии, переживших пытки и приговоренных к смерти, но попавших, к счастью, на обмен: https://t.me/news_forfree/12358

Бабаков находится в санкционном списке США и ЕС с 2014 года, а в Украине санкции против него были введены в 2018 году, однако не имели никаких последствий.

В 2020 году Александр Бабаков был избран первым замом председателя партии неонациста Захара Прилепина «За правду». Он же является и основным ее спонсором. А еще — создателем неонацистской партии «Родина», хотя сейчас примкнул к «единороссам».

Z-патриоты, которых сам же Бабаков и содержит, неоднократно обвиняли его в том, что он сидит на двух стульях: «спонсирует киевский режим» и одновременно клеймит Зеленского и «его западных кураторов».

В апреле 2022 года Минюст США обвинил Бабакова в сговоре с целью оказания влияния на американскую политику в интересах РФ. Утверждается, что московский деятель в 2012-2017 г. контактировал с членами Конгресса и руководил сетью дезинформации, пытаясь ослабить партнерство США с европейскими союзниками.

В иностранных СМИ Бабакова обвиняют в связях с трансграничной организованной преступностью, финансировании терроризма в Украине и спонсировании пророссийских партий в Евросоюзе. После того как в 2014 г. россияне сбили «Боинг», который летел из Амстердама рейсом MH17, общественность обращала внимание на возможную причастность к трагедии Бабакова и нидерландской «BC Энерджи Интернейшнл H.B.», которую связывали непосредственно с ним.

Он возглавлял комиссию Госдумы по оборонно-промышленному комплексу. С 2007 по 2011 год ему принадлежал оффшор AED International Limited, который обслуживали все те же номиналы латыши, владеющие (по бумажкам) украинскими облэнерго.

Часто пишут, что Бабаков голосовал за аннексию Крыма в 2014 году и почти никогда – о его роли в подготовке оккупации Украины. Это ведь Бабаков основал «Русский клуб» в Украине, презентация которого состоялась 31 августа 2004 года в 5-звездочном отеле «Премьер-палас» (принадлежащем все тому же ОПГ «Лужники»). На открытии присутствовали В. Медведчук, В. Янукович и тогдашний глава АП РФ Дмитрий Медведев. И до 2014 года этот антиукраинский клуб действовал в Украине открыто.

С 2012 года Бабаков выполняет личное поручение путина, являясь «спецпредставителем президента РФ по взаимодействию с соотечественниками», а фактически — куратором ячеек за рубежом. Его обвиняли в подкупе зам.министра энергетики Болгарии и финансировании Марин ле Пен с ее (слегка нацистской) партией «Национальный фронт». Именно Бабаков был посредником при получении кредита мадам ле Пен, и лоббировал «Северный поток-2». Через банк основного подрядчика «СП» выделялся кредит (https://ukrainian.voanews.com/a/rosijski-hroshi-u-frantsiji/4719950.html).

«Русские клубы» есть повсюду, где РФ разбросала агентурные сети. И Бабаков поддерживает их через фонд «Русский мир», который финансируется из бюджета РФ:

https://russkiymir.ru/publications/88070/

В результате прямо сейчас в странах ЕС проходят антиправительственные акции с триколорами:

https://russkiymir.ru/publications/306136/

Москва координирует марши сторонников путина, выдавая их участников за «коренных европейцев», недовольных политикой ЕС. Но все мероприятия организовывают выходцы из РФ/СССР, которых кураторы рассматривают, как ресурс «мягкой силы». Задание бабаковских соотечественников – бороться с санкциями и «русофобией», раздувать недовольство ухудшением социально-экономической ситуации (вызванным как раз преступной войной) и поддерживать распространение «русского мира до Лиссабона».

3. Преступления и активы «лужниковцев»

Пока западные, украинские и даже российские журналисты разыскивают по всему миру собственность кремлевских кошельков, которую можно было бы конфисковать в счет погашения причиненного Украине ущерба… В самой Украине «Киевстар» по прежнему принадлежит спонсору войны М. Фридману (он вспомнил о своих львовских корнях и пытался купить украинское гражданство), а путинский друг детства Аркадий Ротенберг зарабатывает на одном из самых дорогих киевских ТРЦ «Ocean Plaza».

«Лужниковцам» же в Украине, кроме облэнерго, принадлежат: целая сеть отелей, торговые центры и крупные промышленные предприятия. По данным росСМИ некоторое время назад «лужниковцы» контролировали одесский Привоз и харьковский рынок Барабашово. Эта же группа владеет «Первым инвестиционным банком». А еще ей принадлежат казино, которые работали и тогда, когда это было под запретом (базировались в отелях).

С именем Максима Курочкина связаны самые темные моменты истории успеха «Лужников» в нашей стране. Свой жизненный путь этот московский бандит закончил тоже в Киеве — весной 2007 г. был убит выстрелом снайпера с расстояния больше ста метров. Это случилось в тот момент, когда жертва на минуту появилась во внутреннем дворе Святошинского райсуда. Преступление не было раскрыто, и до сих пор можно услышать, что заказчиком был днепровский клан, с которым Курочкин делил рынок «Озерка». Но сам Курочкин перед смертью утверждал, что его жизни угрожает М. Воеводин, который является главарем ОПГ.

Логичной выглядит версия раздела имущества между партнерами. Выяснение отношений началось после того как Курочкина в 2004 г. вывели из набсовета

крымского отеля «Ореанда». Якобы Курочкин ответил покушением на сына Гинера в 2005 году, после чего и на самого Курочкина покушались неоднократно. «УП» писала тогда, что Курочкин был смотрящим за украинскими облэнерго, а также помогал Григорию ***Суркису*** устранить менеджмент Константина ***Григоришина*** из «***Полтаваоблэнерго***»:

https://www.pravda.com.ua/rus/articles/2007/03/27/4415420/

История о том, как «лужниковцы» заполучили украинские отели – сплошной криминал. История овладения бриллиантом отельных активов – «Премьер-паласом» тоже связана с Курочкиным. Отель был захвачен после гибели его директора, который не хотел расставаться со своими 25% в гостинице «Украина» (так тогда назывался «Премьер-палас»). Директор был отравлен, а его доля перекочевала к россиянам.

«Сегодня Premier содержит 16 гостиниц в 12 туристических направлениях Украины и первый европейский отель в венгерском городе Мишкольц» — говорится на сайте сети. И, разумеется, так же громко заявляется на этом сайте о поддержке ВСУ.

В отельной коллекции «Лужников»: «Стар» (Мукачево), «Днестр» (Львов), «Лондонская» (Одесса), Cosmopolit (Харьков), а также «Ореанда» в ныне оккупированной Ялте.

«Русь», «Лыбидь» и «Славутич» (в Киеве), «Premier Compass Hotel Odessa» (бывшая «Юность») в Одессе – это собственность, «отжатая» у киевлянина Мстислава Скоробогатова. Он так же утверждает, что «лужниковцы» отняли у него ТРЦ «Метроград» и «Метрополис».

Об этом много лет назад рассказывали центральные телеканалы:

https://www.youtube.com/watch?v=A0Rq64wgzLs

«Первую гостиницу «Русь», «Метрополис» и «Метроград» они захватили в ноябре 2006 года, — поделился с «ОРД» Мстислав Скоробогатов. — Воспользовавшись бумагами моего партнера, с которым мы были 50 на 50, и запугав моего директора. Происходило это при полной поддержке милиции, прокуратуры и суда. Ты идешь в суд, а там тебя встречает Сергей Кивалов, и дальше вся игра в одни ворота. В 2007 г. мои отели, находящиеся под судом, рейдеры заложили в российском «Внешэкономбанке» и получили кредит, на который они купили у зятя Кучмы Пинчука акции «Днепроспецстали» – стратегического завода, который делает броню».

Подумайте — какой нормальный банк возьмет в залог спорные объекты? Но так поступала российская власть, чья цель — экономическая экспансия Украины – оправдывала все риски.

На сегодня контроль над «Электрометаллургическим заводом «Днепроспецсталь» (который является для Запорожья градообразующим) принадлежит VS Energy вместе с ФПГ «Приват» И. Коломойского. Но после начала вторжения в 2014 г. там появилась доля еще и семьи кремлевского вассала в Украине В. Медведчука, который стал бенефициаром 17% акций – о чем писала «Радио Свобода»:

https://www.radiosvoboda.org/a/schemes/30664541.html

«В 2008 году они захватили мою гостиницу «Юность» в Одессе. При полной поддержке своего же предприятия «Одессаоблэнерго». Просто отключили свет в гостинице, подожгли генератор и физически здание захватили. В 2012 году отняли гостиницу «Славутич», в 2016ом – «Лыбидь». При отъеме «Славутича» их прикрывало Дарницкое РОВД. Была стрельба — человека ранили в голову. Он выжил, но в голове пластина. Махровый бандитизм есть, а наказанных нет», — вспоминает М. Скоробогатов.

«Лужники» — мощнейшая и разветвленная организация, использующая сеть оффшоров и «зиц-председателей», и проследить участие каждого не просто. В то же время долю Воеводина фиксирует его гражданская жена Наталья Селиванова, имеющая французское и словакское гражданство – она является бенефициаром «Днепроспецстали», имеет акции других заводов, и на нее же записана часть отелей: https://sanctions.nazk.gov.ua/ru/sanction-person/24192/

С именем А. Бабакова украинские журналисты связывают ЧАО «Украинская инновационно-финансовая компания» (

https://youcontrol.com.ua/ru/catalog/company_details/25198262/).

Но есть и одноименное ООО, существующее с 1996 года и скрывающее бенефициаров в оффшорах:

(https://youcontrol.com.ua/contractor/?id=7804336)

В 2018 г. выяснилось, что еще в 90-е местная власть в Волынской области щедро отвалила Бабакову кусок государственной границы. Представителям «Лужников» были переданы в аренду на 50 лет 11 га. земли в районе пункта пропуска Ягодин (на границе с Польшей):

https://www.youtube.com/watch?v=TsWQK5H-upg

А вот Евгений Леннорович Гинер, зарегистрированный в г. Москва на ул. Кооперативной, лично владеет в Украине «Первым инвстиционным банком» (

https://youcontrol.com.ua/ru/catalog/company_details/26410155/),

так что остается удивляться, почему этот банк не был национализирован еще весной, когда парламент принял соответствующие решения.

Відомості про остаточних ключових учасників у структурі власності банку станом на 01 січня 2022 року

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК"

01135, м. Київ, площа Перемоги, 1

№ з/п	Прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи або повне найменування юридичної особи	Тип особи	Чи є особа власником істотної участі в банку	Інформація про особу	Участь особи в банку, %			Опис взаємозв'язку особи з банком
					пряма	опосередко-вана	сукупна	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Гінер Євгеній Леннорович (Giner Evgeny Lennorovich)	ФО	ТАК	Громадянство: Російська Федерація. Російська Федерація, м.Москва (Citizen of Russian Federation. Russian Federation, m.Moskva)	88,890583	-	88,890583	Акціонер банку.
2.	Шандрук Олександр Тихонович	ФО	НІ	Громадянство: Україна. Україна, с. Малинівка, Гощанський р-н, Рівненська обл.	-	9,509417	9,509417	Через ТОВ "ЮРИДИЧНА ФІРМА "УКРПРАВО" (100%), якому належить 9,509417 акцій банку. Контролер ТОВ "ЮРИДИЧНА ФІРМА "УКРПРАВО".

Вместо этого мы с вами, дорогие читатели, еще и финансово подогреваем этот банк. Поддерживаем Гинера из своего кармана путем рефинансирования НБУ в разгар ракетных атак! Это все равно как если бы Америка, от которой наше руководство требует признания России террористом, через Федеральную резервную систему выдавала ссуды партнеру Усамы бен Ладена.

А у нас и не такое возможно. Благодаря аттракциону невиданной щедрости Кирилла Шевченко, недавно ушедшего в отставку с поста главы Нацбанка Украины (одновременно с выдвинутым подозрением в разворовывании бюджетных средств):

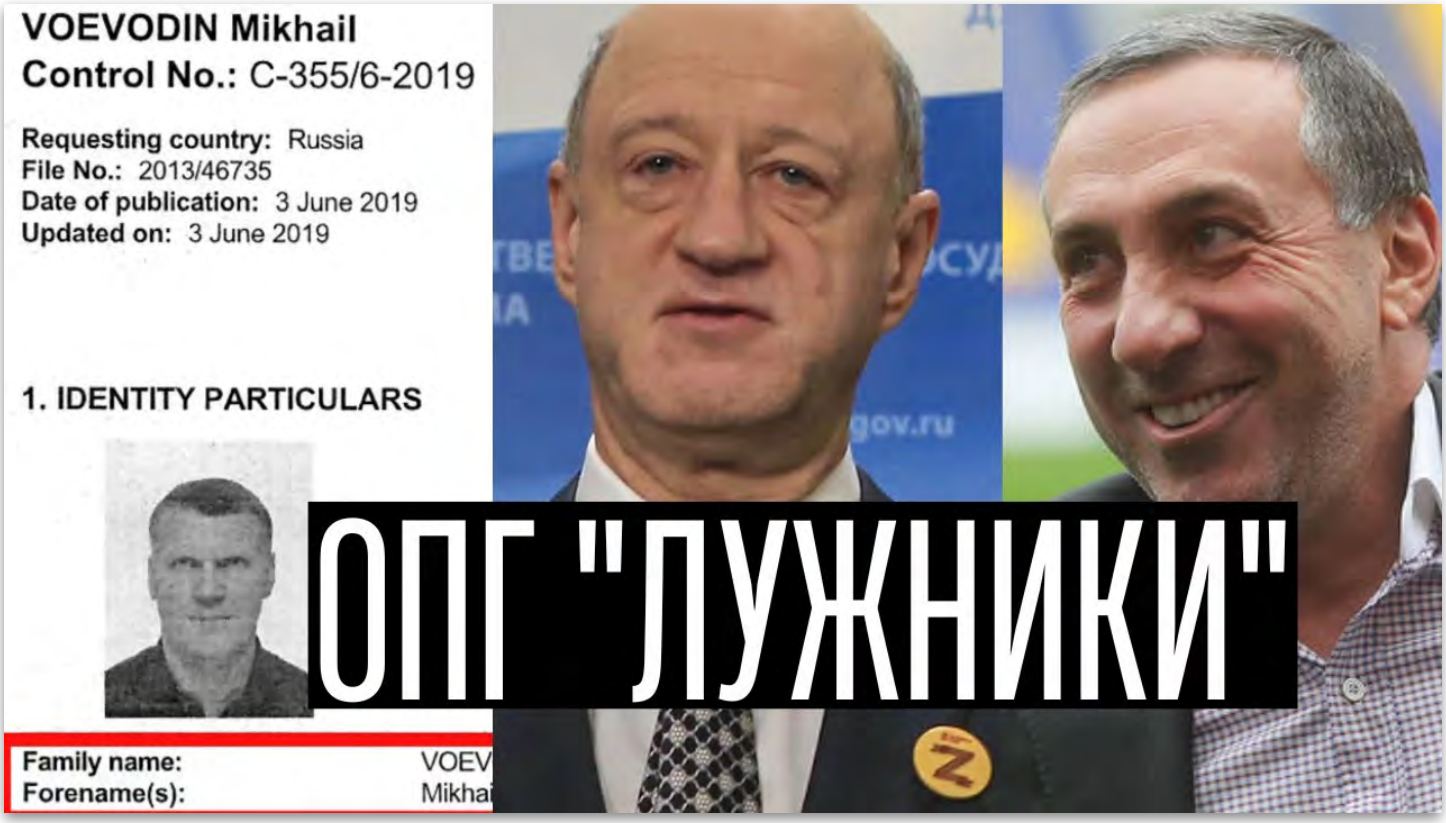
https://bank.gov.ua/ua/markets/loans-over-30-days?fbclid=IwAR3iuRKE6OdrDDD_RWJeqpQTMdBtpq4Z4OlT7lJy-KQQ6elC3ISFyUKqN8M

Нужно ли говорить, что данный банк активно используется в слаженной преступной деятельности группировки? Нужно.

(продолжение следует)

Банда «Лужники» и ее украинские связи. ПОЛНОЕ ДОСЬЕ. Часть вторая

19 октября, 2022

Осенью 2015 г. главное следственное управление МВД Украины возбудило два уголовных дела по подозрению в неуплате налогов за счет занижения прибыли и махинаций с тендерными закупками. Под преследованием оказались должностные лица VS Energy и принадлежащего ей на тот момент «Киевоблэнерго». В столичном офисе компании в Киеве прошли обыски.

Как писало издание Детектив-Info, во время обыска в офисе «ВС Энерджи Интернейшнл Украина», работники бухгалтерии по указке руководства перенесли в индивидуальные банковские сейфы документы, интересующие силовиков. Хитрость в том, что и отделение «Первого инвестиционного банка» Гинера, и офис «энергетиков из Евросоюза», и масса других предприятий, связанных с «Лужниками» (в том числе компания, управляющая сетью отелей), прописаны по одному и тому же адресу — адресу отжатой у Скоробогатова гостиницы «Русь» — ул. Госпитальная 4.

Следствием было установлено, что «ПИБ банк» подконтролен должностным лицам ООО «ВС Энерджи Интернейшнл Украина» и используется для проведения незаконных финансово-хозяйственных операций. Менеджеры разворовывали бюджетные средства, подделывая документы и завышая расходы, якобы понесенные при обеспечении деятельности облэнерго:

https://detective-info.com.ua/zlodiyu-v-zakoni-mishe-luzhneczkomu-prigadali-spravu-2015-roku.html?

fbclid=IwAR0WP08ETHbLNE0cS40VxDFZ1gWzYTh1GJjIJrZNK3_s0mD55TS6S8omGf4

И немного о других активах.

А. Бабаков владеет квартирой в центре Парижа и небольшим дворцом и 11 га земли недалеко от Версаля. Их А. Навальный обнаружил в 2013 году и назвал Бабакова «золушком» — за то, что тот прикидывается бедняком:

https://navalny.livejournal.com/893521.html

Как вытекает из расследования Scanner project, Бабаков выдал дочь за одного из своих европейских менеджеров, чтобы избежать санкций, наложенных на него в 2014 году. Имея возможность отметить событие в любом отеле мира, он выбрал московскую гостиницу с названием «Украина»:

https://www.youtube.com/watch?v=jaSFeqT8JBI&t=230s

Воеводин и Гинер так же владеют домами и отелями на территории Франции, и эта недвижимость записана на их французские компании. У ОПГ есть бизнес в Словакии и Франции:

https://munscanner.com/2022/09/babakov/

4. Кто крышевал «Лужники» 20 лет, и может покровительствовать ОПГ сейчас

Благодаря кому и чему столь важные активы оказались в руках нашего — как теперь понятно — экзистенциального врага?

На самом деле русская мафия никогда не уходила из Украины. С момента обретения независимости Москва успешно достигала своих целей при попустительстве или пособничестве советско-украинских КГБшников и СБУшников – всяких там деркачей, марчуков и смешко. «Солнцевские» (группа босса боссов русской мафии С. Могилевича) и «лужниковские» делили кормовые базы в Украине между собой на правах хозяев.

Целью было вхождение Украины в таможенный союз и единое экономическое пространство с РФ на тех же правах, какие сегодня имеет Беларусь, утратившая самостоятельность. И энергетические активы скупались в рамках долгосрочной стратегии поглощения Украины.

Так и появились в Украине «украинские» олигархи из-за поребрика — Григоришин и Новинский. И «иностранные инвесторы» вроде Бабакова с Гинером. Экономическая экспансия в первую очередь касалась

газотранспортной и энергетической отраслей. И у агрессора все шло превосходно аж до Революции Достоинства.

В разное время журналисты утверждали, что благоволили «Лужниковской» ОПГ Леонид Кучма и глава его администрации Виктор Медведчук, а так же небезызвестный И. Бакай. И при всех президентах Украины дела у этой братвы шли хорошо.

СЕМЬЯ ВИКТОРА ЮЩЕНКО

Экс-президент, чьи «руки ничего не крали», сдружился с этой ОПГ через брата.

В 2001 г. россияне купили акции «Первого инвестиционного банка» у Петра Ющенко, после чего тот стал кумом младшего партнера и менеджера братвы М. Спектора.

«Стандартная для них схема захода в страну. По той же схеме действовали и в Латвии, когда хотели купить банк «KRAJBANKA», но не вышло. Хотя Бабаков вместе с латышскими «фунтами» (которые прикрывают его в облэнерго) угрожал человеку пистолетом. Сам мэр об этом давал интервью», — говорит М. Скоробогатов.

Он считает, что тогда основным крышевателем ОПГ был П. Ющенко: «При захвате «Руси» даже внутренние войска по его просьбе задействовали».

Говорит, приложили руку зам. Генпрокурора В. Кудрявцев (в дальнейшем — экс-член Высшего совета юстиции), С. Кивалов (второй председатель ВСЮ, экс-председатель ЦИК, экс-нардеп-регионал) и его дочь Татьяна. Из сотрудников милиции, как считает Скоробогатов, были задействованы непосредственно В. Ярема (экс-начальник управления по борьбе с организованной преступностью ГУМВД Украины в г. Киеве., экс-начальник Главного управления МВД Украины в г. Киеве, экс-нардеп и экс-Генпрокурор) и А. Даниленко (экс- заместитель начальника Главного управления МВД Украины в Киеве и бывший зам. Генпрокурора).

«А при Президенте Януковиче вообще вся структура работала на «Лужниковских». Все решалось автоматом, на уровне М. Воеводина и его контактов с Юрием Иванющенко. В хозсуде обеспечивали сопровождение люди Януковича Татьков и Емельянов. Именно при Януковиче я уехал из Украины. Потому что в 2009 году было покушение на меня, а в 2012м, после захвата «Славутича», мне сказали, что я сяду — пришлось улетать в чем был», — продолжает Скоргобогатов.

Параллельно банда «Лужники» успешно реализовывала в Украине свои политические проекты.

Вы только представьте этот контраст: сейчас Бабаков продвигает в РФ неофашистов. А тогда был в команде украинских «оранжевых»! Одиозный враг Украины Дмитрий Рогозин, которого недавно выгнали из «Роскосмоса», и который метит на пост главного путинского гауляйтера в Херсонской и Запорожской областях – это давний политический соратник и приятель Бабакова. А так же — соратник Ющенко по Майдану 2004 года…

Вот реклама партии «Родина», основанной Бабаковым: «Очистим Москву от мусора» — с Рогозиным:

https://www.youtube.com/watch?v=PiBOg5jTJQs

Вот зигующий Рогозин в Москве:

https://www.youtube.com/watch?v=K7FUpOyEdHw

А вот он же в 2004ом на Майдане в Киеве рядом с Ющенко:

https://www.youtube.com/watch?v=hrfB6zVG1Sg

Любопытно, что тогда и в банде случился раскол: еще живой зампред «Русского клуба» в Украине Курочкин поставил на выборах 2004 на одиозную Наталью Витренко.

МИХАИЛ СПЕКТОР

Тот самый кум брата экс-президента Ющенко, которого называют младшим партнером «лужниковцев» и кризисным менеджером. В 2004м в колонке для пропагандистской «Комсомолки» под заголовком «Украинский Король оранжевое лето за Россию!» Спектор рекламировал команду Виктора Ющенко, как ориентированную на Москву, и подписывался как представитель кандидата в президенты Украины

https://www.kp.ru/daily/23431/35495/

В 2013г. в «Экономической правде» М. Спектора называли «представителем одной из самых непубличных ФПГ – лужниковцев, и единственным гражданином Украины среди совладельцев»: https://www.epravda.com.ua/rus/publications/2013/02/4/359480/

Он *пропагандировал вступление Украины в Таможенный союз с РФ и д*о сентября 2015 руководил холдингом VS Energy. Восседал рядом с Ющенко и

Януковичем на официальных мероприятиях в качестве светского льва. При этом в СМИ его называли представителем московской ОПГ:

https://www.pravda.com.ua/rus/articles/2006/10/19/4407120/

Вообще до 24 февраля 2022 г. представлять русскую мафию в Украине не считалось зазорным…

До 2015 года Спектор входил в наблюдательный совет «Никопольского завода ферросплавов» как представитель россиян. *А в* последнее время продвигал железорудный бизнес компании Black Iron, которая… уже договорилась с Министерством обороны Украины о выкупе у государства участка, используемого в учебных целях, под комбинат в Кривом Роге:

https://biz.nv.ua/markets/black-iron-dogovorilas-o-vykupe-zemli-pod-kombinat-v-krivom-roge-novosti-ukrainy-50271682.html

Такая активность Спектора не осталась незамеченной «Миротворцем»:

https://myrotvorets.center/criminal/spektor-mikhail-iosifovich/

КИРИЛЛ КУЛИКОВ

Мы как-то писали, что одним из первых назначений «оранжевого» министра МВД Ю. Луценко в 2005м стало появление никому не известной «шестерки Бабакова» на должности руководителя Национального бюро Интерпола:

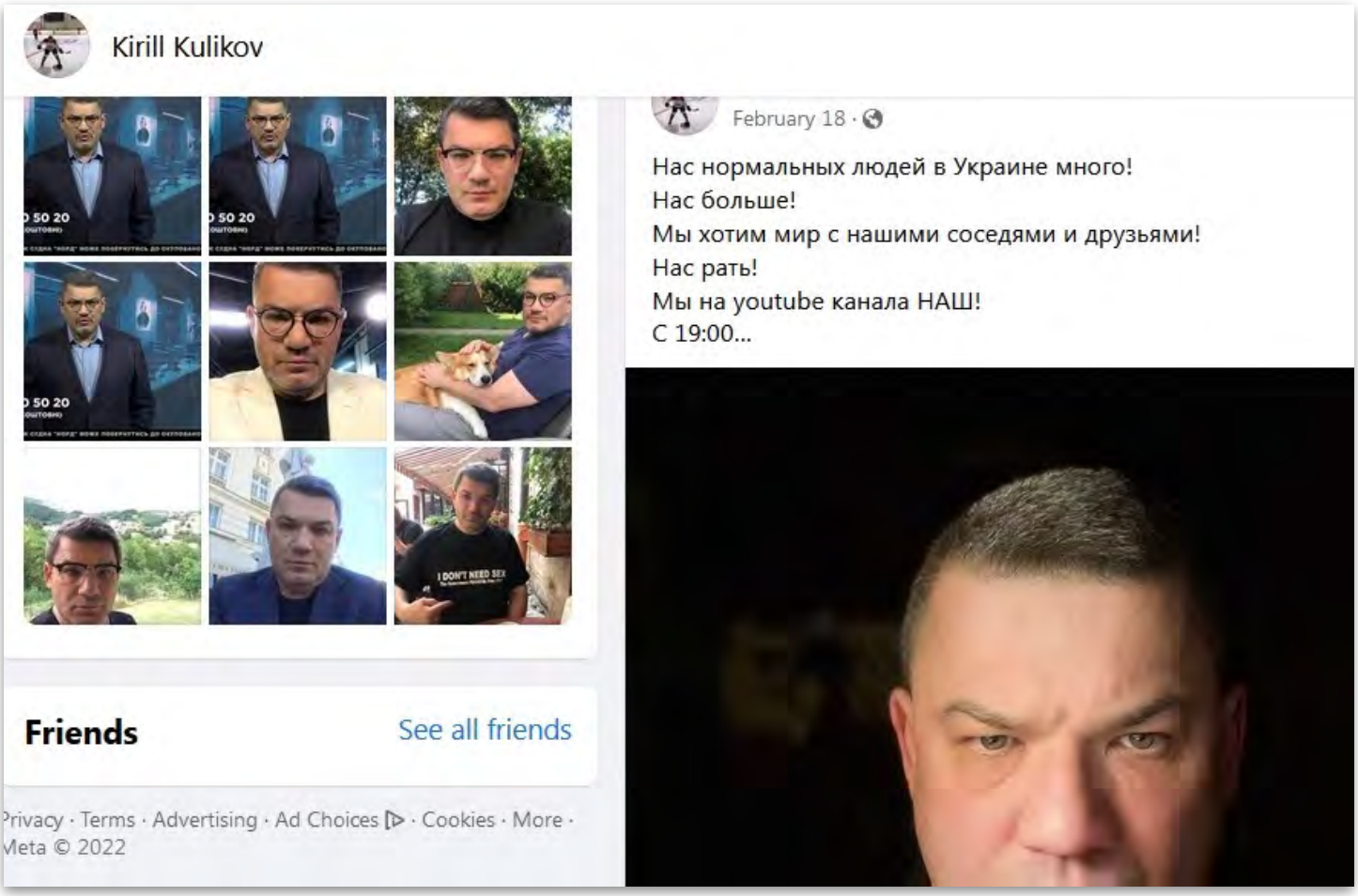
https://ord-ua.com/2018/02/02/iudushka-yurij-lutsenko-hit-parad-lzhi-i-predatelstva-ch2/

К слову — при генпрокурорстве Луценко было закрыто возбужденное в 2015 г УД по факту хищения бюджетных средств «лужниковскими» облэнерго.

На фоне других К. Куликов, конечно, выглядит мелкой сошкой, но все-таки заслуживает внимания в силу своей антиукраинской активности. Этот бывший «член оранжевой команды» и однопартиец Луценко после того как ОПЗЖ вошла в ВР в 2019 г. всплыл на медведчуковских помойках, а потом и на помойке Мураева телеканал «Наш» — как один из рупоров Кремля. Защищал советские памятники, рассказывал о внешнем управлении, клеймил «англосаксов», возмущался «преследованием русской культуры» и твердил, что быть украинцем стыдно.

Стоит взглянуть на публикации Куликова в Фейсбуке, чтобы понять – почему ФСБ докладывала путину, что Киев падет за 2 дня, а украинцы не могут дождаться российской армии и ненавидят свою власть. Как минимум на поддержку Куликова оккупанты могли рассчитывать.

ВАЛЕРИЙ ТАРАСЮК

Это член Национальной комиссии, которая осуществляет регулирование в сфере энергетики и коммунальных услуг. А с 4 ноября 2019 го по 22 февраля 2022 г. он даже возглавлял НКРЕКП

https://www.nerc.gov.ua/persons/valeriy-tarasyuk

Но как же г-н Тарасюк оказался на видео захвата отеля «Русь» 24.11.2006? А вот так — засветился в качестве юриста VS Energy:

https://www.youtube.com/watch?v=kPAvpjGthp4

Наверное, в ОП начали догадываться, что оставлять на таком посту бывшего работника «лужниковской» братвы некомильфо, раз сместили его за 2 дня до вторжения. Однако в качестве члена комиссии он по-прежнему устанавливает тарифы для бывших шефов…

Раньше Тарасюк был членом наблюдательного совета гостиницы «Премьер-палас», и участвовал в захвате других отелей. А осенью 2020го конкуренты обнаружили, что у его брата есть бизнес в энергетике.

Вот как об этом брате и его роли в «Лужниках» рассказывается в материале за 2009 год: «Первый инвестиционный банк» и ООО «ЛД-Перспектива»

принадлежат к так называемой «лужниковской» группе. Директором «ЛД-Перспектива» является Артем Владимирович Тарасюк — брат вице-президента VS Energy Валерия Тарасюка». Далее в материале рассказывается о мошенничестве VS Energy и коррупции должностных лиц НБУ, которые выдали москвичам кредит. Отмечалось, что «Первый инвестиционный банк» ранее принадлежал Ющенко. «Что объясняет легкость, с которой Нацбанк пошел на заведомо сомнительную сделку»:

https://delo.ua/business/nbu-okazalsja-v-centre-skandal-129858/

Как раз на ООО «ЛД-Перспектива» А. Тарасюка была оформлена отжатая «Русь». А В. Тарасюк и сейчас может угодить бывшим работодателям. Облэнерго – монополисты, которые олигархам достались чуть не даром, но, несмотря на внушительные доходы (оборот VS Energy в 2015 г. оценивали в 6,1 млрд грн.), на модернизацию владельцы не тратились. Вместо этого они нашли способ взыскать из нашего с вами кармана дополнительные средства на ремонт. В 2017 году завили, что износ сетей составляет 70% и с помощью НКРЕКП протащили RAB-тариф: https://bihus.info/nabu-vidkrylo-spravu-za-rozsliduvannyam-bihus-info-pro-zavyshhennya-rab-taryfu-na-koryst-oligarhiv/ Примерно тот же фокус с тарифами проворачивали и в 2015 г..

БОРИС БАУМ

Куратор Комиссии по регулированию азартных игр и лотерей, до недавнего времени советник зам. главы ОП К. Тимошенко и локомотив легализации игорного бизнеса в Украине. Бывший топ-менеджер VS Energy и гражданин Латвии, который получил гражданство Украины в 2020 году.

Невероятную историю своего появления в команде Президента Баум сам рассказал в интервью:

https://rus.lb.ua/news/2021/03/18/480175_boris_baum_esli_zhizn_sravnit.html

https://lb.ua/news/2021/03/18/480175_boris_baum_esli_zhizn_sravnit.html

Представьте это везение: весной 2019, в разгар выборов, происходит случайное знакомство со «слугой народа» Д. Арахамией на детском дне рождения, а 2 августа Баума уже зовут на встречу с В. Зеленским и предлагают «доработать закон об игорном бизнесе»! А дальше – ковидный год и работа мечты: фонду Баума доверили распоряжаться деньгами олигархов, которыми те скинулись на борьбу с пандемией. При этом сам Баум не пожертвовал ни копейки, еще и зарплату директора фонда получил.

А дальше — под его покровительством российскому букмекеру 1xBet была выдана лицензия на работу казино, как раз в то время, когда россияне зверствовали в Буче.

Команда InformNapalm выяснила, что контора 1xBet не только работает в РФ, но и поддерживает Z-«операцию». Расследование отследило роль вышеупомянутого М. Спектора, и оказалось, что он тоже связан с азартными играми — был партнером Pari Match:

> https://informnapalm.org/ua/1xbet-rosiiskyi-bukmeker/?fbclid=IwAR2GY_XqQ5i4nUYVYe4jjxXlhOfNiApGjrIk7eyLTNUr5K3fcP9vg8TjFIw

Баум — бывший глава наблюдательного совета банка «ПИБ», бывший глава набсовета «Никопольского завода ферросплавов», бывший топ-менеджер российского телеканала RTVI, который контролируется российской корпорацией «Ростех», и, как говорят, рекомендовал его лично Гинер — сосед гендиректора «Ростеха» Чемезова.

По словам потерпевшего Скоробогатова, как и Тарасюк, Баум участвовал в рейдерском захвате «Руси» в качестве представителя «нового собственника». На оффшор Баума зарегистрировали «Метроград» и «Метрополис». А в Латвии этот господин обвинялся в махинациях с целью ухода от налогов:

> https://kriminal.lv/news/levaya-rastamozhka-mersedesa-kak-broker-podstavil-direktora/38107-levaya-rastamozhka-mersedesa-kak-broker-podstavil-direktora

На сегодня Нацполиция расследует сокрытие доходов полученных от игорной деятельности, а «Миротворец» подозревает Баума в легализации денег и финансировании российской агрессии:

> https://myrotvorets.center/criminal/baum-boris-petrovich/

ИГОРЬ КОЛОМОЙСКИЙ

Группа находится в тесных дружеских и партнерских отношениях с Коломойским — они компаньоны и по «Никопольскому заводу ферросплавов», и по заводу «Днепроспецсталь». Кроме того, вместе с «Лужниками» прямо сейчас Коломойский отжимает Полтавский ГОК.

Не только «Лужниковские», но и Медведчук имеет тесные бизнес-связи в медиа, энергетике и металлургии с Коломойским. И так становится понятна позиция этого олигарха, высказанная около 2 лет назад в The New York Times. Воевать с Россией нас вынуждает Америка, в этой войне Украине не

победить, и лучше обменять суверенитет на взятку в сто млрд. долларов от товарища Путина – такие тезисы выкатил тогда Коломойский.

Россияне воспользовались враждой Коломойского с Пинчуком и вошли в их совместный бизнес с задачей проследить, чтобы партнеры не кинули друг друга. «И так потихонечку к пуговке пришился пиджачок», – комментирует появление третьего партнера по «Никопольскому заводу ферросплавов» наш источник. Как стало известно из «Панамских документов» на принадлежащую Бабакову компанию Tribecca, ферросплавы отправлялись пароходными нормами:

> https://offshoreleaks.icij.org/nodes/240552439?fbclid=IwAR0L72sCyxxp-04N3zTAAFoJRIJrvCh9WJQY4mt9xtJMcRetbxcz0mAjVtw

Значительная часть экспертов считает, что ОПГ «Лужники» сотрудничает с Офисом Президента Украины через Коломойского. Знает ли об этом наш Верховный главнокомандующий, который так горячо сражается за победу Украины над российскими варварами? Может, это оговор?

Факты говорят о том, что влияние «лужниковских» продолжает расти.

1. В апреле 2021 г. Окружной админсуд Киева отменил запрет на въезд на территорию Украины гражданину РФ, Словении и Израиля Михаилу Воеводину, которого ФБР, спецслужбы других государств воспринимают как одного из самых мощных славянских «воров в законе». Приказ не включать Воеводина-«Лужнецкого» в санкционный список СНБО в мае 2021 был отдан на самом высоком уровне – писали об этом в СМИ.

2. Львовский апелляционный суд решением от 12 сентября 2022 года отменил арест имущества гостиниц «Днестр» (Львов) и «Лыбидь» (Киев), отказав в ходатайстве прокуратуры. Основанием стало отсутствие доказательств связи гостиниц с российскими гражданами и компаниями. В определении суда отмечается, что попытка наложения ареста подкреплялась информацией из интернет-изданий, а орган досудебного расследования не предоставил доказательств. Владельцем гостиниц является международная группа компаний Financiere, по мнению суда не имеющая отношения к «Лужникам». Акционерами Financiere, добавим, являются все те же номиналы из Латвии и жена «Миши Лужнецкого» Наталья Селиванова, а Financiere – это просто новое название Premier Hotels & Resorts: https://ukrrudprom.ua/news/U_lugnikovskih_segodnya_prosto_prazdnik_Apellyatsionniy_sud_otme.html

3. 20 сентября 2022 г. «Лужниковские» выиграли многолетний судебный спор с Ferrexpo Константина Жеваго, вернув себе 40,19% акций Полтавского горно-обогатительного комбината, которые 20 лет назад продали Жеваго. И журналисты «Эспресо» считают, что захватывать Полтавский ГОК российским олигархам помогает Коломойский. Судья оказалась женой адвоката Виктора Барсука, который работает в офисе Коломойского: https://www.youtube.com/watch?v=X3UQlL8ERmI&feature=youtu.be

Жеваго сам не в белых одеждах — он находится в международном розыске и не хочет возвращаться в Украину, тем самым открывая конкурентам окно возможностей. Но коллектив горнорудной компании обеспокоен незаконностью судебного решения. Издание «Форбс Украина» так же считает, что за процессом отжима активов у Жеваго стоят не только «Лужники» (с которыми у Жеваго в прошлом был спор относительно контроля над «Одессаоблэнерго»), но и Коломойский:

> https://forbes.ua/ru/company/u-zhevago-namagayutsya-vidibrati-golovniy-aktiv-za-sproboyu-pomitili-rosiyan-ta-kolomoyskogo-yak-vidnovilas-viyna-za-poltavskiy-gzk-27092022-8481

«Я уверен, что у Игоря Валерьевича есть прямая связь с Кремлем, благодаря этой группировке, – комментирует М. Скоробогатов. — Наше государство поощряло экспансию РФ и было заинтересовано в российских рейдерах на протяжении 16 лет. Потому что они несли деньги, а я не нес. Их называли «договороспособными». Менялись президенты, а я слышал от силовиков одно и то же: у тебя ничего не украли. Я так это понимаю: до сих пор есть акционеры страны (один из которых Коломойский) и есть обслуживающий персонал. Судебная система, парламент и силовики — это обслуга акционеров. И эти «акционеры» свежуют Украину. Мы для них еда!».

АНДРЕЙ КОСТИН

Есть версия, что колпак-невидимку «лужниковским» обеспечивают связи с новым Генпрокурором. Такое предположение высказывалось в соцсетях. К примеру, здесь:

> https://www.facebook.com/vladimir.bondarenko.754918/posts/2000123156860095

В ОП именно его видели новым главой Специализированной антикоррупционной прокуратуры. Костин — экс-народный депутат от «Слуги народа», претендовал на должность председателя САП, но выбыл из конкурса.

Причина: кандидатура не отвечала критериям добропорядочности, против единогласно проголосовали международные эксперты.

Полный тезка одессита Костина числится членом правления БО «Фонд «Наше будущее»

(https://clarity-project.info/edr/34738223

основателем которого является еще один бывший менеджер «лужниковских» и тоже одессит — Юрий Печерский. По данным одесских журналистов, этот человек командовал «Одессаоблэнерго», помогал «отжимать» гостиницу «Юность», а параллельно пытался заполучить для «Лужников» еще и Одесскую ТЭЦ.

А еще такой штрих к портрету: нынешней весной Костин оказался в качестве члена переговорной группы в Стамбуле. Конечно, все это может оказаться совпадением, но принимал участие в мирных переговорах между агрессором и жертвой и упомянутый выше Роман Абрамович. Кошелек Путина, друг Гинера и один из соучастников присвоения наших облэнерго.

Писали, что Абрамович помог вернуть из плена «азовцев», и даже якобы Президент Украины просил президента США воздержаться от введения

санкций против Абрамовича, поскольку тот может оказаться полезным посредником.

За кого играет глава ГПУ? Какой будет его позиция в части конфискации активов россиян? Покажет время. А пока что Костин обращается к американским конгрессменам, требуя действий по заморозке и аресту активов российских олигархов, не замечая бревна в глазу.

Станет индикатором и судьба уголовных дел, которые все еще находятся в ГБР, и имеют отношение к московской банде. По словам Скоробогатова, УД относительно отъема у него отелей оживилось после полномасштабного вторжения.

«Есть такой влиятельный судья Самсин, который работал в ВККС, а сейчас работает в «ВС Энерджи» — консультантом по юридическим вопросам. Люди брешут, что бухгалтерия якобы выдала ему 500 тысяч, и эти средства перекочевали ко Львову (*имеется ввиду Богдан Львов – недавно уволенный председатель Высшего хозяйственного суда Украины. Журналисты «Схем» обнаружили у него российское гражданство и тайную квартиру в Москве*). При Генпрокуроре Р. Рябошапке прокуратура передала дело в Печерское РОВД. Именно в тот момент, когда следователь ГУВД выходил на вынесение подозрения по захвату «Руси» и «Метрограда». Два года это дело провалялось у следователя, который занимается кражами телефонов. И если бы не ужас, который начался 24 февраля, там бы и умерло. Но вот нашлись неравнодушные силовики, которые стали собирать информацию о россиянах. «Мое» УД забрали из Печерского РОВД, и, насколько я знаю, сам Р. Говда (*первый зам Генпрокурора*) отменил постановление о закрытии. Что будет дальше — посмотрим».

5. Что будет дальше?

Не секрет, что после аннексии Крыма Бабаков и компания бесплатно электрифицировали блокпост российских оккупантов, в то время как блокпост украинцев, расположенный напротив, использовал генераторы. Это красноречивый ответ на вопрос – на чьей стороне была, есть и будет группировка, владеющая «Херсоноблэнерго».

Как-то российский оппозиционер А. Навальный опубликовал стенограмму заседания, во время которого Гинер говорил, что 85% его бизнеса находится в Украине и работает на интересы Российской федерации. И это тоже яркий показатель.

А мы на сайте «ОРД» еще в 2017 году предупреждали:

«По мнению наших экспертов, главный интерес Кремля в Херсонской области заключается в воде и электричестве для аннексированного Крыма. Несмотря на энергетическую блокаду, украинскую электроэнергию поставляет в Крым член Совета Федерации Федерального собрания РФ Александр Бабаков, который владеет «Херсоноблэнерго». Такова еще одна парадоксальная и неафишируемая страница этой странной войны: в 2014 году запутинец Бабаков был включён в санкционный список Евросоюза из-за действий РФ в Крыму. Но в самой Украине пока ничто особо не мешает олигархам Путина владеть второй по мощности энергетической компанией. Вместе с еще одним российским миллиардером Евгением Гинером Бабаков легко может устроить энергетический «амаргедец». И в конце апреля 2017 года у агрессора появился новый повод для злобы: Крым окончательно обрел независимость от днепровской воды»:

https://ord-ua.com/2017/05/15/krestnyie-ottsyi-i-bessmertnyij-polk-kto-kachaet-russkuyu-vesnu-2017-v-hersone/

Как прогнозировали, так и случилось: полномасштабное вторжение началось с Херсонщины – с ее электричества и ее воды для Крыма.

Но выводов опять не последовало. Неоднократные «наезды» СБУ и полиции на менеджмент «Херсоноблэнерго» и других «облов» (о чем мы тоже рассказывали в своих публикациях) – не увенчались успехом. За выведение средств из Украины, за неуплату налогов и создание предпосылок для массовых отключений потребителей от электроснабжения никто из представителей VS Energy наказан не был. Наоборот: от депутатов и министров все годы войны раздавались заявления о том, что «латвийские инвесторы из VS Energy» безупречны.

Лишить «Лужниковцев» активов необходимо в первую очередь по причине уголовщины, которая сопутствовала обретению ими права собственности. Вторая причина, по которой именно они заслуживают первоочередной конфискации – контроль над объектами энергетической инфраструктуры, в то время как в ближайших планах террористов – устроить нам «холодомор» и техногенные катастрофы.

Наконец, пора уяснить, что РФ – бандитское государство, в котором лояльность к пахану путину – краеугольный камень. Весь крупный бизнес в той стране устроен по принципу воровского общака, а вся организованная преступность подконтрольна Лубянке. Российские олигархи – это члены мафиозного клана, которые спонсируют геноцид украинцев. И поэтому весь бизнес россиян в Украине должен быть изъят в счет компенсации причиненного войной вреда.

Казалось бы, всем понятно, что беспощадность к врагу, разрыв всех связей с агрессором – залог выживания нашей нации… Еще 12 мая 2022 г. Верховная Рада приняла закон о конфискации… Было заявлено о планах конфисковать 9000 объектов… Президент Владимир Зеленский объявил курс на демонтаж российского влияния, обещая национализацию российских активов…

По мнению активистов «Центра противодействия коррупции» самый простой способ этого демонтажа должен выглядеть так:

1. Внести россиян в санкционный список СНБО Украины;

2. Конфисковать активы через иск Минюста в Высшем антикоррупционный суде.

Но что-то мешает руководству Украины действовать решительно и бескомпромиссно: «санкционный меч» коснулся лишь одного толстосума — 1 сентября ВАКС удовлетворил иск Минюста о взыскании в доход государства активов россиянина Владимира Евтушенкова.

Что же касается «Лужников»: чем больше погружаешься в детали, тем больше удивляешься, как глубоко пустила корни эта ОПГ. Начинаешь понимать, что у оккупанта были причины рассчитывать на хлеб-соль и легкую прогулку в ослабленной коррупцией и кумовством Украине.

Путину «не повезло», что российская коррупция оказалась куда серьезнее, превратив «вторую армию мира» в труху. Еще больше подорвали расчеты захватчика воля и дух украинского народа — их оказалось невозможно сломить. Но все имеет цену, и наша цена чересчур высока. За ошибки власти Украина платит кровью своих защитников.

***

№ 868.

Борис Баум: «Если мою жизнь сравнить с жизнью других людей, я считаю, что я - ангел. Профессиональный»

18 березня 2021

«Я не отказываюсь от роли локомотива и инициатора, двигателя всей этой реформы. И я этим очень сильно горжусь!» - говорит о преобразовании рынка «игорки» советник замглавы ОП Кирилла Тимошенко Борис Баум.

«Никто не мог это сделать 10 лет, но мы это сделали», - добавляет.

«Мы» - это сам Баум, команда ОП, профильный финансовый комитет Рады, депутаты «Слуги народа».

Как известно, недавно Верховная Рада провалила два закона, так и не убрав коллизию в формировании ключевого органа для «игорки» — Комиссии по регулированию азартных игр и лотерей. До сих пор так и не принят налоговый закон, без которого рынок не заработает полноценно.

На LB.ua об этом вышел подробный текст, который Баум раскритиковал в соцсетях, предложив изложить свою ответную позицию. Учитывая важность темы, и колорит фигуры советника замглавы ОП, мы не стали отказываться.

Баум – уроженец Юрмалы, долгое время работал топ-менеджером российской VS Energy (бенифециары: экс-вице-спикером ГосуДумы РФ Александр Бабаков, Евгений Гинер и Михаил Воеводин). Утверждает, правда, что дело было не в России – в Украине. Гражданство нашей страны получил в январе 2020-го специальным указом Президента (которого на сайте ОП нет).

На тот момент Баум уже был достаточно близок к властной команде – занимался перезапуском всего рынка «игорки» (по его собственным оценкам, объем составляет 20 млрд долларов в год), а с начала пандемии возглавил благотворительный фонд «Прайм», распоряжавшийся привлеченными благотворительными средствами (в ходе разговора гн.Баум отметил, что после фонд прошел аудит, и он готов предоставить LB.ua соответствующие документы, однако – на момент публикации – этого так и не произошло).

Все это стало возможно благодаря выгодному соседству. В буквальном смысле. Баум и глава фракции СН Давид Арахамия живут рядом в коттеджном городке «Романово» под Киевом, а познакомились на детском дне рождения. Знаменитый «социальный лифт» сработал безотказно, и даже длительная связка с россиянами не стала помехой для статуса советника замглавы ОП.

Сегодня Баум лоббирует принятие Радой профильных «игорных» законов, ругается из-за этого с Минфином и радуется привлечению в бюджет 202 млн за первый квартал (хотя по году заложены 7.4 млрд, и уже ясно, что планка недостижима).

Соня Кошкіна

Анна Стешенко

LB.ua в Google News

1. «Закон об «игорке» не корявый»

Анна Стешенко: С профильным законом об «игорке» происходят удивительные вещи. Недавно финансовый комитет ВР, по сути, кардинально пересмотрел редакцию законопроекта № 2713-Д, которым предлагается ввести 10% налог на доход от всех игорных заведений. Законопроект был в повестке работы Верховной Рады, но депутаты так и не рассмотрели его. А без полноценного налогового законодательства «игорка» нормально не заработает.

На заседании комитета проект закона кардинально улучшили, а не изменили. Основные положения не поменялись. Сохранились все виды деятельности.

В мае прошлого года комитет впервые поддержал редакцию закона № 2713-Д, которой предлагалось ввести нулевую ставку для игорного бизнеса до 2024 года (пока не заработает он-лайн мониторинг ставок и выигрышей), с букмекеров предполагалось брать всего 5%, с онлайн казино 10%, с автоматов 12.5% и для лотерей, если не ошибаюсь, тоже 10%. Тогда прозвучало очень много обвинений в очевидных, по-моему мнению, лоббистких нормах: неравные ставки налогооблажения для участников рынка и трехлетняя налоговая льгота. Я об этом не раз говорил публично. Тем не менее в тот момент нам было очень важно, чтобы два закона (Ред.: базовый об игорном бизнесе и изменения в налоговый кодекс) были приняты вместе. Игорный во втором чтении и налоговый в первом. А что мы изменили? Так вот новая редакция 2713-Д, которую сейчас должны были рассматривать, убрала все эти лоббистские нормы: никаких трехлетних льгот, все операторы рынка платят единую ставку 10%.

А.С.: То есть, ключевой Закон «О государственном регулировании деятельности по организации и проведению азартных игр (№2285-д) во втором чтении и целом должны были принять вместе с законом о налогах для «игорки»?

Все понимали, что оба закона необходимо принимать сразу. Поэтому все так торопились и пытались найти компромисс. Но даже с первым чтением (№2285-д) компромисс найти не удалось. Предложенные одиннадцать версий проекта закона в январе, по-сути, «убили» весь этот закон. Депутаты подали огромное количество правок (Ред.: более 3500).. Тогда же была заложена «коллизия» по формированию Комиссии по регулированию азартных игр и лотерей (Ред.: она возникла из-за того, что в зале были учтены две поправки к закону: 722 и 723. Проголосованная правка 722 предполагала, что комиссию должно формировать Национальное агентство по вопросам госслужащих. А второй правкой — 723 — прописано, что комиссию по отбору членов этого уполномоченного органа, обязан создать Комитет по вопросам финансов, налоговой и таможенной политики Верховной Рады). Депутаты просто сами не разобрались, считали, что, если они подтвердят 722 правку, то все остальные тоже будут сняты автоматически. Соответственно, за 722 правку проголосовали 311 депутатов. То есть, конституционное большинство закрепило право формирования комиссии за НАДСом (Ред.: Национальное агентство по вопросам госслужащих). Но по факту учли и вторую правку. А когда все это осознали – было поздно.

А.С.: Депутаты ждали техническое вето от Президента на закон об «игорке». Но Владимир Зеленский подписал такой вот «корявый» закон об игорном бизнесе, который фактически вступил в силу.

Закон – не корявый! На тот момент уже действовал карантин. Норма, по которой Кабмин сейчас делает доборы в комиссию, существовала и тогда. Все считали, что эту «коллизию» можно спокойно исправить за месяц. Потому все решили обойтись без возможного «шума» и «кипиша». И это не является нарушением закона. Хотя у нас была договоренность, что эта «коллизия» в законе спокойно выносится на голосование и вопрос будет снят окончательно.

А.С.: Однако, 4 марта Верховная Рада Украины провалила два соответствующих законопроекта о порядке формирования Комиссии по регулированию азартных игр и лотерей, законсервировав создание этого ключевого органа для бизнеса без участия профильного парламентского финансового комитета. «Коллизия» остаётся в силе.

У нас было пять месяцев, чтобы эту «коллизию» все же исправить. Но исправить пока не могут, не хватает голосов. Возвращаясь к теме, что предлагалось в налоговом законе? Что изначально было плохого, о чем неоднократно все говорили? Правка, которую «всунули» старые «букмекеры-лотерейщики», позволяла до 2024 года получить отстрочку по налогам. Все понимали, что она совершенно неправильная, и с ней собрать какие-либо налоги будет невозможно. Это был аргумент. В итоге эту правку в новой редакции законопроекта тоже убрали.

Следующая правка, значительно улучшающая налоговую историю – новый дополнительный налог GGR (Ред.: Валовой игровой доход (Gross Gaming Revenue, GGR) – один из базовых KPI в игорном бизнесе. Формула его расчёта проста: сумма всех ставок минус сумма всех выигрышей. Этот показатель отражает сумму, остающуюся в казино в результате игры посетителей, но до погашения любых оперативных расходов проекта). Это огромные деньги! Ни один бизнес в стране не платит этот налог. Все остальные налоги игорные операторы и так платят. Это и НДФЛ, и налог на прибыль, за исключением НДС – в «игорке» его нет.

Итак, изменения, которые мы предложили: убрать налоговые льготы, сразу платится GGR, выровняли всем ставки, чтобы у букмекеров не было каких-то преимуществ. НДФЛ – подоходный налог, применяется к выиграшам. Только в двух странах налоги сразу облагаются на выигрыш: в Соединенных Штатах Америки и Швеции. Но, в этих странах налогообложение – годичное. В Америке ты можешь фиксировать свои проигрыши, до первого апреля – подать декларацию и в дальнейшем можешь списать затраты. В других странах этой истории нет. И у нас такого нет. Хотя у нас во время первого

разговора с Оксаной Маркаровой (Ред.: бывший Министр финансов Украины) было предложение. Я говорю: «Послушайте, если человек проиграл деньги, то период отчетности какой, один день?» Она же говорит: «Нет – месяц!» Я ставил вопрос: «Хорошо, а если играть к нам приедет иностранец? Нужно будет ждать месяц?» Мы этот кейс очень долго защищали и, в принципе, почти во всех странах мира есть та сумма, с которой ты не платишь налог и сумма, с которой платишь.

Соня Кошкина: С выигрыша? У нас же предлагается налог от 48 тыс. гривен, это 8 необлагаемых минимумов.

Президент предлагал: «давайте, как в других странах!» Я отвечал, что знаю, как в других странах. В Латвии – с 3.5 тыс евро, в Америке — с $ 2.5 тыс. И Президент сказал: «хорошо, давайте $2 тыс.». Почему это важно? Потому что бизнес в онлайне и в игровых автоматах рассчитан на массовую игру. «Казиношники» сами по себе, о которых все говорят, это большие игроки, но их очень мало. Соответственно, этой суммы около $ 2 тыс. (48 тыс. гривен), в принципе, достаточно, чтобы люди спокойно играли. А за большими выигрышами во всем мире следят операторы, которые являются налоговыми агентами. Поэтому эту норму мы и ввели.

С.К.: Вы просто предложили, а не ввели.

Да, предложили. Она была архиважна. Если бы мы этого не сделали, то это было б очень серьёзным аргументом рынку не выходить «в белую». Потому что весь нелегальный чёрный рынок, с которым мы боролись, предлагает людям безналоговую историю, а белый рынок – получает сразу налоги. Поэтому мы согласились, что это очень важно…

С.К.: Извините, а «мы» – это кто? Я уже 40-й раз слышу: «мы», «мы», «мы».

Это обсуждалось в комитете.

С.К.: Но вы – не комитет. Давайте конкретно: одно дело — комитет, другое дело – Офис Президента, третье – это, возможно, вы и какие-то ваши друзья.

Мы сейчас говорим о комитете. Есть подкомитет, есть комитет Верховной Рады.

С.К.: То есть, вы и глава финансового комитета Рады Даниил Гетманцев — это и есть «мы»?

Даниил Гетманцев, Олег Марусяк (Ред.: в парламенте его называют нардепом из группы Ильи Павлюка). Это - члены комитета.

Даниил Гетманцев во время заседания комитета

С.К.: Думаю, тот же Гетманцев, мягко говоря, озадачится, когда это прочитает.

Знаете, я не отказываюсь от своей роли локомотива и инициатора, двигателя всей этой реформы. Я этим очень сильно на самом деле горжусь! Понятно, что без воли Президента, Премьер-министра и кабинета министров, Верховной Рады и так далее, это сделать было бы невозможно. Но без двигателя и идеолога прозрачной системы сделать это было бы очень трудно. Поэтому я собой горжусь, этого никто не мог сделать 10 лет, но мы это сделали. И то, что это будет правильно работать и заработает, я в этом не сомневаюсь. Один факт того, что мы убрали все с улиц - уже реформа. Благодаря воле Президента.

С.К.: С улиц что-либо убирает полиция, явно не Президент.

Понятно, что и Арсен Борисович (Ред.: глава МВД Аваков), и Иван Геннадьевич (Ред.: глава СБУ Баканов) – они все участвовали. Но воля все это сделать была, все-таки, президентская! На сегодняшний день уже получено больше 202 млн. гривен, которые поступили в бюджет.

2. «20 млрд долларов – оборот всего украинского рынка азартных игр и лотерей в год»

А.С.: Более 202 млн. — за лицензии, которые начали выдаваться только со 2 февраля. Но ведь в бюджете на текущий год заложены 7,4 млрд. грн поступлений от «игорки». 202 млн по итогу первого квартала — это «слезы».

Во-первых, это была математическая ошибка Министерства финансов. Как не парадоксально, но эта ошибка.

С.К.: Я правильно понимаю, что Министерство финансов, закладывая цифры в бюджет на этот год, допустило ошибку на 7,4 млрд? Серьёзно?

То, как они посчитали эти 7,4 млрд. — в этом была ошибка, да! Но как эти 7,4 млрд. объясняются? Мы в целом оцениваем рынок азартных игр в стране на уровне порядка 60 млрд. гривен. Такой оборот рынка.

А.С.: В одном из интервью вы говорили – 50 млрд. грн.

Хорошо - 50, около того. 560 миллиардов гривен ($20 млрд.) – это оборот всего рынка азартных игр и лотерей в Украине в год. В среднем операторы зарабатывают в зависимости от того, какая у них нагрузка от вида деятельности – от 10 до 13% с этого оборота. Это их GGR, так называемый валовый игровой доход. То есть, мы понимаем, что они зарабатывают в районе 56 миллиардов гривен ($2 млрд). Наша идея была – получить порядка 10 % с этой суммы. Это именно прямые налоговые поступления от игорного бизнеса. В этой сумме мы не считаем ни НДС, ни НДФЛ, ни налог на прибыль. Считаются только поступления этого специального налога. Соответственно, мы говорим только о специальном налоге – вот эти 10 %. Получается в итоге это 5,4 млрд. гривен. Это в случае, если полноценно рынок заработает. И это только при условии введения GGR - тут очень важная история. Остальные 1,5-2 млрд. «добираются» путем сбора лицензионных платежей. Их как раз мы оценивали всегда на уровне 1.5 миллиарда гривен в год со всего рынка. Ежегодно, допустим: 15 млн. с казино, 30 млн. – это разные «онлайнщики», букмекеры и так далее. В итоге, получается 7-8 млрд. гривен в год. То есть, подсчеты правильные, просто они их посчитали неправильно. Вот отсюда эта сумма.

Здесь же нужно вспомнить об онлайн системе мониторинга. Изначально мы хотели ее запустить через 2-3 года. Но ее необходимо запускать немедленно. Как и вводить сразу этот новый налог (GGR 10%), чтобы они сразу его

платили. Тогда запустится весь рынок, весь отбелится. Увы, сегодня уже почти прошел март. Пока этого не сделано. Но тем не менее, мы все же фактически запустили рынок, основных игроков считайте – «обелили». Тот же «Космолот», тот же «Париматч». Остался только «Фаворит», который не купил лицензию, продолжает работать в неправовом поле. Иностранцы не зайдут сюда, пока не будет налогового законодательства. Соответственно, если мы примем эту редакцию налогового закона, она позволит нам собрать деньги в бюджет и пригласить сюда иностранцев, которые выровняют рынок, смогут его полностью «отбелить».

3. «Рынок лотерей — не азартный. Тут есть бизнес сторона и социальная»

А.С.: Вернёмся к вопросу. Почему все-таки налоговый законопроект даже не вынесли в зал? Как правило, в парламенте «за» такие важные законопроекты заранее собираются голоса, процесс контролирует глава фракции Давид Арахамия.

Как они все говорят, тот же Марьян Заблоцкий (Ред.: депутат «Слуги народа», член финансового комитета Рады): «У нас не было бы голосов». У них какая-то там своя ситуация.

С.К.: Стоп! Сначала: «мы», «мы», «мы», «нас», «нас», «нас», «мы». А теперь вдруг – «у них там своя ситуация». Это как?!

Я просто с этим комитетом долго проработал. Понимаю по какой-то причине ожесточилось там противоборство, некое противостояние. В частности, Марьяна Заблоцкого и Даниила Гетманцева. Они используют этот закон ради каких-то своих выяснений отношений. То есть, Марьян считает, что Даниил Александрович пытается лоббировать и выкрутить какие-то там шикарные условия для лотерей. Хотя у меня есть совершенно понятное объяснение, что это совсем не так.

А.С.: Почему тогда в новой редакции законопроекта предлагают снизить налог для лотерей с 30% до – 10 %?

Что касается лотереи. Очень принципиальный момент. Почему лотерея в данном контексте неважна вообще? С 21 декабря мы смогли ее из этого «уравнения» убрать. В чем суть? Вот в этих $20 млрд., о которых мы сегодня говорим. У лотереи оборот сегодня — $15 млн. Лотереи, как бизнеса, в Украине не существует!

А.С.: Для чего же вы предлагаете снизить для них налог с 30% до 10%? Пойти «навстречу» бизнесу?

Рынок лотерей — не азартный. Тут есть бизнес сторона и социальная. В той же Польше этот рынок в 500 раз больше. Количество людей в той же Америке или Европе, играющих в лотерею, тоже значительно больше. И игра не такая азартная. Потому что, в автоматы выиграть невозможно. А в лотерею, все же, ты можешь выиграть. И этот бизнес у нас не развит. Лотерейщики из-за своей неразвитости рынка в прошлые годы начали забирать к себе часть бизнеса букмекеров и игральных автоматов. Этим они и «жили», тем самым продолжили портить и без этого испорченную ранее репутацию. Сегодня мы этот бизнес «оголили». По закону они ничего не могут делать, кроме как – показывать розыгрыши лотереи по телевизору или продавать билетики.

Объем этого бизнеса в Украине – всего $10-15 млн. И наша задача – этот бизнес развить! Чтобы развить этот бизнес, хотя бы одно направление, нужно вложить $ 10, 20, 50 млн. Тогда, может быть, они начнут что-то зарабатывать. А, когда начнут зарабатывать, станут через два-три года, десять лет – более интересны. Когда они выровняются с игорным бизнесом, тогда должны будут платить больше налогов. Так это работает. Либо его просто нужно закрыть. Вот и все.

4. «Мне изначально говорили: «Борис, ты сам не можешь возглавить комиссию, это слишком токсично»

А.С.: Что будет дальше с налоговым законопроектом 2713-Д? Когда его будут рассматривать, есть ли шансы принятия? От идеи в 10% вы не отказываетесь?

Нет. Это – единственная правильная модель. 10 % GGRa – это не самая низкая ставка в мире, есть ставки и ниже. Уверен, что на следующей сессии этот законопроект поставят. На пленарной неделе. На предыдущее заседание фракции (Ред.: «Слуги народа») приглашали главу комиссии (ветеран АТО, Иван Рудый, - ред.). Мне изначально говорили: «Борис, ты сам не можешь возглавить комиссию, это слишком токсично».

С.К.: Простите, но чистая ж правда.

Может. Возможно, из-за каких-то разговоров и заказных статей. Хотя я с этим не согласен. Потому что, если мою жизнь сравнить с жизнью других людей, я считаю, что я ангел. Профессиональный.

С.К.: Профессиональный ангел? Такого я еще не слышала.

А. С.: Сам Рудой в одном из интервью открыто говорит: вы до сих пор остаётесь «ключевым консультантом». Вы и сейчас являетесь «серым кардиналом» всего игорного бизнеса?

Да. Более того. Был очень открытый разговор с Президентом, когда мне сказали: «Слушай, мы все-таки считаем неправильным и есть очень большие риски, если ты возглавишь комиссию». Я говорю: «Хорошо, я понимаю!» И в момент, когда обсуждались кандидаты я надеялся, что смогу претендовать на должность хотя бы члена комиссии. Ну, так говорил Андрей Борисович (Ред.: глава Офиса Президента Ермак). Но меня не согласовали и поэтому я решил снять свою кандидатуру с конкурса. Я без обид, без всего. Но мне потом Кирилл (Ред.: замглавы Офиса Президента Кирилл Тимошенко) передал: «Слушай, не переживай!» Он мне сам сказал: «Чего расстраиваться? Может, пусть он заканчивает, а ты – курируй эту историю».

Но по факту эту всю тему курирует Кирилл Тимошенко. Я же являюсь советником Кирилла, очень ему благодарен. Мы вместе шли по этому пути, он помогал. И, конечно, без него там не справиться. Поэтому, со слов Кирилла, я эту ситуацию тоже курирую. Но, отрицать факт того, что я являюсь локомотивом всего этого, вижу общую картину и пытаюсь ее доделать до конца именно так, как рассказывает Президент– это факт. Осталось доделать мелочи. Нужно принять налоговый закон, выбрать новую комиссию, когда начнутся конкурсы. Они нам просто не позволяют даже этого сделать. На последней фракции я Давиду (Ред.: глава фракции «Слуга народа» Давид Арахамия) сказал: «Давид, примите любое решение, только разблокируйте ситуацию, чтобы хоть кто-то мог выбрать комиссию. Вы этого не сделали, поэтому вините в этой истории только себя».

По факту осталось сделать: принять закон о налогах, снять вопрос «коллизии» по выбору комиссии, обеспечить приход иностранцев. Это все мои «обязы», которые я должен сделать. После этого я буду спрашивать себя: могу ли я каким-то другим проектом заниматься?

5. «Доразбирались до такой степени, что сегодня мы с Минфинов воюем»

С.К.: Не примите за троллинг, но у вас очень характерный русский акцент.

Я родился в 1973 году в Юрмале.

С.К.: Получили украинское гражданство 16 января 2020 года. Но на сайте Президента нет Указа о присвоении вам гражданства. У вас был «индивидуальный» Указ, судя по всему, да?

Наверное.

С.К.: Что значит «наверное»? Вам каждый день гражданство дают президентским указом?

У мены есть выписка-справка. Там только моя фамилия.

С.К.: Судя по официальной информации, до 2016 года вы работали в России, были причастны к так называемой «Лужниковской» группе.

Я никогда не работал в России. С 2004-того по 2016 год я работал в Украине.

С.К.: То есть связей с «бабаковской» группой у вас нет?

Я так же, как и вы, читал все эти новости. Меня нанял на работу Михаил Спектор (Ред.: до сентября 2015 года бывший президент финансово-промышленного холдинга VS Energy). Я работал, был топ-менеджером в этой группе.

А.С.: Топ-менеджером финансово-промышленной группы VS Energy, бенефициарами которой был экс-вице-спикером Государственной Думы РФ Александр Бабаков, Евгений Гинер и Михаил Воеводин.

С.К.: Вы знали Макса Курочкина?

Когда мы зашли со Спектором туда, его больше не было. Я начал работать с февраля 2005 года по апрель 2015 года, пока я не уволился.

А.С.: А с Бабаковым лично вы не были знакомы?

Знаком конечно. И с Михаилом Иосифовичем (Спектором).

А.С.: ОП не смутил ваш «российский след»?

Бабаков давно не имеет к группе никакого отношения. Уже много-много лет. Очень давно не имеет никакого отношения.

Спектор Михаил

А.С.: Значит, связи с русскими не насторожили людей в Офисе президента и вы стали советником зама главы Офиса Кирилла Тимошенко?

Вы знаете… Вы видели когда-нибудь Лепса?

А.С.: Григория? Живьем? Бог миловал.

Знаете, сколько людей я знаю?

С.К: Дико извиняюсь, а при чем здесь Григорий Лепс?

Нет, я просто.

А.С.: При содействии на то время посла РФ в Украине Виктора Черномырдина вместе с одним из первых идеологов «русского мира» — Глебом Павловским — группа Бабакова создала «Русский клуб», членами которого стали и Медведчук, и Янукович. Я хорошо помню, как они уже тогда транслировали месседжи: «Крым — наш», «Севастополь — город русских моряков» и так далее.

Я очень осуждаю эту историю, если оно так и было. Верю вам на слово.

С.К.: Так, не ходим вокруг, да около. Есть вопросы к структуре, с которой вы были связаны и к людям, которые были связаны с этой структурой.

Со структурой, которая инвестировала сотни миллионов в Украину? Или создала некий бизнес? Что Бабаков взял «Премьер-Палас» и с собой отвез в Москву? Или купил предприятие, а потом его перевез?

С.К.: Белые и пушистые. Ладно. Знаете, я внимательно читала ваше интервью «Лиге». Как вы – через Арахмию – зашли в ОП. С Давидом вы, по вашим словам, раззнакомились на др ваших детей. В разговоре, сказали ему, что занимаетесь «игоркой». Он попросил посмотреть профильный законопроект от СН. А уже через неделю вы оказались в одном самолете с Президентом. Стремительны социальные лифты.

Уточню. В одном самолете с Президентом был не я, а Давид. В Николаев летели.

Ещё в 2012 году мы семьей переехали в Романово (Ред.: коттеджный городок по Старообуховской трассе Киева). Тут же жил Давид (Ред.: Арахамия) с детьми. У нас четверо детей и тут четверо детей. Все дети бегают, играют. Такой городок, где все тусуются. Я пару раз видел Давида. Но мы с ним первый раз поговорили на дне рождения у его дочки. Это был март-апрель 2019-го. Разговорились, он спросил, чем я занимаюсь. Я как раз тогда помогал людям, с которыми работал – болгарам. Выступал в роли кризис менеджера разработки бизнеса платформы онлайн казино. Я сказал, что разбираюсь в этом. Давид рассказал мне о законе (Ред.: об игорном бизнесе). Сказал: «Можешь посмотреть?» Тогда я первый раз прочитал «париматчевский» закон про букмекерство. С этого все началось.

Я разработал концепцию и спустя какое-то время познакомился с Кириллом (Ред.: замглавы ОП Тимошенко). 2 августа меня позвали на встречу с Президентом. Со 2-го августа Президент дал мне полтора месяца, чтобы я доработал закон. За эти полтора месяца закон был готов. 26 сентября мы его отдали в Кабмин. И вот когда мы передали законопроект в Кабмин, вот тогда он почти полностью был переписан Маркаровой (Ред.: экс-министр финансов). Она была первой, кто, в принципе, кардинально внес изменения в текст закона, сделав его нерабочим. Потому что откуда не возьмись появились гостинницы и появился ИНН (Ред.: идентификационный номер игрока).

С.К.: То есть это Минфин предложил?

Это Маркарова сделала. Когда рынок вообще закрылся, я с ней говорил, дисскутировал. Просил: объясните мне простую вещь. Если вы хотите, чтобы у игрока был ИНН, что делать иностранцам? Помню, как Маркарова пришла к Президенту, а он спрашивает: «что произошло?» А я один сижу. Тогда президент сказал: «вы разберитесь и идите голосуйте». Доразбирались до такой степени, что сегодня мы с Минфинов воюем. Потому что Минфин

настолько контролирует эту историю, что взяли лицензионные условия, вписали виды деятельности, которые позволяют «лотерейщикам» заниматься и букмекерством, и автоматами.

6. «Я купил готовый благотворительный Фонд в 20-м году. Нужно было срочно»

С.К.: Поговорим о вашем фонде «Прайм». В марте прошлого года, когда был объявлен локдаун из-за пандемии, Президент собрал всех олигархов для сбора средств. Изначально для этого предназначался фонд «Корпорация монстров» Екатерины Ножевниковой. Когда начали перечислять деньги в ваш Фонд?

Один раз доноры перечисляли в Фонд. Это был Vodafone. А до этого все деньги были у Кати.

С.К.: Они просто передали его вам?

Они просто передали его нам.

С.К.: Ваш Фонд был зарегистрирован в 2016 году, в августе.

Я не знаю когда он был зарегистрирован. Мы купили готовый и чистый Фонд.

С.К.: Стоп. Что значит «я купил готовый Фонд»?

Я купил готовый Фонд в 2020 году.

С.К.: Зачем?

Потому что нужно было срочно. То есть Ножевникова по факту отказалась что-либо делать. С ней просто зашли в тупик. У нас с Катей вся работа остановилась. Нужно было что-то дальше делать, потому что мы не могли закрывать контракты. У нас летели самолеты, нам нужно было что-то продолжать. Нужно было либо открывать новый фонд, либо найти другой. Я помню, что Андрей Мотовиловец сказал: «Мы можем купить пустой фонд, но это не просто так». Я в шутку говорю: хотите, сделайте меня директором Фонда.

И они (Кирилл и Андрей) сказали: «Мы делаем тебя директором Фонда». Я переспросил: вы уверены? Они ответили: «Да, мы уверены!».

С.К.: А вы сами были уверены в этом?

Я был уверен в том, что мы сделали! Я считаю, что нам должны за это орден дать.

С.К.: От скромности не умрете точно. Борис, вы никогда не занимались работой с фондами. И тут, в экстренном порядке, вы покупаете фонд. Это равно как партию перед выборами прикупить. После того, как «Прайм» отработал ковидную историю, он закончил свою деятельность, правильно?

Он есть до сих пор.

С.К.: Кто им занимается?

Я там директор. Есть бухгалтер, он подает отчеты и все. И я получаю 8 тыс. грн. зарплаты.

С.К.: Вот это вы живете!

Мы к ковидному фонду не имеем никакого отношения. Я к этой истории совсем не при чем. Хотя, Соня, у меня есть очень рациональный бизнес-ответ на это. В тот момент, когда там произошел конфликт, как сейчас помню, это был день рождения Кирилла (Ред.: замглавы Офиса Президента Тимошенко). Мы тогда собрались. Я как раз встречал три самолета, которые прилетали одновременно. Мы посидели, и я поехал в аэропорт. Там 3 или 6 самолетов прилетало.

С.К.: «Мрія» прилетала одна.

«Мрія» была потом. У нас летали самолеты, как челноки. И был свой рекорд: 6 самолетов за сутки прилетели, мы их разгрузили. Я помню, что это было 21 апреля. Потом Степанов (Ред.: глава МОЗ) сказал, что все сам сделает. И я очень хорошо помню эту всю историю, когда сказал: «Хорошо, посмотрим, как оно будет». За полгода они не потратили и копейки. В тот момент еще мы занимались приемными отделениями. Тоже, как пример! МОЗ согласовал бюджет и выделил, по-моему, $1,7 млрд. на закупку оборудования, $4 млрд. – на постройку. Но они до сих пор ничего не закупили.

С.К.: Почему из всего окружения Президента фонд по ковиду фактически доверили возглавить именно вам? Я не понимаю. Человеку, простите, с дня рождения дочки Арахамии.

Тогда был создан координационный совет при Президенте. Был разговор с олигархами: «Смотрите ребята, вы дайте денег, мы – закупим тесты». Потом из тестов перешли на респираторы и остальное оборудование. Они говорят: «А вы дальше должны сами обеспечивать все остальные области». Тогда распределили: Ринат Леонидович Ахметов взял себе четыре области, Виктор Пинчук — что-то еще взял, Игорь Валерьевич Коломойский — свое взял, Константин Жеваго – свои области взял.

С.К.: Игорь Валерьевич – со всеми его судебными ограничениями – сказал, что максимум он готов киоск покрасить. А вы участвовали в этом разговоре с олигархами?

Нет, я не участвовал. История была следующей. Нам нужно было всех протестировать. Закупить хотя бы два миллиона первых тестов. Этих двух миллионов не было. Как и не было лабораторий. Тогда мы с послами из Германии через Францию закупали и везли оборудование для лабораторий. Виктор Ляшко этим занимался. И из 3 лабораторий мы сделали 27.

С.К.: Сколько своих денег вы потратили на Фонд?

Личных?

С.К.: Да.

Нисколько.

С.К.: Я и не сомневалась. Зачитаю цитату Яровславского: «Мой друг Джек Ма поставил в Украину 2 миллиона тестов». Дата: совещание 16 марта в Офисе президента.

Не было этого! Мы не получили эти 2 миллиона тестов. Их нужно было просто купить. Первые тесты закупило МВД. Срочно привезли. Мы их проверили. Оказалось, что их репрезентативность на уровне 12 %. А мы уже собрали деньги. Более того, мы часть денег уже перечислили в Китай. Началась паника. Я сказал: «Давайте не будем сейчас ничего покупать». Потом спросили у Ляшко: что можно взять взамен? Он говорит: «Купим респираторы и костюмы».

С.К.: Которые доставила «Мрія»?

«Мрія» вообще была в самом конце и никакого отношения к нам не имеет. Мы закупали респираторы, маски, костюмы. Тогда определили 451 опорных больниц, которым все это распределялось. Был создан штаб, мы обеспечивали поставки.

С.К.: Когда Фонд закончил работу с ковидной темой, он проходил какой-то аудит?

Да, он проходил аудит. Я предоставлю его вам. Я сделал его через 2 месяца после окончания работы, оплатил и сделал его. Его видел Президент, я могу вам показать копию.

7. «Дубинский – не компетентен»

А. С.: Подведём итоги по «игорке». Почему комиссия со 2-го февраля выдала только пять лицензий?

4 онлайн-казино и одна «букмекерка».

А.С.: По каким причинам комиссия отказала в выдаче лицензий большому количеству отелей? В частности, комиссия отказала таким пятизвёздочным и люксовым как: «Fairmont Grand Hotel» и «Hotel Premier Palace и InterContinental».

Почему отказали, например, «Премьер-Паласу»? У этого отеля 31 декабря закончился сертификат на соответствия «звездности». Сейчас комиссия начинает работать. Я надеюсь, что «Премьер-Палас» уже получит новые звезды и подаст документы.

А.С.:: Соответствие «звёзд» у отелей у нас регулируется постановлением Кабмина?

Да, но эту комиссию формируют на базе ДАРТа, (Государственное агентство развития туризма) при Министерстве культуры.

А.С.: То есть эта комиссия только должна заработать?

Эта комиссия не работала больше полутора лет. Но сам состав комиссии уже сформирован, там 8 человек – пять министерские люди и три представители громадских организаций. Заседания проходят публично в режиме онлайн. Они должны провести первое заседание. Но на данный момент у кого-то нет «звезд», кто-то не может сам доказать конечного бенефициара или его не показывает. Это документная история. Нам подают неправильно заполненные документы, поэтому комиссия по азартным играм их «заворачивает».

А.С.: Вам известно, что некоторые депутаты, в том же профильном комитете, теперь уже внефракционный Александр Дубинский открыто заявляет: комиссия работает непрозрачно и выдаёт лицензии избирательно.

Это неправда. Там же все публично. И на сайте есть все решения. Когда отказывают, о них сразу же пишут. Поэтому Дубинский – не компетентен.

А.С.: Ещё в прошлом году в одном из интервью вы анонсировали, что игорный рынок обеспечит поступления в бюджет в размере минимум 7 млрд. гривен. На данный момент, с ваших же слов, получено 220 млн. грн «с копейками» по итогам первого квартала по сути. Вы признаете, что план в 7 млрд. грн в этом году не будет выполнен?

Если не будут приняты изменения к Налоговому кодексу, то план не будет выполнен. Все об этом знают. Президент об этом знает. Почему же такой кипишь. Если бы мы все приняли, как договаривались, ещё в прошлом году, то все бы игроки уже спокойно сюда зашли. Сейчас мы дадим разрешение Fairmont на помещение. Но им ещё нужно будет минимум 3 месяца на запуск казино. Увы, сегодня у нас неработающий полноценно рынок. Но в любом случае мы собрали столько денег, сколько и должны были собрать по плану от лицензий. До конца года мы планируем собрать за лицензии порядка 1,5 млрд. грн. И мы их соберем. Но, если не будет налоговых изменений – не будет денег!

А.С.: То есть, план бюджетных поступлений от «игроки» - то, с чего мы начинали - будет сорван?

Это же идиоту понятно. Поэтому мы и говорим: «Ребята, быстрее примите, тогда заработает рынок, быстрее он станет «белым». Потому что, чем дольше мы эту историю стопорим, тем это выгоднее недобросовестным игрокам. Вот, например, «Джокер» рекламируется по всем сайтам.

А.С.: Хотя такая реклама запрещена.

Да, запрещена. Но они рекламируют. Что мы можем сделать с этим Скрипкой? Город расклеил их рекламу. Мы тоже ничего сделать не можем. Мы звонили в Киберполицию, говорим: «Найдите этих идиотов, снимите». В ответ: «Мы не можем, это принадлежит городу». И мы ничего сделать с этим не можем. Поэтому, чем быстрее они войдут в легальное поле, тем быстрее комиссия сможет с этим что-то делать. Но это такая тонкая грань, нас постоянно подставляют. То Минфин, то еще кто-то. То есть нам не дают запуститься. Почему это происходит, нужно разбираться с Гетманцевым, Арахамией, чего они в комитете и Раде не могут поделить. Ну это точно не касается «игорки». У них там свои разборки какие-то происходят.

А.С.: В законе, насколько я помню, был четко прописан запрет на «заход» сюда российских операторов. Вы контролируете эту ситуацию?

Не российских операторов.

А.С.: Страны-агрессора.

Конечно, бенефициары, лицензиаты и операторы – не могут быть гражданами страны-агрессора либо представителями этих граждан. Так написано в законе.

А.С.: Это проверяет комиссия?

Мы видим по ЕГР (Ред.: Единый Государственный Реестр) конечных бенефициаров. Либо смотрим по выпискам из официального депозитария: кто является конечным бенефициаром. Даже если там есть фонд или какие-то компании, то они обязаны раскрыть бенефициара. У нас работает декларативная форма. То есть если нас обманут, то Служба безопасности имеет право взять и проверить это. Если они проверят и найдут там обман, то их автоматически лишат лицензии. Тогда оператор теряет свои миллионы долларов, которые заплатил. Просто-напросто теряет бизнес.

А.С.: Вы утверждаете, что наконец удалось закрыть весь этот теневой рынок. В первую очередь, наземный. В комментарии LB.ua глава ОО «Поддержка легализации игрового бизнеса в Украине» Елена Мочалова заявила, что на данный момент он продолжает работать. А взятки только увеличились. Ее цитата: «Сегодня расценки выросли от 25 тыс. гривен на районном уровне за «точку» – до 150 тыс.грн в месяц со старой техникой!».

Покажите мне сегодня хоть один клуб? Ранее было 10-20 тыс. таких «точек» по всей стране. Сейчас же, возможно, есть 500, максимум 1000, о которых никто не знает. Они спрятаны в подвалах, туда приходят по звонку. Это не системный бизнес. С ним продолжают бороться. И туда приходят люди, мягко говоря, ищущие приключений. Сколько людей ходит в стриптиз-клуб по пьянке? Ну, так они же, наверное, ходят поиграть. Но это не системная история. Я гарантирую, что в тот момент, когда откроется первый официальный игорный зал, тогда в радиусе километра ни одного нелегального зала не будет. Просто люди не будут туда приходить, не будет смысла. Плюс, сам бизнес будут защищать. Слушайте, и водку нелегально продают. Что теперь? Это же не значит, что люди не ходят в магазины.

Соня Кошкіна, Шеф-редактор LB.ua

Анна Стешенко, спеціальний кореспондент LB.ua

***

№ 869.

Кирило Буданов: Коли повернемо Крим, Кримський міст перестане існувати

РОМАН КРАВЕЦЬ — ПОНЕДІЛОК, 24 ЖОВТНЯ 2022

За час повномасштабної війни керівник Головного управління розвідки Міністерства оборони Кирило Буданов впевнено став одним із найавторитетніших силовиків у країні.

Цікавість журналістів до Буданова очевидна – його відомство займається таємними спеціальними операціями, переговорами з обміну полонених, збором та аналізом розвідданих.

"УП" звернулася до керівника ГУР з проханням про інтерв'ю після масованого ракетного обстрілу всієї території України 10 жовтня та звинувачень ФСБ у тому, що Буданов причетний до підриву Кримського мосту.

Однак через об'єктивну зайнятість головного розвідника країни нам вдалося зустрітися лише за два тижні.

В інтерв'ю "Українській правді" Кирило Буданов розповів про прицільну атаку росіян на цивільні об'єкти та застосування іранських дронів, спрогнозував, що станеться з Кримським мостом, пояснив, що зараз відбувається в Херсоні та на Каховській ГЕС. А також розказав, хто в Росії хоче замінити Путіна, оцінив загрозу нападу з Білорусі, уточнив, де зараз перебуває Медведчук, та заспокоїв, що ядерного удару найближчим часом не буде.

1. "Росіяни наразі вже не б'ють по військових об'єктах. Тільки по цивільних"

– Останні два тижні ми бачимо нову інтенсивність обстрілів території України. Росіяни активно застосовують іранські бойові дрони та ракети. Яка кінцева мета цих обстрілів: залишити нас без електроенергії, без тепла, посіяти паніку?

– Все, що робить зараз Росія – це акт тероризму. Ви правильно підмітили, що найголовніша мета – посіяти паніку, страх, невпевненість у завтрашньому дні. Паніка і страх – це головна зброя терору.

А тепер щодо практичних кроків, яким саме чином вони це намагаються зробити.

По-перше, вони намагаються завдати серйозних втрат нашому енергетичному сектору, а по-друге, намагаються припинити експорт електроенергії з України, щоб завдати ще й економічного удару.

Ну й загалом, як вони кажуть, погрузити Україну в суцільну темряву і холодну зиму – це їхня мрія. Але, повірте, цього не станеться, всі наші служби працюють відповідним чином, і їхні мрії не здійсняться. Ускладнення справді є, але критичного поки що нічого немає.

До речі, цікавий момент: весь попередній період росіяни здебільшого били по військових об'єктах, меншою кількістю – по цивільних.

А зараз по військових вони взагалі не б'ють, а б'ють тільки по цивільних. Це ще раз підтверджує моє твердження, що Росія є державою-терористом і використовує терористичні методи для досягнення своєї мети.

Крім того, навіть сама назва іранського дрону "Shahed-136" – це все туди. Вони люблять символізм і символ терору використовують.

– Скільки ще часу може тривати терор саме такого масштабу, який ми бачимо останні два тижні по всій території країни?

– Терор з використанням "Шахедів" насправді може бути ще довго. А от з використанням ракет – ні, тому що запаси майже вичерпані. По "Іскандерах" – це біля 13% залишилося, по ракетах типу "Калібр-ПЛ", "Калібр-НК" – це біля 43%, по ракетах Х-101 та Х-555 теж біля 45%. Просідати нижче 30% взагалі дуже небезпечно, тому що це вже йде НЗ (*недоторканий запас – "УП"*).

По "Іскандерах" Росія вже давно пройшла НЗ, але по "Калібрах" і по Х-101, Х-555 ще намагаються якось утримуватися в межах своїх норм.

Через нестачу ракет та через їхню невисоку ефективність і точність, вони були змушені використовувати іранські дрони. Це Mohajer-6, який в принципі ніяк себе тут не показав, і "Shahed-136". От "Шахед" вони масово тут застосовують.

– Скільки у них ще залишилося іранських дронів?

– Питання абсолютно некоректне, тому що вони постійно їх замовляють. Станом на 22 жовтня вони застосували близько 330 "шахедів". З них, наскільки я пам'ятаю, 222 було збито.

Інші, в тій чи іншій мірі, дійшли до своїх цілей – не завжди до своїх, інколи десь поряд, але 30% дронів доходять до цілей. Одноразова поставка партії – це біля 300 одиниць.

– Скільки таких партій вже було?

– Друга партія зараз застосовується.

– І росіяни далі збираються їх закуповувати?

– Вони замовили біля 1700 всіх типів дронів, наразі друга партія пішла. Ви ж маєте зрозуміти, вони замовили 1700 штук, але їх ще треба виготовити.

Тому тут теж є певні проблеми. Але, як бачите, ППО в принципі справляється, 70% збиті.

– Днями Генеральний штаб зробив тривожну заяву, що загроза з Білорусі зростає, і що напрямок наступу може бути змінений на захід білорусько-українського кордону. Тож, чи підуть білоруси на Волинь?

– Хочу вам нагадати, що історія з атакою білорусів на Україну в наших медіа з'являється теж десь із квітня місяця. Приблизно раз на півтора місяця заявляють, що точно ось завтра нападуть ці страшні легіони білорусів.

Але реальність трохи інакша, і багато разів я розвінчував ці міфи. Чи є потенційна загроза з боку Білорусі? Потенційно є. Це ж теж ні для кого не секрет.

Росіяни зараз перекидають туди певну кількість підрозділів. Але те, що вони заявляють, і те, що вони перекидають по факту – це абсолютно різні речі.

Наразі немає жодних ознак щодо створення будь-якого формату ударних угруповань. Станом на зараз росіяни завезли туди біля 3200 осіб.

– Але вони розповідають, що їх там тисячі…

– Розповідати можна що хочеш. Але вони без важкої техніки. Навпаки, Білорусь всю свою техніку з баз довгострокового зберігання відправляє в Росію.

Тобто фізично чим вони з нами будуть зараз воювати? Я не розумію. І так само не розуміють вони.

– Так само багато людей переживають, чи не буде найближчими місяцями чергової спроби наступу на Київ.

– Станом на зараз такого немає. Чи можна таке зробити теоретично? Можна. Для цього буде потрібно десь два або два з половиною тижні перекидання військ. Цього немає.

2. "Коли повернемо Крим, Кримський міст перестане існувати"

– 10 жовтня був величезний обстріл по всій території України...

– Переб'ю вас. Він не величезний, а він був першим такого типу за довгий проміжок часу. Згадайте перші дні повномасштабної війни, коли теж по Києву удари були. Росіяни ж полюбляють нумерологію і все, що з цим пов'язано: 10.10.22.

– Самопроголошений президент Білорусі Лукашенко заявив, що це була відповідь росіян за Кримський міст...

– Я поставлю вам таке риторичне питання: а чому відповідь не була там 7 числа, 8 числа?

Речі, про які ви говорите, дуже слабо пов'язані між собою, тому що на Київ пішло кілька ракет, а всі інші пішли в об'єкти енергетичної інфраструктури.

– Прилетіло по Володимирській вулиці, поруч із пам'ятником Грушевському. Чи правильно розумію, що росіяни хотіли поцілити ракетою в СБУ?

– Я теж розумію, що в СБУ вона йшла. Але, я ж кажу, що реальна точність російських ракет виявилася зовсім не такою, як вони всі мріяли.

Тобто плюс-мінус 500 метрів для їхніх ракет – зараз це нормально. Там було біля 800 метрів, а це в межах їхніх ТТХ (тактико-технічних характеристик – "УП").

Хоча вони пишуть, що по ТТХ плюс-мінус 50 метрів, але ми ж бачимо реальність.

– Запитаю вас як головного розвідника країни: що сталося з Кримським мостом? "Подводная лодка утонула"?

– Складне питання буде для відповіді. Давайте краще іншим часом про це поговоримо.

Можу лише сказати, що Кримський міст зазнав дуже сильних руйнувань. Цей міст – один із символів "русского мира". Крейсер "Москва" пішов на дно, Кримський міст фактично теж. Це все знаки, які говорять про те, що не так уже й довго цьому режиму залишилося.

– Ми чули заяву Зеленського про Кримський міст, що "ми цього точно не замовляли". Але росіяни відразу звинуватили ГУР у підриві та сказали, що ви особисто причетні до вибуху на мосту. Як ставитеся до таких звинувачень?

– Особисто? (сміється) Знаєте, я ставлюся до цього не до кінця серйозно. Точно не згадаю назву, але одне з найбільших друкованих видань комуністичної партії Китаю опублікувало статтю про те, що Росія звинувачує в цьому Україну з дуже високим рівнем скепсису у цих звинуваченнях.

А треба розуміти, що те, що надруковано у виданні компартії Китаю, узгоджено зі всіма, тобто це офіційна позиція. І вони так легенько наштовхнули на думку, що, в принципі, Росія полюбляє схожі речі робити сама, щоб когось в чомусь звинуватити і потім нібито розв'язати собі руки.

Ще раз кажу, що це офіційне видання, яке пов'язане з вищим військово-політичним керівництвом Китаю. Якщо навіть вони сумніваються в цьому, то робіть висновки самі.

– Володимир Зеленський натякав іноземним медіа, що історія з Кримським мостом може бути наслідком конфлікту всередині російських силовиків…

– Правильно. Тут більше нічого не можу додати. Але скажу інше: Кримський міст – це той символ, який буде зруйнований.

Коли повернеться Крим, цей міст перестане існувати. Ця транспортна артерія насправді нікому не потрібна.

3. "Суровікін готує підґрунтя на випадок прийняття рішення по здачі Херсона"

– ЗМІ також пов'язують велику інтенсивність обстрілів нашої території зі зміною військового керівництва Росії. Запитання про командувача

російського угруповання Сергія Суровікіна. Раніше він керував російськими військами в Сирії, його особисто звинувачують у терорі сирійського населення. Цей Суровікін зараз курує обстріли по нашій країні?

– Він не курує, а керує – це дві різні речі. Він – офіційно призначена особа, яка веде так звану "спеціальну військову операцію в Україні".

Тобто він якраз єдина людина з юридичної точки зору, яка за це особисто відповідає. Це його розпорядження, і там має стояти його підпис.

– Він якось може серйозно впливати на зміну перебігу війни? Суровікін – велика для нас загроза?

– Не слід його як недооцінювати, так і переоцінювати не варто.

Він нічого не змінить, це я вам можу сказати прямо. Жорстокістю тут вже нікого не здивуєш. Якщо б це було зроблено в перші дні повномасштабної війни, то, мабуть, це б мало результат. Зараз вже ні.

Занадто багато жертв, занадто довгий час пройшов, люди звикли до вибухів, до вбивств, до загибелі. До всього звикли. Тут уже так не спрацює.

– Нещодавно Суровікін заявив, що у Херсоні "можуть бути прийняті непрості рішення". Що він мав на увазі?

– Вони розуміють, що Росія йде до програшу як глобального, так і локального на місцях.

Якщо про глобальний програш він може сказати, що "це не моя справа", а от за локальний – саме Суровікін буде відповідати.

Він готує підґрунтя для того, щоб, якщо буде прийняте рішення по здачі міста, або їх просто виб'ють звідти, щоб підґрунтя було підготовлене і якось згладити це все.

Але разом з тим я не можу вам сказати, що прямо зараз вони з Херсона тікають. Ні, такого нема.

– Ми так само бачили заяви окупаційної влади, що вони збираються "евакуювати" населення на лівий берег Дніпра. Що зараз відбувається в Херсоні?

– В багатьох аспектах це інформаційна операція і маніпуляція. Є певні факти. Наприклад, виводять "Промсвязьбанк", інші фінансові структури, які росіяни туди завели.

Причому як виводять – вивозять готівку, сервери, так звану окупаційну владу, переводять – саме переводять – всіх неходячих, важко поранених вивозять, намагаються якнайшвидше виписувати з лікарень тих, хто може ходити, і проводять цю шалену інформаційну кампанію, що "ми дбаємо про людей" і тому подібне.

Тобто створюють ілюзію того, що все пропало. А разом з тим вони навпаки заводять туди нові військові підрозділи та готують вулиці міста до оборони.

Тобто вони розуміють, що, якщо ми візьмемо хоча б контроль над каховською дамбою, яка єдина зараз транспортна артерія, що повноцінно функціонує, їм треба буде приймати дуже швидко рішення.

Або дуже-дуже швидко покидати місто і виходити, або вони ризикують опинитися в тій ситуації, в якій раніше опинилися наші підрозділи в Маріуполі. Ситуація трошки інакша, але концептуально буде дуже схожа.

І от розуміючи це все, вони готують підґрунтя, щоб, якщо буде потрібно, дуже швидко звідти вийти. Проте вони не готуються до виходу зараз, вони готуються до оборони.

– Про Каховську дамбу ви згадали. Постійно лунають новини, що вона зараз замінована. Яка загроза, що росіяни підуть на теракт?

– Вона замінована частково, це правда. Ну, дурість росіян якоюсь логікою оцінювати дуже важко.

Скажу так: підрив цієї дамби точно спричинить екологічне лихо, це факт. Просто є інші аспекти. Перше: навіщо це робити – що вони втратять і що отримають?

І друге: можна частково підірвати дамбу, а можна повністю. Так от, щоб підірвати її повністю, такі роботи не проведені. Мінування проведено частково для часткового руйнування, якщо буде потрібно. Щоб зруйнувати такого рівня конструкцію, потрібні десятки тонн вибухівки, правильно розташованої. Не можна КаМАЗ десь поруч поставити, це нічого не дасть.

– Якщо ми почнемо заходити в Херсон, вони ж можуть скористатися шансом на підрив дамби?

– Давайте від протилежного підемо. Якщо зруйнувати повністю: запустять зараз всі ракети, що є, закладуть купу вибухівки, якось спробують це зробити – що вони отримають?

Вони отримають суцільне затоплення лівобережжя Херсонщини. Вони втратять навіть теоретично можливість подачі води в Північнокримський

канал, в Крим, поки не відбудуємо дамбу, а на це піде дуже багато часу. Це буде нереально зробити.

І найцікавіше – вони знищать змогу на існування Запорізької атомної електростанції, тому що цей об'єкт нерозривно з нею пов'язаний. Ну, і звичайно, вони ускладнять нам просування на певний проміжок часу. І це, до речі, не дуже уже й великий проміжок часу, десь близько двох тижнів буде.

Але вони будуть змушені відступити прямо до Криму. Іншими словами, якщо зробити суцільне руйнування, то сценарій такий. Чи готові вони на це? Думаю, що ні.

– А якщо частково вирішать руйнувати дамбу?

– Вони виведуть з ладу шлюзову частину, машинні зали. Тобто зроблять дамбу непридатною до використання за призначенням. Але збережеться Північнокримський канал, частково буде розлив води, але не такий уже й страшний. І ускладнять нам просування.

Тож я не думаю, що вони задумали суцільне руйнування. Окрім того, ми не бачимо ознак повного мінування цієї конструкції.

– Думаєте, вони можуть піти таким шляхом, який ви описали?

– Частково дамба замінована. Але треба теж розуміти, що її замінували ще в квітні.

– Щоб закрити цей блок, поставлю таке запитання: ми до кінця року відіб'ємо Херсон?

– Думаю, що так.

4. "Кирієнко бачить себе наступником Путіна"

– Ми бачили церемонію легалізації анексії Путіним чотирьох наших областей. Ми дуже уважно вдивлялися в обличчя людей, які перебували у залі…

– (Посміхається) Ніхто не був радий. Я ж вам кажу це, не дивлячись на те, що не люблю Росію. Але я не можу вам сказати, що там всі ідіоти – це не так.

– Як політична еліта Росії відреагувала на чергову анексію?

– Це катастрофа для них, вони це чудово знають. Вони ще більше зрозуміли, що це кінець. Це кінець і треба шукати виходи.

– І як вони ці виходи шукають?

– Вище військово-політичне керівництво почало завдавати масовані удари – це акт тероризму – з метою примусити до перемовин. Вони собі так це бачать. Це не спрацює.

Інші побігли домовлятися, як прийнято казати, із західними країнами. Як домовлятися? Казати: "Ми тут ні до чого, це не ми. А ми готові до змін, це все треба припинити".

– Чи намагалися представники політичної еліти Росії так само непублічно вийти на комунікацію з українською владою, мовляв: "Давайте поговоримо, нам же треба якось буде потім жити"?

– Я не буду відповідати на це питання, вибачте, не час ще.

– Пропускаємо питання, добре. У наших політичних колах говорять про те, що після анексії чотирьох областей в Росії вже загострилася боротьба за трон. Яка у вас інформація з цього приводу?

– Авжеж загострилася. Ви розумієте, що вони зробили? Тобто вони для себе приєднали нові території і на наступний же день вони почали їх втрачати.

Багато хто в Росії казав, що не можна цього робити, дайте їм там умовну незалежність, зробіть там "ХНР", "ЗНР" якусь, чи приєднайте їх до "ЛДНР" – що завгодно, тільки не приєднуйте до Росії.

Тому що у випадку, коли треба буде чи домовлятися, чи відходити, чи просто їх виб'ють, це буде катастрофа для Росії. Як пояснити звичайному росіянину, що Україна забрала у Росії місто?

Це все спрацювало навіть зі звільненням Ізюма. Цей факт викликав шок у них в суспільстві.

Коли Херсон буде повернутий назад, столицю області, яку вони тільки приєднали так пафосно, як вони казали: "Все, Херсон назавжди з Росією", – що далі буде?

Ну, як це пояснити звичайному росіянину, який живе там, вибачте, в дєрьмі своєму і вірить, що в нього найкращі ракети в світі, "ми всіх знищимо". А тут раз, і навпаки! Це ламає свідомість.

– До чого таке ламання свідомості може призвести?

– До втрати довіри до влади і послаблення самої вертикалі керування. А це все, на чому базується російське керівництво в управлінні Росією.

– Чи правда, що зараз за правонаступництво стати президентом РФ тишком-нишком борються Дмитро Медведєв та син Миколи Патрушева – Дмитро Патрушев, який зараз є міністром сільського господарства?

– Мєдвєдєв – без шансів. А щодо сина Патрушева, то його хоче бачити президентом перш за все його батько. Це найголовніший, хто хоче цього. Чи є в Патрушева шанси? Гіпотетично є. Але він там не один.

– Хто ще?

– Бачить себе у кріслі Кирієнко.

– Кирієнко – це заступник голови АП, який допомагав Путіну зараз провести окупацію?

– В тому числі. Він бачить якраз себе наступником при такому більш-менш мирному трансфері влади.

– Є ще кандидати?

– Давайте зупинимося поки що на цих. Ще зачекаємо трошки.

– Тоді як Путін живе після анексії? Його спосіб життя якось змінився? Чи він далі живе у бункері?

– Він не змінився абсолютно, це ж хвора свідомість. Продовжує собі існувати якийсь умовний Путін.

– Нещодавно президент Туреччини Ердоган заявив, що Путін став "набагато м'якшим" до переговорів. Що Ердоган мав на увазі? Про яку м'якість він говорив?

– Авжеж став м'якшим, коли в тебе залишилося 13% ракет від початку повномасштабної війни, коли в тебе загинули більше 60 тисяч людей і в три рази більше поранених, коли наносяться удари, коли немає чим воювати. Коли ти починав переможну "спецоперацію" для себе, а увійшов у мобілізацію.

Коли тебе не сприймають уже ніде в світі і всі глузують: "А, це "друга армія в світі", так? Цікаво...".

– Журналісти вас часто запитують, чи живий Путін. І ви досить хитро відповідаєте, що "треба ще почекати для відповіді на це запитання". Але чи вам доповідали, що президента РФ вже немає серед живих? Вам така інформація надходила?

– Ми з усією ситуацією розбираємося. Не поспішайте. Якщо знати все наперед, буде нецікаво жити далі (посміхається).

5. "Медведчук з'явився у Москві. З ковровою доріжкою його не зустрічали"

– Оскільки ми згадували про Ердогана, хочу поговорити про обмін полоненими. Як відомо, у нас немає жодних політичних переговорів із Росією. Виникає питання: як вам вдається вести переговори з обміну?

– Я не дам вам цю відповідь. Ви маєте зрозуміти, тому що в нас, на жаль, ще багато людей знаходиться в полоні, і треба їх якось визволяти. Якщо зараз розкрию вам всі таємниці, це буде некоректно і зруйнує всі процеси.

– Гаразд, як вдалося визволити з полону керівний склад "Азову"?

– Єдине, що можу сказати, що над цим питанням ми всі працювали три з половиною місяці. Це єдине, що я вам можу сказати.

– Папа Римський на зустрічі з єзуїтами акуратно розповів про свою участь в обміні військовополоненими. Франциск майже прямим текстом сказав, що мав зустріч із вами, і джерела, наближені до католицької церкви, підтверджують факт вашої зустрічі з Папою. Розкажіть про вашу розмову з Папою Франциском.

– Давайте так: за моєю посадою і функціоналом я маю спілкування з багатьма і структурами, і людьми у світі – це все абсолютно нормально.

Про що я розмовляв, чи розмовляв взагалі – це трошки некоректне, здається мені, питання.

– В контексті обміну Папа допомагав?

– Ми звертаємося до багатьох людей і організацій у світі по допомогу на тому чи іншому етапі операції щодо визволення наших людей. Чи зверталися ми до Ватикану? В тому числі зверталися.

Коли всіх витягнемо, потім можемо спілкуватися, скільки хочете.

– Ще одна людина, яку обміняли, був Віктор Медведчук. Чи відомо, де зараз перебуває Медведчук, в якому він стані, чи Путін радий був його зустріти?

– З ковровою доріжкою не зустрічали, точно вам можу сказати. Де він саме зараз? Треба підняти матеріали, так зараз не згадаю. Але можу сказати, що його привезли в Москву.

– Думав, що його доставили в Анкару.

– Його привезли в Анкару, але згодом по фіналу він з'явився в Москві, це треба теж розуміти. Я знаю, що до нього було дуже багато питань з боку ФСБ. Питання абсолютно не політичні, а практичні.

– Де гроші?

– (сміється) Саме так. "Де гроші?" – питання ж звичне. Тому, якщо ви думаєте, що в мене має якось боліти голова про те, що з нього там спитають і кому він що буде відписувати – мені байдуже абсолютно.

6. "Наразі ядерна загроза від Росії така сама, як була і три місяці, і вісім місяців, і два роки до того"

– В одному зі своїх інтерв'ю ви дали прогноз, що війна може закінчитися до літа наступного 2023 року. Ви правда так вважаєте, чи це психологічна операція?

– Ні. Ви маєте зрозуміти, що я роблю свої висновки, спираючись на інформацію, а не просто тому, що мені так хочеться. Я сподіваюся на це дуже сильно.

– До літа ще довго. Якою буде тактика росіян найближчим часом?

– Перш за все – це намагання утримати все, що вони змогли захопити, і спроби хоч якось просунутися в Донецькій області.

Тому що насправді жодне зі стратегічних завдань, яке ставили росіяни при початку "спеціальної воєнної операції", як вони це називали, не досягли.

Більше того, зараз вони втрачають навіть те, що змогли окупувати. А це, знову ж таки, ми повертаємося до середньостатистичного росіянина, який дивиться телевізор, і йому кажуть, що росіяни втратили те, те, те, якесь там село. Це катастрофа.

Вони обігрують це різними словами, наприклад: "тактичне перегрупування", "зайняття більш вигідних рубежів" і так далі... Але ж всі все розуміють.

– До чого нам, цивільним людям, треба готуватися найближчими місяцями?

– Нічого нового не з'явиться. Все, як є, так буде. Поступово ми будемо потрошку рухатися вперед, вони потроху будуть втрачати. Десь продовжать завдавати удари своїми "Шахедами" і меншою кількістю ракет, тому що не так багато їх лишилося.

– Тобто терор триватиме?

– На жаль, так. Весь російський режим – це суцільний терор, вони інакше не зможуть.

– Раніше ви сказали "УП", що взимку війна трохи стихне. Чого нам очікувати?

– Це теж логічно, тому що взимку будуть проблеми фізико-географічні, як кажуть. Нас ще чекає зима така, більш-менш тепла, тому ґрунт буде в'язкий, і в принципі уже зараз колісна техніка на полі бою майже не працює, тільки гусенична.

Це все тільки ускладниться з початком суцільних дощів.

– Не можу не запитати про ядерну загрозу з боку РФ. Якщо окупанти реально почнуть втрачати Херсон, Мелітополь, інші великі міста – чи є загроза, що росіяни застосують ядерну зброю проти нас?

– Це теж така поширена лякалка. Пам'ятаєте, десь три тижні тому люди навіть дати називали, коли це буде?

Відповім: не буде. Це перше. Друге: можуть вони це зробити чи не можуть? В теорії – можуть.

Чи зроблять вони це зараз? Зараз точно не зроблять.

Чи зроблять, коли зовсім буде у них катастрофа? Це питання відкрите, на нього ніхто ні в Росії, ні у нас, ні будь-де у світі не має відповіді.

– Хто має повноваження приймати рішення про ядерний удар?

– Для запуску ракет потрібно кілька людей. Але прийняти рішення треба зверху. Потрібно віддати чітку команду, і вона має пройти, скажімо так, всі рівні.

– В якому стані зараз ядерна зброя в Росії?

– Ми говоримо про стратегічні ядерні сили? Так, на них витрачалися кошти, їх підтримували, пробували якось модернізувати.

Якщо ми говоримо про тактичну ядерну зброю, то, вибачте, останній раз хтось про неї думав у 1980-ті роки, нічого нового не вироблялося. Гарантійний термін більшості ядерних зарядів тактичної ядерної зброї був 10 років. Пройшло вже 40.

– Якщо буде дано наказ, не факт, що його можливо буде виконати?

– Якщо буде віддано наказ, його будуть пробувати виконати. Але який буде ефект?

– Крім Путіна, хтось цей наказ може дати?

– Ні.

– Щоб поставити крапку: ядерна загроза для України реальна?

– Вона реальна завжди, оскільки у нас сусід трошки хворий і з ядерною зброєю.

Але загроза така сама, як була і три місяці, і вісім місяців, і два роки до того. Вона однакова.

– Тобто Щекавицю треба розпускати, правильно?

– (Посміхається) Якщо людям подобається, то нащо?

***

№ 870.

Том Купер продовжує фіксувати, як ЗСУ методично нищать ворога на всіх напрямках. Це все, що можна сказати про найновіший його звіт. І це – добрі новини.

Оригінал тут: https://medium.com/@x_TomCooper_x/ukraine-war-23-october-2022-ff24cf9e60b1

За переклад дякуємо Anton Shygimaga та Antonina Yashchuk

ТОМ КУПЕР

ВІЙНА В УКРАЇНІ, 23 ЖОВТНЯ 2022

Всім доброго ранку!

[оригінальний допис опубліковано 23 жовтня близько 11 ранку – перекл.]

Коротке оновлення про найважливіші події останніх двох днів.

1. РАКЕТНА АТАКА cУРОВІКІНА

19 жовтня росіяни випустили хвилю дронів-камікадзе та крилатих ракет по цілях на південному заході України. Українці заявили про збиття 12, з яких 5 знищили над Київщиною.

Вчора рано вранці ПКС підняли у повітря до 10 стратегічних бомбардувальників Ту-95 та Ту-160 – вони випустили до 18 ракет Х-101 та Х-555. Цей удар було поєднано з пуском щонайменше 6, а скоріше за все 8 крилатих ракет “Калібр” з російських військових кораблів у акваторії Чорного моря.

Українці заявили про збиття 13 ракет Х-101 та Х-555, і ще про 5 знищених “Калібрів”.

У цьому контексті маю для вас кілька цікавих відео від 21 жовтня: отут український Су-27 переслідує російську крилату ракету [там інше відео, проте також із демонстрацією ефективної роботи ЗСУ – ред.], отут український Су-27 збиває російську крилату ракету в районі Одеси (дуже близьке влучання, без холодної пристрілки, ракетою Р-73); можемо знайти ще фото решток збитої Х-101.

ДО СЛОВА №1: якщо вірити агентурним даним, то українці провели капітальний ремонт деяких ЗРК С-75 “Двіна” (за кодифікацією НАТО “SA-2 Guideline”) та С-125 (‘SA-3 Goa’). Обидві – добре відомі системи родом з пізніх 50-х (певно, найвідомішим досягненням С-75 було збиття [відомого розвідувального літака США] Lockheed U-2 над Свєрдловськом 1 травня 1960 р.), які активно постачалися на експорт. Відповідно, вони – дуже старі, але, із належними покращеннями, обидві системи можна ефективно застосовувати. Зрештою, війська НАТО мали клопіт з іракськими та сербськими С-125 не так давно – у 1999–2003 рр. (насправді, сербська С-125 у 1999 р. збила F-16C та F-117A), а С-125 асадистів, яку оновили до стандарту Печора–2, збила турецький розвідувальний літак RF-4E у 2012 р..

ДО СЛОВА №2: українці заявляють, що наразі вже збили 223 іранських дрони. У кращому випадку, це дуже велике перебільшення. Приміром, досі немає доказів, що Тегеран поставив росії більше 90, може 100 БПЛА Shahed-136 – саме ці дрони росіяни застосовують найбільше, а українці збивають найчастіше. Візуально підтверджені факти збиття мопедів Shahed-131 та інших безпілотників іранського виробництва досі можна порахувати на пальцях двох рук.

2. БИТВА ЗА ДОНБАС

Щоденно, і так, щонайменше, останні три місяці, росіяни ведуть наступ в районі Бахмута, “як в останній раз”. І дійсно, з огляду на кількість залученого особового складу – а також вбитих на цьому напрямку росіян – саме ця битва має всі шанси, щоб стати найбільшою за масштабом у цій війні.

Бої точаться від Соледара і Бахмутського на півночі (там українцям за останні кілька тижнів вдалося відкинути росіян назад на східні околиці Бахмутського), – і до східних та південних околиць Бахмута: особливо в районі траси Т0504, в Івангради та Опитному. ЗСУ не лише перевели сюди додаткові підрозділи (тобто 58-ма мотопіхотна і 93-тя механізована бригади, а також 110-й бригада ТрО б’ються тут не самі), але й ввели до бою купу артилерії – і вона, як повідомляють, створює росіянам проблеми із перекиданням підкріплень та постачання аж до самісінької Попасної. Російські атаки, натомість, інтенсивно підтримують ПКС: 21 та 22 жовтня повідомлялося про десь 16–17 атак Су-25 у стилі “насипай – кудись та влучиш”, у кожен з двох днів.

3. БИТВА ЗА ХЕРСОН

В «офіційній тиші» з обох боків дещицю інформації таки можна видобути з інтернету:

російські пороми біля Нової Каховки регулярно обстрілюють з HIMARS-ів (принаймні надходять звіти про нові обстріли — майже щоночі). 20 жовтня один російський пором потопили таким ударом біля Львового, другий — найімовірніше — біля (зруйнованого) Антонівського моста.

Чотири дні тому російська окупаційна влада Херсонщини оголосила загальну евакуацію цивільних: українська сторона стверджує, що евакуація відбувається вдень, а вночі діє комендантська година, пересуватися дозволено тільки військовим. Агентурна розвідка повідомляє, що на даний момент російську цивільну адміністрацію, соцзабез і пенсійний фонд перевели на лівий берег Дніпра. Втім, я не до кінця певен, що ці чутки правдиві: путін уже не раз продемонстрував, що до безпеки цивільних українців йому абсолютно байдуже, а це наштовхує на висновки, що росіяни розповідають про евакуацію цивільних, щоб знизити інтенсивність українських обстрілів своїх поромів. Більш правдоподібно виглядають повідомлення про «відступи з випаленої землі» різних опорних пунктів: українські установи підпалюють, приватні автівки викрадають...

Наприклад, 21 жовтня наприкінці дня внаслідок українського обстрілу поромів біля Антонівського мосту загинула група російських пропагандистів.

19 жовтня ЗСУ розпочали нову атаку на північному сході Херсонщини. ВКС рф у відповідь обстрілювали українців із повітря; за звітами, один російський Ка-52 було збито.

Погані новини з Дніпра: схоже, росіянам вдалося завершити будівництво переправи з барж «у тіні» Антонівського моста. Зведення цієї переправи призупинилося внаслідок наступу ЗСУ в вересні, але, схоже, росіяни скористалися періодом затишшя (що тривав минулі два-три тижні), щоб закінчити роботу. Думаю, не треба пояснювати, що тепер постачання військ рф збільшиться в рази.

Проте, здається, переправу з барж учора було уражено з HIMARS.

21 жовтня близько 16:00 ППО ЗСУ збили російський Су-25 неподалік від Баштанки (Миколаївська область).

Наземні атаки українців підтримує авіація, яка завдає 10-14 ударів із повітря на день.

(ДИВ. ФОТО)

Учора, 22 жовтня, Генштаб України заявив, що росіяни покинули два свої опорні пункти за 50 кілометрів на північ від Нової Каховки: Чарівне та Чкалове.

Іще один бойовий гелікоптер Ка-52, за звітами, було збито «в районі Херсона», а біля Нової Каховки — розстріляно СРГК «Панцир».

По свіжих слідах доповідаю про артилерійські дуелі в цьому районі сьогодні [23.10] вранці. Є інформація, що ЗСУ дійшли до Милового на Дніпрі. Це, мабуть, зробила та сама знищено-знищено-знищена 128-ма гірсько-штурмова бригада (можливо, разом із 57-мою та 60-тою бригадами). Мабуть, саме через це ЗС рф почали відступати з Чарівного і Чкалового: якщо ЗСУ контролюють Милове, то два північніші населені пункти можуть бути відрізані.

Далі на південь: повідомляють про важкі бої 20 жовтня в Шуменському районі Херсона; 21-22 жовтня, за звітами, бої відбувалися а районі річки Кошової, за 4 кілометри на захід/південний захід від Херсона.

Найімовірніше, цю операцію провели або українські війська спеціального призначення, або партизани.

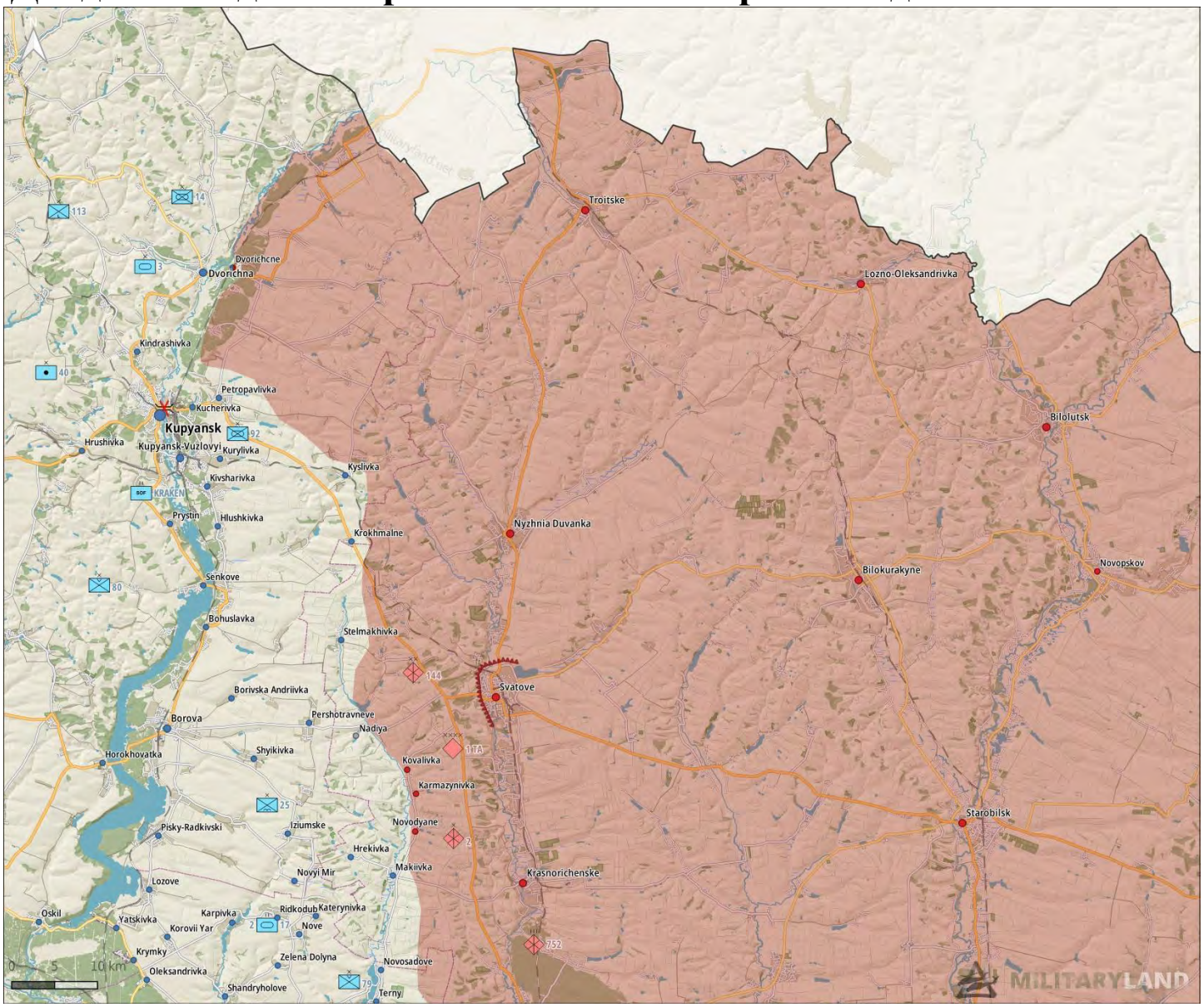
На жаль, хоч цього й варто було очікувати, просування ЗСУ даються дорогою ціною. На відео показано щонайменше два українські Т-64, один МТ-ЛБ та один БРДМ-2 — розбиті, покинуті й захоплені росіянами.

https://www.youtube.com/watch?v=Gig9sg4JLug&t=18s

***

№ 871.

Дайджест подій в Україні та навколо України від 23 жовтня 2022

Головне

1) На крадії капелюх палає. Це про " брудну бомбу" хуйлят і "стрілочника" Шойгу. Насправді, цей закид був украй тупим. Бо навіть власне населення не зреагувало.

2) Енергетична криза ще не починалася, а віялові вимкнення елекрики вже є.

3) Про "демілітарізовану зону" на Запорізькій АЕС БЕЗ виведення рашистського мотлоху бачить у вологих снах директор МАГАТЕ Гроссі. Бо гроші не смердять?

4) Про катастрофу з фінансами "жебракам" з кабмінету й інших силових структур варто було б запитати у агробаронів.

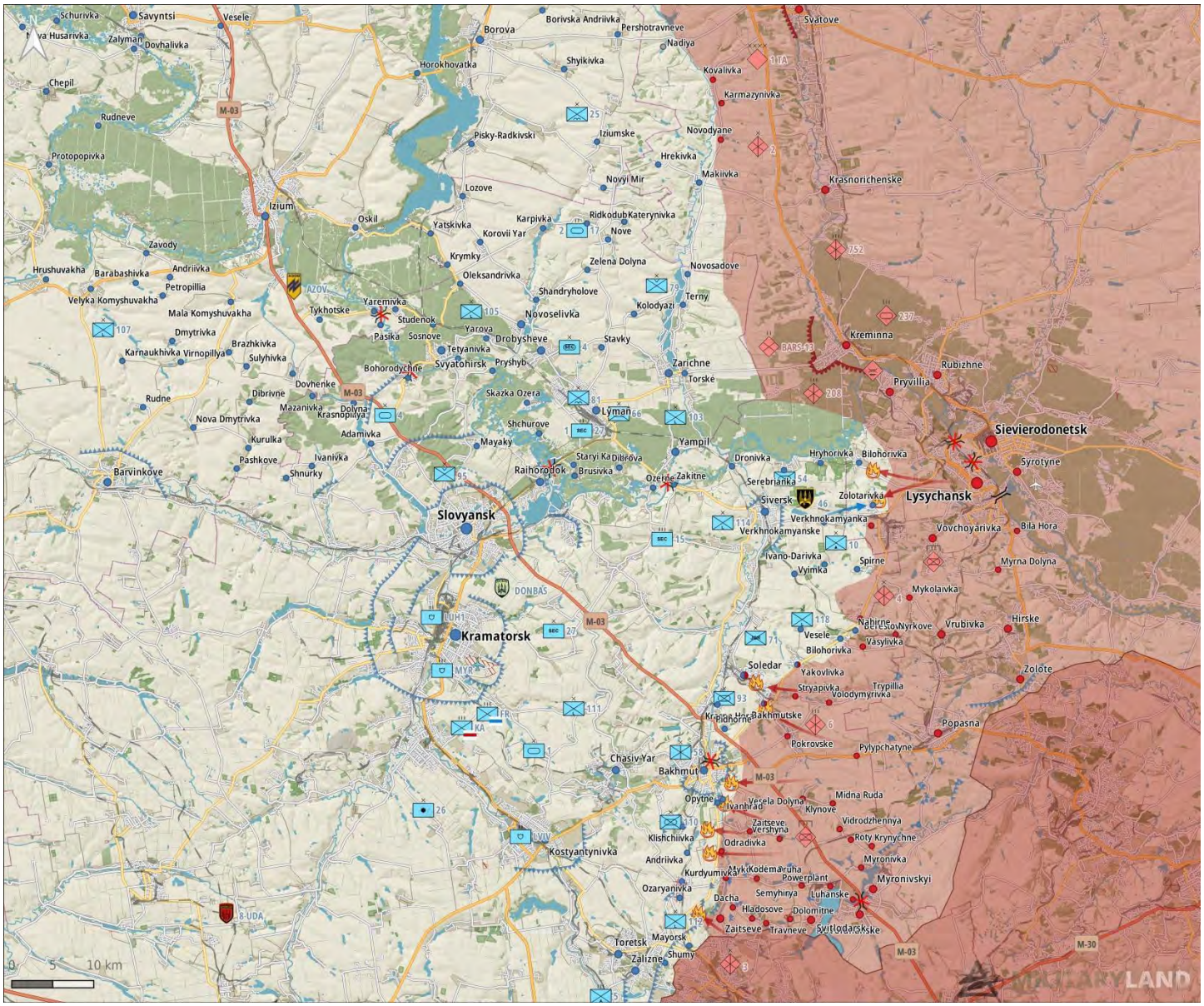
Теми доби

1) Шойгу звинуватив Україну в намірі застосувати "брудну бомбу".

2) Шмигаль попередив, що без західної допомоги коштів на виплату зарплат і пенсій не вистачить.

3) Російський пропагандист Красовський запропонував топити та палити українських дітей.

1. Війна

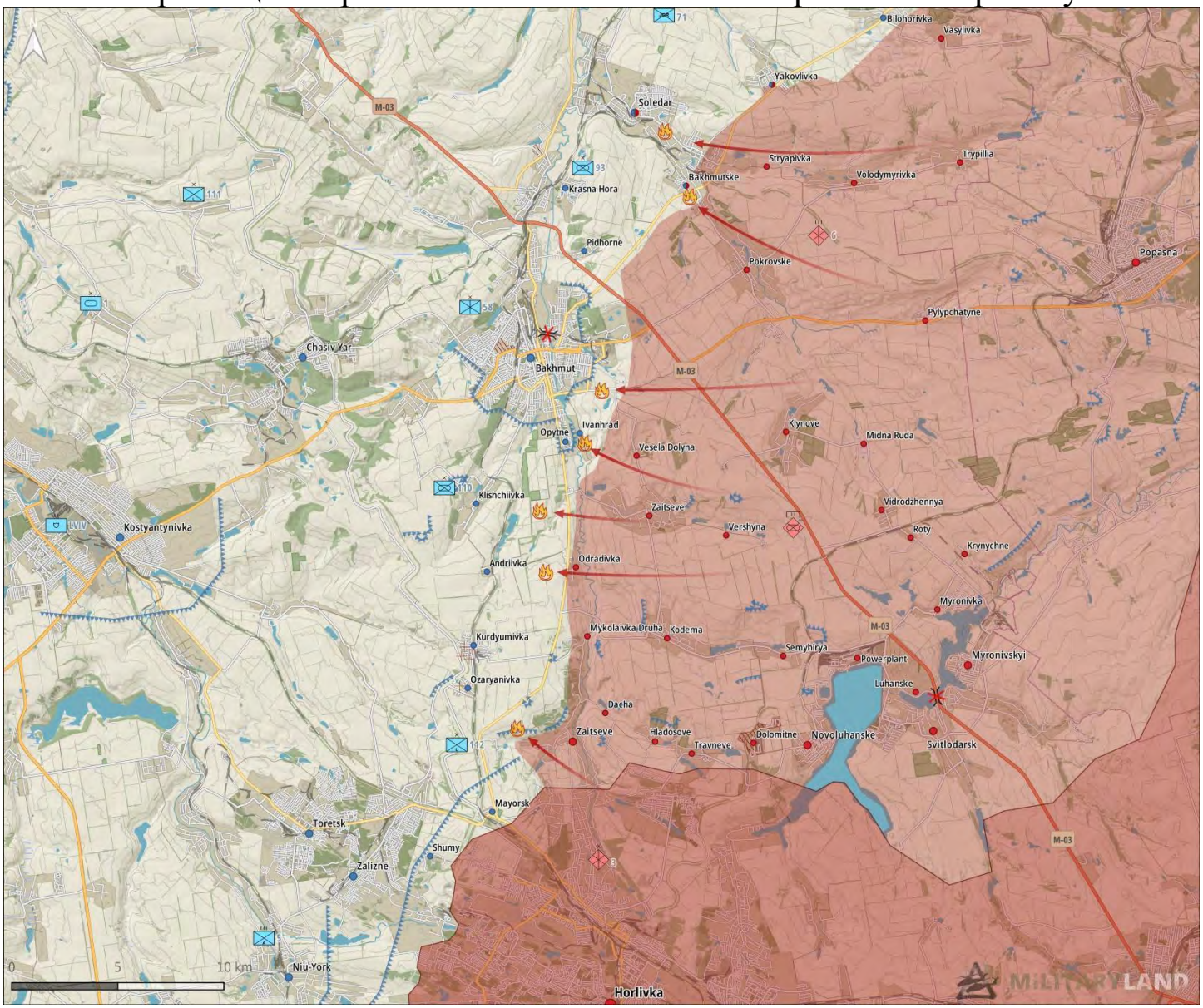
1-1) Фронт

• Генштаб повідомив про припинення спроб прориву російськими військами української оборони на кордоні на північному сході Харківщини – у Чавунівці та Землянках.

• Окупанти намагаються захопити Бахмут і Соледар за будь-яку ціну, атаки за підтримки авіації та артилерії накочуються хвиля за хвилею, проте ЗСУ утримують позиції й навіть контратакують.

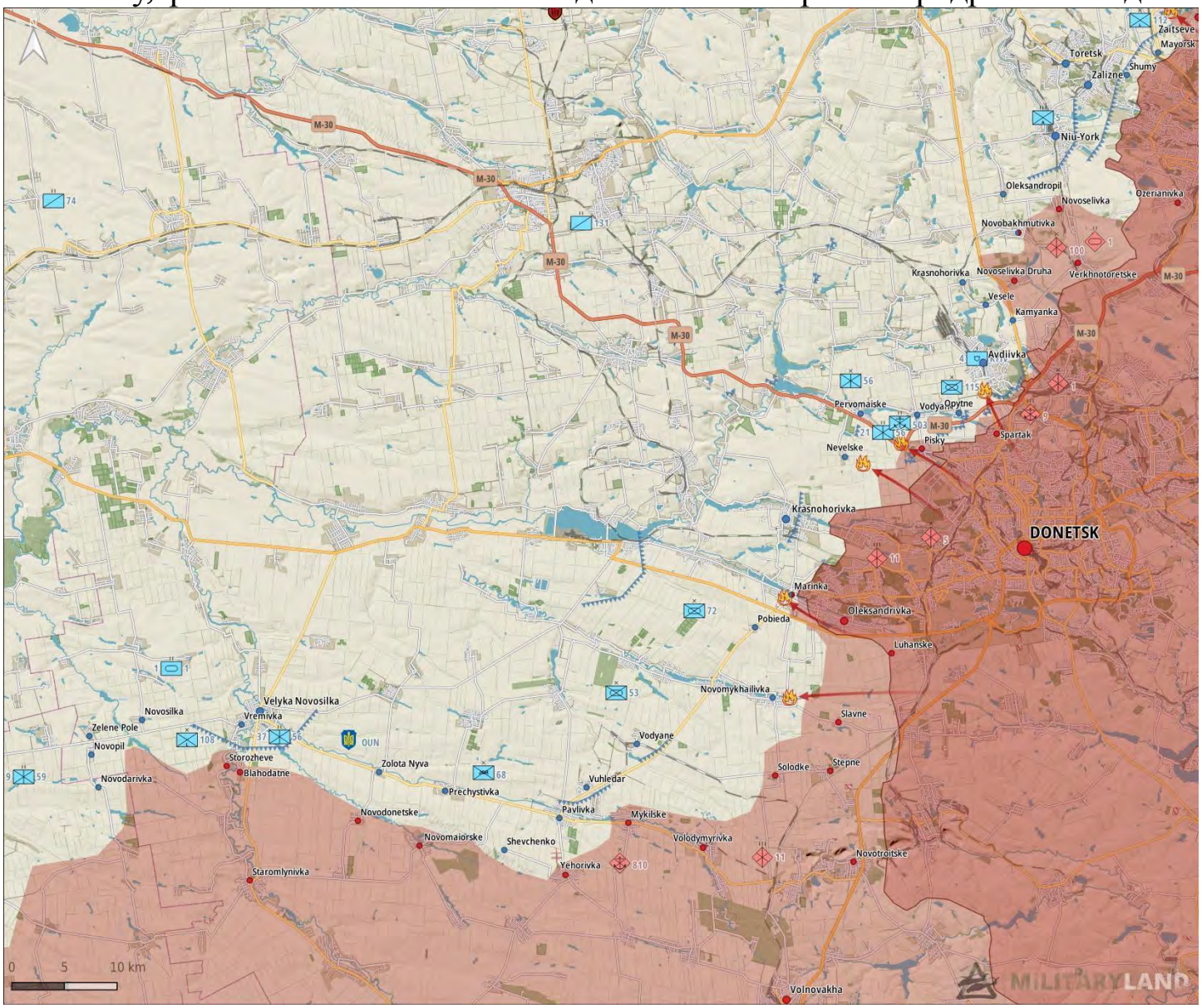
• Відновилися запеклі бої в районі Авдіївки, а також на околицях Донецька – у Первомайському, Невельському, Красногорівці, Мар'їнці та Новомихайлівці.

• На Херсонщині російські війська кілька разів контратакували в

Бериславському районі щоби стримати наступ ЗСУ. За інформацією Міноборони, окупанти в Херсоні блокують зв'язок та демонтують обладнання телецентру. В обласному центрі здійснено спробу замаху на колаборанта – "начальника СІЗО".

• За інформацією командування Повітряних сил, ЗСУ збили вже 273 іранські бойові безпілотники Shahed-136 із 13 вересня – коли російська армія вперше застосувала їх у Куп'янську. ЗМІ повідомили про прибуття до Білорусі на аеродром Мачулищі групи іранських інструкторів, які навчають російських операторів застосуванню цих дронів та координують атаки. За інформацією Генштабу, російські війська взяли під повний контроль аеродроми в Ліді та

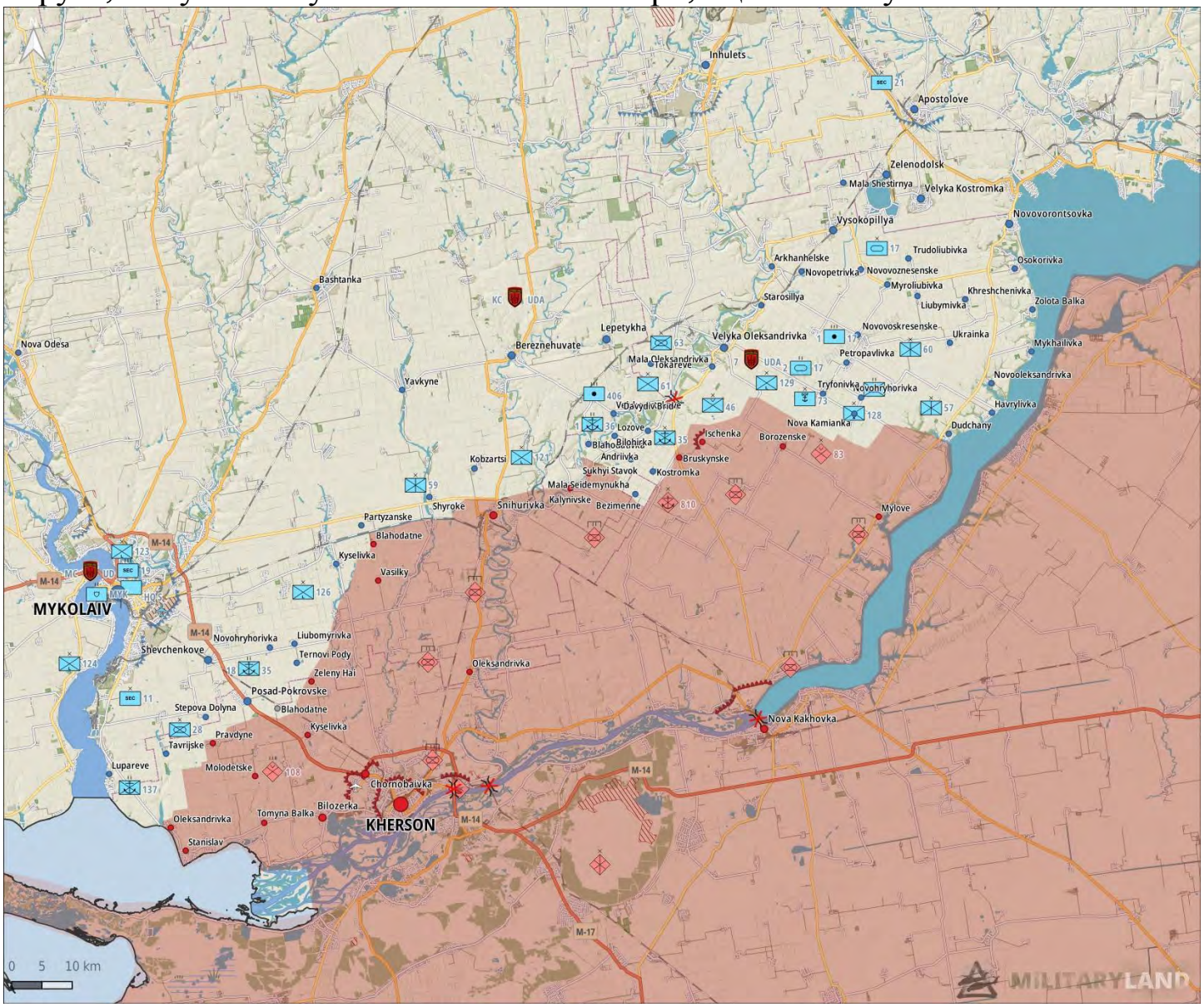
Барановичах, звідки завдають ударів по Україні.

Начальник Головного управління розвідки Буданов констатував, що третина ударів дронами досягає мети, а терор може тривати ще дуже довго.

• Президент Зеленський оголосив про відновлення електропостачання у всіх регіонах після російського ракетного удару в суботу, хоча енергокомпанії змушені застосовувати графіки віялових відключень. Він закликав власників бізнесу відмовитися від підсвічування вітрин та вимкнути вивіски.

У Києві та області впродовж неділі відбулися масштабні відключення електропостачання. Мер Києва Кличко звинуватив мешканців Києва в тому,

що вони не економлять електроенергію. Його заступник Пантелєєв заявив, що міська адміністрація була змушена розпочати опалювальний сезон, оскільки містяни вмикають обігрівачі. Люди після відключень заряджають ґаджети, перуть, готують їжу та вмикають бойлери, що збільшує навантаження на

енергосистему.

Міністр енергетики Галущенко заявив, що Україна внаслідок російської агресії втратила до 90 % вітрової та 40–50 % сонячної генерації.

• Країни "Великої сімки" закликали Росію повернути Україні контроль над Запорізькою АЕС та засудили викрадення керівництва ядерного об'єкта. Заступник голови російського МЗС Рябков заявив, що РФ готова обговорювати створення демілітаризованої зони навколо АЕС, проте не має наміру виводити з неї підрозділи та важку техніку. Минулого тижня окупанти здійснили ротацію підрозділів на станції. Окупаційна влада чинить тиск на працівників ЗАЕС для примушення до підписання ними контрактів із Росатомом.

• У російському Іркутську на житловий будинок упав сучасний винищувач Су-30, обидва пілоти загинули. Це вже другий інцидент упродовж тижня із новітніми російськими літаками і може свідчити про проблеми з їхньою якістю та підготовкою пілотів.

• ПВК "Вагнера" зводить у Луганській області ешелоновану лінію оборони, включно з ровами та протитанковими бетонними загородженнями. Губернатор Курської області РФ повідомив про будівництво поблизу з українським кордоном двох ліній оборонних споруд для захисту від наступу українських військ. Такі ж укріплення зводить і влада Білгородської області.

1-2) Тил

• Глава парламентської фракції президентської партії "Слуга народу" Арахамія заявив, що Верховна Рада ухвалить бюджет після отримання урядом та Нацбанком рекомендацій від МВФ.

• Президент Зеленський обговорив із директором МВФ Георгієвою створення координаційної платформи донорів України. Він подякував їй за виділення $1,3 млрд термінової допомоги та висловив надію на якнайшвидше погодження наступної програми кредитування.

• Канцлер Німеччини Шольц та голова Єврокомісії фон дер Ляєн повідомили, що країни "Великої сімки", зокрема, США та ЄС, уже надали екстрену допомогу Україні в розмірі понад €35 млрд для задоволення нагальних фінансових потреб. Вони заявили, що для відновлення України потрібен новий "план Маршалла", у якому допомога ЄС відіграватиме "особливу роль".

• Прем'єр-міністр Шмигаль заявив, що громадяни країни можуть залишитися без зарплат і пенсій у разі зупинення Євросоюзом обіцяного фінансування, оскільки всі можливості внутрішньої економії "вже вичерпано". Він повідомив, що €3 млрд із загального пакета €9 млрд цієї допомоги заблоковано, оскільки Німеччина пропонує виділити ці кошти у вигляді грантів, а не кредитів. Шмигаль констатував, що Україна одержала величезну підтримку від партнерів – переважним чином від США та ЄС, і наразі вже неважливо, чи буде допомога від ЄС грантом, чи кредитом.

• За інформацією НБУ, регулятор протягом тижня продав на валютній біржі $576 млн, купив – усього $7 млн. Це трохи менше, ніж за попередні тижні, проте ці продажі зменшують міжнародні резерви країни приблизно на $2,5 млрд щомісяця.

2. Україна та світ

• Міністр оборони РФ Шойгу зателефонував міністрам оборони Франції, Туреччини, Великої Британії та США й повідомив, що Україна нібито готується застосувати "брудну" ядерну бомбу на своїй території та звинуватити в цьому російську армію, щоби налаштувати весь світ проти Росії. Цю інформацію синхронно поширили всі російські пропагандистські ЗМІ. Міністри США, Великої Британії та Франції в спільній заяві чітко дали зрозуміти Шойгу, що вони побачили спробу Росії застосувати "брудну бомбу" як привід для ескалації. Міністерство оборони Туреччини оголосило, що міністри обмінялися інформацією та думками щодо необхідності бути обережними та пильними в через провокації, які в змозі погіршити ситуацію з безпекою в регіоні.

Міністр закордонних справ Кулеба негайно зв'язався із держсекретарем США Блінкеном для обговорення ситуації. Він заявив, що РФ говорить про "брудну бомбу", оскільки шукає привід для "операції під чужим прапором", і назвав звинувачення Шойгу абсурдними та небезпечними. Президент Зеленський закликав лідерів країн-партнерів максимально жорстко відреагувати на черговий крок ескалації агресії з боку Росії та наголосив, що всі знають, хто саме є "джерелом усього брудного".

Міністр оборони Резніков заявив, що Україна вимагає виконання своїх зобов'язань країнами, які підписали Будапештський меморандум про гарантії безпеки в обмін на відмову від ядерного статусу. Йдеться про п. 4 Меморандуму, який передбачає вимогу скликання Ради Безпеки ООН із метою надання допомоги Україні, якщо вона стане жертвою акту агресії або загрози агресії із застосуванням ядерної зброї.

• Уряд Нідерландів виділяє €500 млн на воєнну допомогу Україні – на фінансування навчальної місії для підготовки українських військовослужбовців, постачання зброї та боєприпасів і програми розмінування.

Міністр закордонних справ Кулеба зателефонував главі МЗС Естонії Рейнсалу й обговорив постачання Україні засобів ППО та підготовку до спецтрибуналу щодо воєнних злочинів РФ.

• Міністерство інфраструктури звинуватило Росію в перешкоджанні "зерновому транзиту", оскільки порти "великої Одеси" працюють лише на 25–30 % своїх потужностей.

• Сирійська наглядова рада з прав людини (SOHR) повідомила про знищення Ізраїлем на аеродромі сирійського міста Дімас заводу зі збирання іранських безпілотників.

• Єврокомісар із питань внутрішнього ринку Бреттон заявив, що Євросоюзу вдалося досягти незалежності від постачання російського газу, а його частка в споживанні країнами ЄС знизилася з 40 % до 7 %. Він наголосив, що Росія вже не є надійним партнером, а 135 млрд м³ газу вдалося купити в інших постачальників, щоправда, за набагато вищою ціною.

Італія не імпортує російський газ уже протягом тижня.

Чеська енергокомпанія CEZ має намір відсудити в Газпрому в міжнародному арбітражі компенсацію за перебої з постачанням газу впродовж року.

• Молдова з 24 жовтня може відчувати дефіцит електроенергії через можливе припинення постачання газу з РФ. Віцепрем'єр-міністр Спину заявив про необхідність виділення додаткових обсягів газу для Молдавської ДРЕС, яку розташовано в невизнаній "Придністровській молдавській республіці" (ПМР). Станція є основним виробником електроенергії в країні.

• Прем'єр-міністр Угорщини Орбан у річницю повстання проти радянської агресії 1956 року порівняв нинішню політику Євросоюзу з діями радянських військ, що придушили народний спротив. Він пригрозив, що ЄС, який критикує відступ угорської влади від принципів демократії, закінчить так само як і СРСР. Орбан звинуватив колективний Захід у зраді Угорщини в 1956 р.

У столиці країни відбулася багатотисячна демонстрація вчителів і студентів, які вимагали підвищення зарплат педагогам та стипендій, а також приборкання інфляції, що знецінює доходи населення.

• Телеведучий російського пропагандистського каналу Russia Today (RT) Красовський у прямому ефірі з письменником Лук'яненком запропонував палити та топити українських дітей, які говорили, що Україну окуповано "московитами", а трохи пізніше заявив, що Україна "загалом не має права на існування". Лук'яненко у відповідь запропонував не вбивати, але сікти дітей за ці висловлювання. Міністр закордонних справ Кулеба після цього ефіру закликав уряди ЄС заборонити мовлення каналу в усіх цивілізованих країнах.

Директор RT Симоньян оголосила про "зупинення співпраці" з Красовським, після чого він був змушений "просити вибачення".

***

№ 872.

Дайджест подій в Україні та навколо України від 24 жовтня 2022

Головне

1) Я вважаю, що хуйлу немає сенсу розривати оту корупційну "зернову угоду", яка вимиває з України ресурси і гроші. Хоча погрожувати можна довго.

2) Раша = Іран = Північна Корея. Країни, які загрожують існуванню людства. І не треба говорити, що "люди не винні". Саме це населення і є бульоном, в якому з'являються глисти по типу кіма чи хуйла.

3) Зеленський розповів євреям, що вони таки зробили постріл собі в ногу, не допомігши вчасно Україні. Бо Іран вже майже без варіантів стане ядерною державою. І ці бомби буде поцілено саме на Ізраїль.

4) За що оголошено підозру Шевченку? Та лише за те, що десь брикнув і не дослухався до поради "радників" і самого головрезидента єрмакака. А якщо копнути - то подібні справи можна відкривати на ВСІХ без виключень топчиновників.

Теми доби

1) Лавров загрожує зірвати "зернову угоду".

2) ЗСУ поступово просуваються до Сватового.

3) Богуслаєва відправлено під арешт.

4) Колишнього голову НБУ Шевченка оголошено в міжнародний розшук.

1. Війна

1-1) Фронт

• Білоруська влада демонструє активність військ поблизу кордону з Україною. На полігоні в Брестській області буде проведено військові навчання з бойовою стрільбою з важкої техніки. Міноборони Білорусі оголосило, що війська після проведення навчань повертаються до місць постійної дислокації, проте Держприкордонслужба не спостерігає зменшення їхньої чисельності в прикордонній зоні. За оцінкою Головного управління розвідки Міноборони (ГУР), Білорусь не готова до вступу у війну проти України, а суттєва частина техніки знімається з баз зберігання для відправлення до Росії й далі – на лінію фронту в Україну.

• Українські війська ведуть наступ на півночі Луганщини й упритул наблизилися до Сватового. Генштаб повідомив про звільнення 3 населених пунктів у Луганській області та ще 1 – у Донецькій.

• Тривають запеклі бої в районі траси Лисичанськ – Бахмут, та на околицях Соледара та Бахмута. Російське командування не залишає надії захопити ці міста щоби далі розвинути наступ на Костянтинівку та Краматорськ. ЗСУ дали відсіч окупантам, на низці ділянок здійснили успішні контратаки.

• На північній околиці Горлівки та на околицях Донецька спроби атак "народної міліції ДНР" (1 армійського корпусу армії РФ) успіху не мали.

• За повідомленнями з лінії фронту на Херсонщині, українські війська поступово просуваються до Берислава. Оперативне командування "Південь" підтвердило цю інформацію, не розшифровуючи конкретну ситуацію в регіоні.

Начальник ГУР Буданов вважає повідомлення про виведення російських військ із правого берега Дніпра операцією прикриття, оскільки окупанти готуються до вуличних боїв у Херсоні та майже безперервно перекидають на територію області резерви та техніку. З іншого боку, у разі взяття ЗСУ під контроль дамби Каховської ГЕС у повний зріст перед російським командуванням постає проблема швидкої евакуації військ. Це буде вкрай складно через руйнування мостів та вогневий контроль української артилерії над понтонними переправами. Буданов підкреслив, що окупанти поки не готові зруйнувати дамбу Каховської ГЕС, оскільки для цього потрібна інша схема мінування та більша кількість вибухівки. Під час вибуху буде затоплено територію майже по всій нижній течії Дніпра, проте, на думку Буданова, це зупинить наступ ЗСУ лише на кілька тижнів. Також підрив дамби поставить хрест на існуванні Запорізької АЕС та повністю припинить роботу Північнокримського каналу.

За повідомленням Херсонської військової обладміністрації, окупанти евакуюються з правобережної частини області водночас грабують майно музеїв та підприємств. З Херсона вони вивезли пам'ятники Суворову та Ушакову та мають намір викопати мощі Потьомкіна. Генштаб повідомив, що окупаційна влада випустила з виправної колонії в Херсоні злочинців, які погодилися взяти участь у бойових діях проти України.

• Командування Повітряних сил вважає стрілянину з автоматів по іранських бойових безпілотниках у великих містах поганою ідеєю, оскільки ймовірність влучення є незначною, а кулі, що падають на землю, можуть завдати поранення людям і пошкодити майно.

• Услід за міністром оборони Шойгу начальник російського генштабу Герасимов зателефонував главам комітетів начальників штабів Великобританії та США, щоби попередити про "намір" України застосувати "брудну бомбу". Міністр закордонних справ Лавров оголосив, що контакти із Заходом "військовою лінією" триватимуть через "плани застосування брудної бомби" Києвом, ба більше, питання про "ядерний тероризм України" буде винесено на засідання Ради безпеки ООН. Російська пропагандистська агенція РІА-Новини оголосила, що армія РФ приведена в стан готовності до виконання завдань в умовах радіоактивного зараження.

У відповідь на поширені офіційними особами РФ чутки про нібито готовність застосування Україною "брудної бомби" міністр закордонних справ Кулеба запропонував МАГАТЕ негайно направити інспекторів на українські об'єкти, які Росія назвала місцями її розроблення та отримав на згоду від директора Агентства Гроссі. Єврокомісар із закордонних справ Боррель привітав рішення МАГАТЕ про відправлення інспекторів до України. Генеральний секретар НАТО Столтенберг назвав "абсурдними" звинувачення України в створенні "брудної бомби" та застосуванні її на власній території. Спікер Держдепартаменту США Прайс попередив російське керівництво про серйозні наслідки в разі застосування ядерних зарядів чи подібної "бомби" в Україні.

Командувач Сухопутних військ генерал Сирський вважає застосування Росією ядерної зброї проти України цілком імовірним. Майже 2/3 респондентів опитування служби "Рейтинг" не вірять у те, що Росія завдасть ядерного удару по Україні. У вересні такий варіант ескалації агресії не вважали можливим менш ніж половина респондентів.

Представник Пентагону повідомив, що військова розвідка не спостерігає підготовки РФ до застосування ядерної або біологічної зброї й повідомив, що військове відомство РФ залишило відкритими канали прямого зв'язку.

• Російське видання "Медіазона" вважає, що під час "часткової мобілізації" владі вдалося призвати до 0,5 млн осіб. ГУР стверджує, що в Москві триває прихована мобілізація, а російське командування влаштовує її "хвилями", як це робив СРСР у Другій світовій війні. Український Генштаб опублікував звернення до російських військовослужбовців із закликом не брати участь у воєнних злочинах Путіна та зрозуміти, що вони для керівництва РФ є лише витратним матеріалом, а втрати ніхто не вважає. Генштаб наголосив, що російські солдати воюють проти українського народу, а ЗСУ боронять країну від російської агресії.

• Заступник секретаря російської Ради безпеки, колишній президент Медведєв відвідав Уралвагонзавод, який виготовляє танки та іншу важку техніку для

армії РФ. Він стверджує, що запаси озброєння в Росії не закінчуються, скоріш навпаки – темпи їхнього виробництва зросли в кілька разів. Він попередив директорів підприємств ВПК про кримінальну відповідальність за невиконання держзамовлення.

• Американський підприємець Маск повідомив, що функціонування терміналів його супутникової системи Starlink в Україні не буде припинено, незалежно від того, чи буде профінансовано ці витрати Пентагоном.

• Президент Зеленський зібрав засідання Ставки верховного головнокомандувача для обговорення захисту енергосистеми від російських атак ракетами та ударними безпілотниками.

1-2) Тил

• До Верховної Ради внесено законопроєкт щодо відновлення електронного декларування доходів.

• В усій країні відбуваються масштабні вимкнення світла. В інтернет-магазинах суттєво зріс попит на акумуляторні станції, дизельні та бензинові генератори, павербанки, свічки та печі-буржуйки.

Одеська облдержадміністрація оголосила, що припинення електропостачання для населення області не буде. У Києві та області віялові відключення відбуваються регулярно, у передмісті столиці вони іноді тривають багато годин. Укренерго виправдовує позапланові відключення ділянок із найбільшим споживанням необхідністю уникнути розвалу енергосистеми.

• Кабмін поновив перелік тимчасово окупованих територій для виплати допомоги тимчасовим переселенцям. Ці виплати буде здійснено через відділення Укрпошти в місцях розміщення ВПО.

• На кордоні з Польщею до кінця року заплановано відкриття ще одного пункту пропуску "Нижанковичі – Мальховіце" для легковиків та малотоннажних вантажівок, а також для пішого перетину.

• Країна в ніч на неділю перейде на зимовий час.

• НАБУ оголосило в розшук колишнього голову НБУ Шевченка та двох колишніх чиновників державного "Укргазбанку" в справі про відмивання та розкрадання коштів на суму понад 200 млн грн. Шевченко не з'явився на допит, оскільки за офіційною версією перебуває на лікуванні у Відні.

• НАБУ та Спеціалізована антикорупційна прокуратура оголосили підозру голові Рахункової палати Пацкану за незаконне отримання компенсації на житло в період, коли він був депутатом Верховної Ради.

• Шевченківський райсуд Києва відправив під арешт колишнього власника стратегічного підприємства Мотор-Січ Богуслаєва та начальника департаменту зовнішньоекономічної діяльності заводу за підозрою в держзраді та колаборації. Адвокат Богуслаєва підтвердив наявність у його підзахисного російського громадянства. Журналісти опублікували матеріали, які свідчать, що Богуслаєв є громадянином РФ уже понад 20 років. СБУ опублікувала аудіозаписи, що підтверджують його співпрацю з агресором та постачання до Росії компонент та запчастин для бойових гелікоптерів, які застосовуються у війні проти України. Адвокат Богуслаєва заявив, що весь цей час постачання схвалювали компетентні державні органи.

• За оцінкою Міністерства економіки, рівень безробіття до кінця 2022 року зросте до 30 %. Водночас влада послідовно збільшує податковий тиск на бізнес. За результатами численних опитувань, підприємці та директори підприємств вважають, що за нинішніх умов шляхом виживання економіки є кардинальне зниження податків, скорочення та спрощення податкової звітності, а також скорочення персоналу Податкової служби, оскільки кількість її співробітників лише незначно зменшилася з моменту запровадження воєнного стану, а багато підприємств закрилися чи частково згорнули діяльність.

• З моменту введення воєнного стану банки видали "доступні кредити під 5–7–9 %" з держгарантіями погашення різниці відсоткової ставки загалом на суму 56,8 млрд грн, з них лише минулого тижня – майже на 1,6 млрд грн.

• Європейський банк реконструкції та розвитку до кінця 2023 р. виділить Україні кредити на суму до €3 млрд для підтримки бізнесу та економіки, зокрема фармацевтичним компаніям, а також на відновлення інфраструктури та забезпечення продовольчої та енергетичної безпеки.

2. Україна та світ

• Іран оголосив про укладання контракту з РФ на постачання 40 турбін для газової промисловості, що допоможе оминути західні санкції. Влада країни й далі заперечує свою допомогу агресору. Міністр закордонних справ Амір-Абдоллахіян заявив, що "Іран не залишиться байдужим, якщо буде доведено, що Росія використовує його безпілотники проти мирних людей в Україні". МЗС країни спробувало спростувати інформацію про відправлення до окупованого Криму інструкторів для навчання російських операторів дронів. Командування Повітряних сил ЗСУ очікує на появу на полі бою вже незабаром іранських БПЛА Meraj-521 ближнього радіуса дії, безпілотників Arash-2, які використовувалися для ударів по Ізраїлю, а також балістичних

ракет середнього радіуса дії. За інформацією Головного управління розвідки Іран також продав Росії бронежилети та шоломи.

Президент Зеленський у виступі перед учасниками Саміту демократії Haaretz заявив, що альянс Росії та Ірану не відбувся б, якби влада Ізраїлю ухвалила рішення, про яке просила Україна. Він підкреслив, що метою співпраці Ірану з Росією є реалізація ядерної програми, насамперед, створення ядерної бомби, і це є прямою загрозою Ізраїлю. Він звинуватив Ізраїль та "весь демократичний світ" у тому, що вони заплющують очі на російський терор. Міністр оборони Рєзніков обговорив із колегою з Ізраїлю Ганцем шляхи розвитку двостороннього співробітництва, а також постачання гуманітарної та медичної допомоги.

Один із глав Асоціації єврейських організацій та громад України Зісельс закликав одноплемінників та уряд Ізраїлю надати допомогу Україні в боротьбі з іранськими БПЛА.

• Прем'єр-міністр Шмигаль після переговорів із міністром економіки Німеччини Лінднером заявив про намір німецького уряду збільшити воєнну допомогу Україні у 2023 р з €0,7 млрд до €2,0 млрд. Канцлер Шольц пообіцяв відправити до України ще 3 системи ППО IRIS-T SLM "якнайшвидше".

Міністр оборони Рєзніков після розмови з колегою зі США Остіном анонсував надання Україні ще одного пакету воєнної допомоги.

Заступник голови Верховної Ради Кондратюк після зустрічі з хорватським міністром у справах ветеранів оголосила про готовність Хорватії прийняти на лікування та реабілітацію поранених українських військовослужбовців.

• За твердженням Міністерства інфраструктури, російські інспектори затримали в районі протоки Босфор понад 170 суден, які прямують до портів "великої Одеси" під навантаження продовольства для експорту чорноморським "зерновим коридором". МЗС закликало світову спільноту вплинути на Росію для запобігання торпедування "зернової угоди" та продовження її дії й після 120 діб. ООН закликає вжити термінових заходів для виключення затримки суден, що прямують з Одеси та до Одеси. Міністр закордонних справ РФ Лавров запросив у ООН дані про кінцеві пункти призначення зерновозів, оскільки, за його словами, "найбідніші країни отримують лише 5–7 % українського експорту, а решта зерна йде до країн ЄС". Він наголосив, що рішення РФ буде ухвалено на підставі даних, отриманих від ООН.

• Російське відділення Міжнародного руху Червоного Хреста оголосило збирання коштів для підтримки сімей мобілізованих військовослужбовців, які

беруть участь у бойових діях в Україні. Уповноважений Верховної Ради з прав людини Лубинець закликав виключити російське відділення з організації та заборонити використовувати її емблему. Українське відділення закликало керівництво організації вжити "жорстких заходів" щодо російського.

• 30 членів Конгресу США від Демократичної партії в листі до президента Байдена закликали його переглянути стратегію підтримки України та піти на прямі переговори з російським президентом Путіним. Лідер більшості в нижній палаті Конгресу США Пелосі заявила, що Україну підтримують конгресмени обох партій, тому в разі перемоги Республіканської партії на проміжних виборах воєнну допомогу припинено не буде.

• Французький президент Макрон на конференції в Італії, яка проходила під гаслом "Заклик до миру", закликав Російську православну церкву протистояти маніпулюванню з боку керівництва РФ. У першому ряду в залі сидів заступник патріарха РПЦ митрополит Антоній. Постійний представник України при ООН Кислиця у відповідь на цей виступ заявив, що РПЦ ніхто не маніпулює, ба більше, вона є складовою злочинного російського режиму.

• Українське МЗС відреагувало на заклик угорського прем'єр-міністра Орбана про скасування санкцій проти РФ. Прессекретар Ніколенко заявив, що в разі припинення санкційного тиску російські танки з'являться в Будапешті швидше, ніж Орбан встигне зателефонувати до Москви. Українці платять життям за спокій та мир європейських міст, тому, за словами Николенка, допомога Україні не є благодійністю.

• Міжнародна група протидії відмивання брудних грошей FATF обмежила участь РФ у роботі організації та її регіональних груп.

• Канцлер Німеччини Шольц закликав країни Європи інвестувати у відновлення України, оскільки вважає неминучим вступ країни до Євросоюзу.

Україна одержала Дорожню карту для приєднання до Механізму цивільного захисту ЄС у надзвичайних ситуаціях. Її членами є 28 країн Союзу та 4 кандидати.

Президент Зеленський підписав закон про приєднання до Європейської організації публічного права, яка може допомогти в реалізації реформ в Україні та підготовці фахівців у галузі права.

• Етнічного індуса Сунака призначено прем'єр-міністром Великої Британії. Поки невідомо, чи надаватиме він таку ж жорстку підтримку України, як його попередники. Лідер Шотландії Стерджен після призначення Сунака закликала до нових виборів та визнання незалежності від метрополії.

3. Київ

• На сайті Київради набрала достатню кількість голосів петиція про перейменування площі Перемоги, повернення їй колишньої назви – Галицька, видалення обеліска із радянською зіркою та організації в цьому місці скверу.

• Комісія з ЖКГ Київської міськадміністрації підтримала рішення щодо відкриття туалетів на станціях метро. Їхнє відвідування буде включено у вартість квитка.

***

№ 873.

Стус: «За всё время войны украинское правительство ничего не сделало ни для деолигархизации, ни для демонополизации, ни для демократизации. Зеленский, как и до войны, остаётся слугой олигархов»

Стус **2022-10-25**

Сейчас мы наблюдаем обострение противостояния с Россией. И практически не видим противостояния с Украиной.

Оно и понятно, и Запад и бывший Запад в ужасе от действий России и рассматривают Украину и как щит и как удобное предполье.

Но цивилизационное противостояние с сословно-олигархической Украиной для остального мира ненамного мягче, чем цивилизационное противостояние с сословно-авторитарной Россией.

Поэтому,

> **— будет наблюдаться обострение противостояния Запада, бывшего Запада и Востока и с Россией и с Украиной одновременно.**

За всё время войны украинское правительство ничего не сделало ни для деолигархизации, ни для демонополизации, ни для демократизации. Зеленский, как и до войны, остаётся слугой олигархов.

Пока речь шла о продолжении существования Украины антироссийская коалиция на это закрывала глаза.

Но на данном этапе войны, сохранение существования независимой Украины практически обеспечено героической борьбой народа Украины по отражению российской агрессии. А в остальном мире, тем временем, набирает обороты цивилизационная смута.

И похоже,

> **— мы наблюдаем первые шаги по усилению давления антироссийской коалиции на украинскую олигархическую власть.**

ЕС готов финансировать Украину на уровне 1,5 млрд евро в месяц, что составит около 18 млрд евро в 2023 году, заявила глава Еврокомиссии Урсула фон дер ***Ляйен***.

1) Украине этого явно недостаточно, даже с учетом помощи от США и других союзников.

2) Также наблюдается определённое замедление поставок вооружения Украине, не связанное со складскими запасами и производственными возможностями.

3) И всё громче звучат призывы сократить объёмы помощи Украине.

Намёк очевиден – антироссийская коалиция готова помогать Украине для её последующего освоения на достигнутом технологическом уровне, но не готова и дальше содержать не эффективную и тотально коррумпированную олигархическую власть Украины.

Украине пока мягко намекают.

> Хотите сохранить страну и освободить оккупированные территории? Избавляйтесь от олигархов и монополистов, проводите демократизацию.

В ответ Украина делает вид, что намеков не понимает.

Зеленский в ходе выступления на конференции в Берлине призвал страны ЕС создать "финансовый Рамштайн" для помощи Украине:

> "Нам нужна финансово-координационная платформа, которая объединит все усилия по восстановлению нашей страны".

А зачем этот финансовый Рамштайн странам антироссийской коалиции?

> 1) Военной российской опасности для них самих больше нет.
>
> 2) Зачем им продолжать поддерживать олигархическое правительство Украины, которому удобно находится на содержании Запада и бывшего Запада и которое не хочет реформироваться в направлении демонтажа существующей в Украине сословно-олигархической системы?

Либо Украина, наконец, будет, реформироваться в указанном союзниками направлении, либо её просто «оставят в покое», резко сократив помощь.

> Оставят, и «на съедение российскому медведю», и на внутренние разборки в оккупированной и окончательно доведённой до нищеты стране.

Тем более, что долго это не продлится – оставшись без большей части внешней поддержки Украина взорвётся изнутри за пару месяцев.

А когда Запад и бывший Запад открыто скажут, что

> **1) «в сокращении поддержки Украины виновата украинская сословно-авторитарная система»,**

то

> **2) и Зеленского и олигархов сметут вооруженные граждане Украины. Та самая формирующаяся украинская политическая нация.**

Понимают ли это украинские олигархи?

Понимает ли это Зеленский?

***

№ 874.

Во время кризиса, особенно системного (а у нас именно такой), государство должно проводить контрцикличную политику

Куц **2022-11-25**

"Идти против шерсти":

> **— создавать рабочие места, когда бизнес их сокращает, осуществлять капинвестиции, когда бизнес их замораживает.**

Так делают даже государства с либеральной экономикой.

Но для такой политики нужен инструментарий:

> — банки развития, ЦБ или ФРС в США (покупающая корпоративные ценные бумаги), госкомпании (или с частью госучастия как люфтганза в Германии).

Есть ли контрцикличная политика в Украине? Или государственная гарантия работы?

Пока нет и не планируется.

Министр экономики Украины Юлия ***Свириденко*** оценила уровень безработицы у нас к концу года в 30%.

Катастрофический показатель.

Нужна масштабная контрциклическая политика.

Но пока у нас «вся надежда на приватизацию».

> Правительство передало Фонду госимущества 800 госпредприятий для их продажи.

Министр считает, что

> 1) "приватизация позволит предприятиям получить эффективного собственника и инвестиции.
>
> 2) Кроме того, будут созданы рабочие места, что особенно актуально, учитывая прогнозируемый на конец года уровень безработицы в 30%".

Я не могу понять, в чем тут логика…

Если бизнес сокращает рабочие места и инвестиции на своих производствах, то прчему он будет инвестировать млрд грн в госсобственность, которую нужно еще уметь поднять на качественно иной уровень.

Доход от приватизации у нас всегда напрямую коррелировал с обьемом ПИИ.

В 2005 и 2010/12 - рекорд по приватизации и ПИИ.

Что вполне логично, так как

> **1) приватизация - тот же процесс инвестирования, требующий денег и точек роста.**
>
> **2) Ни первого, ни второго у нас сейчас нет.**

Кредитование заблокировано учетной ставкой в 25%. Дефицит энергетических ресурсов.

С какого чуда появятся инвестиции частного бизнеса?

> Печально, что подобное звучит на немецко-украинском экономическом форуме в Берлине, где обсуждается "план Маршалла" для нас.

То есть

> **— Украина сходу говорит о том, что рецепт преодаления кризиса - в максимальном устранении государства во время войны.**

Но разве так действовали во время Второй мировой правительства в США и Великобритании?

Снижение роли государства необходимо на этапе послевоенного восстановления (лет через пять после завершения войны, когда уровень рисков будет снижен и произойдет инфраструктурное восстановление).

Но сейчас, такая политика - билет в один конец.

Если

> **— "план Маршалла" будет сверстан на принципе "подтолкни падающего" и "созидательного разрушения", весь наш потенциал в процессе приватизации будет утилизирован.**

Украина должна говорить со своими стратегическими партнерами о необходимости проведения структурной перестройки и контрцикличной

политики, о государственной гарантии работы в течение как минимум пяти лет после войны.

И о мобилизационном формате - на период самой войны.

Правильная стратегия - залог не только успеха, но и качественного формирования каналов западной помощи.

Ведь если

1) страна делает ставку на приватизацию - она артикулирует "рыночный" путь восстановления, а не донорский и системный.

И тогда на просьбу о помощи нам всегда могут сказать:

2) **у вас же идет приватизация, получайте деньги от нее...**

***

№ 875.

Отже, давайте нарешті познайомимось із історію та дизайном берлінських противоповітряних башт

Bundesarchiv, Bild 183-S76936
Foto: Heilig, Walter | 4. September 1947

на фото - останні дні "зоопаркової башти" в 1947 р., незадовго до знесення

Ільченко **2022-10-25**

Як ми уже знаємо, директиву на їх побудову Гітлер підписав практично під звуки британських бомб, які хоч і були легкими, зате падали на Берлін абсолютно безкарно. Гітлерівські генерали може й були військовими злочинцями і маніяками, але дураками точно не були. Вони зробили рівно два ключових висновки:

- Перший і головний: Берлін досяжний і вразливий. І що найважливіше, генерали розуміли - такий же висновок зроблять в британському "RAF Bomber Command" (спеціальному окремому штабі Королівських Повітряних Сил, який відповідав за бомбардувальні рейди).

- Другий: існуюче ППО не справляється із великими бомбардувальними ескадрильями, особливо, якщо вони надто високо летять.

25 серпня 1940 року німцям круто пощастило - британські льотчики, побоюючись розрекламованої потужності берлінських ППО, бомби максимально розосередили по літаках - тому в ескадрильї було аж цілих 95 бомбардувальників, кожен із яких ніс буквально по парі-трійці бомб. Крім того, політ туди і назад мав бути без дозаправки, тому взяли найменші 18-кілограмові 40 lb GP/HE (40 фунтів - це і є 18 кг.), щоб максимально полегшити навантаження на мотор. Завдяки цьому льотчики також отримували змогу піднятись на висоту своєї "ефективної стелі", що за планом британських стратегів, також підвищувало шанси на виживання і успішне бомбометання.

Чому британці так сильно перестраховувалось? Ось приклад: в операції "Хеддок" (11-17 червня 1940 р.), в рамках якої планувалось бомбити слабко захищені Турин та Геную, брало участь 36 літаків. Із них до своїх цілей змогло долетіти лише 13, решта повернулась через погану погоду і нестачу пального. При цьому основний британський бомбардувальник великої відстані - Vickers Wellington - був змушений на зворотньому шляху дозаправлятись на Півдні Франції. "Віккерси" також використовувались і для бомбардування Мілана - долетіло лише шість із вісьми, і всі шестеро мусили дозаправлятись у Франції. Саме після цього Муссоліні і Гітлер натиснули на французький уряд Віші, щоб ті взагалі ніякої допомоги британцям не надавали. А 25 серпня виявилось, що Королівські Повітряні Сили можуть долетіти до Берліна і без дозаправки на шляху назад.

Отже, зробили висновок гітлерівські генерали, британцям абсолютно нічого не заважає, наприклад, повісити на той же "Віккерс" додаткові баки із

пальним (а конструкція це дозволяла - корпус Vickers Wellington було побудовано із сітчастим модульним скелетом, який дозволяв поставити додаткові баки хоч прямо в крилах) та поставити мотор потужніше - і після цього висипати на Берлін щось значно більше за 18-кілограмові бомби. Такі бомби Британія мала - 250-фунтові (110 кг.) та 500-фунтові (230 кг.) уже стояли на озброєнні, а в 1939-му уже була випробувана експериментальна бомба на 1000 фунтів (450 кг.) - в серію, вона, правда, не пішла, перші реальні 450-кілограмові бомби британці поставили у війська тільки в 1942 році. Але про випробування німці знали, і мали розраховувати, що один із бомбардувальників може нести на собі такий "подаруночок".

Тоді й з'явилась ідея захистити Берлін спеціальними стаціонарними протиповітряними спорудами, на які можна було б поставити потужні та далекобійні протиповітряні гармати.

Перша проблема була чисто технологічна. Основою ППО тоді була 88-мм гармата Flak 37 (Flak - німецьке скорочення від "Flugabwehrkanone", тобто "протиповітряна гармата"), саме її далекобійності не вистачало - при теоретичній стелі 12 км., реальна була не більше 9 км., і то при наявності потужного радара. Більш далекобійна гармата у Люфтваффе також була - 128-мм FlaK 40. Це була найкраща протиповітряна гармата свого покоління і як потім виявилось, мало не найкраща протиповітряна гармата Другої Світової. Проблема в тому, що важила вона 17 тонн, а снаряд для неї важив цілих 26 кг, тому для заряджання використовували спеціальну електромеханічну систему. Змонтувати таку байду, а тим паче їх батарею, на відкритій місцевості - чисте самогубство. Достатньо перебити кабель електропостачання, і все - гармата перетворилась на шматок металобрухту.

Тому протиповітряна споруда мала бути бетонною, монументальною і достатньо великою для всіх необхідних допоміжних структур. Гітлер тут же сам і намалював ескіз - саме так, Flakturme будувались за ескізами особисто Гітлера - із чотирма захисними куполами, більше схожий на справжню середньовічну фортецю.

Першу експериментальну ППО-фортецю вирішили звести біля Берлінського Зоопарка. Розрахунки показували, що вона зможе прикрити одночасно урядовий квартал і квартал Тіргартен. Так вона і увійшла в історію, як "зоопаркова башта". Також запланували звести іще дві такі самі башти - в Фрідріхсхайні та Гумбольдтсхайні (це райони Берліна). Вони утворювали трикутник, який захищав практично весь Берлін.

Прямо на етапі побудови виникла іще одна неочікувана проблема.

Башту планувалось оснастити чотирма спареними 128-мм FlaK 40, які підтримувались по периметру слабшими 37-мм гарматами FlaK 37, а також 8 батареями 20-мм. гармат Flakvierling 38 (в батарею входило 4 гармати). Цього за розрахунками вистачало для знищення практично будь-якої ескадрильї, навіть якщо її будуть ескортувати винищувачі. Для того, щоб все це розмістити, а головне, витримати, знадобилась цільнобетонна споруда висотою із 13-поверховий будинок (хоча власне поверхів було 6, плюс захисні куполи і підземна структура).

Щоб ви собі уявляли технологію побудови - називається вона "плаваючою опалубкою". У нас в Україні є пам'ятка архітектури, побудована за цією технологією - харківський Держпром, це монолітна, практично незнищенна будівля. Спершу вибудовують опалубку скелета, а потім просто туди заливають бетон. Завдяки цьому можна досягати неймовірної товщини стін. У Flakturme вона була приблизно три метри. Це не помилка - три МЕТРИ, бо розраховувалось на прямий удар 1.000-фунтової британської бомби.

Так от проблема була в тому, що ця величезна будівля була... пустою. Радарна система, а також особливий електромеханічний комп'ютер для прицілювання (якщо захочете - розповім якось окремо) були винесена в окрему башенку-бункер, яка називалась L-turm (від нім. Leitturm - "Провідна") - власне ППО-башта звалась G-turm, тобто Gefechtsturm, "Бойова башта". Всі системи ППО, включаючи систему заряджання і склади, зайняли лише верхній поверх G-turm, плюс захисні куполи.

І тоді гітлерівські генерали вирішили, що ця башта повинна мати іще якусь функцію, окрім як безпосередній захист від авіаударів. Крім того, розраховували вони, війна колись скінчиться, і ці башти треба буде під щось перепрофілювати. Отже, Flakturme має бути не лише військовим, а й соціальним об'єктом.

Відпрацювали модель на уже майже збудованій "зоопарковій башті". Завдяки триметровій товщині стін, в залах можна було створити спеціальний контрольований клімат.

Тому на перших двох поверхах

> — розмістили скарби всіх берлінських музеїв, включаючи навіть розібраний Пергамонський Олтар. Коли Червона Армія захопила Берлін, тільки з цієї башти кілька днів вивозили "трофеї".

На третьому

> — розмістили госпіталь на 85 місць із унікальним обладнанням, який працював до останніх годин Битви за Берлін.

Крім того,

> — були створені величезні "комунальні квартири" на 15 тис. мешканців (із ущільненням - 30 тис.), де вони могли укриватись від бомбардувань протягом місяця (а із повною комплектацією складів у підвалі - навіть цілий рік).

Експеримент повністю удався. Військову частину обслуговували війська Люфтваффе, 350 чоловік персоналу. А для обслуговування громадянської частини залучили гітлерюгенд.

Наступні дві берлінські башти уже будували більш як соціальні об'єкти - так звані "кітци" (kiez - слово із берлінського сленга, запозичене у полабських слов'ян, яке значить "спільнота").

> Вони планувались уже більше як довгострокові укриття і навколо них цілеспрямовано формувалась своєрідна "коммуна", яка включала в себе укриття і установи для надання всієї необхідної допомоги під час бомбардування - від харчування до лікування.

Як ці башти воювали? Надзвичайно ефективно, причому не лише в повітрі... а й на землі, причому побудовані були настільки на совість, що опирались навіть фронтальним штурмам.

Розлючені радянські генерали наказували накривати башти килимовим вогнем із всієї наявної артилерії, а вони стояли.

Щоб ви просто розуміли, якого рода були обстріли

> - навколо "зоопаркової башти" було знесено практично все. Було знищено Берлінський Зоопарк разом із близько півтора тисячами звірів і більшу частину квартала Тіргартен.

А башта встояла і не втратила вогневої потужності, хоч і була добряче пощерблена.

Її навіть не змогли взяти - її залишили війська після того, як побачили радянський прапор на Рейхстагу.

Власне, саме для цього і знадобилась самоубивча місія Береста, Єгорова і Кантарії - бо берлінські башти завдяки своїй унікальній системі прицілювання розносили вщент навіть цілі танкові підрозділи і буквально не давали взяти центр Берліна.

Це, до речі,

— єдиний випадок в історії, коли навіть суперважкі танки ІС-2, сталінську гордість, підбивали прямою наводкою з протиповітряних гармат.

...я ж вам кажу - ми не знаємо історії Другої Світової.

***

№ 876.

Підконтрольна уряду компанія «Магістральні газопроводи України» заплатить хедхантерам 1,7 мільйона гривень за пошуки кандидатів на посаду гендиректора ТОВ «Оператор ГТС України». За неофіційною інформацією, цим кандидатом ще до найму хедхантерів був визначений Андрій Хоменко, з яким у міністра енергетики Галущенка нормальні стосунки

Особливого цинізму історії додає той факт, що про неприпустимість таких ігрищ з керівником незалежаного оператора газової системи Зеленському і Галущенку особисто повідомляли посли G7, писали Секретаріат Енергетичного співтовариства, Світовий банк та Єврокомісія. Всі казали одне – зробіть у «Операторі» справді нормальну незалежну наглядову раду, і нехай вона обирає толкового керівника, який би не виконував хотєлки різних чиновників. Це і є основний принцип корпоративного управління.

Але Галущенко вперся і без створення наглядової ради в «ОГТСУ» продовжив легалізовувати свого ставленника в керівництві держкомпанії. Навіть мільйони на хедхантерів виділив, щоб красивіше виглядало.

Докладніше

https://nashigroshi.org/2022/10/26/khedkhanteram-zaplatiat-mayzhe-2-mil-yony-za-poshuk-kandydativ-na-hendyrektora-ohts/

Хедхантерам заплатять майже 2 мільйони за пошук кандидатів на гендиректора «ОГТС»

2022-10-26

АТ «Магістральні газопроводи України» 14 жовтня за результатами тендеру замовило фірмі «Телент Едвайзорс» послуги з відбору кандидатів на посаду гендиректора ТОВ «Оператор ГТС України» за 1,7 млн грн. Про це повідомляється у системі «Прозорро».

Нагадаємо, у вересні наглядова рада «Магістральних газопроводів України» звільнила Сергія Макогона з посади гендиректора «ОГТС». Виконувачем обов'язків тимчасово став Павел Станчак. Цей поляк вже кілька років працює в Україні, у 2018 році він був віце-президентом "Укртрансгазу". Того ж року керівником цієї держкомпанії був Андрій Хоменко, якого цього літа ЗМІ назвали основним кандидатом на заміщення Макогона.

Це було скандальне звільнення, ініційоване міністром енергетики Германом Галущенком та здійснене всупереч думці Євросоюзу та Світового Банку щодо норм корпоративного управління. Також заяву про втручання влади в управління компанією «Оператор газотранспортної системи України» робили посли G7 в Україні. Секретаріат Енергетичного співтовариства наголошував у зверненні (скачати лист у пдф) до українського уряду у необхідності збереження корпоративного управління в ОГТСУ. І це мало б передбачати створення незалежної наглядової ради оператора, а вже потім обрання нового керівника.

Натомість Міненерго спочатку спробувало призначити керівником заммініcтра енергетики Миколу Колісника. Однак його призначення було заблоковано НАЗК через наявний конфлікт інтересів у заступника Галущенка – він у міністерстві безпосередньо опікувався роботою ОГТСУ, а за законом він міг би перейти до нього тільки через рік після звільнення з міністерства. Після того наглядова рада «МГУ» обрала іншого кандидата на керівника «ОГТСУ». За даними ЗМІ, ним став Андрій Хоменко який раніше очолював

дивізіон «технічне забезпечення» НАК «Нафтогаз України» та АТ «Укртрансгаз».

Відтак нинішні пошуки кандидата на керівника ОГТСУ проводяться всупереч принципам корпоративного управління, оскільки наглядова рада оператора так і не створена.

«Телент Едвайзорс» повинна до кінця грудня розробити профіль і характеристику посади. Потім вона має визначити стратегію конкурсу і метод пошуку кандидатів, розробити повідомлення про конкурс, відібрати кандидатів і перевірити їх на відповідність, провести співбесіди відібраних кандидатів з наглядовою радою та допомогти тій у визначенні фіналістів конкурсу.

Очікувана вартість закупівлі складала 1,9 млн грн. Єдиний конкурент «Рекрутмент Партнерство» пропонував майже в півтора раза нижчу ціну 1,2 млн грн. Однак його відхилили, бо він не мав офісів у Північній та Південній Америках та не підтвердив наявність офісів у Європі та Азії. Також вимагалась наявність фахівця або фахівців з десятирічним досвідом відбору кандидатів на такі посади як член наглядової ради, правління чи директор. Компанія вказала кількох працівників, але закриті ними вакансії були інші. Через це саме забракували аналогічний договір із «Лубнигазом». Ще компанія не подала аналогічний договір із державним підприємством, як того вимагав замовник. Крім того, його не влаштували відгуки до договорів із «Лубнигазом», «Київметробудом» і «Duglas Alliance Ltd».

Договір уклали із «Телент Едвайзорс», чия ціна була на 10% нижчою від очікуваної.

Київська компанія «Телент Едвайзорс» Анни Кузенкової та Олексія Комліченка входить у міжнародну групу «Odgers Berndtson». Раніше співзасновницею також була Надія Горб.

Свого часу Комліченко разом із Романом Бондарем і Русланом Громов'юком володів ТОВ «КЛВР», яке нині під назвою «Оджерс Берндтсон Україна» належить тому ж Громов'юку.

Комліченко очолював комісію при Комітеті з призначення керівників особливо важливих для економіки підприємств з проведення конкурсного відбору на посаду керівника ДП «Укрпошта». Перед створенням «Talent Advisors» він керував департаментом персоналу інвесткомпанії «Concorde Capital», а ще раніше працював у «XXI Century Investments».

***

№ 877.

Дайджест подій в Україні та навколо України від 25 жовтня 2022

Головне

1) Швайншмайсер виглядає прям таким шовковим голубом :) няшка, нє? а як співав про "безальтернативні мінські домовленості"? А про план щодо продажу України хуйлу маленькими частками? в обмін на "мир"? Всі вже забули?

Ото ж бо.

2) Схоже оточення Сумака грає його по-повній, бо він залишив на посадах двох ключових міністрів Джонсонюка, насамперед "яструба" Воллеса. Подивимося, як співатиме далі (висловлюю обережний оптимізм).

3) Хуйло знову, як і перед вторгненням, лякає світ ядрьоними бімбами.

4) Егзоцисти бл. РПЦ - гірша за Аум сенрікьо.

5) Дайте грошей! © Але за "планом Маршала" нумер два, грошей у руцята українських крадіїв не дадуть. Пилятимуть самі :) А для нас головне – щоб Україна відродилася...

Теми доби

1) Новий прем'єр-міністр Великої Британії Сунак підтвердив підтримку України.

2) Європейські лідери планують поєднати процес відновлення України зі вступом до ЄС.

3) Попи РПЦ провели "обряд екзорцизму" на "Азовсталі".

1. Війна

1-1) Фронт

• Харківська військова обладміністрація повідомила, що досі окупованими залишаються 28 населених пунктів області. Тиждень тому їх було 32. Наступ ЗСУ на Сватове триває, підрозділи ЗСУ впритул підійшли до міста, а також отримали вогневий контроль над ділянкою траси Сватове – Кремінна.

• На південь, на околицях Кремінної, російські війська влаштували кілька контратак, які не мали успіху. Російське командування обґрунтовано вважає, що втрата міста та удар ЗСУ в напрямку на Старобільськ із виходом до

державного кордону зруйнує логістику та призведе до втрати всього лівого берега Сіверського Дінця на Луганщині.

• На околицях Бахмута й Соледара точаться запеклі бої, які часто-густо перетворюються на рукопашні сутички. Українські війська відбивають атаки ударних підрозділів ПВК "Вагнера", які намагаються прорвати українську оборону, попри втрати.

• Щоденні бойові зіткнення тривають і на околицях Донецька. Російське командування поставило перед військами взяти під контроль село Невельське та селище Первомайське, де ЗСУ збудували ешелоновану оборону, а також ведуть атаки на східній околиці – у Мар'їнці та Перемозі, і на південь від міста – у Новомихайлівці. Протягом доби окупантам у цих напрямках просунутися не вдалося.

• Російське командування здійснює відчайдушні спроби утримати правобережну частину Херсонської області. На правий берег перекидаються додаткові підрозділи та техніка, на низці ділянок російські війська за підтримки з повітря здійснили контратаки щоби затримати просування ЗСУ в напрямку Берислава та Нової Каховки.

На думку секретаря РНБО Данилова, підрив греблі Каховської ГЕС спричинить руйнування Північнокримського каналу, що означатиме припинення водопостачання Криму на 10–15 років – або назавжди. Міністр оборони Рєзніков вважає небезпечним для російських військ подальшу оборону правого берега Дніпра, оскільки ЗСУ контролюють усі переправи та не дадуть їм можливості швидко евакуюватися в разі "позапланового" відступу.

• Російські війська завдали ракетного удару по Дніпру, загинули 2 особи, зокрема, вагітна жінка. Президент Зеленський пообіцяв, що відплата за цей злочин буде "справедливою та неминучою".

• Окупанти щодня ведуть обстріли прикордонних районів Сумської та Харківської областей із важкої артилерії, а також завдають артилерійських та бомбових ударів по населених пунктах у ближньому тилу українських військ та на лінії фронту. Низка міст та сіл майже повністю зруйновані. Віцепрем'єр-міністр Верещук закликала українців, які виїхали за кордон, за можливості не повертатися на батьківщину взимку, оскільки ситуація надалі лише гіршатиме.

• Компанія ДТЕК запровадила планові віялові відключення електроенергії на 4–8 годин на добу для споживачів Києва та області. Водночас обленерго кількох областей, Запорізької тощо, не вдаються до подібних заходів. 86 %

респондентів опитування, яке влаштував Київський міжнародний інститут соціології (КМІС), переконані, що збройний опір Росії має тривати й далі, попри посилення обстрілів та руйнування енергетичної інфраструктури.

• Чорноморський флот РФ тримає в морі 3 ракетоносні судна з 20 крилатими ракетами "Калібр" на борту.

• За інформацією Генштабу, Росія шукає додаткові джерела поповнення військ, які зазнали втрат у боях залученням поранених військовослужбовців, які вже одужали, але відмовилися пролонгувати контракт. ПВК "Вагнер" набирає ув'язнених із колоній, хворих на ВІЛ та особливо заразні форми гепатиту, маркуючи їх спеціальними браслетами на руці.

Росія поступово стає на шлях військової економіки. Студентів коледжів та ВНЗ у примусовому порядку залучають для шиття форми та військового спорядження, оскільки підприємства не справляються із забезпеченням нещодавно мобілізованих військовослужбовців.

• Компанія олігарха Ахметова "Метінвест" подала позов до Росії до Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) з вимогою виплати компенсації за активи, які зруйновано чи втрачено внаслідок збройної агресії.

• На контрольовану територію через ділянку фронту в Запорізькій області повернуто ще 25 тіл загиблих українських військовослужбовців. Водночас російські війська майже не пропускають цивільних осіб, які прагнуть повернутися на контрольовану територію через цей блокпост.

1-2) Тил

• У Мукачівському замку "Паланок" на стелі встановлено малий герб України замість угорського символу – містичного птаха турул. Ці дії викликали вкрай нервову реакцію з боку влади Угорщини, а міністр закордонних справ Сійярто назвав заміну символу "провокацією".

• Міністерство економіки планує залучити безробітних до участі в громадських роботах із відновлення інфраструктури з виплатою мінімальної зарплати.

• Колишній голова НБУ Шевченко заявив, що оголошення його в міжнародний розшук є політичним замовленням, а він не переховується від слідчих, оскільки перебуває на лікуванні в Австрії та стоїть на консульському обліку. Він повідомив НАБУ та САП про своє місцеперебування та висловив готовність співпрацювати зі слідством.

• Приватбанк запустив сервіс швидких переказів на картки системи "Простір" будь-якого банку, а у вебверсії порталу Приват 24 цією послугою можуть скористатися власники карток будь-яких українських банків.

• Мінфін знову провалив розміщення "воєнних" ОВДП. Попри суттєве підвищення прибутковості, чиновникам вдалося залучити лише трохи більш ніж 1 млрд грн та $14,4 млн, що в еквіваленті за поточним курсом складає 1,55 млрд грн.

2. Україна та світ

• У Нью-Йорку відбулося закрите засідання Ради Безпеки ООН. Воно було скликано з ініціативи Росії, яка звинуватила Україну в намірі використати "брудну бомбу". Дипломати США та Великобританії наголосили, що інформація, яку надала російська делегація, не є фактами, а лише домислами та дезінформацією.

Генеральний секретар НАТО Столтенберг і держсекретар США Блінкен застерегли керівництво РФ від використання "сфальшованих приводів для ескалації", зокрема, застосування "брудної бомби". Президент Байден заявив, що використання армією РФ ядерної зброї в Україні стане "надзвичайно серйозною помилкою".

Міністр оборони Резніков вважає ризик удару по Україні ядерним боєзарядом або "брудною" бомбою незначним, проте ненульовим. Глава МЗС Кулеба назвав поширення дезінформації про "брудну бомбу" підготовкою Росії до масштабної провокації.

• Росія повідомила про намір провести вже друге цього року навчання з ядерного стримування "Гром". Вони стануть продовженням навчань "Стійкий полудень", які відбуваються з 17 до 30 жовтня. Попередні подібні навчання було проведено за кілька днів до повномасштабного вторгнення в Україну. Під час навчань буде здійснено пуски міжконтинентальних балістичних ракет наземного базування, новітньої РС-28 "Сармат" тощо, а також запуски ракет зі стратегічної авіації та підводних човнів.

• У Берліні відбулася конференція з відновлення України. Глава Єврокомісії фон дер Ляєн заявила, що у 2023 р Євросоюз планує надання Україні допомоги в розмірі €1,5 млрд щомісяця. Вона констатувала, що для виконання поточних зобов'язань, зокрема, виплати зарплат та пенсій, – бюджет України має щомісяця поповнюватися ззовні на $3–5 млрд. Канцлер Німеччини Шольц та фон дер Ляєн запропонували об'єднати процес відновлення та модернізації України зі вступом до ЄС. Президент Зеленський запропонував партнерам створити "фінансовий Рамштайн" для підтримки України насамперед на

відновлення зруйнованого житла та інфраструктури. З огляду на висловлювання низки європейських політиків, вони не мають наміру віддати кошти українському уряду без жодних умов, навпаки, прагнуть повністю контролювати фінансові потоки та витрачання допомоги.

У понеділок, за день перед конференцією, Світовий банк оголосив про надання Україні додаткових $500 млн на фінансування першочергових витрат під кредитні гарантії уряду Великої Британії.

За оцінками низки фінансових установ, державний та гарантований державою борг України до середини – кінця 2023 р. перевищить 100 % ВВП. НБУ прогнозує, що у кінці наступного року борг складатиме 6,4 трлн грн, водночас як ще в серпні 2022 р він склав усього 3,9 трлн грн.

• Президент Німеччини Штайнмаєр відвідав Україну з офіційним візитом. Він оголосив про передавання ЗСУ ще 2 РСЗВ MARS і 4 САУ Panzerhaubitze 2000, а також повідомив, що Німеччина й далі постачатиме системи ППО. На підсумковій пресконференції з президентом Зеленським Штайнмаєр заявив, що Україні потрібен справедливий мир, а "мир" за версією президента Путіна матиме наслідком ще одну війну. Під час відвідин Чернігівщини він був змушений перечікувати повітряну тривогу в укритті разом із цивільним населенням.

• Міністерство розвитку громад та територій повідомило про виділення урядом Німеччини €20 млн на закупівлю резервного обладнання для підтримки критичної інфраструктури, яку було зруйновано російськими ракетними атаками.

Єврокомісар з енергетики Сімпсон закликала уряди та бізнес країн ЄС жертвувати якнайбільше коштів на відновлення енергетики України.

Укрзалізниця отримала від Товариства Червоного Хреста 35 мобільних генераторів для забезпечення безперебійного функціонування вокзалів.

Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) надає кредит у розмірі €300 млн компанії Укренерго для ремонтів обладнання та підтримки ліквідності, і ще €200 млн – Нафтогазу на закупівлю газу під гарантії уряду Норвегії.

• Новий прем'єр-міністр Великої Британії Сунак офіційно обійняв посаду. Він залишив на своїх постах ключових міністрів – оборони та закордонних справ. Наприкінці дня Сунак зв'язався з президентом Зеленським та підтвердив підтримку України, яка боронить свою незалежність у війні з Росією. Зеленський запросив Сунака здійснити офіційний візит до Києва. Президент

США Байден сподівається на плідну співпрацю з новим прем'єр-міністром, зокрема, щодо допомоги Україні.

• Після різкої критики в ЗМІ 30 конгресменів лівого крила Демократичної партії США відкликали свого листа президенту Байдену із закликом переглянути політику підтримки України та розпочати прямі переговори з Росією.

• Президент Франції Макрон закликав Папу Римського Франциска зателефонувати до президентів Байдена та Путіна, а також патріарха РПЦ Кирила і спробувати переконати їх відновити мирний процес.

• Помічник секретаря російської Ради безпеки Павлов заявив, що Україна перетворилася на "тоталітарну гіперсекту", де громадяни "відмовилися від православних цінностей". За його словами, Україна потребує "десатанізації". Попи РПЦ влаштували в зруйнованому Маріуполі та на комбінаті "Азовсталь" "обряди екзорцизму" – вигнання бісів. Патріарх РПЦ Кирило запропонував виключити з основних цінностей росіян "гідність", "права і свободи людини", замінивши їх поняттями "віра", "жертовність" та "любов до батьківщини". За інформацією видання Meduza, влада РФ планує запровадити у ВНЗ вивчення дисципліни щодо успіхів Росії та занепаду Заходу.

• Глава Чечні Кадиров висловив невдоволення "слабкими відповідями" армії РФ на "обстріли російських регіонів" і закликав російське керівництво "стерти з землі" українські міста і влаштувати "дешайтанізацію" країни. Секретар РНБО Данилов порадив чеченським підрозділам якнайшвидше забратися з України, а Кадирову – відстоювати незалежність власної землі від російських агресорів. Представник президента у Верховній Раді Веніславський заявив, що український парламент, визнавши незалежність Ічкерії, діяв відповідно до норм міжнародного права.

• У хорватському Загребі відбувається парламентський саміт "Кримської платформи". Президент Зеленський виступив перед його учасниками та заявив, що деокупація Криму, з якого розпочалася російська агресія у 2014 р, нібито відновить справжній мир. Він висловив переконання, що Крим вдасться реінтегрувати до України завдяки міжнародному співробітництву. Глава Меджлісу Чубаров запропонував змінити Конституцію України, прописавши в ній Крим як національно-територіальну автономію в складі України.

Президент Хорватії Міланович, який публічно висловлює свою підтримку Росії, проігнорував запрошення взяти участь у саміті.

• За інформацією президента Ізраїлю Герцога, він обмінявся розвідданими з керівництвом США щодо постачання Іраном ударних безпілотників РФ. Він наполягає на жорстких заходах щодо Ірану, який наразі є найбільшою загрозою Ізраїлю.

• У Європі несподівано виник надлишок газу через з аномально теплу погоду та збільшення постачання зрідженого газу. У жовтні країни ЄС приймуть 82 газовози – майже на 20 % більше, ніж у вересні. Запаси газу в підземних сховищах уже майже максимальні. На цьому тлі ціна газу на торгових майданчиках впала нижче за $1000/1000 м³.

• Міністр енергетики Саудівської Аравії принц Азіз звинуватив США в "маніпулюванні ринками" після рішення президента Байдена направити на споживання 15 млн барелів нафти зі стратегічних запасів. Ці дії мали наслідком зниження світових нафтових цін. Картель ОПЕК+ (учасником якого є Росія) на початку жовтня домовився про скорочення видобутку нафти на 2 млн барелів на добу, що спричинило суттєве зростання ціни на світових ринках. Президент Байден вважає, що своїм рішенням ОПЕК+ фактично приєднався до війни Росії проти України. Водночас прессекретар Білого Дому Жан-П'єр заявила, що американська адміністрація вважає голосування Саудівської Аравії в ООН проти РФ і виділення Україні гуманітарної допомоги кроками, які "заслуговують уваги".

• Російська влада ще не вирішила, хто саме представлятиме Росію на саміті "Великої двадцятки" (G20) – президент Путін чи прем'єр-міністр Мішустін. Саміт відбудеться в листопаді на індонезійському острові Балі. У ньому візьме участь президент Зеленський, імовірно, у форматі відеоконференції.

• Компанія Yum! Brands продає російську мережу ресторанів KFC місцевому співвласнику, який має зробити повний ребрендинг мережі та зберегти робочі місця. KFC працює за схемою франчайзингу.

Магазини Zara залишаться у РФ, але змінять вивіску на New Fashion, ба більше, відкриються кілька нових магазинів. У них буде представлена лише обмежена лінійка моделей одягу.

• Чехія з 25 жовтня заборонила в'їзд громадян РФ із шенгенськими візами інших країн із метою туризму, спорту чи культури. 19 вересня подібне обмеження запровадили країни Балтії та Польща, а 30 вересня – Фінляндія.

• Грузія подовжила ще на пів року програму підтримання українських біженців, до якої включено компенсацію орендної плати та соціальна допомога.

3. Київ

- На сайті Київради набрала необхідні 6 тис. голосів петиція про відновлення історичної будівлі на вул. Жилянській, яку було зруйновано вибухом дрона – камікадзе. Мер Кличко раніше заявляв, що відновлення будинку є неможливим, а мешканців розселять у готелі та гуртожитки. Кличко продемонстрував цей будинок президентові Німеччини Штайнмаєру під час його візиту до Києва.

***

№ 878.

Піонтковський: Зараз перша стадія громадянської війни в Росії – елітна. Пригожини і кадирови вимагають розстріляти військове керівництво

2022-10-18

Піонтковський: Російські генерали називають нового командувача окупаційних військ в Україні Суровікіна "генерал армагеддон". Це те саме, якби його звільнили з гестапо за жорстокість

Олеся БАЦМАН

головна редакторка

1) Як Володимира Путіна "опустили" на саміті СНД в Астані, 2) коли почалася і чим закінчиться "елітна" стадія громадянської війни в Росії, 3) чому Кремль не наважиться на застосування ядерної зброї проти України, 4) як Реджеп Ердоган використав Путіна і 5) за яких умов війна може закінчитися до Нового року. Про це, а також 6) про "тектонічні зміни" у ставленні західних країн до Путіна і Росії в інтерв'ю головній редакторці видання "ГОРДОН" Олесі Бацман розповів російський політолог, публіцист Андрій Піонтковський. "ГОРДОН" публікує текстову версію інтерв'ю.

***

– Андрію Андрійовичу, привіт.

– Добрий день, Олесю.

– Почнімо з путінської могилізації. Скажіть, будь ласка, як вона відбувається і які результати дістав Путін?

– Він цинічно і досить безглуздо похвалився про це у четвер на своїй пресконференції в Астані. У відповідь на запитання російського кореспондента: "Як же так, Володимире Володимировичу, нам розповідали, що наші "мобіки" по два місяці готуватимуться, злагоджуватимуться. А вони вже помирають, труни приходять, і полонені вже є". І він сказав: "А як [інакше]? Рахуйте самі: п'ять днів на підготовку в навчальному таборі, п'ять днів на злагодження в бойовій частині. 10 днів. А 10 днів минуло. Тож нічого дивного, що вони помирають". Так спокійно він розповідав. "Я вже скерував туди 16 тис.".

Те, що Путін постане перед міжнародним трибуналом щодо воєнних злочинів, – це безперечно. Але чи його відпустять росіяни без ухвалення йому вироку на російському трибуналі? Ми ж пам'ятаємо, що німецьких воєнних злочинців судили не лише міжнародні трибунали, а й німецькі. Ну і його зізнання: "Я скерував 16 тис. помирати за п'ять плюс п'ять днів підготовки", – це буде для росіян, думаю, одним із найстрашніших звинувачень.

– Українські гарячі лінії обриваються: мобілізовані чи ті, кого збираються мобілізувати, телефонують дізнатися, як здаватися в полон. І

здаються. Уже перші інтерв'ю пішли з російськими полоненими із цієї хвилі мобілізованих. Розповідають те, про що ви говорите. Тобто буквально сьогодні він отримав повістку, а завтра його вже засунули у поїзд і відвезли. Без навчання. Тобто «чисте м'ясо».

– Уже сотні цих історій у російських мережах. Це величезна соціальна проблема, яка закінчиться вибухом, звісно. Але, за офіційними оцінками, у Росії 25 млн військовозобов'язаних. Тобто 25 млн під загрозою мобілізації: це лотерея, коли кулька випаде на нього.

І там немає охочих воювати.

Ідеологічно підковані імперці на кшталт стрєлкових, моторол, які до вас приїжджали, уже давно у трунах, давно в українському чорноземі.

Тобто ці 25 млн мають зараз ненавидіти Путіна і цей режим.

Він зробив кілька самогубних кроків останнім часом.

До речі, цікаво, що

> серія цих самогубних рішень була одразу ж після його повернення із Самарканда, із саміту ШОС. Для нього було шоком...

– Де його «опустили» просто.

– Ну, значною мірою, так. Він же їхав туди до союзників, даруйте. Ви пам'ятаєте улюблений мем російської пропаганди. Навіть після ганебного голосування на Генеральній Асамблеї ООН вони і далі його використовують. ***"Однаково за нас більшість людства".*** Ну, вони складали 1,5 млрд китайців, додавали до них 1,5 млрд індусів – і більшість.

Але

> **Сі Цзіньпін і Моді публічно, на очах усього світу, прочитали йому лекції, як студенту чи школяру-другорічнику.**

Він був очевидно шокований. Навіть дійшло до того, що, здавалося б, найвірніші лакеї на кшталт рахмонових, шарапових... У Киргизстані якісь шахраї дуже швидко змінюють одне одного.

– Так, так.

– Я гадаю, що й ви не пам'ятаєте, хто там у них. Вони демонстративно запізнювалися на зустріч.

Це була його фішка. Цей негідник змусив королеву Єлизавету, з якою нещодавно попрощалися, перед Букінгемським палацом хвилин 20 ходити, чекаючи на цього мерзотника.

Ну, все йому повернулося. І це справило на нього враження шоку.

І він, повернувшись 17 вересня, зробив кілька самогубних кроків.

І, звичайно, з них найголовніший – це мобілізація.

До того ж ми пам'ятаємо, що до від'їзду туди влада це категорично відкидала.

Навіть більше, 13 вересня, здається, на відкритті осінньої сесії Думи Зюганов вивалився з ідеєю мобілізації. Ну так йому за пів години...

– Одразу рота закрили.

– Не просто закрили рота – витягли на "Первый канал" його прессекретаря, який збивався, перепрошував хвилин 10.

– "Не так зрозуміли".

– "Геннадія Андрійовича не так зрозуміли. Він мав на увазі, що військові заводи..."

– Мені розповідало кілька людей, що у Путіна відбувалася нарада з військовими за участю Патрушева і всіх інших, де він пропонував оголосити мобілізацію. Йому по пунктах розклали, чому це неможливо і чому призведе до згубних наслідків. Він тоді відмовився.

– Він **одним розчерком пера створив соціальну базу із 25 млн революціонерів**.

Але

закінчиться все, найімовірніше, раніше.

Найбільша небезпека для Росії – це коли недобиті "мобіки", які дивом вижили, повернуться з програної війни, і ще, напевно, зі своїми автоматами.

Буде те саме, як у 1917 році.

Тоді цар послав 10 млн селянських "мобіків" із гвинтівками. І вони повернулися із цими гвинтівками у Петроград. І вони такого наробили, що ми 105 років із цим розбираємося. Уявляєте, що влаштують ці "мобіки", коли повернуться із програної війни?

Він знищує власний режим. Він знищує Росію. Якщо потрібні якісь жахливі сцени, то я розповім вам.

Облави на безпритульних. У Москві є кілька хостелів для безпритульних… Уже зачистили всіх бомжів. Із ними дуже просто працювати. Вони їх усіх відводять на збірний пункт, вручають їм повістку... Військові експерти кажуть, що ці люди не лише не посилять російську армію, а й зменшать її боєздатність. Якщо довозять цих людей абсолютно невмотивованих, розлючених тим, що з ними трапилося, і ними поповнюють поріділі наполовину підрозділи, які б'ються на Донбасі, – це лише додасть вибуховий матеріал. Ну, що про це говорити?

– Андрію Андрійовичу, все, що ви кажете, – це логічне в нормальному, здоровому світі. І те, що Москва «на вухах», і те, що відловлюють навіть не бомжів, а пілота, який у літаку сидів.

– Ну так. Про ув'язнених ми вже не говоримо.

– Можемо поговорити про це. Але де ж протести? Як каже Путін і його команда, вже 200 тис. мобілізували… Але ми не бачимо, щоб вони розвертали свої гвинтівки й ішли на Кремль. Вони, як покірна тупа череда, ідуть помирати. Максимум, що вони роблять, – здаються. І правильно роблять, хоча б цілими залишаться. А решта... Я не бачу того, про що ви кажете. Виправте мене, якщо я помиляюся.

– Я говорю не про нинішній день – я говорю про "мобіків" недобитих, які звідти повернуться.

Це соціальна бомба, яку він заклав. Це буде фінальна стадія громадянської війни у Росії.

А зараз відбувається перша стадія – елітна.

Ми бачимо, як вона розгортається. Польові командири – ці пригожини, Кадиров – вимагають розстріляти міністра оборони, керівника Генерального штабу, застрелитися пропонують Шойгу. І Путін усе це заохочує. Робить Кадирова за ці заклики генерал-полковником.

Триває колосальна боротьба між двома елітними угрупованнями.

А боротьба щодо чого?

Є така думка на Заході, що є якась партія миру і партія війни. Немає там жодної партії миру і партії війни. Є дві партії однакових мерзотників, воєнних злочинців, які зараз борються в буквальному значенні.

Вам надходить інформація, як дивізія Росгвардії входить до Москви або якісь дивізії оточують міністерство оборони. Воюють за те, кого назвати винним за поразку. Ви розумієте? Уся верхівка, починаючи з Путіна, зрозуміла, що війну програно. Вони не стали менше ненавидіти Україну.

Вони, як і раніше, із задоволенням знищили б Україну, але зараз у них є набагато важливіша, ближча до серця проблема: як зберегти владу і власність у країні, яка зазнає поразки.

Для цього потрібно назвати якогось одного великого винуватця. Та й списати на нього все.

У таких фашистських системах це класична проблема.

Ми її бачили й у гітлерівській армії, ми її бачили у перші роки невдач Радянського Союзу. **Хто винен? Або фюрер, або генерали. Ця проблема має лише два рішення.**

І, зрозуміло, чому так наважилися ці кадирові, пригожини? І є ще одна група мерзотників: так звані воєнні кореспонденти. Згадайте всіх піддубних, стєшиних, коців... Дивовижна якась популяція. У них на обличчях написано: виродження, садизм, жорстокість. Звідки їх збирали? Так Путін їх нацькував на генералів. Отже, "винні генерали". Цей конфлікт розростається.

– Чи багато голів генералів полетять? І фізично зокрема.

– Ну, звісно, фізично. Буквально два дні тому вони почали огризатися.

Вони пам'ятають, що Сталін зробив із командувачем Західного фронту Павловим 1941 року. Вони всіх розстріляли, та ще й після жахливих тортур у КДБ.

Я не знаю, чи підуть вони добровільно… Учора вони мобілізували свої ресурси і вимагали порушити кримінальні справи проти цих "легендарних кореспондентів" і найгучніших активістів. Ще трохи, і вони почнуть розстрілювати одне одного. Правильно мислите. І цим дуже полегшать необхідну після війни кампанію з денацифікації Росії.

А поштовхом, тригером гострої стадії боротьби, звичайно, стане звільнення Херсона, яке Financial Times, наприклад, аргументовано прогнозує наступного тижня.

– Дуже багато свідчить про те, що росіяни на окупованій території не втримаються вже незабаром.

– Ну, по-перше, про те, що вище військове начальство з правого берега Дніпра вже кілька тижнів тому, ще до останнього наступу, поїхало... А зараз тікають усі ці спермоусові... Там хто ще? Сальдо-бальдо.

– Вони ж виступають у паніці: "Рятуйте! Тут стрьомно стає".

– Коли там буде жовто-блакитний прапор, ця криза внутрішня в Москві вибухне на повну силу.

Переможе та чи інша партія: 1) або генералів відправлять під розстріл, 2) або змістять Путіна.

– Після того, як ми повернемо Херсон, 1) розстріляють генералів 2) чи приберуть Путіна?

– Після взяття Херсона має бути призначено дуже великого винуватця поразки.

А варіантів лише два: Путін або генералітет.

Або божевільні плани Путіна...

І тоді нам скажуть, що товариш Путін припустився низки великих помилок в українському питанні, і тому він за станом здоров'я передав свої повноваження Раді безпеки. І буде оголошено, що зрадники на чолі із Шойгу, Герасимовим, Дворниковим… ця постать нового негідника – це рідкісний мерзотник. Як же його?.. Суровікін, так? Новий головнокомандувач (Суровікіна призначили командувачем окупаційних військ РФ в Україні. – "ГОРДОН").

– Ви сказали "говнокомандувач", чи я недочула?

– Я мав на увазі і те, й інше стосовно верховного [головнокомандувача], і цього Суровікіна.

Але Суровікін – це жахлива постать.

> По-перше, у світовій пресі його назвали "катом Алеппо", "м'ясником Алеппо". У чому полягало його військове мистецтво? Що вони робили у Сирії? Вони розстрілювали всіма можливими способами – ракетами з Каспійського моря, ще звідкись – беззахисне місто Алеппо та інші. І розстрілювали сунітських повстанців, які не мали ні авіації, ні протиповітряної оборони.

Із таким набором знань його скерували сюди. Він тут їх продовжує застосовувати.

Але в нього цілком дивовижна біографія.

> Ви знаєте, що він шість місяців провів у російській в'язниці? Молодий капітан Суровікін у серпні...

– За коробку, мабуть?

– Ні, набагато гірше. Він командував танком, який у серпні 1991 року, під час путчу, розчавив трьох захисників Білого дому.

– О...

– Коли ДКНСники вивели війська, лише єдиний підрозділ – підрозділ Суровікіна – виконав наказ.

> І Суровікін навіть виявив особисту ініціативу, намотавши на гусениці свого танка [захисників Білого дому]. За це він шість місяців сидів. Але потім високі покровителі його витягли. І поступово політична ситуація змінилася.

То про репутацію. "М'ясником Алеппо" його назвали світові медіа, а свої колеги із сирійської бійні, російські генерали, дали йому між собою інше прізвисько: Генерал Армагеддон. Ви розумієте? Щоб російські генерали назвали свого колегу "Генералом Армагеддоном" – це те саме, якби його звільнили з гестапо за жорстокість. Фігура нового керівника воєнної операції. Так, і він ставленик групи Кадирова-Пригожина. І вони, і так звані воєнкори всіляко вітали його призначення. Цей конфлікт на тему "хто винен у поразці"...

– Я так розумію, він на місце Шойгу мітить.

– Ні. На місце Шойгу мітить охоронець Путіна на прізвище Дюмін.

– Який у Криму все робив. Звісно.

– Так. Суровікін залишиться на посаді керівника операції.

Операцію, мені здається, фактично буде закінчено взяттям Херсона.

Я не знаю, чи обвалиться російський фронт після звільнення Херсона, але політичний фронт обвалиться цілком точно.

Їм доведеться обирати винних. Я не можу сказати, хто з них опиниться нагорі. Але, мені здається, генерали зрозуміли, яка доля на них чекає. І вони намагаються чинити спротив.

– Андрію Андрійовичу, я хочу закінчити тему з мобілізованими, і потім ми повернемося до кремлівських інтриг. Ви сказали, що мобілізовані, які вижили, прийдуть назад у Росію і свої гвинтівки повернуть проти Кремля. Коли це може бути приблизно?

– Ну, або за два тижні, або за три місяці. **Залежно від того, чи візьмуть українські Збройні сили Херсон у цей період.**

Це думка всіх військових експертів.

Сьогодні надходять дуже обнадійливі дані.

Щоправда, поки що Генеральний штаб ЗСУ скромно мовчить, але від тих самих "воєнкорів" ми чуємо панічні відомості, що дуже важкі бої під Херсоном. Ну, завтра ми дізнаємося.

– Ви вже згадували про терориста Гіркіна. Соцмережами розлетілася інформація, що його нібито мобілізували. Чи він сам пішов. Він перед цим зробив дуже цікаве звернення до Пригожина. Він запитав, чи знає він про долю Вальдштейна, полководця Священної Римської імперії часів Тридцятирічної війни, якому імператор доручив сформувати армію найманців, а потім за наказом імператора Вальдштейна вбили. Про що взагалі все це нам говорить?

– Гіркін або ті, хто стоїть за ним, формують коаліцію.

Мабуть, спрямовану вже не лише проти міністра оборони і начальника Генерального штабу, а й імператора так званого, а точніше – фюрера.

Якщо Путін хоче вигородити себе, призначивши винним Генштаб, колективні гіркіни, пригожини і кадирови мають ширшу програму:

> вони хочуть звинуватити і Генштаб, і самого Путіна. Кілька пружин конкурентних сценаріїв…

Але поразка Росії й успіхи Збройних сил України роблять цю інтригу неминучою. У поразці хтось має бути винним.

– Але ці супервідбиті, які представляють військове крило, мають якісь шанси прийти до влади після того, як Путіна або підуть, або він сам піде? Чи якщо йде Путін, то Росія стає на шлях "пробачте, в Україні – все, усе повертаємо, репарації виплачуємо, а ви знімайте санкції?"

– Тоді дозвольте мені перейти, відповідаючи на ваше конкретне запитання, до тієї теми, яку я вважаю найважливішою…

Можливо, в Україні це не так оцінили, а я тут це дуже відчуваю.

Цього тижня відбулися тектонічні зміни у ставленні Заходу до Путіна, до Росії, до цієї війни.

І вони відбилися насамперед у саміті "Великої вісімки". Я так говорю на всіх каналах. Мене поправляють, а я наполягаю.

Це саміт "Великої вісімки". Це вісім провідних держав, які борються з російською агресією у четвертій світовій війні, оголошеній Путіним не Україні, а всьому Заходу.

Ви пам'ятаєте, як [РФ] заявляла нахабно ще 15 грудня: "НАТО, збирайте манатки і забирайтеся геть"?

Тож рекомендую прочитати комюніке "Великої вісімки".

У першому пункті засуджують варварські бомбардування українських міст у понеділок як злочин – і там дуже цікаве формулювання – "Путіна та Росії".

Це такий новий мотив у риториці Заходу про винуватість Росії як держави і винуватість, відповідальність суспільства.

Повертаючись до вашого запитання,

чому ж ніхто ще не повстав.

До речі,

таки для справедливості треба сказати, що тисяча людей сидить у в'язницях за одиночні протести. Є люди, які рятували честь Росії.

– Для 140-мільйонної країни це нічого.

– Це нічого. **Але я таки нагадаю.**

Я люблю історичні аналогії.

1968 року, коли Радянський Союз вторгся у Чехословаччину, семеро людей вийшли на Красну площу. Я запам'ятав тоді фразу одного з лідерів "Празької весни": "Ми знаємо, що тепер ми маємо принаймні сім причин не ненавидіти російський народ". Хоча росіяни скоїли в Україні набагато більше злочинів, ніж у Чехії 1968 року.

Я не намагаюся змінити ставлення українців до Росії і до росіян як до народу. Воно радше відповідає тому ставленню чеченців до росіян, про яке писав Лев ***Толстой*** у своєму ***"Хаджі-Мураті"***. Там у 17-му розділі

старі чеченці сиділи біля зруйнованої мечеті й обговорювали свої справи, а про ненависть до росіян ніхто не говорив. Почуття, яке відчували всі до одного до росіян, було набагато глибше за ненависть. І далі там ідуть страшні слова, яких я не хочу цитувати.

Але все-таки я хочу зазначити, що якісь причини в майбутньому, можливо, дадуть російському народу шанс на покаяння і спокутування. І це подвиги тих людей, які виходять на мітинги. Сидять у в'язницях відомі політичні діячі і мої друзі Яшин, Кара-Мурза, той самий Навальний.

Але це зараз не основна тема. Я повертаюся до цього комюніке.

Там ідеться:

> ***"Злочини Путіна і Росії... Ми заявляємо, що притягнемо винних до відповідальності".***

Цю саму промову повторила ПАРЄ. І також говорять усі європейські лідери, включно з дуже обережним Боррелем.

Ставлення до Путіна змінилося фундаментально.

Але найбільший результат, на мій погляд, цього комюніке – це сьомий пункт, у якому йдеться, що вони заслухали пропозицію Володимира Зеленського про умови справедливого миру і висловили повну підтримку та згоду".

І далі перераховують ці чотири умови, які стали не умовами Зеленського, а умовами всієї "вісімки".

Це

> 1. 1) перемога України, 2) повне відновлення її територіальної цілісності, 3) надання Україні гарантій її безпеки в майбутньому, які могли б запобігти повторенню такої агресії. Ну, у практичних термінах це буде, звичайно, 2. 4) повноправний вступ України до НАТО наступного дня після звільнення всієї території.
>
> 3. Третій пункт дуже важливий: це відновлення економіки України, зокрема коштом репарацій, накладених на державу-агресора, і
>
> 4. четвертий пункт – це притягнення до відповідальності осіб, винних у воєнних злочинах. Ви запитуєте, з якою реальністю доведеться зіткнутися ***новому тимчасовому уряду Росії***. З такою. Іншої немає.

– Ви сказали, тимчасовому...

– Там після цього буде стільки різних урядів...

До речі, мене часто запитують, хто буде наступним після Путіна? Та ніхто не буде. Скажуть, що товариш Путін зробив серйозні помилки і захворів. Виїхав лікуватися. У Китай, напевно, у якийсь центр давньокитайської медицини. І передав свої повноваження колективному органу. Наприклад, Раді безпеки.

Ніхто не рватиметься ставати його спадкоємцем.

Усі розуміють, що функція цього спадкоємця – це погодження умов капітуляції. І, звичайно, вони захочуть сховатися за якимось колективним органом.

А за кілька місяців повернуться з полону чи – я не знаю, звідки всі ці "мобіки", – і почнуться такі проблеми, такі процеси, які мене особисто не дуже цікавлять.

Після того, як агресор забереться з території України... Приблизно можна уявляти, що відбуватиметься. Але це зараз не справи, щоб у цьому розбиралися.

– Путін розуміє, що це фіаско, це його кінець? Він готує якісь плани? І що це може бути?

– Він теж людина, і людина пристрастей.

Стара, не дуже здорова психічно, з великими комплексами.

1) До від'їзду у Самарканд він ***відчайдушно готував ці плани***. Він домовився з Ердоганом, зробив йому величезні геополітичні поступки: здав йому Вірменію, здав Сирію, здав Лівію.

2) Ердоган ***намагався щось таке виконувати***. До Зеленського їздив, поговорив. Хоча Ердоган – розумна людина і розуміє, що ніколи Україна на це не погодиться. Але ж не відмовлятися від таких подарунків?!

Путін хапався за нього, як за соломинку. Йому потрібне було 1) припинення вогню, щоб зберегти [захоплені] території. Та й 2) продати своєму населенню як якийсь фейковий успіх.

І якось утриматися при владі, пережити зиму, а там буде видно. Загалом день...

– …простояти і ніч протриматися.

– Але, мабуть, у такий стан приниження і шоку він упав у Самарканді, що, повернувшись, негайно зробив три самогубні кроки, які, загалом, усі його надії, і так досить хисткі, повністю обнулили.

1) Перший – це ***мобілізація***. Ми про неї достатньо поговорили.

2) Другий – це ***"референдуми" та анексія*** чотирьох [регіонів України]. Раніше він міг щось поспекулювати, поторгуватися. "Добре, я піду із Запоріжжя й Херсона, а ви мені залишите ОРДЛО і Крим". Це теж було нереально, але якийсь ґрунт був. А він відрізав усі шляхи фактично. Що ще?

3) Знову вдавшись – і діставши по пиці – ***до ядерного шантажу***. Пам'ятаєте, у своєму виступі він казав: ***"І не вважайте це блефом"***?

– Він кілька разів це сказав.

– Так. Це було пов'язано.

Таку дурну конструкцію він збудував.

"Тепер ми приймаємо Херсонську і Запорізьку області до Росії. Це вже РФ. А у нас є доктрина, що в разі нападу на РФ ми можемо використовувати ядерну зброю. Тепер на будь-які ваші дії в Херсонській та Запорізькій, за нашою доктриною, ми можемо відповідати ядерною зброєю. І я не блефую".

Але на це йому відповів Захід і нарешті заговорив зовсім іншою мовою.

1) Байден, по-перше, сказав йому: "Don't, don't, don't".

2) А по-друге, у неділю в прайм-тайм американського телебачення він послав і ***Блінкена***, і ***Саллівана***, двох помічників, які нібито змагаються.

Ми ж знаємо, що ***Блінкен*** та Остін – абсолютні друзі України – наполягають на найжорсткіших заходах, а ***Салліван*** весь час хотів якось пом'якше.

1) Остін і ***Блінкен*** завжди говорили: "Мета Америки – перемога України".

2) А ***Салліван*** формулював: "Мета Америки – не допустити поразки України".

Ну, здавалося б, не дуже різниться, але коли мова доходила до практичних речей, до обсягу постачань військових і номенклатури, то відмінності були. Салліван завжди намагався їх за змоги обмежити. Не переходити якоїсь уявної червоної лінії.

Ну то їх випустили обох,

щоб у Москви не було жодних сумнівів, що є якісь вагання чи розбіжності в адміністрації Байдена щодо відповіді на ядерну зброю, і обидва вони доповіли американському народу, що мали відверті розмови зі своїми російськими візаві і пояснили, якою буде відповідь США та Заходу загалом на використання ядерної зброї Росією.

***

№ 879.

Дайджест подій в Україні та навколо України від 25 жовтня 2022

Головне

1) Щоб там не верзли оті самі "ЗМІ", але ми наразі впритул наблизилися до глобальної ядерної війни. Наслідком якої буде повне знищення світу. Але підготовка до неї наразі триває шаленими темпами про що свідчать навчання з обох боків. Найменш за всіх у цій війні зацікавлений Китай - так невже там нема кому відкрутити голову хуйлу? (риторичне запитання). Читайте дайджест, спробуйте побачити маркери. А ті , хто читає їх щодня бачить їх дуже чітко.

2) Іран таки спіймали на гарячому. Й Ізраїль вже заметушився. Бо ядрьона бімба в Ірані - це пздць "кількатисячолітній державі". Проте вони ще не знають, як запобігти цієї загрози. А вона вже за парканом. Поруч. І хуйло швиденько допомагає аятоллам.

3) Зверніть увагу на мапу північної ділянки фронту від WarMonitor 3. Це ДУЖЕ нагадує часи другої світової війни.

4) Маю жорстку надію, що відключення світла не зламають українців. Навпаки, примножать злість і бажання перемогти.

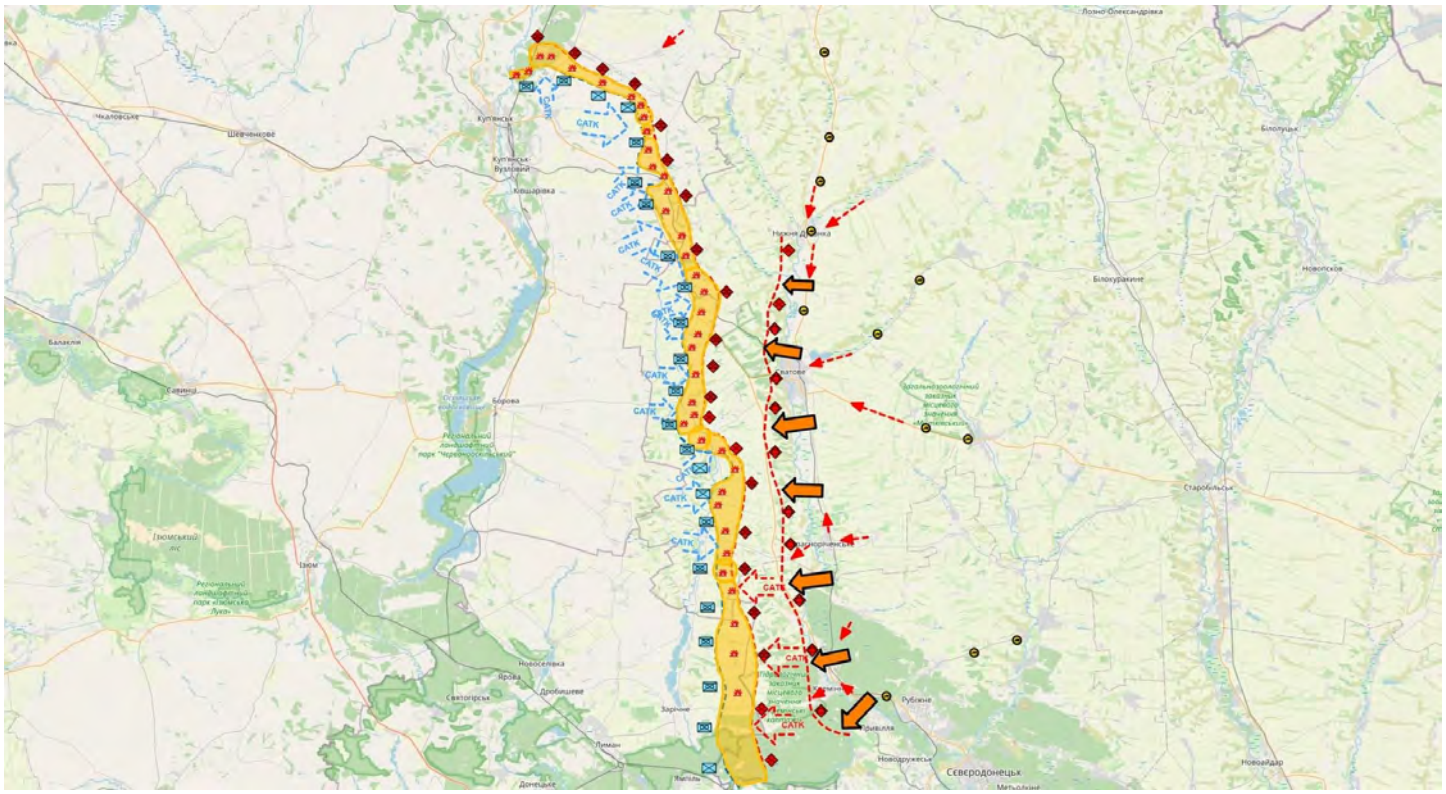
Теми доби

1) Віялові відключення електроенергії довшають.

2) Росія провела успішні навчання стратегічних ядерних сил.

3) САП та НАБУ розслідують ще один епізод у справі "Роттердам+".

1. Війна

1-1) Фронт

• Окупанти намагаються в будь-який спосіб стримати наступ українських військ на півночі Луганської області та на правому березі Дніпра в Херсонській області. На передову прибули підрозділи в складі щойно мобілізованих російських військовослужбовців, які мають бойового досвіду, а також ув'язнені, яких було засуджено за особливо тяжкі злочини й завербовано

в колоніях приватними військовими кампаніями. Ними командування затикає дірки в обороні, а ззаду ставить "загороджувальні загони", які запобігають їхній втечі.

• Водночас російське командування не відмовилося від планів окупації всієї Донецької області. Ударні підрозділи армії РФ та ПВК "Вагнера" майже безперервно атакують позиції українських військ на околицях Лисичанська, траси Лисичанськ – Бахмут, на околицях Соледара, Бахмута, Горлівки, Авдіївки, Донецька.

Українська артилерія знищила потяг із паливом на станції Постнікове в окупованому Шахтарську.

Президент Зеленський підтвердив, що найзапекліші бої зараз точаться саме в Донецькій області – у районі Бахмута та на Авдіївському напрямку (північна околиця Донецька), а російське командування жене своїх військовослужбовців на вірну смерть.

• Російська артилерія обстріляла Запоріжжя та передмістя. Міська рада повідомила, що низка промислових підприємств та об'єктів інфраструктури все ще відключено від електропостачання.

• З території Білорусі та з Криму по Україні було запущено кілька десятків ударних БПЛА Shahed-136. Кілька з них вибухнули на Київщині. Українські війська ППО та інші підрозділи ЗСУ знищили над Дніпропетровською областю російську ракету Х-59 класу "повітря-земля", а на півдні країни – 19 дронів – камікадзе.

• З російського полону повернуто 10 українських військовослужбовців. Окупанти також повернули тіло американського добровольця Джонса, який воював у складі ЗСУ. Тіло передано родичам.

• Прессекретар російського президента Пєсков повідомив про намір влади РФ передати російським компаніям активи підприємств на окупованих територіях України.

• Окупаційна влада Севастополя повідомила про атаку Балаклавської ТЕС ударним безпілотником, унаслідок чого загорівся один із трансформаторів.

1-2) Тил

• Президент Зеленський підписав закон про виведення з ринку системно значущих банків під час воєнного стану.

• Майже у всій країні відбуваються віялові відключення електроенергії, причому оголошені обленерго графіки часто-густо не дотримуються, а

тривалість відключень перевищує 4 години. Зеленський заявив, що ремонтники з честю долають проблеми, які створила Росія ударами по енергосистемі, і знову закликав українців економити електроенергію. Міністерство реінтеграції тимчасово окупованих територій повідомило, що у звільнених населених пунктах буде відкрито 500 стаціонарних та мобільних пунктів обігріву населення, оскільки наразі немає можливості відновити тепло-, електро- та газопостачання.

Після поїздки до України президент Німеччини Штайнмаєр заявив, що ситуація в країні набагато страшніша, ніж її описують європейські ЗМІ.

• Міністерство регіонального розвитку повідомило про надання Європейським інвестбанком (ЄІБ) гранту в розмірі €2 млн на відновлення та заходи з енергоефективності кількох лікарень, які було зруйновано під час російської агресії.

• На українсько-румунському кордоні відкривається ще один пункт пропуску для вантажного автотранспорту "Красноїльськ – Вікова де Сус".

• Держбюро розслідувань повідомило про підозру в присвоєнні 2,5 млн грн колишньому заступникові начальника СБУ генералу Наумову, який утік із країни за день до вторгнення з великою сумою валюти та коштовностями. Наумова було затримано сербською владою на кордоні з Північною Македонією з великою сумою валюти за підозрою у відмиванні коштів та контрабанді. У 2019 році він очолював Держагентство з управління зоною відчуження Чорнобильської АЕС і міг передати секретні дані окупантам перед початком вторгнення. За інформацією ЗМІ, Наумова називали "наглядачем" за контрабандою від Офісу президента, поки він обіймав посаду начальника управління внутрішньої безпеки СБУ.

• Спеціалізована антикорупційна прокуратура та НАБУ "оживили" справу "Роттердам+" про штучне завищення ціни на енергетичне вугілля через прив'язку її до ціни продажу на хабі в Роттердамі. До ціни було додано транспортні витрати, яких не було, оскільки вугілля видобувалося в Україні. Споживачі переплатили за них понад 20 млрд грн. Це спричинило суттєве зростання тарифів на електроенергію та тепло для підприємств та населення й до збитків для держави. Справу було майже остаточно "поховано" колишнім керівництвом САП та Вищим антикорупційним судом, проте новий керівник САП Клименко відновив його за нововідкритими обставинами. У середу за ще одним епізодом справи було пред'явлено підозри 2 колишнім керівникам Нацкомісії з регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП), 6 колишнім та 3 нинішнім членам комісії та ще одному співробітнику регулятора. Розслідування першого епізоду справи зі збитками в розмірі 19 млрд грн було завершено наприкінці вересня.

2. Україна та світ

• На засіданні Ради Безпеки ООН заступник постійного представника США Вуд заявив, що Іран та Росія порушили резолюцію Ради, яка забороняє Ірану будь-які операції зі зброєю. Ба більше, Росія застосувала куплені в Ірану дрони – камікадзе по мирних цілях в Україні, перешкоджає розслідуванню під егідою генерального секретаря та залякує ООН щоби відвернути увагу від своїх дій та заплутати ситуацію. Президент Зеленський заявив про початок співпраці з Ізраїлем, який передав Україні дані про іранські ударні БПЛА. Він також повідомив, що Росія вже здійснила такими безпілотниками приблизно 400 ударів по Україні. Міністр оборони Рєзніков висловив переконання, що іранські інструктори працюють і на території Білорусі, оскільки удари завдаються і звідти. З його слів, Україна негайно потребує ізраїльської системи протиракетної оборони "Залізний купол" (Iron Dome), яка дасть змогу захистити небо країни від іранських боєприпасів, що баражують. Резніков підкреслив, що Іран використовує Україну як полігон для обкатки майбутніх ударів по Ізраїлю.

• В Ірані тривають запеклі зіткнення після вбивства "поліцією моралі" молодої жінки "за неправильне носіння хіджабу". Поліція та спецслужби повсюдно застосовують вогнепальну зброю, що призводить до жертв серед маніфестантів. США запровадили санкції проти 12 іранських чиновників та 2 організацій, які беруть участь у придушенні протестів.

• Пресслужба Кремля оголосила про проведення під керівництвом президента Путіна навчань із завдання масового ядерного удару стратегічними ядерними силами з практичними пусками балістичних та крилатих ракет зі стратегічних бомбардувальників, наземних пускових комплексів та підводного човна. Усі запуски були успішними.

США провели успішні випробування компонентів гіперзвукової зброї. Подібні системи вже мають на озброєнні Росія та Китай, а армія РФ уже кілька разів ударила по цілях в Україні гіперзвуковими ракетами "Кинджал".

МЗС Італії відкликало запрошення Росії на конференцію щодо нерозповсюдження зброї масового знищення за погодженням з іншими учасниками форуму.

Держсекретар Блінкен повідомив, що адміністрація президента Байдена неодноразово й дуже чітко висловила стурбованість ядерною риторикою російської влади та попередила президента Путіна про тяжкі для Росії наслідки застосування нею ядерної або іншої зброї масового враження. Посол РФ у Великій Британії Келін стверджує, що російські війська не застосують ядерну зброю проти України. Він також заявив, що удари ракетами та

безпілотниками по цивільних цілях в Україні є відповіддю на вибух на мосту через Керченську протоку.

• Російська пропагандистська агенція РІА-Новини стверджує, що українська влада нібито готується збити ракету, яку начинено радіоактивними матеріалами, у небі над зоною відчуження Чорнобильської АЕС.

Російський міністр оборони Шойгу зателефонував індійському та китайському міністрам, щоб учергове переказати їм дезінформацію про розроблення "брудної бомби" Україною та намір застосувати її на своїй території. Індійський міністр оборони Сінгх попередив Шойгу про неприпустимість застосування ядерної зброї в Україні, оскільки це суперечить основним принципам людяності. Сінгх заявив, що країни мають йти шляхом діалогу та дипломатії для якнайшвидшого врегулювання конфлікту.

Пропагандистські тези щодо планів використання Україною "брудної бомби" повторив і президент Путін на засіданні Ради керівників органів безпеки країн СНД.

Уряд Словаччини заявив, що фотографії, які російський МЗС використав як ілюстрацію процесу виготовлення "брудної бомби", є знімками словацького об'єкта – сховища радіоактивних відходів, які було зроблено ще 2010 р.

Телекомпанія CNN повідомила про таємний візит глави ЦРУ Бернса до Києва на початку жовтня через зростання загрози застосування Росією ядерної зброї в Україні.

• Після поїздки до Москви Київ відвідав президент Гвінеї-Бісау Ембало. Він передав президенту Зеленському пропозицію російського президента Путіна "налагодити мости діалогу" та розблокувати двосторонні російсько-українські відносини. У відповідь Зеленський заявив, що Росія має спочатку розблокувати Чорне море, припинити руйнувати інфраструктуру України та визнати її територіальну цілісність. Зеленський сприймає пропозиції Путіна як чергову риторику, розраховану на внутрішньоросійську аудиторію.

• Агентство Reuters з посиланням на європейського дипломата повідомило, що Росія готується використовувати "зернову угоду" як важіль тиску на світ під час саміту "Великої двадцятки" (G20) в Індонезії. Міністр закордонних справ Кулеба закликав цивілізований світ не допустити зривання угоди про український продовольчий експорт чорноморським маршрутом. Через нерівномірність пропуску суден через турецьку протоку Босфор російськими інспекторами, Адміністрація морських портів реєструватиме в електронній черзі кораблі, що прямують до портів "великої Одеси".

• Члени Сенату Польщі одноголосно проголосували за визнання Росії терористичним режимом. У 4 містах країни буде демонтовано пам'ятники "подяки радянській армії".

• Уряд Фінляндії не виключає розгортання ядерної зброї та розміщення баз на території країни після вступу до НАТО. Законопроєкт про це буде винесено на голосування парламенту вже незабаром.

• Глава Мюнхенської безпекової конференції Хойсген вважає, що ситуація у світі змінилася, і після ігнорування російським президентом Путіним норм міжнародного права не варто виключати вступу України до НАТО. Він підтвердив, що у 2008 році рішення про приймання України та Грузії до Альянсу заблокувала канцлер Меркель.

• Австралія після різдвяних свят передасть Україні ще 30 бронетранспортерів Bushmaster та скерує 70 інструкторів до Великої Британії для навчання українських військовослужбовців.

Німеччина передала Україні 2 надводні безпілотні кораблі, і планує передати ще 8. Їх використовують для дистанційного мінування, розвідки, моніторингу акваторії та перевезення вантажів.

Румунія проведе навчання українських парамедиків для українських служб екстреного реагування.

Командувач Збройних сил Литви Рупшис заперечує передавання Україні додаткових САУ Panzerhaubitze 2000 та системи ППО NASAMS. На його думку, подібний крок обмежить можливість виконання армією країни поточних завдань, в складі сил НАТО тощо, оскільки нові озброєння ще не закуплено.

На думку міністра оборони Резнікова, країни Заходу поступово приходять до думки про необхідність постачання ЗСУ танків та сучасних винищувачів, які необхідні для якнайшвидшої деокупації країни, але, зрештою, усе залежатиме від політичного рішення США.

• Прессекретар російського президента Пєсков висловив занепокоєння розгортанням додаткового контингенту військ НАТО в Румунії. З його слів, у відповідь на ці дії Росія вживе заходів для забезпечення своєї безпеки в регіоні.

• Уряд Німеччини не вірить у справність газогону "Північний потік-2" після вибухів у вересні, тому не планує надавати дозвіл на постачання ним газу. Ба більше, газогін так і не було сертифіковано, тому він не може бути введений в експлуатацію.

Нова прем'єр-міністерка Італії Мелоні у зверненні до парламенту наголосила, що Італія не піддасться на енергетичний шантаж Путіна й надалі залишатиметься надійним партнером України, оскільки це відповідає італійським національним інтересам.

Міністр енергетики Галущенко закликав європейські компанії використати вільні потужності українських підземних сховищ для розміщення додаткових обсягів газу.

• За інформацією сербського видання N1, делегація країни не взяла участі в парламентській конференції "Кримської платформи" в Хорватії через тиск, який чинив посол Росії на спікера парламенту.

• Американська компанія Ford продала із правом можливого зворотного викупу акції свого дочірнього підприємства у РФ спільному підприємству. За інформацією агентства Reuters, свої активи, зокрема, складальний завод у Підмосков'ї продала місцевому дилеру й компанія Mercedes-Benz. Дилер планує налагодити на заводі збирання китайських автівок.

Президент Путін затвердив список із 45 закордонних банків "недружніх країн", продаж яких можливий лише за спеціальним дозволом влади. До списку включено Райффайзенбанк, Сітібанк, Юнікредит, Дойче банк, ОТП банк.

Російський концерн "Русал", який потрапив під санкції, власником якого є олігарх Дерипаска, розмістив на внутрішньому ринку облігації на суму 6 млрд китайських юанів (приблизно $824 млн) на 2,5 роки з можливістю погашення позики рублями. Це вже третє розміщення облігацій із липня 2022 р.

• ООН найближчим часом запустить платформу моніторингу руйнувань культурних об'єктів в Україні на підставі аналізу супутникових світлин. Агентство ООН із культури – ЮНЕСКО підтвердило, що воєнними діями завдано збитків 207 об'єктам, серед яких наразі немає жодного об'єкта світової культурної спадщини.

• МЗС РФ запропонувало не скасовувати безвізовий режим для українців і після 1 січня 2023 р. В'їзд громадян РФ до України після 1 липня можливий лише з візою.

3. Київ

- Мер Києва Кличко повідомив, що з 27 жовтня у всьому комунальному громадському транспорті можна сплатити за проїзд банківською карткою або гаджетом із функцією безконтактної оплати.

***

№ 880.

Нафтогаз» має бути зруйнований

27 жовтня, 2022

Гра Юрія Вітренка в переведення стрілок добігає кінця, але його наступнику ми не заздримо

Микола Тесля

Енергетик, управлінець, економіст. 20 років роботи в енергетичній галузі, з них 8 - в державних структурах. Адвокат доступної енергії для громадян за чесною ціною.

Найближчим часом ми почуємо про ***відставку голови правління НАК «Нафтогаз України».*** Прізвища нових очільників називають уже, але дуже хочеться попередити майбутніх менеджерів про те, що на них чекає.

Якщо коротко:

1) в компанії немає грошей, 2) у сховищах недостатньо газу, 3) позиції олігархів сильні, як ніколи, 4) а міжнародні партнери категорично відмовляються фінансувати дірку, на яку перетворився «Нафтогаз», без повернення до цивілізованих практик корпоративного управління.

Піти на цю умову влада наразі не готова, бо

— аудит минулого 2021 року покаже, що насправді відбувалося із сотнями мільярдів гривень і десятками мільярдів кубометрів газу.

Спойлер — нічого хорошого.

Куплений під час війни менеджментом «Бентлі» — лише верхівка корупційного айсберга, халатності та приховування реальних проблем.

Щоб розібратися в них, потрібно згадати,

— що і кому обіцяв чинний поки очільник *Вітренко*, і чому обіцяного не отримав ніхто.

1. «Почалося»

«Наливайте швидко, поки не почалося!» — кричить клієнт, забігаючи в бар. Йому наливають. «Ще 50, бо зараз почнеться!». Наливають. «Давайте ще, бо от-от почнеться!». Бармен починає щось підозрювати і цікавиться, чи є в клієнта гроші. «Ну, почалося», — відповідає клієнт, випускник відомої бізнес-школи INSEAD Юрій ***Вітренко***, голова компанії «Нафтогаз України».

«Почалося» — це в нього почали цікавитися, де, власне, гроші, вершки та корінці, які він обіцяв заробити та принести доволі великій кількості людей за своє призначення.

Питають про це в нього офіс президента, уряд, олігархи, такі як Ігор Коломойський і Дмитро Фірташ.

Не питають тільки міжнародні донори, які, власне, все зрозуміли і стали тим барменом, який припинив наливати.

2. Акт перший: прибутковий менеджер тікає від уряду

Уряду Юрій Юрійович обіцяв принести значні прибутки, які нібито «не зміг забезпечити попередній менеджмент».

Нагадаю,

— злам корпоративного управління та звільнення попереднього менеджменту відбулися під гаслами «вони принесли збитки».

Той факт, що

— під «збитками» малися на увазі невиплачені борги Фірташа та регіональних теплових компаній, нікого не бентежив, тому Вітренко отримав омріяне крісло під умову виведення компанії «в прибуток».

Суто формально Юрій Вітренко це навіть зробив:

1) — фінансовий звіт за 2021 рік фіксує «прибуткову роботу».

2) Проблема в тому, що ці прибутки існують насправді лише на папері.

Намалювати «прибутковість» за минулий рік і не потонути при цьому Вітренко зміг завдяки двом маніпуляціям:

1) з оцінкою справедливої вартості накопичених боргів

2) і з грошима державної компанії «Оператор газотранспортної системи України» (ОГТСУ).

Основний бізнес «Нафтогазу» — продавати газ підприємствам теплокомуненерго і газовим компаніям Фірташа, які донедавна постачали газ населенню.

Через адміністративно обмежені тарифи або з інших причин ці контрагенти розраховуються із «Нафтогазом» дуже погано і постійно накопичують борги, чекаючи їхнього чергового списання державою, що вже неодноразово відбувалося.

Тобто,

— на папері «Нафтогаз» визнає значні доходи. Але зрозуміло, що ці гроші компанія якщо і отримує, то не у повному обсязі та нешвидко.

2021 року, вже за Вітренка, «Нафтогаз» не відобразив у своїй звітності реальної вартості такої сумнівної заборгованості від газових компаній Фірташа і теплогенеруючих підприємств. Розраховуватися краще вони не стали, їхні борги і надалі зростали прискореними темпами.

Ця маніпуляція з резервами на сумнівну заборгованість і допомогла Вітренку показати прибуток, не підкріплений надходженнями.

На чому заснований нечуваний оптимізм Вітренка у тому, що Фірташ і тепловики з ним от-от розрахуються?

> Може, керівний НАКу дотиснув Фірташа, щоб той знайшов гроші і добровільно сплатив борг зі своїх коштів, аби допомогти державі у скрутний період?

Ні, все набагато простіше.

> Наприкінці річного звіту у примітках дрібним шрифтом Вітренко чесно зізнається, що ці борги погасить «Нафтогазу»… держава.
>
> Бо є ***«антикризовий» закон***, за яким Вітренко сподівається отримати з держбюджету 44 млрд грн уже цього року, а всього — 76 млрд.

Держава виявилася головним спонсором успішної діяльності «Нафтогазу України» в управлінській моделі випускника INSEAD і спонсором для Фірташа з товаришами.

Так само, за рахунок держави відбулася і друга маніпуляція.

У жовтні минулого 2021 року ***Вітренко*** фактично поставив прем'єра Дениса Шмигаля перед вибором:

> **— або підвищення тарифів для населення, або примусьте Оператора ГТС України віддати гроші «Нафтогазу».**

Причому зробив це у доволі хамській манері

> — листом (див. документ), у якому на рішення давав керівнику уряду кілька днів.
>
> За формулюванням схований неприхований гоп-стоп уряду: «Або погоджуєтеся на наші умови, або доплачуєте 120 млрд грн, бо в усіх проблемах «Нафтогазу» ми знайдемо винних, крім себе».

НАФТОГАЗ
ГРУПА

Акціонерне товариство
"Національна акціонерна компанія "Нафтогаз України"

вул. Б. Хмельницького, 6, м. Київ, 01601, Україна
тел: (044) 586 35 37, факс: (044) 586 33 10
http://www.naftogaz.com, e-mail: ngu@naftogaz.com

Код ЄДРПОУ 20077720
п/р UA943004650000000026002301921
АТ «Ощадбанк» у м. Києві

_____ №_____

На № _____

Прем'єр-міністру України
Шмигалю Д.А.

Щодо термінового запровадження заходів для стабілізації ситуації на ринку природного газу

Шановний Денисе Анатолійовичу!

На сьогодні акціонерним товариством "Національна акціонерна компанія "Нафтогаз України" (далі також – Компанія), незважаючи на несприятливі зовнішні фактори та значні незаплановані витрати, вживаються всі можливі заходи для задоволення у повному обсязі потреб українських споживачів у природному газі, забезпечення стабільного функціонування газотранспортної системи України, безперебійного постачання природного газу та недопущення пов'язаних з дефіцитом природного газу економічних втрат і ризиків техногенних аварій протягом опалювального сезону 2021/2022 року.

Для забезпечення стабільності функціонування ринку природного газу, створення належних умов для успішного початку та проходження опалювального сезону 2021/2022 року Компанія як ключовий постачальник природного газу системно працює над критично важливими для енергетичної безпеки країни ініціативами, по суті – дорожньою картою, яка сприятиме вирішенню проблемних питань і передбачає:

створення балансуючої групи, функціонування якої дозволить з 01 жовтня забезпечити оптовий продаж газу постачальникам виключно для покриття відборів побутовими споживачами за однаковою ціною на рівні 7,42 грн за кубометр;

унесення змін до трирічних договорів з виробниками теплової енергії в частині умов розрахунків, які б дозволили їм оплачувати природний газ без загрози надійному проходженню опалювального сезону;

постачання газу операторам газорозподільних систем для покриття виробничо-технологічних витрат з умовами розрахунків, які б відображали складову природного газу в установленому для них тарифі на розподіл;

укладення договорів ЕСКО з бюджетними установами і організаціями, які об'єктивно не можуть самостійно оплачувати послуги з централізованого теплопостачання;

форвардну закупівлю електроенергії у АТ "Центренерго", що покращить ситуацію стосовно фінансування закупівлі вугілля.

Наразі існує термінова потреба в укладенні відповідних договорів. Зокрема, кінцевою датою для укладення договорів щодо постачання природного газу є 27 вересня 2021 року. Зазначені правочини повинні погоджуватись правлінням та наглядовою радою Компанії, а, ураховуючи наближення опалювального сезону, це має відбутися вже до кінця цього тижня.

З метою реалізації Компанією запропонованої дорожньої карти та для забезпечення успішного проходження опалювального сезону Кабінету Міністрів України необхідно:

призначити незалежних членів наглядової ради (або виконувати функції наглядової ради до моменту формування її нового складу);

прийняти рішення про визначення основних напрямів діяльності Компанії на 2021 р., проект якого перебуває на розгляді Першого віце-прем'єр-міністра – Міністра економіки України;

затвердити План заходів з посилення незалежності оператора газотранспортної системи, що забезпечить укладення Угоди про відшкодування коригування необхідного доходу, між АТ "Укртрансгаз" та ТОВ "Оператор газотранспортної системи України" (далі – ОГТСУ), а також додаткових угод до договору купівлі-продажу частки у статутному капіталі ОГТСУ, укладеного між АТ "Магістральні газопроводи України" (далі – МГУ) та АТ "Укртрансгаз" (далі –УТГ);

доручити Міністерству фінансів під час підготовки змін до Закону України "Про Державний бюджет України на 2021 рік" (на виконання Закону України "Про заходи, спрямовані на подолання кризових явищ та забезпечення фінансової стабільності на ринку природного газу ринок природного газу" від 14 липня 2021 року № 1639-IX) для забезпечення надходження до спеціального фонду державного бюджету необхідних обсягів коштів для проведення взаєморозрахунків у цілях погашення заборгованості суб'єктів ринку природного газу та послуг з його транспортування врахувати та узгодити включення таких додаткових джерел надходжень, а саме: донарахування рентної плати за користування надрами АТ "Укргазвидобування" (внаслідок розрахунку різниці на підставі середньої митної вартості природного газу та фактичної ціни реалізації природного газу) та додаткові податкові зобов'язання, що виникнуть під час розділення ПАТ "УКРНАФТА".

У свою чергу, наглядова рада НАК "Нафтогаз України" (в її оновленому складі) повинна призначити нових членів правління та скасувати чинне на сьогодні рішення наглядової ради про обмеження повноважень правління та голови правління Компанії.

Крім того, правління Компанії в його новому складі має погодити відповідні правочини, а Міненерго, як орган управління МГУ, погодити укладення додаткових угод між МГУ та УТГ та Угоди між УТГ та ОГТСУ.

Інформуючи про зазначене, просимо дати відповідні доручення та вжити невідкладних заходів для реалізації запропонованої Компанією дорожньої карти.

В іншому разі реалізація згаданих ініціатив переноситься на листопад 2021 року з відповідними негативними наслідками для нафтогазової галузі та економіки в цілому.

Ураховуючи, що опалювальний сезон починається в наступному місяці, а формалізація відповідних рішень, погоджень та/або правочинів і їх практична імплементація вимагатиме значного періоду часу, будемо вдячні за врегулювання зазначених вище питань не пізніше 27 вересня 2021 року.

Щиро сподіваємося на підтримку Уряду України у вирішенні порушених питань та запевняємо в готовності вживати всіх можливих заходів для підтримання енергетичної безпеки України.

Додаток: Інформація про понадпланові витрати та навантаження на обіговий капітал НАК "Нафтогаз України" для забезпечення сталого проходження опалювального сезону на 2 арк.

З повагою

Голова правління **Юрій ВІТРЕНКО**

Журавльова І.Л.
067 244 68 00

Тут треба пояснити:

ОГТСУ — це оспівана в легендах і казках Юлії Тимошенко «труба», якою ще й досі йде російський газ у Європу.

Раніше «Нафтогаз» заробляв на ній мільярди, потім для впровадження європейських правил компанію виокремили в самостійне підприємство.

> Газу труба качає тепер значно менше, але прибутки досі є. Щоправда, прибутки ОГТСУ мав потроху віддавати «Нафтогазу», щоб заплатити йому за втрату активу.

Юрій Вітренко вирішив, що йому потрібні гроші вже, а тому, не чекаючи, сформував яскраву пропозицію.

По-перше, перерахувати тариф минулих років і створити ситуацію, в якій Оператор газотранспортної системи став винен своєму попереднику — «Укртрансгазу» 47,9 мдрд грн.

> 1) Наявний кеш (27 мдрд грн) перекочував на рахунки «Укртрансгазу» — дочірньої компанії «Нафтогазу», новостворений «борг» компанія тепер виплачує зі своїх прибутків.
>
> 2) Ще 3 млрд грн компанія «Магістральні газопроводи України» (МГУ) як власник ОГТСУ заплатила НАКу за втрату активу при розподілі.

Формально гроші переклали з однієї державної кишені в іншу.

Насправді

> **— забрали гроші, що зароблені ОГТСУ та що призначалися зовсім для іншого.**

1) Через недовантаженість «труби» компанія потребує інвестицій у скорочення обладнання, інакше змушена підтримувати неефективну мережу компресорних станцій.

2) Зароблені гроші мали допомогти ОГТСУ оновити обладнання та зменшити тарифи для українських споживачів у наступних періодах.

Денис Шмигаль обурився, але змушений був піддатися на шантаж.

> — Як свідчить фінансова звітність «Нафтогазу, без цієї оборудки вже до кінця 2021 року у компанії закінчилися б гроші.

Розрахунок простий:

— у Оператора ГТС «Нафтогаз» забрав 30 млрд грн, і саме ці гроші і були на його рахунках наприкінці року.

А от чого не дорахувалися, так це коштів, які Вітренко отримав у спадок від попередників у квітні. Цих 50 млрд грн уже не було.

3. Акт другий: колобок і неолігарх

То куди ж поділися ці гроші за вісім місяців?

Як ви зрозуміли, газ так ніхто і не почав купувати, і доля десятків мільярдів гривень багатьох стала цікавити.

Найбільш «робочою» теорією було би, звісно, перевірити напрям співпраці зі ще одним барменом, який наливав Вітренкові, — Ігорем Коломойським.

Останній тривалий час намагається «розійтися» із «Нафтогазом» у власності компанії «Укрнафта».

Чи не відбулося раптом омріяного розлучення, дуже бажаного для Коломойського?

До цього навіть ішло: попри публічні заяви, Вітренко вдало імітував зацікавленість у розрахунку із «Укрнафтою».

Ідея полягала в тому, щоб при розподілі власності «Укрнафта» отримала все, за що боролася. В разі успішного для неолігарха сценарію він забрав би частину активів і гроші за поставлений ще за часів Тимошенко газ, за який він хотів отримати в Лондонському суді понад 5 млрд дол.

Цікаво, що у міжнародному арбітражі з цього питання Коломойському відмовили у розгляді.

Нагадаю, туди неолігарх звернувся як «чесний кіпрський інвестор, ошуканий Україною». Трибунал визнав, що його так звані інвестиції заплямовані хабарництвом і корупцією, і відмовився розглядати справу. А в Україні рух щодо позову «Укрнафти» оперативно відновився, і це збіглося із призначенням ***Вітренка*** на посаду.

Для фіксації заборгованості було створено спеціальну робочу групу, яка документально визнала наявність боргів.

Визнання частини оскаржуваних до цього боргів з’явилося також у фінансовій звітності «Нафтогазу». Таким чином, «Укрнафта» отримала у цій справі нові козирі для будь-яких судів.

Паралельно у «Нафтогазі» активно готувалася угода про розподіл майна «Укрнафти», про яку є багато чуток і припущень, і кажуть також, що

1) коли Президент Володимир Зеленський довідався про заплановані обсяги виплат Коломойському, то поставив процес на стоп.

2) Це дало можливість Вітренкові знизати плечима і перевести стрілки в розмовах із Коломойським.

Офіційно повідомляється, що сторони домовилися призупинити перерозподіл активів через повномасштабне вторгнення росіян.

Однак колись суди продовжаться, і юридична позиція неолігарха вже буде сильнішою.

1) А «Нафтогаз» буде змушений виходити із зафіксованих робочою групою висновків і вести переговори з урахуванням цих обставин.

2) Однак це буде головним болем влади, а не Вітренка, оскільки своїх слідів на документах він завбачливо не лишав.

4. Акт третій: колобок і в'язень Відня

Австрійські науковці порахували, що за суму, яка зникла із «Нафтогазу», можна було купити дві тисячі «Бентлі» в комплектації, яку замовив у травні Олег Діденко — радник Вітренка. Але стільки машин не перетинало кордон.

Як і не перетинав кордону газ, для купівлі якого роздягнули на гроші оператора мережі.

Секретом успішності компаній Фірташа були спеціальні умови, які олігарх отримав на ринку газу, незважаючи на Революцію Гідності та життя в Австрії.

Підконтрольні йому компанії отримували з газотранспортної системи газ і теоретично продавали його населенню.

1) Практично при цьому час від часу з'являвся «зайвий» газ, який використовували, зокрема, хімічні групи (Фірташ став олігархом у хімічній галузі не через інженерний геній, а завдяки доступу до дешевого, а інколи і безплатного газу).

2) Нестачу завжди вішали на «Нафтогаз», який забезпечував газом компанії-«прокладки» Фірташа під приводом «забезпечення побутових споживачів».

3) Останнім часом облгази Фірташа припинили оплачувати користування газом із мережі взагалі, посилаючись на недостатньо високі тарифи.

Цю схему Вітренко публічно обіцяв кураторам з офісу президента під час свого призначення перекрити.

1) Він навіть показував дуже вправну презентацію, де розписав, як облгази «тирять» гроші.

2) Проста схема мала отримати просте рішення — націоналізація облгазів, яка на папері і відбулася на початку цього року. Це відносно нескладно — **самі мережі завжди лишалися у власності держави, Фірташ керував ними завдяки рішенням Міненерго, яке раз на кілька років віддавало йому мережі в управління**.

Утім, обіцянки своєї Юрій Юрійович і тут не виконав.

Реального контролю над компаніями він так і не здобув:

1) менеджмент залишився той самий,

2) а хімічні компанії в розпал енергетичної кризи пролобіювали та отримали можливість… експорту добрив за кордон.

Головний ресурс для виробництва добрив — це газ. Газ улітку був надзвичайно дорогий. А в хіміків Фірташа було перевиробництво добрив. Не знаю, чого Вітренка вчили в INSEAD, але побачити цю схему і довести розпочату справу до кінця він не зміг або, що ймовірніше, і не збирався. ***Питання, чому, думаю, тут не стоїть.***

Однак і Фірташ опинився в непростій позиції

— газ качається, гроші є, але і держава, нарешті, наблизилася до ліквідації його схеми.

Потрібні тільки 1) правильний менеджмент і 2) прозоре звітування.

5. Акт передостанній: колобок і порожнеча

Якщо ви стомилися від переказу комбінацій, придуманих і реалізованих Вітренком, то можете уявити, якою непересічною є енергія цього менеджера.

Щоправда, постійна гра в переведення стрілок добігає кінця.

В результаті тривалих менеджерських вправ Вітренка ніхто не отримав того, чого очікував.

1) Грошей не стало.

2) Розділення з Коломойським не відбулося.

3) Газу немає.

4) Про кількість газу в сховищах я згадував уже минулого разу — 14 млрд кубометрів, на п’ять мільярдів менше, ніж просив прем’єр, і на два менше, ніж необхідно насправді з урахуванням можливих потреб енергосистеми.

5) Фірташа нарешті можуть посунути з газового ринку: дешевше забрати в нього все, а не просто взяти грошей на «Бентлі».

Усі ці маніпуляції зі звітністю та грошима не пройшли повз увагу міжнародних партнерів, які забезпечують фінансову стабільність країни під час війни.

Вони чудово розуміють, що Україні потрібні і газ, і гроші.

Але,

— «гру в вершки та корінці» вже зрозуміли і не хочуть, щоб їхні кошти повторили долю десятків мільярдів гривень минулого року.

Тому,

— в середині жовтня міжнародники прийшли до уряду з дуже прямолінійною пропозицією.

Світовий банк був готовий виділити сумарно 1,2 млрд дол. на закупівлю газу.

Він якраз подешевшав, він якраз дуже потрібен Україні — і для опалення, і для можливого використання на електростанціях.

Умова була проста:

— 1) припинити маніпуляції цифрами, 2) призначити наглядову раду «Нафтогазу» й 3) оголосити відкритий конкурс на керівника компанії.

Власне,

— відсутність нормальної наглядової ради і дала змогу *Вітренкові* «грати у вершки та корінці».

1) Не звертати на факти уваги та слухати казки від Юрія Юрійовича можуть в уряді, який виконує лише формально функцію наглядової ради НАКу.

2) Але не на засіданнях професійно сформованої наглядової ради, яка має розуміння процесів, досвід та інструменти зупиняти ігри зі звітністю.

Пропозиція з тих, від яких не відмовляються під час війни.

Йшлося, по суті, про безвідсотковий кредит, який можна було використовувати весь сезон:

— купувати газ, продавати на ринку і купувати знову.

Однак,

— умови виявились «непідйомними».

Їх озвучили двом заступникам міністра енергетики, які порівняно чемно від 1) грошей та 2) газу… відмовилися.

По-людськи їх можна зрозуміти, — чинне міністерство

1) не те що контролювати галузь уже не в змозі,

2) навіть донести пропозицію до людей, які насправді ухвалюють рішення, не в стані.

Міністерство реалістично оцінило власний вплив на сферу, за яку відповідає за законом, і в стресовій ситуації прикинулося мертвим.

Міжнародники теж не здивувалися,

— в їхньому арсеналі, крім грошей, є ще кілька аргументів.

Наприклад,

«прогноз фінансового здоров'я Оператора газотранспортної системи».

Аналітики порахували, що компанія, яку так ефективно роздягнули торік, генеруватиме збитки незалежно від того, продовжать росіяни транзит до ЄС чи ні.

1) Якщо продовжать, для порятунку труби буде потрібно 91 млрд грн,

2) якщо не продовжать — 129 млрд.

За цими грошима уряд прийде до міжнародних партнерів — інших джерел зараз немає.

І Світовий банк повторить свої умови.

1) Тільки попросить також розрахуватися компанії, які під прямим контролем Фірташа.

2) Як ми вже зрозуміли, саме ці компанії відповідальні за потенційні борги, адже саме вони забирають газ із магістральних мереж.

Тепер в Юрія Юрійовича Вітренка, ефективного менеджера з міжнародною освітою, є лише одне рішення, як вийти з ситуації, коли бармени припинили наливати, — **втекти з «Нафтогазу» і залишити розбиратися із ситуацією наступникам**.

Яким нічого не залишиться, як **оформити фактичну руйнацію компанії**.

Останнім актом колобка буде пояснити, хто не дозволив йому досягнути непересічних результатів.

Найбільш успішним його досягненням на посту менеджера «Нафтогазу» став ефективний пошук винних у проблемах. Після фінального звіту перед звільненням Юрій Юрійович у серії постів, інтерв'ю (а може, навіть у новій книжці) обов'язково призначить усіх винних. І ображено піде в бар.

Тим більше що його особисті гроші от-от нарешті прийдуть.

Що у Вітренка вийшло, так це захистити власні фінанси.

Історія про те, що під час призначення його багатомільйонну премію «віддали в бюджет», така ж дута, як і звітність «Нафтогазу». Всі гроші перевели в облігації державної позики, які він із задоволенням забере після неминучого вже звільнення з компанії.

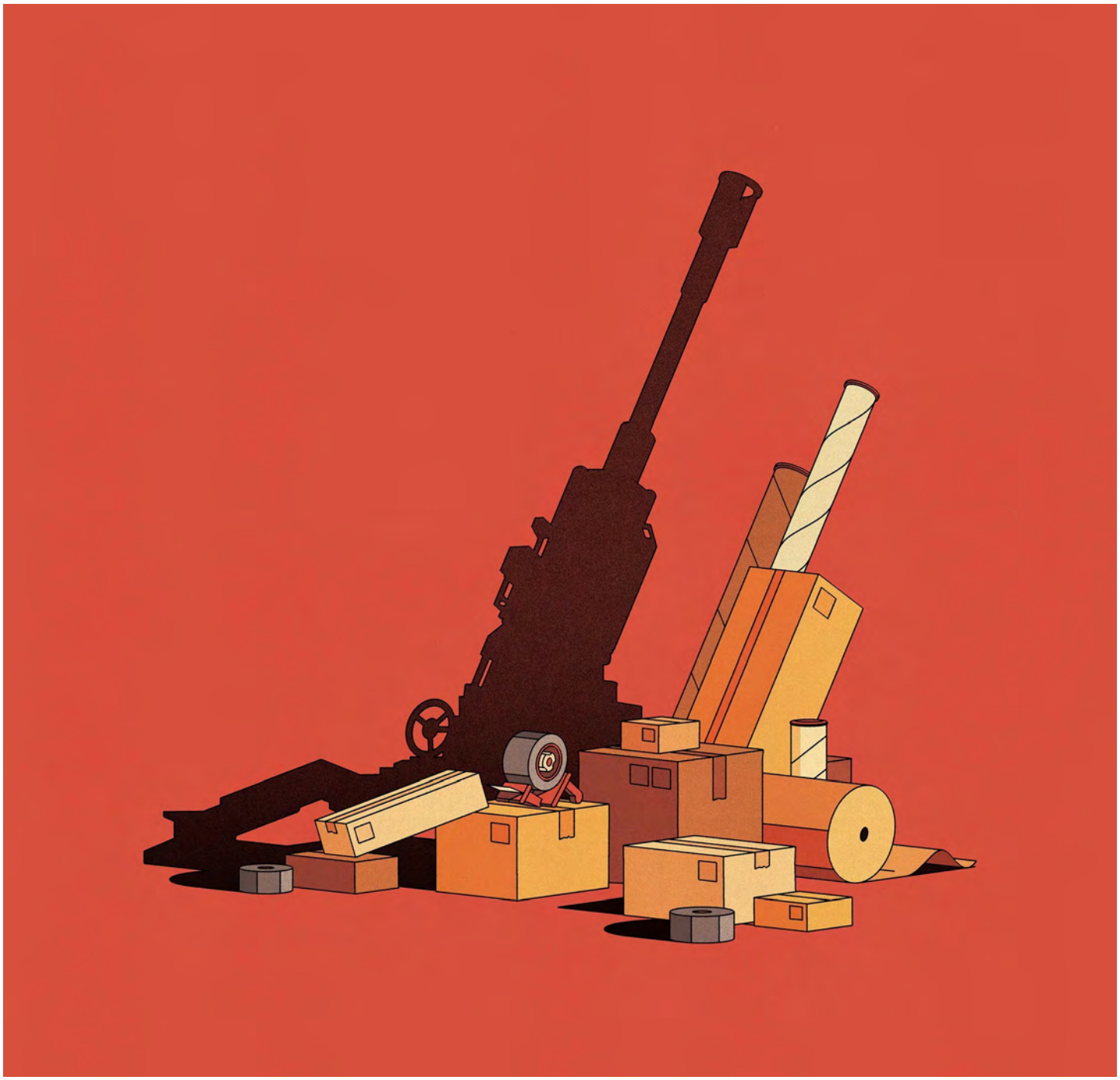
І це ще нас чекають результати розслідувань у діяльності 1) балансуючих груп, 2) у закупівлях, 3) у погодженнях виплат підрядникам тощо.

Бо якщо радник Вітренка Діденко лише за кілька місяців роботи заробив на «Бентлі» вартістю півмільйона, то ми можемо уявити собі обсяги доходу людей, які ставили йому завдання.

***

№ 881.

Inside the U.S. Effort to Arm Ukraine

Since the start of the Russian invasion, the Biden Administration has provided valuable intelligence and increasingly powerful weaponry—a risky choice that has paid off in the battle against Putin.

By Joshua Yaffa

October 17, 2022

Joshua Yaffa is a contributing writer at The New Yorker and the author of “Between Two Fires: Truth, Ambition, and Compromise in Putin’s Russia.”

“The counter-offensive would show that it’s one thing to take part in helping the victim,” Ukraine’s defense minister said, “another to realize you can punish the aggressor.”I

In early September, Oleksii Reznikov, Ukraine’s defense minister, travelled from the center of Kyiv to a U.S. airbase in Ramstein-Miesenbach, Germany, where nato officials were gathering to discuss military support for Ukraine. The trip, a distance of about twelve hundred miles, roughly the equivalent of travelling from New York to Minneapolis, lasted the better part of a day. Because there are no flights out of Ukraine, Reznikov had to take a car to the border and a plane the rest of the way. As he set off from the capital, he couldn’t help but hope for good news. Ukrainian forces had opened a second flank in an ambitious counter-offensive, a surprise operation in the direction of Russian-occupied territory in the Kharkiv region. “I learned not to raise my expectations too high,” Reznikov said, “especially in wartime.”

Ukraine’s President, Volodymyr Zelensky, appointed Reznikov defense minister last November, just three months before the Russian invasion. Reznikov is a lawyer and a longtime fixture of Kyiv politics, a veteran of the Soviet Air Force and an avid skydiver. He now serves as a lead negotiator securing the Western arms his country needs to continue its fight. “I get a certain request from the generals,” he said.“Then I explain to our partners the need for it.”

At the time of Reznikov’s trip to Ramstein, the war was in what he called its third phase. “The first phase was simply to hold off the enemy in those places where they managed to break through,” he said. This was the battle for Kyiv and for Ukraine’s survival as a sovereign state, which Russia effectively lost. “The second was to stabilize the front and achieve something resembling an equal opposition of forces on the battlefield.” Russia, which had occupied a number of key cities in Ukraine’s south and east, retained a sizable advantage in terms of heavy weapons; its long-distance missiles could rain down terror and death across the battlefield and beyond, clearing the way for its troops to advance. But Ukraine received enough artillery systems and munitions from the U.S. and other nato states to mount an

adequate response. “This allowed the country’s military and political leadership to think seriously about the third phase,” Reznikov said. “That is, launching an offensive operation.”

Vladimir Putin had effectively embraced the stalemate of the war’s second phase, wagering that, as the front lines held and the conflict increasingly disrupted global energy and food supplies, the Ukrainian public would tire of the war and the West’s commitment would wane. There was some basis for questioning the durability of U.S. and nato support—it seemed to strengthen in proportion to Ukraine’s ability to repel Russian forces. “We have seen U.S. arms supplies contribute to real success on the battlefield, which has in turn consolidated support for providing more,” a Biden Administration official involved in Ukraine policy told me. “But one could imagine things reversed: if the former were not the case, then maybe the latter wouldn’t be, either.”

As spring turned to summer, Reznikov sensed a growing weariness in some Western capitals. The attitude, he said, was, “O.K., well, we helped Ukraine resist, we kept them from being destroyed.” Reznikov and other officials wanted to demonstrate to their partners in the West that the Ukrainian Army could reclaim large swaths of Russian-occupied territory. “The counter-offensive would show that it’s one thing to take part in helping the victim,” Reznikov said, “another to realize you can punish the aggressor.”

In July, military officials from Ukraine, the United States, and the United Kingdom converged at a base in Europe to plot out possible scenarios. The Ukrainians’ starting point was a broad campaign across the southern front, a push to liberate not only the occupied city of Kherson but hundreds of square miles in the nearby Mykolaiv and Zaporizhzhia regions. The military planners met in three rooms, divided by country, where experts ran the same tabletop exercises. They often worked twenty hours a day, with American and British military officials helping to hone the Ukrainians’ strategy. “We have algorithms and methodologies that are more sophisticated when it comes to things like mapping out logistics and calculating munitions rates,” a senior official at the Defense Department said. “The idea was not to tell them what to do but, rather, to give them different runs to test their plans.”

The initial tabletop exercises showed that a unified push across the southern front would come at a high cost to Ukrainian equipment and manpower. It looked ill advised. “They ran this version of the offensive many times and just couldn’t get the model to work,” the Defense official said.

In the south, Ukraine had been battering Russian positions with American-provided precision rocket systems. In response, Russia’s generals had moved a considerable number of units out of the Kharkiv region, in the northeast, to back up forces near

Kherson. The assembled planners settled on an idea that would take advantage of this vulnerability: a two-front offensive. Shortly afterward, Reznikov was informed of the plans. “It wasn’t the first time I was struck by our military’s ability to come up with unexpected solutions,” he said. “I understood it was up to me to get them the necessary weapons.”

In late August, Ukrainian ground forces started their push toward Kherson. It was a slow, grinding operation, with both sides suffering heavy losses. A week later, troops dashed toward Russian lines in the Kharkiv region, a move that clearly caught Russian military leaders off guard. With so many units relocated to the south, a number of territories in the northeast were guarded by under-equipped Russian forces and riot police with little combat experience. Many of them simply abandoned their positions and ran off, leaving behind crates of ammunition, and even a few tanks. Ukrainian troops sped through one town after another, often on Western-supplied fighting vehicles, such as Humvees and Australian Bushmaster armored personnel carriers.

Reznikov was still en route to the Ramstein Air Base when he first received a text message about the breakthrough near Kharkiv. The Ukrainian armed forces had retaken Balakliya, a key gateway city in the region. Reznikov pictured the map in his head, counting the next towns likely to be liberated. He was travelling with a small delegation that included top officials from the general staff and military intelligence, who were also receiving updates from the front. They began comparing notes. Ukrainian units moved east, toward Kupyansk, an important logistics hub, then spread north and south, retaking key roads and rail junctions. By the time Reznikov landed in Germany, on September 8th, paratroopers had reached the Oskil River, thirty miles behind what had been the Russian front line just hours before. Within days, the Ukrainian military recaptured more than seven hundred square miles of territory.

The next morning, Reznikov met with Lloyd Austin, the U.S. Secretary of Defense, and Mark Milley, the chairman of the Joint Chiefs of Staff. They had been briefed on the counter-offensive, and joined Reznikov in tracking the military’s progress on a map. Both maintained their composure, Reznikov noted, but they were clearly excited. “Their faces were glowing,” he said. “They knew what was happening, and what this meant.”

In the afternoon, Reznikov addressed a group of thirty nato defense ministers. “The success of Ukraine’s counterattack is thanks to you,” he said.

He later told me, “Of course, I meant the U.S. most of all.”

Prior to this year’s invasion, officials in Kyiv often felt as if the political establishment in Washington viewed their country as little more than a bit player in

a geopolitical game. “Ukraine was not considered to have its own agency,” Mykhailo Podolyak, a top adviser to Zelensky, said, “but rather as just one of the many elements in managing the relationship with Russia.”

In 2014, Putin had ordered Russian troops with no insignia—the so-called little green men—to Crimea, a Ukrainian peninsula in the Black Sea, and sparked a separatist conflict in the Donbas, in eastern Ukraine. At the time, Ukraine retained a largely Soviet-style military, with a baroque bureaucracy and Cold War hardware. Zelensky’s predecessor, Petro Poroshenko, appealed to Barack Obama for more and better weapons. Obama’s concern, according to the senior Defense official, was that, “if we escalated, the Russians would counter-escalate, and the conflict would spiral.” Joe Biden, then the Vice-President, was more inclined to provide arms. The Defense official said, “He had the position that if Putin had to explain to Russian mothers why caskets were coming back home, that could affect his calculus.”

Ukrainian officials were particularly adamant in their requests for one weapon: the shoulder-fired Javelin anti-tank missile, which takes its name from the similarity of its flight path to that of a spear—the missile arcs nearly five hundred feet into the air, then back down, striking a tank or armored vehicle from above, where it’s most vulnerable. “The Javelin was the one thing the Ukrainians understood they really needed,” Ben Rhodes, a deputy national-security adviser in the Obama White House, said. “It was also a purely defensive weapon, which, they hoped, could make it relatively easier for us to supply.”

Obama declined to provide any lethal arms at all. Instead, the Administration focussed its efforts on training Ukrainian forces. At a base near Yavoriv, in western Ukraine, fifteen miles from the Polish border, instructors from the U.S. and other nato countries taught the principles of small-unit tactics and trained a new branch of Ukrainian special forces. Still, Carol Northrup, who was then the U.S. defense attaché at the Embassy in Kyiv, said, the Ukrainians “were much more interested in our stuff than our advice. They would say, ‘We want stuff.’ And we’d answer, ‘We want to train you.’ ”

Donald Trump came into office promising improved relations with Russia, which alarmed officials in Kyiv. But his Administration approved the Javelins. The first shipment—about two hundred missiles and thirty-seven launchers—arrived in Ukraine in the spring of 2018. The following year, an anonymous whistle-blower revealed that, during an official phone call with Zelensky, Trump had implied that future Javelin sales could be linked to a “favor.” The President wanted Zelensky to look into an obscure conspiracy theory suggesting that the Ukrainian government, not Russia, had interfered in the 2016 Presidential election, and to order the investigation of a case involving the work of Biden’s son Hunter on the board of Burisma, a Ukrainian energy company. The exchange led to Trump’s first

impeachment trial. It also unlocked U.S. military aid for Ukraine: Congress, with bipartisan support, insured that a package worth two hundred and fifty million dollars was released.

Zelensky saw Biden's election as a chance to re-start relations with the U.S. In the spring of 2021, Russia began assembling troops and equipment on the Ukrainian border. That September, during a meeting with Zelensky at the White House, Biden announced an additional sixty million dollars in security assistance, including more Javelins. The two Presidents projected an air of mutual interest and bonhomie, but Zelensky left Washington without commitments on two key issues, both of which he had raised with Biden: creating a path for Ukraine's admittance to nato, and preventing the startup of the Nord Stream 2 pipeline, which would allow Russia to circumvent Ukraine in supplying natural gas to Germany and the rest of Europe.

That fall, intelligence data showed that Russia had positioned more than a hundred thousand troops along the Ukrainian border. "At that point, we weren't yet sure if Putin had made the ultimate decision to invade," a person familiar with White House discussions on Ukraine said. "But it was without doubt that he was giving himself the capability to do so."

In November, Biden dispatched the director of the C.I.A., William Burns, on a secret trip to Moscow. Burns had previously served as the U.S. Ambassador to Russia and had often dealt with Putin personally. In the course of two days, Burns met with Putin's inner circle of advisers, including Alexander Bortnikov, the director of Russia's Federal Security Service, and Nikolai Patrushev, the head of the Kremlin's Security Council. He also had an hour-long phone call with Putin, who, wary of covid and increasingly isolated, was hunkered down in his Presidential residence in Sochi. Burns thought that Putin sounded cool and dispassionate, as if his mind was nearly made up. Upon returning to Washington, Burns relayed his findings to Biden. The message, according to Burns, was that "Putin thought Zelensky a weak leader, that the Ukrainians would cave, and that his military could achieve a decisive victory at minimal cost."

In January, Burns made a trip to Kyiv to warn Zelensky. The Orthodox Christmas had just passed, and a festive atmosphere lingered in Ukraine's capital, with decorations lining the streets. Zelensky understood the implications of the intelligence that Burns presented, but he still thought it was possible to avoid a large-scale invasion. For starters, he was reluctant to do anything that might set off a political and economic crisis inside Ukraine. He also worried that mobilizing the military could inadvertently provide Putin with a casus belli. Burns was sympathetic with the dilemma, but he emphasized that the looming danger was not hypothetical. Burns specifically told Zelensky that Russian forces planned to seize

the Hostomel airport, twenty miles from the capital, and use it as a staging point for flying in troops and equipment.

At the White House, a “Tiger Team,” made up of experts from the State Department, the Defense Department, the Joint Chiefs, and intelligence agencies, carried out exercises to anticipate the shape of a Russian attack. After Putin came to power, two decades ago, the Kremlin leadership had advertised a wide-scale effort to modernize its armed forces. The C.I.A. and other Western intelligence agencies concluded that Russia’s military would overwhelm Ukraine. Intelligence assessments at the time were that Putin expected Russian forces to seize Kyiv within seventy-two hours. “We thought it might take a few days longer than the Russians did,” the Defense Department official said, “but not much longer.”

Outwardly, Zelensky acted as if war were not inevitable. “The captains should not leave the ship,” he said near the end of January. “I don’t think we have a Titanic here.” But he did take the prospect of a Russian invasion seriously. “There’s a difference between what you articulate with the public and what you are actually doing,” Oleksiy Danilov, Zelensky’s national-security adviser, said. “We couldn’t allow for panic in society.”

Behind the scenes, Zelensky and other top Ukrainian officials were asking the U.S. for a significant infusion of weapons. “At each phase, they just said give us everything under the sun,” an Administration official said. “We tailored what we provided to the actual situation they were facing.” In late January, the Administration announced that it was sending a two-hundred-million-dollar package of military aid, which included three hundred more Javelins and, for the first time, Stingers, the man-portable anti-aircraft systems, or manpads, that had played a key role in the mujahideen’s defeat of the Red Army in Afghanistan. “You can’t take over a country with manpads,” the Defense Department official said. “But you can defend an airport from an airborne assault.”

U.S. Air Force transport planes, carrying crates of arms, began landing several times a week in Kyiv. The Biden Administration had also declassified summaries of its intelligence assessments, issuing public warnings that a full-scale Russian invasion of Ukraine was imminent. Many U.S. officials believed that Zelensky wasn’t ready to accept the urgency of the threat. In multiple conversations with Biden, Zelensky brought up the negative impact that the talk of war was having on Ukraine’s stock market and its investment climate. “It’s fair to say the fact that those issues remained a priority item as late as they did raised some eyebrows,” the person familiar with the White House’s Ukraine policy said.

Six months earlier, the Taliban had seized power in Afghanistan within days of the U.S. withdrawal. The Biden Administration had wagered that the U.S.-backed Afghan Army could fight the Taliban to a stalemate over the course of several

months. When it came to the Russian threat in Ukraine, U.S. defense and security officials erred on the side of alarmism. “I think in some ways we transposed the Afghan experience onto the Ukrainians,” the senior Defense Department official said. Podolyak, Zelensky’s adviser, felt that the warnings coming from Washington and elsewhere were incomplete: “They would say, ‘The Russians will attack!’ O.K., then, what’s the next step? Are you with us? And it felt like there was no answer.”

Another underlying source of unease was that U.S. officials had little understanding of the Ukrainian plan to defend the country, or even if such a plan existed. General Milley, the chairman of the Joint Chiefs of Staff, was speaking several times a week with his counterpart in Kyiv, Valerii Zaluzhnyi, the commander-in-chief of the Ukrainian armed forces. Milley pressed Zaluzhnyi for information about how Ukraine would defend itself, including a request for detailed inventories of weapons stockpiles. Milley also offered his own strategic vision—an emphasis on dispersed mobile units, multiple lines of defense across the country, and a mixture of conventional forces and partisan warfare. “Our message was not, ‘You guys are about to get steamrolled, so you should just sue for peace,’ ” a U.S. military official said. “Rather, the message was that you are about to get steamrolled, so you have to get your defenses majorly shored up.”

Zaluzhnyi seemed hesitant to provide any details. Not only was he protective of his plans, he refused to share the placement of arms caches, which he was constantly moving and camouflaging to keep them from being destroyed or captured by the Russian Army. Some U.S. officials worried that Zaluzhnyi, like Zelensky, didn’t fully believe the U.S. intelligence. “Others were convinced he believed it, and had war plans on hand,” the military official said, “but wanted to keep them secret from Zelensky.”

Given Zelensky’s reluctance to put the country on a war footing, there was speculation that Zaluzhnyi may have been trying to avoid the possibility of being asked to scale down his preparations. If this was the case, the U.S. military official said, it’s possible that Zaluzhnyi didn’t want to share them with Milley because he was afraid that Milley would then brief the White House, which would in turn say something to Zelensky.

Finally, in February, Zaluzhnyi agreed to share his plan for defending Ukraine. A defense attaché from the U.S. Embassy in Kyiv, an Air Force colonel, was summoned to a meeting at the general-staff headquarters and shown a one-page sketch of Ukrainian positions and defensive schemes. She was not given a copy, and was permitted to take only handwritten notes. Even having stipulated these conditions, Zaluzhnyi was less than forthcoming. His subordinates showed the attaché a false version of the plan, masking the full scope of the defensive campaign.

Ultimately, Zaluzhnyi's strategy was to prevent the capture of Kyiv at all costs, while, in other areas, letting Russian forces run ahead of their logistics and supply lines. The idea was to trade territory in the short term in order to pick off Russian units once they were overextended. "We trusted no one back then," a senior Ukrainian military official said. "Our plan was our one tiny chance for success, and we did not want anyone at all to know it."

In the war's early days, Biden told national-security officials at the White House and the Defense Department that the U.S. had three main policy interests in Ukraine. "One, we are not going to allow this to suck us into a war with Russia," a senior Biden Administration official recalled. "Two, we need to make sure we can meet our Article 5 commitments with nato." (Prior to the invasion, the Biden Administration had sent several thousand additional soldiers to nato member states in Eastern Europe and the Baltic region, to show that the U.S. military was prepared to defend them.) "And, three, we will do what we can to help Ukraine succeed on the battlefield," the official continued. "The President was clear: we do not want to see Ukraine defeated."

From a bunker in Kyiv's government quarter, Zelensky led a conference call with Ukrainian officials twice a day, at ten in the morning and ten at night, on the subject of arms supplies. The U.S., along with the United Kingdom, the Czech Republic, Poland, and the Baltic states, was sending anti-tank weapons, manpads, and small arms. But to the Ukrainians, who were suddenly in a fight for survival, these shipments seemed trivial. They wanted more powerful weaponry, including fighter jets, tanks, air defenses, and long-range artillery and rockets. "The deliveries were not so big, not like we would have liked to see," Danilov said. "No one believed that we could hold out."

Zelensky displayed tremendous courage by remaining in Kyiv. According to Reznikov, the country's security services were tracking three Chechen hit squads sent to assassinate the Ukrainian President and other top politicians. Zelensky also proved an adept leader, projecting an air of defiance to promote cohesion at home and support internationally. Two days into the invasion, the Associated Press reported that Zelensky had rejected a U.S. offer to evacuate him from Kyiv, saying, "I need ammunition, not a ride." A senior U.S. official said, "To the best of my knowledge, that never happened." The official added, "But hats off to Zelensky and the people around him. It was a great line."

Ukrainian forces managed to keep Russian transport planes from landing at the Hostomel airport. In the countryside around Kyiv, Russian armored convoys were stranded beyond the reach of their supply lines and became easy targets for ambushes and drone strikes. Washington's fears about the country's armed forces now seemed misplaced. "Obviously, it turned out they had a plan," the U.S. military

official said. “Because you don’t whip the Russians like that and expertly execute a mobile defense in depth without one.”

The Ukrainians benefitted from another factor that the U.S. had not considered: Russian hubris and disorganization. Putin had planned the invasion with a small circle of trusted advisers, who settled on a lightning-fast raid to overthrow Zelensky and his cabinet. Ukrainians were finding dress uniforms inside the Russian military vehicles that they captured—the invading forces had thought that within a matter of days they would be marching victorious down the streets of central Kyiv. Instead, they found themselves deep in Ukrainian territory without access to basic necessities like food and water. As the Defense Department official put it, “We presumed they had their shit together, but it turns out they didn’t.”

Ukraine’s early success changed attitudes in Washington. “The Ukrainians were putting up a good fight, which helped open the floodgates for a lot more military assistance,” the Defense Department official said. Even so, the Biden Administration did not give Kyiv everything it wanted. One wish list circulating around Washington said that Ukraine needed five hundred Javelin missiles per day; at the start of the war, the production of Javelins was only around two thousand per year. Other proposals aired in public by Zelensky and top Ukrainian officials, such as a no-fly zone maintained by nato aircraft and air defenses, were non-starters. “Our interests highly overlap, but they are not identical,” the Defense official said. “When we say things like ‘That is escalatory and could draw nato into the fight,’ they are, like, ‘Yeah, good. How could it get any worse for us? It’s already existential.’ Frankly, if I were them, I’d have the same view.”

A moment of tension erupted between Milley and Zaluzhnyi. Ukraine wanted more mig-29s, a Soviet-designed plane that Ukrainian pilots had flown since the eighties. Kyiv reached a tentative deal with Poland, in which Poland would deliver two dozen jets, and the U.S. would give American-made F-16s to Poland as a replacement. The Biden Administration worried that flying aircraft from nato territory into Ukraine’s contested skies would be seen as a clear escalation. U.S. officials were also skeptical of the planes’ usefulness to Ukraine. The mig-29 is primarily an air-to-air-combat interceptor—not a ground-attack plane that might, say, provide aerial support to infantry or attack a tank column—and Russia’s more advanced fighter, the Sukhoi Su-35, could easily outmaneuver it. Zaluzhnyi told Milley that Ukraine had almost no fighter jets left. Milley insisted that Ukraine still had plenty. The two did not speak for more than a week. “Early on, their conversations were formal and matter-of-fact,” the U.S. military official said. “One would say his long piece, and the other would say his. Now the tone is more familiar, warmer, friendlier. They talk about their families.”

No one knew for sure how Russia would respond to Western arms shipments. U.S. officials believed that Putin would escalate given one of three scenarios: if the Russian military faced utter collapse on the battlefield, if Putin felt an immediate threat to his own rule, or if the U.S. or nato militaries directly intervened in Ukraine. As for Putin's likely response, officials in Washington forecast a range of worrying possibilities, from carrying out a nuclear-bomb test in the Arctic to detonating a low-yield tactical nuclear weapon in Ukraine. But the assessment was also that, in the end, Putin could be deterred. A senior U.S. intelligence official said, "It's not like he wants World War Three, either."

In early April, the Russian military announced a full pullout from the Kyiv region, essentially an admission that its initial combat aims had failed. Now it was shifting tactics to an artillery assault in the Donbas, using missile strikes to level cities and towns before sending in ground forces to seize the rubble. This meant that Ukraine required heavy artillery of its own. "There's not much a unit with some Javelins can do if you have two hundred tanks coming at you," the senior Ukrainian military official said.

At the time, according to Ukrainian generals, the Army had enough artillery ammunition to last for two weeks of intensive fighting. Ukraine used 152-millimetre shells, a family of ammunition that many former Warsaw Pact member states inherited from the Soviet Union. nato forces use 155-millimetre shells, and the two systems are not interchangeable. The problem was not merely the depleting stocks of Soviet-calibre munitions inside Ukraine—they were becoming increasingly hard to find anywhere in the world. At the start of the war, Western governments and private arms dealers had negotiated transfers from places such as Bulgaria and Romania. Among the largest caches were those the U.S. and nato had designated for Afghan security forces, which had been sitting unclaimed in warehouses in Eastern Europe since the Taliban takeover. Belarus, where Russian troops had amassed before the invasion, had sizable stores of artillery ammunition, but Russia's ally certainly wasn't going to give it to Ukraine. Rear Admiral R. Duke Heinz, the director of logistics for the U.S. Army's European Command, said, "We were seeing fewer and fewer countries raise their hands to say they had munitions to donate."

That left another option: Ukraine would have to switch to nato-calibre weaponry. On April 26th, defense ministers from more than forty countries, including all the nato member states, met at the U.S. airbase in Ramstein. Austin, the U.S. Defense Secretary, opened the proceedings. "Ukraine clearly believes that it can win, and so does everyone here," he said. "I know we're all determined to do everything that we can to meet Ukraine's needs as the fight evolves."

Prior to the summit, the U.S. had agreed to transfer ninety M777 howitzers to Ukraine, the first time it would be providing the country with heavy artillery. The M777, which was designed to support infantry operations in Afghanistan and Iraq, was more powerful and more accurate than Ukraine's existing howitzer-style artillery. "Austin called and said the decision has been taken," Reznikov said. "I understood we crossed a certain Rubicon."

Within days, the first contingent of Ukrainian soldiers—two-man teams made up of a gunner and a section chief—arrived at a U.S. Army training facility in Grafenwöhr, in southern Germany. Over six days, U.S. instructors taught them how to set up and move the M777, how to manually line up a target, and how to maintain the gun's levels of nitrogen and hydraulic fluid. As one U.S. trainer put it, "This isn't a gun you can beat the crap out of and will keep humming along."

The Ukrainian soldiers in Grafenwöhr struck their American counterparts as highly motivated. During one lunch break, a Ukrainian soldier reported that his village had just come under Russian shelling; the rest of the Ukrainian troops stood up without finishing their meal and returned to their training. "They're not here for R. and R.," Brigadier General Joseph Hilbert, who oversees the facility, said. "They want to get back and put these things to use."

By the end of the month, eighteen M777s were flown to bases in Eastern Europe and brought to the border with Ukraine. Under the cover of night, the howitzers were transferred to small convoys of unmarked trucks driven by Ukrainian teams. As the war has progressed, U.S. defense officials have opened other routes, shipping equipment on rail lines across Europe and through ports on the North Sea, in Germany. Putin and other Russian officials have threatened to target these transfers. But, according to Heinz, not one has come under fire. "Russia is aware of how security assistance gets into Ukraine," the senior Defense Department official said. "But, so far, they have refrained from attacking those hubs, because they don't want a war with nato."

The M777s allowed Ukraine to mount a defense in the Donbas. "In any war, of course, it's not only about quantity, but quality," Roman Kachur, the commander of Ukraine's 55th Artillery Brigade, said. "There's a difference when you're fighting with a modern weapons system or one that hasn't been significantly updated since the days of the Second World War." For weeks, his forces had faced heavy artillery fire from a fortified Russian position near Donetsk, a Russian-occupied city in the Donbas. "We couldn't knock the enemy out of there, because we simply couldn't reach him," Kachur told me. Then the M777s arrived. "Within three or four days, the Russians had pulled all their artillery out of there," he said. "It's a new situation. We are dictating their behavior to a certain degree."

The U.S. does not have the ability to monitor the howitzers' locations and conditions from afar, or electronically limit where they could be used. "Once this equipment gets to them, it belongs to them," the senior Biden Administration official said. "We don't have a scorecard." Occasionally, bad news arrived from the field. In one case, forces in eastern Ukraine moved a number of M777s from a firing position to a barn, and within minutes a Russian missile hit the location, destroying both the guns and the trucks used to transport them.

Even as another seventy-two systems arrived—along with dozens of nato-compatible howitzers from France and Germany—Ukrainian generals estimated that Russian artillery pieces outnumbered Ukraine's by seven to one; each day, Russian forces were shooting some twenty thousand shells, pummelling cities such as Severodonetsk and Lysychansk. Zelensky said that, in June, as many as a hundred Ukrainian soldiers were being killed every day. It was the most difficult moment in the war for Ukraine, with Russia—fitfully and at great cost to its own forces—blasting through Ukrainian defenses and capturing territory one metre at a time.

Washington encouraged Ukraine to rely on judicious planning and the efficiency of Western weaponry rather than try to outshoot the Russian military. nato had chosen a similar strategy in the latter stages of the Cold War, when it found itself with far fewer tanks and artillery than the Soviet Union. "We told the Ukrainians if they try and fight like the Russians, they will lose," the senior Defense Department official said. "Our mission was to help Ukraine compensate for quantitative inferiority with qualitative superiority."

Ukraine has a fleet of reconnaissance drones and a loose network of human sources within areas controlled by the Russian military, but its ability to gather intelligence on the battlefield greatly diminishes about fifteen miles beyond the front line. U.S. spy satellites, meanwhile, can capture snapshots of troop positions anywhere on earth. Closer to the ground, U.S. military spy planes, flying along the borders, augment the picture, and intelligence intercepts can allow analysts to listen in on communications between Russian commanders. Since the invasion, the U.S. and other Western partners have shared a great deal of this information with Ukraine. Mykola Bielieskov, a defense expert at the National Institute for Strategic Studies, in Kyiv, said, "That's a major field where the U.S. is helping us."

One evening in April, at an intelligence-coördination center somewhere in Europe, Ukrainian military officers asked their American and nato counterparts to confirm a set of coördinates. This had become a common practice. Ukrainian representatives might ask for verification of the location of a Russian command post or ammunition depot. "We do that, fair game," the senior Biden Administration official said. In some cases, U.S. intelligence and military officers provide targeting

information unsolicited: “We do let them know, say, there’s a battalion moving on Slovyansk from the northwest, and here’s roughly where they are.” But, the official emphasized, Ukrainian forces choose what to hit. “We are not approving, or disapproving, targets.”

The Biden Administration has also refused to provide specific intelligence on the location of high-value Russian individuals, such as generals or other senior figures. “There are lines we drew in order not to be perceived as being in a direct conflict with Russia,” the senior U.S. official said. The United States will pass on coördinates of a command post, for example, but not the presence of a particular commander. “We are not trying to kill generals,” the senior Biden Administration official said. “We are trying to help the Ukrainians undermine Russian command and control.”

Still, Ukraine has so far killed as many as eight generals, most of them at long range with artillery and rocket fire. The high death toll is partially a reflection of Russian military doctrine, which calls for top-down, hierarchical operations. In most cases, mid-ranking Russian officers and enlisted soldiers are not empowered to make decisions, creating a need for generals to be positioned closer to the front. “They were depending on them to control and direct troops,” the U.S. military official said. “It’s a huge operational catastrophe.”

The Ukrainian request in April concerned the suspected location of the Moskva, a Russian naval cruiser and the flagship of the Black Sea Fleet. Could U.S. intelligence confirm that the ship was at a certain set of coördinates south of the Ukrainian port city of Odesa? The answer came back affirmative. Soon, officials in Washington began to see press reports that the ship had suffered some sort of explosion. On April 14th, the Moskva disappeared into the Black Sea.

Kyiv said that two Ukrainian-made Neptune anti-ship missiles, fired from onshore near Odesa, had hit the Moskva—a statement that was confirmed by U.S. intelligence agencies. Russia never admitted that the strike took place, instead blaming an onboard fire and stormy seas for the loss of the ship. Some forty Russian sailors are reported to have died.

After the arrival of the M777s, the Ukrainian Army increasingly shared information with the U.S. about the condition of its weaponry on the battlefield, something it had not always been eager to do. Reznikov described it as a “mirror reaction” to Washington’s initial approach to the war. “You see they don’t trust you with serious weapons,” he said, “so why should you trust them?” But, as the U.S. and other Western powers increased their commitments, the relationship improved. According to Reznikov, “When we received one package of assistance after another, and we could see there was a real desire to help, it allowed us to come to an agreement and reach a genuine dialogue.” A Western diplomat in Kyiv told me, “It’s a common

story here. You can be incredibly wary, until you're not. Then you become trusting and open."

When the U.S. military carries out operations with a partner force, such as a fellow nato member state, it coördinates battle movements on a common operational picture, or cop, a single digitized display showing the location and composition of forces. "We don't quite have that with Ukraine," the military official said. "But it's close." Ukrainian commanders feed information to the U.S. military, which allows for an almost real-time picture of its weaponry in Ukraine. "These days we know similar information about what we have given to Ukraine as we know about equipment in our own military," the official said. "How many artillery tubes are functioning, what's down for maintenance, where the necessary part is."

In May, Ukrainian artillery crews, using M777s along with some Soviet-era systems, fired on a large contingent of Russian forces that was trying to cross a pontoon bridge on the Siverskyi Donets River. Intelligence provided by the U.S. appeared to allow the Ukrainians to identify the moment of the Russian column's crossing. It was one of the single biggest losses for the Russian Army since the war began. Dozens of tanks and armored vehicles were destroyed, left charred along the river's swampy banks, and as many as four hundred Russian soldiers were killed.

For months, Ukraine had one U.S. weapons system at the top of its wish list: the High Mobility Artillery Rocket System, or himars. Whereas the M777 can hit artillery pieces, troop formations, tanks, and armored vehicles at what is known as tactical depth, around fifteen miles, himars can reach an entirely different target set: ammunition depots, logistics hubs, radar systems, and command-and-control nodes, which tend to be situated considerably farther behind enemy lines. The himars system is mounted on a standard U.S. Army truck, making it able to "shoot and scoot," in military parlance. Colin Kahl, the Under-Secretary of Defense for Policy, has described himars as the equivalent of a "precision-guided air strike," delivered from the back of a truck.

The Ukrainian military could only take advantage of the himars' extended range if its soldiers had intelligence on where to strike. "Precision fires and intelligence are a marriage," the U.S. military official said. "It's difficult to have one without the other." The dilemma for the Biden Administration was not whether to give himars to Ukraine, but which munitions to send along with them. Each system can carry either a pod with six rockets, known as gmlrs, with a range of forty miles, or one surface-to-surface missile, or atacms, which can reach a hundred and eighty miles. "It's not himars that carries a risk," the Defense Department official said. "But, rather, if it was equipped with long-range missiles that were used to strike deep in Russian territory."

Putin is extremely paranoid about long-range conventional-missile systems. The Kremlin is convinced, for example, that U.S. ballistic-missile defense platforms in Romania and Poland are intended for firing on Russia. Even if Ukraine agreed not to use himars to carry out strikes across the border, the mere technical capability of doing so might prove provocative. “We had reason to believe the atacms would be a bridge too far,” the Defense official said.

The battlefield realities inside Ukraine were another determining factor. “The imperative was ‘What does Ukraine need?’ ” the Defense official said. “Not what they are asking for—what they need. And we do our own assessment of that.” The Biden Administration asked for a list of targets that the Ukrainian military wanted to strike with himars. “Every single grid point was reachable with gmlrs rather than atacms,” the Defense official said.

There was one exception: Ukraine expressed a more ambitious desire to launch missile strikes on Crimea, which Russia uses for replenishing its forces across the south and which is largely beyond the reach of gmlrs. During the war-game exercises held over the summer, when the possibility of atacms came up, it was clear that Ukraine wanted them to “lay waste to Crimea,” the Defense official said. “Putin sees Crimea as much a part of Russia as St. Petersburg. So, in terms of escalation management, we have to keep that in mind.”

In multiple conversations, U.S. officials were explicit that the himars could not be used to hit targets across the border. “The Americans said there is a very serious request that you do not use these weapons to fire on Russian territory,” the Ukrainian military official said. “We said right away that’s absolutely no problem. We’ll use them only against the enemy on the territory of Ukraine.” As with other weapons platforms, there is no technical mechanism to insure compliance. Officially, the U.S. has signalled that all Ukrainian territory illegally occupied by Russia since 2014—not only that which it has taken since February—is fair game for himars strikes. “We haven’t said specifically don’t strike Crimea,” the Defense official told me. “But then, we haven’t enabled them to do so, either.”

The first batch of himars appeared on the battlefield late in June. Within days, videos circulated of Russian equipment and munitions depots outside Donetsk exploding in clouds of fire and smoke. Reznikov announced that the military had used himars to destroy dozens of similar Russian facilities. In response, the senior Biden Administration official said, Russian forces “have had to adjust their tactics and maneuvers,” moving command posts and munitions depots out of range—which also diminishes their utility in battle. “They are very mindful of the presence of himars,” the official said.

Each launcher costs roughly seven million dollars. According to some calculations, Ukraine could fire more than five thousand gmlrs missiles per month, whereas their

manufacturer, Lockheed Martin, was only producing nine thousand a year. “We said straightaway, ‘You’re not going to get very many of these systems,’ ” the Defense Department official said. “ ‘Not because we don’t trust you but because there simply isn’t an unlimited quantity of these on planet Earth.’ ”

In July, Russia’s defense minister, Sergei Shoigu, instructed commanders in Ukraine to “prioritize the targeting of the enemy’s long-range rocket artillery weapons with high-precision strikes.” Two weeks later, Russia claimed to have destroyed six himars systems. At the time, the U.S. had provided a total of sixteen launchers; Germany and the United Kingdom had given nine similar systems. U.S. officials insist that all of them remain intact and functional.

In preparation for its counter-offensive this summer, Ukraine used himars to repeatedly strike Russian command posts and ammunition depots in the Kherson region. Several missiles hit the Antonivskyi Bridge, which connects the city to the eastern bank of the Dnipro River. Russian units inside Kherson risked being cut off from resupply lines and logistics support. “The use of himars in the south contributed to a high attrition rate of Russian troops and hardware,” Bielieskov, the defense analyst in Kyiv, said. “The whole Russian group on the right bank of the Dnipro is dependent on a very small number of crossings.”

The U.S. had also begun to supply Ukraine with AGM-88 harm missiles, launched from military aircraft, which home in on electronic transmissions from surface-to-air radar systems. The missiles are designed to be carried by U.S. fighters, such as the F-16, but the Ukrainian Air Force figured out a way to mount them on their mig jets. The senior Defense Department official said, “It was pretty MacGyvery, and opens up the possibility to think of what other munitions could be adapted to Ukrainian platforms.” The harm missiles created a dilemma for Russian forces. They could either turn on their radar batteries and make themselves vulnerable to harm strikes, or keep them turned off and lose the ability to detect Ukrainian aircraft and armed drones, namely the Turkish-made Bayraktar.

U.S. military and intelligence circles have debated the reason that Putin has not yet attempted an escalatory move to discourage further arms shipments on Ukraine’s western border. “As we have gotten deeper into the conflict, we realized we could provide more weapons of greater sophistication and at greater scale without provoking a Russian military response against nato,” the Defense Department official said. “Was it that we were always too cautious, and we could have been more aggressive all along? Or, had we provided these systems right away, would they have indeed been very escalatory?” The official went on, “In that scenario, Russia was the frog, and we boiled the water slowly, and Russia got used to it.”

The embarrassment of the Kharkiv retreat revealed a fundamental weakness of the Russian forces: they had been degraded, in terms of both personnel and equipment,

to the point at which they could no longer hold on to captured territory while trying to carry out major offensive operations. Meanwhile, the Ukrainian military was receiving fresh waves of nato-trained conscripts and Western arms. Throughout September and into October, Ukrainian forces pushed farther, reclaiming the entirety of the Kharkiv region and moving into towns and villages in the Donbas, the "protection" of which was Putin's stated aim for the war. "We continue to see that Putin's political objectives are not matched to what his military can achieve," the senior U.S. intelligence official said.

This paradox is a potentially destabilizing factor. U.S. intelligence agencies had assumed that if Putin were to face what he regarded as an "existential" threat he would feel forced to escalate, possibly with chemical or nuclear weapons. "But seeing as how he understands his own legacy and place in history," the senior U.S. official said, "a humiliating setback in Ukraine can also begin to look existential."

After Kharkiv, with the momentum of the war shifting against Russia, Putin moved to double down on what increasingly appeared to be a losing hand. In a speech on September 21st, he announced a series of referendums to annex Russian-occupied territories in southern and eastern Ukraine and ordered a "partial" mobilization of conscripts in Russia. (It soon became clear that the draft could reach up to a million Russian men.) Putin said that Russia was not battling just the Ukrainian Army but "the entire war machine of the collective West." In a final, ominous threat, he seemed to suggest a willingness to use nuclear weapons to defend the parts of Ukraine that he intended to annex. "If the territorial unity of our country is threatened, in order to protect Russia and our nation we will unquestionably use all the weapons we have," he said. "This is no bluff."

The annexation of these territories—which was finalized in Russia on October 5th and quickly refuted by the rest of the world—effectively announced a fourth phase of the war. Putin has now staked his rule on an ability to hold these lands, which he has declared, with great fanfare, to be inexorably a part of Russia. His wager is that the escalation will not deter Ukraine so much as its backers in the West. Will the U.S., for example, debate the use of its weapons in strikes on Russian targets in Kherson as it had about targets in Crimea? "We have not sorted all the way through that," the U.S. military official said. "But it's clear we're not going to be bullied around by what Putin decides to call Russia." The senior Biden Administration official said, "We monitor Russia's nuclear forces as best as we can," and "so far we haven't seen any indication that Putin has made a serious move in that direction."

In Kyiv, the prospect of a Russian nuclear attack is both horrifying and a nonfactor. "Ukraine has no choice but to liberate all its territories," Podolyak, Zelensky's adviser, said, "even if there exists the possibility of strikes with weapons of mass

destruction.” Ukraine has no nuclear weapons of its own—it gave up its arsenal in 1994 in a treaty signed by the United States and Russia, among others—so any response would have to come from the West. “The question is not what we will do,” Podolyak said, “but what the world’s nuclear powers will do, and whether they are indeed ready to maintain the doctrine of deterrence.” He called on Western nuclear powers, particularly the U.S., to make their response clear up front: “Send a message to Putin now, not after he strikes—‘Look, any missile of yours will lead to six of ours flying in your direction.’ ”

In early October, Russia launched a series of missile strikes on Kyiv and a number of other cities, killing more than three dozen people and damaging civilian infrastructure across the country. The attacks, which came in response to a large blast that damaged the bridge connecting the Russian mainland to Crimea, offered renewed force to Ukraine’s calls for Western air defenses. According to the senior Defense official, the challenge in providing such weapons is more technical than political: “There aren’t that many spare air-defense systems to give.” The U.S. military is not going to pull its existing Patriot batteries or nasams—two ground-based air-defense systems Ukraine has been requesting—from, say, South Korea or the Middle East. They have to be manufactured and procured. However, the Defense official said, Ukraine should be receiving the first two nasams in late October or early November, with more to follow.

The Biden Administration has also announced a military-aid package worth more than a billion dollars, bringing the total amount the U.S. has spent on arming Ukraine over the past year to sixteen billion. Among the key items in this package were an additional eighteen himars systems, more than doubling the number in Ukraine’s arsenal. Ukrainian officials are now eying a number of items that, they argue, would allow even more aggressive counter-offensives: modern nato-standard battle tanks, fighter jets such as F-16s, and the long-range atacms for striking logistics and ammunition hubs in Crimea.

Reznikov is certain that such deliveries are inevitable. “When I was in D.C. in November, before the invasion, and asked for Stingers, they told me it was impossible,” he said. “Now it’s possible. When I asked for 155-millimetre guns, the answer was no. himars, no. harm, no. Now all of that is a yes.” He added, “Therefore, I’m certain that tomorrow there will be tanks and atacms and F-16s.”

With the help of the U.S. and nato, he went on, Ukraine’s military has shown that Russia can be confronted. “We are not afraid of Russia,” he said. “And we are asking our partners in the West to also no longer be afraid.” ♦

Published in the print edition of the October 24, 2022, issue, with the headline “Arming Ukraine.”

***

Ризикований вибір, який окупився в битві з Путіним: The New Yorker про поставки США зброї Україні

2022 Жовтень, 23

Адміністрація Байдена з початку повномасштабного російського вторгнення надала цінні розвіддані та дедалі потужнішу зброю. Видання The New Yorker у своєму матеріалі називає це “ризикованим вибором, який окупився в битві з Путіним”.

Факти ICTV дають повний переклад статті

У спробах США озброїти Україну

видання ***The New Yorker.***

На початку вересня міністр оборони України Олексій Резніков, вирушив із Києва на авіабазу США в Рамштайн-Мізенбасі (Німеччина), де офіційні особи НАТО зібралися, щоб обговорити військову підтримку України.

Поїздка на відстань близько 1 200 миль (понад 1,9 тис. км), що приблизно еквівалентно подорожі з Нью-Йорка до Міннеаполіса, тривала більшу частину дня. Оскільки рейсів з України немає, Резнікову довелося добиратися до кордону машиною, а решту шляху — літаком.

Вирушаючи зі столиці, він не міг не сподіватися на добрі новини. Українські сили оборони відкрили другий фланг масштабного контрнаступу, несподіваної операції у напрямку окупованої Росією території у Харківській області.

— Я навчився не завищувати свої очікування надто високо, особливо у воєнний час, – сказав Резніков.

Президент України Володимир Зеленський призначив Резнікова міністром оборони минулого листопада, лише за три місяці до російського вторгнення. Резніков – юрист і постійний учасник політики Києва, ветеран радянських ВПС і завзятий парашутист. Зараз він є провідним учасником переговорів щодо забезпечення поставок західної зброї, необхідної для продовження боротьби України.

— Я отримую певний запит від генералів. Потім я пояснюю нашим партнерам необхідність цього, – сказав він.

Під час поїздки Резнікова в Рамштайн війна перебувала, як він висловився, у третій фазі.

— Перший етап полягав у тому, щоб просто стримати ворога в тих місцях, де йому вдалося прорватися.

Це була битва за Київ і за виживання України як суверенної держави, яку Росія фактично програла.

— Другий — стабілізувати фронт і досягти чогось на кшталт рівного протистояння сил на полі бою.

Росія, яка окупувала низку ключових міст на півдні та сході України, зберегла значну перевагу у важких озброєннях; її ракети великої дальності могли сіяти жах і смерть на полі бою та за його межами, розчищаючи шлях для наступу її військ. Але Україна отримала від США та інших країн НАТО достатньо артилерійських систем і боєприпасів, щоб дати адекватну відповідь.

— Це дозволило військово-політичному керівництву країни серйозно задуматися про третій етап. Тобто розпочати наступальну операцію, — сказав Резніков.

Володимир Путін фактично змирився з тупиковою ситуацією другої фази війни, зробивши ставку на те, що в міру того, як лінії фронту утримуватимуться, а конфлікт все більше порушуватиме світові постачання енергії та продовольства, українське суспільство втомиться від війни, а відданість Заходу ослабне.

Існували певні підстави сумніватися в тривалості підтримки США та НАТО — здавалося, вона посилювалася пропорційно здатності України відбивати російські сили.

— Ми бачили, як поставки зброї США сприяли справжньому успіху на полі бою, що, у свою чергу, консолідувало підтримку надання більшої кількості. Але можна уявити все навпаки: якби не було першого, то, можливо, не було б і другого, — сказав представник адміністрації Байдена, який займається політикою щодо України.

Коли почалося літо, Резніков відчув зростаючу втому в деяких західних столицях. Ставлення, за його словами, було таке: Добре, ми допомогли Україні чинити опір, ми вберегли їх від знищення.

Рєзніков та інші офіційні особи хотіли продемонструвати своїм партнерам на Заході, що українська армія може відвоювати великі ділянки території, окупованої Росією.

— Контрнаступ показав би, що одна справа – взяти участь у допомозі жертві, інша – зрозуміти, що ти можеш покарати агресора, – сказав Резніков.

У липні військові представники України, США та Великої Британії зібралися на базі в Європі, щоб обміркувати можливі сценарії. Відправною точкою українців стала широка кампанія на південному фронті, прагнення звільнити не тільки окупований Херсон, а й сотні квадратних кілометрів у Миколаївській та Запорізькій областях.

Військові планувальники збиралися в трьох кімнатах, розділених країнами, де експерти проводили одні й ті ж кабінетні навчання. Вони часто працювали по 20 годин на добу, а американські та британські військові допомагали відточувати стратегію українців.

— У нас є складніші алгоритми та методології, коли йдеться про такі речі, як планування логістики та розрахунок кількості боєприпасів. Ідея полягала не в тому, щоб сказати їм, що робити, а, швидше, у тому, щоб дати їм різні варіанти, щоб перевірити їхні плани, — сказав високопосадовець міністерства оборони.

Початкові командно-штабні навчання показали, що об'єднаний наступ через південний фронт дорого обійдеться для української техніки та живої сили. Це виглядало необачно. Представник Міноборони сказав: *Вони запускали цю версію наступу багато разів і просто не могли змусити модель працювати.*

На півдні Україна завдавала ударів по російських позиціях за допомогою високоточних реактивних системам США. У відповідь російські генерали перекинули значну кількість підрозділів з Харківської області на північний схід, для підтримки військ під Херсоном. Стратеги зупинилися на ідеї, яка б дозволила скористатися цією вразливістю: наступ на два фронти. Незабаром після цього Резнікову повідомили про плани.

— Мене не вперше вражає здатність наших військових знаходити несподівані рішення. Я зрозумів, що від мене залежало дістати їм необхідну зброю, – сказав він.

Наприкінці серпня українські сухопутні війська почали наступ на Херсон. Це була повільна, виснажлива операція, в якій обидві сторони зазнали великих втрат. Через тиждень війська контратакували російські позиції у Харківській області, що явно застало російських воєначальників зненацька.

Через те, що так багато підрозділів було перекинуто на південь, низку територій на північному сході охороняли недостатньо оснащені російські сили та ОМОН із недостатнім бойовим досвідом. Багато хто з них просто кинув свої позиції і втік, залишивши ящики з боєприпасами і навіть танки.

Українські війська мчали місто за містом, часто на західних машинах, таких як Humvee та австралійських бронетранспортерах Bushmaster.

Резніков був на півдорозі до авіабази Рамштайн, коли вперше отримав смс про прорив під Харковом. ЗСУ відбили Балаклію, ключове місто в регіоні. Рєзніков малював у голові карту, підраховуючи наступні міста, які можуть бути звільнені. Він їхав з невеликою делегацією, до якої входили перші особи Генштабу та військової розвідки, які також отримували зведення з фронту. Вони почали звіряти записи.

Українські підрозділи просувалися на схід, у бік Куп'янська, важливого логістичного вузла, потім розширилися на північ і південь, відбиваючи ключові дороги та залізничні вузли. Коли Резніков приземлився в Німеччині, 8 вересня, десантники досягли річки Оскіл, за 48 км від того, що ще кілька годин тому було лінією російського фронту. За кілька днів українські військові відвоювали понад 1,8 тис. квадратних км території.

Наступного ранку Резніков зустрівся з міністром оборони США Ллойдом Остіном і головою Об'єднаного комітету начальників штабів Марком Міллі. Вони були проінформовані про контрнаступ і разом з Резніковим відстежували прогрес військових на карті. Обидва зберігали холоднокровність, зазначив Резніков, але вони були явно схвильовані.

— Їхні обличчя сяяли. Вони знали, що відбувається і що це означає, — сказав він.

У другій половині дня Резніков виступив перед групою з 30 міністрів оборони країн НАТО.

— Успіх контрнаступу України — завдяки вам, — сказав він.

Пізніше він сказав журналісту The New Yorker: Звичайно, я мав на увазі США найбільше.

До повномасштабного вторгнення чиновники в Києві часто відчували, ніби політичний істеблішмент у Вашингтоні дивився на їхню країну як на невеликого гравця в геополітичній грі.

— Україна розглядалася не як самодостатня країна, а скоріше, як один з елементів управління відносин з Росією, — сказав радник Володимира Зеленського Михайло Подоляк.

У 2014 році Путін наказав ввести російські війська без розпізнавальних знаків — так званих "зелених чоловічків" — на український півострів Крим, і розпалив сепаратистський конфлікт на українському Донбасі. Тоді Україна

мала за основу армію переважно радянського зразка із закоренілою бюрократією та військовою технікою часів холодної війни.

Попередник Зеленського Петро Порошенко звернувся до Барака Обами з проханням отримати більше та кращої зброї. За словами високопоставленого чиновника Пентагону, Обама побоювався, що "якщо ми посилимо підтримку, росіяни підуть на ескалацію конфлікту, і тоді все піде за спіраллю". Тодішній віцепрезидент Джо Байден був більш схильний до передачі зброї.

— У нього була позиція, що якби Путіну довелося пояснювати російським матерям, чому труни повертаються додому, це могло б вплинути на його розрахунки, – сказав представник Пентагону.

Українські чиновники були особливо непохитними у своїх запитах на одну зброю – це переносна протитанкова ракета Javelin, яка отримала свою назву через схожість траєкторії її польоту з траєкторією польоту списа.

— Javelin — був єдиною річчю, яка, у розумінні українців, їм дійсно необхідна. Це також була суто оборонна зброя, яка, як вони сподівалися, могла б полегшити нам постачання, — сказав заступник радника з питань нацбезпеки к Білому домі Обами Бен Роудс.

Обама взагалі відмовився надавати будь-яку летальну зброю. Натомість Білий дім зосередиа свої зусилля на підготовці українських військ. На базі поблизу Яворова на заході України за 42 км від кордону з Польщею, інструктори зі США та інших країн НАТО навчали принципів тактики малих підрозділів та готували новий підрозділ українських сил спеціального призначення.

Проте Керол Нортрап, яка тоді була військовим аташе США в посольстві в Києві, сказала, що українців "набагато більше цікавили наші матеріали, ніж наші поради. Вони казали: Нам потрібні речі. А ми відповідали: Ми хочемо вас навчити".

Дональд Трамп обійняв на посаду, пообіцявши покращити відносини з Росією, що насторожило чиновників у Києві. Але його адміністрація схвалила Javelin. Перша партія — близько 200 ракет і 37 пускових установок — прибула в Україну навесні 2018 року. Наступного року анонімний інформатор повідомив, що під час офіційної телефонної розмови із Зеленським Трамп натякнув, що майбутні продажі Javelin можна пов'язати з "послугою".

Трамп хотів, щоб Зеленський розслідував конспірологічну теорію змови, згідно з якою український уряд, а не Росія, втрутився у президентські вибори 2016 року, і наказав розслідувати справу, пов'язану з роботою сина Байдена Хантера у раді директорів української енергетичної компанії Burisma.

Розмова призвела до першої судової справи у справі про імпічмент Трампа. Це також розблокувало військову допомогу США для України: Конгрес за підтримки обох партій забезпечив надання пакету вартістю $250 млн.

Зеленський побачив в обранні Байдена шанс відновити відносини зі США. Навесні 2021 року Росія почала стягувати війська та техніку до кордону України. У вересні того ж року під час зустрічі із Зеленським у Білому домі, Байден оголосив про додаткові $60 млн на допомогу у сфері безпеки, включаючи більше Javelin.

Обидва президенти демонстрували взаємний інтерес і доброзичливість, але Зеленський залишив Вашингтон без зобов'язань щодо двох ключових питань, які він порушив з Байденом: створення шляху для вступу України до НАТО та запобігання запуску газопроводу Nord Sream-2, який дозволив би РФ постачати природний газ до Німеччини та решти Європи в обхід України.

Тієї осені дані розвідки показали, що Росія розмістила понад 100 тис. військових уздовж українського кордону.

— Тоді ми ще не були впевнені, чи ухвалив Путін остаточне рішення про вторгнення. Але безсумнівно, він допускав можливість це зробити, — сказав чоловік, знайомий з дискусіями щодо України в Білому домі.

У листопаді Байден відправив директора ЦРУ Вільяма Бернса у секретну поїздку до Москви. Бернс раніше був послом США в Росії і часто особисто спілкувався з Путіним. Протягом двох днів Бернс зустрічався з найближчим оточенням Путіна, зокрема з директором ФСБ РФ Олександром Бортніковим і головою кремлівського Радбезу Миколою Патрушевим.

У нього також була годинна телефонна розмова з Путіним, який через страх коронавірусу, сидів ізольований у своїй резиденції у Сочі. Бернсу здалося, що голос Путін звучав холодно і безпристрасно, наче він майже вирішив. Після повернення до Вашингтона Бернс передав свої висновки Байдену. Меседж, за словами Бернса, полягав у тому, що "Путін вважав Зеленського слабким лідером, що українці прогнуться, і що його військові можуть досягти вирішальної перемоги з мінімальними витратами".

У січні Бернс поїхав до Києва, щоб попередити Зеленського. Щойно минуло православне Різдво, у столиці України панувала святкова атмосфера, вулиці були прикрашені. Зеленський розумів значення розвідданих, наданих Бернсом, але все одно вважав, що можна уникнути широкомасштабного вторгнення.

По-перше, він не хотів робити нічого, що могло б спровокувати політичну та економічну кризу в Україні. Він також переймався тим, що мобілізація ЗС

може ненавмисно дати Путіну привід для війни. Бернс з розумінням поставився до цієї дилеми, але наголосив, що небезпека, що насувається, не гіпотетична. Бернс безпосередньо повідомив Зеленського, що російські війська планують захопити аеропорт Гостомель і використовувати його як плацдарм для перекидання військ і техніки.

У Білому домі Tiger Team, що складається з експертів Держдепу, Міноборони, Об'єднаного комітету начальників штабів і розвідувальних служб, провела навчання з прогнозування форми російської атаки. Після приходу до влади Путіна 20 років тому кремлівське керівництво анонсувало широкомасштабні зусилля з модернізації своїх ЗС. ЦРУ та інші західні спецслужби дійшли висновку, що російська армія здолає Україну. За тодішніми оцінками розвідки, Путін очікував, що російські війська захоплять Київ протягом 72 годин.

— Ми думали, що це може зайняти більше днів, ніж очікували росіяни, але не набагато, — сказав представник Міністерства оборони.

Зовні Зеленський поводився так, ніби війна не була неминучою.

— Капітани не повинні залишати корабель. Я не думаю, що у нас тут Титанік, — сказав він ближче до кінця січня.

Але він серйозно сприйняв перспективу російського вторгнення.

— Є різниця між тим, що ви говорите суспільству, і тим, що ви робите насправді. Ми не могли допустити паніки в суспільстві, – сказав секретар РНБО України Олексій Данілов.

За лаштунками Зеленський та інші високопосадовці України просили США про значне постачання зброї.

— На кожному етапі вони просто казали: дайте нам усе, що є на світі. Ми адаптували те, що ми надали, до реальної ситуації, з якою вони зіткнулися, — сказав представник адміністрації.

Наприкінці січня адміністрація Байдена оголосила, що надсилає пакет військової допомоги на $200 млн, який включав ще 300 Javelin і, вперше ПЗРК Stinger, який відіграв ключову роль у розгромі моджахедами армії СРСР в Афганістані.

— Ви не можете захопити країну за допомогою ПЗРК.Але ви можете захистити аеропорт від нападу з повітря, — сказав представник міністерства оборони.

У Києві кілька разів на тиждень почали сідати транспортні літаки ВПС США з ящиками зі зброєю. Адміністрація Байдена також розсекретила підсумки

своїх оцінок розвідки, публічно попередивши, що повномасштабне вторгнення Росії в Україну неминуче. Багато американських чиновників вважали, що Зеленський не готовий прийняти невідкладність загрози. У багатьох розмовах з Байденом Зеленський згадував про негативний вплив розмов про війну на фондовий ринок України та її інвестиційний клімат.

— Справедливо сказати, що той факт, що ці питання залишалися пріоритетними, викликали певні здивування, – зазначив співрозмовник, знайомий з політикою Білого дому щодо України.

Шість місяців тому таліби захопили владу в Афганістані за кілька днів після виведення США. Адміністрація Байдена покладалася на те, що підтримувана США афганська армія зможе завести боротьбу з Талібаном у глухий кут протягом кількох місяців. Коли йшлося про російську загрозу в Україні, чиновники з питань оборони та безпеки США помилилися.

— Я вважаю, що в певному сенсі ми перенесли афганський досвід на українців, – сказав високопосадовець Пентагону.

Михайло Подоляк вважає, що попередження, які надходять із Вашингтона та інших країн, були неповними:

— Вони скажуть: Росіяни атакуватимуть! Добре, тоді який наступний крок? Ви з нами? І здавалося, що відповіді немає.

Іншим джерелом занепокоєння було те, що офіційні особи США погано розуміли український план захисту країни або навіть те, чи такий план існував. Генерал Міллі кілька разів на тиждень спілкувався з головнокомандувачем ЗСУ України Валерієм Залужним.

Міллі вимагав від нього інформації про те, як Україна захищатиметься, включно з запитом про детальну інвентаризацію запасів зброї. Міллі також запропонував власне стратегічне бачення — акцент на розосереджених мобільних підрозділах, кількох лініях оборони по всій країні та поєднанні звичайних сил і партизанської війни.

— Наше повідомлення не було: Хлопці, вас ось-ось розчавлять, тож вам слід просити миру. Швидше, повідомлення полягало в тому, що ви ось-ось потрапите під каток, тому вам потрібно серйозно зміцнити свій захист, — сказав американський військовий чиновник.

Залужний, схоже, не наважувався повідомляти будь-які подробиці. Він не тільки захищав свої плани, він відмовився поділитися розміщенням схованок зброї, які він постійно переміщував і маскував, щоб уберегти їх від знищення

або захоплення російською армією. Деякі чиновники США були стурбовані тим, що Залужний, як і Зеленський, не до кінця вірили розвідці США.

— Інші були переконані, що він у це вірив і мав військові плани під рукою, але хотів зберегти їх у секреті від Зеленського, — сказав військовий.

Враховуючи небажання Зеленського ставити країну на військовий лад, висловлювалися припущення, що Залужний, можливо, намагався уникнути можливості того, що його попросять згорнути підготовку. Якщо це було так, сказав американський військовий, можливо, Залужний не хотів ділитися ними з Міллі, бо боявся, що Міллі потім проінформує Білий дім, який у свою чергу щось скаже Зеленському.

Нарешті в лютому Залужний погодився поділитися своїм планом захисту України. Військового аташе посольства США в Києві, полковника ВПС, викликали на нараду до Генштабу та показали односторінковий нарис українських позицій та схем оборони. Їй не дали копії, і їй дозволили робити лише рукописні нотатки. Навіть обмовивши ці умови, Залужний був менш ніж готовий. Його підлеглі показали аташе хибну версію плану, замаскувавши весь розмах оборонної кампанії.

Зрештою, стратегія Залужного полягала в тому, щоб за будь-яку ціну не допустити захоплення Києва, а в інших областях дозволити російським військам випереджати їхню логістику та лінії постачання. Ідея полягала в тому, щоб торгувати територією в короткостроковій перспективі, щоб ліквідовувати російські підрозділи, щойно вони будуть дуже розтягнуті.

— Тоді ми нікому не довіряли. Наш план був нашим єдиним малесеньким шансом на успіх, і ми взагалі не хотіли, щоб хтось знав про це, – сказав високопоставлений український військовий чиновник.

У перші дні війни Байден сказав представникам служби нацбезпеки в Білому домі та Міноборони, що США мають три основні політичні інтереси в Україні.

— По-перше, ми не дозволимо, щоб це втягнуло нас у війну з Росією. По-друге, ми повинні переконатися, що зможемо виконати наші зобов’язання перед НАТО за статтею 5. І, по-третє, ми зробимо те, що може допомогти Україні досягти успіху на полі бою. Президент чітко сказав: ми не хочемо бачити Україну переможеною, — нагадав високопоставлений чиновник адміністрації Байдена.

Перед вторгненням адміністрація Байдена відправила кілька тисяч додаткових солдатів до країн-членів НАТО у Східній Європі та Балтійському регіоні, щоб показати, що американські військові готові їх захищати.

З бункера в урядовому кварталі Києва Зеленський проводив селекторну нараду з українськими офіційними особами двічі на день, о десятій ранку та десятій вечора, на тему поставок зброї. США разом із Великою Британією, Чехією, Польщею та країнами Балтії надсилали протитанкову зброю, ПЗРК та стрілецьку зброю. Але українцям, які раптово опинилися у боротьбі за виживання, ці перевезення здавалися дрібницею. Вони хотіли мати більш потужну зброю, включаючи винищувачі, танки, протиповітряну оборону, а також далекобійну артилерію та ракети.

— Поставки були не такими великими, не такими, як хотілося б. Ніхто не вірив, що ми вистоїмо, — сказав Данілов.

Зеленський виявив величезну мужність, залишившись у Києві. За словами Резнікова, спецслужби країни стежили за трьома чеченськими спецгрупами, який послали ліквідувати президента України та інших топполітиків. Зеленський також виявився вправним лідером, демонструючи непокору, щоб сприяти згуртованості вдома та підтримці на міжнародному рівні. Через два дні після вторгнення Associated Press повідомило, що Зеленський відхилив пропозицію США евакуювати його з Києва, заявивши: Мені потрібні боєприпаси, а не поїздка.

— Наскільки мені відомо, цього ніколи не було. Але знімаю капелюха перед Зеленським та його оточенням. Це була чудова лінія, – сказав високопоставлений чиновник США.

Українським силам вдалося запобігти посадці російських транспортних літаків в аеропорту Гостомель. У сільській місцевості навколо Києва російські бронетранспортери застрягли за межами досяжності своїх ліній постачання та стали легкою мішенню для засідок та ударів безпілотників. Побоювання Вашингтона щодо ЗСУ тепер здавались недоречними.

— Очевидно, що у них був план. Тому що без нього, ви не можете бити росіян і майстерно проводити мобільну ешелоновану оборону, – сказав американський військовий.

Українці виграли ще він одного фактору, який США не врахували: російська гординя і неорганізованість. Путін спланував вторгнення з вузьким колом довірених радників, які планували блискавичний рейд, щоб повалити Зеленського та його уряд.

Українці знаходили парадну форму всередині захопленої ними російської військової техніки — загарбники думали, що за лічені дні вони пройдуть переможним маршем вулицями центру Києва. Натомість вони опинилися глибоко в українській території без доступу до найнеобхіднішого, як-от їжі та

води. Як сказав представник Міністерства оборони: Ми припускали, що в них все добре, але виявилося, що навпаки.

Перші успіхи України змінили ставлення у Вашингтоні.

— Українці добре боролися, що допомогло відкрити шлюзи для значно більшої військової допомоги, – сказав представник Міноборони.

Незважаючи на це, адміністрація Байдена не дала Києву все, що він хотів. В одному списку бажань, який циркулював у Вашингтоні, говорилося, що Україні потрібно 500 ракет Javelin на день; на початку війни виробництво Javelin становило лише близько 2 тис. на рік. Інші пропозиції, оприлюднені Зеленським і офіційними особами України включали безпольотну зону за підтримки авіації НАТО та ППО, не мали успіху.

— Наші інтереси значною мірою збігаються, але вони не ідентичні. Коли ми говоримо щось на кшталт: Це є ескалацією і може втягнути НАТО у війну, вони кажуть: Так, добре. Коли може стати ще гірше для нас? Це вже екзистенціально. Відверто кажучи, на їхньому місці я б мав таку саму точку зору, — сказав представник Пентагону.

Між Міллі та Залужним спалахнула напруга. Україна хотіла більше літаків радянської розробки МіГ-29, яким українські льотчики літали з 80-х років. Київ досяг попередньої домовленості з Польщею, за якою Варшава поставить 20 літаків, а США нададуть Польщі F-16 американського виробництва на заміну. Адміністрація Байдена побоювалася, що політ літаків з території НАТО в спірне небо України буде сприйняте як явна ескалація.

Офіційні особи США також скептично сприйняли корисність літаків для України. МіГ-29 — це насамперед перехоплювач для ведення бойових дій у повітрі, а не штурмовик, який може, скажімо, підтримувати піхоту з повітря або атакувати колону танків, а досконаліший російський винищувач Су-35 міг би легко його перехитрити. Залужний сказав Міллі, що в Україні майже не залишилося винищувачів. Міллі наполягав на тому, що в Україні їх ще достатньо. Ці двоє не розмовляли понад тиждень.

— Спочатку їхні розмови були формальними та діловими. Один говорив свій довгий сценарій, а інший – свій. Тепер тон більш знайомий, тепліший, дружелюбніший. Вони розповідають про свої сім’ї, – сказав військовий представник США.

Ніхто достеменно не знав, як Росія відреагує на західні поставки зброї. Офіційні особи США вважали, що Путін піде на ескалацію за одного з трьох сценаріїв: якщо російська армія зіткнеться з повним крахом на полі бою, якщо

Путін відчує безпосередню загрозу своєму власному правлінню, або якщо військові США чи НАТО безпосередньо втрутяться в Україну.

Щодо ймовірної відповіді Путіна, офіційні особи у Вашингтоні прогнозують низку тривожних можливостей, від проведення випробування ядерної бомби в Арктиці до застосування тактичної ядерної зброї в Україні. Але оцінка була також така, що, зрештою, Путіна можна стримати. Високопоставлений співробітник розвідки США сказав: *Він теж не хоче Третьої світової війни.*

На початку квітня російські військові оголосили про повний відхід з Київської області, фактично визнавши, що їхні початкові бойові цілі зазнали невдачі. Тепер РФ змінила тактику на артилерійський штурм Донбасу, використовуючи ракетні удари, щоб зрівняти міста з землею, а потім відправити наземні сили для захоплення завалів. Це означало, що Україні потрібна власна важка артилерія.

— Підрозділ з кількома Javelin мало що може зробити, якщо на вас йдуть двісті танків, – сказав високопоставлений український військовий.

Тоді, за словами українських генералів, артилерійських боєприпасів армії вистачило на два тижні інтенсивних боїв. Україна використовувала 152-міліметрові снаряди, боєприпаси, які багато колишніх держав-членів Варшавського договору успадкували від СРСР. Сили НАТО використовують 155-міліметрові снаряди, і ці дві системи не є взаємозамінними. Проблема полягала не лише у зменшенні запасів боєприпасів радянського калібру в Україні — їх дедалі важче було знайти в будь-якій точці світу.

На початку війни західні уряди та приватні торговці зброєю домовилися про передачу зброї з Болгарії та Румунії. Серед найбільших схованок були ті, які США та НАТО виділили для афганських сил безпеки, які залишалися незатребуваними на складах у Східній Європі після приходу до влади талібів. Білорусь, де російські війська скупчилися перед вторгненням, мала значні запаси артилерійських боєприпасів, але союзник Росії точно не збирався давати їх Україні.

— Ми бачили, що все менше країн піднімають руки, щоб сказати, що вони мають боєприпаси для пожертвування, – сказав контрадмірал, директор з матеріально-технічного забезпечення Європейського командування армії США Р. Дюк Хайнц.

Залишався інший варіант: Україні доведеться перейти на зброю натівського калібру. 26 квітня на авіабазі США в Рамштайні зустрілися міністри оборони понад 40 країн, зокрема всі держави-члени НАТО. Міністр оборони США Остін, відкрив засідання.

— Україна чітко вірить у те, що вона може перемогти, і всі тут теж. Я знаю, що ми всі сповнені рішучості зробити все можливе, щоб задовольнити потреби України в міру розвитку боротьби, — сказав він.

Перед самітом США погодилися передати Україні дев'яносто гаубиць M777, вперше надавши країні важку артилерію. M777, який був розроблений для підтримки операцій піхоти в Афганістані та Іраку, був потужнішим і точнішим, ніж наявна в Україні артилерія типу гаубиць.

— Остін подзвонив і сказав, що рішення ухвалено. Я зрозумів, що ми перейшли певний Рубікон, – сказав Резніков.

За кілька днів перший контингент українських солдатів — дві команди, що складалися зі стрільця та начальника відділу — прибули до навчального центру армії США в Графенвері на півдні Німеччини. Протягом шести днів американські інструктори навчали їх, як налаштовувати та переміщувати M777, як вручну наводити мішень і як підтримувати рівень азоту та гідравлічної рідини у знарядді. Як сказав один американський інструктор: Це не та рушниця, з якої можна вибити все лайно і продовжувати наспівувати.

Українські солдати в Графенвері вразили своїх американських колег високою мотивацією. Під час однієї з обідніх перерв український військовий повідомив, що його село щойно потрапило під російський обстріл, решта українських солдатів встали, не доївши, і повернулася до навчання.

— Вони тут не для для відпочинку та розслаблення. Вони хочуть повернутися і використати ці речі, — сказав бригадний генерал Джозеф Гільберт, який курирує об'єктом.

До кінця місяця 18 M777 були доставлені на бази в Східній Європі та доставлені до кордону з Україною. Під покровом ночі гаубиці перекинули в невеликі колони вантажівок без розпізнавальних знаків, якими керували українські групи. У міру того, як війна прогресувала, представники оборони США відкрили інші маршрути, доставляючи обладнання залізничними лініями по всій Європі та через порти на Північному морі в Німеччині. Путін та інші російські офіційні особи погрожували ці поставки зупинити. Але, за словами Хайнца, ніхто не потрапив під обстріл.

— Росія знає, як безпекова допомога потрапляє в Україну. Але поки що вони утримуються від нападу на ці центри, тому що не хочуть війни з НАТО, — сказав високопоставлений чиновник Міноборони.

M777 дозволили Україні організувати оборону на Донбасі.

— У будь-якій війні, звісно, важлива не лише кількість, а й якість. Є різниця, коли ви воюєте з сучасною системою зброї або такою, яка не була суттєво оновлена з часів Другої світової війни, – зазначив командир 55-ї артилерійської бригади ЗСУ Роман Качур.

Протягом тижнів його сили стикалися з сильним артилерійським обстрілом з укріплених російських позицій поблизу Донецька, окупованого Росією міста на Донбасі.

— Ми не могли вибити ворога звідти, тому що ми просто не могли до нього дотягнутися. Потім прибули M777. Протягом трьох-чотирьох днів росіяни витягли звідти всю свою артилерію. Це нова ситуація. Ми певною мірою диктуємо їм поведінку, — сказав Качур.

США не мають можливості контролювати місцезнаходження та стан гаубиць здалеку або обмежувати електронним способом їхнє використання.

— Щойно це обладнання потрапляє до них, воно належить їм. У нас немає оціночної картки, — сказав високопосадовець адміністрації Байдена.

Іноді з полів приходили погані новини. В одному випадку сили на сході України перемістили кілька M777 з вогневої позиції в сарай, і за кілька хвилин російська ракета влучила в це місце, знищивши як знаряддя, так і вантажівки, які використовувалися для їхнього перевезення.

Навіть коли надійшло ще 72 системи — разом із десятками сумісними із НАТО гаубиць із Франції та Німеччини — українські генерали підрахували, що російська артилерія переважає українську усемеро. Щодня російські сили випускали близько 20 тис. снарядів, обстрілюючи Сєвєродонецьк і Лисичанськ. Зеленський заявив, що в червні щодня гинули до сотні українських військових. Це був найскладніший момент у війні для України, коли Росія уривчасто й дорогою ціною для власних сил прорвала українську оборону та захоплювала територію.

Вашингтон заохочував Україну покладатися на розумне планування та ефективність західної зброї, а не намагатися переграти російську армію. НАТО обрала подібну стратегію на останніх етапах холодної війни, коли у неї було набагато менше танків і артилерії, ніж у СРСР.

— Ми сказали українцям, що якщо вони спробують воювати, як росіяни, вони програють. Наша місія полягала в тому, щоб допомогти Україні компенсувати кількісну неповноцінність якісною перевагою, — сказав високопоставлений чиновник Міноборони.

Україна має парк розвідувальних безпілотників і мережу людей у районах, контрольованих російськими військовими, але її здатність збирати розвідувальні дані на полі бою значно знижується приблизно за 25 км від лінії фронту. Тим часом американські супутники-шпигуни можуть робити знімки позицій військ у будь-якій точці земної кулі. Ближче до землі американські військові літаки-розвідники, що літають уздовж кордонів, доповнюють картину, а перехоплення розвідданих можуть дозволити аналітикам прослуховувати переговори між російськими командирами. Після вторгнення США та інші західні партнери поділилися великим обсягом цієї інформації з Україною.

— Це важлива сфера, в якій нам допомагають США, – сказав експерт із оборони Національного інституту стратегічних досліджень у Києві Микола Бєлесков.

Одного квітневого вечора у центрі координації розвідки десь у Європі українські військові попросили своїх американських та натовських колег підтвердити набір координат. Це стало звичайною практикою. Українські представники можуть запитати перевірку місця розташування російського командного пункту чи складу боєприпасів.

— Ми це робимо, це чесна гра. У деяких випадках американські розвідники та військові офіцери надають цільову інформацію без запиту: Ми повідомляємо їм, скажімо, є батальйон, який рухається на Слов'янськ з північного заходу, і ось, де вони приблизно, — сказав високопоставлений чиновник адміністрації Байдена.

Але, чиновник підкреслив, українські сили самі обирають, по чому бити: Ми не схвалюємо і не заперечуємо цілі.

Але адміністрація Байдена відмовилася надати конкретну розвідувальну інформацію про місцезнаходження високопоставлених російських осіб, таких як генерали чи інші особи.

— Ми провели певні лінії, щоб нас не сприймали як прямий конфлікт з Росією, — сказав високопоставлений чиновник США.

Сполучені Штати передають, наприклад, координати командного пункту, але не інформацію про присутність конкретного командира.

— Ми не намагаємося вбивати генералів. Ми намагаємося допомогти українцям підірвати російське командування та контроль, — сказав високопоставлений чиновник адміністрації Байдена.

Тим не менш, Україна наразі знищила вісім генералів, більшість із них на дальній дистанції артилерійським та ракетним вогнем. Велика кількість загиблих частково є відображенням російської військової доктрини, яка вимагає ієрархічних операцій зверху вниз. У більшості випадків російські офіцери середнього рангу та рядові солдати не мають повноважень ухвалювати рішення, що створює потребу в тому, щоб генерали розташовувалися ближче до фронту.

— Вони залежали від них, щоб контролювати та спрямовувати війська. Це величезна операційна катастрофа, — сказав військовий представник США.

Український запит у квітні стосувався ймовірного місцезнаходження російського військово-морського крейсера та флагмана Чорноморського флоту Москва. Чи могла розвідка США підтвердити, що корабель перебував у певному наборі координат на південь від українського портового міста Одеса? Відповідь була ствердною. Незабаром офіційні особи у Вашингтоні почали бачити в пресі повідомлення про те, що на кораблі стався якийсь вибух. 14 квітня Москва зникла в Чорному морі.

У Києві заявили, що дві українські протикорабельні ракети Нептун, випущені з берега поблизу Одеси, влучили в Москву, що підтверджено розвідкою США. Росія ніколи не визнавала, що удар був, натомість причиною назвала пожежу на борту та шторм. Повідомляється про загибель близько сорока російських моряків.

Після прибуття M777 українська армія все частіше ділиться зі США інформацією про стан своєї зброї на полі бою, чого вона не завжди прагнула робити. Резніков назвав це дзеркальною реакцією на початковий підхід Вашингтона до війни.

— Ви бачите, що вони не довіряють вам серйозної зброї, то чому ви повинні їм довіряти? — сказав він.

Але коли США та інші західні держави посилили свої зобов’язання, відносини покращилися. За словами Резнікова, “коли ми отримували один пакет допомоги за іншим, і ми бачили, що є реальне бажання допомогти, це дозволяло нам домовитися і вийти на справжній діалог”.

Західний дипломат у Києві сказав журналісту The New Yorker: Тут це традиційна історія. Ви можете бути неймовірно обережним, до певної пори. Тоді ви стаєте довірливим та відкритим.

Коли військові США проводять операції з силами-партнерами, такими як держава-член НАТО, вони координують бойові рухи на загальній оперативній

картинці, або на єдиному цифровому дисплеї, що показує розташування та склад сил.

— З Україною у нас це не зовсім так. Але близько до цього, — сказав військовий США.

Українські командири передають інформацію американським військовим, що дозволяє майже в реальному часі отримати картину їхнього озброєння в Україні.

— Наразі ми знаємо таку ж інформацію про те, що ми дали Україні, як і про техніку у власних військових. Скільки артилерійських установок справні, що на ремонті, де потрібні деталі і які, – сказав чиновник.

У травні українські артилеристи, використовуючи M777 разом із деякими системами радянського періоду, обстріляли великий контингент російських військ, який намагався перетнути понтонний міст на річці Сіверський Донець. Надані США розвідувальні дані дозволили українцям визначити момент перетину російської колони. Це була одна з найбільших втрат російської армії з початку війни. Десятки танків і бронетехніки були знищені, обвуглені на болотистих берегах річки, загинуло близько 400 російських солдатів.

Протягом кількох місяців Україна на вершині списку своїх бажань мала високомобільну артилерійську ракетну систему Himars. У той час як M777 може вражати артилерійські знаряддя, формування військ, танки та бронетехніку на так званій тактичній глибині, Himars може досягати зовсім інших цілей: складів боєприпасів, логістичних центрів, радіолокаційних систем і командних-штабів, які, як правило, розташовані значно далі в тилу ворога.

Система Himars встановлена на стандартній вантажівці армії США, що дає їй можливість “стріляти і тікати” (shoot and scoot), кажучи військовою мовою. Колін Кал, заступник міністра оборони з політичних питань, описав Himars як еквівалент “точного повітряного удару”, який завдається з кузова вантажівки.

Українські військові могли використовувати розширений радіус дії Himars, лише у випадку, коли їхні солдати мали розвідку про те, куди завдати удару.

— Високоточний вогонь і розвідка — це вдале поєднання. Важко мати одне без іншого, — сказав військовий чиновник США.

Дилема перед адміністрацією Байдена полягала не в тому, чи давати Himars Україні, а в тому, які боєприпаси відправити разом з ними. Кожна система може нести або капсулу з шістьма ракетами, відомими як GMRLS, з радіусом

дії 64 км, або одну ракету класу земля-земля ATACMS, які можуть досягати 300 км.

— Не Himars несе загрозу. А, швидше, коли він оснащений ракетами великої дальності, які можуть використовуватися для ударів углиб території Росії, — сказав представник міністерства оборони.

Путін надзвичайно параноїчний щодо звичайних ракетних систем великої дальності. У Кремлі, наприклад, переконані, що американські платформи проти балістичних ракет у Румунії та Польщі призначені для обстрілу Росії. Навіть якби Україна погодилася не використовувати Himars для нанесення ударів через кордон, сама лише технічна можливість зробити це може виявитися провокаційною.

— У нас були підстави вважати, що ATACMS – це занадто далеко, — сказав представник Міноборони.

Іншим визначальним фактором були реалії бойових дій всередині України.

— Імператив був: Що потрібно Україні? Не те, що вони просять, а те, що їм потрібно. І ми робимо власну оцінку цього, – сказав глава Пентагону.

Адміністрація Байдена попросила надати список цілей, які українські військові хотіли вразити з Himars.

— Кожна окрема точка сітки була у зоні досяжності GMLRS, а не ATACMS, — сказав представник Міноборони..

Був один виняток: Україна висловила більш амбітне бажання завдати ракетних ударів по Криму, який Росія використовує для поповнення своїх сил на півдні країни і який значною мірою знаходиться поза межами досяжності GMLRS. Під час військових навчань, які проводилися влітку, коли з’явилася можливість застосування ракетних комплексів, було зрозуміло, що Україна хоче, щоб вони “спустошили Крим”, сказав чиновник Міноборони.

— Путін вважає Крим такою ж частиною Росії, як і Санкт-Петербург. Отже, з точки зору управління ескалацією, ми повинні пам’ятати про це, – додав він.

У багатьох розмовах офіційні особи США чітко заявили, що Himars не можна використовувати для ураження цілей через кордон.

— Американці сказали, що є дуже серйозне прохання, щоб ви не використовували цю зброю для обстрілу території Росії. Ми відразу сказали, що це абсолютно не проблема. Ми будемо використовувати їх тільки проти ворога на території України, – сказав український військовий.

Як у випадку з іншими платформами зброї, немає технічного механізму, який би гарантував відповідність. Офіційно США дали зрозуміти, що вся українська територія, незаконно окупована Росією з 2014 року, а не лише та, яку вона захопила з лютого, може бути використана для ударів Himars.

— Ми не сказали конкретно не завдавати ударів по Криму. Але ми також не давали на це згоду, — сказав мені представник Міноборони.

Перша партія Himars з'явилася на полі бою в кінці червня. Протягом декількох днів поширювалися відео, як російські склади техніки та боєприпасів поблизу Донецька вибухають у хмарах вогню та диму. Резніков заявив, що військові використовували Himars для знищення десятків подібних російських об'єктів.

Високопоставлений чиновник адміністрації Байдена сказав, що російським військам "довелося скорегувати свою тактику та маневри", вивівши командні пункти та склади боєприпасів за межі досяжності, що також зменшує їхню корисність у бою. Він сказав: Вони дуже уважно ставляться до присутності Himars.

Кожен пусковий пристрій коштує приблизно $7 млн. За деякими підрахунками, Україна могла випускати більше 5 тис. ракет GMLRS на місяць, тоді як їх виробник Lockheed Martin випускав лише 9 тис. на рік.

— Ми відразу сказали: Ви не отримаєте дуже багато цих систем. Не тому, що ми вам не довіряємо, а тому, що їх просто немає в необмеженій кількості на планеті Земля, — сказав представник міністерства оборони.

У липні міністр оборони Росії Сергій Шойгу доручив командуванням в Україні "пріоритетно наводити на цілі реактивної артилерії великої дальності противника високоточними ударами". Через два тижні Росія заявила про знищення шести систем Himars. На той час США надали загалом шістнадцять пускових установок, Німеччина та Велика Британія надали дев'ять подібних систем. Представники США наполягають на тому, що всі вони залишаються неушкодженими та функціональними.

Готуючись до контрнаступу цього літа, Україна неодноразово завдавала ударів з Himars по російських командних пунктах і складах боєприпасів у Херсонській області. Кілька ракет влучили в Антонівський міст, який з'єднує місто зі східним берегом Дніпра. Російські підрозділи в Херсоні ризикували бути відрізаними від ліній постачання та матеріально-технічного забезпечення.

— Використання Himars на півдні сприяло високому рівню виснаження російських військ і техніки. Вся російська група на правому березі Дніпра

залежить від дуже невеликої кількості переправ, — сказав оборонний аналітик у Києві Бєлєсков.

США також почали постачати в Україну ракети AGM-88, які запускаються з військових літаків і наводяться на електронні передачі від радіолокаційних систем земля-повітря. Ракети призначені для розміщення на американських винищувачах, таких як F-16, але українські ВПС знайшли спосіб встановити їх на свої винищувачі Міг.

— Це був хороший приклад, який відкриває можливість подумати, які ще боєприпаси можна було б адаптувати до українських платформ, – сказав високопоставлений чиновник Міністерства оборони.

Ракети AGM-88 поставили перед російськими військами дилему. Вони можуть або увімкнути свої радіолокаційні батареї та зробити себе вразливими для ударів, або залишити їх вимкненими та втратити здатність виявляти українські літаки та озброєні безпілотники, а саме Bayraktar турецького виробництва.

Американські військові та розвідники обговорювали причину того, що Путін досі не спробував зробити ескалаційний крок, щоб перешкодити подальшим поставкам зброї на західний кордон України.

— У міру того, як ми поглибилися в конфлікт, ми зрозуміли, що можемо надати більше зброї більшої складності та в більшому масштабі, не провокуючи російську військову відповідь проти НАТО. Ми завжди були дуже обережні, а могли б бути більш агресивними весь час? Або, якби ми надали ці системи відразу, вони б справді були дуже ескалаційними? У цьому сценарії Росія була жабою, і ми повільно кип’ятили воду, і Росія до цього звикла, — сказав чиновник міністерства оборони.

Складне становище під час відступу під Харковом виявило фундаментальну слабкість російських військ: їхній особовий склад і техніка були деградовані настільки, що вони вже не могли утримувати захоплену територію, намагаючись вести великі наступальні операції.

Тим часом українські військові отримували нові хвилі новобранців, які пройшли підготовку до НАТО та західне озброєння. Протягом вересня та жовтня українські сили просувалися далі, відвойовуючи всю Харківську область і просуваючись до міст і сіл на Донбасі, “захист” яких був заявлений Путіним метою війни.

— Ми, як і раніше, бачимо, що політичні цілі Путіна не відповідають тому, чого можуть досягти його збройні сили, – сказав високопоставлений представник американської розвідки.

Цей парадокс є потенційно дестабілізуючим фактором. Розвідка США припускала, що якщо Путін зіткнеться з тим, що він вважав "екзистенціальною" загрозою, він буде змушений піти на ескалацію, можливо, за допомогою хімічної чи ядерної зброї.

— Але зважаючи на те, як він розуміє власну спадщину та місце в історії, принизлива невдача в Україні також може почати виглядати екзистенціальною, — сказав високопоставлений чиновник США.

Після Харкова, коли імпульс війни проти Росії змінився, Путін вирішив підвищити ставку на те, що все частіше здавалося програшним. У своїй промові 21 вересня він оголосив серію псевдореферендумів про анексію окупованих Росією територій на півдні та сході України та дав наказ про "часткову" мобілізацію призовників у Росії. (Незабаром стало зрозуміло, що призов може охопити до мільйона російських чоловіків.)

Путін сказав, що Росія воює не лише з українською армією, а "з усією бойовою машиною колективного Заходу". В останній, зловісній погрозі він, здавалося, натякав на готовність використати ядерну зброю для захисту тих частин України, які він збирався анексувати.

— Якщо територіальна єдність нашої країни опиниться під загрозою, то для захисту Росії і нашого народу ми, безперечно, використаємо всю зброю, яка у нас є. Це не блеф, — сказав він.

Анексія цих територій, яка була завершена в Росії 5 жовтня і швидко засуджена рештою світу, фактично оголосила четверту фазу війни. Тепер Путін зробив ставку на своє правління на здатність утримувати ці землі, які він з великою помпою оголосив невідворотною частиною Росії. Він робить ставку на те, що ескалація стримає не так Україну, як її прихильників на Заході. Чи будуть США, наприклад, обговорювати використання своєї зброї для ударів по російських об'єктах у Херсоні, як це було щодо цілей у Криму?

— Ми не розібралися з цим до кінця. Але зрозуміло, що нас не будуть залякувати те, що Путін вирішив назвати Росією, — сказав представник американських військових.

А високопоставлений чиновник адміністрації Байдена сказав: Ми стежимо за ядерними силами Росії якомога краще, і наразі ми не бачили жодних ознак того, що Путін зробив серйозний крок у цьому напрямку.

У Києві перспектива російського ядерного нападу водночас жахає і не є показником.

— В України немає іншого вибору, окрім як звільнити всі свої території, навіть якщо існує можливість ударів із застосуванням зброї масового ураження, — заявив Подоляк.

Україна не має власної ядерної зброї — вона відмовилася від свого арсеналу в 1994 році в договорі, підписаному, зокрема, США та Росією, тому будь-яка відповідь мала б надійти із Заходу.

— Питання не в тому, що ми будемо робити, а в тому, що робитимуть світові ядерні держави і чи справді вони готові підтримувати доктрину стримування, – казав Подоляк.

Він закликав західні ядерні держави, особливо США, чітко висловити свою відповідь: Надішліть повідомлення Путіну зараз, а не після того, як він завдасть удару: Дивіться, будь-яка ваша ракета призведе до того, що шість наших ракет полетять у вашому напрямку.

На початку жовтня Росія завдала серії ракетних ударів по Києву та низці інших міст, у результаті чого загинули понад 30 людей та було пошкоджено цивільну інфраструктуру по всій країні. Атаки, що сталися у відповідь на потужний вибух, який пошкодив Кримський міст, надали нову потужність закликам України до передачі ППО. За словами високопоставленого чиновника Міноборони, проблема забезпечення такої зброї є більше технічною, ніж політичною: Тут не так багато запасних систем протиповітряної оборони, щоб надати.

ЗС США не збираються вивозити свої наявні батареї Patriot або NASAMS — дві наземні системи ППО, про які просила Україна — скажімо, з Південної Кореї чи Близького Сходу. Їх необхідно виготовити і закупити. Однак, за словами посадовця Міноборони, Україна має отримати перші два NASAMS наприкінці жовтня або на початку листопада, а згодом буде ще більше.

Адміністрація Байдена також оголосила про пакет військової допомоги вартістю понад $1 млрд, завдяки чому загальна сума, яку США витратили на озброєння України за останній рік, досягла $16 млрд. Серед ключових пунктів у цьому пакеті були додаткові 18 систем Himars, що більш ніж удвічі перевищує кількість в арсеналі України.

Українські офіційні особи наразі розглядають низку варіантів, які, як вони стверджують, дозволять вести ще більш агресивні контрнаступи: сучасні бойові танки НАТО, винищувачі, такі як F-16, і ракети великої дальності для ударів по матеріально-технічних центрах і складах боєприпасів в Криму. Резніков упевнений, що такі поставки неминучі.

— Коли я був у округу Колумбія в листопаді, перед вторгненням, і попросив Stinger, мені сказали, що це неможливо. Тепер це можливо. Коли я попросив 155-міліметрові гармати, відповідь була ні. Himars, ні. Harm, ні. Тепер усе це — так. Тому я впевнений, що завтра будуть танки, ATACMS і F-16 — сказав він.

За допомогою США та НАТО, продовжив він, українська армія показала, що Росії можна протистояти. Він додав: Ми не боїмося Росії і ми просимо наших партнерів на Заході також більше не боятися.

***

№ 882.

Новий план Маршалла для України: платформа у форматі *Рамштайн* і *Фонд відновлення*

2022-10-27

Що пропонував Захід Україні на Берлінській конференції

Мартина Богуславець

виконавча директорка Інституту законодавчих ідей

***Конференція* в Берліні, що відбулася 25 жовтня за участі топ-посадовців ЄС, послів G7, міжнародних партнерів та української влади, — це крок до серйозного планування відновлення.**

Розказуємо про новий план Маршалла для України, що його *пропонує* Захід.

Місією поколінь *назвали* майбутню відбудову України канцлер Німеччини Олаф Шольц і президентка Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн.

50 експертів світового рівня працювали над пропозиціями та планом «Відновлення України». Він має стати новим планом XXI століття і викликом, над втіленням якого працюватимуть покоління. Йдеться про десятиліття і не про відбудову на рівні до війни, а про новий стрибок для України — у Green Deal, модернізацію, діджиталізацію, сучасні рішення та європейські стандарти.

Оригінальний план Маршалла не просто відбудував країни, а зупинив поширення комунізму Європою та розпочав процес інтеграції — ЄС.

Від нового плану Маршалла для нашої країни очікування не менші. Адже результатом відновлення і реформування України має стати членство в Європейському Союзі.

1. Глобальна коаліція: новий план Маршалла та платформа відбудови

Відновлення за західним сценарієм передбачає реалізацію плану з допомогою інклюзивного інструменту — ***європейської платформи відбудови.***

Європейські експерти називають високою ймовірність лідируючої ролі у платформі G7 та України, які призначають координатором американця зі світовим ім'ям.

Чому американця?

У такий спосіб — із європейською платформою та американським координатором — буде досягнута глобальна коаліція навколо відновлення України. Координатор долучить до роботи фахівців із Єврокомісії та створить посаду генерального інспектора з великими повноваженнями для нагляду за потоками фінансування та можливостями розслідування звинувачень у корупції.

На початковому етапі платформи виробляється ***антикорупційна підзвітна і прозора система відбудови***.

Надалі весь процес відновлення, як очікується, перейде під контроль Єврокомісії.

Адже **інтеграція України в ЄС має йти паралельно з відбудовою та впровадженням реформ.**

Країна-донор повинна зберегти контроль над коштами, які фінансує на відновлення України. Це необхідно для забезпечення прозорості та підзвітності.

Це був варіант, озвучений експертами до конференції в Берліні.

Під час конференції лідери ЄС залишили відкритими питання деталізації роботи платформи, даючи можливість висловити бачення Банкової та уряду.

Єдина позиція Євросоюзу і України:

> інклюзивна прозора платформа донорів, яка координує процес відновлення на кількох рівнях, є центральним інструментом координації допомоги від усіх донорів, визначає інституційні рамки відбудови та механізми фінансувань.

«Нам потрібне ноу-хау. Нам потрібна експертиза Європейського банку, МВФ — як ми можемо оцінити потребу в інвестиціях, координувати заходи, прозоро використовувати ресурси та звітувати про це… Будуть нові закони, нові інституції, боротьба з корупцією та нові стандарти»,

— зазначила Урсула фон дер ***Ляєн***, акцентувавши, що Україна у платформі відбудови відіграватиме провідну роль.

Запустити платформу ЄС та Україна сподіваються вже до початку наступного року.

2. Пропозиція Банкової: формат Рамштайну

Президент Володимир Зеленський укотре наголосив: Україна продемонструвала, що залишається фізичною, енергетичною та продовольчою безпекою світу й після перемоги зможе заміщувати «брудні російські енергоресурси». Взамін нашій країні потрібна безпека у небі та на землі у вигляді зброї й ППО, а також фінансова та інституційна допомога.

Зеленський запропонував координаційну платформу у форматі спільного «фінансового Рамштайну» за аналогією з оборонним, який довів свою ефективність.

Платформа, за баченням офісу президента та уряду, має діяти під головуванням ЄС, США та України. На борту — міжнародні фінансові партнери та країни-донори.

Формат — регулярні зустрічі у складі G7, міжнародних партнерів, представників міжнародних фінансових організацій, включаючи Світовий банк, МВФ, ЄБРР, з метою координації допомоги, визначення пріоритетів, джерел і механізмів фінансування, пошуків інвестицій, враховуючи впровадження страхування воєнних ризиків. MIGA виділило Україні вже 30 млн дол. на реалізацію пілотного проєкту зі страхування інвестицій.

Під платформою офіс президента розуміє і «*чітке та своєчасне спрямування ресурсів*».

> Особливо на ***Fast Recovery Plan*** вагою в 17 млрд євро для негайної критичної відбудови — енергетичної та транспортної інфраструктури, лікарень, шкіл, житла.
>
> ***«Ми розробили прозорий план першочергових кроків у відбудові — це те, що необхідно Україні буквально для виживання. Не завтра, не наступного року. Не на конференції у Британії... Саме зараз!» —***

заявив ***Зеленський***, акцентувавши, що Україна не отримала жодного цента на реалізацію ***Fast Recovery***.

Тим часом Україна спрямувала на швидке відновлення 125 млн євро, що становить лише 5% від потреби.

3. *Фонд відновлення* як перша інституція відбудови

Місяць тому в офісі президента анонсували створення ***Фонду відновлення*** України як головного фінансового інструменту.

На конференції в Берліні Володимир ***Зеленський*** озвучив новий анонс:

> **Фонд має запрацювати з наступного місяця.**

Наразі формат роботи Фонду — у складі держбюджету чи центрального органу виконавчої влади — офіційно не анонсується.

Відповідно до попереднього тексту законопроєкту, який обговорюють у колах міжнародників та експертному середовищі, більш імовірно, що Фонд функціонуватиме у другому варіанті.

Андрій Єрмак і Кирило Тимошенко презентували послам іноземних держав проект Фонду відновлення України

13 вересня 2022 року - 18:06

Керівник Офісу Президента Андрій Єрмак і його заступник Кирило Тимошенко презентували послам іноземних держав, акредитованим у нашій країні, проект Фонду відновлення України. Захід, який відбувся у форматі відеоконференції, зібрав понад 80 учасників.

Позитивним є те, що у президента врахували наші ***рекомендації*** щодо представництва у наглядовій раді Фонду мінімум 50% донорів і передбачили навіть 75% представників міжнародних інституцій та інших країн.

Однак

— занепокоєння викликає несамостійність роботи Фонду, який, за запропонованим варіантом та формальними повноваженнями, має ризик стати технічно «гаманцем Кабміну».

Серед головних ризиків щодо діяльності Фонду відновлення є такі:

1) **політична залежність. Попри створення наглядової ради із 75% представників донорів, ключові питання вирішує Кабмін;**
2) **відсутність координаційної функції;**
3) **можливість неформального впливу на органи місцевого самоврядування, які позбавлені права самостійно подавати проєкти на фінансування;**
4) **відсутність прозорих і публічних процедур визначення виконавців;**
5) **несистемність — точкові рішення без визначення ключових питань відновлення, наприклад, відбір проєктів до фінансування, затвердження та виконання плану відбудови.**

Для подолання цих ризиків

1. **В інституції має бути спеціальний статус, де Кабмін відіграватиме роль лише під час її створення чи ліквідації та не матиме впливу на поточну діяльність і гроші.**
2. **Фонд повинен виконувати координаційну функцію, це дасть можливість комплексно розуміти ситуацію з відновленням та уникнути подвійного фінансування проєктів.**
3. **Обов'язковими для інституції, яка розпоряджається коштами міжнародної допомоги, грантами та бюджетними ресурсами, має бути конкурсний відбір як проєктів, так і персоналу.**
4. **На обов'язковості конкурентного відбору проєктів наголошувала і директор-розпорядник МВФ Крісталіна Георгієва.**
5. **Перша і головна інституція відбудови також повинна враховувати принципи, задекларовані в Лугано, у тому числі партнерство та інклюзивність, що передбачає врахування думки регіонів, громадськості, можливість участі органів місцевого самоврядування.**

6. **Крім того, для забезпечення стратегічного підходу у відбудові в Україні має діяти комплексний закон про відновлення з урахуванням вимог європейського законодавства, а не точкові рішення.**

Також нині існує ***кілька сценаріїв*** і версій щодо майбутніх розпорядників коштів. Не виключено, що вони діятимуть паралельно, бо можливе застосування різних механізмів фінансування. Зокрема, йдеться про варіант надходження коштів на відбудову бюджетним інституціям, які організовуватимуть конкурси, а також напряму від донора через електронну систему до добре перевірених підрядників. У ЄС дедалі наполегливіше лунає наратив про відсутність потреби змішувати кошти відновлення від міжнародних партнерів із бюджетними.

4. Подолати відкати

Там, де великі гроші, зазвичай і велика корупція. Це негативне явище може відновитися першим після війни.

Високі стандарти верховенства права та боротьба з корупцією стосуються більшості вимог Єврокомісії для збереження Україною кандидатства в ЄС.

І хоча конференція в Берліні пройшла без гучних слів про корупцію із акцентом підтримки роботи антикорупційних органів, усі розуміють, що один-два скандали, пов'язані з відмиванням коштів, — і очікуваної підтримки не буде.

Європейські експерти називають ***проблеми***, які залишилися з довоєнного часу: олігархи досі залишаються монополістами у сферах енергетики, бізнесу, будівництва, а політики та чиновники не гребують відкатами. Витрати на великі будівельні проєкти можуть бути завищеними до 30%. Величезні ресурси, сотні мільярдів доларів, які отримуватиме Україна на відновлення, можуть призвести в тому числі і до зародження нової олігархії та провалу зусиль відбудови, як це було в Афганістані.

Міжнародні експерти дедалі більше висловлюють занепокоєння щодо спроб олігархів грабувати економіку під час війни.

1) Адже на шальках терезів нині корупція та відновлення.

2) Другого не буде, якщо вже на початках відбудови переважить корупція.

Очікувано,

— у ЄС пропонують десяту частину ймовірних втрат на відкатах спрямовувати на боротьбу з корупцією — підтримку антикорупційних проєктів, журналістських розслідувань, спостерігачів.

Тому Україні важливо нарощувати темпи антикорупційної реформи, яка триває вже вісім років і яка є однією із найбільш швидкісних у світі. І хоча нам ще дуже далеко до ідеалу та перемоги над корупцією, провідні моделі антикору діють.

Україна вразила світ на полі бою. Вразить перемогою. Нині ж мусить вражати бажанням реформ, якісним відновленням і прозорістю.

Сьогодні важливим і показовим є те, що риторика ЄС змінилася з *«Україні потрібно»* на *«нам потрібно»*.

Україна вже дедалі частіше звучить як наступний член ЄС.

Лідери Євросоюзу високо оцінюють уміння України комунікувати із міжнародною спільнотою, що врешті стає визначальним у залученні допомоги.

Однак українській владі вже варто налагоджувати таку ж дружню комунікацію із Японією, яка 2023 року перебирає на себе головування у G7 на наступний рік. Відповідно, на конференції неодноразово звучала єна — валюта Японії.

Поки меседжі Японії в основному про засудження дій Росії, напади та подальшу підтримку у відновленні. Разом із тим попередньо Японія планує підтримати досвід, який напрацювала Німеччина у відновленні України.

Наступною ж уже третьою міжнародною подією такого масштабу після Лугано та Берліна стане конференція з відновлення, що відбудеться в середині 2023 року у Лондоні.

До того часу очікується, що в Україні вже будуть відпрацьовані та діятимуть на практиці механізми відбудови.

***

№ 883.

Ukrainian Recovery Funding Must Be Tied to Anti-Corruption

October 24, 2022

Josh Rudolph

Fellow for Malign Finance

Amb. Norm Eisen

Senior Fellow, The Brookings Institution

***

Given how valiantly Ukrainians are defending the front lines of the free world, a morally and politically difficult job will fall to the leaders of the United States and the European Union: They will have to insist on sending Ukraine hundreds of billions of dollars for recovery and reconstruction *only* if the aid architecture and reform agenda aggressively prioritize anti-corruption. Protecting aid money from corruption and pressing forward with reform in Kyiv is essential for Ukrainian sovereignty, the country's EU accession, and the integrity of Western tax dollars. Strong anti-corruption commitments and performance are key to Ukraine emerging from this devastating war with a modern democracy and fair economy worthy of such historic sacrifice.

Incorporating anti-corruption into a ***Modern Marshall Plan for Ukraine*** calls for swift and extensive planning. The need for transparency, accountability, and integrity is a critically important part of discussions about how to fund Ukrainian recovery that commenced at a conference in ***Lugano*** in July and will continue with a follow-on conference in ***Berlin*** on October 25. As scholars at the German Marshall Fund of the United States (GMF) and the Brookings Institution—two institutions ***historically involved*** in the original Marshall Plan—we feel an obligation to offer independent policy ideas for how the governments of the G7 and

other donor countries can incorporate anti-corruption into the process of funding the recovery and reconstruction of Ukraine.

Infusing strong approaches to anti-corruption into the recovery process is vital for Ukraine, for three reasons: the strategic imperative, the reform imperative, and the political imperative.

1. Countering Strategic Corruption

First, strategic corruption is a leading vector of malign Kremlin influence, whereas fighting corruption since ***2014*** is how Ukraine has built the great nation that has ***impressed*** the world on the battlefield this year. Putin spent two decades trying to control Kyiv by enriching pro-Russian oligarchs in Ukraine, such as ***Dmytro Firtash*** and ***Viktor Medvedchuk***, who would, in turn, go on to bankroll political parties and buy up half of Ukrainian television news channels. A couple of weeks after President Joe Biden was inaugurated, Ukraine sanctioned Medvedchuk's close associates, forced their pro-Russian news channels off the air, and seized assets owned by Medvedchuk and his family. Less than ***two days later***, the Russian military started building up on Ukraine's borders as an alternative means to undermine Ukrainian sovereignty, once strategic corruption had been rendered less effective. We doubt that is a pure coincidence.

Since then, Russian forces have been bogged down by debilitating corruption, causing Russian spies to ***steal bribe money*** meant to buy a Ukrainian coup, Russian supply chains to be ***gutted***, and Russian soldiers to suffer ***weak morale***. By contrast, Ukrainians fight with confidence that they are defending the democracy and rule of law they have built over the past eight years. This same social resilience will be key to building back better as a European Ukraine.

2. The Need for Reform

Second, Ukraine has instituted a stronger program of anti-corruption reforms over the past eight years than any other country in contemporary history. Their public transparency and specialized anti-corruption accountability systems are ***held up*** as world-leading models of muscular reform. However, some of these new anti-corruption institutions are experiencing growing pains, while other important areas of the state—from the judiciary to the security service—remain unreformed. As a result, the journey from Soviet kleptocracy to a modern political-economic system is far from complete.

Three of the five specialized anti-corruption bodies (independent agencies that prevent, investigate, prosecute, rule on, and recover assets related to grand corruption) lack permanent leadership, and all five could use more resources and stronger authorities. Power is ***concentrated*** in the Office of the President, and the

broader governing system allows for informal decision-making that favors powerful interests and bypasses democratic accountability. Oligarchs still ***monopolize*** the commanding heights of the Ukrainian economy (media, energy, construction, transport, etc.). Costs for large state construction projects are ***inflated*** by 30 percent, including a 10 percent kickback for policymakers. Pumping hundreds of billions of dollars in reconstruction funding into this governing system that still suffers from significant corruption is a sure way to seed a new oligarchy, and risk of failure of the reconstruction effort.

3. The Political Risk

Third, it may not take more than one or two major corruption scandals to harm bipartisan support in the United States for giving Ukraine billions in assistance. A poll conducted in October found that 66 percent of Americans support providing weapons to Ukraine, up from ***51 percent*** in August. Those gains in US public opinion were earned through the sacrifice and valor of the Ukrainians, who launched a historic counteroffensive starting in late August.

It would be all too easy for evidence of significant corruption related to US support to push this public approval level down below its August level of 51 percent. Some US politicians would quite reasonably express concern about risks to US taxpayer resources. Other influencers—both Biden's domestic political opponents and the Kremlin's propogandists—would make hay of the opportunity to advance their own political interests. Nobody should set unrealistic expectations that postwar reconstruction will be perfectly free of corruption. It never is. But if we do not significantly impair the ability of oligarchs and kleptocrats to plunder the economy that emerges from this war, there may not be a recovery on the scale that the Ukrainian people have earned.

4. A Two-Part Plan

Prioritizing anti-corruption during recovery calls for a two-part strategy: safeguarding the reconstruction process itself and continuing to advance broader anti-corruption reforms.

3.1. Strong Anti-Corruption Architecture

First, the architecture through which recovery funding flows must be insulated from leakage to corruption, as described in a paper published in September by GMF. Instead of creating a new aid agency or centralized trust fund, the G7 and other partner countries should work through the channels for multi-donor funds at the existing international financial institutions (IFIs) such as the International Monetary Fund, the World Bank, and the European Bank for Reconstruction and

Development. But the IFI architecture should be augmented with a new coordinating platform and proven ways to avoid corruption.

As in other international institutions, US and global leadership must be balanced and sequenced strategically. Donor coordination should initially be led by the G7, which should appoint an American with global stature—because only the United States can bring together a truly global coalition and forge consensus—to serve as the first recovery coordinator, with responsibilities that include aligning conditionality principles and oversight requirements. The coordinator should create a recovery task force headed by an EU official and reliant upon European Commission staff to serve as the secretariat and convener of task force members from the G7 and other interested countries. The coordinator should also create the position of an independent inspector general with strong authority to oversee recovery funding flows and investigate accusations of misconduct. Over time, the recovery process should be increasingly managed by the European Commission—as Ukraine moves toward EU integration—and funded with seized Russian assets, which will require a long legal process.

Throughout all the processes carried out by this proposed recovery architecture, three principles will be most important:

1) As much information as legally possible should be publicly disclosed in easily accessible formats, ranging from existing platforms like Ukraine's ProZorro public procurement system to a new digital platform to centralize recovery-related documents.

2) Recovery money should flow directly to well-vetted and highly transparent contractors, rather than first being intermingled with Ukrainian government budgetary accounts or allocated at the discretion of Ukrainian ministries.

3) Local ownership should extend from Kyiv to the grassroots level by inviting Ukraine's vibrant civil society to play a prominent role in the recovery process from day one. Because up to 30 percent of funds in large reconstructions of this kind can be diverted via corruption, the authors favor setting aside a tenth of that amount, or 3 percent, for fighting corruption. That includes innovative approaches such as boosting the number of independent investigative journalists acting as watchdogs both within Ukraine and in the surrounding region.

3.2. Making Aid Contingent on Progress

Second, recovery aid should be contingent upon Ukraine pushing ahead with the broader national anti-corruption reform journey it has been on since 2014. The war has bestowed President Volodymyr Zelensky with sky-high popularity at the same

moment as the political influence of oligarchs has weakened, opening a window of opportunity for long-delayed reforms. In June, the European Commission gave Ukraine seven preconditions—about half involving anti-corruption—to advance in the EU accession process. The commission will report on Ukraine's progress by the end of 2022.

By that time, Ukraine should make substantial progress on the top couple of preconditions: First, empower the specialized anti-corruption bodies with all necessary leadership, resources, and authorities. Second, finalize the process of inviting reputable foreign experts to vet the integrity of candidates to sit on high judicial governance bodies, and enact the pending legislation that would do the same for judges of the Constitutional Court. Reconstruction aid should be dependent on those preconditions being met.

Medium-term priorities for demonstrable progress as a precondition for future tranches of aid beyond 2022 should also be established and firmly enforced. These include true deoligarchization (not just the recent Anti-Oligarch law meant to limit the influence of oligarchs, but also forced divestment until nobody meets the definition of an oligarch) and fully joining the European Public Prosecutor's Office (not just arranging to cooperate with it, as was agreed in March).

The original Marshall Plan did more than just rebuild a war-torn continent. It helped limit the spread of communism in Europe and begin an integration process that would eventually become the European Union. Like Stalin-era communism, corruption today is a glue that holds together modern autocracy emanating from Moscow and a weapon that regime and allied autocrats wield against democracy at home and abroad. To meet this challenge, a modern Marshall Plan should not only rebuild Ukraine, but also help reinforce the country's sovereignty and bring it into the European Union by prioritizing anti-corruption in the aid architecture and reform agenda.

***

Учитывая, насколько доблестно украинцы защищают линии фронта свободного мира, морально и политически сложная работа перестанется на лидеров Соединенных Штатов и Европейского Союза: им придется настаивать на том, чтобы отправить Украине сотни миллиардов долларов на восстановление и реконструкцию только в том случае, если архитектура помощи и программа реформ будут агрессивно уделяют приоритетное внимание борьбе с коррупцией. Защита денег помощи от коррупции и продвижение реформ в Киеве имеют важное значение для суверенитета Украины, вступления страны в ЕС и целостности западных налоговых долларов. Сильные антикоррупционные обязательства и эффективность являются ключом к тому, чтобы Украина вытекала из этой разрушительной

войны с современной демократией и справедливой экономикой, достойной такой исторической жертвы.

Включение борьбы с коррупцией в Современный план Маршалла для Украины требует быстрого и обширного планирования. Необходимость прозрачности, подотчетности и добросовестности является критически важной частью дискуссий о том, как финансировать восстановление Украины, которая началась на конференции в Лугано в июле и продолжится последующей конференцией в Берлине 25 октября. **Как ученые Германского фонда Маршалла Соединенных Штатов (GMF) и Брукингского института - двух учреждений, исторически участвующих в первоначальном Плане Маршалла - мы чувствуем себя обязанными предлагать независимые политические идеи о том, как правительства G7 и других стран-доноров могут включить борьбу с коррупцией в процесс финансирования восстановления и реконструкции Украины.**

Встраивание сильных подходов к борьбе с коррупцией в процесс восстановления жизненно важно для Украины по трем причинам:

1) стратегический императив,
2) императив реформы и
3) политический императив.

1. Противодействие Стратегической Коррупции

Во-первых, стратегическая коррупция является ведущим вектором злонамеренного влияния Кремля, в то время как борьба с коррупцией с 2014 года - это то, как Украина построила великую нацию, которая впечатлила мир на поле боя в этом году. Путин потратил два десятилетия, пытаясь контролировать Киев, обогащая пророссийских олигархов на Украине, таких как Дмитрий ***Фирташ*** и Виктор ***Медведчук***, которые, в свою очередь, продолжали финансировать политические партии и скупали половину украинских телевизионных новостных каналов. Через пару недель после инаугурации президента Джо ***Байдена*** Украина санкционировала близких соратников ***Медведчука***, вытеснила их пророссийские новостные каналы из эфира и изъяла активы, принадлежащие ***Медведчуку*** и его семье. Менее чем через два дня российские военные начали наращивать границы Украины в качестве альтернативного средства подрыва украинского суверенитета, как только стратегическая коррупция стала менее эффективной. Мы сомневаемся, что это чистое совпадение.

С тех пор российские войска увязли в изнурительной коррупции, в результате чего российские шпионы украли взятки, предназначенные для покупки украинского переворота, российские цепочки поставок были разрушены, а российские солдаты страдали от слабого морального духа. Напротив, украинцы с уверенностью борются в том, что они защищают демократию и верховенство закона, которые они построили за последние восемь лет. Эта же социальная устойчивость будет ключом к лучшему восстановлению как европейской Украины.

2. Необходимость реформа

Во-вторых, за последние восемь лет Украина ввела более сильную программу антикоррупционных реформ, чем любая другая страна в современной истории. Их общественная прозрачность и специализированные системы подотчетности по борьбе с коррупцией признаны ведущими мировыми моделями мышечных реформ. Однако **некоторые из этих новых антикоррупционных институтов испытывают растущие трудности, в то время как другие важные области государства - от судебной системы до службы безопасности - остаются нереформированными. В результате путь от советской клептократии к современной политико-экономической системе далеко не завершен.**

Три из пяти специализированных антикоррупционных органов (независимые учреждения, которые предотвращают, расследуют, преследуют, управляют и возвращают активы, связанные с большой коррупцией) не имеют постоянного руководства, и все пять могли бы использовать больше ресурсов и более сильные полномочия. **Власть сосредоточена в канцелярии президента**, а более широкая система управления позволяет принимать неформальные решения, которые ***благоприятствуют влиятельным интересам и обходят демократическую подотчетность***. **Олигархи по-прежнему монополизируют командные высоты украинской экономики (СМИ, энергетика, строительство, транспорт и т. д.).** Затраты на крупные государственные строительные проекты завышены на 30% , включая 10% откат для политиков. **Закачка сотен миллиардов долларов финансирования реконструкции в эту систему управления, которая все еще страдает от значительной коррупции, является верным способом посеивания новой олигархии и риском провала усилий по восстановлению.**

3. Политический Риск

В-третьих, может потребоваться не более одного или двух крупных коррупционных скандалов, чтобы нанести ущерб двухпартийной поддержке в

Соединенных Штатах за предоставление Украине миллиардов долларов помощи. Опрос, проведенный в октябре, показал, что 66% американцев поддерживают предоставление оружия Украине, по сравнению с 51 процентом в августе. Эти достижения в общественном мнении США были получены благодаря жертвам и доблести украинцев, которые начали историческое контрнаступление, начиная с конца августа.

Доказательствам значительной коррупции, связанной с поддержкой США, было бы слишком легко снизить этот уровень общественного одобрения ниже августовского уровня в 51%. Некоторые американские политики вполне обоснованно выразили бы озабоченность по поводу рисков для ресурсов налогоплательщиков США. Другие влиятельные лица - как внутриполитические оппоненты Байдена, так и пропагандисты Кремля - предоставят возможность продвинуть свои собственные политические интересы. **Никто не должен формировать нереалистичные ожидания того, что послевоенное восстановление будет совершенно свободным от коррупции.** Этого никогда не бывает. **Но если мы не ущемим значительное способность олигархов и клептократов грабить экономику, которая выходит из этой войны, возможно, не будет восстановления в тех масштабах, которые заработал украинский народ.**

4. План из двух частей

Уделение приоритетного приоритета борьбе с коррупцией во время восстановления требует стратегии из двух частей: защиты самого процесса реконструкции и продолжения более широких антикоррупционных реформ.

3.1. Сильная антикоррупционная архитектура

Во-первых, архитектура, с помощью которой потоки финансирования восстановления должны быть изолированы от утечки в коррупцию, как описано в документе, опубликованном в сентябре GMF. Вместо того, чтобы создавать новое агентство по оказанию помощи или централизованный целевой фонд, G7 и другие страны-партнеры должны работать по каналам для многосторонних донорских фондов в существующих международных финансовых учреждениях (МФУ), таких как Международный валютный фонд, Всемирный банк и Европейский банк реконструкции и развития. Но архитектура IFI должна быть дополнена новой координационной платформой и проверенными способами избежать коррупции.

Как и в других международных институтах, лидерство США и мира должно быть сбалансированным и последовательно стратегически. Координацию доноров изначально должна возглавлять G7, которая должна назначить американца с глобальным статусом, потому что только Соединенные Штаты

могут объединить действительно глобальную коалицию и сформировать консенсус - в качестве первого координатора по восстановлению с обязанностями, которые включают в себя согласование принципов обусловленности и требований надзора. Координатор должен создать целевую группу по восстановлению во главе с должностным лицом ЕС и опираясь на сотрудников Европейской комиссии в качестве секретариата и организатора членов целевой группы из G7 и других заинтересованных стран. Координатор также должен создать должность независимого генерального инспектора, обладающего сильными полномочиями для надзора за потоками финансирования возмещения и расследования обвинений в неправомерном поведении. Со временем процесс восстановления должен все чаще управляться Европейской комиссией по мере того, как Украина движется к интеграции в ЕС, и финансироваться за счет изъятых российских активов, что потребует длительного судебного процесса.

Во всех процессах, осуществляемых этой предлагаемой архитектурой восстановления, наиболее важными будут три принципа:

Как можно больше информации по закону должно быть публично раскрыто в легкодоступных форматах, начиная от существующих платформ, таких как украинская система государственных закупок ProZorro, до новой цифровой платформы для централизации документов, связанных с восстановлением.

Деньги на восстановление должны поступать непосредственно в хорошо проветрированные и высокопрозрачные подрядчики, а не сначала смешиваться с государственными бюджетными счетами Украины или распределяться по усмотрению украинских министерств.

Местная собственность должна распространяться от Киева до низового уровня, предлагая энергичному гражданскому обществу Украины играть заметную роль в процессе восстановления с первого дня. Поскольку до 30 процентов средств на крупные реконструкции такого рода могут быть перенаправлены через коррупцию, авторы выступают за выделение десятой части этой суммы, или 3 процентов, на борьбу с коррупцией. Это включает в себя инновационные подходы, такие как увеличение числа независимых журналистов-расследователей, выступающих в качестве сторожевых псов как в Украине, так и в прилегающем регионе.

3.2. Создание помощи в зависит от прогресса

Во-вторых, помощь в восстановлении должна зависеть от того, будет ли Украина продвигаться вперед в более широком национальном антикоррупционном реформе, который она проводит с 2014 года. Война наделила президента Владимира Зеленского заоблачной популярностью в тот

же момент, когда политическое влияние олигархов ослабло, открыв окно возможностей для давно отложенных реформ. В июне Европейская комиссия дала Украине семь предварительных условий - около половины из которых связано с коррупцией - для продвижения процесса вступления в ЕС. Комиссия сообщит о прогрессе Украины к концу 2022 года.

К тому времени Украина должна добиться существенного прогресса по паре предварительных условий: во-первых, наделить специализированные антикоррупционные органы всем необходимым руководством, ресурсами и властью. Во-вторых, завершить процесс приглашения авторитетных иностранных экспертов для проверки честности кандидатов в органы высшего судебного управления и принять находящееся на рассмотрении законодательство, которое сделало бы то же самое для судей Конституционного суда. Помощь в восстановлении должна зависеть от этих предварительных условий.

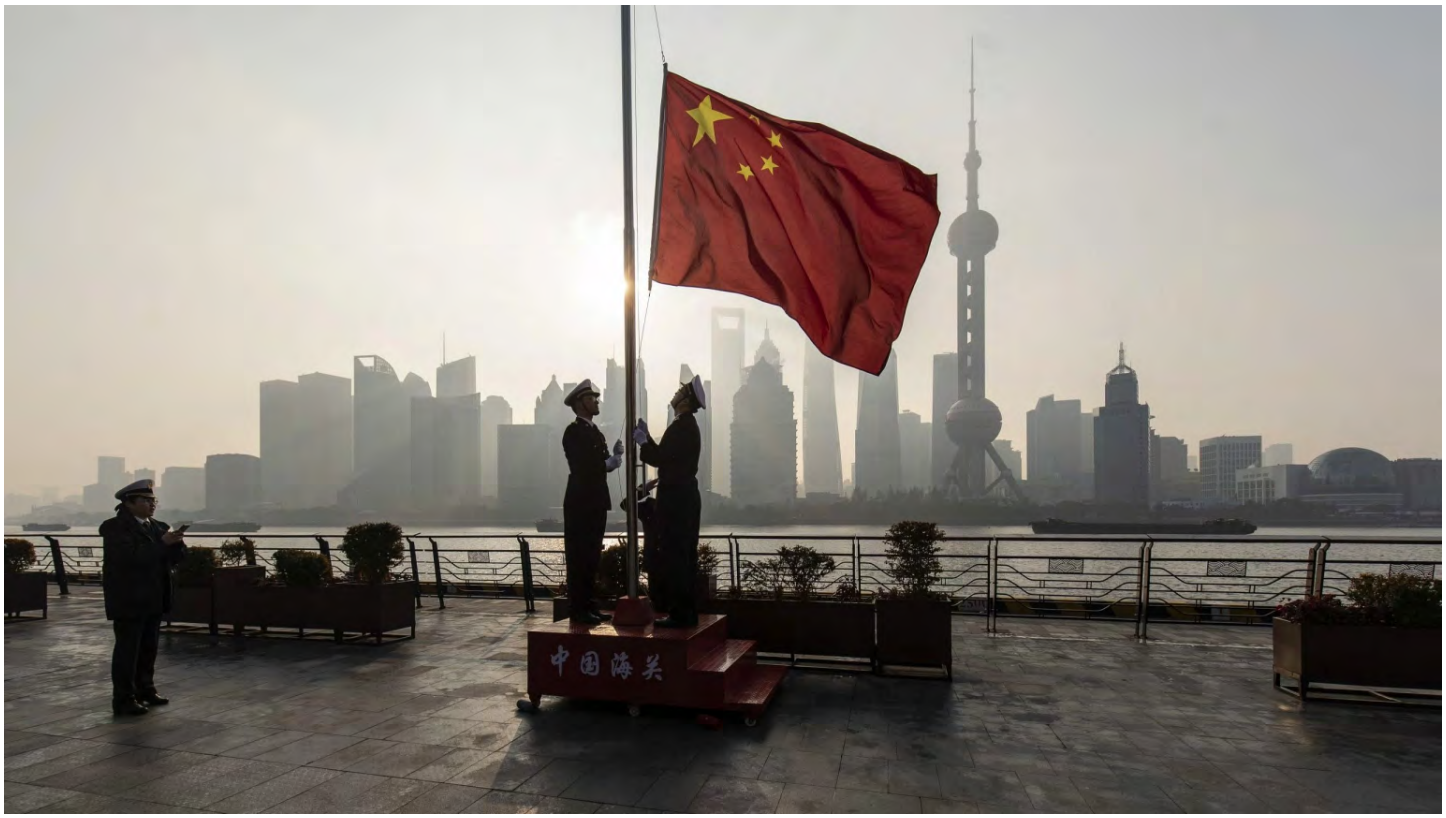
Среднесрочные приоритеты для очевидного прогресса в качестве предварительного условия для будущих траншей помощи после 2022 года также должны быть установлены и твердо соблюдаться. К ним относятся истинная деолигархизация (не только недавний антиолигархальный закон, призванный ограничить влияние олигархов, но и принудительный отказ до тех пор, пока никто не будет соответствовать определению олигарха) и полное присоединение к Европейской прокуратуре (не только организация сотрудничества с ней, как было согласовано в марте

Первоначальный план Маршалла сделал больше, чем просто восстановление истерзанного войной континента. Это помогло ограничить распространение коммунизма в Европе и начать интеграционный процесс, который в конечном итоге станет Европейским союзом. Как и коммунизм эпохи Сталина, коррупция сегодня - это клей, который объединяет современное самодержавие, исходящее из Москвы, и оружие, которое режим и союзные автократы держат против демократии в стране и за рубежом. Для решения этой задачи современный план Маршалла должен не только восстановить Украину, но и помочь укрепить суверенитет страны и ввести ее в Европейский союз, уделяя приоритетное внимание борьбе с коррупцией в архитектуре помощи и программе реформ.

***

№ 884.

ПОЛІТИКА СІ ТА СВІТОВА ВІЙНА

2022-10-27

Оглядач, гостьовий редактор — Надія МАЙНА

Віталій КУЛИК, директор Центру досліджень проблем громадянського суспільства

M&W MILITARY

Політичний аналітик, директор Центру дослідження проблем громадянського суспільства ***Віталій Кулик*** в інтерв'ю *Главреду* пояснив, що буде означати переобрання ***Сі Цзіньпіна*** на третій термін для України і світу, наскільки ймовірним стає військове протистояння США та Китаю, як зміниться позиція Пекіну щодо війни в Україні та підтримка ним Росії у цій війні. Аналітик також розповів, коли і чим може закінчитися російсько-українська війна та в якому її результаті зацікавлений Китай.

***

— Китай хоче поділити світ на двох із США і готовий розпочати війну, але Сі Цзіньпін ризикує потрапити в таку саму пастку, що й Путін, вважає аналітик.

— Лідер Китаю Сі Цзіньпін лишається при владі ще на п’ять років – він був переобраний генсеком Компартії КНР на безпрецедентний третій термін. Безпрецедентний – бо досі китайські вожді могли перебувати на цій посаді лише два терміни, але кілька років тому Сі Цзіньпін скасував це обмеження.

Після переобрання Сі Цзіньпіна світ задається питаннями про те, **чого тепер чекати від Китаю, і чи наважиться він на війну за Тайвань**.

Певне розуміння подальшого курсу китайської влади з’явилося після промови Сі, в якій він чітко окреслив намір побудувати двополярний світ, у якому основними гравцями будуть США та Китай.

> Для України ж важливо, як Пекін буде поводитися щодо Росії та чи не почне підтримувати її у нинішній війні.

— Що після обрання Сі Цзіньпіна зміниться у зовнішній політиці Китаю? Ключові позиції Пекіну та його 1) обережна політика збережуться, чи, навпаки, 2) тепер Сі діятиме більш сміливо чи зухвало після того, як укріпив свої позиції?

— Слід почати з того, наскільки насправді Сі Цзіньпін укріпив свої позиції. Формально він справді усунув правові бар’єри, які умовно можна було назвати системою стримувань і противаг. Так, він розширив свої повноваження і прибрав принцип “колективного кормчого”, що лишився у спадок від часів Ден Сяопіна, тобто стримування і противаги для різних груп впливу в номенклатурі, керівництві Китаю, між господарською частиною, військовими і партноменклатурою. Зараз ці баланси Сі формально прибрав.

Але якщо подивитися на розкладку Політбюро і з’їзду, ми побачимо, що всі ці групи й надалі присутні, ніхто не постраждав.

А розмови про те, що Сі Цзіньпін перед з’їздом начебто вичистив представників “комсомольців” зі складу Політбюро, не відповідають дійсності – всі групи на своїх місцях.

Більше того,

> — неформальна влада Сі Цзіньпіна не посилилися і не ослабла, не дивлячись на те, що Китай трусило протягом останніх півроку через різні фрондування та намаганні різних груп посилитися перед з’їздом.

Отже,

> **— не варто говорити, що тепер однозначно встановилася диктатура Сі Цзіньпіна, що Сі став імператором. Формально – так, але неформально, в розкладі інтересів і прізвищ, ситуація виглядає не так.**

— А що тоді зміниться у внутрішній політиці Китаю?

— Сі проголосив кілька важливих речей, які варто відзначити.

1) Перша з них – модернізація збройних сил, яку планується завершити у 2027 році.

> Китайські ЗС являють собою два великі прошарки: 1) перший із них – це добре оснащені модернізовані високотехнологічні та навчені спеціальні сили, 2) а другий – такий собі варіант російських “чмобіків”, народна армія, яка складається з ненавченої та слабо озброєної маси військовослужбовців.

Цей дисбаланс має бути подоланий, оскільки **Китай дійсно готується до протистояння, в тому числі силового, протистояння з Заходом навколо Тайваню**.

Буде це протистояння чи ні – це інше питання.

Але те, що Китай має посилитися, забезпечити свою обороноздатність і здатність своїх збройних сил брати участь у таких локальних і глобальних конфліктах, це очевидно.

Тому прискорення модернізації, виділення необхідного фінансування, достатня увага політичного керівництва до збройних сил є пріоритетним питанням для Китаю зараз.

І я думаю, що не в останню чергу перемога Сі Цзіньпіна була досягнута через його підтримку ідеї модернізації збройних сил і виділення значних коштів на неї. Це призвело до того, що Сі отримав активну підтримку з боку генералітету, серед якого протягом останнього часу ширилося невдоволення політикою Сі Цзіньпіна. Зараз ситуація вирівнялася, і генералітет дав йому мандат довіри. Відповідно, ця модернізація збройних сил піде дуже швидко, а гроші будуть виділені значні.

2) Другий елемент – це посилення ролі Комуністичної партії Китаю.

> В рамках цієї позиції **важливо відзначити повернення ідеології як інструменту контролю над населенням**.

Тому що ще з часів Ден Сяопіна в Китаї була проголошена ***економізація замість ідеологізації***. Ден Сяопін вважав, що ідеологічна робота, яка велася за часів Мао Цзедуна, не виправдовує себе в новому світі, а, відповідно, найкращим способом посилення держави є зробити людей заможними, а економіку процвітаючою.

В цьому є логіка.

В умовах світового зростання така парадигма призвела до появи китайського економічного дива, модернізації соціалістичного Китаю, створення соціально-ринкової економіки в цій країні, точніше умовно ринкової.

Зараз ситуація інша, тому що

— економізація замість ідеологізації призвела до того, що Компартія стала недостатнім інструментом для контролю над суспільством.

Вона *(Компартія)* перетворилася на соціальні ліфти для особистого збагачення, а не для управління державою.

Коли Сі прийшов до влади, він це зрозумів.

Він побачив небезпеку в тому, що Компартія Китаю перетворюється на КПРС, стає рихлою та нездатною утримати владу, а тому намагається повернути ідеологію як особливий елемент контролю над суспільством, і ця ідеологія, відповідно, має реалізовуватися через Компартію.

Якщо у пересічного китайця зараз запитати, хто такий Маркс чи Енгельс, він не відповість. І це також є наслідком деідеологізації китайського суспільства. Хоча китаєць може назвати основні роботи Мао Цзедуна, історичні віхи розвитку Компартії Китаю за часів Мао Цзедуна, але цього недостатньо. Йдеться про справжнє повернення ідеології і посилення ролі Комуністичної партії як керуючої сили у суспільстві, а це означає посилення парткомів на місцях, на виробництві, у територіальних громадах. Роль Компартії в ухваленні управлінських рішень має бути значно посилена. **Це має бути елітна частина китайського суспільства, причому не просто як нове дворянство, а саме як *механізм управління*.**

Це важливо, і це пов'язано також із боротьбою з корупцією.

1) З одного боку, цією боротьбою з корупцією Сі прибирає опозицію,

2) а з іншого – боротьба з корупцією слугуватиме інструментом, щоб тримати в тонусі саму Комуністичну партію.

Адже Сі говорить про

> самообмеження еліт, про необхідність зміни певних етичних кодексів і принципів, про комуністичну освіту і просвіту для побудови соціалістичного Китаю до 2029 року. Тобто це постійна ідеологічна робота всередині партії і з населенням.

Раніше Компартія реалізовувала експерименти з соціальними рейтингами, визначався кредит довіри до людей, їхнє місце в табелі про ранги в апараті, можливість просування кар'єрними сходами, але це технологічний аспект.

Зараз до цього технологічного аспекту управління і контролю додається й ідеологічний.

Це мізки, певні уявлення, образи, це формування певного ідеологічного конструкту для широких верств населення, тобто це створення картинки майбутнього, яким має бути Китай до 2029 року, і в чому це буде полягати для кожного конкретного китайця.

Це важливий елемент – стратегування та створення образів для ідеологічної пропаганди.

— Все-таки як зміниться зовнішня політика Китаю після обрання Сі Цзіньпіна?

— У зовнішній політиці – що дуже важливо – Сі говорить про двополярний світ, у якому є Пекін і Вашингтон, де всі майбутні процеси світу та світоустрою вимірюються крізь призму взаємин цих двох центрів.

Якщо раніше Китай говорив про багатополярний світ і зараз продовжує офіційно це говорити, то тепер усі рішення з'їзду і виступ Сі були передусім про те, що **майбутній світ має бути двополярним, а всі інші мають бути підпорядковані йому**.

Відповідно,

> — мають бути створені сфери відповідальності, де будуть уникати конфліктів та локалізовувати їх, і ця система відносин забезпечить баланс і стабільність у світі.

Для решти світу це означатиме, що

> — якщо ти потраплятимеш у "китайський світ", ти будеш чітко квотований, лімітований, твоє місце буде виписано, з точки зору інтересів Китаю, ти будеш вмонтований у його систему виробництва та економіку.

Роль Росії при цьому зводиться до ролі сировинного придатку, а не партнера, друга, соратника чи союзника Китаю. Те саме стосується всіх країн, які знаходяться в Азії і орієнтуються на Китай.

З іншого боку,

> **— уявлення світу як двополярного створює і певні ризики, оскільки накладається на всі інші конфлікти. Якщо в конфлікті присутній Вашингтон, то Пекін апріорі розглядатиме ці конфлікти як такі, де потрібна противага.**

Досі формально Китай займав підкреслено нейтральну позицію щодо війни в Україні, визнавав територіальну цілісність нашої держави і не визнавав анексії українських територій Росією, але на практиці голосував, підігруючи Росії, у Генасамблеї та Радбезі ООН, взаємодіяв із російськими компаніями, надаючи РФ товари подвійного приначення, купував російські активи, з яких пішли європейські та американські компанії в самій Росії.

Тобто,

> **— Пекін вів явно недружню політику по відношенню до Києва.**

І зараз, коли ця ідеологія двополярного світу і протистояння з Заходом для Сі стає важливим елементом, Китай може піти в таких діях далі і посилити свою взаємодію з Росією.

Хоча в цій взаємодії також є свої межі, свої "червоні лінії", за які Китай не хоче і не може вийти.

Зокрема,

> — йдеться про санкційні механізми, які Захід застосовує проти РФ, і Китай не бажає в них влазити, про питання, пов'язані з небажанням Китаю посилити Росію як державу настільки, щоб вона перемогла у війні.

«Росія має бути слабкою, тому що Китай розглядає її саме як сировинний придаток і попутника, як територію для експансії своїх інтересів, а не як партнера. Тож Росія, з точки зору Пекіну, має бути послаблена, але не програти остаточно, не бути знищеною. Для Києва це означає, що Китай у своєму підігруванні Росії може піти далі, ніж зараз є. Це дуже небезпечно для світу та України.»

Також важливо, що, крім Росії, у Китаю є глобальний порядок денний, який стосується Тихоокеанського регіону, Азії та Африки, де Китай присутній грошима, фізично, геополітично, військово-політично тощо. Акцент на

присутності в цих регіонах також прослідковується. Позитивом є те, що вся вага Китаю буде не тут, у Східній Європі та війні в Україні, а буде розподілена по інших важливих для нього регіонах, що знижує ризики для нас.

До того ж, Китай, скоріше за все, не буде уникати силового протистояння з Заходом, зокрема, за Тайвань, якщо Пекін чітко визначиться. Якщо Китай вважатиме, що склалася сприятлива ситуація, щоб захопити Тайвань або провести локальну військову операцію у Південній Азії по витісненню західної присутності, він це зробить.

— Якщо Китай намагатиметься встановити двополярну систему світу зі Сполученими Штатами, що це означатиме для України? Яким буде наше місце в такій системі координат: Україна буде чітко підпорядкована Вашингтону чи лишиться на стику двох світів, і її територія буде місцем боротьби, де змагатимуться інтереси Заходу та Сходу?

— Після війни з Росією ми будемо фронтиром західного світу, кордоном Заходу, з яким у Китаю будуть складні натягнуті відносини. Відповідно у Пекіна до України буде ставлення як до території, яка знаходиться в сфері західного полюсу, і він застосовуватиме весь свій арсенал впливу на нас як на країну Заходу з елементом того, що це кордон, і ми маємо певні транзитні потенціали, які Китай хотів би використовувати для роботи з Європою. Але Україна не буде буферною зоною чи країною подвійної орієнтації тощо.

Після війни, хто б не був на чолі політичного керівництва України, він буде реалізовувати прозахідний політичний курс. І так буде достатньо довго. Це фактично закріпить наш євроатлантичний та європейський вибір. Це введе нас у певні нові відносини та альянси, про які свого часу говорив Борис Джонсон. Хай там як, аде це буде Захід, а не якесь аморфне прозахідне утворення. Захід, але на кордоні. Україна буде останнім варварським християнським королівством Європи.

— Але ж роль кордону є досить небезпечною, тому що в разі чого Україна знову може стати театром бойових дій…

— Так, це небезпечно. Але це менш небезпечно, ніж якби ми були буферною зоною.

— Чи означає переобрання Сі Цзіньпіна, що при ньому зараз або згодом Китай точно допомагатиме Росії? Які ризики є для Китаю, якщо він допомагатиме Росії напряму, в тому числі зброєю або створенням сірих зон для обходу санкцій?

— Я думаю, що остаточний вибір Китаєм боку Росії не відбудеться ніколи, тому що він знає, що Росія брала участь у століттях приниження та

руйнування Китайської імперії у XIX-XX століттях. Тож Росія розглядається Китаєм як така країна, до якої можна висунути територіальні претензії, як сировинний додаток, слабка країна, що виявилася нездатною подолати спротив навіть України і програє у війні.

Тому говорити про те, що Китай зараз повернеться до Росії повністю й почне її підтримувати, немає підстав. Навпаки, він усе вимірюватиме з точки зору власних інтересів та власного національного егоїзму.

Росії очікувати, що Китай зараз вступить у війну, наївно. Лише коли Росія почне розпадатися, Китай, найімовірніше, просто запропонує свою парасольку безпеки якійсь частині колишньої РФ та візьме цю частину під свій патронат.

— Що має статися у відносинах США і Китаю, аби Пекін був змушений обрати сторону в російсько-українській війні?

— Якщо відбудеться відкрита фаза протистояння Китаю і США, тобто безпосередня війна із обміном ядерними ударами, ситуація на фронтах у Тихому океані загостриться настільки, що буде можливість висадки американського десанту в Китаї або якісь глобальні втрати Китаю в такому протистоянні. Тоді можливе розширення великого фронту та кооперація з Росією.

Та це радше антиутопія, а не прогноз.

— Тобто ймовірність прямого масштабного зіткнення Китаю та США невелика на даний момент?

— На даний момент – так. Але ситуація може змінитися кардинально. Я не виключаю локальне силове протистояння.

— Локальне силове протистояння, яке може виникнути через, наприклад, Тайвань?

— Так, саме Тайвань.

— Наскільки довкола Тайваню зараз вибухонебезпечна ситуація?

— Навколо Тайваню створюється ситуація можливого конфлікту. Протягом останніх восьми років там нарощували військову присутність і американці, і китайці. Китай регулярно протягом останніх десяти років входить у територіальні води Тайваню, баражує, брязкає зброєю і таке інше. Однак я би не сказав, що це є загостренням.

Проте насторожує те, що відбувається навколо Тайваню в інформаційній та політичній сферах, в економічних приготуваннях:

— усе говорить про те, що локальний конфлікт можливий.

Американські експерти вже говорять про те, що конфлікт навколо Тайваню можливий не у 2027 році, а в 2023-му. На це є свої аргументи, зокрема, є потреба малої війни для вирішення статус-кво або досягнення нових домовленостей щодо Тайваню з нових переговорних позицій. Можливо, сторонам не доведеться стріляти, а достатньо буде стояння авіаносців на лінії. Такий варіант можливий, до цього слід готуватися. Тому що протистояння Сполучених Штатів та Китаю буде в тому числі відволіканням уваги та ресурсу Вашингтону від війни в Україні.

— Хіба не є те, що Китай до 2027 року планує займатися модернізацією своєї армії, запорукою того, що до цього часу жодних гарячих подій через Тайвань не буде, Китай готуватиметься, а, відтак, не буде і відволікання уваги та ресурсів США від війни в Україні? Чи Китай уже готовий до цього?

— **Китай готовий.**

У деяких ЗМІ Китаю китайські військові експерти прямо говорять про те, що збройні сили Китаю потребують випробовування у воєнних умовах.

«Китайцям потрібна локальна війна, аби провести тестування своєї модернізованої армії, яку вони зараз створюють. Адже Китай давно не воював – з 70-х років минулого століття він не вів ніяких війн і потребує обкатки своєї армії у воєнних умовах.»

Ця риторика досить чітко прослідковується.

Тому,

— 2027 рік – лише умовний дедлайн.

— Наскільки Китай намагатиметься утримуватися від протистоянні зі Сполученими Штатами з огляду на його залежність від західних та європейських ринків збуту? Наскільки економічний чинник буде стримувати китайців?

— Тут слід знову згадати про ідеологізацію та зниження ваги економіки в ухваленні управлінських рішень у Китаї.

Ідеологізація перемагає економізацію при Сі Цзіньпіні.

Тому,

— залежність від ринків, економічні проблеми, скорочення виробництва, фінансова нестабільність, обвалення піраміди, іпотека та всі інші наслідки, можливі для Китаю під час протистояння з Заходом, ігноруватимуться, якщо буде геополітичний зиск.

Тобто,

— 1) якщо в очах Сі Цзіньпіна досягнення від цього протистояння будуть більшими, ніж збитки. 2) Якщо він вважатиме, що після військового зіткнення з Заходом він зможе досягнути біполярного світу і поділити планету на дві сфери впливу, 3) це буде коштувати втрат європейських ринків на певний час.

— А чи не може тут Сі Цзіньпін потрапити в ту саму пастку, що й Путін – вступить у війну, а його армія не пройде цю перевірку на міцність на практиці?

— **Може.**

Тому що,

— Китай має ті самі проблеми і труднощі, що й російська система.

Будь-яка автократія неминуче передбачає видавання бажаного за дійсне, намальованого за реальність. “Потемкинские деревни” є не лише в Росії, але й у Китаї.

Тож,

— така ймовірність справді є.

Втім, у Китаю достатній потенціал для того, щоб почати ризиковану гру. У Сі Цзіньпіна є запас міцності і нотки віри у власні сили, щоб спробувати перетворити світ на двополярний.

Але знов-таки, якщо здобутки будуть меншими, ніж ризики від втрати ринків, Китай обере ринки, а не омріяне майбутнє Сі.

1) Він – не самогубець. 2) І успіх його політичної кар’єри обумовлений у тому числі тим, що він достатньо обережно діяв.

Крім того,

— збереглися центри впливу і неформальні групи інтересів, які не підпорядковані Сі Цзіньпіну.

Тому я не виключаю, що

1) якщо Сі не впорається з першим етапом, через п’ять років він може піти у відставку під тиском цих груп впливу.

2) А, може, навпаки, забезпечить собі правління до 2035 року і буде крок за кроком формувати той самий двополярний світ без війни.

— Якщо Китай і США почнуть ділити світ на двох, наскільки це наближає світ до ядерної катастрофи? Наскільки нинішнє переобрання Сі Цзіньпіна наближає нас до ядерної небезпеки?

— Світ взагалі стоїть на порозі того, щоб доторкнутися до певної межі – екзистенційного досвіду, який призведе до переосмислення людьми самих себе.

Передусім це може відбутися

1) через війну 2) або ядерний конфлікт.

Питання не лише в Сі чи Путіні – такі люди чомусь же стають на чолі держав, а потім ухвалюють ті чи інші рішення.

Як на мене, **запит у людства на цей екзистенційний досвід достатньо високий.**

Ще подивимося,

1) хто переможе в Америці, 2) якою буде ситуація в Європі з лідерством, які лідери стануть на чолі європейських країн, і 3) яка конфігурація потім буде складатися у світі.

Цей запит на катастрофу, через яку ми маємо пройти, є домінуючим сценарієм для багатьох футурологів.

— Складається враження, що світ збожеволів…

— Раціональні люди справді скажуть, що світ збожеволів. Віруючі люди скажуть, що ми живемо в часи наближення Апокаліпсису. Хтось скаже, що людство усвідомить себе саме через такий досвід, у тому числі ядерний конфлікт.

Локальний чи глобальний ядерний конфлікт – питання, наскільки вистачить мудрості у людства.

Я кажу не про лідерів, бо, як свідчить практика, у лідерів клепка падає повністю, і тоді їхнє оточення має їх зупинити.

— Все-таки хочу повернутися до питань, ближчих до нас – до війни в Україні та нашого протистояння. Як ви гадаєте, у чиїй перемозі в цій війні Китай зацікавлений – України чи Росії, чому?

— Китай не зацікавлений у будь-чиїй перемозі – він зацікавлений у продовженні війни в Україні якомога довше і її перетворенні на війну низької інтенсивності, яка буде знекровлювати та послаблювати і Росію, і Захід. Китай не бачить Україну – він бачить Захід і бачить Росію.

Про це говорить будь-який аналіз китайської преси:

> **— у китайськомовних виданнях описується війна в Україні як протистояння Заходу і Росії.**

Відповідно,

> **— війна, яка продовжується, війна низької інтенсивності цілком в інтересах Китаю.**

Без остаточної перемоги однієї зі сторін, тому що така перемога призведе до посилення цієї сторони.

— Якщо виходити з цієї логіки, виходить, що Китаю вигідно трошки – саме трошки – допомагати Росії?

— Так, **йому вигідно трошки підігрувати Росії – то там, то там.**

Але не надто,

> **— щоб Росія раптом не здобула якоїсь системної перемоги, яка потім створить небезпеку для самого Китаю.**

— Як ви оцінюєте ймовірність того, що Росія зазнає поразки у війні з Україною, та як Китай може використати поразку Росії на свою користь?

— Якщо, а точніше **коли відбудеться поразка Росії (РФ, як на мене, сама робить усе для того, щоб програти цю війну), Китай може цим скористатися.**

«Коли Пекін побачить, що режим Путіна чи пост-Путіна не вдається зберегти, він обере шлях підтримки однієї або кількох незалежних держав, які виникнуть на території після РФ, і встановить із ними васальні відносини. Очевидно, що Китай спробує відхопити під власний протекторат якомога більший шматок російських територій із джерелами газу та нафти. Передусім Сибір і Далекий Схід.»

Звичайно, буде відбуватися конкуренція із Заходом за ці регіони та контроль над ними.

1) Власне, ще у попередні роки в “Женьмінь жибао” була стаття, де один із китайських експертів говорив, що у випадку розвалу Російської Федерації Китай буде не проти надати безпекову підтримку мешканцям прикордонних територій.

2) Тобто прямо не йшлося про анексію, але таке розмите формулювання передбачає, в тому числі, встановлення васальних відносин та надання протекторату всім новим незалежним державам.

— А з рештою Росії, умовно кажучи, з Московією як Китай буде вибудовувати відносини?

— Це залежатиме від того, хто буде в Москві та якою буде Московія сама по собі – чи то це буде в межах Кремля, чи то в межах МКАДу, чи то в межах Московської області.

Очевидно, що

> **— розпад Росії передбачатиме не поділ її на умовні суб’єкти федерації, а поділ на території, які контролюються місцевими групами інтересів.**

Умовно кажучи,

> — якісь варлорди “стрєлкови” зможуть контролювати кілька районів, а не всю область. Хтось із них проголошуватиме їхню незалежність, а другий варлорд буде з ним воювати.

Коли це все устаканиться і складеться якийсь конгломерат, Китай буде вибудовувати свої відносини саме з цим новим конгломератом.

А поки що це питання умовної незалежності та умовного васалітету.

— На скільки взагалі, по-вашому, затягнеться війна в Україні, а, відповідно, наскільки віддаленою перспективою є ці сценарії розпаду Росії, про які ви сказали вище?

— Як на мене, **швидкий мир в Україні малоймовірний.**

— Що саме ви маєте на увазі під “швидким миром” – рік, більше або менше?

— Деякі наші експерти люблять прогнозувати, що війна закінчиться до кінця 2022 року, або, як говорить Арестович, за два-три тижні. Ні. Ні за два-три тижні, ні до кінця року війна в Україні не закінчиться.

Вона *(війна)* **триватиме до 2024** року.

На це вказують

1) запаси міцності виробничих ланцюжків, ресурсів, які можуть бути задіяні, 2) динаміка введення нових і нових санкцій, 3) можливість застосування бойкоту чи блокади, 4) технічна здатність застосувати блокадні механізми з боку Заходу по відношенню до Росії, 5) втягування у протистояння інших країн, які поки що займають нейтральну позицію, зокрема, арабського світу.

Для всього цього потрібен час, певні умови. **Ці умови складаються, але це відбувається не за кілька місяців, а за півроку-рік**.

Тому,

— 2024 рік – це певний рубікон, коли Росія почне сипатися, відступати, корчитися, намагатися якимсь чином визначити “останні рубежі”, які вона готова захищати, а ***потім внутрішні процеси будуть добивати її протягом подальших десяти років***.

2024-ий – маркерний рік, а **до того**

— у нас попереду трохи менше двох із половиною років війни високої інтенсивності.

***

№ 885.

Нокаутуючий удар США по Росії

2022-10-28

США оголосили Росію "ядерною загрозою" та анонсували повне оновлення ядерної тріади: земля, вода, повітря.

Росія представляє "гостру загрозу" для США, яка включає, зокрема, "ядерні загрози" для американської території та території союзників. Про це йдеться в оновленій стратегії національної безпеки, яку опублікував у четвер Пентагон.

Росія "нехтує незалежністю" країн-сусідів, а її уряд прагне використати силу, щоб домогтися зміни кордонів і наново встановити "імперську сферу впливу", йдеться у документі.

"Великий перелік прикладів територіальної агресії Росії включає також розв'язання жорстокої та нічим не спровокованої війни проти України".

Росія, згідно зі стратегією, представляє серйозні та безперервні ризики у ключових сферах". Серед них — "ядерні погрози" щодо США, а також їхніх союзників та партнерів; кібернетичні та інформаційні операції, погрози в космосі, а також погрози в частині хімічної та біологічної зброї, перераховує Пентагон. Також у списку — підводні бойові дії та великі "тіньові кампані", спрямовані зокрема проти демократичних держав.

Відповіддю на ядерні загрози, які озвучує російське керівництво аж до президента Володимира Путіна, буде оновлення американської ядерної тріади, випливає із додатку до стратегії щодо позиціювання стратегічних сил США.

1) Найближчим десятиліттям, йдеться в документі, Пентагон має намір провести "повномасштабну модернізацію" всіх компонентів сил ядерного стримування. На зміну балістичним міжконтинентальним ракетам ***Minuteman III***, які стоять на озброєнні з початку 1970-х, прийдуть нові ракети ***Sentinel***, які розробляє корпорація Northrop Grunman.

2) Атомні підводні човни класу ***Ohio***, озброєні 14 балістичними ракетами кожна, які будувалися з кінця 1970-х до середини 1990-х, будуть замінені на кораблі класу ***Columbia***, перший з яких був закладений у жовтні 2020 року і, як очікується, увійде до складу флоту. на початку 2030-х.

3) На зміну стратегічним бомбардувальникам ***B-2A Spirit*** прийде ***B-21 Raider***, який буде побудований за технологією ***Stealth*** і, як очікується, стане на озброєння в 2026-2027 роках.

У військовому плануванні США враховують, що конфлікт із використанням конвенційної зброї за участю Росії має "потенціал ескалації до ядерної", причому "будь-якого масштабу", наголошує американське Міноборони у оновленій стратегії.

Отже! Можемо констатувати новий старт ядерної гонки, яку Росія за нинішніх умов ніколи не осилить. Між рядками можемо також прочитати, що оновлна ядерна стратегія США є й сигналом для Китаю.

Rostyslav Demchuk for

Jane's Defence Weekly

1)

Minuteman-III (LGM-30G)

Програма LGM-30G Minuteman-III почалася 1966 року та передбачала кілька поліпшень, порівняно з попередніми версіями. Ракети було вперше розгорнуто 1970 року. Більшість модифікацій, пов'язано із кінцевою стадією, та подальшою системою (RS).

Остаточну (третю) версію, було удосконалено за допомогою нового двигуна з упорскуванням рідини, що забезпечує більш точний контроль, ніж попередня система з чотирма соплами.

Покращення з продуктивності що втілено у Minuteman-III, це, насамперед:

1) підвищена гнучкість у розгортанні бойових частин (RV) і допоміжних засобів, 2) поліпшення живучості після ядерної атаки, та 3) збільшене корисне навантаження.

4) Ракета зберігає нерухому інерційну систему наведення.

Minuteman 3 launch

Minuteman, розміщені в підземних шахтах для ракет. Бункери з'єднано з підземними командними пунктами (LCC), групами по десять одиниць. Ними цілодобово опікуються два офіцери, яким доводиться виконувати вхідну команду на вогонь, одночасним поворотом двох ключів запуску. Окрім того, команда "вогонь" повинна також, подаватися із сусідньої командної зони. Minuteman-III постійно утримується у стані T-30sec — це означає, що вони можуть покинути бункер за 30 секунд після підтвердженої команди пуску. Окремі бункери мають найменшу відстань близько 10 км один від одного.

Існує також можливість запускати ці ракети екіпажем, з облавка літака Boeing E-4 (National Airborne Operations Center) — повітряного командного пункту. Цю систему призначено для забезпечення того, щоби ракети також, можна було запускати, якщо шахтна установка втратила зв'язок із керівним бункером. Вчергове, це було випробувано 2012 року, на авіабазі Vandenberg.

Випробування, 16 червня 2010 року, було 200-м польотом Minuteman III, з часу першого запуску 1968 року. Випробувальний політ цієї ракети, 27 липня 2011 року з інертною головною частиною з авіабази Vandenberg, був невдалим. Ракету було підірвано повітряно-десантним управлінням по тому, як стався збій. Причина помилки поки не розголошується. Один з останніх відомих випробувальних польотів Minuteman III, відбувся увечері 25 лютого 2016 року. Ціллю ракети, яка не мала боєголовки, був атол Кваджалейн, що розташований на відстані 8000 кілометрів у південній частині Тихого океану.

Третього травня 2017 року, ВПС США провели одне з крайніх успішних випробувань Minuteman-III. Міжконтинентальну балістичну ракету було запущено з авіабази Ванденберг (Каліфорнія). Ракета летіла з пустою бойовою частиною і подолала відстань у 6,7 тисячі кілометрів, перш ніж упасти на полігон у районі Маршаллових островів Тихого океану.

2007 року, почалася деактивація 50-и з 500-т розгорнутих ракет, на авіабазі Мальмстром. Станом на 1 вересня 2012 року, США повідомили про такі показники розгортання свого флоту Minuteman III, відповідно до нового контракту START:

Minuteman launch key

1) 449 активних бункерів з 449 ракетами (150 AFB, 150 Minot AFB, 149 Warren AFB)

2) 57 неактивних пускових установок

3) 263 нерозміщені ракети

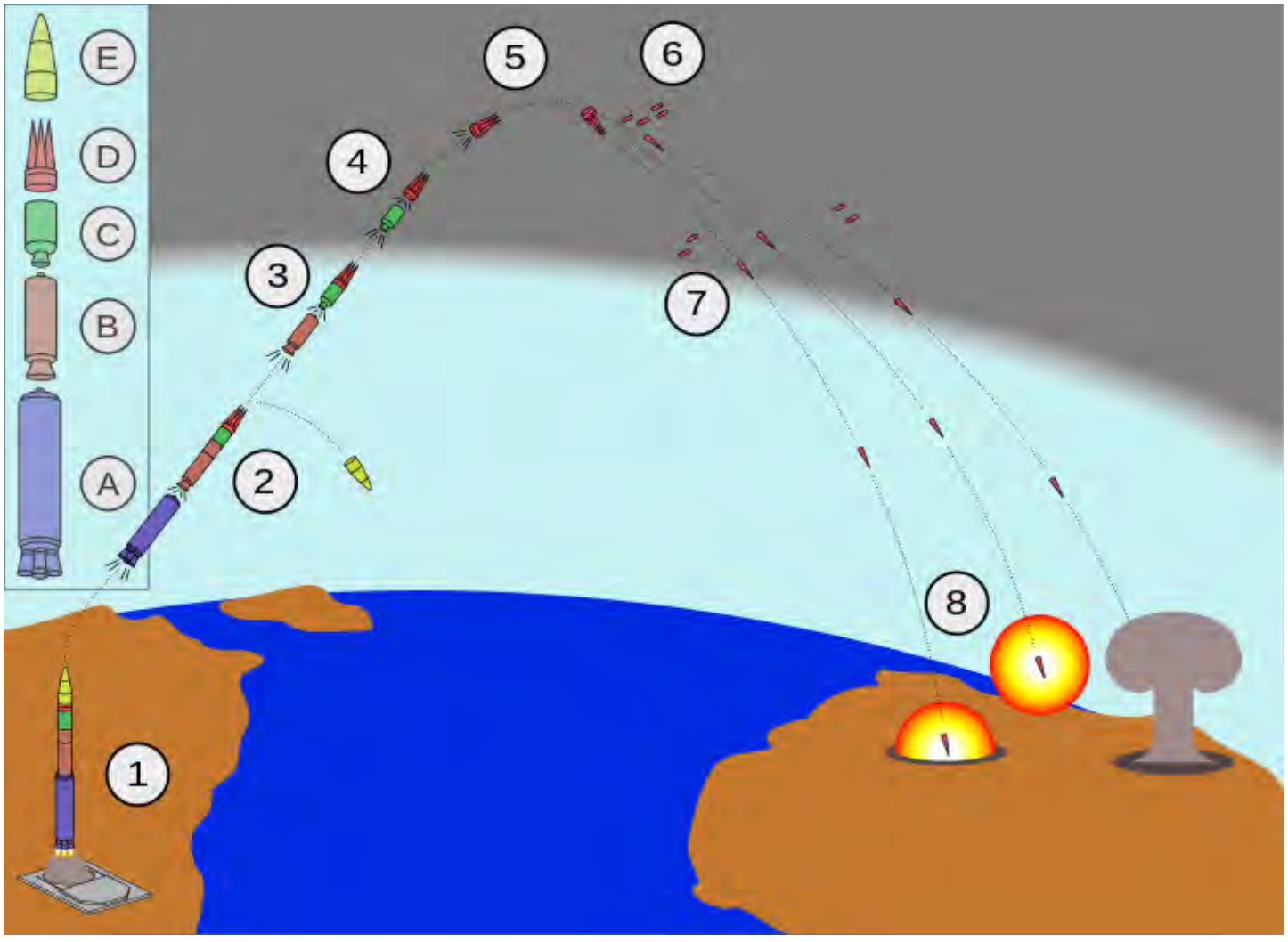
США передбачають подальший розвиток LGM-30H Minuteman-IV, однак цей план має бути представлений не раніше 2030 року.

Зокрема, ракети Minuteman I та II, все ще використовуються у деякій зміненій формі як повітряні мішені задля розвитку протиракетної оборони у США, або як супутникові носії.

Наявні ракети Minuteman-III було дуже вдосконалено за роки їхнього перебування на бойовому чергуванні, і лише впродовж останнього десятиліття, на осучаснення 450 ракет, було витрачено понад 7 мільярдів доларів.

Дані ракети

Виробник: Boeing

МБР **Minuteman-III (LGM-30G)**:

1. Запускається двигун 1-го ступеня (A) та ракета здіймається з шахтної пускової установки. **2**. Приблизно через 60 секунд після запуску 1-й ступінь від'єднується, а двигун 2-го ступеня (B) запалюється. Ракетний обтічник (E) відкидається. **3**. За 120 секунд після старту запускається двигун 3-го ступеня (C) та відділяється від 2-го ступеня. **4**. Приблизно через 180 секунд після запуску тяга 3-го ступеня припиняється та пришвидшений літальний засіб (D) відокремлюється від ракети. **5**. Розігнаний літальний апарат маневрує та готується до розгортання транспортного засобу (RV). **6**. Боєголовки (RV), а також приманки і алюмінієва полова (відбивачі радіохвиль радарів), розгортаються під час зниження. **7**. Боєголовки та «приманки» повторно входять до атмосфери на високих швидкостях і приводяться до готовності у польоті. **8**. Ядерні боєголовки застосовуються, як повітряні, або наземні вибухи.

Вартість одиниці: 7 000 000 доларів США

Технічні характеристики

1) Маса: 36 030 кг (Minuteman III)
2) Довжина: 18,3 м (Minuteman III)
3) Діаметр: 1,68 м
4) Бойова частина MMI: W78 або W87
5) Підрив (механізм): повітряний вибух або доторк (поверхня)
6) Двигун (триступеневі твердопаливні ракетні двигуни):
7) перший ступінь: Тіокол ТУ-122 (M-55) (792 кН)
8) другий ступінь: Aerojet-General SR-19-AJ-1 (267,7 кН)
9) третій ступінь: Aerojet/Thiokol SR73-AJ/TC-1 (152 кН)
10) перший ступінь: 91 900 кг (Minuteman III)
11) Композитне ракетне пальне з перхлорату амонію
12) Оперативні межі: понад 10 000 км (Minuteman III)
13) Найбільша висота польоту (стеля): 1100 км
14) Найбільша швидкість: 23 Маха; 28 200 кілометрів на годину; 7,83 кілометрів на секунду (кінцева фаза)
15) Система керування: інерційна НС-50

16) Точність влучання ММІ (кругове імовірне відхилення): 240 м

2)

Головний флот Америки. Як США обганяють Китай і Росію в гонці атомних підводних човнів

На початку листопада Америка була зайнята не тільки виборами президента. Пентагон уклав контракт на майже $10 млрд на перші дві стратегічні субмарини нового покоління

06 грудня 2020

Підводний човен класу Columbia/Художня візуалізація General Dynamics

Атомні підводні ракетоносці Columbia

Стратегічні субмарини — основа американської ядерної тріади. Саме тому до них завжди прикута підвищена увага Пентагону.

Одним з головних стратегічних пріоритетів оборони США є програма Columbia. Вона замінить старіючі атомні підводні човни класу Ohio.

Генеральним підрядником з проєктування і виробництва підводних човнів нового класу є компанія Electric Boat, що належить корпорації General Dynamics. Це підприємство будує субмарини для ВМС США вже більше 120

років. Першим підводним човном, побудованим на цій верфі, став USS Holland, переданий флоту 11 квітня 1900 р.

5 листопада Electric Boat повідомила про отримання контракту на будівництво двох субмарин стратегічного призначення нового покоління. Сума угоди склала $9,474 млрд. Вона передбачає будівництво і випробування головного і другого кораблів класу Columbia, а також супутню проєктну та інженерну підтримку.

Субмарина Columbia складається з шести супермодулів. Будівництво чотирьох з них буде проходити на верфі Electric Boat в Квонсет-Пойнті, штат Род-Айленд. Потім модулі доставлять на баржі на майданчик остаточного складання в Гротон, штат Коннектикут. Там компоненти зберуть в єдину конструкцію.

При довжині 170 м і водотоннажності 21 тис. т підводні човни класу Columbia стануть найбільшими з субмарин, коли-небудь побудованих в США. Компанія оголосила, що вона поставить американським ВМС головний корабель цього класу в 2027 р.

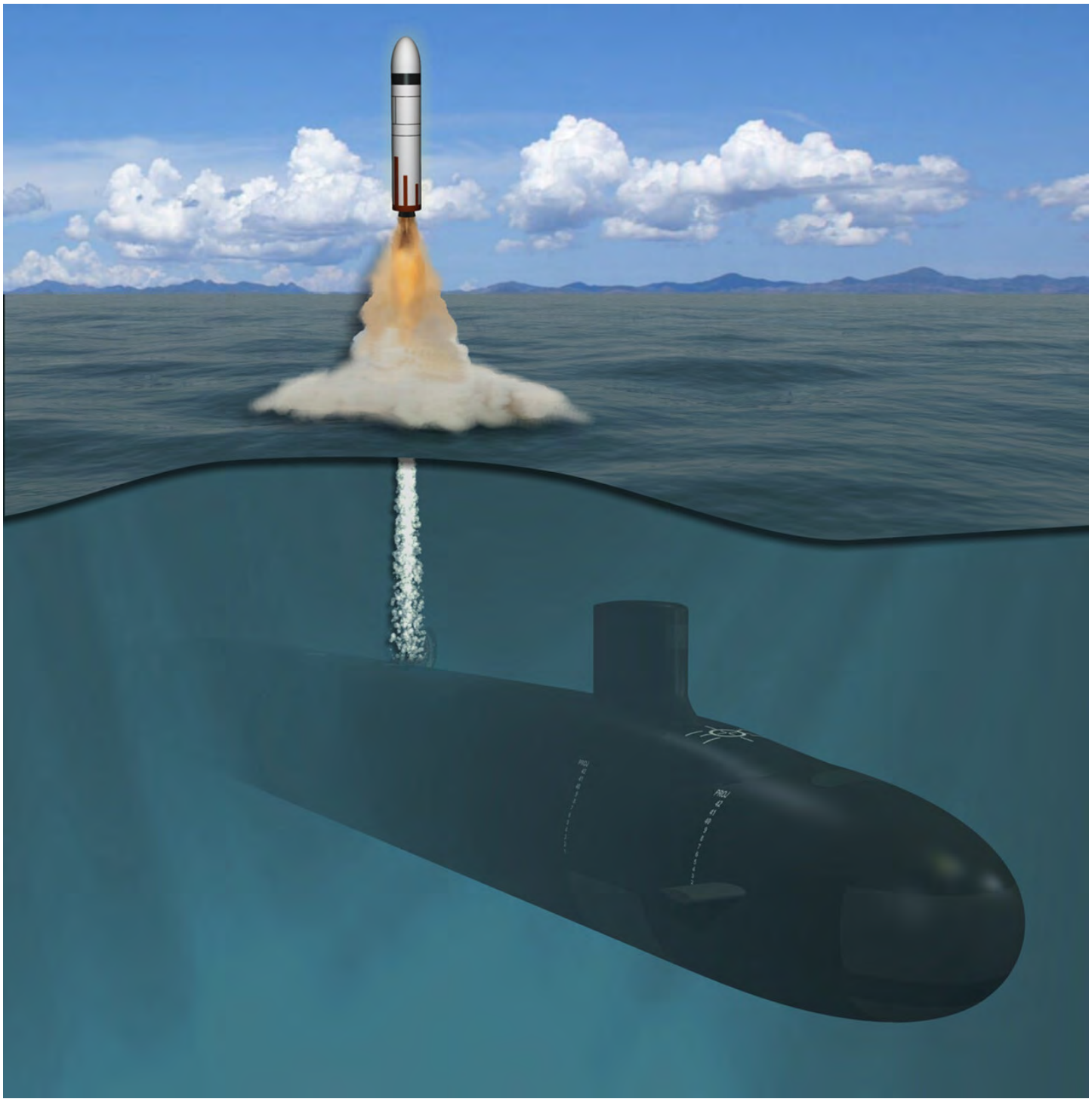
"Electric Boat готувалася до будівництва субмарин класу Columbia протягом майже десяти років, включаючи просування проєкту, наймання і навчання тисяч кваліфікованих робітників, модернізацію наших об’єктів і допомогу в зміцненні бази постачання. В результаті проєкт Columbia більш просунутий, ніж у будь-якої попередньої програми підводних човнів. Ми вдячні ВМС і Конгресу за непохитну підтримку в забезпеченні фінансування, щоб уникнути зриву цієї важливої програми", — підкреслив президент Electric Boat Кевін Грейн.

Про те, що новий клас підводних човнів буде називатися Columbia, стало відомо в 2016 р. Назва обрана на честь округу Колумбія (так офіційно іменується столиця країни місто Вашингтон).

Спочатку компанія успішно реалізувала контракт у розмірі $1,85 млрд на попереднє проєктування субмарини. Після цього у вересні 2017 р. Electric Boat повідомила про отримання контракту в розмірі $5,1 млрд на розробку технічного проєкту. Потім отримала ще двічі по $0,5 млрд (у вересні 2018-го і травні 2019-го) на продовження підготовчих робіт. І ось тепер настав час перейти безпосередньо до будівництва субмарин.

Загальна вартість всієї програми Columbia складе близько $100 млрд. У результаті її реалізації ВМС США отримають 12 стратегічних атомних підводних човнів нового покоління. Вони замінять старіючі підводні човни

класу Ohio, деякі з яких все ще проходять модернізацію в середині життєвого циклу, але перший з них буде виведений з експлуатації вже в 2026 р.

Підводний човен класу Columbia, що стріляє балістичними ракетами/Художня візуалізація General Dynamics

За планами ВМС США, субмарини класу Columbia повинні бути спроєктовані, побудовані, випробувані і введені в дію в стислі терміни, з тим щоб у Пентагона постійно був в наявності флот з 12 атомних підводних човнів з балістичними ракетами, здатний забезпечити безперервне глобальне ядерне стримування.

За загальноприйнятою міжнародною термінологією, стратегічні збройні сили, оснащені ядерною зброєю, називаються "ядерною тріадою", оскільки в їх склад можуть входити три компоненти: міжконтинентальні балістичні ракети; атомні підводні ракетоносці; стратегічна авіація. І якщо у Росії найпотужніший перший компонент, то у США — другий. Атомні субмарини несуть 70% оперативного арсеналу ядерного стримування США і є не тільки основною, але і найбільш живучою ланкою американської ядерної тріади.

На даний момент ця ланка представляє собою розміщені на борту субмарин класу Ohio балістичні ракети Trident II D5. Така ракета має максимальну дальність 11,3 тис. км і володіє головною частиною, яка розділяється, з блоками індивідуального наведення, які оснащені термоядерними зарядами потужністю 455 або 100 кілотонн. Завдяки високій точності ракета здатна ефективно вражати малорозмірні високозахищені цілі, в т. ч. поглиблені бункери і шахтні пускові установки міжконтинентальних балістичних ракет, наприклад на території Росії.

У 1981-1997 рр. американці ввели в дію 18 човнів класу Ohio. Чотири з них були переобладнані для використання крилатих ракет "Томагавк". Решта 14 мають по 24 ракети Trident кожна. Субмарина класу Columbia матиме тільки 16 таких ракет (згодом вони будуть замінені на нові типи). Але при цьому вона буде набагато менш гучною, що різко підвищить її виживання в разі гіпотетичного ядерного конфлікту.

Крилата ракета "Томагавк", запущена з підводного човна/Raytheon

Як відомо, стратегічне ядерне озброєння, що входить в ядерну тріаду, відрізняється від тактичних атомних бомб тим, що може бути застосоване для

завдання у відповідь "удару відплати". І одна з головних задач технологічних інновацій на субмаринах класу Columbia полягає саме в підвищенні виживаності підводного човна, щоб він уник загибелі і зумів випустити ракети для удару по ворогу.

Субмарина класу Columbia служитиме 42 роки. Її паливний сердечник розрахований на весь термін її служби. Іншими словами, за всі 42 роки підводному човну жодного разу не знадобиться перезавантаження ядерного реактора (на відміну від човнів класу Ohio, які вимагають дворічного капітального ремонту реактора з перезавантаженням в середині терміну служби). Це технологічне досягнення дозволить заощадити за час експлуатації класу Columbia близько $40 млрд.

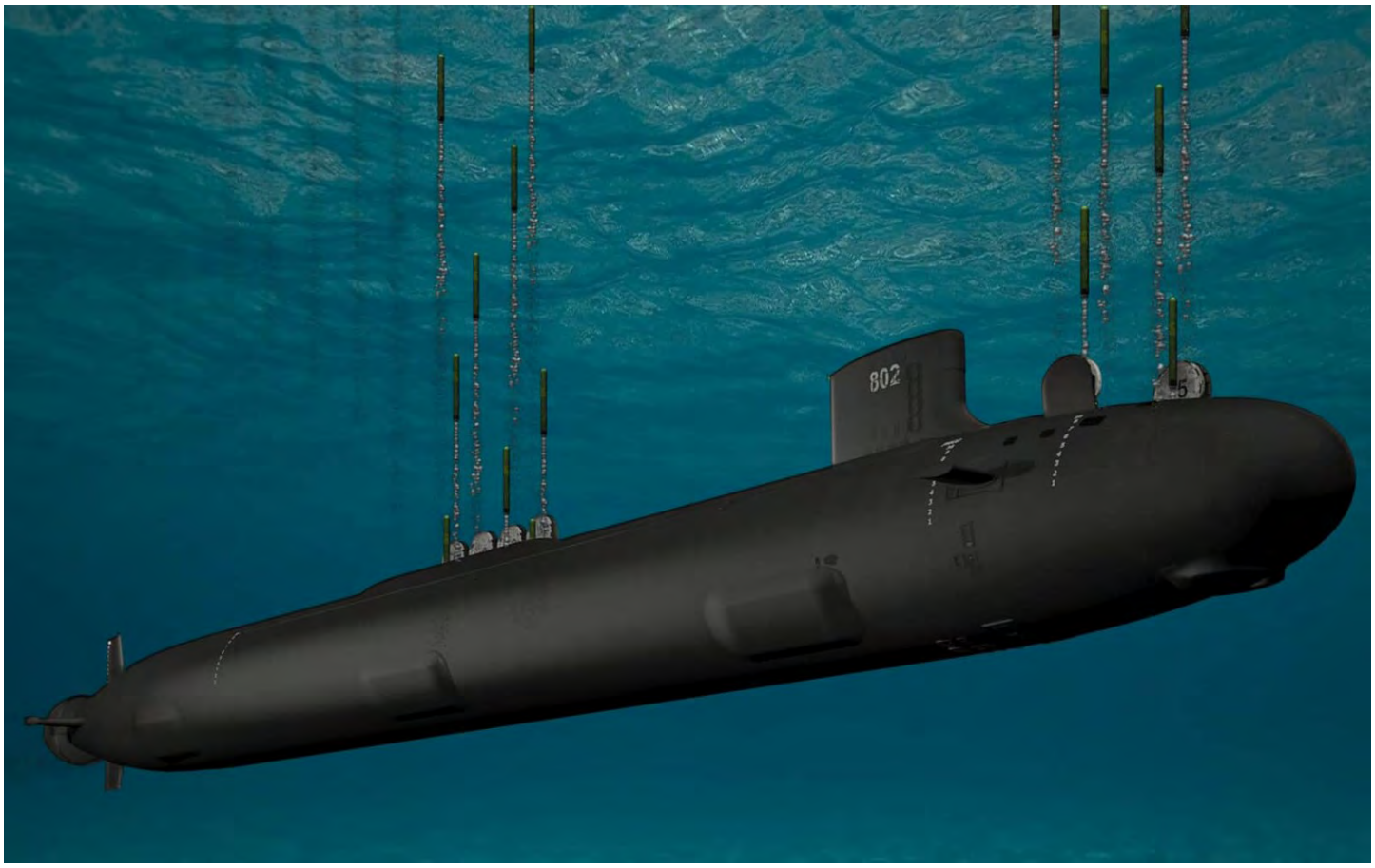
Electric Boat буде виконувати основну частину робіт, включаючи остаточну збірку, на всіх 12 підводних човнах. Також усі 18 човнів класу Ohio були побудовані цією ж компанією.

Нові ударні атомні субмарини

Програма Columbia — не єдина нинішня турбота Electric Boat. Компанія відповідає також за забезпечення ВМС США новими ударними атомними підводними човнами, призначеними для виконання широкого спектру завдань у відкритому океані і прибережній зоні, включаючи протичовнову війну і операції по збору розвідданих.

З кінця 1990-х Electric Boat будує для ВМС США ударні атомні субмарини класу Virginia, оснащені крилатими ракетами "Томагавк" для прибережних операцій і торпедами для придушення ворожого флоту. Пентагон планує поповнювати американські ВМС субмаринами класу Virginia аж до 2043 р., після чого почнеться перехід на ударні підводні човни нового покоління SSN (X). Робота над ними ведеться вже шість років за участю компанії BWX Technologies, яка спеціалізується на будівництві ядерних реакторів для авіаносців і підводних човнів ВМС США і є субпідрядником Electric Boat в програмі Columbia.

2 листопада президент BWX Technologies Рекс Геведен повідомив важливі особливості цієї розробки. За його словами, SSN (X) буде використовувати технології програми Columbia і буде значно крупнішою за нинішні ударні субмарини класу Virginia.

Підводний човен класу Virginia/Художня візуалізація General Dynamics

Як відзначають USNI News і The Drive, ширша конструкція може дозволити встановити додаткові звукопоглинальні елементи між внутрішнім корпусом, де знаходяться системи підводного човна і де працює його екіпаж, і зовнішнім корпусом. Зниження гучності будь-якого підводного човна важливе для утруднення виявлення та відстеження противником, що, в свою чергу, робить його більш живучим. При цьому розмір внутрішнього корпусу також може бути збільшений, що надасть додатковий простір для різних видів устаткування і озброєння. Зокрема, має знайтися місце для нарощування потужностей, які збільшують швидкість човна. Також запас простору стане в нагоді для інтеграції майбутніх технологій і розробок, таких як підводні дрони.

Втім, це аж ніяк не означає, що човни класу Virginia — вже вчорашній день. Починаючи з 2004 р., стали до ладу 19 субмарин цього класу, але вони неоднакові: чотири серії I, шість серії II, вісім серії III плюс перший із запланованих 10 човнів серії IV. З кожною серією технології модернізуються.

Зараз одночасно з будівництвом човнів серії IV вже ведеться будівництво серії V. Відповідний контракт був підписаний 2 грудня 2019 р. Поставки за контрактом заплановані з 2025 по 2029 рр. За дев’ять субмарин серії V ВМС США заплатять $22,2 млрд (контракт також включає в себе можливість

будівництва десятого корабля в терміни контракту, в такому випадку загальна вартість операції досягне $24,1 млрд).

Це рекордна сума для угод про будівництво підводних човнів. Попереднім рекордом був контракт на серію IV, укладений в квітні 2014 р. Тоді 10 субмарин коштували $17,6 млрд.

Те, що серія V істотно зросла в ціні, відображає посилення технологічної оснащеності і збільшення розмірів субмарини. Новий підводний човен буде оснащений модулем корисного навантаження VPM (Virginia Payload Module), який дозволить брати на борт додаткове озброєння, датчики та інші спеціальні корисні навантаження. Зокрема, ударна здатність субмарини виросте в 3,3 рази — підводні човни перших чотирьох серій несли по 12 крилатих ракет "Томагавк", а всередину VPM можна помістити ще 28 ракет і таким чином довести загальне число "Томагавків" на борту до 40. У результаті додавання VPM водотоннажність човна виросте з 7,8 до 10,2 тис. т, довжина корпусу — з 115 до 140 м.

Випробування підводного човна Delaware класу Virginia/Ashley Cowan

Не дати обігнати себе Китаю

Втім, для ВМС США не менш важливе нарощування швидкості субмарин. Про це недвозначно заявив головнокомандувач ВМС адмірал Майкл Гілд в інтерв'ю виданню Defense One 13 жовтня.

"Перевага, яку ми маємо на море, — це перевага, яку нам потрібно не тільки підтримувати, але і розширювати, — підкреслив він. — Але я не думаю, що справа просто в великій кількості ракет. Я вважаю, що швидкість — теж важливий фактор, який ми повинні враховувати. Щоб я міг укластися в терміни і темп, коли потрібно доставити боєприпаси до цілі своєчасно, це повинна бути настільки швидка субмарина, наскільки можливо".

Разом з кількістю ракет швидкість повинна мати вирішальне значення для протидії підводним флотам Росії і Китаю, які розширюються і все більш активні, а також іншим військово-морським розробкам в цих країнах. В останні кілька років Китай особливо активно займається будівництвом великих бойових кораблів, включаючи авіаносці, десантні кораблі, есмінці і різні підводні човни.

Пентагон, схоже, серйозно занепокоївся перспективою великого китайського стрибка на море. На початку жовтня міністр оборони США Марк Еспер розкрив нові подробиці надзвичайно амбітних планів щодо збільшення чисельності флоту ВМС США протягом наступних 25 років. Станом на початок 2020 р. в складі ВМС США налічувалося близько 293 кораблів. Є також мета, затверджена Конгресом, — створити флот з як мінімум 355 кораблів. Однак тепер Еспер сказав, що до 2045 р. потрібно мати в складі ВМС більше 500 кораблів, у т. ч. від восьми до 11 атомних авіаносців, від 60 до 70 малих надводних кораблів, від 70 до 80 ударних підводних човнів, від 50 до 60 десантних кораблів і від 70 до 90 судів постачання.

Звичайно, після зміни господаря Білого дому плани Пентагону можуть бути відкоректовані. Але завдання не дати обігнати себе Китаю в будь-якому випадку буде актуальним. Як і контракти, які вже має Electric Boat на будівництво підводних ракетоносців класу Columbia і ударних субмарин класу Virginia.

Тут не зайве згадати, що Джилл Байден, дружина новообраного президента США Джо Байдена, особисто проспонсорувала будівництво USS Delaware — 18-ї субмарини класу Virginia. 20 жовтня 2018 р. Джилл взяла участь в церемонії хрещення USS Delaware. Як спонсор будівництва Джилл розбила традиційну пляшку ігристого вина об ніс корабля.

Джилл Байден розбиває пляшку ігристого об ніс підводного човна USS Delaware класу Virginia/Huntington Ingalls Industries

"Одна з найбільших нагород для мене — бути частиною сім'ї USS Delaware і вашим товаришем по команді на все життя", — сказала вона екіпажу. А сам Джо Байден тоді ж відвідав верф, на якій будувалася субмарина, і зустрівся з її працівниками. Так що вони, схоже, точно без роботи не залишаться.

3)

B-21 Raider – майбутнє бомбардувальної авіації США

B-21 Raider, який знаходиться в стадії розробки і модифікована версія B-52 Stratofortress стануть основними бомбардувальниками парку повітряних сил США.

Палати представників Конгресу США, заявили, що ПС США планують на перспективу мати змішаний парк стратегічних бомбардувальників з літаків двох типів.

«Формування двухтипового парку бомбардувальників важливо, оскільки повітряні сили переходять до стратегії, яку Пентагон називає "суперництвом великих держав", тобто підготовці до конфлікту з рівним або близьким за

потужністю державою, таким як Китай або Росія», – заявив заступник начальника штабу ПС по плануванню генерал-лейтенант Девід Наом

Нові бомбардувальники B-21 повинні замінити стратегічні бомбардувальники B-1 Lancer і B-2A Spirit.

Малопомітні бомбардувальники Northrop Grumman B-2A Spirit, згідно генералу Наому, залишатимуться в строю ще близько десяти років, поки B-21 повністю не досягнуть оперативної готовності і не будуть сертифіковані для несення ядерної зброї.

Northrop Grumman B-2A Spirit

На думку Наомі, зберегти B-1 Lancer складніше, в основному тому, що США інтенсивно експлуатували цей літак багато років.

B-1 Lancer

ПС США повідомили, що тільки 51,75% з 62 бомбардувальників B-1 Lancer на рівні боєздатності були у 2018 році. Але в серпні минулого року генерал Джон Хайт, повідомив законодавцям, що тільки шість B-1 Lancer були повністю боєздатні, що вказує на те, що парк знаходиться в набагато гіршому стані, ніж передбачалося раніше.

ВВС запропонували скоротити 17 літаків цього типу в рамках свого бюджету на 2021 рік.

Конгресмен Майк Конауей незадоволений тим, що ПС США говорять про виведення з експлуатації літаків новішого типу B-1 Lancer, ніж набагато більш старих B-52, деякі з яких, можливо, **будуть літати, поки їм не виповниться 100 років**.

Boeing B-52 Stratofortress

Хоча Наом визнав, що багато B-52 старі по роках, вони відносно молоді з точки зору льотних годин, тому що бомбардувальники в роки “холодної війни” здебільшого перебували на землі в очікуванні ядерної тривоги та не літали так інтенсивно як B-1 Lancer.

Модернізуючи ключові частини B-52, в тому числі замінюючи двигуни, додаючи новий радар і інші нові технології, “ми зможемо робити з цим літаком те, що не змогли б зробити з B-1 або B-2”, підкреслив Наом.

B-21 Raider

Northrop Grumman B-21 Raider – перспективний стратегічний бомбардувальник по програмі Long-Range Strike Bomber (LRS-B), що створюється для ПС США корпорацією Northrop Grumman за контрактом, виданим в жовтні 2015 року.

Виробництво розпочато на заводі Northrop Grumman в Палмдейле (штат Каліфорнія), де збирають бомбардувальники Northrop B-2 Spirit.

«Створення B-21 Raider йде за графіком, і перший випробувальний літак перебуває у Палмдейлі, штат Каліфорнія, як і його попередник, B-2. Перший політ Raider буде проведений з Палмдейлі на авіабазі “Едвардс”, де продовжаться його випробування силами 420-ї льотно-випробувальної ескадрильї», – заявив у 2019 році міністр ПС США Метью Донован.

Northrop Grumman B-21 Raider

Літак зможе долати великі відстані, йдучи від ППО, а потім скидати озброєння відповідного типу і йти на базу з мінімальними ризиками перехоплення.

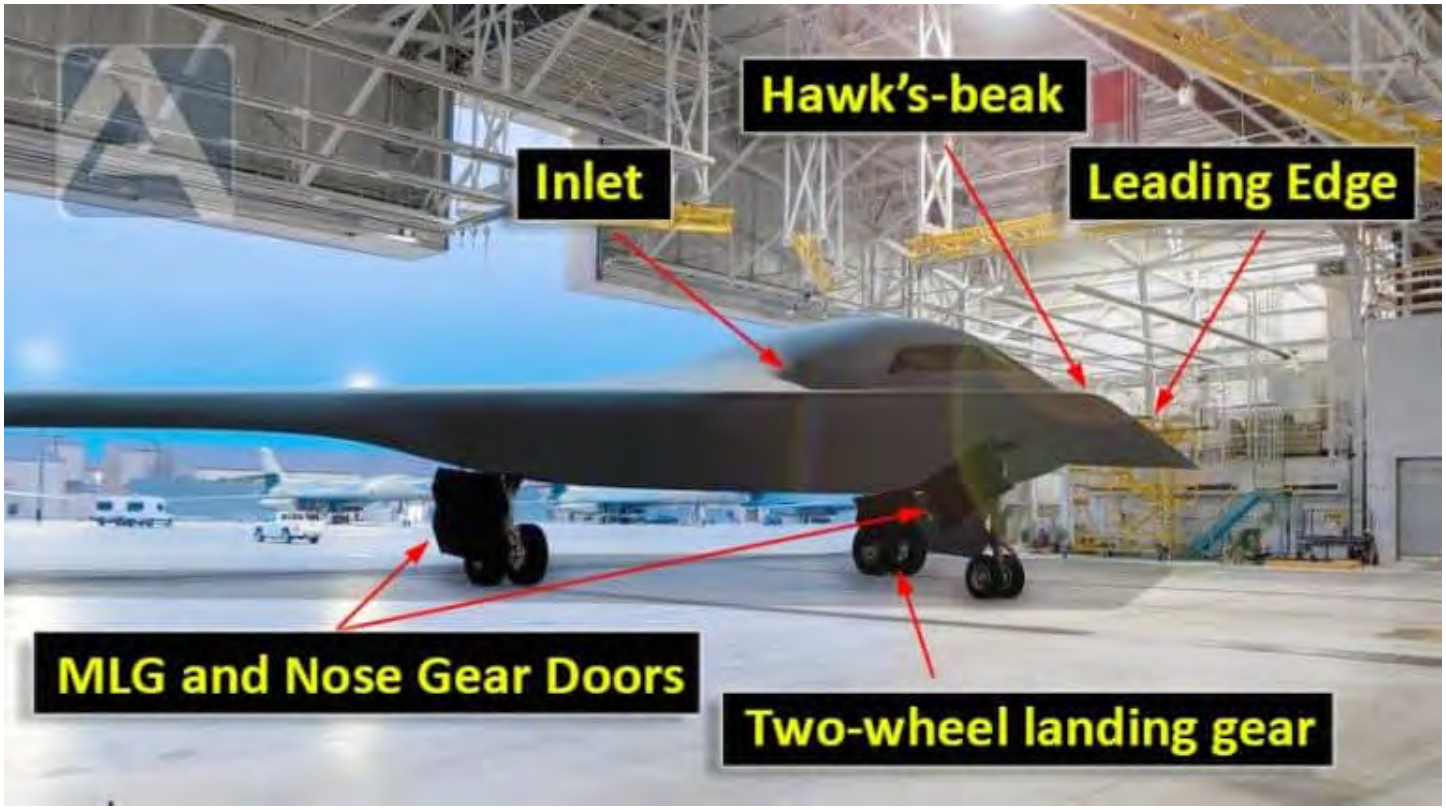
Як і попередник, B-21 виконаний за схемою «літаюче крило» зі стрілоподібною передньою кромкою і рудиментарним виступаючим фюзеляжем. Задня кромка крила має форму перевернутої букви W; на літаку B-2 ця частина планера відрізняється більш складною формою і конструкцією.

На відміну від B-2, новий B-21 не має виступаючих повітрозабірник з боків від фюзеляжу. Ці пристрої втоплені в крило і не видаються за межі його профілю. З боків від фюзеляжу є невеликі виступи-обтічники силової установки, а сопла двигунів максимально «заховані» в планер.

У носовій частині фюзеляжу є скління кабіни, схоже на використане в проекті B-2. Його розміри можуть вказувати на внутрішні габарити кабіни та, відповідно, на чисельність екіпажу.

Необхідно звернути увагу на конструкцію шасі. Збережена трьох точкова схема з носовою опорою. Всі стійки мають по два колеса; на основних використовуються більші колеса. Ніші шасі прикриваються стулками складної форми, що відкриваються убік. B-2 мав більш розвинене шасі з іншою конструкцією стулок.

Northrop Grumman B-21 Raider

Головною ж відмінністю B-21 від B-2 експерти називають меншу вартість. Нагадаємо, за деякими даними, ціна одного Spirit перевищує два мільярди доларів, що робить його найдорожчим літаком у світі.

Додатково, B-21 розглядається як носій нової ядерної бомби B61-12, випробування якої нещодавно проводилися в США.

B61-12 Фото: З відкритих джерел

Повітряні сили США можуть прийняти на озброєння від 80 до 100 бомбардувальників B-21.

***

№ 886.

Кущ **2022-10-28**

Когда мы поймем, что:

1) - западная помощь будет направлена в лучшем случае лишь на восстановление критической инфраструктуры в Украине;

2) - значительная часть населения среднего возраста с высоким уровнем потребления уехала в Европу;

3) - разрушенная промышленность априори не позволяет развивать ни систему образования, ни науку, ни ВПК;

Тогда к нам придет отрезвление.

1. Отрезвление в виде национальной промышленной политики и догоняющей модернизации.

2. Экономический национализм и защита своего рынка.

3. Снижение учетной ставки НБУ до 5% и своя программа "количественного расширения" в размере 20-25% ВВП в течение пяти лет.

4. Концентрация затрат государства на человеческом капитале.

5. Фискальная революция и снижение налогов на труд.

6. Стимулирование экспорта добавочной стоимости, а не сырья
7. Дерегуляции малого бизнеса и полная свобода для микропредпримательства.
8. Новое регулировании монополий и переключение рентного дохода на внутреннее развитие, а не отток капитала.
9. Конвертация богатств недр в новое социальное благо.
10. Репатриация украинцев на Родину, где их будут ждать лучшие возможности для собственного бизнеса или высокооплачиваемые рабочие места.

Все это буде, будет...

И новые люди зайдут в НБУ и правительство.

Ведь иначе зачем тогда ВСЕ?

Победить в войне и проиграть мир, освободить землю, которая станет малозаселенной пустыней?

Нет, такой вариант нужно хотеть избежать так же сильно, как украинцы хотят победить в этой войне.

***

№ 887.

Поки немає нових оперативних звітів чи аналітики від Купера, публікуємо роздуми Веса О'Доннела про зближення росії та Ірану. Чи це загрожує нам і як це може вплинути на Ізраїль.

(опубліковано 27 жовтня) оригінал тут https://medium.com/@wesodonnell/iran-has-joined-the-war-against-ukraine-1642f9806a4f

За переклад дякуємо ТТетяна Саніна

ВЕС О’ДОННЕЛ

ІРАН ПРИЄДНАВСЯ ДО ВІЙНИ ПРОТИ УКРАЇНИ

Вперше з часів Дарія Великого, Перська імперія якого поширювалася на території нинішньої Болгарії, Румунії та України, іранські війська з’являються на європейському континенті.

Члени Корпусу вартових ісламської революції надають росії (https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2022/10/20/on-the-record-press-gaggle-by-nsc-coordinator-for-strategic-communications-john-kirby/) реальну підтримку зброєю в окупованому Криму та, можливо, в Білорусі.

Останні кілька місяців Іран постачав росії дронів-смертників власного виробництва Шахед-131 і Шахед-136 – безпілотників, які вбивали українців. Минулого тижня це спонукало НАТО надіслати в Україну глушники сигналів.

Оскільки росія майже вичерпала свої запаси високоточних боєприпасів, тепер вона звертається до Ірану, просячи надати не лише безпілотники, але незабаром і балістичні ракети.

Балістичні ракети становлять набагато більшу загрозу для новоствореної системи ППО України.

Якби росія змогла отримати сучасні боєприпаси від Ірану, ця війна затягнеться до 2023 року і довше.

Але такий розвиток подій викликає набагато більш тривожне запитання:

Що Іран отримує натомість за підтримку росії?

Дві країни не мають глибоких ідеологічних зв’язків. Насправді їхні стосунки завжди були суперечливими. Цілі обох держав дещо збігаються в Сирії, тобто вони стали партнерами через обставини. Щодо Ірану, то він отримує надприбуток, допомагаючи росії в Україні.

По-перше, завдяки росії Іран відкриває європейський фронт у своїй війні проти Заходу та глобального порядку, де панують США.

Крім того, Україна – це новий полігон для Ірану, який має змогу продемонструвати технологічні м’язи та перевірити підготовку своїх «елітних» солдатів проти сучасної європейської армії, що використовує американське обладнання.

Але більш тривожними є припущення президента Зеленського, що росія, можливо, готується віддячити за послугу, надавши Ірану https://www.axios.com/2022/10/24/zelensky-israel-iran-russia-nuclear-program-drones підтримку в розробці ядерної зброї. Від цього речення у вас має захолонути кров… гірше ніж від московської зими

росія вже побудувала єдину в Ірані атомну електростанцію в Бушері та має контракт на її розширення за допомогою двох нових реакторів вартістю в 10 мільярдів доларів.

Тим часом, Ізраїль, що просиджував штани у цій війні, боячись, що обурення росії може зашкодити його безпековим інтересам у Сирії, може виступити проти нарощування ядерного потенціалу Ірану. Чи саме це потрібно, щоб нарешті спонукати Ізраїль до дій?

Президент Зеленський неодноразово просив Ізраїль допомогти Україні побудувати власну версію Залізного Купола — ізраїльської системи ППО. Досі ізраїльтяни відхиляли прохання України, натомість пропонували розробити систему раннього попередження цивільного населення… Як великодушно.

Можливо, саме ця подія [зближення росії з Іраном – ред.] підштовхне Ізраїль до остаточного вибору сторони в цій боротьбі.

А українцям слід не тільки стежити за небом, захищаючись від іранської зброї, але й насторожено стежити за майбутніми проміжними виборами в США.

Чому?

Тому що вони бояться втратити підтримку https://www.npr.org/2022/10/19/1129652322/ukraine-us-midterm-elections у випадку, якщо республіканці візьмуть під контроль Палату представників.

Подумайте, наскільки божевільно (але водночас правдиво) звучить це речення.

Зі свого боку, США та Європейський Союз посилили санкції проти Ірану за підтримку росії.

Трьом іранцям передбачено заборону видачі віз і заморожування активів. Серед них начальник штабу збройних сил Ірану генерал-майор Мохаммад Хоссейн Багері, відповідальний за військові дослідження генерал Сайед Ходжатоллі Курейші та бригадний генерал Саїд Агаджані – керівник військово-повітряних сил Ірану.

Настав час усвідомити нову реальність, яка розгортається перед нашими очима: окрім Північної Кореї, існує три авторитарні режими, які об’єднуються, щоби кинути виклик вільним людям — росія, Китай та Іран.

Через економічні причини Китай утримувався й не перетинав свій Рубікон, точку неповернення. Вони ще не надавали росії летальну військову допомогу. На відміну від росії, Китай насправді хвилюють санкції і те, що станеться,

якщо два його найбільші експортні клієнти, США та ЄС, раптом перестануть купувати увесь їхній непотріб на Amazon.

Але в Ірану такої проблеми немає. Вони щасливі з того, що допомагають своїм новим російським партнерам вбивати українців.

Бо якщо НАТО зосередиться на Європі, а США продовжуватимуть тримати у фокусі Азію, Іран зможе досягти своєї давньої мети – гегемонії на Близькому Сході.

Отже Іран заходить у чат.

Скільки часу мине, перш ніж ми побачимо, іранських солдатів, що беруть безпосередню участь у боях з українцями? Адже в путіна такі ж проблеми з людською силою, як і з боєприпасами.

Що путін може запропонувати Ірану в обмін на кілька батальйонів іранського гарматного м’яса?

Минуло 2500 років відтоді, як Дарій Великий вторгся до Скіфії, розташованої на території сучасної України.

Можливо й знадобилося трохи часу, та історія завжди повторюється.

[Нагадаємо: втративши численних вояків, Дарій змушений був відступити перед скіфами – ред.].

***

№ 888.

Могильний **2022-10-28**

А що ви відчуваєте, коли бачите заяву голови партії Слуга Народу Олени Шуляк: "Традиційно закликаю повідомляти про випадки корупції, бо це наша спільна боротьба"?

Особисто я на стільки вже звик до брехні цієї політичної аферистки, що емоцій вже не відчуваю.

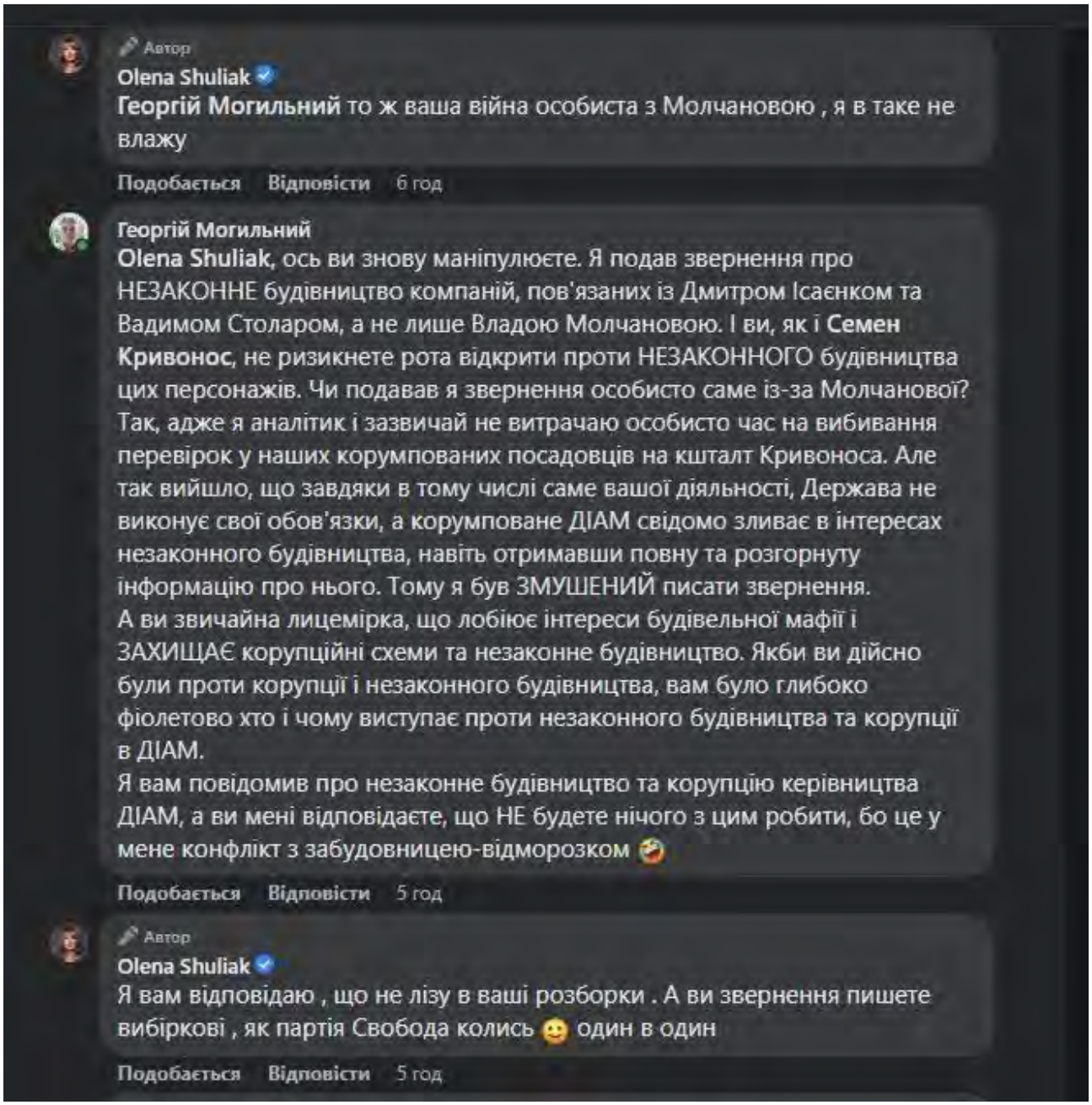
А от як аналітик, я чудово розумію, що на відновленні України після перемоги буде поставлених жирний хрест. Не буде Захід допомагати фінансово відновлювати нашу країну, якщо навіть під час війни Верховна Рада України протягує ганебні закони всупереч інтересів Народу України.

Шуляк, як голова Президентської партії, в інтересах брудного будівельного бізнесу тягне свій законопроект № 5655, який позбавляє громадян навіть самого права вимагати перевірки у разі виявлення незаконної видачі документів!

Повторюю ще раз: за ініціативою Олени Шуляк, громадян планують ПОЗБАВИТИ ПРАВА вимагати проведення перевірки у разі виявлення корупції в діях місцевих чиновників при видачі МУО, чиновників ДІАМ при видачі дозволів і т.д.

Шуляк послідовно відстоює права брудного будівельного бізнесу і своїми законопроектами створює нові схеми як для будівельних аферистів, так і для нових безпечних корупційних оборудок.

Ну а як ця "борчиня з корупцією" реагує на повідомлення про чіткі кейси корупції - на скріншотах моя з нею переписка у ФБ.

Шуляк категорично відмовилась щось робити по факту корупції голови ДІАМ Семена ***Кривоноса***, який забезпечував дах незаконному будівництву в партнерстві між двома нардепами від ОПЗЖ ***Столаром*** та ***Ісаєнком*** і спонсоркою Юлія ***Тимошенко*** Владою ***Молчановою***.

Її аргумент: це мої особисті розбірки із ***Молчановою***.

Просто вдумайтесь. Голова правлячої партії, голова Координаційної ради по проблемним питанням містобудування при Офіс Президента України, депутат ВР, заступник голови профільного комітету ВР тупо ВІДМОВЛЯЄТЬСЯ виконувати свої обов'язки, коли їй стає відомо про факт нахабної корупції.

А тепер пікантна подробиця щодо мотивів Шуляк при захисті незаконного будівництва Молчанової.

Як я вже писав, Шуляк подала позов до мене про захист честі та гідності (до речі, жодних доказів наявності у неї цих самих честі та гідності в позові немає). А інтереси Шуляк представляє адвокат, який ДУЖЕ тісно пов'язаний із Владою Молчановою.

Шуляк захищає незаконне будівництво Молчанової і Ко, свідомо ігнорує корупцію в ДІАМ, а Молчанова допомагає потім Шуляк бігати по судах в спробі купити потрібне рішення...

Хтось серйозно вважає, що правляча партія з такою головою буде перейматися інтересом України, а не власних кишень?

P.S. Подробиці про зв'язок адвоката Шуляк і Молчанової у Vladimir

Bondarenko

https://www.facebook.com/vladimir.bondarenko.754918/posts/pfbid02Q3DyJ1WJaWPeuNv1UuQN9Q5rnnicmCNBJrFCAJj8Whnp58ZqcVdcGmtPkoNEUsNPl

Владимир Бондаренко
1 октябрь в 14:33 ·

О.Шуляк + В.Молчанова = Закон про "захист інвесторів в новобудови" (законопроект 5091)

где

1) Олена Шуляк – глава партии «Слуга народа»

2) Молчанова Владислава Борисівна – бенефициар компании Stolitsa Group, которая кроме прочего, строит ЖК «Варшавський-2» (на Виноградаре), который не удаётся ввести в эксплуатацию из-за нарушений

3) Закон про "захист інвесторів в новобудови" (законопроект 5091)

Шуляк открыто лоббировала Закон про "захист інвесторів в новобудови" (законопроект 5091)

В связи с тем, что Закон изобилует коррупционными рисками, Олену Шуляк начали критиковать активисты, а лидеры общественного мнения обратили внимание на особенности шикарной жизни, которую ведут члены её семьи за рубежом в военное время

Шуляк начала судиться за свою честь и достоинство

В общем, как обычно, но есть нюанс - Олену Шуляк в этих судах представляет Мусієнко Олег Ігорович (1993 г.р., из Белой Церкви) Справа № 522/11518/22

этот Олег Мусієнко - менеджер Влады Молчановой (доказательства см. ниже)

а это уже интересно, т.к. пролоббированный Оленой Шуляк Закон про "захист інвесторів в новобудови" фактически вынуждает надзорные госорганы ввести в эксплуатацию ЖК «Варшавський-2» Молчановой, несмотря на серьёзные нарушения и уголовные дела по нанесенному государству ущербу в десятки миллионов долларов!

любопытно, что Мусієнко Олег Ігорович руководит фирмой "КРЕДОБЕСТ", которая владеет компанией "ІНТЕРПРОЕКТ", которая и строит ЖК «Варшавський-2» (на Виноградаре), а это уже попахивает политкоррупцией

доказательства того, что Олег Мусієнко - менеджер Влады Молчановой:

1) Мусієнко Олег Ігорович руководит ТОВ "КИЇВ-АВАНТГАРДЕ" и ТОВ "КРЕДОБЕСТ" , которые учредила Нестор Яна Володимирівна

Нестор Яна Володимирівна – родная сестра человека по имени Коровченко Сергій Володимирович – гражданского супруга Влады Молчановой

2) Мусієнко Олег Ігорович руководит ТОВ КУА "ФІНАНСОВА ОСНОВА", которым владеет Романюк Олексій Іванович

Романюк Олексій Іванович связан лично с Владой Молчановой и её сыном в фирмах: "АВТОБЛИСК-ФОРМУЛА", СТ "ЛІСОВА КАЗКА", ТОВ "ФУД-ТЕХНОЛОДЖІ", ТОВ "ЖИТЛОВО-БУДІВЕЛЬНА КОМПАНІЯ "МРІЯ" , "УКРСПЕЦТОРГ"
ТОВ , "УКРТЕХНІКА" , "АРТ-СІСТЕМ" (БЦ в Доме пионеров на площади славы) и др.

то есть представитель Олени Шуляк - Мусієнко Олег Ігорович тесно связан с Владой Молчановой

Напомню, гражданский супруг Влады Молчановой - Коровченко Сергій Володимирович – соратник Андрея Портнова. Коровченко будучи руководителем ГОЛОВНОГО УПРАВЛІННЯ ЮСТИЦІЇ МІНІСТЕРСТВА ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ В АВТОНОМНІЙ РЕСПУБЛІЦІ КРИМ в 2014 году подозревался в подготовке референдума об аншлюсе Крыма россией По записям Глазьева, Коровченко рассматривался как министр юстиции аннексированного Крыма

сестра Коровченко – Яна является женой человека по имени Нестор Віталій Романович, депутат Киевсовет и глава фракции Батькивщина. Он руководил набсоветом ПАТ "Київопорядкомплект", которое портновцы украли у Киевгорстроя во времена януковича. "Київопорядкомплект" занимает 12 гектаров заповедного Жукова острова и 7 гектаров на Святошине. Акционером Київопорядкомплекта была фирма Constellation Innovations, которая владеет поместьем Портнова

в общем связь Молчановой с Портновым очевидна

Молчанова активно заходит на медиа рынок, но об этом в другой раз

все ссылки в первом комментарии

***

№ 889.

Украинские двигатели для российских вертолетов: какие уроки для государства?

2022-10-28

Они требуют внимания в более высоких кабинетах

Игорь Гуськов

Генерал-майор СБУ (в запасе), кандидат юридических наук Аналитический центр изучения и противодействия гибридным угрозам, г. Киев

Громким событием последних дней стало задержание сотрудниками Службы безопасности Украины президента АО «Мотор Сич» Вячеслава Богуслаева,

которого подозревают в коллаборационной деятельности и пособничестве государству-агрессору. При этом почти все информационные сообщения по этому поводу фокусируются на персонализации ответственности Богуслаева и отдельных его подчиненных, фактически превративших производственные мощности отечественного лидера по производству авиадвигателей в своеобразный филиал оснащения и ремонта российских ударных вертолетов Ми-8 «Сапсан», КА-52 «Аллигатор» и Ми-28 «Ночной охотник».

Совершенно не сомневаясь в основательности обвинений СБУ о коллаборационизме Богуслаева, все же обратим внимание и на другой аспект:

> **— этот случай в определенной степени — следствие многолетних просчетов государственной политики по сохранению и развитию отечественного стратегического научного и промышленного потенциала.**

Ведь именно государство в свое время лишило «Мотор Сич» (и еще сотни других предприятий) статуса «стратегического», чем существенно облегчила будущие аферы Богуслаева и К° в интересах российского агрессора.

> **К сожалению, эти ошибки, как свидетельствует исследование «Аналитического центра изучения и противодействия гибридным угрозам», до сих пор остаются неисправленными.**

«Перечень предприятий, имеющих стратегическое значение для экономики и безопасности государства», куда вошло и ОАО «Мотор Сич», был впервые утвержден в Украине лишь в августе 1997 года постановлением Кабинета министров Украины №911. При этом сам Перечень сразу ограничили только предприятиями государственного сектора экономики, которым принадлежали или за которыми были закреплены объекты государственной собственности. К тому времени процесс приватизации промышленных предприятий продолжался уже несколько лет.

Такое ***«опоздание»*** в формировании Перечня привело к тому, что на момент его принятия 11 тысяч средних и крупных предприятий металлургического комплекса, электроэнергетики, химической и нефтехимической промышленности, часть которых раньше работала в интересах оборонно-промышленного комплекса нашей страны, уже были приватизированы.

«Как ни странно», но

> **— почти сразу же после выхода указанного постановления КМУ начался активный процесс сокращения этого реестра через изъятие**

из Перечня предприятий, вызвавших приватизационный интерес у разных финансово-промышленных групп, в частности российских.

1) Волюнтаризму в принятии решений «включить-исключить», безусловно, содействовало длительное отсутствие нормативно определенных критериев отнесения объектов хозяйствования к таким, которые имеют стратегическое значение для экономики и безопасности государства (утвержденные Кабмином лишь в мае 2003 года).

2)!Да и сам подход к формированию критериев вызывает много вопросов, ведь в последующие годы их неоднократно изменяли без какого-либо официального разъяснения или научного обоснования.

Причем,

— до сих пор в действующем законодательстве нет понятия «стратегическое предприятие», определенного через призму исключительного (стратегического) значения для оборонно-экономического потенциала Украины.

Так,

— только в июне 1999-го и в феврале 2000 года, по решению КМУ из Перечня сразу «исчезло» больше 30 крупных промышленных и производственных предприятий, в том числе «Старокраматорский» и «Первомайский» машиностроительные заводы (соответственно производство стволов для танков и артиллерийских систем; гидромоторов, гидронасосов, топливно-регулирующей аппаратуры, пневмо- и гидроагрегатов систем управления для вертолетов, самолетов и ракетной техники ВСУ); ОАО «Лисичанская сода» (монополист по производству пищевой соды в Украине); Черкасское ОАО «Азот» (монополист по изготовлению капролактама в Украине); «Киевский шелковый комбинат» (единственное отечественное предприятие, специализирующееся на выпуске тканей из натурального шелка); «Завалловский графитовый комбинат» (единственное предприятие в Европе по добыче графита); ОАО «Запорожский завод сверхмощных трансформаторов» (монополист по производству трансформаторов в Украине) и другие.

По специальным критериям, принятым значительно позже, все эти предприятия должны были находиться в Перечне до сих пор.

Очередь «Мотор Сич» пришла в самый разгар российской агрессии против Украины.

— В начале марта 2015 года Кабинет министров Украины утвердил новую редакцию «Перечня объектов государственной собственности, имеющих стратегическое значение для экономики и безопасности государства», согласно которой «Мотор Сич» не попал в список и лишился статуса «стратегического».

1) Фактически именно с тех пор государство полностью утратило и так минимальное контрольное влияние, распространявшееся на это предприятие согласно Закону Украины «Об управлении объектами государственной собственности».

2) Как оказалось, было ликвидировано последнее (к тому же крайне шаткое) государственное препятствие на пути бизнес-проектов со страной-агрессором, ведь о «моральных препятствиях» и «чувстве патриотизма» президента АО «Мотор Сич» Богуслаева после обнародования СБУ фрагментов его телефонных разговоров с российскими «партнерами» говорить сложно.

В целом же за 25 лет из Перечня стратегических предприятий изъяты несколько сотен субъектов хозяйствования в разнообразных отраслях экономики Украины.

На сегодняшний день он содержит 285 объектов хозяйствования, что в несколько раз меньше, чем было в августе 1997-го.

При этом,

— Кабинет министров Украины ни разу так и не дал публичного официального разъяснения, по каким именно причинам предприятие вдруг теряло свое стратегическое значение, даже если его производство до сих пор остается критически важным для обеспечения обороноспособности Украины.

Кроме «Мотор Сич», негативные последствия такого «расстратегирования» в условиях военной агрессии РФ наглядно продемонстрировала и ситуация с ***ЧАО «Новокраматорский машиностроительный завод» (НКМЗ)***, исчезнувшим из Перечня стратегических предприятий одновременно с «Мотор Сич».

1) В феврале 2022-го, ***на третий день полномасштабного вооруженного вторжения России, частный менеджмент НКМЗ принял решение о прекращении работы предприятия***, несмотря на то, что завод был задействован в производстве крупнокалиберных снарядов, новейших отечественных комплексов артиллерийского вооружения и артиллерийских 122 мм стволов.

2) ***Только через 4,5 месяца Верховная Рада Украины приняла постановление об отчуждении имущества ЧАО*** «Новокраматорский машиностроительный завод» в интересах обороны Украины.

В последнее время государство «пытается» срочно принять меры, необходимые для исправления допущенных просчетов.

1) Так, во время выступления на форуме Ялтинской европейской стратегии в формате YES Brainstorming 2021 в Киеве президент Украины В.Зеленский акцентировал внимание на необходимости сохранения государственного контроля над «Мотор Сич».

2) Об этом свидетельствуют и результаты голосования ВРУ за законопроекты №5397 (о запрете приватизации оборонных предприятий, изготовляющих оружие) и №7566 (об отчуждении имущества ЧАО НКМЗ).

Стоит отметить и последовательную государственную позицию ***Совета национальной безопасности и обороны Украины*** по систематическому расширению санкционного круга физических и юридических лиц за сотрудничество со страной-агрессором на крови украинцев.

Но в основе этого должна быть

1) не ситуативная реакция на отдельную проблему, которая вдруг существенно заострилась в условиях войны,

2) а комплекс взаимосогласованных мер, направленных на предотвращение таких проблем.

Опираясь на

проведенный нашим Центром 1) анализ просчетов и ошибок во время «расстратегирования» украинских предприятий и исходя из 2) негативных последствий, которые крайне болезненно ощущаются в условиях войны, считаем, что Верховная Рада Украины и Кабинет министров Украины 3) должны срочно:

1) разработать новые «критерии отнесения объектов к таким, которые имеют стратегическое значение для экономики и безопасности государства», независимо от формы собственности;

2) осуществить полную ревизию всего существующего в государстве промышленного и научно-технического потенциала, исходя из четкого нормативного определения их «стратегического значения» через призму

важности обеспечения потребностей обороны государства и защиты национальных интересов;

3) запретить продажу каких-либо активов стратегических предприятий, независимо от формы собственности (отдельных объектов, имущественных комплексов, акций и т.п.), гражданам и юридическим лицам Российской Федерации, Беларуси или других государств, выступивших в поддержку российской агрессии в Украину;

4) нормативно закрепить принудительное возвращение в собственность государства активов стратегических предприятий, которые прямо или опосредованно принадлежат гражданам Украины, в отношении которых Указом президента Украины на основании решения Совета национальной безопасности и обороны Украины введены персональные экономические санкции.

5) разработать целевую Государственную программу финансовой поддержки инновационной деятельности стратегических предприятий государственного сектора экономики, в том числе за счет реализации проектов за средства финансовых учреждений ЕС, США и других стран, которые будут выделяться в рамках реализации «Программы по восстановлению Украины».

Вполне понятно, что

1) речь идет не о пересмотре результатов приватизации, а о

2) необходимости обеспечения баланса интересов государства и бизнеса в активах стратегических предприятий частного сектора экономики, работающих на оборону Украины.

Ключевая цель

— обеспечить бесперебойное производство необходимой оборонно-промышленной продукции и **сделать невозможным какие-либо новые попытки прямого или опосредствованного использования отечественных предприятий в интересах страны-агрессора**.

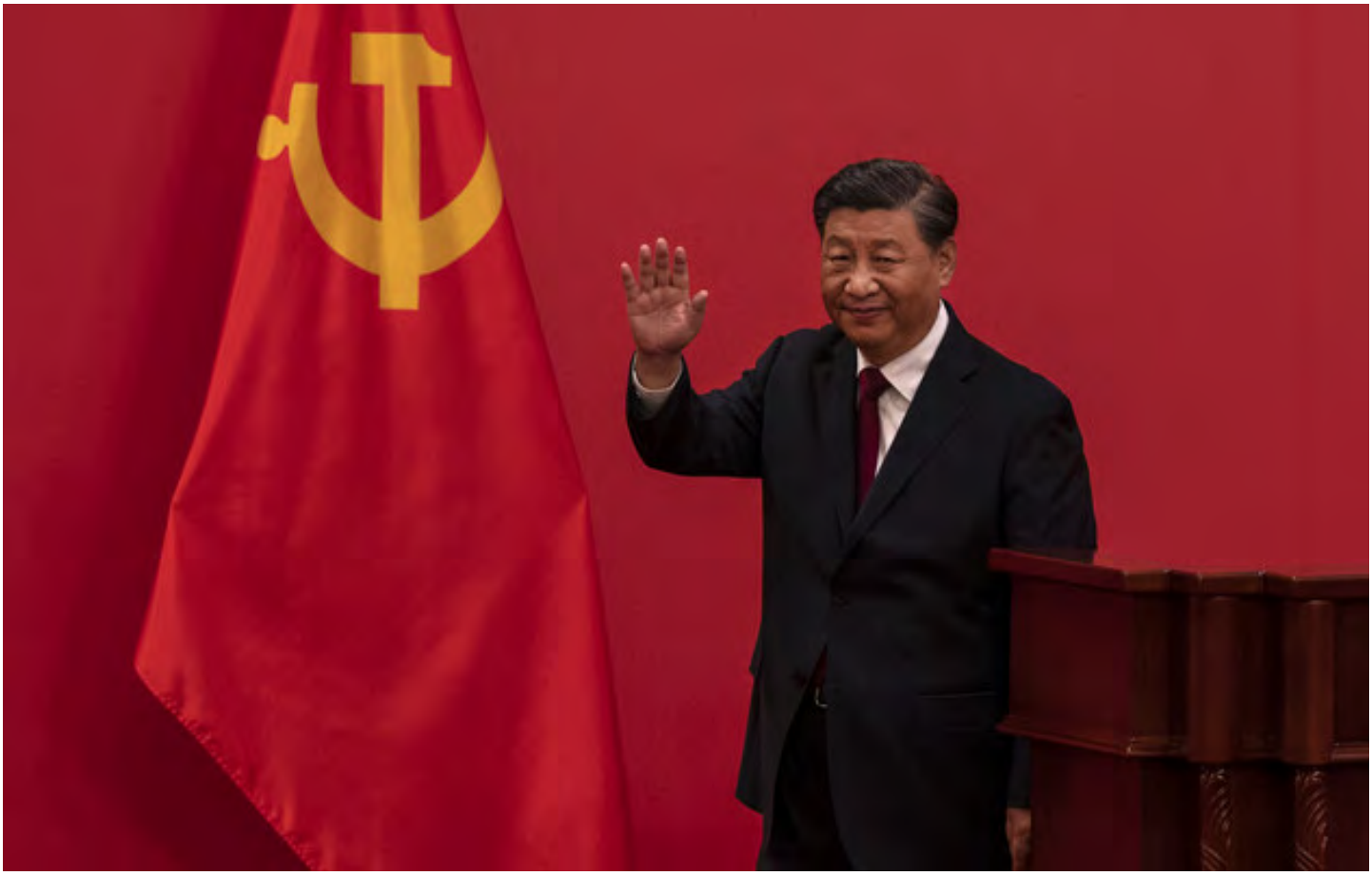
Именно поэтому мы должны срочно исправить допущенные ранее «ошибки и просчеты».

В этом — главный урок для Украины.

***

№ 890.

Сі готується до великого протистояння: чого чекати від Китаю

2022-10-28

Яким бачить майбутнє лідер Піднебесної

Віктор Константинов

Доцент інституту міжнародних відносин КНУ імені Тараса Шевченка

Закриті політичні системи, відмінні від західних демократій, викликають підвищену зацікавленість в експертів — особливо коли йдеться про

впливові країни на кшталт Китаю. Арсенал «кремленологів» усіх мастей вирізняється екзотичністю: нестача публічної інформації та прозорості процесів, що відбуваються всередині авторитарних режимів, часто компенсується фіксацією на «таємних знаках» та політичних ритуалах, байдуже, справжніх чи придуманих самими дослідниками. Про порядок згадування імен керівників, вибрані ракурси на офіційних фото або тривалість пауз між фразами в доповіді розмірковують значно більше, ніж про зміст промов та резолюцій.

Ось і XX з'їзд Комуністичної партії Китаю, що проходив минулого тижня, не став винятком, — із усіх подій цього форуму світові ЗМІ найбільше уваги приділили тому, як виводили з президії колишнього главу держави ***Ху Цзіньтао***. Численні фахівці наполягали, що Ху видворили зі з'їзду навмисне, й міркували, який саме сигнал і кому хотів послати цією дією ***Сі Цзіньпін***, нинішній китайський лідер. І справді, де ще було шукати приховані смисли в наскрізь передбачуваному, позбавленому сенсацій заході?

Сі Цзіньпін, який став за кермо партії 2012 року, залишився на посту ще, ***як мінімум, на п'ять років.***

Зламано закладене понад три десятиліття тому правило регулярної змінюваності керівництва країни:

> **— новий лідер і його команда правили два п'ятирічних терміни, після чого поступалися місцем «новому поколінню».**

Такий механізм бачився захистом від підкилимної боротьби за владу, яка могла зруйнувати партію й державу, — в управлінні брали участь усі протиборчі «фракції» і так само колективно вони визначали імена наступників.

Але, на думку Сі,

> **— нині країні загрожують не внутрішні чвари, більше важить зовнішня загроза з боку Заходу. Щоб на неї відповідати, важливіше мати сильну й централізовану владу, яка не залежатиме у прийнятті рішень від тривалих та тяжких політичних переговорів між політичними групами.**

Правда, відмову від десятилітнього ліміту перебування при владі було схвалено ще напередодні минулого з'їзду КПК, — нинішній з'їзд лише формально підтвердив це. На початку наступного року Сі, очевидно, оберуть і ***на новий президентський термін*** (конституційні обмеження на перебування на цій посаді більше двох термінів знято ще 2018 року).

До значно оновленого на з'їзді складу ЦК КПК увійшли переважно люди, особисто зобов'язані своїм кар'єрним зростанням Сі Цзіньпіну.

У складі постійного комітету Політбюро, фактично головного інституту влади в країні, ситуація схожа.

Крім самого Сі, лише двоє з попереднього складу зберегли свої місця:

1) головний партійний ідеолог (і один з головних ідеологів зовнішньої політики Китаю) Ван Хунін, відповідальний за боротьбу з корупцією, 2) та Чжао Лецзі, який відповідав за кадрову політику та «чистоту лав» у партії.

Нових членів постійного комітету четверо:

1) голова міськкому КПК Шанхая Лі Цян, який працював у середині 2000-х під керівництвом Сі в провінції Чжецзян; 2) голова столичного міськкому Цай Ці, що працював з нинішнім лідером з 1990-х у провінціях Фуцзянь і Чжецзян, а потім — у комітеті нацбезпеки країни; 3) секретар парткому провінції Гуаньдун Лі Сі (протеже Чжао Лецзі, з яким він працював у провінції Шеньсі); 4) керівник канцелярії ЦК Дін Сюесян (у 2007 році входив до керівництва Шанхайського парткому, який тоді очолив Сі).

Лі Цяна ладять у наступники прем'єра КНР Лі Кецяна, а Лі Сі посів місце Чжао Лецзі на чолі центральної партійної комісії з перевірки дисципліни.

Хоч і серед керівників, відправлених у відставку, не було відкритих опозиціонерів, із їхньою заміною можна буде сказати, що всі ключові посади в партії та уряді обіймають вірні прибічники Сі Цзіньпіна.

З такою підтримкою Сі ще надовго залишиться не тільки обличчям Китаю у світі, а й людиною, котра *одноособово визначає його політику*.

А змінює він курс — що внутрішньої, що зовнішньої політики — істотно.

Резолюції з'їзду, прийняті з подачі китайського лідера, однозначно підтверджують рішучість Китаю

1) зайти у тривале глобальне протистояння зі США та

2) забезпечити для цього мобілізацію всієї країни на боротьбу до перемоги.

Сполучені Штати визначені як джерело головної загрози для Китаю:

— численні виклики безпеці КНР стали рефреном більшості виступів, і всі згадування про зовнішні та внутрішні загрози пов'язувалися з «ворожим зовнішнім втручанням»: чи то протистояння з Тайванем, «інспіровані з-за кордону» протести в Гонконзі, «брехливі обвинувачення» в утисках уйгурів або «недружні кроки» стосовно китайських компаній, які закривають їм доступ до багатьох сучасних технологій.

Ситуація з Тайванем тут найбільш показова,

— адже останню ескалацію навколо острова спровокував візит спікерки американської Палати представників Ненсі Пелосі, — у відповідь Китай підвищив ставки, відповівши навчаннями, ракетними пусками та жорсткими заявами.

Відновлення територіальної цілісності батьківщини для китайців — болісно важливе політичне питання ще з 20-х років минулого століття, всі політичні режими в країні ставили таке завдання і крок за кроком його вирішували.

1) Наразі Тайвань залишився фактично останнім невирішеним на цьому шляху питанням, і прагнення закрити його (Сі на з'їзді визначив крайню дату — до 2049 року, століття КНР) велике.

2) Але ще більше прагнення — не допустити проголошення незалежності острова, бо в такому разі в Китаю буде тільки один варіант відповіді — війна, а американці, частково зв'язані політикою «одного Китаю» сьогодні (що опосередковано визнає Тайвань частиною єдиної китайської держави), цього обмеження, якщо Тайвань стане незалежним, не матимуть і зможуть втрутитися у війну, аби захистити союзника.

КНР давно визнавала, що рано чи пізно відкрите протистояння зі США станеться, але тривалий час прагнула його максимально відтермінувати.

Власне, коли Сі Цзіньпін тільки очолив країну,

— китайське керівництво ще намагалося знайти компроміси з американцями й повернутися до співпраці.

Важко сказати, що спричинило провал цих спроб:

1) ідея «національної гордості» Сі, яка стримувала його від поступок американцям у важливих питаннях (як Китай часто робив тридцять років до того), чи 2) широкий консенсус американських політичних еліт із

приводу необхідності стримувати Китай, «доки ще не пізно» (тому зараз американці й не розглядають варіант часткових поступок з китайського боку, а тільки капітуляцію).

Але,

3) **в останні років два Сі остаточно визначився з тим, що, оскільки конфронтація почалася зараз, треба битися всерйоз**.

А,

4) **коли Вашингтону вдалося схилити на свій бік більшість європейців і об'єднати Захід у політиці стримування Китаю, вибору в того, за великим рахунком, і не залишилося**.

На з'їзді та пленумі ЦК КПК, що відбувся зразу після нього, Сі фактично проголосив необхідність мобілізувати всю країну на боротьбу з загрозою з боку Заходу.

І в цьому контексті багато його закликів виглядають

1) не як чергові гасла, 2) а як принципові завдання в розпочатому геополітичному протистоянні.

«Соціалістична модернізація», оголошена Сі, — саме це і є програма мобілізації КНР. Сі поставив завдання розвинути технологічну незалежність від Заходу, збільшити внутрішній ринок, щоб додати економіці стійкості на випадок впровадження західних санкцій, забезпечити енергетичну й продуктову незалежність — навіть на шкоду охороні довкілля, яку сам глава держави просував як пріоритет власної політики всі попередні десять років. Усього цього необхідно досягти, аби зробити країну стійкішою економічно, незалежно від сценарію протистояння зі США.

Всупереч очікуванням експертів, витрати на оборону та модернізацію армії не стали головним пріоритетом, який би просувався на шкоду ***економічному зростанню***.

Навпаки,

1) останнє залишилося найважливішою метою розвитку КНР — бо в Китаю є численні приклади ведення Заходом війни економічними інструментами, з допомогою санкцій, ембарго, закриття ринків.

2) І такі заходи з боку противника в короткостроковій перспективі видаються імовірнішими, ніж початок воєнних дій.

3) Тому в планах китайського керівництва — істотне збільшення витрат на сільське господарство, зростання капіталовкладень в енергетику і розвиток транспортної системи країни, — **Китай прагне гарантувати стійкість навіть на випадок часткової ізоляції та блокади.**

Правда, **військові витрати теж зростатимуть**.

Але,

1) поряд із переозброєнням армії, ключовими цілями військової модернізації визначені 2) поліпшення управління військами, систем зв'язку, перевірка і 3) підвищення тактичної та оперативної майстерності.

Уроки, взяті, зокрема, і з російського вторгнення в Україну, вочевидь уже привели до певних політичних висновків.

— Виправданість витрат в оборонній сфері планують визначати за якісними результатами, а не тільки кількісними.

Мобілізація торкнеться і внутрішньої політики.

Роль компартії буде тільки зростати,

— це видно і з 1) закликів підвищувати відповідальність партії за державну політику, і з 2) посилення контролю держави в економіці, й зі зміцнення партійного контролю в армії.

Змінюється і підхід до іміджу партії:

— плакатний образ члена партії — сьогодні знову робітник, селянин, військовий, а не мільйонер-підприємець, як ще десяток років тому. Торік Сі проголосив, що країна досягла мети побудови середньозаможного суспільства та перемогла бідність.

Це підтверджує навіть Світовий банк: у КНР справді значно поменшало людей, які живуть за межею бідності.

1) Саме ці десятки мільйонів китайців переважно з сільських районів, які вирвалися з убогості, та сотні мільйонів робітників у містах (зокрема й на приватних підприємствах, над якими уряд останніми роками активно встановлює контроль), бачить Сі опорою влади — своєї й партії — в період конфронтації зі США.

2) Як і людей, які здобудуть вищу освіту в країні, — ще один пріоритет фінансування, що контрастує з захопленням закордонною освітою,

зокрема й за державний кошт. Прозахідний середній клас, який часто здобував освіту у США або Європі, великих підприємців, чиї економічні інтереси зав’язані на контакти з Заходом, прибирають із вітрини китайського економічного дива, — адже вони можуть виявитися «п'ятою колоною», покладатися на них Сі побоюється.

Сі консолідує владу, готує країну до тривалого протистояння зі США та всім Заходом.

Його Китай — не просто країна з глобальними амбіціями.

Головні відмінності його політики від політики Китаю, до якого всі звикли в попередні три-чотири десятиліття,

— це 1) відкриті претензії на роль одного з центрів сили, 2) готовність іти на конфлікт, щоб захистити свої інтереси, і не гребувати заради цього засобами.

У новому світі, який намірився будувати Сі,

— головною у світовій політиці має стати вісь Вашингтон—Пекін, а решта міжнародних проблем так чи інакше будуть оцінюватися й вирішуватися залежно від того, які переваги вони можуть дати одній зі сторін американо-китайського протистояння.

***

№ 891.

Дмитро Лубінець, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини

Ми продовжуватимемо роботу над обмінами, доки всі українці не повернуться додому

2022-10-28

Марія Гончар, Київ

Розв'язавши повномасштабну війну, росія вчинила в Україні низку жахливих злочинів проти наших громадян, про які дізнався увесь світ. Катування, тортури і навіть убивства – це ще не повний перелік того, що росіяни коїли з багатьма українцями починаючи з 24 лютого.

Водночас держава-терорист утримує чимало українських громадян у полоні, і Україна докладає максимум зусиль, щоб повернути їх додому, зокрема у рамках обмінів.

Про злочини росіян у нашій державі, процес обміну, а також про роботу Міжнародного Комітету Червоного Хреста Укрінформ поговорив з Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини Дмитром ***Лубінцем***.

***

- На початку жовтня Ви були у відрядженні за кордоном і провели там низку зустрічей, зокрема з представниками МКЧХ та ООН. Наскільки результативними були ці перемовини?

- **Складно сказати**. Серед тих зустрічей, які я там провів, одна була з новою президенткою Міжнародного Комітету Червоного Хреста і з командою, яка працює по Україні.

На мій погляд, **у діяльності Міжнародного Комітету Червоного Хреста в Україні є глобальна проблема - вони не виконують свій мандат**. А він засвідчений Женевськими конвенціями. Фактично - це організація, яка має моніторити стан захисту прав військовополонених, цивільних заручників, які утримуються у країнах-сторонах міжнародного конфлікту. Тобто їхнє основне завдання - виконувати цей мандат і зберігати нейтральність. А вони, з-поміж іншого, використовують терміни на кшталт «криза в Україні» чи «конфлікт в Україні». Тобто навіть такий міжнародно визнаний термін, як «міжнародний військовий конфлікт», вони не використовують (*інтерв'ю було записане 14 жовтня – ред.*). І як це сприймають громадяни інших країн, коли вони читають на офіційному сайті Міжнародного Комітету Червоного Хреста про «кризу в Україні»? Що одразу спадає на думку? Що криза - в Україні, що проблема - в Україні, що тиснути треба - на Україну. Що проблема, виявляється, не в агресії російської федерації проти нашої держави, а проблема - в Україні.

За цими дефініціями, на мій погляд, є велике бажання порівняти дві країни з боку Міжнародного Комітету Червоного Хреста.

Чому так відбувається, мені, наприклад, невідомо. Але я постійно порушую питання про те, щоб вони виконували свій мандат.

І якщо вони не можуть його виконувати, то вони мають виходити і публічно про це говорити.

І найголовніше – назвати країну, яка не дає їм це зробити. Це - російська федерація.

- Керівник Офісу Президента Андрій *Єрмак* 13 жовтня заявив, що *МКЧХ має найближчим часом направити свою місію в Оленівку*. Він також сказав, що Україна може знайти варіант формування експертної групи і людей, які будуть готові виконувати ту місію, яку має виконати Червоний Хрест. *Чи можете розповісти детальніше про цю ініціативу?*

- Я впевнений, що саме один з інструментів - це подібна місія з боку, наприклад, європейських країн. Як варіант, ми можемо направити окрему місію від Парламентської Асамблеї Ради Європи. Ми можемо направити місію ОБСЄ. Хоч вона і виїхала з території України після початку цієї повномасштабної війни, але в ОБСЄ заявляють, що хочуть поновити свою

місію. Є варіант з місією Організації Об'єднаних Націй, яка так само була створена. Тобто варіанти є для тих, хто хоче їх шукати.

Набагато легше сказати, що нас російська федерація не допускає, і все, крапка. А що ви, міжнародна організація зі світовим відомим ім'ям - ***Міжнародний Комітет Червоного Хреста*** - робите для того, щоб вас допустили? Окрім того, що вас не пускають, якісь ще кроки будуть від вас зроблені чи ні?

Наразі я підтримую ідею щодо того, що **ми маємо змусити Міжнародний Комітет Червоного Хреста виконувати свій мандат**.

Якщо не вийде, - будь ласка, виходьте і публічно кажіть:

> ми не можемо виконувати свій мандат, тому що росія нам не дозволяє це зробити. Це, знову ж таки, чітко прописано у Женевських конвенціях.

Тут я можу навести приклад щодо пана ***Гроссі***, який є керівником ***МАГАТЕ***.

> Коли російські війська захопили Запорізьку атомну електростанцію, була така ж процедура. МАГАТЕ створила окрему місію, пан Гроссі її очолив. Він заявив про те, що хоче приїхати особисто на територію Запорізької атомної електростанції, а російська федерація - відмовила. рф сказала, що там небезпечно, і що вони їх не допускають.

Що зробив пан Гроссі? Він взяв своїх співробітників і публічно приїхав в Україну, сказав, що переходитиме по лінії фронту на територію Запорізької області у такий-то час, і запросив усіх журналістів, щоб вони їхали з ним або зафіксували, хто не дає йому виконати його мандат. І весь світ побачив, що коли приїхала міжнародна місія, навіть не отримавши дозвіл російської федерації, то під камерами журналістів вони його пропустили, і він свій мандат виконав.

Так, там є питання, наскільки успішно чи неуспішно все це вийшло.

Але на території Запорізької атомної електростанції Гроссі був? Був. Він зафіксував порушення? Зафіксував. Після цього вийшли офіційні документи? Вийшли. Тож ми бачимо, що міжнародна організація намагається виконати свій мандат. Натомість щодо Міжнародного Комітету Червоного Хреста ми таких намагань не спостерігаємо.

- Якщо *говорити про Оленівку*, то які перспективи того, що Ви зможете туди потрапити?

- Тільки-но сталася трагедія в Оленівці, я звернувся офіційно до омбудсмана російської федерації. Це був мій перший офіційний лист до москалькової з

тим, щоб мені надали можливість туди приїхати, або щоб це була спільна поїздка. Це було зроблено, зокрема для того, щоб показати, що омбудсмани мають забезпечувати прозорість, виконання гуманітарного міжнародного права, що ми боремося за захист прав громадян. Офіційна відповідь від неї по Оленівці була така, що мандат омбудсмана росії не поширюється на територію Донецької області, що там нібито є якась своя республіка, якийсь свій омбудсман. І мені порадили звертатися до нього. Це така гра у «я - не я, і хата не моя, і я за це не можу нести відповідальність». Але це не витримує жодної критики.

Ми продовжуємо роботу щодо цього.

Найбільш імовірним є те, що наші Збройні сили звільнять Оленівку, як і решту наших територій, і

> **після цього я, безумовно, приїду туди максимально швидко, як тільки вони мені це дозволять зробити, щоб усе зафіксувати.**

— Чи зможуть росіяни в *Оленівці* замести всі сліди своїх злочинів, як Ви гадаєте?

- Я впевнений, що хоч би як намагалися російські війська прибрати ці докази, але повністю знищити їх у наш час неможливо. Все одно ми все знайдемо.

Ми і так знайшли достатньо, щоб робити висновки про те, що це була публічна страта наших військовослужбовців росіянами.

Принаймні про це свідчать всі факти, які ми вже зібрали.

- Представник Генерального секретаря ООН Стефан Дюжаррік 5 жовтня заявив, що *місія ООН*, яка мала б розслідувати теракт в *Оленівці*, досі не поїхала туди, бо немає гарантій безпеки для її учасників. Чи обговорювали Ви це питання на зустрічах з представниками ООН? Що Ви очікуєте від роботи цієї місії?

- **Ми це питання так само постійно обговорюємо.**

І я намагаюся від них побачити прагнення туди потрапити, як і від Міжнародного Комітету Червоного Хреста.

Принаймні за тією інформацією, яка в мене є,

> **з боку ООН відбуваються певні процеси**, і вони роблять все, щоб їх місія туди приїхала.

- Що, на Вашу думку, учасники цієї місії мають зробити під час свого розслідування?

- **Вони насамперед мають** поспілкуватися з пораненими, з людьми, які там утримувалися, і взяти на аналіз різні матеріали під час огляду цього приміщення в Оленівці. **Це те, що ми від них вимагаємо.**

Після цього

> **ми хочемо**, щоб на основі цих експертиз і їхніх спілкувань вийшов офіційний документ, який був би розглянутий на Генеральній Асамблеї ООН або на Радбезі ООН.

Я одразу кажу про Генеральну Асамблею, бо всі розуміють, що на Радбезі ООН російська федерація 100% скористається своїм правом вето і заблокує будь-яку реакцію, будь-який документ щодо їхньої агресії.

- *Речник делегації МКЧХ в Україні* Олександр Власенко 4 вересня сказав, що вони ніколи не гарантували безпеку українських військовополонених після того, як їх передали росіянам, бо це – поза межами їхніх можливостей, і що *вони гарантували тільки їх безпечний вихід* (*з «Азовсталі» - ред.*). *Як можна це розцінювати?*

- Я можу порадити всім представникам Міжнародного Комітету Червоного Хреста уважно читати Женевські конвенції, - там все прописано.

А там прописано, що

> — держава, яка утримує ***військовополонених***, має забезпечити нормальні умови їхнього перебування, надати їм медичну допомогу, забезпечити їх необхідним харчуванням і навіть забезпечити не рідше одного разу на місяць листування з родичами. І Міжнародний Комітет Червоного Хреста відповідно до міжнародних конвенцій має це перевіряти.

Якщо б російська сторона чітко розуміла, що у те чи інше місце приїжджає місія МКЧХ, то умови тримання наших громадян одразу б поліпшувалися. Їм би елементарно давали більше їжі, до них би припинили масово застосовувати тортури, - бо для того, щоб зійшли сліди тортур, потрібен час.

Тому, коли я чую подібні заяви, то у мене складається враження, що

> **— люди намагаються зняти з себе відповідальність, хоча чітко розуміють, що ця відповідальність закріплена у міжнародному**

гуманітарному праві, у таких відомих і серйозних документах, як Женевські конвенції.

- Українців лякають повідомленнями з тимчасово окупованих територій Донецької і Луганської областей про можливість страти наших громадян, зокрема з «Азовсталі». Чи треба на тлі цього українській владі терміново вимагати обміну українців?

- Я думаю, що у нас всі помітили, що 24 серпня цього 2022 року планувалося так зване судилище над нашими героями, причому це мало статися у Маріуполі на День Незалежності нашої держави.

Цього ж не сталося.

Українська держава забезпечила те, щоб наших громадян ніхто, по-перше, не засуджував до страт, а з іншого боку, ніхто не страчував. Це все гра з боку російської федерації, підняття на інший рівень, скажімо так, загрози для наших громадян, щоб зокрема процес обміну військовополонених, на їхню думку, відбувався складніше для нас.

- Наскільки складно проходять переговори щодо обмінів наших громадян? Чи створює росія перешкоди, щоб ці обміни не відбулися?

- Як бачите, у нас постійно відбуваються обміни, і це - складна процедура. Я точно не буду публічно казати, хто чим там займається, як вони відбуваються, якими каналами, - саме через те, щоб не ускладнити цей процес. **Обміни ж відбуваються, - значить ми непогано справляємося зі своєю роботою.** І коли я кажу «ми», то потрібно розуміти, що це настільки складний процес, що до нього, починаючи від Президента, залучена велика кількість наших представників.

Зокрема, **я можу чітко сказати, що**,

у першу чергу, якби не Президент, то цього великого обміну у 215 осіб точно не відбулося б.

Зеленський, Єрмак,

усі розвідувальні і правоохоронні органи, усі, хто входить до Координаційного штабу поводження з військовополоненими, - всі беруть у цьому участь. У кожного своя ділянка роботи, за яку він відповідає.

Коли суспільство бачить результати нашої діяльності - це показник того, що ми зі своєю роботою справляємося.

Чи на 100%?

Я впевнений, що не всі задоволені, у тому числі й ми. Ми будемо задоволені, коли повернемо всіх.

Після кожного обміну, наскільки я знаю, до нас критики тільки більшає. Тих не повернули, тих не згадали, чому цивільними не займаєтеся (бо повертається мала кількість цивільних). І я всім пояснюю, що ми займаємося усіма. Я абсолютно нормально сприймаю загалом критику, але я не сприймаю критику у тому сенсі, коли кажуть, що українська влада про всіх забула, що вона ніким не займається, що вона нічого не робить. Вибачте, ми саме і робимо. Але ми точно робимо це максимально тихо, спокійно, щоб був результат.

Наразі загальна чисельність наших героїв та героїнь, які вже повернулися додому, становить понад 800 людей. Але це - точно не та цифра, на якій ми зупинятимемося.

Доки хоча б один герой або героїня залишаються у полоні, хоча б один цивільний заручник чи політичний в'язень залишається у катівнях російської федерації, - ми продовжуватимемо робити свою роботу і повертатимемо наших додому.

- Україна, з ваших слів, завжди пропонує росії великі обміни. Яка загалом позиція росії в цьому питанні? І чи часто українська влада під час переговорів з росіянами змінює плани?

- Українська влада справді пропонує рф великий обмін - всіх на всіх.

Це не влаштовує поки що російську федерацію. **Але ми над цим працюємо.**

Чи часто змінюються плани?

Це вже - деталі. А їх я сказати не можу, щоб просто не зашкодити обмінам.

Єдине, що можу сказати, що це – дуже важко, бо змінюються підходи і умови, (*з боку росіян – ред.*) будь-що відбувається для того, щоб нам точно не полегшити роботу.

- Чи можете Ви надати хоча б орієнтовні дані стосовно того, *скільки цивільних заручників знаходиться у російському полоні, і скільки їх з початку повномасштабної війни повернулося* в Україну?

- Цифри надати не можу, - знову ж таки, щоб не ускладнити процес обміну і перемовин.

Є цивільні, які утримуються росією багато років. Є політичні в'язні, яких російська федерація масово затримувала і затримує, дає їм вироки з довгими термінами відбування покарання на території рф. Їх затримують і на території Криму. Їх дуже багато.

У напрямі роботи щодо цивільних заручників ми постійно стикаємося з тим, що, наприклад, медики трактуються росією як військовополонені, комбатанти, - на тих підставах, що вони надавали медичну допомогу військовослужбовцям Збройних сил України.

Ми постійно пояснюємо російській стороні, що вони і мали її надавати. Але те, що вони виконували свою роботу, не означає, що вони з цивільних стали військовими. росіяни ж трактують по-іншому. І це теж одна зі складових таких важких перемовин, якими ми займаємося.

- Скількох *українських журналістів* полонила росія? В яких умовах вони утримуються, як до них ставляться?

- Тут я теж не називатиму цифри.

Але **ми *намагаємося* постійно з цього питання працювати**.

> Якщо говорити про те, хто може і має перевіряти умови тримання – то це, наприклад, ***Міжнародний Комітет Червоного Хреста***.
>
> **Чи наразі він виконує свій мандат? На мій погляд, знову ж таки, на 100% - ні.**

Усю інформацію про полонених громадян ми отримуємо від МКЧХ, від міжнародних організацій та через інші канали комунікацій, які ми використовуємо.

> І коли нам вдається отримувати інформацію, у тому числі щодо умов тримання, то ми ці дані передаємо особисто родичам.

- Наскільки тісною є *комунікація Офісу Омбудсмана з родинами наших полонених?* Чи часто ви особисто з ними зустрічаєтесь?

- **Практично щодня** я маю зустрічі з родичами ***військовополонених*** або цивільних ***заручників***.

А **кожного дня з ними зустрічаються мої співробітники**.

Я «чітко» усвідомлюю, що необхідно, щоб родичі розуміли, що «їхніх близьких ніхто не кинув».

І одним з інструментів для донесення цього є спілкування. Це – одна зі складових моєї роботи.

У мене є окремий представник, який займається цим напрямом, і окремий департамент. У нас є багато напрацювань, багато каналів комунікацій з родичами, наприклад, коли вони надсилають нам якісь смс на мобільні телефони, а ми їм відповідаємо, зустрічаємося онлайн тощо.

Під час цих зустрічей, коли до мене приходять, наприклад, дружини чоловіків, яких тримають росіяни, і ставлять запитання про те, що ми зробили, і якщо я розумію, що це не ускладнить процес (*обміну - ред.*), то **ми їм навіть деякі деталі розказуємо**, щоб трохи заспокоїти.

- Стан наших громадян, яких повернули під час обміну 21 вересня з російського полону, – це страшний приклад порушення умов тримання полонених відповідно до Женевських конвенцій. Чи можете ви деталізувати з огляду на конвенції, до яких порушень вдається росія найчастіше?

- Напевно, немає жодної норми Женевських конвенцій, яка б не була порушена з боку російської федерації. Можна просто брати Женевські конвенції, читати і знати, що порушила росія. І я можу розповісти на конкретних прикладах, як вона це робить.

Порушуються умови тримання - наприклад, утримується велика кількість людей у непристосованих для цього приміщеннях. Нашим громадянам не надається достатня кількість води, їжі, медичної допомоги. Не надається інформація близьким родичам, де вони утримуються, - а відповідно до Женевських конвенцій навіть про переміщення з одного місця тримання до іншого має бути повідомлено родичам.

Листування це теж стосується - не рідше одного разу на місяць військовополонений або цивільний заручник повинен мати можливість написати лист до родичів, і російська сторона має це забезпечити. Але цього не відбувається. І таких речей дуже багато.

- Які важелі впливу на росію мали б бути в цьому питанні? Раніше ви казали, що є розуміння того, що і рф хоче повернути громадян, і тому ми маємо важелі впливу на них. А *як ще можна вплинути на росіян*, щоб вони дотримувалися міжнародних конвенцій і відпускали українців?

- Це може бути виключення російської федерації з міжнародних організацій. На мій погляд, це серйозний важіль впливу. І хоч би що розказувала росія, але я переконаний - там точно не хочуть, щоб їх виключили, зокрема з Організації

Об’єднаних Націй. А якщо вони хочуть там залишатися, то, будь ласка, нехай тоді виконують статутні документи, конвенції, які прийняла ця організація.

Мені здається, що точково **ООН починає розуміти** важелі впливу на російську федерацію. У пана Гутерреша змінилася риторика, тобто він почав називати речі своїми іменами: «агресія з боку російської федерації», «російська федерація - країна-агресор», **і я це вітаю**.

Наступним кроком може бути **додатковий тиск** (*на росію – ред.*).

Я впевнений, що зараз ООН - на правильному шляху.

- У якому стані зараз ті українці, які повернулися з полону росії 21 вересня? Зокрема, чи отримують п’ятеро командирів «Азову», які наразі перебувають у Туреччині, лікування, чи працюють з ними психологи?

- Усі, хто повернувся з полону, отримують повною мірою всю допомогу: медичну, психологічну, матеріальну, і усе це забезпечується коштом держави.

Я позитивно ставлюся до будь-яких ініціатив, як-то збір коштів на лікування, - це все супер, але це все уже забезпечено державою. Тому я дуже хочу, щоб суспільство розуміло, що держава, повертаючи своїх героїв, автоматично забезпечує повний спектр їхнього відновлення - і лікування, і реабілітацію.

- *На початку жовтня у районі пункту перетину російсько-естонського кордону на стороні росії зникли кілька сотень українців*. Чи є наразі якісь нові дані про те, де вони знаходяться? Чи звернулися ви щодо цього до москалькової, чи є від неї відповідь?

- Я звернувся щодо цього до всіх, до кого міг звернутися. Ми займаємося цим питанням, але нової інформації, яку я можу оприлюднити, немає.

- Росіяни масово *депортують українських дітей у рф*. Чи є наразі орієнтовні верифіковані дані, скільки наших дітей було вивезено до росії? І якими наразі є найпоширеніші злочини росіян щодо українських дітей?

- Ми раніше запустили окремий інтернет-ресурс - «Діти війни», і ***там є вся інформація*** про те, скільки верифіковано дітей, зокрема депортованих, скільки їх повернули. І наразі в Україну повернули вже 96 дітей.

Якщо говорити про найпоширеніші злочини росіян проти українських дітей, то до них належать незаконна депортація і незаконне всиновлення наших дітей у рф. росія навіть змінила своє законодавство, щоб полегшити процедуру всиновлення саме українських дітей російськими батьками.

Усе це в юридичному сенсі називається *геноцидом*, це - геноцид української нації.

Ми, знову ж таки, порушуємо питання про те, щоб інші країни це юридично визнавали, і наразі **є низка держав, які юридично це вже зробили**.

- *Скількох українських дітей було усиновлено в росії?* Чи є якесь розуміння щодо того, як їх повертати? Наскільки це може бути складним процесом?

- Точну цифру щодо кількості українських дітей, усиновлених російськими батьками, не можу сказати. Процес їхнього повернення - максимально складний, і ми застосовуємо тут весь спектр можливостей, які у нас є.

Якщо говорити про тих 96 дітей, яких уже повернули, то це наче й невелика цифра, але про повернення кожної дитини можна сказати, що це - окрема спецоперація.

- Чи є якась комунікація в цьому питанні з російськими волонтерами, правозахисниками? Чи вона повністю відсутня?

- Щодо цього інколи залучають громадян російської федерації, які нам допомагають.

- Чи повідомляють українці на звільнених від росіян територіях, наприклад, Харківщини, до Офісу Омбудсмана про порушення прав людини? Якщо так, то про які саме випадки?

- Вони масово повідомляють про тортури, про жорстоке поводження з ними, про насильницькі дії під час окупації, які скоїли військовослужбовці росії. Я особисто виїжджав на звільнену територію Харківщини і там спілкувався з людьми. Ми це все фіксуємо і передаємо дані правоохоронним органам, здійснюємо контроль у рамках своїх повноважень.

- Чи мають змогу українці на тимчасово окупованих територіях повідомляти Офіс Омбудсмана про те, що там відбувається? Якщо так, то яка саме інформація від них надходить?

- Вони мають цю змогу і повідомляють - про військові злочини і різні утиски. Тут приблизно те саме, що я казав про території, які були звільнені від тимчасової російської окупації, тільки у першому випадку люди напряму вже розказують, а у другому - бояться за своє здоров'я і роблять це таємно.

Хочу зазначити, що ми робимо все можливе, аби кожен, хто скоїв ці злочини, отримав своє покарання.

І ми також робимо все для того,

щоб розпочав свою роботу Міжнародний кримінальний трибунал, який засудить як вище політичне і військове керівництво російської федерації, так і конкретних військовослужбовців, які вчиняли ці злочини на території України.

- Уже минуло *100 днів відтоді як ви стали Уповноваженим* Верховної Ради з прав людини. Які *головні здобутки* можете назвати на поточний момент і які плани у подальшій роботі?

- Я **намагався** у перші 100 днів **1) вникнути у саму систему роботи, 2) знайти недопрацювання і швидкі 3) механізми виправлення цих ситуацій**.

Щось десь ми змогли зробити, десь - не змогли, бо це, наприклад, потребує змін до законодавства.

Якщо, зокрема, говорити про процедуру обрання омбудсмана, то я бачу, що тут потрібно змінити законодавство, зробити відбір більш публічним, із залученням громадськості.

Також, **хочу** зробити інституцію, яку очолюю, ***такою, яка повинна і може виконати свій мандат, а це - парламентський контроль***.

***

№ 893.

23-10-2022

Москва - Ветеранские вести. Представляем присланный нам перевод с английского языка "***Стратегии национальной безопасности США***" от 12 октября 2022 года [1], выполненный известным правоведом – кандидатом юридических наук **Татьяной Михайловной Челпановой**, автором книги "***Войсковой священник (военный капеллан): правовой статус и правовые аспекты деятельности***" [2].

Настоящая публикация не несёт пропаганды, солидаризации или оправдания этого, безусловно, агрессивного документа враждебного России государства, преследует цели исключительно информирования российских органов власти и профильных экспертов. Предупреждён - значит, вооружён!

БЕЛЫЙ ДОМ

Вашингтон

12 октября 2022 года

"С первых дней моего президентства я утверждал, что наш мир находится на переломном этапе. То, как мы отреагируем на огромные вызовы и беспрецедентные возможности, с которыми мы сталкиваемся сегодня, определит направление развития нашего мира и повлияет на безопасность и

процветание американского народа на поколения вперед. Стратегия национальной безопасности на 2022 год описывает, как моя администрация воспользуется этим решающим десятилетием для продвижения жизненно важных интересов Америки, позволит Соединенным Штатам перехитрить наших геополитических конкурентов, справиться с общими вызовами и твердо направить наш мир по пути к более светлому и обнадеживающему будущему.

Во всем мире потребность в американском лидерстве настолько велика, как никогда. Мы находимся в разгаре стратегического соперничества за формирование будущего международного порядка. Между тем, общие проблемы, которые затрагивают людей во всем мире, требуют расширения глобального сотрудничества, и государства активизируют выполнение своих обязанностей в тот момент, когда это становится все труднее. В ответ Соединенные Штаты будут вести вперед руководствуясь нашими ценностями, и мы будем работать в ногу с нашими союзниками и партнерами и со всеми теми, кто разделяет наши интересы. Мы не оставим наше будущее уязвимым для прихотей тех, кто не разделяет наше видение свободного, открытого, процветающего и безопасного мира. Поскольку мир продолжает справляться с затяжными последствиями пандемии и глобальной экономической неопределенностью, нет страны, способной руководить с большей силой и целеустремленностью, чем Соединенные Штаты Америки.

С того момента, как я принес присягу, моя администрация сосредоточилась на инвестировании в основные стратегические преимущества Америки. Наша экономика добавила 10 миллионов рабочих мест, а уровень безработицы достиг почти рекордно низкого уровня. Рабочие места в обрабатывающей промышленности стремительно возвращаются в Соединенные Штаты. Мы перестраиваем нашу экономику снизу доверху и посередине. Мы вложили внушительные средства в модернизацию инфраструктуры нашей страны и исторические инвестиции в инновации, чтобы усилить наше конкурентное преимущество в будущем. Страны по всему миру в очередной раз убеждаются, почему никогда не стоит делать ставку против Соединенных Штатов Америки.

Мы также активизировали непревзойденную сеть альянсов и партнерств Америки, чтобы поддерживать и укреплять принципы и институты, которые обеспечили такую стабильность, процветание и рост за последние 75 лет. Мы углубили наши основные альянсы в Европе и Индо-Тихоокеанском регионе. НАТО сильнее и сплоченнее, чем когда-либо, поскольку мы готовимся приветствовать двух новых способных союзников Финляндию и Швецию. Мы делаем больше для объединения наших партнеров и стратегий в разных регионах с помощью таких инициатив, как наше партнерство в области безопасности с Австралией и Соединенным Королевством (AUKUS). И мы разрабатываем новые творческие способы совместной работы с партнерами по вопросам, представляющим общий интерес, как это происходит с Европейским союзом, Индо-Тихоокеанской четверкой, Индо-Тихоокеанской экономической структурой и Американским партнерством во имя экономического процветания.

Эти партнерские отношения укрепляют нашу способность реагировать на общие вызовы и решать проблемы, которые непосредственно влияют на жизни миллиардов людей. Если родители не могут накормить своих детей, все остальное не имеет значения. Когда страны раз за разом подвергаются климатическим катастрофам, все будущее оказывается под угрозой. И, как мы все испытали на собственном опыте, когда пандемические болезни множатся и распространяются, они могут усугубить неравенство и поставить весь мир в тупик. Соединенные Штаты будут продолжать уделять приоритетное внимание международному реагированию на эти транснациональные вызовы вместе с нашими партнерами, даже несмотря на то, что мы сталкиваемся с согласованными усилиями по изменению того, как нации относятся друг к другу.

В борьбе за будущее нашего мира моя администрация четко осознает масштабы и серьезность этого вызова. Китайская Народная Республика вынашивает намерение и, во все большей степени, способность изменить международный порядок в пользу такого, который изменит глобальное игровое поле в свою пользу, даже несмотря на то, что Соединенные Штаты по-прежнему привержены ответственному управлению конкуренцией между нашими странами. Жестокая и неспровоцированная война России против ее соседа Украины пошатнула мир в Европе и повлияла на стабильность повсюду, а ее безрассудные ядерные угрозы ставят под угрозу глобальный режим нераспространения. Автократы работают сверхурочно, чтобы подорвать демократию и экспортировать модель управления, отмеченную репрессиями внутри страны и принуждением за рубежом.

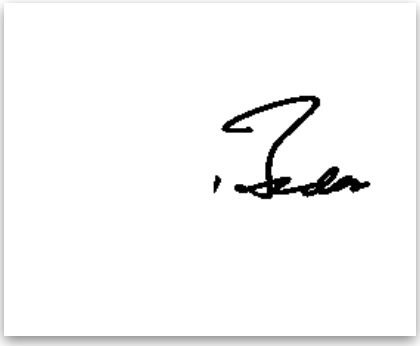
Эти конкуренты ошибочно полагают, что демократия слабее автократии, потому что они не в состоянии понять, что сила нации исходит от ее народа. Соединенные Штаты сильны за рубежом, потому что мы сильны дома. Наша экономика динамична. Наши люди стойкие и креативные. Наши вооруженные силы остаются непревзойденными — и такими останутся. И именно наша демократия позволяет нам постоянно переосмысливать себя и обновлять наши силы.

Итак, Соединенные Штаты будут продолжать защищать демократию во всем мире, даже в то время, как мы продолжаем выполнять работу дома, чтобы лучше соответствовать идее Америки, закрепленной в наших учредительных документах. Мы будем продолжать инвестировать в повышение конкурентоспособности Америки во всем мире, привлекая мечтателей и борцов со всего мира. Мы будем сотрудничать с любой страной, которая разделяет нашу основную веру в то, что порядок, основанный на правилах, должен оставаться основой глобального мира и процветания. И мы продолжим демонстрировать, как устойчивое лидерство Америки в решении проблем сегодняшнего и завтрашнего дня, с дальновидностью и ясностью, является лучшим способом достижения целей американского народа.

Это всеобъемлющая стратегия, основанная на сегодняшнем мире, определяющая будущее, к которому мы стремимся, и рисующая план того, как мы его достигнем. Ничто из этого не будет легким или без неудач. Но я более чем когда-либо уверен в том, что у Соединенных Штатов есть все, что нам нужно, чтобы выиграть соревнование в 21 веке. Из каждого кризиса мы выходим сильнее. Нет ничего сверх наших возможностей. Мы можем сделать это — ради нашего будущего и для всего мира".

ЧАСТЬ I: СОРЕВНОВАНИЕ ЗА ТО, ЧТО ГРЯДЁТ

“Мир меняется. Мы находимся на важном переломном этапе мировой истории. И наша страна, и весь мир — Соединенные Штаты Америки всегда были способны наметить будущее во времена великих перемен. Мы смогли постоянно обновляться. И снова и снова мы доказывали, что нет ни одной вещи, которую мы не могли бы сделать как нация, когда мы делаем это вместе — и я серьёзно утверждаю — ни одной отдельной вещи”.

Президент Джозеф Р. Байден-младший

140-е начальные учения Академии береговой охраны Соединенных Штатов

Наше Неизменное Видение

Сейчас мы находимся в начале решающего десятилетия для Америки и всего мира. Будут установлены условия геополитического соперничества между крупнейшими державами. Окно возможностей для борьбы с общими угрозами, такими как изменение климата, резко сузится. Действия, которые мы предпримем сейчас, определят, будет ли этот период известен как эпоха конфликтов и раздоров или начало более стабильного и процветающего будущего.

Мы сталкиваемся с двумя стратегическими вызовами. Первая заключается в том, что эпоха после холодной войны окончательно закончилась и между

крупными державами идет соревнование за то, что будет дальше. Ни одна нация не имеет лучших возможностей для успеха в этом соревновании, чем Соединенные Штаты, пока мы работаем в общем деле с теми, кто разделяет наше видение свободного, открытого, безопасного и процветающего мира. Это означает, что основополагающие принципы самоопределения, территориальной целостности и политической независимости должны соблюдаться, международные институты должны быть укреплены, страны должны быть свободны в определении своего собственного внешнеполитического выбора, информация должна свободно распространяться, универсальные права человека должны соблюдаться, и глобальная экономика должна функционировать на равных условиях и предоставлять возможности для всех.

Во-вторых, пока идет это соревнование, люди во всем мире пытаются справиться с последствиями общих проблем, которые пересекают границы, будь то изменение климата, отсутствие продовольственной безопасности, инфекционные заболевания, терроризм, нехватка энергии или инфляция. Эти общие проблемы не являются второстепенными по отношению к геополитике. Они лежат в основе национальной и международной безопасности, и к ним следует относиться как к таковым. По самой своей природе эти проблемы требуют от правительств сотрудничества, если они хотят их решить. Но мы должны четко осознавать, что нам придется решать эти проблемы в конкурентной международной среде, где усиление геополитической конкуренции, национализма и популизма делает это сотрудничество еще более трудным и потребует от нас думать и действовать по-новому.

Эта Стратегия национальной безопасности излагает наш план по достижению лучшего будущего свободного, открытого, безопасного и процветающего мира. Наша стратегия основана на наших национальных интересах: защищать безопасность американского народа; расширять экономическое процветание и возможности; а также реализовывать и защищать демократические ценности, лежащие в основе американского образа жизни. Мы не можем сделать ничего из этого в одиночку, но нам это не нужно. Большинство стран по всему миру определяют свои интересы способами, совместимыми с нашими. Мы создадим самую сильную и широкую из возможных коалиций наций, которые стремятся сотрудничать друг с другом, конкурируя при этом с теми державами, которые предлагают более мрачное видение, и препятствуя их усилиям угрожать нашим интересам.

Наша Неизменная Роль

Потребность в сильной и целеустремленной роли Америки в мире никогда не была так велика. Мир становится все более разделенным и нестабильным. Глобальный рост инфляции с начала пандемии COVID-19 усложнил жизнь многим. Основные законы и принципы, регулирующие отношения между нациями, включая Устав Организации Объединенных Наций и защиту, которую

он предоставляет всем государствам от вторжения их соседей или насильственного изменения их границ, подвергаются нападкам. Риск конфликта между крупными державами возрастает. Демократии и автократии участвуют в соревновании, чтобы показать, какая система управления может наилучшим образом принести пользу их народу и миру. Конкуренция за разработку и внедрение основополагающих технологий, которые изменят нашу безопасность и экономику, усиливается. Глобальное сотрудничество, основанное на общих интересах, пошатнулось, даже несмотря на то, что потребность в таком сотрудничестве приобретает экзистенциальную важность. Масштаб этих изменений растет с каждым годом, как и риски бездействия.

Несмотря на то, что международная обстановка стала более напряженной, Соединенные Штаты остаются ведущей мировой державой. Наша экономика, наше население, наши инновации и наша военная мощь продолжают расти, часто опережая показатели других крупных стран. Присущие нам национальные сильные стороны — изобретательность, креативность, стойкость и решительность американского народа; наши ценности, разнообразие и демократические институты; наше технологическое лидерство и экономический динамизм; и наш дипломатический корпус, специалисты по развитию, разведывательное сообщество и наши вооруженные силы — остаются непревзойденными. У нас есть опыт в использовании и прикладывании нашей мощи в сочетании с нашими союзниками и партнерами, которые значительно усиливают наши собственные сильные стороны. Мы извлекли уроки как из наших неудач, так и из наших успехов. Идея о том, что мы должны конкурировать с крупнейшими автократическими державами за формирование международного порядка, пользуется широкой поддержкой, которая является двухпартийной внутри страны и углубляется за рубежом.

Соединенные Штаты - это большая и разнообразная демократия, объединяющая людей из всех уголков мира, из всех слоев общества, из всех систем убеждений. Это означает, что наша политика не всегда проходит гладко — на самом деле, часто все наоборот. Мы живем в момент страстной политической напряженности и брожения, которые иногда разрывают структуру нации. Но мы не уклоняемся от этого факта и не используем его как предлог, чтобы уйти от мира в целом. Мы будем продолжать открыто и смиренно считаться с нашими разногласиями и будем проводить нашу политику прозрачно и демократично. Мы знаем, что, несмотря на все усилия, которые для этого требуются, наша демократия того стоит. Это единственный способ гарантировать, что люди действительно смогут жить достойно и свободно. Этот американский проект никогда не будет завершен — демократия всегда находится в стадии разработки, — но это не помешает нам защищать наши ценности и продолжать преследовать наши интересы национальной безопасности в мире. Качество нашей демократии внутри страны влияет на силу и авторитет нашего руководства за рубежом — точно так же, как характер

мира, в котором мы живем, влияет на нашу способность наслаждаться безопасностью, процветанием и свободой дома.

Проблемы наших соперников серьезны и возрастают. Их проблемы, как внутри страны, так и за рубежом, связаны с патологиями, присущими высоко персонализированным автократиям, и их труднее исправить, чем наши. И наоборот, у Соединенных Штатов есть традиция превращать как внутренние, так и внешние вызовы в возможности для стимулирования реформ и омоложения внутри страны. Это одна из причин того, что пророчества об упадке Америки неоднократно опровергались в прошлом — и почему никогда не было хорошей идеей ставить против Америки. Мы всегда добивались успеха, когда придерживались позитивного видения мира, отвечающего общим вызовам, и сочетали его с динамизмом нашей демократии и решимостью превзойти наших конкурентов.

Природа конкуренции между демократиями и автократиями

Круг стран, которые поддерживают наше видение свободного, открытого, процветающего и безопасного мира, широк и могущественен. В него входят наши демократические союзники в Европе и Индо-Тихоокеанском регионе, а также ключевые демократические партнеры по всему миру, которые во многом разделяют наше видение регионального и международного порядка, даже если они не согласны с нами по всем вопросам, и страны, которые не поддерживают демократические институты, но, тем не менее, зависят от и поддерживают основанную на правилах международную систему.

Американцы будут поддерживать всеобщие права человека и проявлять солидарность с теми, кто находится за пределами наших границ и стремится к свободе и достоинству, точно так же, как мы продолжаем важнейшую работу по обеспечению справедливости и равного обращения в соответствии с законом у себя дома. Мы будем работать над укреплением демократии во всем мире, потому что демократическое управление последовательно превосходит авторитаризм в защите человеческого достоинства, ведет к более процветающим и устойчивым обществам, создает более сильных и надежных партнеров в области экономики и безопасности для Соединенных Штатов и поощряет мирный мировой порядок. В частности, мы предпримем шаги, чтобы показать, что демократии приносят результаты — не только гарантируя Соединенным Штатам и их демократическим партнерам лидерство в решении самых сложных задач нашего времени, но и работая с другими демократическими правительствами и частным сектором, чтобы помочь формирующимся демократиям принести ощутимую пользу своему населению. Однако мы не считаем, что правительства и общества повсюду должны быть переделаны по образу и подобию Америки, чтобы мы были в безопасности.

Самый насущный стратегический вызов, стоящий перед нашим видением, исходит от держав, которые сочетают авторитарное управление с ревизионистской внешней политикой. Именно их поведение представляет

собой вызов международному миру и стабильности — особенно ведение агрессивных войн или подготовка к ним, активный подрыв демократических политических процессов в других странах, использование технологий и цепочек поставок для принуждения и репрессий и экспорт нелиберальной модели международного порядка. Многие недемократические страны присоединяются к мировым демократиям, отказываясь от такого поведения. К сожалению, Россия и Китайская Народная Республика (КНР) этого не делают.

Россия и КНР представляют из себя разные вызовы. Россия представляет непосредственную угрозу свободной и открытой международной системе, безрассудно попирая основные законы международного порядка сегодня, как показала ее жестокая агрессивная война против Украины. КНР, напротив, является единственным конкурентом, обладающим как намерением изменить международный порядок, так и все большей экономической, дипломатической, военной и технологической мощью для достижения этой цели.

Точно так же, как Соединенные Штаты и страны по всему миру извлекли огромную выгоду из международного порядка, установившегося после окончания холодной войны, то же самое сделали КНР и Россия. Экономика и геополитическое влияние КНР быстро росли. Россия присоединилась к "Большой восьмерке" и "Большой двадцатке" и восстановила экономику в 2000-х годах. И все же они пришли к выводу, что успех свободного и открытого международного порядка, основанного на правилах, представляет угрозу для их режимов и подавляет их амбиции. Теперь они по-своему стремятся переделать международный порядок, чтобы создать мир, благоприятствующий их высоко персонализированному и репрессивному типу автократии.

Их стремление к этому видению осложняется несколькими факторами. Напористое поведение КНР заставило другие страны дать отпор и защитить свой суверенитет по их собственным, законным причинам. КНР также сохраняет общие интересы с другими странами, включая Соединенные Штаты, из-за различных взаимозависимостей в области климата, экономики и общественного здравоохранения. Стратегические ограничения России были выявлены после ее агрессивной войны против Украины. Москва также проявляет определенный интерес к сотрудничеству со странами, которые не разделяют ее видение, особенно на глобальном юге. В результате Соединенные Штаты и наши союзники и партнеры имеют возможность формировать внешнюю среду КНР и России таким образом, чтобы влиять на их поведение, даже когда мы конкурируем с ними.

Некоторые части мира обеспокоены конкуренцией между Соединенными Штатами и крупнейшими автократиями мира. Мы понимаем эти опасения. Мы также хотим избежать мира, в котором конкуренция перерастает в мир жестких блоков. Мы не стремимся к конфликту или новой холодной войне. Скорее, мы пытаемся поддержать каждую страну, независимо от размера или силы, в осуществлении свободы делать выбор, который отвечает их интересам.

Это критическое различие между нашим видением, которое направлено на сохранение автономии и прав менее могущественных государств, и видением наших соперников, которые этого не хотят.

Сотрудничество для решения общих проблем в эпоху конкуренции

Обострение конкуренции между демократиями и автократиями - это лишь одна из двух критических тенденций, с которыми мы сталкиваемся. Другой — это общие вызовы - или то, что некоторые называют транснациональными вызовами, — которые не уважают границ и затрагивают все нации. Эти две тенденции влияют друг на друга — геополитическая конкуренция изменяет и часто усложняет контекст, в котором можно решать общие проблемы, в то время как эти проблемы часто усугубляют геополитическую конкуренцию, как мы видели на ранних этапах пандемии COVID-19, когда КНР не желала сотрудничать с международным сообществом. Мы не сможем преуспеть в нашей конкуренции с крупными державами, которые предлагают иное видение мира, если у нас не будет плана сотрудничества с другими странами для решения общих проблем, и мы не сможем этого сделать, если не поймем, как более конкурентный мир влияет на сотрудничество и как потребность в сотрудничестве влияет на конкуренцию. Нам нужна стратегия, которая не только имеет дело с обоими, но и признает взаимосвязь между ними и соответствующим образом корректируется.

Из всех общих проблем, с которыми мы сталкиваемся, изменение климата является величайшей и потенциально экзистенциальной для всех наций. Без немедленных глобальных действий в течение этого решающего десятилетия глобальные температуры превысят критический порог потепления в 1,5 градуса Цельсия, после чего, как предупреждают ученые, некоторые из наиболее катастрофических климатических воздействий станут необратимыми. Климатические последствия и гуманитарные чрезвычайные ситуации будут только усугубляться в предстоящие годы — от более мощных лесных пожаров и ураганов в Соединенных Штатах до наводнений в Европе, повышения уровня моря в Океании, нехватки воды на Ближнем Востоке, таяния льдов в Арктике, засухи и смертоносных температур в странах Африки к югу от Сахары. Напряженность будет еще больше усиливаться по мере того, как страны конкурируют за ресурсы и энергетические преимущества — растущие гуманитарные потребности, отсутствие продовольственной безопасности и угрозы здоровью, а также потенциал для нестабильности, конфликтов и массовой миграции. Необходимость защиты лесов во всем мире, электрификации транспортного сектора, перенаправления финансовых потоков и создания энергетической революции для предотвращения климатического кризиса подкрепляется геополитическим императивом уменьшить нашу коллективную зависимость от таких государств, как Россия, которые стремятся использовать энергию в качестве оружия для принуждения.

Это не просто изменение климата. COVID-19 показал, что транснациональные вызовы могут поражать с разрушительной силой крупных войн. COVID-19 унес жизни миллионов людей и нанес ущерб средствам к существованию сотен миллионов, если не больше. Это выявило недостаточность нашей глобальной архитектуры здравоохранения и цепочек поставок, усилило неравенство и свело на нет многолетний прогресс в области развития. Это также ослабило продовольственные системы, довело гуманитарные потребности до рекордных уровней и усилило необходимость удвоить наши усилия по сокращению масштабов нищеты и голода и расширению доступа к образованию, чтобы вернуться на путь достижения Целей устойчивого развития к 2030 году. Между тем, инфекционные заболевания, такие как Эбола, продолжают появляться вновь, и с ними можно бороться только в том случае, если мы будем действовать на ранней стадии и совместно с другими странами. Пандемия ясно показала необходимость международного лидерства и действий по созданию более сильных, справедливых и устойчивых систем здравоохранения, чтобы мы могли предотвратить следующую пандемию или чрезвычайную ситуацию в области здравоохранения или подготовиться к ней до ее начала.

Глобальные экономические проблемы, вызванные пандемией COVID-19, расширились и углубились во всем мире, поскольку неравномерный, восстанавливающийся спрос опережает поставщиков и создает нагрузку на цепочки поставок. Потребители и политики во всем мире также столкнулись с резким ростом цен на энергоносители и растущей нехваткой продовольствия, что обостряет такие проблемы безопасности, как миграция и коррупция. Более того, автократические правительства часто злоупотребляют глобальным экономическим порядком, используя в качестве оружия его взаимосвязанность и сильные стороны. Они могут произвольно повышать расходы, задерживая перемещение ключевых товаров. Они используют доступ к своим рынкам и контроль над глобальной цифровой инфраструктурой в целях принуждения. Они отмывают и прячут свои богатства, часто доходы от иностранной коррупции, в крупных экономиках через подставные компании. Нечестивые субъекты — некоторые спонсируемые государством, некоторые нет — используют цифровую экономику для сбора и перемещения средств для поддержки незаконных программ вооружения, террористических атак, разжигания конфликтов и вымогательства у обычных граждан, ставших жертвами программ-вымогателей или кибератак на национальные системы здравоохранения, финансовые учреждения и критически важную инфраструктуру. Эти различные факторы ограничивают возможности нашей политики, а также наших союзников и партнеров в продвижении наших интересов безопасности и удовлетворении основных потребностей наших граждан.

Мы также пережили глобальный энергетический кризис, вызванный превращением Россией в оружие поставок нефти и газа, которые она контролирует, и усугубленный тем, как ОПЕК управляет своими собственными

поставками. Это обстоятельство подчеркивает необходимость ускоренного, справедливого и ответственного глобального энергетического перехода. Вот почему, несмотря на то, что мы продолжаем изучать все возможности с нашими союзниками и партнерами для стабилизации энергетических рынков и обеспечения поставок тем, кто в этом нуждается, мы также сосредоточены на внедрении самого важного элемента климатического законодательства в истории нашей страны, чтобы как можно быстрее внедрить инновационные энергетические технологии.

Мы должны сотрудничать с другими странами для решения общих проблем, направленных на улучшение жизни американского народа и людей по всему миру. Мы признаем, что предпримем такие усилия в конкурентной среде, где крупные державы будут активно работать над продвижением другого видения. Мы будем использовать импульсы, вызванные эпохой конкуренции, чтобы создать гонку к вершине и добиться прогресса в решении общих задач, будь то путем осуществления инвестиций внутри страны или углубления сотрудничества с другими странами, которые разделяют наше видение.

Обзор нашего стратегического подхода

Наша цель ясна — мы хотим свободного, открытого, процветающего и безопасного международного порядка. Мы стремимся к свободному порядку, который позволяет людям пользоваться своими основными, универсальными правами и свободами. Он открыт в том смысле, что предоставляет всем странам, которые подписываются под этими принципами, возможность участвовать и играть определенную роль в их формировании правил. Он способствует процветанию в том смысле, что дает всем нациям возможность постоянно повышать уровень жизни своих граждан. И безопасный, поскольку он свободен от агрессии, принуждения и запугивания.

Достижение этой цели требует трех направлений усилий. Мы будем: 1) инвестировать в основные источники и инструменты американской мощи и влияния; 2) создавать как можно более сильную коалицию наций для усиления нашего коллективного влияния на формирование глобальной стратегической обстановки и решение общих задач; и 3) модернизировать и укреплять наши вооруженные силы, чтобы они были оснащены для эпохи стратегического соперничества с крупными державами, сохраняя при этом способность пресекать террористическую угрозу родине. Это рассматривается в части II настоящей стратегии.

Мы будем использовать эти возможности, чтобы превзойти наших стратегических конкурентов, активизировать коллективные действия по решению глобальных проблем и сформировать правила дорожного движения в области технологий, кибербезопасности, торговли и экономики. Это рассматривается в части III. Наш подход охватывает все элементы национальной мощи — дипломатию, сотрудничество в целях развития,

промышленную стратегию, управление экономикой, разведку и оборону — и основывается на нескольких ключевых принципах.

Во-первых, мы преодолели разделительную линию между внешней политикой и внутренней политикой. Мы понимаем, что если Соединенные Штаты хотят добиться успеха за рубежом, мы должны инвестировать в наши инновации и промышленную мощь, а также укреплять нашу устойчивость у себя дома. Аналогичным образом, чтобы способствовать общему процветанию внутри страны и отстаивать права всех американцев, мы должны активно формировать международный порядок в соответствии с нашими интересами и ценностями. В мире конкуренции, где другие державы прибегают к принудительным или несправедливым методам, чтобы получить преимущество над Соединенными Штатами и нашими союзниками, это приобретает особое значение. Мы должны дополнить инновационную мощь частного сектора современной промышленной стратегией, которая предусматривает стратегические государственные инвестиции в рабочую силу Америки, а также в стратегические секторы и цепочки поставок, особенно в критически важные и новые технологии, такие как микроэлектроника, передовые вычисления, биотехнологии, технологии чистой энергии и передовые телекоммуникации.

Во-вторых, наши союзы и партнерства по всему миру являются нашим самым важным стратегическим активом и незаменимым элементом, способствующим международному миру и стабильности. Сильная и единая НАТО, наши альянсы в Индо-Тихоокеанском регионе и наши традиционные партнерства в области безопасности в других странах не только сдерживают агрессию; они обеспечивают платформу для взаимовыгодного сотрудничества, которое укрепляет международный порядок. Мы придаем большое значение укреплению связей — в области технологий, торговли и безопасности — между нашими демократическими союзниками и партнерами в Индо-Тихоокеанском регионе и Европе, потому что мы признаем, что они взаимно усиливают друг друга и судьбы двух регионов переплетены. Соединенные Штаты - это глобальная держава с глобальными интересами. Мы сильнее в каждом регионе благодаря нашему позитивному участию в других. Если один регион погрузится в хаос или окажется во власти враждебной державы, это пагубно скажется на наших интересах в других.

В-третьих, эта стратегия признает, что КНР представляет собой самый серьезный геополитический вызов Америке. Хотя Индо-Тихоокеанский регион - это то место, где его результаты будут наиболее остро сказываться, у этой проблемы есть значительные глобальные аспекты. Россия представляет непосредственную и постоянную угрозу региональному порядку безопасности в Европе и является источником разрушений и нестабильности во всем мире, но ей не хватает всего спектра возможностей КНР. Мы также признаем, что другие более мелкие автократические державы также действуют агрессивными и дестабилизирующими способами. Наиболее примечательно, что Иран вмешивается во внутренние дела соседей, распространяет ракеты и

беспилотники через доверенных лиц, замышляет нанести вред американцам, включая бывших чиновников, и продвигает ядерную программу, выходящую за рамки любой реальной гражданской необходимости. Корейская Народно-Демократическая Республика (КНДР) продолжает расширять свои незаконные ядерные оружейные и ракетные программы.

В-четвертых, мы избежим соблазна смотреть на мир исключительно через призму стратегической конкуренции и будем продолжать взаимодействовать со странами на их собственных условиях. Мы будем придерживаться позитивной повестки дня для укрепления мира и безопасности и содействия процветанию в каждом регионе. Более интегрированный Ближний Восток, который расширяет возможности наших союзников и партнеров, будет способствовать региональному миру и процветанию, одновременно снижая потребности региона в ресурсах для Соединенных Штатов в долгосрочной перспективе. В Африке динамизм, инновации и демографический рост региона делают его центральным в решении сложных глобальных проблем. Западное полушарие напрямую влияет на Соединенные Штаты больше, чем любой другой регион, поэтому мы будем продолжать возрождать и углублять наши партнерские отношения там для повышения экономической устойчивости, демократической стабильности и безопасности граждан.

В-пятых, мы признаем, что глобализация принесла огромные выгоды Соединенным Штатам и всему миру, но сейчас требуется корректировка, чтобы справиться с серьезными глобальными изменениями, такими как растущее неравенство внутри стран и между ними, превращение КНР как в нашего самого серьезного конкурента, так и в одного из наших крупнейших торговых партнеров, а также новые технологии, которые выходят за рамки существующих правил и предписаний. У нас есть позитивная повестка дня для мировой экономики, направленная на то, чтобы воспользоваться всем спектром экономических выгод 21 века, одновременно продвигая интересы американских трудящихся. Признавая, что мы должны выйти за рамки традиционных соглашений о свободной торговле, мы разрабатываем новые экономические механизмы для углубления экономического взаимодействия с нашими партнерами, такие как Индо-Тихоокеанская экономическая основа процветания (IPEF); глобальный минимальный налог, который гарантирует, что корпорации платят свою справедливую долю налогов, где бы они ни базировались в мире; Партнерство в интересах глобальных инвестиций и инфраструктуры (PGII), призванное помочь странам с низким и средним уровнем дохода обеспечить инвестиции на высоком уровне в критически важную инфраструктуру; обновленные правила дорожного движения для технологий, киберпространства, торговли и экономики; и обеспечение перехода к чистой энергии открывает экономические возможности и хорошие рабочие места по всему миру.

Наконец, сообщество наций, разделяющее наше видение будущего международного порядка, является широким и включает страны на всех

континентах. Мы разделяем общее стремление к тому, чтобы отношения между нациями регулировались Уставом ООН; чтобы соблюдались универсальные права всех людей — политические, гражданские, экономические, социальные и культурные; чтобы наша окружающая среда, воздух, океаны, космос, киберпространство и артерии международной торговли были защищены и доступный для всех; и к модернизации и укреплению международных институтов, включая Организацию Объединенных Наций, для более эффективного решения глобальных проблем и обеспечения более ощутимых выгод для наших граждан. Порядок, к которому мы стремимся, основывается на том, что было раньше, но учитывает серьезные недостатки, новые реалии и попытки некоторых государств продвигать гораздо менее свободную и открытую модель. Чтобы сохранить и расширить международное сотрудничество в эпоху конкуренции, мы будем придерживаться двунаправленного подхода. В одном направлении мы будем сотрудничать с любой страной, включая наших геополитических соперников, которая готова конструктивно сотрудничать с нами для решения общих проблем. Мы также будем в полной мере взаимодействовать с международными институтами и работать над их укреплением. На другом направлении мы будем углублять наше сотрудничество с демократиями и другими государствами-единомышленниками. От Индо-Тихоокеанского региона (Австралия, Индия, Япония, Соединенные Штаты) до Совета по торговле и технологиям США-ЕС, от AUKUS (Австралия, Соединенное Королевство, Соединенные Штаты) до I2-U2 (Индия, Израиль, ОАЭ, Соединенные Штаты), мы создаем сеть сильных, устойчивые и взаимоукрепляющие отношения, которые доказывают, что демократии могут приносить пользу своему народу и всему миру.

Мир сейчас находится в переломном моменте. Это десятилетие будет решающим в определении условий нашей конкуренции с КНР, в преодолении острой угрозы, исходящей от России, и в наших усилиях по решению общих проблем, в частности, изменения климата, пандемий и экономических потрясений. Если мы не будем действовать безотлагательно и творчески, наше окно возможностей для формирования будущего международного порядка и решения общих проблем закроется. Эти действия должны начинаться с разработки средств для реализации нашей стратегии путем возобновления инвестиций внутри страны и за рубежом.

ЧАСТЬ II: ИНВЕСТИРОВАНИЕ В НАШУ СИЛУ

“Когда мы смотрим в будущее, мы будем лидировать. Мы будем лидерами в борьбе с величайшими вызовами нашего времени — от COVID до климата, мира и безопасности, человеческого достоинства и прав человека. Но мы не пойдем на это в одиночку. Мы будем вести вперед вместе с нашими союзниками и партнерами и в сотрудничестве со всеми теми,

кто , как и мы, верит, что в наших силах справиться с этими вызовами, построить будущее, которое поднимет всех наших людей и сохранит эту планету. Но ничто из этого не является неизбежным; это выбор. И я могу сказать вам, на чем стоит Америка: мы выберем построение лучшего будущего".

Президент Джозеф Р. Байден-младший

76-я сессия Генеральной Ассамблеи Организации Объединенных Наций

Инвестирование в нашу Национальную мощь для поддержания конкурентного преимущества

Чтобы превзойти наших конкурентов и решить общие проблемы, Америке необходимо будет поддерживать и совершенствовать свои конкурентные преимущества путем осуществления важнейших внутренних инвестиций. Во взаимосвязанном мире нет четкой границы между внешней и внутренней политикой. Будущий успех Америки в мире зависит от нашей силы и жизнестойкости у себя дома — и особенно от силы нашего среднего класса, который имеет решающее значение для нашей национальной безопасности как двигатель экономического роста и ключевой источник демократической энергии и сплоченности. Верно и обратное. Наш успех внутри страны требует активного и стратегического взаимодействия в мире в соответствии с нашими интересами и ценностями, чтобы сделать жизнь американского народа лучше, безопаснее и справедливее. Вот почему мы должны делать далеко идущие инвестиции в источники нашей природной силы, одновременно повышая нашу устойчивость.

Реализация современной Промышленной и инновационной стратегии

Частный сектор и открытые рынки были и остаются жизненно важным источником нашей национальной мощи и ключевой движущей силой инноваций. Однако рынки сами по себе не могут отреагировать на быстрые темпы технологических изменений, глобальные перебои в поставках, нерыночные злоупотребления со стороны КНР и других субъектов или углубляющийся климатический кризис. Стратегические государственные инвестиции являются основой мощной промышленной и инновационной базы в глобальной экономике 21 века.

Вот почему Соединенные Штаты придерживаются современной промышленной и инновационной стратегии. Мы выявляем и инвестируем в ключевые области, где частная промышленность сама по себе не мобилизовалась для защиты наших основных экономических интересов и интересов национальной безопасности, включая укрепление нашей национальной устойчивости. Мы защищаем нашу критически важную инфраструктуру, продвигаем основополагающую кибербезопасность для важнейших секторов - от

трубопроводов до водоснабжения - и работаем с частным сектором над улучшением защиты технологических продуктов. Мы укрепляем наши цепочки поставок, в том числе с помощью новых форм сотрудничества между государственным и частным секторами, и используем государственные закупки на важнейших рынках для стимулирования спроса на инновации. В 2021 году мы повысили нашу конкурентоспособность, осуществив крупнейшие инвестиции в физическую инфраструктуру почти за столетие, включая исторические инвестиции в транспорт, широкополосную связь, чистую воду и энергетическую инфраструктуру, которые будут способствовать экономическому росту на десятилетия вперед. Мы признаем важность цепочки поставок полупроводников для нашей конкурентоспособности и национальной безопасности и стремимся активизировать полупроводниковую промышленность в Соединенных Штатах. Закон о чипах и науке разрешает выделить 280 миллиардов долларов для гражданских инвестиций в исследования и разработки, особенно в таких важнейших секторах, как полупроводники и передовые вычисления, средства связи следующего поколения, технологии чистой энергии и биотехнологии. В рамках Национальной инициативы в области биотехнологий и биомедицинского производства мы инвестируем более 2 миллиардов долларов, чтобы полностью использовать потенциал биотехнологий и биомедицинского производства, создать рабочие места дома, укрепить цепочки поставок и сократить выбросы углекислого газа.

В 2022 году мы приняли Закон о снижении инфляции, который позволит инвестировать в внутреннее производство энергии и обрабатывающую промышленность и сократить выбросы углекислого газа примерно на 40 процентов к 2030 году. Борьба с климатическим кризисом, укрепление нашей энергетической безопасности и ускорение перехода на экологически чистую энергетику являются неотъемлемой частью нашей промышленной стратегии, экономического роста и безопасности. Мы разрабатываем и внедряем новые технологии и решения, позволяющие нам лидировать в мире, создавая новые рынки и масштабируемые подходы. Вместе эти инвестиции позволят Соединенным Штатам оставаться впереди, увеличат экономический потенциал и поддержат миллионы рабочих мест и триллионы долларов экономической активности в течение следующего десятилетия. В рамках этих усилий мы мобилизуем талант, выдержку и инновации американских рабочих, которые могут превзойти в конкуренции кого угодно. Мы также уделяем приоритетное внимание справедливости и инвестируем в региональное экономическое развитие, чтобы гарантировать, что будущее создается по всей Америке всеми американцами.

Выполняя эту работу, мы также защищаем наши инвестиции и повышаем их устойчивость путем отслеживания, маркировки и защиты от действий злоумышленников в киберпространстве. И мы противодействуем краже интеллектуальной собственности, принудительной передаче технологий и

другим попыткам ослабить наши технологические преимущества, усиливая проверку инвестиций, экспортный контроль и ресурсы контрразведки. Точно так же, как мы стремимся объединить технические знания и дополнительный промышленный потенциал с нашими союзниками и партнерами, мы также укрепляем нашу коллективную способность противостоять попыткам ослабить наши общие технологические преимущества, в том числе посредством проверки инвестиций и экспортного контроля, а также разработки новых режимов там где ещё есть пробелы.

Инвестирование В Наших Людей

Мы сосредоточены на укреплении экономики путем строительства снизу вверх и посередине. С этой целью мы знаем, что наиболее эффективные государственные инвестиции - это те, которые мы делаем в наших людей. Мы стремимся расширить равный доступ к недорогому медицинскому обслуживанию и уходу за детьми; профессиональной подготовке на протяжении всей карьеры; и высококачественному образованию и профессиональной подготовке, включая науку, технологии, инженерное дело и математику (STEM), особенно для женщин и девочек. Эти инвестиции повысят наш экономический потенциал, сделав нашу рабочую силу более образованной, здоровой и производительной. Эта более сильная рабочая сила также создаст долгосрочные преимущества, которые укрепят нашу силу и жизнестойкость. Мы также поддерживаем работников, способствуя организации профсоюзов и ведению коллективных переговоров, а также повышая качество работы работников.

По мере того, как мы создаем условия для процветания наших людей, мы также будем продолжать делать Америку предпочтительным местом для талантов по всему миру. С момента основания нашей нации Америка была укреплена и обновлена иммигрантами, ищущими возможности и убежища на наших берегах — уникальное стратегическое преимущество. Мы продолжим сотрудничать с Конгрессом и принимать меры исполнительной власти для обеспечения того, чтобы наши системы иммиграции и приема беженцев были справедливыми, упорядоченными, гуманными, более удобными в управлении и соответствовали нашим ценностям и закону. И мы примем дальнейшие меры для обеспечения того, чтобы Соединенные Штаты оставались главным местом назначения для талантов в мире.

Укрепление Нашей Демократии

Наша демократия лежит в основе того, кто мы есть, и демократический эксперимент Америки уже давно является источником вдохновения для людей по всему миру. Наша система правления закрепляет верховенство закона и стремится защитить равенство и достоинство всех людей. Обдумывание и обоснованные дебаты побуждают нас исправлять наши ошибки, лучше удовлетворять общественные потребности и расширять круг возможностей. Мы не всегда соответствовали нашим идеалам, и в последние годы нашей

демократии был брошен вызов изнутри. Но мы никогда не отступали от наших идеалов, и в каждый трудный момент граждане выходили вперед, чтобы поддержать их. Во времена кризиса или ошибок в суждениях мы рассчитываем на большую демократию, а не на меньшую, чтобы проложить путь вперед. Наша демократия находится в процессе развития, и, учитывая и исправляя наши собственные недостатки, мы можем вдохновить других по всему миру делать то же самое.

Как американцы, мы все должны согласиться с тем, что вердикт народа, выраженный на выборах, должен уважаться и защищаться. Мы также считаем, что для укрепления нашей системы управления по-прежнему необходимы важнейшие реформы. Вот почему мы приняли меры исполнительной власти и настоятельно призвали принять важнейшее законодательство для защиты и поощрения избирательных прав и расширения демократического участия, и почему мы опираемся на работу поколений активистов по продвижению равенства и искоренению системных различий в наших законах, политике и институтах. Действительно, плюрализм, инклюзивность и разнообразие являются источником национальной силы в быстро меняющемся мире. Мы подтверждаем права на свободу слова, свободную прессу, мирные собрания и другие основные гражданские свободы. И в то же время мы противостоим угрозам нашей демократии, таким как внутренний терроризм, реализуя первую в истории нашей страны Национальную стратегию противодействия внутреннему терроризму и противостоя таким глобальным силам, как вооруженная коррупция, операции по манипулированию информацией, политическое вмешательство и нападения на верховенство закона, включая ситуации на выборах. Америка не потерпит иностранного вмешательства в наши выборы. Мы будем действовать решительно, чтобы защитить и предотвратить нарушения наших демократических процессов, и мы будем реагировать на будущее вмешательство, используя все соответствующие инструменты национальной власти.

Использование дипломатии для создания как можно более сильных коалиций

Непревзойденная сеть союзников и партнеров Соединенных Штатов защищает и продвигает наши интересы по всему миру — и является предметом зависти наших противников. Опираясь на эту сеть, мы соберем самые сильные из возможных коалиций для продвижения и защиты свободного, открытого, процветающего и безопасного мира. В эти коалиции войдут все страны, которые разделяют эти цели. В центре этой коалиции, чтобы обеспечить ее как можно более преобразующий характер, находятся демократические страны, которые разделяют наши интересы и ценности. Чтобы сделать наши коалиции максимально инклюзивными, мы также будем работать с любой страной, которая поддерживает порядок, основанный на правилах, в то время как мы продолжаем оказывать давление на всех партнеров, чтобы они уважали и продвигали демократию и права человека.

Преобразующее Сотрудничество

Чтобы решить самые сложные проблемы, с которыми сталкивается мир, нам необходимо добиться значительно более высокого уровня сотрудничества. Ключом к достижению этого является признание того, что ядром нашей инклюзивной коалиции являются те партнеры, которые наиболее тесно разделяют наши интересы. Договорные союзы Америки с другими демократическими странами являются основополагающими для нашей стратегии и занимают центральное место почти во всем, что мы делаем, чтобы сделать мир более мирным и процветающим. Наши союзники по НАТО и двусторонним договорам никогда не должны сомневаться в нашей воле и способности противостоять вместе с ними агрессии и запугиванию. По мере того, как мы модернизируем наши вооруженные силы и работаем над укреплением нашей демократии у себя дома, мы будем призывать наших союзников делать то же самое, в том числе путем инвестирования в возможности и осуществления планирования, необходимого для усиления сдерживания во все более враждебном мире.

Американские союзы и партнерства играли решающую роль в нашей политике национальной безопасности на протяжении восьми десятилетий, и их необходимо углублять и модернизировать, чтобы проложить это в будущем. НАТО отреагировало единством и силой, чтобы сдержать дальнейшую российскую агрессию в Европе, несмотря на то, что НАТО также приняло широкую новую повестку на Мадридском саммите 2022 года для решения системных вызовов со стороны КНР и других рисков безопасности от кибербезопасности до климата, а также согласилось с заявлением Финляндии и Швеции о вступлении в альянс. Недавно созданный Совет по торговле и технологиям США-ЕС координирует подходы к установлению правил дорожного движения по глобальным технологическим, экономическим и торговым вопросам, основанным на общих демократических ценностях. Наше партнерство в области безопасности AUKUS с Австралией и Соединенным Королевством способствует стабильности в Индо-Тихоокеанском регионе, одновременно углубляя интеграцию в области обороны и технологий. Мы продолжаем углублять сотрудничество с Пятью глазами (с Австралией, Канадой, Новой Зеландией и Соединенным Королевством). Обновленный Quad, объединяющий Соединенные Штаты с Японией, Индией и Австралией, решает региональные проблемы и продемонстрировал свою способность оказывать поддержку Индо-Тихоокеанскому региону, борясь с COVID-19 и изменением климата, углубляя партнерские отношения в области кибербезопасности и продвигая высокие стандарты безопасности инфраструктуры и здравоохранения. Наши разведывательные отношения с нашими союзниками являются стратегическим активом, который будет все больше влиять на нашу конкуренцию с нашими противниками, особенно в технологическом соперничестве.

Мы продолжим уделять приоритетное внимание поиску новых путей интеграции наших альянсов в Индо-Тихоокеанском регионе и Европе и разработке новых и более глубоких средств сотрудничества. Мы активизировали G7 как руководящий комитет развитых промышленных демократий мира и считаем, что он призван сыграть решающую роль в поддержке нашего общего видения международного порядка. G7 достигает наибольшей силы, когда она также официально привлекает другие страны с согласованными целями, например, на саммите 2022 года, в котором также участвовали Аргентина, Индия, Индонезия, Сенегал, Южная Африка и Украина. Интересам США лучше всего служит, когда наши европейские союзники и партнеры играют активную роль в Индо-Тихоокеанском регионе, в том числе в поддержке свободы судоходства и поддержании мира и стабильности в Тайваньском проливе. Аналогичным образом, мы хотим, чтобы наши союзники в Индо-Тихоокеанском регионе сотрудничали с нашими европейскими союзниками в формировании порядка, к которому мы все стремимся, а также противостояли России и сотрудничали с Европейским союзом и Соединенным Королевством в нашей конкуренции с КНР. Это не одолжение Соединенным Штатам. Наши союзники признают, что крах международного порядка в одном регионе в конечном счете поставит под угрозу его в других.

Эти демократические союзники и партнеры также необходимы для поддержки демократии и прав человека во всем мире. Действия по укреплению демократии и защите прав человека имеют решающее значение для Соединенных Штатов не только потому, что это соответствует нашим ценностям, но и потому, что уважение демократии и поддержка прав человека способствуют глобальному миру, безопасности и процветанию. Глобальные угрозы подотчетному и прозрачному управлению также угрожают нашей собственной демократической системе. Мы будем постоянно обновлять наш набор инструментов для продвижения демократии и противодействия авторитаризму. Президентская инициатива по демократическому обновлению качественно повышает нашу способность бороться с определяющими вызовами 2020-х годов, такими как масштабная коррупция, цифровые репрессии и нападения на выборы и независимые СМИ. Точно так же мы реагируем на постоянно меняющиеся способы, с помощью которых авторитаристы стремятся подорвать глобальный порядок, в частности, используя информацию в качестве оружия для подрыва демократии и поляризации обществ. Мы делаем это, работая с правительствами, гражданским обществом, независимыми СМИ и частным сектором, чтобы предотвратить вытеснение достоверной информации, разоблачение кампаний по дезинформации и укрепление целостность медиа-среды - основы процветающих демократий. Вместе с нашими союзниками и партнерами мы также привлекаем государства к ответственности за нарушения и ущемления прав человека, в том числе в отношении этнических и религиозных меньшинств, рассматривая борьбу с коррупцией как основной интерес национальной безопасности,

противодействуя транснациональным репрессиям и находясь вместе с людьми по всему миру на передовой линии борьбы за достоинство, равенство и справедливость. Мы подтверждаем нашу приверженность сотрудничеству с международным сообществом для достижения устойчивых, долгосрочных решений самого серьезного кризиса с беженцами со времен Второй мировой войны, в том числе путем переселения. Мы увеличили наш годовой лимит приема беженцев до 125 000 и перестраиваем и совершенствуем Программу приема беженцев в США, чтобы позволить нам достичь этой цели.

Инклюзивный мир

Подавляющее большинство стран хотят стабильного и открытого порядка, основанного на правилах, который уважает их суверенитет и территориальную целостность, обеспечивает справедливые средства экономического обмена с другими и способствует общему процветанию, а также позволяет сотрудничать в решении общих проблем. Они решительно не одобряют агрессию, принуждение и внешнее вмешательство. Они не заинтересованы в отмене давних правил и норм, чтобы сделать мир безопасным для агрессии и репрессий.

Мы поможем создать и сохранить коалиции, в которых участвуют все эти страны, и использовать их коллективные сильные стороны. Мы признаем, что некоторые могут питать сомнения по поводу американской мощи и нашей внешней политики. Другие могут не быть демократическими, но, тем не менее, зависят от международной системы, основанной на правилах. Тем не менее, то, что у нас есть общего, и перспектива более свободного и открытого мира, делает такую широкую коалицию необходимой и стоящей. Мы выслушаем и рассмотрим идеи, которые предложат наши партнеры о том, как это сделать.

Создание этой всеобъемлющей коалиции требует укрепления многосторонней системы для соблюдения основополагающих принципов Организации Объединенных Наций, включая уважение международного права. 141 страна выразила поддержку на Генеральной Ассамблее Организации Объединенных Наций резолюции, осуждающей неспровоцированную агрессию России против Украины. Мы продолжаем демонстрировать этот подход, затрагивая все регионы по всем вопросам, не с точки зрения того, против чего мы выступаем, а с точки зрения того, за что мы выступаем. В этом году мы сотрудничали с АСЕАН в целях развития инфраструктуры чистой энергетики и обеспечения безопасности на море в регионе. Мы запустили кампанию "Процветай Африка, строим вместе", направленную на стимулирование экономического роста по всему континенту и стимулирование торговли и инвестиций в секторах чистой энергетики, здравоохранения и цифровых технологий. Мы работаем над развитием партнерства со странами Атлантического океана, чтобы выработать и осуществлять общий подход к продвижению наших совместных целей в области развития, экономики, охраны окружающей среды, науки и управления на море. Мы активизировали региональные действия по решению основных

проблем, стоящих перед Западным полушарием, возглавив Американское партнерство во имя экономического процветания для стимулирования экономического подъема и мобилизовав регион на смелый и беспрецедентный подход к миграции посредством Лос-Анджелесской декларации о миграции и защите. На Ближнем Востоке мы работали над усилением сдерживания в отношении Ирана, деэскалацией региональных конфликтов, углублением интеграции между различными партнерами в регионе и укреплением энергетической стабильности.

Ярким примером инклюзивной коалиции является IPEF, которую мы запустили вместе с дюжиной региональных партнеров, на долю которых приходится 40 процентов мирового ВВП. Четыре столпа этой рамочной программы — торговля и цифровая экономика, цепочки поставок и устойчивость, чистая энергетика и декарбонизация, а также налогообложение и борьба с коррупцией — позволят этому партнерству определять правила дорожного движения для экономически важного региона и, следовательно, для мировой экономики.

Соединенные Штаты вместе с нашими партнерами по G7 запустили PGII для удовлетворения огромных потребностей в инфраструктуре в странах с низким и средним уровнем дохода. PGII стимулирует государственное и частное финансирование для продвижения климатической и энергетической безопасности, охраны здоровья, цифровых подключений и гендерного равенства — и все это при создании возможностей для американского бизнеса. Мы получили от Совета сотрудничества стран Персидского залива обязательства на сумму более 3 миллиардов долларов на проекты, соответствующие целям PGII. Мы использовали аналогичный подход в ряде других инициатив в области развития, также основанных на коалициях с участием многих заинтересованных сторон, которые могут мобилизовать широкий спектр ресурсов, чтобы различными способами продемонстрировать, что “демократия приносит пользу”, включая многолетний Чрезвычайный план Президента по борьбе со СПИДом (PEPFAR) и Глобальный фонд. Мы призываем весь мир предпринять смелые действия и повысить наши коллективные амбиции по достижению целевого показателя Глобального фонда в 18 миллиардов долларов на борьбу с ВИЧ / СПИДом, туберкулезом и малярией в течение следующих трех лет и запросили 2 миллиарда долларов в нашем бюджете на 2023 финансовый год, чтобы закрепить трехлетний взнос в размере 6 миллиардов долларов. из Соединенных Штатов. Эти инвестиции укрепят системы здравоохранения, ускорят прогресс в достижении всеобщего охвата услугами здравоохранения и расширят кадровый потенциал глобального здравоохранения.

Соединенные Штаты будут прагматично работать с любым партнером, готовым присоединиться к нам в конструктивном решении проблем, укреплении и построении новых связей, основанных на общих интересах. Это включает в себя не только национальные государства, но и группы гражданского общества, частные компании, благотворительные организации и субнациональные

правительства у себя дома и по всему миру. Благодаря проверенным инициативам, таким как Gavi, Альянс по вакцинам; новым платформам, отвечающим требованиям времени, таким как COVAX, и новым историческим усилиям по улучшению финансирования глобальной безопасности здравоохранения, включая Фонд финансового посредничества для предотвращения пандемии, обеспечения готовности и реагирования, мы создадим коалиции, соответствующие целям, и государственно-частные альянсы чтобы справиться с самыми сложными вызовами в мире.

Процветающий Мир

Мы также создадим новые способы работы с союзниками и партнерами в области развития и повышения человеческого достоинства, потому что мы признаем, что они являются неотъемлемой частью безопасности и процветания всех американцев. Инфекционные заболевания, терроризм, насильственный экстремизм, нелегальная миграция и другие угрозы часто возникают или ускоряются из-за более глубоких проблем в области развития, и как только они возникают, они не признают национальных границ. Транснациональные угрозы, в свою очередь, подрывают развитие, подпитывают нищету и человеческие страдания и подпитывают порочный круг.

Пандемия COVID-19 подорвала достижения в области развития и выявила сохраняющееся неравенство. Затяжные конфликты, растущая хрупкость, возрождение авторитаризма и все более частые климатические потрясения угрожают жизни людей, средствам к существованию и глобальной стабильности. Война России против Украины только усугубила эти угрозы, способствуя резкому росту цен на продовольствие и энергоносители, усугубляя бедность и подрывая продовольственную безопасность во всем мире.

Мы будем работать над тем, чтобы противостоять этим общим вызовам, и вновь заявляем о своей приверженности достижению Целей устойчивого развития путем налаживания более инклюзивных партнерских отношений в области развития, особенно путем привлечения местных партнеров к руководству, а также путем развертывания более широкого набора инструментов, включая стимулирующее финансирование и комплексные гуманитарные действия, меры в области развития и достижения мира. Мы уже применяем этот подход, чтобы помочь уязвимым странам повысить устойчивость к разрушительным последствиям климатического кризиса с помощью Чрезвычайного плана Президента по адаптации и

Устойчивости (PREPARE) и в поддержку демократического обновления через Партнерство в интересах демократического развития (PDD). Мы также внедряем этот подход к развитию для укрепления глобальной безопасности и систем здравоохранения и принятия принципиальных гуманитарных мер при устранении коренных причин нестабильности, конфликтов и кризисов, в том числе посредством Закона о глобальной нестабильности. Мы будем использовать наши гуманитарные инструменты, инструменты развития и

инструменты достижения мира более согласованно. И мы будем инвестировать в женщин и девочек, прислушиваться к голосам и фокусироваться на потребностях наиболее маргинализированных групп, включая сообщество ЛГБТК+; и продвигать инклюзивное развитие в целом.

В нашей работе по развитию мы будем продолжать использовать лучшие практики, которые отличают Соединенные Штаты и наших партнеров от наших конкурентов: прозрачность и подотчетность; высокие экологические, социальные, трудовые стандарты и стандарты инклюзивности; уважение прав человека; и местные партнерства, поддерживаемые иностранной помощью и надежным, устойчивым финансированием. Международные финансовые институты, включая Всемирный банк и Международный валютный фонд, также являются фактором, усиливающим наши ценности и интересы. Более сильный, более стабильный рост за рубежом означает более сильную экономику здесь, дома. По мере процветания других экономик спрос на экспорт товаров и услуг из США растет, создавая рабочие места в США. Мы будем работать над повышением чувствительности этих учреждений к приоритетам США, в том числе над тем, как лучше поддерживать развивающиеся страны, когда они переживают пандемию, а теперь и последствия российской войны с Украиной.

Модернизация и укрепление Наших Вооруженных Сил

Американские вооруженные силы - самая сильная боевая сила, которую когда-либо знал мир. Америка без колебаний применит силу, когда это будет необходимо для защиты наших национальных интересов. Но мы сделаем это в качестве последнего средства и только тогда, когда цели и миссия будут ясны и достижимы, согласуются с нашими ценностями и законами, наряду с невоенными инструментами, и миссия будет осуществляться с осознанного согласия американского народа.

Наш подход к национальной обороне подробно описан в Стратегии национальной обороны на 2022 год. Наша исходная предпосылка заключается в том, что мощные вооруженные силы США помогают продвигать и защищать жизненно важные национальные интересы США, поддерживая дипломатию, противостоя агрессии, сдерживая конфликты, демонстрируя силу и защищая американский народ и его экономические интересы. В условиях обостряющейся конкуренции роль вооруженных сил заключается в сохранении и получении преимуществ в боевых действиях при одновременном ограничении возможностей наших конкурентов. Военные будут действовать в срочном порядке для поддержания и усиления сдерживания, с фокусом на КНР как приближающуюся угрозу. Мы сделаем дисциплинированный выбор в отношении нашей национальной обороны и сосредоточим наше внимание на основных обязанностях вооруженных сил: защищать родину и сдерживать нападения и агрессию против Соединенных Штатов, наших союзников и партнеров, будучи готовыми сражаться и выигрывать национальные войны, если дипломатия и сдерживание потерпят неудачу. Для этого мы объединим

наши сильные стороны для достижения максимального эффекта в сдерживании актов агрессии — подход, который мы называем комплексным сдерживанием (см. текстовое поле на стр. 22). Мы будем управлять нашими вооруженными силами, используя подход к проведению кампаний — последовательность логически связанных военных действий для продвижения приоритетов, согласованных со стратегией. И мы создадим устойчивую экосистему вооруженных сил и обороны, чтобы гарантировать, что мы сможем выполнять эти функции на десятилетия вперед. Мы закончили самую продолжительную войну Америки в Афганистане, а вместе с ней и эпоху крупных военных операций по переделке других обществ, даже несмотря на то, что мы сохранили способность противостоять террористическим угрозам американскому народу по мере их возникновения.

Надежные в боевом отношении вооруженные силы - это основа сдерживания и способности Америки одерживать верх в конфликте. Мы модернизируем объединенные силы, чтобы они были смертоносными, живучими, устойчивыми, способными к выживанию, гибкими и быстро реагирующими, уделяя приоритетное внимание оперативным концепциям и обновленным возможностям ведения боевых действий. Война на Украине подчеркивает важность динамично развивающейся оборонно-промышленной базы для Соединенных Штатов и их союзников и партнеров. Она должна быть способна не только быстро производить проверенные средства, необходимые для защиты от агрессии противника, но и обладать полномочиями по внедрению инноваций и творческому проектированию решений по мере изменения условий боя. Поскольку новые технологии трансформируют ведение войны и создают новые угрозы для Соединенных Штатов, наших союзников и партнеров, мы инвестируем в целый ряд передовых технологий, включая приложения в киберпространстве и космосе, средства поражения ракет, надежный искусственный интеллект и квантовые системы, своевременно развертывая новые возможности на поле боя. Привлечение союзников и партнеров на каждом этапе планирования обороны имеет решающее значение для конструктивного сотрудничества. Мы также стремимся устранить барьеры для более глубокого сотрудничества с союзниками и партнерами, включая вопросы, связанные с совместным развитием потенциала и производства, чтобы сохранить наше общее военно-технологическое преимущество.

Ядерное сдерживание остается главным приоритетом для нации и основой комплексного сдерживания. Надежные и эффективные ядерные силы лежат в основе наших оборонных приоритетов, сдерживая стратегические атаки, обеспечивая союзников и партнеров и позволяя нам достичь наших целей, если сдерживание не удастся. Наши конкуренты и потенциальные противники вкладывают значительные средства в новое ядерное оружие. К 2030-м годам Соединенным Штатам впервые потребуется сдерживать две крупные ядерные державы, каждая из которых будет располагать современными и разнообразными глобальными и региональными ядерными силами. Чтобы

гарантировать, что наши средства ядерного сдерживания по-прежнему реагируют на угрозы, с которыми мы сталкиваемся, мы модернизируем ядерную триаду, ядерное командование, контроль и связь, а также нашу инфраструктуру ядерного оружия, а также укрепляем наши расширенные обязательства по сдерживанию перед нашими союзниками. Мы по-прежнему в равной степени привержены снижению рисков ядерной войны. Это включает в себя принятие дальнейших шагов по снижению роли ядерного оружия в нашей стратегии и достижение реалистичных целей взаимного, поддающегося проверке контроля над вооружениями, которые вносят вклад в нашу стратегию сдерживания и укрепляют глобальный режим нераспространения.

Наиболее важные инвестиции сделаны в чрезвычайные Добровольческие силы Армии, Корпуса морской пехоты, Военно—морского флота, Военно-воздушных сил, Космических сил, Береговой охраны - вместе с нашей гражданской рабочей силой Министерства обороны. Наши военнослужащие являются основой национальной обороны Америки, и мы заботимся об их благополучии и их семьях во время службы и за ее пределами. Мы будем поддерживать наш основополагающий принцип гражданского контроля над вооруженными силами, признавая, что здоровые гражданско-военные отношения, основанные на взаимном уважении, необходимы для военной эффективности. Мы будем повышать эффективность сил, поощряя разнообразие и инклюзивность; активизируя наши усилия по предотвращению самоубийств; устраняя такие бедствия, как сексуальное насилие, домогательства и другие формы насилия, надругательств и дискриминации; и искореняя насильственный экстремизм. Мы также выполним священное обязательство нашей нации заботиться о ветеранах и их семьях, когда наши войска вернутся домой.

Комплексное сдерживание

Соединенные Штаты жизненно заинтересованы в сдерживании агрессии со стороны КНР, России и других государств. Более способные конкуренты и новые стратегии угрожающего поведения ниже и выше традиционного порога конфликта означают, что мы не можем позволить себе полагаться исключительно на обычные силы и ядерное сдерживание. Наша оборонная стратегия должна поддерживать и укреплять сдерживание, при этом КНР является нашим основным вызовом.

Наша Стратегия национальной обороны основывается на комплексном сдерживании: безупречном сочетании возможностей для убеждения потенциальных противников в том, что издержки их враждебных действий перевешивают их выгоды. Это влечет за собой:

⊥ **Интеграцию во всех областях**, признавая, что стратегии наших конкурентов действуют в военной (наземной, воздушной, морской, кибернетической и космической) и невоенной (экономической, технологической и информационной) областях - что мы тоже должны делать.

⊥ **Интеграцию между регионами**, понимание того, что наши конкуренты сочетают экспансивные амбиции с растущими возможностями угрожать интересам США в ключевых регионах и на родине.

⊥ **Интеграцию по всему спектру конфликтов**, чтобы помешать конкурентам изменить статус-кво таким образом, чтобы нанести ущерб нашим жизненно важным интересам, находясь на грани вооруженного конфликта.

⊥ **Интеграцию в рамках правительства США** для использования всего спектра американских преимуществ, от дипломатии, разведки и экономических инструментов до помощи в обеспечении безопасности и принятия решений о силовой позиции.

⊥ **Интеграцию с союзниками и партнерами** посредством инвестиций в оперативную совместимость и развитие совместного потенциала, планирование совместных действий и скоординированные дипломатические и экономические подходы.

Комплексное сдерживание требует от нас более эффективной координации, взаимодействия и инноваций, чтобы любой конкурент, думающий о том, чтобы добиться преимущества в одной области, понимал, что мы можем ответить и во многих других. Это усиливает традиционную поддержку надежных в боевом отношении обычных и стратегических возможностей, позволяя нам лучше формировать представления противника о рисках и издержках действий против основных интересов США в любое время и в любой области.

ЧАСТЬ III: НАШИ ГЛОБАЛЬНЫЕ ПРИОРИТЕТЫ

“Проблемы, с которыми мы сталкиваемся сегодня, действительно велики, но наши возможности больше. Наша приверженность должна быть еще большей. Итак, давайте объединимся, чтобы еще раз заявить о безошибочной решимости, что народы мира по-прежнему едины, что мы отстаиваем ценности Устава ООН, что мы по-прежнему верим, что, работая вместе, мы сможем повернуть дугу истории к более свободному и справедливому миру для всех наших детей, хотя ни один из нас полностью не достиг этого. Мы не пассивные свидетели истории; мы - авторы истории. Мы можем сделать это — мы должны это сделать — для себя и для нашего будущего, для человечества”.

Президент Джозеф Р. Байден-младший

77-я сессия Генеральной Ассамблеи Организации Объединенных Наций

Шаги, описанные в предыдущем разделе — наращивание нашей внутренней мощи для поддержания конкурентного преимущества; использование нашей дипломатической мощи для создания как можно более сильной коалиции в поддержку открытого, свободного, процветающего и безопасного мира; а также модернизация и укрепление наших вооруженных сил позволят Соединенным Штатам укрепить международный порядок это принесло широкие выгоды американскому народу на протяжении десятилетий и позволило превзойти наших конкурентов, которые предлагают иное видение. Широта и сложность наших глобальных интересов означают, что нам необходимо использовать эту силу стратегически. Первостепенное значение имеют три взаимосвязанных направления усилий — противодействие вызовам международному порядку, создаваемым нашими стратегическими конкурентами, решение общих глобальных проблем и формирование правил дорожного движения в области технологий, кибербезопасности, торговли и экономики.

Превосходя Китай и сдерживая Россию

КНР и Россия все больше сближаются друг с другом, но вызовы, которые они ставят, в ключевых моментах, различны. Мы будем уделять приоритетное внимание сохранению устойчивого конкурентного преимущества перед КНР, одновременно сдерживая все еще чрезвычайно опасную Россию.

Китай

КНР - единственный конкурент, обладающий как намерением изменить международный порядок, так и, во все большей степени, экономической, дипломатической, военной и технологической мощью для этого. Пекин стремится создать расширенную сферу влияния в Индо-Тихоокеанском регионе и стать ведущей мировой державой. Он использует свой технологический потенциал и растущее влияние на международные институты, чтобы создать более благоприятные условия для своей собственной авторитарной модели и формировать глобальное использование технологий и нормы, чтобы отдавать предпочтение своим интересам и ценностям. Пекин часто использует свою экономическую мощь для принуждения стран. Она извлекает выгоду из открытости международной экономики, ограничивая доступ к своему внутреннему рынку, и стремится сделать мир более зависимым от КНР, одновременно уменьшая свою собственную зависимость от мира. КНР также инвестирует в вооруженные силы, которые быстро модернизируются, становятся все более боеспособными в Индо-Тихоокеанском регионе и набирают силу и охват во всем мире – и все это в стремлении подорвать альянсы США в регионе и по всему миру.

В то же время КНР также занимает центральное место в мировой экономике и оказывает значительное влияние на общие проблемы, в частности, изменение

климата и глобальное общественное здравоохранение. Соединенные Штаты и КНР могут мирно сосуществовать, совместно участвовать в человеческом прогрессе и вносить в него свой вклад.

Наша стратегия в отношении КНР состоит из трех частей: 1) инвестировать в основы нашей внутренней силы – нашу конкурентоспособность, наши инновации, нашу устойчивость, нашу демократию, 2) согласовывать наши усилия с нашей сетью союзников и партнеров, действуя с общей целью и по общему делу, и 3) конкурировать ответственно с КНР для защиты наших интересов и построения нашего видения будущего. Первые два элемента — инвестирование и согласование — описаны в предыдущем разделе и необходимы для того, чтобы превзойти КНР в технологической, экономической, политической, военной областях, разведке и глобальном управлении.

Конкуренция с КНР наиболее выражена в Индо-Тихоокеанском регионе, но она также приобретает все более глобальный характер. По всему миру в каждом регионе и во всех сферах экономики, технологий, дипломатии, развития, безопасности и глобального управления разыгрывается борьба за то, чтобы написать правила дорожного движения и сформировать отношения, которые управляют глобальными делами.

В соперничестве с КНР, как и на других аренах, ясно, что следующие десять лет станут решающим десятилетием. Сейчас мы находимся в переломном моменте, когда выбор, который мы делаем, и приоритеты, которые мы преследуем сегодня, направят нас по пути, который определит наше конкурентное положение на долгое время в будущем.

Многие из наших союзников и партнеров, особенно в Индо-Тихоокеанском регионе, находятся на передовой линии принуждения КНР и справедливо полны решимости стремиться обеспечить свою собственную автономию, безопасность и процветание. Мы будем поддерживать их способность принимать суверенные решения в соответствии со своими интересами и ценностями, свободные от внешнего давления, и работать над обеспечением высококачественных и масштабных инвестиций, помощи в целях развития и рынков. Наша стратегия потребует от нас партнерства, поддержки и удовлетворения экономических потребностей и потребностей в области развития стран-партнеров не ради конкуренции, а ради них самих. Мы будем действовать с общей целью для решения целого ряда проблем – от ненадежной цифровой инфраструктуры и принудительного труда в цепочках поставок до незаконного, несообщаемого и нерегулируемого рыболовства. Мы будем привлекать Пекин к ответственности за злоупотребления – геноцид и преступления против человечности в Синьцзяне, нарушения прав человека в Тибете и ликвидацию автономии и свобод Гонконга – даже несмотря на то, что он стремится оказать давление на страны и сообщества, чтобы заставить их замолчать. Мы продолжим уделять приоритетное внимание инвестициям в боеспособные, заслуживающие доверия вооруженные силы, которые

сдерживают агрессию против наших союзников и партнеров в регионе и могут помочь этим союзникам и партнерам защитить себя.

Мы неизменно заинтересованы в поддержании мира и стабильности Тайваньского пролива, что имеет решающее значение для региональной и глобальной безопасности и процветания и является предметом международной озабоченности и внимания. Мы выступаем против любых односторонних изменений статус-кво с любой стороны и не поддерживаем независимость Тайваня. Мы по-прежнему привержены нашей политике "единого Китая", которая основывается на Законе об отношениях с Тайванем, Трех совместных коммюнике и Шести гарантиях. И мы будем выполнять наши обязательства в соответствии с Законом об отношениях с Тайванем по поддержке самообороны Тайваня и сохранению нашей способности противостоять любому применению силы или принуждения против Тайваня.

Хотя у союзников и партнеров могут быть разные взгляды на КНР, наш дипломатический подход и собственное поведение КНР создали значительные и растущие возможности для согласования подходов и достижения результатов. По всей Европе, Азии, Ближнему Востоку, Африке и Латинской Америке страны четко осознают природу вызовов, которые ставит КНР. Правительства хотят устойчивых государственных финансов. Работники хотят, чтобы к ним относились с достоинством и уважением. Новаторы хотят получать вознаграждение за свою изобретательность, готовность к риску и настойчивые усилия. А предприимчивые предприятия хотят открытых и свободных вод, через которые можно было бы торговать их продукцией.

В то время как мы активно конкурируем, мы будем ответственно подходить к соревнованиям. Мы будем стремиться к большей стратегической стабильности посредством мер, которые снижают риск непреднамеренной военной эскалации, улучшают кризисные коммуникации, повышают взаимную прозрачность и, в конечном счете, вовлекают Пекин в более официальные усилия по контролю над вооружениями. Мы всегда будем готовы работать с КНР там, где наши интересы совпадают. Мы не можем позволить разногласиям, которые разделяют нас, помешать нам двигаться вперед по приоритетам, которые требуют, чтобы мы работали вместе на благо наших людей и на благо всего мира. Это включает в себя климат, угрозы пандемии, нераспространение, борьбу с незаконными наркотиками, глобальный продовольственный кризис и макроэкономические вопросы. Короче говоря, мы будем конструктивно взаимодействовать с КНР везде, где сможем, не в качестве одолжения нам или кому-либо еще, и никогда в обмен на отступление от наших принципов, а потому, что совместная работа над решением больших проблем - это то, чего мир ожидает от великих держав, и потому, что это непосредственно в наших интересах. Ни одна страна не должна препятствовать прогрессу в решении экзистенциальных транснациональных проблем, таких как климатический кризис, из-за двусторонних разногласий.

Хотя у нас есть глубокие разногласия с Коммунистической партией Китая и китайским правительством, эти различия существуют между правительствами и системами, а не между нашими людьми. Узы семьи и дружбы продолжают связывать американский и китайский народы. Мы глубоко уважаем их достижения, их историю и их культуру. Расизму и ненависти нет места в стране, построенной поколениями иммигрантов, чтобы выполнить обещание о возможностях для всех. И мы намерены работать вместе, чтобы решать вопросы, которые наиболее важны для народов обеих стран.

Россия

В течение последнего десятилетия российское правительство решило проводить империалистическую внешнюю политику с целью свержения ключевых элементов международного порядка. Кульминацией этого стало полномасштабное вторжение в Украину в попытке свергнуть ее правительство и поставить ее под контроль России. Но эта атака не произошла внезапно; ей предшествовало вторжение России в Украину в 2014 году, ее военное вмешательство в Сирию, ее давние усилия по дестабилизации своих соседей с использованием разведывательных и кибернетических возможностей, а также ее вопиющие попытки подорвать внутренние демократические процессы в странах Европы, Центральной Азии и по всему миру. Россия также нагло вмешивалась в политику США и работала над тем, чтобы посеять разногласия среди американского народа. И дестабилизирующие действия России не ограничиваются международной ареной. Внутри страны российское правительство при президенте Путине нарушает права человека своих граждан, подавляет оппозицию и закрывает независимые СМИ. Сейчас в России застойная политическая система, которая не реагирует на потребности своего народа.

Соединенные Штаты при сменявших друг друга администрациях неоднократно предпринимали значительные усилия, чтобы наладить контакт с Россией, чтобы ограничить наше соперничество и определить прагматичные области сотрудничества. Президент Путин отверг эти усилия, и теперь ясно, что он не изменится. Россия сейчас представляет непосредственную и постоянную угрозу международному миру и стабильности. Речь идет не о борьбе между Западом и Россией. Речь идет об основополагающих принципах Устава ООН, участником которого является Россия, в частности, об уважении суверенитета, территориальной целостности и запрете на приобретение территории путем войны.

Мы ведем единый, принципиальный и решительный ответ на российское вторжение, и мы сплотили весь мир, чтобы поддержать украинский народ, который храбро защищает свою страну. Работая с широкой и прочной международной коалицией, мы собрали почти рекордные объемы помощи в области безопасности, чтобы обеспечить Украине средства для самообороны. Мы оказывали гуманитарную, экономическую помощь и помощь в целях

развития, чтобы укрепить суверенное, избранное правительство Украины и помочь миллионам беженцев, которые были вынуждены покинуть свои дома. Мы будем продолжать поддерживать народ Украины, когда он дает отпор неприкрытой агрессии России. И мы сплотим весь мир, чтобы привлечь Россию к ответственности за зверства, которые она совершала по всей Украине.

Вместе с нашими союзниками и партнерами Америка помогает превратить войну России против Украины в стратегический провал. По всей Европе НАТО и Европейский союз едины в противостоянии России и защите общих ценностей. Мы ограничиваем стратегические секторы экономики России, включая оборону и аэрокосмическую отрасль, и мы будем продолжать противодействовать попыткам России ослабить и дестабилизировать суверенные государства и подорвать многосторонние институты. Вместе с нашими союзниками по НАТО мы укрепляем нашу оборону и сдерживание, особенно на восточном фланге Альянса. Принятие Финляндии и Швеции в НАТО еще больше повысит нашу безопасность и возможности. И мы вновь сосредоточиваем наше внимание на укреплении нашей коллективной устойчивости к общим угрозам со стороны России, включая асимметричные угрозы. В более широком смысле, война Путина глубоко понизила статус России по отношению к Китаю и другим азиатским державам, таким как Индия и Япония. Мягкая сила и дипломатическое влияние Москвы ослабли, в то время как ее усилия по превращению энергетики в оружие привели к обратным результатам. Исторический глобальный ответ на войну России против Украины посылает громкий сигнал о том, что страны не могут пользоваться преимуществами глобальной интеграции, попирая основные принципы Устава ООН.

Хотя некоторые аспекты нашего подхода будут зависеть от траектории войны в Украине, ряд элементов уже ясен. Во-первых, Соединенные Штаты будут продолжать поддерживать Украину в ее борьбе за свободу, мы поможем Украине восстановиться экономически и будем поощрять ее региональную интеграцию с Европейским союзом. Во-вторых, Соединенные Штаты будут защищать каждый дюйм территории НАТО и будут продолжать создавать и углублять коалицию с союзниками и партнерами, чтобы помешать России нанести дальнейший ущерб европейской безопасности, демократии и институтам. В-третьих, Соединенные Штаты будут сдерживать и, при необходимости, реагировать на действия России, которые угрожают основным интересам США, включая российские атаки на нашу инфраструктуру и нашу демократию. В-четвертых, обычные вооруженные силы России будут ослаблены, что, вероятно, увеличит зависимость Москвы от ядерного оружия в ее военном планировании. Соединенные Штаты не позволят России или какой-либо другой державе достичь своих целей путем применения или угрозы применения ядерного оружия. Америка сохраняет заинтересованность в сохранении стратегической стабильности и развитии более обширной, прозрачной и поддающейся проверке инфраструктуры контроля над

вооружениями для успеха Нового договора СНВ и в восстановлении европейских механизмов безопасности, которые из-за действий России пришли в упадок. Наконец, Соединенные Штаты будут поддерживать и развивать прагматичные способы взаимодействия для решения вопросов, по которым сотрудничество с Россией может быть взаимовыгодным.

Соединенные Штаты уважают российский народ и его вклад в науку, культуру и конструктивные двусторонние отношения на протяжении многих десятилетий. Несмотря на стратегический просчет российского правительства при нападении на Украину, именно российский народ определит будущее России как крупной державы, способной вновь играть конструктивную роль в международных делах. Соединенные Штаты будут приветствовать такое будущее, а тем временем продолжат противодействовать агрессии, совершаемой российским правительством.

Сотрудничество в решении общих проблем

Соединенные Штаты должны поддерживать и расширять международное сотрудничество по общим вызовам даже в эпоху усиления межгосударственной конкуренции. В идеальном мире правительства должны были бы ответственно конкурировать там, где их интересы расходятся, и сотрудничать там, где они сходятся, — но на практике так не всегда получалось. Соединенные Штаты, например, ясно дали понять, что мы не будем поддерживать увязку вопросов таким образом, чтобы это обусловливало сотрудничество по общим вызовам, но некоторые в Пекине столь же ясно дали понять, что КНР следует ожидать уступок по несвязанным вопросам в качестве предварительного условия сотрудничества по общим вызовам, таким как изменение климата. Мы также видели, как КНР решила не сотрудничать должным образом со Всемирной организацией здравоохранения и международным сообществом в глобальных мерах реагирования на COVID-19, в том числе в расследовании его происхождения. Это также продолжает угрожать миру неадекватными действиями по борьбе с изменением климата внутри страны, особенно в отношении массового использования и наращивания угольной энергетики.

Наша стратегия по решению общих проблем, требующих глобального сотрудничества, включает в себя два одновременных направления: на одном направлении мы будем в полной мере привлекать все страны и учреждения к сотрудничеству в борьбе с общими угрозами, в том числе путем проведения реформ там, где институциональные меры оказались неадекватными. В то же время мы также удвоим наши усилия по углублению нашего сотрудничества с партнерами-единомышленниками. На обоих направлениях мы также будем стремиться использовать положительные эффекты конкуренции, продвигая гонку к вершине, чтобы активизировать международные усилия по решению этих проблем.

Климатическая и энергетическая безопасность

Климатический кризис - это экзистенциальный вызов нашего времени. Потепление планеты ставит под угрозу американцев и людей по всему миру, подвергая риску поставки продовольствия и воды, общественное здравоохранение, инфраструктуру и нашу национальную безопасность. Ученые говорят нам, что без немедленных глобальных действий по сокращению выбросов потепление скоро превысит 1,5 градуса, что приведет к дальнейшей экстремальной жаре и погоде, повышению уровня моря и катастрофической утрате биоразнообразия.

Глобальные действия начинаются у нас дома, где мы делаем беспрецедентные инвестиции поколений в переход к чистой энергии через IRA, одновременно создавая миллионы хорошо оплачиваемых рабочих мест и укрепляя американскую промышленность. Мы повышаем готовность на федеральном уровне, в штатах и на местном уровне к растущим экстремальным погодным угрозам и сопротивляемость им. Мы интегрируем изменение климата в наше планирование и политику в области национальной безопасности. Эта внутренняя работа является ключом к нашему международному авторитету и к тому, чтобы побудить другие страны к реализации своих собственных амбиций и действий.

Соединенные Штаты активизируют мир и стимулируют дальнейшие действия. Опираясь на Саммит лидеров по климату, Форум крупнейших экономик и процесс Парижского соглашения, мы помогаем странам выполнить и усилить их определяемый на национальном уровне вклад, сократить выбросы, бороться с метаном и другими сверхпоглощающими веществами, способствовать абсорбции двуокиси углерода, адаптироваться к наиболее серьезным последствиям изменения климата и положить конец вырубке лесов в течение следующее десятилетие. Мы также используем наш экономический потенциал для ускорения декарбонизации. Наше соглашение о производстве стали с ЕС, первое в истории соглашение по стали и алюминию, направленное как на сокращение выбросов углерода, так и на глобальные избыточные мощности, является моделью для будущих механизмов торговли, ориентированных на изменение климата. И мы прекращаем государственное финансирование неослабевающей угольной энергетики и мобилизуем финансирование для ускорения инвестиций в адаптацию и энергетический переход.

Такие события, как агрессивная война России против Украины, ясно показали настоятельную необходимость ускорить переход от ископаемого топлива. Мы знаем, что долгосрочная энергетическая безопасность зависит от чистой энергии. Признавая, что этот переход не произойдет в одночасье, мы будем работать с партнерами и союзниками, чтобы обеспечить энергетическую безопасность и доступность по цене, обеспечить доступ к критически важным цепочкам поставок полезных ископаемых и создать справедливый переход для пострадавших работников. Благодаря совместной работе в Международном энергетическом агентстве, Целевой группе США-ЕС по европейской энергетической безопасности, Министерском совещании по чистой энергетике

и инновациям Миссии, Power Africa, Газовом форуме Восточного Средиземноморья, Партнерстве по Трансатлантическому сотрудничеству в области энергетики и климата и других важных форумах, мы будем предпринимать конкретные действия для достижения энергетической безопасное будущее.

Многие страны с низким и ниже среднего уровнем дохода нуждаются в помощи, особенно в усилиях по смягчению последствий и адаптации. Вот почему мы стремимся ежегодно выделять более 11 миллиардов долларов на финансирование борьбы с изменением климата и призываем партнеров увеличить свои собственные взносы. Мы учитываем изменение климата в инвестиционных стратегиях наших институтов финансирования развития, в том числе через PGII, и работаем с международными организациями, такими как Всемирный банк и региональные банки развития, чтобы они делали то же самое.

Пандемии и биологическая защита

COVID-19 унес жизни почти 6,5 миллионов человек по всему миру, включая более 1 миллиона американцев, но следующая пандемия может быть намного хуже — такой же заразной, но более смертоносной. У нас есть небольшая возможность предпринять шаги на национальном и международном уровнях для подготовки к следующей пандемии и укрепления нашей биологической защиты.

В Соединенных Штатах это требует подготовки к катастрофическим биологическим рискам, в том числе путем улучшения раннего предупреждения и эпиднадзора за заболеваниями, обмена данными и прогнозирования; ускорения разработки, внутреннего производства и предоставления медицинских контрмер; продвижения разработки и производства безопасных биотехнологий; и преодоления неравенства в качестве медицинской помощи и доступе к ней.

На международном уровне это требует действий на нескольких фронтах. Соединенные Штаты подтвердили приверженность COVAX, крупнейшим донором которой мы являемся, Всемирной организации здравоохранения, и совместному подходу к обеспечению глобальной безопасности здравоохранения. Мы признаем, что никто не будет в безопасности, пока все не будут в безопасности, именно поэтому мы пожертвовали на международном уровне больше вакцин, чем любая другая страна, без каких-либо политических условий. Мы работаем с союзниками и партнерами, включая благотворительные организации и частный сектор, чтобы стимулировать устойчивое производство вакцин в Африке и Южной Азии.

Мы признаем, что мы должны взаимодействовать со всеми странами по вопросам глобального общественного здравоохранения, включая те, с которыми мы не согласны, потому что пандемии не знают границ. Мы также

признаем, что некоторые из наших международных институтов в прошлом потерпели неудачу и нуждаются в реформировании. Хотя мы считаем, что многие из этих реформ могут быть согласованы и реализованы в течение срока полномочий этой администрации, мы также признаем, что в конечном итоге некоторые из них могут потерпеть неудачу, потому что другие страны не разделяют нашу веру в большую прозрачность и обмен важнейшими данными с международным сообществом. Поэтому, взаимодействуя глобально и через международные институты, мы также будем углублять наше сотрудничество с государствами-единомышленниками, чтобы продвигать реформы в области обеспечения готовности к пандемии и, при необходимости, более тесно сотрудничать, чтобы установить более высокие стандарты, которым могут подражать другие.

Мы также будем бороться с растущим риском, создаваемым преднамеренными и случайными биологическими рисками, в том числе благодаря нашей способности быстро обнаруживать, идентифицировать и приписывать агенты, а также разрабатывать медицинские контрмеры. Работая с партнерами и союзниками, мы будем укреплять Конвенцию о биологическом оружии, чтобы сдерживать возможности государства в области ведения биологической войны; предотвращать приобретение или применение биологического оружия террористами; и укреплять международные нормы, направленные против разработки и применения биологического оружия. Мы также будем снижать биологические риски, связанные с достижениями в области технологий и исследований и разработок двойного назначения, в том числе путем установления и укрепления международных норм и практики в области биобезопасности.

Отсутствие продовольственной безопасности

Глобальные продовольственные системы сегодня находятся под угрозой из различных источников, включая вторжение России в Украину, экономические последствия пандемии COVID-19, климатические явления и затяжные конфликты — все это грозит ввергнуть в крайнюю нищету в 2022 году на 75-95 миллионов больше людей, чем ожидалось до пандемии. Кризис продовольственной безопасности стал особенно опасным из-за агрессии России против Украины, которая забрала с рынка большую часть украинского зерна и усугубила и без того обостряющуюся глобальную проблему продовольственной безопасности. Чтобы удовлетворить потребности сотен миллионов людей, которые сейчас страдают в результате этого, Соединенные Штаты предоставляют больше гуманитарной помощи, чем когда-либо прежде. Мы остаемся крупнейшим донором Мировой продовольственной программы и ведущим донором почти в каждой стране, переживающей гуманитарный продовольственный кризис.

В долгосрочной перспективе мы объединяем мир для поиска путей решения широкого круга проблем, связанных с мировым продовольственным

обеспечением. Достижение устойчивой глобальной продовольственной безопасности требует постоянной бдительности и действий со стороны всех правительств в партнерстве с многосторонними учреждениями и неправительственными организациями. Работая вместе с нашими партнерами, мы запустили "Дорожную карту глобальной продовольственной безопасности: призыв к действию", которая призывает более 100 подписавших ее государств предпринять ряд действий, включая сохранение открытых рынков продовольствия и сельскохозяйственной продукции, увеличение производства удобрений и инвестиции в устойчивое к изменению климата сельское хозяйство. Соединенные Штаты также реализуют Глобальную стратегию продовольственной безопасности, которая направлена на сокращение глобальной бедности, голода и недоедания путем поддержки инклюзивного и устойчивого экономического роста, основанного на сельском хозяйстве; укрепления жизнестойкости людей и продовольственных систем; и поддержки хорошо питающегося здорового населения, особенно среди женщин и детей. Это требует работы во всех продовольственных системах, чтобы учитывать каждый шаг от выращивания до потребления и интегрировать эти усилия в более масштабную работу по климату, здравоохранению, смягчению последствий конфликтов и достижения мира. Для обеспечения того, чтобы эти усилия были долговременными и устойчивыми, необходимо сосредоточить внимание на равенстве и инклюзивности, а также на партнерстве как с местными партнерами, так и с международными организациями. Продвигаясь вперед, Соединенные Штаты должны продолжать удовлетворять как острые потребности, так и совместную работу по обеспечению устойчивой продовольственной безопасности в долгосрочной перспективе.

Контроль над вооружениями и нераспространение

Распространение ядерного, химического и биологического оружия является жизненно важной и долговременной глобальной проблемой, требующей устойчивого сотрудничества для предотвращения распространения оружия массового уничтожения и расщепляющихся материалов, средств их доставки и обеспечивающих технологий. Соединенные Штаты будут работать с союзниками и партнерами, гражданским обществом и международными организациями над укреплением механизмов контроля над вооружениями и нераспространения, особенно во время конфликтов, когда риски эскалации выше. Мы будем бороться с экзистенциальной угрозой, создаваемой распространением ядерного оружия, посредством возобновления руководства в области контроля над вооружениями и нераспространения. Мы будем продолжать стремиться к прагматичному взаимодействию с конкурентами в вопросах стратегической стабильности и снижения рисков. Наш подход будет акцентировать внимание на мерах, которые предотвращают дорогостоящую гонку вооружений, снижают вероятность просчетов и дополняют стратегии сдерживания США и союзников.

Мы будем возглавлять двусторонние и многосторонние усилия по контролю над вооружениями и укреплять существующие режимы, рамки и институты, включая Договор о нераспространении ядерного оружия, Организацию по Договору о всеобъемлющем запрещении ядерных испытаний, Международное агентство по атомной энергии и другие органы Организации Объединенных Наций, чтобы продлить более чем семидесятилетний рекорд неприменения ядерного оружия. Мы будем поддерживать Организацию по запрещению химического оружия и Конвенцию о биологическом оружии и укреплять нормы, направленные против владения и применения химического и биологического оружия. Мы будем продолжать руководить миром в скоординированных усилиях по блокированию ядерных и радиологических материалов и предотвращению приобретения их террористами. И мы обеспечим, чтобы многосторонние режимы экспортного контроля были оснащены для борьбы с дестабилизирующими появляющимися технологиями и для согласования экспортной политики государств-единомышленников по отношению к странам, вызывающим озабоченность.

Терроризм

Сегодняшняя террористическая угроза более идеологически разнообразна и географически размыта, чем два десятилетия назад. "Аль-Каида", ИГИЛ и связанные с ними силы распространились из Афганистана и Ближнего Востока в Африку и Юго-Восточную Азию.

Сирия, Йемен и Сомали остаются убежищами террористов; местные филиалы стали укоренившимися участниками региональных конфликтов. Многие из этих групп по-прежнему намерены осуществлять или вдохновлять других на нападения на Соединенные Штаты и наши интересы за рубежом, даже несмотря на то, что годы постоянной борьбы с терроризмом и давления правоохранительных органов ограничили их возможности, а усиленные меры безопасности и обмен информацией улучшили нашу обороноспособность. Тем временем мы сталкиваемся с резко возросшими угрозами со стороны целого ряда внутренних воинствующих экстремистов здесь, в Соединенных Штатах.

Америка остается непоколебимой в защите нашей страны, наших людей и объектов за рубежом от всего спектра террористических угроз, с которыми мы сталкиваемся в 21 веке. По мере развития угрозы должен развиваться и наш подход к борьбе с терроризмом. С этой целью в прошлом году мы завершили самую продолжительную войну Америки в Афганистане, давным-давно достигнув нашей цели по свершению правосудия над Усамой Бен Ладеном и другими ключевыми лидерами "Аль-Каиды". Мы уверены в нашей способности продолжать борьбу с "Аль-Каидой", ИГИЛ и связанными с ними силами из-за горизонта, как мы продемонстрировали в ходе операции по убийству Аймана аз-Завахири. Мы позаботимся о том, чтобы Афганистан никогда больше не служил убежищем для террористических нападений на Соединенные Штаты

или наших союзников, и мы будем привлекать Талибов к ответственности за их публичные обязательства по борьбе с терроризмом.

По всему миру мы будем расширять сотрудничество и поддержку надежных партнеров, переходя от стратегии “под руководством США и с поддержкой партнеров” к стратегии “под руководством партнеров и с поддержкой США”. Это требует создания или расширения систем для предотвращения, обнаружения и реагирования на угрозы по мере их развития, в том числе путем укрепления правоохранительных и судебных систем партнеров, улучшения обмена информацией об угрозах, повышения безопасности границ, противодействия финансированию терроризма, нацеливания на предотвращение терроризма и экстремистские программы размежевания, а также предотвращения вербовки и мобилизации террористов онлайн и офлайн к насилию. Это также требует устранения коренных причин радикализации путем использования усилий США и партнеров для поддержки эффективного управления, содействия стабилизации и экономическому развитию, а также разрешения продолжающихся конфликтов.

Там, где это необходимо, мы будем применять силу, чтобы разрушить и ослабить террористические группы, которые замышляют нападения на Соединенные Штаты, наш народ или наши дипломатические и военные объекты за рубежом. Мы будем делать это в соответствии с внутренним и международным правом и таким образом, чтобы свести к минимуму жертвы среди гражданского населения, одновременно способствуя большей прозрачности и подотчетности. Мы полны решимости продолжать работать с Конгрессом, чтобы заменить устаревшие разрешения на применение военной силы узкими и конкретными рамками, подходящими для обеспечения того, чтобы мы могли продолжать защищать американцев от террористических угроз. Здесь, дома, мы продолжим работать с государственными, местными, племенными и территориальными партнерами и частным сектором, чтобы обмениваться информацией и пресекать террористические заговоры, которые угрожают нашим гражданам.

Мы сталкиваемся с возросшей и значительной угрозой внутри Соединенных Штатов со стороны целого ряда внутренних экстремистов, склонных к насилию, в том числе мотивированных расовыми или этническими предрассудками, а также антиправительственными или антиавторитетными настроениями. Продолжение реализации нашей первой в истории Национальной стратегии противодействия внутреннему терроризму позволит нам лучше понимать внутреннюю террористическую угрозу и обмениваться информацией о ней, предотвращать вербовку и мобилизацию на насилие, а также пресекать и сдерживать внутреннюю террористическую деятельность и любые транснациональные связи - и все это при одновременном укреплении уважения к гражданским правам и свободам. Мы уже предоставляем большее и более качественное информирование о внутренних угрозах насильственного экстремизма государственным, местным, территориальным и племенным

партнерам и используем новые механизмы, такие как приложения на базе смартфонов, для информирования в режиме реального времени. Мы инвестируем миллионы долларов в усилия по предотвращению насилия, основанные на данных, в том числе посредством грантовых программ, доступных федеральным партнерам, партнерам штатов, территориям, племенам и некоммерческим организациям, а также молитвенным домам, поскольку они сталкиваются с возросшими угрозами. Мы работаем с правительствами-единомышленниками, гражданским обществом и технологическим сектором для борьбы с террористическим и насильственным экстремистским контентом в Интернете, в том числе посредством инновационного сотрудничества в области исследований. И мы противостоим долгосрочным источникам внутренних угроз насильственного экстремизма, включая сотрудничество с Конгрессом в продвижении законов и политики в области оружия, основанных на здравом смысле, и преодоление кризиса дезинформации, часто распространяемой через социальные сети и другие медиа-платформы, которые могут подпитывать крайнюю поляризацию и приводить некоторых людей к насилию.

Борьба с Транснациональной Организованной Преступностью

Транснациональная организованная преступность влияет на растущее число жертв, одновременно усиливая другие вытекающие из этого глобальные проблемы, от миграции до кибератак. Транснациональные преступные организации (ТПО) вовлечены в такие виды деятельности, как незаконный оборот наркотиков и других незаконных товаров, отмывание денег, воровство, контрабанда людей и торговля ими, киберпреступность, мошенничество, коррупция, а также незаконный промысел и добыча полезных ископаемых. Эти действия подпитывают насилие в наших общинах, ставят под угрозу общественную безопасность и здоровье и ежегодно приводят к десяткам тысяч смертей от передозировки наркотиков в Соединенных Штатах. Они подрывают безопасность и стабильность наших соседей и партнеров, подрывая верховенство закона, поощряя коррупцию, выступая в качестве посредников враждебной государственной деятельности, а также эксплуатируя уязвимые группы населения и подвергая их опасности. Мы активизируем наши усилия по пресечению угрозы, исходящей от транснациональной организованной преступности, интегрируя жизненно важную работу правоохранительных органов с дипломатическими, финансовыми, разведывательными и другими инструментами и в координации с иностранными партнерами. В рамках этих усилий мы будем работать над сокращением доступности запрещенных наркотиков в Соединенных Штатах, особенно растущего бедствия фентанила и метамфетаминов, задействовав все инструменты правительства для пресечения наркотиков и разрушения цепочек поставок ТПО и финансовых сетей, которые обеспечивают их разрушительную деятельность. Признавая, что это проблема глобального масштаба, мы будем тесно сотрудничать с нашими международными партнерами, чтобы помешать ТПО получать

химические вещества-прекурсоры, и тесно сотрудничать с частным сектором в целях повышения бдительности и предотвращения утечки химических веществ для незаконного производства фентанила.

Формирование Правил дорожного движения

С 1945 года Соединенные Штаты возглавляют создание институтов, норм и стандартов для регулирования международной торговли и инвестиций, экономической политики и технологий. Эти механизмы продвигали экономические и геополитические цели Америки и приносили пользу людям по всему миру, формируя то, как правительства и экономики взаимодействовали — и делали это способами, которые соответствовали интересам и ценностям США. Эти механизмы не поспевали за экономическими или технологическими изменениями и сегодня рискуют оказаться неактуальными или, в некоторых случаях, активно вредными для решения проблем, с которыми мы сейчас сталкиваемся — от ненадежных цепочек поставок до растущего неравенства и злоупотреблений нерыночными экономическими действиями КНР. Мы стремимся укреплять и обновлять систему ООН и многосторонние институты в целом. Нигде эта потребность не ощущается так остро, как в обновлении правил дорожного движения в области технологий, киберпространства, торговли и экономики.

Делая это в тесной координации с нашими союзниками и партнерами, мы установим справедливые правила, сохраняя при этом наше экономическое и технологическое преимущество, и сформируем будущее, определяемое честной конкуренцией — потому что, когда американские рабочие и компании конкурируют на равных условиях, они побеждают.

Технология

Технологии играют центральную роль в сегодняшней геополитической конкуренции и в будущем нашей национальной безопасности, экономики и демократии. Лидерство США и союзников в области технологий и инноваций уже давно лежит в основе нашего экономического процветания и военной мощи. В следующем десятилетии критически важные и появляющиеся технологии готовы переоснастить экономику, преобразовать вооруженные силы и изменить мир. Соединенные Штаты привержены будущему, в котором эти технологии повышают безопасность, процветание и ценности американского народа и демократий-единомышленников. Наша технологическая стратегия позволит Соединенным Штатам и демократическим странам-единомышленникам совместно разрабатывать новые лекарства, способные излечивать болезни, увеличивать производство экологически чистых продуктов питания, диверсифицировать и укреплять наши производственные цепочки поставок, а также обеспечивать энергоснабжение без зависимости от ископаемого топлива, обеспечивая при этом новые рабочие места и безопасность для американского народа и наших союзников и партнеров. При двухпартийной поддержке мы запустили современную

промышленную стратегию и уже обеспечили исторические инвестиции в чистую энергетику, производство микроэлектроники, исследования и разработки и биотехнологии, и мы будем работать с Конгрессом, чтобы полностью профинансировать новые исторические разрешения на исследования и разработки. Мы также удваиваем наше давнее и асимметричное стратегическое преимущество: привлекаем и удерживаем лучшие таланты в мире. Привлечение большего количества талантов в области STEM со всего мира является приоритетом для нашей национальной безопасности и безопасности цепочки поставок, поэтому мы будем активно внедрять недавние визовые меры и работать с Конгрессом, чтобы добиться большего.

Эти инвестиции позволят Соединенным Штатам укрепить союзническую технико-промышленную базу, которая обеспечит нашу общую безопасность, процветание и ценности. Это означает сотрудничество с союзниками и партнерами по освоению и масштабированию новых технологий и продвижению основополагающих технологий 21 века, особенно микроэлектроники, передовых вычислительных и квантовых технологий, искусственного интеллекта, биотехнологий и биомоделирования, передовых телекоммуникаций и технологий чистой энергии. Мы также будем сотрудничать с государствами-единомышленниками в совместной разработке и внедрении технологий таким образом, чтобы это приносило пользу всем, а не только сильным мира сего, и создавать надежные и долговечные цепочки поставок, чтобы страны не могли использовать экономическую войну для принуждения других.

Мы уже объединяем единомышленников для продвижения международной технологической экосистемы, которая защищает целостность разработки международных стандартов и способствует свободному потоку данных и идей с доверием, одновременно защищая нашу безопасность, конфиденциальность и права человека, а также повышая нашу конкурентоспособность. Это включает в себя работу через Совет по торговле и технологиям США-ЕС по содействию трансатлантической координации в цепочках поставок полупроводников и важнейших полезных ископаемых, заслуживающего доверия искусственного интеллекта, дезинформации, неправильного использования технологий, угрожающих безопасности и правам человека, экспортного контроля и проверки инвестиций, а также через Индо-Тихоокеанский регион по критическим и развивающимся технологиям, открытой цифровой инфраструктуре следующего поколения и обмену между людьми. В рамках этой работы мы стремимся укрепить технологическое лидерство США и союзных стран, продвигать инклюзивное и ответственное развитие технологий, ликвидировать нормативные и правовые пробелы, укрепить безопасность цепочки поставок и расширить сотрудничество в области конфиденциальности, обмена данными и цифровой торговли.

Мы должны гарантировать, что стратегические конкуренты не смогут использовать основополагающие американские и союзнические технологии, ноу-хау или данные для подрыва американской и союзнической безопасности. Поэтому мы модернизируем и укрепляем наши механизмы экспортного контроля и проверки инвестиций, а также применяем целенаправленные новые подходы, такие как проверка исходящих инвестиций, чтобы помешать стратегическим конкурентам использовать инвестиции и опыт таким образом, который угрожает нашей национальной безопасности, одновременно защищая целостность смежных технологических экосистем и рынков. Мы также будем работать над противодействием эксплуатации конфиденциальных данных американцев и незаконному использованию технологий, включая коммерческие шпионские программы и технологии наблюдения, и мы будем выступать против цифрового авторитаризма.

Для достижения этих целей цифровые основы современной экономики должны быть открытыми, заслуживающими доверия, совместимыми, надежными и безопасными. Это требует сотрудничества с широким кругом партнеров для повышения устойчивости сетевой инфраструктуры в 5G и других передовых коммуникационных технологиях, в том числе путем поощрения разнообразия поставщиков и обеспечения безопасности цепочек поставок. Эти инвестиции не могут быть сделаны только в богатых странах; мы также должны сосредоточиться на предоставлении высококачественной цифровой инфраструктуры в странах с низким и средним уровнем дохода, устраняя цифровой разрыв, уделяя особое внимание доступу маргинализированных групп. Чтобы гарантировать, что эти инвестиции поддерживают положительные технологические результаты, мы будем сотрудничать с промышленностью и правительствами в формировании технологических стандартов, обеспечивающих качество, безопасность потребителей и глобальную совместимость, а также продвигать открытый и прозрачный процесс разработки стандартов, который десятилетиями обеспечивал инновации, рост и взаимосвязь. И во всем, что мы делаем, мы будем стремиться к тому, чтобы технологии поддерживали демократию, а не подрывали ее, разрабатывались, внедрялись и управлялись в соответствии с правами человека.

Обеспечение безопасности Киберпространства

Наши общества и важнейшая инфраструктура, которая их поддерживает, от энергоснабжения до трубопроводов, становятся все более цифровыми и уязвимыми для сбоев или разрушения в результате кибератак. Такие атаки использовались такими странами, как Россия, для подрыва способности стран предоставлять услуги гражданам и принуждать население. Мы тесно сотрудничаем с союзниками и партнерами, такими как Quad, над определением стандартов для критически важной инфраструктуры, чтобы быстро повысить нашу киберустойчивость и создать коллективный потенциал для быстрого реагирования на атаки. Перед лицом разрушительных кибератак со стороны

преступников мы запустили инновационные партнерские отношения, чтобы расширить сотрудничество правоохранительных органов, отказать в убежище киберпреступникам и противодействовать незаконному использованию криптовалюты для отмывания доходов от киберпреступности. Будучи открытым обществом, Соединенные Штаты явно заинтересованы в укреплении норм, которые смягчают киберугрозы и повышают стабильность в киберпространстве. Мы стремимся сдерживать кибератаки со стороны государственных и негосударственных субъектов и будем решительно реагировать всеми соответствующими инструментами национальной власти на враждебные действия в киберпространстве, включая те, которые нарушают или ухудшают жизненно важные национальные функции или критическую инфраструктуру. Мы будем продолжать содействовать соблюдению одобренных Генеральной Ассамблеей ООН принципов ответственного поведения государств в киберпространстве, в которых признается, что международное право применяется онлайн так же, как и офлайн.

Торговля и экономика

Процветание Америки также зависит от справедливой и открытой торговли и международной экономической системы. Соединенные Штаты уже давно извлекают выгоду из способности международной торговли способствовать глобальному экономическому росту, снижению потребительских цен и доступу к иностранным рынкам для продвижения американского экспорта и создания рабочих мест. В то же время, давние правила, регулирующие торговлю и другие средства экономического обмена, были нарушены нерыночными субъектами, такими как КНР; были разработаны для того, чтобы отдавать предпочтение корпоративной мобильности перед работниками и окружающей средой, тем самым усугубляя неравенство и климатический кризис; и не охватывают границы современной экономики, включая цифровую торговлю. Соединенные Штаты должны вновь объединить партнеров вокруг правил для создания равных условий, которые позволят американским рабочим и предприятиям — а также партнерам и союзникам по всему миру — процветать.

Как показывает наша недавняя работа по созданию IPEF и Americas Prosperity for Economic Prosperity, мы работаем над обновлением существующей торговой системы для содействия справедливому и устойчивому росту — поощряем активную торговлю, противодействуем антиконкурентной практике, привлекаем внимание работников к принятию решений и обеспечиваем высокие трудовые и экологические стандарты. Мы будем искать новые экспортные возможности, которые принесут пользу американским рабочим и компаниям, особенно малым и средним предприятиям, противодействовать злоупотреблениям со стороны нерыночных экономик и обеспечивать соблюдение правил против недобросовестной торговой и трудовой практики, включая кражу интеллектуальной собственности, дискриминационные правила, принудительный труд, отказ в праве на организацию и другие формы трудовых репрессий. Мы также будем использовать торговые инструменты для

продвижения климатических приоритетов, как мы это делаем в рамках эпохального соглашения о стали и алюминии с ЕС. Эти договоренности будут сопровождаться реальной помощью в адаптации, гарантирующей всем американцам достойное место в нашем общем будущем. Взятые вместе, эти усилия приведут к росту и инновациям, которые принесут пользу не только американцам, но и людям по всему миру.

Помимо торговли, мы работаем над созданием международной экономической системы, соответствующей современным реалиям. Мы будем бороться с вредом, причиняемым американским работникам, потребителям и предприятиям валютными манипуляциями; бороться с коррупцией и незаконными финансами; и положить конец гонке на понижение корпоративного налогообложения путем продвижения Глобального минимального налога ОЭСР. Мы будем сотрудничать со странами в области устойчивого развития, в том числе путем реагирования на глобальные долговые проблемы и финансирования качественной инфраструктуры через PGII. Мы изучим достоинства и ответственно возглавим разработку цифровых активов, включая цифровой доллар, с высокими стандартами и защитой стабильности, конфиденциальности и безопасности, чтобы принести пользу сильной и инклюзивной финансовой системе США и укрепить ее глобальное превосходство. И мы будем устранять препятствующие экономическому росту правовые, структурные и культурные барьеры, которые подрывают участие женщин и маргинализированных групп в рабочей силе. Мы также будем поддерживать усилия международных финансовых институтов, которые также должны будут продолжать развиваться, чтобы отвечать вызовам нашего времени. Многие из самых серьезных проблем в нашем современном мире, такие как пандемии и здравоохранение, изменение климата, нестабильность, миграция и потоки беженцев, пересекают границы и непропорционально сильно затрагивают беднейшие, наиболее уязвимые группы населения. Укрепление этих институтов также имеет решающее значение для решения серьезных долгосрочных вызовов международному порядку, таких как те, которые ставит КНР.

Заложники и Незаконно задержанные

Использование людей в качестве пешек противоречит американским ценностям и глобальному порядку, к которому мы стремимся. Тем не менее, именно это делают правительства, режимы и негосударственные субъекты, когда они удерживают американцев против их воли в качестве заложников и незаконно задержанных. Мы работаем с нашими партнерами, чтобы сдерживать и пресекать эту бесчеловечную тактику. Это включает в себя наше издание в июле 2022 года исполнительного указа, вводящего в действие недавний закон США под названием "Закон Левинсона" и открывающего новые инструменты для наказания тех, кто незаконно похищает или задерживает американцев за границей. И это включает в себя работу с ключевыми международными партнерами по продвижению и осуществлению принятой

Канадой Декларации против произвольных задержаний в межгосударственных отношениях, с тем чтобы переломить ход этой бесчеловечной практики и выработать международные нормы, направленные против нее.

Противодействие Коррупции

Коррупция представляет собой фундаментальную угрозу верховенству закона. Когда правительственные чиновники злоупотребляют государственной властью ради личной выгоды, это ухудшает деловую среду, подрывает экономические возможности и усугубляет неравенство. Коррупция также способствует снижению общественного доверия к государственным институтам, что, в свою очередь, может усилить привлекательность нелиберальных действующих лиц, которые используют недовольство населения в политических целях. В современном глобализированном мире международные финансовые системы используются для хранения незаконных богатств за рубежом и для пересылки взяток через границы. Стратегия Соединенных Штатов по противодействию коррупции признает уникальную угрозу, которую коррупция представляет для нашей национальной безопасности, и уделяет особое внимание выявлению способов, которыми коррумпированные субъекты использовали финансовую систему США и другие системы, основанные на верховенстве закона, для отмывания своих доходов, полученных незаконным путем. В ответ на продолжающееся вторжение России в Украину Соединенные Штаты активизировали свои инициативы по борьбе с клептократией, направленные на возвращение доходов от коррупции, а также на выявление и репатриацию отмытых доходов от преступлений. Наконец, Соединенные Штаты повысят и расширят масштабы дипломатического взаимодействия и иностранной помощи, в том числе путем укрепления потенциала правительств-партнеров по борьбе с коррупцией в сотрудничестве с правоохранительными органами США и укрепления потенциала заинтересованных правительств в области предотвращения и надзора.

ЧАСТЬ IV: НАША СТРАТЕГИЯ ПО РЕГИОНАМ

“В каждой из наших стран и в глобальном сообществе существует фундаментальная истина 21-го века о том, что наш собственный успех связан с успехом других людей. Чтобы приносить пользу нашему собственному народу, мы также должны активно взаимодействовать с остальным миром. Чтобы обеспечить наше собственное будущее, мы должны работать вместе с другими партнерами — нашими партнерами — ради общего будущего. Наша безопасность, наше процветание и сами наши свободы взаимосвязаны, на мой взгляд, как

никогда прежде. И поэтому я считаю, что мы должны работать вместе, как никогда прежде".

Президент Джозеф Р. Байден-младший

76-я сессия Генеральной Ассамблеи Организации Объединенных Наций

Соединенные Штаты могут справиться с вызовами этого решающего десятилетия, только сотрудничая со странами и людьми по всему миру. Американцы полагаются на наши широкие и глубокие связи в каждом регионе и извлекают из них выгоду; инвестируют и торгуют почти со всеми странами; учатся, работают и живут на всех континентах. Наше будущее и будущее всего мира взаимосвязаны. Вот почему наша стратегия носит глобальный характер.

Содействовать свободному и открытому Индо-Тихоокеанскому региону

Индо-Тихоокеанский регион подпитывает большую часть мирового экономического роста и станет эпицентром геополитики 21 века. Как индо-тихоокеанская держава, Соединенные Штаты жизненно заинтересованы в создании открытого, взаимосвязанного, процветающего, безопасного и жизнестойкого региона.

Соединенные Штаты будут сотрудничать с другими государствами региона, чтобы сохранить Индо-Тихоокеанский регион открытым и доступным и обеспечить, чтобы нации были свободны делать свой собственный выбор в соответствии с обязательствами по международному праву. Мы поддерживаем открытые общества посредством инвестиций в демократические институты, свободную прессу и гражданское общество и сотрудничаем с партнерами в борьбе с информационными манипуляциями и коррупцией. И мы будем отстаивать свободу морей и наращивать общую региональную поддержку открытого доступа к Южно—Китайскому морю - каналу, через который проходит почти две трети мировой морской торговли и четверть всей мировой торговли.

Свободный и открытый Индо-Тихоокеанский регион может быть достигнут только в том случае, если мы создадим коллективный потенциал. Мы углубляем наши пять региональных договорных союзов и самые тесные партнерские отношения. Мы подтверждаем центральную роль АСЕАН и стремимся к более глубоким связям с партнерами из Юго-Восточной Азии. Мы будем расширять наше региональное дипломатическое взаимодействие, сотрудничество в области развития и экономики, уделяя особое внимание Юго-Восточной Азии и островам Тихого океана. Работая с региональными партнерами из Южной Азии над решением проблем изменения климата, пандемии COVID-19 и принудительного поведения КНР, мы будем способствовать процветанию и экономическим связям во всем регионе Индийского океана. Quad и АУКУС также будут иметь решающее значение для

решения региональных проблем, и мы еще больше укрепим нашу коллективную силу, сближая наших союзников и партнеров, в том числе поощряя более тесные связи между единомышленниками из Индо-Тихоокеанского региона и европейских стран.

Процветание обычных американцев связано с Индо-Тихоокеанским регионом, и Соединенные Штаты уже давно являются региональным лидером в области торговли и инвестиций. Совместно с нашими региональными партнерами мы разрабатываем IPEF для обеспечения инклюзивного процветания на широкой основе и продвижения наших общих интересов в устойчивой, справедливой, цифровой и низкоуглеродной экономике. Лидерство через Азиатско-Тихоокеанское экономическое сотрудничество (АТЭС) дополнит эти усилия.

В течение 75 лет Соединенные Штаты поддерживали сильное и последовательное оборонное присутствие и будут продолжать вносить существенный вклад в стабильность и мир в регионе. Мы подтверждаем наши железные обязательства перед нашими союзниками по Индо-Тихоокеанскому договору - Австралией, Японией, Республикой Корея, Филиппинами и Таиландом - и мы будем продолжать модернизировать эти союзы. Мы подтверждаем нашу непоколебимую приверженность защите Японии в соответствии с нашим договором о взаимной безопасности, который распространяется на острова Сенкаку. Поскольку Индия является крупнейшей в мире демократией и крупным партнером в области обороны, Соединенные Штаты и Индия будут работать вместе, на двусторонней и многосторонней основе, чтобы поддержать наше общее видение свободного и открытого Индо-Тихоокеанского региона. Мы будем стремиться к продолжительной дипломатии с Северной Кореей, чтобы добиться ощутимого прогресса в направлении полной денуклеаризации Корейского полуострова, одновременно укрепляя расширенное сдерживание перед лицом северокорейского оружия массового уничтожения и ракетных угроз. Жестокий военный переворот в Бирме подорвал региональную стабильность, и мы будем продолжать тесно сотрудничать с союзниками и партнерами, включая АСЕАН, чтобы помочь восстановить демократический переход Бирмы.

Мы также будем работать над повышением устойчивости партнеров к транснациональным вызовам, включая климатические и биологические угрозы. Индо-Тихоокеанский регион является эпицентром климатического кризиса, но также имеет важное значение для климатических решений, и наши совместные меры реагирования на климатический кризис являются политическим императивом и экономической возможностью. Мы также сотрудничаем, чтобы помочь региону повысить устойчивость к пандемическим заболеваниям и укрепить их системы здравоохранения, привлечь инвестиции в глобальную безопасность здравоохранения и расширить возможности региона по предотвращению, выявлению чрезвычайных ситуаций и реагированию на них.

Мы вступили в новый период американской внешней политики, который потребует от Соединенных Штатов в Индо-Тихоокеанском регионе большего, чем от нас требовали со времен Второй мировой войны. Ни один регион не будет иметь большего значения для мира и для обычных американцев, чем Индо-Тихоокеанский регион. Мы амбициозны, потому что знаем, что у нас и наших союзников и партнеров общее видение ее будущего.

Углублять Наш Союз с Европой

Трансатлантические отношения, основанные на общих демократических ценностях, общих интересах и исторических связях, являются жизненно важной платформой, на которой строятся многие другие элементы нашей внешней политики. Европа была и будет оставаться нашим основополагающим партнером в решении всего спектра глобальных проблем. Чтобы эффективно осуществлять общую глобальную повестку дня, мы расширяем и углубляем трансатлантические связи — укрепляем НАТО, повышаем уровень амбиций в отношениях между США и ЕС и поддерживаем наших европейских союзников и партнеров в защите основанной на правилах системы, которая лежит в основе нашей безопасности, процветания и ценностей.

Сегодня Европа находится на переднем крае борьбы за защиту принципов свободы, суверенитета и ненападения, и мы будем продолжать работать в ногу со временем, чтобы гарантировать, что свобода восторжествует. Америка по-прежнему безоговорочно привержена коллективной обороне, как это закреплено в статье 5 НАТО, и будет работать вместе с нашими союзниками по НАТО для сдерживания, защиты от агрессии и принуждения во всех их формах и повышения устойчивости к ним. По мере того, как мы наращиваем наш собственный значительный вклад в потенциал и боеготовность НАТО — в том числе путем укрепления оборонительных сил и возможностей и поддержания нашей давней приверженности расширенному сдерживанию - мы будем рассчитывать на то, что наши союзники продолжат брать на себя большую ответственность, увеличивая свои расходы, возможности и взносы. Европейские инвестиции в оборону, осуществляемые через НАТО или дополняющие его, будут иметь решающее значение для обеспечения нашей общей безопасности в это время обостряющейся конкуренции. Мы поддерживаем продолжающуюся адаптацию НАТО к современным вызовам безопасности, включая ее акцент на обороне в киберпространстве, климатической безопасности и растущих рисках безопасности, связанных с политикой и действиями КНР.

Америка сохраняет нашу фундаментальную приверженность стремлению к созданию целостной, свободной и мирной Европы. Дальнейшее вторжение России в Украину представляет серьезную угрозу для этого видения, именно поэтому мы полны решимости поддержать Украину в защите ее суверенитета и территориальной целостности, в то же время возлагая на Москву серьезные издержки за ее агрессию. Мы поддержали Украину безопасностью,

гуманитарной и финансовой помощью. Мы объединились с союзниками и партнерами в Европе и по всему миру, чтобы ввести санкции и контроль за экспортом, которые ослабят способность России вести будущие агрессивные войны. Мы сотрудничаем с Европейской комиссией в реализации амбициозного плана по снижению зависимости Европы от российского ископаемого топлива, укреплению европейской энергетической безопасности и продвижению общих целей в области климата. В рамках этих усилий ЕС — интегрированный рынок с населением более 450 миллионов человек — является незаменимым партнером, и мы поддерживаем усилия по укреплению единства ЕС. Мы также поощряем тесное сотрудничество по вопросам, представляющим взаимный интерес, между ЕС и Соединенным Королевством. Кроме того, мы подчеркиваем нашу поддержку Соглашения Страстной пятницы, которое является основой мира, стабильности и процветания в Северной Ирландии.

Поддерживая Украину, мы также будем работать над повышением стабильности и жизнестойкости других демократий. Мы будем поддерживать европейские устремления Грузии и Молдавии и их приверженность важным институциональным реформам. Мы будем помогать партнерам в укреплении демократических институтов, верховенства закона и экономического развития на Западных Балканах. Мы поддержим дипломатические усилия по урегулированию конфликта на Южном Кавказе. Мы будем продолжать взаимодействовать с Турцией, чтобы укрепить ее стратегические, политические, экономические и институциональные связи с Западом. Мы будем работать с союзниками и партнерами, чтобы справиться с кризисом беженцев, вызванным войной России на Украине. И мы будем работать над тем, чтобы предотвратить террористические угрозы для Европы. В других странах Евразии мы будем продолжать поддерживать независимость, суверенитет и территориальную целостность Центральной Азии. Мы будем содействовать усилиям по повышению устойчивости и демократическому развитию в пяти странах этого региона. Мы продолжим работать через дипломатическую платформу C5+1 (Казахстан, Кыргызстан, Таджикистан, Туркменистан, Узбекистан и Соединенные Штаты) для продвижения адаптации к изменению климата, улучшения региональной энергетической и продовольственной безопасности, усиления интеграции внутри региона и расширения возможностей подключения к глобальным рынкам.

Хотя наша повестка дня с европейскими союзниками и партнерами основана на трансатлантической силе и стабильности, она носит глобальный характер. Мы будем работать с ЕС над укреплением торгового, инвестиционного и технологического сотрудничества, основанного на общих демократических ценностях — продвижении открытой и инклюзивной глобальной экономики, установлении высоких стандартов торговли, обеспечении честной конкуренции, поддержке трудовых прав, стимулировании декарбонизации, борьбе с коррупцией и защите наших инноваций от использования, которое противоречит нашим интересы и ценности. В рамках G7 мы будем работать с

Францией, Германией, Италией и Соединенным Королевством, чтобы активизировать международное сотрудничество в решении наиболее насущных мировых проблем. Мы будем совместно защищать права человека, будь то в Беларуси или Синьцзяне. Чтобы реализовать эту амбициозную программу, мы будем углублять нашу стратегическую согласованность — регулярно консультируясь, обмениваясь информацией и разведданными и действуя сообща.

Способствовать демократии и общему процветанию в Западном полушарии

Ни один регион не влияет на Соединенные Штаты более непосредственно, чем Западное полушарие. С годовым оборотом в 1,9 триллиона долларов, общими ценностями и демократическими традициями, а также семейными узами страны Западного полушария, особенно в Северной Америке, вносят ключевой вклад в процветание и устойчивость США. Но пандемия COVID-19 и последовавшая за ней рецессия усугубили давние структурные проблемы, вызвали политические и социальные волнения, подорвали веру в способность демократии обеспечивать результаты и вызвали беспрецедентный уровень нелегальной миграции в Соединенные Штаты и по всему региону. Признавая прямую связь между процветанием и безопасностью региона и нашей собственной, для Соединенных Штатов жизненно важно активизировать наши партнерские отношения для создания и сохранения экономической устойчивости, демократической стабильности и безопасности граждан в пределах полушария. Мы будем продвигать эти усилия посредством регулярного взаимодействия, многостороннего и институционального сотрудничества и региональных инициатив, а также путем выполнения обязательств, принятых на Девятом саммите стран Северной и Южной Америки.

Перемещение людей по всей Северной и Южной Америке, в том числе более шести миллионов венесуэльцев, вынужденных покинуть свои дома с 2015 года, затрагивает всю Латинскую Америку и Карибский бассейн и усиливает необходимость региональных действий. Лос-Анджелесская декларация о миграции и защите дополняет усилия США внутри страны по модернизации своей пограничной инфраструктуры и созданию справедливой, упорядоченной и гуманной иммиграционной системы с помощью смелого партнерства по всему полушарию, основанного на принципе разделения ответственности, стабильности и помощи пострадавшим сообществам, расширении законных путей, управление гуманной миграцией и скоординированное реагирование на чрезвычайные ситуации. Соединенные Штаты также возглавляют усилия по расширению легальных путей миграции и борьбе с незаконным ввозом людей и торговлей людьми, жертвами которых становятся уязвимые мигранты. Эти совместные усилия направлены на стабилизацию численности мигрантов и замену нелегальной миграции упорядоченными потоками, которые могут способствовать экономическому росту в Соединенных Штатах и во всем

регионе. Мы будем продолжать эти совместные усилия, обеспечивая при этом принципиально справедливый, упорядоченный и гуманный подход к управлению миграцией, который укрепит безопасность границ и защитит нашу нацию.

Прекращение и смягчение последствий пандемии COVID-19 и повышение безопасности здравоохранения крайне важны для благополучия всего полушария. Помимо пожертвования более 72 миллионов вакцин, в рамках Плана действий по охране здоровья и жизнестойкости в Северной и Южной Америке мы сотрудничаем с регионом в целях предотвращения будущих угроз пандемии и других чрезвычайных ситуаций в области общественного здравоохранения, подготовки к ним и реагирования на них, а также расширения справедливого предоставления медицинских и общественных услуг отдаленным, уязвимым и маргинализированным группам населения. В дополнение к поддержке стран, особенно в Центральной Америке и Карибском бассейне, в достижении 70-процентного уровня вакцинации против COVID-19, ассоциированные партнерства способствуют расширению возможностей по производству вакцин и помогают обучить 500 000 работников общественного здравоохранения и медицинских работников к 2027 году через Корпус здоровья Америки.

Вместе с региональными партнерами мы углубляем экономическое сотрудничество, чтобы обеспечить устойчивый и инклюзивный экономический рост, который приносит пользу нашим трудящимся. Нашим приоритетом является сотрудничество с Канадой и Мексикой для продвижения североамериканского видения будущего, которое опирается на наши общие сильные стороны и укрепляет глобальную конкурентоспособность США. Аналогичным образом, Американское партнерство во имя экономического процветания будет направлять наше региональное экономическое взаимодействие, сосредоточив внимание на крупнейших движущих силах роста снизу вверх и среднего звена, обновляя инструменты для решения новых и сложных задач, стоящих перед нами сегодня и в предстоящие десятилетия, с акцентом на активизацию региональных экономических институтов, обеспечение цепочек поставок, создание рабочих мест с использованием экологически чистой энергии и содействие декарбонизации, обеспечение устойчивой и инклюзивной торговли и осуществление инвестиций, меняющих правила игры и повышающих эффективность государственного управления.

Преодоление климатического кризиса и использование динамизма региона будут занимать центральное место в нашем подходе, и мы будем использовать усилия по смягчению последствий и адаптации для обеспечения устойчивого экономического подъема и защиты лесных экосистем, в том числе путем поощрения торговли и инвестиций в экологически чистую энергию для достижения коллективной цели в 70 процентов установленной мощности для производства возобновляемой энергии. в секторе электроэнергетики региона к 2030 году и мобилизации финансирования и других форм поддержки для

содействия сохранению Амазонки. Соединенные Штаты и Карибское сообщество также запустили Партнерство по преодолению климатического кризиса 2030 года с целью расширения доступа к проектному финансированию, привлечения частных инвестиций в инфраструктуру чистой энергии и проекты по адаптации к изменению климата, а также укрепления местного потенциала по оценке, планированию, прогнозированию, смягчению последствий и реагированию на экстремальные погодные явления и связанные с ними риски в меняющемся климате.

Соединенные Штаты извлекают выгоду для безопасности и экономики из демократической стабильности и институтов региона, поскольку наши общие ценности обеспечивают основу для сотрудничества и мирного разрешения споров. Чтобы помочь сохранить и приумножить эти традиции, мы будем поддерживать партнеров, стремящихся создать прозрачные, инклюзивные и подотчетные институты. Вместе мы будем поддерживать эффективное демократическое управление, отвечающее потребностям граждан, защищать права человека и бороться с насилием по признаку пола, бороться с коррупцией и защищать от внешнего вмешательства или принуждения, в том числе со стороны КНР, России или Ирана. Через укрепленные и представительные межамериканские институты и в партнерстве с гражданским обществом и другими правительствами мы будем поддерживать демократическое самоопределение народов Венесуэлы, Кубы, Никарагуа и любой страны, где подавляется народное волеизъявление. В Гаити, которая страдает от продолжительного гуманитарного, политического и экономического кризиса, мы мобилизуем международное сообщество, чтобы помочь восстановить безопасность, восстановить институты управления и поддержать фундамент процветания, с помощью которого гаитянский народ сможет определять свое собственное будущее.

Мы также будем помогать партнерам противостоять угрозам безопасности. Эти вызовы могут быть внутренними, в том числе со стороны местных банд, или транснациональными, в том числе со стороны преступных организаций, которые занимаются торговлей наркотиками и людьми и проводят другие незаконные операции, или внешними, поскольку злонамеренные субъекты стремятся получить военные или разведывательные плацдармы в регионе. Эти угрозы влияют на безопасность по всей Северной и Южной Америке, в том числе у нас дома, и поэтому мы будем развивать сотрудничество, чтобы помочь гражданской полиции и укрепить системы правосудия в Северной и Южной Америке, а также расширить обмен информацией с нашими партнерами.

Эти приоритеты — расширение экономических возможностей, укрепление демократии и укрепление безопасности — взаимно усиливают друг друга и способствуют национальной, региональной и глобальной стабильности. У нас есть первостепенный стратегический интерес в продолжении и укреплении сотрудничества посредством активизации дипломатического взаимодействия с партнерами и институтами западного полушария, основанного на предпосылке,

что продвижение видения региона, который является безопасным, средним классом и демократичным, в корне отвечает интересам национальной безопасности Соединенных Штатов. Сложность и ставки этого предприятия подчеркиваются на фоне возросшей геополитической и геоэкономической нестабильности, взаимосвязанных вызовов, создаваемых такими явлениями, как изменение климата, глобальные пандемии и массовая миграция, а также признанием того, что безопасность и процветание Соединенных Штатов зависят от безопасности и процветания наших соседей.

Поддерживать деэскалацию и интеграцию на Ближнем Востоке

За последние два десятилетия внешняя политика США была сосредоточена преимущественно на угрозах, исходящих с Ближнего Востока и Северной Африки. Мы слишком часто прибегали к политике, ориентированной на военные цели, подкрепленной нереалистичной верой в силу и смену режима для достижения устойчивых результатов, не сумев должным образом учесть альтернативные издержки, связанные с конкурирующими глобальными приоритетами, или непреднамеренные последствия. Пришло время отказаться от грандиозных замыслов в пользу более практических шагов, которые могут продвинуть интересы США и помочь региональным партнерам заложить основу для большей стабильности, процветания и возможностей для народов Ближнего Востока и для американского народа.

Соединенные Штаты определили новые рамки политики США в регионе, основанные на беспрецедентном сравнительном преимуществе Америки в создании партнерств, коалиций и альянсов для усиления сдерживания, используя при этом дипломатию для деэскалации напряженности, снижения рисков новых конфликтов и создания долгосрочной основы для стабильности.

Эта структура состоит из пяти принципов. Во-первых, Соединенные Штаты будут поддерживать и укреплять партнерские отношения со странами, которые придерживаются основанного на правилах международного порядка, и мы позаботимся о том, чтобы эти страны могли защитить себя от внешних угроз. Во—вторых, Соединенные Штаты не позволят иностранным или региональным державам ставить под угрозу свободу судоходства по водным путям Ближнего Востока, включая Ормузский пролив и Баб—эль-Мандаб, и не потерпят попыток какой-либо страны доминировать над другой - или регионом - посредством наращивания военной мощи, вторжений или угроз. В-третьих, даже в то время, как Соединенные Штаты работают над сдерживанием угроз региональной стабильности, мы будем работать над снижением напряженности, деэскалацией и прекращением конфликтов везде, где это возможно, с помощью дипломатии. В-четвертых, Соединенные Штаты будут способствовать региональной интеграции путем налаживания политических, экономических связей и связей в области безопасности между партнерами США, в том числе посредством интегрированных структур воздушной и морской обороны, уважая суверенитет и независимый выбор каждой страны. В-пятых,

Соединенные Штаты всегда будут продвигать права человека и ценности, закрепленные в Уставе ООН.

Эта новая структура основывается на недавнем прогрессе, достигнутом региональными государствами в преодолении их сохраняющихся разногласий. Мы будем продолжать работать с союзниками и партнерами над укреплением их возможностей по сдерживанию дестабилизирующей деятельности Ирана и противодействию ей. Мы будем продолжать дипломатию, чтобы гарантировать, что Иран никогда не сможет обзавестись ядерным оружием, сохраняя при этом выдержку и готовность использовать другие средства, если дипломатия потерпит неудачу. Угрозы Ирана в адрес персонала США, а также нынешних и бывших должностных лиц США недопустимы, и, как мы продемонстрировали, мы будем реагировать, когда нападут на наших людей и интересы. Делая это, мы всегда будем поддерживать иранский народ, борющийся за основные права и достоинство, в которых ему долгое время отказывал режим в Тегеране.

В более широком плане мы будем сочетать дипломатию, экономическую помощь и содействие в области безопасности местным партнерам, чтобы облегчить страдания, уменьшить нестабильность и предотвратить экспорт терроризма или массовую миграцию из Йемена, Сирии и Ливии, работая при этом с региональными правительствами, чтобы справиться с более широким воздействием этих вызовов. Мы будем стремиться расширять и углублять растущие связи Израиля с его соседями и другими арабскими государствами, в том числе посредством Соглашений Авраама, сохраняя при этом нашу непоколебимую приверженность его безопасности. Мы также будем продолжать продвигать жизнеспособное решение о сосуществовании двух государств, которое сохранит будущее Израиля как еврейского и демократического государства, удовлетворяя при этом чаяния палестинцев в отношении их собственного безопасного и жизнеспособного государства. Как заявил президент Байден во время своего визита на Западный берег в июле 2022 года, “Два государства по линии 1967 года, с взаимосогласованными обменами, остаются лучшим способом достижения равной степени безопасности, процветания, свободы и демократии как для палестинцев, так и для израильтян”.

Эта новая структура опирается на устойчивую и эффективную военную стратегию, ориентированную на сдерживание, укрепление потенциала партнеров, обеспечение интеграции региональной безопасности, противодействие террористическим угрозам и обеспечение свободного потока глобальной торговли. В сочетании с использованием других инструментов национальной власти эти военные действия также помогают противостоять военной экспансии внешних субъектов в регионе. Мы не будем использовать наши вооруженные силы для смены режимов или переделки обществ, но вместо этого ограничим применение силы обстоятельствами, когда это необходимо для защиты наших интересов национальной безопасности и

соответствует международному праву, позволяя при этом нашим партнерам защищать свою территорию от внешних и террористических угроз.

Мы будем поощрять экономические и политические реформы, которые помогут раскрыть потенциал региона, в том числе путем содействия большей экономической интеграции для стимулирования роста и создания рабочих мест. Мы будем поощрять производителей энергии использовать свои ресурсы для стабилизации мировых энергетических рынков, одновременно готовясь к будущему чистой энергетики и защищая американских потребителей. Мы также будем продолжать поддерживать наших демократических партнеров и требовать привлечения к ответственности за нарушения прав человека, признавая, что, хотя истинные реформы могут исходить только изнутри, Соединенным Штатам по-прежнему предстоит сыграть важную роль. Соединенные Штаты являются крупнейшим двусторонним донором гуманитарной помощи и давним сторонником принципиальных гуманитарных действий, основанных на потребностях. Мы сохраним наше лидерство в области гуманитарной помощи и будем управлять долгосрочными кризисами беженцев и вынужденных переселенцев, которые помогают реализовать человеческое достоинство и укрепить стабильность. И мы ускорим нашу поддержку региональным партнерам, чтобы помочь им повысить устойчивость, поскольку будущее Ближнего Востока будет определяться как климатическими, технологическими и демографическими изменениями, так и традиционными вопросами безопасности.

Выстраивать партнерские отношения между США и Африкой в 21 веке

Правительства, институты и народы Африки являются крупной геополитической силой, которая сыграет решающую роль в решении глобальных проблем в предстоящем десятилетии. Африка стала более молодой, мобильной, образованной и связанной, чем когда-либо прежде. Африканские страны составляют одну из крупнейших региональных избирательных групп в ООН, а их граждане возглавляют крупные международные институты. Быстро растущее население континента, жизненно важные природные ресурсы и энергичное предпринимательство в сочетании с Африканской континентальной зоной свободной торговли обладают потенциалом для стимулирования преобразующего экономического роста. Наши партнерские отношения с африканскими государствами за последние три десятилетия помогли заложить основу для этого роста. Чтобы ускорить это, американо-африканские партнерские отношения должны адаптироваться, чтобы отражать важную геополитическую роль, которую африканские страны играют во всем мире.

Продвижение национальных интересов Америки будет частично зависеть от более тесного сотрудничества не только с африканскими странами, но и с региональными организациями, такими как Африканский союз, субнациональные правительства, гражданское общество, частный сектор и

общины диаспоры. Мы продолжим инвестировать в крупнейшие государства региона, такие как Нигерия, Кения и Южная Африка, одновременно углубляя наши связи со средними и малыми государствами. Мы будем привлекать африканские страны в качестве равноправных партнеров для достижения наших общих приоритетов - от здравоохранения и готовности к пандемиям до изменения климата. Мы также будем оказывать давление на партнеров по вопросам прав человека, коррупции или авторитарного поведения и углублять партнерские отношения со странами, которые добиваются прогресса в направлении более открытого и демократического управления. В координации с международными партнерами и региональными органами мы будем противодействовать демократическому отступлению, устанавливая издержки за перевороты и добиваясь прогресса в гражданских переходных процессах. И мы будем прислушиваться к африканским лидерам и народу, когда они излагают свое видение своих зарубежных партнерств, включая ожидания в отношении прозрачности, подотчетности, справедливости, вовлеченности и равноправия.

Укрепление мира и процветания в Африке укрепит способность Африки решать региональные и глобальные проблемы. Приверженность и способность региона обновлять демократию, а также предвидеть, предотвращать и разрешать возникающие и затяжные конфликты могут привести к благоприятным результатам для африканцев и американцев. Мы будем поддерживать возглавляемые Африкой усилия по поиску политических решений дорогостоящих конфликтов, растущей террористической активности и гуманитарных кризисов, таких как в Камеруне, Демократической Республике Конго, Эфиопии, Мозамбике, Нигерии, Сомали и Сахеле, и инвестировать в местное и международное построение мира и поддержание мира для предотвращения новых возникающие конфликты. В соответствии с нашим более широким подходом к борьбе с терроризмом мы будем пресекать и ослаблять террористические угрозы в отношении Соединенных Штатов, поддерживая партнеров в предотвращении террористической экспансии. Мы будем работать с нашими африканскими и международными партнерами над устранением коренных причин терроризма, в том числе путем противодействия коррупции, укрепления подотчетности и правосудия, инвестирования в инклюзивное экономическое развитие и продвижения прав человека, включая права женщин, а также противодействия дестабилизирующему влиянию поддерживаемой Россией группы Вагнера.

Мы будем поддерживать ускорение роста за счет инвестиций частного сектора, помогать Африке развивать свою цифровую экономику, удвоить усилия по решению проблемы отсутствия продовольственной безопасности и расширять инфраструктуру чистой энергии в рамках инициатив "Процветай Африка", "Накорми будущее" и "Сила Африки". Мы будем поддерживать адаптацию к климату, сохранение и справедливый энергетический переход, поскольку страны Африки к югу от Сахары уже испытывают серьезные климатические

последствия, усугубляющие землепользование, миграционные проблемы и рост цен на продовольствие и сырьевые товары, усугубленные дальнейшим вторжением России в Украину. Качественные системы здравоохранения необходимы для экономического роста, и мы будем опираться на наши многолетние партнерские отношения, чтобы инвестировать в безопасность здравоохранения и инфраструктуру систем здравоохранения, а также в текущие меры реагирования на COVID-19. Мы также будем работать с правительствами африканских стран над созданием бизнес—среды и инвестициями в человеческий капитал и развитие потенциала для привлечения инвесторов, развития бизнеса и создания хороших рабочих мест во всех секторах, а также для укрепления американо-африканской торговли и создания новых возможностей для американского бизнеса. Мы будем стремиться предлагать возможности, отражающие конкурентные преимущества Америки, способствуя инклюзивному росту, уважая права трудящихся и защищая ресурсы региона для будущих поколений.

Поддерживать мирную Арктику

Соединенные Штаты стремятся к тому, чтобы Арктический регион был мирным, стабильным, процветающим и способным к сотрудничеству. Изменение климата делает Арктику более доступной, чем когда-либо, угрожая арктическим сообществам и жизненно важным экосистемам, создавая новые потенциальные экономические возможности. и усиление конкуренции за формирование будущего региона. За последнее десятилетие Россия значительно инвестировала в свое присутствие в Арктике, модернизируя свою военную инфраструктуру и увеличивая темпы учений и тренировочных операций. Его агрессивное поведение усилило геополитическую напряженность в Арктике, создав новые риски непреднамеренного конфликта и препятствуя сотрудничеству. КНР также стремилась усилить свое влияние в Арктике, быстро увеличив свои инвестиции в Арктику, занимаясь новой научной деятельностью и используя эти научные обязательства для проведения исследований двойного назначения с разведывательным или военным применением.

Мы будем поддерживать безопасность США в регионе, улучшая нашу осведомленность в морской сфере, средства связи, возможности реагирования на стихийные бедствия и ледокольный потенциал, чтобы подготовиться к активизации международной деятельности в регионе. Мы будем осуществлять присутствие правительства США в регионе по мере необходимости, снижая при этом риск и предотвращая ненужную эскалацию. Арктические государства несут главную ответственность за решение региональных проблем, и мы будем углублять наше сотрудничество с нашими арктическими союзниками и партнерами и работать с ними над поддержанием Арктического совета и других арктических институтов, несмотря на вызовы арктическому сотрудничеству, связанные с войной России на Украине. Мы будем продолжать защищать свободу судоходства и определять расширенный континентальный

шельф США в соответствии с международными правилами. Мы должны повысить устойчивость к изменению климата в регионе и смягчить его последствия, в том числе посредством соглашений о сокращении выбросов и расширения сотрудничества в области межарктических исследований. По мере роста экономической активности в Арктике мы будем инвестировать в инфраструктуру, улучшать условия жизни и поощрять ответственные инвестиции частного сектора со стороны Соединенных Штатов, наших союзников и наших партнеров, в том числе в важнейшие полезные ископаемые, а также улучшать проверку инвестиций в целях национальной безопасности. В рамках этих усилий мы будем поддерживать наше обязательство уважать суверенитет племен и самоуправление посредством регулярных, значимых и надежных консультаций и сотрудничества с коренными общинами Аляски.

Защищать море, Воздух и космос

Безопасность и процветание людей во всем мире зависят от моря, воздуха и космоса.

Взаимосвязанные мировые океаны, суши, водные пути и другие экосистемы создают экономические возможности и обеспечивают важнейшую коммерческую и военную деятельность. Они содержат биологическое разнообразие, жизненно важное для продовольственной безопасности, чистого воздуха и воды, стабильного климата, а также здоровья и благополучия. Угрозы для этих систем, включая чрезмерные претензии на морское и воздушное пространство, загрязнение и нерегулируемую вырубку лесов, а также торговлю дикими животными и незаконный, несообщаемый и нерегулируемый рыбный промысел, влияют на способность правительств удовлетворять основные человеческие потребности и способствуют политической, экономической и социальной нестабильности. Мы будем отстаивать свободу судоходства и пролета, поддерживать охрану окружающей среды и выступать против разрушительной практики дальневосточного рыболовства, поддерживая международные законы и нормы, включая нормы обычного международного права, содержащиеся в Конвенции ООН по морскому праву. И мы будем продвигать статус Антарктики как континента, предназначенного для мира и науки, в соответствии с положениями Договора об Антарктике 1959 года.

Исследование и использование космоса приносит пользу человечеству, начиная с создания экономических возможностей и заканчивая разработкой новых технологий и обеспечением возможности наблюдения за климатом. Америка сохранит свои позиции мирового лидера в космосе и будет работать бок о бок с международным сообществом, чтобы обеспечить устойчивость, сохранность, стабильность и защищенность домена. Мы должны играть ведущую роль в обновлении управления космическим пространством, создании системы координации космического движения и определении пути к будущим космическим нормам и контролю над вооружениями. Работая с союзниками и

партнерами, мы разработаем политику и нормативные акты, которые позволят растущему коммерческому космическому сектору США конкурировать на международном уровне. Мы повысим устойчивость космических систем США, на которые мы полагаемся для выполнения важнейших функций национальной безопасности. Эти усилия направлены на защиту интересов США в космосе, предотвращение дестабилизирующей гонки вооружений и ответственное управление космической средой.

Оттачиваем Наши Инструменты государственного управления

Наши институты национальной безопасности и рабочая сила поддерживают глобальное лидерство Америки, а также безопасность, процветание и свободы американского народа. Для достижения наших амбициозных целей мы должны модернизировать и адаптировать наши инструменты государственного управления к сегодняшним вызовам. Например, мы:

⊥ Укрепляем американскую дипломатию путем модернизации Государственного департамента, в том числе путем недавнего создания нового бюро по киберпространству и цифровой политике и специального посланника по критическим и новым технологиям.

⊥ Адаптируем Разведывательное сообщество (IC), в том числе путем приведения наших организаций в соответствие с требованиями конкуренции, внедрения новых инструментов сбора данных и улучшения интеграции материалов с открытым исходным кодом.

⊥ Усиляем раннее предупреждение и прогнозирование угроз инфекционных заболеваний и пандемий в США и мире за счет увеличения поддержки Центра по контролю и профилактике заболеваний (CDC) по вспышкам, прогнозированию и аналитике, а также иностранной помощи для обеспечения глобальной безопасности здравоохранения.

⊥ Реорганизируем Офис заместителя министра обороны по политике с целью заострения его внимания на новых технологиях и привлечения внимания высшего руководства к критическим регионам. Укрепляем Службу кибербезопасности Министерства внутренней безопасности (DHS) путем переосмысления того, как DHS нанимает, развивает и удерживает высококвалифицированных и разнообразных специалистов в области кибербезопасности.

⊥ Делаем помощь в развитии более доступной и справедливой за счет расширения взаимодействия с Агентством США по международному развитию (USAID) и передачи 25 процентов финансирования местным партнерам, а также удвоить работу USAID по расширению прав и возможностей женщин и девочек.

⊥ Расширяем наше взаимодействие с заинтересованными сторонами и наращиваем наш потенциал для партнерства с частным сектором, благотворительностью, общинами диаспоры и гражданским обществом.

⊥ Приоритизируем роль технологий в национальной безопасности путем повышения Управления по научно-технической политике Белого дома до уровня кабинета министров и полноправного члена Совета национальной безопасности.

Успех этих усилий и нашей внешней политики потребует укрепления кадрового состава национальной безопасности путем набора и удержания разнообразных высококвалифицированных специалистов. Мы:

⊥ Приоритизируем разнообразие, справедливость, инклюзивность и доступность для обеспечения того, чтобы учреждения национальной безопасности отражали американскую общественность, которую они представляют.

⊥ Создаем более эффективные и результативные методы найма, подбора персонала, удержания и развития талантов, особенно в областях STEM, экономики, важнейших языков и региональных отношений.

⊥ Поддерживаем возможности профессионального развития — как для лидерских, так и для технических навыков - на всех уровнях рабочей силы.

⊥ Открываем возможности для сотрудников национальной безопасности перемещаться между учреждениями, как внутри правительства, так и за его пределами, и передавать навыки, которые они развивают, обратно в свои родные агентства.

⊥ Оснащаем рабочую силу передовыми технологиями и лучшей интеграцией данных и аналитических инструментов для поддержки принятия решений.

⊥ Приоритизируем возможности людских ресурсов и персонала, который будет руководить всеми этими инициативами.

Здоровье наших учреждений национальной безопасности и рабочей силы зависит от веры в аполитичный характер федеральных правоохранительных органов, разведки, наших дипломатов, государственных служащих, финансируемых из федерального бюджета научно-исследовательских институтов и разработок, а также военных, поскольку мы работаем вместе на национальной службе.

ЧАСТЬ V: ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Мы уверены, что Соединенные Штаты вместе с нашими союзниками и партнерами способны добиться успеха в нашем стремлении к свободному, открытому, процветающему и безопасному глобальному порядку. С помощью

ключевых элементов, изложенных в этой стратегии, мы решим двойные задачи нашего времени: превзойдем наших конкурентов в формировании международного порядка, одновременно решая общие проблемы, включая изменение климата, готовность к пандемиям и продовольственную безопасность, которые определят следующий этап человеческой истории. Мы будем укреплять демократию во всем мире и многосторонние институты, поскольку мы смотрим в будущее, чтобы определить новые и справедливые правила дорожного движения для новых технологий, кибербезопасности, торговли и экономики. И мы сделаем все это и даже больше, используя наши значительные преимущества и нашу беспрецедентную коалицию союзников и партнеров.

По мере реализации этой стратегии мы будем постоянно оценивать и пересматривать наш подход, чтобы убедиться, что мы наилучшим образом служим американскому народу. Мы будем руководствоваться неоспоримым фактом, что сила и качество американского проекта у себя дома неразрывно связаны с нашим лидерством в мире и нашей способностью формировать условия мирового порядка. Эта Стратегия национальной безопасности будет оцениваться по главному показателю: делает ли она жизнь лучше, безопаснее и справедливее для народа Соединенных Штатов и помогает ли она странам и людям по всему миру, которые разделяют наше видение будущего.

Нас мотивирует четкое видение того, как выглядит успех в конце этого решающего десятилетия.

Наращивая наш промышленный потенциал, инвестируя в наших людей и укрепляя нашу демократию, мы укрепим фундамент нашей экономики, укрепим нашу национальную устойчивость, повысим наш авторитет на мировой арене и обеспечим наши конкурентные преимущества.

Углубляя и расширяя наши дипломатические отношения не только с нашими демократическими союзниками, но и со всеми государствами, которые разделяют наше видение лучшего будущего, мы разработаем условия конкуренции с нашими стратегическими соперниками, которые благоприятствуют нашим интересам и ценностям, и заложим основу для расширения сотрудничества по общим вызовам.

Модернизируя наши вооруженные силы, внедряя передовые технологии и инвестируя в нашу оборонную рабочую силу, мы укрепим сдерживание в эпоху растущей геополитической конфронтации и обеспечим Америке возможность защищать нашу родину, наших союзников, партнеров и интересы за рубежом, а также наши ценности по всему миру.

Используя наши национальные сильные стороны и сплотив широкую коалицию союзников и партнеров, мы продвинем наше видение свободного, открытого, процветающего и безопасного мира, превзойдя наших конкурентов и добившись значительного прогресса в таких вопросах, как изменение климата,

глобальное здравоохранение и продовольственная безопасность, чтобы улучшить жизнь не только американцев. но и людей по всему миру.

Это то, чего мы должны достичь в это решающее десятилетие. Как мы делали на протяжении всей нашей истории, Америка воспользуется этим моментом и примет вызов.

Нельзя терять время.

1. National Security Strategy, October 12, 2022. – Washington (D.C., USA), 2022. – 48 p. – P. 46.

2. **Челпанова Т.М.** "Войсковой священник (военный капеллан): правовой статус и правовые аспекты деятельности" / Под ред. **И.В. Понкина** / МРОО "Ветераны военной контрразведки". – М.: Буки Веди, 2021. – 226 с.

***

№ 893.

Стратегія національної оборони США (NDS або department's North Star): що потрібно знати

Загребельська **2022-10-28**

1. Чому прийнята саме зараз?

Бо вона приймається після ***Стратегії національної безпеки***, яка була оприлюднена кілька днів тому 2022-10-12.

Зазвичай вона приймається раніше, на початку року. Проте через вторгнення Росії в Україну вирішили відкласти, щоб вона була більш актуальною та відповідала стану світу після вторгнення. Хоча, схоже, суттєвих змін не внесли.

Секретні версії оглядів були надані конгресу раніше, але після вторгнення доопрацьовувалися

2. Ключова тема NDS:

Термінова потреба підтримувати та зміцнювати стримування КНР – єдиного конкурента, який має намір змінити міжнародний порядок і дедалі більшу владу для цього.

Насильницькі та дедалі агресивніші спроби КНР змінити Індо-Тихоокеанський регіон і міжнародну систему відповідно до їх інтересів і авторитарних уподобань - найбільш масштабний і серйозний виклик національній безпеці США.

Для цього створена спеціальна оперативна група з Китаю.

3. Росія – гостра загроза

На відміну від Китаю, не може системно кинути виклик США у довгостроковій перспективі. Але російська агресія становить безпосередню, негайну, різку й гостру загрозу інтересам і цінностям США, і безрозсудна війна Путіна проти України, найгірша загроза європейській безпеці з моменту закінчення Другої світової війни, чітко показала це.

Пентагон уважно стежить за дедалі більшим зближенням Росії з КНР, тому нинішні зусилля та майбутні ініціативи стосуються Росії, навіть якщо орієнтація іде на КНР.

КНР і Росія є найбільш небезпечними викликами у всіх сферах

4. Інші загрози:

1) розширення ядерного та ракетного потенціалу Північної Кореї;
2) просувається вперед Ірану в ядерній програмі, підтримка небезпечних збройних проксі та експорт безпілотників, які Росія використовує для тероризування українських мирних жителів,

3) постійні загрози з боку глобальних терористичних мереж,

4) зміни клімату,

5) пандемії та інші небезпеки, які не поважають кордонів.

5. Всі ці виклики посилюються широким спектром нових технологій, що швидко розвиваються, і додатків, які ускладнюють динаміку ескалації і створюють нові проблеми для стратегічної стабільності.

6. Стратегія вимагає від Пентагону (найвищі оборонні пріоритети):

1) захищати США від зростаючої багатопланової загрози, що походить від КНР,

2) стримувати стратегічні атаки проти Сполучених Штатів, союзників і партнерів,

3) готуватися до перемоги в конфлікті, коли це необхідно,

4) і створювати стійкі Об’єднані сили та оборонну екосистему

7. Три основні напрямки Стратегії:

1) формування інтегрованого стримування,

2) проведення кампаній

3) і створення тривалих переваг.

8. Інтегроване стримування:

Передбачає об'єднання передових військових можливостей та оперативних концепцій з потужним міжвідомчим інструментарієм та можливостями союзників та партнерів для плавного стримування агресії у будь-якій галузі та на будь-якому театрі військових дій.

Це включає три групи: всередині Міністерства оборони, у міжвідомчій взаємодії і з союзниками та партнерами.

Армія США готова протистояти повному спектру загроз, використовуючи американську дух інновацій, щоб відповідати складнощам сучасного світу.

Бездоганне об’єднання зусиль зі стримування, щоб зробити основну правду кришталево ясною для будь-якого потенційного ворога - ціна агресії проти Сполучених Штатів або союзників і партнерів значно переважує будь-які можливі здобутки.

Космос:

— Робота над створенням стійких супутникових угруповань, щоб відучити супротивника випробовувати американську волю і гарантувати, що США переможе, якщо він спробує це зробити.

Кіберпростір:

— Підвищення стійкості та розширення можливості для проведення військових операцій.

Ядерний потенціал:

— Головна опора для стратегічного стримування. Повна відданість модернізації всіх трьох складових ядерної тріади.

Вперше в історії Пентагону проведено всі основні стратегічні огляди разом:

— НРР, Огляд ядерної політики та Огляд протиракетної оборони.

Це призвело до узгодженості, більш інтегрованого та бездоганного підходу до стримування та управління ризиками, до дуже тісної стратегії зв'язку ресурсів.

Огляд ядерної політики підтверджує, що доти, доки існує ядерна зброя, основна роль ядерної зброї США полягає у стримуванні ядерного нападу на Сполучені Штати, наших союзників та партнерів.

Огляд протиракетної оборони наголошує, що протиракетна оборона сприяє комплексному стримуванню, підриваючи впевненість потенційного супротивника у своїй здатності здійснити успішну атаку.

Бюджетний запит на 23 фінансовий рік включає:

1) понад $56 млрд. на платформи та системи повітряної потужності,
2) понад $40 млрд. на підтримку панування на морі,
3) майже $13 млрд. на підтримку та модернізацію сухопутних сил,
4) близько $34 млрд. на підтримку та модернізацію ядерних сил.

Комплексне стримування – це також тісніша співпраця з безпрецедентною мережею союзників та партнерів:

В Індо-Тихоокеанському регіоні - історична угода AUKUS, тристороння співпраця з Японією та Кореєю, численні багатонаціональні навчання з підвищення боєздатності та оперативної сумісності.

У Європі - єдиний та рішучий НАТО, надзвичайна координація дій близько 50 членів Контактної групи з питань оборони України, створеної США для захисту самооборони України.

На Близькому Сході, в Африці та Латинській Америці - зусилля щодо зміцнення союзників та партнерів та покращення оперативної сумісності та інтеграції скрізь, де це можливо.

9. Повсякденна робота з ведення кампанії:

Послідовність ініціатив у рамках всього міністерства для просування пріоритетів у часі. Це зміцнює стримування шляхом нарощування бойових переваг чи усунення бойових уразливостей. Ідея в тому, щоб змусити весь Департамент працювати разом, дотримуючись стратегії та логічно пов'язаної послідовності дій для досягнення певного ефекту.

Проведення та послідовність військових дій, які згодом змінюють обстановку у сфері безпеки на користь США, робота з обмеження та зриву зловмисних дій конкурентів.

Побудова та тренування сил, які знадобляться у кризі чи конфлікті, включаючи запит на 135 мільярдів доларів у торішньому бюджеті для подальшого інвестування у готовність. Оновлення позиції в Індо-Тихоокеанському регіоні, щоб зробити її стійкішою до агресії. В рамках програми AUKUS пов'язування передових можливостей з активними військовими навчаннями разом із союзниками.

10. Створення постійних переваг для подальшого зміцнення основ оборонного підприємства і інновації – центральне місце

Створення постійної переваги – це прискорення розвитку сил, використання новітніх технологій та інвестиції у видатних людей Департаменту, найцінніший ресурс.

Створення Резерву швидких оборонних експериментів, який фінансує різні підрозділи міністерства для спільної роботи з усунення критичних прогалин у спільних бойових діях. Понад 130 мільярдів доларів в бюджетному запиті на наступний рік на дослідження, розробки, випробування та оцінку. Ннайбільший бюджет на НДДКР за історію Пентагону.

Оновлення роботи з промисловими партнерами, у тому числі зміцнюючи ланцюжки поставок та оборонно-промислову базу. Боротьба з небезпеками зміни клімату, включаючи забезпечення того, щоб збройні сили могли продовжувати чудово працювати у більш спекотних та суворих умовах.

НРР вимагає ще глибших інвестицій у людей - найцінніший ресурс Пентагону та основа американської безпеки. До бюджету президента включено підвищення заробітної плати військовослужбовців на 4,6% із 1 січня 2023 року.

Спрощення отримання житла та переїзду на нове місце служби, забезпечення догляду за дітьми та допомогу подружжю військовослужбовців.

11. Найважливіший розділ: Союзники та партнери.

Взаємовигідні союзи та партнерства є найбільшою глобальною стратегічною перевагою. Тісна співпраця з союзниками та партнерами є основним для інтересів національної безпеки США та для колективної спроможності вирішувати проблеми, які становлять КНР та Росія, одночасно відповідально справляючись з цілою низкою інших загроз.

Але прогрес на цьому фронті буде неможливим, якщо не усунути давні інституційні бар'єри, що перешкоджають колективному плануванню, операційній сумісності та взаємовигідним закупівлям, включаючи необхідність підвищення кібербезпеки та усунення бар'єрів для обміну інформацією.

12. Збройні сили США залишаються найпотужнішою бойовою силою в історії та джерелом стабільності у неспокійному світі. І віддані стратегії, яка збереже це становище.

Сполучені Штати наділені цілим рядом чудових якостей, які дають їм величезні переваги. Жодна країна на Землі не знаходиться в кращому становищі для вирішення проблем, які ми повинні вирішити в це вирішальне десятиліття, і для перемоги у змаганні за те, що визначатиме решту століття. Завдання на покоління – об'єднати та інтегрувати ці чудові якості, розвиваючи можливості разом із можливостями союзників та партнерів для підтримки та зміцнення вільної та відкритої міжнародної системи, яка все більше наражається на загрозу.

13. Огляд ядерної політики встановлює стратегію, яка покладається на ядерну зброю для стримування всіх форм стратегічного нападу.

Це включає застосування ядерної зброї будь-якого масштабу, а також атаки стратегічного характеру з високими наслідками з використанням неядерних

засобів. Будь-яке застосування противником ядерної зброї докорінно змінить характер конфлікту.

Доки існує ядерна зброя, фундаментальною роллю ядерної зброї є стримування ядерної атаки на Сполучені Штати, союзників і партнерів. Сполучені Штати розглядатимуть можливість застосування ядерної зброї лише в екстремальних обставинах для захисту життєво важливих інтересів Сполучених Штатів або їхніх союзників і партнерів.

В осяжному майбутньому ядерна зброя й надалі залишатиметься основою стратегічного стримування США. Інші неядерні засоби потенційно можуть доповнити, але не можуть замінити ядерне стримування за деяких обставин. Але лише стримування не може зменшити ядерну небезпеку.

Пентагон також зосередиться на контролі над озброєннями та нерозповсюдженні як життєво важливих елементах збалансованого підходу.

14. Nuclear Posture Review оголошує про зняття з експлуатації застарілої ядерної гравітаційної бомби B-83 Tac 1 і скасування непотрібної ядерної крилатої ракети морського базування.

Ядерна тріада та ядерні системи командування й управління та зв’язку працюють поза межами свого початкового проектного терміну експлуатації, і повністю модернізуватимемо їх обидві.

Ми також прагнемо співпрацювати з Міністерством енергетики та Національним управлінням ядерної безпеки, щоб створити сучасну ядерну інфраструктуру, здатну протистояти поточним і майбутнім загрозам.

Жоден інший елемент військової могутності США не може замінити унікальний ефект стримування ядерної зброї та навчених професійних ядерних сил, які її використовують.

15. Огляд протиракетної оборони містить інформацію про стратегію протиракетної оборони США, політику та можливості.

Росія без розбору використовує тисячі наступальних ракет в Україні, і в основному не для високоточних військових ефектів, а замість цього має терористичну зброю широкого радіусу дії, щоб завдати жахливих страждань невинним цивільним особам. Використання ними ракет в Україні показує, що ця зброя стане загальною рисою конфлікту 21-го століття.

Балістичні, крилаті, гіперзвукові і нижчі рівні загрози, такі як безпілотні авіаційні системи, є зростаючим і прискорюваним ризиком для США,

американських сил за кордоном, а також союзників і партнерів. Пошук шляхів ефективного захисту від цих загроз є важливим завданням.

США продовжуватимуть випереджати загрозу з боку Північної Кореї. Для цього Міністерство активно вдосконалює наявні можливості активної протиракетної оборони, водночас додаючи нові. Це включає нові космічні і наземні датчики, розробку 20 нових перехоплювачів наступного покоління, які планується почати вводити в дію в 2028 році.

Вітчизняні системи протиракетної оборони не призначені та не здатні захистити від складного набору ракетних загроз, які Китай чи Росія можуть використати проти США. Опора на ядерні сили США для стримування стратегічних загроз є давньою політикою США та наступністю цього та всіх попередніх оглядів протиракетної оборони.

Одним новим напрямком в огляді протиракетної оборони є відданість протиракетній обороні Гуамо. Гуамо, є ключовим оперативним і логістичним центром США в Індо-Тихоокеанському регіоні, і протиракетна оборона Гуамо вимагатиме постійної та багаторівневої протиракетної оборони як проти балістичних, так і крилатих ракет.

Ми також зобов'язуємося вивчити технічні рішення двох загроз: крилатих ракет та безпілотників.

16. Дипломатія є важливим елементом комплексного стримування.

***

№ 894.

Загребельська **2022-10-29**

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ШТАБ ЗС УКРАЇНИ
ІНФОРМУЄ
ПРОТЯГОМ 24.02-29.10.2022
ОРІЄНТОВНІ ВТРАТИ ПРОТИВНИКА СКЛАЛИ:
~70250 +550 ЛІКВІДОВАНО ОСОБОВОГО СКЛАДУ
LIQUIDATED PERSONNEL
2659 +19 ТАНКІВ
TANKS
5401 +23 БОЙОВИХ БРОНЬОВАНИХ МАШИН
ARMOURED PERSONNEL VEHICLE
1708/380 +9/1 АРТИЛЕРІЙСЬКИХ СИСТЕМ / РСЗВ
ARTILLERY SYSTEMS / MLRS
195 +3 ЗАСОБИ ППО
ANTI-AIRCRAFT WARFARE SYSTEMS
273/252 +1/1 ЛІТАКІВ/ГЕЛІКОПТЕРІВ
AIRCRAFT/HELICOPTERS
1406 +5 БПЛА ОПЕРАТИВНО-ТАКТИЧНОГО РІВНЯ
UAV OPERATIONAL-TACTICAL LEVEL
351 КРИЛАТІ РАКЕТИ
CRUISE MISSILES
16 КОРАБЛІ /КАТЕРИ
WARSHIPS/BOATS
4107 +19 АВТОМОБІЛЬНА ТЕХНІКА ТА ЦИСТЕРНИ З ПММ
VEHICLES & FUEL TANKS
152 +1 СПЕЦІАЛЬНА ТЕХНІКА
SPECIAL EQUIPMENT

Institute for the Study of War

Переклад Августин Волошин

1. Російські сили не досягли значного прогресу в районі Бахмуту, Донецької області або деінде уздовж лінії фронту.

Російська інформаційна операція просуває версію про те, що російські сили досягли значного прогресу в Бахмуті, що, ймовірно, покращить моральний дух серед російських сил і, можливо, покращить особисте становище хазяїна «Групи «Вагнера» Євгена Пригожина, чиї сили значною мірою несуть відповідальність за мінімальні успіхи у війні на вказаній території.

Російські сили домоглися обмеженого просування до українського опорного пункту в Бахмуті, але дуже повільними темпами та з великими втратами.

23 жовтня Пригожин визнав повільні темпи наземних операцій «Групи «Вагнера» навколо Бахмута і заявив, що сили «Вагнера» просуваються лише на 100-200 м на день, що, як він абсурдно стверджував, є нормальним темпом для сучасних досягнень.

Приблизно 24 жовтня українські сили відбили бетонний завод на східній околиці Бахмуту.

16 жовтня українські військові заявили, що російські сили неправдиво стверджували, що за останні кілька днів захопили кілька містечок біля Бахмуту, але українські сили утримали свої позиції під час цих атак.

Російські сили, ймовірно, фальсифікують заяви про наступ в районі Бахмуту, щоб зобразити свої успіхи як мінімум в одному секторі на тлі втрат на північному сході і півдні України.

Навіть заявлена швидкість наступу була б незадовільною для основних зусиль у механізованій війні, і ці твердження насправді перебільшені.

2. Президент Росії Володимир Путін та міністр оборони Росії Сергій Шойгу 28 жовтня оголосили про закінчення російської військової мобілізації.

Шойгу заявив, що військові комісаріати надалі набиратимуть лише добровольців та контрактників.

Шойгу заявив, що Росія мобілізувала 300 000 осіб, 82 000 з яких вже дислоковані в Україні, а 218 000 навчаються на російських полігонах.

Путін заявив, що 41 000 із 82 000 військовослужбовців в Україні проходять службу в бойових частинах.

Путін визнав, що російські сили мали проблеми з логістикою та постачанням мобілізованих сил, але помилково стверджував, що ці проблеми стосувалися лише «початкового етапу» мобілізації і що вони тепер вирішені.

Путін заявив, що Росія має «зробити необхідні висновки», модернізувати «всю систему військкоматів» і «продумати та внести корективи до структури всіх компонентів Збройних Сил, включаючи Сухопутні війська».

3. Путін, ймовірно, припинив мобілізацію в Росії, щоб звільнити адміністративні та навчальні ресурси для відкладеного початку осіннього призову в Росії, який розпочнеться 1 листопада.

Російські збройні сили, ймовірно, не в змозі одночасно забезпечити навчання 218 000 мобілізованих та приблизно 120 000 нових осінніх призовників.

Незрозуміло, як завершать навчання призовники восени 2022 року, оскільки зазвичай кульмінаційним пунктом навчання російських призовників є зарахування до військової частини, яка вже воює в Україні та сильно пошкоджена.

4. Завершена нині мобілізація в Росії навряд чи вплине на її бойову міць.

Путін описав співвідношення між мобілізованим персоналом для бойових та допоміжних операцій в Україні як 50/50.

Якщо це співвідношення застосовується в цілому, воно передбачає, що загалом 150 000 мобілізованих військовослужбовців буде розгорнуто для бойових дій в Україні після завершення навчання, ймовірно, десь у листопаді.

Направлення Росією 41 000 погано навчених військовослужбовців в Україну, можливо, тимчасово зміцнить російські оборонні лінії, хоча ці резервісти ще не зіткнулися з тяжкістю великого і добре підготовленого українського контрнаступу.

Це розгортання не призвело до значного збільшення бойової сили Росії.

Таким чином, розгортання додаткових 110 000 мобілізованих в бойових частинах навряд чи змінить хід війни.

5. Можливо, Путін намагається відновити авторитет міністра оборони Сергія Шойгу в російському інформаційному просторі, щоб урівноважити зростаючий вплив російського провоєнного угруповання силовиків.

До фракції «російських силовиків» відносять людей, які мають значну владу в найближчому оточенні Путіна і які направляють бойові підрозділи в Україну.

Путін міг би сам оголосити про закінчення мобілізації, а не на зустрічі з Шойгу, або міг би доручити Шойгу завершити невдалу мобілізацію самостійно.

Їхня постановочна публічна зустріч узгоджується з нещодавнім сплеском появ Шойгу в ЗМІ.

Наприклад, у період з 23 по 26 жовтня Шойгу провів кілька телефонних розмов зі своїми турецькими, китайськими та західними колегами.

Ці гучні зустрічі відрізняють Шойгу і російське вище військове командування від силовиків, які, незважаючи на свою популярність у російському інформаційному просторі, не мають того самого звання та авторитету.

Навесні та влітку Шойгу дуже рідко з'являвся на публіці.

Присутність Шойгу в інформаційному просторі залежить від схвалення Кремля, оскільки Путін може контролювати, коли і чи виступатиме Шойгу публічно.

Суперники ж Шойгу із силовиків контролюють власні канали в Telegram та вільно спілкуються зі ЗМІ.

6. Зростаючий вплив фракції силовиків, очолюваної хазяїном «Групи «Вагнер» Євгеном Пригожиним, ще більше розколює російську провоєнну спільноту.

Чеченський лідер Рамзан Кадиров 27 жовтня вдруге розкритикував командувача Центрального військового округу генерал-полковника Олександра Лапіна за управління лінією оборони Сватове - Кремінна.

Різкій критиці Лапіна Кадиров протиставив високу похвалу пригожинських та вагнерівських загонів, навіть називаючи Пригожина «природженим воїном».

Кадиров відновив свою критику російського вторгнення та російського вищого військового командування з 25 жовтня, ймовірно, у відповідь на український удар по чеченських підрозділах на північному сході Херсонської області.

Після цього Кадиров оголосив, що внаслідок українського удару загинуло 23 чеченські бойовики і було поранено 58 військовослужбовців.

7. Кадиров звинуватив Лапіна в тому, що не зміг зв'язатися з чеченськими командирами, заявивши, що він безуспішно намагався зв'язатися і з Лапіним, щоб обговорити прориви України навколо Лиману.

Кадиров додав, що ніхто не міг знайти Лапіна та його підлеглих, коли один із підрозділів Лапіна передислокувався з Рубіжного для посилення лінії фронту.

Кадиров заявив, що чеченські підрозділи змушені були утримувати російські оборонні позиції без підтримки Лапіна, що солдати дедалі частіше дезертирують із частин Лапіна, і натякнув, що Лапін скоро втратить Сватове.

Раніше Кадиров атакував Лапіна 1 жовтня за перенесення його штабу далеко від лінії фронту та за його військові невдачі, і Пригожин публічно погодився із заявою Кадирова на той час.

Похвала Кадирова Пригожину ще раз демонструє, що силовики дедалі більше просувають свої паралельні військові структури за рахунок репутації регулярних російських Збройних сил.

8. Звинувачення Кадирова вкотре викликали розкол серед провоєнних російських блогерів і виявили стурбованість з приводу зростаючого впливу угруповання силовиків у військовому співтоваристві.

Деякі блогери висловили підтримку Лапіну, зазначивши, що його невдачі, такі як великі втрати військової техніки в Чернігівській області чи нищівний провал на переправі через Сіверський Донець у Білогорівці, не були такими серйозними, як інші невдачі деяких російських воєначальників, хоча ці ж блогери опосередковано критикували Лапіна за ці інциденти.

Більшість блогерів, що підтримують Лапіна, звинуватили Міністерство оборони Росії у тому, що воно утримується від публічного захисту Лапіна від Кадирова та Пригожина.

Один із блогерів навіть зазначив, що для будь-якого російського губернатора чи глави регіону неприйнятна критика Збройних сил Росії, оскільки така критика може призвести «прямою дорогою до розмивання самої суті російської держави».

Єдина формальна посада Кадирова – голова Чеченської Республіки.

Блогер зазначив, що російські командири не можуть захищати свої дії в Telegram — на відміну від Пригожина та Кадирова — і заявив, що така критика лише розпалює внутрішні конфлікти.

Пов'язані з «Вагнером» Telegram-канали, навпаки, поширювали повідомлення про важкі умови на фронті на напрямку Сватове - Кремінна, обговорюючи велику кількість дезертирів, низький моральний дух, погані умови проживання та боягузливість командування.

9. Інша критика Кадировим Лапіна вказує на подальшу фрагментацію провоєнної спільноти, що може дозволити Пригожину отримати більше влади у довгостроковій перспективі.

Путіну потрібно буде продовжувати умиротворювати фракцію силовиків, намагаючись підтримати своє опальне вище військове командування та зберегти прихильність блогерів, які поважають деяких традиційних російських воєначальників, таких як Лапін та командувач російських військ в Україні Сергій Суровікін.

10. Ключові висновки

Російські сили не досягли значного прогресу в районі Бахмуту, Донецької області або деінде уздовж лінії фронту.

Президент Володимир Путін та міністр оборони Сергій Шойгу оголосили про закінчення часткової мобілізації.

Можливо, Путін намагається реабілітувати імідж Шойгу в інформаційному просторі, щоб протистояти зростаючому впливу військового угруповання силовиків.

Зростання впливу фракції силовиків продовжує розколювати провоєнну російську спільноту.

Російські джерела стверджували, що українські сили вели контрнаступальні операції у напрямку Кремінної та Сватового.

Російські сили продовжували перекидати мобілізований особовий склад та займати оборонні позиції на західному березі річки Дніпро у Херсонській області.

Російські джерела стверджували, що українські сили вели контрнаступальні операції на північному заході Херсонської області.

Російські сили продовжували наземні атаки на Донеччині.

Російська окупаційна влада завершила «евакуацію» частини окупованої Херсонської області.

Повідомляється, що російська окупаційна влада планує до 30 жовтня нав'язати російське громадянство українським громадянам на окупованих територіях України, ймовірно, частково для того, щоб легалізувати примусову мобілізацію українських цивільних осіб у рамках осіннього призовного циклу з 1 листопада.

Російська окупаційна влада продовжує свої спроби стерти українську історію, культуру та національну ідентичність в окупованих Росією частинах України.

***

№ 895.

«Мотор Січ» викинули в прірву?

2019-10-12

Александр Карпец

Смуга скандалів і вкрай важка ситуація, в яку потрапило колись легендарне запорізьке авіадвигунобудівне підприємство «Мотор Січ», є дуже яскравою ілюстрацією наслідків «прихватизації» і так званих реформ взагалі.

Поряд з такими діамантами з колишньої радянської високотехнологічної «корони», як Південмаш і КБ «Південне», авіапідприємство «Антонов» і Харківське авіабудівне підприємство, Харківський танковий завод імені Малишева, Миколаївська «Зоря-Машпроект», цілий ряд інших менш знакових, але дуже важливих і колись передових в науково-технічному відношенні підприємств, **«Мотор Січ» опинилася на межі вмирання.**

> Як сказав герой Юрія Нікуліна в радянській кінокомедії, ці підприємства «викинули в прірву».

А «Мотор-Січ» ще й «пішла по рукам» – китайським, а тепер ще й американським.

Якщо китайці мають намір, очевидно, «видоїти» з підприємства всі гідні уваги ноу-хау і технології, то американці, схоже, просто зацікавлені в тому, щоб убити виробництво і науково-технологічну базу, позбувшись конкурентів, а заодно запобігти розповзанню наших технологій по світу, перш за все їх потраплянню в руки китайців, які цим технологіям здатні знайти гідне застосування.

Ситуація склалася патова, оскільки будь-яке рішення зараз тільки погіршить становище.

1. Трохи про історію і скупку краденого

Спочатку були не китайці, не американці, а дехто В’ячеслав ***Богуслаєв***, колишній керівник підприємства і народний депутат-регіонал, який цікавими шляхами зумів «прихватизувати» акції підприємства після його приватизації.

У подробиці вдаватися не будемо, про це багато писали ЗМІ, хоча ще більше тут неясного.

Факт в тому, що

> **— в певний момент саме Богуслаєв став майже одноосібним господарем підприємства і увійшов до числа найбагатших людей в Україні.**

Щоб зрозуміти, що сталося, необхідно зробити короткий ліричний відступ в сферу історії, включно з історією дерибану колишньої загальнонародної власності.

Нагадаємо, що

> **— «Мотор Січ» був свого часу, одним з провідних світових розробників і виробників широкої номенклатури двигунів для літаків і вертольотів.**
>
> **Випускаються також наземні газотурбінні двигуни і електростанції, товари народного споживання.**

Історія заводу починається в далекому 1907 році, причому вже в роки Першої світової війни, саме з 1916 року, там почали випускати перші авіадвигуни.

> — Крім підрозділів безпосередньо в Запоріжжі акціонерне товариство має цілу низку дочірніх підприємств по всій Україні, в тому числі підприємство, що займається пасажирськими та вантажними авіаперевезеннями.

На відміну від виробництва чавуну, залізорудного концентрату, іншої сировини і напівфабрикатів, які олігархи так-сяк навчилися продавати на експорт, перетворюючи Україну на бананову республіку, з підприємствами хай-тека все виявилося набагато складніше.

Розрив кооперaційних і збутових зв'язків в межах колишнього СРСР і соцтабору, відсутність нових ринків і невміння їх відшукати призвели більшість цих підприємств до деградації, поставивши на межу знищення.

«Мотор Січ» не була винятком, оскільки левову частку продукції підприємства купував російський авіапром.

> —Значна стагнація і деградація російської авіаційної промисловості, політика імпортозаміщення в Росії, нарешті, повний розрив економічних зв'язків в авіабудуванні з початком московської агресії поставили «Мотор Січ» на межу знищення.

Ситуацію різко загострювала байдужа політика української влади до високотехнологічного виробництва.

У цивілізованому світі подібні підприємства, які мають подвійне, оборонне значення, які володіють державною таємницею, завжди знаходяться під щільною опікою держави, яка дає замовлення, фінансує, підтримує, стежить за відсутністю витоків інформації і так далі, хоча ці корпорації є формально приватними, але не одноосібно приватними!

Який-небудь умовний Богуслаєв не зміг би особисто «прихватизувати», наприклад, McDonnell Douglas в США, Dassault Aviation у Франції і таке інше.

І вже тим більше, не зміг би вивести на офшори акції підприємства, що має оборонне значення, і продати його китайцям.

«Мотор Січ» повністю відрізана від держпідтримки і держзамовлень.

У той же час МВС України в рамках програми «Єдина система авіаційної безпеки і захисту МВС» до 2021 року має закупити у Франції і отримати 55 вертольотів Airbus Helicopters (колишня Eurocopter Group) різних модифікацій. Частина вертольотів вже отримана, поставки продовжаться протягом найближчих двох років.

Відразу ж виникає ряд питань.

1) Навіщо фінансувати іноземного виробника, якщо є свій?

2) Навіщо створювати з нуля і за великі гроші експлуатаційно-ремонтну базу під іноземну техніку, якщо є своя, «заточена» під звичну для нас техніку, перевірену багаторічною експлуатацією?

2. Тут пахне шкідництвом і корупцією!

З усіх президентів та прем'єр-міністрів України, мабуть, тільки Кучма хоч якось розумів значення тих уламків радянського хай-тека, які дісталися Україні після розвалу Союзу.

Тому при Кучмі були спроби розвивати ці напрямки, шукати нові ринки збуту і партнерів.

Та й то, це стосувалося більше ракетно-космічного напряму, який був ближчим і зрозумілішим Кучмі, зважаючи на його ракетну біографію, хоча в директори Південмашу він просунувся в 1980-х все ж по *партійній*, а не по виробничій лінії.

Але при Кучмі мали місце хоча б «морські старти», кооперація з Росією в цілому ряді космічних програм, політ в космос на американському «Шаттл» єдиного суто українського космонавта, нині – на жаль – уже покійного Леоніда Каденюка.

Нарешті,

1) була спроба відійти від фатальної прив'язки української космічної галузі до Росії шляхом участі України в *спорудженні бразильського околоекваторіального космодрому Алкантара*,

2) але цей багатообіцяючий проект *був «успішно» провалений злодійкуватим українським «елітняком»* без клепки в голові, і в 2015 році співпрацю Бразилії і України було остаточно припинено.

Однак авіапром не надто розквітав навіть при Кучмі, якому ближче все-таки були ракети і космос.

Його послідовникам, від Ющенка і до сьогоднішніх днів, і зовсім банально не вистачало розуму, щоб приділяти хай-теку хоча б мінімально достатню увагу.

Одним з результатів цього і став той факт, що корпоративні права «Мотор Січі» виявилися в руках Богуслаєва, який вивів ці права на офшори, а у міру погіршення ситуації на підприємстві та навколо нього почав шукати, «куди піти, кому віддатися».

Бажаючі знайшлися, і цілком очікувано, що такими виявилися китайці, які вже давно «ходять колами» навколо українських високих технологій.

У зв'язку з цим слід згадати про скандал навколо чи то продажу, чи то передачі китайцям другого, недобудованого екземпляра літака Ан-225 «Мрія», який з радянських часів стоїть під парканом на авіапідприємстві «Антонов» в Києві.

Якісь «розумники»-коммерсанти з цього підприємства затіяли з якимись китайськими компаніями переговори на цю тему, але інформація потрапила в ЗМІ, розгорівся скандал, і питання затихло, хоча цілком можливо, що підкилимні переговори тривають.

Недобудована друга «Мрія» продовжила стояти без діла з 1980-х років, оскільки Україна не здатна «поставити на крило» цю унікальну машину самостійно.

Адже крило з усією механізацією виготовляв Ташкент, багато деталей фюзеляжу – Ульяновськ, численні і складні гідросистеми – Нижній

Новгород, а система управління і бортовий комп'ютер – Підмосков'я, причому майже всі ці елементи є унікальними, і вони виготовлялися індивідуально.

Інтерес китайців до «Мрії» пояснимо.

Вважається, що «Мрія» призначена для перевезення великогабаритних вантажів, але це не зовсім так.

Вона замислювалася і споруджувалася як один з елементів, як платформа для так званого «повітряного старту» в космос, коли космічний апарат запускається не з землі, а зі стратосфери, куди його доставляє великовантажний літак, що виконує роль першого ступеня космічного корабля. Ідеологом «повітряного старту» був уже покійний Гліб Лозино-Лозинський, виходець з України, який займався також знаменитим радянським «шатлом» – «Бураном». Союз розвалився, і програму довести до кінця так і не змогли. Навіть Росія «не потягнула» цю ідею.

Судячи з інформації, що спливає в ЗМІ, китайці вхопилися за ідею повітряного старту, і навіть досягли в цьому певних успіхів, навчившись запускати з висотних винищувачів невеликі супутники на невисокі орбіти.

Але для запуску важких космічних апаратів необхідні потужні літаючі платформи типу «Мрії» з її 250-тонною максимальною вантажопідйомністю.

Таких технологій у Китаю поки немає, і взяти їх можна тільки в Україні або в американців, які Китаю їх не продадуть, та й по ряду параметрів навіть США не дотягує до радянського чуда 1980-х років, яким є «Мрія».

Цим обумовлений інтерес Піднебесної до «Мрії» і підприємству Антонов. Цим же обумовлений їх інтерес до «Мотор Січі», яка розробила і виготовила двигун Д-18Т для «Мрії» та «Руслана».

Таких технологій по двигунах у Китаю немає, а Штати їм аналогічне явно не продадуть.

Зате їх можна купити «за недорого» в Україні разом з заводом-виробником і підприємством-розробником.

Тим більше що на «Мотор Січі» є ще багато іншого, що становить інтерес для Піднебесної.

Тому, коли у Богуслаєва виникла ідея продати хоч комусь вмираючий завод, довго шукати йому не довелося. Він продав китайцям офшорні компанії, які

володіли міноритарними пакетами акцій «Мотор Січі», причому це відбулося вже кілька років тому.

Китайці захотіли сконцентрувати на китайській компанії Skyrizon 75% акцій «Мотор Січі» та звернулися із заявкою до Антимонопольного комітету.

Інформація вийшла на поверхню, розгорівся скандал, а СБУ порушило кримінальну справу.

На акції «Мотор Січі» та реєстр акціонерів було накладено арешт, в зв'язку з чим подальші дії китайців по входженню в органи управління акціонерного товариства виявилися заблокованими.

Між китайською стороною і українським концерном «Укроборонпром» почалися переговори.

В результаті китайці погодилися на те, що Україна в особі «Укроборонпрому» зберігає контроль над 25% акцій з правом вето. Крім того, «Укроборонпром» отримує 100 млн доларів на розвиток авіабудування.

Тут хотілося б прокоментувати.

Перш за все, 100 мільйонів доларів одноразової виплати на авіабудування – це, м'яко кажучи, небагато. До того ж, нагадаємо, «Укроборонпром» має скандальну репутацію в зв'язку зі «справою Свинарчуків», з останніми заявами Зеленського під час перебування на Харківському танковому заводі імені Малишева, а також у зв'язку з довжелезним корупційним шлейфом, що тягнеться за цією «конторою» .

І, мабуть, найважливіше.

Чому проблема контролю над найважливішим промисловим підприємством, яке має оборонне значення, схвилювало державу лише тоді, коли з'ясувалося, що його вже майже вкрали, а саме воно стоїть на межі загибелі?

3. І тут з'являються американці

Як тільки про угоду з китайцями дізналися американці, справа набула зовсім нового, більш складного обороту.

Відомо, що в даний момент між США і Китаєм розгортається світова війна в сфері торгівлі, технологій, оборони, а в цілому, війна за глобальне

домінування. Тому в Америці виявили крайнє незадоволення тим, що Китай може отримати доступ до технологій, якими володіє «Мотор Січ».

У зв'язку з цим, в серпні відбувся досить резонансний і скандальний візит колишнього помічника президента США з національної безпеки Джона Болтона, відомого «яструба» американської політики. За інформацією ЗМІ, Болтон зустрічався із Зеленським, перш за все, з питання продажу «Мотор Січі» китайцям.

Таке, м'яко кажучи, занадто явне втручання офіційних осіб США в діяльність іноземних по відношенню до Америки господарюючих суб'єктів не пройшло непоміченим в Китаї.

Посол Піднебесної Дай Вей висловив обурення тим, що посадова особа США Джон Болтон недружньо висловився про співпрацю України і Китаю. Під приводом того, що держава не повинна втручатися в справи приватного бізнесу, китайський амбасадор нагадав, що україно-китайські торгово-економічні відносини бурхливо розвиваються, очевидно, попереджаючи українську сторону, що скасування угоди може спричинити за собою негативні наслідки.

Однак заяви китайського посла – це одне, а суворі глобальні реалії – це інше. А реалії ці такі, що глобальна фінансова світова система залишається доларовою, а значить, поки що в ній домінують американці, які мають всі важелі і можливості для того, щоб не дати китайцям закінчити операцію з купівлі «Мотор Січі». Більш того, вони перекриють можливість китайцям і «Мотор Січі» вести зовнішньоекономічну діяльність. Якщо врахувати плачевний фінансово-економічний стан підприємства і фактичне блокування участі китайців у управлінні, вони можуть самі відмовитися від подальшого продовження угоди і своєї участі в роботі «Мотор Січі».

Щоправда, ходять чутки про можливі «відкупні», які китайці можуть зажадати, щоб піти без скандалу і вкрай болючих для України санкцій з боку офіційного Пекіна. Цифри називаються в діапазоні від 500 млн до 2 млрд доларів, які нізвідки взяти.

До того ж виникає питання. Підприємство в його сьогоднішній стан загнала вся влада України, включно з нинішньою, яка поки, що називається, "не мукає, ні телиться», хоча зараз потрібно оперативно вирішувати питання, інакше підприємство загине остаточно. Крім того, в нинішній стан підприємство загнав, в тому числі, і Богуслаєв, який спочатку «прихватизував» актив, а коли запахло смаженим, продав китайцям, вирішуючи, перш за все, свої шкурні питання. А відкупні китайцям тепер платити повинні платники податків?!

Положення міг би врятувати дійсно серйозний інвестор, здатний підняти підприємство і розрулити ситуацію з китайцями. Таким інвестором, перш за все, мала б стати держава, завантаживши підприємство замовленнями. Але від державних замовлень «Мотор Січ» відлучена. Співпраця з Росією – це держзрада, та й навряд чи зараз Москва піде на закупівлю української продукції військового призначення. До речі, в даний час СБУ, за даними ЗМІ, веде слідство саме за фактами продажу в Росію продукції «Мотор Січі». Решта замовлень з країн Азії та Африки дуже незначні, щоб забезпечити нормальну життєдіяльність підприємства. Співпраця з Китаєм могла б стати «паличкою-виручалочкою», але тільки при дуже грамотному і не корумпованому менеджменті держави.

Що ж стосується американців, то вони таким інвестором точно не стануть і однозначно можуть мати на меті лише умертвіння унікального підприємства.

Власне, спочатку американці начебто взагалі наполягали на націоналізації «Мотор Січі», що, мабуть, є найбільш правильним рішенням, якби не зазначені проблеми з китайцями і фінансами, а також за умови завантаження підприємства державними замовленнями замість покупки французьких вертольотів.

Однак буквально нещодавно американське видання Wall Street Journal (WSJ) повідомило, що купівлею «Мотор Січі» нібито зацікавився глава і засновник американської приватної військової компанії Blackwater (Academi) Ерік Прінс . Прінс, якого пов'язують з Білим Домом і навіть називають неофіційним радником Дональда Трампа, в кінці жовтня відвідав підприємство разом з тимчасовим повіреним США в Україні Вільямом Тейлором та радником Міністерства оборони США Дональдом Вінтером.

Ця інформація свідчить про те, що ігрища навколо унікального підприємства тривають і, можливо, мають на меті його знищення.

Приватна військова компанія Blackwater спеціалізується на охоронних послугах, спецопераціях, логістиці, має невеликі підрозділи з обслуговування, ремонту авіатехніки, а також з авіаперевезень. Останнє може бути єдиною точкою дотику: американці теоретично можуть замовити послуги з перевезень силами дочірнього підприємства «Мотор Січ авіа», яке, втім, має в своєму розпорядженні парк старих радянських літаків і вертольотів типу Ан-24, Ан-12, Як-40, Мі-2 , Мі-8. «Полярник» Ан-74, навіть поршневий «кукурузник» Ан-2, причому 2 одиниці Ан-12 – 1960-х років випуску. З нової техніки – тільки один Ан-140 2003 року випуску. Все це до того, що надто сумнівною видається зацікавленість американців у перевезеннях таким антикваріатом, яким ЄС у 2009 році ще і тимчасово позбавляв права виконувати польоти над Європою.

Тим більше, навряд чи, відверто кажучи, у охоронної фірми Blackwater є серйозні кошти для покупки такого підприємства, особливо інвестування в нього. Навряд чи у американців є розуміння, як розвивати підприємство в разі його гіпотетичного придбання. Нарешті, американцям таке підприємство в принципі ні до чого, оскільки у них є такі самі і набагато кращі.

Таким чином, напрошується висновок про те, що американці можуть переслідувати дві мети: не допустити китайців до українських технологій в області авіадвигунів, а також знищити «Мотор Січ» як потенційного конкурента в своєму сегменті авіатехнологій.

Активність американців саме зараз тим більше зрозуміла, якщо врахувати, що Антимонопольний комітет остаточного рішення про те, чи дозволити китайцям консолідацію пакета акцій, ще не прийняв. Американці явно намагаються вплинути на це рішення на свою користь, щоб не допустити китайців до управління підприємством. Все це дуже сильно нагадує ситуацію з Бушерською атомною станцією в Ірані, від участі в будівництві якої свого часу Україна відмовилася під тиском Америки, отримавши в підсумку «від мертвого осла вуха», а контракт успішно перехопила Росія. Зараз всі ці поїздки в Запоріжжя Blackwater з обіцянками якихось міфічних інвестицій можуть мати на меті розірвати угоду з китайцями, в якій, повторимо, теж мало хорошого.

Що зараз мало б зробити держава в терміновому порядку? Перш за все, залишити за собою контроль над підприємством в будь-якій можливій формі – від націоналізації до блокуючого пакету. Завантажити підприємство державними замовленнями, забезпечити поставку на експорт тільки готової продукції (а не витік мізків і технологій), нехай навіть в Китай, якщо там є інтерес до продукції «Мотор Січі».

Однак, дивлячись на фізіономії «соросівських», «Коломойських», «кварталівських» та інших, що прийшли зараз до влади, розумієш, що це завдання їм не під силу …

***

№ 896.

“Мотор Січ” – перлина вітчизняного машинобудування практично втрачена для України

2020-11-29

Александр Карпец

Знову спалахнув скандал навколо запорізького підприємства по виробництву авіадвигунів «Мотор Січ»

Цей скандал розгорівся ще рік тому. Тоді про це доводилося писати в матеріалі “Мотор Січ викинули в прірву “. Потім скандал дещо вщух …

1. Увертюра

Зе-влада від великого розуму подумала, очевидно, що проблема якось розсмокчеться сама собою.

Але вона не розсмокталася, а навпаки, загострилася до такого ступеня, що китайська компанія, яка купила акції “Мотор Січі”, має намір “виставити” Україну аж на цілих три з половиною мільярда “вічнозелених баксів” в якості компенсації за моральну та матеріальну шкоду.

> Чи не головний “прикол” полягає в тому, що китайці найняли для представлення своїх інтересів у міжнародних арбітражах відразу кілька провідних юридичних компаній з США.

І це при тому, що українська влада зупинила остаточне завершення угоди з придбання китайськими компаніями контрольного пакета “Мотор Січі” саме під тиском адміністрації Трампа, що розпочав торгову війну з Китаєм.

Але про це нижче …

В цей же час Зеленський дає нудне інтерв’ю китайському інформагентству “Сіньхуа”, в якому

> **1) вихваляє Піднебесну, її комуністичне керівництво і особисто товариша голову КНР Сі Цзіньпіна за їхню мудру політику, не забувши при цьому**
>
> **2) привітати з черговою річницею *комуністичної революції в Китаї* .**

Подібні славослів’я обумовлені тим, що Європа і Америка грошей більше не дають, а в бюджеті утворилася величезна діра, і таким собі рятівним колом бачиться саме Китай,

> — який Україна спочатку 1) ще за часів Януковича “кинула на три ярда” на сільському господарстві, а тепер знову 2) “розвела “на акціях заводу “Мотор Січ “.

Щоправда, економічний аналітик Олексій ***Кущ*** вважає такі рухи тіла агонією, оскільки

> — звернення до Китаю як до рятівної соломинки при попередніх владах, зокрема при Кучмі і Януковичу, передувало агонії режиму
>
> 1) Кучма, за словами Куща, згадав про Піднебесну в розпал кризи з “кольчугами”, 2) а чим закінчилося правління Януковича нагадувати навряд чи варто…

А ще, на думку Куща,

> **— “у Китаю є своя економічна політика, а в Україні поки немає, причому навіть на рівні проекту, і якщо в Піднебесній думають про**

випуск авіаційних двигунів, то в Україні намагаються заново *“зачати і народити”* вітчизняну сіялку, причому саме намагаються, продовжуючи купувати сільськогосподарську техніку в Білорусі”.

Власне, це все, що потрібно знати про сучасну Україну, яка

1) колись була авіаційною і ракетно-космічною державою, а 2) тепер перетворилася в виробника кукурудзи і сої для того ж Китаю.

2. Короткий зміст попередніх серій

Нагадаємо, що

— «Мотор Січ» був свого часу одним з провідних світових розробників і виробників широкої номенклатури двигунів для літаків і вертольотів.

Випускаються також наземні газотурбінні двигуни і електростанції, товари народного споживання.

Навіть незважаючи на нинішній занепад, науково-технічний потенціал підприємства поки що дозволяє йому конкурувати зі світовими виробниками авіадвигунів.

«Мотор Січ» є розробником 28 типів серійних двигунів, штатний персонал складає більше 25 тис. працівників, двигуни підприємства використовуються на вертольотах

— Мі-2, Мі-8, Мі-24, КА-26, літаках Ан-26, Ан-72, Ан-74, А-124 (Руслан), Ан-225 (Мрія).

Крім того,

— підприємство має в своєму розпорядженні величезний масив науково-технічних розробок, насамперед, у сфері розробки і створення авіадвигунів для цивільних і військових повітряних суден.

Зокрема,

— знамениті ваговози “Руслан” і “Мрія” літають на запорізькому двигуні Д-18Т. Фахівці “Мотор-Січі” є носіями унікальних ноу-хау і технічних навичок.

1) Збереження, підтримання в працюючому стані і подальший розвиток “Мотор-Січі”, її науково-технічних і технологічних напрацювань необхідні не тільки для підтримки виробництва, зайнятості, податків, доходів населення, суто військових і технічних цілей, хоча все це дуже важливо.

2) Але “Мотор-Січ” з усіма її напрацюваннями, ноу-хау є одним з найважливіших елементів загальної технічної культури і традиції, яка повинна бути не просто збережена і передана нащадкам, але також отримати подальший розвиток, оскільки наука і технології не повинні стояти на місці.

Всього цього більш ніж достатньо для того, щоб держава дуже і дуже уважно поставилася до підприємства і його долі.

Питання збереження і розвитку таких виробництв не вирішуються ринком і суто приватними інтересами.

Наприклад,

1) навряд чи хто завгодно зміг би одноосібно приватизувати американську багатопрофільну корпорацію General Electric, що виробляє, в тому числі, авіадвигуни, та ще й вивести акції компанії на якісь “каламутні” офшорки, як це сталося з “Мотор Січчю”.

2) Незважаючи на фірмовий американський ринковий і приватновласницьких фундаменталізм, там такі “іграшки” знаходяться під щільним контролем і опікою держави, яка не тільки пильнує такі компанії, але і завантажує їх державними замовленнями у сфері оборони, космосу, подвійного застосування.

У пострадянській Україні спочатку ставлення до спадщини радянського хай-тека було байдужим.

Причому,

“Мотор-Січ” є найяскравішою тому ілюстрацією.

1) “Антонов” і “Південмаш” поступово “загинаються” у державній власності, оскільки держзамовлень вони практично не мають і сяк-так перебиваються контрактами на стороні.

2) Та ж ситуація склалася у “Мотор Січі”, але її дозволили «прихватизувати».

І не так, щоб дозволили,

а просто всім і вся було наплювати, в тому числі з причини зазначеної вище відсутності економічної і технічної політики, а також відсутності елементарного патріотизму і надлишку корупції, незважаючи на велику кількість шароварного пафосу.

Як би там не було, але

багаторічний, ще з 1980-х років глава підприємства з категорії так званих *“червоних директорів”* В’ячеслав *Богуслаєв* підприємство приватизував.

Про те, як саме Богуслаєв скупив акції підприємства і вивів їх в пов’язані офшори, достовірної інформації немає, але в даному випадку це не має значення.

Зате достеменно відомо, що завдяки цьому Богуслаєв входить до числа найбагатших людей України.

Однак, як би байдуже в Україні не ставилися до “Мотор-Січі”, до 2014 року ситуація на підприємстві була терпимою, оскільки основним споживачем продукції підприємства була Росія.

Колапс настав з початком московської агресії, оскільки економічні зв’язки були остаточно розірвані, Росія перестала закуповувати продукцію, а головне – українська влада ввела заборону на торгівлю з Росією, особливо якщо це стосується продукції військової та подвійного призначення, а саме таку продукцію випускає “Мотор-Січ“.

Однак,

> **— при цьому, держава нічого не зробила для того, щоб підтримати “Мотор-Січ” та інші подібні підприємства в момент повної втрати ними ринків збуту і замовлень, отже, і фінансових ресурсів. Ні державної допомоги, ні просування цього і подібних підприємств на зовнішніх ринках помічено не було.**

Олексій Кущ так описує цю сумну ситуацію:

> **“Блокуючи традиційні ринки збуту цих компаній, попередня влада так і не подбала про створення дієвих компенсаторів у вигляді кредитних програм на освоєння нових ринків і державних закупівель для насичення ринку внутрішнього.**
>
> **Зате**
>
> > **1) ми замовляємо у Франції літаки на сотні мільйонів доларів і**
> > **2) ведемо переговори з Туреччиною про покупку безпілотників.**
>
> **3) А на зустрічі з бразильським президентом наш глава держави обіцяє купувати військово-транспортні літаки, вироблені в Бразилії, маючи при цьому свій проект аналогічного повітряного судна.**
>
> **За минулі десятиліття армія не замовила жодного нового військово-транспортного літака у вітчизняного виробника, і українські курсанти змушені літати на металобрухті”.**

Вихід був один, і він був знайдений у вигляді Китаю.

Тут необхідне пояснення.

> 1) У світі взагалі не так багато країн, які виробляють повітряні судна (маломірна дрібниця не береться до уваги). Крім Росії і Китаю, це США, Євросоюз (Франція, Німеччина, трохи Італія), Великобританія, Канада (Bombardier) і Бразилія (Embraer).

2) Нікому з них українські авіадвигуни і взагалі авіатехніка не потрібні. І не тому, що вона погана – багато зразків радянської техніки досі залишаються недосяжними для Заходу, зокрема Руслан і Мрія, які літають, повторимо, на запорізькому двигуні.

3) А тому що в зазначених країнах інша технічна і технологічна культура, технічна ідеологія. Образно кажучи, спроба зліпити щось з ієрогліфів Китаю і індіанців майя нічого не дадуть в принципі, тому що ідеологія у цих ієрогліфів різна.

Звичайно, при бажанні ті ж запорізькі двигуни після деяких доопрацювань могли б використовувати на тому ж Боїнгу,

— але цього ніхто не допустить з міркувань конкуренції.

Якщо виключити Росію, то єдина країна, якій цікаві українські розробки в галузі авіаційної техніки, – це Китай,

1) технологічна культура якого в сфері авіації та ракетобудування має радянське коріння.

2) Оскільки будь-що інше придумати було складно, практично неможливо, і владою, і власником був узятий курс на Китай.

Про те, як цей курс взяла влада, "весело і з вогником" пише все той же *Олексій Кущ* :

> **"Історія з "Мотор Січчю" почалася кілька років тому, коли тодішній перший віце-прем'єр і міністр економіки Степан Кубів побував в Китаї на форумі "Один пояс. Один шлях", за підсумками якого заявив, що перший авіаційний двигун, зібраний в рамках співпраці між "Мотор Січчю "і китайським партнером, може бути продемонстрований вже в кінці 2017 року, при цьому проект по створенню в китайському Чунціні відповідного спільного заводу був названий "одним з пріоритетів уряду" (природньо, нашого). Перший віце-прем'єр також повідомив про готовність китайців інвестувати 250 млн дол і в саму" Мотор Січ". Після цього, мабуть, отримавши окрик з-за океану, слідчі СБУ порушили кримінальні справи за приводу підготовки вивезення заводу в Китай ".**

Словом, вийшло, як в культовому радянському фільмі "Той самий Мюнхгаузен" (1979) за сценарієм Григорія Горіна:

1) "Спочатку планувалися торжества, потім арешти, потім вирішили поєднати".

2) Арештами, як мінімум фігурально, погрожували американці з адміністрації Трампа, який затіяв “великі розборки” з Піднебесною.

Власник підприємства пішов тим же китайським шляхом.

— “Я міг закрити завод, міг скоротити кількість працівників. Така проблема стояла переді мною. Ми вирішили знайти інвестора. Нам підказали, хто інвестор, ми поїхали і поговорили з Китаєм. Власники акцій продали їх через нашу біржу. І я свої продав акції. (…) Робиться це за китайські гроші. Або цього б не було, а був би склад металобрухту … Китайці зобов’язалися протягом двох років інвестувати в підприємство 250 млн дол. і вже дали 100 млн дол “, – заявляє Богуслаєв.

Дуже тішить пишномовна заява новоявленого власника:

— “Я міг закрити завод” … А ти його відкривав, щоб закривати ?!

Але треба віддати належне, що Богуслаєв пішов єдино можливим шляхом. Головним чином, тому що іншого шляху не існує.

Власне, такий шлях є:

— це державні програми розвитку авіаційної промисловості і відповідні державні капіталовкладення в створення і виробництво авіатехніки на базі ДП “Антонов” і ВАТ “Мотор Січ” з подальшою закупівлею техніки для потреб України та її просування на світовому ринку, зокрема, в країнах третього світу, де марка “Антонов” добре відома і користується популярністю, а антонівські літаки із запорізькими “двигунами” ще 1960-х років випуску досі примудряються літати, правда, на межі фолу, але важливий сам факт довговічності такої техніки при експлуатації в варварських умовах.

Однак все це є поки що тільки мріями,

— а тому доводиться виходити з того, що Китай став тим єдиним рятівним колом, який дозволить хоч якось утримати українське авіабудування на плаву.

Більш того,

— є приклад співпраці “Антонова” з китайською державною авіабудівної корпорацією AVIC-II, в результаті чого в Піднебесній було створено військово-транспортний літак Y-20 максимальною вантажопідйомністю 66 тонн. Перша машина була піднята в повітря в 2013 році.

Звісно ж, що це не найвигідніша угода, оскільки китайці фактично “купили наші мізки, що залишилися з радянських часів”. Якби цей літак виготовляли, нехай навіть в рамках спільного підприємства, але в Києві, на Святошино, на заводі Антонова, це було б дійсно великою удачею.

Але навіть в такому вигляді співпраця – це краще, ніж кукурудзою торгувати. При цьому проти посадових осіб “Антонова” кримінальних справ ніхто не порушував, очевидно, тому що з цього приводу не було вказівок з Вашингтона.

У випадку з “Мотор-Січчю” ситуація склалася зовсім інша.

Продаж Богуслаєвим і якимись таємничими іншими співвласниками акцій китайцям почалася в 2016 році. А вже в 2017 р на 56% акцій підприємства наклали арешт, чим заблокували продаж компанії і можливість призначати менеджмент на підприємстві.

Зроблено це нібито через ризики для національної безпеки України у вигляді можливого витоку технологій в Китай.

У 2019 стало відомо, що якась китайська компанія Skyrizon Aircraft Holdings Limited сконцентрувала акції шляхом скупки акцій трьох офшорних підприємств, що в сукупності володіли більше ніж половиною голосів на «Мотор Січі».

Одночасно з цим США почали безпрецедентний тиск на українську владу, щоб не допустити остаточний продаж підприємства китайцям.

Про те, як це відбувалося, було детально написано в матеріалі ” Мотор Січ викинули в прірву “, тому опишемо ці маневри дуже коротко.

Для розірвання угоди в кінці серпня 2019 року Україну відвідував радник президента США з національної безпеки Джон Болтон, якого Трамп, втім, незабаром звільнив. В кінці вересня 2019 року підприємство відвідували радник Пентагону з оборонної промисловості України Дональд Вінтер і повірений у справах посольства США в Києві Вільям Тейлор. А в жовтні 2019 р радник президента США і засновник знаменитого ПВК Blackwater Ерік Прінс нібито розглядали можливість придбання підприємства, хоча авіаційний хай-тек – це явно не профіль для, скажімо так, “охоронної фірми”.

Словом, американці відпрацьовували два напрямки.

1) По-перше, повторимо, це тиск на українську владу з тим, щоб вона стала на заваді підписанню угоди і переходу підприємства під контроль китайців.

2) По-друге, це всіляка демонстрація Китаю, що в Україну, зокрема на “Мотор-Січ”, влазити не слід, оскільки це “американська підмандатна територія”.

В кінці серпня 2020 держсекретар Майк Помпео в черговий раз “провів виховну роботу” з Зеленським.

Після цього

— Антимонопольний комітет завернув поданий китайцями пакет документів по «Мотор Січі», і справу знову перенесли.

Справедливості заради слід зазначити, що

— при концентрації акцій китайською компанією Skyrizon проглядаються деякі порушення українського антимонопольного законодавства, але вдаватися в подробиці не будемо.

До того, тієї ж справедливості заради доводиться констатувати, що наш доблесний антимонопольний комітет далеко не завжди вбачає порушення цього закону навіть там, де вони просто ріжуть очі, зокрема, щодо вітчизняних олігархів, які примудрилися монополізувати цілі галузі.

Однак тут уже у китайців, так би мовити, “терпець урвався” 4 вересня компанія Skyrizon попередила Мін’юст про намір дати старт міжнародного арбітражу проти України.

— Скандал з міжкорпоративного перейшов на міждержавний рівень: 22 жовтня 2020 року в МЗС КНР викликали українського посла в Китаї Сергія Камишева, якому дали зрозуміти, що не збираються терпіти недопуск інвесторів на підприємство під тиском рішення Антимонопольного комітету, що постійно відкладається.

3. “Профукали все!”

В результаті ми вже маємо зіпсовані відносини з Піднебесною.

При цьому

— Україна від цього скандалу і від потакання американським капризам в питанні “Мотор Січі” поки нічого не придбала і навряд чи щось придбає.

Навіть аргумент про “кредити МВФ і міжнародних фінансових організацій” в даному випадку не працює, оскільки

— за підсумками 2019 року Китай став торговим партнером №1 України.

За даними Держслужби статистики,

— товарообіг України з Китаєм в 2019 році виріс на 30,4% в порівнянні з минулим роком. А за перші 7 місяців цього року український товарний експорт в КНР виріс взагалі на фантастичні 96,5%.

При тому, що

— експорт товарів в ЄС – на 18,6%, а торговельні зв'язки з США взагалі не йдуть ні в яке порівняння з україно-китайським товарообігом.

Цікава деталь:

— в Україні з'явилися партнери китайців в проекті по "Мотор Січі". Таким себе називає DCH Group харківського олігарха ***Ярославського***.

Важко зрозуміти,

— "яким боком" сюди потрапив ***Ярославський***, який, *(за чутками)*, поки що не може толком запустити багатостраждальний ***Харківський тракторний завод***.

Але факт залишається фактом:

— після чергового перенесення розгляду справи АМКУ в кінці вересня цього року разом з китайською компанією Beijing Skyrizon саме DCH Group Ярославського в третій раз подавала звернення до Антимонопольного комітету, але відповіді досі не отримана …

І ось тоді розгорівся черговий скандал.

> — Китайці, які зазвичай воліють вирішувати питання тихо, без зайвого шуму, 17 листопада 2020 року заявили про подачу заявки в міжнародний арбітраж про стягнення з України збитку в розмірі 3,5 млрд доларів.

Правда, тут є цікава деталь.

> Про це сповістив ***сайт*** все тієї ж структури Ярославського DCH Group, яка називає себе партнером китайців в Україні, в тому числі в питанні “Мотор Січі”.
>
> Як випливає з повідомлення, через зволікання з вирішенням питання і допуску китайських інвесторів на підприємство, китайська сторона розглядає це як протизаконну експропріацію, що порушує україно-китайські міжурядові угоди про заохочення і взаємний захист інвестицій.

Китайська сторона посилається на ст. 4 ***Угоди між урядом України і урядом КНР*** , яке набуло чинності 30 травня 1993 року.

Згідно з цим документом, інвестиції не можуть бути націоналізовані, реквізовані або піддані іншим заходам, що призводить до аналогічних наслідків. Виняток становлять випадки, коли такі заходи здійснюються в громадських інтересах на недискримінаційних засадах і супроводжуються виплатою компенсації. Розмір компенсацій розраховується на основі реальної вартості інвестицій на момент їх реквізиції. Таким чином, націоналізація за договором в принципі можлива, але треба виплатити інвесторам “відступні”.

Важливою особливістю є список юридичних компаній, які представлятимуть інтереси китайської сторони.

Це три провідні міжнародні юридичні компанії:

> WilmerHale, DLA Piper та Bird & Bird, які славляться “зоряним складом” юристів, що працюють на ці компанії. У WilmerHale працює Роберт Мюллер, колишній директор ФБР США, що входить до складу Республіканської партії. Партнером юридичної компанії DLA Piper є Дуглас Емхофф, чоловік тієї самої Камали Харріс, яка стане віце-президентом США в разі оголошення Джо Байдена президентом. Ці юридичні компанії в медіа вже прозвали “корпорацією монстрів”, яким Україна в арбітражі нібито неминуче повинна програти.

У зв’язку з цим виникає питання:

> **хто буде представляти інтереси України в цій суперечці, якщо все ж спір не буде врегульовано і справа дійде до арбітражу?**
>
> **Вкрай сумнівної кваліфікації юристи з Мінекономіки і нещодавно створеного “Міністерства стратегічних галузей промисловості”?**
>
> Або теж наймуть крутих юристів з міжнародних юридичних фірм, причому за гроші українських платників податків?

Хто взагалі буде відповідати за “це все” ?!!

Ще одна цікава деталь.

> — Юридичне обслуговування китайської сторони будуть вести ті самі американці, за наполяганням яких Україна затягує завершення угоди по переходу “Мотор Січі” під контроль китайської сторони. Як то кажуть, нічого особистого – просто бізнес …

Ще одна деталь.

> — Як випливає з повідомлення харківської DCH Group, на стороні китайців в якості радника з питань українського права в міжнародному арбітражі буде виступати якась компанія Arzinger, мабуть юридична…

Як бачимо, рідну батьківщину хочуть “виставити на круті бабки” в сумі 3,5 млрд доларів в нинішні важкі часи не тільки чужі, а й “свої”.

> — Мабуть, розраховують на щедрі бонуси, гонорари та інші “плюшки” від багатих китайських панів, йти до яких в служіння не гребують навіть круті американські лойєри!

А що, власне, відбувається на підприємстві?

Якщо коротко, то

— робота йде, але з великими втратами.

Згідно ***зі звітом*** «Мотор Січі» за січень-вересень 2020 р прибуток підприємства до оподаткування склав 926,463 млн грн. за рахунок виконання зобов'язань по поставкам авіаційних двигунів.

Цей результат був отриманий завдяки прийняттю низки заходів щодо оптимізації та реорганізації діяльності, переходу до короткострокових проектів, що окупаються і скорочення витрат на управління та інші допоміжні процеси.

Про те, як виглядає така "оптимізація", пише в соцмережах економічний аналітик *Олексій Кущ* :

"За останніми повідомленнями, з" Мотор Січі "звільняють 4,5 тис. працівників, а всього за останні роки підприємство втратило 8 тис. робітників і інженерів. з урахуванням сімей це більше 30 тис. жителів міста Запоріжжя.

Цікаво, хтось оцінював втрати держави внаслідок втрати в системі зайнятості такого значного числа висококласних фахівців?

Хоча б з розрахунку ціни підготовки такої ж кількості нових працівників.

В сухому залишку: внаслідок бездарної промислової і економічної політики останніх років практично втрачено найцінніше підприємство, діамант нашого високого машинобудування".

Експерт констатує, що " Україна профукала" Мотор Січ "і 3,5 млрд доларів ". Від себе зазначимо, що слово "профукала" тут видається занадто м'яким, але

доведеться залишатися в рамках пристойності ...

Алексей Кущ
Избранное · 19 ноябрь 2020 г. ·

В последние годы мы стали свидетелями, когда последние крохи нашего научного и производственного потенциала "подметают" те страны, которые из "мастерских мира" хотят стать лидерами инноваций и научных разработок.

Первую скрипку здесь играет Китай, который уже не удовлетворяется ролью мануфактуры США, а хочет сам производить сложную технику, в том числе авиационную. А для этого необходимо купить все то, что осталось в таких странах, как Украина, от мощного некогда ракетостроения и авиастроения, попутно забрав на сытные хлеба лучших специалистов.

Просто в Китае есть своя экономическая политика, а в Украине пока нет, причем даже на уровне проекта. И если в Поднебесной думают о выпуске авиационных двигателей, то в Украине пытаются заново "зачать и родить" отечественную сеялку. Причем именно пытаются, продолжая покупать сельскохозяйственную технику из Беларуси.

В этом же ряду деиндустриализации стоит ситуация с "Антоновым" и "Южмашем". Блокируя традиционные рынки сбыта этих компаний, предыдущая власть так и не позаботилась о создании действенных компенсаторов в виде кредитных программ на освоение новых рынков и государственных закупок для насыщения рынка внутреннего.

Зато мы заказываем во Франции самолеты на сотни миллионов долларов и ведем переговоры с Турцией о покупке беспилотников. А на встрече с бразильским президентом наш глава государства обещает покупать военно-транспортные самолеты, произведенные в Бразилии, имея при этом свой проект аналогичного воздушного судна.

За прошедшие десятилетия армия не заказала ни одного нового военно-транспортного самолета у отечественного производителя, и украинские курсанты вынуждены летать на металлоломе.

По последним сообщениям, с "Мотор Сичи" увольняют 4,5 тыс. работников, а всего за последние годы предприятие потеряло 8 тыс. рабочих и инженеров. С учетом семей это более 30 тыс. жителей города Запорожье. Интересно, кто-то оценивал потери государства вследствие утраты в системе занятости столь значительного числа высококлассных специалистов? Хотя бы из расчета цены подготовки такого же количества новых работников.

В сухом остатке. Вследствие бездарной промышленной и экономической политики последних лет практически утрачено ценнейшее предприятие, брильянт нашего высокого машиностроения.

И прошлая, и нынешняя власть уподобились "собаке на сене", не развивая свой промышленный потенциал и не отдавая его другим. Хотя здесь все очевидно: блокировка продажи "Мотор Сичи" происходит по "звонку". Мягкая эвтаназия – это тот рецепт, который выписали заморские доктора нашему высокотехнологичному сектору экономики (чтобы "не расползался по миру"). Уникальные технологии должны умереть вместе с их носителями, не дав вырасти новой смене.

Еще лет пять-десять наши политики смогут постить "фотки" с уникальной "Мрией" и "Русланами" в зарубежных аэропортах, самодовольно улыбаясь в ответ на восторженные возгласы иностранцев, при этом ни имея ни к "Мрии", ни к "Руслану" никакого отношения.

Вследствие скандала с "Мотор Сичью", Украина надолго исчезнет с радаров китайских инвесторов, уступив свое место таким странам, как Беларусь.

Новый мировой мегакластер, формирующийся вокруг Китая, вряд ли предложит нам стать соединяющим звеном с рынком ЕС (а ведь при правильной экономической политике мы могли бы с успехом выполнить эту роль, привлекая десятки миллиардов долларов иностранных инвестиций и мультиплицировав свою экономику в разы).

А впереди маячит вполне реальная угроза уплаты по международному арбитражу 3,5 млрд долл. И если такое решение будет принято – придется заплатить, ведь мы и сами достаточно эффективно апеллируем к системе международного права. Центр мировой экономики постепенно перемещается в Китай.

В Пекине никогда не забудут ни про "зерновые кредиты", ни про ситуацию с "Мотор Сичью". Нет, там и дальше будут менять свой автопром на нашу кукурузу. И всё.

Китайцы руководствуются принципом, что перед тем как сказать, нужно посчитать до десяти, а перед тем как ударить, – до тысячи.

Ну, а у нас все происходит по классике: "Бывают минуты, когда невозможно удержаться и не начать делать глупости. Это называется энтузиазмом".

***

№ 897.

«Укроборонпром» к дерибану готов?!

2020-12-18

Александр Карпец

Основанный во времена Януковича в 2010 году и погрязший в коррупционных скандалах концерн «Укроборонпром», похоже, оканчивает свой земной путь и готовится к исчезновению путем разделения на две структуры.

Ничего хорошего в этом для отечественного оборонного комплекса пока не просматривается, тем более что целый ряд входящих пока еще в «Укрооборонпром» предприятий, прежде всего радиоэлектронной направленности, власть намерена пустить под приватизацию. И дело не в том, что «Укроборонпром» — это хорошо, тем более в его нынешнем состоянии, а в том, что в результате намеченных корпоративных переделов и сопутствующих разборок ситуация может стать еще хуже.

Кроме того,

> **— сильные сомнения вызывает персона нового руководителя «Укроборонпрома», который сию «реформацию» и должен воплотить в жизнь…**

1. Смотрите, кто пришел…

Действительно, фигура новоназначенного генерального директора концерна «Укроборонпром» Юрия ***Гусева*** вызывает много вопросов на предмет его адекватности занимаемой должности «главнокомандующего оборонной промышленности», к тому же в военное время.

Соответственно, **в очередной раз возникают вопросы относительно адекватности кадровой политики нынешней власти, собственно, адекватности власти в Украине вообще**.

Этот уроженец города Коростышева 1979 года рождения имеет за плечами следующий послужной список

В 1998-2002 годах — студент Херсонского государственного технического университета, студенческий мэр города, председатель Херсонской областной молодёжной общественной организации «Молодая нация». С отличием окончил магистратуру в Киевском национальном экономическом университете, также с отличием окончил указанный вуз в Херсоне по специальности «Финансы». Окончил две программы в Harvard Kennedy School (2011, 2017). В 2014 году защитил диссертацию по экономике в Центре индустриальных проблем Национальной академии наук в Харькове. В 2018 году защитил диссертацию по истории церкви в Черновицком православном богословском институте. Окончил программы в Aspen Institute Kyiv и Украинской школе политических студий.

Кандидат экономических наук, доцент, приглашённый профессор Военного университета Нуэва Гранада в южноамериканской Колумбии (это там, где процветают наркокартели и террор!), доктор богословских наук.

Словом,

> — типичный модный нынче набор дипломов на тему экономики, финансов, политологии и «треннингов по лидерству» с некоторой странной примесью богословия.

Кроме того, в наличии значительно дискредитировавший себя в последние годы общественный активизм и грантоедская подготовка в соответствующих школах, институтах и «студиях».

При этом,

> **— ни малейшего намека на технику и производство, тем более военное.**

Жизненно-трудовой путь также был соответствующим.

С1999 г. — советник главы Херсонской областной государственной администрации по вопросам молодёжной политики.

В 2002 году баллотировался в Верховную Раду от «Команды озимого поколения».

Затем до 2009 года работал в коммерческих структурах.

В 2009-2014 годах — работал в различных органах государственной власти: был руководителем группы советников министра экономики, директором департамента национальных проектов, советником министра финансов.

В 2014-2016 годах служил в Министерстве обороны Украины: был руководителем департамента экономической активности, заместителем министра и председателем Совета реформ; один из инициаторов «волонтёрского десанта».

В 2016-2019 годах — частный предприниматель, консультант и советник международных и украинских финансовых институтов — IFC, EBRD, Приватбанка *(частным предпринимателем, надо полагать, оформился для получения грантов за «консультационные услуги» и минимизации при этом налогов, что есть типичная схема для такого рода активистов-консультантов, получающих финансирование за счет грантов путем регистрации «ЧеПка»)*.

В 2016 году — советник министра инфраструктуры,

в 2018 году — советник министра экологии и природных ресурсов.

«Широта квалификации и жизненных интересов поистине поражает», если учесть, в скольких министерствах Гусев успел побывать в роли советника или на других должностях, вплоть до замминистра обороны.

Кстати,

> — данных о прохождении воинской службы или хотя бы о наличии воинского звания, полученного на военной кафедре гражданского вуза найти не удалось, что также весьма показательно с точки зрения занятия поста замминистра обороны.

Кстати,

> — в бытность работы Гусева в Минобороны его фамилия фигурировала в скандалах по завышению цен на госзакупке топлива для армии и в коррупционных схемах по строительству жилья для военных.
>
> Сам фигурант назвал это «информационными атаками» недоброжелателей. О реакции на эту информацию наших многочисленных и доблестных антикоррупционных органов данных найти не удалось.

Вершиной карьеры Гусева стала должность главы Херсонской областной государственной администрации в 2019-2020 годах.

> Сам факт того, что в этой должности он пробыл недолго и был с нее снят, является весьма показательным.

Как видим, сей послужной список очень трудно считать достаточным для управления оборонно-промышленным комплексом воюющей страны. Ведь это даже «покруче» должности главы Херсонской облгосадминистрации будет, где фигурант особыми успехами не запомнился!

Особо бросается в глаза

> — полнейшее отсутствие хотя бы минимального производственного опыта у человека, которого ставят командовать предприятиями по производству авиационной, ракетной, бронетанковой, артиллерийской, судостроительной, радиоэлектронной и так далее техники.

Такую, мягко говоря, недостаточную компетентность руководителя «Укроборонпрома» трудно уравновесить даже опытом Владимира ***Горбулина***, недавно назначенного главой Наблюдательного совета.

Прежде всего, возраст:

> ***Горбулин*** 1939 года рождения, и ему пошел девятый десяток, хотя, правда, он демонстрирует куда более высокие кондиции, чем «молодая зеленая поросль».
>
> Но Горбулин — это старый кадр времен Кучмы. Он имеет солидный, 15-летний стаж работы в КБ «Южное», где непосредственно участвовал в разработке стратегических ракет и космической техники. Затем с 1977 года Горбулин занимал ответственные должности в ЦК компартии Украины, где занимался вопросами именно оборонно-промышленного комплекса.
>
> Но, **его советский опыт в условиях постсоветского «бардака» далеко не всегда и везде применим**.

Словом, **крайне сомнительно, что назначение Горбулина главой наблюдательного совета оборонного концерна сможет особо переломить крайне негативные тенденции, особенно при наличии такого руководства**.

2. Оборонку разрежут на две части

К тому же, по словам новоназначенного гендиректора ***Гусева***,

> **— ставится задача разделения концерна на две части, что выглядит довольно неадекватным на фоне нынешнего крайне плачевного состояния «Укроборонпрома» и положения хоть и вялотекущей, но все же войны.**

Смысл реформирования концерна состоит в его… уничтожении.

Об этом поведал сам Гусев.

Уничтожение заключается в том, чтобы

> — 1) разделить концерн на два — ***Аэрокосмический холдинг*** и холдинг ***«Оборонные системы Украины»***.
>
> 2) Кроме того, планируется ***аудит предприятий концерна***, по итогам которого их число может уменьшиться вдвое с дальнейшей работой на госзаказ.

Проще говоря, аэрокосмическую отрасль предполагается отделить от всей остальной оборонки.

— Такое решение можно было бы даже считать разумным, если бы не детали, в которых, как известно, прячется нечистая сила, о чем ниже.

Само название «Укроборонпром» предлагается убрать.

— Это едва ли не одна из важнейших реформ, поскольку слово это прочно ассоциируется с коррупцией. Хотя совершенно очевидно, что от коррупции такая «реформация» сама по себе точно избавить не способна.

Кроме того,

— крайне настораживает тот факт, что в сугубо внутреннее дело Украины, каковым является оборонная промышленность, вмешивается Запад.

Правда, делается это под стандартными лозунгами борьбы за прозрачность, и здесь Украина, точнее коррупционеры и хапуги, которые»кормятся на оборонке», дают повод для такого вмешательства.

«Реформа «Укроборонпрома», которую поддерживают страны G7, является фундаментальной для экономического будущего Украины.

Именно поэтому Украина взяла обязательство реформировать «Укроборонпром» в соответствии с принципами ОЭСР. Только руководство, склонное к прозрачности и надлежащему управлению, может обеспечить успех», — говорится в заявлении послов большой семерки.

Слова, конечно, правильные…

— **«Банально правильные или — правильно банальные»**, как мрачно сыронизировали бы в этом случае братья ***Стругацкие***…

Однако можно вспомнить,

— как под давлением, в том числе Запада, который в этом солидаризировался с Москвой, ***Украина разоружилась***, избавившись от ядерных и иных вооружений.

Само наличие этих вооружений сделало бы невозможной любую внешнюю агрессию.

Поэтому,

— трогательная забота Запада об украинской оборонке очень сильно смахивает на известного «троянского коня».

Итак, по словам нового гендиректора Гусева, «Укроборонпрома» в будущем 2021 году уже не будет.

— Предварительно намечается из 137 предприятий, которые сейчас входят в концерн, оставить около 65. Остальные закроют или переформатируют.

Решения будут принимать по результатам аудита, готовится также заседание СНБО по этому вопросу.

Более того, есть данные, что

— 18 предприятий из состава концерна готовят к приватизации, о чем в Кабмине уже якобы принято решение.

В перечень вошли:

Винницкий авиационный завод, Закарпатское производственное вертолетное объединение, Ровенский авторемонтный завод, компании Укроборонлизинг и Укроборонресурс, Черниговский ремонтный завод, Ивано-Франковский котельно-сварочный завод, Львовский научно-исследовательский радиотехнический институт, Неженский ремонтный завод инженерного вооружения, Специальное КБ Молния, Харьковский завод транспортного оборудования, Центральный НИИ навигации и управления, Украинский радиотехнический институт, Центральное КБ Изумруд, Запорожский авторемонтный завод, НИИ Буран, Ровенский авторемонтный завод.

Общая сумма убытков выставленных на приватизацию предприятий, составила 14,9 млн грн по состоянию на 1 июля 2020 года. Их задолженность по выплате заработной платы превышает 7 млн грн.

Стоимость выставленных на приватизацию активов – 280,1 млн грн. Не слишком впечатляющая сумма, честно говоря…

Вполне возможно, эти предприятия убыточны,

— но это не значит, что все они должны быть проданы, что будет означать, скорее всего, их окончательное уничтожение, по крайней мере, в нынешнем качестве.

Например, среди указанных предприятий есть несколько производств и разработчиков радиоэлектронной, в частности радиолокационной и навигационной, связной и иной техники.

> Значительную часть потребности в подобной технике Украина удовлетворяет за счет импорта, что ведет не только к расходованию валютных средств, но и к зависимости в военно-технической сфере, что очень опасно, а также к прогрессирующей отсталости, что не менее, где-то даже более опасно.

Может быть, следовало вначале тщательно проанализировать возможность налаживания на тех или иных предприятиях, имеющих пока еще хотя бы какой-то производственно-технический и кадровый потенциал, разработки и производства необходимых видов вооружений и военной техники.

Ведь создание подобных производств «с нуля» обойдется намного дороже, а чаще всего в нынешних условиях уже в принципе невозможно.

Но для этого необходимы специалисты и менеджмент соответствующего уровня, а о нынешнем уровне можно судить по фигуре новоназначенного директора концерна.

3. Курс на деградацию?

«Адекватность» многих предлагаемых реформ в оборонке вызывает множество вопросов.

С одной стороны, все вроде бы понятно и логично…

Создаются, повторим, два холдинга.

1) Один из них — «Оборонные системы Украины», куда войдут авиаремонт, бронетехника, боеприпасы, морские системы и другое.

2) Другой — Аэрокосмический холдинг, куда войдут ракетостроение, авиация и, вроде бы, двигатели, хотя с предприятием «Мотор Сич» ситуация сложилась критическая, о чем недавно приходилось писать очень подробно.

Цель подобных реформаций, по словам нового гендиректора концерна, является благородной:

> обеспечение украинской армии качественным и современным вооружением, в том числе путем создания стратегических продуктовых платформ — «Оплот», «Нептун», «Ольха», БТРы, двигатели, радиолокационные системы.

Для этого в ближайшее время новый глава «Укроборонпрома» намерен заняться «спасением госзаказа».

Не исключены кадровые ротации в концерне, а со следующего года анонсирован аудит предприятий.

Так называемую «дорожную карту реформ» вначале должен утвердить СНБО. То есть, на общем уровне все вроде бы выглядит красиво…

Однако, с другой стороны, появляются те самые детали, в которых, как известно, прячется «нечистая сила».

Прежде всего,

> **— вместо одного наблюдательного совета в «Укроборонпроме», теперь их будет два по числу холдингов.** Таким образом, станет вдвое больше нахлебников, которым надо будет платить огромные зарплаты. Начнутся коррупционные скандалы и лоббирование по продвижению в набсоветы агентов тех или иных олигархических групп, а также агентов внешнего влияния.

Обычные в таких случаях разговоры об отборе в набсоветы честных и порядочных персонажей на таких же честных и прозрачных конкурсах рассчитаны если не на умственно отсталых, то, как минимум, на слишком доверчивых.

Собственно, под внешнее влияние эти набсоветы и будут создаваться.

Очевидно, что в набсоветы будут делегироваться прежде всего «смотрящие» от Запада для проведения политики, выгодной внешним интересантам.

> **Уже выбор кандидатуры нового президента «Укроборонпрома» ярчайшим образом это подтверждает, в чем можно убедиться, взглянув на приведенный выше его послужной список.**

Если говорить об оборонной сфере Украины, то ее стараются плотно курировать американцы.

> 1) Эта тенденция только усилилась после скандала вокруг «Мотор Сичи», о чем приходилось писать совсем недавно.
>
> 2) Прежде всего, американцев интересует, чтобы имеющиеся на оборонных предприятиях Украины технологии и перспективные разработки, как новые, так и оставшиеся с советских времен, не уплыли к китайцам, как это произошло с «Мотор Сичью».

3) Кроме того, над рядом наиболее интересных оборонных активов американцы хотели бы получить прямой контроль. Для этого им нужны управляемые люди в руководстве и набсоветах новосоздаваемых холдингов.

Впрочем, **есть мнение, что общий хаос в отрасли и сопротивление трудовых коллективов могут «помножить на ноль» такие планы.**

Это хорошо видно в авиастроении.

На киевском Госпредприятии «Антонов» резко возражают против вхождения в некий Аэрокосмический холдинг, потому что это неминуемо повлечет за собой объединение с Харьковским авиационным заводом.

Но если Харьковский авиазавод находится в кризисном состоянии, то «Антонов» относительно неплохо себя чувствует из-за наличия в своей структуре авиапредприятия по большегрузным авиаперевозкам.

Основу этого авиапредприятия составляют легендарная «Мрия», несколько «Русланов», а также некоторое количество «старичков» в лице Ан-12 и некогда знаменитых 80-тонников Ан-22 «Антей», которые считаются самыми грузоподъемными турбовинтовыми самолетами в мире. Все это постепенно стареющее, крупнотоннажное летное хозяйство пока еще достаточно исправно летает и приносит деньги, которые и держат на плаву ГП «Антонов».

Сам этот факт вселяет мрачный пессимизм.

Ведь на нескольких стареющих воздушных судах, в значительной мере, держится легендарное предприятие, которое ранее выпускало воздушные суда десятками в год. Рано или поздно эти самолеты свое отлетают, что будет дальше с предприятием «Антонов» — трудно даже представить!

Очевидно, что «Антонов» совершенно не горит желанием сажать себе на шею Харьковский авиазавод, фактически являющийся банкротом.

Из тех же соображений «Антонов» не хочет входить в разные «холдинги» и вешать себе на голову какой-нибудь «набсовет», который для предприятия станет дополнительной надстройкой.

Есть данные, что такой подконтрольный «Укроборонпрому» набсовет «Антонову» пытаются навязать уже сейчас, но трудовой коллектив сопротивляется, а на «Антонове» утверждают, что концерн пытается уничтожить предприятие. Очевидно, что нынешнее «перетряхивание»

оборонки может несколько приостановить эти планы, но дальнейшая судьба такого доставшегося от советских времен «самородка», как предприятие «Антонов», выглядит пессимистичной, хотя недавно появилось сообщение, что Минобороны будет заказывать несколько 18-тонных транспортников Ан-178.

Кроме того, само по себе разделение концерна «Укроборонпром» на несколько предприятий и его структурная перестройка могут вызвать целую волну «корпоративных войн».

> Чем это окончится в нынешней ситуации, трудно спрогнозировать, и это не апологетика сохранения концерна, погрязшего в коррупции и воровстве, но вполне обоснованное предположение, что вместо нынешнего «очень плохо» может стать «еще хуже».

Ведь кроме очередных и пока более чем сомнительных планов по реструктуризации оборонной промышленности есть еще одна крайне негативная тенденция.

Вместо разработки и налаживания производства собственной техники, которую Украина могла бы выпускать для себя и экспортировать, лоббируется закупка техники по импорту.

> Это касается военных катеров, беспилотников, радиоэлектроники, в перспективе — вертолетов, многого другого.

Кроме

> **1) расходования валютных средств и финансирования экономик других стран 2) Украина в этом случае делает себя зависимой от чужих оборонных производств, а также продуцирует прогрессирующее отставание в оборонно-промышленной сфере.**

***

№ 898.

«Реформа» Укроборонпрома: кому выгодно уничтожение оборонно-промышленного комплекса Украины

2021-02-02

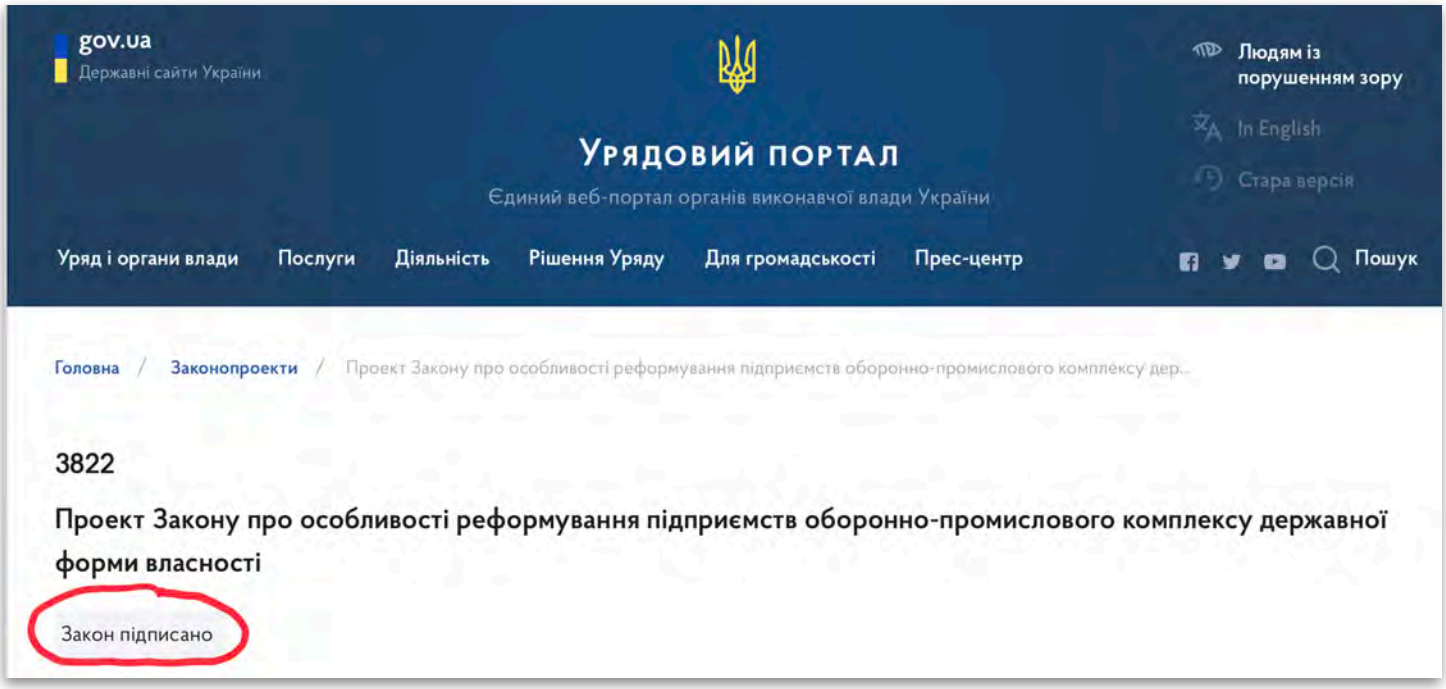
Александр Карпец

Тему «реформирования» оборонно-промышленного комплекса (ОПК) Украины приходится срочно продолжить, так как подтверждаются опасения, высказанные в недавнем материале «Укроборонпром к дерибану готов«, посвященному этой теме.

В Верховной Раде в первом чтении 29 января 2022 был протянут законопроект, которым, среди прочего, предусмотрена корпоратизация предприятий ОПК с *дальнейшей «прихватизацией» корпоративных прав* фактически «на шару», то есть, речь идет об узаконивании мародерства, краже оборонного комплекса страны, в которой, напомним, идет война.

Уже само название законопроекта настораживает тех граждан, которых в былые времена принято было называть «политически грамотными».

Законопроект № 3822 от 9.07.2020 года называется скромно и буднично «***Об особенностях реформирования предприятий оборонно-промышленного комплекса государственной формы собственности***«.

1. История вопроса. Действующие лица и исполнители

Наученные горьким опытом украинцы с подозрением относятся к реформам, опасаясь, что затеваются они не для страны и народа, а для создания условий обогащения заинтересованных лиц.

Кроме того,

1) ***дерибан крупных промышленных предприятий с последующим формированием олигархических кланов на рубеже 1990-2000 годов очень часто сопровождался принятием Радой подобного рода лоббистских законов***, начинавшихся словами «Об особенностях реформирования, приватизации…» и так далее конкретного предприятия или отрасли.

2) Так ***за копейки или вообще задаром ушли по рукам металлургические предприятия, энергетика*** и так далее. Нормативы, которые для этого протаскивались в Раде, прописывались для того, чтобы конкретный объект попадал в конкретные руки, для чего под куполом на коррупционной основе собиралось нужное количество голосов.

Сейчас нечто подобное происходит с ОПК страны.

Очевидно, что те персонажи из числа депутатов и чиновников, которые проталкивают норматив о приватизации предприятий ОПК, являются всего лишь марионетками, и не столь важно, «ведают ли они, что творят».

Настоящие интересанты дерибана находятся за кулисами, точнее, за пределами Украины, о чем ниже.

Список авторов законопроекта приводим именно в том виде, как они значатся на сайте Верховной Рады за подписью некоего ***Игоря Копытина***, нардепа, члена комитета Рады по вопросам национальной безопасности, обороны и разведки, главы подкомитета по оборонной промышленности и технической модернизации, бывшего торговца частными самолетами и вертолетами, запчастями к ним и к дизельным автомашинам, чемпиона Европе по рукопашному бою — словом, типичного представителя фракции «Слуга народа», допущенного к решению столь серьезных вопросов:

У Вікіпедії є статті про інших людей із прізвищем Копитін.

Ігор Володимирович Копитін (нар. 12 лютого 1981, м. Легніца, Польща) — український підприємець, політик. Народний депутат України 9-го скликання[1].

Зміст [сховати]
1 Життєпис
2 Політична діяльність
3 Примітки
4 Посилання

Життєпис [ред. | ред. код]

Закінчив Одеський національний університет імені І. І. Мечникова (спеціальність «Правознавство»)[2].

З 2009 р. — керівник з продажу та технічного обслуговування літаків та гелікоптерів, а також, міжнародної школи підготовки приватних та комерційних пілотів. Керівник багатьох IT стартапів[2].

Копитін є керівником міжнародного бізнесу з торгівлі автозапчастинами для дизельних авто ТОВ «Автомодерн»[2].

Чемпіон Європи з рукопашного бою у 2009 р.[2][3]

Ігор Володимирович Копитін

Народився	12 лютого 1981 (41 рік) м. Легніца, Польща
Громадянство	Україна
Діяльність	підприємець політик
Alma mater	Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Посада	Народний депутат України
Партія	Слуга народу

Народний депутат України
9-го скликання
Слуга народу 29 серпня 2019 —

АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ
проєкту Закону України

Про особливості реформування підприємств оборонно-промислового комплексу державної форми власності

1. Копитін Ігор Володимирович – народний депутат України.
2. Завітневич Олександр Михайлович – народний депутат України.
3. Панаіотіді Світлана Миколаївна – заступниця Міністра розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства.
4. Кострицький Володимир Віталійович – помічник-консультант народного депутата України.
5. Гусєв Юрій Веніамінович – Генеральний директор ДК «Укроборонпром».
6. Бондар Роман Володимирович – заступник Генерального директора ДК «Укроборонпром».
7. Найєм Мустафа-Масі – заступник Генерального директора ДК «Укроборонпром».
8. Федорчук Д.Е. — к.ю.н., доц., директор з правових питань ДК «Укроборонпром».
9. Сізіков Я.О. — начальник управління правової експертизи ДК «Укроборонпром».
10. Михайлюк Ю.В. — головний спеціаліст з правових питань управління правової експертизи ДК «Укроборонпром».
11. Мельниченко О.О. — головний спеціаліст з правових питань управління правової експертизи ДК «Укроборонпром».
12. Уруський Олег Семенович – Віце-прем'єр-міністр України – Міністр з питань стратегічних галузей промисловості України.
13. Іващенко Валерій Володимирович – Перший заступника Міністра з питань стратегічних галузей промисловості України.

Народний депутат України І.В. Копитін (посв. № 330)

И таких «видных специалистов» в сфере обороны, военной промышленности и производства вообще в этом списке очень много.

Хотелось бы отдельно отметить

1) всем хорошо известного Мустафу Найема;

2) грантоеда с богословским дипломом, а ныне главу «Укроборонпрома» Юрия Гусева, о котором уже приходилось писать;

3) ряд юристов «Укроборонпрома», не сумевших юридически грамотно выписать норматив, о чем свидетельствует заключение Главного научно-экспертного управления Рады…

Ко всей этой публике, собственно, вопросов нет, включая даже вице-премьера и министра стратегических отраслей Олега ***Урускoго***, который, похоже, подписывается под дерибаном тех самых «стратегических отраслей».

Единственный, кому хотелось бы задать вопросы,

> это бывший и.о.министра обороны, а ныне замминистра стратегических отраслей ***Валерий Иващенко***, 1956 года рождения, кадровый военный-ракетчик, окончивший Военно-космическую инженерную академию имени А.Ф.Можайского и Военную академию ракетных войск стратегического назначения имени Петра Великого (бывш. Ф.Дзержинского), служивший на инженерных и командных должностях на космодромах Байконур и Плесецк.

Неужели кадровый военный советского разлива полковник Иващенко не понимает, что

> **— так называемый «норматив», в числе авторов которого он значится, есть жалкая *попытка легитимации дерибана*, то есть уничтожения оборонной промышленности страны, особенно в нынешних вопиющих условиях войны и тотальной коррупции?**

Интересна история «внесения-вынесения» этого норматива в парламент.

> Проект норматива был внесен в Раду 9 июля 2020 года. Документ провалялся без движения полгода. Перед самым новым годом, 16 декабря он был отозван, но уже через два дня, 18 декабря в Раду был возвращен доработанный текст, который передали в профильный комитет. А уже 20 января, буквально сразу после окончания новогодних вакаций и возобновления работы Рады комитет одобрил документ и рекомендовал внести его в повестку дня 4-й сессии IX созыва.
>
> Наконец, 29 января 2021 года норматив был скоропостижно, не дожидаясь парламентских каникул, принят в первом чтении минимальными 227 голосами (против — 22, воздержались — 47, не голосовал — 41, всего в зале присутствовали 337 депутатов). Фактически первое чтение было проголосовано силами «слуг народа», но поскольку и они голосовали далеко не все своим «монобольшинством» (проголосовали 202 «слуги»), то пришлось добавлять «голоса Сороса», а также поднанять голоса у «Довіри» и внефракционных.

Бурные радости в *соцсетях* дают возможность окончательно понять, что лоббистами является разного рода грантоедский элемент из «атлантических советов», из числа «борцов против коррупции за деньги Сороса» и прочих.

Обращает на себя внимание тот факт, что

— против принятия документа в первом чтении солидаризировались такие, казалось бы, непримиримые враги, как фракции ОПЗЖ Медведчука-Фирташа, «Батьківщини» Тимошенко, Евросолидарности Порошенко, «За майбутнє» Коломойского.

2. Либретто уничтожения оборонки. Краткое содержание

Основные претензии к нормативу и опасности, в нем заложенные, изложены в ***экспертных выводах Главного научно-экспертного управления Верховной Рады***.

При полном отсутствии малейших политических моментов выводы содержат исключительно юридическую оценку проталкиваемого ***документа***.

В частности,

— предложенный механизм реформирования Государственного концерна «Укроборонпром» в акционерное общество состоит в создании особых юридических условий, направленных на предоставление этому субъекту хозяйствования исключительного положения.

В частности, это

— не применение к этому субъекту норм общего гражданского и хозяйственного законодательства.

То же самое предлагается в отношении хозяйственных обществ, которые будут сформированы из нынешних унитарных государственных предприятий, входящих в концерн «Укроборонпром».

Иными словами,

— эти хозяйствующие субъекты предлагается поставить даже не вне закона, а над законом.

Обратим внимание, что

— это предлагает «грантоедская публика», пропагандирующая светлые идеалы западной демократии и права, в соответствии с которыми законная правовая процедура является «священной коровой».

В ***выводах Главного управления Верховной Рады*** совершенно справедливо отмечается, что

> **— такая исключительность ведет к непрозрачности в финансовой и производственной деятельности создаваемых субъектов. Это также ведет к утрате государственного контроля и к соответствующим тяжелым последствиям для обороноспособности страны.**

Обращает на себя внимание норма законопроекта, согласно которой,

> — по решению Кабмина, пакет акций или часть уставного капитала хозяйственного общества в ОПК, которые принадлежат государству, акционерному обществу или хозяйственному товариществу в ОПК, могут быть переданы в собственность для формирования уставного капитала.

Кроме того,

> — законопроект дает право акционерным и хозяйственным товариществам в ОПК по решению Кабмина отчуждать пакеты акций или долю уставного капитала хозяйственного товарищества, которое принадлежит акционерному или хозяйственному товариществу в ОПК, в размере, не превышающем 25%-1 акция.

Мало того, что

1) так создается возможность фактической приватизации государственных предприятий ОПК и создания на их основе явочным порядком хозяйствующих субъектов.

2) Но это еще и будет делаться в обход закона Украины о приватизации государственной и коммунальной собственности. Проще говоря, **это «растаскивание» государственной собственности, да еще в такой критически важной сегодня сфере, как оборонная промышленность**.

Кроме того,

1) в проекте содержится норма, позволяющая отказаться от проведения оценки имущества в соответствии с законом об оценке имущества и имущественных прав при превращении концерна и его участников в соответствующие товарищества.

2) Также предлагается отказ от регистрации недвижимого имущества при его бесплатной передаче другому хозяйственному обществу в ОПК до его превращения, что может привести к утрате такого имущества, а

уставные капиталы создаваемых хозяйственных обществ в ОПК будут сформированы, исходя из стоимости, которая не соответствует реальности.

Едва ли следует говорить о том, что

— таким образом открывается широчайшее поле для манипуляций, коррупции, воровства, иных злоупотреблений. Обратим внимание, это не просто финансовый ущерб, но урон обороноспособности страны в военное время.

В нормативе

1) — не определены полномочия центрального органа исполнительной власти, который обеспечивает формирование и реализует государственную военно-промышленную политику.

2) Не урегулированы вопросы взаимодействия этого органа с концерном и его участниками.

3) Не учтены нормы закона Украины о национальной безопасности в части полномочий этого органа определять приоритетные направления развития ОПК, обеспечивать нормативно-правовое регулирование, анализировать состояние и тенденции развития ОПК Украины, разрабатывать и организовывать выполнение государственных программ развития предприятий ОПК.

Очевидно, что

— указанные «недоработки», независимо от того, сознательно и с умыслом они сделаны или являются следствием банального разгильдяйства и непрофессионализма сочинителей этого норматива,

не только

1) — создают широкие возможности для злоупотреблений и воровства,

2) но также чреваты серьезными угрозами обороноспособности страны.

Эксперты Главного управления Рады обращают внимание на то обстоятельство, что

1) в законопроекте не урегулирован вопрос максимального вознаграждения членам наблюдательного совета акционерного общества.

2) Также имеет место неопределенность с действиями товарищества, если члены наблюдательного совета не подают заявление о прекращении своих полномочий при выявлении их несоответствия требованиям, установленным законодательством.

Кроме вышеуказанного, парламентские юридические эксперты обнаружили в тексте законопроекта еще изрядное количество «ляпов», но ограничимся перечисленными, которые, по нашему мнению, открывают широкие возможности для злоупотреблений и чреваты ущербом для обороноспособности страны.

3. Кому это выгодно

От себя добавим еще одно соображение, касающееся собственно наблюдательных советов.

Попутно вопрос:

— каково мнение по поводу подобного реформирования у члена Наблюдательного совета «Укроборонпрома» Владимира Горбулина, бывшего ракетчика, работника КБ «Южное», опытного производственника и управленца? Почему Горбулин отмалчивается в столь, мягко говоря, неоднозначной ситуации, когда важным было бы его мнение, а не писанина «грантоедской молодежи» в фейсбуке?..

Однако вернемся в наблюдательному совету.

Введение этих органов происходит под давлением внешних интересантов и далеко не всегда ведет к улучшению ситуации на вверенных государственных предприятиях даже в плане декларируемой борьбы с коррупцией.

Примеры «Укрзалізниці» и того же «Укроборонпрома» перед глазами.

Особенно если будут проводиться «реформы», подобные вышеописанным, которые только расширяют возможности для злоупотреблений. Можно уже с уверенностью сказать, что в борьбе с коррупцией все эти надстройки и внешнее управление вообще не дали ничего, от слова совсем. Более того, они породили новую коррупцию, а многие «борцы с коррупцией» сами оказались замешанными в коррупционных скандалах.

Не говоря уже о том, что эти надстройки создают дополнительную бюрократию, но никак не способствует работе.

Например, на предприятии «Антонов», которым со времен Порошенко «рулили» уже все кто не попадя, включая бывших автодилеров, категорически

возражают против навязывания наблюдательного совета и вообще против надстройки в виде «Укроборонпрома», о чем приходилось писать буквально недавно. Ведь «Антонову», «Южмашу», «Мотор Сичи», танковому заводу имени Малышева, «Хартрону» и другим предприятиям оборонки нужны заказы и финансирование, а не дополнительные бюрократические надстройки, которые мало того, что бесполезны, так еще и высасывают из загибающихся предприятий огромные средства на их содержание, включая скандальные зарплаты членов этих советов.

Наконец,

> — совершенно очевидно, что руками указанных выше «реформаторов» выстраивается внешнее управление оборонкой, которое, кроме прочего, будет просто уничтожать обороноспособность Украины.

Яркий пример — скандал вокруг покупки китайскими компаниями корпоративных прав производителя авиадвигателей предприятия «Мотор Сич» и фактического запрета американцами Украине эту сделку окончить, о чем также приходилось писать.

> Выгодно ли Украине сотрудничество в Китаем именно в сфере высоких технологий? Трудно сказать… Но при правильном подходе, вполне возможно, что выгодно. Во всяком случае, в отличие от китайцев, американцы даже близко не демонстрируют желания поддержать наш авиапром и вообще высокотехнологичные производства. Тем более что Америке они не нужны и составляют ненужную им конкуренцию.

Есть еще обстоятельство, состоящее в том, что в современном мире все большее значение опять имеет военная сила, разрабатываются новые виды вооружений и совершенствуются существующие.

В этих условиях все чаще звучит мнение, что Украина, даже с учетом углубляющегося кризиса в экономике, все еще в состоянии восстановить на минимально достаточном уровне свой оборонный потенциал в виде оружия сдерживания. Не вдаваясь в подробности, отметим, что это могут быть ракеты среднего радиуса действия, возможно, даже ограниченный объем ядерных боеголовок, системы ПВО. Более того, Украина не просто может, но и обязана это сделать, чтобы сохраниться в ее нынешнем качестве вообще.

Но для развития всего этого стране нужен реальный суверенитет, в том числе в оборонной промышленности. А вот что здесь не нужно, так это разного рода «наблюдательные советы» с агентами внешнего управления, разрушающими остатки нашего оборонно-промышленного потенциала с целью не усиления, а наоборот, ослабления Украины, чтобы в случае угрозы со стороны

московского империализма, Украина шла на поклон к империализму западному, действовала не в своих, а в чужих интересах, например, продавала землю, остатки промышленных активов, включая высокотехнологичные.

Не говоря уже о том, что

> **— «реформы», подобные указанным выше, создают широчайшие возможности для элементарной наживы на активах оборонки.**

Например,

> слухи о шкурной заинтересованности строительного лобби прибрать к рукам огромные площади в Святошино и на Нивках, занимаемые предприятием «Антонов», ходят давно и явно неспроста — и это только один такой пример…

***

№ 899.

Атаки дронов. Почему Украина не может достойно ответить «иранской герани типа мопед»?

2022-10-28

Александр Карпец

Провалы на фронтах, истощение запасов дальнего ракетного вооружения, весьма низкая эффективность применения дорогостоящих ракет и полнейшая невозможность завоевать пресловутое «господство авиации в воздухе» на фоне неоспоримой эффективности украинской ПВО привели Путина к необходимости использовать дешевые и достаточно примитивные средства поражения, прежде всего, инфраструктурных объектов в глубине территории Украины.

Для этого были выбраны дроны-камикадзе иранского производства с китайскими двухтактными «мопедными» двигателями типа «Shahed», которые Москва неуклюже, даже неопрятно пытается скрыть под «исконно русской» маркой «Герань». Тот факт, что «великая сверхдержава» не удосужилась изобрести что-нибудь свое фактически в области детско-юношеского авиамоделизма вызывает смех. Но реально не до смеха, поскольку эта «иранская герань системы мопед» оказалась весьма опасной игрушкой, пока Силы обороны Украины не научились их сбивать.

Но буквально бесит тот факт, что Украина не имеет своих подобных средств уничтожения сил, средств и инфраструктуры противника на значительных расстояниях вглубь от линии фронта. Хотя Украина имеет для этого все – научно-технический задел в области авиационного и авиадвигательного машиностроения, профессионально подготовленные и мотивированные кадры.

Причины, к сожалению, все те же – неэффективность государства, некомпетентность бюрократии, коррупция, воровство. Теперь за это приходится расплачиваться жизнями и здоровьем граждан, разрушением жилья и инфраструктуры, отсутствием электроэнергии, связи, интернета, нарастающими проблемами в экономике в связи с разрушениями энергетики, о чем шла речь буквально в предыдущей публикации «Мрак, холод, голод, разруха. Новое преступление Путина – массированные удары по энергетическим объектам Украины».

1. Иранские «мопеды» как кризис «высокоточного военпрома» путинской России

Тот факт, что Москва вынуждена применять дешевую, тихоходную, шумную и достаточно примитивную «иранскую герань» вместо ракетных вооружений, объясняют, прежде всего тем, что запасы знаменитых «русских ракет» иссякают, а восстановить их, наладив массовое производство, Россия не в состоянии. Этому есть, как минимум, две причины.

1) Во-первых, путинская Россия – это «ни разу не СССР», где такие «игрушки», как баллистические и крылатые ракеты морского, авиационного и наземного базирования малой и средней дальности, используемые сейчас Путиным, действительно выпускались массово, следуя заветам незабвенного Никиты Сергеича Хрущева, который угрожал Западу тем, что будет «клепать» ракеты конвейерным способом, «как сосиски». У Путина так не могут по очень многим причинам: развал промышленности, отсутствие кадров и мотивации, общая «разворованность» всего и вся, олигархический компрадорско-сырьевой капитализм как таковой и так далее. Не говоря уже о том, что все эти «высокоточные новейшие» ракетные вооружения, за резким исключением, являются советским заделом 1970-1980-х годов. Подробности оставим специалистам, но отметим в качестве примера, что решение о разработке скандально известного оперативно-тактического ракетного комплекса «Искандер» (9К720) с баллистическими и крылатыми ракетами было принято еще в 1988 году вместо устаревшего на тот момент комплекса «Ока», и только в 2011 году был окончен первый этап испытаний, а на 2020 год, по открытым данным, было изготовлено около 140 самоходных пусковых установок. То же самое можно сказать о большинстве ракет воздушного базирования, равно как и ракет морского базирования типа «Калибр», в основе которой также лежат советские разработки 1970-1980-х годов.

2) Во-вторых, международные санкции в какой-то мере все же действуют, поэтому Россия испытывает обостряющийся дефицит импортных комплектующих, прежде всего, электроники, заменить которую там не могут и вряд ли смогут в обозримом будущем.

Результатом, повторим, стало резкое сокращение запасов ракет. По данным разведки, озвученным главой Главного управления разведки Министерства обороны Украины Кирилла Буданова, запасы «Искандеров» составляют около 13% от довоенного уровня, ракет «Калибр» различных модификаций – около 43%, авиационных ракет Х101 и Х-555 с модификациями – около 45%. Именно поэтому, вместо ракет стоимостью в сотни тысяч и миллионы долларов за единицу, Москва решила использовать дешевые и доступные

иранские дроны стоимостью от силы пару десятков тысяч «американских денег».

По данным Буданова, состоянием на 22 октября путинская армия использовала около 330 «шахедов», из которых 222 были сбиты.

От себя отметим, что на момент, когда писались эти строки, Силы обороны Украины научились сбивать эти дроны. Во всяком случае, сообщений об их попадании в цели на территории Украины стало существенно меньше.

Кроме того, стало существенно меньше и официальных сообщений об атаках дронами. Возможно, запасы дронов, переданные Ираном России, подошли к концу, и следует ожидать новых поставок. А возможно, иранцы начали осторожничать, поскольку участие их дронов вызвало широчайший международный резонанс и угрозы Запада ввести против Ирана дополнительные санкции, некоторые из которых уже начали вводить.

2. Резкая международная реакция

Резонанс вышел действительно не шутейный! И Ирану, который и без того находится под санкциями с 1979 года, может не поздоровиться.

Первыми резко отреагировали американские власти.

Заместитель главы пресс-службы Госдепа США Ведант Пател заявил, США намерены принимать агрессивные меры на фоне сообщений о поставках иранских беспилотников для России. США располагают «широким набором мер для нарушения продаж иранских вооружений», подчеркнул представитель Госдепа, не уточняя деталей.

Затем Официальный представитель по национальной безопасности Джон Кирби заявил, что Америка рассматривает Иран как участника боевых действий в Украине. По его словам, Иран в настоящее время ведет непосредственные боевые действия на местах, а также путем предоставления оружия, которое наносит ущерб гражданскому населению и гражданской инфраструктуре в Украине.

В свою очередь, МИД Украины официально назвал Иран «соучастником преступлений России против Украины».

Также депутат Арахамия заявил, что Украина работает со странами соседями Ирана, чтобы остановить «все имеющиеся логистические коридоры» поставок оружия из Ирана в Россию. И здесь не совсем ясно, поскольку Иран и Россия имеют прямое воздушное и водное сообщение по нейтральным воздушному и водному пространству через Каспийское море, и трудно себе

представить, что соседи в лице Туркмении, Казахстана и Азербайджана могут и захотят как-то препятствовать такому сообщению.

В то же время, по сообщениям Reuters со ссылкой на высокопоставленных иранских чиновников, Иран решил не останавливаться на дронах и якобы готовы поставлять России ракетные вооружения, чтобы «бросить вызов Западу».

Сделка была достигнута 6 октября, когда первый вице-президент Ирана Мохаммад Мохбер, два высокопоставленных чиновника влиятельной Революционной гвардии Ирана и представитель Высшего совета национальной безопасности посетили Москву для переговоров с Россией о поставках оружия.

«Россияне запросили дополнительные беспилотники и иранские баллистические ракеты с повышенной точностью, в частности ракеты семейства «Фатех» и «Зольфагар»,– сказал один из иранских дипломатов.

Информированные западные источники подтвердили это, заявив, что между Ираном и Россией существует соглашение о поставках баллистических ракет малой дальности класса «земля-земля» дальностью до 300 и до 700 километров.

Иранские дипломаты отвергают утверждения западных официальных лиц о том, что такие передачи нарушают резолюцию Совета Безопасности ООН от 2015 года, пишет Reuters.

Впрочем, официально и Россия, и Иран «ушли в отказ».

Тегеран и Москва раскритиковали призыв Франции, Германии и Великобритании к ООН расследовать использование иранских беспилотников для нападения на Украину. Перед этим аналогичный шаг предприняла РФ.

И все же, 19 октября прошло закрытое заседание Совбеза ООН, которое собрали страны НАТО по поводу налетов иранских дронов на Украину. После него Москва и Тегеран дали ряд комментариев.

«У нас есть своя промышленность по производству беспилотников, которая создает продукцию для этой кампании, так что все обвинения остаются на совести наших западных коллег», – заявил зампредседателя делегации России в ООН Дмитрий Полянский.

Он сообщил, что на обломках некоторых беспилотников можно увидеть надписи на русском языке. «Не думаю, что русский настолько широко используется в Иране», – сказал представитель Москвы.

Далее последовали угрозы. По словам Полянского, сотрудничество России и ООН может быть пересмотрено, если организация отправит в Украину своих экспертов для обследования сбитых беспилотников. В его лице Москва пригрозила не продлить «зерновую сделку», что является таким себе циничным шантажом.

Иран, в свою очередь, тоже «категорически отверг», обвинения в передаче России беспилотников, о чем сообщил постпред страны при ООН Амид Саид Иравани.

Впрочем, в Иране косвенно признали, что дроны могут быть иранскими.

Министр иностранных дел Ирана 24 октября заявил, что Тегеран не останется «равнодушным», если станет очевидным, что Россия использует беспилотники иранского производства в Украине.

Его заявление прозвучало после того, как президент Украины Владимир Зеленский заявил, что Россия заказала у Ирана около 2000 беспилотников, таких же, как, по словам Киева, Москва использовала в своих недавних атаках на Украину.

«Во время войны в Украине… мы против вооружения как России, так и Украины», — заявил министр иностранных дел Ирана Хоссейн Амир-Абдоллахян в видеообращении, опубликованном местными СМИ.

«Мы не поставляли России какое-либо оружие или беспилотники для использования в войне против Украины», — продолжил он, повторив предыдущие опровержения, признав при этом, что две страны сотрудничают в сфере обороны, передает Reuters.

Высокопоставленный дипломат Ирана подтвердил готовность его страны вести прямые переговоры с Украиной по этому вопросу и сказал, что передал это в последние дни главе европейского внешнеполитического ведомства Жозепу Боррелю.

«Я подчеркнул господину Боррелю, что если… нам станет ясно, что Россия использовала иранские беспилотники в войне против Украины, мы точно не останемся равнодушными к этому вопросу».

Таким образом, наличие у России иранских беспилотников как бы по умолчанию признается. Но при этом иранская сторона делает вид, что не знала об их применении против Украины, но если это так, то Тегеран типа против такого применения и даже готов расследовать факты такого применения.

При этом официальный представитель министерства иностранных дел Ирана Насер Канани отверг обвинения США в том, что иранские военные находятся в оккупированном Россией Крыму, чтобы помогать Москве проводить атаки беспилотников в Украине.

Белый дом выдвинул Ирану обвинение в отправке инструкторов и техников в оккупированный Крым для оказания помощи и поддержки российских атак на украинские объекты.

«Мы решительно отвергаем эту новость», — сказал Канани на пресс-конференции.

Тем временем, США, Великобритания и Евросоюз уже ввели санкции против Ирана в связи с поставками России беспилотников, посредством которого Москва совершает террористические удары по Украине, ее гражданам и инфраструктуре.

В свою очередь, министр иностранных дел Дмитрий Кулеба инициировал разрыв дипломатических отношений Украины с Ираном, о чем он заявил на специальном брифинге.

«С учетом многочисленных разрушений, нанесенных иранскими дронами гражданской инфраструктуре Украины, смертей и страданий, нанесенных нашему народу, а также в связи с сообщениями о возможном продолжении поставок Ираном оружия России, я вношу на рассмотрение президента предложение о разрыве дипломатических отношений с Ираном», – отметил он.

Кулеба добавил, что Украина никогда не занимала антииранскую позицию.

«Но после того как Иран стал участником преступления агрессии, мы сегодня займем очень четкую и честную позицию. Прекратит Иран поставлять оружие России – будем говорить о восстановлении отношений», — добавил министр.

3. «Летающий мопед» родом из Персии

Shahed 136 (перс. شاهد ۱۳۶, примерно читается как «шахид» или «шахед») — это дрон-камикадзе иранского производства, впервые представленный в 2020 году. Заявленная дальность полета 2000 км, хотя на сей счет есть куда более пессимистичные оценки, о чем далее.

БПЛА абсолютно сходные с Шахидом появились во время российского вторжения на Украину под названием «Герань-2». Россия отрицает, что это идентичные дроны. Но, по информации медиа, некто Руслан Пухов, директор российского Центра анализа стратегий и технологий, признал, что дроны

иранские, но этот факт не признается Ираном и Россией, хотя позднее этот Пухов «ушел в отказ», заявив, что ничего такого не говорил.

Контейнеры для залпового пуска этих дронов могут монтироваться на грузовиках, на железнодорожных платформах и так далее. Запуск их контейнера осуществляется при помощи порохового ускорителя.

По некоторым данным, эффективная дальность полета «Шахед-136» составляет от 1000 километров с возможностью доставки боевой части массой 50 килограммов. Заявлена максимальная дальность полета 2000 км, но, по предположениям американских экспертов, его реальная дальность составляет несколько сот километров.

Летает такой беспилотник на высоте от 60 до 4000 метров с крейсерской скоростью около 180 км/ч. БПЛА снабжен двигателем MADO MD 550, являющимся ирано-китайским клоном немецкого двигателя Limbach L550, мощностью 50 лошадиных сил или 37 кВт. Двигатель этот является двухтактным, как в мотоцикле, мопеде или бензопиле. Отсюда проистекает специфический звук, из-за которого это вооружение и получило название «мопеда».

Эти БПЛА используются для массового применения по одной или группе целей.

Дрон Shahed 136 имеет треугольное крыло и построен по схеме «бесхвостка». Беспилотник имеет общую длину около трех метров и размах крыльев чуть более двух метров, общий вес около 200 кг,]вес боевой части 40-50 кг.

По мнению издания Military Watch Magazine, эти дроны особенно опасны против радаров ПВО и артиллерийских систем. Они могут стать более дешёвой альтернативой крылатым и противорадиолокационным ракетам, альтернативой более дорогостоящим и более крупным и хорошо заметным для радаров ПВО турецким и американским беспилотникам.

Аналогичные иранские дроны показали свою эффективность по обходу систем ПВО в ходе успешной атаки БПЛА хуситов на нефтеперерабатывающий завод «Saudi Aramco» в Саудовской Аравии. В результате, у Shahed 136 появилось прозвище «убийца Aramco».

Из недостатков дрона отмечается: БПЛА шумный, его при подлёте к цели несложно обнаружить визуально, он достаточно медленный и может быть поражен со всего спектра вооружения, включая стрелковое оружие и скорострельные зенитные орудия. При производстве дрона используется доступная гражданская электроника, наводится он по сигналам GPS/ GLONASS. Однако, разборка сбитых дронов показала, что Shahed136 также

имеет простую инерциальную (гироскопическую) систему навигации, поэтому, даже при успешной работе РЭБ, может продолжать двигаться к цели с приемлемой точностью.

По мнению военных экспертов, использование ЗРК против дрона также не эффективно, так как он стоит намного дешевле ракеты ЗРК. Против «шахида» могут быть эффективны системы зенитной артиллерии и специально подготовленные стрелки. Хотя, учитывая приблизительную стоимость дронов в 20 000 долларов, даже если удастся сбить 4-7 из 10 запущенных дронов, его применение все равно будет достаточно дешёвым и эффективным. Впрочем, если верить официальным сообщениям военных в Украине, но сейчас сбиваются около 85% таких дронов, о чем далее.

Эти дроны под вывеской «Герань» Россия использует в Украине с сентября для ударов, прежде всего, по энергетическим объектам, гражданской материально-технической инфраструктуре Украины, а также по жилым районам, которое привели к жертвам среди мирного населения.

Не смотря на примитивность и дешевизну, иранские дроны представляют собой серьезную опасность, но преувеличивать эту опасность тоже не следует.

Западные аналитики справедливо указывают, что иранские беспилотники имеют хорошую эффективность где-нибудь в Йемене, Сирии или Газе. В отличие от них, Украина имеет плотную и мощную систему ПВО и РЭБ, подготовленный и мотивированный личный состав. Ни с чем подобным Иран со своими беспилотниками до сих пор не сталкивался.

Для воинских подразделений и военной техники эти дроны угрозой не стали, чего нельзя сказать об инфраструктурных объектах. Действительно, дроны-камикадзе используются в основном по объектам инфраструктуры, которые сложно массово прикрыть системами защиты. Собственно, прикрыть всю страну ПВО физически невозможно. Даже для одного большого города потребуются десятки батарей. Ни одна страна не может себе этого позволить.

С другой стороны, использование дронов представляет собой проблему для ПВО Украины, поскольку стоимость ракет, которыми их сбивают может многократно превосходить стоимость самого дрона.

По некоторым данным, «шахиды» умеют использовать наземные станции навигации для коррекции пути, если БПЛА пролетает в районе с запретом на использование GPS. Им доступен расширенный список частот для обнаружения и отсекания источника подавления спутникового сигнала. Это означает, что эти дроны могут быть защищены от подмены координат систем навигации.

Также есть простой блок сопротивления радиоэлектронной борьбе. И, скорее всего, под действием помех дрон будет терять большую часть своей точности. Еще один аргумент, почему применять его на фронте менее эффективно, чем в тылу, где плотность систем РЭБ ниже.

По одной из версий, «шахиды» имеют большую точность наведения благодаря тому, что они используют не только GPS-навигацию, но и российский ГЛОНАСС, а также китайскую систему связи, но подтверждений этому нет.

Малозаметность дронов спорная. В отличие от крылатых или баллистических ракет, которые легко засекаются как системами радиолокации, так и спутниками, эти дроны могут быть использованы с гражданского транспорта с помощью катапульты или благодаря легкому пороховому ускорителю.

Это делает их запуск максимально незаметным, что может послужить причиной отсутствия заранее объявленной тревоги. С другой стороны, высокая шумность делает БПЛА уязвимыми. Композитный корпус, который используется в «шахидах», является малозаметным, преимущественно благодаря форме планера. В нем используются гражданские углеродные композиты, которые хорошо отражают сигнал РЛС даже на фоне металлических планеров.

С другой стороны, сам тип планера и малая скорость позволяют снизить их заметность до той степени, что комплекс С-300 обнаружит их примерно за 60 километров, то есть гораздо ближе, чем самолет или ракету. Другое дело, что стрелять очень дорогими ракетами С-300 по дрону с «копеечной стоимостью» – это примерно то же самое, что «стрелять из пушки по воробьям». Поэтому одной из целей применения Россией дронов, очевидно, является «вымывание» украинской ПВО, чтобы максимально расходовать дефицитные ракеты.

Из-за низкой скорости, малых размеров и высоты полета, эти дроны можно перепутать с птицами. Это может вызвать игнорирование их сигнала автоматикой некоторых систем ПВО. Но если дрон прижимается к земле, чтобы его не засекло ПВО, он становится очень уязвимым к стрелковому оружию и всякого рода зенитным орудиям. При попытке подняться выше, дроны легко обнаруживаются РЛС.

Для «шахидов» характерна низкая инфракрасная заметность. Поршневые двигатели, особенно при полете на большой высоте, оказываются довольно холодными для переносных зенитных систем, что может создать проблему для таких ПЗРК, как Стингер или Игла. Это не относится к системам с лазерным наведением, таким как, например, Старстрик.

Таким образом, «шахиды» – это простые и дешевые средства, эффективные в первую очередь против стационарных целей. Они не имеют головки самонаведения, а потому способны атаковать лишь по заранее заданным координатам (хотя и с возможность корректировки, если рядом находится еще один дрон-наводчик). Их легко услышать и сбить при полете у земли. В то же время отсутствие стелс-технологий делает их уязвимыми для ПВО при попытке подняться на большую высоту.

Борьба с ними силами классической ПВО приведет к большой трате средств, которые могли бы пойти на сбитие намного более опасных целей, например, крылатых ракет. Достоверной информации об эффективном использовании против военной техники на фронте не обнаружено.

Поэтому «шахиды» используются путинской ордой для ударов по инфраструктуре и стационарным военным объектам в тылу.

Спикер командования Воздушных сил ВСУ Юрий Игнат на днях заявил, что ВСУ уже сбивают 85% дронов-камикадзе Shahed-136.

«Если мы берем условно две последние недели применения боевых наших сил и средств против дронов и результативность их сбития, то мы имеем цифру сегодня 85% именно по Shahed-136», – сказал он.

Каким именно образом они сбиваются, он не уточнил, но видимо, это информация не для широкой публики.

4. Почему Украина не имеет своих «шахидов»?

Возникает совершенно закономерный вопрос: почему находящийся под санкциями с 1979 года Иран умудряется делать свои самолеты, ракеты и дроны, покупая в обход санкций необходимые западные комплектующие, найденные в сбитых дронах, а вся такая «европейско-ассоциированная» Украина по прошествии восьми лет войны не удосужилась сделать хотя бы примитивный дрон-камикадзе для ударов по врагу вглубь его территории?

Причины, как обычно, все те же – некомпетентность и несостоятельность государства, коррупция, развал промышленности, отсутствие государственной промышленной политики, в том числе в сфере оборонной промышленности.

Чтобы более детально конкретизировать вопрос о том, почему мы не имеем свои дроны и что нужно сделать для того, чтобы они как можно скорее появились, дадим слово экспертам и специалистам. Мнения эти могут быть субъективными, но рациональное зерно в них есть, несомненно.

Итак, мнение известного добровольца и специалиста по беспилотниками Юрия Касьянова:

«Дроны и мифы. Мифов развелось великое множество, как и «экспертов» по всем вопросам. Разберём некоторые.

Антидроновый купол. Говорят, что он уже частично построен над столицей, и прикрывает важные объекты. Полная брехня.

Речь идёт о системе слежения за DJI дронами и глушилках против них. Под такую «систему» ещё лет пять-шесть назад в Киеве распилили с большим пафосом большую сумму бюджетных денег.

Против «шахедов» это абсолютно бесполезно, так как у иранских дронов приёмник спутниковой навигации оснащён CRPA антенной, а она весьма и весьма устойчива к глушению…

Вообще всесилие РЭБ сильно преувеличено. Даже самые простые дроны самолетного типа имеют инерциальную систему наведения, которая в случае потери сигналов спутниковой навигации позволяет аппарату продолжить полёт по маршруту с приемлемой точностью.

Если подавить сигнал спутниковой навигации «шахеду», он всё равно долетит до цели с погрешностью в несколько десятков метров.

И ещё – канадская компания Dragon Fly, которую сватают Киеву в партнёры по созданию «антидронового купола Муромец» не имеет соответствующих технологий и наработок. Выглядит это снова как фарс, конечная цель которого – распил бюджета.

Для борьбы с «шахедами» необходима разветвлённая сеть постов воздушного наблюдения и позиций малокалиберной скорострельной зенитной артиллерии, оснащённых прожекторами подсветки воздушных целей. Помогут также сверхвысокочастотные радары и недорогие турбовинтовые, поршневые пилотируемые самолеты-перехватчики.

Можно также использовать ПЗРК, но это дорого — атаки дронов отчасти для того и проводятся, чтобы разменять дешёвые «шахеды» на дорогие и дефицитные зенитные ракеты. Это борьба за господство в воздухе, после победы в которой РФ бросит в бой реактивные бомбардировщики.

Сбивать дроны можно и нужно даже обычными «калашами»…

Но мало сбивать дроны-камикадзе. Такие дроны надо производить серийно в Украине и массированно применять против военных объектов противника в его глубоком тылу. И тут свои мифы.

Якобы мы не можем дронами-камикадзе наносить удары по объектам врага, потому что это – «терроризм»…

Якобы за использование дронов-камикадзе нас лишат западной помощи… Жирный бред, который нет смысла опровергать.

Якобы у нас нет технологий, ресурсов, опыта для разработки и изготовления таких дронов. Всё есть. Это не сложно. Более того, на кустарном, любительском уровне такие дроны у нас делаются небольшими сериями, десятками единиц, и успешно применяются.

Если делать такие дроны не кустарно, в гараже, а серийно, используя больше ресурсов, — это будет гораздо проще и выгоднее. Кустарный дрон, аналогичный «шахеду» может стоить 15 тыс долларов, а серийный обойдётся не дороже 10 тысяч за счёт оптимизации закупок комплектующих, повышения эффективности производства.

Якобы мы не можем строить дроны в Украине, потому что производство разбомбят. Во-первых, в Украине прямо сейчас работают военные заводы, о которых враг даже не догадывается. Во-вторых, производство должно быть распределенным – размещаться в разных районах, городах, областях, и находиться, преимущественно, в подвалах, штольнях, и т.д. Всё это известно с Первой мировой войны, и активно делалось всеми воюющими сторонами в годы Второй мировой войны…

До иранского завода Shahed Aviation Industries в городе Исфаган, где делаются «шахеды», всего 2000 км. Фигня вопрос…»

От себя отметим, что в последнем абзаце уважаемый товарищ Касьянов несколько погорячился: от Киева до Исфахана по воздуху около 2600 км, а по земле автомобилем примерно 3300 км, но сути это особо не меняет…

А вот мнение экономиста Алексея Куща о причинах провала в строительстве украинских дронов и возможных путях срочного выхода из ситуации:

«Шахид с позывным «Герань» в стране потенциальных беспилотников и непуганых «реформаторов».

Сегодня утро в Киеве перестало быть томным. Атака иранских «мопедов».

В это же время, страна собирает деньги на беспилотники в рамках акций, организованных несколькими фондами и будущими лидерами новых послевоенных партий.

И вот, что подумалось.

С таким заводом, как Мотор-Сич у нас этих беспилотников должно было быть в каждой подворотне по десятку.

Если честно, я другой такой страны не знаю…

Иметь огромный завод, способный производить не просто сборку из импортных деталей, а собственные двигатели для беспилотных летательных аппаратов.

И не обычные беспилотники – а ударные, с большой массой «полезного» груза, дальнобойные, с высоким горизонтом полета.

У нас должна была быть такая армада беспилотников, что в Иране даже пикнуть боялись бы относительно каких-либо поставок в РФ.

Парк, состоящий из тысяч ударных беспилотников.

Вместо этого покупаем легкие модели, которые в детстве в Киеве в доме пионеров в кружке авиаторов делали в качестве развлечения.

Перед войной Мотор-Сич в Запорожье начал выпускать двигатели для турецкого тяжелого ударного беспилотника «Аккинчи».

А где был наш госзаказ на беспилотники для украинской армии?

Мы все прекрасно знаем, кто из «реформаторов» в последние годы руководил Укроборонпромом, кто возглавлял его совет, кто заказывал, образно говоря, «сам у себя» эконометрические исследования на тему «стратегических направлений развития отрасли».

Сильно развили?

Эффект какой от этих исследований, на которые пошли немалые государственные деньги.

Кто додумался назначать на такие должности людей без необходимого образования и опыта работы?

Ведь «управление» оборонной отраслью такими людьми очень дорого стоило стране.

Что это, если не халатность при занимании высокой должности (Укроборонпром), повлекшая тяжелые последствия. Это, мягко говоря.

А до этого, была попытка продать Мотор-Сич китайцам и визит вице-премьера Степана Кубива в Китай, когда он анонсировал открытие в Чунцине

завода по производству вертолетных двигателей на базе технологий и персонала Мотор-Сичи.

Кубив в 2017 году заявил, что проект по созданию в Чунцине совместного завода «один из приоритетов правительства» (естественно нашего).

Вы только вдумайтесь, приоритет правительства воюющей страны заключался в строительстве завода по производству военных вертолетных двигателей в Китае!

Сам завод Мотор-Сич с 2014-го года планомерно убивался.

Кризис начался с закрытия рынка РФ, на который приходилась весомая часть реализации готовой продукции.

А новых направлений развития предприятие так и не получило, в том числе за счет внутреннего оборонного заказа.

Предприятие с миллиардной в долларах выручкой, медленно умирало, хотя научно-технический потенциал предприятия позволяет конкурировать с такими мировыми производителями авиационного машиностроения как General Electric» (двигатели для Boeing), «Snecma/Turbomeca» (Франция) и т.д.

«Мотор-Сич» является разработчиком 28 типов серийных двигателей, штатный персонал составляет более 25 тысяч работников, двигатели предприятия используются на вертолетах Ми-2, Ми-8, Ми-24, КА-26, самолетах АН-26, АН-72, АН-74.

Таким образом, завод представляет собой колоссальный депозитарий научно-технических разработок, значительная часть которых относится к военно-промышленному сектору экономики, а его специалисты – носителями уникальных ноу-хау и технических навыков.

Это в западных странах, тот же Илон Маск получает миллиардные дотации от правительства на разработки, а у нас «дурачки-реформаторы» рассказывают на ток-шоу басни о том, что все должен решать «рынок», протекционизм – это коррупция и очень плохо для экономики и если стратегической компании суждено умереть, то так тому и быть.

Им невдомек, где был бы тот же Boeing, если бы не протекционизм по защите внутреннего рынка в США и не госзаказ.

Попробуй в Америке продать Аэробус…

К сожалению, деятельность «реформаторов» четко проходила по методичкам некоторых наших союзников: Украина не должна выпускать ракеты средней и большой дальности, не должна выпускать боевые вертолеты и беспилотники.

Пусть будет пока без всего этого, а потом воспользуется «нашим».

А украинские технологии пусть медленно умирают вместе с их носителями.

Мы стали свидетелями, когда последние крохи нашего научного и производственного потенциала «подметают» те страны, которые из «мастерских мира» хотят стать лидерами инноваций и научных разработок.

Просто в Китае есть своя промышленная политика, а в Украине пока нет, причем даже на уровне проекта.

И если в Поднебесной думают о выпуске авиационных двигателей, то в Украине пытаются заново «зачать и родить» отечественную сеялку.

Даже Иран, который поставляет в РФ «шахиды» создает на базе нашего АН-140 свой военно-транспортный самолёта Faraz-140T!!!

Во время этой войны, Мотор-Сич подвергся мощнейшим ударам со стороны РФ. Что там осталось целого, узнаем уже после войны.

Сколько инженеров уедут в тот же Китай или даже Иран.

Глядя на то, как Киев горит под ударами иранских шахидов с позывным «герань» охватывает гнев и отвращение.

Гнев к врагу и отвращение к «реформаторам Укроборонпрома», которые оставили страну без защиты накануне войны.

Перефразируя одного неполиткорректного классика: «разруха не в заводах, а в головах»…

О критической ситуации, сложившейся в «Укроборонпроме, о проводимых в нем крайне сомнительных «реформах», равно как и о том, что им руководят совершенно некомпетентные персонажи, приходилось писать за год-два до начала нынешней полномасштабной агрессии в материалах «Реформа» Укроборонпрома: кому выгодно уничтожение оборонно-промышленного комплекса Украины» и «Укроборонпром» к дерибану готов?!». Этим же проблемам были посвящены материалы о ситуации на авиастроительном предприятии «Антонов», авиадвигателестроительном предприятии «Мотор Сич» и ряде других предприятий, выпускающих продукцию для обороны страны.

Полномасштабная агрессия доказала правоту критики и подтвердила мнение о несостоятельности политики государства в сфере ВПК.

Правда, уже после массированных атак дронов по Украине появилось заявление «Укроборонпрома» о том, что якобы уже разработан и поставляется в ВСУ боеприпас, который способен поражать цели на расстоянии до 1000 км, а сейчас заканчивается разработка 75-килограммового снаряда.

Даже если эта информация соответствует действительности, и некоторое количество опытных образцов уже работает на фронте на победу, этого критически мало. Поэтому подобные бравурные заявления «Укроборонпрома» не впечатляют, а «иранская герань» продолжает падать на Украину, убивая и калеча людей, уничтожая жилища, нанося ущерб инфраструктуре, прежде всего энергетике.

***

№ 900.

Бліцкриг № 3822: Чому "Укроборонпром" так поспішає з ухваленням Закону про долю підприємств "оборонки"

"Атакуємо зараз, бо потім буде пізно" - таке актульне гасло у альянсу "Концерн & Со"

2020-07-16

Володимир Гринченко, "Укрспецконсалтинг"

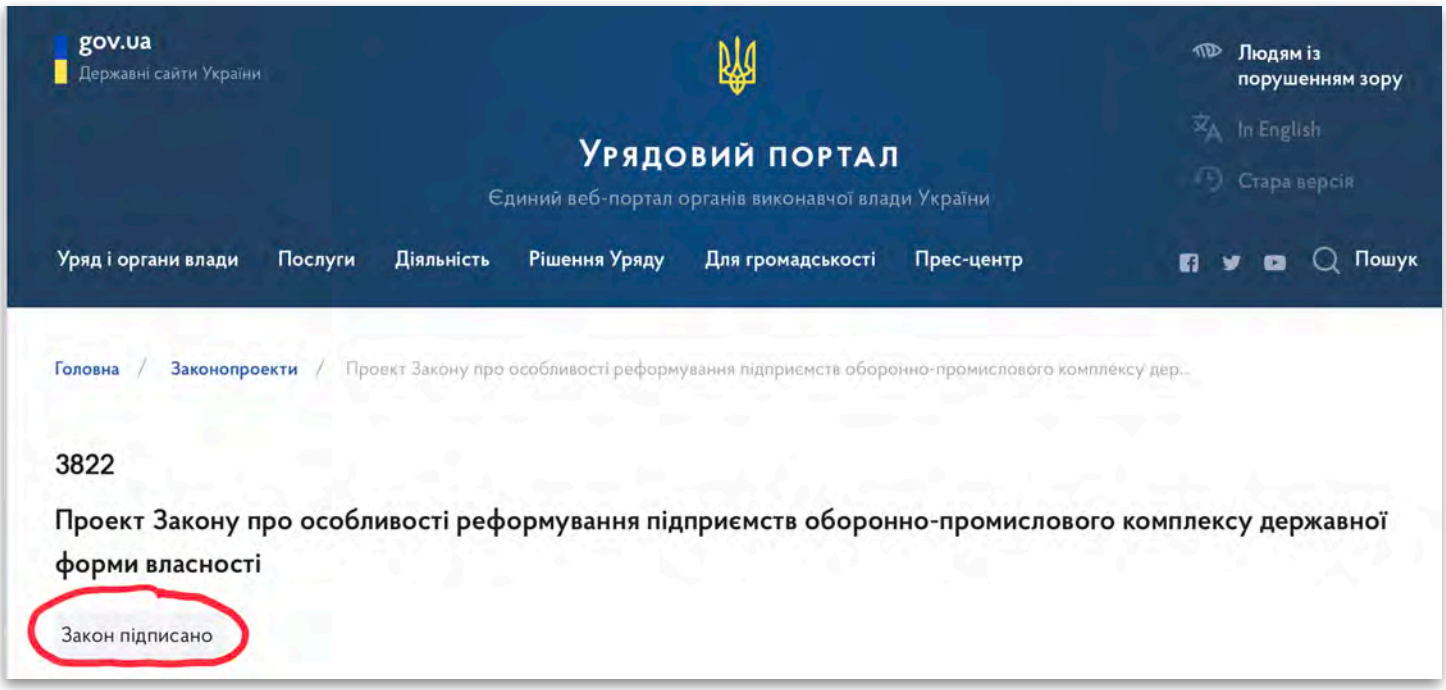
Доки Президент, вкупі зі своїм Офісом та РНБО неквапливо обирали *віцепрем'єра з ОПК* та дискутували питання про необхідність утворення нового *Міністерства з оборонної промисловості*,

> **1) ситуативний альянс керівництва "Укроборонпрому", Мінекономрозвитку та парламентарів з фракції "Слуга народу" реалізує стратегію "законодавчо-політичного" бліцкригу.**
>
> **2) Ухвалення *Законпроекту № 3822* є тим плацдармом, захоплення якого у майбутньому убезпечить *"Укроборонпром"* від усіх інших візій та трансформацій.**

Звісно, окрім тих, що придумали у самому концерні.

1. Підготовка стрімкої атаки

Бліцкриг — теорія ведення швидкоплинної війни, відповідно до якої перемога досягається у короткі терміни. Перш, ніж противник зуміє відмобілізувати і розгорнути свої основні військові сили.

Це дуже нагадує ситуацію, що склалась з появою та просуванням законопроекту № 3822 "Про особливості реформування підприємств оборонно-промислового комплексу державної форми власності".

Цей Законпроект було зареєстровано 9 липня 2020 р. групою народних депутатів, а фактичним автором є "Укроборонпром".

Авторський колектив:

1) *Копитін Ігор Володимирович – народний депутат України.*
2) *Завітневич Олександр Михайлович – народний депутат України.*
3) *Панаіотіді Світлана Миколаївна – заступниця Міністра розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства.*
4) *Кострицький Володимир Віталійович – помічник-консультант народного депутата України.*
5) *Абромавичус Айварас – Генеральний директор ДК "Укроборонпром".*
6) *Бондар Роман Володимир – заступник Генерального директора ДК "Укроборонпром".*
7) *Найєм Мустафа-Масі – заступник Генерального директора ДК "Укроборонпром".*
8) *Федорчук Д.Е. - директор з правових питань ДК «Укроборонпром».*
9) *Сізіков Я.О. - начальник управління правової експертизи ДК "Укроборонпром".*
10) *Михайлюк Ю.В. - головний спеціаліст з правових питань управління правової експертизи ДК "Укроборонпром".*
11) *Мельниченко О.О. - головний спеціаліст з правових питань управління правової експертизи ДК "Укроборонпром".*

2. Що насторожує у цій події?

Перше

Реєстрація законопроекту відбулася за один день до подання Прем'єр-міністром України до Верховної Ради кандидатури на посаду Віце-прем'єр-міністра України — Міністра з питань стратегічних галузей промисловості, який нестиме політичну відповідальність за функціонування промисловості в цілому, у тому числі — оборонної;

Друге

Законопроект підготовлено Укроборонпромом ще у минулому році (http://www.ukroboronprom.info/prognoz-naslidkyv-ta-ryzyki/).

Півроку він опрацьовувався центральними органами виконавчої влади на чолі з Мінекономіки і, за повідомленнями посадових осіб концерну, найближчим часом мав бути внесений на розгляд Уряду.

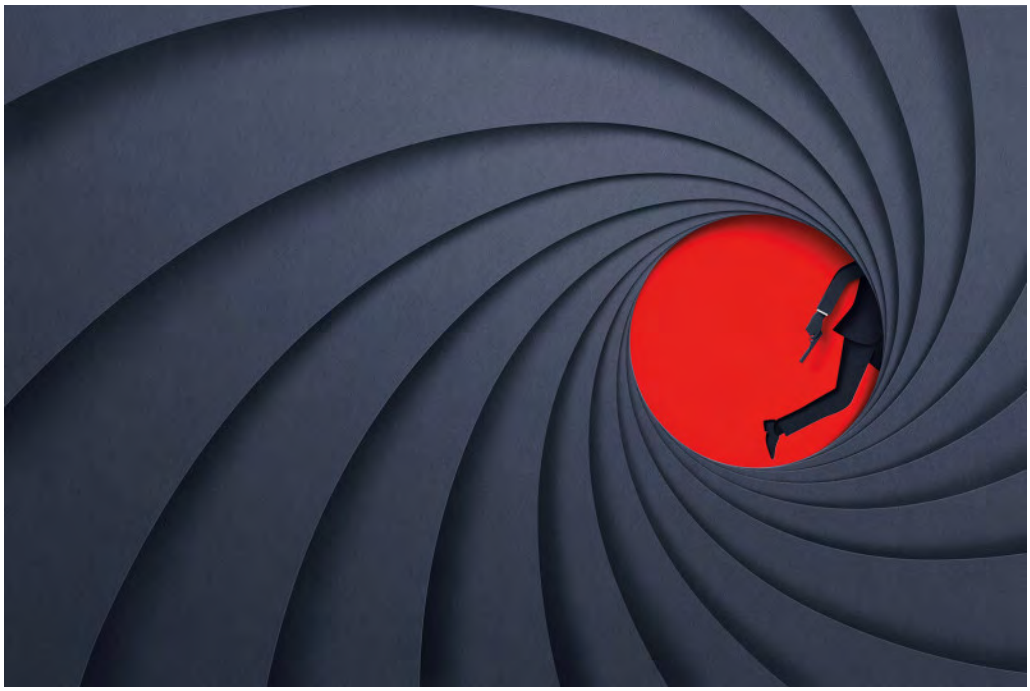
Але щось пішло не так.

Схоже на те, що

> **— законопроект не знайшов підтримки в експертному середовищі центральних органів виконавчої влади і концерн вирішив піти у «ва-банк», - зареєструвати його через народних депутатів.**

1) Така схема вже була апробована Офісом реформ Міноборони на законопроекті № 2398 (***«Про оборонні закупівлі»***), http://www.ukroboronprom.info/turborezhim-oboronnyh-zakupivel/.

2) А ще раніше — Дмитром ***Саламатіним*** у Законопроекті ***"Про особливості управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі"***;

Законопроект не розглядався і не обговорювався ні на засіданні Уряду, ні членами Міжвідомчої комісії з питань оборонно-промислового комплексу при Кабінеті міністрів

Третє

Присутність у авторському колективі представника центрального органу виконавчої влади, — заступника Міністра економіки, — голови Міжвідомчої комісії з питань оборонно-промислового комплексу при Кабінеті Міністрів України (консультативно-дорадчого органу), що за посадовими обов'язками відповідає у Міністерстві за формування і реалізацію державної військово-промислової політики.

При цьому,

1) законопроект не розглядався і не обговорювався ні на засіданні Уряду,

2) ні членами Міжвідомчої комісії з питань оборонно-промислового комплексу при Кабінеті міністрів, а також

3) не оприлюднювався на сайті Міністерства для громадського обговорення.

У разі провалу реформи ОПК за такою схемою група народних депутатів ніякої відповідальності не понесе. Бо це ж не на війні снаряди тягати...

Четверте

Застосування посадовими особами Мінекономіки і Укроборонпрому "междусобойчика" (поза Регламентної процедури підготовки і передачі законопроекту групі народних депутатів).

Це вносить хаос в систему державного управління і підриває авторитет Уряду, який є відповідальним за формування державної військово-промислової політики.

У разі провалу реформи ОПК за такою схемою група народних депутатів ніякої відповідальності не понесе.

3. Що цікавого є у законопроекті?

Перше

У преамбулі зазначено, що цей Закон визначає особливості…

> 1) **перетворення Державного концерну «Укроборонпром» в акціонерне товариство, державних унітарних підприємств, – у господарські товариства**…
>
> 2) та спрямований на забезпечення економічної безпеки і захисту інтересів держави.

Про необхідність запровадження централізованого управління сектором безпеки і оборони держави у законопроекті навіть не згадується.

Перша особливість полягає у тому, що створений четвертим Президентом України Державний концерн "Укроборонпром"

> http://www.ukroboronprom.info/yak_i_dlia_chogo_utvoruvavsya_ukroboronprom/

не ліквідовується.

Він

> 1) перетворюється у акціонерне товариство "Укроборонпром", яке
>
> 2) перебирає на себе повноваження Уряду, і
>
> 3) здійснює тотальний ***контроль*** над усіма аспектами функціонування оборонної промисловості (кадровими, економічними, фінансовими, воєнно-політичними та іншими).

Друга особливість,

1) — перетворенням державних унітарних підприємств у господарські товариства буде "диригувати" Укроборонпром
2) за спиною Уряду, без участі генерального замовника оборонної продукції — Міноборони.

Положення про те, що законопроект спрямований на забезпечення економічної безпеки і захисту інтересів держави, не витримує критики.

У чому полягають інтереси держави і як оборонна промисловість впливає на економічну безпеку держави, — у законопроекті не розкрито.

Третє

Статтею 2 законопроекту визначено, що його метою "є

1) ***запровадження моделі корпоративного управління*** об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі України,

2) ***формування передумов для підвищення конкурентоспроможності*** підприємств оборонно-промислового комплексу державної форми власності,

3) ***створення умов для залучення інвестицій*** в оборонно-промисловий комплекс".

Замість централізованого управління сектором безпеки і оборони держави пропонується модель корпоративного управління.

Наглядова рада акціонерного товариства "Укроборонпром" складається з семи членів, два з яких призначаються Президентом України, два – Кабінетом Міністрів України, а три є незалежними.

Тобто,

— менеджментом концерну застосовано чисто *бізнесовий підхід*.

Аргументація проста,

— таку модель вже апробовано у Нафтогазі, Укрзалізниці, Укрпошті і тому подібних структурах. Чому б не запровадити це і в оборонній сфері?!

Але бізнесменами концерну не враховано, що

— правовий режим розроблення, виробництва та обігу предмета діяльності оборонних підприємств (озброєння, військової і спеціальної техніки) кардинально відрізняється від видобутку нафти і газу та перевезення вантажів і пошти.

Четверте

«Формування передумов для підвищення конкурентоспроможності підприємств»

— це порожнє гасло і прикриття на випадок провалу реформи.

Підтвердженням того, що корпоративна модель управління оборонними підприємствами і, навіть їх приватизація, не є панацеєю успішної діяльності в майбутньому, можуть бути приклади

— утворення державної акціонерної холдингової компанії "Артем", приватного акціонерного товариства "Київський радіозавод" і багатьох, багатьох інших високотехнологічних підприємств Києва, Харкова, Дніпра, які в СРСР були флагманами, а після корпоратизації занепали, або зовсім зникли з карти України.

Заяви, що держава не може бути ефективним власником підприємств, є хибними. Тому підтвердження - проєкти державного підприємства ДержККБ "Луч"

Жодне із підприємств машинобудування і військово-промислового комплексу після корпоратизації не стало успішним.

Тому твердження, що держава не може бути ефективним власником підприємств є хибним.

Що стосується_***створення умов для залучення інвестицій*** в оборонно-промисловий комплекс, то потрібно розуміти одну важливу річ.

1) Залучити іноземний капітал для розвитку вітчизняної оборонної чи ракетно-космічної техніки - це з галузі фантастики.

2) Кожна країна забезпечує технологічний та оборонно-промисловий прогрес насамперед власними силами, можливостями і цілеспрямованою

працею, інтегруючі потенціал інших партнерів на взаємовигідній основі, якщо це можливо.

Якщо ні - все одно завдання зміцнення обороноздатності має виконуватись.

В Україні ця праця насамперед має бути скерована на задоволення потреб Збройних сил та інших силових струкутр – відповідно до сенсу оборонного планування та низки державних програм, які конкретизують у часі, фінансах та результатах цілі військово-технічної та оборонно-промислової політики.

Проте в керівництві "Укроборонпрому" вважають, що вони спроможні переконати усіх, що можна створити власну реальність.

Саме на це і скерований Законопроект №3822.

Але хто буде нести відповідальність, коли з’ясується, що всі ці "стратегії" – просто фейк?

***